DR
557
L88
v.8

Lûtfi, Hafiz Ahmet
Tarih-i Lûtfi

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Lütfi, Hafiz Ahmet

تاريخ لطفى

Tarih-i Lutfi

سكزنجى جلد

بيك ايكى يوز آلتمش بر وآلتمش ايكى وآلتمش اوچ وآلتمش درت وآلتمش بش
سنهٔ هجريه‌لرى وقايعنى ومؤلفك ترجمهٔ حالنى وسنين هجريه ايله مقابللرى اولان
سنين ميلاديه‌يى كوسترر بر جدولى حاويدر

ناشرى :

عبدالرحمن شرف

درسعادت

« صباح » مطبعه‌سى — باب عالى جاده‌سى نومرو ٧

١٣٢٨

DR
557
L88
v. 8

LIBRARY
25 1964
UNIVERSITY OF TORONTO
888935

افادۀ ناشر

جودت پاشادن صکره وقعه نویس اولان لطفی افندی مرحوم سلفنك براقدیغی بیك ایکی یوز قرق بر سنه‌سندن بدء ایله بیك ایکی یوز التمش سنه‌سی نهایتنه قدر اولان وقایع دولت عثمانیه‌یی تحریر ویدی جلد اوزرینه طبع ونشر ایلمش ایدی .

افندیٔ مشارالیهك بیك اوچیوز یکرمی بش صفرینك اوچنده وقوع ارتحالنده وقعه نویس تعیین اولنمیوب پادشاه معارفگستر وشهنشاه تبعه پرور السلطان ابن السلطان ابن السلطان محمد خان خامس افندمز حضرتلری جلوس میامن مأنوس همایونلرینی متعاقب خدمات قدیمهٔ دولتدن اولان وقعه نویسلك مأموریتنی احیا و بوخدمت مستوجب المفخرتی عهدهٔ عاجزانه‌مه توجیه بیورملریله دأب قدیم موجبنجه ١٢٦١ سنهٔ هجریه‌سندن اعتباراً وقائعی تحریر وتدوین ایلمك ذمت بندکانه‌مه ترتب ایتمشیدی . آنجق لطفی افندی مرحوم التمش تاریخنده وظیفه‌سنه ختام ویرمیوب سنین اخیره وقوعاتنی دخی تسوید واولوقتك سانسور اصولندن احترازندنمی یوقسه آلدیغی امره امتثالندنمی هرنه‌دن ایسه طبع ونشر ایتدیرمیه‌رك مسوداتی صره‌سیله حضور خاقان سابقه تقدیم ایلدیکی مسموع عاجزانه‌م اولمشیدی . فی الواقع بوکره ییلدیز کتبخانه‌سنده بالتحری سنهٔ مذکوره‌دن سکسان درت سنه‌سی نهایتنه قدر اولان وقایع تاریخیه‌یی حاوی درت جلدینه دسترس اولدم . احتمالکه مابعدیده واردر . کرچه مرحوم، سلفی جودت پاشانك طرز استادانه‌سنه پیرو اوله‌مامش وحتی ١٢٤١ سنه‌سندن اعتباراً تاریخمزك یکیدن یازلمسی حقنده عاجزلرینه بعض اخطارات دخی وقوعبولمش ایسه‌ده مشاغل عاجزانه‌مك کثرتندن ناشی بو امر مهمی اخلافه ترك ایله مؤلفك امکلری هبا اولمامق اوزره سالف الذکر

درت جلدك عيناً طبع ونشرينه مباشرت ايتدم . كرچه بو جلدلرك محتوياتيده سوابقى مثللو تتبعات جديه وتنقيدات فنيه‌يه مستند اوليه‌رق مؤلفك اعترافى وجهله تقويم وقايع نسخه‌لرى خلاصه‌سندن و بعض اوراق رسميه مندرجاتندن عبارت كبى ايسه‌ده وقايع داخليه‌يى جامع اولمق اعتباريله مطالعه‌سى بسبتون فائده‌سز عد اولنه‌مز . قارئينه موجب نفع وسهولت اولور اميديله صره‌سى كلدكجه احوال خارجيه‌يه ودولتلرك مناسبات سياسيه‌لرينه دائر آيروجه مقاله‌لر علاوه ايده‌جكم . نتكيم اشبو جلد ثامنده ناشره عائد علاوات وحواشى‌يه تصادف اولنه‌جقدر .

قرن سابقده دولت عثمانيه اوروپا حلقهٔ سياسيه‌سنه داخل اولوب على‌العموم مخابرات خارجيه‌ده تاريخ ميلادى استعمال اولنديغى كبى اوروپا وقايع تاريخيه‌سنى ممالك اسلاميه وقوعاتيله مزج ويكديكرينه تقريب وعين عصرك حادثاتنى برلكده مطالعه واحاطه ايتمك ايستينلر تاريخ ميلادى‌يى تاريخ هجرى‌يه تحويل ايتمك مجبوريتنده بولنه‌رق واقعا بونك ايچون مؤلفات عاجزانه‌مده بر قولاى حساب تنظيم وارائه ايدلمش ايسه‌ده حساب ياپمق كلفتنه حاجت قالمامق اوزره مبدأ سنين هجريه‌نك تاريخ ميلادك هانكى كوننه مصادف اولديغى مبين بر جدول اشبو جلدك نهايتنه علاوه اولنمش ومناسبات خارجيه‌ده تاريخ ميلادى دخى استعمال ايدلمشدر .

ومنه التوفيق   فى محرم سنه ١٣٢٨

عبدالرحمن شرف

لطفی افندی مرحومك ترجمهٔ حالی

حافظ احمد لطفی افندی ۱۲۳۱ تاریخنده استانبولده آلاجه حمام سمتنده تولد ایتمشدر . پدری نعلینجی اصنافندن محمد آغادر . محله‌سی مکتبنده اوقویوب حفظ قرآن ایلدکدن صکره ۱۲۴۴ تاریخنده هندسه‌خانهٔ بری‌یه قید اولنمش ایسه‌ده کندوسنده عسکرلکه استعداد کورمدیکندن اوچ درت آی دوامدن صکره مکتبی ترك ایتمش وعموجه زاده حسین پاشا مدرسه‌سنده حجره نشین اولمشدر . ذکای فطریسی وقوهٔ حافظه‌سی بین الاقران ذاتنی تمییز ایلدیکی جهتله مدرسه‌ده بر طرفدن علوم عربیه‌یی تحصیل ایدر وبقیهٔ اوقاتنی لسان فارسی وفنون ادبیه‌یه حصر ایلر ایدی . بو منوال اوزره اللی اوچ تاریخنه قدر مدرسه‌ده قالمشدر .

صاحب ترجمه ۱۲۴۷ تاریخنده ملازمتله طریق علمیه‌یه واللی تاریخنده بالامتحان طریق قضاته داخل واللی ایکی تاریخنده بالانتخاب استانبول مدرسلکی رؤسنه نائل اولوب اللی اوچ تاریخنده تقویم‌خانه مقابله‌جیلکنه مأمور اولمش وایکی سنه صکره طریق علمیه‌یی ترك ایله وعهده‌سنه رتبهٔ رابعه توجیهیله صدارت عظمی مکتوبی قلمنه چراغ اولنمشدر . قلم مذکورده دخی حسن خدمتی کوریلوب ممیز وفارسی مترجمی عنوانلرینی احراز ایلمش وآلتمش بر سنه‌سی ربیع الآخرنده ودین ونیش طرفلرینك اعمار مجلسی کتابتنه مأمور اولوب بر سنه قدر روم ایلیده کشت وکذار واعمار مجلسلرینك لغوی اوزرینه درسعادته عودتله ینه مکتوبیٔ صدر عالی اوطه‌سنه دوام ایتمشدر. اعمارات مجلسلرینك وظائفی وتشکیلاتی حقنده اشبو سکزنجی جلدك ۱۲۶۱ سنه‌سی وقایعی میاننده تفصیلات کافیه واردر. ایرتسی سنه رتبهٔ ثالثه ایله ضبطیه مجلسی باش کتابتنه وبر سنه صکره تقویم خانه محررلکنه نقل خدمت وآلتمش بش تاریخنده علاوةً تحصیل بقایا مأموریتیله فلبه‌یه

عزیمت ایدوب طقوز آی قدر خدمت تحصیلیه‌ده بولندقدن صکره درسعادته بالعوده ینه تقویم خانه‌یه دوامه باشلامشدر . آلتمش آلتی تاریخنده اناطولی هیئت تفتیشیه‌سی کتابتنه تعیین اولنه‌رق ایکی سنه قدر کتابت مذکوره‌یی ایفا وهیئت تفتیشیه‌نك الغوی اوزرینه ینه درسعادته عودتله آلتمش طقوز تاریخنده تقویم خانه مصححلکنه نصب اولنمش و یتمش اوچ تاریخنده رتبه‌سی ثانیه صنف متمایزینه بالترفیع اوچ سنه صکره یعنی ۱۲۷۷ ده طبیه مجلسی اعضالغی ایله مکتب طبیه‌نك انشای ترکی معلملکنه انتخاب وتعیین قلنمشدر . سکسان بر تاریخنده رتبهٔ اولی صنف ثانیسیله ومجلس معارف اعضالغی وتقویم وقایعك امور تحریریه‌سی مأموریتی انضمامیله مطبوعات نظارتنه واون ماه صکره نظارت مذکوره‌نك لغو اولنمسیله ایکی ماه قدر تقاعد معاشیله معزول قالدقدن صکره ثانیاً مجلس معارف اعضالغنه مأمور اولمش و ۸۱ سنه‌سی اواخرنده وقعه نویسلك مأموریتی دخی علاوةً عهده‌سنه توجیه بیورلمش وسکسان آلتی تاریخنده یالکز وقعه نویسلك مأموریتیله تقاعدی اجرا قلنوب طقسان تاریخنده رتبه‌سی اولی صنف اولنه ترفیع ایدلمشدر .

خدمات ملکیه وقلمیه‌ده بروجه بالا ترفیع مراتب وتوسیع معشیت ایلمکده ایسه‌ده طریق علمیه‌یه انتساب قدیمی بر درلو خاطرندن چیقمز وینه اول طریق فیض رفیقه عودتی آرزو ایدر ایدی . طقسان اوچ تاریخنده نائل امل اوله‌رق رتبهٔ ملکیه‌سی استانبول پایهٔ رفیعنه تحویل وطقسان درتده شورای دولت اعضالغنه تعیین قلنه‌رق طقسان یدی محرمنده سلك صدور علمایه داخل اولمشدر. طقسان طقوز محرمنده روم ایلی قاضیعسکرلکی پایه‌سیله قدری تجلیل و ۱۳۰٤ سنه‌سی آمدیٔ دیوان همایون معاون اولی مفید بکله برابر امیر مکهٔ مکرمه ایله حجاز والیسی اره‌سنده ظهور ایدن اختلافك اسبابنی تحقیقه مأمور ایدلمشدر . ۱۳۰٥ سنه‌سی روم ایلی قاضیعسکرلکنی بالفعل ضبط ایدوب انفصالنده شورای دولت اعضالغنه ارجاع بیورلمشدر . ووفاتنه قدر اشبو مأموریتده قالمشدر . وفاتی فی ٥ مارت ۳۲۳ و ۳ صفر ۳۲٥ تاریخنده‌در . سنی طقسان اوچی متجاوز ایدی .

مرحوم مشارالیه ادبیات عربیه وفارسیه‌یه واقف ، شعر وانشاده اقتداری مسلم ، خوشگو ، خاطرنواز ، مصاحبتی لطیف ، دریادل ، بر پیر روشن ضمیر ایدی . اواخر عمرنده بوغاز ایچنده‌کی کوشکنده اختیار انزوا ایدوب مطالعه‌یه وتاریخ دولت عثمانیه‌یی تحریره حصر اوقات ایلمش ایدی . ۱۲٤۱ سنه‌سندن سکسان درت

سنه‌سی اواخرینه قدر ممتد اولان زمانك تاریخنی یازدقدن بشقه امام غزالینك تعلیم‌المتعلمنی « تفهیم المعلم » عنوانیله ترکجه‌یه ترجمه ایتمش ولغات قاموسی حروف هجا صیره‌سنه قویه‌رق بر اثر کبیر وجوده کتیرمشدر . بر زمانلر ایادئ اطفالده متداول اولان روبنصون ترجمه‌سی خامهٔ تصحیحندن کچدیکی کبی بر چوق اشعار وقصائدی وخصوصی مکاتیب ومحرراتیده واردر . آره‌صره استانبوله ایندکده باب عالی یه اوغرایه‌رق اعضاسندن بولندیغی شورای دولت مالیه دائره‌سنده‌کی رفقاسنی زیارت وطاتلی سوزلری ومعاملات نوازشکارانه‌سیله کنج ارقداشلرینی تلطیف وتطیيب ایلیکی عادت ایدنمشیدیکه هر دفعه‌کی صحبتی حضارده خوش خوش خاطره‌لر براقمشدر . حافظه‌سی متین اولوب سنی طقسانی متجاوز اولدیغی حالده بیله نقل وحکایه ایلدیکی وقایع وفقراتده حقیقتدن آیرلماز ایدی .

علیه‌الرحمة والغفران

جلد ثامن از تاریخ لطفی

بسم الله الرحمن الرحيم فاتحهٔ باب کلام قدیم

ماوجب علینایی ادادن صکره بیان مقصده شروع اولندی . جمع وتحریری ایله تقلیب صحائف ایام ایلمکده اولدیغم دولت علیهٔ عثمانیه تاریخنک بیك ایکی یوز التمش بر سنهٔ هجریه‌سندن بدء بسملهٔ تمیق قلنان اشبو سکزنجی نسخهٔ مبیضه‌سی دخی حضور خلافتنشور جناب پادشاهی‌یه عرض وتقدیم قلندی بو نسخه‌نك دخی مباحث ومواد حوادث مندرجه‌سی تقویم وقایع نسخه‌لریله خزینهٔ اوراقدن و بعض مشهودات ومعلومات ومسموعات یقینیه‌دن استخراج والتقاط اولنمشدر .

(١٣١٤) وبالله التوفيق وهو نعم الرفيق .

مواد ملخصهٔ تقویمیه

تشریف پادشاهی بجانب باب عالی

جنتمکان فردوس آشیان السلطان الغازی عبدالمجید خان افندمز حضرتلری اعمار ملك وملت واعلاء شان وشوکت وسلطنت خصوصلرنده اولان نیات عدلیه وافکار خیریه‌لرینك مشاهدهٔ آثار فعلیه وعلنیه‌سنه حصر انفاس مقدرت ایلمکده ایدیلر لکن وکلای حاضره‌نك بو بابده اولان مساعئ مشهوده‌لری افکار شاهانه‌لرینه صورت تناسبده اولمدیغندن وتنسیقات عسکریه‌دن بشقه نظامات موضوعه‌ده

تمامیٔ اجراآت کورلمیوب شو حالك امتدادی یعنی اصلاحات لازمه‌نك تأخر وتکاسله تصادفی ایلروده تنسیقات عسکریه‌نك دخی خللپذیر اوله‌بیله‌جکی مطالعاتندن طولایی تأسف شاهانه‌لرینی اظهار ایله بوندن بویله تنظیمات ملکیه وازالهٔ جهل تبعه وتأمین حضور وآسایش عجزه ایچون داخل وخارجده مکاتب عدیده وخسته‌خانه‌لر تأسیس وانشاسی خصوصلرینه متحدانه غیرت وفوق العاده همت اولنمسنی آمر صادر اولان خط همایون سنهٔ جدیده محرمنك دردنجی کونی باب عالی‌یی تشریف ایله جمله مواجهه‌سنده قرائت اولندی .

صورت منیفه‌سی بودر

بنم وزیر صداقتسمیرم

ابتداء جلوس شاهانه‌مزدن بری متعدد خطوط همایونلرله بتون عالمه اعلان واشاعت ایلدیکمز افکار معدلت شعار وارادات مراحم آثارمز آنجق اعمار واراحهٔ ملك وتبعه واولوجهله تأیید دین ودولت علیه‌مز مقصد اقصاسندن عبارت اولدیغنی ظن ایدرمکه هر کس دخی اکلامش وبناءً علیه کیفیات معلومه‌سنی بتکرار یکیدن تعداد وتذکاره حاجت کوریله‌مه‌مش ایسه‌ده انکار اولنه‌مزکه بوده مراد خیریت نهاد ملوکانه‌مزك استحصال اسباب لازمه‌سنه هر نه درلو تشبث ومباشرت اولنمش ایسه هیچ بریسی اساسلی واطرافلی طوتلدیغندنمیدر نه‌در شمدی‌یه قدر آمال شاهانه‌مزدن یالکز بر تنسیقات عسکریه‌مزدن ماعداسی برحسن نتیجه‌یه ایصال اولنه‌مامش واکرچه تنسیقات عسکریه‌مز دخی للّٰه‌الحمد والمنه آن بآن کسب تأسس ایتمکده ایسه‌ده ایلروسنده دوام وبقاسی مطلقا معموریت ممالك وبلدان ورفاهیت اهالی وزیر دستان ایله حصوله کله‌جکی جهتله اول دخی شمدیکی حالده بی اساس حکمنده بولنمش اولدیغندن تأسف وتأثر شاهانه‌مز حددن آشمش وکیجه وکوندوز حضور وراحت ملوکانه‌مز منسلب اولمشدر . زیرا که بو بابده درکار اولان افکار خالصهٔ شاهانه‌مزی وکلای عصریه‌مزه وقت بوقت بالدفعات علناً بیان وافهام وال برلکیله مملکت وملتمزه برخدمت نافعه ابرازینه سعی وغیرت ایتلرینه پك چوق سعی واقدام ایتمش ایکن بر ثمرهٔ حسنه‌سی کوریله‌مه‌مسی طوغریسی باعث مزید استغراب وبو یوزدن قلب همایونمز المناك وپر اضطرابدر . ایشته بو دفعه‌ده حضورمزده سکا وباالجمله وکلامزه اکیداً تنبیه ایدرمکه شو اقدم آمال وافکارمز اولان معموریت ملك وتبعه خصوصنده نه مقوله اسباب وتدابیر

لازم ومقتضی ایسه بمنه تعالی بر آن اول بدء وشروع اولنمسی نزدمزده بغایت مطلوب وملتزم اولمغله بو امر جسیم وخیر عظیمه ایجاب واقتضای حال ومصلحت نه ایسه مستعیناً بعنایة الله تعالی ومتوسلاً بروحانیت حضرت رسول کبریا بر طرفدن اتفاق عقول وآرا واتحاد عموم وکلا ایله مذاکره ومطالعه‌یه تشبث وابتدار اولنسون . وعلی الخصوص بو مرام خیریت انجام ملوکانه‌مزك بر وفق مطلوب رهین حیز حصول وکمال اولمسی دیناً ودنیویاً هر بر خصوصده ازالهٔ جهل قضیهٔ حکمیه‌سنه وابسته اولمسیله منبع علوم وفنون ومأخذ صنایع معارفنمون اولان مکاتب لازمه ایجاد وانشاسی عند شاهانه‌مزده اقدم اموردن عد اولنمغله ممالکك مناسب اولان محللرینه اقتضا ایدن مکتبلرك تنظیمیله تربیهٔ عامه‌نك چاره‌سنه باقلسون و برده درسعادتمزده غربا وفقرا ایچون مبرات مخصوصه اولمق اوزره برمستوفی خسته‌خانه بنا وانشاسی منوی ضمیر خیریت مصیر ملوکانه‌مز اولدیغندن کرك بوخصوصك وکرك طشره‌لرده دخی بو مثللو خیرات عمومیه‌یه متعلق آثار نافعه‌نك بر قدم اقدم وجوده کتیرلمسی اسباب ووسائل مقتضیه‌سنه دخی علی الدوام کمال اشتغال واهتمام ایله بالتذکر اجرای ایجابی پیدرپی طرف همایونمه عرض واستیذان قلنسون ... الی اخره

خط مذکورك عقیب تلاوتنده حضار موجوده‌یه خطاباً وشفاهاً بشقه‌جه اوامر وتنبیهات سنیه اجرا بیورلدی .

خسته خانه

اصحاب خیراته حسن مثال اولمق اوزره والدهٔ محترمهٔ حضرت پادشاهی « بزم عالم » سلطان طرفلرندن غربا وفقرا ایچون درسعادتده مجدداً ومکملاً بر خسته خانه انشاسی درحال تصمیم اولنمشدرکه اشاغیلرده صره‌سی کلدیکنده یازیله‌جغی وجهله الحالة هذه کل یوم نیچه فقرا وغربا خسته‌لرینك تداوی اولنمقده بولندیغی یکی باغچه‌ده کائن خیرات جاریه‌در .

احداث مدالیه برای تصحیح سکه ومواد سائره

جملهٔ آثار موفقیت دثار شاهانه‌دن اولمق اوزره اواثناده تجدید وتصحیحنه صرف نقدیهٔ همت اولنان سکهٔ همایونك تاریخ احداثنی معلن ومتضمن اولمق ایچون اعمال اولنان التون مدالیه‌لر سنهٔ جدیده رکاب رسمنده حاضر بولنان وکلا ومأمورینه حضور همایونده اعطا واهدا اولندیغی مثللو طشره ولاة ومشیرانی ایله

سفرای دولت علیه‌یه وافلاق وبغدان وصرب بکلرینه دخی تحریرات مخصوصه ایله کوندرلمشدر .

وفات وتوجیه رتبه

مغنیسا خاندان قدیمندن قره عثمان زاده حاجی ایوب اغا بودفعه وفات ایلدی . مومی الیهك صاروخان سنجاغی قائممقامی بولنان مخدومی صادق بکك مشهود اولان حسن خدمته‌مبنی پدرندن منحل اولان نشان ایله اصطبل عامره رتبه‌سی میر مومی الیهه ویرلمشدر .

قلبه قائممقامی عبدالاحد اغا ایله ساقز قائممقامی فضلی اغا ودائرهٔ صدارتپناهی مدیری مصطفی اغا وآمدیٔ دیوان همایون ممتاز افندینك پدری حاجی مصطفی اغا وصماقو دوکمخانه‌سی مدیری سابق فرهاد بکه دخی رتبهٔ مذکوره اعطا قلندی .

خاطره

وقتیله بو اصطبل عامره رتبه‌سی عادتا وزارته یقین بررتبه ایدی دولت علیه‌یه مالاً بدناً فوق‌العاده خدمتلرده بولنان اصدقای بندکاندن بعضیلرینه توجیه اولنوردی . حاجی ایوب اغانك دخی مدت مدیده بنا وصره امانتلری واردوی همایونلر خدمتلری کبی مسبوق اولان فداکارلغی ثمره‌سی اوله‌رق سکسان یاشنه قدر عمری ایچنده شرفیاب اوله‌بیلدیکی نشان ایله رتبه‌سنك دفعةً مخدومنه ویریلشی صادق بکك قدرینی تضعیف ایتمش ایسه‌ده ذات رتبه‌نك قوهٔ نامیه‌سنی تنقیص ایلمشدر .

سنهٔ سابقه موادنده یدنجی جلدده محرر اولدیغی اوزره لونده وویانه سفیرلری صارم ونافع افندیلر اکمال اسباب سفریه‌لریله مأموریتلری جانبنه عزیمت ایتمك اوزره لاجل‌الوداع حضور شاهانه‌یه مثول ایله معیت مأمورلریله برابر مظهر التفات عالی اوله‌رق مسروراً عودت ومأموریتلری جانبلرینه عزیمت ایتمشلردر .

بعض توجیهات

قونیه‌دن موصل والیسی نصب اولنان عشقر پاشانك درسعادتده خانه‌سنده اوطورمق اوزره بالعزل موصل ایالتی مؤخراً سیواس والیسی وزیر محمد پاشایه وسیواس ایالتی شریف پاشایه وقونیه ایالتی ازمیر محصلی رجالدن حمدی بکه وزارتله وازمیر محصللغی ازمیر کمرکجیسی راشد افندی‌یه توجیه واحاله قلندی .

احداث اخراج روغن نفت

قسطمونی ایالتنك حاوی اولدیغی طاغلق محللرده‌کی چام اغاچلرندن نفت یاغی اخراجی منفعت ملیه‌یی موجب اوله‌جغی جهتله محلنجه چیقاریلان نمونه‌سی مجلس زراعتده بالمعاینه دیکر محللردن کلان یاغلره مماثل وغایت براق وتمیز اولدیغی اکلاشلمش اولمسیله اخراج واعماله غیرت اولنمسی ایچون محلنه اوامر لازمه تصدیر اولندی .

(خاطره) حوالیٔ مذکوره طاغلری استانبوله سوق اولنان انواع کراسته‌لرك مقطع ومخرجی اولدیغندن نفت یاغی ایچون قوجه قوجه چاملرك کوکی کسیلور ایسه چام دیورلمش اولمیه ایدی .

تمغالی کاغد احداثی

اووقته قدر تمغالی کاغد وپول استعمالی مسبوق دکل ایدی . اواثناده تحریٔ تزاید واردات صره‌سنده تمغالی کاغدلر چیقارلدی . شویله که اخذ واعطا ومعاملات سائرهٔ عمومیه وخصوصیه‌ده استعمال اولنان سندات واوراق متداوله‌نك نوعی اعتباریله تمغالی کاغدلره یازلمسی ضمننده ایجاب حال اجرا ونه وجهله معامله اولنه‌جغی ورقهٔ مطبوعه‌لرله جمله‌یه تعریف وانبا قلندی . بوتمغالی کاغدلر خیلی وقت معاملات جاریه‌ده استعمال اولنه‌رق مؤخراً بونلره بدل الحالةهذه متداول اولان پول ایجاد واحداث اولنمشدر .

احداث اوراق وظائف

اون یکرمیشر یوزر اقچه‌لك که معجله حسابیله بش یوز و بیك و بش بیك غروشلق اوچ نوع اوله‌رق بهر اقچه‌سی اللیشر غروشه صاتلق وفائضلری سائر وظیفه‌لرکبی ایفا اولنمق اوزره او اثناده استکلو اولنلره اوقاف همایون خزینه‌سی طرفندن صاتلق ایچون ضربخانهٔ عامره‌ده اوچ بیك کیسه‌لك اوراق نقدیهٔ وظائف طبع وتمثیل اولنمشدر . بونك سببی بعض اصحاب ضرورتك عهده‌لرنده بولنوب صاتمغه مجبور اولدقلری مقاطعات ومقطوعات واسهامك آخره قصریدی کماکان ممنوع اولمق اوزره فقط تسهیل مصلحت ضمننده اولمقوله اسهام وسائره‌نك شرائط لازمه‌سیله مالیه خزینه‌سندن مبایعه‌سی اصول اتخاذ اولنمش وحرمین ایله اوقاف مضبوطه مقاطعات واسهامنك دخی اصول مذکوره‌یه توفیقی ایجاب حالدن بولنمش

اولدیغنه بناءً اومثللو مبـایعه اولنه‌جق اسهام وسـائره معجلاتنه ویرلمك اوزره اوراق محرره ایجاد اولنمشدر . بسـبللی اوصره‌ده اوللی که او اثنـاده حضرت هدایی قدس سره الهادی وقف شریفیله ملحقاتنك استرباح اولنان نقودیله نماسنه مقابل اسهام مبایعه اولنوب سـنوی یکرمی التی بیك یدی یوز غروش اصـابت ایدن نماسنك ماهیه‌یه تقسیمیله ماه بماه خزینهٔ مالیه‌دن اوقاف نظارتی معرفتیله وقف مشار الیه طرفنه ایفاسی خصوصنه قرار ویرلمشدر .

تعمیم تنظیمات

تنظیمات خیریه‌نك حین اجراسـنده اناطولی وروم ایلینك بعض طرفلری لاجل‌التجربه اجراآت تنظیمیه‌دن مستثنا طوتلمشیدی . تنظیماتك محسـناتی رفته رفته کورلمکه باشلایه‌رق استثنا التنده بولنان محللردن روم ایلی طرفنده الویهٔ ثلثه ایله اناطولیده دیاربکر وارضروم ایالتلرینك دخی تنظیمات دائره‌سنه ادخالیله ایجاب ایدن اصول جدیدهٔ مالیه‌سنك تنظیم واجراسی ایچون الویهٔ ثلثه‌یه بوسنه‌لی عبد-العزیز اکاه افندی وارضرومه ولی پاشـا زاده سلیم بك ودیار بکره مقدما بغداد والیسی علی پاشـانك دیوان کتابتی خدمتنده بولنـان عثمان بك دفتردار نصب اولنمشلردر . تقویم وقایعده بو وجهله کورلمشدر .

خزینهٔ اوراقده مطالعه اولنان عرض تذکرهٔ سـامیه‌سنده بو خصوصه دائر براز دها معلومات اولدیغندن انی دخی علاوه ایلدم . شـویله‌که التمش بر تاریخنده الویهٔ ثلثه ایله دیار بکر وارضروم ایالتلرینك ومعـادن همایون قضـالریله سیواس ایالتنده کائن بعض مسـتثنا محللرك تنظیمات جدیده تحتنه ادخالی ضمننده الویهٔ ثلثه ایله دیار بکر مشـیرلری اسماعیل پاشـا ایله خسرو پاشایه مع عشر یتمش بشر بیك وارضرومك حسب الموقع بعض مصـارفات زائده‌سی اوله‌جغندن اوراسی ایچون حلب وصیدا مشـیرلری معاشلرینه توفیقاً بلاعشر طقسـان بیك غروش معاش تخصیص والویهٔ ثلثه دفترداری نصب اولنان رتبهٔ ثالثه اصحابندن مومی الیه اکاه افندینك رتبهٔ حالیه‌سی ثانیه‌یه ترفیع اولنمشدر .

خاطره

والیلرك اول وقت معاشـلرینك چوقلغنه تعجب اولنمسون عندالحسـاب بو زمانده‌کی والیلرك معـاشی انلردن چوقدر . چونکه اول وقت دائرهٔ ولایتـده

مستخدم کتبه ودیوان افندیسی ایله مکتوبجی ودائره خلقی وامور انضباطیه مصا-
رفیله استانبولده قپو کتخداسی وقپو چوقداری وصراف مصرفلری مذکور
معاشلره وفا ایتمه‌رك چوغی مدیون قالیرلر ایدی . شمدی ایسه سایهٔ شاهانه‌ده
ولاتك الدقلری معاشلر ذاتلرینه مخصوص وخرجراه اعطاسی دخی قانونجه منصوص
اولمسیله اسکی وقتلره نسبتله پك چوق معاش دیمکدر .

اصول جدیدهٔ مالیه‌نك اجراسی ضمننده انتخاب اولنان اشبو ذوات ثلثه‌دن
هیچ بریسنك اووقته قدر فن دفتریجه معارنه‌لری وخدمات مالیه‌ده استخداملری
سبقت ایتمه‌مشدر. اکاه افندی ایله سلیم بك مؤخراً وزیر اوله‌رق وفات ایتمشلردر.

مرعش متصرفی یوسف پاشانك عزلیله یرینه رکاب همایون قپوجی باشیلرندن
وقدمای بندکاندن اسبق سیواس والیسی محمد بك میرمیرانلق رتبه‌سیله مرعش
متصرفی نصب اولندی . عربستان اردوسی محاسبه‌جیسی حاجی وهاب افندینك
وقوع استعفاسیله یرینه رتبهٔ ثانیه توجیهیله زجریه باش کاتبی شکری افندی وآنك
یرینه تجارت خزینه‌سی سرکی خلیفه‌سی سابق سعید افندی نصب اولندی .

بو حاجی وهاب افندی ذاتی ودین طرفلی اولوب صغر سننده محلی دیوان
افندیلری معیتنده استخدام ایله کتابت ترکیه‌ده کسب ملکه ایلمش وعربی وفار-
سیدن دخی ایجه کورکوسی اولمسیله استانبوله کلدیکنده دخی بعض دوائر قلمیه‌یه
دوام ایله بین المأمورین معروف اولمشیدی . التمش بر تاریخنده اعمار مجلس سیاری
مأموریتیله ودینده مومی الیهی دفتردار بولمش ایدم . صکره‌لری بروجه محرر مأمو-
ریتلرده بولنمشیدی . بر اختلاس ماده‌سندن طولایی مجلس والاده محاکمه‌سی سبقت
ایتمشیدی . اولوقت مجلس والا رئیسی ظرفادن مشهور رفعت پاشا مومی الیهه
« نهاب » افندی دیمشدر .

ولادت

اشبو آلتمش بر صفرینك اون بشنجی جمعه ایرتسی کیجه‌سی زیور مهد شهود
اولوب « سامیه » تسمیه بیورلمش اولدیغی خزینه وکیلی آغا واسطه‌سیله باب عالی‌یه
مورود خط همایون ایله اعلان اولنان کریمهٔ مکرمه‌نك تبریك ولادتی ایچون اصولی
وجهله شهر آیین ایدلدی . ولادت همایونك اوچنجی کونی لاجل التبریك ذات
صدر اعظمی ایله شیخ الاسلام افندی وحضوری معتاد اولان وکلای فخام مابین

همایونه عزیمتله رکاب رسم عالیسی اجرا اولنمشدر . سلطان مشار الیهانك تبریك طلوعی ایچون عظمای صدور علمیه‌دن نقیب الاشراف وقعه نویس اسعد افندی ایله رجال دولت علیه‌دن زیور افندینك نظم وتقدیم ایتدکلری ولادت تاریخلری معروض حضور عالی قلنه‌رق مشار الیهما عاطفت والتفات سنیه‌یه مظهر بیورلمشدر اشبو ولادت سنیه‌دن طولایی حشمتلو انکلتره قرالیچه‌سنه دخی کوندریلان نامهٔ همایونك وارد اولان جوابنامه‌سنی انکلتره‌نك درسعادت سفیری «قانین» حضور شاهانه‌یه تقدیم ایلدی .

احداث مجالس اعماریه

بالاده محرر باب عالیده حضور همایونده قرائت اولنان خط همایونده مؤکداً امر واراده بیوریلان تنظیمات واصلاحات ملکیه واعماریه‌نك اجراآت فعلیه‌لری ماده‌لری مجلس والاده لدی التذکر ممالك وسیعهٔ شاهانه‌نك اصلاحات عمومیه‌سنی میدان اجرایه کتیرمك ایچون اك ابتدا معلومات واحوال محلیه‌یه مراجعت ووقوف لازم کلمش اولمسیله بو بابده جریان ایدن مذاکراتك نتیجه‌سنده خرجراهلری محللری مال صندوقلرندن ویرلمك واستانبوله وصوللرنده کبرا قوناقلرینه مسافر ویریله‌رك احترام واکرام اولنمق اوزره هر مملکتك معتبر ومعتمد وارباب درایت ومعلوماتندن واسباب معموریتی وطبایع اهالی‌یی بیلیر اهالیدن ایکیشر نفر وجوه وقوجه باشیلر استانبوله جلب ودعوت ومحتاج اولدقلری اصول واصلاحات مجلس والاده کندولریله مذاکره اولنمق اوزره مقام سامئ صدارتدن اوامر مخصوصه اصدار وتسیارینه قرار ویریله‌رك ایجابی اجرا وورقهٔ مخصوصه‌لر طبعیله جمله‌یه اعلان قلندی . اوامر مذکوره محللرینه بالورود مقتضالری موجبنجه ارکان ومعتبران اهالیدن انتخاب اولنان اشخاص استانبوله کله‌رك وکلا قوناقلرینه مسافر ویرلدی . بونلر دفعاتله مجلس والایه جلب ایله مملکتلرینك احوال حاضره ومحتاج اولدیغی اصلاحات مهمه‌جه ایجاب ایدن افادات واستفادات مضبوط صحیفهٔ ایقان اولدقدن صکره بو بابده اولان مقاصد خیریه‌نك تمامئ اجراسی ضمننده مومی الیهمله برابر هر ایالته مرکز دولتدن برر مجلس موقت ارسالیله باتعلیمات مخصوصه اجراآت ممکنه ومواد مهمه‌نك استطلاعات واقعه‌سی پیدرپی باب عالی‌یه بیلدیرلمك اوزره روم ایلی واناطولی طرفلرینك بعض ولایتلرینه «مجالس اعماریه» نامیله صنوف

سیفیه وقلمیه وعلمیه‌دن مرکب اون عدد هیأت سیاره انتخاب ومعیتلرینه ارباب اقتداردن برر کاتب ومستوفی معاشلر ترتیب وتخصیص اولنمشدر .

مجلس مذکوره مأمور اولان ذوات

(محل عزیمت)	(رئیس)	(اعضا)	(کاتب)
قونیه	لوا سلیم پاشا	رجالدن ناظم افندی	توفیق ملا
خداوندکار ایله بولی	طوپجی لواسی محمد پاشا	عارف ذکی افندی	نافع ملا
سیواس انقره	میر میران طوسون پاشا	ودین دفترداری اسبق سلیمان افندی	موالیدن حسین حسنی بك
دیاربکر	لوا معمر پاشا	اطنه مال مدیری سابق رشدی افندی حلبلی عبدالله افندی	رامز پاشا زاده عزت بك
ارضروم	لوا اسماعیل پاشا	بوزاوق مال مدیری سابق نجیب افندی	بروسه‌لی راغب افندی
ودین نیش	لوا آل‌ایناق مصطفی پاشا	موره‌لی توفیق بك	موالیدن صالح بك لطفیٔ فقیر
چرمن سلستره	لوا سالم پاشا	خواجکاندن عزت افندی	موالیدن علی رائف افندی
اسکوب روم ایلی	لوا راغب پاشا	صالح بك	موالیدن عارف حلمی افندی
سلانیك ترحاله	علی رضا پاشا	عمر جمال افندی	موالیدن نجیب بك
الویهٔ ثلثه	رجالدن سلامی افندی	لوا مصطفی پاشا	موالیدن ادهم افندی

بو مجلسلر ترتیب اولندقده جمله‌سی وطشره‌لردن کلن مدعوین مجلس والایه جلب وجمع ایله تعلیمات قلمیه وشفاهیه‌لری حضور شاهانه‌ده اعطا وافاده اولندی ذکر اولنان مدعوین مملکتلرنده بالانتخاب کوندرلمشلر ایدی . فقط بونلرك مأموریتلری کندی مملکتلرینك محتاج اولدیغی امور اعماریه واصلاحیه‌یی عرض وافاده‌دن عبارت اولوب ادارهٔ عمومیهٔ دولتدن بحثه کیرشمك وظیفه‌لرندن خارج ایدی . مؤخراً مجالس مذکوره مأموریتلری جانبنه عزیمت ایتدیلر . یدی سکز آی قدر بونلرك کشت وکذارلری ممتد اولدی . تعلیماتلری موجبنجه تحقیقات واقعه‌لرینی بهر پوسته باب عالی‌یه عرض وانها ایلدیلر .

معروضات واقعه مجلس والایه حواله ایله بعدالخلاصه مندرجاتی کوزدن کچیریله‌رك ممکن الاجرا اولان بعض موادك مثلا تسهیل مصلحت ایچون درسعادته

جوار اولان اذمید وکلیبولی طرفلرندن اعماراته شروع اولنمق اوزره اذمید طرفنك اداره‌سی سرعسکر سلیمان پاشایه وکلیبولینك قپودان دریا محمد علی پاشایه احاله ایدلمش ودیکر محللرده دخی تسویه وانشاسی انها اولنان یوللر ولیمانلرك کشف ومعاینه وتحقیق ایله خریطه‌لرینك تنظیمنه ارکان حربیه ضابطاننده وبحریه مهندسلرندن متعدد مأمورلر تعیین واعزامی مثللو بعض درجه فعلیاتی کورلمش ایسه‌ده چوغنك احکامی رهین اهمال واوراق وارده مقفول صندوق بطال اولمشدر . چونکه رئیس مجلس والا سلیمان پاشانك انفصالندن صوکره باب عالیجه قابینه دکشدیکندن مجالس اعماریه‌نك دخی خیزی کچمش و بر مدتجك تشبثات جعلیه‌ده بولنلمشدر . اشبو مجالس اعماریه‌نك نتیجه‌سندن تمامیله مقاصد حصوله کله‌مدیکی مثللو اعمارات سائره‌یه دائر زیاده‌سیله اقدام وهمت اولنان وخزینه‌جه درجه‌سز فداکارلق ایدیلن شیلرك چوغیده ناتمام قالمشدر .

ازجمله طربزون ایله ارضروم اره‌سنده‌کی یول ایله بروسه‌نك کملیك جاده‌سنه سنه‌لرجه صرف ایدیلان مبالغك ثمره‌سی کوریله‌مدی . ودها بوکبی شیلره فوق‌العاده مصرفلر کیتدی . نهایت بو یوللرك زمان قریبده بروجه سهولت خاتمهٔ تسویه‌سی حقیقةً فاتحهٔ کتاب شهراه موفقیت اولان زمان عظمت نشان جناب عبدالحمید خان غازی‌یه وابسته اولمش اولدیغی فعلیاتیله ثابت اولدی .

توجیهات

جلد سابقده محرر مجلس والادن انفصال ایدن اختیار عارف پاشانك یرینه بوسنه والیسی سابق مهندس کامل پاشا مأمور اولدی .

بالاده بیان اولندیغی وجهله سرعسکر رضا پاشا ایله مالیه ناظری صفوتی پاشا امور ملکیه‌ده قدم وحسن خدمتلری سبقت ایدن بعض ولاتی عزل ایله سلك عسکریدن کله‌رك (یعنی عسکر صفتنده بولنوب یوخسه یولیله مکتبجه تحصیل ایله ظن اولنمسون) امور ملکیه‌ده هنوز کورکوسی اولایان برطاقم کمسنه‌لره خطوب جسیمهٔ ایالاتی احاله بو وسائل ایله انلردن اچیلان عسکری رتبه ومأموریتلرینه دخی ینه کندو منتسبلرینی تعیین واقامه ایتدیرمشلردر . بو قبیلدن اولمق اوزره حلب والیسی وجیهی پاشانك یرینه یکیدن وزارت رتبه‌سیله دار شورای عسکری رئیسی عثمان پاشا ودار شوری ریاستنه اعضادن البسهٔ عسکریه مدیری فریق

مصطفی ظریف پاشا ومکتب حربیه ناظری لوا امین پاشا فریقلك رتبه‌سیله مصطفی پاشادن آچیلان اعضالغه مأمور اولمشدر . ارضروم والیسی قدمای وزرادن خلیل کاملی پاشانك عزلیله یرینه اناطولی اردوسی رئیس ارکانی فریق سامی بکر پاشا رتبهٔ سامیهٔ وزارتله وودین والیسی سرکاتبی مصطفی پاشا ادرنه‌ده اقامت ایتمك اوزره عزل اولنوب یرینه روم ایلی اردوسی رئیس ارکانی فریق خیرالدین پاشا کذلك رتبهٔ وزارتله مأمور اولمشلردر . وجیهی پاشانك حلبده ایکن کتخداسی اورفه قائممقامی بولنان بحری پاشایی مشارالیه برابرجه صیدایه کوتوره‌جکی جهتله اورفه‌یه بر مدتدنبری استانبولده مقیم اولان یاربکر خاندانندن میر میران شیخزاده عثمان پاشا قائممقام نصب اولندی . بو عثمان پاشا اول وقت مالیه خزینه‌سی رجالندن محاسبه‌جی مختار افندی مرحومك فاتح جوارنده کائن قوناغنده مسافر ایدی شعرادن واصحاب معلوماتدندر .

مشارالیه خلیل کاملی پاشا اشبو التمش بر تاریخنده ارضروم والیسی ایکن اورانك تنظیماته ادخالی حوادثندن اولجه ارضروم ایالتنك مقطوعاً عهده‌سنه ابقاسندن اعتذار ایله بر وجه امانت اداره اولنمق اوزره ارضرومك حسب‌الموقع مصارف زائده‌سی اولدیغندن بحثله شهریه یوز اللی بیك غروش معاش تخصیصی لزومنك حکایه‌سیله برابر هواسیله امتزاج ایده‌میه‌جکی ومعلول بولندیغی جهتله دیکر مناسب محل احسان بیورلمسی خصوصنه دائر باب عالی‌یه تقدیم ایتدیکی عریضهٔ مفصله‌سی اوزرینه بعده خدمت مناسبه‌ده استخدام اولنمق اوزره درسعادته عودتی امرو وازبار اولنمشدر .

آمدی خلفاسندن فخرالدین افندینك مکتوبئ صدر عالی اوطه‌سی سر خلیفه‌لکنه مأموریتی جهتیله یرینه مکتوبی خلفاسندن سرعسکر رضا پاشا برادری رفعت بك آمدی اوطه‌سنه النمدی .

تشریف پادشاهی بجانب اذمید

عساکر شاهانه لوازمندن اولان چوقه فابریقه‌سیله سائر اماکن میریه‌یی تماشا وتفتیش احوال مملکت وانحا نیت خیریه‌سیله ذات حضرت پادشاهی او اثناده اذمید جانبنه تشریف بیوردیلر . بر قاچ کیجه اوراده آرام وایجاب حالك اجراسنه قیام اولنه‌رق چراغان ساحلسرای همایونه عودت اولندی .

نظام مکاتب صبیان

بالاده محرر خط همایون احکامی برر برر موقع اجرایه قونلغه باشلاندیغی صره‌ده تنظیم وترتیب مکاتب قضیه‌سی تقدیم الاهم علی المهم قاعده‌سنه موافق اولمق اوزره بوخصوص مجلس والاده درمیان قلندقده اول امرده مکاتب صبیانیه‌نك اصلاحنه تشبثك بدیهی اولمسیله بونك بر نظام قوی‌یه ربطی ایچون ارباب معلوماتدن یعنی علمیه، قلمیه، سیفیه اصحابندن منتخب هفته‌ده ایکی کون دوام اولنمق اوزره باب عالیده بر مجلس موقت ترتیبنه قرار ویرلدی . بو مجلسك ریاستنه مجلس والا اعضاسندن وصدور علمیه‌دن ملاك پاشا زاده عبدالقادر بك واعضالغنه دار شورای عسکری اعضاسندن وصدوردن عارف حکمت بك ایله صدوردن وقعه نویس اسعد افندی وموالیدن فتوی امینی عارف افندی وقدمای رجالدن سعید محب افندی ومکتب حربیه ناظری فریق امین پاشا ومترجم اول عزت ملا زاده فؤاد افندی وکتابتنه آمدی خلفاسندن رجائی افندی بالتعیین هفته‌ده ایکی کون بروجه محرر اجتماع ایله محلات مکتبلرینك اصلاحنه موقوف اولان نظامات لایحه‌لرینك تنظیمنه مباشرت اولندی . بو صره‌ده اعدادیه مکتبلری دخی ایجاد اولنمشدر . شویله‌که حربیه مکتبنه آلنه‌جق شاکردانك علوم عربیه وفارسیه ایله لسان ترکی‌یی تحصیله مکاسب اولمق اوزره اردولر معیتنده ودرسعادتده اعدادیه نامیله مکاتب احداث قلندی .

بعض اجراآت

مقدما مستقلاً تشکیل ومحل مخصوصی تعیین وکشاد اولنوب مؤخراً ترکله کمرك وضربخانه ناظری طاهر بکه احاله اولنمش اولان تجارت نظارتی مصالحی دخی تشبثات نافعه صره‌سنده یکیدن نظر اعتنایه آلنه‌رق طوپخانه مدیری حاجی حسام افندی‌یه کمرك اماتتی وسابقی حسین بکه تجارت نظارتی وکالتلری ومابین همایون کاتبلرندن توفیق بکه طوپخانه نظارتی توجیه وعتیق مالیه خزینه‌سی قارشوسنده‌کی متروك مصارفات نظارتی دائره‌سی موقتاً تجارتخانه اتخاذ قلندی .

عقد عادله سلطان

همشیرهٔ محترمهٔ حضرت پادشاهی عادله سلطان علیة الشان حضرتلرینك طوپخانه مشیری محمد علی پاشایه تزویجی نزد شاهانه‌ده بالتنسیب مشارالیه مابین همایونه

جلیله کیفیت تبشیر اولنه‌رق لاجل الاعلان صادر اولان خط همایون سر قرنا حمدی‌بك واسطه‌سیله ومشار الیه معیتی ایله باب عالی‌یه ارسال ومضمون منیفی اعلان اولندی .

(علاوه) مشارالیه حمدی بك غازی سلطان عبدالحمید خان ثانی افندمزك دخی قرق ییل صکره سر قرنالق خدمتلرنده ایکن ارتحال سرای آخرت ایدن قدمای وزرای عظامدن حمدی پاشا مرحومدر .

صره امینی اسبق قپوجی باشی موسی اغا سلطان کتخداالغنه مأمور اولدی .

اره‌دن بر مدت مروریله ربیع الاخرك اون طقوزنجی جمعه کونی شرع قویم ومعتاد قدیم اوزره خرقهٔ سعادت دائرهٔ فاخره‌سنده امر مسنون عقدی اجرا اولندی .

نقل همایون ومواد سائره

ربیع الاخرك ایکنجی کونی طوپقپو سرای همایوننده چراغان سراینه نقل عالی شرفوقوع اولمشدر . اوسنه مولد سعادت منقبهٔ شریفه‌سی تلاوتی طوپخانه‌ده نصرت جامع شریفنده اجرا بیورلمشدر . ماه مذکورك اون اوچنجی جمعه سلاملغی اسکدارده کائن سلیمیهٔ جامع شریفنده بعدالاجرا او اثناده تعمیری رسیدهٔ ختام اولان سلیمیه قشله‌سنك دخی هرطرفی سیر وتماشا وخدمات تعمیریه‌ده بولنان امرا وسائر مأمورین التفات سنیه‌لریله مسرور واحیا ایدیله‌رك عودت بیورلمشدر .

فرانجیله نامیله چیقاریلان اکمکلرك نوعلری تعدد ایتمسندن طولایی خلقك متضرر اولدیغی حکومتجه حس اولدیغندن باش، اورته، خاص نامل‌ریله باش فرانجیله‌نك قیه‌سی طقسان دیکرینك اللی پاره‌یه صاتدیرلمسنه قرار ویرلدی .

(علاوه) وقتیله استانبولده بیاغی وچارشی اکمکی وفرانجیله نامیله بر قاچ درلو نان عزیز طبخ وفروخت اولنوردی . فرونلره میری انبارندن ذخیره ویرلمسی مناسبتیله ذخیره ناظرلری معرفتیله اکمکلره نرخ ویریلیر ایدی .

سایهٔ موفقیتوایهٔ جناب خلافتپناهیلرنده ممالك محروسه‌سنك هرطرفنده ودار السلطنته‌السنیه‌لرنده طبخ وفروخت اولنان اکمکلر اول وقتك باش فرانجیله‌سنه معادل وفیئاتی ایسه اول وقتك فرانجیله‌سنك نصفنه مماثلدر .

طرف اشرف شاهانه‌دن بخارا حاکمنه مقدمجه لمصلحة ارسال اولنان نامهٔ

همایونه جواباً حاکم مشارالیه طرفندن میر ابوالقاسم نام سفیر مخصوص ایله کوندر- یلان جوابنامه‌یی سفیر مومی الیه حضور شاهانه‌یه تقدیم ایله مظهر نوازش والتفات عالی اوله‌رق عودت وحقنده مراسم مهماننوازینك اجراسیله مملکتی جانبنه عزیمت ایلدی .

تعیین اطبا برای مرضای فقرا

درسعادت اطباسنك چوغی غلطه وبك اوغلی طرفلرنده متمکن ومتوطن اولدقلرندن استانبول اهالیسندن وقتسز طبیب وجراح جلبنه محتاج اولنلر دوچار صعوبت اولدقلرینه مرحمةً موقعی استانبولك هرطرفنه مناسبتی اولان سلطان بایزید جوارنده صرمه‌کشخانه قارشوسنده‌کی اجزاجی دکانی اطبایه نوبت محلی تخصیص ومکتب طبیه‌دن منتخب ومجرب اون نفر دوقتور ایله ایکی نفر جراح کیجه‌لری صباحه قدر اوراده موجود بولنمق اوزره تعیین قلندی . بونلرك معاشلریله فقرا ومحتاجین ایچون مجاناً ویریله‌جك ادویهٔ طبیه بهالرینك بهر ماه مالیه خزینه‌سندن اعطاسنه وقدرتی اولمیان خسته‌لردن پاره طلب اولنمامسنه اراده بیورلدی .

عزل وتأدیب

اناطولی اهالیسندن ایکی بیك بش یوز نفر قدر حجاج مسلمین جانب حجازدن عودتده اطنه‌یه تقربلرنده بر مقتضای نظام قرانتنه مدتلرینی بعدالاتمام دیلدکلری محله تحریك لجام اعتزام ایتملری ایجاب حالدن ایکن ایچلرنده بولنان مغنیسا سنجاغی داخلنده تیمورجی قضاسی مفتیسی بولنان شخصك حرکات واقعه‌سی سیئه‌سیله قرنتنه اصولنه رعایت ایتمیه‌رك حجاج وارده جراد منتشره کبی اطرافه طاغلمش ومحلنجه اولنان مقاومت وتدبیر کار ایتمه‌مش اولدیغی دواتجه استخبار اولندقده مفتیٔ مومی الیهك زجراً اول امرده کمرکدن مال قاچیرمق اصولنه تطبیقاً ازمیر قرنتنه خانه‌سنده مدت تحفظیه‌سنك ایکی مثلی اوله‌رق بر ماه توقیفندن صکره لاجل- التحقیق استانبوله کتیرلمسی واطنه متصرفی میرمیران سلیمان پاشانك بو بابده وقوعه کلن بطائتی عزلنی موجب اولدیغندن یرینه بوغاز محافظی اسبق میرمیران عارف پاشانك تعیینی اراده بیورلدی . حجاج مرقومه‌نك کلدکلری محال مبارکه حرمتیله ماراایان حرکتلرندن بر فنالق ظهور ایتمدیکی باعث شکران عظیم اولمشدر .

ورود هدیه از جانب قرال پروسیا

پروسیا دولتنك سلطنت سنیه‌یه اولان رابطهٔ قدیمهٔ مودتکارانه‌سنه نشانهٔ مخصوص اولمق اوزره پروسیا قرالی «فره‌دریق کلیوم» جنابلری طرفندن ذات پادشاهی‌یه اهداءً صنایع بلدیه معمولاتندن بعض اشیای نادره درسعادتده مقیم پروسیا سفیری «موسیو لوموق» واسطه‌سیله حضور شاهانه‌یه تقدیم قلندی .

(علاوه) تقویم وقایعده بو وجهله اعلان اولنمشدر . خزینهٔ اوراقده مطالعه اولندیغنه کوره خصوص مذکور ایچون مخصوصاً نامهٔ قرالی دخی کلمشدر ترجمه‌سی بودر : بعدالالقاب خاندان قرالیمزدن اولوب علی طریق السیاحه درسعادته عزیمت ایدن پرنس حقنده شایان بیوریلان نوازش والتفات شاهانه‌لرندن طولایی حصوله کلن کمال محظوظیتمزی ذات شاهانه‌یه اظهار ایتك ارزوسیله صنایع بلدیه محصولاتندن بعض اشیا انتخاب اولنمش ونام محبانه‌مزه اوله‌رق طرف اشرف شاهانه‌لرینه تقدیمی خصوصی نزد علیه‌لرنده مقیم ایلچیمز طرفنه سپارش قلنمش اولمغله اشیای مزبوره‌نك ذات شاهانه‌لرینه اولان مودت صمیمیه‌مزه بر یادکار اولمق اوزره حسن قبولنه رغبت سنیهٔ شاهانه‌لرینی رجا ایدرك اشیای مزبوره موافق طبع شاهانه‌لری اولدیغنك استخباری باعث ممنونیتمز اوله‌جغنی افاده‌سی تزیید عمر واقبال حضرت ملوکانه‌لری دعواتیله سعادت حال سلطنت سنیه‌لری تمنیاتنك تکرار وتذکارینه وسیلهٔ جمیله اتخاذ اولنمشدر . ۱۸ کانون اول سنه ۱۸۴۴

خصوص مذکوره دائر سفیر مومی الیهك تقریری ترجمه‌سیدر

متبوع مفخمم حشمتلو قرال جنابلری اصالتلو پرنس (البر) جنابلرینك ممالك عثمانیه‌ده وعلی الخصوص درسعادتده بولندیغی اثناده حقنده شایان بیوریلان نوازش والتفات جلیل شاهانه‌یی کمال تشکر وممنونیتله هر بار تخطر ایتمکده بولندیغندن اشبو افکارینی ذات پادشاهی‌یه اظهار ایتك ارزوسیله لاجل المعاینه بو دفعه برلین شهرنده نظرکاه اهالی‌یه وضع اولنان المانیا صنایع ومعارفی محصولاتندن بر مقدار اشیا انتخاب ایدرك اشیاء مزبوره‌نك طرف اشرف شاهانه‌یه تقدیمی خصوصنی ثناورلرینه امر ایتمش وذات پادشاهینك صنایع اجنبیه‌نك ایلرولمسنی کمال ممنونیتله مشاهده بیورمقده اولدقلری وممالك شاهانه‌لرنده دخی صنایع ومعارف حقنده حمایت مخصوصهٔ شاهانه‌لری سزاوار بیورلمقده ایدوکی قرال مشارالیهك

معلوملری اولدیغی جهتله تقدیمنه مأمور اولدیغم اشیای مذکوره‌نك شایان پسند وتحسین بیوریله‌جغنی مأمول ایتمکده‌یم . بناءً علیه المانیانك نمونهٔ محصولات صناعیه‌سی اولان سالف الذکر اشیا ایله برابر تحریر اولنان نامهٔ قرالینك لفاً بر قطعه صورتنك تقدیمیله اشیای مذکوره نره‌یه وضع اولنه‌رق منظور شاهانه بیوریله‌جغنی وقنغی کون حضور شاهانه‌یه مثول ایله نامهٔ مذکورك عرض وتقدیمنه ابتدار اولنه بیله‌جکی خصوصنك ... الی آخره

نظام اوطهٔ تحریرات

مجلس والا تحریرات اوطه‌سی مأمورلرینك اهمیت مأموریتلرینه کوره تعیین وظایفیله صنفلره تقسیمی ضمننده استخدامی لازم کلان خلفانك عددی تحدید وتعیین ودرجهٔ استحقاقلرینه کوره صنفلره بالتقسیم صنف اول طاقمنه ثالثه صنف ثانیده بولنه‌جقلره رابعه رتبه‌لری اعطا قلنـدی . بونلر اول وقت اون اوچ نفر افندی ایدیکه یدیسی صنف اول التیسی ثانی‌یه قید اولندی اسملری بودر .

صنف اول طاقمی

ممیز رمزی افندی قرائت اوراق مأموری حلیمی افندی
ضبط مذاکرات مأموری وحیِ افندی سامی افندی امین افندی
مقید اسرار افندی ثریا بك

صنف ثانی طاقمی

حافظ نعمت افندی وصفی افندی برهان افندی مصطفی نجیب افندی
مقید رفیقی عارف افندی محاسب راتب افندی

او وقته قدر آمدی اوطه‌سنه النه‌جق افندیلر مکتوبیٔ صدارت صنف اول خلفاسندن انتخاب اولنور ایدی بو انحصار دوائر سائره‌ده بولنان ارباب استحقاقك فتورلرینی موجب اولدیغندن فیمابعد سائر قلملردن دخی بالامتحان آمدی اوطه‌سنه افندی النمسنه قرار ویرلدی .

اشبو قرار اوزرینه خلفای مومی الیهمدن ضربخانه ناظری طاهر بکك دامادیٔ کمرکجی عثمان پاشا زاده ثریا بك موقتاً آمدی اوطه‌سنه النلدی . بلکه اشبو قرارِ میر مومی الیهك اوطه‌یه النمسی غرضیله تذکار اولندی . ذوات مومی الیهمك چوغی فیضیاب اولمشلردر .

بعض تبدلات

آیدین دفترداری نشأت افندی مجلس محاسبهٔ مالیه‌یه کتیریله‌رك یرینه بیغا مال مدیری راشد بك وودین دفترداری عثمان بکك عزلیله یرینه اردو محاسبه‌جیسی سابق وهاب افندی وقونیه‌دن نوری افندینك عزلیله یرینه سلانیك دفترداری اسبق ادهم افندی نصب اولدی .

بوزاوق سنجاغی قائممقامی میرمیران عزت پاشانك وفاتیله یرینه میرلوالقدن متقاعد درویش علی پاشا مأمور اولدی .

سور همایون

عادله سلطان حضرتلرینك عقد مسنونلری اجرا اولندیغی بالاده یازلمشیدی . جمعیت سوریه‌سنك دخی التمش بر سنه‌سی موسم صیفنده تنظیمی مقرر اولمسیله وموسمی دخی حلول ایلمسیله جمادی الاخره غره‌سندن بدء ایله بر هفته دوام ایدرك اسکدارده حیدر پاشا صحراسنده غایت مکلف وشاهانه ترتیب اولنان اسباب سوریه ایله کافهٔ بندکان وداعیان ومأمورین وسائر مدعوین دلسیر نعم فراوان ودرسعادتده بولنان سفرا ومصلحتکذاران مادامه‌لریله برابر قصر عالی پیشکاهنه مخصوصاً نصب اولنان خیمهٔ عالیه‌یه دعوتله طرف شاهانه‌دن جمله‌سی مظهر نوازش واکرام وحرمت وایلچیلرك کلدکاری کون بالونجی قوماسکی نام شخصك اوچوردیغی بالون تماشاسیله دخی حضار اهالی شادان اولدیلر بروجه محرر کیجه‌لی کوندوزلی بر هفته ایچنده هر درلو اکلنجه‌لرله برابر بالجمله سرایلر واماکن میریه و بوغاز ایچنده ایکی طرفلی ساحلخانه‌لرده ایقاد اولنان انواع قنادیل روی دریایی تنویر ایلدی . سورك یدنجی پنجشنبه کونی سلطان مشار الیها بکلربکی ساحلسرایندن قوچیلی صندال و بحراً ترتیب اولنان الای مکمل ایله نشاط اباد نام سرای عصمتپناهیلرینه نقل واعزام اولندیلر مسرت همایون وسیله‌سیله ایچه رتبه‌لر نشانلر ویرلدی درسعادتله طشره‌لرده محبوس ومنفی بولنان جنحهٔ خفیفه اصحابی عفو واطلاق اولندی . رتب مذکوره صره‌سنده مکتوبیٔ سرعسکری حمدی بك ایله مالیه مکتوبجیسی حسن حسنی افندینك ومالیه کاتبی نظیف بکك رتبه‌لری ثانیه‌یه ترفیع قلندی سر قرنا حمدی بك یکنی مکتوبیٔ صدارت اوطه‌سی خلفاسندن خورشید بکه مع نشان دیوان همایون خواجه‌لغی ومنسوباتندن دیکر خورشید

افندی‌یه رکاب همایون قپوجی باشیلغی ومابین همایون باش کاتبی شفیق بکك اقرباسندن قپو کتخداسی ندیم محمود بك زاده شوکت بکه ثالثه ومالیه مکتوبی خلفاسندن عزت بکه رابعه نشانلری ویرلدی .

ورود کامل بك از جانب مصر

سور همایونك تبریکی ضمننده مصر والیسی محمد علی پاشا دامادی کامل بکی استانبوله کوندرمشیدی . میر مشار الیه اثنای سورده بالورود خیمهٔ صدر اعظمی‌یه دعوت (صدر اعظم قوجه رؤف پاشا ایدی) وحضور شاهانه‌یه مثول ایله حقنده فوق العاده حرمت ورعایتدن بشقه تکرار مابین همایونه جلبله حضور شاهانه‌ده میرمیرانلق رتبه‌سیله بر قطعه نشان احسان بیورلمشدر . مشار الیه استانبولده بر مدت اقامتله عودتنده دخی حضورده مکرراً مظهر نوازش عالی اولمشدر .

(علاوه) مشارالیه میرکونده الحالة هذه خدیو اسبق اسماعیل پاشانك مقیم اولدیغی ساحلخانه‌نك صاحب اولی عربکیری کمرکجی عثمان پاشانك یکنیدر . صغر سننده استانبوله کله‌رك مشار الیهك ساحلخانه‌سنده اقامت ونقدینهٔ ایام جوانیسنی تحصیل علوم ومعارفه حصر ایدرك دیوان همایون قلمنه مداومت اوزره ایکن کوردیکی رؤیانك سائقهٔ معنویه‌سیله استانبولدن روکردان و او اثناده استانبولده بولنان بعض کوسکونلرك مصر جانبنه صاوشدقلری صره‌ده کامل بك دخی او یولده مصره روان اولمشیدی . مصره وصولندن آز بر مدت کچر کچمز حائز اولدیغی شیمهٔ کمال درایت وذکا محمد علی پاشانك آیینهٔ وجدان قدر دانیسنده جلوه نما اوله‌رق مشار الیهه کمالیله انتما ونزدنده فوق العاده امنیت وحرمت تحصیلنه غیرت ایلیه‌رك انواع لطف والتفاتدن بشقه داخل حریم صهریتی اولمش ومحمد علی پاشانك انتقالنه قدر محرم خاص ومستشار مخصوصی بولنمشیدی . مؤخراً عباس پاشانك والیلکنده دوچار اولدیغی محن واضطرابه متحمل اوله‌مدیغندن حلیله‌سنه وارنجه هر شیئی ترك وفدا ایله دار الامان اولان دار السلطنة السنیه‌یه جان آتمشدر .

اولوقت صدر اعظم ومسافرپرورلك ایله فتوت وانسانیتده کنار علی علم اولان مصطفی رشید پاشا مرحومك همت مخصوصهٔ فداکارانه‌سی ایله مشار الیهك حلیله‌سی زینب خانم ایله مصرده قالان دنیالقلری استانبوله جلب اولنه‌رق مشار الیها ایله تکریر عقد شرعی اجرا وسایهٔ شاهانه‌ده خانه وساحلخانه‌لرنده انواع ذوق

وصفا ومسند صدارتعظمایه قدر کسب رفعت ایلیوب ممدوحاً ارتحال دار اخرت ایتمشلردر . اشاغیلرده تاریخ وفاتلری صره‌سنده ترجمه‌جه قصور قالان مواد اکمال اولنه‌جقدر . قلم بیاض بو محله رسیده اولدقده لاجل التنفس وقتك بیلنمسی ایچون مراجعت ایتدیکم ساعت پاشای مشار الیهك بر سنه تاریخی ایچون جائزه اوله‌رق ویردیکی ساعت ایدی .

حریق ازمیر

ازمیرده بقضائه تعالی ظهور ایدن حریق شدید پك چوق بیوت ومنازلی محو ونا بدید ایلمشدر . حریقزدکانه هردرلو اعانات سریعه اجرا اولندی . درسعادتده اتخاذ واعتیاد اولنان توسیع طرق قاعده‌سنك ازمیرده دخی بو مناسبتله اجراسی امروفرمان بیورلدی .

ورود زادهٔ ایمپراطور روسیه

روسیه ایمپراطورینك ایکنجی مخدومی غراندوق قسطنطین جنابلری اثنای سیاحتنده استانبوله کلمك اوزره اولدیغی لدی الاستخبار امرای بحریه‌دن مصطفی بك استقبالنه مأمور وتعیین ودرسعادته ورودینك ایرتسی کونی طرف پادشاهیدن قپودان پاشا ایله خارجیه ناظری شکیب افندی روسیه سفارتخانه‌سنده مراسم خوش آمدی‌یی اجرا ایلدیلر . طرف شاهانه‌دن مخصوصاً تعیین اولنان مهماندار واسطه‌سی وسفارت دلالتی ایله درسعادتده استدیکی مواقع ایله دونمای همایون وترسانه وقشله‌لر وسائر ابنیهٔ میریه سیر وتماشا ایتدیرلدی . بکلربکی سراینه دعوت وطرف شاهانه‌دن بالذات معاملهٔ مسافر نوازی وحرمت واجرای ضیافت ورعایت بیورلدقدن صکره ازمیر، بروسه، بحر سفید بوغازی و آق دکز اطه‌لرینی سیر وکذار ایتمك ایچون محال مذکوره‌یه بالعزیمه عودتنده استانبولده توقفه نیتی اولمدیغندن تکرار مابین همایونه جلبله رسم وداعی ایفا ایدرك سمت مقصودینه عزیمت ایتدی اره‌دن بر مدت مرورنده مشار الیه حقنده اجرا بیوریلان حرمت مخصوصهٔ شاهانه‌یه تشکری متضمن ایمپراطور طرفندن نامهٔ مخصوص ورود ایتمشدر .

(علاوه) اولوقت خارجیه تشریفاتجیلغی مأموریتی هنوز احداث اولنمامش اولدیغندن بو مثللو اجنبی مسافرلری حقنده نه یولده معاملات رسمیه اجراسی ایجاب ایده‌جکنه دائر یکی بر اصول یوغیدی . مشارالیهك صورت غیر رسمیه‌ده

استانبوله دخی کله‌جکنی روسیه ترجمانی خنچرلی (تله‌ماق) نظارت خارجیه مقامنه اخبار ایلمشدر. بونك اوزرینه ترجمان مومی الیهدن النان معلومات اوزرینه سلطنت سنیه‌نك شان عالیسنه شایان اوله‌جق صورتده بروجه محرر معامله‌ٔ خاطر سازی ومسافر نوازی‌یه فوق العاده همت اولنمشدر.

سفارت برلین

آمدی خلفاسندن برلین سفیری طلعت افندینك امتداد مأموریتی مناسبتیله استانبوله جلب اولنمق اوزره یرینه خارجیه کاتبی شوکت بك تعیین قلندی. انك یرینه دیوان همایون ترجمانی صفوت افندی خارجیه کاتبی ومترجم اول فؤاد افندی دیوان ترجمانی اولدی. عبد فقیر اول تاریخده مجلس اعمار مأموریتیله صوفیه‌ده ایکن طلعت افندینك قره‌دن برلیندن عودتنده تصادف وبر ایکی کون کندوسی ومعیت مأموری نشأت بك ایله تجدید مبانیٔ صحبت وتعارف ایدلمشیدی.

تبدلات جسیمه

ذروهٔ عال العال اقبالده مانند مهر رخشان افق آرای عز و شان اولان رضا پاشا ایله مالیه ناظری وشهرت واقبالده رضا پاشانك نظیری اولان صفوتی پاشا شعبان شریف اثناسنده عزل نابهنکامی‌یه مبتلا اولدیلر. یرلرینه احکام عدلیه رئیسی سلیمان پاشا سرعسکر، مجلس والا اعضاسندن رفعت پاشا رئیس مجلس والا، اسبق مالیه ناظری نافذ پاشا مالیه ناظری اولدی. بونلر ایچون باب عالی‌یه کلان خط همایونلرك صور جالبه ومنیفه‌سیدر.

بنم وزیر حمیتمسیرم

معلومك اولدیغی اوزره عساکر نظامیهٔ شاهانه‌مز سرعسکری رضا پاشانك بو دفعه سرعسکرلك مذکوردن انفصالی وقوع بولمش اولدیغندن یرینه ارباب درایت واهلیتدن برذاتك مأموریتی لازم کاوب مجلس احکام عدلیه‌مز رئیسی بولنان سلیمان پاشانك اوصاف مذکوره ایله متصف وکلای سلطنت سنیه‌مزدن بولندیغندن مشارالیهك سرعسکرلك مذکوره مأموریتی وریاست مذکوره‌یه دخی وقوف ومعلومات تامه‌سی جهتیله مجلس عالیمز اعضاسندن رفعت پاشانك تعیینی الی اخره

دیکر خط همایون

مالیه ناظری صفوتی پاشانك نظارت مذکوره‌دن حسب الایجاب عزل وتبدیلی

لازم گلش ومجلس احکام عدلیه‌مز رئیسی اسبق نافذ پاشانك مقدما مدت مدیده نظارت مذکوره‌ده بولنمسی جهتیله نظارت مذکوره امورینی بر وجه مطلوب حسن اداره‌یه اقدام ایلمسی کندوسندن مأمول بولنمش اولدیغندن بو دفعه مشار الیهك عزلیله نافذ پاشا مالیه ناظری نصب وتعیین اولنه‌رق مأموریتی اجرا . . . . الی اخره

اشبو خط همایونلر موجبنجه مأموریتلری اجرا اولندی . برقاچ کون صکره حربیه ناظری فتحی پاشا حربیه وقرنتنه نظارتلری وبحر سفید وسیاه بوغازلری محافظلغی ایله طوبخانه مشیری ، وسلفی داماد محمد علی پاشا اصول قدیمه‌سی وجهله غلطه وبك اوغلی امور ضابطه‌سی ولیمان نظارتلری علاوه‌سیله قپوان پاشا نصب اولنوب قپودان سابق داماد خلیل پاشا برقاچ کون صکره تجارت ناظری ، وسابقی حسین بك حفظی پاشانك یرینه احتساب ناظری اولوب حفظی پاشا که دده پاشا دیمکله عریفدر بوشده قالمشدر .

(علاوه) رضا پاشانك درجهٔ اقبالی حددن آشمشیدی . بش سنه‌یه یقین مدتده کافهٔ فتق ورتق امور دولت دست استبدادینه وابسته اولوب هم سرعسکر هم مابین همایون مشیرلکی ایله منشار باشنان ایدی . صدر اعظم رؤف پاشا مقتضای مسلکی اوزره هیچ برمصلحتی اوزرینه آلمز ووقتنده اك مقبل کیم ایسه انك آردی صره کیدر ایدی . ذات شاهانه ابتدای جلوس همایونلرندن بری اشبو حال ایله امرار ایام ولیال ایلیوب رضا پاشانك اطوار مستولیانه‌سندن اوصانمش اولمسیله برابر برادر عالیلری شهزاده عبدالعزیز افندی حضرتلری او اثناده تزیید مقدار تخصصاتنه دائر برادر عزیزلری جنتمکان سلطان عبدالمجید خان افندمز حضرتلرینه تقدیم ایتدیکی نیازنامه قرین مساعدهٔ شاهانه بیورلدیغنك اشارت سنیه‌سیله مذکور ورقه‌نك رضا پاشایه کوندرلمسی امر بیورلمش ایمش . نیازنامه‌یی تقدیمه مأمور اولان کمسنه‌نك مأموریتی حضوره تقدیمدن عبارت اولدیغی درمیان ایله کاغدی رضا پاشایه کوتورمیوب شهزاده‌یه اعاده ایلدکده شهزادهٔ مشار الیه بو وضع وحرکته مغبرالخاطر اولدیغی بالذات کلوب حضورده عرض واثناده صره‌سنده رضا پاشایه بو درجه‌یه قدر تسلیمیت کوسترلمسی شایان تعجب اولدیغنه دائر سویلدیکی سوزلری حضورده حاضر بولنان داماد فتحی پاشانك دخی تصدیق ایلمسی اوزرینه رضا

سرعسكر رضا پاشا

پاشانك همان عزلیله [*] درسعادتدن قونیه‌یه تبعید اولنمق اوزره اول امرده یالکز عزلی خصوصنه صادر اولان ارادهٔ سنیه اعلان اولنمشدر. شویله‌که او کون قرنادن سلیم بك اقشامدن صکره یالیسنه‌کوندریلوب سرعسکر اکله مابین همایون مشیرلکندن عزلی اخبار ایله نشانی استرداد ایلدیکی ایرتسی کون معلوم اولدقده کیفیت تعجب عمومی‌یی موجب اولدیغی مثللو رشید پاشانك ینه خارجیه نظارتنه کتیریله‌جکی حوادثی مستوجب اولمش ایسه‌ده اولوقت اجنبی غزته‌لرینك بعضلری رضا پاشانك عزلی پولتیقه‌جه تحولی ایجاب ایدر شیلردن اولمدیغی وبعضلری دخی بو تبدلات

[*] اسباب عزلندن اولمق اوزره مسموعاتدندرکه صدر اعظم بر کون مجلس وکلاده مذاکره اولنان بر ایش حقنده «عجبا ارادهٔ شاهانه نه مرکزده‌در» یوللو استفسار ایلدکده سرعسکر رضا پاشا آتیلوب «ارادهٔ سنیه بنم دیدیکمدر» دیو جواب ویرمش وایکی اوچ کره تکرر ایدن بو سؤاله ینه عینی صورتده جواب ایله مقابله ایتمش. شیخ الاسلام افندی (مکی زاده) رضا پاشانك دیك دیك یوزینه باقه‌رق یرندن قالقوب نمازه کیتمش. کرچه رضا پاشا ارادهٔ شاهانه بنم دیدیکم کبیدر دیمك ایستمش ایسه‌ده طرز افاده‌سنه موم یاپشدیرلمش.

ینه او زمانی ادراك ایدن ذواتدن مسموعاتمه نظراً جهان سرعسکری دیو بین‌الناس اشتهار ایدن رضا پاشانك شعشعهٔ اقبالی او قدر کوزلری قماشدیرمشیدی‌که او کون عزلنی طویانلر احتیاطکارانه بری برلرینك قولاقلرینه «خبرکز وارمی سرعسکر عزل اولمش صاقین بندن طویمش اولیکز» سوزلرینی فیصلدامشلر.

رضا پاشا، حقنده‌کی توجه والتفات پادشاهی‌یه مغروراً پك زیاده کبر وعظمت طاقینوب آلایلرده مشیرانی رکابنده یوریتور و یرندن قیملدامقسزین کبرای ملکیه وعسکریه‌یه آیاغنی اوپدیرر ایمش. معمافیه نزد شاهانه‌ده باب عالینك نفوذینی قایرمق واندرونك حسن ترتیبنی بوزدیرمامق خصوصلرنده تأثیرات حسنه‌سی کورلمشدر. باب عالینك معروضاتی کونی کوننه چیقار وانفاذ قلنور ایدی.

سلطان عبدالمجید خانك ایکی دفعه سر طبابتی خدمتنده بولنه‌رق افندیسنه پرستش درجه‌سنده محبت صاقلایان معمریندن وحکمای رجال دولت علیه‌دن صالح افندی مرحوم بر کون راقم الحروفه دیمشیدی‌که «سلطان عبدالمجیدك برنجی دورهٔ سلطنتنده سرای همایونك حالنه انسان بایلیر ایدی جدیت وانتظام تمامیله حکمفرما ایدی. خدمات قریبهٔ شاهانه‌یه مأمور اولان ناموسلی، کاللی، یاشلی باشلی آدملرك اطوار ومعاملاتنه انسانك آغزینك صویی آقار ایدی. کنج پادشاهك بورابطه ایچنده دوام ایلیه‌جکی امید اولنور ایدی. لکن صکره‌لری بوزولدی جاوالاجوسلر وجاهللر قرب سلطنته اوشورلدی اسکی کبارلق زائل اولدی.» دور اولك ایولکنه رضا پاشانك، دور ثانینك طاغنیقلغنه موزیقه فریقی نجیب پاشانك خدمتلری اولدیغی تواتراً سویلنمکده‌در. (للناشر)

پولتیقه رنکنه قونیله‌رق بعدما روسیه پولتیقه‌سنك ترکیله اوروپا پولتیقه‌سنك دورینه بدء اولندیغنه اشارتدر ما آلنده خامه‌ران بحث ومقال اولدیلر (انتهی)

مشارالیهك تنسیقات عسکریه خصوصنده مساعیٔ مشهوده‌سی ممدوحیتنی موجب اولمسیله برابر بو مثللو اجرا آت وانقلابات مهمه‌نك تنسیق واجراسنده کوزه الدیرلمسی اهم اولان فداکارلغك مطالعه‌سنه قارشو اردولرك ترتیبندن طولایی خزینهٔ دولتی مضایقه‌یه دوچار وافراد مسلمه‌یی بلا موجب وطن وزراعت وتجارتلرندن دور ومحروم ایتدی دیو اولوقت بعض طرفلردن رضا پاشا دوچار سنك تعریض اولمشیدی . لکن ایشك صاحبی بولنان ذات حضرت پادشاهی مشار الیهك تنسیقات عسکریه‌جه وقوع بولان خدمتنی تقدیراً عواطف سنیه‌لرندن مشارالیهه شهریه اوتوزبیك غروش معزولیت معاشی تخصیص واحسانی ایله شیمهٔ علیای بنده پروری وقدردانیٔ ملوکانه‌لرینی اعلان بیورمشلردر . منحل اولان مابین همایون مشیرلیکی وظائفی سرقرنالق مقامنه حواله بیورلدی. بو صره‌ده مالیه ناظری صفوتی پاشا دخی عزل اولندی .

رضا پاشا ایله صفوتی پاشانك بالاده بیان اولندیغی وجهله شیرازهٔ مجموعهٔ اقبالیه‌لری کسسته تار انقلاب اولمسندن طولایی مشار الیهمایه منتسب بولنانلرك دخی بربربر عقدهٔ انتظاملری چوزلمکه باشلادی . ایشته اوصره‌ده صفوتی پاشا برادری بحریه مستشاری رضا افندی عزل ایله یرینه ترسانه نظارتی عنوانیله طوپخانه ناظری توفیق بك ، وآنك یرینه ویانه سفیری سابق دار شورای عسکری اعضاسندن مختار بك طوپخانه ناظری، ومجالس موقتهٔ اعماریه رؤساسندن موره‌لی سلامی افندی دار شوری اعضاسی نصب اولندی . صدارت مکتوبجیسی محسن افندی ایله ذخیره مدیری عثمان افندینك حائز اولدیغی رتبهٔ ثانیه اولی صنف ثانیسنه ومکتوبی سرخلیفه‌سی فخرالدین افندینك ثالثه رتبه‌سی ثانیه‌یه ترفیع قلندی . بحریه مکتوبجیسی کمال افندینك وفاتیله یرینه مکتوبیٔ بحریه اوطه‌سنده مستخدم حالت بك مکتوبجی نصب اولندی .

تنظیمات خیریه اصولی هنوز اجرا اولنمیان محللردن ارضروم ایالتی دخی آلتمش بر سنه‌سی مع ملحقاتها دائرهٔ تنظیماته ادخال اولندیسه‌ده محال ملحقه‌دن وان سنجاغی اهالیسی اشبو نعمت عدالتی تقدیردن غافل اولمریله ذاهب اولدقلری

عالی پاشا (لوندره سفارت سنیه‌سنده بولندیغی اثناده)

کریوهٔ اغتفالدن خلاصلریله تحریک عروق تیقظلری خصوصنه مبادرت مأموریتیله مجلس والا اعضاسندن مهندس کامل پاشا وان جانبنه روان اولمشدر.

(علاوه) مشارالیه کامل پاشانك وان مأموریتنه دائر فقره اولوقت تقویم وقایع غزته‌سیله رسماً بروجه محرر اعلان اولنمشیدی. صورت اعلانه نظراً تنظیمات خیریه‌یی اهالئ وان قبولده بولنمیورلر ایمش .بویله باشلیجه وانده دخی بسبللی اومثللو متنفذانك اثر سعایتیله خلاف اراده حرکت اولنمش اولدیغی جهتله مشار الیه کامل پاشا .بر وجه محرر جانب وانه اعزام اولنمشدر.

تبدل بعض ایالات

سلانیك مشیری واصف پاشا درسعادتده خانه‌سنده اقامت ایتمك اوزره بالانفصال خداوندکار مشیری صالح پاشا سلانیك، وسرکاتبی مصطفی نوری پاشا خداوندکار مشیری، واسکوب والیسی عثمان پاشانك یرینه مرعش والیسی اسبق سلیم پاشا نصب اولندی.

مأموریت شکیب افندی بجانب بیروت

صیدا ایالتی داخلنده واقع جبل لبنان طرفنده وقوعی استخبار اولنان غائله‌نك اندفاعی اسبابنك استحصالی مأموریتیله خارجیه ناظری شکیب افندی حضور شاهانه‌یه چیقدقدن صکره پیك شوکت نام واپوره راکباً بیروته عزیمت ایلدی. مجلس والا اعضاسندن لوندره سفیری سابق عالی افندی خارجیه نظارتی وکالتنه مأمور اولدی.

بر مدت صوکره شکیب افندینك خارجیه نظارتندن انفصالیله یرینه پارس سفیری رشید پاشا خارجیه ناظری وپارس سفارتنه لوندره سفیری صارم افندی وویانه‌یه شکیب افندی تعیین ویرینه مصلحتکذار براقوب همان استانبوله عودتی رشید پاشایه تحریر وتبیین قلندی.

علاوهٔ ناشر

جبل لبنان مسئله‌سی

جبلك سكنه‌سی — اصول ادارهٔ قدیمه‌سی — میر فخرالدین ثانی معن — جزار احمد پاشا — میربشیر شهاب — جبلده ادارهٔ مصریه — جبلك ادارهٔ حکومت سنیه‌یه عودتی وبیوك میر بشیرك عزلی — ۱۲۵۷ اغتشاشاتی وسرعسکر مصطفی نوری پاشانك مأموریتی — جبل امارتنك الغاسیله ایکی قائممقاملق احداثی — ۱۲۵۹ و ٦٠ اغتشاشاتی وخلیل پاشانك مأموریتی — شکیب افندینك مأموریتی — فرانسه‌لونك اعتراضی — اخذ اسلحه — فرانسه وانکلتره‌نك متعارض پولتیقه‌لری — شکایات ومبالغات — شکیب افندینك ثباتی .

محمد شکیب افندینك تسویه‌سنه مأمور اولدیغی لبنان مسئله‌سی باب عالی‌یی بر خیلی مشغول ایتمش اولمغله کرك بو مسئله‌یه وکرك جبلك احوال واصول ادارهٔ قدیمه‌سنه دائر بروجه آتی براز معلومات اعطاسی مناسب کورلمشدر .

تجارت نظارتندن متقاعداً یکرمی بش سنه قدر کوشهٔ انزوایی اختیار وصحبت یاران ایله وقتنی امرار ایلیان قدمای رجال دولت علیه‌دن سعید افندی مرحوم که لذت مصاحبتی طانیانلرك دماغندن چیقمامق کرکدر ، او تاریخده شکیب افندی معیتنده بولنمش اولمغله کندوسنی برکون زیارتمده سوز اشبو مسئله‌یه انتقال ایدوب دیمشیدی که « خارجیه ناظرینك لبنانه عزیمتنده بر حکمت خفیه‌ده وار ایدی . مصطفی رشید پاشانك شهرت واقبالی کوندن کونه تعالی ایتمکده اولدیغندن حسود وخلافکیری اولان مقبلان سلطنت (سرعسکر رضا پاشا ، داماد محمد علی پاشا وامثالی) شکیب افندی‌یی کندوسنه بر رقیب اوله‌رق میدانه چیقارمق آرزوسنده ایدیلر . لبناندن موفقیتله عودتی مقصدلرینه خادم اوله‌جقدی . » سعید افندی مرحوم شکیب افندینك بو مسئله‌ده پك چوق یورولدیغنی ونفوذ دولتی حقیله محافظه‌یه چالشدیغنی وفقط هوانك مخالف اسمسی ایله سفارتله قرب دولتدن آتیلدیغنی وچوق کچمه‌دن رشید پاشا مسند صدارته ارتقا ایلیه‌رك خلافکیری اولان پارتینك نجم اقبالی خسوفناك اولدیغنی ووقعه اثناسنده روسیه‌نك بیروت قونسلوسی طرفندن معاونات مشکوره کورلدیکنی‌ده علاوه ایتمشیدی .

جبلك او تاریخده حاوی اولدیغی درت یوز اللی ـ الی بش یوز بیك نفوسك اکثریت عظیمه‌سنی مارونیلر تشکیل ایدوب بقیهٔ اهالی درزی ومتوالی ونصیری

شکیب افندی

واسماعیلی وروم ملکیت وروم قتولیك جماعتنه منسوب ایدی . مارونیلر لاتین قتولیك اولوب طوغریدن طوغری‌یه پاپانك ادارهٔ روحانیه‌سنه تابعدر و اون ایکی پسقپوسلغه منقسم اولوب مطران تسمیه ایتدکلری اشبو اون ایکی پسقپوس پاتریقلرینی انتخاب ایدرلر و پاپا وحکومت سنیه اشبو انتخابی تصدیق ایلر . او وقتلر اره‌لرنده تشریفات مذهبیه ونفوذ رهبان زیاده‌سیله حکمفرما ایدی . پاپاسلرینه الآن حوری تسمیه ایدرلر . درزیلر بالنسبه قلیل ایسه‌ده غوغاجی وغارتکر ومارونیلر اوزرینه متغلب ومتحکم ایدیلر . متوالیلر شیعهٔ اسلامیه‌دن اولوب اعصار صلیبیه‌ده خوارزمدن کلان کوکلی عساکرك انسالی اولدقلری روایت اولنیور . ذی قدرت اولدقلری زمانلرده اراضی ومقاطعاتك اداره وتولیتی عهده‌لرینه منحصر قیله‌رق طاقندقلری متولی تعبیری بوکونکی اسملرینك منشأی اولمق کرکدر . اسماعیلیلردخی شیعیدر . درزیلر ومتوالیلر واسماعیلیلر ونصیریلر کندولرینی زمرهٔ اسلامیاندن عد ایلیه‌رك جماعات ثلثهٔ سائره‌یی اورمقده اتفاق ایتدکلری کورلمشدر .

تاریخ جودتك برنجی جلدنده جبل لبنانك احوالی وسکنه‌سنك امزجه ومذاهبی حقنده تفصیلات کافیه مندرج اولدیغی کبی سائر جلدلرنده‌ده وقوعات جبلیه اونودلمامشدر .

معلوم اولدیغی اوزره قرون وسطاده کرك اوروپا وکرك آسیا حکومتلرنده توسیع مأذونیت قاعده‌سی جاری اولوب طشره ولاة وامراسی داخل دائرهٔ مأموریتلری اولان ولایات وقطعاتده نیم استقلاله مالك اوله‌رق حکومت مرکزیه‌یه تکالیف مقننهٔ امیریه‌یی کوندررلر وادارهٔ داخلیه‌لرینك چندان حسابنی ویرمزلر ایدی . اداره‌لری بالنسبه مشکل اولان طاغلق مواقعك حکام وعمالی دها زیاده ذی نفوذ اولوب حکومت مرکزیه‌نك اورالرده تأثیرات حاکمانه‌سی کماینبغی نافذ اوله‌مز ایدی . ایشته بو قاعده‌یه توفیقاً جبل لبنان دخی سوریه قطعه‌سنده توالی ایدن دول عدیدهٔ سالفه زمانلرنده بر نوع مختاریت اداره‌یه مالك اولمش وآنی دائما محافظه ایده کلمش ایدی .

٩٢٢ تاریخنده سوریه قطعه‌سنك عثمانلیلر طرفندن فتحنده طوائف جبلیه‌نك باشبوغی اولان میر فخرالدین معن [*] معیتی عسکریله کولمان اردوسنده بولنوب

[*] اهل صلیبك قدسی استیلاسی خبری بلاد اسلامیه‌یه شایع اولدقده دفع تسلطلری

سلطان غورینك مرج دابق محاربه‌سنده هزیمت ووفاتی اوزرینه حکومت مصریه‌نك ارتق اورالرده امکان بقاسنی تصور ایده‌مدیکندن سلطان سلیم خان اوله دخالت ایلیه‌رك شامده حضور همایونه بالقبول نائل التفات اولمشیدی . اهل صلیبك ٤٩٢ تاریخنده قدسی استیلاسیله تشکل ایدن قدس لاتین قراللغی اوروپا فئودالیته‌سنه تقلیداً مملکتی بیوکلی کوچکلی بر طاقم دیرلکلره Fief تقسیم وهر برینی دوق وقونت کبی عنوان مخصوصلریله مناسبی وجهله امرا وضابطانه توجیه ایلدیکندن هر نه‌قدر فئودالیته یعنی زعامت اصولنی قبول ایدن دولت عثمانیه سوریه ولایاتنی سالیانه صورتیله اداره‌یی تنسیب وترجیح ایتمش ایسه‌ده جبلده تأسس ایدن اصول سابقه‌یه طوقنمامشیدی . اصول زعامت مقتضاسنجه اراضی ویرکولری که بزده اعشار ایله فراغ وانتقال خرجلریدر طوغریدن طوغری‌یه طرف حکومتدن تحصیل اولنمایوب عسکرلك ویا سائر خدمت مقابلی اوله‌رق ارباب استحقاقه تخصیص واعطا ایدیلور و بونلره قانوناً صاحب ارض اطلاق اولندیغی کبی صاحبی اولدقلری اراضینك محافظه واعماری مثللو حقوق ووظائف حکمرانیسی دخی توديع قلنور ایدی . سالیانه صورتیله اداره اولنان قطعاتده ایسه ویرکولری حکومت نامنه واليلر تحصیل وجبایت ایدر ومصارف محلیه‌یی ایفا ایلدکدن صکره متباقیسنی استانبوله کوندررلر ایدی . مصر وبغداد ایالتلری سالیانه ایله اداره اولندیغندن مصر ویا بغداد خزینه‌سندن پاره کلسنه تواریخ قدیمه‌ده تصادف ایتمه‌مز بوندن ناشیدر . بو اصوللر حقنده « نتايج الوقوعات » ده وجودت تاریخنده تفصیلات کافیه بولندیغندن مراق ایدنلرك اورالره مراجعتنی توصیه ایلرز .

جبلده تغییر اولنمیان اصول قدیمه حسبیله رؤسا ومشایخ واکابر صاحب ارض اولوب حق قانونیلری زراعتدن اراضی ویرکولرینی طوپلامق وآنکله خدمات مودوعه‌لرینی ایفا ایتمك ایکن ازمنهٔ سابقه‌نك سیئات شامله‌سندن اوله‌رق مقننن فضله مطالباته قیام ایدرلر ومخالفت ایدن فقرای اهالی‌یه درلو ظلم وغدری روا

مقصدیله هر طرفدن طاقم طاقم مجاهدین سوریه‌یه طوغری قوشوشمشلر وبرقسمی محارباتده تلف اولوب متباقیسی اقطار شامیه‌ده توطن ایتمشلردر . معن بن ربیعه اسمنده بر سرکرده بشیوز تاریخلرنده کندیسنه منسوب اولان جماعت ایله وبو مقصدله جزیرهٔ بین‌النهریندن کلمش وسوریه‌ده یرلشمش وعائله‌سی موطن جدیدنده حسن سلوك وسیرتیله شرف واعتبار قزانمشدر . معن اوغللری لبنان تاریخنده برموقعی حائز اولوب جبلك سائر امرا ورؤساسی میاننده خاطرلری مرعی ونفوذلری جاری ایدی .

کوررلر ایدی . وبویله صور غیر مشروعه ایله اکتساب ثروت وبین الاماثل تعین وتمیز ایدنلری دائرهٔ مدبدبه وعساکر کائیه ترتیب ونامارینه اوجاقلر تأسیس ایدوب واکثریا اولاد واعقابلری دخی بابالرینك اثر متغلبانه‌سنه اقتفا ایلیوب فلان وفلان اوغلاری دیو ممالکك جهات سائره‌سنده اولدیغی کبی جبلده دخی سرکش ونامدار خاندانلر ظهور ایتمشیدی .

« نتایج الوقوعات » ده برتفصیل خامه‌ کذار ثبت و بیان اولدیغی اوزره دولت علیه‌ده زعامت وتیمار ویوردلق کبی دیرلکلر منحل اولدقجه مقاطعه تعبیریله خزینه نامنه کچیرلمك ودفترخاقانیجه قیدلری تصحیح اولنمق اصولی چیقدقدن صکره مقاطعه‌لرك اعشاری خزینهٔ دولته عائد اولدیغی جهتله یا التزامه ویریلور ویا محصللر ومقاطعه‌جیلر معرفتیله طوغریدن طوغری تحصیل وجبایت ایتدیریلور ایدی . لبنانده مقاطعه‌جیلر مرتبات امیریه‌یی تحصیل ایله کندی عائداتلرینی (سکزده بر) آلیقویه‌رق اوست طرفنی حاکمه تسلیم ایلرلر ایدی . التزام اصولنك اهل زراعته غدر وضرری محتاج ایضاح اولمیوب اکن ملتزملرك بر چوغی جاذبهٔ منفعتله پك ایلرو آتیلدقلرندن کای زیانلرله بالآخره محو و پریشان اولمش وقزاندیغی پاره‌یی محافظه وحسن استعمال ایتمك پك آزینه میسر اوله‌بیلمشدر . حالبوکه جبلده مقاطعاتی خاندانلر دست انحصار واستیلالرینه الوب مأمورین حکومته‌ده ارائهٔ منفعت وعرض شرکتله موقعلرینی قوتلندرمشلردر وکندی ترلالرنده چالیشدیردقلری فلاحلره اسیر معامله‌سی ایتدکاری کبی زراعه‌ده عدالت وحمایه کوسترمامشلردر . حتی تنظیمات خیریه احکامنجه تحصیل اموال ایچون ولایات شاهانه‌یه آیروجه محصللر تعیین اولندیغندن اکابر ومشایخك تشویقیله حرکت ایدن اهالینك استدعاسی اوزرینه جبلده محصللر الغو اولنمش وامر جبایت کمافی السابق مقاطعه‌جیلره حواله قلنمش ایدی (١٢٥٧) .

دولتمزده ازقدیم جاری اولان اصول اقتضاسنجه مملکتك اداره ومحافظه‌سی وبناءً علیه خدمات ومناصب حکومت باخصوص خدمت عسکریه مات حاکمه‌یه عائد اولوب جماعات غیر مسلمه فلاحت وصنعت وتجارتله اشتغال ایدرلر وتمادیٔ محارباتدن طولایی افراد مسلمه‌یه طاری اولان ضعف وتلفاتدن آزاده ومصون اوله‌رق توسیع کار ومعیشته دائما وقت بولورلر ایدی .

بویله‌جه محن ومزاحم خدمت ونتیجهٔ طبیعیه‌سی اولان دبدبهٔ جاه برقسم

تبعه‌یه ومساعی ومنافع اقتصادیه دیکر قسم تبعه‌یه مخصوص اولوب کویا که سیاسیات واقتصادیات مملکت توزیع منافع وتفریق قوا قاعده‌سنه توفیقاً صنوف مختلفهٔ ملت اره‌سنده پایلاشیلمش ایدی . اما ملت حاکمه موقعنی یوکسك طوته‌رق زیر دستنده‌کی رعایانك فرح وفخور چالیشـوب قزاندیغی مال وثروته کوز دیکه‌مکدن کندینی الهمامش ایدی . جبل ابنانده کندولرینی ملت حاکمه‌یه منسوب عد ایدن درزیلر ومتوالیلرده بو فکر حریصانه طبیعتیله اویانوب رعایای نصارایی ایکیده برده یغما وتعدیلریله بی حضور ایتمشلردر . مارونیلر نفوسلرینك کثرتی حسبیله استحصال اسباب مدافعه‌یه وتدارك اسلحه‌یه باشلایوب وعصر سابق اوائلندنبرو بر بیوك امیرك ادارهٔ قویه‌سی آلتنده طوپلانوب اجزاء قوتلرینی طاغتمامغه ومتجاوزلره قارشو طوپلی بولنمغهٔ چالیشمشلردر . بناءً علی ذلك بر طرفدن درزی ومتوالیلرك تضییقات وتعدیاتی ودیکر طرفدن مارونیلرك حفظ اموال وحقوق ایچون مدافعه‌یه تشبثاتی بو اقلیمده جدال وقتالی عادت دائمه حالنه قویمش ومارونیلر ایچنـده‌ده محارب ومطاع عائله‌لر یتشدیرمشدر .

ادارهٔ عثمانیانده سـوریه قطعه‌سی حلب ، شام ، صیدا ، طرابلس نامیله طول مدت درت ایالته منقسم اولوب جبل ابنان صیدا ایالتنی تشـکیل ایدن سنجاقلردن عد اولندیغی حالده بر چوق قرا ونواحیسی دیکر والیلرك حوزهٔ حکومتنه داخل ایدی ووقتیله دارالخلافه اولان شـام والیلری رتبةً دیکرلرینـه فائق ایدی . و یوقاریده تعریف اولنـدیغی وجهله بو قطعه‌ده قرا ونواحی یه کرك اصـطلاح رسمیده وکرك عرف عامده مقاطعه تعبیر اولنه‌رق اصحاب مقاطعه تکالیف امیریه‌یی بالتحصیل طوغریدن طوغری متصرف مقامنده اولان حاکم عمومیٔ جبله تسـلیم وحاکم جبل دخی هر والی‌یه عائد اولان مقدارنی اعطا وارسال ایلر ایدی . بناءً علیه والیلر ادارهٔ داخلیهٔ جبله چوقلق مداخله ایتمیوب ویرکولردن حصهٔ مصیبه‌لرینی اخذ ایله اکتفا ایدرلر ایدی . فقط بعضـاً والیلردن بری ابنان مشـایخ وجماعاتی بیننده القای نفـاق وایقاع جدال ایلیه‌رك صکره توسط ومداخله ایله جر منفعت ایلدیکی واقع اولمشدر . بیانات سالفه‌یه نظراً جبلده اسکیدن بری وصـورت غیر رسمیه‌ده بر نوع مختاریت اداره جاری ایدی .

جبل حاکملرینك ومعن اوغللرینك اك بیوکی فخرالدین ثانی ابن میر قرقماس (قورقماز) در . مومی الیه پدرندن یتیم قالمغله والده‌سی ست نسبك حجر تربیه‌سنده

بیویه‌رك ١٠٠٨ سنه‌سنده پدرندن موروث بلاد شوف مقاطعاتنه نائل اولمش وقاعدهٔ زمانه وجهله شام والیسندن میرلوالق بیورلدیسنی آلمشدر . ست نسب سوریه قطعه‌سنك یتشدیردیکی اذکیای نسواندن اولوب فخرالدینه مارونیلردن شیبان اسمنده بر حکیم ذوفنونی معلم ومشاور تعیین ایتمشدر . شیبان احوال عالمه واقف وجبل لبنانك اعصار مدیده‌دنبرو مالك اولدیغی مختاریت اداره‌نك احیاسنه ساعی وخادم ایدی . شاکردنده خارق‌العاده بر استعداد کورمکله آنی جبل امارتنه حاضرلامغه عزم ایده‌رك درسلرنده اوروپای غربی دول نصاراسندن وانلرك قدرت وسطوتلرندن ووقتیله قدس شریفه وارض فلسطینه وقطعهٔ لبنانیه‌یه مالك اولملریله (اهل صلیب دورلرنده) علاقه‌لری اورالردن بسبتون منقطع اولمدیغندن ولدی‌الحاجه ینه معاونتلری مأمول ایدوکندن بحثلر آچه‌رق اوروپا دولتلرندن استمداد واستفاده اوله‌بیله‌جکی فکرینی القا ومذهبلری مختلف طوائف عدیده‌یی خشنود ایتمك ایچون تعصب دینی‌یی صحیفهٔ قلبندن سیلوب ازاله‌یه اعتنا ایلمشدر . اوتاریخده جبل لبنانك هر بر پارچه‌سی مشایخ وامرادن برینه تابع ونائرهٔ نفاق وشقاق کمال درجه‌ده مشتعل ایدی . بقاعه‌ده بنی حرفوش وبعلبك طرفلرنده بنی تنوخ تحکم ایتمکده وقیسیه ویمانیه وحیشیه فرقه‌لریده یکدیکریله بوغوشمقده ایدی . دولت علیه اون درت سنه متمادیاً آوستریا ایله محاربه ایتمش (١٠٠١ سفری) وآره‌ده برده ایران جنکی متحدث اوله‌رق مشاغل وغوائلی آرتمش اولدیغندن شوف میرلواسی (متصرفی) معن اوغلی میر فخرالدین بو حالاتدن انتهاز فرصت ایله مشایخ جبلی کیمنی اوروب ازمك وکیمنی دائرهٔ اتفاقنه جلب ایتمك صورتیله مع سواحل بتون قطعهٔ جبلیه‌ده طرح بنای حکومت ایلشدر . وتکالیف میریه‌یی ایفا ایتمیه‌رك آچیقدن آچیغه عصیان بیراغنی قالدرمشدر . شام والیسی حافظ احمد پاشا معن اوغلنك تأدیبنه یورویه‌رك آنجق کروه عصاة وسکبانلری رؤس جبالده شقیف وبانیاس ودیرالقمر مثللو مواقع منیعه‌ده تحصن واعداد اسباب مدافعه ایله جسورانه مقاومت ایلشلر ایسه‌ده پاشای مشار الیه معیتنی تزیید وارباب عصیانی هرطرفدن تضییق ایلدیکی کبی صدر اعظم قیوجی مراد پاشا تنکیل جلالیان ایچون اناطولیده باشدن باشه جولان ونتیجه اشقیا سرکرده‌لرینی انداختهٔ چاه نیران ایلدیکی صره‌ده حلبه طوغریده تقربی ایشیدیلوب قیوجینك ولولهٔ دهشتی وخوف قهری سراپا اناطولی‌یی بورومش اولاغله معن اوغلی فخرالدین قورقوسندن خزائنی اخفا ووالده‌سنی وعیالنی

وخدمت مدافعه‌یی برادری یونسه تودیع ایله اوروپایه قاچمشدر (۱۰۲۲) . میر فخرالدین معن طوغری فلورانسه‌یه کیدوب ایکی سنه‌دن زیاده اوراده قالمشدر . طوسقانه‌ده حکومت ایدن مدیچی عائلهٔ ناجله‌سی طرفندن ـ ایتالیایه التجاده سلطان جمك ثانیسی عد ایدیله‌جك اولان ـ بو لبنان بکنه فوق العاده اکرام واحترام اولنه‌رق لبنانه معاونت خصوصنده پاپایه واسپانیا وفرانسه قراللرینه وایتالیا رؤساسنه مراجعتلرینه‌ده توسط قلنمشدر . لکن ملوك ورؤسا اول خلالده بشقه ایشلرله مشغول اولملریله مراجعات واقعه‌سندن فائده حاصل اولمامشدر . آنجق بر مقدار طوپ وسائر امدادی حاوی بش قلیونك دیار افرنجدن ناکهان کلوب واهالیٔ جبل استقبالنه واروب طوپلری قلعه‌لره ادخال ایتمك صددنده‌لر ایکن حافظ احمد پاشا خبر آله‌رق میرلواء صفد حسن پاشایی همان اول طرفه اعزام ایله سکبانلر سمت جبله وفرنکلر کمیلرینه خائباً عودت ایلدکلری تاریخ نعیماده مسطور اولدیغنه نظراً اوروپادن براز امداد کوندرلدیکی وکلان امدادك بوندن عبارت اولدیغی آکلاشلمقده‌در . حافظ احمد پاشا تعقیباتنده ظفریاب اوله‌رق ست نسبه معاملهٔ احترامیه اظهار ومعن اوغللرینه اعطای امان ایتمشدر . پاشای مشار الیهك شامدن انفصالندن صکره میر فخرالدین ایتالیادن عودت ایدوب اوراده کوردیکی واوکرندیکی اصول مدنیه ووسائط عمرانیه‌یی جبلده دخی موقع تطبیقه وضعه تشبث ایلشدر ودولت علیه‌نك او اثنالرده‌کی غوائل متابعه‌سی سایه‌سنده لبنانده استقلال تام ایله کیف مایشاء اجرای حکومت ایتمشدر . نهایت شام بکلربکی کوچك احمد پاشا طرفندن بالحرب طوتیلوب استانبوله کوندرلکله سلطان مرادخان رابعك روان سفرینه عزیمتده اوطاغ همایون اسکداره کچدیکی کون ایکی اوغلیله برابر عتبهٔ سنیه‌یه «وصول بولوب کندوسی حبس واوغللری غلطه سراینه آلنمشیدی (۱۰٤٤) ماه شوالده بیرام پاشایه فرمان شهریاری وارد اولغین فخرالدین بوستانجی باشی حبسندن کتوردیلوب ارسلان خانه اوکنده بوینی اوروب جثه‌سنی آت میدانه القا ایتدیلر . صقالی وقاشلری ثلج ابیض کبی آغارمش بر پیر جسیم ایدی . » [*] اوغللرینك بیوکی مسعود دخی اتلاف وکوچکی میر حسین خاص اوطه‌یه قید اولندی . میر فخرالدینك جبل لبنانده اعماراته خدمتی اولمشدر . زمان عصیاننده سفن همایونك منع دخولی مقصدیله بیروت وصیدا لیمانلرینی

[*] نعیما تاریخی . ـ سنی هنوز اللی اوچ ایدی ؟

طولدیرتمشیدی که حالا سیر سفائن بوندن متأثر ومتضرر اولمقده‌در . اندن صکره معن خاندانی ضعف وانحطاط وانقراضه دوچار اولوب اعوانندن شهابیونك اقبالی پارلامشدر .

روسیه ایله واقع اولان ۱۱۸۲ سفریمز اثناسنده عکا وصیدایه استیلا ایله اعلان عصیان ایدن شیخ طاهر بن عمر فی الاصل جبللی اولمیوب شریعه وادیسندن کلمش بر عشیرت بدویه‌یه منسوب ایدی بردنبره توسیع اقتدار ایتمسی ووسائط ظالمانه‌دن قاچنماسی اهالئ جبلی قوجوندیروب دفع وتنکیلی خصوصنده حکومت سنیه‌یه برخیلی معاونتلری اولشیدی .

اوائل عهد عبدالحمیدخان اولده جزار لقبیله معروف بوشناق احمد پاشا شیخ طاهر مسئله‌سنده کوریلان حسن خدمته مبنی صیدا ایالتنه نائل اولوب (۱۱۸۹) وفاتنه قدر (۱۲۱۹) شام وطرابلس وصیدا والیلکلریله اقطار سوریه‌ده اوتوز سنه تمادی ایدن حکومت وتغلبی اثناسنده جبل اداره‌سنده برخیلی تحولات وجوده کتیرمشدر . مشار الیه مدبر ومهیب وهردرلو مقاصدینی اجرایه مقتدر ارباب سطوتدن اولمغله صیدا ایالتنك مرکزینی عکایه نقل ایله قلاعی تعمیر وجامع ومدرسه مثللو خیرات ومبرات تأسیس وبلده‌نك اعمارات وتنظیماتنه‌ده علی قدرالامکان همت ایلیه‌رك صیدایی ترکندن طولایی سوریه سواحلنك معاملات تجاریه‌سنی عکایه چویرمشدر وعسکرینی تنظیم وشقاوتی ازاله وآسایشی تأمین ومساعی وتشبثات زراعیه وتجاریه‌یی حمایه وترغیب ایده‌رك ایالتك ضبط وربطنه وحسن اداره‌سنه موفق اولمشدر . جبل لبنان مع ملحقات تمامیله صیدا ایالتنده داخل دکلسه‌ده جبل حاکملری اوته‌دن بری صیدا والیسنه تابع عد اولنوب بیورلدیلرینی انلردن آلیرلر ایدی . اولوقت حاکم جبل اولان میر یوسف شهاب عکا پاشاسنك شدت سطوت وسیاستندن خوف دائمی اوزره اولوب ویرکولرینی منتظماً کوندردیکی وکافهٔ اوامرینه منقاد کوروندیکی حالده ینه بقای توجهندن امنیت تامه حاصل ایده‌مامشدر . جزار احمد پاشا متنفذان مشایخ دروزی بری برلرینه دوشورمك طریقیله برر برر حقلرندن کالدیکی کبی نصیری ومتوالیلر اسکی اطوار خودسرانه‌لرنده دوام ایتمك وپاشایه دایاتمق ایستدکلرنده مال وملکلری یغما واراضی ومقاطعه‌لری مصادره اولنه‌رق برخیلی زمان بللرینی طوغرولده‌مامق شرطیله ازیلمشلردر . مشهور میر بشیر عمر شهاب پاشای مشار الیهك زماننده ظهور ایتمشدر .

اصلی قریشه منسوب اولدیغی روایت اولنان ومعن خاندانندن صکره نائل امارت اولان شهاب عائلهٔ قدیمه‌سنك [*] بر قسمی صکره‌لری حب ریاست سائقه‌سیله تنصر ایتمشیدی بشیرك پدری قاسم آنلردن ایدی. جبلك یاریم عصرلق تاریخنی اشغال ایدن میربشیر ١٢٠٢ (١٧٨٨) سنه‌سی یکرمی بر یاشنده اولدیغی حالده امارته نصب اولنمش و ١٢٥٦ ده (١٨٤٠) عزل وابتدا مالطه‌یه وصکره اناطولی ایچرولرینه نفی اولنه‌رق بعده عفو عالی‌یه مظهریتله استانبوله کلسنه مساعده وتعیشی ایچون خزینهٔ دولتدن تخصیصات کافیه اعطا قلنوب ١٢٦٦ ده (١٨٥٠) سکسان یدی یاشنده درسعادتده وفات ایتمشدر. حین حکومتنده اهالی‌یه خوش کورنمك ایچون اهل اسلام ایله جامعده ونصارا ایله کلیساده ودروز ایله خلوه‌ده عبادت ایلدیکی کبی آخر عمرینه قدر هانکی مذهبه نسبت راجحه‌سی اولدیغی پك افشا ایتمامش ایسه‌ده وفاتنده غلطه قتولیك کلیساسنه دفن ایدلمشدر.

قومی آراسنده بیوك عنواننی قزانمش اولان میربشیر فطین، قورناز، سیاستکار، مائل احتشام، سخی، مزاجکیر، خرده شناس، دوست ودشمنی فرق وتقدیرده ورقبانی قهر وتنکیلده ماهر برذات ایدی. عموجه‌سی اولان سالف‌الذکر میر یوسف شیخوختنه مبنی استعفا واستعفانامه‌سنی مومی الیه معرفتیله جزار احمد پاشایه ارسال ایلیه‌رك یرینه‌ده انی توصیه ایلمش ایدی. بوسایه‌ده واصل منصب امارت اولدقدن ایکی سنه صکره عموجه‌سنی بر تقریب ایله جزاره ازاله ایتدیره‌رك واقرباسندن غایت زنکین برطول قادین ایله ازدواج ایلیه‌رك مبالغ کلیه صرفیله بیت‌الدینده برقصر معلا انشا ایتمشدر. ودعوتلر ومطنطن ضیافتلر ترتیبیله خیال ناسی مسحور قیلدیغی کبی بذل عطایا ایله جلب قلوبه اعتنا ودیکر طرفدن کوزلرینی اویدرمق ودیللرینی کسدیرمك وصور سائره ایله اشکنجه ومجازات ایتمك طریقیله رقبا وخصماسنی وحتی اقرباسنی ترهیب وافنا ایلشدر. وامور عدلیه ومالیه وملکیه‌جه اصلاحات حسنه اجرا وبیروتی اعمار وتجارت وفلاحت مثللو اسباب

[*] عهد خلافت حضرت صدیق اکبرده فاتح شام ابو عبیده بن الجراح حضرتلرینك معیتنده بنی مخزوم دلاورلری رئیسلری حارث بن هشام الصحابی ایله برابر حسن خدمت ایتمشلر ایدی حارث حضرتلری دمشقك فتحنده شهید اولوب اوغلی مالك حضرت عمرالخطاب طرفندن حوران اداره‌سنه تعیین قلنمش وآل واولادیله منصبی جانبنه انتقال ایتمشیدی. مشارالیه مالك بن حارث المخزومی القرشی، شهاب لقبیله ملقب اولمغله بو نام سلاله‌سنه قالمش وشهابیلرك بدایهٔ حورانه ورود وتوطنلری بوصورتله اولمشدر.

جبل لبنان حاکمی میر بشیر شهاب

عمرانیه‌یی تزیید ایلیه‌رك موقعنه یوماً فیوما رونق وقوت ویرمش وعناصر مختلفه‌یه سیان معامله ایلدیکندن عموم اهالی کندوسنه مجلوب ودعاخوان اولمشدر . حکومت متبوعه‌سنه قارشی اتخاذ ایلدیکی مسلکه کلنجه عکا والیلرینی دائما آمر رسمی عد ایدوب کرچه جزار احمد پاشانك خوف سیاستی بشقه درلو حرکتنه مانع ایسه‌ده خلفلری اولان ابراهیم وسلیمان وعبداه پاشالره دخی لوازم مراعات وانقیادده قصور ایتمامشدر . مع مافیه بو قدر اقبال وشهرتیله برابر ینه بالدفعات مشکلات عظیمه‌یه مصادف اولوب اوچ درت کره ترك حکومتله فراره وایکی دفعه‌سنده مصره محمد علی پاشا نزدینه التجایه مجبور اولمشدر . درزیلر اله آووجه صیغماز جنکاوران اولدیغندن امنیتلرینی قزانمق ایچون بر اره‌لق شیخ المشایخلری بشیر جنبلاط ایله قرداش درجه‌سنده عقد پیوند دوستی ومخادنت ودائرهٔ محرمیتنه ادخال ایله بر مدت هر حال وکارده رأینه مراجعت ایلمش ایسه‌ده شیخ مشار الیه کرك نزد حکومت سنیه‌ده وکرك قومی ایچنده پك زیاده مرعی الخاطر اولمغله بالاخره وهمنه طوقونوب عبداه پاشانك سیف مجازاتنه اوغراده‌رق قورقولی بر رقیبدن قورتلشدر .

عبداه پاشا طرف محمود خانیدن فرمانلی اولدقده بندهٔ خاصی اولان میر بشیر شهاب جبلدن صاووشمنی موافق احتیاط کوره‌رك مصره قاچمشدر . محمد علی پاشا ایله بو دفعه‌کی ملاقاتنده پاشای مشار الیهی سوریه‌نك استیلاسنه تشویق ایلدیکی وواقعا پاشای مشار الیه بر وقتدنبری سوریه ایالاتنك عهده‌سنده جمعنی تصور ایتمکده ایسه‌ده میر بشیرك افادات وتحریضاتندن جرأت الدینی وبو خصوصك صور واسباب حصولنی انکله بالمذاکره قرارلاشدیردینی مذکور تواریخدر . بونك اوزرینه محمد علی پاشانك در دولتدن رجا وشفاعتیله عبداه پاشا مظهر عفو عالی اوله‌رق ینه عکا ایالتیله بکام اولمش ومیر بشیر دخی حکومت قدیمه‌سنه عودت ایتمشدر .

وقتاکه محمد علی پاشا براً وبحراً عسکر سوقیله عکایی ضبط وعبداه پاشایی اسیر ایلیه‌رك مقدمهٔ تصمیماتنی اظهار ایلدی (١٢٤٧) ، میر بشیر ارتق حکومت متبوعه‌سندن بسبتون یوز چویروب تمامیله مصرلی‌یه تمایل وقوای مصریه سر-عسکری ابراهیم پاشایه دمشق الشامك تسخیرنده وحمص وحما وبیلان محاربه‌لرنده پك چوق معاونت ایتدی .

تفصیلاتی محل مخصوصلرنده مسطور اولدیغی اوزره سوریه ایالاتی (حلب شام، طرابلس، عکا) ١٢٤٨ دن ١٢٥٦ تاریخنه قدر مصر والیسی محمد علی پاشا عهده‌سنه مفوض اولمغله میربشیر جبل لبنانی مختاریت تامه ایله اداره‌یه باشلادی وایکی سنه قدر حکام مستقله‌یه مخصوص دارات واحتشام ایله امرار ایام ایلدی. سوریه اهالیسی عموماً مصرلینك بدایت ورودنده سویمش وطرف پادشاهیدن کوندریلان والیلرك اول زمانکی اصول عرفیه واستبدادیه‌لرینه بدل بر ادارۀ عادلانه‌یه مظهر اولمق امیدینه دوشمش ایدی حالبوکه یانلدیغی پك چابوق آکلادی مصر سرعسکری ابراهیم پاشا که محمد علی پاشانك بیوك اوغلیدر ادارۀ مستبده‌سیله بزم والیلره طاش چیقاروب مصر فلاحلری حقنده روا کوردیکی معاملات زجریه وکیفیه‌یی سوریه‌ده دخی تطبیقه قالقشدیغندن هر طرفده مصرلینك تضییقاتنه قارشو نفرت اویانمغه باشلادی وجابجا اختلاللر سر نمای ظهور اولدی. امرای مصریه تأمین حکومت ایده‌بیلمك ایچون سوریه‌ده بر قوتلی اردو بولندیرمق لزومنی حس ایلیه‌رك مواقع مختلفه‌یه قرق اللی بیك عساکر دائمه تحشید ایلدیلر. عساکر مذکوره‌نك مصارفی یرلیلر اوزرینه تحمیل ایلدی. تکالیف مضاعفه‌یی ایفایه تاب وتحملی قالمیان اهالی فریاد واشتکایه قویولدی. حکام مصریه اهالینك عموماً سلاحلرینی طوپلامغه تشبث ایتدیسه‌ده بو تدبیرده اومدقلری مرتبه‌ده فائده ویرمدی.

حکومت مصریه‌نك اواخر اداره‌سنده جبل لبنان سکنه‌سی دیکر وطنداشلرندن یعنی سوریه‌لیلردن فضله اعتسافاته اوغرامشلر ایدی. مشتکیلرك رفیع الصوتلری اولان درزیلرله متوالیلری ابراهیم پاشا سلاحلرینی طوپلادقدن صکره مارونیلره قیردیروب بعده مارونیلرك دخی سلاحلرینی ایستمش وروی رضا کوسترمدکلرندن انلری‌ده برکوزلجه تأدیب ایلمش ایدی. حتی الك صوکره مارونیلردن اوچ سنه‌لك ویرکویی بردن تحصیل ایچون قرا ونواحی‌یه مأمورلر چیقارتدی. میر بشیرك توسط ونیازی بیله قاله آلنمدی.

سلطان عبدالمجید خانك جلوسنی متعاقب (١٢٥٥) اعلان اولنان تنظیمات خیریه احکامنجه ادارۀ ممالك عثمانیه‌نك بر اصول نوینه افراغی وتبعه بیننده بلا تفریق جنس ومذهب حقوق مساواتك وحریت شخصیه‌نك تأمینی تعهد اولنمش وتزیب محاربه‌سنی متعاقب لوندره‌ده انعقاد ایدن قونفرانسده سوریه

ایالاتنك محمد علی پاشا عهده‌سندن نزعیله حکمدار مشروعنه اعاده‌سنه قراروریلمش اولمغله کندی قوتنه وفرانسه‌نك صحابتنه کووه‌نن پاشای مشار الیه بو قراره مطاوعت کوسترمدیکی وحقنده دولتلرجه قوهٔ جبریه استعمالی لازم کله‌رك حرباً مصره‌ارجاع قلندیغی معلومدر . بریة الشام سرعسکری عنوانیله ایالات مذکوره‌یی مصرلیدن استردادە مأمور اولان صدر اسبق عزت محمد پاشا بیروته وصولنده انکلتره پولتیقه مأموری موسیو ریچارد وود Richard Wood ایله بالمذاکره میر عمر بشیر شهابی جبل حکومتندن عزل ایله یرینه برادر زاده‌لرندن میر بشیر بن قاسم ملهمی (ملحم) نصب ایلدی (١٢٥٦) سکسانلك بر کرك باران دیده اولان بیوك میر بشیر هزیمت مصریون اوزرینه درحال تحویل تمایل ایلیه‌رك طرف سلطنت سنیه‌یه ابراز آثار صداقته وتجدید عهد و پیمانه مسارعت ایتمشیدی لکن اولجه مصرلویه آشوری مرتبه تکاپوسی وغلیانه کلان افکار لبنانیان عزل ونفینی موجب اولمشدر .

شهابیونك اول حوالیده شهرت ونفوذی پك شایع اولدیغندن دیکر بر ذاتك تعیینی غیر مناسب ایدی . مصرلی ابراهیم پاشانك صاغ الی مثابه‌سنده اولان میر بشیر عمرك سقوطی ودرزی ومارونی بالجمله اهالیٔ جبلك یورکارنده بریکمش اولان بغض وعداوتك فورانیله اردوی همایونه جانسپارانه خدمت ومعاونتده بولنملری واسباب سائرهٔ معلومه مصر عسکرینك چوله طوغری رجعت قهقریه‌سنی انتاج ایلدی .

میر بشیر عمر اللی بش سنه امتداد ایدن حکومتنده سیاست وفطانتیله تقسیمات اداریه وملکیه‌مزده جبل لبنانه بر وجود سیاسی ویرمش والندن کلدیکی قدر عناصر مختلفه‌نك رفع شقاق ومخاصمه‌سنه چالیشمش ایدی . مصرلی زماننده شخصی وموقعی دها زیاده اعزاز اولندیسه‌ده اتخاذ اولنان پولتیقه ایجابنجه عناصر مختلفه‌نك رقابت قدیمه‌سی اویانوب عداوت شدیده شکلنی المش ایدی .

برده تنظیمات خیریه احکامنه توفیقاً ادارهٔ ولایاتك اصلاحی واسکی اصول اقتضاسنجه کیف مایشاء حرکته وحتی یکدیکریله منافسه ومضاربه‌یه الیشمش اولان والیلرك حرکات خود سرانه‌لرینه نهایت ویریله‌رك جمله‌سنك قوانین معینهٔ دولته تابع اولمسی وروابط قویه ایله مرکزه باغلانمسی واجزاء مملکتك طاغلمق تهلکه‌سندن بوصورتله قورتارلمسی لابد اولوب باب عالیجه خصوصات مذکوره‌نك

عهد قریبده حیز حصوله وصولی چاره‌لری بلا فاصله دوشونلمکده وفعلیات وتطبیقاتنه‌ده تشبث ایدلمکده اولدیغندن لبنانك قطعات سائره‌دن فرقلی بر طرزده اداره‌سیله بر استثنا تشکیلی مقصده موافق دوشمیه‌جکی بدیهیاتدن ایدی .

بناءً علیه جبلده جالب نظر دقت ایکی مسئله وار ایدی . بری عناصر مختلفه بیننده اختلافك ائتلافه تحویلیله حضور و آسایشك تقریری ؛ ایکنجیسی میر بشیرك اوان حکومتنده متأسس اولان بر نوع مختاریت اداره‌نك ابقا ویا عدم ابقاسی . ایشته بو ایکی مسئله باب عالی‌یی سنه‌لرجه مشغول ایتمش وائتلاف عناصر قضیه‌سی تمامیله حصول بولمیوب فقط مختاریت اداره الیوم تأسس ایلمشدر .

تنظیمات خیریه‌نك طرفدارانی اولان اصدقای رجال دولت که سر آمدلری مصطفی رشید پاشا در کمال جدیت وخلوص نیتله ایشه باشلایه‌رق انجق اعوام مدیده‌دن بری اصول عتیقه‌سنه الیشمش اولان جسم کران دولتی قیملداتمق وطریق تجدد وترقیده ایلرو کوتورمك یالکز همته دکل زمانه دخی متوقف اولدیغنی تیقن ایتملریله اصلاحات مصممه‌نك تطبیقی خصوصنده اتخاذ ایلدکلری مسلك تأنی واحتیاط مملکتك جهات سائره‌سنده ثمره‌دار اولدیغی قدرده لبنانده منتج موفقیت اولمدی . زیرا جبل ماند سفینهٔ نوح مذهب ومزاج ومنفعتی متخالف خلائقك مجمعی اولدقدن فضله اجنبی انتریقه‌لرینه‌ده جولانکاه اولمشیدی . جماعات متضاده یکدیکرینی اوریر ، اوران واوریلان عینی نغمه ایله رفع آواز شکایت ایلر ، حقلی حقسز شکایاتی استماع ایده‌جك صماخ اجنبی بولور ایدی . مصرلی چیقدقدن صکره حکومت سنیه جبلك مختاریت سابقه‌سنی الغا ایله اداره‌یی الویهٔ سائره‌یه بکزه‌ده‌جکدر وصوکی شویله فنا و بویله مضر اوله‌جقدر دیو اهالی‌یه بر فکر مفسدانه القا اولنمش اولدیغندن حکومتك بویله بر آرزوسی نه‌قدر مشروع ونه قدر خلقه فائده بخش اولسه ینه هر جماعت کندی نقطهٔ نظرندن مطالعه ومحاکمه ایدرك راضی اولمیه‌جق ایدی . درزیلر مصرلینك ضربهٔ قهر وظلمندن جانلرندن بزمش وموجودیتلرینی غائب ایتمکه رمق قالمش ایکن شمدی سایهٔ صحابت سلطنت سنیه‌ده موقع سابقلرینی اعاده‌یه وباعث فلاکتلری عد ایتدکلری مارونیلردن وبنو شهابدن اخذ انتقامه وسیله جوی اولوب شیوخ ورؤسالرینه اطاعت وامنیتلریله برابر صلابت ومزیات عسکریه‌لری‌ده مزداد ایدی . مارونیلر جیوش مصریه‌نك تنکیلنده کوستردکلری خدماته مقابل طرف سلطنت سنیه‌دن مستحق توجه

ومكافات اولمق اعتقـادنده بولنه‌رق اسكی امتیازلرینه وعناصر سائره اوزرینه حق تفوقلرینه طوقونلمیه‌جغنی امید ایدرلر فقط مصرلینك معـاملات اخیره‌سنده حمایه ایدلمدكلریچون اكابر ومشـایخلرینه رابطهٔ قلبیه‌لری كوشـه‌مش ایدی ودرزیلرك مقهوریتنه قائل ایسه‌لرده قورقولری حالا یوركلرنده باقی آیدی و بو ایكی طائفه‌نك ضدیتی اویله بر رنكه كیرمشـیدی كه برینك منفعتنه هر نه یاپلسه دیكرنجه مضرت كبی تلقی اولنه‌جق ایدی .

میر بشیر قاسم ملهم بویله مشكلات ایچنده واهالیٔ جبلیه‌نك جداً محتاج اصلاح اولدیغی بر زمانده رأس حكومته كچمش ایدی . ضعف طبعه مبتلا و بجریكسز بر ذات اولدیغندن هیچ برطرفی خشنود ایده‌مه‌مش وهانكی ایشه ال اوزاتدیسه یوزینه كوزینه بولاشدیرمشـدر . اول خلالده مركز ولایت عكادن موقتاً بیروته نقل اولنوب والی محمد سلیم پاشا لاینقطع جبلك تنظیم اداره‌سیله اوغراشمشدر . وتنظیمات خیریه احكامنجه مأمورینه حد كفایه‌ده معاشلر تخصیص ووظیفه‌لرینی تعیین وتحدید ایتمشدر . ومصالح عبادك مرجع رؤیتی اولمق اوزره هر جماعتك بیوكلرندن مركب ومختلط بر دیوان تشكیل ایلیه‌رك امیرك معیتنه ویرمشـدر . مصرلینك تجریمـات مكرره‌سندن ناتوان قالان اهالی ویركولرك تنزیلنی اسـتدعا ایدوب [*] او آرالق خزینه‌نك مضـایقه‌سی سبیله اسـتدعالری اسعاف اولنه‌مدیغی جهتله درزیلر قول قول چته‌لر ترتیبیله قرای نصارایی یغمایه وبیوت ومنازلی احراقه وشوراده بوراده قتل نفوسه باشلادیلر وكونك برنده میر بشیری دیرالقمرده‌كی قوناغندن قالدیره‌رق سوروكله‌یه سوروكله‌یه زقاقلرده تحقیر ایلدیلر (١٢٥٧) .

محمد سلیم پاشـا تسكین اغتشاشات ایچون هر درلو تدابیر نصحیه وزجریه‌یه مراجعت ایلدیسه‌ده موفق اوله‌میوب اشاغیده ذكر اولنه‌جغی وجهله بریهٔ الشامده فرانسـه ایله انكلتره حكومتلری اره‌سـنده‌كی نفوذ رقیبانه ارتق آشكاره اورمش ودول معظمهٔ سائره قونسلوسلری دخی ایشه مداخله‌یه یول بولمش اولملریله دول معظمهٔ خمسه سفارتلرینك توسط وانهالری اوزرینه سرعسـكر سركاتبی مصطفی نوری پاشـانك مأموریت مخصوصـه ایله لبنانه اعزامی دولتجه قرارگیر اولدی . (١٢٥٧)

[*] جبلك مرتبات قدیمه‌سی سـنوی ٢٦٥٠ كیسه ایكن مصرلی ابراهیم پاشـا ٦٥٠٠ كیسه‌یه ابلاغ ومحمد سلیم پاشا ٣٥٠٠ كیسه اولمق اوزره طرح وتنسیب ایلمشیدی .

مصطفی نوری پاشا بیروته وصولنده حاکم جبل میر بشیر قاسم شهابی عزل ایله ادارهٔ جبلیه‌یی امرای عسکریه‌دن میر لوا عمر پاشایه (صکره‌لری سردار اکرم اولان عمر پاشادر) احاله ایلدی. عمر پاشانك اداره‌سندن دخی اهالی ممنون اولمیوب شکایتلرینی قونسلوسلره ایصاله مباشرت ایتدیلر. فرانسه وروسیه سفیرلری شهابیوندن بر خرستیان حاکمك اداره‌سی آلتنده اوله‌رق مختاریت سابقه‌نك اعاده‌سنی التزام ایتدیلرسه‌ده درزیلرك بسبتون کمی آزی‌یه آلملرینی واونولماز یاره‌لرك اچیلمسنی انتاج ایده‌جك اولان بو صورته حکومت سنیه اصلا یناشمیوب وعمر پاشانك تعییندن دولتلرجه حصولی ملحوظ اولان الغای مختاریت شبهه‌سنی ازاله‌یی موافق کوروب مصطفی نوری پاشانك تصویبیله لبنانك بری درزی دیکری مارونی اولمق اوزره ایکی قائممقاملغه افرازیله قائممقاملرك صیدا والیسی طرفندن نصبنه وامرای سابقه‌نك حقوقنی حائز اولان قائممقاملر تکالیف محلیه‌یی مقطوعاً خزینهٔ دولته تسلیم ایلك شرطیله امور ملکیه‌ده صیدا والیسنك چوقلق مداخله ایتمه‌مسنه قرار ویریله‌رك عمر پاشایه ترك مأموریت ایتدیرلدی (١٢٥٨) ومارونی قائممقاملغنه میر حیدر اللمعی ودرزی قائممقاملغنه میر احمد ارسلان تعیین قلندی بونلر جماعتلرینك اولولری ایدی.

عناصر مختلفه‌یه منسوب طوائف نواحی وبلادده مختلطاً ساکن اولدیغی جهتله اشبو ایکی قائممقاملغك حدودینی تعیین وتفریق ایتمك مستحیل اولوب برینك زیر اداره‌سنده‌کی قطعه‌ده متوطن اولان دیکر جماعت افرادی شکایاته حاضرلنمسی طبیعی اولمغله سر عسکر مصطفی نوری پاشانك استانبوله عودتنده صیدا والیسی مشهور اسعد مخلص پاشا حدود مسائلی ایله وبوندن طولایی ظهور ایدن اختلافاتك حلی ایله بر خیلی اوغراشدی.

ایکی قائممقام اداره‌سی اثناسنده منتظر اولان سکون وحضوری تأمین ایده‌مدکدن بشقه هرایکی طرفك محاسده‌سنی تحریك ایلیه‌رك مصرلینك اخراجندن بری کندولرینی طرف حکومت سنیه‌دن دها زیاده مظهر حمایت عد ایدن درزیلرینه تجاوزاته باشلادیلر. فرانسه وانکلتره وانلره اتباعاً روسیه واوستریا وپروسیا قونسلوسلری جبل مسئله‌سنك صورت قطعیه‌ده حلنی آرزو ایلیور ومارونیلر فرانسه‌دن ودرزیلر انکلتره‌دن یوز بولیور ایدی. جبلك تنظیمی ایچون ١٢٥٩ اواخرنده داماد خلیل رفعت پاشا مأموراً بیروته کیتدی. ودول خمسه قونسلوسلری

ایله بالمذاکره هر ایکی طرف مصالحنك کندی طرفلرندن منتخب وکیللر ایله اداره اولنمسی صورتی تنسیب ایدلدی یعنی قرا وقصبات مختلطه‌ده اکر او قریه وقطعه درزی قائممقاملغنده ایسه اهالیٔ نصارانك ایشلرینی کندی وکیللری کوروب درزی مقاطعه جیلری مداخله ایتمیه‌جکلر ودیکر طرف ایچون‌ده عین صورتله معامله ایدیله‌جك ایدی . وکیللرك انتخابی ووظیفه‌لرینك تعیینی وایکی قائممقاملغك ممکن مرتبه حدود جغرافیه‌لرینك تخطیطی وبو خصوصاته دائر اتخاذ اولنان مقرراته اهالینك ارضا واقناعی نیجه نیجه مزاحم ومشکلاته باعث اولدی .

مأمورین دولت علیه تنظیمات ایله اوغراشمقده اولسون یانی باشلرنده اغتشاشات ومقاتلات دوام ایتمکده واوکی النه مامقده ایدی . بر چوق اماکن واموال نصارا نهب وغارت اولنه‌رق بیك ایکی یوز اللی طقوز والتمش تاریخلرنده جبل یکی باشدن جولانکاه جدال وقتال اولمشدر . ایکی فرانسز مناستری یغما وبر فرانسز راهبی اتلاف ایدلمشدر . خلیل پاشا جبلی پك فنا حالده براقوب استانبوله دونمش واجرا آتنه مخالف بولنان فقط حسن خدمتی کوریلان اسعد مخلص پاشایی عزل ایتدیره‌رك صیدا ایالتی وجیهی پاشایه توجیه قلنمشدر .

دول خمسه ایلچیلری باب عالی‌یه تبلیغات اکیده اجراسی ایله جبل ایچون حضور بخش ودواملی براداره تأسیسنی ینه تکلیف ایتدیلر ١٢٦١ اواسطنده خارجیه ناظری محمد شکیب افندینك مأذونیت واسعه ایله بالذات ابنانه کیتمسی تحت قراره آلندی .

١٢٥٧ اغتشاشاتی اوزرینه سرعسکر مصطفی نوری پاشانك و ١٢٥٩ اغتشاشاتی اوزرینه داماد خلیل رفعت پاشانك صورت مخصوصه‌ده وقوع مأموریتلریله استحصال اولنان نتایج ادارهٔ عمومیهٔ جبلك برامیر مارونی یرینه ایکی قائممقامه تودیع وتقسیمی ومقاطعات مختلطه‌ده هر طائفه‌نك اموری کندی طرفلرندن منتخب وکیللر معرفتیله رؤیت اولنمسی قضیهٔ اساسیه‌لرندن عبارت اولوب بو اساسلره دول معظمه دخی موافقت ایتمش ایسه‌ده انقلابات اداریه وهلهٔ ایو تلقی اولنمامق وترددداته محل ویرمك مقتضای طبایع مللدن وهر مملکتده امثال کثیره ایله ثابت حقائقدن اولدیغندن جبلده یکی صاییلان بو اصوله افکار عامه‌یی الیشدیرمق واساسلره متعلق تفرعات اداره حقنده نظامات حسنه وضعیله داعیٔ شبهه قصور براقمامق اولیای اموره متحتم وظائف ضروریه‌دن ایدی. شکیب افندی بووظائف مهمه‌یی

درعهـده ایتمشـیدی . حل ایده‌جکی مسـائل اولا مارونیلرك درزیلردن دعوی ایتدیکی تضمینات ، ثانیاً اغتشاشاتده قباحتلی اولان مشایخ دروزك تأدیب ومجازاتی ، ثالثاً وکیللرك موقع ووظیفه‌لرینـك وحکومتجه حیثیتلرینك واضحاً تعیینی ، رابعاً جبل اداره‌سنك دواملی ومتین وهر طرفك حقوق ومنافعنی مؤمّن براصوله ربطی ایدی . افندئ مشار الیه بونلر حقنده تعلیماتی حاملاً استانبولدن حرکت ایتدی .

ابنانك کچیردیکی شو دورهٔ انقلاب واختلالده منـافرت ومخاصمهٔ عنـاصردن متولد وقایع الیمهٔ خونریزانه‌دن باشقه بری رؤسا وخواصه ودیکری عوام وفلاحینه عائد اولمق اوزره جالب دقت ایکی نوع دیرلدی وادعا وار ایدی . رؤسا وخواصه عائد اولان دیرلتی بو ایدی‌که طرف حکومت سنیه‌دن تنظیمات واصلاحات اجراسنه تشبث اولندیغی تقدیرده هرقطعه‌نك مزاج اهالیسی واحتیاج محلیسی نظر مطالعه‌یه النه‌رق حوصلهٔ تحملندن فضله برشی یاپیلمیه‌جغی درکار ایسه‌ده دولتك وتبعه‌نك تأمین حقوق متقابله‌سی وبین التبعه قاعدهٔ مساواتك مرعیتی اساسلرینه کوره امتیازلی صنفلرك بقاسی تجویز اولنه‌میه‌جغی ودولت علیه ١٢٥٧ ده جبل امارتنی الغا ایله ایکی قائمقاملق احداث ایلدیکی کبی قائمقاملق اصولنجه‌ده جاری اولان برنوع مختاریت اداره‌یی قالدیره‌جغی ماده‌لری اذهانی پك زیاده مشغول ایتدیکندن رؤسا ومشایخ بوکا بر درلو راضی اولمیور وکرك معیتلرینه قارشو نفوذ وتجبرلرینی وکرك حکومته قارشو امتیازلرینی محافظه ایتمك داعیه‌سنده بولنیورلر ایدی .

عوام وفلاحینه عائد ادعاده بو ایدی‌که قرون وسطادن وفئوداليته زمانلرندن مدور وجبلده حالا جاری اولان اصول عتیقه فلاحلری وعجزهٔ اهـالی‌یی حقوق طبیعیه‌دن محروم وید تغلب کبراده ربقهٔ اسارته مشـابه قیود ایله مقید قیلدیغندن امتیازات قدیمهٔ رؤسانك الغویله کافهٔ افراد تبعه‌یه شامل اولان فیوض مسـاواتك کندولرینه‌ده تشمیلی قضیه‌سی ایدی .

بوتقدیرجه برطرفدن رؤسا وکبرا ومشایخ چفتلکات ومقاطعاتنده کمافی السابق فلاحلره متغلب ومتحکم اولمق وطرف دولتدن بوکا مداخله اولنمامق تعبیر دیکرله اصول سابقه ادامه قلنمق ؛ دیکر طرفدن فلاحلر کبرانك تضییقات متجبرانه‌سندن قورتیله‌رق تبعه‌نك کافه‌سنه احسـان اولنـان حقوقدن مستفید اولمق صورتنده یکدیکرینه معارض ایکی دعوی میدانه چیقمش ایدی . شکیب افندینك معروض قاله‌جغی تصعیباتك برقسمنی بو مدعیات متعارضه تشکیل ایلیه‌جك ایدی .

افندیٔ مشار الیه بیك ایکی یوز آلتمش بر رمضاننده (١٤ ایلول سنه ١٨٤٥) بیروته واصل اولمشدر . تحقیق احوال واتخاذ تدابیر لازمه ضمننده عربستان اردوسی مشیری نامق پاشا ایله مذاکره وصیدا والیسی وجیهی پاشا ایله مخابره ایلیه‌رك وبرقاچ کون تمارض کوستره‌رك بعده دول خمسهٔ معظمه قونسلوسلرینی جلب ایله جبلده آسایشك تقرری ایچون اتخاذ اولنه‌جق تدابیر صره‌سنده شاید استعمال جبر وشدته لزوم کوریلور ایسه داخلده ساکن تبعهٔ اجنبیه‌نك برکونا تهلکه‌یه معروض قالمامق اوزره همان بیروته نقل اولنملرینی واموال غیر منقوله‌لرینی محافظه‌یی تکفل ایدرایسه‌ده حیاتلرندن طولایی مسئولیت قبول ایتمیه‌جکنی انلره تبلیغ ایلدی . فرانسه قونسلوسی موسیو پوژاد Peujade اعتراض ایدوب بوصورتله اقامتکاهلرندن وایشلرندن دور اوله‌جق فرانسز تبعه‌سنه تضمینات ویراسنی وراهب شارلك قاتلی اولان شیخ حمود ابونکدك درحال ترتیب مجازاتیله اثنای اغتشاشده خسارزده اولان آبه Aley وصولیما مناسترلرینه تضمین ضایعات ایدلمسنی تکلیف ایلدی . شکیب افندی شیخ حمودك محاکمه‌سنه وسالف الذکر ایکی مناسترك زیانلرینك تضمینه باقیله‌جغنی وعد ایله برابر اول باول تبعهٔ اجنبیه‌نك داخل جبلدن ساحله ایندیرلملری چاره‌سنه باقلمسی لزومنی تأکیداً درمیان ایتدی . قونسلوس اوکوندن اعتباراً شکیب افندی‌یه خصومت درجه‌سنده ارائهٔ مخالفته وایقاع مشکلاته باشلامشدر .

فرانسه سفیری موسیو بورقه Bourqueney ٤ تشرین اول سنه ١٨٤٥ تاریخیله خارجیه ناظر وکیلی عالی افندی‌یه بر تقریر کوندروب جبلده مقیم تبعهٔ اجنبیه‌نك مسکنلرندن تبعیدی حقنده شکیب افندینك اتخاذ ایلدیکی تدبیر عهود مرعیه احکامنه مغایر اولدیغندن صرف نظر اولنمسنی وراهب شارلك قاتلنك ترتیب جزاسی ومناسترلرك تضمین زیانی ماده‌لرینك همان ایجابنه باقلمسنی وشاید اجراآت محلیه‌دن طولایی منزل وتجارتکاهلرنده اوطوره‌میوبده هجرت ایدن تبعهٔ فرانسویه اولور ایسه انلره‌ده تضمینات ویرلمسنی طلب ایتدی .

قونسلوسك سفارته مکتوبی شکیب افندینك باب عالی‌یه تحریراتندن اول کلمشیدی . عالی افندی هنوز شکیب افندیدن اشعارات واقع اولمدیغندن سفارتك بیاناتی جالب شبهه اولمامقله برابر باب عالیجه هنوز مجهول ایدوکی وناظر افندینك

٤

شکایت اولنان تدبیری داخل جبلده آسایش مستقر اولمدیغی جهتله تبعهٔ اجنبیه‌نك تعجیزات وتعرضات محتمله‌دن وقایه‌لری مقصدیله احتیاط علی الاحتیاط اوله‌رق اتخاذ ایدلمش واختیارلرینه براقلمش اوله‌جغی وراهب شارلك قاتلنك شرعاً محاکمه‌سنه باقلمسنك ومناسترلرك اوغرادیغی ضررك مقداری تحقیق قلنمسنك ناظر مشارالیه اشعار ایدیله‌جکی وتبدیل مکاندن طولایی متضرر اوله‌جق تبعهٔ فرانسویه اولور ایسه بالتحقیق سفارتله صورت دوستانه‌ده انلرکده مذاکره وتسویه‌سنه باقیله‌جغی زمینده تقریره جواب ویردی .

ایلك سفارتی اولمق حسبیله موسیو بورقنه اوچ درت سنه‌دن بری استانبولده لبنان امورینه مداخله‌یه پك هوسکار کورنمکده ومارونیلری آچیقدن آچیغه حمایه ایتمکده ایدی بو کره‌ده باب عالینك نیات خالصانه واجوبهٔ مقنعانه‌سنه قارشو ایشی پك ایلرو کوتوردی حتی ١٧ تشرین اول سنه ١٨٤٥ تاریخنده سفارت ترجمانی موسیو قوری Cor باب عالی‌یه کوندروب فرانسه تبعه‌سنك تضمین ضررلری تعهد اولنمز ایسه حضور شاهانه‌یه مثول طلبنده بولنه‌رق سفارتخانه‌یی ترك ایله بوغازده حکومت متبوعه‌سندن تعلیمات جدیده‌یه منتظر اوله‌جغی عالی افندی‌یه تبلیغ ایتدیردی .

بونك اوزرینه باب عالیده مجلس وکلا عقد اولنوب مخابرات ومقررات واقعه‌یی وفرانسه‌لویه ویریله‌جك جواب ایله شکیب افندی‌یه یازیله‌جق تعلیماتی حاوی بر اوزون مضبطه قامه آلنه‌رق تذکره شکلنده عرض عتبهٔ علیا قلنمش وموجبنجه ارادهٔ سنیه شرفصادر اولمشدر . معروضاته تاریخ وامضا وضعی باب عالیجه هنوز عادت اولمدیغی جهتله ظهرنده فی ١ ل سنه ٦١ تاریخی مقید اولان عرض تذکره‌سی هم شکیب افندینك ابتدای مأموریتی حقنده اطرافلی معلوماتی جامع اولمق وهمده اوزمانك اصول وشیوه‌سنه ارباب مطالعه‌جه بر فکر استحصال ایدلمك حیثیتیله عیناً بروجه‌آتی درج اولنمشدر . انجق ظهرنده‌کی ١ شوال تاریخنك (بر) رقمی مصحح کبی کورندیکنه وغرهٔ شوال عیدسعید اولوب مجلس وکلانك یوم عیدده اجتماعی ملحوظ اوله‌مدیغنه وشکیب افندی‌یه یازیلان تعلیمات مسوده‌سی ٧ شوال تاریخیله مورخ اولدیغنه مبنی سالف الذکر تذکره‌نك ٦ شوالده عرض اولندیغی استدلال اولنیور .

تذکرهٔ معروضه صورتی

سنی‌الهمما دولتلو عنایتلو عطوفتلو افندم حضرتلری

فرانسه ایلچیسی موسیو بورقنه طرفندن مسئلهٔ جبلیه‌یه دائر باش‌ترجمان موسیو قوره ویریلان ایکی قطعه تعلیمات ونظارت خارجیه مقامنه کوندریلان بر قطعه تقریر وانکلتره ایلچیسی موسیو قانین جانبندن تقدیم اولنان بر قطعه ورقهٔ رسمیه ترجمه‌لری مسئلهٔ مرقومه‌یه متدائر فرانسه قابینتوسیله بینلرنده جریان ایدن اسئله واجوبه‌یی متضمن دولتلو رشید پاشا حضرتلری طرفندن کلان وخارجیه ناظری سعادتلو افندی جانبندن بیروته وصولنی وبعض افاداتی محتوی وارد اولان ایکی قطعه تحریرات ایله برابر اشبو بازار کونی عقد قلنان مجلس خاص مشورتده صره‌سیله قرائت وتذکر اولندی. یوم مذکورده مومی‌الیه بورقنه کمال اهمیتله سعادتلو عالی افندینك ساحلخانه‌سنه کله‌رك تقریر مذکور تفصیلاتندن مستفاد اوله‌جغی وجهله جبلك آسایش کاملی حصوله قدر تعیین اولنه‌جق مهل ایچنده درون جبلده بولنان اوروپالیلرك چیقملری خصوصنه دائر ناظر مشارالیهك بیروتده واقع اولان تکلیفندن ومعهود فرانسه‌لی پاپاسی قتل واعدام ایدن شیخ حمودك اول باول رؤیت محاکمه واجرای مجازات مترتبه‌سی کندویه وعد اولنمشیکن شمدی‌یه‌قدر هنوز اقتضاسی ایفا اولنمدیغندن بحث وشکایت ایله چونکه کندوسی کرك مسئلهٔ مبحوثه‌نك حسن رؤیت وتسویه‌سی وکرك قاتل مرقومك اجرای محاکمه‌سنه مسارعت اولنه‌جغنك وعد اولنمسی حقنده کوستریلان نیات مرغوبه‌دن دولتنی تأمین ایدرجه‌سنه پارسه تحریرات کوندرمش وتعجیل مصلحتی حاوی دولتی طرفندن اعطاسنه مأمور اولدیغی اکیدالمفاد تقریری ناظر مشارالیهه ویرمش اولدیغی حالده توثیقات قطعیه‌سنه مبنی کیرو آله‌رق کندوسنی عظیم بر مسئولیت تحتنه قویمش اولمغله شمدی وقوعات محلیه اوزرینه بیروت قونسلوسنك طوغریدن طوغری‌یه دولتی قابینتوسنه یازه‌جغی تحریراتك ورودی کندی تحریراتنك وصولی هنکامنه بالتصادف اشعارات وتأمینات واقعه ومعروضه‌سنی تکذیب ایده‌جکنه ودرون جبلده دول سائره تبعه‌سی اولمیوب فقط یدی سکز قطعه فرانسز مناستری وبش باب تجارت اوی وبعض فرانسه‌لو سیاح مقوله‌سی اوله‌رق بونلره متعلق بولنان وفرانسه‌لو حمایتنده اولان کسانك اورادن چیقسونلر دینلمسی یالکز

فرانسەلویە طوقنور بر مادە اولەجغنە ومعاهدات قدیمەنك دخی مغایری اولدیغنە وبویلە وعد رسمینك خلافی قاتل مرقومك تأخیر مجازاتی وتخریب وغارت اولنان آبی وصولیا مناسترلرینك امهال تضمین خساری قضیەلرندن دولتی بر وجهلە خشنود اولەمیوب طرفنە تعلیمات شدیدە کلەجکنە بناءً شوخطالرك اصلاحنە یعنی بروجە مشروح اجنبیلرك جبلدن چیقملری حقندە طوتلمسی تصمیم اولنان اصولك فسخ وابطال اولنمسنك ناظر مشارالیهە درحال یازلمسنە وبو اصولك شاید اجراسنە تشبث اولنمش اولوبدە فرانسە تبعەسندن بعض کسان چیقمغە اجبار قلنمش وبوجهتلە ضررە دوچار اولمش اولدقلری حالدە مضرات واقعەلرینك تضمین قلنەجغنە وقاتل مرقومك سریعاً اجرای محاکمەسیلە مجازات لایقەسنە ومذکور مناسترلر خساراتنك دخی تضمیننە طرف دولت علیەدن قویاً وعدبرلە ترضیهٔ لازمە ایفا وبوصالی پوستە واپوری چیقەجغندن اول کونەقدر بونك ایچون شفاهاً افادە وقوعیلە دیکر واپورە دکین دخی تقریرینە جواب تحریری اعطا اولنمدیغی حالدە کندوسی اوچ درت سنەدن بری درسعادتدە بولنەرق حقندە التفات سنیە شایان بیورلمسیلە حضور عالییە بالمثول اجرای تشکر ووداع ایدوب بورادن بوغازە عزیمتە ابتدار واورادە دولتی طرفندن تعلیمات جدیدە ورودینە انتظار ایلیەجکنی دها بعض تفصیلات وآغرجە الفاظ وتعبیرات ایلە بیان وتعداد ایتمش وبرو طرفدن اولنان مقابلەدە کرچە بونلرە دائر بزوتدن هنوز تحریرات التمامش ایسەدە تبعهٔ اجنبیەنك بویلە موقتاً جبلدن چیقارلملرینك تکلیفی بشقە شیدن ومعاملهٔ تحقیریە التزامندن نشأت ایتمیەرك ویالکز فرانسە تبعەسی حقندە اجرا اولنەجق بر صورت اولمیەرق اولسە اولسە اهالیٔ جبل قرار سلطنت سنیەیە تمامیلە موافقت ایتمیوبدە حقلرندە معاملهٔ جبریە اجراسنە مجبوریت لازم کلدیکی تقدیردە بونلرە هیچ بر کونە ضرر اصابت ایتمامەسی ایچون بر اصول احتیاطیە دیمك اولەجغی وشیخ حمودك محاکمەسی وترضیە مادەسی بالالتزام تأخیر اولنمیوب ناظر افندی حضرتلری اورایە هنوز واصل اولمش اولدقلرندن بومصلحت مشکلەنك تسویەسنە وقتلری اولەمامسندن نشأت ایدەجکی وشمدییە قدر البتە مباشرت اولنمش اولمسی مأمول ایدوکی درکار اولوب انجق طلب قلنان افادهٔ شفاهیە وتحریریەنك وکلای دولت علیە حضراتنە تبلیغندن وتحصیل ارادهٔ سنیەدن صکرە طرفلرینە بیلدیریلور شو قدرکە بومنع موقت کیفیتی یالکز فرانسەلویە اولمیوب بهمە حال سائر دولتلر تبعەسی حقندە دخی

تعمیم اولنمق ملحوظ اولمسیله انلرك بر كونه افاده‌سی واعتراضلری وقوع بولمدیغنه نظراً سفارتده واقع اولان اشعارات مبالغه‌لی اولمق ایجاب ایده‌یور دینلدكده واقعا خصوص مزبور عمومی برمنع اوله‌رق فقط دیكر سفارتلرك تعریض ایتملری انلرك جبلده تبعه‌لری اولمامسندن ناشیدر یوللو ایراد جواب ایله طلب سابقنی تكرار ایتمش اولدیغنی ومومی‌الیه قانین دخی ورقهٔ مرقومه‌ده اهالئ جبل عساكر نظامیهٔ كلیه‌نك اوراره سوقندن طولایی سلاحلری طوپلانه‌جق واداره‌لری صورت آخر كسب ایده‌جك كبی ظنیاته تابع اولمش اولدیغندن بونلر حقنده استیضاح حقیقت حال ایتمكله بری جانبدن كوندریلان جوابده سلطنت سنیه‌نك تغییر اصول اداره امرنده بركونا تصورات علیه‌سی اولمیوب ارادهٔ جلیله‌سی قرار معلومك وضع واجراسندن عبارت اوله‌رق اسلحهٔ اهالینك جمع واخذی خصوصنه معلومات كامله بولنمدیغنك بیلدیرلمش ایدوكی كیفیاتی اثنای مجلسده افندئ مومی‌الیه جانبندن برتفصیل تقریر وحكایت اولنمغین انك اوزرینه جریان ایدن مذاكراتك فذلكه‌سنده اولجه دخی ظهوره كلان تبلیغاتندن تفهم اولنمش اولدیغی وجهله مومی‌الیه بورقنه جبل حقنده اجرا بیوریلان تدابیر سنیه‌دن تماميله خشنود اولمیه‌رق بو دفعه‌كی افادات واعتراضاتی دخی مطالعات سابقه‌یی تأیید ایلمش وتبعهٔ اجنبیه جبلك ایچندن چیقارق اورالری افسادات واقعه‌لری بلیه‌سندن قورتلدقجه تصورات سنیه‌نك حسن وضع واجراسی قابل اوله‌میه‌جغی حیثیتیله ناظر مشارالیهك ممنوعیت موقته‌یی اعلان وتكلیف ایتمسی مصلحتجه تدابیر لازمه‌دن وفعلیات محلیه‌یه متدائر بركونا اعتراضات اجنبیه وقوعنده بوراجه جواب ویرلمیوب محلنه یازیلور وبوماده‌نك حل ورؤیتی اورایه نقل وحواله اولنمشدر دینلسی اصول مقرره‌دن بولنه‌رق انجق مومی‌الیه بورقنه زیاده شدتلی معامله وطورده بولنمش وافادهٔ واقعه‌سنه شمدی جواب ویرلمدیكی صورتده دها زیاده طاتسزلق ایده‌جكی ودیدیكی كبی مثلا بورادن قالقوب بوغازه كیده‌جكی وبوایسه محلنجه اولنه‌جق معاملاتی دخی تصعیب واشكال ایلیه‌جكی ملحوظاتدن كورنمش اولدیغنه وتقریر مذكور ترجمه‌سنده ایضاح ایلدیكی وجهله دولتلری دخی بعض مذاكرات مضره‌یه دعوت ایتمك مراملری ایدوكنی آچیقدن آچیغه ایراد ایتدیكنه بناءً كندویی دها شدتلندیرمكدن ایسه مرقوم شیخ حمود محا كمه‌سنك تعجیلنه دائر ناظر مشارالیهه تحریرات كوندریله‌جكی وكندو لسانیله جبلده سكز مناستر وبش تجارت اوی اولدیغنی اعتراف ایتمكله

شاید اهالیٔ جبالك قرار دولت علیه‌یی قبولده مخالفت ایدن فرقهٔ باغیه‌سی حقنده معاملهٔ جبریه اجراسنه مجبوریت حالنده ذکر اولنان مناستر وخانه‌لرك مخصوصاً عساکر نظامیهٔ کافیه تعیینیله محافظه‌لری خصوصنك کرك ناظر مشارالیه وکرك اردو مشیری عطوفتلو پاشا حضرتلرینه توصیه واشعار اولنه‌جغی اول امرده صالی کونی شفاهاً طرفنه اخباربرله مومی‌الیه عالی افندی بوکونلرده موسیو قانینی کوره‌جکندن مثلا چهارشنبه کونی دخی انکله ملاقات اولنه‌رق وبلکه خصوصات محرره‌یه متعلق ناظر مشارالیه طرفندن اول کونلرده تحریرات الثمسی دخی مأمول اوله‌رق ملاقات واقعه‌دن وتحریرات مأموله‌یه دسترس اولندقدن صکره تحریراً دخی بو مآلده اقتضاسنه کوره جواب ویرلمسی واوراق مرقومه‌نك صورتلری ارسالیله ناظر مشارالیه دخی تحریرات وارده‌سنك جبله متدائر بندی اوزرینه ایجابی وجهله جوابنامه یازلمسی وذکر اولنان مناسترلر وتجارتخانه‌لر حقنده مشیر مشارالیه دخی اولصورتله تحریرات کوندرلمسی ومشار الیه رشید پاشا حضرتلری دخی کیفیته وقوفلی بولنمق ایجاب مصلحتدن بولندیغنه مبنی اکاده بوصورتلر آچیله‌رق اقتضاسنه کوره جواب یازدیرلمسی وفی‌الحقیقه اخذ اسلحه ماده‌سی مقدما ناظر مشارالیهله مومی‌الیه قانین بیننده بعض مرتبه تذکر اولندیغی وارد خاطر اوله‌رق شوقدرکه مآل ورقه‌یه نظراً مومی الیه بونی یکده مقام تصویبده کورمدیکندن بوبابده تعجیل اولنوبده آنده‌ده برطاقم مقالات دعوت اولنمامق ایچون بونك احتیاطلیجه طوتیله‌رق ایلروده ایشك کایشنه کوره ایجابنه باقلمسنك دخی ناظر مشارالیه یازیله‌جق جوابنامه‌یه درج وعلاوه‌سی ومشارالیهك سائر اشعارینك بعده تسویه‌سنه باقلمسی خصوصلری بین‌الحضار مناسب کبی کورنمش ودردست عرض واستیذان بولنمش اولدیغی حالده سفارت ترجمانی موسیو قور باب عالی‌یه کله‌رك بوطرفدن ویریله‌جك جواب تقریری‌یه ایلچینك درجنی طلب ایلدیکی مواد مشروحه‌یی برکاغده یازوب مومی‌الیه عالی افندی‌یه تسلیم ایتمش وافندیٔ مومی‌الیه دخی جواب مذکوره دائر اولان مجلس خاص قرارینی شفاهاً وقوع بولمش اولان ارادهٔ سنیه ورخصت عالیهٔ جناب جهانبانی موجبنجه ترجمان مومی‌الیهه افاده ایلمش اولدیغندن ایلچیٔ مومی‌الیه انك اوزرینه تکرار افندیٔ مومی‌الیهك خانه‌سنه کلوب قرار دولت علیه طلب واستدعاسنه تمامیله موافق اولمیوب شیخ حمودك یغما ایتدیرمش اولدیغی ایکی قطعه مناسترك خسارات واقعه‌لرینك وعد سابق وجهله تضمین اولنه‌جغنه

وناظر افندی حضرتلری تثبت ایده‌جکنی اعلان ایلدیکی اصولی اجرایه باشلامش اولوبده آندن طولایی ضرر کورمش اوله‌جق فرانسزلره مضرت چکدیرلمیه‌جکنه تعهد اولنمدقجه راضی اولمق احتمالی اولمدیغی درمیان ایلمش اولدیغندن برو طرفدن بوخصوصلرده خیلی اقردی سویلنمش ایسه‌ده مثمر اوله‌مامش اولدیغنه وایلچیٔ مومی الیه شاید اشبو تضمینات ماده‌سنده اصرار ایلدیکی حالده چونکه مسموعاته کوره ذکر اولنان مناسترلرك ضررلری آلتمش ونهایت یتمش بیك غروش زاده‌لرنده اولوب بودخی سایهٔ احسانوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده جزئی شی اوله‌رق دفع قیل وقال ضمننده مقدم وعد اولنمش اولدیغی اوزره تسویه‌سنه موافقت اولنوب فقط اصول مذکوره‌نك اجراسنه مباشرت اولنمش اولمسی احتمالیله موجب اوله‌جغی خسارات ملحوظه‌دن طولایی استدکلری تضمیناتك شمدیلك ممکن مرتبه آچیقده براغلمسی دولتلو رئیس پاشا حضرتلری وافندیٔ مومی الیه ایله اولجه برلکده تذکر وتصویب اولنمش اولدیغندن مادتین مذکورتین حقنده دخی ایکیسی اورته‌سی بر قرار ویریله‌رك ایلچیٔ مومی الیه اسکات اولنمش وسفارت طرفنه اعطا اولنمق اوزره اولبابده قلمه آلنان جواب تقریری منظور مکارمنشور حضرت خلافتپناهی بیورلمق ایچون تقدیم قلنمش وقوهٔ جبریه اعمالی تقدیرنده حمایه ومحافظه‌سی وعد اولنان فقط مناسترلره معلوم ومعروف اولان تجارتخانه‌لر اولمسیله مثلا جبلده فرانسه محمیلکی ادعاسنده بولنان ادملرك افرادی وخانه‌لرینك ویوللرك عدم امنیتی بیلوبده ینه سیاحتنه دوام ایده‌جك سیاحلرك حمایه‌سی ممکن اوله‌میه‌جغی ایلچیٔ مومی الیهه بیان اولنمغله بو صورته موافقتی استحصال اولنمش وبرده مرقوم شیخ حمود بعدالمحاکمه قباحتسز چیقاریلورسه مصلحت ینه فنالشه‌جغنی ایلچیٔ مومی الیه درمیان ایلدیکندن برو جانبدن مرقومك محاکمه‌سی کمال بی طرفی ایله اجرا اولنه‌جغنده شبهه اولمیوب فقط معلومکز اولدیغی اوزره بر مرافعه‌نك ایکی نتیجهٔ طبیعیه‌سی اولوب بری متهم اولان شخصك قباحتی ثابت اولمیه‌رق صالیویرلمسی ودیکری دخی حقنده عزو اولنان تهمتك ثبوت بولمسی اولدیغندن محاکمه یالکز تأدیبی منتج اولمسی لازم کلسه آرتق استماع شهود ورؤیت وتفتیش ماده تکلفنه حاجت قالمز دینیله‌رك بو بابده دخی اوزون مباحثه‌دن صکره شیخ مرقومك شاید مادهٔ قتله جرأتی شرعاً ثابت اولمز ایسه بتون بتون صالیویرلمیوب مملکتندن طرد وتبعیدینه قرار ویرلمش وبو صورت ایسه مرقومك سوابق

احوالنه نظراً ملکجه دخی خیرلو کورنمش ایسه‌ده خصوصات مرقومه حقنده هرنه وجهله امروارادهٔ اصابتعادهٔ حضرت شهریاری متعلق وشرفصدور بیوریلور ایسه اکا کوره اجرای مقتضالرینه مبادرت اولنه‌جغی واوراق سائرهٔ مزبوره دخی منظور معالیموفور جناب شهریاری بیورلمق ایچون ارسال سوی والالری قلندیغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیمنه ابتدار اولندی .

م

هامش

معروض چاکر مصادقتکسترلریدرکه

رسیدهٔ دست تکریم اولان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ آصفانه‌لریله اوراق مرقومه منظورمعالیموفور جناب شهریاری بیورلمشدر . فرانسه ایلچیسی مومی الیهک مواد مرقومه حقنده ترجمان مومی الیه وساطتیله وبالذات وقوع بولان افاداتنه افندیٔ مومی الیه طرفندن کوزل جوابلر ویرلمش وخصوصات مذکوره اوزرینه مجلسجه جریان ایدن مذاکرات وآرا یولنده بولنه‌رق مشارالیه رئیس پاشا حضرتلری ومومی الیه عالی افندی ایله میانهٔ عالیلرنده تذکر بیوریلان صور مشروحه دخی ایجاب حاله موافق وسالف البیان جواب تقریرینك سبك وعباره‌سی اقتضای مصلحته مطابق بولنمش واولوجهله اجرای ایجاباتی مناسب کورونمش اولمسیله مواد مذکوره‌نك تنسیب واستیذان بیورلدیغی اوزره اقتضالرینك اجراسی خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت تاجداری متعلق وشرفصدور بیورلمش واوراق مرقومه ینه صوب سامیٔ صدارتپناهیلرینه اعاده وتسیار قلنمش اولدیغی محاط علم عالیلری بیورلدقده اولبابده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر . (انتهی)

اشبو ارادهٔ سنیه احکامی دائره‌سنده وفرانسه وانکلتره دولتلریله وقوعبولان مخابرات ومقرراتی حاوی بر تعلیمات قلمه آلنه‌رق شکیب افندی‌یه کوندرلمشدر . حالبوکه تعلیماتك ورودندن اول کندوسی اردو مشیری نامق پاشا ایله بالمذاکره اجراآته باشلامش ایدی . دروز ونصارا طائفه‌لری اختلاف جنس ومذهب وسودای تحکم سائقه‌لری ایله بینلرنده معارضه ومضاربه‌دن خالی قالمیوب دروزیلر نفوسجه قلیل ایسه‌ده لدی الحاجه حوران جهتندن امدادلرینه کلان همجنسلرینك

مظاهرتیله قوت عظیمه صاحبی اوله‌رق استعمال سلاحده وحرب وضربده تفوقلری وبی‌رحمانه یغما وغارته انهماکلری یوزندن اهالیٔ نصارا بیلمش وبالدفعات غدر وضرره اوغرامشیدی ودرزیلرک تجاوزی هربار ذهن وخیاللرینی تخدیش وحضور وراحتلرینی سلب ایده‌گلدیکندن مال وملکلرینی محافظه وایدیٔ تعدی‌یی منع ایتمک ایچون بالاخره انلرده اسلحهٔ لازمه‌یی تدارک ووسائط مدافعه‌یی تهیه ایتمشلر ایدی . دیگر طرفدن طائفهٔ نصارانک بو صورتله حاضرلق گورملری وکندیلرینه چکی دوزن ویرملری درزیلرک ایشنه گلیوب وغیظ وخصومتلرینی تحریک ایلیوب مأکللرینی الدن قاچیرمغه بالطبع راضی اولمیورلر ایدی اشبو تضاد منفعت اجنبی پولتیقه‌جیلرینک افساداتی‌ده منضم اوله‌رق جبلده آسایشی وبین الاهالی حسن آمیزشی همه‌آن تهلکه‌یه معروض براقیور ایدی .

مارونیلر لاتین قتولیک اولمغله مطرانلری روما ایله مناسبت دائمه‌ده بولندقلری مثللو برالشامده وارض فلسطینده واقع مؤسسات قتولیکه‌نک حمایه‌سنی فرانسه دولتی درعهده ایدوب او حوالیده نفوذ وپولتیقه‌سنی یوروتمکده ودیگر طرفدن انکلتره حکومتی ١٧٨٩ اختلال کبیرندن برو خارجی پولتیقه‌ده فرانسه‌لویه قارشو بر طور مسترقبانه طاقینه‌رق غوائل اختلالیه‌دن بالاستفاده فرانسه‌نک هندیه وآمریقا مستعمراتنک اوستنه اوطوردیغی کبی باخصوص منافع شرقیه‌ده میدانی یالکز باشنه فرانسه‌یه براقمنی موافق گورمامکده اولدیغندن وعصر سلیم خان ثالثده بو رقابتک آثار فعلیه‌سی ظاهره چیقه‌رق ١٢١٣ تاریخنده بوناپارتک مصری استیلاسی اوزرینه انکلیز فیلوسی فرانسز گمیلرینی ابوقیرده یاقمش ومتعاقباً دولت علیه ایله انکلتره اره‌سنده فرانسه‌یه قارشو بر اتفاق عقدیله مصرک فرانسزلردن تخلیه‌سنده انکلتره‌نک خدمات مشکوره‌سی گورلمش اولدیغی کبی بوناپارت فرانسه‌ده برنجی ناپولیون نامیله ایمپراطور عنوانی الدقدن صکره دولت علیه ایله اعادهٔ روابط دوستی ومخادنت وشهریار فردوس قراره صمیمی بر صورتده اظهار مودت ایتمسی بو کره‌ده انکلتره‌نک کوجنه گیدوب ١٢٢١ تاریخنده انکلتره دونناسنک جبراً بوغازدن بالمرور استانبول پیشگاهنه گلمسی وفرانسه سفیرینک یگرمی درت ساعت ظرفنده درسعادتدن اخراجنی تکلیف ایتمسی دولتک فرانسه‌یه تمایلنی چکه‌مدیکنی آچیقدن آچیغه گوستردیکندن جبل لبنانده دها صریح اولان بو رقابت دولتین مشار الیهما قونسلوسلرینک هر بری کندی طرفنه جلب قلوبه وحقوق اهالی‌یی حکومت

متبوعه‌لرینه قارشی صحابته چالشمارینی وبو صحابت تأثیراتیله اهالی یوز بوله‌رق الك اهمیتسز ایشلرده بیله قونسلوسلرك شفاعتنه مراجعتلرینی منتج اولمشیدی.

مصر والیسی محمد علی پاشا اقطار شامیه‌یه استیلاسنده اوته‌دن بری ظهیر وهواداری اولان فرانسه‌لو پك زیاده ممنون اولمش وبیروت فرانسز قونسلوسی ادارهٔ مصریه‌نك سوریه ولایتنده بقاسی اسبابنك استحصالنه نصب نفس اهتمام ایله مارونیلری وسائر طوائف قتولیکیه‌یی دولت متبوعه‌سی نامنه انواع مواعید ایله قاندیره‌رق الده ایتمکه چبالامش ایدی.

انکلتره حکومتی ایسه بونك کلیاً عکسنه بر مسلك ایدینه‌رك برالشامدن مصریلیلرك بر آن اقدم اخراجیله سوریه ایالاتنك کماکان جانب سلطنت سنیه‌یه اعاده‌سنه بذل غیرتله لبنانه صورت غیر رسمیه‌ده بر پولتیقه مأموری کوندرمشیدی. ریچارد وود Richard Wood تسمیه اولنان بوذات کویا لسان عربی‌یی تحصیل وتدقیق ایچون قریه بقریه طولاشه‌رق تحقیق وتجسس احوال ایلدکده میر بشیر شهابك وطوائف نصارانك فرانسه ومصرلویه مجلوبیتنی وانلرك یوزندن درزیلرك مغدوریت ومقهوریتنی کوروب اجرای مافی الضمیره درزیلرك کوزل بر آلت اوله‌جغنی کسدیره‌رك عقال ومشایخیله صیق صیق کوروشمك ومعنیً ونقداً معاونتلرنده بولنمق طریقنی اختیار ایلدی واعتسافات مصریه‌دن جانلری یانمش اولان بو طائفه‌یی طرف دولت علیه‌یه چویرمکده دوچار مشکلات اولمدی ومأمورین سلطنت سنیه ایله معاً ال آلتندن انلره سلاح توزیع ایتدیره‌رك جنود مصریه‌نك جبل دروزده‌کی هزیمتنه وبادیه‌یه طوغری رجعتنه یاردیمی اولدی (١٢٥٦).

انجق درزیلر وپاداشلری طوائف جبلیه دولت علیه وانکلتره‌نك صرف پولتیقه‌لرینه منعطف اولان اشبو صحابتنه زیاده اهمیت ویروب اکا استناداً اغتشاشات اخیره‌یه جرأت ایلدکاری کبی نه‌وقت باشلری صیقلسه انکلتره قونسلوسنه مراجعته وانك طرفندن حمایه کورمکه باشلادیلر. بوصورتله مارونیلری وامثالی (نصارا) فرانسه، ودرزیلری وامثالی (غیر نصارا) انکلتره دولتلری حمایه‌لرینه آلمش اولدیلر.

شکیب افندی ٢٣ شوال سنه ١٢٦١ تاریخیله دیرالقمردن عالی افندی‌یه یازدیغی شقه‌سنك بر فقره‌سنده دیبورکه «بو آنه‌دکین اولان اویغونسزلقلر انجق بوایکی دولتك بری برینه ضد اولان پولتیقه‌لرینی برتقریب یکدیکرینه غلبه

ایدرك یورتمك ایچون ایتدکلری انتریقه‌لردن نشئت ایدوب ایکیسی دخی خلقك بر درجه طمارلرینه کیرمشلرکه بیاغی بورالرینی بمسه‌مشجه‌سنه اهالی‌یی ایستدکلری کبی قوللانمغه باشلامشلر وبونکده سببی بر مدتدن بری کندی حقلرنده طرف دولت علیه‌دن هرنه معامله‌ٔ لطفیه بیورلمش ایسه بونلرك دلالتیله اولمسی وبوندن بویله دخی اویله اوله‌جق صورتده طوتلمسی قضیه‌سی اولمق حسبیله خلق دولت علیه‌یی اونودوب بو ایکی دولاب مفسدته قوشلمشلر خلاصهٔ کلام اهالیٔ جبلیه بتون بتون دولتین مشارالیهمانك اغزلرینه باقوب انلر نه دیرلر ایسه اویله‌جه حرکتی کندولرینه جای نجات وسلامت وباعث رفاه وراحت عد ایلمشلر . . . » .

شکیب افندی رمضانك یکرمی طقوزنده بیروتدن جبلك مرکزی اولان دیرالقمره نقل ایدوب عربستان اردوسی مشیری نامق پاشا ایله بالمذاکره لبنانك آسایش آتیسی ایچون اول باول بالجمله اهالینك سلاحلرینك طوپلانمسنی وتعلیمات مقرره وجهله اغتشاشات اخیره‌ده (١٢٦٠) ذی مدخل اولانلر حقنده طرف شاهانه‌دن عفو عمومی اعلانی ومقدمکی مقاتله‌ده (١٢٥٧) طائفهٔ نصارادن ضارترده اولانلره درزیلرك حاللرینه کوره تأدیه وتضمینه مقتدر اوله‌بیله‌جکلری درجه‌ده طرفلرندن اعطاسی تنسیب اولنان اوچ بیك کیسه‌دن بشقه جانب خزینهٔ جلیله‌دن ـ صیدا ایالتنك اموال امیریه‌سندن محسوبی اجرا قلنمق اوزره ـ اون بیك کیسه‌نك دها ترتیب وتوزیعی وقرای مختلطه‌ده بر طائفه‌دن اولان مقاطعه‌جیلر دیکر طائفه افرادینه غدارانه معامله‌ده بولندقلری احوال مشتکابهادن اولمغله اقدمجه‌ده اتخاذ اولنان مقرراتدن اولدیغی وجه اوزره بعدما هرطائفه‌نك مقاطعه‌لری کندی وکیللری معرفتیله اداره اولنمسنی قرارلاشدیروب مواد مذکوره‌یی وبر چوق نصایحی ووکیللرك صورت انتخابیله وظائفنی حاوی اهالیٔ جبله خطاباً ١٣ شوال تاریخیله عربی‌العباره بر اوزون بیاننامه نشر اولندی [*] .

انجق اهالی طوعاً تسلیم اسلحه ایتمیه‌جکلرینی وعادت مألوفه‌لری وجهله قونسلوسلره مراجعت ایدوب انلرك مبالغه‌لی اخباراتی اوزرینه باب عالی ایله سفرای اجنبیه اره‌سنده بر مباحثه قپوسی اچیله‌جغنی وباب عالینك مسئله چیقارمامق ایچون ایشی طاتلویه باغلامق وبیشمش آشه صغوق صو قاتمق احتمالنی پیش

[*] بیاننامه‌نك ترجمه‌سی (١) رقمیله ذیل کتابه علاوه اولنمشدر

ملاحظه‌یه اله‌رق ناظر ومشیر الیهما عجالةً اسلحه‌نك طوپلانمسنی تنسیب ایتدیلر واولجه جبله ادخال اولنمش اولان عسکرك مقدارینی یکرمی درت طابوره ابلاغ وبر مقدارده باشی بوزوق سواریسی علاوه ایلدیلر وعسکری درحال مواقع مناسبه‌یه تعیین وافراز واخذ اسلحه‌یه تشبث ایتدیلر . طبقی کشف وتخمینلری وجهله اهالی تسلیم اسلحه‌دن امتناع وهر ایکی طرفك رؤسا ومشایخی انواع مشکلات ایقاع ایتمکله قائممقاملرك هر ایکیسی ورؤسا ومشایخدن بر خیلی کسان توقیف اولندی .

مفرزه ضابطانی نصح وملایمتله ایفای وظیفه واخذ اسلحه‌یه موفق اوله‌میوب رؤسا ورهابینك القاآتیله هر طرفده بیك درلو تصعباته دوچار اولدقلرندن وبعض آلایدن یتشمه اسکی ضابطان رؤسانك فساد آلود یایغره‌لرینه وشرت وشماتتلرینه تدابیر حکیمانه ایله مقابله‌دن عاجز وفتنه‌کارانه سوز اکلاتمقدن مأیوس وبیتاب قاله‌رق هرچه‌باد اباد معامله‌ٔ شدیده‌یه قالقشدقلرندن جبلده بر قزیلجه قیامتدر قوپدی وعسکرك مظالمی حبه‌یی قبه ایدیجی اوروپا مطبوعاتنك دیلنه دوشدی وفرانسه وانکلتره سفارتلری دخی شدتلی اعتراضاته باشلادی . واقعا بعض قریه‌لرده سلاحلرینی عدم تسلیمده تمرد ایدنلر ضرب وحبس اولنمش واسلحه تحریسی اثناسنده عسکر طرفندن بعض اشیا آلنمشیدی . فقط بونی یاپان ضابطلر یکیچری تربیه‌سی ایله مألوف اغوات ایدی . فرانسه‌ده اشبو مسئله « لبنان قتالی » نامنی الدی . قائممقاملرك ورؤسا ومشایخك حبس اولنملری‌ده کفتکویی چوغالتدی . مارونیلرك غلبه‌لك یری اولان کسروان قضاسنده احمد افندی نامنده بر بیکباشی ایله جلیل اغا نامنده برقول اغاسی معاملات عرفیه‌یه جرأت ایتدکاری کبی [*] عارف اغا اسمنده بر قول اغاسی مخزنلرنده اسلحه اخفا اولندیغنی خبر آلدیغی بر مناستره بالهجوم قپوسنی قیره‌رق کیرمش وپاپاسلری سوروکله‌یه سوروکله‌یه آرامکاهنه اعزام ایله حبس ایتمش ایدی . نامق پاشا اوائل ذی القعده ده همان کسروانه عزیمتله تسکین غلیانه چالشدی وبو مثللو معاملات غیر مرضیه‌یه جرأت ایدن ضابطانك اجرای محاکمه‌لری ایچون دیوان حربلر تشکیل ایتدیردی . کرك داخلی غلیانی وکرك خارجاً تأثیراتی تشدید ایچون بدخواهان طرفلرندن درلو افترالر

[*] بوبابده برتحقیقات فذلکه‌سی (٢) رقمیله ذیل کتابه علاوه اولنمشدر .

تصنیع ونشر اولندیغی کبی [*] حضور عامه‌یی مختل کوسترمك ایچون دخی بر چوق یرلرده سکنهٔ قرایی هجرت ایتدیردیلر .

شکیب افندی باشلادیغی ایشی ختامه ایردیرمك ایچون قونسلوسلره قارشو اظهار متانت وثبات ایتمکده ایسه‌ده باب عالی کوشه‌یوب تخفیف شدت اولنمه‌سی زمینده کندوسنه اوامر کوندرمکه باشلادی کندوسنك مقام صدارته وخارجیه نظارتی وکالتنه (٢٣ شوال) ونامق پاشانك مقام سرعسکری‌یه (٢٥ شوال) وآیروجه ایکیسنك مشترکاً باب عالی‌یه (٢٣ شوال) یازدقلری مکتوبلرده مظالم مرویه‌نك پك مبالغه‌لی بر صورتده دولتلره عکس ایتدیرلدیکی واخذ اسلحه ماده‌سنه دوام اولنمق ضروری ایدوکی وحتی بوخصوصده لدی‌الایجاب قوهٔ جبریه استعمالی بیله لازم کلسه تردد اولنمیه‌جغی وقائمقاملر ایله مشایخك محبوسیتلری بر نوع مسافرت طرزنده اولدیغی وشاید اجرا آتلری یاریم براقیلور ایسه بعدما نفوذ دولت اول حوالیده ضایع اوله‌جغی پك واضح برصورتده بیان اولنمش ایدی نامق پاشانك مکتوبندن ایکی پارچه‌سنی عیناً درج ایدییورز . برنجی پارچه‌سی :

« طائفتین مرقومتینك (دروز ونصارا) رؤسا ومقاطعه‌جیلری دعوت اولندقجه سابقده ایتدکلری کبی بری کلسه ایکیسی کلمز ایکیسی کلسه قصورینك دخی بوکون یارین کله‌جکدر جوابیله امرار وقت وزمان ایدرکدن مصلحتك تعویق وتأخیریله وقت شتانك حلول ودخولنه قدر اویالندیروب مصلحتی چوروتمك و « مقررات دولت » هر چندکه فقرا ورعیته محض عدل واحسان

[*] افترالردن بری شکیب افندی طرفندن اهالی‌یی باغلامق ایچون بیت‌الدینه زنجیر نقل اولندیغیدر افندیٔ مشارالیه ٧ ذ ٢٦١ تاریخیله بیروتدن مقام صدارته ارسال ایلدیکی جوابنامه‌ده بعض مواقعده پاپاسلرك مع‌التأسف ضرب وحبس اولندیغنی اعتراف واسنادات سائره‌یی رد ایلدیکی صره‌ده دییورکه « هله بورادن بیت‌الدینه زنجیر نقل اولندیغنك قطعا اصلی وفصلی اولمدیغی دیکر ماده‌لرك صحتی نه درجه‌لرده ایدوکنه دلالت ایده‌جکی تعریفدن مستغنیدر. حال بویله ایکن بنده‌کزه دخی شبهه کلمرك بوکیفیتی دولتلو وجیهی پاشا حضرتلرندن وبیروتده بولنان امرای عسکریه‌دن صوردیرمش ایسه‌مده ینه قناعت اولنمیوب شاید دیرالقمره عزیمت بندکانه‌مده میراخورم قوللرینك حیوانات ایچون زنجیردن پیوند وکوستك اعمال ایتدیره‌رك کوتورمش اولمسندن نشأت ایتمش برحوادث اولمسی احتماله کوره اندن دخی سؤالمده زنجیره متعلق برشی الوب کوتورمدیکنی افاده ایتمسیله بواحتمال دخی برطرف اولمش واسنادات سائره هر نه ایسه نه شو زنجیر افتراسنه طوغریسی آدمی دلی ایده‌جك قدر تعجب اولنمشدر . »

ایسه‌ده دروز ونصارا مقاطعه‌جیلرینك جنسلرینك غیره ایده‌بیله‌جكلری ظلم وتعدی‌یی تعدیل دیمك اوله‌جغندن وایستدكاری كبی اجرای مظالم ایده‌میه‌جكلرندن مقررات عادلهٔ مذكوره‌نك اجراسنه مانع اوله‌جقلری والحالة هذه قوهٔ مجتمعهٔ عسكریه جبلده موجود ایكن هر نه امر واراده اولونسه مخالفت ایتمیوب صورت انقیاد اظهاریله ناظر مشارالیه وچاكرلری عودت وعزیمت ایتدیكی برله بر قاچ كون كچر كچمز طائفتین مرقومتینك میانه‌سنده درجهٔ غایتده دركار اولان كین وخصومته بناءً مقاتله ومشاجره‌یه باشلایه‌جقلرنده ذره قدر شبهه قالمیه‌جق وجهله چاكرلرینه ظن یقین حاصل اولمش وناظر مشار الیه حضرتلریله مشتركاً خاكپای عالئ صدارتپناهی‌یه تقدیم ایتدیكمز تحریرات مطالعه‌سندن معلوم عالئ سپهداریلری بیوریله‌جغی اوزره طائفتین مرقومتینك اسلحه‌لری یدلرندن نزع اولنمدقجه وقونسلوسلرك جبل مصلحتنه حد وحدودلرندن ایلرو وصیدا والیسنك پك چوق آشوری مداخله‌لرینك مهما امكن اوكی كسدیرلمدكجه جبلده اسایش هیچ بر وقتده مشاهده اولنه‌میه‌جغنه ومعاذاله تعالی مأمورین اسلاف مثلاو بو دفعه دخی جبل مسئله‌سی حل اولنه‌مدیغی حالده اوروپاجه تفوه اولنمقده اولان دولت‌علیه‌نك سوء اداره وعجز اقتدارینه حمل اولنه‌جغندن ودها نیجه نیجه محاذیری دركار ایدوكندن . . . »

دیكر فقره‌سی : «محبوس دینیلان ایكی قائمقام ایله مشایخك حبسلری دائره‌ده توقیفدن عبارت. اولوب داخل دائره‌ده سربست اوله‌رق كزدكلری ویانلرمزه كلوب كیتمكده وصباح واقشام طعامنی برلكده ایتمكده اولدقلری وناظر مشار الیه حضرتلریله چاكرلرینك طعامی عرب سفره‌سی تعبیر اولنان طرز اوزره سماط واری قونیله‌رق وكندومز دخی برابر اوطوره‌رق مرقوملرله برلكده طعام ایدوب بعده اوطه‌لرمزده برلكده قهوه ایچیله‌رك تلطیف وتطییب اولنمقده وبونلرله برابر بولنان قرا مشایخلرینه دخی پلاو ویخنی طبخ اولنمقده اولوب دائما جلب قلوبلرینه اهتمام قلنمقده ایدوكی . . . . »

عساكر شاهانه جبلك هر طرفنه یاییله‌رق نیجه زحمتلرله بر مقدار اسلحه طوپلامغه چالیشدیغی صره‌ده ذوق قریه‌سنده‌كی اهالی‌یی كتم اسلحه‌یه اغوا ایدن بیروتلی خلیل مدور نام كیمسه طوتیلوب آلای مركزینه اعزام وچادرده توقیف قلنمشیدی . مكر بوخلیل فرانسه قونسولاتوسی ترجمانك برادری وقونسولاتونك

عربجه یازیجیلغی خدمتنده مستخدم ایمش قونسلوس درحال کوپلره بینوب بیروتده بولنان بربکلک فرقتینی خلیلك موقوف بولندیغی جونی لیماننه اعزام ایلدی. فرقتینك سواریسی قونسلوسدن آلدیغی تعلیمات موجبنجه تشرین اولك اون برنجی کونی جونی قوماندانی میرآلای حسین بکدن خلیلك تسلیمنی طلب ایدوب میر مومی الیه مافوقندن امر کلدکجه موقوفی تسلیم ایده‌میه‌جکنی افاده ایلدکده سواریٔ مرقوم کمیدن طوپ آتمق وقره‌یه عسکر چیقارمق تهدیداتنه قیام وحتی چند قطعه طوپ ایله یدی فائکه طولوسی عسکری ساحله اوتوز قرق خطوه قالنجه‌یه دکین سوق وتقریب ایتمش [*] وکرچه قونسلوسلك بو نمایشی کوز داغیله حکومتی قورقودوب یرلیلرجه تأیید نفوذه مستند ایسه‌ده بو درجه طانسزلغی دول سائره قونسلوسلرینی بیله کوجندرمش ایدی. شکیب افندی بویله پاتیردیلره پابوج براقان طاقمدن دکل ایسه‌ده قائممقاملرك وبر طاقم مشایخك حبسی وعساکر شاهانه طرفندن سلاح طوپلامق بهانه‌سیله وقوعه کتیریلان افعال غیر مرضیه ودها طوغریسی افندینك اطوارندن استشمام اولنان الغای مختاریت جبل کیفیتی اوروپا افکار عمومیه‌سنی غلیانه کتیردیکندن وحتی دولتمزه خیرخواهلغی ثابت اولان آوستریا باش وکیلی پرنس مترنیخ سفیرمز نافع افندیله ملاقاتنده «نه یاپیورسکز؟ فرانسه‌نك بیروت قونسلوسنی حبس ایتمشسکز» دیه‌رك (خلیل مدورك توقیفی ویانه‌یه بوصورتله عکس ایتمش دیمکدر) مبالغات بدخواهانه‌نك درجه‌سنی ارائه‌یه کافی اولدیغندن شوالك یکرمی یدیسنده شکیب افندینك خارجیه نظارتندن لوندره سفارتنه تحویلنه وخارجیه نظارتنك پارس سفیری مصطفی رشید پاشایه توجیهنه ارادهٔ سنیه شرفصادر اولدی ورشید پاشایه همان استانبوله عزیمتی تبلیغ وشکیب افندی‌یه دخی جبل ایشلری دائرهٔ تسویه‌یه کیرنجه‌یه قدر مشغول اولمسی اشعار قلندی. شکیب افندینك جوابنامه‌سی آتی‌یه درج اولنمشدر:

«ربمز تعالی وتقدس حضرتلری عمر واقبال وشوکت واجلال جناب ملوکانه‌یی روز افزون بیورسون. بو دفعه حسب القدر خارجیه نظارتندن وقوع بولان انفصال بندکانم اوزرینه ارسال واحسان بیوریلوب هامه زیب تعظیم

[*] شکیب افندینك بوحادثه‌یه دائر سلخ شوال سنه ۲۶۱ تاریخلی تحریراتی (۳) رقیله ذیل ایدلمشدر.

وتکریم اولان امرنامهٔ سامیٔ آصفانه‌لرنده مصلحت جبلیه‌نك سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده شمدی‌یه قدر مرکز تسویه‌یه کتورلمش اولمسی مأمولنه کوره سریعاً اجرای ایجاباتی خصوصی توصیه واشعار بیورلمش اولمغله بوندن مقدمجه تقدیم عتبهٔ علیای مکارم احتوای وکالتپناهیلری قلنان معروضات بندکانه‌مده عرض وانبا اولندیغی وجهله تشبث اولنان اخذ اسلحه ماده‌سنك اکرچه هنوز آردی آلینه‌مامش ایسه‌ده ختامی قوهٔ قریبه‌یه کتوریلوب دولتلو نامق پاشا حضرتلری کسروان طرفلرنده بو ماده ایله وچاکر کمینه‌لری دخی نصب اولنه‌جق وکلانك دیرالقمرده انتخاب وتعیینی مصلحتیله مشغول اوله‌رق لله‌الحمد والمنه سایهٔ مقدرتوایهٔ جناب پادشاهیده اجرا قلنان ماراالذکر اخذ اسلحه تدبیری برکاتیله تسویهٔ مصلحت شمدی‌یه دکین قوهٔ جبریه اعمال وارائه‌سنه حاجت قالمیه‌جق صورتده کبی کورنمکده یعنی نصب وکلا خصوصنده طرفین یاری خشنود وياری ناخشنود اولدقلری حالده نصایح وتفهیمات لازمه اجراسیله قاندیریله‌رق اقتضا ایدن وکیللرك انتخابیله اوغراشلمقده ایکن مأموریت جدیدهٔ عبیدانه‌مك وقوع وشیوعی اوزرینه سالف‌البیان وکلانك انتخابی خصوصنده طرفین قائممقاملری میاننده درکار اولان اختلافات ومناغسات ینه تجدد ایدرك مصلحتده آثار صعوبت کورنمکه باشلامش [*] وبو جهتله قوللرینك ارتق دیرالقمرده اقامتم مصلحته الیویرمیوب همان بیروته عودتله قونسلوسلری تسلیط وتوسیط ایایه‌رك تسویهٔ مصلحته مسارعت بندکانه‌م اقتضا ایتمش وتاریخ عریضهٔ چاکرانه‌م کونی بیروته عودت وقفول اولنمش اولغین انشاءالله الملك المستعان برکات توجهات جامع‌المحسنات صدارتپناهیلریله ذکر اولنان قائممقاملر هرنه وجهله ممکن اولور ایسه الزام واقناع اولنه‌رق انتخاب وتعیین وکلا ایله ادارهٔ قرای مختلطه ماده‌سنك تأسیس واجرا واموال منهوبه بدلی اوله‌رق مارونیت طائفه‌سنه احسان بیوریلان مبالغدن نزد بندکانه‌مده بولنان ایکی بیك کیسه اقچه‌نك طائفهٔ مرسومه‌یه اعطا ومتفرعات مأموریت چاکرانه‌مك دخی رؤیت وایفاسیله درسعادته عودت اولنه‌جنی وخدا نکرده من غیر مأمول مصلحت مأمورهٔ بندکانه‌مك تسویه‌سی امرنامهٔ سامیٔ ولی‌النعمیلرنده بیان بیوریلان دیکر صورتلرك اجراسی (قوهٔ جبریه استعمالی)

[*] وکیللرك نصبنده‌کی مشکلاتی شکیب افندی ٧ ذ سنه ٢٦١ تاریخلی شقه‌سنده تفصیل ایتمش اولمغله شقهٔ مذکوره‌نك صورتی (٤) رقمیله تذییل ایدلمشدر .

مرکزینه کلدیکی تقدیرده مقتضیات مصلحت مشیر مشارالیه حضرتلریله بالمذاکره طبق امر وفرمان معالی عنوان آصفانه‌لری وجهله خاکپای عالیٔ رحیمانه‌لرینه وطرف اشرف سرعسکری‌یه عرض وانها قلنه‌جغی محاط علم . . . » (فی ١١ ذا سنه ٦١)

فرانسه‌لونك طلبی وجهله خسارزده وضرردیده اولان مناسترلرله تجارتکاهلره تضمینات ویرلمش وخلیل مدورك سبیلی تخلیه قلنمش وراهبك قاتلی عد اولنان شیخ حمود ابونکد لدی المحاکمه تبرئهٔ ذمت ایلمش ایسه‌ده اول حوالیده قالمسی جائز کورلمدیکندن استانبوله کوندریله‌رك خزینه‌دن شهریه ایکی بیك غروش معاش ایله اذمیدده اقامه ایدلمشدر . درزی قائممقامی میر احمد ارسلان « ظاهرده فنا آدم دکلسه‌ده ذاتنده غایت قبا وبینی قالین وخشین اولمسی جهتیله سوز دیکلر والندن ایش کلیر مقوله‌دن اولمدیغندن » تاریخدن بر کون اول عزلیله وجیهی پاشا ایله بالمذاکره یرینه برادری میر امین ارسلانك تعیین ایدلدیکنی شکیب افندی ٩ ذ سنه ٢٦١ تاریخلی تحریراتیله باب عالی‌یه اشعار ایتمشدر .

او تاریخده سفرامزك باب عالی ایله مخابراتی لسان ترکی اوزره اولوب پارس ولوندره وویانه سفارتلریله بو مسئله‌یه دائر مخابرات جریان ایتمشدر . ویانه سفیری نافع افندیدن وارد اولوب خزینهٔ اوراقده محفوظ اولان مکتوبلرده خیر خواهمز اولان پرنس مترنیخك اوزون اوزادی وصایا واخطاراتی محرر اوله‌رق ذات شاهانه‌نك افکار معدلت نثارندن اوروپاده هیچ کیمسه شبهه ایتمیور ایسه‌ده حکومت عثمانیه تبعه‌سنی خشنود ایده‌جك بر حسن اداره‌یی تأسیس ایده‌مدیکی مع التأسف مشهود اولدیغی و بوده اعدای دولتك هر بار شکایات وتعریضات غرضکارانه‌لرینه سبب ویردیکی وپولتیقه‌نك روشنه نظراً مسئلهٔ جبلیه سرعت وحسن صورتله تسویه اولنمدیغی تقدیرده دولتك باشنه غائله‌لر احداث ایلیه‌جکی ویقینده فرانسز وانکلیز کمیلرینك سوریه ساحلنده کورنمسنه انتظار اولنمق لازم کله‌جکی وآرتق دولت علیه عقلنی باشنه آلوب ادارهٔ ممالکی ایچون نه یاپمق مقتضی ایسه همان اسبابنه تشبث ایتمسی وصایا واخطارات مذکوره‌دن استنباط اولنمقده‌در . پرنس مترنیخ ملاقاتندن برنده نافع افندی‌یه دیمشیدی که وظائف تابعیت وصداقتی ایفا ایدن تبعه حکومتندن مکافات بکلر مکافاتیده احقاق حق وتأمین حضور وراحتدر لبنانلیلر ایفای وظائفده قصور ایتمدیلر خصوصیله مصرلینك دفع واخراجنده

بیوك خدمتلر كوستردیلر . «قبرده اولان آرام دخی بر آسایش اولوب عجبا دولت علیه هر حالده مكافاتنه لایق ومستحق اولان اهالیٔ جبله بو طرزده‌كی آسایشیمی ویره‌جكدر . ؟ » (٤ كانون اول سنه ١٨٤٥)

انكلتره حكومتی سكز اون سنه‌دن برو اقطار شامیه‌ده دولت علیه ایله متحدانه حركت ایتمكده ایكن اخذ اسلحه ماده‌سنده ظهوره كلان تعدیاتدن وقائممقاملرك توقیفندن ودرزی قائممقامنك خود بخود تبدیلندن خشنود اولمیوب فرانسه سفیرینك ولوله وشماته‌سنه انكلتره سفیری سیر استراتفورد كنینغ (قانین) Canning دخی اشتراك ایتمكله صیدا ایالتندن وجیهی پاشانك انفصالی وامرای عسكریه‌دن سلیم پاشانك تعلیمات مخصوصه‌یی حاملاً برای تحقیق جبله مأموریتی وقوع بولدی .

شكیب افندی مارالذكر بیانامه‌یی «تنظیمات» نامیله اعلان ایلدیكندن اجراآتده كوستردیكی ثبات ومتانتی كورنلر سرعسكر مصطفی نوری وداماد خلیل پاشالرك قونسلوسلرك موافقتیله جبلده تأسیس ایلدكلری اصول اداره‌یی تغییر ایلیه‌جكنه حكم ایدرك [*] اصلا وقطعا بویله بر قصد ونیت اولمدیغنه دائر افندیٔ مشارالیهك تأميناتی وباب عالینك تأییداتی هر نه‌دن ایسه دول معظمه‌یی تطمینه كافی اوله‌میوب حتی فتنه‌یی كوروكلیان بدخواهلر طرفندن «حكومت عثمانیه ینه بر فرلداق چویرییور . مارونیلرك سلاحلرینی طوپلایوب درزیلره یوز ویریور وصورت حقدن كورینه‌رك خرستیانلره یكی یكی فلاكتلر حاضرلایور وعالنی خلافنه قاندرمق ایستیور» یولنده نشر اولنان اراجیف اوروپا افكار عمومیه‌سنده موجود اولان هیجانی تشدید ایلدیكی كبی پارلمنتولرك زمان انعقادی حلول ایتمكین فرانسه وانكلتره‌ده مسئلهٔ لبنانیه حقنده وكلادن استیضاحات واقع وانواع قیل وقال پیدا اوله‌جغی محقق اولدیغنه وقباق شكیب افندینك باشنده پاتلایه‌رق آوستریا سفیری بارون اوسترم افندیٔ مشارالیهك برآز ایام نه داخلاً ونه خارجاً خدمت سلطنت سنیه‌ده قوللانلمامق اوزره جبلدن قالدیرلمسنی تكلیفه قدر ایشی ایلرو واردیردیغنه [**] بناءً اخذ اسلحه ماده‌سنی اولدیغی یرده

[*] بو خصوصه وسائره‌یه دائر شكیب افندینك ٧ ذ ٢٦١ تاریخلی تحریراتی (٥) رقمیله ذیل ایدلمشدر .

[**] سفرانك بودورده‌كی مطالبی اوزرینه اتخاذی لازم كلان تدابیره وسائره‌یه دائر مجلس وكلا مقرراتی اوزرینه ظهری ذ ٦١ تاریخلی عرض تذكره‌سی (٦) رقمیله تذییل ایدلمشدر .

براقسی وقائممقاملری اطلاق ایلمسی وایشی سریعاً بر صورت حسنه‌یه باغلامسی شکیب افندی‌یه امر اولندی. زواللی شکیب افندی بو مرتبه بر سوء ظنه وتسویلاته هدف اولدقدن بشقه اوآنه قدر طوپلانان سلاحلرله اکتفا اولنه‌رق اخذ اسلحه‌یه دوام اولنمامسنه وآرتق خلقك اوزرینه وارلمیوب شکایتلرینك ارقه‌سی آلنمسنه دائر نامق پاشایه نیازمندانه یازدیغی مکتوبلره اخذ اسلحه‌یی جبالك مسائل حیاتیه‌سندن عد ایدن پاشای مشارالیه عنف ایله جواب ویروب[*] افندی‌یه بر آغیر طاشده او یووارلامشدر.

دول خمسه (انکلتره، فرانسه، اوستریا، روسیه، پروسیا) سفراسی طرفندن خارجیه نظارتنه ١٦ کانون اول ١٨٤٥ تاریخیله ویریلان متحدالمآل تقریرلرده جمله «موجب شکایت اولان خطیئات وسوء تدابیرك تصحیحی ایچون (وعد حکومت وجهله) هیچ بر اماره وامنیت بخش اوله‌جق بر نشانه اولمدیغنه» بیان تأسف اولنمقله برابر شاید« بوندن صکره جزئی تأخر وبو مادهٔ مشترکه‌ده ادنا مرتبه سوء تدبیر (اولور ایسه) مملکت مذکوره‌نك حسن حالنه مضر وسلطنت سنیه‌نك علو شانه ومنافع حقیقیه‌سنه منافی ومغایر نتایجی مستوجب اوله‌جغی» محرر اولوب «اسلحه‌لرینی کتم ایلدکلرینه شبهه اولنان اهالی حقنده خصوصا عرقوب وجزین حوالیسنده معاملات شدیده ومتألمه وقوع بولمقده واخذ اسلحه خصوصی دهشت الیمه‌یی موجب اوله‌جق اصول طرفداری ایله اجرا اولنمقده وقرای مختلطه‌ده خرستیانلرك سلاحلرینك طوپلانمه‌سی درزیلره حواله اولندیغی کبی مرقوملره وعد اولنان تضمیناتك تأدیه‌سی کون بکون تأخیر قلنمقده وهرطرفده امنیتسزلك تکون ایدرك بعض محللره عثمانلی مأمور نصب اولنمه‌سی بین الاهالی بادئ خوف اولمقده» اولدیغندن «مأمورین سلطنت سنیه‌یه ایقاع مشکلات وصعوبات ایده‌بیلان کیفیات مکرره‌نك تفصیل مطالعه‌سنه کیرشمکسزین شکیب افندی‌یه حواله اولنان مأموریتك سبب اصلیسی اولان تدابیرك کاملاً فعله کتورلاسیچون عاقلانه مطالعه اولنمش بر اصول قویه اتخاذی سلطنت سنیه‌یه نه درجه‌لرده الزم بولندیغی» بیان ایدلمشدر. حال بوکه اخذ اسلحه ماده‌سنده شکیب افندی طرفدارلغه میال اولمیوب بوکبی غائله‌لرده بین التبعه مساوات ومعدلت تامه اوزره معامله اولنمق ومعارض فرقه‌لرك یکدیکری یوزندن اضاعهٔ

[*] نامق پاشانك جوابنامه‌سی (٧) رقمیله ذیل ایدلمشدر.

حقوقنه سر رشته ویرلمامك لازم اولدیغنی ودرزی ومتوالیلرك هرهانکیسنده سلاح براقمق آتیده پك بیوك اوبغونسزلقلره زمین حاضرلیه‌جغنی ایو بیلنلردن ایدی. شاید بعض یرلرده طرفداراق اولمش ومارونیلرك سلاحلرینك طوپلانمسی درزیلره حواله قلنمش ایسه او کبی قصورلر نیك وبدی تمیز ایده‌میان بالاده اوصافی مذکور کوچك ضابطانه محمول اولمق کرکدر. تضميناتك تماماً ویریله‌مامسی نقدان نقوددن منبعث ایدی. بادئ خوف اولان عثمانلی مأمورلره کلنجه قائممقاملرك ورؤسا ومشایخك توقیفنده افندئ مشارالیه طرفندن موقتاً رؤیت امورك معیتنده‌کی مأمورلره احاله ایدلمسندن بشقه بر شی دکلدر. ذاتاً او تاریخده نقد موجودی نسبتنده تأدیهٔ تضميناته باشلامش وموقوفینی صالیویرمشیدی. سفرای اجنبیه‌نك بویله آچیقدن آچیغه مداخلات ومبالغاتی وباب عالینك التزام احتیاط اولنمسی خصوصنده‌کی تبلیغاتی [*] شکیب افندی‌یه پك کران کلیر ایسه‌ده عزم وثبات مستلزم توفیق ونجات اولدیغنه اعتقادی ودولت ووطننه محبتی برکمال اولدیغندن حسب البشریه بونجه مهاجماتدن طولایی دوچار اولدیغی فتور هیچ بر زمان یأس درجه‌سنه وارمامش وقاعدهٔ حزم واحتیاطه رعایتله برابر منفعت مملکت ورضای میامن ارتضای ولی نعمت دائرهٔ حمیتکاریسندن اصلا انحراف ایتمامشدر.

بوندن صکره‌کی حادثات ومعاملات ١٢٦٢ (١٨٤٦) سنه‌سنه عائد اولدیغندن او سنه‌نك وقوعاتی صیره‌سنده شکیب افندینك جبل تشکیلاتی ذکر وبیان اوله‌جقدر. (خاتمهٔ علاوهٔ ناشر)

بعض توجیهات

امور سلطنت سنیه‌نك مرجع تذکراتی اولان مجلس والاده نظامات عسکریه‌یه آشنا مأمور بولنمق ایچون سیروزی یوسف پاشا زاده خاصه اردوسی ارکانندن فریق مظهر پاشا مجلس مذکوره مأمور اولدی. مدللو قائممقامی

[*] جانب باب عالیدن کندوسنه ونامق پاشایه آیرو آیرو یازیلان تعلیماتك (٦م سنه ٢٦٢) صورتلری (٨) رقمیله ذیلده ایراد ایدلمشدر.

طوپجی باشی زاده صالح بکك عزلیله یرینه کمرك امینی حسام افندی وکمرك اماتنی وکالتنه وزرا قپو کتخدالرندن ناشد بك زاده مختار بك ترفیع رتبه ایله تعیین قلندی . قونیه دفترداری ادهم افندی وفات ایتدی . یرینه قدمای رجالدن دفتر امینی سابق عارف افندی ونیش دفترداری کامل بك زاده صدری بکك یرینه سرکاتبی مصطفی پاشا خزینه‌داری اندروندن مخرج طاهر عمر بك زاده علی بك نصب اولندی .

ورود زادهٔ قرال فرانسه

بالاده بیان اولندیغی وجهله روسیه ایمپراطورینك درسعادته کلان ایکنجی مخدومی ایله پروسیا قرالی خاندانندن پرنس آلبرت حقلرنده دولت علیه طرفندن لوازم مرعیهٔ مهماننوازینك اجراسنه فوق العاده همت بیورلدیغی مثللو فرانسه قرالی (لویی فیلپ) جنابلرینك لاجل السیاحه استانبوله کلمش اولان مخدومی (دوق ده‌مونپانسیه) جنابلرینه دخی احترامات کامله اجراسیله برابر بکلربکی ساحلسرای همایونه دعوتله حضور شاهانه‌ده مظهر التفات عالی اولمشدر.

بعض توجیهات

موسی صفوتی پاشا متعلقلرندن فلبه ناظری عبدالاحد اغا ایله درامه قائممقامی انشته‌سی شریف اغانك عزللریله یرلرینه داخلیه کاتبی اسبق نابی افندی فلبه‌یه وهبةاه سلطان قپو کتخداسی سابق شریف اغا درامه‌یه مأمور اولدیلر . صیدا والیسی اسبق اسعد پاشانك ارضرومه نصبیله سلفی بکر سامی پاشا قونیه‌یه نقل اولندی . قونیه والیسی سابق حمدی پاشانك قره‌حصار صاحبده اقامتی اراده بیورلدی . صفوتی پاشا ترحاله والیلکی وسیله‌سیله استانبولدن تبعید اولندی . الویهٔ ثلثه مشیری صماقولی خسرو پاشانك عزلیله یرینه روم‌ایلی متصرفی ضیا پاشا وروم‌ایلی متصرفلغنه میرمیرانلق رتبه‌سیله میرلوا اندرونی راغب پاشا نصب اولندی .

پوسکل نظامی

او وقته قدر عساکر منتظمه ایله اعلا وادنا فس اکتسا ایدن عموم بندکان وتبعهٔ شاهانه فسلرینه طاقدقلری پوسکللر بوکلمش ایپکدن معمول ایدی . روزکاردن یاغموردن وسائر ادنا شیدن تللرینه خلل کله‌رك هرکون پوسکللرك

طراقدن کچیرلمسنه احتیاج مس ایتمش ایدی . حتی پوسکل طرامق ایچون شمدیکی قوندیره بویاجیلری کبی زقاقلرده وچارشـو وپازارلرده پوسـکللر طرایهلم دیو اکثری یهودی چوجقلری اولهرق بر چوق اهالی بونکله تعیش ایدرلر ایدی . طائفهٔ نسوان دخی بو قالبه دوکیلهرك طابلهلی فسـلر اوزرینه طرانمش ایپکلری طاقارلرایدی وباشده قولای طورهسیچون فسلرك ایچنه تللر واوستنه کاغد یرینه کموشدن معمول پانتهلر طاقنورلردی . ایشته بو ایپك پوسکللر خلقك باشنه عادتا پوسکللی بلا دینمکله سزا اولوب خصوصیله طوائف عسکریه وارباب سبیله وخدمه ایچون تکلفلی شی اولدیغندن امرا وضـابطان ونفرات عسـکریهیه تعیین وارائه اولنان درهملر مقداری اورمه پوسکل طاقلمسی وتشریفات عسـکریه موجبنجه فسلرینك تپهلرینه (فراحی) نامیله معدندن معمول علامت امتیازیه وضعی وصنوف سـائرهنك دخی تل ایپکلی پوسکل یرینه اورمه پوسـکل استعمال ایلری اصول اتخاذ قلندی .

التفات بوالیٔ تونس

تونس والیسی احمد پاشـانك حرکات صـادقانهسنی وسلطنت سنیهیه متابعت خالصانهسـنك آثار فعلیهسنی ویولنده ابراز ایلکده بولنـدیغی اطوار وحرکات مرغوبانهسنی تقـدیراً تونس ایالتی بروجه تأیید عهدهسـنده ابقا وتقریر وبالاسی خط همایون ایله موشح صادر اولان فرمان عالی یی ایصال ایچون خواص قرنادن سلیم بك واپور مخصوص ایله تونسـه اعزام اولندی .

(مطالعه) جزایر مسـئلهسی که اللی سنهیه وارمشدر حالا تصـدیق اولنمیهرق پروتسـتو التندهدر . ایشـته فرانسزلر جزایره اایاق باصـدقلری زماندن بری تونسك دخی فسنی قاپمغه آماده ایدیلر .

فرانسـهلو طرفندن بوبابده ترتیب اولنان انتریقهلردن غفلتله تونسـك رأس ادارهسنده بولنانلرك سلطنت سنیهیه اولان رابطهٔ قویهلرینه ضعف وخلل طاری اولدیغی دوردن استخبار اولنمسی اوزرینه او تاریخده فرانسهده بولنان دولت علیه سفیرلرینك بو مسئلهیه صرف دقت وایجاب حال اوزره حرکتلری جملهٔ مأمو-ریتلرندن ایدی . حتی تونس ولایتی طرفندن پارسـده بولنان مأمورلرك فرانسه دولتی طرفندن طوغریدن طوغری‌یه رسماً قبول اولنمامسی حقنده دفعـاتله بزم

ایلچیلر طرفندن عادتا پروتستو قلقلو جریان ایدن معاملاتك اثری کوریله‌مامشیدی . ایشته بو سببله باب عالی تونس والیسنه اظهار نوازشی بر نوع تدبیر اتخاذ ایتمشدر ظن اولنور .

توجیهات

صدور عظامدن ورضا پاشا همدملرندن رئیس الاطبا عبدالحق افندی علت عزلاله دوچار ابتلا اوله‌رق یرینه جراحان خاصه مدیری اسماعیل افندی بارتبهٔ ثانیه حکیم باشی نصب اولندی . خارجیه کاتبی صفوت افندی مابین همایون کتابتنه الندی . یرینه دعاوی نظارتی معاون اول وکیلی آمدی خلفاسندن یوزغادی زاده توفیق افندی خارجیه کاتبی وتوفیق افندینك معاونتك وکالتنه حاجی کشاف افندی تعیین وکمرکجی عثمان پاشا زاده ثریا بك توفیق افندینك یرینه بالاصاله آمدی اوطه‌سی خلفاسی سلکنه الحاق ومتحیزان خلفادن تقویم وقایع محرری رجائی افندی ایله مخدوم صدر عالی عثمان بك وبغداد والیسی زاده محمود ندیم بکك ثالثه نشانلری ثانیه‌یه تبدیل قلندی .

دیاربکر مشیری پیلاسلی اسماعیل پاشانك عزلیله یرینه بولی متصرفی میرمیراندن عزت پاشا رتبهٔ وزارتله دیاربکر والیسی وترحاله‌دن منفصل طیار پاشا بولی متصرفی واذمید قائمقامی عمر پاشا میرمیرانلق ایله مجدداً تشکیل اولنان خرپوت متصرفی وزراعت مجلسی رئیسی مصطفی افندی اذمید قائمقامی ودفتر امینی کانی بك زراعت مجلسی رئیسی ومجلس والا اعضای سابقه‌سندن سعید محب افندی دفتر امینی وتقویم وقایع ناظری اسبق سامی افندی زراعت مجلسنه مأمور اولدی .

قندیه ضابطه مأموری کرید والیسی مصطفی پاشا زاده میرالامرادن ولی پاشا ایله کوتاهیه قائمقامی محمد پاشایه میرمیرانلق رتبه‌سی ویرلدی .

کشاد خسته‌خانهٔ والده سلطان

تنسیقات ملکیه متفرعاتندن اولان خسته‌خانه‌لر انشاسی خصوصنده الفضل للمتقدم فضیلتنه مظهر اولان بزم عالم والده سلطان حضرتلری طرفندن یکی باغچه‌ده نقاش پاشا عرصه‌سنه بنا اولنمقده اولان خسته‌خانه او اثناده کافهٔ مشتملات ولوازمی ایله رهین حسن ختام اولمغله لاجل المعاینه وکلا وعلما ومأمورین اولجه

اورایه عزیمتله خسته خانه جامع شریفنده جمعه نمازینی ادادن صکره منتظر تشریف پادشاهی اولدقلری حالده ذات حضرت پادشاهی فاتح جامع شریفنده سلاملق رسمنی اجرادن صکره محل مذکوری بالتشریف حاضر بولنان مراد ملا شیخی که مسلسل ومقفا دعا خوانلقده وطریق شیخلری میاننده یکانه ایدی افندیٔ مومی الیه طرفندن مقامه مناسب ادعیهٔ مأثوره مرفوع بارکاه احدیت قلندقدن وحضار موجوده خاکپای شاهانه‌یه یوز سوروب مظهر لطف والتفات اولدقدن صکره خسته خانه‌نك متفرعات ومشتملاتی ایله قغوشلری وهربر محل ومواقعی وابنیه‌سنك متانتی رهین پسند عالی اوله‌رق عودت بیورلمشدر .

(استطراد) امهات عصمت صفات سلاطین عثمانیه‌یه والده سلطان القاب علیه‌سی اون ایکنجی پادشاه اولان فردوس آشیان اکری فاتحی سلطان محمدك پدرلری سلطان مراد ثالث حضرتلرینك والده‌لرینه اولان کمال حرمت ومحبتلرینه مبنی والده سلطان تسمیه بیوریله‌رق او وقتدن بری او عادت سنیه‌یه رعایت بیورلمشدر . (تم العاده)

توجیهات وترفیعات

صوفیه قائممقامی قپوجی باشیلردن محمد امین اغانك وقوع وفاتیله یرینه طرنوی قائممقامی سابق قپوجی باشی اسماعیل عادل اغا نصب اولندی . بو عادل اغا اولدقجه اوقور یازار وبولندیغی محللرده حسن اداره‌یی بیلور لین الجوانب حقوقشناس بر ذات ایدی مؤخراً میر میرانلق ایله قلبه قائممقاملغندن انفصالندن صکره قلبه‌ده وفات ایتمشدر .

خارجیه نظارتی وکیلی عالی افندی ایله سر عسکر مستشاری عارف افندی وطوپخانه ناظری مختار بکك حائز اولدقلری اولی ثانیه‌سی رتبه‌سی صنف اوله ترفیع اولندی .

کشاد مجلس بحریه

کتاب سابقده کیفیت لغوی محرر اولان بحریه مجلسی او اثناده اعاده قلندی اشبو مجلسه لیمان مأموری میرمیران ادهم پاشا فریقلك رتبه‌سیله رئیس وعلمای بنامدن کردن قیران عمر افندی مفتی وقپودانهٔ همایون راغب پاشا ایله اجلائیه سواریسی احمد بك وانشائیه خواجه‌سی سلیمان افندی ورشته خانه مأموری سلیمان

بك اعضا ومكتوبیٔ صدارت اوطه‌سی صنف اول خلفاسندن خسرو پاشا كتخداسی یحیی بكزاده زهدی بك كاتب اول وصالح افندی كاتب ثانی نصب اولندی .

نقل همایون

ایام صیفده تنزهگاه عالی اولان بكلربكی ساحلسرایندن چراغان سرای همایونه نقل پادشاهی شرفوقوعیله برمعتاد ركاب رسمی اجرا قلندی .

بعض تبدلات

آیدین مشیری یعقوب پاشانك عزلیله درسعادتده كائن خانه‌سنده اقامتی اراده بیورلدی . اداره‌ده قولایلق اولمق ایچون آیدین ایالتندن صاروخان وخداوندكار ایالتندن قره‌سی سنجاقلری بالافراز برلشدیریله‌رك صائب پاشایه وآیدین ومنتشا سنجاقلری عسكری مشیرلرندن سعداه پاشایه توجیه اولندی .

شام والیسی علی پاشانك عزلیله روم ایلی جانبنه كلوب دیمتوقه‌ده اقامتی وشام ایالتنك متصرفلقله اداره‌سی بالتنسیب میرمیراندن قدس متصرفی علی پاشا شام متصرفی وعكا محافظی میرالامرا محمد پاشا قدس متصرفی وساقز محصلی اسبق میرالامرا عثمان پاشا عكا محافظی ودارشوری اعضاسندن راسخ افندی شام دفترداری وراسخ افندینك یرینه دار شوری كاتبی مجدی افندی اعضا ومكتوبی احمد بك دارشوری كاتبی ومكتوبی اوطه‌سی مدیری حباب افندی باب سرعسكری مكتوبجیسی نصب اولندی .

بغداد ایالتی داخلنده واقع سلیمانیه سنجاغی قائممقامی اوالحوالی امراسندن عبداه بكه وكتخداسی رشید افندی‌یه میرمیرانلق رتبه‌سی وبغداد والی مكتوبجیسی رشاد افندی‌یه ثالثه نشانی اعطا قلندی .

بعض مطالعات قاصرانه اوزرینه خزینهٔ اوراقده كوریلان بر تذكرهٔ سامیه‌یه ملفوف اولوقت عربستان اردوسی مشیری بولنان نامق پاشا ایله مأموریت فوق‌ـ العاده ایله بیروت طرفنده بولنان اجلهٔ رجال دولت علیه‌دن خارجیه ناظری شكیب افندی مرحومك باب عالی‌یه تقدیم ایله حضور عالی‌یه معروض تحریرات مشتركه‌لرنده شام والیسی علی رضا پاشانك سوء حال واداره‌سندن بحث مقدمه‌سنده اردو مركزی اولان ایالتده والی بولنمیوب میرمیراندن متصرفلق ایله اداره‌سی

تنسيقات ملكيه اقتضاسندن اولديغى بيان ايدلمش وزبان خامهٔ اعتراضه مهر سكوت اورلمش ايسه‌ده وجدانجه ينه اصل مدعا بجا اولديغى اره‌دن براز وقت كچه‌رك صفوتى پاشانك شام واليلكنه وقوع مأموريتى تأييد واشراب ايلدى . مشاراليه على رضا پاشا سابق بغداد واليسيدر . بغدادده دخى شامده‌كى كبى امورنده لاقيد اوله‌رق ادارهٔ امور دائره‌سى متحيزانى النده مقهور ايمش . شامدن عزل ايله ديمتوقه‌ده اقامتى استانبولده اجرا اولنديغى كون مشاراليهك شامده وفاتى وقوع بولمشدر . (بز شامدن عزل اولنمز) سوزينك ارى اولديغى اثبات ايتديكى مشهوردر [*]

انشاء جسر دريا

درسعادت ساحلنده اسكى كمرك اوكى ايله غلطه اره‌سنده بر كوپرى انشاسى مملكتجه هردرلو محسنات وفوائدى مستلزم اوله‌جغندن قره‌كوى قپوسندن برو طرفده اسكى كمرك محلنه مجدداً بر جسر قويم انشا وتنظيمنه اراده بيوريله‌رق شمديكى تيمور كوپرينك يرينه منتظم بر جسر ياپيلوب تسهيلات مروريه اجرا قلندى . محل مذكور دكز التى اولديغندن جسر عتيق مثللو صال اوزرينه ياپلسى اويه‌ميه‌جغندن التندن دكز ايشليه‌جك وشدتلى هوالرده زده‌لنميه‌جك صورتده دوبه‌لر اوزرينه ياپلمشيدى . او اثناده ختام انشاسيله يوم معينده قره‌كويدن وكلا وبعض مأمورين ركاب شاهانه‌ده اوله‌رق جسردن مرور وعزيمت ومارين وعابريندن اوچ كون مروريه اقچه‌سى النمامسنه اراده بيورلدى . مصارف تعميريه‌سنه قارشولق اولمق ايچون النه‌جق مروريه‌نك تعرفه‌سى بو ايدى :

---

[*] مشاراليه جود وسخاده افراط ايله اشتهار ايتمشيدى برچوق مناقب وحكاياتى السنهٔ ناسده دوران ايدر . بر متمنى‌يى ياندن بوش چيقارمق عادتى دكل ايدى . كتخداسى بركون قولتق ياصديغنك آرقه‌سنه برطوبره پاره قويمشيدى برقاچ ساعت صكره تصدق ايچون كتخدادن پاره ايستدى كتخدا ياصديغك ارقه‌سنده برطوبره پاره اولديغنى افاده ايلدكده « آى اوغل بز آنى چوقدن بيتيردك » ديمشدى . ينه بركون ارقه‌سنه كيديكى يكانه كوركى بريسنه احسان ايديه‌رك كندوسى كوركسز قالوب اوشومشدر انسان اولا كندى نفسنى بعده بشقه‌لرينى دوشونمك مقتضاى طبيعت وحكمت اولديغندن پاشا مرحومك سماحت عاليجنابانه‌سى بركوزل مثال اخلاق اولمغله برابر شايان امتثال عد اولنه‌مز . چونكه امور اداره وماليه‌سى پريشان وكرفتار ديون بى‌پايان اوله‌رق ارتحال دارجنان ايلمشدر . فضلادن بر ذات ايدى . (للناشر)

پاره	
٥	پیاده کسلندن
١٠	یوکلی حمالدن
٢٠	بوش بارکیردن
٤٠	یوکلی بارکیردن
١٠٠	بوش عربه‌دن
٢٠٠	یوکلی عربه‌دن
٣	قیون کچی وقوزینك بهر رأسندن

تبدل ایالت بوسنه وموصل

بوسنه والیسی عثمان نوری پاشانك عزلیله یرینه ارضروم مشیری سابق خلیل کاملی پاشا بوسنه مشیری وموصل والیسی کریدی زاده محمد پاشانك اهالی حقنده مسموع اولان اطوار اعتسافیه‌سی جهتیله بالعزل بالیکسریده چفتلکنده اقامته مأمور اولوب یرینه بلغراد محافظی چرکس حافظ پاشا موصل والیسی ونیش محافظی مهندس حافظ احمد پاشا بلغراد محافظی ودرسعادتده بولنان سلانیك مشیری سابق واصف پاشا دفعهٔ ثانیه اوله‌رق نیش والیسی نصب اولندی .

معایده ایچون قاعده

سنهٔ مذکوره عید اضحاسنده معایدهٔ همایون رسمنك اجراسندن صکره هر صنف وکلا ومأمورین وداعیان سرای همایونده معایدهٔ عمومیه اجراسیله ایام عیدده اقربادن ماعدا هیچ کمسنه‌نك بر کیمسه‌یه معایده ایچون کیتمك تکلفنی اختیاره مجبور اولمامله‌ری ومعزول بولنانلرك عقیب اعیادده دوائر رسمیه‌یه کیدوب معایده ایتملری مخصوص ورقهٔ مطبوعه نشریله هرکسه تنبیه واعلان قلندی وبو اصول دستور العمل طوتلدی . فی‌الواقع کیدنلر وکیدیلنلرجه وقوعه کلان تکلف وصداعك معناسی یوغیدی عبد فقیر او زمانه یتشمش اولدیغمدن بیلورم بیاغی بر مأمور طولاشه‌جغی قپولر ایچون دفتر طوتمغه مجبور ایدی .

او تاریخلرده واپور ترامواى کبی اسباب تسهیلیه اولمدیغندن بارکیر وقایق اجرتندن ماعدا کیدیلان قوناقلرده ایواز وقپوجیلره وارنجه خدمه وقواصلره ویرالك ایچون بیاغی بر آدم بیك غروشه یقین پاره صرفنه محتاج ایدی .

بعض مقررات

هدایای مسنونه‌دن خارج اوله‌رق مجرد غرض وعوض ضمننده جزئی وکلی رشوت تعاطیسی شدیداً منع وتحذیر اولندی.

مجلس والانك مصالحی چوغالمقده اولدیغندن ایکنجی اوله‌رق مقتدر بر کاتبك دها لزومی جهتیله برایِن سفیری سابق آمدی خلفاسندن طلعت افندی مجلس مذکوره ایکنجی کاتب نصب اولندی. لسقوفچه قضاسی که ودین داخلنده‌در قائممقامی بولنان اسماعیل پاشا اورانك خاندان قدیمندندر. اوالحوالیده بولنان بو مثللو خاندان مملکت محللرنده طوردقجه ارباب فساد طرفلرندن شقاوته فرصت بوله‌مدقلری جهتله وقتیله صربستان جانبنی تخلیه ایتدکلری مثللو بلغارستانده دخی انواع دسیسه ایله ارباب اقتداردن بولنان ارکان مملکتی نظر دولتدن دوشورمك ایچون غیرتدن خالی قالمز ایدی. ایشته اوقبیلدن اوله‌رق اولوقت روم ایلی اردوسی مشیری بولنان رشید پاشایی اغفال ایله پاشای مومی الیهی عائله‌سیله وطننندن دور واناطولی جانبنده قره حصارده منکوب ومحصور ایتدیردیلر. بوسببله بالقانك اوته‌یوزنده وحدود وجوارلرنده ارباب فسادك دیشلرینه طیانه‌جق وحاللرندن دولتی آگاه ایده‌جك آدم براقمدیلر. تأسف اولنورکه قوجه موره اقلیمنك آیرلمسی نه حاللرك نتیجه‌سی اولدیغندن عبرت آلنمیه‌رق مرکز دولت طرفنه یك مهر ایله وارد اولان بر انها ما آنی حسن ظن ایله بلا امهال وتدقیق ترویج وتصدیقه مسارعت اولنوردی که کرچه ارکان مملکت دیدیکمز وجوه واعیان ایچلرنده رعایا حقنده جور وتعدی ایدنلرك وجودی غیر منکر ایسه‌ده عمومیت وجهله اولمدیغندن بونلرك مهماامکن اصلاحی طریقنه کیدلیوب مملکتك ارکان اسلامیه‌دن خلویتنی انتاج ایده‌جك معامله‌نك ترجیح ایدلمسی تصحیح مزاج مملکت ایچون بر تدبیر موقت اولدیغی وقع ماوقع ایله عیان اولمشدر.

توجیهات علمیه

مکهٔ مکرمه پایه‌لولرندن امام ثانیٔ شهریاری حافظ محمد افندی وفات ایدرك یرینه ایوب جامع شریفی خطیبی اندرونی خطاط مصطفی عزت افندی امام ثانی، واستانبول مدرسلکی رؤسیله داخل طریق علمی اولدی عزت افندی شرف خدمت امامت مناسبتیله قطع مراتب علمیه ایدرك آز وقتده رئیس علما اولمشدرکه

مدرس اولدیغی وقت موالیدن بولنان بر طاقم ذوات ریاست علما زاده‌سنه کلدیکی هنکامده موجود ایدیلر .

« تیزکلان اقبالده یوقدر دوام » « هب تأنیدن چیقار سمت مرام »

مدینهٔ منوره قاضیسی خرقهٔ شریفه شیخی نجیب افندی وفات ایدرك یرینه مصر ملاسی سابق عثمان زاده امین افندی نصب اولندی دیوان افندیسی زاده نوری افندی مکهٔ مکرمه ، مصطفی پاشا حفیدی راتب بك مدینهٔ منوره ، عبدالرحیم افندی زاده عبداه افندی سلانیك قاضیسی وامام اول سابق نوری افندی زاده نظیف افندی غلطه ملاسی اولدی . صدور علمیه‌دن عبدالحق افندی برادری اندروندن مخرج الیاس اغا افندیلك عنوانیله صوفیه ملاسی اولدی . خارجیه ناظری رشید پاشا امامی حافظ نجیب افندی ابتدا داخل رتبه‌سندن عینتاب مولویتیله بکام اولدی مشارالیه تاریخ تحریر اولان اشبو بیك اوچ یوز آلتی سنه‌سنده کبار صدور عظامدن رئیس العلما بولنان نجیب افندی حضرتلریدر . امام اول شهریاری بکلر بکلی عزت افندی‌یه اناطولی پایه‌سی ، اسماعیل مفید افندی حفیدی نورالدین افندی‌یه ادرنه ، عریانی زاده سعید افندی‌یه شام ، مصطفی پاشا حفیدی سعداه بکه قدس ، امین بك زاده کریم بکه خواص رفیعه ، عابد افندی زاده راشد افندی‌یه ازمیر ، نیکده‌وی صادق افندی‌یه قابه مولویتلری ویرلدی . فندق زاده حفیدی اناطولی پایه‌لولرندن ابراهیم افندی آلتمش بر سنه‌سی ذی‌الحجه سندن اعتباراً بالفعل اناطولی قاضیعسکری ، آلتمش اوچ صفرنده ضبط ایتمك اوزره عثمان پاشا زاده نوری بك یکیشهر فنار قاضیسی اولدی .

وفیات علمیه

مکه پایه‌لولرندن امام ثانی حافظ محمد افندی ، خرقهٔ شریفه شیخی مدینه ملاسی نجیب افندی ، مدینهٔ منوره‌ده شرف مجاورتله متشرف ایکن صدور علمیه‌دن عریانی زاده عزیز افندی ، غلطه قاضیسی سابق قسطمونیلی ولی افندی .

مواد عسکریه

خاصه لوالرندن طاهر پاشا معلولیتی مناسبتیله آچیغه چیقاریله‌رق یرینه میر آلای علی بك میرلوا وآنك یرینه ایکنجی آلای قائمقامی عصمت بك میر آلای اولدی . بالاده بیان اولندیغی وجهله رئیس الرؤسا مصطفی پاشانك عهده‌سندن

منحل اولان اعمالات نظارتی میرآلای محمود بکه احاله ایله عهده‌سنه لواقق و یاور بیکباشی سلیمان افندی‌یه قائممقاملق رتبه‌لری ویرلدی .

روم ایلی اردوسی ارکانندن عمر پاشا ایله حمدی پاشا علیل الوجود اولدقلرندن تقاعد ایدیله‌رك عمر پاشانك یرینه میر آلای صالح بك واحمد پاشانك یرینه مصطفی بك میرلوا وپیاده بشنجی آلای قائممقامی امین بك میر آلای ویرینه عتیق آلای امینی علی بك قائممقام و اوچنجی آلای قائممقامی ابراهیم بك میر آلای واوچنجی طابور بیکباشیسی علی آغا قائممقام نصب اولندی . اره‌دن بر مدت مرورنده مومی الیهمدن عمر پاشا تحصیل برؤ وعافیتله رتبهٔ مأخوذه‌سنك اعاده‌سیله استخدامی حقنده واقع اولان استدعاسی قرین مساعده اوله‌رق ایلروده خاصه اردوسنه یرلشدیرلمك و آچیقلرده قوللانلق اوزره رتبه‌سی اعاده اولندی (بو آدم مشهور سردار عمر پاشا) در .

تنسیقات عسکریه ایجابنجه اردوی همایونلر دائره‌لری انتیشر قطعه‌یه تقسیم والویه وقضا اعتباریله التیشر ردیف دائره‌سنه تفریق وترتیب ایله عساکر ردیفه‌یی ثبت دفتر ایتمك اوزره بهر ردیف دائره‌سنه آچیقده بولنان میرآلایلردن بیکباشی‌یه قدر برر ووسعتلی اولانلره ایکیشر نفر ضابطانك مأموریتلری اجرا قلندی . بونلره ویریلان نمونه وجهله دائره‌لری داخلنده بولنان قضا وقصبه وقریه‌لرك بربرینه وهرقریه‌نك منسوب اولدیغی رأس قضایه قاچ ساعت مسافه‌سی اولدیغی قید ایله موجود اولان خریطه‌لری اکمال واصلاح ایلری تنبیه ایدلدی .

ارضروم والیسی نصب اولندیغی بالاده محرر بکر سامی پاشانك یرینه فریق اسماعیل پاشا رئیس ارکان ومیرلوا حسین پاشا دخی مجدداً فریقلق رتبه‌سیله اناطولی اردوسی ارکانلغنه مأمور وحسین پاشانك یرینه خاصه اردوسی میرالایلرندن ابراهیم بك میرلوا وقائممقام عثمان بك میرالای وبیکباشی سالم اغا قائممقام وصاغ قول اغاسی خلیل اغا بیکباشی اولمشدر .

عساکر شاهانه لحم تعییناتی سنه‌ده اوچ ماه که کانون ثانی ، شباط ، مارت ماهلرندن ماعدا ایامده لایقیله ویرلمکده ایسه‌ده مذکور آیلرده حیوانلرك ضعیف بولنملری جهتیله او موسملرده هفته‌ده اوچ کون سائر مغذی اطعمه ایله اداره ایتدیریلوب قصور کونلرك تعیینات لحمیه‌لرینه دقت اولنمسنه قرار ویرلمشدر . او تاریخده لحمك میری فیئاتی قیه‌سی التمش بش پاره ایمش .

تعلیم عسکری

اسکدار جهتنده کائن فنار اووه‌سنده غایت منتظم وجمعیتلی بر آتش تعلیمی اجرا قلندی. محل مذکوره تشریف شاهانه بیورلدی. ارکان ووکلای دولت موجود وحاضر ایدیلر. خاصه ونظامیه‌دن سکز الای ایله استحکامات نمونه‌لرندن مرکب بر هیئت منتظمهٔ عسکریه حضور شاهانه‌ده اجرای حرکات عسکریه ایله اثبات مدعای وظائف ایتمشلردر. اشبو حرکات عسکریه‌نك نزد عالئ شاهانه‌ده قرین ساپاش اولدیغنه نشانهٔ بی بهانه اولمق اوزره بر قاچ کوندن صکره حضور شاهانه‌یه جلبله سرعسکر پاشایه غایت کرانبها مرصع بر قبضه سیف وخاصه مشیری رشید پاشایه ودارشورای عسکری رئیسی ظریف مصطفی پاشایه طغرای غرای ملوکانه ایله مزین برر قطعه ذیقیمت قوطی احسان بیورلمشدر.

وفیات اعیان

قره عثمان زاده حاجی ایوب اغا، قونیه دفترداری ادهم افندی، بوزاوق قائممقامی عزت پاشا، بحریه مکتوبجیسی کمال افندی، عکا محافظی ایوب پاشا، صوفیه قائممقامی محمد امین اغا، جده والیسی تاتار عثمان پاشا. اولوقت مأمورین ایچون سجل احوال اصولی موجود اولسه ایدی بو آدمجکلرك مختصر ومفید ترجمهٔ حاللری یازیلور ایدی. بورایه قدر تقویم وقایع نسخه‌لرندن تراشیده ایدیلان معلومات ملخصه‌در. خزینهٔ اوراق ایله خارجدن النان بعض معلومات بروجه آتی بیان اولنور.

مطالعه

معلومات مذکوره‌نك درجندن اول شو مقدمهٔ دقیقه‌یه عطف نظرله تاریخ مطالعه‌سندن مقصد زمان سابقله حالك موازنه‌سندن تحصل ایده‌جك معلوماته دسترس اوله‌رق طبقات مطالعینه کوره واصل درجهٔ اعتبار اولمقدر. وقوعاتی تحریر وبیان ایتمکده بولندیغم بیك ایکی یوز التمش بر سنه‌سی که وقت تحریر کتاب اولان بیك اوچ یوز یدی سنه‌سی بیننده قرق التی سنه یعنی یاریم عصره یقین زمان کچمشدر، ایشته او زماندن بو آنه قدر دولت علیه‌نك دوچار اولدیغی انقلابات و پولتیقه‌جه بولندیغی حالاتك حقیله ضبط وقیدی حیفا که تیسر نمای

صحایفده ظهور اولهمیوب (نسیاً منسیا) قالمشدر. ادوار سالفهده وجود دولتده بالظهور ترتیب اجزاء دواسنده فلاطون زمان کچیان کارآموزدکان رجال عاجز قالمشلردر. بونلره خلف اولهرق زمان زمان کاوب کچن وکلا یکیدن چیغر آچمق شویله طورسون طوتیلان اصول ادارهیی حقیله کوزهدهمامشلردرکه بتون زمانلری برطاقم مضرات وبیهوده تلفات وپولتیقهجه ضایعات ایله کچهرك بیچاق کمیکه طیاندیغی ومصر غائلهسی جیوجیواندیغی بیك ایکی یوز اللی بش تاریخنده کلخانهده قرائت اولنان خط همایون منطوقنجه تمامیٔ اجراسی قویاً تحت قراره آلنان تنظیمات خیریه اصولنك رفته رفته اجراسنه شروع ومباشرتده تنظیمات محررهنك برنجی موجد ومشوقی بولنان خارجیه ناظری مصطفی رشید پاشانك او یولده اوکنه چیقان اسباب ممانعتلره بلا فتور کوکس کرهرك آچدیغی چیغری توسیع خصوصنده یتشدیرمکه چالیشدیغی عالی وفؤاد پاشالرکبی هم افکارلرینی استخدام ایله برابر بو بابده اوروپایه قارشو دولت علیهنك اصول حاضرهٔ مدنیت وعدالته وضع دست همت ایلمکده اولدیغنی با واسطهٔ لازمه اعلان واشاعته جانسپارانه غیرت ایلمکده ایدی هر وقت بازار ارباب نفاق وفساد دوچار کساد اولمیوب هر عصرده موجود اولدیغی مثللو تنظیمات خیریهنك اجراسنه تشبث اولندیغی اللی بش تاریخندن صکرهلری دخی بعض وکلا ومأمورین طرف عالیٔ سلطنته صورت صداقت وخیر خواهیده قورمش اولدقلری شبکات منافقانهیه طوتلامق ایچون مشار الیه رشید پاشاکه استانبولده بر مدت تونکلر وکاه هوای وقت وحالك اوکنه دوشهرك خدمت سفارتله اوروپا صحرالرینه پرکشای عزیمت اولور ایدی. قوریلان بنای تنظیمات دوشه قالقه و یواش یواش تمل طوتمغه وداخل وخارجه قارشو موعود اولان اصلاحات لازمهنك تطبیقی ودوائر نظامیهنك تنسیقی جعلی وقسری اولهرق رفته رفته تیسر نمای وجود اولمغه باشلامش ایسهده دولت علیهٔ عثمانیهنك سعادت وقوت ومکنتنی موجب اولان اسباب قویه ووسائل مقتضیهنك ساحه پیرای وجود اولمسی من عندالحق وقت مرهوننه وابسته ومعلق اولدیغی محقق و «اذا اراداللّه شیئاً هیأ اسبابه» منطوقنجه (للناشر) «تنظیمات خیریهنك مکملی اولمق اوزره بیك ایکیوز طقسان اوچ سنهسی جلوس عبدالحمید خان ثانییی متعاقباً اعلان اولنان قانون اساسینك تنفیذ احکامنه متوقف بولندیغی نزد اولیالالبابده مصدق ایدی. لکن افعال واجرا آتمزدهکی نقصان جدیت اقتطاف ثمراتنی اشکال وامهال ایلیهرك

افکار عمومیه حکومت سنیه‌یی وعدینی طوتمامق، کوز بویامق کبی نقائص ایله اتهامه باشلامشدر.» [*]

مشار الیه رشید پاشانك اوروپاده بولندیغی هنگامده مرکز دولتده بولنان وکلا دخی کویا تجدید اصول حقنده اولان تدابیر لازمه‌یه متشبث اولدقلرینی اوروپایه قارشو اعلان واشاعه‌یه چالشمشلر ایسه‌ده بونلرك اشبو حرکتلری بر نمایشدن وجعلی خواهشدن عبارت اولدیغی اولوقت استانبولدن اوروپایه کوستریلان آیینهٔ حوادثدن انعکاس ایدن صور افکار مثال اوله‌رق بونلردن بریسنی حکایه ایده‌یم شویله‌که تنظیمات تاریخی اولان اللی بش سنه‌سندن التمش بر سنه‌سنه کلنجه‌یه قدر امور داخلیه وعسکریه‌یه دائر باشلیجه بعض تشبثاتده بولنلمشدی. بونلردن بریسی ممالك وسیعهٔ شاهانه‌نك معموریت واهالی وتبعه‌نك سعادت حال وثروت وتکثیر تجارت ومنفعتی مطالعه‌لری صره‌سنده بالاده کیفیت تشکیل وترتیبلری منفصلاً بیان اولنمش اولان مجالس اعماریه‌یه دائر اوروپا غزته‌لرندن (پرس) نام غزته‌ده اولوقت ترجمه اولنان ورقه‌ده محرر فقیره شایان دقت اولمغله بعض عباراتی عینیله بو محله درج وتسطیر قلندی.

درسعادتدن وارد اولان برقطعه مکتوب مآلنده بر مدتدن بری اجرا اولنمقده اولان . . . قومدیاسی بو کونلرده مجلس احکام عدلیه‌ده وجوه وقوجه باشیلر حاضر اولدقلری حالده رئیس مجلس سلیمان پاشا طرفندن مفصل مقالات رسمیه ایرادیله ختام بولدی واکر مراد اولنه‌دیغی حالده بر چوق لاقیردی سویلیوبده اول لاقیردیلردن هیچ بر معنی چیقارتمامغه السنهٔ شرقیه‌نك تحملی درکار اوله‌رق بو مثللو خصوصلرده پك چوق ایشه یرادیغی اشکار ایسه‌ده ارتق رئیس مشارالیه تطویل ومبالغه‌یی حددن آشوردی لکن سفرای اجنبیه بو مقوله نمایشلره الدانمیورلر . . . کبی بر طاقم رطب ویابس سوزلردن عبارتدر ایشته مشار الیه رشید پاشا اوروپاده دولت علیه‌یی دول معظمه‌یه ایصندیرمغه چالشدیغی زمانلرده مرکز دولتده‌کی وکلانك او مسلکه انسلاکنه نظر حقیقی ایله باقلمیوب بو بابده اولان تشبثاتك اغفالاتدن عبارت اولدیغنه آثارینك عدم مشاهده‌سی قرینه‌سیله ذهاب

[*] دور خاقان سابقده مطبوعاتك مألوف اولدیغی مدائح ریاکارانه‌یه لطفی افندی مرحوم صیره دوشوردکجه پك زیاده آب وتاب ویرمکده اولدیغندن بومحلده یازمش اولدیغی مغایر حقیقت فقرات طی ایله بروجه بالا تلخیص ومقتضای حق تحریر اولنمشدر. (للناشر)

اولنور. اولوقت دولت علیه علیهنه مذاکرات دولیه جریان ایدر ایدی طوغریسی رشید پاشانك بو اوغورده ایتدیکی سعی وغیرت وکوزینه آلدیردیغی فداکاری وحمیت شایان ممدوحیتدر مع مافیه بو اوغورده دول اجنبیه تبعه‌سنك ممالك محروسه‌ده هر درلو تجارت وصناعته اشتراکلرینه دائر تنظیم اولنان تجارت معاهده‌لری ومصر مسئله‌سنك حلنده اشتراکلرندن طولایی دول متفقه‌نك زیر بار منتلرنده قالمق مثللو داخلی وخارجی وقوع بولان ضایعات مادیه ومعنویه‌نك اهون شر اولمق اوزره تلقیسی ضروریدر .

بوراده دها پك چوق یازیله‌جق شیلر تخطر اولنمش ایسه‌ده تطویلی ملالی موجب اوله‌جنی واهمه‌سیله کمیت خامهٔ سیه‌جامه کریوهٔ نارفته‌دن شهراه مانحن فیهه اعاده قلندی .

تنسیقات ملکیه‌یه دائر موادك اجراسی صره‌سنده نافعه خزینه‌سی اتخاذی

اقدار اهالی ایچون سنهٔ سابقه‌ده نقداً وذخیره اوله‌رق روم ایلی واناطولی اهالیٔ زراعنه اقراض اولنان مبالغدن غیر از تحصیل قصور ومطلوب میری اولان یکرمی ایکی بیك بوقدر کیسه‌نك خزینه موازنه‌سنده داخل اولمدیغی جهتله تحصیلاتندن پیدرپی جمع اولندقجه آیریجه حفظیله امور نافعه ایچون بر سرمایه اتخاذی ضمننده نافعه خزینه‌سی نامیله بر دائره تشکیلی اولوقت مجلس والا رئیسی رفعت پاشا ایله مالیه ناظری نافذ پاشا طرفندن بالمذاکره مشترکاً تقدیم اولنان تقریر مقام صدارتدن غایت ملتزمانه یازیلان تذکرهٔ معروضه کنارنده مقید صورت اراده شایان دقت مأثر ممدوحه‌دن اولمسیله تیمناً عینیله درج اولندی .

« اعمار ملك اهالیدن قابلیتی اولوبده بیوایه اولنلرك اقدار یچون بر نوع سرمایه‌یه وبو سرمایه دخی حسن اداره‌یه موقوف اولدیغندن مشارالیهما رئیس پاشا ومالیه ناظری پاشا حضراتی طرفلرندن بو دقایقه لایقیله صرف افکار اولنه‌رق بوکا لازم کلان سرمایه اقچه‌سنك معاملات خزینهٔ جلیله‌یه طوقنمیه‌جق صورتده تخصیص وادارهٔ متمادیه‌سنك دخی خزینهٔ مخصوصه اتخاذیله اصول قویه‌یه ربط وتنصیص اولنمسی والحاصل نزد عالیٔ شاهانه‌ده زیاده‌سیله ملتزم اولان

بویله بر مادهٔ نافعه‌نك صورت تسهیلیه‌سی بولنمسی مستلزم محظوظیت سنیه اوله‌رق بروجه استیذان اجراسی خصوصنه امر واراده بیورلمشدر . »

خزینهٔ مذکوره مجلس والا نظارتی تحتنده بولنه‌رق مصالح متفرعه‌سنك تسویه‌سنه مجلس والا اعضاسندن نجیب پاشا زاده احمد بك تعیین قلندی .

خزینهٔ مذکوره‌ده ادخار اولنه‌جق مبالغ امور نافعه‌یه صرف اولنمق اوزره مجلس والاجه قلمه النان نظامنامه‌نك دستورالعمل طوتلمسی اراده بیورلدی . موازنهٔ مالیه خارجنده بولنان اوراق صحیحه وارداتنك دخی نافعه خزینه‌سنه تخصیصی وحین موازنه‌ده فضله قالمسی مأمول اولان خزینهٔ جلیله وارداتیله ماهیه صورتیله ویریله‌جك مبالغك قرارلاشدیرلمسی وصدقه عرضحاللرینك اوراق صحیحه‌دن استثنا ایدلمسی خصوصلری اراده بیورلدی .

پاتریقلر تبدلی

بر مدتدن بری درسعادت وممالك محروسه روم پطریقی بولنان (یرمانوس) نام راهبك اولوقت بملکتین قپو کتخداسی بولنان ایغوفت نیقولا کی بکك وساطت صادقانه‌سی ثمره‌سیله وقوع بولان استعفاسی اوزرینه اصولی وجهله انتخاب اولنان اردك وقپو طاغی متره پولیدی (ملتیوس) نام راهب روم پطریقی نصب اولندی سلفی مومی الیهك هکبه‌لی اطه‌ده اقامتنه مساعده بیورلدی مومی الیه برمانوس راهبك سوء اداره‌سی جهتیله بر وجه محرر واقع اولان استعفاسی دولتجه ممنونیتی موجب اولمشدر .

او اثناده قدس شریف روم پطریقلکی دخی تبدل ایدرك قدس پطریقی نصب اولنان (کرییس) نام راهبك پطریقلك براتیله اوابابده تحریر اولنان مکتوب سامی مکتوبیٔ صدارت اوطه‌سی خلفاسندن وخواجکان دیوان همایوندن عینابی راشد افندی مأموریتیله قدسه تسییر قلندی .

بش اون سنه‌دن بری قتولك پطریقی بولنان قره‌بت نام راهبك مسن واختیارلغی سببیله ادارهٔ اموردن عاجز اولدیغندن طولایی وقوع بولان استعفاسی رهین قبول عالی اوله‌رق یرینه انتخاب اولنان استانه‌لی (آندون) نام راهبك اصول مرعیه‌سی وجهله قتولك پطریقلکی اجرا اولندی .

غريبه

كويا حضرت مهدينك خبرجيسى طرفندن بر كتاب اخذيله كربلا ونجف طرفلرينه ورود ايدوب اورالرده بولنان علمانك عدم قبوللرينه مبنى بغداده كتيريلان شخصك بغدادده محضر عمومئ علماده استنطاقيله نشرينه تشبث ايتديكى خصوص حقنده ترتب ايدن جزاى شرعيه دائر تنظيم اولنان مضبطهٔ عموميهٔ علميه بغداد واليسى نجيب پاشا طرفندن باب عالى يه بالتقديم ظهور ارادهٔ سنيه يه دكين مرقومك بغدادده حبس وتوقيف اولنديغى تحرير وترقيم قلنه‌رق كيفيت لدى العرض مرقومك بو طرفه اعزاميله ترسانهٔ عامره‌ده كوركه وضعى خصوصنه دائر صادر اولان ارادهٔ سنيه موجبنجه اقتضاسى اجرا اولنمش اولديغى بعض اوراق رسميه‌ده مطالعه كذارم اولمشدر .

حجاز

جده واليسى بولنان تاتار عثمان پاشا وفات ايلدى يرينه بالاده ذكرى سبقت ايدن ارضرومدن منفصل خليل كاملى پاشا جده واليسى نصب اولنه‌رق ادارهٔ محليه‌يه دائر بعض مواد حقنده كاملى پاشانك باب عالى يه بش التى بندى شامل تقديم ايتديكى لايحه‌ده مندرج مستدعياتى منظور عالى اوله‌رق اجراى ايجابلرى دردست بولنديغى حالده مكهٔ مكرمه اميرى شريف محمد بن عون افندى مرحومك واقع اولان عرض وانهاسى اوزرينه شيخ الحرم حضرت نبوى بولنان شريف پاشا جده واليسى نصب اولندى خليل كاملى پاشا برمدتدن صكره بالاده بيان اولنديغى وجهله بوسنه واليسى اولمشدر .

۱۲۶۲ سنه‌سی وقایعی

بهرسنه محرم الحرام حلوانده تبریك سال جدید ایچون وکلای دولتك حضور شاهانه‌یه مثولیله رکاب رسمنك اجراسی عادت قدیمهٔ دولت اولدیغی مثللو اشبو آلتمش ایکی سنه‌سی محرمنده دخی رسم مذکورك حین اجراسنده مقصد اقصای پادشاهی اولان اصلاحات مملکت وحسن ادارهٔ امور دولت حقنده وکلایه تبلیغات ووصایای حکمت آیات ایله ارباب تبریك مسلك اولدقلری طریق سعی وغیرته ازسرنو تسویق وتسلیك اولنمشلردر . قدمای وزرای عظامدن صدر اسبق خسرو محمد پاشا که خیلی وقتدن بری میرکونده کائن ساحلخانه‌سنده کوشه نشین انعزال اولمقده ایدی مشار الیهك قدم سن وشیخوختنه حرمةً حضور همایونده وکالت مطلقه نشانته شبیه نشان عالی اعطا ومجلس خاص وکلایه مأموریتی اجرا ومواقع رسمیاده صدر اعظم وشیخ الاسلام صره‌سنده بولنملری اراده بیورلدی .

مجلس والا اعضاسندن عالی افندی بکلکجیلك مأموریتی علاوه‌سیله خارجیه مستشاری وسابق بکلکجی اسماعیل افندی مجلس والایه اعضا نصب اولندی .

تنبیهات برای رؤیت مصالح عباد

درسعادت وطشره‌لرده بولنان اصحاب حقوق واستدعانك تقدیم ایتدکلری اوراق ومعروضاتك ایجابات قلمیه واجرائیه‌لری دوائرده دوچار عوق وتأخیر اولملری بر طاقم عجزه وارباب استدعانك تأخر حقوق مرعیه‌لرینی وبوندن طولایی مصارفی وخان کوشه‌لرنده مدت مدیده توقفلرینی موجب اولدیغی ایچون دوائر رسمیه رؤساسنه وطشره‌لر ولاة عظامیله مالیه مأمورلرینه وروم‌ایلی واناطولی قاضیعسکرلریله بالجمله حکام شرعیه‌یه با ارادهٔ سنیه تنبیهات عمومیه اجرا قلندی .

(خاطره) مصالح عبادك اكثريا تأخر رؤيتى موظف اولان دائره وقلملرده وقوع بولور. چونكه آيلقلر طبيعتيله ايشليه‌كلديكندن خلقك ايشلرينى بجكدرمامك مجرد سائقهٔ حميته قالمشدر. محاكم شرعيه‌ده خرج المق غيرتى تسريع تسويهٔ مصالحه باديدر. بناءً عليه تنبيهات مذكوره‌دن اول امرده متنبه اوللرى ايجاب ايدن دوائر ملكيه وقلميه مأمورلريدر. موظف اولميان محاكم شرعيه مأمورلرى ايكنجى درجه‌ده‌در. مقدما عموم مأمورين موظف اولمدقلرى زمانلرده ارباب مصالحدن النان رسوم ايله تعيش ايدرلر ايدى. مؤخراً توظيف اصولنك اجراسندن صكره مصالح عباد مجاناً كورلمسى سببيله ايشلرده تأخرات وقوع بواسى طبيعيدر. بو تأخردن خلاص ايچون ارباب مصالح صور نامشروعه‌ده حركته مجبور اوليورلر. اويله اولمقدن ايسه كافى السابق خرج آلنمش اولسه او خرج بين المأمورين يوليله توزيع اولنسه ايكى جهتدن يعنى هم مأمورين اقلام خزينه‌يه كوز ديكمامش وهمده ارباب مصالح سورنجمه‌دن خلاص ايله ممنوناً رسوم معتاده‌يى تأديه ايله بر كون اول ايشلرينك ارقه‌سنى المش اولور. (انتهى)

اولوقته قدر هرنه تهمت وجنحه ايله اولورسه اولسون حبس اولنان مديونين ومجرمين بر يرده حبس وتوقيف قلنورلر ايدى. بو حال شرع شريف ايله قانون منيفك خلافى واصول عدالته منافى اولديغندن فيمابعد ديون وجنحهٔ خفيفه وعاديه اصحابيله ارباب جنايت بر يرده حبس اولنميوب درجات جرميه‌لرينه كوره توقيف وحبسخانه‌لر تنظيم وتفريقى وخسته‌لر ايچون طبيبلر تعيينيله آج ومحتاج علاج قالملرينه وحبسخانه‌لرك نظافتنه اعتنا ودقت قلنمسى بالارادهٔ مخصوصه لازم كلنلره امر وتنبيه ايله اقتضالرى اجرا قلندى.

وزارت حسن حقى پاشا

آطنه متصرفى مير ميراندن عارف پاشانك حسن ادارهٔ مملكته اقتدارسزلغى سببيله يرينه مقتدر بر مأمورك تعيينى لازم كلديكى وادرنه موقعنده بولنان فريق حسن حقى پاشا لياقت وغيرت اصحابندن اولمسيله بارتبهٔ ساميهٔ وزارت آطنه‌يه والى نصب اولنديغى تقويم وقايعده محرردر. مشار اليه كل حسن پاشا ديمكله عريفدر يكيچرى زماننده اغا قپوسى خدمه‌سندن بولنديغى حالده وقعهٔ خيريه عقيبنده تنظيم اولنان عساكر نظاميه‌يه نفرلك ايله قيد اولنوب مفطور اولديغى صدق وغيرت

خسرو پاشا

ثمره‌سیله قطع مراتب ایدرك فریقلك رتبه‌سنه قدر کلش واولکی روسیه مسئلهٔ حربیه‌سنده سلستره وطونه طرفلرنده دخی فوق العاده خدمات شجیعانه‌سی سبقت ایتمش ایسه‌ده ادارهٔ ملکیه‌ده خدمتی سبقت ایتمدیکی حالده آطنه‌یه مأموریتنك لدنیسی کندیسندن آچیله‌جق فریقلکه حاضرلنمش اولان بر ذاتك ترفیعی غرضندن عبارت اولسه کرکدر .

تبدل دفترداریٔ اسکوب

اسکوب خاندانندن حفظی وعبدالرحمن پاشالرك مأوالرندن تبعیدیله واصف پاشانك اسکوب والیسی اولدیغی صره‌ده اورالرك امور مالیه‌سنك مجدداً تنظیم وتنسیقی ایچون مالیه خزینه‌سی سرآمدان مأمورین حسابیه‌سندن مشهور خیری افندی اسکوب دفترداراغیله اعزام اولنمشیدی . مشار الیهك یرینه مؤخراً احتساب باشکاتبی حاجی فرید افندی تعیین قلندی مشار الیه خیری افندی استانبوله عودتله مدت مدیده ینه مالیه‌ده محاسبه جیلکده بولنه‌رق بر آره‌لق صره امینی اولمشدر . صکره‌لری ایالات قپو کتخدالغنده بولندیغی حالده آتیده بیان اولنه‌جغی وجهله درسعادتده خورخورده کائن قوناغنده وفات ایتمشدر . مشار الیه خیری شرینه غالب متصلب بر شخص معمورالجوانب ایدی .

تبدل سرعسکری وتشکیل مشیریٔ ضبطیه

آنفاً بیان اولندیغی وجهله صدر اسبق خسرو پاشا حقنده سزاوار بیوریلان التفات عالینك اثر علنیسی اولمق اوزره سلیمان پاشانك یرینه سرعسکر نصب اولندی . رضا پاشا زماننده دائرهٔ سرعسکری اسکداره نقل اولنمشیدی . خسرو پاشانك نصبی متعاقب دائرهٔ مذکوره‌دن مصالح عسکریه مأمورلری طاقیله مرکز سابقی اولان اسکی سرایه نقل اولندی . خاصه مشیرلکی سرعسکرلکه الحاق ایله ضربخور رشید پاشا قائمقاملقده ابقا قلندی . لوازم وخصوصات عسکریه ایشلری منحصراً سرعسکرلك مقامنه عائد اولیوب ینه دارشورا معرفتی منضم اولمق قرارکیر اولدی ودارشورانك اعضای طبیعیه‌سندن بولنمق اوزره اجلهٔ رجالدن حاجی ادهم افندی مصارف ناظری ومجلس والا اعضاسندن حاجی ادهم بك سرعسکر مستشاری ومستشار سابق عارف افندی مجلس والا اعضاسی نصب اولندی سلیمان پاشانك بروجه محرر سرعسکرلکدن انفصالیله رضا پاشا طاقمنك ایاغی باب سرعسکریدن

چكلدی . رضا پاشا زماننده مصارف عسكريه‌یه دائر جريان ايدن معاملاتك حسابلری تدقيق اولندقده اللی بيك كيسه‌دن زياده منهوبات وتلفات وقوعی تفوه اولندی . بو ايشده مظنون اولنلردن انبار مأموری لوا محمد پاشا ايله بر ايكی مير آلای حبس ودارشورا رئيسی ظريف مصطفی پاشا ايله مستشار عارف افندی عزل اولنمشلردر . مؤخراً سليمان پاشا دخی پارس سفارتنه متعازم ايكن اختلاسات مرويه‌دن مشاراليه دخی طوقنان سرپنتی پارسه مشاراليهك مواصلتندن صكره ميدانه چيقه‌رق بو طرفدن غيابندن عصمت پاشا مرحوم بعض كونا فدا كارلقلر اجراسيله شريطهٔ حقوقشناسی واخوتكاری‌یه همت وقصور ذمتی كورينان مطلوباتك مؤخراً بارادهٔ سنيه عفو اولنديغی خارجيه نظارتی طرفندن باتحريرات مخصوصه كندوسنه تبشير اولنمشدر .

كلهلم مانحن فيه او وقته قدر استانبول محافظلنی سرعسكرلك وظائفی داخلنده ايدی . ضابطه اموری بشقه‌جه بر هيئت وادارهٔ مخصوصه‌یه محتاج اولمسيله مجدداً ضبطيه مشيرلكی ومعيتنه معاون ومكمل بر مجلس تشكيلی ومشيرلكنه بالاده موصل واليلكی توجيه اولنديغی محرر اولوب هنوز استانبولده بولنان چركس حافظ پاشانك ومعاونلكله ضبطيه مجلسی رياستنه ذخيره مديری عثمان بكك ومفتيلكنه مكتب معارف خواجه‌لرندن مدللی شاكر افنديك واعضالغنه مناسب بندكاندن بعض ذواتك وكتابتنه شاعر سرمد افنديك مأموريتلری اجرا قلندی . بر مدتدن صكره راقم الحروف دخی مجلس مذكور باش كتابتنه مأمور اولدم اسكی تجارتخانه كه شمديكی نافعه دائره‌سيدر (۱۲۰۷) باب ضبطيه اتخاذ اولندی . اچيلمش اولان موصل ايالتنه بولی متصرفی مير ميران طيار پاشا وزارتله تعيين وبولی‌یه درسعادتده مقيم شيخ الوزرا اشقودره‌لی مصطفی پاشا انزام اولندی .

ارسال كتب بمكهٔ مكرمه

مكهٔ مكرمه‌ده ارباب علوم ومعارفك مراجعتلرينه لزوم كوردكلری كتابلره دسترس اوله‌مدقلری واو آنه قدر اورادہ بر كتبخانه كشاد اولنه‌مديغی طرف حضرت عبدالمجيد خانيدن استخبار بيورلدقده متصف اولدقلری شعار جليل ديانت وخلافت اقتضاسنجه مرجع عموم مسلمين ومطاف امت مرحمت رهين اولان كعبة العليا مقامی جوارنده ارباب مطالعاته مقتضی اوله‌جق كتب متنوعه‌نك طرف

شاهانه‌دن تدارك وتهیه‌سی ایله محلنده کتبخانه اتخاذینه مناسب محلك لوازمی بالاکمال کتبخانه اتخاذ اولنمق اوزره هر نوع علوم وفنوندن جمع ایدیلان کتابلر او اثناده روبراه حجاز اولان شیخ الحرم عشقر پاشایه تودیعاً جانب مکه‌یه ابعاث وارسال اولندی .

(علاوه) بیك اوچ یوز درت سنه‌سی حجاز والیسی بولنان عثمان پاشا ایله الحالةهذه امیر مکهٔ مکرمه عون‌الرفیق پاشا حضرتلری بیننده متواتر اولان مباینتك اسباب حقیقیه‌سنك تحقیقیله اصلاح ذات البین واطلاع احوال طرفین مأموریت فوق‌العاده‌سیله عبد فقیر آمدی همایون معاونی اجلهٔ رجالدن مفید بك افندی ایله بالارادهٔ مخصوصهٔ حضرت پادشاهی مکهٔ مکرمه‌یه عزیمت ایلشیدك .

سایهٔ موفقیتوایهٔ جناب خلافتپناهیده مصلحت مأموره‌مزك حسن صورتله تسویه‌سی صره‌سنده ایکی ماه قدر مکهٔ مکرمه‌ده بحمده تعالی کیجه وکوندوز سعی وصفا وروسایٔ خاك تابناك بیت خدا شرف عالمهاسیله تشرف اولندیغی مناسبتیله خداوندکار بهشت قرارك جملهٔ حسنات خیریه‌لرندن اولان سالف الذکر کتبخانه دخی دفعاتله زیارت اولنمشیدی تاریخدن بش اون سنه اول مکهٔ مکرمه‌یه نزول ایدن کثرت امطاردن حصوله کلان سیللر کعبهٔ معظمه‌نك حرم شریفنی استیعاب ایله جوانب اربعه‌ده بولنان اماکنك پنجره‌لرینه قدر صویك یوکسلمسی ایله کتبخانه دخی بر مدت صو ایچنده قاله‌رق اکثر کتب موجوده‌نك آبزده اولمش اولدیغی کورولمشدر تحریریله مشغول اولدیغم دولت علیه تاریخلرندن بر ر طاقمی من غیر حدٍ مذکور کتبخانه‌یه اهدا واثنای طوافده بالبداهه سنوح ایدن اشبو قطعه بیوجك بر لوحه‌یه تحریر وترسیم اولنه‌رق کتبخانهٔ مذکوره تعلیق قلنمشدر .

قطعه بودر

سنی ای کعبه خدا آدمه ایتمش نائب	متوجه سکا جمله ملك وجن وبشر
حجر اسعدکه قرص فلك آشفته	حرم محترمك جلوه‌که شمس وقمر

تبدل ایالت طربزون

طربزون مشیری خزینه‌دار زاده عبداه پاشانك علت وجودیه‌سی سببیله دیلدیکی محلده اقامت ایتمك اوزره عزلیله یرینه تجارت ناظری داماد خلیل پاشا

وتجارت نظارتنه باش سر کاتبی برادری ادیب افندی‌یی مصلحتکذار براقمق اوزره لوندره سفیری صارم افندی نصب اولندی .

(خاطره) بو توجیهاتده بر قاچ درلو لدنیات واردر برنجیسی وظاهرجه‌سی طربزون ایالتنك دخی تنسیقات ملکیه اصولنه تطبیقی ایکنجیسی خسرو پاشا دورینك تکرری مناسبتیله‌در چونکه خسرو پاشا طرفداری اولیانلرك تبعیدی ملتزم ایدی عبداله پاشانك خاندان محلیدن اولمسیله تنظیمات مطلوبه‌نك اجراسنه واسطه اوله‌میه‌جغی مطالعه‌سیله بر طاش ایله ایکی قوش اولانمش اولدی خلیل پاشا خسرو پاشانك چراغ مخصوصی اولدیغی معلوم ایسه‌ده پادشاهه دامادلکله مشرف وافندیسنه سر عسکرلکده خلف اولمسی بینلرنده باعث منافرت اولمشیدی ایشته بو مطالعه‌یه مبنی خلیل پاشا استانبولدن آشورلمش دیمکدر .

صارم افندینك لوندره‌دن کتیرلمسی خسرو پاشا طرفلیسی اولمسندن وروسیه پولتیقه‌سنجه خسرو پاشا ایله هم افکار بولنمسندن نشأت ایتمشدر . فقط لوندره‌کبی پولتیقه مرکزندن فوق العاده سفیرك انفکاکیله ادیب افندی کبی عادی برینك مصلحتکذار ایدلمسی بسبللی بشقه بر مطالعه‌یه مبنی اولملیدر . اره‌دن بر مدت مرورنده رضا پاشا دورینك یتشدیردیکی ذواتدن سرعسکر سابق سلیمان پاشانك دخی صورت تلطیفده تغریبی ایچون انفاً بیان اولندیغی وجهله اچیقده بولنان پارس سفارت سنیه‌سنه مأموریتی اجرا اولندی .

ریاست مجلس زراعت

مقدما باب مالیه‌ده تشکیل اولنان زراعت مجلسنك رئیس واعضاسی انتخاب اولنمش ایسه‌ده خزینه مأمورلرندن دها بعض ذواتك اعضای موقته صورتیله مأموریتلری اجرا قلندی . زراعتله تجارتك یکدیکره مناسبتی جهتیله زراعت مجلسی مؤخراً تجارتخانه‌یه نقل اولنه‌رق موقت اعضالرك دوام ایده‌میه‌جکلری اکلاشلدی .

اهمیت مصلحت معلوم اولمسیله زراعت مجلسنك ارباب لیاقتدن مجدداً ترکیبی ضمننده ریاست وادارەسنه نظارت عنوانیله مجلس والا رئیسی اسبق عارف پاشا نصب اولندی . تجارتخانه‌نك ضبطیه مشیرلکی دائره‌سنه تحویلندن ناشی اسکی دفتردار قپوسی‌که الحالة هذه ضبطیه ایله شهر اماتی دائره‌سیدر اوراده مجلس والا وخارجیه نظارتی دائره‌لرندن برینك زراعت ودیکرینك تجارت نظارتلرینه

تحسینی وصارم افندینك لوندره‌دن عودتنه قدر تجارت نظارتی وكالتی مأموریتنك عارف پاشایه تفویضی وقدمای میرمیراندن احتساب ناظری حفظی پاشا (دده پاشا) ایله دعاوی نظارتی معاون اولی سابق شهاب وپارس سفارتی باش کاتبی سابق عبد۔ الرزاق باهر افندیلرك زراعت مجلسنه اعضالقلری اجرا ودیگرلری ابقا قلندی .

تبدل ایالت صیدا

صیدا مشیری وجیهی پاشانك عزلیله یرینه مجلس والا اعضاسندن ورفعت پاشا منسوبلرندن مهندس كامل پاشا نصب اولندی . [*] مشارالیه حالا ارضروم والیسی سامح پاشانك پدریدر .

معارف ومسكوكات

اسباب معارفی اعداد وتسهیل ایچون دارالطباعة العامره‌ده طبع وتمثیل اولنوب طشره‌لره امرار اولنه‌جق هرنوع كتب ورسائلك كمرك وسائر رسوماتدن معاف طوتلمسی ایچون امتعه كمركی واحتساب نظارتی طرفلرینه تنبیهات لازمه اجرا قلندی . الی‌الان بو اصول بی بدل دستور العملدر .

معاملات ناسی تسهیل ایچون سكه وعیاری تصحیح ایدلمش اولان نقود خالصه‌دن اوفاقلق كسلمسی قابل اولمدیغندن اخذ واعطاجه اكمال كسور وضم وطرح قصور ایچون خالص باقردن بر وبش پاره‌لق اوله‌رق ضربخانه‌دن ایكی نوع باقر سكه بازار انتشاره چیقاریله‌رق معاملات ناس تسهیل اولندی .

بو حال بر مدتجك دوام ایتمش ایسه‌ده صكره‌دن بردن بره اردی كسلدی . اشبو بر وبش پاره‌لق اقچه (اقچه دكل قزلجه) لرك تداولی نه‌درجه‌لرده معاملاته منفعت بخش اولدیغی منكر دكل ایدی . بونك قیمتی معاملات ناسه بالفعل اطلاعی اولنلر تقدیر ایدر . چونكه بردن طقوزه قدر احاد اقچه ایادئ احادده بولنمز ایسه احاد یرینه عشراتك بدل اولمسی ضروری اولور . بونك درجات مضرتی ادنا مطالعه ایله بیلنور . مثلا بر قوجه‌قاری ایكی پاره‌لق برشی الاجق اولسه اون پاره ویرمینجه ایستدیكنی الامز . بو حسابجه اونده سكزكه یوزده سكسان پاره غائب ایتمش اولور . وقس علیه‌الباقی

[*] وجیهی پاشانك عزلی ١٢٦١ اواخرنده اجرا اولندیغی بالاده سبق ایتمشدر . (للناشر)

منع زوار

ارباب مصالحك مصلحت يرلرندن ماعدا مأمورين خانه‌لرينه عزيمت ايتمه‌لري وابراز خلوص ومودت غرضيله كيده‌جك اولنلر بازارايرتسى و پنجشنبه كونلرى هفته‌ده ايكى كره صباحلرى وكلا ومأمورين خانه‌لرينه عزيمته مأذون بولندقلرى خصوصى او اثناده ورقهٔ مطبوعه‌لر نشريله جمله‌يه اعلان واشاعه قلندى .

اعطاء نشان

سنهٔ سابقه موادنده محرر بحريه مجلسى باش كتابتنه مأمور اولان مكتوبئ صدا-رتپناهى صنف اول خلفاسندن خسرو پاشا كتخداسى يحيي بكزاده زهدى بكه ثالثه وايكنجى كاتب صالح افندى‌يه رابعه نشانلرى اعطا قلندى . زهدى بكدن منحل رابعه نشانى مكتوبى اوطه‌سى مستعدان خلفاسندن شهيد على رضا افندى زاده بسيم بكه واندن قالان خامسه نشانى صفوتى پاشا يكنى على بكه ويرلدى .

مأمورين دولت عليه‌يه تنبيهات عموميه‌يه دائر هر طرفه ورقهٔ مطبوعه‌لر نشر اولندى صورتى ذيل كتابده مندرجدر [*] اصحاب تملق ومداهنه طرفلرندن ير اوپمك واتك ومندر صچاقلرينه تعبد ايدرجه‌سنه صاريلوب يوز سورمك كبى اوضاع مذمومه‌نك تركيله وكلا وعظما ومأمورين دولت عليه مجلس وحضورلرينه چيقان زوار وارباب مصالح طرفلرندن يالكز بر تمنا ابله اكتفا اولنوب او مقوله شرعاً وطبعاً منفور ومنهى اولان معاملات واوضاع خفيفانه‌يه جرأت اولنمامسى تنبيه اولندى .

تبدل ايالات شام وسائره

ماليه ناظرى سابق ترحاله واليسى موسى صفوتى پاشا شام وبلغراد محافظى حافظ احمد پاشا يانيه واليسى ويانيه متصرفى ضيا پاشا ترحاله متصرفى وصيدا مشيرى سابق وجيهى پاشا مكرراً بلغراد محافظى وشام متصرفى على پاشا خربوت متصرفى نصب اولندى .

احداث رتبهٔ بالا

صدارت مستشارلغيله والده سلطان كتخدالغنده بولنان ذواتك بولندقلرى

[*] ذيل كتابده مؤلف طرفندن هيچ بر علاوه قيد ايدلمامشدر . (للناشر)

مأموریتك اهمیت وشرفه بناءً رتبهٔ اولی صنف اولی رجالنه تقدملری ایجاب حالدن اولمسیله سائرلره بالفعل وپایه طریقیله توجیه اولنمامق واولی صنف اولنلك مافوقنده بولنمق اوزره مراتب دیوانیه‌یه رتبهٔ بالا نامی وعطوفتلو عنوانی ایله علاوه اولنان رتبهٔ جدیده الك ابتدا صدارت مستشاری زهدی بك ایله والده کتخداسی حسین بکه مع نشان توجیه قلندی . روم ایلی دفترداراغندن منفصل اجلهٔ رجالدن مشهور شاعر ادیب لبیب افندی احکام عدلیه‌یه اعضا اولدی مشار الیه مابین همایون باش کاتبی فرید افندینك (صکره‌لری وزیر ومشیر اولدیغی حالده وفات ایدن فرید پاشا) قائن پدریدر .

سیاحت سنیه

ذات همایون پادشاهی جلوس همایونلرندن بری دائما دولت علیه‌لرینك اصلاحات وتنظیمات مطلوبه‌نك حیز حصوله وصوانی اقدم تمنیات ایتمکده ایدی ینه بو قبیلدن اوله‌رق اولیای امور اولان وکلاسنی طریق سداده ارشاد وتسوق ایله بو بابده اولان همت وعزیمت خلافتپناهیلرینی اعلان وبیان اراده‌سیله جمادی اولینك غره‌سنده باب عالی یه بالارسال مجلس عمومیده قرائت ومضمون منیفی اعلان واشاعت اولنان خط همایون شایان ضبط وتمنیق اثار کرامت دثاردن اولغله تیمناً صورتی زیور صحایف تاریخیه قاندی .

بنم وزیر معالیسمیرم

هر صنف اهالی وتبعهٔ سلطنت سنیه‌مز حقلرنده درکار اولان نیات خیریه وافکار مشفقهٔ شاهانه‌مز اقتضاسنجه ممالك دولت علیه‌مزی مظالم وتعدیاتدن قورتارمغه ومعموریت ملکیه وراحت عمومیه‌نك اسباب صحیحه‌سنی اراشدیرمغه نه وجهله سعی واقدام ایتمکده اولدیغم جمله‌نك معلومیدر . اگرچه شمدی‌یه قدر تشبث اولنان تدابیر وتدقیقاتك ثمره‌سی اولمق اوزره اصول ظلمیه‌یه لله الحمد خیلیجه ضعف کلمش ایسه‌ده کلیاً مندفع اولدی دینیله‌میوب حالبوکه ودیعهٔ الهیه اولان بونجه عباداللهه ادنا درجه بیله تعدی وقوعنه شفقت شاهانه‌مز قائل اولمق احتمالی اولمدیغندن ممالك دولت علیه‌مزدن بعضلرینی کوروب احوال حقیقیه‌لرینی بالذات اکلامق وبعده سائر محللرك حالنی دخی انلردن اولدقجه استدلال ایله اکا کوره جمله‌سنك رفاه واسایشنی بعونه تعالی اکمال ایتمك نیت خیریه‌سیله بو دفعه

بتوفیقه تعالی روم ایلی جانبنه سیاحت سنیه‌مز تصمیم قلنمشدر سنك ووكلای سائره‌مزك مجربم اولان عفت واستقامت وغیرت وحمیتكز ایجابنجه مقاصد مشروحهٔ پادشاهانه‌مزی قوه‌دن فعله ایصاله غیرت ایتمكده اولدیغكز اشكار ایسه‌ده اشبو سیاحتی نصل نیت عادلهیه مبنی اختیار ایتدیكمی دخی درپیش ایدرك وبعد ازین ارباب مظالمك جنحهٔ ثابته ومتحققه‌لرینه كوره مجازات لایقه‌لرینی اجرای قطعیاً تصمیم ایتمش اولدیغمدن ایشته بوراسنی دخی بیله‌رك او مقوله‌لرك تحری احوالنه والحاصل اهالی وتبعهٔ دولت علیه‌مزك ازهر جهت رنجش وازاردن وقایه‌لرینه كمالیله اعتنا ودقت ایلمكز مطلوب قطعی ملوكانه‌مزدر قالدیكه سن وكالت مطلقه‌مز خدمتنده بولندیغندن بالطبع كافهٔ امور سلطنت سنیه‌مزه نظارتك شامل وضبط وربط مملكت ومحافظهٔ اسایش قضیه‌سی سر عسكر پاشانك ذمت همتنه عائد اولمغله اشبو سیاحت سنیه‌مز مدتنده دخی مأموریتكزی كماینبغی اجرا ایلمكز ایچون سزلره رخصت كامله ویرلمشدر اومارمكه كرك سز وكرك سائر وكلامز بربریكز ایله تأكید اتفاق ایدرك كافهٔ مصالح دولت علیه‌مزك حسن تسویه‌سنه غیرت ایده‌جككز مثلاو چونكه محافظهٔ اسایش قضیه‌سی اهل عرض اولنلرك حمایه‌سی وارباب جنحه‌نك تأدیب وتربیه‌سی ایله حاصل اوله‌جغندن بو خصوصه دخی لایقیله دقت ایدرسكز . همان ربم تعالی وتقدس حضرتلری جمله‌یی الی اخره .

اولوقت قلمه النوب رساله قلقلی ایریجه طبع وتمثیل قلنان سیاحتنامه‌ده تفصیلی محرر اولدیغی اوزره اشبو خط همایونك مدلول منیفی بعدالاعلان روم ایلی جانبنه تصمیم بیوریلان سیاحت سنیه‌نك اسباب ولوازم معتاده‌سی دولتجه استحضار اولنوب ركاب همایونك حركتنه قرار ویرلدیكی بتكرار جمله‌یه بیلدیرلدكدن صكره سنهٔ حالیه جمادی الاولیسنك اوچنجی چهارشنبه كونی كمال دبدبه ودارات ومزید شعشعه وترتیبات ایله طوپقپو سرای همایوننده تنظیم اولنان الای والا ایله ذات حضرت پادشاهی مقر سلطنت سنیه‌لرندن حركت بیوردیلر .

اوكون صدراعظم ایله شیخ الاسلام ووكلا ومأمورین وداعیان وضابطان عسكریه یدی قله قپوسی خارجنده ركز اولنان شمسیهٔ همایونده خاكپای شاهانه‌یه روسا اوله‌رق موقع مزبوردن بالحركه ایاستفانوسه واردقده ارباب تشییع محللرینه رجعت ایتدیلر . ذات پادشاهی اوراده بركیجه توقفله ایرتسی جمعه كونی داود پاشا قشله‌سی جامع شریفنده سلاملق رسمنی بالاجرا ایرتسی كیجه دخی ایاستفانوسده

قالنه‌رق جمعه ایرتسی کونی حرکت بیورلدی . موکب همایونده بولنان قپودان طاهر پاشا ایله خارجیه ناظری رشید پاشانك مدت غیابلرنده قپودان پاشالق وکالتی ترسانه ناظری توفیق بکه وخارجیه نظارتی وکالتی خارجیه مستشاری عالی افندی‌یه احاله قلندی .

موکب همایونك براً وارنه‌یه واورادن بحراً استانبوله عودت وعزیمتنه قدر کشت وکذار اولنان محللرده طرف شاهانه‌دن بالذات اجرا بیوریلان انهار معدلت سنیه‌نك تفصیل کیفیتی آتی البیان خط همایون ایله اولوقت طبع اولنان رساله‌ده تفصیل اولنمشدر . عودت شاهانه‌ده تصدیر بیوریلوب باب عالی‌یه تشریف شاهانه وقوعنده حضور همایونده قرائت اولنان سالف الذکر خط همایونده بروجه اختصار تعداد واشعار بیوریلان سیاحت سنیه‌نك آثار نعایه‌سی جنتمکان غازی عبدالمجید خان افندمز حضرتلرینك حسن نیت ودولت وملته اولان محبت وشفقت وعلو همتنه دلالت ایده‌جکی جهتله خط مذکور بمسطره زیور لوحهٔ صحایف قلندی .

بنم وزیر معالیسمیرم

درسعادتدن حرکت همایونمزدن اولجه اعلان ایلدیکم وجهله مجرد تحقیق احوال ممالك نیت خیریه‌سیله متشبث اولدیغم سیاحت سنیه‌مزك ارزوی شاهانه‌مزه موافق یعنی دولت علیه‌مز واهالی وتبعه‌مز حقلرنده بلطفه تعالی خیر وفوائدی منتج اوله‌جق صورتله رهین حسن ختام اولمسندن طولایی جناب حقه تشکر ایتمکده‌یم سیاحت سنیه‌مز مدتنده شیخ الاسلام افندی داعیمزك جمله عندنده مثبت اولان مسلك متشرعانه وشیمهٔ متورعانه‌سی اقتضاسنجه هرشیئك اساسی اولان محافظهٔ حقوق شرعیه خصوصنده واقع اولان مساعئ فائقه وتدابیر لایقه‌سی وسائر علمای کرامك دخی سلوك وحرکتلری حق بوکه زیاده‌سیله محظوظیتمی موجب اولدیغی مثللوسنك وسائر وکلامزك امور مأموره‌کزدن ودرسعادتمز سکنه‌سنك حفظ اسایشلری ماده‌سنده ظهوره کلان سعی وغیرتکز وسر عسکر پاشانك اولاد کبی سودیکم عساکر خاصه ونظامیهٔ شاهانه‌مزك حسن اداره واستحصال راحتی خصوصنده مشهودم اولان دقت واقدامی رهین تحسین اولدیغی کمال محظوظیتله بیان ایدرم بو کره درسعادتمزدن تا وارنه‌یه قدر هر کیتدیکم محللرده حکام شریعت غرا وسائر مأمورین ورؤسایی حضور همایونمزه جلب ایله احکام منیفهٔ شرعیه

اوزره حقوق ناسك محافظه‌سی وهر صنف اهالی وتبعه‌مزك هر جهتله عدالتـه مظهریتـلری مطلوبمز اولدیغنـه دائر اجرای تنبیهات ایتمش اولدیغمدن وطرف شاهـانه‌مزدن بوندن بویله دخی خفی وجلی تحری‌ٔ احواله دقت اولنه‌جغـندن اومارمکه بو بابده وکلامز طرفلرندن دخی کمایلیقی اقـدام اولنور وابتـدا ادرنه شهرینه وصولمزده مریچ نهرینك تسویه‌سی واینوز لیمـانینك تطهیری بیاغی بتون روم ایلی اهالیسنه خیرلو اوله‌جغنی تحقیق ایلدیکمدن ضربخـانهٔ عامره‌دن مبـالغ وافیه تخصیصیله تنظیمنه تشبث اولنمسنی اراده ایلدم وینـه شهر مذکور کمرکنك عباداللهه بار گران اولدیغنی بالذات اکلادیغمـدن انك درحال رفعیـله زشتوی وروسجق اهالیسنك ینه بو کمرك ماده‌سـنه دائر استرحاملری وقوع بولدیغـدن انلره دخی مساعده ایتدم چونکه بروسه وقونیه وتوقاد کمرکلری اولدن پارچه‌لی شیلر ایکن اصول محـدثه‌یی اورالرك اهالیسـنه مضرتلی اولدیغی امور محققه‌دن اولوب بونلرك سـائر محللر کمرکلرینه قیاس قبول ایتمیه‌جکی امور محققه‌دن اولمغله محال ثلثهٔ مذکوره کمرکلرینك دخی همان الغاسنه ابتدار اولنسون.

برده طشره‌لرده ارزاق واسعار وحیواناتدن التمقده اولان رسومات احتسابیه‌دن عباداللهك تعیش وتجـارتلرینه انواع ضرر وخلل کلـکده اولدیغی اوته‌دن بری تحقیق ایتمش موادن اوله‌رق حتی بو طرفدن حرکتمزدن اولجـه بوکا دائر وکلامزه بعض تنبیهاتمز وقوع بولمش وبو دفعه سیاحت سنیه‌مز اثناسنده تحقیقات شـاهانه‌مز بتون معلومات سـابقه‌یی تأیید ایتمش اولدیغندن بونك دخی سنهٔ اتیه مارتی ابتداسندن احالاتی اجرا اولنمیه‌رق کلیاً رفع والغو اولنه‌جغی شمدیدن اعلان اولنسـون. بوکره کزدیکم محللرك تجـارت وزراعتنده خیلیجه ترقیـات واهالیسنده خشنودی ورفاه اثارینی مشـاهده ایلدیکمدن پك ممنون اولدم. فقط بوحال سعادتك اکماله ومعموریت مطلوبه‌نك استکماله مقتضی دها بعض یاپیله‌جق شیلر اوله‌رق سزلره صره‌سـیله افاده ایده‌جکمدن وممالك شـاهانه‌مزك معموریتی وبالجمله اهالی وتبعه‌نك کمال راحتی الك زیاده ارزو ایتدیکم ماده اولدیغی بالاطراف بیلدیککزی بیلدیکمدن سـائر مصالحده مشهود اولان غیرتکـزی بو خصوصلرده دخی ابراز ایده‌جککزی مأمول ایدرم وطشره‌لرده اولان ضـبطیه نفراتی یکده تحت ضـابطه ومرتبهٔ کفایه‌ده اولمدیغندن هرممالکتك امنیت کافیه‌سنی استحصـال ایچون بونك بر تدبیر سریعنـه باقمکز مطلوب همایونمدر. سلسـتره ایالتنده کائن

قضالر وقریه‌لرده بولنان اوکوز واینکلره بوسنه بر خسته‌لق مستولی اوله‌رق اکثری تلف اولدیغندن اورالرك اهالیسی اعانه‌یه محتاج اولمغله انلرك اقداری ضمننده لازم کلان تدابیره همان تشبث ایتمکز ایجاب حالدندر . ممالك محروسه‌مز اهالیسندن ازالهٔ جهل اولنمق ایچون تربیت عامه ماده‌سنك سرعت حصولی نصل املم اولدیغی معلومکز اولان کیفیاتدن اولوب بوکا دائر مؤخراً ویریلان قرار دخی تحسینکردهٔ شاهانه‌مز اولمغله بو مادهٔ مهمه‌یی سریعاً ایلرولتمك ایچون اقتضا ایدن مجلس دائمینك دخی همان شمدیدن تشکیلی خصوصنه باقلسون . الی اخره

اشبو خط همایون اوزرینه تشکری شامل وکلا طرفندن تنظیم وتقدیم قلنان مضبطهٔ عمومیه اوزرینه شرفصادر اولان دیکر خط همایون صورتیدر .

« سیاحت سنیه‌مك ثمرهٔ نافعه عد ایلدیکم تحقیقات ذاتیه‌م اوزرینه وقوع بولان تنبیهات شاهانه‌مزك صور اجرائیه‌سی حقنده بو وجهله کوستریلان مسارعت جمله‌نك حسن نیت وغیرتنه وهرکسك اصول عدلیه‌یه میل قویسنه دلالت ایتمکله خدا بیلور زیاده‌سیله محظوظ اولدم . مادامکه جمله‌مز ونیاتمز بویله‌جه خیر اوزرینه‌در جناب حقك توفیقات صمدانیه وتسهیلات ربانیه‌سی جمیع امورده دائما معین وظهیر وروحانیت حضرت پیغمبری دخی جمله‌مزه دستکیر اوله‌جغنده هیچ اشتباهم یوقدر . ممالك دولت علیه‌مز اهالی وتبعه‌سنك عدالته مظهریتی ومعموریت ملکیه‌نك حصولی قضیه‌لری اولمغله بومسلك حقیقینك سالك حقیقیسی اولنلر حقلرنده توجهات شاهانه‌مز آن بان تزاید ایتمکده‌در . اشبو مضبطه‌ده بند بند یازیلان کیفیات وتذکره‌ده کوستریلان مطالعات یولنده اولدیغندن وضبطیه ماده‌سی فی نفس الامر ملاحظات عمیقه ایله قرار ویریله‌جك موادden بولندیغندن جمله‌سنك بروجه استیذان اقتضالرینه تشبثه ابتدار اولنسون . »

مارالذکر خط همایونده بیان اولنان اصلاحات مقتضیه‌نك اك مهمی وجمله‌دن اقدمی اولان تربیت عمومیه قضیه‌سنك مقدمات منتخبه‌سی مکاتب تحصیلیه‌نك تأسیس وکشادیدر بوکا دائر مجلس والاجه عریض وعمیق تحقیق وتدقیق اولنان افکار وارای صائبه‌نك قرارلری بربر موقع اجراده بسمله خوان ابتدار اولدی شویله که بعض ذوات معارفسماتدن مرکب بر مجلس موقت تنظیم اولندی وبو مجلسده یاپیلان لایحه‌لر مجلس والایه ویرلدی . بو لایحه‌لرده مندرج ماده لرده مکاتب صبیانیه‌نك اصلاحی ایچون مرتباتنك تسویه‌سی ومکاتب رشدیه نظاماتی که

بونلرك اصول دینیه‌یه متعلق عموم ایچون تعلمی ضروریاتدن اولان علومه مکسب اولمق اوزره ترتیب اولنمسی واوچنجی درجه‌ده صنوف تبعهٔ سلطنت سنیه ایچون مناسب بر محلده دارالفنون انشاسی ومواد محرره‌نك، تفرعات نظامیه واجرا آت تعلیه‌سنی مذاکره وتسویه ایچون مجلس معارف عمومیه نامیله برجمعیت دائمه تشکیلی مثللو شیلردر بونلرك بروجه معروض ایجابلرینك اجراسنه اراده بیورلدی . ذکر اولنان مجلس موقته دارشورا رئیسی فریق امین پاشا رئیس وصدور علمیه‌دن نقیب الاشراف وقعه نویس اسعد افندی ودفتر امینی رجالدن سعید محب افندی ایله خارجیه مستشاری عالی افندی، دارشوری اعضاسندن فریق محمد پاشا، صدوردن عبدالحق افندی، دیوان ترجمانی فؤاد افندی اعضا وآمدی خلفاسندن رجائی افندی کاتب تعیین ومجلس مذکور مجلس والا رئیسی رفعت پاشا ایله خارجیه ناظری رشید پاشانك نظارتلرینه بالاحاله مجلس والا دائره‌سنده بوکا مناسب برمحل تخصیص قلندی بو مادهٔ خیریه صنوف تبعه و برایا حقنده پك بیوك عنایت وواجب التشکر برکیفیت اولمغله جمله طرفندن اولوقت اظهار آثار سرور وشادمانی قلنمشدر .

تبدل مشیخت حرم شریف وسائره

مقدمجه شیخ الحرم نصب اولنمش اولان بالاده محرر عشقر پاشانك عزلیله یرینه درسعادتده مقیم بغداد والیسی اسبق داود پاشا نصب اولندی .

سلانیك مشیری صالح پاشا درسعادتده خانه‌سنده اقامت ایتمك اوزره بالعزل یرینه خرپوط والیسی یعقوب پاشا سلانیك، وآنك یرینه الویهٔ ثلثه مشیری سابق صماقولی خسرو پاشا خرپوط والیسی اولدی .

آلمانیا دول متفقه‌سی پرنسلرندن روسیه ایمپراطورینك ولیعهدینك قاینی اولوب او اثناده سیاحت طریقیله استانبوله کله‌رك روسیه سفارتخانه‌سنه اینمش اولان پرنس «ده‌هس دارمشتاد» شایان حرمت ورعایت مسافریندن بولندیغندن ایفای رسم خوش آمدی ضمننده دیوان همایون ترجمانی فؤاد افندی اولجه ومؤخراً قپودان پاشا ایله خارجیه ناظری مذکور سفارتخانه‌یه اعزام ایله لوازم توقیریه اجرا اولنمش وایکی اوچ کون صکره مابین همایونه جلبله حضور شاهانه‌ده مظهر التفات عالی بیورلمشدر وکلای دولت علیه ایله دول متحابه سفرای موجود اولدقلری حالده بکلر بکی سراینده پرنس مشارالیه مکمل ضیافت رسمیه ویرلمشدر

بر قاچ کون ارام واقامت ودرسعادتده بولنان بعض مواقعی سیر وتماشادن صکره ذات پادشاهی ایله وداع ایدرك ممالکتی جانبنه عودت ایتمشدر .

مجلس والانك حین کشادنده ریاست واعضالغنه مخصوص تنظیم واعطا قلنان نشانلر سائر رتبه‌لر نشانلرینه بکزه‌مدیکندن بونلره بدل ریاست واعضا وکاتبلره حائز اولدقلری رتبه‌لره کوره نشانلر ویرلدی . ارنوودلق طرفنده مشهود اولان حسن خدمتی تقدیراً ذاتنه وخاندانته موجب مفخرت دائمه اولق اوزره عواطف شاهانه‌دن روم ایلی اردوی مشیری رشید پاشایه نشان افتخار اعطا قلندی ومخدومی خلیل بکه میرمیرانلق ویرلدی .

نفی کریدی زاده محمد پاشا

موصل والیسی کریدی زاده محمد پاشانك اهالی حقنده مسموع اولان تعدیاتنه بناءً فیمابعد خدمات دولت علیه‌ده قوللانلمامق اوزره رفع وزارتله مغنیسایه نفی وتغریب (وبعبارة اخری) ممالکتی اولان بالیکسری‌یه تقریب ایله بر نوع تعذیب قلندی . مشارالیهك نامشروع اوله‌رق اهالیدن الدیغی روایت اولنان مبالغ رهین تحقیق وتصدیق اولوبده اصحابنه ردی ایجاب ایدن مبالغ بالتفریق فضله‌سی کندو- سنه اعطا اولنمق اوزره اموال واشیای موجوده‌سی بامعرفت شرع شریف بالتمهیر محل مأمنده حفظ اولنمسی وکتخداسی بکر پاشانك دخی شریك جرم وتهمت بولنمسیله انك دخی رفع رتبه ایله مغنیسایه طردی وخلاف رضای باری ومغایر امر پادشاهی بویله تعدیات وقوع بولمامسی امرنده عموم مأمورینه تنبیهات شدیده ایفاسی تحت قراره آلنه‌رق ایجاباتی اجرا قلندی . کریدی زاده‌نك بوفلاکتی ایکنجی دفعه‌در . قرق بش تاریخنده سلستره ایالتندن انفصال ایله ادرنه‌یه کلدیکنده او وقت دخی مرفوع الوزاره اولمشیدی . لکن فرقی شوقدر ایدیکه سلستره‌دن انفصالنده مصارف زائده‌یه دوچار اولمسی ایچون وزارت خاطه‌سندن وقایه نیتنه مبنی اولدیغی مرویدر . ابا عن جد دولت بنده‌سی اولوب الی وفاته نقدر محاربات اولمش ایسه بالذات بولنوب اظهار بسالت وشجاعت واك صکره روسیه‌نك یتمش سنه‌سنده‌کی قریم محاربه‌سنده باقلوه‌ده عزیمت دریای رحمت ایلمشدر . رحمة الله علیه

علاوهٔ نظارت زراعت تجارت

معموریت ملکیه‌نك اسباب مهمه‌سندن بولنان زراعت وتجارت قضیه‌لرینك

یکدیکرینه اولان مناسبات طبیعیه‌سی هر ایکیسنك ادارهٔ واحده تحتنده بولندیرلمه‌سی لزومنه مبنی اشبو نظارتلرك برلشدیریله‌رك قدمای وکلادن عارف پاشانك مجلس والایه نقلیله عهده‌سنده بولنان زراعت نظارتی تجارت ناظری صارم پاشایه علاوةً احاله قلندی . اولوقت تجارت نظارتی تبعهٔ دولت علیه ایله اجنبی تجاری بیننده معاملات تجاریه‌دن منبعث دعوالرك رؤیتی ایچون بر مجلسك ریاستندن عبارت ایدی . تبعهٔ دولت علیه تجاری اوروپاجه مرعی اولان تجارت قانوننه وقوفلری اولمدیغندن وقوع بولان دعوالرك چوغنی اجنبی تجاری قزانورلر ایدی . بو سببله دولت علیه تجارینك اکثری وخصوصیله تجار مسلمه دوچار زیان اولمقده ایدیلر بو بندك مقدمه‌سنده محرر معموریت مملکتی مؤدی اولدیغی اتیان اولنان تجارته نظارت مشارالیهانك نه وجهله خادم اولوب اولمدیغنك حکمی ارباب دقته حواله اولندی .

قرنای پادشاهیدن عزت بك میرمیرانلق رتبه‌سیله احتساب نظارتی واحتساب ناظری حسین بك پوستهٔ نظارتنه الحاقاً ذخیره مدیرلکی وذخیره مدیری سابق عزت افندی‌یه زراعت مجلسی اعضالغی ویرلدی. قدس شریف متصرفی میرالامرادن قبریسلی محمد پاشا ایله جانبك محصل وکیلی حاجی احمد بك میرمیرانلق رتبه‌سی واتنه سفیری قسطاکی بك اورته ایلچیلك عنوانی اعطا قلندی .

تشویق عمومی برای انشاء کارکیر

اوته‌دن‌بری درسعادت ایله بلاد ثلثه وطشره‌لرك اکثر محللرنده اقامته مخصوص امکنه (ابنیهٔ خیریه دکل) اخشابدن یاپیله کلکده ایدی . خدا حفظ ایلسون اخشاب بنالرك حریقدن مصون اولمامه‌سی ومدت مدیده دوام ایتمامسی سببلریله نیجه نیجه خانمانلر محو وخراب ومائل تراب اولمشدر . کارکیر بنانك هر حالده محسناتی بدیهی ایسه‌ده خلق بونی اعتیاد ایتمدیکندن بشقه مصارفه تحمل ایده‌مدکلرندن او وقته قدر بونك ایچون دولتجه خلقی تشویق وترغیب طرفی التزام اولنمامشدی معموریت ملکیه لوازمنك مذاکره‌سی صره‌سنده بو کارکیر بنا انشاسی لزومی دخی درمیان اولندقده جبر وتضییق صورتنده اولیه‌رق مجرد محسناتندن بحثله استك ایدنلرك قنی صنفدن اولور ایسه اولسون کارکیر خان وخانه ومغازه ودکان انشاسنه مأذون اولمه‌سی خصوصی عمومه اعلان اولندی . کارکیرك متانتی منکر دکل ایسه‌ده اخشاب بنانك لطافتی وحفظ صحته خدمتی میداندەدر .

کدکاو زعما طاقمی زعامتلری حاصلاتیله تعیش ایدرلر ایکن مقدمجه زعامت بدللرندن خمسلری تنزیل ایله توجیهاتلرینک یوریدلمامسی نظامه ربط اولنمشیدی . بو اصول ضرورت حاللرینی موجب اولدیغنه مرحمةً فیما بعد زعامتلرینک جمله‌سی جانب خزینه‌دن ضبط ایله مع خمس بدلاتی مقدارینه معادل قید حیات ایله اسهام براتلری اعطاسیله مومی الیهم تطییب قلندی . (تم التسویه)

تلطیف بعض بندکان

سیاحت سنیه‌دن عودت همایون مناسبتیله بعض بندکانک تلطیفی صره‌سنده سلانیک خاندانندن یوسف بکه میر میرانلق وداخلیه کاتبی نظیف بك ایله توقیعی نوری افندی‌یه اولی ثانیسی ومکتوبیٔ صدارت اوطه‌سی ممیزی وفارسی مترجمی کمال افندی ایله مجلس والا قرائت اوراق مأموری سامی افندی‌یه وتحریرات اوطه‌سی ممیزی رمزی افندی‌یه وسائر بعض بندکانه ثانیه ، ثالثه ، رابعه ، خامسه رتبه‌لری ویرلدی . آمدی خلفاسندن هنوز رتبه‌لری ترفیع اولنمیانلردن جمیل بك ، رائف افندی ، ماهر بك ، نیر بك ، عطا بك ، سعید افندی ، رفعت بك ، ثریا بکه ثانیه رتبه‌لری ویرلدی مؤخراً کافهٔ دوائردن موروود دفاتر وتذکره‌لرده محرر ومقید بر چوق کسانه دخی رتبه ونشان وپایه‌لر احسان اولندی .

نظام درحق اهالیٔ حرمین محترمین

بهر سنه اهالیٔ حرمیندن درسعادته کلکده اولان زوارك اصول تلطیفیه‌لری لایقیله اجرا اولنمدیغی بالتأسف معلوم پادشاهی بیوریله‌رق بونلرك از هر جهت اصول استراحت وتطییب قلوبی ایجاب شعار عالیٔ خلافتپناهیدن بولندیغنه مبنی اومثللو ورود ایدن زوارك امر نظارتلری اوقاف همایون شاهانه نظارتنه حواله ایله حین عودتلرنده ایجاب ایدن اکرامیه‌لری نظارت مشار الیها معرفتیله یدلرینه اعطا اولنمسی ووکلا و وزرا وکبار وعلما ورجال مأمورین قوناقلرینه مسافر ویرلمسی وهرکسك رتبه وحیثیتلرینه کوره بر حد مناسب تعیین ومسافرینك دخی درجات متفاوته اعتباریله البسه واکرامیه‌لرینك اکا کوره تنظیم اولنان نظامنامه‌یه توفیقاً تسویه‌سی واشراف حسینیه ایچون مخصص اولان اوچر بیك بشر یوز غروشك بشر بیك بشر یوز غروشه ابلاغی خصوصلرینه ارادهٔ سنیه تعلق ایله ایجابی اجرا قلندی .

مؤخراً بو اصولده دخى اطراد كولمديكندن نهايت ارباب معاشاتدن سنه‌ده بر دفعه حرمين اكراميه‌سى ناميله خزينه‌جه توقيف قلنمسى اعتياد ايديلان مبالغ ايله خدمت اكراميه ايفا قلنمقده‌در .

عودت شكيب افندى

مأموريت مخصوصه ايله برالشامده بولنان شكيب افندى ايله دارشورا رئيسى فريق امين پاشا اكمال مأموريتله استانبوله عودت ايتديلر .

علاوهٔ ناشر

جبل لبنانده شكيب افندى طرفندن وضع اولنان تنظيمات

بيك ايكيوز التمش بر سنه‌سى وقايعى ميانده كشيدهٔ سلك سطور اولديغى وجهله جبل لبنان صيدا ايالتنه ملحق الويه‌دن معدود اولمق اوزره ادوار سالفه‌ده ابتدالرى اسلام وصكره مارونى طائفه‌سندن بر امير معرفتيله وبر درجه‌يه قدر مختاريتله اداره اولنه‌كلمش ايكن ١٢٥٧ تاريخنده ظهوريافته اولان اغتشاشاتده جبلك صوڭ اميرى عد اولنان كوچك مير بشير قاسم عزل وامارت جبل لغو اولنه‌رق ادارهٔ لوا بر ترك مأمورى صفتيله عمر پاشايه توديع قلنمش ايدى . ادارهٔ جبليه‌نك الويهٔ سائرهٔ عثمانيه‌دن فرقلى طوتيلامسى حكومت سنيه‌نك مقاصد ومنافعنه موافق وعمر پاشانك نصب وتعيينى شو مقصدك مقدمه‌سى كبى تلقى اولنمق طبيعى اولوب انجق ذاتاً باشلرندن سوداى مختاريت وحريت يللرى اسن طوائف مختلفهٔ جبليه تشويقات خفيهٔ اجنبيه ايله‌ده جسارتلنه‌رك هپ برآغزدن رفع آواز اعتراض ايلديلر واصول قديمهٔ مختاريتك اعاده‌سنى استدعا ايتديلر . شوقدركه برى درز ومتوال ونصيرى واسماعيليلردن وديكرى مارونى وروم ملكيت وروم قتوليكلردن مركب اولمق اوزره سكنهٔ جبليه ايكى طاقم اولديغندن وبونلرك معلوم اولان اغراض وحسياتنه ويكديكريله ضديته نظراً امارت اخيرهٔ مارونيه‌نك تجديداً تأسيسى برنجى طاقمك جوش وخروشنه سبب اوله‌جنى كبى دولتكده پك ايشنه

كلديكندن مأموريت مخصوصه ايله برالشامده بولنان سرعسكر سركاتبی مصطفی نوری پاشانك وصيدا مشيری اسعد مخلص پاشانك تصويبيله بر تدبير متوسط اوله‌رق جبل لبنان بری درزی وديكری مارونی ايكی قائممقاملغه تقسيم وجماعتين مرقومتينك صناديدندن قائممقاملری تعيين ايدلدی وبو تقسيم كيفيتی جبلده اجراآت جديده‌نك برنجيسی اولدی .

بر چوق قرا ونواحيده جماعات مختلفه افرادی مختلطاً ساكن اولديغی اجلدن ايكی قائممقاملغك صورت قطعيه‌ده تحديد حدودی غير ممكن اولوب حدود مسائلندن طولايی بر نيجه شكايات سرزدۀ ساحۀ بروز اولدقدن بشقه قرای مختلطه‌ده جماعت حاكمه‌نك مقاطعه‌جيلری ديكر جماعت اهاليسنه جور وستم ايلدكلری ماده‌سيده عسرت موجوده‌يی تزييد ايلديكی جهتله بو مقوله قريه‌لرده جماعت حاكمه‌نك غيری طوائفه عائد اولان مقاطعاتك كندی طرفلرندن منتخب وكيللر معرفتيله اداره‌سی اصول اتخاذ قلندی . اشبو وكيللر اصوليده اصلاحاتك ايكنجيسی اولدی .

كرك برنجی وكرك ايكنجی اجراآت جبلده اساس طوته‌مدی وموقع تطبيقه قونيله‌مدی وبين الطوائف ييللانمش وكوكانمش اولان منافرتی ازاله وحضور وآسايشی تأمين ايده‌مدی . نهايت بو ايشلره باقمق وحضور وآسايشی وطوائف مختلفه ارەسنده حسن آميزشی كافل بر اصول اداره تنظيم ووضع ايتمك مأموريتيله ١٢٦١ سنه‌سی خارجيه ناظری محمد شكيب افندی اوطرفه اعزام قلندی .

شكيب افندی اصحاب عزم وذكادن اولمغله برابر لبنانك صوك آلتی سنه‌لك تاريخنی ايوجه تتبع ايتمش وبيروته كيدر كيتمز ارباب وقوف ايله تعاطئ افكار ايليه‌رك ايشه نره‌دن باشلايوب نصل دوام اولنمق لازم كله‌جكنی كسديرمش ايدی اصلاحات نامنه هرنه ياپيلسه وياپيلان شی محض خير وعدل اولسه ينه جاهل وغافل ودها طوغريسی مغفل اهالينك مظهر حسن قبولی اولميه‌جغی نزدنده مجهول دكلدی . توفيقات الهيه وحائز اولديغی نفوذ دولته استناداً كمال فعاليتله ايشه باشلادی . اول باول اهالينك سلاحلرينی طوپلامق مقتضی ايدی بونيده عسكر واسطه‌سيله ياپه‌بيله‌جك ايدی . لكن بر طرفدن خلقك تسليم اسلحه‌دن توحشی وديكر طرفدن عسكرك سلاح اخذی صيره‌سنده وقوعه كتيرديكی اويغونسزلقلر بر سد سديد كبی طريق اجراآتنه ديكيلدی درلو درلو انتريقه‌لر ، مانعه‌لر

باش کوستردی عسکردن صادر اولان افعال نابجا « لبنانده ترك وحشتلری » یادیله اوروپایه طنین انداز اولدی دول اجنبیه مداخله ایتدی . بتون شکایات شکیب افندی‌یه معطوف اولیوردی حالبوکه عسکرك یولسزلقلرندن طوغریدن طوغری‌ی ضابطلری وقوماندانلری مسئول اولوب کندینه هیچ بر عتاب توجه ایده‌مز ایدی خارجیه نظارتندن سفارتده آتیلمغله موقعی تزلزل ایتدی براز ایام خدمت دولتده قوللانامسی تکلیفی اورته‌یه قوندی انجام کار عقیم ووخیم کورینیور ایدی متانت وحمیتنه باقلسون‌که بوقدر تضییقات وتشنیعات ایچنده ینه کلال وملال کتیرمیوب حیثیت دولتی قایرمق ایچون دیدنمش طورمشدر .

آلتمش بر اواخرنده دول خمسه‌نك موافقتیله ارکان عسکریه‌دن برینك برای تحقیقات جبله اعزامی باب عالیجه تقرر ایتمش اولمغله آلتمش ایکی سنه‌سی اوائل محرمنده فریق امین پاشا مواد منازع فیهایی یکان یکان تشریح ایدر مفصل بر تعلیماتی [*] حاملاً استانبولدن حرکت ایدوب شکیب افندی ونامق پاشا وصیدا مشیری کامل پاشا وهنوز اوراده بولنان مشیر سابق وجیهی پاشا ایله بالمذاکره مصالح متباقیه‌یی تسویه ایتمك ونتیجه‌لرینی پی درپی باب عالی‌یه بیلدیرمك جملهٔ وظائفندن ایدی . رأساً مسئول اولان شکیب افندی خروس چوق اولان یرده انفلاق صباح فلاحك کجیکه‌جکنی آکلایوب بر مدتدنبرو نامق پاشا ایله آره‌سی آچیلمش اولدیغندن [**] اختلاف افکار ونشتت آرایه وقت براقمیزین تسویهٔ مصالحه از سر نو تشمیر ساعد همت والتزام شدت ومسارعتله ادارهٔ لبنان حقنده آتیده محرر تنظیماتی وضع وتأسیس ایلیه‌رك اتمام وظیفه ایدوب شهر جمادی الآخره‌ده امین پاشا ایله برلکده استانبوله متوجهاً بیروتدن یوله چیقمشدر .

شکیب افندینك تنظیماتی باشلوجه اوچ اساس اوزرینه‌در : اولا ادارهٔ جبلیه‌نك کماکان ایکی قائمقامه تودیعی ، ثانیاً هر ایکی قائمقامك معیتنده برر مجلس مختلط

[*] مذکور تعلیماتك صورتی (٩) رقمیله تذییل ایدلشدر .

[**] استانبوله یکدیکری حقنده ستم آمیز مکتوبلر یازمغه باشلامشلر ایدی . شکیب افندی بیروتده بروداع ضیافتی ترتیب ایدوب دول اجنبیه قونسلوسلرینی وارکان مأمورین دولتی دعوت ایلمشیکن نامق پاشا افندیٔ مشار الیهك ایاغنه کیتمامك ایچون برطاقم بهانه‌لر سردیله دعوته اجابت ایتمامشدی . بورقابت سائقه‌سی وتجربه‌سزلکی اثری اولدرق درمیان ایلدیکی مطالعات سقیمه (١٠) نومرو ایله تذییل ایدیلان عرض تذکره‌سی مفادندن معلوم اولور . تذکرهٔ م . کوره‌ده مواد سائرهٔ جبلیه حقنده‌ده معلومات واردر .

تشکیلی ، ثالثاً قرای مختلطه ایچون وکیللر نصب وانتخابی . برنجی واوچنجی اساسلر ذاتاً موضوع وموجود ایدی . کندوسنک علاوه ایتدیکی شی مجلسلرک تشکیلیدر . لکن امور ملکیه ومالیه وعدلیه‌یه متفرع موادی متعدد بیورلدیلرله اوقدر کوزل تنسیق ایتمشدرکه یار واغیارک برمغی آغزنده قالمشدر . براز تحلیل وتوضیح ایده‌لم :

فرانسه حکومتی صوک کونلرده جبل امارتی مسئله‌سی ینه دیلنه طولامشیدی فرانسه خارجیه ناظری موسیو کیزو پارلمنتوده مسئلهٔ ابنانیه‌یه دائر ایراد ایتدیکی اوزون بر نطقك مفسری اولمق اوزره درسعادت سفیرینه ۳۰ تشرین ثانی سنه ۱۸٤٦ تاریخیله بر مکتوب کوندروب کرك مکتوب مذکورك مآلندن وکرك موسیو « بورقه » نك افادات شفاهیه‌سندن استنباط اولندیغنه کوره « جبلك ایکی قائممقام ایله ادارهٔ دائمه‌سی واستحصال آسایشی قابل اوله‌میه‌جغنی وبو اصول بوندن درت بش سنه اول مقام تجربه‌ده وضع اولنمش ودولتلر طرفندن دخی موقت نظریله باقیله‌رق قبول قلنمش ایسه‌ده مؤخراً ایکی ملت بیننده قوعه کلان بر طاقم اویغونسزلقلر وداخل جبلده ظهور ایدن راحتسزلکلر اصول مذکوره‌نك امر ضابطه وحسن اداره‌یه کافی وصالح اولمدیغنی بتون بتون اثبات ایلدیکندن واهالئ جبلك پك چوغی قتولیك مذهبنده بولنمسیله محل مذکورك بو حالده براغلمسنی قتولیك دولتلر تجویز ایده‌میه‌جکلرندن بینلرنده بالمخابره ادارهٔ قطعهٔ جبلیه‌نك شهابیلر وقتنده اولدیغی اوزره بر خرستیان امیرك عهده‌سنه تفویضی مناسب کوردکلری وبوکا پرنس مترنیخ دخی لزوم کوروب انکلتره قابینه‌سی مطالعهٔ مذکوره‌یی تماماً قبول ایتمه‌مش واصول جاریه‌نك نتایج حسنه‌سنه انتظارات هنوز توکنمامش اولدیغنه ذاهب بولنمش ایسه‌ده دولت علیه اصول سابقه‌نك اعاده‌سنه هر نه وقت قرار ویرر ایسه مخالفت ایتمیه‌جکنی اعلان ایلدیکی وروسیه وپروسیا دولتلری اول وآخر بو بابده سیرجی کبی طوردقلرندن انلر طرفلرندن دخی هیچ بر شی دینلمیه‌جکی جهتلرله » تمراتی ادامهٔ اغتشاشاتدن ومحسناتی دولت علیه‌یه ایقاع غوائل ومشکلاتدن بشقه بر شی اولمدیغی بالتجربه ثابت اولان اصول حاضره‌دن واز کچیله‌رك وهنوز اونودلمیان کیفیات الیمهٔ جنایتکارانه‌نك تجدد وقوعی نه بیوك مسئولیتی مستلزم اوله‌جغی جزم یقین ایله بیلنه‌رك کالاول ادارهٔ امیریه‌نك اعاده‌سی طلب اولنیور .

حالبوکه اهالیٔ جبل یالکز تتولیك مذهبنده اولمیوب مذاهب سائره‌دن پك چوق نفوس بولندیغی وجمله‌سنه حصول آسایشی نزد عالیده ملتزم اولدیغی وبر قاچ سنه‌دنبرو کندی مذهبداشلرندن بر قائممقام اداره‌سنه آلیشمش اولان طائفهٔ دروز بر مارونی امیرینه قولایلقله رام اولمیه‌جقلری وکرچه مقدار نفوسلری نسبةً اقل ایسه‌ده جسور وبهادر آدملر اولملریله هیچ بر وقتده مارونیلردن خوف غلبه تحتنده بولنمیه‌جقلری وجبل کبی سکنه‌سی قاریشیق بر قطعه‌ده هر هانکی اصول وضع اولنسه تطبیقات ومحسناتی سنه‌لردن صکره مشهود ومیسر اوله‌جغنه بناءً اصول جدیده‌نك اقتطاف ثمراتی موسمی هنوز حلول ایلیه‌رك الیوم قوهٔ قریبه‌یه کتورلمکین حکومت سنیه حسن نتیجه‌سندن قویاً امیدوار بولندیغی ومسئولیت بحثنه کلنجه دولت علیه بونجه همت وبذل قوت ایله آسایش جبلك تقریرینه اقدام ایتمکده ایکن موسیو کیزونك اویله پارلمنتوده تغییر اصول حاضره‌یه دائر علناً ایراد نطق ایتمسی وبونك غزته‌لر واسطه‌سیله هر طرفه منتشر اولمسی مارونیلری یکی باشدن تردد وانتظاره دوشوره‌جکندن درون جبلده بر کونه اویغونسزلق ظهور ایدر ایسه مسئولیتك نه‌طرفه توجهی لازم کله‌جکی وارستهٔ ایضاح بولندیغی زمیننده خارجیه ناظری مصطفی رشید پاشا طرفندن فرانسه سفیرینه جوابلر ویرلدی .

واقعا پرنس مترنیخ شهابیلر زماننده اولدیغی کبی بر قتولیك امیره تودیع حکومت اولنمق طرفداری ایسه‌ده فرانسه کبی « والا فلا » طرزنده اصرار ایتمیوب اصلاح احوال جبلیه ایله غائلهٔ مدیده‌نك دفعی دول متحابه نزدنده پك زیاده آرزو اولندیغندن آوستریا قابینه‌سی بر مطالعه قبیلندن اوله‌رق امارت قدیمه‌نك احیاسی کیفیت مطلوبهٔ اصلاحیه‌یی ضامن اولور رأینی میدانه قویمشدی . دول ثلثهٔ سائره ایسه حکومت سنیه نه صورتله قرار ویرر ایسه قبول ایده‌جکلرینی بیان ایتمشلر ایدی .

شکیب افندی بویله بالمجبوریه یرلیدن قائممقام نصبنه بیله دولت علیه حسابنه اوله‌رق ناچار راضی اولانلردن ایکن بیوك میربشیر زماننده اولدیغی کبی ادارهٔ محلیه‌یی باشلی باشنه بر حاکمك دست امتیازینه براقمنی اصلا تجویز ایتمیه‌جکی بدیهی ایدی . افندیٔ مشارالیه بری درزی دیکری مارونی اولمق اوزره ایکی قائممقاملغی وقائممقاملقلرده میر امین ارسلان ایله میر حیدر اللمعی‌یی ابقا وبهرینه شهریه اون ایکی بیك بشر یوز غروش معاش تخصیص ایتدی وقائممقاملر بندکان سلطنت سنیه‌دن

اولمغله محافظهٔ وقع وحیثیتلری موافق شان دولت اوله‌جغندن عزل ونصبلری طوغریدن طوغری صیدا مشیرینك بیورلدیسیله اجرا اولنمیوب فیمابعد مشیر مشارالیهك انهاسی اوزرینه بالاستیذان شرفصادر اوله‌جق ارادهٔ سنیه اوزرینه اجرا اولنمسی اصولی قونلدی وقپوجی باشیلق نشان ذیشانیله ایکیسنی‌ده تلطیف ایتدردی . بو صورتله قائممقاملر کندولرینی مأمورین دولت علیه‌دن عد ایدوب وخدمتلرینه کوره مکافات ویا مجازاتی دولتدن بکلیوب اجنبی نفوذ وحمایه‌سندن بر شی انتظارینه محل قالمامشدی .

بناءً علیه جبلك امارت ارثیهٔ ممتازه‌سی یرینه ایکی قائممقاملق احداث اولنمش وبو قائممقاملقلر دولت عثمانیه‌نك تقسیمات ملکیه‌سنه توفیقاً ایکی قضا شکلنده تشکیل قلنمش ایدی . قائممقاملر منسوب اولدقلری والینك انهاسیله عزل وتبدیل اولنه‌جقلر ویدلرنده‌کی قوانین ونظاماته تبعیت ایلیه‌جکلر ایدی . بر نوع امتیاز اداره وار ایسه‌ده اوده ایجابات محلیه اوزرینه قانوناً تعیین ایدلمش ایدی . ذی‌نفوذ رؤسا ومشایخ اجرا آت متجبرانه‌لرینه آلت اوله‌جق ومعاملات اعتسافکارانه‌لرینه کوز یومه‌جق استنادکاه قوی‌یی یعنی امارت مستقله‌یی غائب ایتمشلر ایدی . فلهذا عصرلردن بری دوام ایدن فئودالیته اصولی کوکندن صارصیلمش ایدی .

مجلسلر — هر قائممقامك معیتنده شمدیکی مجلس اداره‌لرمز مقامنده اوله‌رق بر مختلط مجلس تشکیل قلنمشدر . مجلسلرك صورت تشکیلنه ووظائفنه دائر شکیب افندینك تعلیماتی صورتی بند بند (١١) رقمیله ذیل کتابه علاوه ایدلمشدر . اخیراً انکلتره سفارتنك اخطاری وصیدا مشیری کامل پاشانك انهاسی اوزرینه بر ایکی نقطه‌سی تعطیل واکسیك کوربلان یرلری ایضاح واکمال قلنمش اولمغله پاشای مشار الیهك ارادهٔ سنیه‌یه اقتران ایلیان تکلیفاتی دخی تعلیماتك زیرینه آیروجه درج اولنمشدر . مصالح متباقیهٔ جبلیه‌نك صورت تمشیت وتسویه‌سنه دائر مجلس وکلا قراری اوزرینه ارادهٔ سنیه‌یه اقتران ایدن ٢٥ محرم سنه ٦٣ تاریخلی عرض تذکره‌سی صورتی دخی (١٢) رقمیله تذییل قلنمشدر . مطالعه‌لرندن مستبان اوله‌جغی اوزره :

مجلسه قائممقام وغیبوبتی حالنده متسلمی یعنی وکیلی ریاست ایدر هر مجلس اعضاسنك مقداری اون ایکیدر بری قائممقام وکیلی وایکیشری مسلم ودرزی ومارونی وروم ملکیت وروم قتولیك وبری متوالی جماعتلرندندر . مجلس وظیفهٔ

عدليه‌يى دخى حائز اولمغله هر جماعتك ايكيشر اعضاسندن برى قانونشناساندن وارباب دانشدن اولمق اوزره «قاضى» تسميه اولنمش واعضاى سائره‌يه «مستشار» تعبير قلنمشدر . بين المتوال ظهور ايده‌جك دعوالره قاضئ مسلم طرفندن باقيله‌جغندن آنلردن آيروجه قاضى تعيننه لزوم كورلميوب بر مستشار ايله اكتفا ايدلمشدر .

اعضا معاشلى ومأمور صفتنى حائزدر هر جماعتك معتمد آدملرندن ودولتجه شايان وثوق واهل ومستعد ذواتدن تعيين اولنمق لازمدر . مأمورين اجنبيه خدمتنده بولنانلر واجنبى حمايه‌سى ادعاسنده بولنمش اولانلر ووطنلرى ويامسكنلرى داخل دائرهٔ جبلده اولميان كيمسه‌لر مجلسلره اعضا اوله‌مز .

مجلس طرف قائممقاميدن حواله اولنميان ايشلرى مذاكره ورؤيت ايده‌مز ومقرراتى قائممقام طرفندن موقع اجرايه قونيلور . مجلس ايله اهالى بيننده قائممقام واسطه اولديغى كبى هر اعضا كنديني منسوب اولديغى قائممقامك معيتنده بر حكومت مأمورى كبى عد ايتمك لازمدر .

ايالت مجلسلرى شكيب افندى اوصاف لازمه‌يى جامع ذواتدن اولمق اوزره تشكيل ايتمشدر مأموريتلرى موقت دكلدر . اعضادن برينك استعفاسى ويا وفاتى وقوعبولدقده ويادولتجه عزل وتبديلى لازم كلدكده يرينه تعيين اولنه‌جق اعضايى جماعتلرك مطران ومترپوليد وعقاليله قائممقام واعضاى موجودهٔ مجلس بالاتفاق انتخاب ايدرلر . انتخابنامه‌يى قائممقام صيدا مشيرى جانبنه ارسال واو دخى بالاستيذان شرفصادر اوله‌جق ارادهٔ سنيه اوزرينه مأموريتنى اجرا ايلر . قاضى اولان اعضا علوم شرعيه وحقوقيه‌يى بيلمك مقتضى اولغله قبل الانتخاب بيروتده بر انجمن علمى حضورنده امتحان ايديله‌جكدر .

اعضا انتخاب اولندقدن وبا ارادهٔ سنيه مأموريتى اجرا قلندقدن صكره بيله شرائط ثلثهٔ سابقه‌دن بريله معلول اولديغى تبين ايلر ايسه اعضالقدن ساقط اولور

مجلسلرك رؤيت مصالح اداريه وملكيه‌دن ماعدا برى امور ماليه‌يه وديكرى امور عدليه‌يه دائر ايكى مهم وظيفه‌لرى واردر .

خزينهٔ دولته مقطوعاً ويريله‌جك اوچيك بشيوز كيسه ويركو ايله برابر جبلك بالجمله معاشات ومصارفات سنويه‌سى بالحساب يكونى تعين ايتدكدن صكره اشبو يكونه كوره تكاليفك كرك نفوس باشنه وكرك قريه بقريه طرح وتوزيعى

ومنتظم ومفرداتلی دفترلرینك تنظیمی مجلسه عائددر . ویرکولر قاعدهٔ عدل ونصفته توفیقاً ومکلفینك ثروتیله متناسب صورتده طرح وتوزیع اولنه‌جقدر . امر جبایت کما کان قائممقامه ومقاطعه‌جیلره ووکیللره مودوع ایسه‌ده مکلفیندن دفترلرده مقید مقدار مقننندن فضله پاره طلب اولنمسنه وتحصیل مأمورلرینك اولجه یاپدقلری کبی اهالیدن مجاناً یم ویه‌جك آلق کبی معاملات غدریه‌لرینه اصلا میدان ویرلمیه‌جکدر.

امور عدلیه‌یه کلنجه هرجماعت افرادی بیننده تکون ایده‌جك دعوالر کندی قاضی ومستشارلری حضورنده فصل وحسم اولنه‌جق وجماعات مختلفه افرادینك یکدیکری اوزرینه شهادتلری مسموع ومعتبر اوله‌جقدر . صیدا مشیرینك علی-العموم محاکماته حق تفتیشی اولدیغی مثللو قاضیلر طرفندن ویریلان حکمه قناعت ایتمیوبده دعوالرینه برکره دها باقلمق ایستیانلرك استینافاً مرافعه‌لری وقتل نفوس ونهب وغارت اموال کبی جنایات دعوالرینك رؤیتی صیدا مشیرینه عائددر . مرافعه‌لرده خاطره کوکله اصلا باقلمیوب کمال معدلتله احقاق حق عباد قلنه‌جقدر .

تعیین وکلا — قرا ومقاطعات مختلطه‌ده اهالی طرفندن وکیللر تعیینی ماده‌سی مصالح جبلیه‌نك الك مزعجی اولدی . انتخاب اولنان وکیلاره مطلقا بر طرفدن اعتراض اولندیغندن هم ایش سورونجمه‌ده قالدی همده بو بابده کرك باب عالی ایله کرك قونسولسلرله بر چوق مخابرات جریان ایتدی . مثلا درزی قائممقاملغنه تابع بر مختلط ناحیه‌ده مارونیلر طرفندن تعیین اولنان وکیللری درزیلر بکنمیور وایستمیور ایدی ودیکر طرفده عینیله معامله ایلیور ایدی . هرایکی طرفك حسن قبولنه مظهر اوله‌جق وکیللر نه حال ایسه بولنه‌رق بیك مشکلاتله تعیین اولنه-بیلدی واو ایشده تسویه اولندی . الك زیاده موجب صعوبت اولان نفس دیرالقمره تعیین اولنه‌جق وکیلار اولمشدرکه طرفین بر درلو ارضا ایدیله‌مدیکندن اومسئله طوغریدن طوغری کامل پاشا طرفندن بالاستیذان شرفصادر اولان ارادهٔ سنیه موجبنجه صالح افندی اسمنده یالکز بروکیلك تعیین ونصبیله تسویه اولنه‌بیلمشدر.

بعدازان منحل وقوعنده تعیینی اقتضا ایدن وکیللرك صورت تعیینی ووکیللرك وظیفه‌سنی وبعض قواعد عدلیه‌یی کوسترر شکیب افندی طرفندن قائممقاملره ارسال اولنان بیورلدی صورتی (١٣) رقیله تذییل ایدلمشدر .

(مطالعه) اشبو تنظیماتك اساسلرینه دقت اولندیغی تقدیرده ایکی مادهٔ مهمه شکیب افندینك مطمح نظری اولدیغی مستبان اولور . بری جبلده حقوق اهالی‌یی

تأمین ایدیجی بر حسن اداره تأسیسی ؛ ایکنجیدی جبلك حکومت سنیه‌یه رابطهٔ تابعیتنك تقویه‌سی [*] . بونلرك ضمننده بر اوچنجی فائده‌ده حاصل اولیویرمشدر. اوده فئودالیته اصولی کوشه‌یه‌رك امتیازلی بکلرك وخاندانلرك زیرحاکمیت قانونه کیرمسیدر .

احقاق حق مسئله‌سی دولتلرك سیاست داخلیه‌لرینه عائد وظائفك اك مهمیدر. تبعه‌سنه توزیع عدالت ایدمیان حکومت هیچ بر زمان کندینه کوونه‌مملیدر. اسکی اصولمزده ولاة وامرانك اجراآت عرفیه وکیفیه‌لری معلومدر. بر وزیرك دائره‌سی خلقی میاننده «جلاد باشیسی» ومعیتی مقیددر. هیچ بر حکم شرعی وقانونی‌یه مستند اولمیه‌رق خلقك تجریم وحبس واعدام اولندیغی تاریخلرمزده تصادف اولنان وقایع روزمره‌دندر. حالبوکه جزانك درجهٔ جرم ایله متناسب اولمسی مثلا فروندن یاریم قیه اتمك چالان آچ قالمش بر فقیر ایله کاربان صویان قطاع طریق «خرسز» تعبیر عمومیسنه داخل اوله‌بیلیرلرسه‌ده ایکیسنه ترتیب اولنه‌جق مجازاتك بری برندن فرق ایتدیرلمسی واصول محاکمه‌یه توفیقاً بالمرافعه حکم حاکمه اقتران ایتمیان جزالرك موقع اجرایه قونیله‌مامه‌سی قواعد شرعیه وحقوقیه‌دن اولمغله شکیب افندی حوصلهٔ زمانك متحمل اولدیغی درجه‌ده بو اساسلری قطعهٔ جبلیه‌ده مرعی قیلمق چاره‌لرینی دوشونمشدر. بلا استثنا بیوك کوچك بالجمله افراد تبعه نظر قانونده مساوی اولدیغندن بر فلاح افندیسندن شکایت ایده‌بیلمك وشکایتی قانوناً مسموع اولمق وشاید مشتکی محکمهٔ عائده‌سنك حکمنه قناعت حاصل ایتمزسه درجه درجه دها بیوك حاکمه مراجعت ایلیه‌بیلمك وبرکیمسه محکوم دخی اولسه قلباً وقولاً «ای شریعته زوال ویرمسون. شریعتك کسدیکی پارمق آجیماز» دیه‌رك محکمه‌دن چیقمق ومظالم واعتسافاتك سببی منفعت غیر مشروعه وغرض اولدیغندن کرك خلقك ویره‌جکی ویرکولر اهل خبره‌نك رأییله اولجه تعیین وتقدیر اولنه‌رق وکرك مأمورینه مرتبهٔ کفایه‌ده معاشلر باغلانه‌رق غدر ورشوت نامیله هیچ کیمسه‌دن فوق القانون بر شی ایستنله‌مامك وعموم تبعه قابلیته کوره خدمت حکومتده استخدام اولنه‌بیله‌جکندن بوخصوصده

[*] دولت علیه‌نك شو مطمح نظری ۱۲۵۶ سنه‌سی میر بشیر قاسم ملهمه اصدار بیوریلان امارت فرمانی مطالعه‌سندن‌ده مستفاد اولور فرمانك صورتی (۱٤) رقمیله مذیلاتده ایراد اولنور .

.: له وفاتنه دها عصرلرجه دوكوله‌جك كوز یاشلری واردر

.: له وفاتنه او قدر جاندن و حزن ایله اغلامشدر كه بو یانیق اجیلی باباڭ الدمی كوزجكه عصرلرجه یورکنده طورمه جقدر

اولغلی خاطرلا بو حزين كونده حكمه‌كی یادینده

ارانیله‌جق شی مزیت ذاتیه اولمق ومقـاطعه‌جیلر ناحیه مدیری وصـاح حاکمی وظائفیله توظیف ایدیلوب انلرك معامله وحکمنه راضی اولمیانلر قائمقامه وطولا- ییسیله مجلسـه وبالآخره صیدا مشیرینه قدر اسماع اشتکا ایلیه‌بیلمك وخصوصات مذکوره‌یه صـیدا مشیری متمادیاً نظارت ایلیه‌جکی مثللو استقرار آسـایشه وضبط وربط مملکته مأمور اولان وبونك ایچون وسـائط کافیه‌سی بولنـان قائمقاملر احوال فوق العاده‌ده استعانه ایلدکلرنده مشـیر مشارالیه قوهٔ عسـکریهٔ منتظمه ایله مداخله ایلیه‌رك بر صـورت عادلانه‌ده اویغونسزلغك وفنـالغك اوکنی آلمق ١٢٦١-٦٢ تنظیماتنك اساسلریدر .

لبنانك مختاریت اداره‌سنی وحکومت سنیه‌نك نفوذ حاکمانه‌سندن ممکن مرتبه آز متأثر اولمسنی التزام ایدن فرانسـه دولتی صیدا مشیرینك امور جبلیه‌یه حق مداخله‌سنی فضله کورمش وایلروده بوندن مضرات تولد ایلیه‌جکنی آوردهٔ زبان تعریض ایلمش ایدی . اکر صـیدا مشیرلری عاقلانه ومدبرانه حرکت ایتسـه‌لر واغراض واحتراصـات طوائفی بیـله‌رك حقلرنده بلا استـثنا بیطرفانه وپدرانه معامله‌دن آیرلمسـه‌لر شو تنظیمات وتشـکیلات حضور وانتظامی تأمین ایلیـه‌جکی آشکاردر . شکیب افندینك مسـاعی ورویت وحمیتنی تقدیر ایتمامك ممکن دکلدر .

(للناشر)

ورود محمد علی پاشا باستانه

مصر والیـی محمد علی پاشـا مقتضای صدق عبودیتی اوزره درعلیه‌یه کلوب حضور شاهـانه‌یه روسای عبودیت نیتنده بولنـدیغی طرف پادشاهیدن استخبار اولنمغله مشار الیه حقنده درکار اولان توجهات جلیلهٔ پادشاهی‌یه دلیل علنی اولمق اوزره سر قرنای شهریاری حمدی بك طرف شاهانه‌دن مستقل دعوت مأموریتیله مصره اعزام اولندی .

میر مشار الیه مصره وصولنده مقتضای مأموریتی اوزره صورت ارادهٔ سنیه‌یی بالتبشیر برلکده واپور همایون ایله سنهٔ حالیه شعباننده خلیج دارالسلطنة السنیه‌یه مواصلت وچراغان ساحلسرایی پیشکاهنـده توقیف چرخ اقامت ایده‌رك سرای مذکور جوارنده کائن فرعیه دائره‌سی مشار الیهه تخصیص اولندی عقیب وصولنده طرف شـاهانه‌دن معاملهٔ مهماننوازی وتلطیفات اجرا ووکلای فخام جانبلرندن

طاقم طاقم خوش آمدی رسمی ایفا قلندی محمد علی پاشا یوم ورودندن عودتنه قدر کلوب دفعاتله حضور همایونه قبول بیوریله‌رق مظهر انواع تعطفات اولدی والده سلطان ایله اسما سلطان ووکلا طرفلرندن ضیافتلر ویریله‌رك بو وسیله ایله دخی لوازم احترامیه‌یه کماینبغی اعتنا اولندی رمضان شریفه اوچ بش کون قاله‌رق شایان بیوریلان مساعدهٔ سنیه موجبنجه ینه حمدی بك برابر اوله‌رق واپور مذکور ایله جانب مصره عودت وعزیمت ایتمشدر حمدی بك سر قرنای سابق حمدی پاشا مرحومدر .

اولوقت محمد علی پاشانك استانبوله کلسی خصوصنده پك چوق صرف رویت ایتمش اولدیغنی حمدی پاشا نقیره حکایه ایتمشدر .

(علاوه) او اثناده محمد علی پاشانك بیوك مخدومی والفظ شان وشهرت وقوت وسطوتنك مفهومی اولان ابراهیم پاشا دخی لوندره‌یه سیاحت ایتمش ایدی . پدرینك استانبوله کندوسنك انکلتره‌یه عزیمتلری معناده بر مبهم پولتیقه‌یه مستند اولمسی لازم کاور .

محمد علی پاشانك استانبوله کلیشی ظاهرده خاکپای شاهانه‌یه عرض عبودیتدن عبارت کبی کورینورسه‌ده ایچ یوزی نه ایدی نه افکار تعاطی اولندی بیلنه‌مدی . [*]

---

[*] محمد علی پاشانك استانبوله کلسی او زمان خارجیه ناظری بولنان مصطفی رشید پاشانك جملهٔ موفقیاتندن اولوب بلکه مقام صدارته ارتقاسنی تسریع ایلمشدر. چونکه محمد علی پاشا بدایت عصیانده مقصدی شام وحلبی خطهٔ مصریه‌یه الحاق ایله بالاستقلال اسکی کولمن حکومتنی احیا ایتمکدن عبارت ایکن فوق المأمول مظفریات سریعه‌یه مظهر اولسی وحلبده اغا حسین پاشا وقونیه‌ده محمد رشید پاشا اردولرینك قولای قولای انهزامیله (١٢٤٨) جیوش مصریه سرعسکری سالف الذکر ابراهیم پاشا بلا مقاومت کوتاهیه‌یه قدر کلوب بروسه‌یه واستانبوله طوغری ایلرولمسنه مانع ومزاحم قالمامسی قوانه توریدیسنك دائرهٔ آمالنی پك زیاده توسیع ایلدیکی محققدر . نتایج الوقوعات مؤلنی محمد علی نك نیت جرأتکارانه‌سنی دردنجی جلدده آچیقدن آچیغه تصریح ایلر . ابراهیم پاشا کوتاهیه‌یه ورودنده اناطولی ولاتنه تحریرات عمومیه کوندروب مصالح دولت علیه‌یی یولنه قویمق ایچون برلکده مذاکره‌یه احتیاج واردر دیو انلری استانبوله دعوت ایتمشیدی دیمك اولیورکه ابراهیم پاشا استانبوله کله‌جك مرکز وطشره وزراسیله مذاکره ومشاوره ایلیه‌رك دولت علیه‌نك ایجابنه باقه‌جق . اول اوانده طربزون والیسی خزینه‌دار زاده عثمان پاشانك دیوان افندیلکی خدمتنده بولنان علی کمالی پاشا مرحومدن مسموع فقیرانم اولمشدرکه والیٔ مشار الیه، ابراهیم پاشانك دعوتنامه‌سنی آلدقده ایشی درحال آکلایه‌رق اندیشه واضطرابه دوشوب نتیجه‌سی مجهول بر امر عظیم ووخیمه قارشماق صورتنی ترجیح ومهام امورك ومسائل

ابراهیم پاشانك لوندره‌ده «پالمرستون» ایله وقوع ملاقاتنده بینلرنده جریان ایدن مصاحبات غزته‌لر واسطه‌سیله قرین اطلاع اولمشیدی . شویله‌كه مصر مسئله‌سنده انكلتره‌لونك دولت علیه وفرانسه‌لونك مصر طرفنی التزاملری عجایب پولتیقه‌یه مبنی ایمش . انكلتره‌نك هند یولنك تقریبی ایله طریق تجارتنك تأمین وتسهیلی مصر داخلنده بولنان بحر احمر ممرلرینك انكلتره یدنده بولنمسنه منوط و بو مطلبك حصولی ایسه حكومت مصریه‌نك دائرهٔ قوت وسطوتنك تنقیصنه مربوط اولوب مصرك هیئت حاضره‌سنك بقاسنده بو مطلبه یول بوله‌میه‌جغنی مطالعه ایله هم كندی چورابلرینی اورمك وهمده بو نیتله ظاهرده دولت علیه‌یه تحمیل بار منت ایتمك كبی بر آتوب ایكی اورمق قبیلندن وپالمرستونك ابراهیم پاشا ایله ملاقاتنده كذران اولان سوزلرك نتیجه‌سی هپ او ممر فكرینك اویاندیرلمسی قضیه‌سندن عبارت بولنمشدر . بو سیاسیاته قوجه محمد علی واقف اولدیغندن زمان اداره‌سنده حكومت مصریه‌یی بو ورطه‌دن قورتارمش ایسه‌ده خلفلری او یولی محافظه ایده‌مامالری سببیله نیجه مال ومناللر اتلافی وقناللر ایجادی ایله مداخلات اجنبیه‌یه یول آچمشلردر . انكلتره‌نك مصر حكومتنه بو تكلیفی بتون دولتلرك وخصوصیله اصل ملكك صاحبی اولان دولت علیه‌نك حقوقنه طوقنه‌جغندن بونك بی‌طرفانه اجراسی ایچون

عظمانك حلی مركز سلطنت سنیه وكلا ووزراسنك آرای صائبه‌لرینه منوط ووابسته وطشره امراسی آندن عاجز ووارسته‌در زمیننده بر جوابنامه تحریر ایلمشدر . بو درجه‌لره قدر مد نظر حرص وطمع ایلیان وسلطنت سنیه‌یی نهایة النهایه راحتسز ایدن محمد علی كبی كم آلمز ومدارا بیلمز بر قوجه قوردك ولی نعمتم دیو كنج پادشاهك ایاغنه كلەرك عرض عبودیت وتأیید رابطهٔ تابعیت ایلمسی نقدر مهم بر وقعه اولدیغی ادنی ملاحظه ایله میدانه چیقار . دور محمود خانیده صورت مخصوصه‌ده دعوت اولنسه قورقوسندن اعتذارلر سردیله تعلل ایدوب كلمیه‌جكی شبهه‌سز اولوب شمدی ایسه كندینی دعوت ایتدرمكه وسیله آرامسی ومثلا اوچ درت سنه‌دنبرو ایكیده برده آق دكزده سیاحتی عادت ایلیه‌رك وردوس صولرینه یاقلاشه‌رق دها ایلرویه طوغری كیتمك میسر اوله‌جقمی دیو محرملرینه كشف راز ایلمسی آرتق دولت متبوعه‌سنه قارشو كمال امنیت ومطاوعت حاصل ایتدیكنه دلالت ایدركه بو نقطه دخی پولتیقه‌جه دولت علیه ایچون حائز اهمیت عظیمه‌در .

خصم جانی اولان قوجه خسرو پاشا ایله استانبولده بولیشوب «پاشا بابا» خطابیله طاتلی طاتلی شقالشدقلری روایت اولنور . سوز آره‌سنده مخاطبنه قارشو «اولاد» تعبیرینی چوق قوللانمش ایمش حضور همایونده دخی بو تعبیری آغزندن قاچیروب درحال خاكپای شاهانه‌یه قاپانه‌رق استعفای قصور ایلمش و «سز دولت علیه‌نك پدری مقامنده صاییلیرسكز» نوازشیله مظهر تلطیف شهریار دقیقه شناس اولمشدر . (للناشر)

دولتلرجه يا بالاتفاق تسويه وياخود اوروپالو برقومپانيه‌يه احاله خصوصلرى فرانسه‌لو طرفندن آيريجه درميان اولنمش ايسه‌ده محمد على پاشا روسيه واوستريا وفرانسه دولتلرينه استناداً انكلتره‌نك سالف الذكر تكليفنه موافقت ايتمدى صكره‌لرى قضيه تحقق ايتدى فرانسه‌نك تكليف ثانيسى وجهله قنال اچلدى اندن برى مصر حكومتى دوكلدى صاچلدى .

اخراج دونما

اق دكز اطه‌لرينك تفتيش احوال ملكيه‌لريله برابر مأمورين ونفرات بحريه‌نك اجراى عمليات مقتضيه‌لرى ضمننده ماسبقده اولديغى مثللو قپودان پاشا قومانداسيله بو سنه دخى دونماى همايون اق دكز طرفنه چيقارلدى .

ايجاد رتبهٔ ثانيه متمايزى

مأمورين وبندكانه اهليت ولياقتلرينه كوره ويرلمكده بولنان رتبه ونشانلر تكثر ايدرك خصوصيله ثانيه رتبه‌سى عادتا رتب عاديه‌دن معدود كبى قالديغندن اصحابى بولنانلر اولى رتبه‌سنه عطف نظر املَ ايتمكده ايديلر هرشيئك عزتى قلتنده اولديغى مثللو كيدرك اشبو اولى رتبه‌سى دخى ثانيه رتبه‌سى حالنه تنزل ايله قدرى تنقيص اولنه‌جغى مطالعه‌سيله برابر شايان تلطيف ومكافات اولان بندكانك دخى طريق ترقيدن دور ايدلمسى لايق وروا اوله‌ميه‌جغنه مبنى اولى ايله ثانيه راده‌لرى آره‌سنده ثانيه متمايزى ناميله بر رتبهٔ جديده احداث اولندى . اشبو رتبهٔ جديده‌دن ابتدا مظهر تلطيف اولانى آتى الاسامى بندكاندن مجلس والا اوراق مديرى حاجى حسين افندى (اول وقت ياشلى باشلى محترم بر ذات ايدى خزينهٔ اوراق مديرى اسبق طاهر بكك پدريدر) ، دعاوى نظارتى معاون ثانيسى چاوش زاده عاطف بك (صحيحاً كباردن دينمكه شايان ايدى) ، مكتوبى سر خليفه‌سى فخرالدين افندى (بو دخى كبار مشرب واولدقجه اخلاقى مهذب وقور بر ذات ايدى) ، بكلكجى كيسه دارى عفيف بك (مؤخراً آمدى وداخليه مستشارلغى كبى خدمات مهمه‌ده بولنمش اولان ومشهور كوپريلى سلاله‌سندن بولنان عفيف بك مرحومدر) ، آمدى خلفاسندن زجائى افندى (ايكى دفعه تقويمخانه نظارتنده بولنمش اولان معارفمندان عصردن نادر الاقران بر ذات ايدى ، شوراى دولت اعضاى كرامندن اكرم بكك پدريدر) ، مجلس والا تحريرات مديرى

مصطفی رشید پاشا

نوری افندی (مدت مدیده آمدی وصکره سرعسکر مستشاری وداخلیه مستشاری اولان ذاتدر)، محمود ندیم بك (صدر اسبق محمود پاشادر)، ابراهیم بك (حالا شورای دولت اعضاسندن صدر اسبق رؤف پاشا زاده‌در)، حرمین ترجمانی اسعد افندی، صو ناظری عبدالحلیم افندی‌که ابنیه مدیرلکی عنوانیله مشهوردر.

تبدل امانت کمرك وسائره

درسعادت کمرك امینی والده کتخداسی طاهر بکك دیکر مأموریتلری مناسبتیله کمرك امانتنی اصالةً اداره‌یه وقتی اولمدیغندن تجارت ناظری صارم افندی‌یه بالاصاله کمرك اماتنی احاله قلندی. وکالتی خدمتنده بولنان ناشد بك زاده مختار بك مجلس والایه النّدی. مصارفات ناظری حاجی ادهم افندی محاسبهٔ مالیه ریاستنه مأمور اولدی. یرینه مالیه‌ده اناطولی دفترداری عاطف بك مصارفات ناظری واسهام محاسبه‌جیسی نشأت افندی اناطولی دفترداری، وصیدا دفترداری اسبق نوری افندی روم ایلی دفترداری، وممیز عزیز افندی اسهام محاسبه‌جیسی نصب اولندی. اناطولی اردوسی مشیری رستم پاشا (رضا پاشا طاقمندندر) بروسه‌ده اوطورمق اوزره عزل وتنکیب ویرینه حلب والیسی عثمان پاشا نصب وتسریب قلندی.

حلبه مجلس والا اعضاسندن سیروزی یوسف پاشا زاده فریق مظهر پاشا رتبهٔ وزارتله تعیین اولندی. مجلس والا ایکنجی کاتبی طاعت افندی ایله برلین سفیری شوکت بکه وخارجیه کاتبی یورغانی زاده توفیق افندی‌یه ومالیه‌ده محاسبه‌جی خالد افندی‌یه (مالیه ناظری اولمشدر) وایوالق قائممقامی ولی پاشا زاده سلیم بکه اولی صنف اولی رتبه‌لری ویرلدی.

صدارت مصطفی رشید پاشا

مکرراً مسند والای صدارتی حائز اولان قدمای وکلادن رؤف پاشانك عزلیله خارجیه ناظری مصطفی رشید پاشا برنجی دفعه اوله‌رق صدر اعظم (۷ شوال)، وخارجیه مستشاری عالی افندی رتبهٔ بالا ایله خارجیه نظارتیله معتنم اولدی. آچیلان خارجیه مستشارلغنه کمسه تعیین اولنمدی. کمرك امینی صارم افندی صدارت مستشاری ومستشار سابق زهدی بك ترسانه ناظری وسابقی توفیق بك کمرك امینی اولدی.

صماقولی خرپوط والیسی وزیر خسرو پاشا عازم سمت بقا اولدی. یرینه

رتبهٔ وزارتله کوتاهیه‌لی میرمیران علی پاشا نصب اولندی (اسبق باش وکیل عبدالرحمن پاشانك پدریدر). قدمای وزرای عظامدن ارضروم والیسی اسعد پاشا سیواس والیسی اولدی (ویانه سفیری وزیر سعداه پاشانك پدرلریدر). ارضروم موقع عسکریسی مأموری فریق بحری پاشا رتبهٔ وزارتله ارضروم والیسی نصب اولندی (چرکس حافظ پاشا مرحومك برادرلرندندر). ودین والیسی خیرالدین پاشا استانبولده خانه‌سنده اقامت ایتمك اوزره بالعزل درسعادتده بولنان مشهور اغا حسین پاشا ثانیاً ودین والیسی اولدی. بو تبدلات صدر جدید رشیدك اثر سوق سدیدیدر.

خارجیه مستشارلغیله برابر عالی افندی عهده‌سنده بولنوب منحل بولنان بکلکجیلك خدمتی برلین سفیری شوکت بکه، برلین سفارتی ویانه مصلحتکذاری سامی افندی‌یه احاله قلندی. ارتق یواش یواش رشید پاشا کندی آدملرینی طوپلامغه باشلادی.

مرعش متصرفی میرمیران محمد پاشا وفات ایدرك یرینه ینه میرمیران یوسف پاشا ثانیاً رتبهٔ وزارتله مرعش متصرفی اولدی.

نظام سفائن تجاریه

او وقته‌قدر تبعهٔ دولت علیه سفائنی حقنده اولنان معاملات تضییقیه‌نك منعیله امور تجاریه‌نك تسهیلی ایچون بحریه مجلسنده یاپیلوب نشر اولنمش اولان نظامنامه دستورالعمل اتخاذ اولندی.

بناء دارالفنون

تعلیم علوم ومعارفك اسباب لازمه‌سنه تشبث اولندیغی بالاده محرر ایدی.

(خاطره) «لیس العلم مرزوقاً لکل احدٍ» عباره‌سنده علمه رزق اطلاقی صحیح اولدیغنه نظراً «ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض» آیت کریمه‌سی مآل حکمت اشتمالنه دقت بیوریله. بوقدرجق اخطار کافیدر. مقام تطویل کلام مقامی دکلدر. (انتهی)

بونك ایچون درمیان اولنان مطالعاتك فذلکه‌سنده درجات ثلثه اوله‌رق ترتیبی تصور اولنان اجراآتکه مکاتب صبیانیه، رشدیه، دارالفنون تشکیلی ایدی، اوچنجی درجه‌ده اعتبار اولنان اشبو دارالفنونك بنا وانشاسنه برنجی درجه‌ده اهمیت

ویریله‌رك ایاصوفیه قارشوسنده اسکی مهترخانه موقعی ایله سلطان سرایی عرصه‌سی بالانتخاب غایت متین وعالی بر بنای رصین انشاسنه بدء اولندی .

امر انشاسی سنه‌لرجه اوزادی (اصابتکه اوزادی قالدی اوزامیوبده یاپیلیویرلمش اولسه ایدی چونکه استانبولده وسائر بلاد شاهانه‌ده علوم ومعارف ایچون مدارس ومکاتب ابتدائیه وتالیه اولمدیغی ودارالفنون درسلرینه یتشمش ذوات بولنمدیغی حقیقتی اوزرینه کیمی قویه‌جق ایدك) حتی او قدر اوزادیکه با قونطوراتو اوروپادن جلب اولنان معمارینه پك چوق سنه‌لر ویریلان (اسکیدن یاپیلان ابنیهٔ عالیه‌دن بحث ایتمیه‌لم یقین وقتلرده یاپیلان باب سرعسکری وقله‌سی ، نصرت جامع شریفی کبی بنالر ایچون اوروپادن معمارلرمی کتیرلدی ایدی) معاشلرك مقدار یکونیله ایچه بر بنای علمی میدانه کلمك ممکن ایدی . وقت وحالك عدم مساعده‌سی وبو یولده اولان نمایشکارانك دکشمسی مانعه‌لریله بر مدت ناتمام قاله‌رق نهایت اکمالی میسر اولوب فقط ماوضع لهنه صرف اولنه‌مدی برچوق ایشلرده قوللانلدی یالکز اسمی دارالفنون قالدی حتی قوائم نقدیه‌نك الغاسی اوراده اجرا اولندیغندن قوائمك معاملاتنه دارالفنون قاعده‌سی نامی ویرلمشیدی الحالة هذه محل مذکور عدلیه واوقاف نظارتنك مرکزیدر . یولیله باشلانلمیان ایشك نتیجه‌سی بویله اولور .

برنجی درسی براقوبده تا اوچنجی‌یه اهمیت ویرلمسی (یوللرك تسویه‌سندن اول اوروپادن استانبوله فیطونلر کتیرلمسی کبی) معارفه خدمت اوله‌مدی اوله‌مدی که او وقتدن شمدی‌یه قدر قرق سنه‌یی تجاوز ایتدی مکاتب ابتدائیه وتالیه‌نك تشکیلاتی بیله هنوز درجهٔ مطلوبه‌یه ایصال اولنه‌مدی . انشاء اللّٰه تعالی کرك بونلرك ترقیاتی وکرك دارالفنونك یکیدن تأسیس واحیاسی عصر کمالاتحصر ملوکانه‌ده میسر وبجه نجه آثار کزیدهٔ مدنیت ومعرفت ساحهٔ تکاملاتده جلوه‌کر اولور .

کله‌لم بحثمزه صکره‌لری جنتمکان سلطان محمود ثانی حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌لری جوارنده کائن الیوم معارف نظارتی دائره‌سی اولان بنا دارالفنون اولمق اوزره یاپیلدی وحالا بالای کتابه‌سنده خط جلی ایله « آچیلدی یمن ایله دار الفنون عثمانی » عباره‌سی منقوش حجر مخصوصدر [*] معارف دائره‌سی اتخاذندن اول بر ارالق مخرج اقلام ودارالمعلمین وصکره مکتب اعدادی اوله‌رق فنون لازمه تدریس

[*] بو لوحه بالقونك اوزرنده برچوق زمان طوردقدن صکره برتعمیرده قالدیرلمشدر. (للناشر)

قلندی نهایت معارف دائره‌سی اولدی وباب عالینك وسط قسمنك حریقندن صکره موقت صورتیله بر ارالق شورای دولت دائره‌سی دخی اورایه صیقشدی .

اکمال لوازم مکاتب حربیه

تنسیقات عسکریه‌نك الك مهمی اولان ارکان حرب ضابطانی ایچون بر مکتب کشادی فرائض حالیه‌دن اولمغله ماچقه‌ده کائن عتیق مکتب حربیه‌نك اعدادیه‌یه تخصیصیله کوچك تقسیمده خسته خانه اولمق اوزره یاپلمقده اولان محلك اکمال واتمام لوازمیله مکمل بر مکتب حربیه اتخاذینه اراده بیوریله‌رق اسباب مقتضیه‌سی استحضار اولندی او وسیلهٔ خیریه ایله فنون عسکریه‌ده مهارتلی ضابطان یتشدیرلمکه باشلاندی .

اشقودره‌لی مصطفی پاشانك مخدومی میرمیراندن حسن پاشا ومرعشلی سلیمان پاشا زاده میر الامرادن کنعان پاشا سلیقهٔ کتابت اربابندن ومستعدان شباندن اولملریله طریقلرینك بالتبدیل حسن پاشا رتبهٔ ثانیه کنعان پاشا رتبهٔ ثالثه ایله مکتوبیٔ صدارت اوطه‌سنه مأمور اولدیلر مشار الیهمادن حسن پاشا سنهٔ تحریریه‌مز اولان بیك اوچیوز آلتیده حلب والیسی بولنان وزیر فطانتسمیردر . کنعان پاشا باب عالیده کسب تمیز ایدرك خارجیه وصدارت مکتوبجیسی ودفعاتله آمدجی وداخلیه مستشاری وشورای دولت اعضاسی وفن شعر وانشاده یدطولاسی اولان کنعان بك مرحومدر .

وفات جریده‌جی چورچیل

قرق یدی سنه‌سی ایجاد اولنان تقویم وقایعدن صکره ظهور ایدن ترکی العباره غزته‌لرك برنجیسی جریدهٔ حوادث نام غزته‌نك مؤسسی انکلتره تبعه‌سندن مشهور جورجیل زمرهٔ محلهٔ خاموشانه دخیل اولدی .

اعانه اوله‌رق خزینهٔ جلیله‌دن شهری مخصص معاش ایله غزته‌نك طبع ونشری اوغلی الفریده احاله قلندی .

اصلاح ادارهٔ تقویم وقایع

تقویم وقایعك بهر هفته نشری اصول موضوعه ایجابندن ایکن صکره‌لری پك سیرك چیقمغه باشلامشیدی . اول وقت مجلس والا رئیسی رفعت پاشا مرحومك تقویم وقایع ایچون « تاریخ ایسه پك یکی ، غزته ایسه اسکیدر » دیدیکی مشهوردر .

نافع افندی

تاریخ لطفی - جلد ۸ صحیفه ۱۱۹

کافی السابق تقویمك بهر هفته نشری حقنده شرفصدور بیوریلان ارادهٔ سنیه موجبنجه تقویمخانه‌یه بعض مأمورلر الندیغی صره‌ده ضبطیه مجلسی باش کاتبی بولندیغم حالده معلومات سابقهٔ فقیرانه‌م سوقیله قدر ینه تقویمخانه‌یه اعادهٔ مأموریتمه قرار ویردی. امور تحریریه فقیر ایله برابر رامز پاشا زاده عزت بك، ترجمه ایشلرینه عاقو بك وقسطاکی افندی مأمور اولدیلر. عزت بك ایله عبد فقیر پك چوق وقت او مأموریتده بولندق میر مومی الیه وفات ایتدی. عبد فقیر او تاریخدن سکسان بر سنه‌سنه قدر تقویم محررلکی ومطبوعات نظارتنده بولندم. علقو بك دخی صکره‌لری وفات ایتدی. قسطاکی افندی سابق سیسام بکی قدمای متقاعدین وزرادن آدوسیدی قسطاکی پاشادر.

بوزاوق وقیصریه سنجاقلری متصرفی جلال پاشانك مغایر رضای عالی حرکات مرویه‌سنه مبنی عزلیله یرینه سیواس متصرفی سابق منیب پاشا نصب اولندی.

تبدل سفارت ویانه

خیلی وقتدن بری ویانه سفیری اولوب مأذوناً درسعادتده بولنان نافع افندی عزل ایله یرینه خارجیه ناظری سابق شکیب افندی فوق العاده بیوك ایلچی نصب اولندی. نافع افندی مجلس والایه الندی. [*]

بعض تنبیهات ازبرای اصول عدلیه

شرعشریف اقتضای منیفنك خارجنده هیچ بر مجرمه اذیت واشکنجه مثللو معامله اولنه‌مامسی ضمننده کافهٔ مأمورین دولت علیه‌یه تنبیهات اکیده اجرا اولندیغی صره‌ده احوال طبیعیه‌سیله وقوع بولمیوب جرح ویا بشقه سببلرله وفات ایدن موتانك جانب شرعشریفدن معاینه اولنمدقجه دفن ایتدیرلمامسی نظامی اقتضاسندن ایسه‌ده اشبو معاینه‌یه مأمور اولان کشف نائبیله برابر طبیب حاذقك

[*] شکیب افندی جبل لبنانده ایکن خارجیه نظارتندن عزل ولونده سفارتنه نصب اولندیغی (١٢٦١) یوقاروده ذکر اولنمشیدی فقط اون آی قدر جبلده مشغول اولەرق لونده‌یه کیتمامش ودرسعادته عودتندن صکره طوغریدن طوغری‌یه ویانه سفارتنه تعیین قلنمشدر. سلفی نافع افندی اوزمانك قلبور اوستنه کلان رجالندن اولوب ویانه‌ده بولندیغی مدتجه دولت علیه یه خیر خواهلغی سوقیله پرنس مترنیخ طرفندن اصول اداره‌مز حقنده بیان اولنان ستم وسر زنشلری باب عالینك کوجنه کیده‌جکنی بیلدیکی حالده عیناً تبلیغدن چکنمامشدر خاتمنده «رب سهل امور محمد نافع» منقوشدر. (للناشر)

دخی موجود بولنمسی اصول اتخاذ اولندی . اشته حاکم شرع بولنان ذاتك طب وهندسه کبی علومه دخی وقوفی لازم اولدیغی بو مثللو معاینات ایچوندر .

انشاء خزینهٔ اوراق

دولتجه تعاطی اولنان کافهٔ سندات واوراق رسمیه‌نك محافظه‌سیله لدی‌الحاجه مراجعتجه سهولتی واداره‌سنده مضبوطیتی ایله برابر حفظ وحراستی ضمننده باب عالی داخلنده الحالة هذه موجود اولان خزینهٔ اوراق دائره‌سنك انشاسی دولتجه بالتنسیب اقتضاسی اجرا اولندی او وقته قدر دولتجه تنظیم وتحریر اولنان وحفظ وقیدی ملتزم اولان سلاطین ماضیه حضراتنك خط همایونلریله دول اجنبیه ایله جریان ایدن وتعاطی اولنان معاهده نامه‌لر وبالجمله سندات رسمیه وتذاکر وتقاریر مهمه ودفاتر عتیقه باب عالی جوارنده کائن مخزنده وبر طاقمی سلطان احمد میداننه ناظر دفترخانه نزدنده قارمه قاریشق آتیلوب حفظ اولنمقده ایدی . شویله حفظ اولنمقده ایدی‌که بونلرك اوزرینه موظف بر مدیر ومأمور اولمیوب دوائرده بریکن وحکمی قالمیان اوراق نه اولورسه اولسون یعنی کرك خطوط همایون وکرك سندات دولیه بولنسون اوزرلری آچیق وپارچه پارچه اوله‌رق مذکور مخزنلره آتیلور قارمه قاریشق بری بری اوزرینه ییغیلیور ایدی شو راده‌لره قدر تقیدسزلك جاری ایدیکه حماللری بش اون غروش ایله اطماع ایدرك برکیمسه کوپه کوندوز اومحلاره کیتسه‌ده الابیلدیکی قدرشیلری طوپلایوب کوتورسه کمسه‌نك وظیفه‌سی دکل ایدی . یالکز دیوان قلمی دفاتر وقیوداتی تحت محافظه‌ده بولنوب قصور اوراق رسمیه‌نك طوپی بو حالده ایدی بوندن فضله مخزنلرك اوستی مرور زمان ایله اسکیوب یاغان یاغمورلر اوراق مطروده‌یه (محفوظه دکل) سرایتله ظن ایدرم مؤخراً خزینه‌نك ختام انشاسنده حین تحری وتفتیشده همان یوزده اللیسی رطوبتدن بربرینه یاپشوب تلف اولمش اولدیغی کورلمشدر [*] اوراق مرقومه

[*] اوراق مذکوره‌یی بر آرالق طوپقپو سراینده قبه آلتی نام محلك اتصالنده‌کی مخزنلره طولدیرمشلر. فقیر وقعه نویس اولدقدن صکره اوراق مذکوره‌نك معاینه وتدقیقنه مأمور اولوب بر هیأتله کچن یاز مذکور مخزنه کیتدك وسنه‌لرجه آچیلمامش اولان قپوسنی آچدردق . مخزن غایت جسیم ؛ اوراق ایله مملو صندوقلر وانبارلر وطوبره‌لر زمیندن طوانه قدر اوست اوسته ییغلمش . فقط دور سابقده قپوسنه ال سورمك کیمسه‌نك حدینه دوشمدیکی کبی سقفی‌ده تعمیر یوزی کورمدیکندن سنه‌لردن بری یاغان یاغمورلر ایچنه

میاننده شایان اعتنا اولان خطوط همایون وسندات دولیه ومکالمات مضبطه‌لری کبی اوراقك بعضلری دخی حین اجراده مأمورلر نزدنده قالوب تلف اولدیغی وشونك بونك اللرینه کچـدیکی بعض مأمورین ترکه‌لری اوراقی میاننده کورولمشـدر وبو کیبلرك فقیرك الیمـه کچن شیلر تاریخجه چوق ایشـه یارامش وبعدالمراجعه خزینهٔ مذکوره‌یه اعاده ایدلمشـدر برکت ویرسونکه اولوقتك دری کبی طیـانقلی قالین کاغدلر شمدیکی کبی تیز وقتده ایشـه یرامیان کاغدلر کبی اولمش اولسـه ایدی دولتجه مراجعت ایده‌جك الده بر ورقه بولنمیه‌جقدی ایشته بو اوراقك مجموعی الدن کچـه‌رك صنفلرینه کوره تفریق ونومرولر وضـع اولنوب منتظمجه حفظ اولنمق اوزره مجلس والا ایکنجی کاتبی محسن افنـدی معیتنه مستعدان کتبـهٔ اقلامدن متعدد افندیلر ترفیق ایدیله‌رك سنه‌لرجه اوغراشیلوب الحالة هذه خزینهٔ اوراقده آلتمش ایکی سـنه‌سندن کری ازمانه متعلق اوراق وسـندات کوچ حالله میدانه چیقارلدی تاریخ مذکوردن اعتبـاراً اوراق وسـندات رسمیه صره‌سیله نومرولر وضعی ودفترلر تنظیمی ایله یولنه قونلمش ایدی خزینهٔ مذکوره‌نك الی ماشاه حسن اداره‌سیچون رجالدن دائمی صورتله بر مدیر وکتبه ومأمورلر تعیین قلندی .

فقط اوراق عتیقه او ترتیبـدن کچمیوب بر طـاقم طوربه‌لرله خزینه‌نك بر کوشه‌سنده وبر طاقمی بشقه محلده قالمشیدی محرر فقیرك جمع ایتمکده اولدیغم مواد تاریخیه مأخذی او اسکی اوراق اولدیغندن دفعاتله خزینهٔ مذکوره‌ده مثلا بلغراده متعلق بر طوربه تحری اولنـدقده بغداده دائر اوراق ظهوری کوریلوب مطلوب وجهله معلومات اخـذنده صعوبت بولنور ایدی حسب الحمیه شو حالك حکایه‌سی

آقمش . صـندوقلرك تحته‌لری وطوبره‌لرك بزلری چورویه‌رك درونـنده‌کی اوراق تعریف اولنمز برحال فرسـودکی‌یه کلمش . تأثیر رطوبتله تفسخ کیمیوی‌یه اوغرایان کاغدلر اوقدر تعفن ایقاع ایلیورکه ایلك کونی بر چاریك ساعت مقداری انجق طوره بیلدك . اوراق مذ- کوره‌یی طیشـارو چیقاروب هواالندردقدن وتبخـیرات فنیه‌دن کچیردکدن صکره باب عالی کتبخانه‌سنه نقل ایتمکده‌یز . اشبو فقره‌نك یازلدیغی تاریخه قدر (محرم ١٣٢٨) کتبخانه‌یه نقل اولنان اوراق ودفاتر بشیوز اون سکز آرابه حموله‌سی تشـکیل ایتدیکنه وطوپقپو سراینك متروك بر مسـجد محلنده موقتاً براقیلان مقداریده ایکییوز آرابه ایله آنجق نقل اولنه بیله‌جکنه نظراً اوراقك عددی تخمین اولنسـون . اسلافمز هیـچ بر کاغدی ییرتوب آتمامشلر لکن اخلاف آنلرك قیمتنی وحسن محافظه‌لری یولنی بیله مامش .   (للناشر)

اوزرينه صدر سابق سعيد پاشا حضرتلرى دفعاتله بالذات خزينهٔ مذكوره‌يه تشريف ايله او مثللو نواقصك اكماله وهر درلو اصلاح وتنظيف وتنظيمنه مصروف اولان همت بركزيده‌سى ثمره‌سيله اوراق عتيقه دخى صورتپذير حسن نظام اوله‌رق اداره‌سى دخى بشقه‌جه بر مدير مكتب ومقتدره احاله‌سيله مشار اليه خزينهٔ مذكوره‌نك مؤسس ثانيسى اولمشدر .

شايان تشكر

ضابطه مأمورلرينك حسن حركت ودقتلرى وتأسيس واجرا اولنان قوانين نظاميه‌نك تأثيرى ايله او اثناده غلطه جانبى حبسخانه‌سنك بر كون آلتى و بر قاچ كوندن صكره يكرمى درت ساعت كيجه‌لى كوندوزلى محبوسدن خالى اوله‌رق قپولرى آچيق طوتلمش اولديغى حوادث يوميه صره‌سنده اول وقت اوراق مطبوعه ايله اعلان قلنمشدر .

(خاطره) مقصد حبسخانه‌نك تطهيرى وهوالنديرلمسى ايسه‌ده محبوسلرى منبع حشرات وفحشيات اولان غلطه سمتنده بويله باشى بوش براقمق موافق احتياط اولمديغندن ضابطه مأمورلرنجه نصل مدار ممدوحيت اولديغى آكلاشيله‌مدى .

وفات شيخ الاسلام مكى زاده (غرهٔ ذى‌الحجه)

دفعهٔ ثالثه اوله‌رق قرق سكز سنه‌سندن برى مقام فتواده حائز مسند عز واحتشام وحسن طور وحركتى پسنديدهٔ خاص وعام اولان مكى زاده عاصم منلا افندى مبتلا اولديغى ضيق صدر علتندن رهاياب اوله‌ميوب او وسيله ايله منتقل دارالقرار اولدى يرينه دار شوراى عسكرى اعضاسندن صدور علميه‌نك اديب معارفمندى عصمت بك زاده عارف حكمت بك افندى تعيين قلندى . بو خصوصه دائر باب عالى‌يه ارسال اولنان خط همايون شايان مطالعه اولمغله صورتى بو محله درج وتحرير قلندى .

« بنم وزير معاليسميرم

خيليجه زماندن برى مسند مشيخت اسلاميه‌ده بولنمش اولان مكى زاده مصطفى عاصم افندى كبى اخلاق منتخبه وعفت مجربه اصحابندن برذاتك ارتحالى كيفيتى كمال تأثرمى موجب اولمش ايسه‌ده حكم الٰهى‌يه رضادن بشقه چاره اولمامغله همان مشار اليهى رحمتله ياد ايتمكده‌يم جمله‌يه معلوم اولديغى اوزره مقام فتوى

مجموع علمای دین مبینك مرجع منفردی وكافۀ امور شرعیه‌نك محل حل وعقدی اولمسیله اول مسند معتنابی بوكره عصمت بك زاده عارف حكمت بك افندی‌یه احاله وتفویض ایلدم . میر مشار الیهك فضائل ذاتیه وخصائل حمیده‌سی والحاصل جامع كمالات انسانیه اولدیغی هركسك مسلمی اولمغله انشاءاه تعالی مصالح موكوله‌سنده توفیقات صمدانیه‌یه مظهریتی الطاف ربانیه‌دن مأمول ایدرم چونكه محافظۀ حقوق ناسی كرك درسعادتمزده وكرك ایالتلرده دعاوی شرعیه‌نك بروجه دقت كورلمسنه موقوف اوله‌رق بو قضیه ایسه اقدم آمالم اولدیغنه وبو املمك حصولی دخی اقدامات متوالیه‌یه محتاج بولندیغنه بناءً جمله علمای كرام ایله بالاتفاق میر مشار الیهك بو خصوصه صرف مساعی جمیله ایده‌جكی مثللو عرفان باهر البرهانی جهتیله مصالح نازكۀ ملكیه‌ده وكلای دولت علیه‌مزه معین قوی اوله‌جغنه دخی اشتباه یوقدر میر مشارالیهك مأموریتی حضور همایونمزده اجرا اولنه‌رق اصول قدیمه وجهله اول امرده باب عالیمزه كیتمش اولمغله اورادن باب فتوایه عزیمتنده تشریفات معتاده ومراسم احترامیه مع زیادةٍ ایفا اولنسون . »

اشبو خط همایون صدر رشید ومفتیٔ جدید ایله باب عالی‌یه بالورود اصولی وجهله مواجهۀ عمومیه‌ده قرائتله مضمون منیفی نشر واشاعت ودعوات خیریۀ پادشاهی تلاوت اولندیغی متعاقب خط مذكورده امر وفرمان بیورلدیغی وجهله ایجاب حالك اجراسنه مسارعت وباب فتواده دخی مراسم معتاده‌نك ایفاسنه مبادرت قلندی . [*]

(استطراد) مناصب علمیه توجیهاتنده مدت عرفیه تعیینی جنتمكان فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك پدر عالیلری فردوس آشیان سلطان مراد خان حضرتلرینك آثار حكمت دثاریدر . حكمت مذكوره‌یی بیان یوانده كتب تاریخده شویله یازلمشدركه « شرعا قاضیلری بر ییل قضاده قویوب بر ییل عزل ایتمك مستحسن اولوب تحصیل علمه بو وضع اقرب اولغین مدت عرفیه تعیینی انسب كورلمشدر . واقعا كیمنی منصبده برقرار ورفاهیتله كامكار ایدوب كیمنی

[*] عارف حكمت بك كندی مشیختنه : « حكمتندن عارفا اولمز سؤال * شیخ‌الاسلام ایلدی یزدان بنی » بیتنی سویلدیكی كبی طول امل ایله بین‌العلماء معروف اولان شیخزاده اسعد افندی (وقعه نویس) « بكا لایق ایكن جای مشیخت * خدانك حكمتی عارف بك اولدی » بیتنی ایراد ایتمشدر . (للناشر)

طول ودراز عزل ايله زار وزبون والام فقر ايله بغرينى خون ايتمك لايق دين ودولت اولمامغله مبادله اولادر . » (انتهى)

ترجمهٔ حال مكى زاده

مشاراليه عاصم ملا افندى بيك ايكى يوز اون ايكى سنه‌سنده وفات ايدن شيخ الاسلام اسبق مكى افنديك صلبندن بيك يوز سكسان سكزده بالتولد اون اوچ ياشنده ايكن بيك ايكى يوز تاريخنده استانبول رؤسنه نائل وطفرات مخدومانه ايله بيك ايكى يوز اون ايكى تاريخنده غلطه مولويتيله محسود الاماثل واون التيده مكهٔ مكرمه پايه‌سيله كعبهٔ مرامه واصل اولدى . يكرمى درتده بالفعل استانبول قاضيسى يكرمى التيده اناطولى يكرمى طقوزده روم ايلى قاضيعسكرلكى مسندلريله مشار بالبنان وشيخ الاسلام چلبى زاده زين العابدين افنديك عزلنده بيك ايكى يوز اوتوز اوچده مقام مشيخت عليايه باسط سجادهٔ رونق وشان واوتوز درتده حاجى خليل افنديك نصبيله خانه‌سنده سبحه‌گردان دعاى شاه دوران وصدقى زاده‌نك انفصالنده بيك ايكى يوز اوتوز طقوزده ثانياً متكا پيراى مقام جليل العنوان وقرق ربيع الاخرنده صدر اناطولى قاضى زاده طاهر افندى مرحومك نصبنده ينه خانه‌سنده اقامتله گذارندهٔ ايام وازمان اولوب ياسينى زاده عبد الوهاب افنديك كبر سن وضعف وجودى سببيله حين انعزالنده عارف حكمت بك مرحومك اول وقت بطريق الاقتباس (فعززنا بثالث) نظم جليليله حساب ايتديكى بيك ايكى يوز قرق سكز رمضاننك اون يدنجى گونى اوچنجى دفعه اوله‌رق مشيخت اسلاميه مقامنه شرفرسان اولدى . او وقتدن اشبو التمش ايكى تاريخنه قدر اول وثانى مدتلريله برابر اون سكز سنه قدر مقام مشيختده كار فرماى امور جمهور وممدوح اكابر وصدور اولمشدر . بيك ايكى يوز التمش ايكى سنه‌سى ذى الحجه‌سى غره‌سنده جمعه گيجه‌سى وفات ايلدى . جنازه نمازينى جماعات كبراى خواص وعوام فاتح جامع شريفنده بالادا او جوارده كائن بهائى مقبره‌سنده پدرلرى مكى افندى قبرى جوارينه اخفا قلندى .

رحمة الله عليه

محرر فقير مرحوم مشاراليهك قلميله بيك ايكى يوز اللى ايكى تاريخنده

استانبول رؤسیله بکام اولمشمدر . زمانی مدرك اولدیغمدن اطوار محاسن کرداری یقیناً معلوممدر . [*]

طبع تعلیمنامهٔ عمومی

او وقته‌قدر هرصنف مأمورین دولت علیه اوته‌دن بری بولدیغی وکوردیکی اصول وقاعده وجهله وبعضلری دخی خودسرانه حرکتله ادارهٔ اموره مبادرت ایتمکده ایدیلر . اره‌ده فوق العاده بر ایش ظهورنده کوندریله‌جك مأموره تعلیمات مخصوصه اعطا اولنه‌کلمش ایسه‌ده بوده عمومیت اوزره اولمیوب واولمسی دخی ممکن اوله‌میوب بونجه متنوع ایشلرك اداره‌سیچون تعلیمات یازلمق قابل اوله‌میه‌جغی بدیهی اولمسیله عموم مأمورینك امور مأموره‌لری دائره‌سنك اورته‌سی بولنوب او نقطه‌دن نظرله هر طرفی شامل وقوهٔ اداره‌یه کافی وحسن حرکتی کافل اوله‌جق صورتده تلاحق افکار ووکلای فخام ایله قلمه النوب مرعیتنه اراده بیوریلان تعلیمات عمومیه رساله شکلنده طبع وتمثیل اولنه‌رق بین المأمورین تعاطی اولندی (معترضه) تنظیمات خیریه تاریخنده‌ن بری اول قدر تعلیمنامه ونظامنامه ولایحه‌لر وقانوننامه‌لر یاپلمشدرکه احکامنك اجراسی شوراده طورسون اوقویوب بلله‌مسی قابل دکلدر بونلرك چوغی امرار وقت ایتمك وایشکذارلقله کورونمك واوروپایه مقلدلك ایتمك مقصدلریله یاپیلان شیلردر یوقسه جهانك هر طرفنه اوازهٔ شان وشوکتی شامل وحبل متین قانون الهی‌یه متمسك ومتوسل اولان دولت قوی شوکت عثمانیه بو قدر یوز سنه‌لردن بری کویا نظامسز وقاعده‌سز یشامش قلقلی اجنبیلره قارشو مطالعه‌لرده بولنلمسی لایقسز شیدر .

ولادت

ذی‌الحجه‌نك یکرمی برنجی کیجه‌سی تولد ایدن شهزاده‌یه (ضیاءالدین) تسمیه بیورلمش اولدیغی باخط همایون باب عالی‌یه تبلیغ بیورلدی .

[*] شیخ الاسلام مشارالیه مسماسنه موافق اولمق اوزره قدوهٔ علما زمره‌سندن دکلسه‌ده اداره‌لی وامور سیاسیه‌یه واقف وحیثیت مقامی تمامیله محافظه ایدر ، وقور بر ذات ستوده صفات ایدی وزماننده طریقك بحق اولوسی ایدی . ذریتی اولمدیغندن براقدیغی اموال کثیره ایاصوفیه‌نك تعمیرینه صرف اولنمشدر . (للناشر)

تشریف پادشاهی بباب فتوی

طریق علمیه وخصوصیله شیخ الاسلام جدیده اولان محبت وتوجه شاهانه‌لرینه دلیل اولمق اوزره ذات حضرت پادشاهی جمعه سلاملغنی جامع فاتحده بعدالادا باب فتوایی بالتشریف ارباب طریقی تلطیف بیوردیلر یوم مذکورده صدور وموالی وارکان علمیه حضور همایونه مثول شرفیله اکتساب نصاب مفخرت وسرور ایلدیلر .

رفع اختلال در حوالی بوسنه

بوسنه طرفنده بهکه‌لی محمد بکك حرکات نامرضیه‌سنك رفعی ضمننده بوسنه والیسی خلیل کاملی پاشا طرفندن سوق اولنان عسکرله وقوع بولنان مجادله‌ده میر مرقوم عونه‌سیله دوچار هزیمت اوله‌رق اخذ وگرفت وپاشای مشار الیهك ثمرۀ همت کار آگاهیسیله غائله‌نك [*] برطرف ایدلدیکی دولتجه استخبار اولندی . مجلس والاده بالمحاکمه حقلرنده ترتیب ایدیله‌جك احکام جزائیه‌نك اجراسی ضمننده میر مرقوم ایله عونه‌سنك استانبوله گوندرلمسی والئ مشار الیه باب عالیدن یازلمشدر خلیل کاملی پاشانك مقدمجه سرحد قولی اشقیاسنك تفریق جمعیتلریله بو دفعه دخی اختلال مذکورك تسکینی حقنده مشهود اولان خدمت برگزیده‌سنی تقدیراً وذاتنی تلطیفاً اوزری طغرای غرا ایله مزین ومرصع بر قطعه قوطی اعطا قلندی مشار الیهك مخدومی علی شفیق بکه مع نشان رتبۀ ثانیه ودامادی عزیز بك ایله متعلقاتندن بعضلرینه رتبه‌لر ونشانلر ویرلدی .

بعض خصوصات مهمه ایله جانب حجازه اعزام قلنان وزرا قپو کتخدالرندن سلیم ثابت افندی زاده اشرف بکك ثالثه نشانی ثانیه‌یه بالتبدیل منحل اولان ثالثه نشانی تحریرات خارجیه مدیری مکتوبی زاده رفعت بکه واندن قالان رابعه نشانی مکتوبی خلفاسندن جلال بکه (سابق داخلیه مستشاری) وبوندن قالان خامسه نشانی مومی الیه اشرف بکك مخدومی مکتوبی خلفاسندن نسیب بکه ویرلدی .

وفات طیار پاشا

موصل والیسی طیار پاشانك وقوع وفاتیله موصل سیواس والیسی اسعد

[*] بوسنه غائله‌سی حقنده وثائق صورتلری (١٥) نومروسیله ذیلده ایراد قلنمشدر .

پاشايه، سيواس عشقر پاشايه، دياربكر ودين واليسی خيرالدين پاشـايه، ارضروم واليسی بحری پاشانك قضاءً وفاتيله ارضروم دياربكر واليسی سابق عزت پاشايه، قونيه واليسی بكر سامی پاشا بروسـه‌ده اقامته مأمور اوله‌رق قونيه عثمان نوری پاشايه توجيه اولندی . ادارۀ ولايات ايچون ينه اسكی وزيرلره احتياج مس ايتديكی وقوعاتله ثابت اولدی طريق علمی اصحابندن درسعادتده مدرسيندن فقر واحتيا- جلری اولنلره معرفت شيخ الاسلامی ايله دفتر ايتديريله‌رك مناسبی وجهله تقسيم اولنمق اوزره ماليه خزينه‌سندن شهريه مبالغ وافيه تخصيص اولندی .

مواد علميه

نصب مستشار بصدرين

روم ايلی واناطولی صـدارتلری دائره‌لرنده مرافعه كونلری موجود اوله‌رق برلكده امور شرعيه رؤيت اولنمق اوزره صدوردن ايكيشر ذاتك بهر ماه بالمناوبه دوام ايتلری واناطولی صدارتی مصالحی روم ايلی‌يه نسبتله خفيفجه اولديغنـدن روم ايلی صـدارتيله استانبول محكمه‌سنه دائمی موظف اوله‌رق بر مستشار تعيينی بالتنسيب باارادۀ سنيه فقهای صـدوردن سيروزی زاده طـاهر افندی روم ايلی صدارتی ومدرسيندن عرضحالجی حسن رأفت افندی استانبول قضاسی مستشارلغنه مأموريتلری اجرا وسائر متفرعات ايجابيه‌سی مقام فتوايه حواله اولندی .

توجيهات ومواد علميه

اشـبو التمش ايكی سنه‌سی وقوعات علميه‌سنك اك مهمی بالاده محرر اولديغی وجهـله مكی زاده‌نك وفاتيله عصمت بكزاده عارف حكمت بكك شيخ الاسـلام نصب اولنمسيدر .

حلب مولويتی حمامی زاده رضـا افندی‌يه، صـوفيه حامد افندی زاده نوراه افندی‌يه، طرابلس غرب سيروزی زاده كامل افندی‌يه، مصر امامزاده عمادالدين افندی‌يه، بروسـه عماد افنديتك برادری جمال‌الدين افندی‌يه، سلانيك امام ثانی مصطفی عزت افندی‌يه، استانبول قضاسی قهوه‌جی باشی زاده نوراه افندی‌يه، مكه حسين بكزاده سعيد بكه، مدينۀ منوره عصمت بكزاده عبداه بكه، ازمير پايه‌سی مرعشـلی محمود افندی حفيدی حلبلی تقی الدين افندی‌يه (بغداد واليسی سـابق تقی پاشا حضرتلريدر)، مرعش مشرب افندی حفيدی امين افندی‌يه احاله قلندی .

اوقاف مفتشی بروسه‌لی شکری افندینك عزلیله یرینه ادبای موالیدن صالح زاده حفیدی رشدی ملا ثانیاً اوقاف مفتشی اولدی .
ادرنه قاضیسی خطاط عزیز افندی ایله امام ثانی عزت افندی ایاصوفیه شیخی نافع افندی صدقی زاده رفعت بك اونجی زاده مصطفی افندی بالچقلی علی افندی‌یه مکه پایه‌سی ونافع پاشا زاده رفیع بکه بلاد اربعه وخارجیه ناظری رشید پاشا امامی حافظ نجیب افندی‌یه مخرج پایه واعتباری ومفتی زاده نجیب افندی‌یه ازمیر وقدری زاده بدری افندی‌یه غلطه وچلبی مصطفی پاشا زاده علی بکه ادرنه وشهری سعید افندی‌یه مصر واستانبولی رشید افندی‌یه خواص رفیعه قضالری ویوسفجق زاده شکری افندی‌یه ادرنه پایه‌سی وفلبه‌لی عزت بکه بوسنه وامام زاده وهبی ملایه عینتات قضاسی توجیه اولندی . بروسه‌لی راغب افندی‌یه مخرج پایه‌سی ویرلدی .

صدور عظامدن امین بك زاده قدری بك وفات ایتمکله یرینه فتوی امینی صدوردن صدقی زاده دامادی عارف افندی مجلس والایه النـدی . خارج مدرسلرندن بوسنه‌لی رفیق افندی فتوا امینی اولدی [*] شیخ الاسلام اسبق عطاء الله افندی زاده شریف ملایه استانبول وعثمان پاشا یکنی صالح بکه بروسه قضاسی وخلیل حمید پاشا حفیدی نظیف بك ایله امام زاده جمال افندی‌یه مکه پایه‌سی ونظیف بکك برادری شفیق بکه غلطه قضاسی وبوسنه قاضیسی توحید افندی‌یه مخرج پایه‌سی ویرلدی .

شیخ الاسلام عارف حکمت بکدن منحل دار شوری اعضالغنه مفتش رشدی ملا استانبول پایه‌سیله مأمور اولدی . اوقاف مفتشلکنه مجلس زراعت اعضاسندن سعد الدین افندی وبونك یرینه یحیی بکزاده عصمت بك تعیین قلندی قدس مولویتی سلانیك مفتیسی یکنی سید محمد افندی‌یه وبکیشهر فناری مسعود افندی زاده نجیب افندی‌یه وسلانیك التمش درتدن اعتباراً جلال افندی حفیدی حسام الدین افندی‌یه (اسبق شیخ الاسلام حسام افندی مرحومدر) وارضروم التمش بشدن اعتباراً علی ساطع افندی زاده قدری افندی‌یه توجیه قلندی .

[*] رفیق افندی مرحوم اجلهٔ فقهای عصردندر مدرسلکدن فتوی امینی اولمسی علمابیننده بعض مرتبه قیل وقالی موجب اولمشیدی . بوتوجیه وجیه شیخ الاسلام جدیدك براثر قدردانیسی اولوب عارف افندینك توصیه‌سنك تأثیریده اولمشیدی . (للناشر)

وفیات علمیه

بالاده ترجمهٔ حالی محرر مکی زادهٔ شیخ الاسلام عاصم ملا افندی وصدوردن امین بکزاده قدری بك .

مواد عسکریه

خاصه فریقلرندن مظهر پاشانك احکام عدلیه ودار شوری اعضاسندن لوا عزت پاشانك فریقلك رتبه‌سیله خاصه اردوسی ارکاننغه مأموریتلری جهتیله یرلرینه دیکر مناسبلری تعیینتك لزومنه مبنی دار شوری اعضاسندن رفعت پاشایه فریقلك وبحر سیاه طوپجی میرآلایی عزمی بك ایله رکاب شاهانه‌ده مستخدم احمد صائب بکه لوالق وطوبخانه مجلسی اعضاسندن رستم بکه میر الایلق رتبه‌لری ویرلدی . دار شوری اعضاسندن لوا محمد پاشا فریقلك رتبه‌سیله عساکر ردیفه مصالحنه مأمور اولدی طوپجی میرآلایی اولوب لوالق رتبه‌سیله طوپخانه مجلسنه مأمور اولان موسی خلوصی پاشانك یرینه قائممقام احمد بك میرآلای و میر لوا راغب پاشانك میرمیرانلق ایله روم ایلی ایالتی متصرفلغنه مأموریتی مناسبتیله یرینه پیاده میرآلایی خورشید بك لوا وآنك یرینه سید بك میرآلای نصب اولندی . مهندس لوا علی پاشا وفات ایدوب یرینه لوا بکر پاشا نصب اولندی اقطار حجازیه محافظی فریق محمود پاشانك یرینه لوا عمر پاشا فریق اولدی .

تنسیقات عسکریه اقتضاسندن اولان بهرسنه عساکر موظفه‌دن اسکیلرك اخراجیله یرلرینه ردیفدن نفرات اخذی مقرر اولدیغندن التمش ایکی سنه‌سنده اردولرده بولنان نفرات عتیقه‌نك اصول استبدالیه‌لری اجرا اولندی عساکر بحریه‌ده دخی بو اصول ترسانه‌ده حضور شاهانه‌ده اجرا قلندی . ارضروم والیسی نصب اولنان بحری پاشانك یرینه لوا حمدی پاشا فریق ومیرآلای بکر بك لوا اولدی . خاصه رئیس ارکانی فریق امین پاشا وفات ایتدی یرینه فریق عزت پاشا کتیرلدی عزت پاشانك یرینه لوا عثمان پاشا فریق وخاصه اردوسی قائممقامی رشید پاشانك یاوری مسعود بك لوا اولدی خسته خانه مأموری میرآلای احیا بك تقاعد ایدلدی . یرینه باب سرعسکری خسته خانه‌سی مدیری قائممقام مصطفی بك میرآلای اولدی .

(علاوه) احيا بلكه درسجه تركتمز اولديغندن احوال ذاتيه‌سنه واقفم تقاعد ايكن وقتنده گنج ايدى . علم وهنرى والسنهٔ شرقيه‌دن ماعدا فرانسزجه‌ده ملكهٔ كامله‌ى ظاهر ، مدارس علميه ايله مكتب طبيه فنونى جمع ايتمش معمور الجوانب، حسن خلق وملاحت وجهله معروف، اديب، حليم، عفيف وطبعى سليم بر مجموعهٔ معارف ايدى . فقر واحتياج ايله درسخانهٔ بقايه گيتمشدر . رحمة الله عليه

وفيات اعيان

موصل واليسى طيار پاشا ، ارضروم واليسى چركس بحرى پاشا ، خاصه فريق امين پاشا ، لوا على پاشا ، مير ميراندن مرعش متصرفى محمد پاشا ، قسطمونى دفترداری باقى افندى . الباقى هو الله

۱۲۶۳ سنه‌سی وقایعی

آلتمش اوچ سنه‌سی دخی حلول ایلدی برمعتاد سخنوران عصر طرفلرندن تواریخ منظومه تقدیمیله تبریک سال جدیده ابتدار اولندی محرر فقیر دخی اولوقت اشبو

کلدکجه ایام وزمان　　طوغدقجه مهر آسمان
شاه جهانبانه همان　　مسعود اوله هرسال وماه
تاریخ فرخ فالنی　　نظم ایلدی لطفی قولی
مسعود ایده نوسالنی　　عبدالمجید خان اله

منظومهٔ تاریخیه‌سنی تقدیم ایله ایفای وظیفهٔ عبودیته ابتدار ایتمشیدم .

سر عسکر تبدلی

قدمای وکلای سلطنت سنیه‌دن خسرو پاشانك مجالس عالیه‌یه مأموریتی باقی اولمق اوزره سر عسکرلکدن انفصالیله یرینه داماد سعید پاشا سر عسکر نصب اولندی . خاصه اردوسی اداره‌سی مشیرلکه بالتحویل قائممقامی بولنان ضربخور رشید پاشایه خاصه اردوسی مشیرلکی عنوانی ویرلدی . صدر وقت رشید پاشاجه بو تبدلدن اولنان استفاده که خسرو پاشانك درجهٔ اقبالدن سقوطیدر ، بونکله برابر هیچ بر وقتده کندوسیله همحال اولمسی محال اولان سعید پاشانك سرعسکرلکی بو بابده ایدیلان تکلفه دکمامشدر . رشید پاشانك خلاف مسلك ومنافیٔ طور وعادتی بولنان بعض متنفذان عصر طرفلرندن اولنان سعایت اوزرینه مشارالیهك یرینه خسرو پاشانك نصبی حوادثی شیوع بولمش وداماد خلیل پاشا ایسه خسرو پاشا ایله بو بابده هم افکار بولنمش اولدقلرندن تنظیماتجه دولت علیه‌نك اجراسنه سعی واقدام ایلمکده اولدیغی اصلاحات خللپذیر اوله‌جقدر ، صدر اسبق محمد عزت پاشا یاخود کرد خواجه عبدالرحمن افندی مقام صدارته کتیرلمش

اولسـه خسرو پاشـا ایله هم فکری بولنانلردن دهـا اهون واولی اولور ایدی زیرا انلر..... مأوف بونلر تعصبله موصوفدر. البتده تعصب ترجیح اولنور وادیده اول وقتك اجنبی غزته‌لرنده بعض فقره‌لر کورلمشدر.

احداث تشریفاتئ خارجیه

درسعادتده مقیم دول متحابه سفرا ومأمورلریله اره صره لاجل السیاحه استانبوله کلکده بولنـان دول اجنبیه پرنسـلری ومتعلقاتی ومسـافرین رسمیه حقلرنده معاملهٔ معتادهٔ احترامیه‌نك بر اصول مضبوطه ومقرره تحتنه وضعیله اکا کوره اجراسـنه اعتنا اولنمق اوزره «تشریفاتئ خارجیه» نامیله منـاسب برینك مأموریتی لازم کله‌رك بو ایشـك دیوان همایون ترجمانلغنه منـاسبتی جهتیله ترجمه اوطه‌سی خلفاسندن آمدی فؤاد افندی قاینی کامل بك خارجیه تشریفاتجیسی تعیین قلندی. مشـار الیه صکره‌لری داخلیه تشریفاتجیلغی دخی علاوه ایله تشریفـات عمومیه نظارتی عنواننی المش ومدت مدیده مصر قپو کتخدالغنده بولنمش اولان متوفی کامل بکدر.

احداث نظارت معارف عمومیه

ماسبقده بیـان اولندیغی وجهله نشر معـارف وعلوم وترتیب مقدمات تربیت عموم نیت خیریه‌سیله دولتجه فوق‌العاده تشبث واقدام اولنان تنظیم مکاتب عمومیه ایچون ائ اول موقع اجرایه وضعی اهم والزم اولان مکاتب صبیانیه ورشـدیه‌نك بر مدتدن بری مجالس متعدده‌ده قلمه النان لایحه‌لر مدلولاتی ایله مواد متفرعه‌سنك اجراسـنه نظارت ایتمك اوزره معارف عمومیه نظـارتی نامیله مجدداً بر مأموریت معتنا بهـا ایجاد وتشکیل اولندی. اشبو نظارت جلیله‌یه ادبای صـدور عظامدن وقعه نویس اسعد افندی تعیین ونظارت معاونلکنه مکتوبی صـدر عالی اوطه‌سی ممیزی ونارسی مترجمی احمد کمال افنـدی (حرم همایون مصـارفات ناظری ایکن وفات ایدن اعیان کرامدن کمال پاشا مرحومدر) انتخاب اولندی.

ارسال سیف مرصع

بغداد والیسی نجیب پاشانك خدمات برکزیده‌سنی تقدیراً وکندوسنی تلطیفاً قرنادن راغب اغا مأموریتیله طرف پادشاهیدن مشار الیهه کرانبها مرصع بر سیف ارسال اولندی.

بغداد طرفنده مدفون اعزهٔ کرام حضراتنك مراقد منوره‌لری ایچون با ارادهٔ سنیه تنظیم واستحضار اولنان پوشیده‌لر والیٔ مشار الیهك مخدوملرندن جمیل بك واسطه‌سیله بغداده کوندرلدی .

تشریف بجمعیت اذنیه در جامع فاتح

نسخهٔ نادرهٔ معارف ومجلهٔ جلیلهٔ الطاف وعوارف اولان ذات کروبی صفات حضرت پادشاهینك علوم ومعارفك نشر وتعمیمنه وارباب علوم حقلرنده بیدریغ بیوریله کلان حرمت ورعایت عالیه‌لرینك نه وجهله نزد شاهانه‌لرنده ملتزم اولدیغنه برهان جدید اولمق اوزره فاتح جامع شریفنده تنظیم اولنه‌جق جمعیت اذنیه‌یه بالذات تشریف عالی وقوعیله صنوف علما ازسرنو تلطیف وختام جمعیته قدر توقف واذن ویرن خواجه افندی حج شریفه کیده‌جك اولمسیله مومی الیهه یدی بیك بش یوز وطلبهٔ موجوده ایله سائرله بر چوق عطیهٔ سنیه اعطاسیله قلوب صافیهٔ ارباب علوم احیا بیوریله‌رق بالشوکة والاقبال اورادن باب سرعسکری‌یه تشریف ایله صنوف جنودیه‌لرینی دخی مسرور بیورمشلردر .

بعض مواد متنوعه

اختراعات جدیدهٔ عصریه‌دن اولان تلغراف مخابراتنك تحت البحر دخی اجراسی بو دفعه انکلتره‌ده تجربه اولنه‌رق انکلتره ایله فرانسه آره‌سنده یکرمی اوچ میل مسافه‌سی اولان (مانش) بوغازینه تمدید اولنمق اوزره بولندیغی او اثناده رهین استخبار اولدی .

مصارفات عسکریه ناظری ادبای رجالدن چاوش زاده عاطف بك وفات ایلدی جنتمکان سلطان محمود خان افندمز حضرتلرینك مابین کاتبلرندن اولوب جلوس همایوندن صکره بعض مناصب معتبره‌ده بالاستخدام کمرك امینی بولنان توفیق بك مصارفات ناظری ومجلس والا اعضاسندن ناشد بك زاده مختار بك کمرك امینی نصب اولندی .

ابطال بازار اسیر

او وقته قدر اشیا وامتعه مثللو کوله وجاریه نامیله بر طاقم عجزه درسعادتده چارشوی کبیر جوارنده اسیر بازاری دنیلان محلده آلنوب صاتیلور وکل یوم مزاد اصولی اجرا اولنوب اوراده متمکن اسیرجی اصنافی یدلرنده مستقل

اوطه‌لرده ایریلی اوفاقلی بیاض وسیاه وحبش کوله وجاریه‌لر بولنور ایدی کوله وجاریه آلوب صاته‌جق اولنلر اورایه کیدر اخذ واعطا ایدرلر وبرطاقم خلق دخی سیرینه کیدرلر ایدی. بهرسنه محرم دخولنده باب عالی‌یی تشریف همایون معتاداولدیغی صره‌ده سنهٔ حالیه‌ده دخی باب عالی‌یی تشریف شاهانه وقوعیله حضور همایونده عقد اولنان مجلس عمومیده اصلاحات مهمه واصول عدلیه مذاکراتی اثناده قریحهٔ شاهانه‌دن سالف الذکر اسیر پازارنده برطاقم رنجش وآزار وقوعی مسموع عالی بیورلدیغندن بحثله قاعدهٔ شرع وانسانیته مخالف بویله برحالك بقاسی تجویز اولنه‌میه‌جغندن بعدما معاملات رقیه‌نك جواز شرعی دائره‌سنده دورانه اعتنا اولنمق اوزره اسیر پازارینك همان طاغیدلمسی حقنده صادر اولان امر وفرمان پادشاهی موجبنجه پازار مذکور درحال لغو وابطال ایدلمشدر.

سرعسکر جدید داماد سعید پاشا منسوبلرندن تحمیصخانه مدیری قپوجی باشی کریدی علی بك ایله بعض کسانه رتبه‌لر ویرلدی. بشکطاشلی موالیدن توحید افندی دخی او صره‌ده دار شورای عسکری اعضالغنه آلندی.

بعض تبدلات

طربزون والیسی خلیل پاشا درسعادتده مقیم اولق اوزره عزل ایله روم ایلی متصرفی سابق سرایلی راغب پاشا بارتبهٔ وزارت طربزون والیسی اولدی بعدبعد خلیل پاشا مجالس عالیه‌یه آلندی. مالیه ناظری نافذ پاشانك وقوع استعفاسیله یرینه صدارت مستشاری صارم افندی بارتبهٔ وزارت مالیه ناظری اولدی.

سرعسکر مستشاری حاجی ادهم بك (رشید پاشا منسوبلرندن) رتبهٔ بالا ایله صدارت مستشاری وآمدی مختار افندی سرعسکر مستشاری ودیوان ترجمانی فؤاد افندی اولی صنف اولی رتبه‌سیله آمدجی ومکتوبیٔ صدارتپناهی محسن افندی مجالس والا اعضالغی انضمامیله خزینهٔ اوراق ناظری وآمدی خلفاسندن نجیب پاشا زاده محمود ندیم بك اولی صنف ثانیسی ایله صدارت مکتوبجیسی ومترجم اول ازمیری امین افندی دیوان همایون ترجمانی وآمدی خلفاسندن قبضمال زاده سعید افندی تحریرات خارجیه مدیری ونورالدین بك مترجم اول نصب اولندی.

فؤاد افندینك آمدجیلکنه تاریخ فقیرانه‌مدر.

وقعه نویس شادی اولسون کروه کتاب
الآن فؤاد افندی دولتده آمدیدر

ادرنه مشیری قپودان اسبق چنکل اوغلی طاهر پاشانك عزلیله یرینه اناطولی اردوسی مشیری سابق رستم پاشا ادرنه والیسی نصب اولندی . خیلی وقتدن بری توقیعیٔ دیوان همایون بولنان قرانش نوری افندی وفات ایدرك یرینه مالیه تذکره‌جیسی اسبق علی رائق بك تعیین قلندی . برمدت مرورنده بودخی وفات ایدوب قپو کتخدالرندن حاجی کشاف افندی نصب اولندی بو توقیعی منصبی بر مدتدن بری قیدحیات شرطیله احاله اولنور کبی منصب مذکوردن صاغ چیقمش اولمیور حوایج ضروریه‌دن اولان قیون اتنك اوقه‌سی او اثناده طقسان التی پاره‌یه صاتلمقده ایکن کسرسز اوله‌رق طقسان پاره‌یه صاتدیرلمسی اراده بیورلدی بو وسیلهٔ کسریه ایله قلوب اهالی جبر وجلب واکمال اولندی قوزی اتنك اوقه‌سی طقسان ایکی پاره‌یه صاتلمسنه قرار ویرلدی .

(مطالعه) اول وقتکی اقچه ایله شیمدیکی پاره بیننده فرق یوز غروشلق متالکك اللی غروشه تنزلیدر اول وقت اوچ عدد قره بشلك ایله آلتی بچق قیه لحم یرینه شمدی او اوچ بشلك ایله بر اوقه ات آلنیور . پاره ینه او پاره شوراسی شایان دقتدرکه هرشیئك چوغی آزندن حصوله کلور . بناءً علیه کسوراتك نه درجه قدر وقیمتی اولدیغی شو فیأتلردن معلوم اولور . بر پاره‌نك قدری اول قدر بیوکدرکه بر پاره‌نك اکسك اولمسی قوجه بیك عددك تمامنه مانع اولور . بو مطالعه‌یه مبنی وقتیله اوفاق پاره‌لقلر تداولی مطالعات اخذ واعطایی تسهیل ایتمشدر.
(انتهی)

او سنه اوروپانك اکثر محلارنده ذخیره مضایقه‌سی سببیله ممالك محروسه‌دن خارجه کلیتلو ذخائر کیدرك درون ممالکه میلیونلرجه آقچه کیرمکله اهالیٔ ممالك پك چوق ثروته مالك اولمشلرسه‌ده ذخیره‌نك ترقیٔ فیأتی زراعتله مألوف اولمیان دارالسلطنة السنیه اهالیسنه موجب ضرر اولدیغی مطالعه‌سیله اهالیٔ استانبولك ینه اسکی فیأتله نان عزیز الملری ایچون میری انبارلرنده موجود ذخائر اسکی فیأتله اکمکجی اصنافنه توزیع ایدیله‌رك اکمك فیأتی اسکی حالده طوتلمشدر .

ضبطیه مشیرلکی وبعض ایالات تبدلی

ضبطیه مشیری چرکس حافظ پاشانك انفصالیله یرینه طرابلس غرب والیسی

قوجه محمد پاشا وآنك يرينه طربزون واليسی راغب پاشا وطربزونه ترحاله متصرفی ولی پاشا زاده اسماعيل پاشا وترحاله‌يه بوز اوق متصرفی مير ميران منيب پاشا بوز اوق سنجاغنه طرنوی متصرفی سابق حلمی پاشا مأمور اولدی .

لدنياتی بيلنمدكجه انسانه حيرت كلور. راغب پاشا طربزونه كيده‌لی چوق وقت اولمامشيدی. بونك بويله آز وقتده طربزوندن قالديريلوب عمرنده كوروب بيلمديكی غرب طرابلسنه ومنيب پاشا ذاتی حلب طرفی اهاليسندن اولوب مدت مديده مصرده استخدام اولنه‌رق بو طرفه دخالت ايتمش وروم ايلی‌يه هيچ كچمامشيكن خوينی صوينی بيلمديكی ترحاله‌يه كوندريلديشی امور متعجبه‌دندر . بو مثللولر كيتدكلری محللرك نوقت احوال وعاداتنی بيلوبده دولته نه‌وقت حسن خدمت ايده‌جكلر . بونلرك ايچنده حافظ پاشانك سبب انفصالنی بيلديكم جهتله بيان ايديورم . شويله‌كه بر كيجه باب ضبطيه حبسخانه‌سندن مشهور بر سارقك فرار ايتديكنی طمرق مديری حاجی حسن بك طويدقده درحال كيجه وقتی استانبولك يكرمی درت قپوسنه برر مأمور ارساليله (مملكته قپو لازم ايمش) علی السحر قپولرك حين كشادنده فراری مرقومه دقت اولنه‌رق اخذ وكرفت اولنمسی تنبيهنی ويرر . يكرمی اوچ قپويه كيدن مأمورلر طوغريجه افادهٔ مرام ايدرلر . فقط يكی قپويه كيدن نفر باب ضبطيه‌دن خبر كلمينجه صباحلين قپونك آچلمامسنی سويلر . برده ايرتسی كون استانبولك ايچنده قلعه قپولری قپانمش ديو وقوعه كلان كفتكو باب عالی ومابين همايونه عكس ايدر . درحال حافظ پاشادن استكناه ماده اولندقده حقيقت حال آكلاشلمش ويكی قپو اولجه كشاد اولنمش ايسه‌ده بويله اذهان عموميه‌يی تخديش وتدهيش ايده‌جك شيئه سببيت موجب مسئوليت اولديغندن طمرق مديرينك عزليله تأديب ايدلمسی حافظ پاشايه امر اولندقده مديرك بونده بيله‌رك جرم وقصوری اولميوب حسن وقبح حركاتنك دولتجه مسئولی كندوسی اولمغله بو ايش ايچون ترتب ايده‌جك معامله‌نك كندوسی حقنده اجراسی لازم كله‌جكنی حافظ پاشا مجلس خاصده اصرار ايلديكنه مبنی ضبطيه مشيرلكندن انفصال ايدر . مؤخراً حاجی حسن بك دخی استعفا ايدرك يرينه ركاب قپوجی باشيلرندن ميركونلی وحيد بك طمرق مديری اولور . بر مدتدن صكره يانيه واليسی مهندس حافظ احمد پاشانك عزليله مشاراليه حافظ محمد پاشا يانيه واليسی نصب اولندی .

تبدل محافظلق

بلغراد محافظی وجیهی پاشانك عزلیله یرینه بارتبۂ سامیۂ وزارت ولی پاشا زاده سلیم بك بلغراد محافظی اولدی . اسماعیل بك ایله برادری سلیم بكك وزارتلری باب عالیده بر کونده برلکده توجیه اولندی . مشارالیهمادن سلیم پاشا استانبولدن حرکتله اثنای راهده کیفسزلنه‌رك بلغراده وصولی متعاقب وفاتی خبری درسعادته وارد اولدی . متوفای مشارالیه مشهور تپه دلنلی علی پاشا زاده ولی پاشا مخدوملرندندر . پدرینك وفاتنده استانبوله جلب اولنه‌رق اول وقت اقطار شرقیه سرعسکری بولنان صدر اسبق رؤف پاشا معیتنه اعزام واوراده بر مدت آرامدن صکره استانبوله عودتنده خواجه‌لق رتبه‌سنه نائل وقرق بشده مالیه تذکره‌جیلکیله محسودالاماثل واللی بشده ازمیره محصل واتمش برده ارضروم دفترداری وبعده استانبوله کلدکده مجلس محاسبۂ مالیه‌یه مأمور وصکره‌لری دخی ایوالق قائممقامی اولدیغی متعاقب استانبوله جلبله بارتبۂ وزارت بلغراد محافظی اولمشدر . بروجه محرر بلغراده وصولی متعاقب وفاتی وقوعیله بالای قلعه‌ده اسلافی جنبنه دفن اولنمشدر . مشارالیه طلیق اللسان ، شعر وانشایه اشنا ، فطین وذکی بر ذات محبوب اللقا ایدی . حلیمکرای مرحومك دیده‌لرم قافیه‌لی غزلنه نظیره‌سی واردر مطلعی بودر .

آلنجه قاشلرك ای مه خیاله دیده‌لرم * باقرمی غیری فلکده هلاله دیده‌لرم

بعض مواد متنوعه

مالیه خزینه‌سنده روم ایلی دفترداری نوری افندینك عزلیله یرینه واردات محاسبه‌جیسی خالد افندی تعیین و بو وسیله ایله مالیه خزینه‌سی امراسی بیننده تسلسل قاعده‌سی اجرا قلندی .

بغداد والیسی نجیب پاشانك بیوك مخدومی احمد شکری بکه مع نشان اولی صنف اولی وبغداد مال مدیری صادق بکه اولی صنف ثانیسی واحمد بكك مخدومی عفت بکه ثالثه نشانی اعطاسیله والئ مشارالیه تلطیف بیورلدی .

بو سنه صره امینی قپوجی باشیلردن احمد اغا نام کمسه اولدی .

سندات شرعیه‌نك دخی تمغالی اوراق صحیحه‌یه یازلمسی اصول اتخاذ قلندی .

مکتوبیٔ صدارت معاونی وکیلی رؤف بك ایله تحریرات خارجیه ممیزی صائب بکه وعربی مترجمی خالص افندی یه رتبهٔ ثانیه ومکتوبی اوطه‌سی ممیزی عینتابی راشد افندی یه وخلفاسندن سنیح افندی‌یه وامین بك ویوسف بکه ثالثه نشانلری ویرلدی . قدمای خواجکان دیوان همایوندن شریف پاشا حفیدی شاعر نهاد بك رتبهٔ ثانیه ایله زراعت مجلسنه مأمور اولدی . ممالك محروسه‌نك مناسب محللرنده طرق ومعابرك تسویه‌سیچون «خزینهٔ نافعه» نامیله بر خزینهٔ مخصوصه کشاد اولنـدیغی بالاده محرر ایدی . تسـویهٔ طرق خواهشی دها اول وقت موجود ایدیسه‌ده اسباب فعلیه‌سنك یولی بولنه‌میوب وسنه‌لرجه بلا ثمره اوزایوب قالمشیدی .

اوته‌دن بری طاپو سندی وتمسکی نامیله اصحاب اراضی‌یه حکومت طرفندن ویریلان اوراقك اصـول مضبوطه تحتنه ادخالی ضمننـده دفتر خانهٔ عامره قلمنه قید اولنمق اوزره مطبوع ودفتر امانتنك مهریله ممهور سندلر تعاطیسنه مباشرت قلندی . برده او وقته قدر اراضیٔ میریه یالکز ارکك اولاده انتقال ایدوب اولاد اناث بو حقوقدن محروم (طائفهٔ نسـانك خصوصیت حالیه‌لری اعمـار اراضی‌یه بالذات مانع اولمسی مطالعه‌سنه مبنی اولمق کرکدر) مؤخراً قیز اولادك دخی ارکك اولاد کبی حق انتقـاله داخل اولملرینـه واناث عهده‌لرنده بولنـان اراضی بابالر عهده‌سنده‌کی اراضی کبی اناث اولاده انتقالنه قرار ویرلدی .

تقویمخانهٔ عامره مأمورلرندن رامز پاشا زاده عزت بکه ثالثه نشانی ویرلمشدر میر مومی الیه دیوان همایون قلمندن نشأت ایدوب پدرینك وفاتنده چوجق قالمش وصدر اسبق صالح پاشایه داماد اوله‌رق برلکده دور ایالات ایتمش جهاندیده وغایت خوش نویس لاابالی مشرب هیچ بر شیدن اورکمز قورقمز قوی القلب بر شخص زشترو ایدی استانبولدن صورت عجیبانه ایله مصره فرار ایتمش واورادە مقتضای لیاقت ذاتیه وقلمیه‌سی سببیله جهادیه باش کتابتی مثللو خدمات مهمه‌ده استخدام اولنوب طوررکن اورادن دخی بر حرکت ناشنیده ایله استانبوله عودت ایتمشدر. مسکن وملبس ومأکلدن عاری اولوب حتی اوچ کون اوچ کیجه بر طوت اغاجنك التنده بر حصیر پاره‌سی اوزرنده یاتوب طوت ایله تعیش ایتمکده اولدیغی اول وقت خارجیه ناظری عالی پاشانك معلومی اولدقده جریدهٔ حوادث محررلکنه دلالت وبر مدتدن صکره ایکی بیك غروش معاش ایله تقویمخانه کتابتنه آلنمسنه همت ایتمشیدی . رحمة الله علیه

تخصیص القاب وعنوان

او وقته قدر تعاطی اولنان بالجمله مکاتیب ومحررات وتذاکره یازیلان القاب بر قاعدهٔ مطرده اوزره جاری اولمیوب هرکس عندی اوله‌رق درلو درلو القاب وعنوان یازمقده ایدی بو اطرادسزلغك لغویله رتب موجوده‌یه کوره القاب رسمیه تعیینی وبین‌الاحاد یازیله‌جق عنوانك تخصیصی ضمننده تنظیم وترتیب اولنان القاب دفترینك نسخ مطبوعه‌سی جمله‌یه نشر واعلان اولندی اوروپا دولتلری نزدنده بولنان سفرای دولت علیه‌یه دخی تفصیل حال ایله برابر دفاتر القابیه‌نك برر نسخه‌سی کوندرلدی .

بر مدتدن بری دردست تعمیر اولان اوچ انبارلی «مسعودیه» نام قالیونك امر تعمیری قرین ختام اوله‌رق حوضدن اخراج و «مجیدیه» و «طائف» نامل‌ریله مجدداً انشا اولنان کبیر واپورلر دخی حضور شاهانه‌ده روی دریایه ادراج اولندی .

ذات حضرت پادشاهینك رمی سهام فن مرغوب ومسنوننده دخی برکمال اولان معلومات سنیه‌لرینك اثر بیعدیلی اولمق اولمق اوزره کمانکشان بیننده «قبضه» اخذی تعبیر اولنان رسمك اجراسی ضمننده اوائناده اوق میدانه تشریف همایون وقوعیله اصول مذکوره اجرا وکشیده قلنان ضیافت سنیه ایله وکلا وحضار موجوده تلطیف واحیا بیورلدی .

قره‌سی متصرفی عباس پاشانك عزلیله اصطبل عامره پایه‌لولرندن قاطو حسن اغا میرمیرانلق رتبه‌سیله قره‌سی متصرفی اولدی . صدور عظامدن حکیم باشی سابق عبدالحق افندی زاده موالیدن خیراه افندی فنون آشنا داعیاندن بولنمغله زراعت مجلسنه النْدی . ضربخانه ناظری ووالده کتخداسی طاهر بکه رتبهٔ سامیهٔ وزارت ویرلدی .

تلطیفات سنیه

سرعسکر سعید پاشا ایله طوپخانه مشیری فتحی پاشا وقپودان پاشایه وضربخانه صرافی دوز اوغلی اغوبه امتیاز نشانلری ومجلس والا رئیسی رفعت پاشا ایله مالیه ناظری صارم پاشا وضربخانه ناظری طاهر پاشا وخاصه مشیری محمد پاشا وخارجیه ناظری عالی افندی ومستشار حاجی ادهم بك وترسانه ناظری زهدی بك ورئیس۔ الرؤسا امین پاشا وسرعسکر مستشاری ممتاز افندی ومصارفات ناظری توفیق بك

وطوپخانه ناظری مختار بك وفابریقه‌لر ناظری حسنی افندی وسائر متحیزان مأمورینه حضور شاهانه‌ده نشانهٔ توجهات عالیه اولمق اوزره بعض مرصعات کرانبها اعطا بیورلمشدر .

آیدین ایله صاروخان سنجاقلری مقدملری بر والی ایله اداره اولنورکن مؤخراً بالتفریق آیدینه سعدالله پاشا وصاروخانه صائب پاشا کوندرلمشیدی . مؤخراً ینه اسکی حالی بالابقا معلومات محلیه‌سی مناسبتیله سلانیك والیسی یعقوب پاشا آیدین ایله صاروخان سنجاقلرینه تعیین و زراعت مجلسی اعضاسندن میرمیران حفظی پاشا وزارتله سلانیك والیسی نصب اولندی . مکتوبیٔ صدر عالی خلفاسی متحیزانندن ودین والیسی حسین پاشا زاده علی شوکت بکه میرمیرانلق رتبه‌سی ویرلدی (الحالة هذه شورای دولت اعضاسندن علی شوکت پاشادر) . داخلیه قلمی سرخلیفه‌سی ناشر افندی ایله مکتوبیٔ صدارت خلفاسی مستعدانندن بسیم بکه ثانیه نشانلری ویرلدی .

نماز تنبیهی

اهالیٔ مسلمه‌نك صلواة خمسه‌یه مداومتله قرب وجوارلرنده بولنان جوامع ومساجد شریفه‌ده جماعتله ادای فریضه‌یه مداومت ایلملری باارادهٔ سنیهٔ مخصوصه جمله‌یه تنبیه واعلان قلندی .

ورود خط همایون

شهزادکان جوانبختان حضراتنك بدء بسملهٔ شریفهٔ قرآنیه ایله برابر امر مسنون ختانلرینك حیدر پاشا صحراسنده اجراسنی مبین باب عالی‌یه مسرتبخش ورود اولان خط همایون موجبنجه لوازم سوریه‌نك تهیئه واحضارینه مبادرت ودرسعادت ایله بلاد ثلثه‌ده کائن اطفال مسلمیندن سنت اوله‌جق چوجقلرك اسم ومحللرینك قیدیله البسه‌لرینك ترتیب واعماله مجلس والا اعضاسندن حسنی افندی تعیین قلندی .

سور همایون

شرفصدور بیوریلان امر شاهانه موجبنجه سنهٔ حالیه شوال شریفنك طقو-زنجی بازار کونی حیدر پاشا صحراسنده سور همایونه بدء ومباشرت اولندی شویله‌که شهزادکان حضراتنك اجرای ختانلریله برابر درسعادت وبلاد ثلثه‌ده کائن بندکان

وداعیان وسائر اهالیٔ اسلام اطفالندن وقت ختانلری حلول ایتمش پك چوق چوجقلر ایچون صحرای مذکورده سنت یتاقلری والبسه ولوازم سائره تسویه وتنظیم قلنمش وممالك محروسه‌ده کائن علمای اعلام وطریق علیه مشایخ کرامندن تیمناً دعوت اولنان ذواتدن بهرکون برر ایکیشر کمسه سور همایونده موجود بولنمشلردر . ختانك اجراسندن اول شهزادکان حضراتنك بدء بسمله ایله سور عالیلرینه مباشرت مقرر اولغله ذات حضرت پادشاهی محل مذکورده کائن سرای عالی‌یی بالتشریف اشبو بدء بسمله ایله اجرا اولنه‌جق سور ایچون قصر همایون پیشگاهنه نصب اولنان شمسیهٔ همایونه وکلا وعلما حاضر اولدقلری حالده ذات حضرت پادشاهی تشریفله شایان بیوریلان امرو فرمان موجبنجه حضار موجوده ایستادهٔ موقع قعود وشهزادکانك بدء بسملهٔ شریفه‌لری کمال تعظیم واحترام ایله آوردهٔ رحلهٔ شهود اولدیغی متعاقب ابتدا شیخ الاسلام عارف حکمت بك ومؤخراً مراد ملا شیخی طرفلرندن اولنان دعوات خیریه‌یه جمله طرفندن وخصوصیله شمسیهٔ همایون جوارینه کتیراش اولان مکتب چوجقلری طرفندن ابراز اولنان صدای آمین پیوستهٔ اعلای علیین اولمشدر . ایرتسی کون اجرای ختان ایچون ترتیب اولنان یدی یوزدن متجاوز اطفال احسان اولنان البسه‌لریله آماده بولنوب شهزاده‌لرك ختانلرینك اجراسی عقبنده انلرك دخی ختانلری طاقم طاقم اجرا اولندی سور همایونده تجمع ایدن زوار واطفال جانبازلر وسائر نیجه نیجه شنلکلر واکلنجه‌لر تماشاسیله کسب سرور ایتمشلردر .

سور همایونك اونجی کونی سفرای موجوده دخی مدعواً محل سورده اکرام اولنمشلردر درسعادت وبلاد ثلثه‌ده کائن بالجمله امرا وافراد عسکریه دخی طاقم طاقم سورهمایونه دعوتله التفات اولندیلر سورك ابتداسندن نهایتنه قدر اون ایکی کون مدت بهرکون بشر نوبت طوپلر انداختیله وکیجه‌لری ایسه محل سورده وبحراً بوغاز ایچنه طوغری ترتیب قلنان صاللر اوزرنده فشنکلر وانواع صنایع ناریه ایله اظهار مسرت واماکن کثیره‌ده وهریرده جمله طرفندن اظهار آثار انبساط قلنمشدر . اطفال مسلمه‌دن بشقه رعایا مکاتبی اطفالی دخی طاقم طاقم سور همایونه جلب اولنه‌رق اکرام والتفات اولنمشلردر . الحاصل ابتداسی بدء بسمله ونهایتی جمعه کونی صلوة شریفه ایله سور همایون مسکی‌الختام اولمشدر . سور همایون خدمتنده بولنان بندکان دخی عطایای سنیه ومرصعات بهیه وخدمت

ختانیه‌ده بولنان حکیم باشی اسماعیل افندی ایله جراح شاکر افندی ترفیع رتبه ایله شادان بیورلمشدر بو اسماعیل افندی مؤخراً وزیر اولوب پك چوق زمان داخل وخارجده مناصب جسیمه‌ده بولنان «اکسلانس» اسماعیل پاشادر .

ظهور مفتاح بیت معظم

سلطان مراد رابع زماننده مکهٔ مکرمه امیری طرفندن لاجل التبرك مقام خلافت اسلامیه‌یه نامهٔ مخصوص ایله کوندریلوب خزینهٔ همایونده محفوظ اقلید احترام اولدیغی حالده اورادن ضایع اولوب او وقته قدر نره‌ده قالدیغی معلوم اولمیان مفتاح شریف او اثناده ادرنه وجوهندن قپوجی باشی مصطفی بکك ادرنه‌ده کائن خانه‌سی درونده ذکر اولنان نامه ایله ظهور ایدرك اورادن دربار شوکتقراره ارسال قلندی خصوص مذکور تفألات خیریه‌یی موجب اولمسیله محظوظیت سنیه‌یی ایجاب ایلدیکندن خرقهٔ سعادت دائرهٔ سعیده‌سنه وضع ایله وکلا وعلما ومأمورینك زیارتنه ودائرهٔ علیهٔ مذکوره‌ده محفوظ محفظهٔ تعظیم قلنمسنه ارادهٔ سنیه شرفسنوح ایتمش ومیرمومی الیه حقنده تلطیفات سنیه اجرا بیورلمشدر .

بوسنه والیسی قدمای وزرای عظامدن خلیل کاملی پاشانك وقوع استعفاسیله یرینه ادرنه والیسی سابق طاهر پاشا نصب وتعیین قلندی .

مسئلهٔ بدرهان بك

موصل ولایتی ملحقاتندن جزره قضاسی متسلملکی ایله اول حوالی‌یی سلمه السلام آوردهٔ دست تعدی واقتحام ایدن بدرهان بك حقنده دفعاتله باب عالی طرفندن وقوع بولان نصایح وتنبیهات مشفقانه‌یه حوالهٔ سمع واصغا ایتمدیکی جهتله مملکت مذکوره‌ده دخی اصول عادله‌نك اجراسی ایچون میرمومی الیهك دفع غائله‌سی فرائض حالیه‌دن بولنمشیدی . بناءً علیه اناطولی اردوسی مشیری عثمان پاشایه ویریلان مأذونیت اوزرینه قوهٔ کافیهٔ عسکریه ایله جزره طرفنه حرکتله اول امرده ایدیلان اشعار واخطار عادلانه‌دن متنبه اولمدیغی مثللو مشیر مشار الیهك بو بابده نصایح مؤثره‌سنی دیکلمیه‌رك اردوی همایون اوزرینه شبخون ایلسی تأدیب وتنکیلنی ایجاب ایلیوب وقوع بولان متعدد محاربه‌لرك نتیجه‌سنده غائله بر طرف ایدلمشدر [*] شویله که میرمومی الیهك تحصن ایلدیکی اوراق قلعه‌سی اوزرینه

[*] بدرهان بك غائله‌سنه دائر بعض وثائق صورتلری (١٦) نومرو‌سیله ذیل کتابده ایراد اولنمشدر . (للناشر)

عثمان پاشا قوماندەسیله صاغ، صول، جبهه طرفلرندن سوق اولنان اوچ قول ایله اولنان تضییق ومحاصره‌یه تاب آور اوله‌میه‌رق متشبث دامن عفو وامان اولمغله عثمان پاشا طرفندن کوندریلان خبر اوزرینه میر مومی الیه ایکی نفر اوغللریله اردوی همایونه التجا وبرابرلرنده بولنان معهود خان محمود دخی بولندیغی محلدن فریق احمد پاشایه دخالت ایتدیکی خبری باب عالی‌یه باوروود حقلرنده عفو عالی شایان بیورلدیغی محلنه تبشیر اولندی. بدرخان بك وخان محمود حادثه‌لری اول وقت ایجه بر غائله ایدی. چونکه مومی الیهك تحصن ایتدیکی قلعه غایت متین واستوار واطرافدن اوزرینه وارلمق دشوار اولدیغنه مغروراً اورایه قپانوب اوزرینه سوق اولنان عساکر شاهانه‌یه بالای قلعه‌دن وطاشلر آره‌سندن تفنك وطوپ آتمغه باشلامش واناطولی اردوسی رئیس ارکانی مشهور صبری پاشا صول وفریق عمر پاشا ایله میر میران مصطفی پاشا صاغ قولدن ومشیر عثمان پاشا اورته قولدن یورییش ایدرك وهر طرفدن طوپ وهوان وخمبره وتفنك آتدیریله‌رق اوچ کیجه قلعه محاصره وتضییق قلنمش ودردنجی کون بدرهان بك بالای قلعه‌دن رای وامانه آغاز وتسکین نائرهٔ حربی نیاز ایلسنه مبنی کندوسیله عیال واولاد ومتعلقاتنه رای وامان ویرلمش اولدیغندن ایکی نفر اوغلی وتبعهٔ خصوصه‌سیله اردوی همایونه کله‌رك اعتراف جرم وقصور وکمال خجالتله استدعای عفو ومرحمت پادشاه مراحم نشور ایلمش ودرسعادته کوندرلملك اوزره اولدیغی خبر تفصیلیسی واصل باب دولت اولمشدر. اشته بو حال ایله ذکر اولنان غائله بر طرف اولدی. میر مومی الیه خیلی وقتدن بری اورالرده کسب تفرد ایله شهرتیاب وموصل والیلرینه اطاعت وانقیاددن متباعد اوله‌رق وادیٔ سرکشیده بولنور ایدی محلنك مناعتی وکردستانجه مشهور اولان قوت ومکنتی مانع انقیاد وموجب تزاید توحش وعنادی اولوب غائله‌سزجه اداره‌سی یولنده دولتجه آره‌صره مأمور کوندریله‌رك جلب واستمالتی اسبابنه ایدیلان کلفت وهمتلر ثمره‌سز قالمش ایدی حتی اعیان کرامدن کمال پاشا مرحوم بو مسئله ایچون بر قاچ دفعه موصله کوندریله‌رك اوتاریخه قدر مأمورین دولتدن کمسنه‌نك کیتمامش اولدیغی جزره‌یه واروب مأمور اولدیغی اوامر وتنبیهاتی بدرهان بکه بالذات بیان وافاده ایلمشدر. بدرهان بك ترکجه بیلمدیکندن کمال پاشا حضرتلری فارسی لسانیله میر مومی الیهه افادهٔ مرام ایلمشدر نهایت سوزك عدم تأثیری قطع نزاع ایچون لسان سنانی بروجه محرر استعماله بادی اولمشدر.

بدرهان بکی درسعادته ایصاله مأمور دیاربکر قائممقامی سابق رشید بك ایله بغدادی عبدالقادر اغایه میر میرانلق ویرلدی بو عبدالقادر پاشا مؤخراً مدت مدیده ازمیر کمرکجیسی اولمشدر .

قباحت وشقاوت مکرره اصحابندن اولوبده حبس وتضییق ایله اصلاح نفس ایتملری قابل اولمیان نفوس مضره‌نك بلاد بعیده‌دن طرابلس غرب جهتنده فیزان نام محله تبعیدلری اصول اتخاذ قلندی .

تبدل مسند قپودانی وسائره

قپودان دریا محمد علی پاشانك عزلیله یرینه داماد خلیل پاشا بو کره دخی حضور همایونده قپودان دریا نصب اولندیغنه دائر باب عالی‌یه خط همایون ارسال اولندی .

سلستره والیسی میرزا سعید پاشانك عزلیله یرینه سابق سلستره دفترداری جبل اقطار صادق افندی رتبهٔ وزارتله سلستره‌یه وبالاده ترجمهٔ حالی تحریر اولنان سلیم پاشانك یرینه طرنوی قائممقامی محمد پاشا بلغراده ووارنه محافظی عمر پاشا طرنوی‌یه وبابا طاغلی حسین پاشا وارنه‌یه وقسطمونی والیسی سابق اشقودره‌لی مصطفی پاشا کامل پاشانك یرینه صیدایه وقونیه والیسی سابق بکر سامی پاشا قسطمونی‌یه تعیین قلندیلر .

(خاطره) بو توجیهاتده اهله فی محله ما آلنه ماصدق بابا طاغلی حسین پاشانك وارنه‌یه مأموریتیدر زیرا حسین پاشا اولطرفلی اولدیغندن وارنه سنجاغنك نه صورتله اداره اولنه‌جغنی قبل التجربه بیلور ایدی . ودین والیسی اغا حسین پاشا ایله سلستره والیسی میرزا سعید پاشا کبی تهدیدینی ایقاعه مقتدر وهر درلو تدارکات ومدافعاته قادر اولان وزیرلردن اولحوالینك خلوی ویرلرینه کلانلرك احوالی اوته‌دن بری بلغارستان ایچون ترتیب اولنان مقدمات فسادیه‌نك سرعت انتاجنه سهولت بخش اولمشدر چونکه حسین پاشا ایله سعید پاشا اورالرده کوکلشمش ومملکتین وصربستانجه درجهٔ قدرتلری طانمش اولدیغندن بونلرك زماننده خارجدن قولایلقله افکار فسادیه دخوله یول بوله‌مز ایدی .

ظهور مسئلهٔ یونانیه

آتنه‌ده مقیم دولت علیه سفیری قسطاکی بکه اولنان معاملهٔ بارده‌دن طولایی

سلطنت سنیه ترضیه طلبنه [*] حسب الناموس مجبور اولدیغنه بناءً کیفیت مجلس خاص وکلاده لدی التذکر یونان دولتنك امور اجنبیه ناظری موسیو قولتی بالذات جانب سفارته کلمك وجوابنی دخی برابرجه کتورمك اوزره خارجیه نظارتندن مومی الیهه مکتوب یازلمسی ایله بو صورتك وقت معیننده اجراسی ترضیه عد اولنمسی وعدم ایفاسی تقدیرنده ترك سفارتله بو طرفدن کوندریلان واپور ایله سفیرك درسعادته عودت ایتمسی ما آلنده سفیره تعلیمات قطعیه کوندرلمسی تنسیب اولندی مقتضاسی وجهله حرکت قلندی مذکور واپور بو طرفدن تعلیمات محرره ایله محلنه بالوصول ترضیهٔ مذکوره وقت معینه قدر اجرا اولنمدیغندن برموجب تعلیمات قسطاکی بك ترك سفارتله استانبوله عودت ایلدی مسئلهٔ مبحوثه بتون بتون میدانه چیقدی دولت علیه اکمال ناموسنی مطالبه‌یه مجبور اوله‌رق اقتضا ایدن اسباب وتشبثاتك تهیئه واجراسنه باشلادی شویله‌که بروجه محرر ترضیه‌یی اعطایه یونان دولتی موافقت ایتمدیکندن بو بابده تدابیر لازمه‌نك اتخاذینه مجبور اولدیغی حالده یونان حکومتی بو ماده ایچون نمچه دولتنك وساطتنه مراجعت ایتمش اولدیغندن دولت مشار الیهایه رعایت مخصوصه اولمق اوزره تصور اولنان تدبیرك اجراسی تأخیر اولنمشیدی .

دولت علیه‌نك آوستریا سفیریله بو طرفده ایلدیکی مخابرات ومذاکراتدن وویانه‌ده شکیب افندی واسطه‌سیله اوستریا باش وکیلی پرنس (مترنیخ) جنابلرینه ایدیلن مراجعتدن مطلوب وجهله ثمره کوره‌مدیکی آکلاشلدیغندن بو ترضیه ماده‌سی بین الدول اوزون اوزون بر مسئله رنکنی آله‌رق ویانه‌ده پرنس مترنیخ اوته‌دن بری دولت علیه خیر خواهلغنی مسلك مخصوص اتخاذیله سلطنت سنیه‌یی ممتدار ایده کلدیکی حالده بو مسئله‌ده دوچار کریوهٔ اغفال اوله‌رق بر وجه محرر خلاف مأمول طور وحرکتده بولنمش وفرانسه سفیری موسیو (بورقنه) دخی «زاد فی الطنبور نغمه» طرزیله فلمنك قرالنك بو مسئله ایچون حکم نصبنی دولت علیه‌یه ارائه وتکلیف ایلشدر . بو حرکتلره قارشو باب عالی حرکت واقعه‌سنده نه درجه حقلی بولندیغنی اطرافیله وسفراسی واسطه‌لریله دول معظمه قابینتولرینه

[*] شکل معامله‌یه وحکومت سنیه‌جه نه‌صورتله تلقی اولدیغنه ونه تدبیر اتخاذی مناسب کورلدیکنه دائر ١٩ صفر ١٢٦٣ تاریخلی عرض تذکره‌سی صورتی (١٧) نومروسیله تذییلات میاننده مندرجدر .

بيلديرمشدر . اشته بو تدبيرلر وخصوصيله آوستريا دولتنك مارالبيان توسطى حقنده مؤخراً پرنس مترنيخك تبديل افكار ايله دولت عليهنك ترضيه طلبنى تنسيب ايتديكى آكلاشلمش وبو خصوصدن طولايى باب عالى طرفندن وجانب اشرف شاهانهدن كندوسنه ابراز آثار شكرگذارى اولنمش ايسهده مسئلهنك صورت مطلوبهسى تعيين ايتماسى سببله تشبثنه مجبور اولديغى احوالدن تولد ايدهجك محاذير متصورهنك مضرتى ومسئوليتى يونانه راجع اولمق اوزره دولت عليهنك اك اول استانبولده مقيم يونان سفيريله قطع رشتهٔ مناسبت ايلديكى مثللو ممالك محروسهده بولنان يونان قونسلوسلريله دخى مأمورين سلطنت سنيهنك قطع مناسبت ايتلرينى عموماً مأمورلرينه امر و اشعار وبو اشعار تاريخندن برماه مرورنده بتون يونان كميلرينه تجارت ساحليهنك منع اولنهجغى يعنى دولت عليه ليمانلرندن ديكر ليمانلره اشيا نقلنه مساعده اولنميهجغى اعلان ايلدى [*] او آرالق دولت عليهنك آرناوودلق وكردستان كبى بعض محللرده واقع غوائل داخليهسى سببيله سوق ايلديكى عسكر اورالرده توقفه مجبور اولدقلرندن يونانلو ايله شايد محاربهيه لزوم كورينور ايسه مصر والى طرفندن ايجابى قدر عسكر وحرب كميلرينك يونان عليهنه سوقنه قرار ويرلمشيدى بو قرار اوزرينه يونان قرالى طرفندن او آرالق معرض ترضيهده سطحى المآل وارد اولان نامهنك [**] ترضيهيه عدم كفايتى جهتيله حقيقت حالك اعلاننه دولت عليه مجبور اولهرق اوبابده بالجمله سفراى سلطنت سنيهيه مفصل ومشروح محررات اقناعيه اطاره قلندى .

(معترضه) اولوقت دولت عليه سفراى كبيرهسندن سليمان پاشا پاريس وشكيب افندى ويانه سفيرى ايدى سفراى سائره ايله برابر مشار اليهمانك بو مسئله خصوصنده پك چوق سعى وغيرتلرى كورلمشدر . هله سليمان پاشانك مشغول اولديغى باشلى ايشلردن برى دخى تونس مشيرينك پاريسده صورت رسميهده قبول اولنمسى حقوق دولت عليهيه طوقنديغندن ناشى سفير مشار اليه طرفندن اوبابده پروتستولر ومخابراتله اوغراشلمسى قضيهسى ايدى دها اول وقت تونس ادارهسى سوريدن آيرلمغه باشلامش ايمش سبحان الله نه حميت نه ديانت كه مقام خلافت

[*] يازيلهجق شو معاملاتلره دائر ٢٦ جا ١٢٦٣ تاريخلى بر ديكر تذكرهٔ معروضه صورتى (١٨) نومروسيله ذيلده ايراد قلنمشدر .

[**] نامهٔ قرالينك صورت ترجمهسى (١٩ نومروسيله ذيل كتابده ايراد ايدلمشدر.

اسلامیه‌یی طانیمیوبده حمایهٔ اجنبیه‌یی اختیاره ودرت یوز سنه‌لك رابطهٔ اسلامیه‌یی قطع وکسره قننی ضرورت اجبار ایلدی اشته شو حمیتسزلك مؤخراً وقوعه کلان حالی انتاج ایتدی .

کلام مانحن فیه بروجه محرر دولت علیه درسعادتده وممالك محروسه‌ده بولنان یونان سفیر ومأمورلریله قطع مخابره‌یه مجبور اولمش اولدیغنی رسماً اعلان ایلدی .

او اثناده برلین سفارت سنیه‌سی طرفندن مورود بر مکتوبده اتنه سفارتنه اهل اسلامدن بر سفیر کوندرلسه بو کشاکشلر اولمز یولنده پروسیا قابینه‌توسی طرفندن اخطار اولندیغی محرر ایدی . بوکا جواباً باب عالیدن کوندریلان جوابنامه‌ده واقعا ظاهرده بو رأی مناسب کبی کورینور ایسه‌ده خارجدن باقلغله بو رأیك اصابتی اکلاشیله‌مز چونکه اولا اتنه‌ده بولنه‌جق سفیرك مملکتك اسانته واهالینك عاداتنه وقوف ومعلوماتی اولمق لازمدر حال بوکه اهل اسلامدن بو صفتله سفیر آز بولنور بویله معلوماتلی اوله‌رق بولنه‌جق سفیر مسلمه قسطاکی بکه نه معامله اولنیورسه اوکا دخی او معامله اولنه‌جغی محققدر یوق لسان بیلمز ایسه عدم وقوف جهتیله دوچار اغفال اوله‌جغی شبهه‌سزدر ایشته یونانلینك مسلماندن سفرا ایستملرینك معناسی بودر زمیننده مطالعه اولنمشدر .

(مطالعهٔ فقیرانهم) نزدنده بولندیغی دولتله بر سفیر اره‌سنده جهت جامعهٔ مذهبیه بولندیغی حالده سفیر مذکورك حسب المأموریه مرسلی اولان دولتك منافعنه دائر وقوع بوله‌جق افاداتی هر نه‌قدر یولنده بولنورسه‌ده ینه نزدنده بولندیغی حکومته کران کلمسی طبیعیدر مذهبجه اتحادی اولمیان سفیر حقنده بو خاطره اولمز . انتهی . مابعدی سنهٔ آتیهٔ موادی صره‌سندده‌در .

غائلهٔ نجد

اقلیم حجازده واقع نجد الکاسنك فیصل بن ترکی نام شیخی بر مدتدن بری وادیٔ مخالفت وتغلب واستبدادده پویان اولدیغندن جادهٔ ناجیهٔ انقیاده ارجاعی واجبات امور ملکیه وشرعیه‌دن بولنمغله جواریت مناسبتیله مرقومك اصلاح حالیله دفع فسادی اسبابنك استحصالی مکهٔ مکرمه شریفی محمد بن عون افندی‌یه طرف شاهانه‌دن اراده بیورلمش اولمغله موجبنجه شریف مشار الیه بالذات حوالیٔ نجدیه‌یه عزیمت ومعیتنده بولنان عساکر نظامیه ایله ارائهٔ رایات

قوت وسطوت ایلدکدن صکره مرقومی دائرهٔ استیمانه دعوت ایتمش وقوت قاهرهٔ سلطنت سنیه‌یه مقابله ایده‌میه‌جکنه ووخامت عاقبتنه عقلی ایره‌رك مرقوم برادری عبدالله ترکی بی وسائر مشایخ نجدیه‌یی معسکر همایونه کوندروب طلب عفو وامان ایلمش اولدیغندن مشارالیه دخی طرف اشرف جناب خلافتپناهیدن زکوة ظفر اولمق اوزره کندوسنه معاملهٔ عفو وصفح بیوریله‌جغنی وعد ایده‌رك کافهٔ منابر جوامع شریفه‌ده نام خلافت انسام جناب پادشاهی ایله توشیح خطبه قلنمش ونظامات مملکتك استکمالی ومرتبات میریه‌نك استحصالی ایله مشغول بولنلمش اولدیغنی جده والیسی طرفندن باب عالی‌یه بیلدیرلمشدر سیاق حاله کوره اورته‌یه برده نجد مسئله‌سی قونلمقسزین غائله‌سزجه ایش بیترلمشدر چونکه امر اهلنه تفویض اولنورسه موفقیت درکاردر .

غریبه

ارض مصرده زلزله وقوعی نادر اولدیغی معلوم ایسه‌ده تموزك ایچنده بر بری آردنجه وبری برندن شدیدجه وقوع بولان حرکت ارضدن نفوس وابنیه‌جه بعض تلفات وقوع بولدیغی حوادث مصریه‌دندر . ربم کافهٔ بلادی محفوظ بیورسون آمین .

بالاده ذکر اولنان جزره غائله‌سنك بر طرف اولمسی مناسبتیله او وقته قدر حوالیٔ کردستان بر طاقم رؤسای متغلبهٔ اکراد اداره‌لرنده بولنوب دولت علیه‌نك قوهٔ ضابطه‌سی اورالرده نابود حکمنده ایدی بوکا سبب ایسه حوالیٔ مذکوره‌نك حین فتحنده یوردلق اوجاقلق اوله‌رق خط همایونلر وفرمان عالیلر ایله اورالرك هر درلو اداره‌سی رؤسای مملکته حواله اولنمش ومرور زمان ایله رؤسای مملکت وقت وزمانك ایجاباتندن غفلتله وحشیانه حرکتده بولندقلرندن اصلاح حاللری واجبات امور ملکیه‌دن بولنمشیدی . بروجه محرر بدرهان بك غائله‌سنك دفعی کردستانجه اصلاحات اجراسنك مبدأی اولمسیله اغانهٔ اوقات ایدلمکسزین اسباب اصلاحیه‌یه دونتجه تشبث اولندی . غائله‌نك رفعی خدمتنده بولنان امرا وضابطان ونفرات عسکریه ایله مأمورین سائره‌یه مخصوصاً تنظیمی اراده بیوریلان نشانلردن الك اول بر قطعه‌سنك قبول وتعلیقنه طرف پادشاهیدن تنزل بیورلمسی مجلس خاص وکلا جانبندن با مضبطه حضور همایونه عرض ونیاز قلنمش وبر موجب نیاز

اجرای ایجابنه مساعده ورغبت بیورلدیغی با خط همایون تبشیر اولنمشدر . رحمته وسیله اولملق ایچون مضبطه‌ده مهری اولنلرك اسامیسیدر .

صدر اعظم رشید پاشا، شیخ الاسلام عارف حکمت بك، سرعسکر سعید پاشا، طوپخانه مشیری فتحی پاشا، مجالس عالیه‌یه مأمور محمد علی پاشا، مجلس والا رئیسی رفعت پاشا، مالیه ناظری صارم پاشا، تجارت ناظری رضا پاشا، خاصه مشیری رشید پاشا، طوپخانه ناظری طاهر پاشا، اوقاف ناظری حسیب پاشا، مجلس والا اعضاسندن عارف پاشا، ضبطیه مشیری محمد پاشا، صدوردن محمد عارف افندی، خارجیه ناظری عالی افندی، صدارت مستشاری ادهم بك، ترسانه ناظری زهدی بك، آمدی فؤاد افندی، مکتوبی محمود ندیم بك .

تاریخ تبییض کتاب اولان اشبو بیك اوچ یوز اون درت سنه‌سنده ذوات مذکوره‌دن برحیات اوله‌رق کمسه قالمامش وهپ‌سی انتقال دار آخرت ایتمشدر. سبحان الله محمود ندیم بك که صدر اسبق محمود ندیم پاشادر، اولوقت مضبطهٔ مذکوره‌نك ذیلنده بولندیغی مثللو وفاتی دخی او یولده جمله‌سندن صکره وقوع بولمشدر . رحمة الله علیهم اجمعین

ارسال نشان بجانب والیٔ مصر

مصر والیسی محمد علی پاشا ابتدای تولیسندن بری خطهٔ مصریه‌نك اعماری یولنده صرف ایتمکده اولدیغی نقدینهٔ همت وغیرت شایستهٔ تقدیر شوکتمصیر پادشاه مکارم خصلت اولدیغی مثللو او اثناده رشید ودمیاط طرفلرنده بر چوق اراضی ومزارعك اعمار واحیاسنه بادی اولملق اوزره نام شاهانه‌یه منسوب اعمال ایتدیکی ترعه[*] لر مسموع پادشاهی اولدقده حصوله کلان محظوظیته نشانهٔ علنی اوله‌رق ماببن همایون باش کاتبی شفیق بك واسطه‌سیله والیٔ مشار الیه نشان امتیاز ایله تشریفات سنیه ارسال وازبار بیورلدی ومکتوبیٔ صدارت خلفاسندن حفیدی مصطفی فاضل بك ایله بندکانندن ثابت بکك رتبه‌لری ترفیع ایله رتب مذکوره‌یه مخصوص نشانلر ویرلدی .

مرعش والیسی یوسف پاشانك عزلیله یرینه بارتبهٔ وزارت میرمیراندن طوسون پاشا ودیار بکر والیسی خیرالدین پاشانك یرینه قونیه والیسی حمدی پاشا نصب وتعیین اولندی .

[*] ترعه ضمتا ایله صویی شیشیرمك ایچون یاپیلان قپاقلردر فرانسزجه‌سی écluse در .

التمش اوچ سنه‌سی تجارت ناظری بولنان رضا پاشانك باب عالی‌یه بالتقدیم مجلس والایه ویریلان تقریرنده تجارت مجلسنك اصلاحنه دائر تفصیلاً استیذان ایلدیکی موادك لزوم اجراسی مجلس والاجه دخی بالمذاکره تصویب واستحسان اولندیغنی مبین تنظیم اولنان مضبطه تقریر مذکور ایله برابر باتذکرهٔ سامیه تقدیم حضور عالی قلنمغله بر موجب استیذان اجرای اقتضاسی خصوصنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی شرفصدور بیوریله‌رق موجبنجه مجلس مذکورك اصول تجارته تطبیقاً دعاویٔ واقعه‌یی رؤیتله احقاق حقه مسارعت اولنمشدر .

مکتوبیٔ صدارتپناهی اوطه‌سی سر خلیفه‌سی فخرالدین افندی عزل اولنوب یرینه مکتوبی معاونی شریف بکزاده رؤف بك وانك یرینه خلفادن نوری بك معاون نصب اولدی .

تونسه دائر بعض حوادث

او اثناده فرانسه دولتی طرفندن تونس والیسنه اهدا اولنان بر قطعه واپور غوات لیماننده بچرکن قومه صاپلانوب تخلیه‌سی ممکن اوله‌مدیغندن یرینه دیکری کوندریله‌جکی مسموع اولمش ایمش بو ایکنجیسی‌ده سلامتله واصل اولماز ایسه بقالم فرانسه دولتی بوکا بدل تونسه نه اهدا ایده‌جکدر یعنی نه‌کلاه کیدیره‌جکدر مآلنده غزته‌لر افکار بیان ایتمشلردر . اول وقت تونسدن مأموریتله فرانسه‌یه کوندرلمش اولان ارکاندن محمود بن عیاد او اره‌لق فرانسه قرانه اولنان سوء قصددن قرالك خلاص اولدیغنه مسرت وتشکر علامتی اولمق اوزره فقرایه ویرلمك ایچون پارسده « مادلن » کلیساسی باش پاپاسنه قرق بیك غروش کوندرمشدر . تونسه عودت ایتدکدن صکره تونسده اقامتی جان ومالجه امنیتی موجب اوله‌مدیغنی کورمسیله بلا فتور کافهٔ اموال واشیای منقوله وعائله‌سی ایله برابر پارسه قپاغی آتوب مدت مدیده اوراده اقامت ونفس پارسده بر چوق ایراد وعقار تدارك ایتدکدن صکره فرانسه حمیه‌سی صفتیله استانبوله کلش وملت اسلامیه‌دن اولوبده استانبولده بعد التوطن اجنبی حمایه‌سنی اعلان ایدنلرك برنجیسی بولنمشدر . سلطان احمد جوارنده کارکیر اوله‌رق بر بیوك قوناق اشترا ایله بعدبعد چاملیجه جوارنده جسیم جسیم ابنیه‌لر وغایت منتظم باغلر وباغچه‌لر یاپوب ایامنی ذوق وصفا وقرق اللی نفردن متجاوز جواریٔ کرانبها ایله امرار ووفتندن بر قاچ سنه اول منکراتدن

اجتناب وتدارك حسنات وثواب حالیله طقسان سکز سنه‌سی خلالنده چاملیجه‌ده وفات ایدرك عائله‌سنه لایعد ثروت وسامان براقوب کیتمشدر . بعض آثار خیریه وحسنات جاریه‌سی واردر . انتهی

مواد علمیه

اوقاف مفتشی سعدالدین افندی‌یه مخرج پایه‌سی ویرلدی . اناطولی قاضیعسکرلکی مشرب زاده عارف افندی‌یه ؛ حلب مولویتی ابراهیم بك امامی اسماعیل افندی‌یه ؛ مکه صدقی زاده حامد افندی‌یه ؛ مصر ادبای موالیدن سلیم سری افندی‌یه ؛ مدینهٔ منوره بروسه‌لی حسین حسنی بکه ؛ قدس بربر باشی امامی حسن افندی‌یه ؛ حلب منلکلی عمر افندی‌یه ؛ ازمیر مفتی زاده منیب افندی‌یه ؛ سابقا اناطولی قاضیعسکری فندق زاده حفیدی ابراهیم افندی ایله حالا اناطولی قاضیعسکری عارف افندی وقبریسلی تحسین بك وامام اول عزت افندی‌یه روم ایلی ؛ وپشمقجی زاده ابراهیم افندی ایله اخسخه‌لی خواجه احمد افندی وکتخدا زاده عارف افندی‌یه اناطولی قاضیعسکرلکی ؛ ویحیی بك زاده عصمت بك ایله قنوی زاده راشد افندی وکوتاهیه‌لی احمد افندی وخربوتی عباس افندی وامام ثانی عزت افندی‌یه استانبول پایه‌لری ؛ وکذلك خلیل حمید پاشا حفیدی عطاءالله افندی ایله عرب زاده زکی افندی ویوسف اغا زاده منیر بك وعاشر افندی زاده تاج الدین افندی ومشربزاده علی رائق افندی ونافع ملایه استانبول ؛ وعربزاده حفیدی ادیب افندی ایله عثمان پاشا یکنی صالح بك ویسنجی زاده علمی افندی وابراهیم ادهم افندی وعارف حلمی افندی وحلبلی عبداه افندی ومخدوم فتواپناهی مطیع بکه مکهٔ مکرمه ؛ وبروسه مدرسلرندن فتوی امینی رفیق افندی‌یه با اعتبار مخرج ازمیر پایه‌سی ؛ وخاصه اردوسی مفتیسی حسین خلوصی افندی‌یه بروسه مولویتی توجیه اولندی .

وفیات

صدوردن اغریبوزی محمد بك ، صدوردن راعف بك .

مشار الیهمادن محمد بك اوقاف ناظری اسبق اغریبوزی مشهور منشی ماهر بکك بیوك برادریدر .

راعف بك رئیس الکتاب عارف افندینك مخدومیدر . اسمی پدرینك اسمنك مقلوب بمعناسیدر .

مواد عسکریه

فتحیه نام سفینهٔ همایون سواریسی میرالای حافظ عثمان بکك وفاتیله ایکنجی سواریسی قائممقام صالح بك میرالایلق ایله فتحیه سواریسی نصب اولندی . بو سببله بعض امرای بحریه‌نك سلسله‌لری یوریدلدی .

اندرون همایوندن نشأت ایدن ذواتدن روم ایلی اردوسی مشیری رشید پاشا وفات ایلدی یرینه ینه اوطاقدن خاصه مشیری ضربخور رشید پاشا نصب اولندی . خاصه مشیرلکنه دار شورای عسکری اعضاسندن فریق مترجم محمد رشدی پاشا رتبهٔ سامیهٔ مشیری ایله تعیین قلندی . بو مترجم رشدی پاشا دائما استانبول مأموریتلرنده بولنوب ابتدای نشأتندن بری طشره مأموریتنه گیتمامشدر . باری یرنده راحت طورمش اولسه ایدی . رشدی محمد پاشانك یرینه فریقلك رتبه‌سیله عبدی پاشا وارکان حرب ریاستنه لوالق رتبه‌سیله ابراهیم بك مأمور اولدی . بغداد ایالتنده سلیمانیه سنجاغیله برابر موجود ومهیا اولان آلتی آلای عساکر نظامیه‌یه ایکی میرلوا نصبی لازم کله‌رك برنجی آلای میرآلایی عثمان بکه میرلوالق رتبه‌سی بالتوجیه آچیقده بولنان میرلوا اسماعیل پاشا ایله برابر بغداد جانبنه مأمور اولدیلر . عثمان بکك یرینه اسکدارلی قائممقام سلیمان بك میرآلای وآنك یرینه بیکباشی رستم اغا قائممقام نصب اولندی .

سنهٔ حالیه روز خضرنده دخی خاصه ودرسعادت آلایلرندن استانبولده بولنان نفراتك حضور شاهانه‌ده استبداللری اجرا قلندی بر معتاد وکلا ومأمورین واعیان حاضر بولندیلر . تشریفاتی عسکری میرآلای ویسی بکه لوالق رتبه‌سی ویرلدی . بغداد طرفنده بولنان طوبجی میرآلایی حسین بکه لوالق وقائممقام عثمان بکه میرآلایلق ویرلدی . عربستان اردوسی آلتنجی آلای میرآلایی حسین بکك وفاتیله یرینه پیاده برنجی آلای قائممقامی قدری بك میرآلای نصب اولندی .

پسندیده واثرنزهت نامل‌ریله او اثناده ترسانهٔ عامره‌ده انشا اولنان واپورلر روی دریایه تنزیل قلندی .

وفیات

روم ایلی اردوسی مشیری رشید پاشا ، مصارفات ناظری عاطف بك ، فتحیه سواریسی حافظ عثمان بك ، طوبجی میرآلایی حسین بك ، توقیعیٔ دیوان همایون قراش نوری افندی ، باغراد محافظی سلیم پاشا .

١٢٦٤ سنه‌سی وقایعی

سنهٔ حالیه محرم الحرامی دخی حلول ایتدی بر معتاد سنه تبریکی ایچون شعرای وقت طرفلرندن تواریخ منظومه وقصائد منضوره تقدیمیله اظهار آثار عبودیت اولندی بو وسیله ایله لطف واحسان عالی‌یه مظهر اولدیلر .

سنهٔ سابقه موادنده محرر بدرخان بك عائله‌سنك اندفاعیله کردستان حوالیسنك تقرر آسایش وحسن اداره‌سیچون مجدداً تشکیل اولنان کردستان ایالتنه موصل والیسی قدمای وزرای بنامدن اسعد مخلص پاشا وموصله بلغراد محافظی اسبق وجیهی پاشا نصب وتعیین قلندی .

عائلهٔ مذکوره‌نك اندفاعنه اولان موفقیتندن طولایی لاجل التلطیف درسعادته جلب اولنان اردو مشیری عثمان پاشا درسعادته ورودینی متعاقب کیفسزلنه‌رك بر قاچ کون ظرفنده رایت کش معسکر بقا اولمشدر یرینه عربستان اردوسی ارکانندن فریق کوزلکلی رشید پاشا اناطولی اردوسی مشیری نصب اولندی .

بعض مواد متفرقه

دوز اوغلی هوجه قره‌بت ایله هوجه مهران طرفندن ازمیرده انشاسنه مبادرت قلنان کاغد فابریقه‌سی او اثناده رهین اکمال اوله‌رق معمولات واقعه‌سی درسعادته یالورود دوائر رسمیه وسائر محالده استعمالنه باشلانلدی .

(علاوه) ایچه وقت ازمیر فابریقه‌سی کاغدلری قوللانیله‌رق اجنبی کاغدلرینك هیچ اولمزسه میریجه خارجدن مبایعه‌سندن استغنا حصولی کبی بر بیوك منفعت وجوده کلش ورفته رفته رغبت عمومیه دخی قزانمشیدی اوزرلرنده‌کی اثر جدید تمغاسی نامیله الی‌الان سویلنمکده ایسه‌ده نه چاره‌که ایلروسی ایشلمیه‌رك بر وقتدن صکره فابریقه قپاندی اثر جدید نامندن بشقه میدانده اثرقالمدی اوروپا معمولات قرطاسیه‌سنك رقابتیله برابر سرمایه‌سنك ویره‌سیه قالمسی سبب تعطیلی اولمشدر

ظن ایدرم . تأسف اولنورکه بو کاغد حوایج ضروریه ومعاملات عمومیه وخصوصیه‌نك اقدم ومدار دورانی اولدیغی وکاغدسز یشامقلغك عادتا ذخیره کبی امکان عمومیدسی اولمدیغی امور بدیهیه‌دن بولنمش وسلطان سلیم ثالث حضرتلری زماننده دخی آدی اوستنده اولان کاغد خانه وبکقوزده خنکار اسکله‌سی جوارنده‌کی ابنیهٔ مشهوره‌ده هر نه قدر قبا صبا ایسه‌ده ملکمزك اثری اوله‌رق کاغد اعمالنه تشبث وغیرت وبر مدت دوام اولنمش ایسه‌ده تجارت وصناعتك قدر وقیمتنی تقدیرده وبو مثللو شیلرك حصولنی مجرد حکومت سنیه‌دن بکله‌مکده اولان خطا وتقصیر تأثیریله اوکوزل آثار نافعه دوچار تعطیل اولدیغی مثللو ازمیر فابریقه‌سی دخی بر چوق آچیق ایله قپانه‌رق ینه بتون بتون اجنبی فابریقه‌لرینك کاغدلرینه احتیاج مس ایتدی . بوکاغد مناسبتیله ملکمزدن بهرسنه ملیونلرجه آقچه چیقوب کیتمکده‌در خصوصیله رژی اداره‌سنك احداثندن بری باندرول وسیغرت قوطی وظرفلرینه صرف اولنان کاغدلر ومقوه‌لر ایچون ملکمزدن بیهوده یره چیقان آلتونلرك مقداری کمرك دفترلرینه مراجعتله وزقاق وخانه‌لرده‌کی سپورنتیلرك بر قسمی ایسه اوکاغد پارچه وقیرپنتیلرندن مرکب اولمسندن معلوم اولور .

خارجیه ناظری عالی افندی‌یه رتبهٔ سامیهٔ وزارت ومشیری ومالیه ناظری صارم پاشایه مرصع انفیه محفظه‌سی ویرلدی .

ضربخانه‌ده خیلی وقتدن بری صاحبعیارلق خدمتنده بولنان قدمادن ابراهیم افندی وفات ایلدی خدمت مذکوره‌یه متفرع ایشلره باقمق اوزره ضربخانه ذمتی نوری افندی‌یه محاسبه‌جیلك عنوانیله رتبه‌سی ثانیه متمایزینه ترفیع قلندی .

(علاوه) اشبو نوری افندی خاصه محاسبه‌جیسی سابق متوفی حاجی وهبی افندینك پدریدر . انتهی .

سنهٔ حاضره صره امانتنه امتعه کمرکی امینی اسبق زیب چیقدی مصطفی افندی تعیین اولندی .

انضباط امور مملکت ایچون استانبول ایله بلاد ثلاثه‌ده ایجار واستیجار اولنان خان وحمام وبیوت ودکاکین ومساکن وسائره حقنده قونطورات نظامی ایجاد قلندی .

نقود مغشوشه‌که متالك تعبیر اولنان نقوددر تداولدن التماسی ایچون بهر سنه مناسب مقدارینك محو واذابه‌سنه ویریلان قرار موجبنجه سنهٔ حالیه محرمنده

وکلای فخام حاضر اولدقلری حالده ضربخانه‌یه تشریف شاهانه وقوعیله حضور همایونده بر چوق مثالك اذابه ایدلدی .

(علاوه) دها اول وقت بوایشه باشلانمشدی .

نجد عربانناك حوالئ حجازیه‌ده اوته‌دن بری وقوع بولمقده اولان خسار وضررلرینك دفعیله اهالئ محلیه وحجاج هدایت منهاجك تأمین اسایش حاللری حقنده مکۀ مکرمه امیری شریف محمد بن عون حضرتلرینك سنۀ سابقه موادنده محرر اولدیغی اوزره مصروف اولان همت جلیلۀ هاشمیه‌لرینی تقدیراً وزارت نشانندن بالا وممتاز نشان فروغ افشان ایله برابر معاشلری تزیید ومخدوم مکرملرندن شریف عبداه افندی‌یه میر میرانلق وعلی افندی‌یه میر الامرالق رتبه‌لری توجیهیله قدر عالیلری از سر نو تشریف وتسعید اولندی .

رتب سیفیه وقلمیه‌یه نظراً طریق علمینك بعض رتبه‌لری دونجه ورسم البسه‌سی خفیفجه اولدیغندن مراتب علمیه‌نك درجات لایقه‌یه ترفیعی ضمننده تنظیم اولنان دفتر موجبنجه اجراسنه ومسند مشیخت اسلامیه ایله صدور واستانبول پایه‌سنده بولنان ذوات وحرمین پایه‌لولری وموالی فراجه‌لری یقه وکوکسلری راده‌لرینه کوره بربرندن فرقلیجه صرمه ایشلمه‌سیله تزیین اولنمسی وبونلرك مادونی اولنلرك یالکز یقه‌لرینك ایشلنمسی خصوصنه ارادۀ سنیه تعلقیله ارباب طریق مجدداً تلطیف وتسریر اولندی .

ترتیب عتیق رتب

رتبۀ والای مشیری ووزارت ؛

روم ایلی واناطولی صدوریله رتبۀ بالا ، اولی صنف اولی رجالیله فریقلك رتبۀ رفیعه‌سی ، میر میرانلق رتبه‌سی ، اولی صنف ثانیسی ؛

استانبول پایه‌سی ، میر لوالق رتبه‌سی ، ثانیه صنف اولی وثانیسی ومیر الامرالق واصطبل عامره رتبه‌سی ، حرمین پایه‌سی ، میر الایلق ، رتبۀ ثالثه ، قپوجی باشیلق ؛

بلاد اربعه ومخرج مولویتلری ، قائممقاملق ، رتبۀ رابعه ؛

استانبول رؤسی ، بیکباشیلق رتبه‌سی ، خواجه‌لق .

ترتیب جدید

رتبۀ والای مشیری ووزارت ؛

روم ايلى واناطولى صدوريله بالا رجالى ، اولى صنف اولى ، فريقلك ، روم ايلى بكلربكيلكى ؛

استانبول رتبه‌سى ، مير ميرانلق ، اولى صنف ثانيه‌سى ؛

حرمين پايه‌سى ، ميرلوالق ، ثانيه متمايزى ؛

بلاد اربعه ، ثانيه صنف ثانيه‌سى ، ميرالامرالق ، اصطبل عامره پايه‌سى ؛

مخرج ، ميرآلايلق ، رتبهٔ ثالثه ، قپوجى باشيلق ؛

كبار مدرسين ، قائممقاملق ، رتبهٔ رابعه ،

موصلهٔ سليمانيه مادوننده بولنان مدرسين ، بيكباشيلق ، خواجه‌لق .

حوادث يمانيه

ممالك محروسهٔ عثمانيه مشتملاتندن اولان خطهٔ وسيعهٔ يمانيه‌يه خيلى وقتلردن برى احالهٔ انظار التفات اولنميوب امر اداره‌سى محلى اشرافنك ايادئ تغلبلرينه كچمشيدى بويله بر ايالت جسيمه‌نك اعتادن دور طوتلمسى امور جائزه‌دن اولمديغندن رأس اداره‌ده بولنان شريف حسينك افكار عادلهٔ سلطنت سنيه مركزينه كتورلمسى ضمننده تصدير اولنان امر عالى رجالدن ووزرا قپو كتخدالرندن اشرف بك واسطه‌سيله جانب مملكت يمانيه‌يه ارسال قلنديغى سنهٔ سابقه موادى صره‌سنده مختصراً بيان اولنمشيدى . مير مشار اليهك اورايه وصوليله كوندرديكى محرراتده مقتضاى مأموريتى بالاجرا شريف حسينك اوامر ووصاياى دولت عليه‌يى حسن تلقى وقبول ايتديكى مندرج اولمسيله پاشالق عنوانيله عهده‌سنه مير ميرانلق رتبه‌سى ويريله‌رك اولحوالينك ترتيب اصول نظاميه وحسن اداره‌سنه تشبث اولندى .

نسا خسته خانه‌سى

غربای ذكور ايچون يكى باغچه‌ده والده سلطان طرفندن بنا وكشاد اولنديغى بالاده محرر خسته خانه مثللو غربای اناث ايچون دخى مستقلاً برباب خسته‌خانه انشاسى حقنده صادر اولان ارادهٔ سنيه موجبنجه من القديم طائفهٔ نسا مجانيننه مخصوص اولوب خيلى وقتدن برى معطل ومسدود اولان خصكى سلطان تيمارخانه‌سنك اكمال لوازميله ومجدداً اجزاخانه وابنيهٔ مقتضيه انشاسيله طائفهٔ نسادن خسته و بيكس اولوبده باقه‌جق كيمسه‌سى واوطوره‌جق محللرى اولميان بيچاركانك تداويلرينه باقلمق اوزره محل مذكور نسا خسته‌خانه‌سى اتخاذ قلندى .

وفات قرال دانیمارقه

دانیمارقه قرالی سکزنجی (قره‌تیان) او اثناده عازم دارالحکومهٔ آخرت اولدی یرینه مخدومی قرال اولدیغندن اولبابده بین‌الدولتین معاملات ودادیه ورسمیه ایفا اولندی .

ربیع‌الاولك یکرمی اوچنده باب عالی‌یه ارسال اولنوب مضمونی اعلان قلنمش اولان خط همایونده مذکور اولدیغی وجهله مالیه ناظری صارم پاشا ایله مجلس والا رئیسی رفعت پاشا یوم مذکورده مابین همایونه جلبله حضور همایونده صارم پاشا مجلس والا ریاستنه ورفعت پاشا مالیه نظارتنه مأمور اولدیلر .

طرابلس غرب ایالتی داخلنده جبل غربیه نام محلده ظهور ایدن آثار اختلالیه‌نك دفعی ضمننده محلنجه سوق اولنان مقدار کافی عساکر منتظمه ایله اختلال مندفع اولدی .

متحیزان خلفای آمدیدن مرحوم پرتو پاشا برادری امین افندی زاده ماهر بك کنج ایکن او اثناده وفات ایتمشدر مومی الیهك یرینه مکتوبیٔ صدارت اوطه‌سی خلفاسندن بسیم بك آمدی اوطه‌سنه مأمور اولدی .

اسما سلطان صرافی دوز اوغلی قره‌بت شایان التفات اصدقادن بولندیغنه مبنی پرلانطه ایله مزین گرانبها نشان ایله شادان ومومی‌الیهدن منحل نشان یکنی اوخانسه واندن منحل نشان دیکر یکنی کیرقوره احسان بیورلمشدر .

تجدید محل خرقهٔ شریفه

درسعادتده اسکی علی پاشا محله‌سنده کائن خرقهٔ شریفه دائره‌سی محتاج تعمیر اولمغله محل مذکورك کارکیر اوله‌رق مجدداً انشاسنه تشبث اولندی اکمالنه قدر خرقهٔ شریفه‌نك شرف زیارتندن ارباب زیارت محروم اولمامق اوزره بو مثللو امانات جلیله‌نك جلیله سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌یی احیا بیورمش اولان جنتمکان سلطان سلیم قدیم حضرتلرینك جامع شریفی داخلنده موقتاً بر محل تخصیصیله خرقهٔ شریفه تعظیمات لایقه ایله اورایه نقل وایصال قلنه‌رق امر انشا رهین ختام اولنجه‌یه قدر محل مفرز مستعد ومعزز اولمشدر .

یونان دولتیله بر مدتدن بری ترضیه ماده‌سندن طولانی امتداد ایدن مادهٔ نزاع

موافقت طرفين ايله رهين اندفاع اولمغله دولت عليه سفيرى قسمنا كى موزوروس بك آتنه‌يه اعاده قلندى .

طوسقه‌لق طرفنده وقوع بولان اختلالك اندفاعى خدمتنده حسن سعى وصداقتلرى كورلمش اولان آرناودلق اركان وامرا ومأمورلرينه رتبه ونشانلر اعطاسيله تلطيف اولنديلر

قدماى وزرادن صائب پاشا مجلس والايه مأمور اولدى وكلايه مخصوص نشان ويرلدى شام شريف واليسى موسى صفوتى پاشانك امتداد مأموريتى مطالعه‌سيله بالعزل يرينه بوسنه واليسى سابق وجيهى پاشا ويانيه واليسى حافظ پاشا اسكوب وارضروم واليسى سابق عزت پاشا يانيه واليسى اولمشدر اسكوب واليسى سليم پاشا آچيقده قالمشدر .

تبدل تشريفاتى

خيلى وقتدندن برى باب عاليده ديوان همايون تشريفاتجيسى بولنان ظرفاى زماندن سعيد بك او اثناده وفات ايلدى يرينه باب عاليدن يتشمه ديوان محاسبات رئيسى كوسه عاكف افندى تشريفاتجى نصب اولندى .

مكاتب رشديه‌يه معلم يتشديرلمسيچون دارالعلمين ناميله بر مدرسه تنظيم وكشادى لازم كله‌رك فاتح جوارنده تدارك اولنان محل مخصوصده اسباب مقتضيه‌سى ايله معلملر وطلبه‌سى تهيئه قلنه‌رق كشاد اولندى عربى معلملكنه مشاهير اساتذهٔ كرامدن يحيى افندى تعيين قلندى .

ولادت

سنهٔ حاليه جمادى‌الاولى‌سنك اون برنجى جمعه ايرتسى كونى (صبيحه سلطان) واون سكزنجى كونى (سلطان محمد عابد) وآره‌دن بر مدت مرورنده (محمدفؤاد) و (احمد كمال‌الدين) و (بهيجه سلطان) ناملريله بربرينى متعاقب شهزادكان وسلاطين زيور مهد وجود اولمشلردر .

صدارت صارم پاشا وتبدلات سائره

مجالس عاليه‌يه مأمور داماد محمد على پاشا ايله قپودان داماد خليل پاشا بجايش صورتيله تعيين اولنديلر صدر اعظم مصطفى رشيد پاشانك وقوع عزليله مجلس والا

ابراهيم صارم پاشا

رئیسی صارم پاشا صدر اعظم (٢٤ جمادی الاولی) وخلیل پاشا مجلس والا رئیسی
و بر مدتدن صکره خارجیه ناظری عالی پاشا عزلیله یرینه مالیه ناظری رفعت پاشا
ومالیه نظارتنه نافذ پاشا نصب اولندی .

(علاوه) خلیل پاشانك نفوذ واقبالی وکلای حاضره‌یی دوچار یأس وتلاش
ایتمشدر شویله که خسرو پاشا ینه صدراعظم وسر قرنا حمدی بك ماببن همایون
مشیری اوله‌جقلر دیو تحدث ایدن حوادث وکلانك بتون بتون برودتلرینه بادی
وباعث اولمشدر . رشید پاشایی اتهام غرضیله او اثناده مبالات دینیه‌یه اعتنا وعلمایه
رعایت اولنمدیغی حوادثی بین‌الناس دوران ایشیدی . بوکا قارشو اجنبی غزته‌لری
واسطه‌سیله اعلان اولنان مواددن بعضلری بونلردر : حوادث مذکوره‌نك اصلی
یوقدر . چونکه سلطنت سنیهٔ عثمانیه من‌القدیم شریعت غرایه کمال امتثال وارباب
علوم ومعارف وشایستهٔ عواطف اولنلره حرمت ورعایتله بنام وذات پادشاهی دخی
بو مسلك دیندارانه‌یه قیامی مسلم انامدر اجداد عظاملرندن زیاده علمایه رعایت
والتفاتلرینی مسند مشیخته انتخاب بیوردیغی ذاتله دخی اثبات بیورمشدر . ممالك
محروسه‌ده واقع جوامع شریفه‌نك اعمارینه ومجدداً نیجه جوامع ومساجد احیاسنه
وحرمین محترمین حقنده اولان حرمت سنیه‌لری واون بیك کیسه آقچه ایله کشف
اولنان آیاصوفیه جامع شریفنك تعمیری وائمهٔ دینك مراقد منوره‌لرینك اعمار
وتزیینی ضمننده مخصوصاً او اثناده بغداده ایکی نفر مأمور ارسالی مثللو اجراآت
حسنه‌لری شواهد مدعای صلابت شاهانه‌لریدر . انتهی .

ویانه سفیری شکیب افندینك عزلیله یرینه اورته ایلچیلك ایله آتنه سفیری
وآنك یرینه آتنه‌ده بولنان عثمان افندی مصلحتکذارلق ایله و بر مدتدن بری
آچیقده بولنان پارس سفارتنه اورته ایلچیلك ایله لوندره سفیری سابق قالیماکی
بك تعیین قلندی .

آره‌دن چوق کچمکسزین سرعسکر داماد سعید پاشا دخی عزل ایله تجارت
ناظری سابق رضا پاشا بتکرار سرعسکر ورضا پاشانك یرینه مجلس والا اعضا-
سندن مصرلی کامل پاشا تجارت ناظری وسر عسکر مستشاری ممتاز افندینك
عزل ومجلس والایه نقلی ایله یرینه مجلس والا اعضاسندن نافع افندی مستشار
عسکری ومجلس والا کاتب اولی عاکف پاشا زاده نائل بك اعضالغه مأمور
اولوب یرینه ایکنجی کاتب طلعت افندی کاتب اول وآمدی خلفاسندن رؤف

پاشا زاده عثمان بك كاتب ثانى وعثمان بكك يرينه عمر لطفى افندى زاده عزمى بك آمدى اوطه‌سى خليفه‌سى اولدى .

مصالح مهمهٔ دولت عليه‌نك كيفيت تمشيت وجريانه عطف نظر دقت ووكلا ومأمورين كرامى امور موكوله‌لرنده بر قات دها سوق طريق عزيمت ايلمك اوزره آرالقده تشريف بيورلديغى مثللو او اثناده باب عاليده احكام عدليه دائرهٔ همايونه تشريف پادشاهى وقوعبولدى .

او آرالق ظهور ايدن مملكتين مسئله‌سندن طولايى سليمان پاشا افلاق طرفنه موقتاً مأمور اولدى . قاليما كيدن آچيلان لوندره سفارت سنيه‌سنه تجارت ناظرى سابق مهندس كامل پاشا نصب اولنمش ايسه‌ده مؤخراً وقوع انفصاليله با رتبهٔ وزارت بلغراد محافظى مير ميراندن قبريسلى محمد پاشا لوندره بيوك ايلچيسى اولدى . تنسيقات عسكريه اجراسى اثناسنده مؤخراً سردار اكرم اولان عمر پاشا كبيلرك عسكرلكدن اخراج ايدلدكلرى صرده قبريسلى لوا محمد پاشا دخى عسكر صنفندن چيقاريله‌رق مير الامرالق رتبه‌سيله ملكيه صنفنه كچدى . بلغراده يانيه واليسى حافظ پاشا كوندرلدى . صدر سابق رشيد پاشا مجالس عاليه‌يه، خارجيه ناظرى سابق عالى پاشا احكام عدليه رياستنه، مجلس والا اعضاسندن عارف پاشا اوقاف همايون نظارتنه مأمور اولدى . رفعت پاشا ايله حسيب پاشا آچيقده قالدى . روم‌ايلى واردات محاسبه‌جيسى صادق بك وفات ايتدى . يرينه مميز اول احمد يمنى افندى نصب اولندى . سلستره واليسى جبل اقطار زاده صادق پاشانك وقوع وفاتيله يرينه سابقى ميرزا سعيد پاشا نصب اولندى .

(علاوه) ينه والى يرينى ويرى والى‌يى بولدى . مدت مديده استخدام اولنان بر والينك لزوم حقيقى اولمدقجه تبديلى مناسب اولمديغى چوق كره تجربه اولنمشدر . خصوصيله اولوقت بلغارستانك كليدى وصربستان ايله مملكتينك همحدودى بولنان ودين وسلستره ايالتلرينك اداره‌سى شديد الشكيمه وقوى الاقتدار اغا حسين پاشا ايله ميرزا سعيد پاشا كبى وزيرلره محتاج ايدى صكره‌لرى مشاراليهمانك يرلرينه كلان واليلرك زمانلرنده اسكى انضباط وحسن اداره كوريله‌مدى . انتهى .

صدارت ثانيهٔ رشيد پاشا

صارم پاشا از مدت ظرفنده انفصال ايدوب رشيد پاشا خلفنه خلف اولدرق ثانياً صدر اعظم (١٣ رمضان) وعالى پاشا خارجيه ناظرى ورفعت پاشا مجلس والايه

رئیس اولدی صارم پاشا زماننده عالی پاشا آچیقده ورفعت پاشا خارجیه ناظری وخلیل پاشا مجلس والا رئیسی ایدی شمدی بو توجیهاتده خلیل پاشا آچیقده قالدی. اشته بو اچیغی قپامق ایچـون آیدین ایالتی آچدیلر فوق العاده معاشلر ویردیلر کتخداسی مخلص افندی‌یی ایدین دفترداری ایتدیلر معلومات محلیه وسـابقه‌سی جهتیله آیدینی پك کوزل اداره‌یه مقتدر اولان یعقوب پاشایی عزل ایله خزینهٔ جلیله‌یی بونك ایچون دخی ویریله‌جك معزولیت معاشی ایله اضرار قیلدیلر.

میر میراندن عصمت پاشا وزارتله قلبه والیسی نصب اولندی (حالا سلانیك والیسی رضا پاشانك پدریدر ۱۳۱٤) . عصمت پاشـانك وزارتله قلبه‌یه کیدیشی دها اول وقت بلغارستان طرفنـده قوروانغه باشـلانمش اولان حرکاتك اوکنی الىق ایچوندی قلبه قائمقاملق صورتیله اداره اولنور ایدی .

دار شوری اعضاسندن وزیر چرکس حافظ پاشانك دیوان کاتبی ارباب درایت وکتابتدن خلیفه زاده وامق افندی وزارتله صیدا والیسی نصب اولندی (حالا داخلیه مستشاری احمد بکك پدریدر ۱۳۱٤) .

دعاوی ناظری مظلوم بك افندی‌یه رتبـهٔ بالا ویرلدی (داخلیـه ناظری ممدوح پاشانك پدریدر) .

صدر اعظم رشید پاشا مخدوملرندن احمد جلال وعلی غالب بکلر ایله پارس مصلحتکذاری حلیمی افندی آمدی اوطه‌سنه مأمور اولدیلر . یورغانی زاده توفیق افندی ینه خارجیه کتابتنه کتیریله‌رك سلفی صـارم پاشا برادری ادیب افنـدی زراعت مجلسنه آلندی .

درسـعادتده حریقلر وقوعیله پك چوق تلفات کورلمکده اولدیغندن بونك اسـباب اندفاعیله سرایتك دفعی اسـبابنه تشبث اولنمق اوزره دسـعادتك محال مناسبه‌سـنده بیوجك حوضلر انشـاسی ومجدداً یاپیله‌جق خانه‌لر اره‌سنه قاصه‌لو دیوارلر وقدرتلی اولانلر کارکیر یاپمق زقاق کنشلتمك مثللو شیلرك اجراسیله اسباب محـافظه‌یه دقت اولنمـسی با خط همایون امر واراده بیورلدی بو صره‌ده الك اول باب عالی درونده بر حوض کبیر بناسنه شروع اولندی .

جده والیسی شریف پاشانك عزلیله اوقاف ناظری سابق حسیب پاشا جده والیسی وترسـانه ناظری مابین همایون باش کتابتندن منفصـل شفیق بك رتبهٔ بالا ایله اوقاف ناظری وسلفی عارف پاشـا ینه مجلس والایه مأمور وفابریقـه‌لر

ناظری زیور افندی ترسانه ناظری اولدی . سر اطبای جهانداری جراح اسماعیل إفندی مجلس والا اعضاسندن معدود اولمق ونافعه نظارتی عنوانی ویرلمك اوزره وزارتله یانیه والیسی وصدوردن عبدالحق ملا افندی مکرراً حکیم باشی اولدی .

باروتخانه ساحه‌سنده دردست انشا اولان واپور رسیدهٔ دست ختام اوله‌رق تنزیلنی تماشا ضمننده ذی‌الحجه‌نك یکرمی برنجی کونی ذات حضرت پادشاهی ووکلا وعلمای فخام و بعض خواص بندکان بالعیه مجیدیه واپوریله ایاستفانوسه عزیمت و براً کیده‌جك مأمورین مدعوین دخی اورایه مواصلتله حضور همایونده روی دریایه تنزیل ومسماسنه مطابق اولمق ایچون اثر جدید تسمیه قلندی .

طرابلس غرب والیسی راغب پاشانك عزلیله یرینه یانیه والیسی سابق عزت پاشا وادرنه‌دن رستم پاشانك عزلیله یرینه طربزون والیسی سابق تپه‌دلنلی اسماعیل پاشا وسلانیك والیسی حفظی پاشانك عزلیله یرینه قسطمونی والیسی سامی بکر پاشا واسکوب والیسی سلیم پاشا قسطمونی یه وترحاله سنجاغنه رتبهٔ وزارتله روم ایلی متصرفی ضیا پاشا وروم ایلی یه ویزه محصلی عارف پاشا و بلغراده صماقو محصلی میرمیراندن چشمه‌لی حسن پاشا وصماقوه ادرنه وجوهندن قپوجی باشی امرالله اغا نصب اولندی .

(معترضه) بو امرالله اغا اسکی قپوجی باشیلردن کرك باران دیده بر شخص کارآزموده ایدی نافذ پاشانك ادرنه‌دن عزلیله لاجل‌المحاکمه استانبوله جلبنده‌مجلس والاده جریان ایدن محاکمه‌سنده مدعیسی بولنان مصطفی رشید پاشانك مزاجنجه نافذ پاشانك یوزینه قارشو علیهنده اجرای شهادت ایتمشیدی بو سببله صماقو قائممقامی اولمشدر . بو قوتله صماقوده تیمورلنك کبی خیلی آهنك ایتمشدر . انتهی .

جناب حق مصون بیورسون بر سنه‌یه یقین مدتدر درسعادتده مستولی اولان قولرا علتی درسعادت وبلاد ثلثه‌ده نفوس کثیره‌یی کمنام ایتمشدر .

مقاطعاتك اسهام منحلو ذکور واناثه توجیهنه قرار ویرلمشدر .

وقعه نویسلك خدمتی آمدی خلفاسندن وارباب معارفدن رجائی افندی‌یه توجیه اولنمشدر .

مواد علمیه

مصر قاضیسی زین‌العابدین افندی زاده عمادالدین افندی‌یه مکهٔ مکرمه مولویتی وکنیج عثمان اغا زاده خلیل افندی ایله خاصه مجلسی مفتیسی حسین افندی وعاطف

زاده حسام افندی‌یه مکهٔ مکرمه پایه‌سی وکوچك سلیمان افندی زاده رشید افندی‌یه قدس، احمد خیرالله افندی‌یه حلب، مجدالدین افندی‌یه ازمیر قضاسی، امام زاده وهبی ملا ایله عبدالله اغا زاده عزت بکه با اعتبار مخرج ازمیر پایه‌سی توجیه قلندی.

مکاتب عمومیه ناظری نقیب الاشراف وقعه نویس اسعد افندی وفات ایتمکله معارف نظارتی مدیرلك عنوانیله نظارت معاونی بولنان کمال افندی‌یه ومعارف عمومیه ریاستی صدوردن عبدالحق ملا افندی‌یه ونقابت اشراف خدمت شریفه‌سی صدور عالمیه‌دن قبریسلی تحسین بکه ویوسفجق زاده شکری افندی‌یه مدینهٔ منوره وعبداه بك حفیدی شفیق افندی‌یه شام وادرنه قاضیسی چلبی مصطفی پاشا زاده علی بك وفات ایتمکله ادرنه خانم سلطان حفیدی توفیق بکه وخواص رفیعه قضاسی قهوه‌جی باشی زاده عزیز افندی‌یه وسلانیك علی پاشا زاده عزیز بکه وغلطه قضاسی حافظ رشید افندی‌یه ویکیشهر فنار امین اغا زاده اسعد افندی‌یه وکردستان قیوجقلی حفیدی کامل افندی‌یه توجیه اولندی. مشرب زاده عبدالرحمن افندی‌یه روم ایلی، عمر اغا زاده توفیق بکه اناطولی قاضیعسکرلکی، استانبول قاضیسی کواکبی زاده سعید افندی ایله عطاءالله افندی زاده شریف افندی وصالحزاده حفیدی رشدی ملایه اناطولی، انطاکیه‌لی سعید افندی ایله قرمانی زاده نجیب افندی وزین العابدین زاده جمال الدین افندی وعلی افندی‌یه استانبول پایه‌لری ویرلدی.

وفیات علمیه

نقیب الاشراف صدوردن وقعه نویس اسعد افندی، چلبی مصطفی پاشا زاده موالیدن علی بك

اسعد افندینك ترجمهٔ حالی

مشار الیه بیك ایکی یوز سنهٔ هجریه‌سنده صحافلر شیخی الحاج احمد افندینك صلبندن متولد اولوب بیك ایکی یوز اون اوچ تاریخنده پدرینك مدینهٔ منوره قاضیلکی مناسبتیله برابر جانب حجازه اثنای عزیمتنده راکب اولدقلری سفینه بحر سویشده تلف اولوب مشار الیهله برادر زاده‌سی بر ستونه یاپشوب دریاده قالدقلرندن صکره ساحل سلامته چیقوب بعض اصحاب حمیتك اعانه‌سیله استانبوله کلمشلر صغر سنندن بری مجبول اولدیغی سعی وغیرت سائقه‌سیله اول وقت استانبول

رؤسـيله بكام اولەرق تحصـيل علومه سعى واقدام ايله برابر خدمات علميەده استخدام اولنمغه باشلامش واوتوز طقوز تاريخنده شانى زادەنك يرينه وقعه نويس وقرق برده اسكدار قاضيسى وقرق اوچدەكى روسيه سفرى ايچون اخراج اولنان اردوى همايونه قاضى واستانبوله عودتده مكهٔ مكرمه پايەسيله شادان وقرق يديده تقويم وقايع ايجادنده تقويم ومطبعهٔ عامره نظارتلريله مشار بالبنان وقرق سكزده استانبول پايەسى وبالفعل استانبول قاضيسى وبر مدت مرورنده اناطولى صدارت پايەسى ايله با سفارت معتبره جانب ايرانه روان واكمال مأموريتله عودتنده نظارت مذكورەدن انفصالى متعاقب قرنتنه نظارتنه مأمور وبعد الانفصال روم ايلى پايەسيله مسرور اولمشدر . بدايت تنظيمات خيريەده ايكى سنه قدر احكام عدليه مجلسنه اعضا واللى يديده نقيب الاشراف والتمشده بالفعل روم ايلى قاضيعسكرى ومكاتب عموميه نظارتى مثللو خدمات علميه ومهمەده صرف نقدينهٔ غيرت ولياقت ايليوب التمش درت صفرنده ارتحال دار بقا ايلمشدر . نحيف المزاج وغايت فطين وعارف وهر بر اموره واقف ذوقنى مطالعهٔ كتب وآثاره صارف بر نسخهٔ نادرهٔ معارف ايدى . تقويم وقايعده مطبوع بونجه آثار قلميەسيله شعر وانشا وتراجمه دائر پك چوق اثرلرى وار ايسەده اكثرى وفاتندن صكره ضايع اولمشدر . يالكز مدون ومطبوع اولان مستطرف ترجمەسيله وقعهٔ خيريەيه دائر «اس ظفر» نام تاريخلرى ميداندەدر . شانى زادەنك براقديغى اوتوز طقوز تاريخندن قرق ايكى سنەسى نهايتنه قدر اوچ سنەلك كندى خط دستيله دولت عليه تاريخى يره باتان محلەسنده جاده اوزرنده واقع قوناغندن افراز ايليوب حال حياتنده بنا واكمالنه موفق اولديغى كتبخانەسندەدر كتابلرينك چوغى بو كتبخانەدەدر . كندوسىده اوراده مدفوندر . [*] رحمةالله عليه

مواد عسكريه

رئيس الرؤسا فريق امين پاشا با رتبهٔ ساميهٔ وزارت روم ايلى اردوسى مشيرى ومكاتب عسكريه ناظرى فريق رفعت پاشا رئيس الرؤسا وانك يرينه رديف

[*] افندئ مشار اليه طول امل اصحابندن اولوب مقام مشيخت اسلاميەيه پك زياده يلتنير واورتەلقده تبدل مشيخت حوادثى چيقدقجه پك قولاق قبارتير ايمش . نظردن دور اولماق ايچون هوا صغوق اولديغى زمان قا كليجەدەكى ياليسندن بازار قايغنه طانديرر قورديرەرق معايدهٔ همايونه كيتديكنى ايشتمشم . (للناشر)

مأموری عبدی پاشا مکاتب ناظری اولدی . بر مدتدن صکره رفعت پاشا روم‌ایلی جانبنه مأمور اولمغله ریاست مذکوره‌یه خاصه مشیری مترجم محمد پاشا وانك یرینه روم‌ایلی اردوسی مشیری سابق رشید پاشا نصب اولندی . اناطولی اردوسی ارکانندن فریق صبری پاشایه با رتبهٔ وزارت خرپوت ایالتی ویرلدی . سواری میرالایی جمال بك میرلوا وسیاهی احمد بك میرالای اولدی .

مرکزی بغداد اولمق اوزره عراق وحجاز اردوسی نامیله مجدداً بر اردو دها بالتشکیل مشیرلکنه مکاتب عسکریه ناظری عبدی پاشا مأمور اولدی . بغداد فریقی حمدی پاشانك استانبوله جلبیله یرینه فریقلك ایله عزمی پاشا کوندرلدی . اناطولی اردوسی سواری میرالایلرندن علی وشکری وطوپجی میرالایی خیری بکلره لوالق رتبه‌سی ویرلدی . عربستان اردوسی ارکانندن لوا بیجان پاشا میرانلق رتبه‌سیله چلدر قائممقاملغنه مأمور اولمسیله منحل اولان لوالق رتبه‌سی رکاب شاهانه‌یه مأمور میرالای حسین بکه ویرلدی . اناطولی اردوسی پیاده میرلوا- لرندن عزت پاشا فریقلك رتبه‌سیله حجاز اردوسنه نقل اولندی . یرینه میرالای حسین بك لوا اولدی . طوپخانه لواسی موسی پاشا قلاع خاقانیه تفتیشنه مأمور اوله‌رق عهده‌سنه فریقلك ویرلدی . درسعادت اردوسی ارکانندن لوا عارف پاشا فریق اولدی . تنسیقات ونظامات عسکریه‌یه دائر مواد لازمه‌نك مذاکره‌سیچون وکلا ومأمورین وبعض صدور علمیه‌دن مرکب بر مجلس موقت تشکیل اولندی هفته‌ده برکره اجتماع ایده‌رك امور تحریریه‌سنه خارجیه تحریرات مدیری سعید افندی مأمور اولدی .

طوپخانه مجلس رئیسی فریق مصطفی پاشا وفات ایلدی یرینه دیکر مصطفی پاشا کتیرلدی موسی پاشانك یرینه لوا محمد پاشا فریقلك رتبه‌سیله قلاع خاقانیه‌یه مأمور اولدی .

عربستان اردوسی ارکانندن لوا ابراهیم پاشا وفات ایتمکله پیاده میرالایی مصطفی بك لوالق وحربیه مکتبی لواسی اولوب مأموریت مخصوصه ایله ارضرومه متعازم اولان درویش پاشایه فریقلك ویرلدی .

او اثناده ولی افندی صحراسنده اون التی طابور پیاده ایکی الای سواری یتمش ایکی قطعه طوپدن مرکب عظیم بر هیئت عسکریه مانوره اجرا ایتمشدر

که او زمانه دکین مثلی کورلمش شی دکل ایدی ذات پادشاهی ووکلا ومأمورین تماشاسنده حاضر ایدیلر تجمع ایدن صنوف اهالی تعداده کلور شی دکل ایدی .

وفیات اعیان

اناطولی اردوسی مشیری عثمان پاشا ، صاحب عیار ابراهیم افندی ، تشریفاتجی سعید بك ، واردات محاسبه‌جیسی صادق بك ، طوپخانه فریقی مصطفی پاشا ، عربستان اردوسندن لوا ابراهیم پاشا ، آمدی خلفاسندن ماهر بك .

خزینهٔ اوراقدن وسائره‌دن استراق اولنان مواد منضمه‌در

خیلی وقتدن بری جزایر طرفلرنده فرانسزلرله اوغراشوب پك چوق غلبانه مظهر اولدیغی مثل سائر مثللو مشهور ومتواتر اولان میر عبدالقادر فرانسه‌یه تسلیم سلاحه مجبور اولدیغی طویلمشدر بو حالك وقوعنده ارتق افریقا‌نك او جهتنده وچوللرنده فرانسه‌لونك مزاحمی قالمدیغی مطالعه‌سیله انکلتره دولتنك بو حال خوشنه کیتمامشدی ذاتی بو جزایر مسئله‌سندن طولایی انکلتره دولتی دولت علیه طرفدارلغی یولندن کورینه‌رك فرانسه‌لویی تحسین ایتمامك رنکنی کوسترمش ایدی ایسه‌ده فرانسه‌لو ایشك چیقارینه باقوب نه دولت علیه‌نك ونه‌ده انکلتره دولتنك بو ماده حقنده وقوع بولان افاده واعتراضلرینه احالهٔ نظر ایتمیه‌رك قوجه بر اقلیم جسیمی استیلا ایدرب بمسه‌مشدر اره‌دن قرق ییل مرورنده تونس ایالتنی دخی جزایرك پشنه اش یاپمغه تشبث ایتمشدر .

خاطرهٔ قاصره

تقویم وقایع نسخه‌لرندن مستخرج موادك چوغی توجیهات فقره‌لرندن عبارت اولدیغی تاریخ فقیرانه‌مه احالهٔ نظر مطالعه ایدن ذواتك معلوملریدر تشریفات پوصله‌سی قلقلو بویله شیلری ضبط وتحریردن تاریخجه استفاده اولنور شی اولمدیغی وهلهٔ اولاده کورلسه کرکدر .

مع مافیه مالا یدرك کله لایترك کله قاعده‌سنجه هر وقتده اصحاب امور ومرتب مصالح دولت اولان ذواتك اسملری ضایع اولمامق مطالعه‌سندن بشقه خدمات ومصالح دولته نه‌کبی ذوات انتخاب اولنمش وقتنی مسلك وطریقدن نشأت

امیر عبد القادر

تاریخ لطفی - جلد ۸ صحیفه ۱٦٦

ایدوبده نه یولده استخدام قلنه‌رق یوزلرندن خیر وشر ونفع وضرره دائر نه‌لر کورلمش اولمسنه بر نوع وقوفی مستلزمدر . انتهی .

بالاده جزایرلی شیخ عبد القادر فقره‌سنده فرانسه‌لونك افریقا طرفلرینه نه وجهله بهانه جوی تجاوز اولدیغی مختصراً محرر ایدی . بوراده بر مقدار دها تفصیلات ویره‌لم شویله که : مصر والیسی محمد علی پاشانك ترویج افکار وآمالنه فرانسه دولتی طرفندن فوق‌العاده غیرت اولنمش ودول متفقه‌نك مسئلهٔ مصریه‌نك تسویه‌سی حقنده اولان افکار متحدانه‌لرینه مخالفتله بتون بتون محمد علی یی فرانسه‌لو یوکلنمشیدی . حتی او اثناده فرانسه‌ده پارلمنتونك کشادی مناسبتیله بر معتاد فرانسه قرالی لوی فیلیپ مجلس مبعوثانده ویره‌جکی نطقك مسوده‌سنده فرانسه‌لونك دول متفقه‌یه بو بابده مخالفته مجبوریتله محافظهٔ اهالی ضمننده هر درلو فداکارلغی کوزینه آلدیروب بونك ایچون قوهٔ عسکریه جمعنه تشبثه مجبور اوله‌جغنی اعلان ایده‌جکی فقره‌سی مندرج ایمش چونکه باش وکیل موسیو تیر ایله بعض طرفدارانك مسلکی اشبو مخالفت قضیه‌سی اولوب پارلمنتونك اجتماعندن اول موسیو تیر عسکر جمعنه تشبث ایتمك درجه‌لرینه ایشی واردیرمش ودول متفقه‌یه قارشو محمد علی یی تصاحب ایتمشیدی . لوی فیلیپك مسودهٔ نطقیه‌سی دخی تیرك اثر خامه‌سی اولوب بو حرکتك یولسز ومناسبتسز اولدیغی لوی فیلیپك انکلتره‌ده بولنان بعض خیر خواهانی طرفندن اخبار ایله تیرك پولتیقه‌سنه موافقت اولنمامسی محرمانه اخطار اولنمسی اوزرینه لوی فیلیپ مسوده‌دن اوفقره‌یی طی ایتدیرمسی سببیله موسیو تیر مسند وکالتدن ساقط اولمش ایسه‌ده مجلس مبعوثانده منتخب اولدیغندن حین کشادنده اجرا ایتدیکی مفصل بر نطقده پولتیقه‌سنك اسباب موجبه‌سنی بیان صره‌سنده محمد علی پاشایی تصحب ایچون هر درلو فداکارلغی اختیار فرانسه دولت وملتنك علو شان وشرفنه خدمت ایچوندر چونکه دول متفقه‌نك سوریه‌یی ادارهٔ مصریه‌دن آیرملرندن محمد علی‌یه مضرت کلمز بلکه زیاده مصرفدن قورتیلور کندینه بر قات دها چکی دوزن ویرز بویله اولمقدن ایسه محمد علینك آمالنه تماشاتله فرانسه بایراغنك جزایردن ایلرویه تونس وطرابلس غربدن بحر احمره قدر افریقایه ایلرولتمسی اسبابنك استحصالی بویولده کوردیکم جهتله دولت وملتمه بیوك خدمت ایتمك افکارنده بولنمش ایدم دیدیکی سوزی دول متفقه قماره‌لرینه منتشر اولدقده تیر کبی مشهور بر منسترونك بویله آچیقدن آچیغه

تصحیب

علو شان دو

علو شان دو شرفنه

دولتنك آمال حريصانه‌سنى ميدانه قويمسى او بيوك ديپلوماتك كچوكلكنى ميدانه قويمشدر و بلكه فرانسه‌نك اشبو نيت حريصانه‌سى دول متفقه‌نك مصر مسئله‌سى حقنده اولان افكار مسالمت جويانه‌لرينه بر نوع تقويه سبب اولمشدر دينلسه ياكاش دينلمامش اولور تيرك دوشمسيله قابينتو دكيشه‌رك فرانسه دولتى دخى مؤخراً دول متفقه‌نك دائرهٔ اتفاقيه‌لرينه داخل اولمش ايسه‌ده تيرك فاش ايلديكى سرائر حريصه‌دن دول سائره آكاه اولوب قوجنمغه باشلامشلر ايدى . ايشته فرانسه‌جه او افكارك آثارى زمانمزده تونس مسئله‌سنده كورنمكه باشلادى محمدعلى پاشانك شعورينه خلل كاوبده ادارهٔ مصريه ابراهيم پاشانك دست استبداديه كچدكده تكثير وجمع عسكر خصوصنه صرف افكار ايله معاهدهٔ معلومه‌ده مشروط اولان حدود مقدار عسكرى‌كه مصر حكومتى اون سكز بيك عسكردن زياده عسكر جمع ايتمامسى قضيه‌سيدر بوكا حوالهٔ سمع اعتبار ايتميوب ابراهيم پاشانك بويله كليتلو عسكر جمعندن غرضى عدن طرفندن انكلتره دولتى يكرمى بش بيك عسكرله شايد مصر اوزرينه يوريمسنك اوكنى آلمق وياخود معاهدهٔ مذكوره‌يى كلياً فسخنك اسبابنى تهيئه ايتمكدر قلقلى خارجدن اول وقت بعض مطالعات تعاطى اولنمشيدى . هله اولكى احتمالى طقسان طقوزسنه‌سنده واقع مصر غائله‌سى تصديق ايتدى .

اسكندريه‌ده بولنان انكلتره مأمورى انكلتره‌دن هنده سوق اولنه‌جق عسكرك مصردن مرورى خصوصنه محمد على پاشادن رخصت ايستمش ومشاراليه دخى اذن ويرمكله مأمور مرقوم دخى كيفيتى دولتنه اشعار ايتمش ودولت مشاراليها اولا سويش طريقيله تحريرات وبعده اشيا وامتعه نقل ايليوب شمدى دخى عسكر امرار ايده‌جكندن طريق مزبورى بمسيه‌رك اولوجهله ممر اتخاذ ايتديكى مملكتى بر كون اشغال سوداسنده بولنه‌جنى اول وقتك اجنبى غزته‌لرنده مذكور در ايشته عصر حاضرده چكيلان مشكلات خطيئات سابقه اثارندن اولديغى بو قضيه ايله دخى ثابت اولمشدر .

اجمال مسئله افلاق

او اثناده اوستريا دولتنده ظهوره كلان اختلال اوزرينه مجارلر اياقلانوب اوستريايه قارشو حركت ايلديلر افكار اختلاليه افلاق وبغدانه دخى سرايت ايتمكله بر طرفدن عساكر دولت عليه واوته طرفدن عساكر روسيه مملكتينه كيردى

آمدئ دیوان همایون فؤاد افندی فوق العاده مأمور اوله‌رق بکرشه کوندرلدی انکله برابر عسکر قوماندانی عمر پاشا ایدی‌که مؤخراً سردار اکرم اولان مشهور عمر پاشادر. اوستریالو مجارلرك تربیه‌سندن عاجز قالمغله [*] روسیه‌لو مجارستان اوزرینه پك کلیتلو عسکر سوق ایتدی مجارلر ناچار قاله‌رق بر چوغی دولت علیه‌یه التجا ایتدی روسیه واوستریا دولتلری انلرك رد واعاده‌لرینی تکلیف ایتدیلر پك چوق ذوات بو ایکی دولت مجاورهٔ معظمه‌یی قیرمقدن خوف واحتراز ایدوب فؤاد افندی دخی بو قومشولری کوجندرمامك فکرنده ایدی فقط صدر وقت مصطفی رشید پاشانك رأینه توفیق حرکت ایلر ایدی رشید پاشا ایسه ملتجیلری ایوا وحمایه خصوصنده اظهار ثبات وصلابت ایتمکله ملت اسلامیه‌یه اوروپاجه وامریقاجه بیوك شان قزاندیردی بو خصوصدن طولایی روسیه ایمپراطورینك کوجنمه‌سی مأموریت مخصوصه ایله فؤاد افندینك پترسبورغه کیدوب اصلاح ذات البین ایتمسیله مبدل موالات ایدلدی فؤاد افندینك بو مأموریتلرده اولان مهارت فوق العاده‌سنه مکافاةً عهده‌سنه رتبهٔ بالا ایله صدارت مستشارلغی توجیه بیورلدی. انك یرینه نجیب پاشا زاده مکتوبجی محمود ندیم بك آمدئ دیوان همایون اولمشدر.

دولت علیه عسکرینك مملکتنده وقوع بولان حرکات عسکریه‌لرینه دائر اول وقت طونه باشبوغی میرالای صالح بکك ودین والیسی حسین پاشایه کوندردیکی شقه‌ده تفصیلات اولمغله عینیله بو محله درج اولندی.

صورت شقهٔ مرسوله:

دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری

مسئلهٔ افلاقك تسویه‌سنه مأمور اولان آمدئ دیوان همایون سعادتلو فؤاد افندی داعیلرینك بر کوکده خیمه نشین اولان اردوی همایونه وصوللرنده چند کون مروریله بر کوکی محافظه ایتمك اوزره روسجق یرلو طوپجیانی میرلواسی عزتلو محمد پاشا بنده‌لرینی بر طابور عساکر خاصه ایله یوز اللی یرلو طوپجی وسکز قطعه طوپ ایله مأمور ایده‌رك ماه شوالك یکرمی ایکنجی چهارشنبه کونی اردوی همایونی قالدیروب بکرش جانبنه عزیمت ایتمش اولدقلری واردوی مذکور هنوز اثنای راهده ایکن معلوم مشیرانه‌لری وجهله بکرشك اوته‌دن بری کافهٔ سندات وشروطلری کلیساده بر صندوق درونده محفوظ بولنمش ایسه‌ده رأس اشقیالر بالاتفاق مذکور صندوغی چیقاروب طابوت مثللو بر تحته اوزرینه قویوب

[*] بو مسائل حقنده اشاغیده معلومات کافیه ویریله‌جکدر. (للناشر)

بر ایکی کون بینلرنده کزدیروب کافهٔ سندات وشروطلری احراق بالنار ایتمش اولدقلری وافندیٔ مومی الیه بکرشه بر بچق ساعت قالەرق اردوی همایونی توقیفله درون بکرشده اشقیا وسائره مواجههلرنده قرائت اولنمق اوزره نصیحت یوللو بر قطعه بیورلدی مترهپولیده کوندرمش اولغله اولوجهله مترهپولید مذکور بیورلدی‌یی قرائت ایتمك اوزره کافه‌سنی دعوت ایدرك بیورلدیٔ مذکورك قرائت اولنهجغنی افادهسنده افلاقده مرتب عساکر متحشدهلرینك رئیسی بولنان وینه‌ـ رولتلو نام اشقیانك مترهپولیده جوابی اولا آیینلرمزجه بر دعا ایدهلم بعده بیورلدی قرائت اولنسون دیمسیله مرسوم مترهپولید دخی کرچك قیاس ایله بیورلدی‌یی یاننه قویوب دعا ایتمك اوزره اللرینی قالدیردقده اشقیای مرسوم بیورلدی‌یی قاپوب قشلهلرینه فرار ایتمش اولغله مرسوم مترهپولید دخی کیفیتی تفصیلاً افندیٔ مومی الیه حضرتلرینه بیلدیروب اشبو اشقیانك بیورلدی دکل فرمان الٓهی اولسه قبول ایدهجکلری یوقدر همان نه وجهله مأمور ایسهك بر ساعت اقدم اجراسنه مباشرت ایله جوابنده افندیٔ مومی الیه حضرتلری دخی درون بکرشه کیرمك اوزره ماه حالك یکرمی آلتنجی پازار کونی ساعت سکز قرارلرنده اردوی همایون میرلوالرندن کریم پاشا بندهلرینی بر الای سواری بر مقدار پیاده وآلتی قطعه طوپ ایله مأمور ایتمش وکندوسی دخی اردوی مذکور ایله آهسته آهسته وراسندن یوریمکده ایکن پاشای مشار الیه بندهلری بکرشه دخوللریله درون بکرشده قشله جوارینه کلدکده درون قشلاغدن تفنك انداختلریله عساکر حضرت شاهانهدن اون بر نفر شهید اولمش واون بش یکرمی نفر یارهلی وپاشای مشار الیه بندهلرینك اسبی یارهلندکده پاشای مشار الیهك یاننده بولنان طوپلری قشلهٔ مذکوره چویروب خیلیجه طوپ انداختیله اوچ یوز اشقیادن متجاوز مرد ویارهلی قیاس بیورلمسی وبو قدر مرد وقوعیله قشلانك بر طرفی خرابه یوز طوتدقده جملهسی بر اغزدن آمان الامان ندالریله جملهسی بردن تسلیم اولمش اولدقلری وافندیٔ مومی الیه حضرتلری طوپلرك صداسنی کوش ایلدکارـ کلرندن در عقب آتنه سوار اولهرق یدینه برقطعه سونکو آلوب « سرعتلی آریش » ندالریله بر بچق ساعتلك محلی مدت قلیل ظرفنده قطع ایله اردوی مذکور درون بکرشه دخوللری میسر کرده اولمش ودرعقب لازم اولان محللری ضبط ایدهرك معلوم مشیرانهلری اولان کافهٔ مرتب عسکرلرینك اسلحهلریله اشیای میریهلرینی ضبط

ایده‌رك ازغیر ضابطان نفرات مقوله‌سنی وارك بابالریکزك شمدن صکره چفتی سورك جوابیله بکرشدن طشره طرد ایتمش اولدیغی درعقب رأس اشقیادن ایکی یوزی متجاوز دردست اولنه‌رق محبوساً قره‌غول آلتنه القا ایتمش اولدقلری واهل عرض وسائر تجارانك امور وخصوصاتلرینی کمافی السابق تسویه ایتملریچون دلاللر نداسیله درعلیه‌دن اراده کلنجه‌یه قدر شمدیلك اوچ نفر قائمقام نصب ایتمش اولدقلری وکیفیت بکرشده اجرا اولندیغی وجهله یر کوکیده دخی اجراسی خصوصنی مشار الیه محمد پاشا بنده‌لرینه یازمش اولدقلرندن اولوجهله پاشای مشار الیه ماه حالك یکرمی سکزنجی صالی کونی علی السحر کائنهٔ اشقیا کلیساده ایکن پاشای مشار الیه لازم کلان محللری ضبط ایده‌رك درون یر کوکیده موجود بولنان مرتب عسکرلرینك کذلك اسلحه‌لریله اشیای میریه‌لرینی ضبط ایده‌رك نفرات مقوله‌سنی یر کوکیدن طشره طرد ایتمش ویرکوکی مأموری اسپراونك ایله عسکر ضابطلرینی محبوسه القا ایتمش اولدقلری و بوندن بشقه طونه سواحلنده بولنان قره غولخانه‌لرده اولان عسکرلرینك اسلحه‌لریله اشیای سائره‌لری طوپلانمقده اولدیغی واشبو ماه ذی‌القعدهٔ شریفك ایکنجی بازار کونی روسیه دولتنك اون بیکدن متجاوز عسکری داخل بکرش اولمش ایسه‌ده مأموریتی نه وجهله اولدیغی هنوز معلوم چاکرانهم اولمامش واشبو افلاقك غائلهٔ هائله‌سی بویله مدت قلیل ظرفنده بروجه سهولت برطرف اولاسی مجرد عون وعنایت باری وقوهٔ قدسیهٔ روحانیت حضرت رسالتپناهی وحسن توجهات حضرت پادشاهی وآثار همت مشیرانه‌لریله اشقیانك بویله پراکنده وپریشان اولمش اولدقلری لاجل‌التبشیر خاکپای منعمانه‌لرینه اشعار عاجزانهم اولمش محاط علم جهان آرای آصفانه‌لری بیورلدقده اولبابده وکافهٔ احوالده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر .

ولی‌النعم افندم

عریضهٔ چاکرانه‌مك مبارك خاکپای منعمانه‌لرینه تقدیمی اثناسنده شمدیلك مصارفات بهانامیله یکرمی بیك کیسه آقچه وسنوی ایراد اولمق اوزره اوتوز آلتی بیك کیسه آقچه افلاقدن ویراسی خصوصنی روسیه دولتی درون افلاقه اعلان ایتمش ودرون افلاقده کشت وکذار ایتمك اوزره یکرمی بیك عسکر ترتیب ایتمش ونمچه حدودینه یوز بیکدن متجاوز عسکر ارسال ایده‌جك ایمش تحقیق غیر تحقیق کندو کاتبلرندن حوادث آلنمش اولدیغی

۱۲٦۵ سنه‌سی وقایعی

بیك ایکی یوز آلتمش بش سنهٔ هجریه‌سی دخی حلول ایلدی. برمعتاد سنهٔ جدیده تبریکی ایچون رکاب رسمی اجرا اولندی. بر قاچ کون صکره باب عالی‌یه تشریف شاهانه شرفوقوع بولدی. مصارفات ناظری توفیق بکه رتبهٔ بالا واحکام عدلیه اعضاسندن فابریقه‌لر ناظری صالح بکه (رشید پاشا کتخداسی) اولی صنف اولی ویرلدی. اشقودره متصرفی بوشناق عثمان پاشایه وزارت رتبه‌سی ویرلدی. مجلس والا اوراق مدیری حاجی حسین افندی وفات ایتدی. آمدی خلفاسندن شفیق بك اوراق مدیری اولدی. میر مومی الیه صاری شفیق بك نامیله متعارفدر. صکره‌لری ایالت قپو کتخدالغنده ایکن وفات ایتمشدر. شفیق بکك یرینه ترجمه اوطه‌سی خلفاسندن عالی پاشا مهرداری خیرّ افندی آمدی اوطه‌سنه آلندی.

ایالات موجوده‌نك قطعات مناسبه‌یه تقسیمیله مرکزلرده برر بیوك مجلس ترتیب وتشکیلی اراده بیوریله‌رق موجبنجه نمونه اولمق اوزره اول امرده روم‌ایلیدن ادرنه، اناطولیدن خداوندکار، عربستاندن صیدا ایالتلرنده اجراسیله بندکاندن برر رئیس وداعیان علمیه‌دن برر اعضا وایکیشر کاتب نصب وتعیین قلندی.

بو صره‌ده ضبطیه مکتوبجیسی صدری بك ادرنه‌ده تشکیل اولنان دائرهٔ ولایت مجلس کبیری ریاستنه وآنك یرینه مکتوبیٔ صدارت اوطه‌سی خلیفه‌سی سابق فخرالدین افندی نصب اولندی صدری بك قوجه یوسف پاشا برادری سلیمان بك زاده صدور علمیه‌دن بکلربکلی کامل بکك بیوك مخدومیدر. مدت مدیده مالیه مکتوبجیلغنده بولنمشیدی فضیلت وکتابتنه معتنی، خودپسند وکیشی‌زاده‌لکی اثری اوله‌رق سخی وجوانمرد ایدی پدریله برابر بر کون قایقده کیدرکن پدرینه حسب‌الرتبه بنم سزك قارشوکزده اوطورمم جائز دکلسه‌ده پدرم اولمکز ایچون تنزل ایدییورم دیمش ذوفنون اولسنه دالدر. فخرالدین افندی مکتوبیٔ

صدارت اوطه‌سندن یوایله یتشمش وطور واداسی کندوسنه مخصوص بر طرفه روش ایدی .

او اثناده مظنهٔ کرامدن آیاصوفیه شیخی حاجی یوسف افندی ایله سلطان احمد شیخی مراد ملا تکیه‌سی پوست نشینی حاجی محمد مراد افندی ووکلادن حاجی صائب پاشا عازم دارعقبا اولمشلردر حاجی یوسف افندی زهد وصلاح وتقوی ایله شهیر طریق خالدی کبارندن بر پیر روشنضمیر ایدی . مراد افندی درسعادتده چهارشنبه بازاری جوارنده تکیه‌سی اولان مراد ملا شیخی دینکله عریف معمور الجوانب برذات ستوده مناقب ایدی . تکیه‌سی عادتا بر دارالعلوم والمعارف اولوب علوم قرآنیه وفنون عربیه وفارسیه‌دن یکرمی درت ساعت ظرفنده متعدد درسلر ویرر ورمضان شریفلرده فاتح جامع شریفنده عمومك استفاده‌سی ایچون مثنوئ شریفی اوقودر ایدی وقتك ظرفا واذکیاسی اصول تربیه وافاضهٔ علوم ومعارفندن استفاده ایدرلر ایدی محب آل عبا ومنتظم ومسلسل ومقفی اوله‌رق محافل ومجامع رسمیه‌ده مقامه متناسب دعا خوانلغی بی مثل و بها ایدی تکیه‌سی جوارنده بنا واحیاسنه موفق اولدیغی دار المثنویده کائن تربهٔ مخصوصه‌سنده مدفوندر اوفاق تفك بعض آثار مؤلفه‌سی واردر. حاجی صائب پاشا قدمای وکلادن برذات ایدی .

تبدل ایالت مصر

مصر والیسی ابراهیم پاشانك پدری محمد علی پاشا اواخر عمرنده دوچار اولدیغی علت دماغیه‌سی سببیله ولد کبیری وهر رأی وفکر وحرکات وسکناتنده معین ویاور وظهیری اولان ابراهیم پاشا پدرینك حیاتنده اك اول مصرجه وراثت طریقنك بدء وکشادی ایله ایالت مصریه‌یه والی واندن صکره کیلر کندوسنه تالی اولمشیدی (المصر قاهره علی من اصر) سری مرآت قدرده جلوه‌کر اوله‌رق مشارالیه ابراهیم پاشا یتمش برکون ظرفنده پدرندن اول مهماندار طریق عقبا اولمغله ولایت منحله حسب‌الوراثه محمد علی خاندانك اکبر وارشدی عباس پاشایه مجدداً بارتبهٔ وزارت توجیه اولندی توجیه فرمانی دعاوی ناظری مظلوم بك ایله مصره کوندرلدی .

مظلوم بکك اساس مأموریتی ابراهیم پاشانك وقوع وفاتیله یرینه اکبر اولاد واحفاد بولندیغنه مبنی طرف پادشاهیدن مجدداً با رتبهٔ سامیهٔ وزارت مصر والیسی

نصب اولنان عباس پاشانك توجيه فرماننی ایصال وكيفيتی اعلان ايتدكدن صكره نشان ووزارت منشورينی بالذات اخذ ايتمك اوزره لاجل التشكر واپور همايونله عباس پاشانك استانبوله كتيرمكدن عبارتدر ايشته بر وجه محرر مظلوم بك مصره بالوصول عباس پاشانك مأموريتی اعلان واشاعت قلندقدن صكره لاجل التشكر مظلوم بكله برابر عباس پاشا مجيديه واپوريله درسعادته كلهرك چراغان ساحلسرايی جوارنده كائن فرعيه دائره سنده مسافر ايدلدی لوازم مهماننوازيسی فوق العاده تنظيم اولندی برقاچ كوندن صكره مابين همايونه جلبله حضور شاهانهيه بالمثول حقنده جواهر عالمبهای لطف والتفات پادشاهی مبذول بيورلدی باب عالی‌يه دخی عزيمتله وكلای فخامك زيارتلريله مراسم مودت اجرا قلندی صدارت عظمی رتبهٔ جليلهسی توجيهنه دائر سر قرنا سليم افندی واسطهسيله والئ مشار اليه برابركده اولهرق مرتب آلای ايله باب عالی‌يه ارسال ومضمون منيفی اعلان اولنان خط همايون صورتيدر .

بنم وزير معاليهميرم

مقدمجه رتبهٔ وزارتله مصر ایالتی عهدهٔ استيهالنه توجيه اولنان عباس پاشانك سيرت مرغوبه واخلاق مقبولهسی اقتضاسنجه ايالت مصريه مصالحنك افكار عدليهٔ شاهانهمزه تطبيقاً حسن اداره ايدهجكنه جزم يقين حاصل اولمش اولديغندن حقنده اولان توجهات عليهٔ شاهانهمزی اعلاناً بو دفعه كندوسنه حضور همايونمزده صدارت عظمی رتبهسی توجيه ونشان عاليسی تعليق اولنهرق باب عاليمزه كوندرلمش اولمغله اجرای مراسم معتاده ايله اعلان كيفيت ايليهسين اه

والئ مشار اليه حقنده تضاعف توجهات سنيهيه نشانهٔ ديكر اولمق اوزره مشار اليهله برابر استانبوله كلمش اولان مخدومی الهامی بكه مير ميرانلق ومال مديری شريف پاشايه روم ايلی بكلربكلكی وميرلوا حسن بكه فريقلك وحيدر وبرهان وصفر بكلره مير ميرانلق وميرآلای راشد بكه ميرالامرالق وطويل حسن اغايه اصطبل عامره مديرلكی وارتين بكه رتبهٔ اولی صنف ثانيسی وطبيب برسايه نشان ويرلشدر والئ مشار اليه اولوجهله مظهر التفات عالی اولهرق تشكرات لازمهيی حضور شاهانهيه عرض ايلدكدن صكره ربيع الاولك اون ايكنجی كونی سلطان احمد خان طاب ثراه جامع شريفنده قرائت اولنان منقبهٔ جليله مجلسنده واياب

وذهابده مولود آلاینده بولنه‌رق یوم مذکورك اقشامیدی معیتلریله برابر مجیدیه واپور همایونیله جانب مصره روان اولمشدر . کمرك امینی مختار بکك قپو کتخدالغنی عباس پاشا التماس ایتمش ومظلوم بك دخی استعفا ایتمش اولدیغندن مختار بك مصر قپو کتخداسی اولمشدر .

مالیه ناظری نصب اولنان نافذ پاشا مقدمکی نظارتی زمان کبی متنفذ اوله‌میه‌رق بو دفعه آز بر مدت ایچنده منعزل ویرینه کندی یتشدیردیکی امرای خزینهٔ مالیه‌دن مجلس والا اعضاسندن بولنان حسنی افندی رتبهٔ بالا ایله مقام نظارت مالیه‌یه واصل و بونك یرینه دفتر امینی سعید محب افندی داخل ودخان کمرکی امینی کانی بك دفتر، وکاوزاده سینوبلی حسین بك دخان کمرکی امانتلریله مغبوط الاماثل اولدیلر .

تشکیل ایالت حکاری

طائفهٔ اکراددن حکاری طرفنده بر مدتدن بری بغی وشقاوتی اعتیاد ایدن نوری بك نام شقی‌یه اجرا اولنان نصایح وتبلیغات مؤکده تأثیرسز قالدیغندن لزومی مقدار قوهٔ عسکریه استصحابیله اناطولی اردوسی مشیری مرقومك اوزرینه واروب ارائهٔ سطوتله مرقوم رهرو وادیٔ فرار اولمغله حکاری دینیلان قطعهٔ جسیمه تسخیر وحکومت سنیه طرفندن بالذات اداره‌سی لوازمنك استکمالنه سعی وفیر قلنمشدر . شویله که : حکاری سنجاغنه بعض الویهٔ متجاوره الحاقیله کردستان ایالتنه مماثل حکاری ایالتی نامیله برایالت جسیمه تشکیل قلندی والیلکنه ترحاله متصرفی سابق وزیر ضیا پاشا مأمور اولمش ایسه‌ده مشار الیهك ودینه اعزامی ایجاب ایتمکله آچیقده قالان ایالت جدیده‌یه حکاری طرفلرینك اصلاحی مأموریتیله اوجانبده بولنان فریق عزت پاشا وزارتله مأمور اولدی . اغا حسین پاشانك یرینه ضیا پاشانك کیدیشی کلیشی کوزل اولمش دینمکله اکتفا اولدی .

تبدل ریاست مجلس محاسبهٔ مالیه

مجلس محاسبهٔ مالیه رئیسی اجله‌دن حاجی ابراهیم افندینك عزلیله یرینه احکام عدلیه اعضاسندن شاعر ادیب لبیب افندی نصب اولندی ومجلس والاجه امور حسابیه‌یه آشنا بر ذاتك بولنمسی لزومنه مبنی ضبطیه معاونی سابق عثمان بك اعضالقله مجلس والایه آلندی .

«حساب بیلمیان آدم کتاب حکمنی بیلمز» «کتاب بیلمیان آدم حساب حکمنی بیلمز»

نظام درحق رتبه ونشان

رتب متنوعه‌دن هر صنفده موجود اولان نشانلره دائر او اثناده بش اون بندی شامل بر ورقهٔ نظامیه نشر اولندی خلاصهٔ مفادی رتبه ونشان توجیه واعطاسی استحقاق واهلیت ومأموریت ایله مشروط اولوب آچیقدن شوکا بوکا رتبه ونشان ویرلمامسی تحت قراره آلنوب لدی‌الاقتضا نشانلرك سلفدن خلفه دور ایله تعاطی ایدلمسی وطریق علمیده بلاد اربعه ایله مخرج ملالرینك نشانلری اولمدیغندن بونلر ایچون اعمال ایتدیریلان اون درت عدد نشان معرفت شیخ‌الاسلامی ایله تداول اولنمسی اصول اتخاذ قلندی .

بعض تبدلات

عسکرلکدن یتشمه ترحاله والیسی ضیا پاشانك عزلیله یرینه خدمات مصریه‌ده مستخدم اولوب بر مدتدن بری عائله واولاد واحفاد کراملریله درسعادته کلمش اولان ادیب بیدانی مشهور سامی پاشا ترحاله والیسی نصب اولندی . رضا پاشانك سرعسکرلکدن انفصالیله یرینه قپودان دریا محمد علی پاشا سرعسکر وتجارت ناظری سلیمان پاشا قپودان نصب اولندی . رضا پاشانك ینه ایام اقبالی عکسنه تحول ایلدی‌که استانبولده بولنان ورضا پاشا طاقمندن اولان صفوتی پاشا مجدداً تشکیل اولنان جزایر بحرسفید ایالتنه تبعید قلندی خاصه مشیری ضربخور رشید پاشا دخی رضا پاشا اوغرینه بالانفصال یرینه بحریه مجلسی رئیسی ورشید پاشا کتخداسی طوپجی باشی زاده صالح بکك برادری فریق محمود پاشایه مشیرلك رتبه‌سی توجیهیله خاصه مشیری اولدی . لیمان رئیسی راغب پاشا فریقلك رتبه‌سیله بحریه مجلسنه رئیس وانشائیه میرآلایی محمود بك لواالق رتبه‌سیله لیمان ریاستنه مأمور اولدی . مابین همایون کاتبلرندن رشید پاشانك بیوك مخدومی محمد جمیل بکه اولی صنف ثانیسی رتبه‌سی ویرلدی . ازمید محصلی عثمان بکه (فراری احمد پاشا آدملرندن طوپال عثمان بك که صکره‌لری وزرادن اولمشدر) میر میرانلق رتبه‌سی ویرلدی . سنهٔ حالیه صره اماتتی مجلس محاسبهٔ مالیه اعضاسندن ابراهیم‌افندی‌یه احاله قلندی . اغنام مدیری عثمان افندی‌یه (عثمان ملا دینمکله عریفدر) اولی صنف ثانیسی ویرلدی .

جمعیت اذنیه

فاتح جامع شریفی درس عاملرندن استاذ اکرمم برکویلی حافظ علی افندی مرحومك اذن جمعیتنه شرفبخشا اولمق اوزره ذات پادشاهی فاتح جامع شریفنه بالعزیمه محفل همایونی بالتشریف جمعیتك ختامنه قدر توقفله بعد ختام‌المجلس فاضل مومی‌الیهله خواجه افندیلردن اول مجلسده بولنان دکزلیلی یحیی وودینلی مصطفی وشهری حافظ افندیلر ودرس وکیلی آقشهرلی حسن افندی حضور شاهانه‌یه جلبله التفات عالیه‌یه مظهر اولدیلر معلمین مومی الیهم ایله حاضر بالمجلس بولنان سائر خواجه‌لره واذن آلان افندیلره عطایای وفیره عنایت بیورلدی جامع شریفدن عودتده باب سرعسکری‌یی تشریف بیوریله‌رق صنوف عسکریه دخی مظهر التفات عالی اولدی. اول‌وقت بالذات درس وکیلی عظمای علمای عصردن استاد الکل معلم شهریاری مشهور آقشهری حاجی عمر افندی ایدی درس وکالتنی معلملك واختیارلق مناسبتیله بالوکاله اداره ایدر ایدی صکره وکیلی اولان حسن افندی دخی بالفعل درس وکیلی وخواجهٔ شهریاری اولدیغندن بشقه دفعاتله مشیخته واصل اولمشدر. رحمة الله علیهم اجمعین

بر مدتدن بری ترسانهٔ عامره ساحه‌سنده دردست انشا اولان «فیض باری»، «اثر شادی» نامل‌ریله ایکی قطعه فرقتین حضور شاهانه‌ده روی دریایه تنزیل اولندی.

تبدل ریاست مجلس والا وسائره

مجلس والا رئیسی رفعت پاشانك عزل نابهنکامی وقوعیله یرینه با خط همایون قدمای وکلادن عارف پاشا نصب اولندی مالیه ناظری سابق نافذ پاشا مجالس عالیه‌یه مأمور اولدی سابق سرعسکر رضا پاشانك خداوندکار والیلکی ایله درسعادتدن انفصالی لزومنه مبنی سرکاتبی مصطفی پاشا خداوندکاردن انعزال ایله ساحلخانه‌سنده مأمور مواظبت دعای پادشاهی اولمشدر.

موصل والیسی عشقر پاشانك عزلیله یرینه مجلس والا اعضاسندن مهندس کامل پاشا موصل والیسی نصب اولندی. مصر والیسنك اقرباسندن ومیر میراندن احمد پاشا او اثناده درسعادتده بولنه‌رق عهده‌سنه رتبهٔ سامیهٔ وزارت توجیه اولندی مشارالیه ارکان مصریه‌دن مشهور یکن احمد پاشادر. احتساب ناظری قرنادن عزت

پاشایه رتبهٔ وزارت توجیهیله احکام عدلیه‌یه واحتساب نظارتنه پوسته ناظری حسین بك مأمور اولدی اولوقت احتساب نظارتی شیمدیکی شهرامانتی مقامنده ایدی .

ودین والیسی مشهور اغا حسین پاشا ودینده وفات ایلدی یرینه آیدین والیسی سابق قره‌عثمان زاده‌لردن یعقوب پاشا نصب اولنمش ایسه‌ده مشارالیهك ودینه عزیمتنه وجودی متحمل اولمدیغی سببیله بالاده بیان اولندیغی وجهله وزرای عسکریه‌دن ترحاله متصرفی سابق ضیا پاشا ودینه اعزام اولندی . مصر والیسی محمد علی پاشا کبی اغا حسین پاشا دخی نوادر عصریه‌دندر بو مثللو ذواتك تراجم احوالنك ضبط وقیدی اقتضای قدر شناسیدن بولنمغله بالمناسبه بو مقامه درج اولندی .

اغا حسین پاشانك ترجمهٔ حالی

مشارالیه سلاحشوراندن وطریق بکتاشیه منتسبلرندن مصرده مقیم عثمان اغانك مخدومی حاجی مصطفی نام دلاورك صلبندن بیك یوز طقسان تاریخنده ادرنه‌ده تولد ایتمش وبر مدتدن صکره پدری ادرنه‌دن بندر سرحدینه نقل خانه ایله اوراده وفات ایده‌رك یتیم قالمش وسن بلوغه وصولنده ابا واجدادندن موروث اولان عسکرلك خدمتیله بندرده سرحدنشین اولان عساکر بکتاشیه‌نك طقوزنجی بلوکنه نفر قیدیله خدمت عسکریه‌یه اوراده بدء ایتمشدر بیك ایکی یوز اوچ تاریخنده استانبوله کله‌رك بیك ایکی یوزیکرمی ایکی تاریخنده اچیلان روسیه سفرینه عزیمتله اوراده یرارلغی باعث تزاید اشتهاری اولوب اردوی همایونله عودتدن صکره طریقنده ترقی‌یه باشلامشدر وقت وحاله کوره ویکیچری اشراسنك اطوارینه قارشو مستقیمانه حرکتی بین الخواص معلوم اوله‌رق او حسن صیت ایله آز وقت ظرفنده قطع مراتب عسکریه ایدرك قول کتخداسی (سر عسکر قائممقامی مقامنده‌در) وانی متعاقب بیك ایکی یوز اوتوز سکزده بالفعل یکیچری اغاسی ایکن یکیچریلرك اورته‌دن قالدیرلمسی حقنده اوته‌دن بری جنتمکان سلطان محمود خان حضرتلرینك تصور ومرام عالیلری اوزره حرکتی برنجی وظیفه اتخاذیله طائفهٔ مرقومه‌نك محوی حقنده اتخاذی لازم کلان اسباب ووسائله کیزلیجه توسل ایله یکیچریلر میاننده صاییلی فورطنه‌لرك صره‌سنی دوشیره‌رك برر درلو بهانه ایله رفته رفته وجودلرینی محو ایدرك طائفهٔ ملغانك محو وازاله‌سی اسبابنی تهیئه

ایتمشیدی اشبو حرکات خفیه‌سنه مکافاةً یکیچری اغاسی ایکن عهده‌سنه رتبهٔ وزارت توجهیله اغا پاشا لقبنی المشدر طائفهٔ ملغانك اشبو حرکتلردن قوشقو- لندقلری حس اولنمغله ارخای عنان طریقیله مشار الیه اغالقدن عزل ایله قوجه ایلی وخداوندکار سنجاقلری الحاقیله بحرسیاه بوغازی محافظی وینه تسویهٔ مصلحت منویه‌نك دوردن مترصد ومتبصری اولمشدر .

مشار الیهك استانبولدن تباعدیله میدان کندولرینه قالدیغی زعمیله طائفهٔ مرقومه بتون بتون شق عصایه واك صکره برنجی جلدده مفصلاً بیان اولندیغی وجهله بیك ایکی یوز قرق برده میدان بغی وعصیانه اجتماع ایتدکلری کیجه مشار- الیه استخبار ایدرك همان صباحه قارشو دائره‌سی خلقی وقلعه یماقلریله سرای همایونه یتیشه‌رك ابراز ایتدیکی حسن تدبیر ثمره‌سیله بر کون ایچنده درت بش یوز سنه‌دن بری یرلشمش اولان یکیچریلك نامی محو اولوب درحال ترتیبنه شروع اولنان عساکر منتظمه‌یه برنجی سر عسکر نصب اولنمشدر سر عسکرلکی اثناده عساکر نظامیه احوالنك تأسیسنه و بقیة السیوف خذلهٔ باغیه‌دن دار السلطنة السنیه‌نك تطهیرینه موفق اولدقدن صکره بالایجاب سر عسکرلکدن وقوعبولان استعفاسی قبول عالی بیوریله‌رق بوغاز محافظلغی عهده‌سنده ابقا اولنمشدر قرق اوچ تاریخنده‌کی روسیه سفرنده چیقاریلان اردوی همایونه سر عسکر اوله‌رق شمنیده‌کی حرکات دشمن شکنانه‌سی زیور تواریخ محاربات اولغه شایاندر اردو سر عسکرلکندن انفصالنده ادرنه والیسی واشقودره غائله‌سی اثناده اسکوب طرفنه مأمور اولوب استانبوله جلبله مصرلو اوزرینه چیقاریلان برنجی اردویه سردار اوله‌رق حلبه طوغری عزیمتنده ظهور ایدن هزیمت مناسبتیله استانبوله کتیریلوب یالیسنده اقامتی اثناده طرف شاهانه‌دن افتخار نشانیله تلطیف اولنمشدر . حلبدن اثنای عزیمتنده نزدنده بولنان کلیتلو نقود ومجوهرات وپك چوق گرانبها اشیاسنی خزینه مأمورلری بر ایکی نفر کوله‌سیله برابر اطنه سواحلنده بر اجنبی سفینه‌سنه یوکلتمشلر ایدی سفینه‌نك قپودانی خزینه مأمورلرینی اغفال ایله ساحله چیقاروب اورادن فك لنکر ایدرك اشیا ایله برابر صاووشوب کیتمشدر دولتجه پك چوق اراشدیرلمش ایسه‌ده بر ایپ اوجی بولنه‌مامشدر بو سببدن طولانی مشار الیه زیاده مکدر اولمشدر حتی او کوله‌لردن بریسی شرکت خیریه مدیری ایکن وفات ایدن ماورو قورداتو علی افندی ایمش بو علی افندی دوشه قالقه استانبوله کلدکده

کمال خوف وخجالتندن حسین پاشایه کوزکمکه جسارت ایده‌میوب اول وقت قپو کتخداسی بولنان ضربخانه امینی شهید علی رضا افندی مرحومه دخالتله بر مدت قوناغنه صغندقدن صکره مشار الیهك رجاسیله مظهر عفو اوله‌رق ینه حسین پاشانك دائره‌سنده الی وفاته هر نوع خدمات مخصوصه ومهمه‌سنده بولنمشدر. قرق طقوزده ودین والیسی واللی طقوزده عزل ایله استانبوله کلدکده قلاع خاقانیه نظارتیله مجالس عالیه‌یه مأمور وآلتمش اوچده ثانیاً ودین والیسی اولوب آلتمش بشده یتمش بش یاشنده اولدیغی حالده ودینده ارتحال سرحد بقا ایلمشدر هر نه قدر امی ایسه‌ده غایت فطین ودرایتکار وایشدیککنی اونوتمز وکیجه‌لری حضورنده اوقودوب دیکله‌دیکی تواریخ متعدده‌ده محرر مواددن کلیسنی درخاطر ایدر عاقل ومدبر، جدی وجسور بر وزیر وقور ایدی [*]

[*] انجیر کویلی مشیر حسن پاشا که تاریخ نشر کتابدن سکز سنه اول یوز سکز یاشنده وفات ایتمشدر مصرلی اوزرینه واقع اولان سفرده اغا حسین پاشانك یاورلکی خدمتنده بولنمش اولمغله پاشانك قپو کبی ایری وعنادینه جسور اولدیغنی سویلر ایدی. مناقب آتیه‌یی حسن پاشا مرحومدن ایشتمشم: اغا حسین پاشا اردوسی حلبه واصل اولدقده اینجه بایراقدار اوغلی محمد پاشا قوماندا‌سیله برپیشدار فرقه‌سی ترتیب وعرباندن برقاچیوز کوکللی سواری ترفیق ایدیله‌رك حمایه طوغری سوق اولندی واغا حسین پاشا جسر شغورده اخذ موقع ایتدی. کونك برنده عربان سواریلرینك نهرك قارشو یقه‌سندن سیرسریع ایله کوپری یه طوغری کلدکاری کورلدی وپیشدار فرقه‌سنك بوزلدیغی وعربان فراریلری کسدیرمه یولدن اردو مرکزینه جان آتدیغی استدلال قلنه‌رق ذاتاً احوال روحیه‌سی ضعیف اولان اردونك فراریلرله تماسنده‌کی محذور درحال خاطره کلدی. اغا حسین پاشا چادرندن «دکان بك! دکان بك! کوپری‌یی طوتك عربلری بو طرفه قومیك» دیو باغردی (اواخر عهد محمود خان ثانیده اوروپا اصوللرینه تمایل ایدیله‌رك مناصب دولتك اسملری دکیشدیکی مثلا کتخدای صدر عالی‌یه ملکیه ناظری صکره‌لری داخلیه ناظری ورئیس الکتابه خارجیه ناظری دنیلدیکی کبی خاصکیلره فرانسزجه تعبیر ایله «اده قان» Aide de camp که یاور حرب دیمکدر عنوانی ویرلشیدی. اغا حسین پاشانك دیلی دونمدیکندن «دکان» بك دیوب ایچندن چیقارمش). ایکی نفر یاوری بکلر همان سل سیف ایله کوپرینك باشنه کیتدیلر فقط ایکی ضابط ایله کوپرینك مدافعه‌سی ممکن اولمدیغندن پاشانك آوازلرینی ایشیدن عساکر ودائره‌سی خلق (تفنکجی باشی، اوطاجی باشی، آشجی باشی وسائره، معیتلریله) کوپری باشنه قوشدیلر. کندوسی چادرنده دونه دونه اوزون قوشاغنی بلنه صارار ایمش قوشاغنی صاردقدن وسلاحلرینی طاقدقدن صکره کوپری‌یه کلدی او اثناده عربان کوپری‌یه یاقلاشمش ایدی. اغا حسین پاشا کوپرینك اوزرندن آتلره «کیرو» دیه حایقردی فقط حیوانلری بردن بره دوندرمك ممکن اولمدیغندن پاشای مشار الیه بلندن

مرحوم مشارالیهك ودینه‌ده‌کی اوقافی وسائر آثار خیریه‌سی بروجه زیر تزبیر قلندی .

بوغاز محافظی ایکن یکرمی سکز قطعه قلاع خاقانیه‌نك مجدد صورتیله بدنندن تعمیری .

کلیسور قلعه‌سنه مجدداً صهریج انشاسی .

قلندر قصر همایونه قنوات فرشیله طاغدن مجدداً ماء لذیذ اجراسی .

بالطه لیمانیله چقال برونی طابیه‌لرینك تعمیرات کلیه‌سی .

باب سرعسکریده‌کی حریق قله‌سی . مذکور قله‌نك اکمالی مشارالیهك محاربه اوزرنده شمنیده بولندیغی زمانه تصادف ایده‌رك اول وقت استانبولدن قپوکتخداسی طرفندن قله‌نك ختامیله اوزرینه حك اولنان تاریخی نظم ایلیان عزت ملایه تاریخ جائزه‌سی کوندرلمسی اخطار اولنمسی اوزرینه شمنیدن اردو محلندن ناظم مشارالیهه جائزهٔ مخصوصه کوندرمش اولدیغی محققدر .

شمنی‌یه درت ساعت مسافه‌دن کتوردیکی ماء لذیذ وچشمه سیچون براقدیغی نقود وقفیه ایله متصرف اولدیغی ساحلخانه‌یی دخی او جهته وقف وتخصیص ایلمشدر .

شمنیده کارکیر اوله‌رق وفدایی وچنکل ناملریله ایکی قطعه طابیه .

شمنیده کارکیر کوپری .

سلستره‌ده جامع ، مکتب ، مدرسه .

پیشتولرینی چیقاروب برر برر آتش ایتمکله ایکی سواری‌یی یره ده‌ویردی وآدملرینه «بره نه طوریورسکز؟ ایلرو قویمایك» امرینی ویرمکله جملهٔ قوشوشوب قاچه‌میان عربانی یقالادیلر آشجی باشیسی حاجی مصطفی عربك برینی یاتیروب آشجی بیچاغیله بوغازلامغه چالیشیر ایمش ضابطان یتیشه‌رك بیچاره‌یی قورتارمشلردر . «دکان» بکاردن بری حسن پاشا ایدی .

اغا حسین پاشا دائره‌سنك صابون صرفیاتنی استکثار ایده‌رك اغالرینی «اوغلان! بز قره‌قوللقجی ایکن آیده برکره چماشیر دکشدیرر ایدك سزلره صابون یتشمیور» دیو تکدیر ایدر ایمش .

اینجیر کویلی حسن پاشا مرحوم میر آلای ایکن بر قادین مسئله‌سندن طولایی فردوس آشیان سلطان محمود خانك غضبنه اوغرایه‌رق رتبه‌سی رفع اولنمغله حقوق قدیمه‌یه مبنی ودینه اغا حسین پاشایه کیدوب بش آلتی آی قدر مسافر اولمش وپك زیاده رعایت واکرام کورمش . بوندن بحثله پاشای مشارالیهك غایتله سخی ومکرم اولدیغنی دخی آوردهٔ زبان ساپاش ایلر ایدی . (رحمة الله علیهما) (للناشر)

لوم قصبه‌سنده ایچ قلعه‌ده مع وقفیه جامع شریف .
نیکبولی قضاسنده ایکی چشمه .
نیکبولی قلعه‌سنك تعمیریله مجدداً ذخیره انبارلری .
الجار قلعه‌سنك مجدد حکمنده تعمیری .
بلغرادجق قضاسنده عتیق قلعه‌نك تعمیریله مجدد طابیه‌لر وکارکیر وغایت متین اوله‌رق یکرمی سکز پاره طوپلو قلعه . قضاء مذکورده چشمه .
ودینده قوچ تعبیر اولنور استبدال ذخایر ایچون اوچ محلده جسیم انبارلر .
ودینده سدنصرت نامیله اوتوز ایکی طوپی حاوی مع جبخانه وقره قولخانه مجدداً قلعه .
ودینده قوم بایری قپوسنده یکرمی سکز پاره طوپی حاوی مع جبخانه کارکیر قلعه .
بهرسنه مولد شریف قرائتی وهفته‌ده بر ختم شریف ایچون مکمل اوقاف .
لوم صوبی اوزرنده یدی کوزلی کارکیر کوپری .
قلعه‌یه ایکی بچق ساعت مسافه‌دن کتوردیکی ماء لذیذ ایچون قرق اوچ عدد چشمه ایله کارکیر کبیر شادروان .
ادرنه‌ده خواص محمود پاشاده چشمه وشادروان .
لوله برغوس جامع شریفی تعمیریله شادروان .
درسعادتده بوغاز ایچنده میرکونده اسکله باشنده کارکیر موقتخانه .
ودینده وادرنه‌ده عسکری خسته خانه‌لری .
صرب کنزی میلوشك استانبوله کاوب کیتمسنده ویالیسنده اقامتنده بدنندن صرف ایتدیکی بش یوز کیسه‌دن ماعدا ولی نعمتی ودولتی اوغورینه مالاً وبدناً الی وفاته پك چوق فداکارلنی وقوع بولمشدر .

بر وجه محرر والی ایکن ودینده وفاتیله درون قلعه‌ده دفن اولنه‌رق اوزرینه علامت معتاده یاپلشیدی . بلغارستانك تحول اداره‌سنده اورالرده اولان اوقافی محو ونابود اولدیغی مثللو کندوسنك دخی قبرنده مستریح اوله‌میه‌جغی آکلاشلدیغندن مخدومی حالا شورای دولت اعضاسندن علی شوکت پاشا مشار الیهك عظامنی اورادن کتوروب درسعادتده طوپ قپو جوارینه دفن ایتدیرمشدر .
رحمة الله علیه رحمةً واسعه

تشریف همایون بهندسه‌خانه

درسعادتده خاصکوی جوارنده کائن هندسه خانهٔ بری ابنیه‌سنه طوپجیلق فنی ایله اصول معماریه وریاضیه ایچون علاوه اولنان بنالرك کشادیله تماشاسنه رغبت بیوریله‌رق وکلا ومأمورین اولجه اوراده منتظر قدوم شهریاری اولدقلری حالده ذات پادشاهی محل مذکوری بالتشریف معاینات حاضره‌نك اجراسیله هندسه‌خانه‌نك هیئت ولحصول تدریسیه ونظامیه‌سی شایان پسند عالی اولمش وناظری بولنان لوا بکر پاشانك مشهود اولان اثر غیرت ورویتنه مکافاةً عهده‌سنه فریقلك رتبه‌سی توجیهیله عودت بیورلمشدر .

ولادت

رجب شریفك غره‌سی اولان پنجشنبه کونی (محمد برهان‌الدین) نامیله بر شهزاده زیور مهد وجود اولمش اولدیغی باخط همایون طرف صدر اعظمی‌یه بیلدیرلمشدر .

ارتحال سعید بك

بر مدتدن بری تقویمخانه نظارتنده بولنان سعید بك او اثناده ارتحال دارنعیم ایلشدر یرینه آمدئ دیوان وکیلی وتقویم وقایع محرری وقعه‌نویس رجائی افندی اولی صنف اولی رتبه‌سیله نظارت مذکوره‌یه تعیین قلندی. آمدی وکالتنه مکتوبئ صدراعظمی محمود ندیم بك ومکتوبی وکالتنه دارشورای عسکری اعضاسندن موره‌لی توفیق بك مأمور اولدی .

(سعید بکه دائر بعض معلومات) مشار الیه اوتوز آلتی تاریخنده روم وقعه‌سی اثناسنده قبریس محصلی بولنان پیکی محمد اغانك کتابت خدمتیله معیتنده بولنوب مؤخراً استانبوله کلدکلرنده محمد اغانك میر آخوراغنده مابین همایونه کسب تردد ایدرك اومناسبتله جنتمکان سلطان محمود خان حضرتلرینك منظور ومعلوم همایونلری اوله‌رق خداوندکار مشار الیهك انتقاللرینه دکین خدمت کتابت سنیه‌ده ونزد شاهانه‌ده معتبر بولنمش وجلوس همایون کونی مابیندن چیقارلمشدر بر مدتجك حربیه ناظری ودفعاتله مجلس والا اعضاسی اولدقدن صکره تقویمخانه نظارتنه قید حیات شرطیله کبی کتوریله‌رك الی وفاته سنه‌لرجه نظارت مذکوره‌ده بولنمشدر . مرحوم پرتو پاشا ایله دامادی وصاف بکك فلاکتلری ایچنده بولنمسی سببیله مدخول وهرکس حقنده سنان لسان‌طعن وتشنیعی مسلول، جهاندیده، کارآزموده،

وقت وحالی آسوده، اختلاطدن، اولور اولمز شیلری ییوب ایچمکدن مجتنب ومحترز تیتز بر ذات ایدی . معیتنده بولندیغم سببله ظواهر وبواطن حالنه واقفم .
رحمة الله علیه

خرپوط والیسی صبری پاشانك عزلیله یرینه مرعش والیسی اسبق یوسف پاشا نصب اولندی . معارف عمومیه اعضاسندن وموالئ کرامدن سراطبای شهریاری اسبق عبدالحق افندی زاده خیرالله افندی مکه پایه‌سندن اولی صنف اولی رتبه‌سیله تبدیل مسلك ایلشدر .

(علاوه) تبدیل مسلکده فیض اولمدیغی مجربدر فقیر اوائل حالمده او تجربه‌دن بیخبر اولدیغمله برابر بیك ایکی یوز اللی یدی تاریخنده کبار مدرسیندن وحضور همایون درسلری مخاطبلرندن بولندیغم حالده (تعلیم المتعلم) نام کتاب عربی‌یی علاوهٔ مباحث مفیده ایله ترکجه‌یه ترجمه ایتدیکم نسخهٔ مبیضه ومذهبه‌سنی حضور عالی‌یه تقدیم اثناسنده سوق رقابتله نسخهٔ مذکوره‌نك دوچار غیاب وذاتی نایاب اولمسی رتبهٔ رابعه ایله مکتوبیٔ صدارت اوطه‌سنه نقله بادی اولمش ونسخهٔ مکتومه‌نك برعینی مؤخراً مسوده‌لرندن بتکرار بیاض ایدیله‌رك الحالة هذه کتبخانهٔ فقیرانه‌مده آثار سائرهٔ عاجزانه‌مله محفوظ بولنمشدر ظهرنده وقعه نویس اسعد افندی مرحومله مشاهیر فضلای وقتدن بعض ذواتك کندی قلملریله تقریضلری واردر.

بحمدالله تعالی اومسلك قلمیه‌ده دخی اقرانمه فائق ورتبهٔ اولی صنف اولنه قدر نائل اوله‌رق بعض مناصب دیوانیه‌ده بولندیغم حالده دائما میل درونم ینه طریق علمیه‌دن آیرلمز ایدی . ربم مقامنی جنت ایلسون سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینك اواخر سلطنتلرنده وقعه نویس بولندیغم حالده رتبهٔ فقیرانه‌مك مقابلی بولنان استانبول پایه‌سیله اصلمه رجعت و

« بکا سرتاج سعادتدر عمامهم لطفی » « صاریلورسه‌م نوله درت ال ایله ذیل علمه »

بدیهه‌سنی کویان اوله‌رق بو حالك مسرتی ولی نعمت بینتمز پادشاه عنایت نشان سلطان الغازی عبدالحمید خان مدالله ظلال شوکته واقباله الی یوم الحشر والمیزان افندمز حضرتلرینك سایهٔ مرحمتوایهٔ جناب ظل اللهیلرنده مبارك قریحهٔ الهام صریحه‌لرندن پیدرپی شرفصدور بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ ملوکانه‌لری موجب عالیسنجه نائل وشرفمند اولدیغم رتبه‌لردن الحالة هذه بولندیغم رتبهٔ علمیه‌یه مظهریت مفخرتی ایفای حق شکر ومحمدتده عبد فقیری عاجز براقمشدر . مانیز بقصهٔ خود آییم .

بغداد واليسی نجيب پاشانك درسعادته جلبيله بغداد ايالتی حجاز اردوسی مشيری عبدی پاشايه وحجاز اردو مشيرلكی عربستان اردوسی مشيری نامق پاشايه وعربستان اردوسی مشيرلكی روم ايلی اردوسی مشيری امين پاشايه وروم ايلی اردوسی مشيرلكی مملكتين فرقهٔ عسكريه‌سی قوماندانی فريق عمر پاشايه با رتبهٔ وزارت توجيه اولندی. بغداد وملحقاتندن بصره ايالتی كافی السابق بغداد واليسنك تحت نظارتنده اولمق اوزره طرابلس غرب واليسی سابق راغب پاشايه احاله اولندی . اره‌دن بر مدت مرورنده راغب پاشا جزائر بحر سفيد ايالتنه تحويل وبصره متصرفلق وجهله ردوس قائممقامی معشوق پاشايه توجيه اولندی . صفوتی پاشا جزائر بحرسفيد ايالتندن منعزلاً استانبوله كتيرلدی. قونيه واليسی خليل كاملی پاشا بالعزل يرينه مرعش واليسی سابق طوسون پاشا وحلبه رتبهٔ وزارتله فريق ظريف مصطفی پاشا تعيين قلندی. بكلكجی شوكت بكك رتبه‌سی اولی صنف اولنه ترفيع اولندی . امرای مصريه‌دن راتب بكه وانقره واليسی وجيهی پاشا زاده كمال بكه ميرميرانلق رتبه‌سی ويرلدی (اعيان كرامدن بوغاز ايچنده بوياجی كوينده ياليسنده مقيم كمال پاشا حضرتلريدر) .

كشاد جامع اياصوفيه

بر مدتدن بری دردست تعمير اولان اياصوفيه جامع كبيرينك امور تعميريه وتزيينيه‌سی رهين حسن ختام اوله‌رق رمضان شريفك ايلك جمعه كونی كشاديله سلاملق رسمی اوراده اجرا اولندی رسم مذكورده بالجمله وكلا واستانبول راده‌سنه قدر علما وبعض متحيزان امرا وبندكان البسهٔ رسميه‌لريله حاضر بولنمشلردر جامع مذكورك مصارف تعميريه‌سی او اثناده بلا ولد وفات ايدن شيخ الاسلام اسبق مكی زاده عاصم افندی مرحومدن جانب بيت المال عائد اوله‌رق ظهور ايدن كليتلو نقود وكرانبها جواهر نامعدود ايله تسويه اولنمشدر.

تم التسويه وتم التركه

تبدل نظارت ماليه

ماليه ناظری حسنی افندی حلول اجل موعوديله وفات ايتدی سلفی خلف يعنی نافذ پاشا بتكرار باخط همايون ماليه نظارتيله حائز سرمايهٔ فخر وشرف اولدی حسنی افندی ماليه ناظری اولدقده تنقيحات معايش عموميه‌يه دائر تنظيم ايله تقديم ايتمك اوزره بولنديغی دفتر معطل قالمشدر .

مملكتينه دائر

مملكتينه دائر مقدملرى دولت عليه ايله روسيه دولتى بيننده منعقد معاهداتك وويوودهلر نصبنه دائر شرائطدن مستثنا اولمق اوزره بين الدولتين ويريلان قرار اخير اقتضاسنجه او دفعهيه مخصوص اولمق اوزره يديشر سنه مدتله مؤخراً طرف شاهانهدن افلاق وويوودهلغنه (ايسترپى) بغدانه (غراغوركيغا) نصب اولندى افلاقك وويوودهلق امرى خارجيه تشريفات مأمورى كامل بك وبغدانك فرمانى ديوان همايون ترجمانى نور الدين بك واسطهلريله محللرينه كوندرلدى مومى اليهما محللرينه بالوصول ايجاب حال اجرا اولندقدن صكره وويوودهلر لاجل التشكر استانبوله كلوب حضور شاهانهيه مثول شرفنه مظهريتله وسائر جهتلرله قرين التفات ومرصع نشان وسيفلر ويريلهرك لاجل الوداع بتكرار مابين همايونده منظور حسن نظر پادشاهى اولدقدن صكره مركز امارتلرينه ممنوناً عودت ايتديلر ايشته مملكتينك دخى الدن چقيشى اسبابنك بو وقوعاتله برنجى بصامغنه باصلمشدر .

اداى صلوة عيد درجامع فاتح

او سنه رمضان شريف بيرام نمازينى ذات شاهانه فاتح جامع شريفنده ادا بيورديلر درسعادتده اول وقت تجمع ايدن افراد رديفه مناسبتيله عسكرك كثرتى اولديغندن استانبول اهاليسيله عساكر شاهانهلرينى نور ديدار شوكت آثار پادشاهيلريله تنوير نيت سنيهسيله استانبول سراينندن فاتح جامع شريفنه قدر ايكى طرفده ايستادهٔ موقع انتظام اولان عساكر نظاميه وخصوصيله نيجه بيكلرجه اهالى تماشاى ديدار ملك شعار جهاندارى ايله عيد بربالاى عيد ايتديلر الايك سراى همايونه عودتنده معتاد قديم اوزره قبه التنده معايدهٔ همايون رسم بهيى اجرا اولندى .

سفارت سامى افندى

ايران شاهنك او اثناده مسند حكمدارىيه جلوسى وقوعنه دائر طرف شاهانهيه مرسول نامهٔ شاهىيه جواباً تصدير اولنان تبريكنامهٔ همايونى كوتوروب رسم تبريكى اجرا ضمننده برلين سفيرى سابق سامى افندى اولى صنف ثانى رتبهسيله با سفارت معتبره جانب ايرانه روان اولدى .

دخان كمركى امينى كاوى زاده سينوبلى حسن بك وفات ايلدى يرينه اولى صنف ثانيسى رتبهسيله اصطبل عامره مديرى عزيز اغا تعيين قلندى . اصطبل

عامره مدیرلکی مابین مدیری مصطفی اغایه احاله قلندی . کاوی زاده که سینوبده شهرتی اوکوز اوغلی ایدی اورانك متمول خاندانندندر سینوبده ایکن ترسانهٔ عامره‌یه متعلق حسن خدمتلری سبقت ایتمشدر .

اول تاریخلرده سینوب لیماننده ترسانهٔ عامره‌نك بر شعبه‌سی اولوب اوراده کراسته وعمله خصوصلرنده قولایلق اولمسی مناسبتیله مخصوص سفائن میریه انشا اولنور ایدی مومی الیه استانبولده توطن وتعین وجب عالی قپوسی جوارنده تملك ایتدیکی جسیم قوناقده تمکن ایله دریای ذوق وشوقه طالمش وبعض خدماتده استخدام اولنمش بر شخص ایدی بروجه محرر دخان کمرکجیسی ایکن وفات ایتمشدر .

بصره کورفزنده بولنان دونمانك از سرنو تنظیم واصلاحنه تشبث اولندی . او صره‌ده امرای بحریه‌دن پیر بك ایله بعض ضابطان ومأمورین بصره جانبنه اعزام قلندی .

بعض توجیهات

خداوندکار مشیری رضا پاشایه سلانیك ایالتی ، خداوندکار ایالتی صدر اسبق عزت محمد پاشایه ، ادرنه سرعسکر اسبق داماد سعید پاشایه ، فلبه ادرنه والیسی تپه‌دلنلی زاده اسماعیل رحمی پاشایه توجیه اولنوب فلبه والیسی وزیر عصمت پاشا آچیقده قالمش ایدی . مؤخراً عزت محمد پاشانك دیزنده اولان جریحه‌سی مانع عزیمتی اولدیغی آکلاشلمغله خداوندکار ایالتی صدر سابق صارم پاشایه وداماد سعید پاشا ادرنه‌دن استنکافله شام والیلکنی نیاز ایلدیکندن شام ایالتی سعید پاشایه توجیه اولنمغله اسماعیل پاشا ایله عصمت پاشا یرلرنده قالدیلر .

محرر فقیر اول تاریخده مأموریت موقته ایله فلبه‌ده ایدم پوسته ایله مارالذکر برنجی توجیهات خبری کلنجه حسب المناسبه عصمت پاشانك انفصالی وقوعنه جانم صیقیله‌رق لاجل التعزیه مشار الیهه واردیغمده بنم کبی وجوه ومعتبران مملکتدن بش اون نفر اشخاص کلمشلر ایمش هپمزه خطاباً بن عزل اولندم کله‌جك پوسته ایله ابقا خبری کله‌جکدر بنی سونلر محزون سومیانلر بیهوده ممنون اولمسونلر دینجه مشار الیهك ذاتاً حالی معلوم اولمغله بسبللی عزل حوادثی ذهننه طوقندیده بویله آبیق صاپیق سویلیور زعمیله سببندن سؤال مقدره جواب اوله‌رق « استانبولده توجیهات اجرا اولندیغی کون قمر عقربده ایدی » سوزینه باشلادقده امان

یارب بو آدم بتون بتون قاچیرییور خاطره‌سیله سوزك صوکنه منتظر اولدیغم حالده اوت افندم دیدم. «سعید پاشانك بویله شیلره اولان مراقنی بیلورم امکانی یوقدر بو مأموریتی قبول ایتمز او حالده اسماعیل پاشا ادرنه‌ده ابقا اولنور طبیعی بنم دخی ابقام لازم کلور» مقدماتیله نتیجه‌یی قبل‌الوقوع اخبار ایلدی. انشاءالله بویله اولور دیه‌رك ودرونی تعجب ایدرك عودت ایلدم. بر هفته صکره بر معتاد پوسته کلدی برده ایشیدلدیکه طبق مشار الیهك کشفی کبی اسماعیل پاشا ادرنه‌ده کندوسی‌ده فلبه‌ده ابقا اولنمش: «اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنورالله.»

سابق سر قرنا حمدی بك میر میرانلق رتبه‌سیله بولی، قرنای سابقه‌دن بوشناق زاده محمد بك دخی رتبهٔ مذکوره ایله وارنه قائممقامی نصب اولندی.

طریق علمی اصحابنه اولان حرمت مخصوصهٔ شاهانه‌یه دلیل جدید اولمق اوزره صدور عظام ایله موالیٔ کرامك آرپه‌لق نامیله آلدقلری مخصصاتك حد لایقنه ابلاغی ضمننده رئیس العلمانك دیکرلرندن فرقلی اولمق اوزره مأموریت مخصوصه‌ده بولنمیان روم ایلی صدورینك علی‌السویه اناطولی صدورینك دخی متساویاً آرپه‌لقلرینك ضمایم مناسبه ایله حد لایقنه کتیرلمسی وبعدما اعداد صدوریه‌نك مقدار حالیسنی تجاوز ایتمامسی واستانبول پاده‌سی آرپه‌لقلرینك دخی علی‌السویه حد لایقنه ابلاغی ونشر علوم ایله مشغول اولان خواجه افندیلردن ارباب استحقاقك معاشلرینه ضمایم مناسبه اجراسی خصوصلرینه ارادهٔ سنیه صدوریله ایجابلری اجرا وبو لطف جلیل ایله صنوف علمیه مسرور واحیا بیورلدی.

وفات محمد علی پاشا

مصر والیسی اسبق قوجه محمد علی پاشا او اثناده ترك دغدغهٔ دنیا ومافیها ایتمشدر. مشارالیهك ترجمهٔ حالنك اواخری ماسبقده بیان اولندیغی مثللو اوائل واواسط احوالی یعنی مشار الیهك چکونکیٔ نشأت ومصره کیفیت عزیمتیله خطهٔ مصریه‌یی نه وجهله ضبط واداره‌یه صرف نقدینهٔ غیرت ایلدیکی جودت تاریخنده صره‌سیله پك کوزل تحریر وبیان اولنمش اولدیغی ارباب مطالعه‌یه اخطار اولنور.

چراغان سرای همایونی جوارنده نام نامیٔ پادشاهی‌یه منسوب اولمق اوزره مجدداً بناسنه شروع اولنان مجیدیه جامع شریفی رهین حسن ختام اوله‌رق سنهٔ

حالیه ذی‌الحجه‌سنك اون آلتنجی جمعه کونی رسم کشادی اجرا ایله جمعه سلاملغی اوراده ادا اولنمشدر .

ترتیب سواره

وکلا وعلما ومأمورین کرامدن کیجه‌لری خانه‌لرنده مسافر قبول ایده‌جك ذواتك قنغی کیجه‌لرده قنغی ساعتلرده خانه‌لری آچیق بولنه‌جغی معلوم اوله‌رق اکا کوره حرکت اولنمق ایچون اولوقت مخصوصا کیفیت خلقه اعلان اولنمشدر . بو اصولی اعتیاددن غرض هرکس خاطرلرینه کلدیکی کبی همان وقتلی وقتسز ایستدیکی ذاتك خانه‌سنه کیتمکدن ممنوع اولوب تعیین اولنان وقتلردن ماعدا اصحاب دواتك مصون الغوائل بولنملری قضیه‌سیدر فی الواقع خلقك مناسبتسزلکی اثری اوله‌رق قهوه‌خانه‌یه کیدر کبی اقشامدن اول وصکره مأمورینك قوناقلرینه کیدوب تعجیزلك ایتمك عیب شیدر .

پنجشنبه اقشامی جمعه کیجه‌سی : صدر اعظم ایله شیخ الاسلام . جمعه ایرتسی کیجه‌سی : سرعسکرله طوپخانه مشیری . پازار کیجه‌سی : قپودان ورئیس پاشالر . پازار ایرتسی کیجه‌سی : خارجیه ، مالیه ، ضربخانه ناظرلری . صالی کیجه‌سی : رئیس الرؤسا ایله خاصه مشیری . چهارشنبه کیجه‌سی : ضبطیه مشیری ، تجارت ناظری ، صدارت مستشاری . پنجشنبه کیجه‌سی : دعاوی ومصرف ناظرلری .

او وقته قدر اسمی بیله ایشیدلمامش اوروپا عادتلرندن بولنمش اولان بر اصولك هانجه اعتیادی قابل اوله‌میه‌جغی بدیهیدر . ملت اسلامیه‌نك بیلدیکی اصول ، دعوته اجابت دعوتسز بر محله بلا موجب کیدلمکدن مجانبتدر ایشته بو عادت بزده قیامته‌دك باقیدر شو مقدمه‌نك بیانیله ایشه شروع اولنمش اولسه ایدی دوامنده شبهه یوغیدی .

(علاوه) اشبو سواره‌لر مروجلرینك غیاب ونتورلریله آز بر مدتده کائنلم یکن حانه کاش کیتمشدر چونکه ملیت یولندن کورنمیان اصول وعادتده دوام اوله‌مز .

صدارت مستشاری حاجی ادهم بك مجلس والا اعضالغیله مستقل وناشاد ومملکتین جانبنده بولنان آمدی فؤاد افندی مستشارلق مسندیله مسرور الفؤاد اولوب عودتنه قدر وکالتی بکلکجی شوکت بکه وآمدجیلك اصالتی اولی صنف اولی رتبه‌سیله ندیم محمود بکه ومکتوبجیلق اصالتی موره‌لی توفیق بکه احاله قلندی .

جده ايالتنه مربوط مصوع جزيره‌سنك حسن ضبط واداره‌سى ضمننده حوالئ حجازيه لسان واحوالنه معلوماتى اولان ميرالاى محمد بك لوالق رتبه‌سيله جزيرهٔ مذكوره اداره‌سنه مأمور اولدى .

مواد علميه

روم ايلى قاضى عسكرلكى پايه‌سى عمر اغا زاده توفيق بكه (علاوه) بو عمر اغا جنتمكان سلطان سليم خان حضرتلرينك والده كتخداسى ودور سلطان سليم اجلهٔ رجالندن مشهور يوسف اغانك برادريدر مشار اليه توفيق بكك ياليسى اورته كويده نشاط اباد سراينك اوست طرفنده‌در الحالة هذه بحريه ناظرينك ياليسيدر اسكى تاريخلرده بوغاز ايچنك الك كوزل محللرنده جسيم جسيم يالیلر طريق علمى اصحابنك ايدى .

مثال اوله‌رق ميدانده اولانلردن بر قاچنى تعداد ايده‌يم ببكده كامل پاشا ياليسنك قسم كليسى صدوردن امام زاده‌نك ، عالى پاشا ياليسى شيخ الاسلام اسبق درى زاده‌نك ، بالطه ليماننده مصرلى حليم پاشا ياليسى شيخ الاسلام اسبق سعد الدين افنديك ايدى بونلرك استانبولده دخى قوناقلرى پك جسيم ومعمور ايدى حتى مواليدن اغريبوزلى اسماعيل بكك خاصكى جوارنده طاش قوناغى كه بو زمانده پك چوق پاره ايله ياپيله بيلور الحالة هذه جسيم نسا خسته خانه‌سيدر .

اناطولى پايه‌سى درى زاده شريف افندى ايله قهوه‌جى باشى زاده نورالله افندى ويحيى بك زاده عصمت بك ايله امام ثانى مصطفى افندى‌يه ؛ استانبول پايه‌سى احمد شكرى افندى ، قنوى زاده راشد افندى ، يازيجى زاده حسين افندى ، عبدالله بك زاده احمد افندى ، سيروزى زاده طاهر افندى‌يه ؛ مدينهٔ منوره مولويتى بكر افندى زاده جلال افندى ، عرضحالجى رأفت افندى‌يه ؛ مكهٔ مكرمه مولويتى بدرالدين افندى ، حقى افندى زاده توحيد افندى‌يه ؛ ادرنه مولويتى عشاقى زاده مصطفى افندى ، خطيب زاده سعدالله افندى‌يه ؛ غلطه مولويتى بولوى زاده اسعد افندى ، شيخ يوسف افندى زاده رشيد افندى‌يه ؛ مصر مولويتى قرمانى احمد افندى‌يه ؛ بروسه خطيب زاده احمد افندى‌يه ؛ طربزون كوتاهيه‌لى زاده عاصم افندى‌يه (اناطولى صدورندن ايكن وفات ايتمشدر) ؛ بغداد حياتى زاده شرف افندى‌يه (افكار جبروت نام كتابك مؤلفيدر) ؛ كردستان مصطفى

عاصم افندی‌یه (طربزونی عاصم افندی‌که اناطولی صدورندن ایکن وفات ایتمشدر)؛ خواص رفیعه دری زاده دری افندی‌یه (حالا روم ایلی صدارتی معزوللرندندر)؛ قلبه سلیم ملا حفیدی راشد افندی‌یه؛ سلانیك دائرهٔ همایون امامی حاجی محمد افندی‌یه؛ ارضروم طوپخانه مجلسی مفتیسی راسخ افندی‌یه؛ شام عبدالله افندی‌یه؛ قدس بروسه‌لی اکاه افندی‌یه (صدوردن ایکن وفات ایتمشدر)؛ یکیشهر فنار مالك پاشا زاده راشد بکه (مکه پایه‌لو ایکن وفات ایتمشدر)؛ صوفیه عارف افندی زاده رضا افندی‌یه، ادرنه پایه‌سی فتوی امینی رفیق افندی‌یه (اسبق شیخ الاسلام رفیق افندیدر) توجیه قلندی.

امام اول شهریاری افیونی زاده محمد افندی داخل جماعات محلهٔ خاموشان اولدی. امام ثانی خطاط مصطفی افندی امام اول وایوب جامعی خطیبی شوقی افندی امام ثانی نصب اولندی خطاط عزت افندی دخی ایوب خطابتندن اتمشدر.

محلهٔ خاموشان

محلهٔ خاموشان

مواد عسکریه

او اثناده دولتجه بعض تشبثات احتیاطیه اوزرینه کورینان لزومه مبنی افراد ردیفه‌نك بر طاقمی استانبوله جلب اولنمشیدی بونلرك ایچنده بیکس ومعینسز اولنلری وطنلرینه اعاده قلندی عساکر مذکوره‌نك هیئت انتظامیه‌لریله تعلیم وتعلمجه مهارت عسکریه‌لرینك تجربه‌سی ضمننده ولی افندی صحراسنده مثلی نامسبوق هیئت عسکریه تجمعیله بیوك بر تعلیم مانوره‌سی اجرا اولندیغی ماسبقده محرر ایدی ذات شاهانه، وکلا، امرا واعیان وارکان دولت اورایه عزیمت ایتدیلر او اقشام ذات حضرت پادشاهی جوارده کائن عمر پاشا چفتلکنده ارام بیوردیلر میر الای ادهم بکه ارکان حربیه لوالنی ویرلدی (صدر اسبق ادهم پاشامیدر).

وفیات

مجلس والا اوراق مدیری حاجی حسین افندی، ایاصوفیه شیخی حاجی یوسف افندی، والیٔ مصر ابراهیم پاشا، قدمای وزرادن حاجی صائب پاشا، مراد ملا تکیه‌سی شیخی مراد افندی، تقویمخانه ناظری سعید بك، اوکوز اوغلی حسین بك، مصر والیسی محمد علی پاشا، اغا حسین پاشا.

علاوهٔ ناشر

تاریخ لطفینك سکزنجی جلدی بوراده ختام بولمغله جلد مذکورك احتوا ایلدیکی بش سنه‌لك وقایع دولت علیه‌نك وبعده فرانسه انقلاب کبیرندن بری اوروپا عالمنده سرزدهٔ ساحهٔ ظهور اولان حادثاتك بروجه آتی اجمال سیاسیسنه تحریك خامهٔ بیان قلنمشدر .

خلاصهٔ احوال داخلیه .

خلاصهٔ احوال اوروپا : — فرانسه انقلاب کبیری — ناپولئون بوناپارت — برنجی قونسول وایمپراطور — برنجی ناپولئونك مظفریات وفتوحاتی وشکوه واقبالی — سقوطی — ویانه معاهده‌لری - بوربونلرك عودتی ومسلکی — ١٨٣٠ اختلالی — اورلئان خاندانی — ١٨٤٨ اختلالی .

فرانسه‌نك ١٧٨٩ و ١٨٣٠ و ١٨٤٨ اختلاللرینك اوروپا ممالکنه عکس تأثیراتی : آلمانیا آوستریا مجارستان . — پروسیا . — روسیه . — ایتالیا . — انکلتره . — اسپانیا وپورتکیز . — بلچیقا وهولانده . — دانیمارقه ونوروج واسوج .

دولت عثمانیه وایران .

مستعمرات .

ترقیات علوم ومعارف وصنایع . — تحولات اجتماعیه .

خلاصهٔ احوال داخلیه

صدر اعظم محمد امین رؤف پاشا قدمادن کار آزموده ووقور بر ذات ایسه‌ده نهایت درجه‌ده محافظه‌کار اولمغله برابر نفسنی یورمقسزین ایشی اولورینه باغلایه‌رق امرار وقت ایلمکی مسلك ایدندیکی جهتله جهان سرعسکری رضا پاشا صرف نفوذده متکلم وحده کسیله‌رك چرخ دولتی دست استقلالنده چویروب طورر ایکن ١٢٦١ شعبانده جام اقبالی سرنکون ورقیبلری خسرو پاشا ایله مصطفی رشید پاشا ساحهٔ تعینده رونمون اولدی . خسرو پاشانك سوابق حالی معلوم اولوب امکدارلقدن بشقه بر مزیتی ومزاج زمانه کوره ادارهٔ اموره کفایتی اولمدیغی حقنده لمعان ایدن نیر توجهات شاهانه‌نك پك چابوق سونه‌جکی جای اشتباه دکل ایدی . اما مصطفی رشید پاشا زمام حکومتی بر کره پنجهٔ اقتدارینه کچیرر ایسه قولایلقله

قورتاريله ميه‌جكنى نزد عقلاده بديهياتدن ايدى . واقعا ابتدا خسرو پاشانك وصكره رضا پاشانك سعايت ورقابتلرى يوزندن جلوس عبدالمجيد خانيدنبرو چوقلق استانبولده اوطوره‌ميوب آلتى سنه ظرفنده اوچ دفعه سفارتله اوروپايه تبعيد ايدلمش وبر كره‌ده ادرنه واليلكى ايله دفع اولنمق ايستنمش ايسه‌ده جربزه ورويتى وامور سياسيه‌يه وقوفى نزد شهرياريده مسلم اولمغله مصر واليسى محمد على پاشانك استانبولدن عودتى متعاقب مهر صدارتله كامياب اولدى وكرك امور داخليه‌ده وكرك مصالح خارجيه‌ده اوروپاده كورديكى وعصرك ايجاب ايلديكى اصول جديدهٔ مدنيه وسياسيه‌يى تطبيقه باشلادى . آنجق بو دنياده انسانك قيمتى بيلنمز ، نقدر فطين نقدر خير خواه اولسه ينه هركسه يرانيلمز ؛ صاحب جاه اولانلرك حسود ودشمنى كثير وحقلرنده‌كى اسنادات ومفتريات مؤثر وداكير اولور . مصطفى رشيد پاشانك فطانت وكياستنه كيمسه برشى ديه‌ميوب رقبا وخصماسى الافرانغه‌لغنى وامور دينيه‌ده مبالاتسزلغنى وردزبان دشنام ايليه‌رك بدايت اقبالندن ونهايتنه قدر بويولده درلو ذميمه‌لر وهجويه‌لر ايجاديله موقعندن دوشورمكه ويرينى قاپمغه چالشمشلر وبولدقلرى زمين طعن وتعريض آره‌صره مثمر اوله‌رق اويله برهيكل سياستى بالدفعات فقط موقتاً دەويرمكه موفق اولمشلردر . سرعسكر داماد سعيد پاشانك حضور همايونده اصرارى اوزرينه ۱۲٦٤ جمادى الاولاسنده رشيد پاشانك عزليله مسند صدارت ابراهيم صارم پاشايه توجيه ايدلدى . داماد سعيد پاشا تعصب بارد اصحابندن اولوب رشيد پاشا ومنسوبينى دينسزلك ايله اتهام ايله كيمنى اعدام وكيمنى نفى ايتديرمك واستانبولى افكار جديده اصحابندن تخليه ايتمك خوليالرينه صاپدى حتى مكاتب رشديه‌ده رساملق اوكره ديورلرمش بونه ديمكدر ديو رسم درسنى قالدرتديغى كبى خريطه تعليميده يساق ايديله‌جك ايمش روايتلرى خواجه‌لر بيننده دوران ايتدى . كرچه ابراهيم صارم پاشا اوروپا احوالنه واقف ، عقلى باشنده ، اهالى اكابر دولت آره‌سنده‌ده متحيز بر ذات پر مزيت اولوب هر سوزه اويار طاقمدن دكلسه‌ده حاميسنك هجنت حمايتيله معيوب كورلديكندن اوچ بچق ماه صكره منعزل [*] ورشيد پاشا ثانياً اول منصب والايه

[*] تپه‌دلنلى اسماعيل پاشادن نقلاً مسموع فقيرانم اولمشدركه ابراهيم صارم پاشا عزلى كونى حضور همايونه چيقوب پك چوق التفاته نائل اولمش وحتى سلطان عبدالمجيد خان حضرتلرى قولتوغنه كيرمك كبى اثر تلطيف كوسترمش ايمش . اقشام افطارنده بولنان

واصل اولدی . وتنظیمات خیریه‌نك تضمن ایتدیکی اصلاحاتك اجرا آتنه وامر معارفك ترقیاتنه وایجابات مدنیه‌دن اولان اصوللرك تطبیقاتنه صرف ماحصل اهتمام ایلدی .

رجال عصر ایچنده اصول عتیقه‌نك اعاظم طرفدارانی وتنظیمات جدیده‌نك صنادید خلافکیرانی اولان قوجه خسرو پاشا ایله طوپال عزت محمد پاشا سوزه قاریشه‌جق ورأیلرینی یوریده‌جك حالده اولمیوب رضا پاشا ومنسوباتی‌ده اقبال سابقی اعاده ایده‌مامك شرطیله توجهدن ساقط اولدیغندن مصطفی رشید پاشا هم‌افکاری اولان آدملرینی باشنه طوپلایه‌رق آرتق شونك بونك بیهوده تعریضاتنه قولاق آصمقسزین مسلك نوین اداره‌یه آب وتاب ویردی وباب عالی‌یه اوتوز سنه دوام ایدن حیثیتی تأسیس ایلدی .

غوائلدن باش آله‌مامق دولت علیه‌نك مقدری وبرمسلك قویم اداره‌یه تمسك ایده‌مامسنك نتیجه‌سی اولوب شو بش سنه ظرفنده سرنمای ظهور اولان جبل‌لبنان وبوسنه وکردستان وانلاق غائلهٔ داخلیه‌لری حسن صورتله تسویه اولندیغی مثللو مجارستان اختلالی مناسبتیله حکومت سنیه‌نك اخذ ایتدیکی طور حریتکارانه وحمایتپرورانه اوروپا افکار عمومیه‌سنجه پك حسن صورتله تلقی اولنه‌رق اشاغیده

ذواته اوکون حقنده رایکان بیوریلان التفات جهاندرجات پادشاهی‌یی تحدیثاً للنعمه حکایه ایدوب جمله‌سی تمادی وازدیاد اقبالنه دعا خوان ایکن نمازه قالقدیغی اثناده سرایدن آدم کلوب مهر همایونی استرداد ایلدیکی ورشید پاشانك صدر اعظم اولدیغی حوادثی ناکهان دائره‌ده یاییلمش . افطارده بولنانلر ازان جمله مشار الیه اسماعیل پاشا بعدالصلاة براز دها اوطوروب « چبوقلری سوره‌رك وداع ایله اوست طرفده‌کی یالی‌یه قوانچه ایتمشلردر . » (صارم پاشانك یالیسی روم ایلی حصارنده ورشید پاشانك یالیسی بالطه لیماننده‌در .)

رشید پاشا تبریکه کلنلره بذل التفات ایلدیکی صیره‌ده سوزی سلفنه انتقال ایتدیره‌رك فصل ومذمتنه باشلامش . سزك صارم پاشا دیدیککز ایچکی ایچمکدن بشقه نه‌بیلیر کبی آغیرجه سوزلر سویلمش . مکر صدارت مستشاری حاجی ادهم بك (رشید پاشا آدملرندندر) باب عالیده اولوب بیتن شیلری رشید پاشایه کیزلیجه خبر ویرر وبعض اوراقی استراق ایله تقدیم ایلر ایمش . داماد سعید پاشانك تسویلات وتصمیماتی تمامیله معلومی ایمش . رشید پاشا چانطه‌سندن برمکتوب چیقاروب حضاره اوقومش . مکتوب ارضروم والیسی سمین حمدی پاشانك صارم پاشایه صدارت تبریکنامه‌سی اولوب « دشمن دین ودولتك الحمدالله سیف صارم دیانت وعدالتله منکسر الاقبال » اولدیغی فقره‌سنه کلنجه « پکی! صارم پاشایی ایستدیککز قدر مدح ایدك . خلوص چاقك . فقط بنی ندن قاریشدیرییورسکز » دیو اظهارحدت ایلمش . ـــ صدارت خطلری ذیل کتابده مندرجدر .

تفصـيل اولنەجنی اوزره ملل متمدنهٔ غربیەنك عثمانلیلره ازدیاد توجه وموددتنه یاردیم ایتمشدر .

ینه شو بش سـنه ظرفنده کبرای رجال دولتـدن اوچ ذات وداع عالم فانی ایتدیلر : شیخ الاسلام مکی زاده عاصم افندی ، وقعه نویس شیخزاده اسعد افندی ، ویدین والیسی اغا حسین پاشا . عاصم ملا ایله اسعد افندینك یوقلنی حس اولنمدی طریق علماده یرلرینی طوتەجق اذکیا یتشمش ایدی . اما اغا حسین پاشا که امیلکی ایله برابر فرط همت وشجاعت ایله مفطور واسلافدن تریاکی حسن پاشا ، قیوجی مراد پاشـا ، کمانکش قره مصطفی پاشا ، قوجه یوسف پاشـا زمرەسنه ملتحقدر ، دور تجدد آرتق امثالنی یتشـدرمز اولمشدر منتهای شیخوختلرنده رکوب ونزوله مقتدر اولەمدقلری حالده کندولرینی ایپله اکره باغلادەرق میدان کارزارده آت اوینادان او اسکی قهرمانلرك ، او مجسم حمیتلرك اغا حسین پاشا آرقەسنی آلمشدر . (رحمةالله علیهم) . بوندن صکره خاك فیاض وطن دها منورلرینی ، دها فدا کارلرینی یتشدیرەجکنده امید ملت بر کمالدر .

مصطفی رشید پاشانك جناحینی عالی وفؤاد افندیلر ایدی. بوذاتلر وفاتلرینه قدر خواجەلرینك پولیتیقەسنی ادامه ایتمشلردر. سالف‌الاسامی ابراهیم صارم پاشا ومجلس والارئیسی صادق رفعت پاشا وشکیب افندی او مکتبك فیضلی شاکردلرندندر .

مناصب دولتك اصحابی عهدەسـنده لزومی قدر امتداد واسـتقرارینه اهمیت ویرلمدیکی اشـبو جلد ثامنك مطالعەسندن مستبان اولور . مثلا ابراهیم صارم پاشـا بش سنه ظرفنده صیرەسیله لوندره سفیری ، پارس سفیری ، تجارت ناظری علاوةً زراعت ناظری ، کمرك امینی ، صدارت مسـتشاری ، مالیه ناظری ، مجلس والا رئیسی ، صدر اعظم ، خداوندکار والیسی اولمشدر . یکیلر شویله طورسون اسعد مخلص پاشا ووجیهی پاشا کبی والیلکلرده کسب قدم وممدوحیت ایتمش رجالك ایکیده برده تحویل مـأموریت ایتمەلری مثلا صـیدادن بلغراده ، بلغراددن ارضرومه ، ارضرومدن بوسنەیه، مزاج هوا وطبایع اهالیسی متخالف اولان قطعەلره کیتمەلری کندولری ایچون زحمتلی ومصرفلی [*] اولدقدن بشـقه ادارهٔ حکومته ومصـالح عامەیه نقدر تأثیر ایدەجکی محتاج تذکار دکلدر .

---

[*] ایجاب زمانەدن اولەرق بویله طانمش بر وزیرك دائرەسی واقعا اسکیسنه نسبةً

خلاصهٔ احوال اوروپا

قرن سابقده فرانسه تقلبات اداریه واجتماعیه‌ده ملل سائره‌یه پیشرو ورهنما اولمشدر . ١٧٨٩ اختلال کبیری اوروپا حکومت مستبده‌لرینی اساسندن صارصدیغی کبی ١٨٣٠ و١٨٤٨ اختلاللری دخی اقوامك خیالاتنی غیجقلایه‌رق هر طرفده عکس تأثیراتیله حکمدارلری ارخای عنان تجربه مجبور ایتمش واوروپانك بو کونکی ترقی وانتظامنی حاضرلامشدر . بو بابده براز معلومات ویره‌لم .

فرانسه انقلاب کبیری . — معلوم اولدیغی اوزره فرانسه انقلاب کبیری سلطان سلیم ثالثك تاریخ جلوسی اولان ١٢٠٣ (١٧٨٩) سنه‌سنده باشلایوب سنهٔ مذکوره‌ده اجتماع ایدن ملت مجلسی ایکی سنه صرف مساعی واقدامات ایله ١٧٩١ قانون اساسیسنی وجوده کتیره‌رك فرانسه‌ده مشروطیت تملنی آتمشدر . او زمان فرانسه قرالی اولان اون آلتنجی لوئی ملتنی سور وقانون اساسیده کندوسنه تعیین اولنان حقوقه قناعت ایدر صاف بر حکمدار ایسه‌ده زوجه‌سی ماری آنتوانت ایستدیکی کبی آتوب طوتمغه وهوا وهوسی اوغرینه خزینه‌لر صرفنه آلیشمش اولدیغندن بر مقتضای مشروطیت بودجه ایله مقنن ومقید تخصیصاتی وادارهٔ دولتده زوجنه براغیلان حقوق حکمداری‌یی آز بسه‌یوب اسکی نفوذ وسلطنتی الده ایتمك ایچون مشروطیتی الغا واستبداد سابقی اعاده‌یه پك طرفدار ایدی وقوجه‌سنك هر کون باشنه قاقه‌رق درلو انتریقه‌لر چویرر ایدی وکندوسی آوستریالی [*] اولدیغندن فرانسزلرجه اجنبی عداولنور وفرانسه‌یه محبت وصداقتنه امنیت اولنه‌میوب کرك قبل المشروطیت اطوار شوخانه وخفیفانه‌سی کرك بعد المشروطیت تمایلات وتشبثات استبداد کاریسیله لسانه کلدیکی جهتله مطبوعاتك وخلقك وخصوصیله آیاق طاقمنك حقنده دریغ اولنمیان قبا قبا تعریضات وتشنیعات روز مره‌سی کوجنه کیدر ایدی .

فرانسه‌ده مشروطیت وحریتدن شکایت ایلیان و «او زنجیر اسارتی» قیرارق

پك مختصر ایسه‌ده ینه لااقل ایکییوز کشی‌یه بالغ ایدی . کتخدا ، دیوان افندیسی ، خفتان اغاسی ، چبوقدار اغا ، قهوه‌جی باشی ، قواص باشی ، تفنکجی باشی ، خزینه‌دار کبی ارکان دائره‌نك برچوقده معیتلری وار ایدی . حرم طاقمی ینه بشقه .

[*] ایمپراطوریچه مشهور ماریه تره‌زانك کریمه‌سیدر .

قراله حقوق قديمهٔ مشروعه‌سنی اعاده‌یه چالیشان یالکز قرالیچه دکل ایدی امتیازلی صنفلرکه زادکان ورهباندر ، آنلرك امتیازاتی وفئوداليته حقسزلقلری دخی الغو اولنه‌رق انقلاب کبیرك ارکان ثلثه‌سی اولان «حریت» ، «مساوات» ، «اخوت» فیوضاتی بالجمله افراد ملته تشمیل وحتی قانون اساسینك باشنه «بیان حقوق آدم» عنوانیله بند بند مشهور دیباجهٔ فلسفی [*] وضع اولنوب دوق‌وقونت مثللو عنوان ورتبه‌لر الغا وکلیسا ومناسترلرك املاك واوقاف جسیمه‌سی جانب میریدن ضبط ومصادره قلنمغله حریت مفرطه تمایلاتی افکار ناسده پك سیر سریع ایله یول آلمقده وخاطر وکوکل شویله طورسون وقتیله صاحب رتبه ودارات اولانلرك وخدم وحشملری کوزه باتانلرك دور جدید مساواتده حقوق طبیعیهٔ حریتلری بیله تهلکه‌ده کورلمکده اولدیغندن بو حالدن ناخشنود ومتضرر ومتوحش اولان کبرا وزادکان دخی قرالیچه‌یه هوادار ایدی ونه یاپوب یاپوب بو حریت سیلنه سد راه اولمق اوزره چالشدقلری کرك کندولرینك وکرك اتباع واعوانلرینك قولیات وفعلیاتندن اکلاشیلور ایدی . فقط نه واسطه ایله بو سیل خروشانك اوکنه کچملی ؟ افراد ملتك زوربالری وآیاق طاقمی حریت خیالاتیله عادتا مسحور ومجنون اولمش وپارسك هر کوشه‌سنده کشاد اولنان قلوبلرده وشهرك کنیش جاده‌لری ومیدانلرنده کل یوم حریتك مدایحنه واستبدادك وحکومت قرالیه‌نك وامتیازات قدیمه‌نك مذمتنه دائر آتشلی نطقلر ایرادی ونمایشلر اجراسیله اوهام ناس صوك درجه‌ده تحریك وتخدیش اولنه‌رق عقول سلیمه وافکار معتدله اصحابی انجام کاری وخیم کوروب صنوف ممتازهٔ سابقه‌یی حریته آلیشدیرمق وافراطپروران عوامی تعدیل ایتمك صورتیله معقول بر ادارهٔ مشروطه تأسیسنه وبر یاندن حقوق حکمداری‌یی ایوجه تعیین ومرعیت احکام قوانینی تأمین ایله برابر کبرانك اطوارندن ملته طاری اولان ارتجاع اندیشه‌لرینی تخفیفه صرف مساعی ایتمکده ایدیلر . لکن بو های وهوی اختلال ایچنده هیچ بر طرف حقنه راضی اولمیور ویکدیکرینه اصلا امنیت کوسترمیور ایدی . وهانکی طرف غلبه چالار ایسه دیکر طرفك بالکلیه محو وتباه اوله‌جغی محقق کورینیور ایدی . قرال صاحب رأی سدید اولمیوب زوجه‌سنك وقرناسنك اقوال والقاآتیله حرکت ایلدیکی واعماق قلبنده خلق ثانی کبی یرلشمش اولان الله قورقوسنی ورعیت محبتی

[*] بیاننامهٔ حقوق آدمك ترجمه‌سی (۲۰) رقمیله ذیل کتابده ایراد قلنمشدر .

بسبتون سیلمك ممكن اوله‌مدیغی جهتله كندوسنه اعمال جبر وشدت یولنده هر نه رأی سویلنسه ، هر هانكی خط حركت اوكره‌دلسه اجرا آتنده یاریم قالیور وشائبهٔ ترددن قورتیله‌میور ایدی .

حالبوكه انقلاب واختلاللرده متجاوز اولان وقطعیت وجسارتله حركت ایدن طرف قزانوب نظریات حقوقیه‌یه استناد ایلیان وتأنی وتردده دوشن طرف ناچار مقهور اولور وفرقه اغراضی انسانلره انصاف ومعدلتی اونوتدیروب غالب كلان فرقه، رقیبی محو ایتمدكجه ، قانی ایچمدكجه تشفیٔ صدر ایده‌مز . فرانسه‌ده بدایت اختلالده ایكی فرقه بری برینه معارض ودشمن كوریلور . بری صنوف ممتازه وعونه وتوابعی وایكنجیسی صنف ثالث Tiers-état تسمیه اولنان بتون ملت . امتیازلی صنفلر یعنی پرنسلر ، زادكان ، رهبان ، سرای آدملری وآنلرك یوزندن گچینان كسان سریر سلطنتك ، قرالك وقرالیچه‌نك اطرافنه طوپلانوب قانون جدید مشروطیتی ییقمق ، اسكی امتیاز واستبدادی ینه اله گچیرمك وبوكا مخالفت ایدن حریتپرور ملتك لسان تجاوزینی ودست مدافعه‌سنی قطع ایتمك ایچون قوهٔ جبریه استعمالندن بشقه چاره اولمدیغی وبو خصوصده اهمال وامهال اولندقچه جوشش افكار عامه كوندن كونه آرته‌رق اوكنه گچیلمز بر حاله كله‌جكنی بیلدكلرندن وپارس قطعاتنده‌كی عسكر وضابطان اهالی ایله تماسدن ناشی مشروطیت سوزلریله الفت ایتملری حسبیله شایان امنیت كوریله‌مدیكندن قرالیچه ایله محرم اسراری اولان كبرا كیزلیجه مذاكره ایلیه‌رك قراله صادق قالان شرق اردوسی معرفتیله پارس اوزرینه یوریمك ومشروطیته برضربهٔ قطعیه اورمق صورتنی تصمیم ایتدیلر و ٢٠ حزیران ١٧٩١ كیجه‌سی قرال وقرالیچه وایكی چوجقلری واصدقالرندن بر قاچ خدمه تبدیل نام وقیافت ایله پارسدن تویلری سراین‌دن فرار ایلدیلر وشرق اردوسی مركزینه طوغری خیلی یول آلدیلر فقط وارهن قریه‌سنده طانندیلر وبلدیه طرفندن توقیف وپارسه ارجاع قلندیلر . ملت مجلسی قراله درحال حكومتدن ال چكدیردی بعده طرفدارلرینك تعلیمیله سبب فرارینه دائر ویردیكی ایضاحات اوزرینه ینه حكومته اعاده ایلدی . قرال بو دفعه قانون مشروطیته یمین ایلیه‌رك حاصل اولان برودت وبینونت كویا زائل اولمش عد اولندی .

وارهن فراری بین‌الناس فرانسه‌نك قرالسزده اداره اولنه‌بیله‌جكی فكرینی اویاندردی وامنیتسزلكی وتیقظی آرتدردی . اقامتكاه قرالی اولان تویلری سرایی

دائراً مادار صيق قره قول آلتنه آلندى . آياق طاقمندن مارين وعابرين سرايك باغچه پارمقلقلرى آره‌سندن قراليچه‌يه قبا قبا الفاظ تشنيعيه كوندرمه‌دن كچمزلر ايدى . كيده‌رك قرال وقراليچه باغچه‌يه چيقامز اولدى . حتى بر ايكى كره بالقونه چيقان قراليچه تحقيرات غليظه‌يه هدف اوله‌رق ايچرو چكلمكه مجبور اولدى . خاندان قرالى داخل سرايده عادتا حبس نفسه محكوم ايدى .

اياق طاقمنك تعديات غليظه‌سنى چكه‌ميان پرنسلر ، زادكان طاقم طاقم فرانسه‌يى ترك ايله كوسكون بر حالده ديار اجنبيه‌يه هجرته باشلاديلر وحكومات اجنبيه‌يى فرانسه عليهنه تشويقه تشمير ساق همت ايلديلر . بونلر اجنبيلره فرانسه قرالنى محبوس واسافل ناسك غدر وحقارتنه كل يوم معروض كوستروب « قرالك وخاندانك حكومت وحقوق حريتنى وشرف وحيثيتنى اعاده ايتمك « الملوك فئة واحده » قضيه‌سى حكمنجه سائر حكمدارلره متحتمدر فرانسز ملتنك قرالنه محبت وتوقيرى درجهٔ كالده اولديغى حالده اسافل واراذلك شرندن ارباب ناموس شق شفه ايده‌ميور خذله‌نك ترتيب جزاسى وازالهٔ تعديسى تحت وجوبده‌در بو خصوصده بزلرده جانسپارانه خدمت ومعاونت ايده‌رز » يولنده سوزلرله المانيا - آوستريا ايمپراطورينى وپروسيا و پيه‌مون واسپانيا قراللرينى فرانسه اوزرينه عسكر سوقنه تحريض واردولرينك قلاغوزلق وظيفه‌سنده كندولرى ايفا ايده‌جكلرينى وعد ايلرلر ايدى .

تاريخده « مهجر » (تفعل صيغه‌سيله) تعبير اولنان بو يادكارلر وطن عزيزلرينى اجنبى عسكرلرينه چكندوب وكندولرى پيشدارلق ايدوب ملتى ازمكه واستبداد سابقى وامتيازات قديمه‌يى اله كچيرمكه چالشدقلرينى فرانسه‌ده قالان آدملرينه طفره فروشانه ومتفاخرانه مكتوبلرله اشعاردن اوتانمازلر ايدى . و « مراق ايتميكز بر مدت دها صبر ايديكز المان اردولرى حاضرلانيور عن‌قريب تخليصكزه شتابان اوله‌جقلردر بيراقلرينى بز چكه‌جكز » زمينده تحريرات خفيه ايله قرال وقراليچه‌يى تسلى ايدرلر ايدى . وطن اولادينى وطننه خيانت ايچون معذور كوستره‌جك هيچ بر بهانه يوقدر . لهذا مهجرين فرانسه‌جه وطن خائنى عد اولنه‌رق اطوار واقوال مهينانه‌لرى طويلدقچه حقلرنده غيظ وخصومت كسب شدت ايلر ايدى .

قراليچه مارى آنتوانت المانيا - اوستريا ايمپراطورينك همشيره‌سى اولوب انقلابدن اول بر ديديكى ايكى اولماز ووسايل خلقى مفتون ديدار ورفتارى ومجلوب

عشوهٔ فسونکاری اوله‌رق بالو وتیاترو کبی محللرده عرض اندام ایلدکجه مدید آلقیشلره مستغرق اولور ایکن شمدی تویلری سراینک پنجره‌لرندن باشنی چیقاره‌مدیغی وکل یوم افواه ناسده اك مستهجن تحقیراته هدف اولدیغی وزوجی وچوجقلریله قره‌قول آلتنده عادتا محبوس بولندیغی جهتله تأثرات طاقتگدازینه وآغلیوب صیزلامسنه حقیقةً جانلر طیانمز ایدی وکندندن چوق متحمل وصابر اولان قرال بیله متانت قلبیه‌سنی محافظه ایلیه‌میور ایدی . قرنا واصدقالری تسلیتدن عاجز ومبهوت قالوب یالکز متهجرینك وعود لطیفه‌سیله یورکارینه صو سرپیلیر ایدی . ماری آنتوانت دها جدی تشبثاته قیام ایتدی وبرادرینه طوغریدن طوغری‌یه خبرلر کوندروب فرانسه خاندان قرالیسنی قورتارمق بازوی اقتدارینه محول اولدیغنی اکلاتدی وآچیقدن آچیغه المان اردولرینی فرانسه اوزرینه دعوت ایتدی چونکه فرانسه‌ده بشقه صورتله اعادهٔ وقع واعتبار ایتمکدن مأیوس ایدی . زواللی قادین اغیاردن وفا ومظاهرت بکلمك نقدر تهلکه‌لی اولدیغنی کسدیره‌مامش ایدی .

آلمانیا ایمپراطوری ایکنجی لئوپولد ایله پروسیا قرالی ایکنجی فره‌دریق ویلهلم پیلنیچده ملاقات وفرانسه مسائل داخلیه‌سنی مذاکره ایلیه‌رك «حقوق حکمداری‌یی ورفاهت ملتی تأمین ایلیه‌جك بر اصول حکومتك اساسلرینی تحکیم ایتمك ایچون فرانسه قرالنك سربستیٔ حرکته تماميله مالك اولمسی» لزومنه بینلرنده قرار ویروب بو قراری ۲۷ اغستوس ۱۷۹۱ تاریخلی بیاننامه ایله اعلان ایتمشلر ایدی . متهجرینك انتریقه‌لری وماری آنتوانتك مراجعات خفیه‌ی وفرانسه‌ده افکار مفرطه اصحابنك لایقسز حرکاتی آلمانیا وپروسیه قبینه‌لرینی قرار مذکورك فعلیاتنه سوق ایتمکله حدود بویلرنده عسکر تحشیداتنه باشلادیلر وفرانسه‌یه قارشی بر طور تهدیدکارانه طاقندیلر . حدود حوادثلری فرانسه‌ده بالالتزام پك مبالغه‌لی صورتده اشاعه ایدلدیکندن حسیات ملیه غلیانه کله‌رك اون آلتنجی لوئی بتون وکلاسیله برابر ۱۷۹۲ نیسانك یکرمنجی کونی ملت مجلسنه عزیمتله «مجارستان وبوهمیا» قرالنه یعنی آوستریایه اعلان حرب اولنمسنی تکلیف ایلدی . وتکلیفی آلقیشلرله قبول اولندی . حالبوکه اون آلتنجی لوئی قاتی اولان آوستریا حکمدارندن مظاهرت بکلدیکی حالده اعلان حرب تکلیف ایتمسی تحف بر قومدیا ایدی .

فرانسه‌نك متفنن ضابطانی مهجرينه التحاق ايتمك ويا تهمت ارتجاع ايله اردودن چيقارلمق صورتيله ترك خدمت ايلدكلری كبی افراد عساكر پولتيقه ديدی قوديلرينه قارشمق سيئه‌سندن طولايی انتظامنی ضايع ايتمش اولديغندن مبادئ حربده وقوعه كلان بر ايكی پيشدار مصادمه‌سنده سلاحلرينی آته‌رق قاچديلر. آتی خيال ناسده پك قورقونج بر شكلده تجسم ايتمكه باشلادی. پروسيا قراليده اعلان حرب ايتمشيدی. وطن تهلكه‌ده ايدی. نفير عام طريقيله علی العجله طوپلانه‌جق درينتی مقوله‌سی تعليمسز عسكرله آوستريا و پروسيانك معلم اردولرينه نصل مقاومت اوله‌جق؟ خصوصا كه سرای قرالی ال آلتندن دشمنك دعوتجيسی وقرالك برادرلری وسوكيلی بنده‌كانی دشمن لشكرينك قلاغوزی. اسباب مدافعهٔ وطن ايادئ مهينانه مسلم! اوليای امور اعدانك ورودينه چار چشم ايله منتظر. ارباب حميت عجز ويأس ايچنده. اهالی اليم دوشونجه‌لرله واله وحيران ايكن دشمن اردولری باش قوماندانی دوق ده برونسويقك شديد المآل بر بياننامه‌سی پارسده نشر اولندی. فرانسز ماتی عقلنی باشنه آلوبده شهراه اطاعته رجوع ايتمز ايسه قتل عام وبيوت ومنازلی احراق بالنار وبلده‌لری خاك ايله يكسان ايديله‌رك تاريخده مثلی كورولمدك بر انتقام قاهرانه‌يه اوغرايه‌جغی يازيلی ايدی. بو بياننامه يارەلی يوركاره تيزاب آقتمش اولدی. تاب وتحملی منقطع اولان خلق سرايه بالهجوم قرالی خلع وزوجه وچوجقلريله برابر توقيف ايتديلر (۱۰ اغستوس ۱۷۹۲) واجرای محاكمه‌سيله ابتدا كندوسنی (۲۰ كانون ثانی ۱۷۹۳) ويدی آی دها محبوسيتدن صكره قراليچه‌يی (۱۶ تشرين اول ۱۷۹۳) اعدام ايلديلر و اعلان جمهوريتله وطنی مدافعه ايتمك خصوصنده بيوك همت وحميت كوستورديلر. آوستريا دولتی درت بش سنه‌دنبرو دولت عثمانيه ايله محارب ايكن فرانسه‌نك اعلان حربندن طولايی بزم ايله باريشه‌رق زشتوی معاهده‌سنی عقد ايتمش ايدی (۱۲۰۵ و ۱۷۹۲). فرانسه ايله آوستريا آره‌سنده تكون ايدن بو محاربه ۱۸۱۵ سنه‌سنده يعنی يكرمی اوچ سنه صكره نهايت بولمشدر.

اعلان جمهوريتدن صكره فرانسز ملتنه بر جنت خونين مستولی اوله‌رق ماضی ايله قطع علاقه ايچون اسكيدن قالمه نقدر مؤسسات ورسوم وعادات وارايسه

جمله‌سنی تغییر ویا الغـا ایلدیلر . حتی اولچولری [*] و تقویم قدیمی [**] ودین مسیحی‌یی [***] وموسیو تعبیرینی دخی قالدردیلر واستبداد قرالی یرینه بدتر ودها زیاده مخوف اولان استبداد عوام حکمفرما اولدی . حکومتی دست استقلاللرینه آلان آیاق طاقمی «بالدیری چیپلاق» sans-culotte عنوانیله تفاخر ایدوب وفرانسه‌نك هر طرفنه مأذونیت تامه‌یی حائز قومیسرلر واجرا مأمورلری ارسال وپارسده «ره‌وولوسیون محکمه‌سی» نامیله بر محکمهٔ فوق‌العاده تشکیل قلنوب خائن وطن ودشمن حریت تهمتی آلتنده قادین ارکك بر چوق اغنیایی وطرفداران قرالی‌یی وافکار نزیهه ومعتدله اصحابنی وکندی طور ومشربلرینه اویمیانلری اوچ بش دقیقه استنطاق واستجواب ایله سیاستگاهه کوندردیلر . نیجه حکما وبلغا وسیاسیون وامرای عسکریه بغیر حق افنا اولندی . «هوشار» Houchard اسمنده جسور بر جنرال بر محاربه‌یی غائب ایتدیکندن طولایی وطن خائنی تهمتیله محکمهٔ منحوسه‌یه سوق اولنمشیدی محکمه رئیسی کندوسنه «یورکسز ، قورقاق» کبی تعبیرات محقرانه ایله خطاب ایدنجه هوشار همان کوکسنی آچوب هنوز اونوالمامش اولان جریحه‌لری کوستره‌رك «بنم بویله عادل شاهدلرم طورر ایکن او سوزی سویلمکه اوتانمزمیسك» دیو مقابله ایتمشیدی . فقط نه فائده ! حریفی یاره‌لری اوزرنده اعدام ایتدیلر . کیلیوتن نامنده انسانپرور بر طبیب اعدامه محکوم اولانلرك بلا اذا کارلرینی اتمام ایچون بر آلت مخصوصه ایجاد ایلدیکندن کندی نامنه اضافتله کیلیوتین تسمیه اولنان بو آلت فرانسه‌نك هر طرفنده کل یوم

[*] اسکی اولچولرك یرینه مقیاسات اعشاریه او دورده احداث اولنمشدر .

[**] بیك یدییوز بوقدر سنه‌لك تقویم میلادی‌یی وآیلرك وکونلرك اسملرینی دکیشدیره‌رك یکیدن بر «تقویم جمهوری» ترتیب ایلدیلر . اشبو تقویم جدیدده هر آی اوتوز کون اولوب سنه نهایتنده فضله قالان بش ویا آلتی کون یورطیلره تخصیص اولندی . یورطیلر دینی اولیوب عید حریت ، عید اخوت الی اخره ایدی . هفته دخی ترك اولنه‌رق بر آی اون‌ر کون اولاق اوزره اوچ دقادی‌یه تقسیم واون کونده بر کون یوم استراحت وتعطیل اتخاذ قلندی . رأس سنه‌سی اعتدال خریفی‌یه مصادف ٢٢ ایلول اولان اشبو تقویم فرانسه‌ده اون ایکی سنه مرعی اولوب مؤخراً ینه اسکی تقویمه رجعت ایدلمشدر .

[***] دین عیسوی‌یی قالدیروب وپاپاسلری مملکتدن سوروب پرستش ایده‌جك خیالی معبودلر ابداع وشنلکلی آیینلر ترتیب واجرا ایلدیلر. هرکسك ذهننه صیغه‌میه‌جق اولان بویله خیالات دیکیش طوتار شیلر اولمدیغندن آز مدت صکره متروك اولدی واورته‌لق یاتیشنجه دین مسیحی یه ومربستیٔ مذاهب قاعده‌سنه عودت اولندی .

ایشلمشدر . نفس پارسده هر کون آرابه‌لر طولوسی محکومین میدان سیاسته کوتوریلوب قانه صوصامش سیرجیلرك قهقهه‌لری ووطن شرقیلری اره‌سنده کیلیوتینه مأکل اولور ایدی . اغراض شخصیه واحتراصات نفسانیه‌نك بو درجه غلیانه کلدیکنه وافترا وذمیمه‌نك بو مرتبه میدان آلدیغنه و « حریت » نامنه بو قدر جنایت ووحشتلر اجرا اولندیغنه تاریخ عالم تمدنده بر مثال دها کوریله‌مز . بو دور خونین دهشت Terreur بر سنه قدر سوروب (۱۷۹۳) دوامی مدتجه امنیت شخصیه‌یی کأن لم یکن حکمنه قویمشیدی . بو دورده قربان کیدن دکرلی ، ناموسلی ، حمیتلی ، نازلی ، تمیز وعالی جناب ذواتك کعبنده عصرلر آدم یتشدیره‌مز .

او دور دهشتده اعلان اولنان بر ایکی جزا قانوننی ذکر ایده‌لم :

۲۶ مارت ۱۷۹۳ تاریخنده « شبهه‌لیلر قانونی » [۱] نشر اولنوب سابقا زادکان ومتعیناندن اولانلر وجمهوریته ورەوولوسیونه خدمت ایتمیان پسقپوس وپاپازلر شبهه‌لی عد اولنه‌رق اقامتکاهلری تحری وسلاحلری اخذ اولنه‌جقدر . ناحیه مجلسلری بونلردن ماعدا هر کیمی شبهه‌لی ظن ایدرسه همان سلاحلرینی طوپلاتمغه ولدی الحاجه توقیف ایتدیرمکه مأذوندر .

۲۸ مارت تاریخلی متهجرین حقنده‌کی قانون [۲] حکمنجه متهجرین الی الابد فرانسه‌دن اجلا ایدیلوب فرانسه‌یه کیرنلر ویا طوتیلانلر اعدامه محکومدر . متهجرینك بالجمله املاکی جانب میریدن مصادره اولنمشدر اقربا واتباعی « شبهه‌لیدر » .

۱ نیسان ۱۷۹۳ تاریخلی قانون مبعوثانك مصونیت شخصیه‌سنی رفع والغا ایلمشدر .

۱۳ نیسان تاریخلی قانون مقتضاسنجه هر کیم جمهوریتك استقلالیت وتمامیت وحاکمیت ووحدتنی تصدیق ایتمیان اعدا ایله صلح ومسالمت اولنمه‌یه دائر سوز سویلر ایسه اعدامه محکومدر .

بو قانونلر هیچ اولمز ایسه متهملری محکمه‌یه سوق ایدییوردی . محکمه‌یه سوق اولنانلر ایچون برائت استحصالنك عسرت وندرتیله برابرینه برشی ایدی . ۱۹ مارتده اعلان قلنمش اولان « فرمانلی » [۳] قانونی بو اصولی دخی قالدیردی . تحریکات واغتشاشات ارتجاعیه‌یه اشتراك ایلیانلر « فرمانلی » عد اولنوب بونلر

[۱] Loi des suspects. [۲] Loi contre les émigrés. [۳] La mise hors la loi,

اصول محاکمات قانونی احکامندن استفاده ایده‌مزلر ایدی وسلاح بدست طوتیلانلری اجراآت جزائیه مأموری طرفندن هویتی بالتحقیق ثابت اولدقده یکرمی درت ساعت ظرفنده اعدام قلنور ایدی .

انقلابك ممالك سائره‌ده ایلك تأثیراتنه گلنجه : فرانسه‌دن وزان اولان نسیم حریت ممالك متجاوره‌یه یاییلدقده بردن بره ملل سائره‌یی دخی هواندرمش وجاذبهٔ ساحرانه‌سیله مغلوب خیالات اولان کیمسه‌لرك حسیاتنی غیجیقلامشدی . « بیاننامهٔ حقوق آدم » هر طرفده ترجمه ونشر اولنه‌رق افراد بنی بشرك حقوق اصلیه وطبیعیه‌سی محافل عقلا ومجالس ادباده اوزون وحرارتلی تفسیرلره اوغرایوب سودای سربستی روسیه‌یه وارنجه‌یه قدر بتون اوروپا اقوامنك ذهننی طیرمالادی . پارسده ملت مجلسنك کرسیٔ خطابتنده اویله نطقلر سویلنیور وصحائف مطبوعاتده اویله مقاله‌لر یازیلیور ایدی که ایشیدوب واوقویوبده مفتون اولمامق ممکن دگل ایدی . بو حال ، مستبد حکومتلر وقوهٔ مطلقه صاحبی حکمدارلر ایچون تهلکه‌لی ایدی . خصوصیله فرانسزلر اخوت ملل نظریه‌سنی اورته‌یه قویوب هیچ بر ملتله خصومتلری اولمدیغنی واساساً بین‌الملل عداوته بر سبب معقول اوله‌میه‌جغنی وجمله‌سی مصیبت مشترکهٔ بنی آدم اولان استبدادك کوکنی قازیمغه ال برلکیله چالیشمق لازم اولدیغنی ادعا واعلان ایلیورلر ایدی . خطبادن بری ملت مجلسنده شیخ سعدینك « بنی آدم اعضای یکدیگرند ٭ که در آفرینش زیك گوهرند » بیتنی توضیح ایله « بالجمله ملتلر قرداشدر . آنلرك محاربه‌سی منافق سعایتیله گیجه قراکلغنده بری برینی طانیمقسزین ایکی قرداشك چکشمه‌سنه بکزر ؛ صباح اولوب حقیقت ظاهر ایدنجه باریشوب وقوجاقلاشوب اوپوشورلر وایکیسی بردن آره‌لرینه القای خصومت ایدن منافقك یوزینه توکوررلر » دیمشیدی .

اون آلتنجی لوئینك سرگذشتندن اورکمش اولان سائر قراللر بسبتون تلاشه دوشوب فساد واختلالی منبعندن قوروتمق اوزره آوستریا وپروسیا ایله متفقاً فرانسه‌یه اعلان حرب ایلدیلر . وممالکتلرنده قولاً وفعلاً قیمیلدانمغه باشلایان حریتپرورانی بلا امان ازدیلر . برکت ویرسون فرانسزلرك داخلده‌کی معاملات افراطکارانه وخونخوارانه‌سی وباخصوص دین عیسوی‌یی قالدیروب عجیب وغریب معبودلر وآیینلر اختراعی کندولرینی انظار مللده کوچك دوشوردی . وباشدن باشه عالم نصارادە « دجال » تعبیرینه مستحق قیله‌رق انقلابك علیهنه سوز سویلیه‌جکلره

سرمایه ویردی . یوقسه تأثیراتی سریع وقطعی اولان آتشـلی نطقلر، نو زمین مقـالهلر امم واقواملک اعتیـادات مألوفه وروابط اجتماعیهسـنی زیر وزبر ایلیهرك جهانك باشنه بر بالدیری چپلاق کلاهی کیدرمك واوروپایی سراپا بر شورشـگاهه چویرمك خاطرلره گلیان شیلردن دکل ایدی . چونکه فرانسهده ایلك مشروطیت تملی آتان عقلا ومدبرانك وجداً طرفدار حریت اولان ذواتك اکثریسی افکار مفرطهنك سرعت سـیرندن طولایی بر سـنه صکره مرتجع عد اولنوب وآنلری تهمت ارتجـاع ایله گیلیوتینه گوندرنلرده بر مدت مروریله عین تهمتـه دوچار اولوب جمعیـات بشریهنك باعث قوام وانتظامی اولان حکمت اعتـدال اورتهدن قالقمش وفرانسزلری بو افراطـه سوق ایدن اسباب وعلل مالك سـائرهده دخی موجود اولدیغندن انلرده فرانسـهیی تقلید ایلیهجکلری امور طبیعیهدن بولنمش ایدی .

المانیا ـ اوستریا ، پروسیا ، ایتالیا ، اسپانیا انکلترهنك اتفاق تجاوزیلرینه قارشو فرانسزلر درت بش سـنه متمادیاً ماحصل وسع واستطاعتلرینی محافظهٔ حدود بریه ومدافعـهٔ سواحل بحریهیه و بوندن قالان بقیهٔ فعالیتـلرینی داخلده یکدیکریله بوغوشمغه صرف ایلدکلرندن مابهالحیاة اولان زراعت وصناعت وتجـارته باقهجق وقتلری اولمدی . انقلابك ایلك سـنهلری حریت دلیسی اولان کویلیلر شیاروب واخذثار زمانی کلدی بیلوب فئودالیته اعصارندنبرو کندولرینی خیرپالایان واللرنده آووجلرنده برشی براقمیـان زادکانك چفتلکلرینی واکین ترلالرینی یغمـا وتخریب واحراق ایتمشلر وبلاعوض برچوق خساراته سبب اولمشلر ایدی . صکره بر ایکی سنه من طرف الله ندرت امطار ویا شدت شتادن مزروعات یتیشهمدی وعین زمانده کنجلر اردولره الحاق وسوق اولندیغندن صپانه واوراغه صاریلهجق قوللر آزالدی وقحط وغلا تکمیل شدتیله کندینی کوستردی . آچ قالان اهالیٔ قرا تدارك رزق ایچون یا شهرلره اوشوشدی ویا قطع طریقه باشـلادی . شهرلره اوشوشنلر ناچار طفیلی کچینـوب ذاتاً حدندن زیاده اولان کیرلی غلبهلکی وحشراتك وبالدیری چپلاقلرك عددینی آرتدردیلر . حیدودلغه چیقانلر یوللری ومنـاقلات وموارداتی کسـدیلر . تجارت طوردی تجارتك طورمسی تحطی تزییـد وقحطك ازدیاری شـورشلری تشدید ایلدی . حکومت اسعار واشیا اوزرینه جبری نرخلر وضعیله چاره بولورم صاندی . حالبوکه معاملات تجربیه وجبریه قواعد علم اقتصاده منافیدر

بوللنى واوجوزلنى وجوده كتيرن امنيت عموميه‌ايله سربستئ اخذو اعطادر امنيت اولمينجه فردا مظلم كورونجه هركس انده‌كى مال ونقدى صاقلار . بر ياندن استقبال انديشه‌سى وبر ياندن احتكار فكرلرى معاملات تجاريه‌يه كساد ويرر . متاعنى بازاره چيقاران بايع واحتياج ضروريدن فضله اشيا آله‌رق صرف ايدن مشترى بولنمز اولور . بو حقائقه برده اختلال احتراصاتنى علاوه ايدرسه‌كز فرانسه‌نك او تاريخده‌كى احوال اقتصاديه‌سى ميدانه چيقار .

محصولات زراعيه‌نك نقصانى وطرق تجارتك مسدوديتى ايجاب ايدن اسباب، صنايعه دخى سكته وعطل ايراث ايلمشيدى . فابريقه صاحبى سرمايه‌دارلرك كيليوتين جانته رحمت اوقوديغى كبى بقية السيوفى ، اللرنده قالان آز چوق سرمايه‌يى حفظ وكتمه پك زياده انهماك كوستريريورلر ايدى . مملكتك ثروتى ايشلمز ، نمالنمز ايسه خزينهٔ دولت وارداتى نره‌دن بولسون ؟ مصارف حربك آردى آره‌سى كسيلميور مضايقهٔ ماليه پك مدهش . برقاچ كره استقراض مجبورى اعلانيله اغنيانك نقود متباقيه ومكتومه‌سنه وضع يد اولنديسه‌ده دفع احتياجه كافى اولمدى . خزينه، متهجرينك مصادره اولنان املاك جسيمه‌سنى قارشولق طوته‌رق آسينيا ناميله اوراق نقديه چيقاردى وبر مدت آنكله يشادى لكن مقدارى تحديد اولنه‌مديغندن آسينيالر اعتباردن دوشه دوشه ايكى اوچ سنه مرورنده يوز فرانقلق بر قائمه اوتوز سانتيم قيمتنه قدر تدنى ايتدى مثلا قرق فرانغه ياپيلان بر چيزمه بشبيك فرانغه فرلادى . ١٧٩٦ تاريخنده حكومت بالمجبوريه آسينيالرى تداولدن قالديره‌رق قالبلرينى على ملأ الناس قيردى . آندن صكره چيقاريلان اسهام وخزينه سنداتى دخى قيمت اعتباريه‌سنى محافظه ايده‌مدى .

بدايت انقلابدن برو ظهور ايدن قلوبلر وسياسى فرقه‌لر وادارى قوميته‌لر جريان افكاره تبعيتله رنكدن رنكه كيروب وتحول مزاج ناسه كوره موده‌سى كچن وقوتنى ضايع ايده‌رك زبون دوشن فرقه‌لر فرقهٔ متغلبه طرفندن محو ونابود قلنوب (زمانك تعبيريله انقلاب كبير ديو آناسى كبى بتون ياورولرينى ييوب بيتيروب) بو منوال اوزره افتان وخيزان تاريخ انقلاب كبير ١٧٩٩ سنه‌سنه طياندى . فرانسه تصوير اولنمز بر هرج ومرج ايچنده ايدى فرقه‌لرك ديدى قوديسى ، اون سنه‌لك اختلال متماديسنك صارصنديسى ، حيات اقتصاديه‌نك حالت نزعه كلسى ، اوچنجى سال جمهورى (١٧٩٥) قانون اساسيسى احكامنجه رئيس جمهوريت مقامنده

بوتنان بش دیرکتورك توحید رأی وفکر ایده‌میه‌رك حکومتك ضعف انقسام ونفاقه اوغرامسی، افکار عمومیه‌نك تشتت وعدم امنیتی اویله بر بحران داخلی حصوله کتیرمشیدی‌که بو ملتك نصل قورتیله‌جغنی، بلکی نصل طوغرلده‌جغنی، قوت بقائی نره‌ده بوله‌جغنی عقلای دهر کسدیره‌میورلر ایدی. ابتدای انقلابدن برو فرانسزلر داخلده بری برلرینه یابمدقلری قالمامش ایسه‌ده محاربه‌لرده کوستردکلری متانت وشجاعت وصولت سایه‌سنده بتون اوروپا دشمن کسیلدیکی حالده بیله هیچ برینی وطن طوپراغنه صوقمیوب حتی بلچیقا، هولانده، راین خطی، شمالی ایتالیایی آورده قبضهٔ تسخیر ایتمشلر ایدی. فیض انقلاب کندولرینه بر چوق وطن مدافعی یتشدیرمشیدی آت سوریجیسی وتیاترو قپولرنده بیلت صاتیجیسی مقوله‌سی کنجلر کوکلی اوله‌رق اردولره التحاق ایله سرحدلره قوشار واوچ بش سنه جنك میدانلرنده خدمتدن صکره قطع مراتب عسکریه ایله جنرال اولور وطونسز، «بالدیری چپلاق» عسکر ایله آوستریا وپروسیانك مجرب ومتفنن ارکان حرب قوماندانلرینه ومعلم لشکرلرینه ایام کیر وداررده طاش چیقاررلر ایدی «حال انقلابده بولنان ملت لاینهزم‌در» حقیقتی تظاهر ایتمشیدی.

اما بوناپارتك مصرده بولندیغی ۱۷۹۹ (۱۲۱٤) سنه‌سی طالع حرب فرانسه‌دن روکردان اولوب روسیه ایمپراطورینك دخی محاربه‌یه اشتراکندن طولایی حدود شرقیه پك بیوك مخاطراته معروض قالمغله بالاده مذکور داخلی یاره‌لره اشبو مخاطرات تیزآب آقیتدی. فرانسه داخلی وخارجی جریحه‌لرینی صاریجی، مرهم سوریجی، اونولدیجی طبیب حاذق ارایور ایدی. حاکمیت ملیه نظریه‌سندن متولد «بالدیری چیپلاق» حکومتك طادینی طاتمشیدی نظریات عقلیه‌یه سطوت مادیه جایکیر اولمایجه ادارهٔ ملل وممالکك قابل اوله‌میه‌جغنه قناعت حاصل ایتمشیدی برمقتضای حریت هرقفادن چیقان آهنکسز سسلری کسه‌جك، آمال ملتی توحید وقوای مملکتی دست آهنیننده جمع ایلیه‌جك بر صاحب اقتداره ازجان ودل تولیهٔ امور ایلیه‌جك ایدی چونکه استراحته، انتظامه محتاج ایدی. واقعا اسویچره‌یه قدر ایلروله‌ین وسوواروف وقوتوزوف قوماندالری تحتنده بولنان روس اردوسنی جنرال ماسه‌نا Masséna زوریخ محاربه‌سنده ۱۷۹۹ ایلول وتشرین اول آیلرنده مغلوب وتارومار واسویچره‌نك صارپ طاغلری آره‌سنده برحال پریشانی واضمحلاله دوچار ایلیه‌رك فرانسه‌یی پك قریب کورینن استیلای اعدادن قورتارمش ایسه‌ده

اساسلی چاره‌لر ایله فرانسه‌نك مبتلا اولدیغی ضعف وتشتتدن تخلیصنه بومظفریت کافی دکل ایدی . بوناپارت مصردن عودتندن اون بش یکرمی کون صکره پارسده ارکان حکومت واکابر ملتدن بعضلری ایله بالمذاکره ۱۷۹۹ تشرین‌ثانیسنك ۹ نجی کونی قوهٔ عسکریه ایله پارلمنتو مجلسلرینی تعطیل وشکل حکومت حاضره‌یی تحویل ایلدی (فی ۱۸ بروم، سال جمهوری ۸) و برنجی قونسول عنوانیله رئیس حکومت اولدی .

بوناپارت (برنجی ناپولئون) . — ناپولئون بوناپارت ۱۵ اغستوس ۱۷۶۹ تاریخنده قورسیقه‌ده دنیایه کلمشدر . بر سنه اول قورسیقه اطه‌سی فرانسه تابعیتنه کیرمش اولدیغندن مومی الیه فرانسه تبعه‌سی اوله‌رق تولد ایتمشدر . بشی ارکك واوچی قیز اولان سکز قرداشك ایکنجیسیدر فرانسه مکاتب عسکریه‌سنده تحصیل کورمش وطولون بلده‌سنه مستولی اولان انکلیزلرك اخراجیله بلدهٔ مذکوره‌نك استردادی اثناسنده (۱۷۹۳) فرقه‌نك طوبجی قوماندانی بولنمسی حسبیله ارائه ایتدیکی تدابیر حربیه موافق دوشمکله رتبه‌سی میرآلایلقدن لواالغه ترفیع اولنمش ایدی . پارسه عودتنده برخدمت استدعاسیله حربیه نظارتی صفه‌لرنده طولاشیور ایدی بر کون حربیه ناظری کندوسنه « هنوز پك کنجسکز » دیمش اوده «میدان حربده انسان چابوق اختیارلار» جوابنی ویرمش ایدی . پدری اوئجه ۱۷۸۵ تاریخنده وفات ایدوب عائله‌سنه میراث براقمامشیدی . عائله‌نك معیشتی کندی اوزرینه محمول وآسینیا اوله‌رق تأدیه اولنان معاشلرك قیمتی پك دون اولدیغندن ضرورتده ومجبول اولدیغی فعالیت فوق‌العاده‌یه جولانکاه اوله‌جق بر خدمتده بولنمامسندن طولایی یورکی اضطرابده ایدی . دولت عثمانیه یکی تشکیل ایتدیکی نظام جدید عسکرینه تعلیم اوکره‌ده‌جك ضابطانی فرانسه‌دن جلب ایلدیکندن بوناپارط فعالیت فطریه‌سنی شرقده ابراز ایتمك اوزره بر آرالق استانبوله کلك هوسنه دوشمش وپارسده‌کی سفیرمزه مراجعت ایتمشیدی . بو طرفه کلمسی مقدر دکلش که اوصیره‌ده ۱۳ واندمیه‌ر (٥ تشرین ثانی ۱۷۹٥) حادثه‌سی ظهور ایتمکله پارس محافل رسمیه‌سنده طانمسنه بادی اولدی . شویله‌که یوم مذکورده قرق بیك قدر اختلالجی‌نك مات مجلسنه هجوم ایتمك اوزره طوپلاندیغی خبرآلنوب طولون محاصره‌سنده کوستردیکی مهارت وشجاعتی مشاهده وتقدیر ایتمش اولان اعضادن برینك توصیه‌سیله مات مجلسی طرفندن قوهٔ مسلحه قوماندان معاونلکنه انتخاب

جنرال بوناپارت

اولنه‌رق تدابیر سریعه وشدیده‌سیله درحال سوقاق باشلرینه ونقاط مرتفعه‌یه طوپلر تعبیه ایلیوب اختلالجیلری پارس سوقاقلرنده قورشون وكله دانه‌لری آلتنده چیل یاوروسی كبی طاغیتدی . بو خدمتی استصغار اولنورشیلردن دكل ایدی .

آندن صكره بر درجه دها ترفیع رتبه ایدوب وبر مدت حربیه نظارتنك قیودات عتیقه مأموریتنده بولنوب كوچك یاشندنبرو مطالعه‌یه مراقلی اولاسی حسبیله محاربات واسفار قدیمه‌ده فرانسه اردولری قوماندانلرینك یازدقلری راپورلری تمامیله كوزدن كچیرمش وآوستریانك حقندن كلمك ایتالیای شمالیده‌كی مستملكاتنی ضبط ایتمكله باشلایه‌جغنه قناعت فكریه حاصل ایلیه‌رك اركان عسكریه‌یه ویانه‌نك كسدیرمه یولی ایتالیا طریقیدر ویانه اوزرینه اورادن كیدلملیدر سوزلرینی تكرار بتكرار سویلیه سویلیه بر قسمنی قاندیروب نهایت ١٧٩٦ اوائلنده وردزبانی اولان كیفیتك حصولی كندینه حواله اولنمش یعنی ایتالیا اردوسی باش قوماندانلغنه تعیین قلنمشدر . اولوقت یكرمی یدی یاشنده ایدی . اردوسنك جنك آزموده یاشلی باشلی فریقلری قیصه بویلی ورنكیز واوفاق چهره‌لی بو توریدی‌یی بدایة استخفاف ایله تلقی ایتدیلر . فقط ایلك ملاقاتلرنده حیران وحركات عسكریه باشلادقدن صكره مفتون اولدیلر .

معیتنه ویریلان قرق بش بیك قدر عسكر یالین آیاق وباشی قباق دینیله‌جك بر حال سفالتده اولوب الكن قسم عظیمی درت بش سنه‌دنبرو طاغ غوغالرینه وهردرلو یوقسوللغه آلیشمش زنجوران وبهادران ایدی . اردویی آلپا جبالندن كچیرر ایكن ایراد ایتدیكی نطقده « عسكر ! سزك هیچ بر شیئكز یوق . شمدی‌یه قدر وطن سزه باقه‌مدی لوازمكزی ییه‌جكزی كیه‌جكزی تدارك ایده‌مدی . سز هردرلو محرومیته قاتلاندیكز هردرلو فداكارلغی كوستردیكز . بن شمدی سزی ایتالیانك معمور صحرالرینه كوتوریورم ییه‌جك ، كیه‌جك ، بوللق ، ثروت ، خصوصیله شان وشرف سزلری اوراده بكلیور . دریغ همت ایده‌جكمیسكز ؟ » دیمشیدی .

بوناپارت ایتالیایه آوستریاولرله غوغا ایتمكه كیدیور ایدی زیرا لومباردیا قطعه‌سی اعصار عدیده‌دنبرو طوغریدن طوغری آوستریایه تابع اولدیغی كبی ایتالیانك كوچك حكومتلری هابسبورغلرك نفوذ متغلبانه‌سنه محكوم ایدی . برسنه امتداد ایدن اشبو سفرده بوناپارط آوستریانك صیره‌سیله اوچ اردوسنی منهزم وتارومار ایلیه‌رك

آلپا طاغلرینك فروع شرقیه‌سندن تیرول قطعه‌سی طریقیله آوستریا اراضیسنه کیرمش وویانه‌یه یکرمی بش فرسخ مسافه‌یه قدر ایلرولیوب ایمپراطور ایکنجی فرانسوا خوف وتلاشندن مرخصلر اعزامیله لئوبن Léoben موقعنده بر متارکه عقدینه موفق اولمشدر (١٨ نیسان ١٧٩٧) . اشبو متارکه مصالحهٔ قطعیه‌نك مقدمه‌سی اوله‌رق مصالحهٔ قطعیه قامپو فورمیو Campo-Formio ده عقد وامضا اولنمشدر (١٧ تشرین اول ١٧٩٧) .

اشبو ایتالیا سفری بر چوق زمان فن حرب درسلرینه اساس اولمشدر . بوناپارت بر داهیهٔ حرب اولدیغنی اظهار واثبات ایلیه‌رك یاپدیغی مانوره‌لره واك تهلکه‌لی نقطه‌لرده ، اك بحرانلی دملرده کوستردیکی خوارق فنیه ومتانت فطریه‌یه یاروا‌غیار انکشت بر دهان حیرت قالمشدر . حتی مهارت عسکریه‌سنه معادل دیپلوماتلق وکار آشنالق دخی ابراز ایلیه‌رك تدویر سیاستی وسطوت معنویه‌سیله باشدن باشه ایتالیا حکومات عدیده‌سنك کهنه تملارینی صارصوب بر طاقمنی الغا ویرلرینه اصول نوین حریت اوزره یکی حکومتلر تشکیل ایلمشدر . قامپو فورمیو معاهده‌سیله حیات استقلالیه‌سنه خاتمه چکیلان حکومتلردن بری وندیك جمهوریتی اولوب قرون وسطادنبرو آق دکزك حاکمهٔ بحریه‌سی عد اولنان وفاتح سلطان محمد خان کبی بر جهانکیره قارشو اون یدی سنه حربه طیانان بو حکومت آرتق صحیفهٔ تاریخده کمنام اوله‌رق الکاسی لومباردیایه بدل آوستریایه ترك واعطا اولنمشدر . آلدیغی مال غنائم میانه‌نه ایتالیا موزه‌لرینی تزیین ایدن واسلاف اساتذه‌نك یادکار هنری اولان آثار نفیسه وبدیعه‌دنده ادخال ایده‌رك پارسه کوندرمشدر .

فرانسز ملتی بو کنج جنرالك مشتاق دیداری اولمشیدی . پارسه عودتنده (١٧٩٧ اواخری) فوق‌العاده آلقشلره نائل اولوب آنجق خلقتنده مرکوز اولان آمال حریصانه اویانمغه باشلادیغندن کندینی آغیر طوتمغی ودرهم درهم صاتمغی موافق حکمت کوره‌رك زوجه‌سنك زقاق ایچنده‌کی بر کوچك خانه‌سنه قپانمش وبر کره یوزینی کورمك ایچون خانه‌سنك اطراف وجوانبنده‌کی زقاقلره طولوب بکلیان لایعد ولایحصی غلبه‌لکه ، آرزوی عمومی‌یه رغماً پك نادر اوله‌رق زقاغه چیقمغی وهله تیاترو مثللو مجمع ناس اولان محللره کیتمامکی اعتیاد ایتمشدر . حقنده رایکان اولان توجه عامه دیرکتورلری وارکان سائرهٔ حکومتی قوشقولاندردیغندن پارسدن طاتلی برصورتله دفعی میانه‌لرنده تذکر قلنه‌رق بدایت انقلابدن

برو فرانسه‌یه رفع رایات خصومت ایدن آلمانیا ـ آوستریا، پروسیا، روسیه، ایتالیا، اسپانیانك چاکرینه اوت طیقاندیغی واستحصال صلح ومسالمت اولندیغی حالده اطه‌سنده مصون ومحفوظ یشایان واعانات نقدیه‌سی وقوهٔ بحریه‌سیله [*] وطننه اك بیوك فنالقلری یاپان ویاپمقده حالا دوام ایدن انکلتره‌یه هنوز برضربهٔ تأدیب آتیله‌میوب آنك حقندن کلنك دخی موافق شان جمهوریت اوله‌جغی بوناپارته اذاده وبو امر عظیم وعسیر بازوی جلادتنه مودوع اولدیغی علاوه ایلدیلر .

بو تکلیف بوناپارتك وهلةً خوشنه کیتدی انکلتره‌یی امانه دوشورمك پك شرفلی بر ایش ایدی واقعا مومی الیهك «قرق بیك عسکری وبنی انکلیز طوپراغنه نقل ایدیکز آز وقتده انکلتره‌یی فتح ایتمکه سوز ویریرم» دیدیکی متواتر ایسه‌ده قوهٔ بحریه‌نك عدم کفایتی بو تعهدك اجراآتنه مانع اولدیغی جهتله فرانسه‌نك او کونکی حالنه نظراً انکلتره‌یه فنالق ایتمك تجارت بحریه‌سنه رخنه آچغله وهندستانی تهدید ایتمك کبی شیلرله ممکن اوله‌بیله‌جکی جمله‌جه معلوم ومسلم ایدی . بناءً علیه آق دکزك حوالیٔ شرقیه‌سنده فرانسه بر قطعه‌یه، بر استنادکاهه صاحب اولمق واورادن اقطار هندیه‌یه یول آچیلمق مثللو تهدیداته قالقیشمق تصورلری وهله تجارت بحریهٔ انکلیزه‌یی هر نوجهله اولورسه اولسون رخنه‌دار ایده‌جك اسبابه توسل ایدلمك فکرلری فرانسه حکومتنجه مشاغل جدیه صره‌سنه کیردی . انکلتره‌نك قولایلقله پابوج براقمیه‌جغی بو تصورات کنج جنرالك خیالنی اوخشایور ایدی . اسکندر کبیر یونانستاندن قالقوب عراق عرب وعجمی، ایران وتورانی چیکنه‌یه‌رك نهر سند بوینه قدر کیتمدیمی ؟ ونام جهانکیرانه‌سنی تاریخده داستان ایتمدیمی ؟ اوروپا صفدرانندن شمدی‌یه قدر کرچه کیمسه اکا پیرو اوله‌مدی اما جنرال بوناپارت سناً، رویةً، جلادةً اسکندرك نسخهٔ ثانیه‌سیدر . برات شهادتی ایتالیا ظفرنامه‌سیدر نیجه خوارق ومعالینك مرآت تجلیسی اولان انقلاب کبیر تاریخ عالمه بر تصویر دلپذیر دها یادکار ایتملیدر . فرانسه بیراغی مصردن باشلایه‌رق آسیانك معموره وشوره‌لرینه سایه انداز عظمت واجلال اوله اوله سد اسکندرك برج وباروسنه عرض اندام ایتسون ! کوه سلیمانك وجبال هندوکشك شواهق رفیعه‌سنده موجه نمای احتشام اولسون !

[*] اثنای انقلابده فرانسه‌نك غوائل داخلیه وخارجیه‌سندن بالاستفاده انکلیزلر خارجده بولنان بتون فرانسز مستعمراتی ضبط ایتمشلردر .

بو کبی تخیلات بوناپارته مصر اردوسی باش قوماندانلغنی بلا تردد قبول ایتدیردی. لدنیات اموره واقف اولانلر ایچون مصر سفری مومی‌الیهك پارسدن دفعی مقصدیله قورولمش بر صنیعه ایدی. هر نه حال ایسه مکمل ومجهز براردویی طولون اسکله‌سنده کیزلیجه کمیلره یوکلده‌رك بوناپارت ١٧٩٨ تموزنده (١٢١٣) اسکندریه‌یه مواصلت وسواحل مصریه‌یه عسکر اخراجنه مباشرت ایلدی. دولت عثمانیه فرانسه حکومتیله هیچ بر اختلافی ومحاربه‌یه سبب ویره‌جك هیچ بر حادثه‌سی اولمدیغندن فرانسزلرك مصره ورودندن بیخبر ایدی ومصرده بر هجومه قارشو مدافعه‌سی یوق ایدی. انك ایچون بوناپارت بالسهوله خطهٔ مصریه‌یی اشغال ایلدی. لکن انکلیز آمیرالی نلسون ابو قیرده فرانسز دونماسنی غرق واحراق ایدوب (١ اغستوس ١٧٩٨) وجزار احمد پاشا آسیانك سپر آهنینی کبی عکاده پیشگاه عزمنه دیکیلوب بو ایکی مغلوبیت اوزرینه بوناپارت نه‌ایلرو کیتمك نه عسکریله کیرو فرانسه‌یه دونمك احتمالاتنی غائب ایتدیکندن بر سنه قدر مصرده محصور کبی قالدی واویله ایشسز اوطورمقدن اوصانج کلدی. فرانسه‌ده نه اولوب بیتدیکندن تمام خبرلر آله‌میور ایدی. نهایت مصرك ادارهٔ ملکیه وعسکریه‌سنی جنرال قله‌بره Kléber ترك وتودیع ایلیه‌رك کزیده ضابطانی بالاستصحاب برکوچك فرانسز سفینهٔ تجاریه‌سنه راکباً فرانسه‌یه طوغری باد بانکشای عزیمت اولدی و ٩ تشرین اول ١٧٩٩ ده فرانسه طوپراغنه یناشدی. صحن وقوعاتده کندوسنه بر بیوك رول حاضرلامش اولان طالع راکب اولدیغی سفینه‌یی آق دکزده فیریل فیریل دولاشان انکلیز فیلوسنه کوسترمامشیدی.

بوناپارت برنجی قونسول — بوناپارت پارسه مواصلتی متعاقب بر ضربهٔ عسکریه ایله شکل حکومتی تغییر وقونسوللق اداره‌سنی تأسیس ایلیه‌رك برنجی قونسول عنوانیله رئیس حکومت اولدی.

یوقاروده دخی سویلندیکی وجهله فرانسه یورغون ودرمانسز ایدی فرقه‌لرك وقلوبلرك بیتوب دوکنمیان منازعات ومضارباتندن بیقمش وآرتق قانه طویمش ایدی. داوولك سسی اوزاقدن خوش کلدیکی کبی بوناپارتك تختگاه قدیم فراعنه‌ده اجراآت وموفقیاتی واقوال وافعالی پك طنطنه‌لی، پك مبالغه‌لی صورتده فرانسه‌یه عکس انداز اولور ایدی «مصر آقاده‌میاسی» عنوانیله برابر کوتوردیکی هیئت دانشوران مصرك آثار عتیقه‌سی، خطوطی، حیوانات ونباتاتی، جغرافیاسی،

احوال جويه‌سی حقنده بر خیلی تحقیقـات وتتبعات اجرا ایلدیکندن او آنه قدر دارالسرائر عد اولنان ممالك شرقیه‌نك اك اسکی برپارچه‌سنك عالم مدنیته بوصورتله مکشوف اولمسـنه بر بیوك قیمت ویریلور وبوندن فرانسزلره توجه ایدن شرف ومباهات بوناپارته عائد اولور ایدی . اردونك افراد وضابطانی مزیات عسکریه‌سنه مفتون ایدی خطهٔ مصریه‌ده عادات وتعاملات سکنه‌یه موافق وحضور وآسایش ورفاه ومعدلتی مؤمن بر اصول اداره تأسـیس وتنظیم ایلدیکی جهتله ادارهٔ ممالك وملالده دخی وقوف وحذاقتنه شـبهه ایدلمز ایدی اشته بوسـایه‌ده پارسه عودتی متعاقب فرانسز ملتی مقدراتنی دست اقتدارینه تودیع ایلدی .

فرانسـه‌یی بولندیغی کریوهٔ تذبذبدن قورتارمق آسان دکل ایدی . شـدتلی بر فورتنه نصل بر کولك صولرینی قاریشدیروب قعرنده‌کینی یوزینه اعلاو اوستنده‌کینی قعرینه القا ایلرایسه اون سـنه دنبرو انقلاب فورتنه‌سی فرانسـه‌یی بو صورتله چالقامش ایدی . دین وایمانی ، مخـافةاللهی ، آداب نزاکت ونزاهتی غائب ایدن نسل جدید قوانین وشرائط جدیده اوزره کندینی تنظیمه وقت بوله‌مامشیدی . جمعیتك معنویاتی بوزولمش ، وجدانلر انحراف ایتمش ، کبـارلق وحیثیت ذاتیـه محکمهٔ منحوسـه‌جه جرم عد اولنمش اولدیغندن قلوبلرده وطندن ، حریتـدن دم اوران نه ایدوکی بللوسز نوظهورلر بایغره‌لری وحمیت جاهلیه‌لریله قفالری شیشیروب ومملکت ایچنه بر ولوله براقوب خلق نه یاپدیغنی ونه یاپه‌جغنی شاشیرمش واعتقادات دینیه وفضائل اخلاقیه‌نك انطفاسـیله ناموس وعفت کبی خصائل کزیدهٔ انسـانیه بر طرفه آتیلمش ایدی . بناءً علیه مادیون فکرلری غلبه چاله‌رق انسـانلر جر حظوظ ومنافع ودفع شر وضرر قاعدهٔ بسیطهٔ حیوانیه‌سنه تنزل ایتمشیدی . حمیتی کیمسه‌یه ویرمیان معهود حریفلر ، بالدیری چپلاقلر فرصت بولدقجه رشـوت ایله ، احتکار واختلاس ایله ، اموال میریه‌یی سرقت ایله اکتسـاب ثروتدن قاچنمزلر وبو مقوله‌لر پاره قوتیله ترتیب ایلدکاری بزم فحش ورذالتی اعلاندن اوطـانمزلر ایدی . قادینلرده عفت وعصمتك معناسی قالمامشـیدی . طلاق قانون جدیدینك سوء اسـتعمالاته اوغرامه‌سی عائله‌لر بیننده حسن معـاشرتی ازاله ایتمش ودرلو فنالقلره زمین ویرمشیدی . قادینلرك یالکز بر تول فستان ایله دعوتلره کلدکاری واقع اولمش و « چرکینلك وزوکورتلك عیبدر بشقه عیب یوقدر » سـوزی یرینه کلمشـیدی . اشته فرانسـه حکومت جدیده‌سنه شـعبات ادارهٔ دواتی دوزلتمك ،

معاملاتی یولنه قویمقدن زیاده اخلاق و آداب عمومیه‌یی اصلاح ایتمك كبی بر وظیفهٔ مهمه دها ترتب ایلیور ایدی .

بوناپارت زمام اداره‌یی النه آلدقده اقتدار وسیاستی وعزم ودرایتی وحسن سلوكیله مدت قلیله ظرفنده امور ملكیه ودینیه وعدلیه ومالیه واقتصادیه وانضباطیه‌ده او قدر كوزل واو قدر سریع اصلاحات اجرا ایتمشدركه اوتوز بر یاشنده بر كنجك بونجه موفقیاتی كورنلر كندوسنك من طرف الله فرانسه‌یی قورتارمق ایچون یرادلدیغنه قانع اولمشلردر . حصافت سیاسیه واداریه‌سی مهارت عسكریه‌سندن دون اولمدیغی ثابت اولمشدر . بوناپارتك وطننه اك بیوك خدمتی اشبو برنجی قونسوللكی اواننده اولدیغنه مورخین یكزبان اتفاقدر . واقعا ایمپراطور اولدقدن صكره نیجه پارلاق مظفریتلر قزانمش وفرانسه‌نك لوای غالبیتنی بتون اوروپاده طولاشدیرمش ایسه‌ده كوزلری قماشدیران بو شعشعه وطن ایچون سوركلی واساسلی فوائدی موجب اوله‌مامشدر .

بوناپارت مصرده ایكن آنفاً ذكر ایدلدیكی وجهله اعدا فرانسه‌یی پك زیاده صیقشدرمش وزوریخ محاربه‌سی امداده یتشمش ایدی . معمافیه آوستریالو ایتالیاده اسكی نفوذنی اعاده ایلمشیدی . زوریخ معركه‌سنك شانلی قهرمانی جنرال ماسه‌نا جنویزده آوستریا لشكری طرفندن محصور ایدی . برنجی قونسول قیش اورته‌سنده آلپ طاغلرندن قار وبوزلر ایچندن بر اردو ایله مشهور سن برنار بكیدینی مرور ایله ناكهان جنویزی محاصره ایدن آوستریا لشكرینك ارقه‌سنی طوتدی وماسه‌نایی قورتاره‌مدیسه‌ده مارنغو محاربهٔ مشهوره‌سنده (١٤ حزیران ١٨٠٠) آوستریالولری تپه‌لدی . دیكر طرفدن جنراللرندن مورو Moreau آلمانیا طریقیله ویانه اوزرینه یورویوب هوهنلندن Hohenlinden مظفریتیله آوستریانك صوك قوتنی قیردیغندن پایتختی دشمن آیاغنه چیكنتمامك ایچون ایمپراطور ایكنجی فرانسوا لونه‌ویل Lunéville معاهده‌سنی عقد وامضایه مجبور اولدی (٩ شباط ١٨٠١) بو معاهده ایله آوستریالونك ایتالیادن بسبتون آیاغی كسیلوب فرانسه شرقاً راین حدودینی الده ایتدی .

بوناپارتك داخلاً وخارجاً بو قدر خدماتی فرانسز ملتنك عروق قدر شناسیسنی تحریك ایلیه‌رك ابتدا قانوناً اون سنه مدتی اولان قونسوللغك قید حیاته تحویلنه (١٨٠٢) وبعده برنجی ناپولئون نامیله وایمپراطور عنوانیله سلطنتنك

اعلاننه (١٨٠٤) قرار ويرديلر . قورسيقه‌لى بر توريدى سوق قدرله فرانسزلرك ايمپراطورى اولدى .

محارباتك وسائر خصوصات وحادثاتك تفصيلاتنه كيرشمك صددمزك خارجنده‌در . آنجق اون بش سنه ظرفنده فرانسه‌نك اختيار ايلديكى اشكال مختلفهٔ حكومتى‌كه آلتى‌يه بالغ اوليور برآز تعريف ايتمك مناسب كورلمشدر .

(اولا) : ١٧٨٩ تاريخنده فرانسه بر قراليت مطلقه ايدى . ملت زادكان، رهبان، صنف ثالث tiers-état ناميله اوچ صنفه منقسم اولوب زادكان ورهبانك برچوق امتيازاتى وار ايدى . رتب دولت ومناصب ملكيه وعسكريه آنلره عائد ايدى . فرانسه اراضيسنك قسم اعظمنى زادكانك مالكانه‌لرى وكليسا اوقافى تشكيل ايليور ايدى . كليسانك اوقاف جسيمه‌سى ويركودن معفو ايدى ويركو ويرن، عسكرلك ايدن معمافيه حقوقدن محروم اولان صنف ثالث افرادى ايدى. هر ولايتك امتيازات مخصوصه‌سى اولوب برنده جارى اولان احكام وتعاملات ديكرنده جارى اولمز ايدى . ولايات مختلفه اهاليسى يكديكرينى سومز ايدى . حاكملك، تحصيلدارلق كبى خدمتلر پاره ايله صاتون آلينور ايدى . باستيل قله‌سى جرائم سياسيه اربابنك، استبداد قربانلرينك مخوف زندانى ايدى . واردات خزينه سرايك وزادكانك اسرافاتنه يتمديكندن بودجه آچيقلرى سنه بسنه قباره قباره افلاس مرتبه‌سنه وارمشيدى بودجه آچيغنى قپاتمق وامور ماليه‌يه بر صورت تنظيميه بولمق ايچون ملت وكيللرندن مركب ئه‌تا ژه‌نه‌رو Etats généraux مجلسى دعوت اولنه‌رق ١٧٨٩ اوائلنده ورسايلده طوپلاندى . فرانسه قراللرى بر مدتدن برى ورسايلده اوطوروب پارسه نادراً كيدرلر ايدى ١٦٢٦ تاريخندن برى ئه‌تا ژه‌نه‌رو مجلسى دعوت قلنمامشيدى . بو مجلسى قراللر قرون وسطا واخراده صيقلدقلرى زمان دعوت ايدوب تصور ايتدكلرى ايشلرى ملت وكيللرى صفتيله آنلره تصديق ايتديره‌رك صنوف ممتازه‌نك وسائر معترضلرك آغزينى قاپاتيرلر ايدى .

فرانسه‌ده افكارعموميه اويانيق ايدى . وولتر، ژان ژاق روسو، ديده‌روكبى ارباب قلم صاچدقلرى انوار حقائق ايله اذهانه كركى كبى كشايش ويرمشلر ايدى . يانى باشلرنده زادكانلق اصولى جارى اولديغى حالده بيله انكلتره‌نك مشروطيت سايه‌سنده انتظام وترقيسى ميدانده اولديغندن بوكا واقف اولان ١٧٨٩ ئه‌تازه‌نه‌رو

مجلسی اعضاسی یالکز بودجه آچیغنی قپاتمق واوفلاسه بر چاره ارامقله اکتفا ایتمیه‌رك بر قانون مشروطیت تنظیم ووضع ایتمدکجه طاغلمامغه یمین ایتدیلر و «مجلس ملیٔ مؤسس» عنوانی آلدیلر [١] مجلسه فرانسه‌نك الکزیده آدملری انتخاب ایدلمش اولمغله اعضا میاننده سیاسیون، اقتصادیون، حقوقشناسان پك چوق ایدی .اوغراشه اوغراشه ١٧٩١ قانون مشروطیتی میدانه کتیردیلر .

(ثانیاً) : بو قانون اقتضاسنجه قوۀ اجرائیه قراله وقوۀ تشریعیه مجلس مبعوثانه مودوع ایدی . مبعوثانك دورۀ انتخابیه‌سی ایکی سنه ایدی . قرالك مجلس مبعوثانی طاغیتمغه ووکلاسی معرفتیله قانون تکلیف ایتمکه صلاحیتی یوغیدی . یالکز مجلس مبعوثاندن تکلیف اولنان لوایح قانونیه‌یی درت سنه تصدیق ایتمامکه حقی اولوب بو مدتك انقضاسنده مجلس مبعوثان اصرار ایتدیکی تقدیرده تعلیق وتأخیر اولنان بر قانون بلاتصدیق حکمداری مرعی الاجرا اوله‌جقدی . حق تعلیقه «وه‌تو» تسمیه اولنمشدر [٢] انتخابات ایکی درجه اوزرینه اولوب بعض اوصاف قانونیه‌یی حائز اولمسی لازمکلان منتخب ثانیلر هم مبعوثانی هم بلدیه اعضاسنی هم ادارۀ ملکیه مأمورلرینی وهم حکامی انتخاب ایدرلر ایدی . قانونك مقدمه‌سنه درج اولنان «بیان حقوق آدم» تبعه‌نك بلااستثنا حقوق حریت ومساواتنی تأمین ایتمشیدی .

بو قانونك ایکی بیوك نقصانی واردر . بری قوۀ تشریعیه‌نك یالکز بر مجلسه تودیع اولنمسی‌در چونکه یکی تأسیس اولنمش بر اصولك حسن تطبیقی ایچون وقتاً من‌الاوقات مجلس مبعوثاندن صادر اوله‌بیله‌جك مقررات عجولانه‌یی بر ایوجه مطالعه ولدی‌الاقتضا تعدیل ایدیجی برایکنجی مجلسك یعنی مجلس اعیانك (سناتو) Sénat بولنمامسیدر . اصول مشروطیتك موجد وواضعی اولان انکلتره‌ده ایکنجی مجلس (لوردلر قماره‌سی) بولندیغی حالده فرانسه‌ده بونك بدایةً رد اولنمسنه بر بیوك سبب کوسترلمشدر . شویله‌که انکلتره‌ده هیئت اعیانی ترکیب ایدن لوردلرنائل امتیازات ایسه‌لرده من‌القدیم اهالی ایله متفقانه حرکت ایلیه‌رك بوسایه‌ده حکومت قرالیه‌نك تجاوزاتنی منع وتقییده وکندی امتیازلرینی محافظه‌یه موفق اولمشلر وآندنناشی ملتك بتون فدا کارلغنه اشتراك ایتمشلردر . فرانسه‌ده امر برعکسدر ، بوراده زادکان قرالك معیت حشمتی وملتك جانی یاقمقده وسولك کبی قانی امکده عونهٔ جور واعتسافی

[١] Assemblée nationale constituante. [٢] Véto suspensif.

اوله‌رق چوق کره ایشلرینه کلمیان مسائلده نفوذ قرالی‌یه دخی دایانمغه قالقشدقلرندن قراللر صنف ثالثك یاردیمیله ، یوقارووده ذکر اولندیغی وجهله وقت بوقت ئه‌تاـ ژه‌نه‌رو مجلسنی دعوت ایله بونلرك سرکشلکنك اوکنی آله بیلمشدر . بناءً علیه انکلتره‌ده توجه اهالی قرالدن زیاده لوردلره وفرانسه‌ده زادکان اسراف واعتساـ فلریله آشوری لسانه کلدکلرندن ملتك بتون امیدی قراله منعطف ایدی . شو حاله نظراً لوردلر قماره‌سنه مشابه بر هیئت اعیان تشکیلنه وقانون جدید مشروطیتله زادکانك امتیازات مضرهٔ مفسوخه‌سنی یکیدن تأییده اکثریت آرا بر درلو راضی اولمامشدر . ایچلرندن هیئت اعیان اعضاسنك دخی مبعوثان مثللو انتخاب اهالی ایله تعیینیله تصور اولنان محذورك دفعنه چاره بولنه‌جغنی سویلیانلرده اولمش ایسه‌ده زادکانك ایالاتده هنوز تماماً امحا ایدیله‌میان نفوذ وشهرتی قورقولری ازاله ایده‌ـ مامشدر .

قانونك ایکنجی نقصانی مأمورین حکومتك انتخاب ایله تعیینی قضیه‌سیدر . حکومت آلات ووسائط اجرائیه‌سی اولان مأمورلری کندوسی نصب وتعیین ایتمز ایسه حرکات ومعاملاتندن تولد ایده‌جك مسئولیتی قبول ایتمامسی واوزرلرنده نفوذی مؤثر اوله‌مامسی طبیعیدر . اجراآت حکومتدن مسئول اولان وکلا نصل اولورده طانیمدیغی ، تجربه ایتمدیکی آدملره امنیت ایدر ؟ یولسزلقلرینی کوردیکی حالده ایده‌جکی تنبیهات وتوبیخات تأثیرسز قالیرسه نه معامله ایده‌بیلیر ؟ بو حقیقت میدانده ایکن او دورك واضع قانونلری نیچون بو اصول سقیمه‌یی اختیار ایتدیلر دیو وارد اوله‌جق سؤال مقدره جواباً دینیلیرکه او آنه قدر مأمور تعیننده واقع اولان سوء استعمالات اودرجه کوزلری قورقوتمش ورشوت ایله ، وعلنی بدل تأدیه‌سیله ویا التماس نامعقول ومجبر ایله خدمات ومقامات دولته کتیریلان نااهللر او مرتبه لسانه کلشیدی‌که قوانین جدیده‌نك قوتی بو مساویدن مملکتی قورتاره‌ـ بیله‌جکنه دها شبهه ایدلمشیدی .

مع مافیه بو نقصانلری وتفریق قوا خصوصنده موازنه‌یی طوتامامق محذورلریله برابر ١٧٩١ قانون مشروطیتی حاوی اولدیغی احکام فلسفیه وحقوقیه‌سیله دیکر ملتلرده بالاخره تنظیم اولنسان امثالنه نمونه وعبرت اولمش وآنی میدانه چیقاران مجلس ملیٔ مؤسس اعضاسی وقوفلری ، اعتداللری ، همتلری ، حمیتلریله یالکز فرانسه تاریخنده دکل بتون تاریخ عالمده نام براقمشلردر .

بو مجلسك اعضاسی بری مقدم ودیکری طاغلمسنه یقین ایکی قرار غیر مصیب اتخاذ ایتمشدر مقدمکی قراری کندولرینك وکلالق مقامنه کچه‌مامسی وقرار اخیرلری دخی انتخابات جدیده‌ده کندولرینك مبعوث اوله‌مامسیدر . نفسلرنجه بر فداکارلغی متضمن اولان بو قرارلر منافع عمومیه‌یه مغایر دوشمشدر چونکه کرك حکومتی وکرك مجلس آتی‌یی وقوف وتجربه وعرفانلرندن محروم ایتمشدر .

ایکنجی ملت مجلسی ۱ تشرین اول سنه ۱۷۹۱ تاریخنده اجتماع ایدوب مجلس تنظیمات [۱] عنوانی المشدر . بو مجلس هوسلی فقط تجربه‌سی ناقص کنجلردن مترکب اولوب قرال اون آلتنجی لوئینك خلعنی متعاقب طاغلمش ویرینی قونوانسیون [۲] نامیله اوچنجی ملت مجلسنه ترك ایتمشدر (۲۰ ایلول سنه ۱۷۹۲) .

(ثالثاً) قونوانسیون ایرتسی کونی اجتماع وحکومت قرالیه‌یی مؤبداً الغا ایدوب قوۀ اجرائیه‌یی صورتا بر قومیسیونه تودیع ایلمش ایسه‌ده حقیقتده تمامیله کندی النه آلمشدر ووکلالق تقسیماتنی تعدیل ایله شعبات اداره‌نك هر بری ایچون اعضای متعدده‌دن مرکب قومیته‌لر تشکیل ایلمشدر : مالیه قومیته‌سی ، حربیه قومیته‌سی ، سلامت عمومیه قومیته‌سی کبی .

قونوانسیون قوای عمومیۀ اجرائیه وتشریعیه‌یی دست استبداد واستقلالنده جمع ایلیوب سیاست مدهشۀ داخلیه‌سی ایله تاریخده بر شهرت خونین براقمش ایسه‌ده وطنی تجاوزات اعدایه قارشو مدافعه‌سی وولایاتده سرنمای ظهور اولان اختلالاتك شدتله تسکینی خدماتیله‌ده ابقای نام ایلمشدر . تنظیم ایلدیکی فقط تمامیله تطبیق ایده‌مدیکی ۱۷۹۳ قانون اساسئ جمهوریسنده حاکمیت ملیه اساسنی اك واسع مقیاسده قبول ایدوب تمایلات افراطپرورانه‌سنك نتایج طبیعیه‌سندن اوله‌رق مرتجعلری اخافه مقصدیله انتخاباتده رأی خفی یرینه رأی علنی‌یی اختیار ایتمشدر . کیلیوتین ماکنه‌سنك فعالیتله ایشلدیکی بر صره‌ده منتخبلرك بر چوغی مجالس انتخابات کیتمکدن احتراز ایلدیکندن امر انتخاب یالکز قلوبجیلرك النده قالوب کرك مجالس اعضالقلری وکرك حکومت مأموریتلری آنلرك ایشنه یرایه‌جق افکار مفرطه اصحابنه واك یوکسك سس ایله واك شدتلی نطقلر ایله احتراصاتی اوقشایان نابکارلره انتقال وانحصار ایلمشدر .

---

(۱) Assemblée législative. (۲) Convention nationale.

انقلاب فورطنه‌سی براز سکونت بولنجه حکومتك بشقه شکلده تشکیلی لزومی تحقق ایلدی قوهٔ تشریعیه‌نك یالکز بر مجلسه حصری بر چوق خطالر وقوعه کتیردیکندن مجلسك تنظیم ایلدیکی قانونلر واتخاذ ایلدیکی مقررات بر کره دها حادّه تدقیقدن کچیریله‌رك پوروزی آییقلانمق واشبو تدقیقی اجرا ایلیه‌جکلر دها مسن، دها متأنی، احتراصات نفسانیه‌یه دها آز مغلوب بولنمق ایجابات مصلحتدن اولمغله مجلسك عجله ایله ویا حرارت شبابك وفرقه اغراضنك سوقیله اتخاذ ایلیه‌جکی مقرراتی تعدیل واحتیاج مملکته توفیق ایدیجی بر ایکنجی مجلسك تعبیر جدید ایله اعیان هیئتنك احداثی ضروری ایدی.

ثانیاً قوهٔ اجرائیه‌یی قوهٔ تشریعیه‌دن تفریق ایله امین ومقتدر ومسئول اللره تودیع وتسلیم وقانوناً وظیفه‌لرینی تعیین وتحدید ایلمك دخی سلامت اداره‌نك شرائط اساسیه‌سندن ایدی. ایشته بالتجربه محاذیری ثابت اولان اصول جاریه‌نك نقائصنی اکمال ایتمك اوزره قونوانسیون بروجه آتی ١٧٩٥ قانون اساسیسنی تنظیم ایله اوچ سنه اوتوز بش کون امتداد ایدن قانلی حیاتنه خاتمه چکه‌رك طاغلمشدر.

(رابعاً) ١٧٩٥ قانون اساسیسنده قوهٔ تشریعیه بری «بش یوزلر مجلسی» [١] ودیکری «قدما مجلسی» [٢] نامیله ایکی هیئته تودیع ایدیله‌رك قدما مجلسی سناتو یعنی اعیان وظائفیله مکلف قیلنمشدر.

یدییوز اللیدن عبارت اولان ملت وکیللری پارسده طوپلاندقلرنده ایچلرندن قرق یاشنی متجاوز اولانلرك دفترینی بالتنظیم داخل دفتر اولانلردن ایکی یوز اللیسنك باقرعه تفریقیله مجلس قدمایی تشکیل ایلیه‌جکلر ومتباقی بش یوزی دخی هیئت مبعوثان صفتنی اکتساب ایلیه‌جك ایدی. قوهٔ اجرائیه دیرکتور عنوانی حائز و «هیئت پنجصدان» ك کوستره‌جکی نامزدلر میانندن هیئت قدما طرفندن منتخب بش ذاته تودیع ایدیلوب بو بش دیرکتورك هرسنه بری قرعه ایله چیقه‌رق یرینه دیکری انتخاب اولنمق مقتضای قانون ایدی. فرانسزلر حکومتی ید واحده تسلیم ایتمکدن خوفناك اوله‌رق بو سببله ملت مجلسلرینك ریاستی مدتلرینی بیله قصر ایلدکاری کبی حکومت اجرائیه‌یی دخی اکثریت ارا ایله اتخاذ مقررات ایلك اوزره بش ذاته تفویض ایلمشلر ایدی.

---

[١] Assemblée des Cinq-Cents. [٢] Assemblée des Anciens.

اشبو اصول اداره دخی وحدت قوتدن محروم اولوب بش باشلی بر حکومتك دوچار اولمسی طبیعی اولان ضعف وتشتته محکوم ایدی آنکچون دیرکتواز [۱] اداره‌سی درت سنه دوام ایتدی ایسه‌ده هیچ بر زمان قوای عمومیه‌یی بر نقطه‌ده، بر مرکزده جمع ایده مدی ونهایتنده پریشانلغه کرفتار اولدی .

(خامساً) ۱۷۹۹ ده اختیار اولنان اصول، قانون اساسی‌یی دردنجی دفعه اوله‌رق تعدیل ایلشدر . قوهٔ اجرائیه ینه عینی مطالعهٔ احتیاطیه‌یه مبنی اوچ قونسوله تودیع ایدلدی ایسه‌ده برنجی قونسول اولان جنرال بوناپارط قوای حکومتی دست اقتدارنده جمع ایدوب ایکنجی واوچنجی قونسوللر آنك معاونلری مثابه‌سنده ایدی . بوقانون اقتضاسنجه قوهٔ تشریعیه درت مجلسه تودیع ایدلمشیدی. اولا شورای دولت، ثانیاً هیئت قانونیه [۲] ثالثاً تریبونا مجلسی [۳] رابعاً سناتو. شورای دولت اعضاسی حکومت طرفندن منتخب اولوب قوانین لایحه‌لرینك احضاریله مکلف ایدی . یوز اعضادن عبارت اولان تریبونا مجلسی بو قانونلری مذاکره ایدوب قبول ویا رد ایده‌جکنه قرار ویرر ایدی . ردینه دائر قرار ویرر ایسه اوچ اعضا توکیل ایدوب وشورای دولت دخی عین صورتله اوچ اعضا انتخاب ایلیوب بو ایکی مجلسك اوچر اعضاسی هیئت قانونیه حضورنده مباحثه ایدرلر ولایحهٔ قانونیه‌نك لهنه وعلیهنه ایراد دلائل ومطالعات ایلرلر ایدی . اوچ یوز اعضادن مرکب اولان هیئت قانونیه اصلا مباحثه‌یه قاریشمیه‌رق شورای دولت وتریبونا مجلسنك وکیللرینك ادعا ومناقشه‌لرینی استماع ایدر وقبول ویاردینه رأی خفی ایله قرار ویرر ایدی . بو هیئتك هیچ مذاکره‌یه قاریشمیه‌رق انجمن خاموشان مثللو اعطای حکم ایتمسی پك غریب وغیر مسبوق ایدی . آنك قبولی ایله قانونلر مرعی الاجرا اولور وتکالیفی یالکز او هیئت طرح ایده‌بیلور ایدی . بونلرك فوقنده قید حیات ایله تعیین اولنمش سکسان اعضادن مرکب برده سناتو وار ایدی . سناتو قانون اساسی‌یه مغایر کوردیکی قانونلری ویا مقررات حکومتی ابطال ایدر وتریبونا وهیئت قانونیه‌نك اعضاسنی ولایات منتخبلری طرفندن ترتیب اولنمش نامزدان جدوللرنده محرر اسامیدن انتخاب ایلر ایدی . برده سناتو اسکی روماده مرعی اولان اصوله تقلیداً «سناتوس قونسولت» [٤] (قراراعیان) ناميله رأساً قرارلر اتخاذ ایلیوب بو قرارلر قوانین اساسیه حکم وقوتنی حائز ایدی .

---

[۱] Directoire. [۲] Corps législatif. [۳] Tribunat. [٤] Sénatus-consulte.

برنجی ناپلیون

جنرال بوناپارتك برنجی قونسولاغی اواننده طاقندیغی اطوار وابراز ایلدیکی خدمات نهایةالنهایه فرانسزلرك قورقدیغنی باشلرینه کتیردی و ۱۸۰٤ ده برنجی قونسول بوناپارت، برنجی ناپولئون عنوانیله ایمپراطور اولدی .

برنجی ناپولئونك ایمپراطورلغی (۱۸۰٤ - ۱۸۱۵) — ایمپراطورلق عنوانك ایجادیله برابر قانون اساسی التنجی دفعه اوله‌رق ینه تعدیل اولندی . برنجی ناپولئون قورسیقه توریدیلکنی کتم ایچون آلمانیا ایمپراطورلرینه مخصوص خدم وحشم ودائرۀ مدبدبۀ سلطنت ترتیب ایتدیره‌رك انقلابك الغا ایلدیکی مارشاللق وزادکانلك رتبه‌لرینی اعاده ایله اهلیت وخدمتلرینه کوره سلاح ارقداشلرینه توزیع وتوجیه ایلیوب پرنس، دوق، قونت عنوانلری یکیدن ظهور ایتدی . پاپا یدنجی پیوس صورت مخصوصه‌ده پارسه کلوب قدیم قراللر زماننده معتاد اولان مراسم مطنطه ایله برنجی ناپولئونه ایمپراطورلق تاجنی کیدردی [۱] بوناپارت قونسولاغی زماننده فرانسه‌ده قتولیك مذهبنی احیا وکلیسالری پاپاسلره اعاده وفرانسه‌نك تقسیمات وتشکیلات روحانیه‌سی حقنده پاپا ایله «قونقوردا» تسمیه اولنان مقاوله‌یی عقد وتعاطی ایلدیکی جهتله یدنجی پیوس اختیار زحمتله رومادن قالقوب ایمپراطورك رسم تتوجنی بالذات ایفا ایتمکی لوازم قیمت شناسی وشکر کذاریدن عد ایلمشیدی .

ایمپراطورلق فرانسه‌یه پارلاق بردورفتوحات ومظفریات کشاد ایتمشدر . برنجی ناپولئون ۱۸۰۵ ده اوستریا وروسیه عساکر متفقه‌سی اوزرینه مشهور آوسترلیچ محاربه‌سنی [۲] قزانه‌رق (۲ کانون اول) پرسبورغ Presbourg معاهده‌سیله (۲٦ کانون اول) آلمانیایه بیوك رخنه‌لر آچدی . واقعا او سنه بریتانیا اطه‌سی اوزرینه تصمیم ایلدیکی هجوم، یأس ایله نتیجه‌لنمش وفرانسه ایله متفقلری اسپانیا کمیلری ترافالغار محاربه‌سنده (۲۱ تشرین اول) محترق ومنهزم اولمش ایسه‌ده یوم ترافالغارك قهرمان بیدانیسی آمیرال نلسون برقورشون اصابتیله تلف اولدیغندن بر دونمایه بدل اولان نلسونك ضیاعی [۳] واون طقوز سنه‌دنبرو انکلتره باش

[۱] کلیساده پاپا تاج ایمپراطوری‌یی کیدیره‌جکی اثناده ناپولئون یواشجه کندی الیله آلوب باشنه وضع ایتمشدر (۲ کانون اول ۱۸۰٤) .

[۲] آوسترلیچ مظفریتنی متعاقب برنجی ناپولئون اردویه خطاباً بیان تشکر ایلدیکی صره‌ده دیمشیدی که «عسکرلر! یارین وطنکزه، کویکزه قاوشدیغکزده بن آوسترلیچده بولندم دیدیککزده همشهریلریکز ایشته بر یکیت دیو سزی کوستره‌جکلردر» .

[۳] نلسون اك بیوك امرای بحریه‌دندر . انکلتره بحریه‌سی آنکله مباهیدر . ترا-

وکالتنده بولنوب فرانسه‌نك خصم بی‌امانی اولان ویلیام پیتك Pitt آوستر‌لیچ غالبیتنك کدر وتأثرندن وقوع وفاتی (۲۳ کانون ثانی) فرانسه‌یی ایکی بیوك دشمندن قورتارمشدر.

برنجی ناپولئون ۱۸۰٦ ده پروسیا وروسیه‌یه اعلان حرب ایلیه‌رك پروسیا اردوسنی یه‌نا Iéna (۱٤ تشرین‌اول) واورستد OErstaedt (کذا ۱٤ تشرین‌اول) محاربه‌لرنده وروس اردوسنی ایلاو Eylau (۸ شباط ۱۸۰۷) وفریدلاند Friedland (۱٤ حزیران ۱۸۰۷) محاربه‌لرنده تارومار ایلیه‌رك پروسیایی حلاج پموغی کبی آتدی. وروسیه ایمپراطوری برنجی علکساندر ایله تیلسیت معاهده‌سنی عقد ایلدی (۸ تموز ۱۸۰۷).

میدان حربده حقندن کلمك ممکن اولمیان انکلتره‌یی اك حساس عضونده یعنی تجارت بحریه‌سنده جریحه‌دار ایتمك ایچون برنجی ناپولئون مظفراً برلینده بولندیغی اثناده «سد ابواب تجارت» Blocus-continental قرار نامه‌سنی اعلان ایتدی (۲٦ تشرین ثانی ۱۸۰٦). بو قرارنامه اوروپا قطعه‌سنی انکلتره تجارت بحریه‌سنه سد ایلیور ایدی [۱] زیرده احکامی خلاصةً تحشیه ایدیلان بوقرارنامه‌نك مثلی

فالغارده فرانسه واسپانیول کمیلرینه ملاقی اولنجه قپودانلره ویردیکی تعلیمات واشارت بوندن عبارت ایدی: «انکلتره هرکسك وظیفه‌سنی ایفا ایده‌جکنه انتظار ایدر». محاربه‌یه باشلاندقده آمیرال اونیفورمه‌سی ونشانلریله کوکرته‌ده کزندیکندن دشمن عسکرلری کندینی طانیوب دانه‌لری پك یقیننه دوشوریورلر ایدی. ضابطلری یا اونیفورمه‌سنی چیقارمه‌سنی ویا قاره‌یه ایفمسنی تکلیف ایلدکلرنده نشانلرینی کوستره‌رك و «بن‌بونلری بویله کونلرده بویله کونلر ایچون قزاندم» دیه‌رك اخطاراتی‌رد ایتمشیدی. او حالده مجروح وبر قاچ ساعت صکره فوت اولمشدر. کندینه قورشون کلان دشمن سفینه‌سنك ضبطیله تابوتنك او کمینك جناقلق تخته‌سندن یاپلمسنی وصیت ایتمکله وصیتی تنفیذ قلنمشدر. لوندره‌ده الیوم جسیم بر هیکلی اولوب اوزرنده بیوك حروف ایله «انکلتره هربحریه نفرندن نلسون اوله‌یی بکلر» عباره‌سی منقوشدر.

[۱] بو قرارنامه‌نك بعض ماده‌لرینی خلاصةً ذکر ایتمك مناسبدر. برنجی ماده: بریتانیا اطه‌لری ابلوقه آلتنه آلنمشدر. ایکنجی ماده: بریتانیا اطه‌لریله کافهٔ تجارت ومخابره قطع اولنمشدر. اوچنجی ماده: هرهانکی مسلك وصنعتده بولنورسه بولنسون انکلتره تابعیتنی حائز اولان وکرك فرانسه وکرك متفقلری اردولری طرفندن مشغول قطعات وممالکده بولنان کیمسه‌لر اسیر حرب ایدیله‌جکدر. دردنجی ماده: انکلیز تبعه‌سنه عائد اولان کافهٔ تجارتخانه وامتعه واملاك نه نوعدن اولورسه اولسون مصادره اولنه‌جقدر. بشنجی ماده: انکلتره امتعه‌سنك اخذواعطاسی ممنوعدر. انکلتره مالی اولان ویا انکلتره

تاريخده نه كورلمش ونه كوريله‌جكدر . حقوق بين‌المللى برمستبدك احتراصاتنه فدا وپايمال ايلديكى كبى ايكى ملتك عداوتندن وتپيشمه‌سندن بيطرفلره ترتب ايدن خسارات ومضرات حساب وتعداددن بيروندر . ايكى اوچ سنه ظرفنده آلمانيا ، آوستريا ، روسيه ، دانيمارقه ، نورج دخى « سد تجارت » قرارنامه‌سنى قبول ايتملريله اوروپاده انكلتره امتعهٔ تجاريه‌سنه كشاده يالكز ممالك عثمانيه ايله اسوج قالمشيدى. معاملات اقتصاديه وترقيات عمرانيه‌يه برضربهٔ نامسبوق اولان بومقررات قچاقچيلغى وقور صانلغى بيوك برمقياسده ترويج وتوسيع وحتى دولتلرجه رسميت آلتنه ادخال ايلدكدن بشقه انكلتره‌دن زياده اوروپا قطعه‌سى داخلنده‌كى مملكتلرك احوال اقتصاديه‌سنه زيان ويرمشدر .

برنجى ناپولئون مغلوب ايتديكى حكمداران ايله وقوع بولان ملاقاتلرنده مخاطبلرينك كوكلنى آلير وتعظيمكارانه معاملات ايله عزت نفسلرينى اوخشار ايدى . آوستر ليچ محاربه‌سنى متعاقب المانيا ايمپراطورى ايكنجى فرانسوايى بر قره‌قول چادرنده قار ايچنده ياقدرديغى آتش قارشوسنده قبول ايدوب « ذات حشمتانه‌كز بنى نه كبى كاشانه‌ده آرام ايتمكه مجبور ايدييور » سوزلريله كويا مرحمت ايتمسنى وحربه نهايت ويريلوب صلحه عودت اولنمسنى اكلاتمشيدى .

فابريقه ومستعمره‌لرندن ورود ايدن بالجمله امتعه واشيا مصادره اولنه‌جقدر . يدنجى ماده : طوغريدن طوغرى انكلتره‌دن ويا مستعمره‌لرندن كلان وياخود اشبو قرار نامه‌نك اعلانى تاريخندن برو اورالرده بولنان سفائن هيچ برليمانه قبول ايدلميه‌جكدر .

اشبو قرارنامه‌حكمى فرانسه‌ده وفرانسه ايله متفق اولان بالجمله ممالكده (اسپانيا ، هولانده ايتاليا ، الخ) جارى اوله‌جقدر .

بوقرارنامه‌يه قارشو انكليزلر سكوت ايتميوب ۱۱ تشرين ثانى ۱۹۰۷ تاريخيله اعلان ايلدكلرى اوامر، انكلتره ايله آچيقدن آچيغه محارب اولميان ملتلره عائد كميلر سربست اوله‌رق انكلتره ومستعمراتى اسكله‌لرينه اوغرايه بيلملرى واورالره امتعه كتيرمك ويا اورالردن امتعه كوتورمك ومقدار معين كمرك ويرمش اولمق شرطيله سربستجه چيقوب استدكلرى يره كيتملرى وبالعكس انكليز ليمانلرينه اوغراميان وفرانسه مأمورينندن خروجيه تذكره‌سى آلان كميلرك « بوناپريزا » Bonne prise يعنى غنائمدن عد اولنه‌جغى اعلان قلنمشدر .

بو اوامرك قارشولنى‌ده كجيكمدى . برنجى ناپولئون ۱۷ كانون اول ۱۸۰۷ تاريخيله ميلانودن اعلان ايلديكى ايكنجى قرارنامه‌ده انكلتره سواحلنه يناشان ويا انكليز مأمورينك معاينه‌سنه راضى اولان ويا انكليز حكومتنه هرنه نام ايله اولورسه اولسون بررسم اعطا ايدن كمى شو حركتلردن طولايى حامل اولديغى باندیره‌نك حقوقنى غائب ايدوب انكليز مالى عد اولنه‌رق مصادره قلنه‌جغنى وكتم وقوعنده طائفه‌لردن ويا يولجيلردن اخباراتده بولنانلره سفينه‌نك وحموله‌سنك ثلث بدلى مكافات اوله‌رق ويريله جكنى عالمه بيلدردى .

روسیه ایمپراطوری برنجی علکساندر ایله تیلسیتده واقع اولان ملاقاتلری پك صمیمی اولوب نیمن نهرنده برصال اوزرنده ایکی کنج ایمپراطور قوجاقلاشمش وانکلیزلرك القا آتنه قاپلدیغندن طولایی بوفلاکتلر باشنه کلان برنجی علکساندر «انکلیزلری سزك قدر بنده سومم» دیمسی اوزرینه برنجی ناپولئون «اوحالده صلح حاصلدر» جوابنی ویرمشدر. یالکز پروسیا قرالی ایکنجی فره‌دریق ویلهلم حقنده ابراز خشونت ایلیه‌رك تیلسیت معاهده‌سیله پروسیایه یالکز درت ایالت براقدقدن (اوده برنجی علکساندرك خاطری ایچون) بشقه قرالیچه‌یی علی‌روایة سوء مقصده مبنی بحر بالطق قیلرینه قدر شدتله تعقیب ایتدیروب هرنه‌قدر اله کچیره‌مدیسه‌ده پروسیا ملتنك قلبكاهنده‌اونولماز یاره‌لر آچمشدر.

تیلسیت معاهده‌سنده فرانسه وروسیه ایمپراطورلری انکلتره‌یه قارشو تجاوزی وتدافعی براتفاق عقدیله برابر بینلرنده اوروپایی ایکی دائرهٔ نفوذه آییرمق واقالیم شرقیه کیف مایشاء روسیه ایمپراطورینك تصمیمات واجرا آتنه براقلمق وحتی فرانسه‌نك قدیمی دوستی اولان دولت‌علیه دخی فدا ایدلمك سوزلری تعاطی قیلنمشدر اوصره‌ده دولت عثمانیه روسیه‌یه اعلان حرب ایله (۱۲۲۱ و ۱۸۰۷) صدر اعظم وسردار اکرم اغا ابراهیم پاشا اردوی همایونی مستصحباً بابا طاغنه چیقمش اولدیغندن شاید حکومت سنیه دوام حربده اصرار ایدرسه اوروپای عثمانی ایالاتنجه برخیلی تحولات حصوله کتیرلمسی بینهماده مقرر اولوب شوقدرکه ناپولئون بالاخره بزه قارشو صورت حقدن کورینه‌رك روسیه ایله متارکه‌یی توصیه ایتمش وتوصیه‌سی وجهله ایلروده شرائط صلح مذاکره اولنمق اوزره اغا ابراهیم پاشا روسیه اردوسی باش قوماندانیله عقد متارکه ایلشدر. بناءً علیه تیلسیت مقرراتی شویله‌جه کچشدیرلمشدر.

فرانسه‌نك خصم لاینهزمی انکلتره اولوب انکلتره تشویقات معنویه‌سی والتونلری قوتیله فرانسه‌یه دشمن ایقاع ایتمکدن فارغ اولمدیغندن وحتی برنجی علکساندر تیلسیت ملاقاتنده انکلیز اغفالاتنه اویدیغنی اعتراف ایلدیکندن برنجی ناپولئونك بو ملت حقنده کین وغرضی فوق‌الغایه مشتد اوله‌رق «سد ابواب تجارت» قرار نامه‌سنی تماماً تطبیق ایچون اوروپا قطعه‌سنده تجارت انکلیزیه‌یه آچیق قپو براقامق لابد اولمغله وحالبوکه پورتکیز قرالی انکلتره‌یه متمایل بولنمغله اسپانیا قرالنك موافقتیله برفرانسز اردوسی اسپانیا طوپراغندن بالمرور پورتکیز

خطه‌سنی باشدن باشه اشغال واستیلا وپورتکیز عائلهٔ قرالیه‌سی کمیلره راکباً برەزلیایه فرار ایلدی (١٨٠٧) .

ایرتسی سنه اسپانیا مسئله‌سی باشلامشدر . بو مسئله برنجی ناپولئونك الك بیوك خطاسی ونهایةالامر باعث فلاکتی اولمشدر . اسپانیا قرالی دردنجی قارلوس اختیارلغیله برابر ضعف اداره‌یه مبتلا وزوجه‌سنك سوء احوالی متواتر اوله‌رق، اوغلی باباسنی خلع ویدنجی فردیناند نامیله اعلان قرالیت ایلدیکندن مملکتده اغتشاشات داخلیه رونما ای ظهور اولوب اسپانیا احوالنه یقیندن مطلع اولمق وایجابنده فرصت قاچیرمامق ایچون برنجی ناپولئون بایون شهرینه کلش واسپانیایه براردو ادخال ایتمشدر . یدنجی فردیناند قراللغنی تصدیق ایتدیرمك وارقه‌سندن دردنجی قارلوس تختنی محافظه ایتمك نیازیله بایونه کاوب ایکیسیدخی ناپولئونك دامن عاطفت ومظاهرتنه صارلدیلر (نیسان ١٨٠٨) ویکدیکری علیهنه یاقیشقسز شکایات وموجب تنفر اسنادات ایله کندولرینی درجهٔ نهایه‌ده مبتذل ایتدیلر . قرالیچه دخی کل معاییله برابر بخته قارشمقدن اوتانمیوب برعائلهٔ حکمدارینك بو مرتبه بیاغیلکی فی‌الحقیقه پك چرکین ایدی ناپولئون باباییده فرزندیده اورتادن قالدیروب وفرانسه‌ده قوناقلر تخصیصیله امر معیشت واستراحتلرینی تأمین ایلیوب اولجه ناپولی قرالی نصب ایتدیکی بیوك برادری ژوزف بوناپارته اسپانیا قراللغنی توجیه ومشارالیهی ایتالیادن جلب ایله مادریده طوغری اعزام ایلدی (١٨٠٨) قورسیقه توریدیسی قراللق تاجلرینی عادتا اردوسی ضابطانه رتبه ویرركبی اقرباسنه توجیه ایتمکه باشلامشیدی .

فرانسز اردولری اشغال ایتدکاری ممالکده حریت ومساوات فکرلرینی ومذهبجه مبالاتسزلغی یایدقلری جهتله اسپانیا زادکان ورهبانی فرانسزلرك تماس ومداخله‌سندن قوجونوب وافکار جدیده‌نك انتشاری امتیازات قدیمه‌لرینه وحیثیت ومنفعتلرینه طوقونه‌جغنه شبهه ایتمیوب خلق آره‌سنده مالك اولدقلری نفوذ عظیمی فرانسه‌لو علیهنه تحریکاته صرف ایلدیلر . اسکی واختیار قراللرینك فرانسه‌ده محبوس کبی معامله کورمه‌سی وهیچ طانیمدقلری براجنبینك قرال دیو باشلرینه اوطورمسی ذاتاً اسپانیولرلك غرور وتعصب ملیلرینی قبارتمش اولدیغی حالده زادکان ورهبانك تشویقات وتحریکاتی منضم اوله‌رق باشدن باشه اسپانیاده حمیت ملیه وحسیات دینیه غلیانه کلدی وسلاحنی قاپان کویلی چته‌لره قارشدی .

انکلیزلر دخی معنیً ومادةً معاونته شتاب ایلدیلر . اشته اوروپایی سرفرو ایدن فرانسز اردولری بو غلیان ملی ایله بردرلو باشه چیقه‌مامش وهرمشکلك قلیجله دفعی ممکن اولمدیغنه ناپولئونی ایناندرمشدر . چونکه اسپانیول کویلیلری میدان محاربه‌سندن اجتناب ایلیه‌رك طاغلر آره‌سنده تاریخده نامی قالان «غوئه‌ریلا» Guérillas یعنی چته غوغاسنی اختیار وبلارحم وامان فرانسزلری راست کلدکاری یرده اتلاف ویوللرده ارزاق ومهماتلرینی قطع ایلدکلرندن برنجی ناپولئونك صرف ایتدیکی امکلر وقوتلر مثمر اولمیه‌رق بادهوایه کیتمشدر .

اسپانیانك مدافعه‌سی امرنده تعصب دخی بیوك رول اوینامشدر . دینداراغی تعصب درجه‌سنه واردیران بو قوم پاپازلرك جمیع تلقیناتنه حواله سمع اعتبار ایدوب او تاریخده اسپانیا قتولیك کلیساسی مکاتب ومعابدده اوقونان علم‌حال رساله‌لرینه کتب مقدسه‌ده ظهوری خبر ویریلان «دجال» فرانسزلر اولدیغی وبر فرانسزی اولدیرن کیمسه طوغری جنته کیده‌جکی ، زمیننده اقوال علاوه‌سیله احتراصات وعداوت ناسی برقاتدها تشدید ایلشدر .

بناءً علی‌ذلك اسپانیا وقائع حربیه‌سی ایو کیتمیور ایدی . پورتکیزلر دخی ایاقلانوب مشهور وللنغتون Wellington قوماندالیه انکلتره‌دن کلان عساکر معاونه‌نك امدادیله فرانسزلری داخل قطعه‌دن اخراج وابعاد (اغستوس ١٨٠٨) واستقلال قدیملرینی استرداد ایلدیلر . برنجی ناپولئون بالذات اسپانیا سفرینك قوماندا‌سنی درعهده ایتمکه مجبور اوله‌رق برقاچ قولدن منتظم هجوملر ایله مادریدی آورده دست اقتدار ایتدی (٣ کانون اول ١٨٠٨) فقط آوستریا وپروسیاده تعقیب ایلدیکی «الحکم لمن غلب» قاعده‌سنی بوراده تطبیق ایده‌مدی بالعکس افکار عمومیه‌یی قرال نوجاه برادری ژوزفه جلب ایتمك ایچون استمالت طریقنی ترجیح ایلیه‌رك عفو عمومی اعلانی وبرچوق اصلاحات وعدیله ایشه باشلدی . انکیزیسیون محکمه‌سنك الغاسی ، مناسترلرك ثلثانك سدیله وقفلرینك جانب میری‌یه اخذی ، قریه پاپازلرینك اقداری ، فرانسز اردولری طرفندن عرفاً النان اشیا و ذخائر اثمانك اصحابنه تأدیه‌سی ، فئودالیته امتیازاتنك لغوی ، داخلی کمرکلرك رفعی ، دره بکلرینك محاکم خصوصیه‌سنك سدیله حقوق عامه‌نك محاکم رسمیه‌ده رؤیتی مثللو محسنات عدیده‌یی جامع اولان بو اصلاحات ، جاهل وتقدیرنیك وبدن عاجز وزادکان ورهبانك القا آتنه تابع اولان اهالی‌نك بردرلو ذهننه

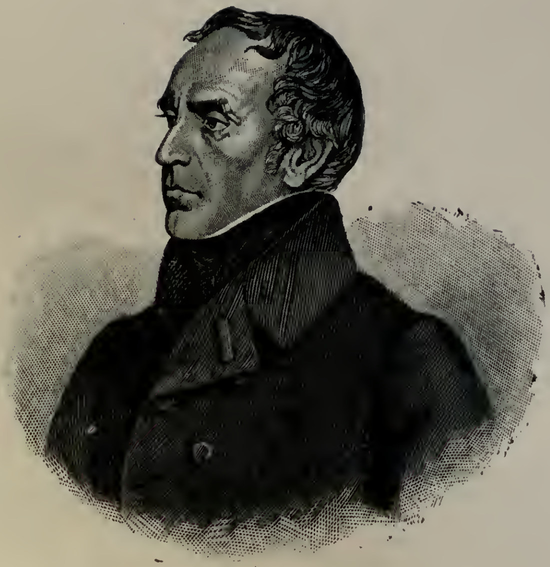

وللنغتون

کیرمیوب اسکی قراللرینی ، اسکی اصول حکومتلرینی مطالبه‌ده عناد ایدوب طوردیلر . مادریدك فتحیله بتمش ظن اولنان محاربه هنوز باشلایور دیمك ایدی سرقسطه Saragosse محاصره‌سنده (شباط ۱۸۰۹) اهالی اومرتبه ثبات کوسترمشیدی‌که قادینلر بیله اولنجه‌یه قدر خانه‌لرینی تسلیم ایتمامشلر ایدی . محاصره‌یی اداره ایدن مشهور ارسلان یورکلی مارشال لان Lannes بیله محصورینك شو حالنه حیرت ومرحمت ایتمشیدی .

اسپانیا مشکلاتی دشمنلری قیملداتدی . انکلیز آلتونلری ینه پیاسه‌یه دوکولدی . آوستریا حکمداری ایکنجی فرانسوا بوندن اول اوچ کره یدیکی دایاغی اونوده‌رق اعلای لوای حرب وعدوان ایلدی . ناپولئون سیر سریع ایله اسپانیادن آلمانیایه کچه‌رك اشلنغ Essling (۲۲ مایس ۱۸۰۹) و واغرام Wagram (٦ تموز ۱۸۰۹) محاربه‌لرنده اشکر خصمایی کرفتار هزیمت وایکنجی دفعه اوله‌رق ویانه‌یه ادخال رایت مظفریت ایلدی . وتشرین اولك اون دردنده عقد وامضا اولنان ویانه معاهده‌سیله هابسبورغلرك قولنی قنادینی قیردی . آلمانیا ایمپراطورلغی لغو اولنمش وایکنجی فرانسوا « آوستریا ایمپراطوری » عنوانیله اکتفایه مضطر قالمشدر .

اوهنکاملرده برنجی ناپولئون پاپایی قالدیروب فرانسه‌ده توقیف ایله رومایی دخی ضبط ایتدی (۱۸۰۹) واقدمجه هولانده قرالی نصب ایتدیکی برادری لوئی بوناپارت دلخواهی وجهله حرکت ایتمدیکی وقراللقدن استعفایه مجبور اولدیغی جهتله هولانده دخی فرانسه ملحقاتی دفترینه قید وعلاوه قلندی .

۱۸۱۰ سنه‌سی برنجی ناپولئون اوج بالای اجلال وکامرانی‌یه واصل اولمشیدی . کندوسی فرانسزلر ایمپراطوری وایتالیا قرالی واسویچره وراین حکومات مجتمعه‌لرینك حامیسی ، بیوك برادری ژوزف اسپانیا قرالی ، کوچك برادرلرندن لوئی هولانده قرالی وژه‌روم وستفالیا قرالی ، انشته‌سی مورا Murat ناپولی قرالی ، دیکر ایکی انشته‌لری ایتالیاده دوقه‌لق صاحبلری ، ربیبی پرنس اوژن ایتالیا نائب قرالی ، والده‌سی « مادر سلطان Madame Mère » پایه‌سیله سرای ودائرهٔ مخصوصه صاحبی ، جنراللرندن بری ایلیریا حاکمی ودیکری اسوج ولی عهدی ایدی . ذریتی اولمدیغندن زوجه‌سی ژوزه‌فینی [۱] تطلیق ایله آوستریا

[۱] ژوزه‌فین کندوسندن آلتی یاش بیوك وایکی چوجق والده‌سی (اوژن ، هورتانس)

ایمپراطورینك کریمه‌سی ماری لوئیزی تزوج (۲ نیسان ۱۸۱۰) ایده‌رك اوروپانك الك اسکی والك بیوك خانداننه انتسابیله وایرتسی سنه بر اوغلنك دنیایه کلسیله (۲۰ مارت ۱۸۱۱) عظمت ومسعودیتی دوبالا اولدی . بوچوجق طوغدیغی کون روما قرالی اعلان اولندی . ایمپراطورلغه طوغریدن طوغری بر وارث ظهوری استقبال ایچون اسباب تأمینیهٔ مسالمتدن عد ایدلدی [۱] طالع ناساز هیچ برعائله‌یه بومرتبه مساعد اولدیغی نامشهود ایکن بوناپارت خاندانی شواهق اجلال واحتشامدن صاچدیغی پرتو شعاعات ظاهر فریبانه ایله بتون اوروپانك کوزلرینی قماشدرمشیدی . لکن بوشعشعهٔ کامیابی اره‌سنده « اوضاع

وحسنا ودلربا وشوخمشرب بر قادین ایدی . برنجی زوجی جنرال بوهارنه کیلیوتینده اعدام اولنمشیدی . دام عشقنه دوشوردیکی جنرال بوناپارت ایله ازدواجی ۹ مارت ۱۷۹۶ تاریخنده‌در ایکی کون صکره بوناپارت ایتالیا اردوسنه باش قوماندان اولمشدر ژوزه‌فین خفیف ، مسرف ، سوء ظنه محل ویرر ومع‌مافیه خیری سور وقصورلرینی عفو ایتدیرمه‌نك یولنی بیلیر پارلاق وجاذبه‌لی بر قادین اولمغله برنجی ناپوله‌ئونك حیات خصوصیه ورسمیه‌سنه سنه‌لرجه لطافت ویرمش ورسم تتوجده زوجیله برابر تاج کییه‌رك فرانسز ملتنك توجه ومودتنی قزانمشیدی. اوغلی اوژنی ناپولئون کندی اولادی کبی سووب ایتالیا قراللغنه طرفندن نائب نصب ایتمشیدی . قیزی هورتانسی ناپولئون برادری لوئی بوناپارته نکاح ایتمشیدی‌که اوچنجی ناپولئون بو قادینك اوغلیدر . ژوزه‌فین ایمپراطوره بر وارث کتیرمدیکندن تطلیق ایدیلوب فراشنی کندندن پك کنج وغایت نازنین اولان آرشیدوشس ماری لوئیزه ترك ایتمشدر . برنجی ناپولئونك مطلقه‌سندن بسبتون قطع علاقه ایتمدیکی تاریخلرده مذکوردر.

مولدی اولان مارتینیقو اطه‌سنده دها قیزلغنده بر فالجی قاری کندینه یقینده ازدواج ایلیه‌جکنی وایلك زوجیله حسن معاشرت ایده‌میه‌جکنی وایکنجی دفعه ازدواج ایدوب‌صکره فرانسه قرالیچه‌سی اوله‌جغنی وایو ایام کچیره‌رك نهایت بر اغتشاشده تلف اوله‌جغنی خبر ویرمش ایمش . ژوزه‌فین ایمپراطوریچه اولدقده سراینده بونلری حکایه ایدر کولر ایمش . صوك فقره‌دن بشقه دیکرلری طوغری چیقمشدر .

[۱] اوغلنك دنیایه کلدیکنی تبشیر ایتدکاری زمان برنجی ناپولئون نشئه‌سندن « آرتق استقبال بنمدر » دیمشیدی . « فردا مظلمدر . استقبال کیمسه‌نك دکلدر آنجق جناب خالقکدر » مآلنده ویقتور هوغونك مشهور قصیده‌سی بونی تلمیح ایدر .

روما قرالنك تولدی بتون فرانسه‌ده آلقیشلانمش وطوپلر انداختیله عظیم شنلکلر ایدلمشدر سناتو طرفندن عرض اولنان تبریکنامه‌ده « فرانسه اوزرینه طلوع ایدن بونجم نوینی ملتلر سلام خوش آمدی ایله آلقشلایورلر . ایلك شعلهٔ ضیاسی ظلام استقبالی صوك کولکه‌لرینه قدر داغتمشدر » فقره‌سی مندرجدر . هیهات که یاوروجغك هیچ صوکی کلامش ویکرمی بر یاشنه قدر یشادیغی حالده پدرینك کیم اولدیغی بیله کندندن صاقلانمشدر .

نابجاسنی نوجاه اولانلرك « ناچار خلق چکسه فلك چکمه‌مك کرك » دستورینك امارات نخستینی ایشیدیلمیور ایدی .

فرانسه ایمپراطورلغی مع ملحقات (بلچیقا ، هولانده ، ایتالیا) یوز اوتوز ده‌پارتمانلق ممالکی حاوی ایدی . روما ، ایمپراطورلغك ایکنجی شهری ایدی . ناپولی ، اسپانیا ، وستفالیا ، ساقسونیا ، دانیمارقه ، نوروج ، اسوج قراللری برنجی ناپولئونك آدملری و آوستریا ایمپراطوری قائن پدری وروسیا وعثمانلی ایمپراطورلری متفقلری وپروسیا قرالی زیر امرنده وراین هیئت متفقه‌سنی [١] تشکیل ایدن آلمان ملوکی تحت حمایتنده اولوب انکلتره‌دن بشقه محکوم ویا جلب ایده‌مدیکی ملت قالمامشیدی . ممالك عثمانیه ایله پورتکیزدن بشقه « سد تجارت » قرارنامه‌سنه داخل اولمیان الکا یوغیدی . حکمادن هومبولدك تخمیننه کوره اوروپا قطعه‌سی اولوقت ممالك عثمانیه خارج طوتلدیغی حالده یوز یتمش ایکی ملیون نفوسی حاوی اولوب بو نفوسك نصفی بالفعل ویا بالقوه فرانسه ایمپراطورلغنه تابع ایدی .

برنجی ناپولئون بالذات هیچ برمحاربه غائب ایتمامشیدی . پلان ترتیبنده ، مانوره اجراسنده ، دشمنك حرکات عسکریه‌سنی کشف وتخمیننده اصابت فکر ونظری شایان حیرت ایدی . مارشاللری هربری برر اژدر میدان کارزار اولوب ماسه‌نا ، لان Lannes ، داووت Davout ، نه‌ی Ney ، انشته‌سی مورا Murat ، کبی قهرمانلر سل سیف ایله فرقه‌لرینك باشنه کچنجه کیرو دونمك ، بیلکلری بوکولمك احتمالی یوغیدی . فرانسه‌نك اوچ رنکلی بیراغی بو یکیتلرك النده اوروپانك قطعات معموره ومدنیه‌سنده اهتزازات شان وظفرینی کوسترمش ومغبوط الامثال اولمشیدی .

برنجی ناپولئون استبداده میل طبیعیسیله برابر منشأی اولان ره‌وولوسیون اساسندن بسبتون انفکاك ایده‌مامشدر . ایمپراطورلغی تشکیل ایدن قانون اساسی (١٨٠٤) جمهوریتك نوعما مابعدی کبی تلقی اولنوب یوقاروده ذکر اولنان تقویم جمهوری ١٨٠٦ سنه‌سنه قدر جاری و ١٤ تموز عید انقلابیسی کماکان مرعی ومسکوکاتده « ناپولئون ایمپراطور » عباره‌سنك یاننده « فرانسه جمهوریتی » عباره‌سی ١٨٠٨ سنه‌سنه دکین باقی اولمش وحریت واخوت مثللو ملتلرك حقوقی بو دورده پایمال اولدیغی حالده « مساوات » قاعده‌سنه طوقونیله مامشیدی . واقعا ارکان عسکریه

[١] Confédération du Rhin.

ومأمورین ملکیه‌یه پرنس، دوق، قونت‌عنوانلری توجیهیله بر «ناجلیت جدیده»[۱] احداث ایلیه‌رك برنجی ناپولئون اوروپانك قدیم سلطنتلری اصول مدبده‌سندن آشاغی قالمق ایستمامش ایسه‌ده یکی ناجایت اسکی زادکانلق کبی قانوناً هیچ بر امتیاز واستثنایی متضمن اولمیوب اکا نائلیت دخی اضافهٔ نسبله دکل ابراز رویت وخدمتله اولور ایدی . افراددن هرکیم اولورسه اولسون مزیت ذاتیه‌سنه وخدمت وطنیه‌سنه‌کوره رتب ومناصب عالیه‌یه وصول بولور ایدی . اردولرك باشنده بونجه شانلی غلبه‌لری اکتساب ایدن مارشاللر ، جنراللر هپ‌ی کندی همت ودرایتلری سایه‌سنده یتشمش محله چوجقلری ایدی و برده ناپولئون قونقوردا تسمیه اولنان مقاوله نامه ایله قتولیك مذهبنی اعاده ایتمش ایسه‌ده رجال عصریه تعصبدن و بلکه مبالات دینیه‌دن معرا ایدی .

استیلازده اولان ممالکده فرانسزلرله تماسدن طولایی بوایکی مهم نقطه یعنی زادکانلغه رعایتسزلك ایله مذهب قیدسزلغی احوال اجتماعیه‌یه فنا تأثیر ایتمشیدی . آوستریانك سرای تشریفاتی ، آلمانیانك زادکانلق حیاتی ، اسپانیانك قتولیك تعصبی «بالدیری چپلاق» بوزمه‌سی حریفلرك ، دجاللرك موجب خنده واستهزاسی اولور ایسه‌ده دیکر طرفدن بو مملکتلرده یکی شیلری اکلامغه حوصله‌سی کافی اولمیان عوام طاقمی از قدیم بیوك کوردیکی وامنیت ایتدیکی اکابر ورهباینك سوزلرینه ایناندرق فرانسزلره ایصینه‌میور ایدی . معلومدرکه بر مملکتك یرلشمش اصول وعاداتنی بردنبره تبدیل واصلاح ایتمك آسان دکلدر . عقلا وکار آشنا صنفی محسناتی تقدیر ایدر لکن مقدارلری بالنسبه کثیر وسوزلری چندان مسموع ومطاع اولمیوب هرشیئه‌ده برونلرینی صوقمازلر . افکار ناسی اداره ایدنلر عوامپرستاندر آنلرده عقول بسیطه اصحابیدر . بوکروهدن اولانلر شاید منافع خصوصیه‌لرنده تجددات متصوره‌دن متضرر اوله‌جقلر ایسه اعتراضلرینه وبایغره‌لرینه حدوپایان اولمز . دولت عثمانیه‌ده یکیچری اوجاغنك قالدیریله‌مامسی وتنظیمات خیریه‌نك یواش یواش تأسس ایده‌بیلمسی بو اسبابدن ناشیدر .

برنجی ناپولئون خرچین بر عسکر اولوب ملتلری قهر واخافه ایله رام ایتمکه آلیشدیغندن قلیجنه کووه‌نیر ومغلوب ایتدیکی اقوامك عنعنات تاریخیه وحسیات ملیه وباخصوص معنویات مذهبیه‌سنده‌کی قوته دکری نسبتنده اهمیت

[۱] Noblesse Impériale.

ویرمز ایدی. پروسیایه ایتدیکی حقارت کندینه پك طوزلی اوطورمشدر. قراللقله شورایه بورایه کوندردیکی اقرباسی ضررسز آدملر ایسه‌ده حکومت ایده‌جکلری مملکتلرده یبانجی اولدقلرندن حسن قبول کوره‌مامملری و بر اوفاق حادثه ایله کلدکلری یره کیتملری طبیعی ایدی. بدبخته آجیمق شعار انسانیتدن اولمغله مقاملرندن قوغیلان حکمداران نقدر فنا اولسه‌لر ادبارلری اعتباریله جلب مرحمت ایدوب اسپانیاده وایتالیا حکومات صغیره‌سنده اهالی اسکی قرال وپرنسلری اونوده‌میه‌رق یکی بوناپارتلره انلری ترجیح ایدر اولمشلر ایدی. بر ایالتی سکنه‌سنك دلخواهی خلافنه اوله‌رق دولت متبوعه‌سندن آییروب سومدیکی بر دیکر دولته الحاق ایتمك - اکر اوسکنه صاحب صلابت ایسه - صوکی کلمز بر کیفیتدر. حاکمیت ملیه اساسنی قبول ایدن فرانسه بشقه مملکتلرده بوقاعده‌یی کوزتمه‌مسی منطقسزلقدر. ملتلرك آمال ومشتهیاتی اویله بر سیل خروشاندرکه اوکنه طورمق، یولنی کسمك ایستیان نامشروع قوتلر تحته پرده قدر بیله مقاومت ایده‌مز. اشته برنجی ناپولئونك تضییقات ومظالمیله محقر ودلخون وزار وزبون اولان ملتلر یورکارنده‌کی آتش کین وعداوت سینه سینه اشتعال ایله مسببك باشنه بر حریق خانمانسوز حاضرلامقده ایدی.

برنجی ناپولئونك ادارهٔ داخلیه‌سنه کلنجه نفسنی دوشونمك. صکره‌دن کورمه‌لکنی کیزله‌مك، انسانلرك النه بر تفنك ویره‌رك هوسات ومنویاتنك حصوانه آنلری آلات جامده‌کبی قوللانمق؛ تبعه‌سنی شعلهٔ عظمت وحشمتنك پروانهٔ جانسوزی کبی فداکار کورمکدن بشقه برشی دکلدر. روسلرله واقع اولان ایلاو Eylau محاربه‌سی‌که تاریخده «قصاباق میدانی» دینلمشدر، قیش اورته‌سنده بوزلر اوزرنده طرفیندن اللی بیکدن زیاده تلفاته باعث اولدیغی حالده ناپولئون هم فرانسز اردوسنك مقدار ضایعاتنی رسماً کتم ایتمش وهم ضیافتلره، اکلنجه‌لره آب وتاب ویرلمسی ضمننده پارسه اوامر اکیده کوندرمشدر. او اثناده سواره‌لردن برنده خارجیه ناظری مشهور طالیران «ایمپراطور حضرتلرینك شقه‌سی یوقدر اکلنمه‌مزی کولوب اوینامه‌مزی امر ایدییور» دیمشیدی. اردوکاهده‌کی عسکرك آه وانینی پارس خلقنك شوق وشطارتیله تسکین اولنیور ایدی.

ایمپراطورلق قانون اساسیسنده (۱۸۰٤) قوهٔ تشریعیه‌یه تشکیلات اداردده ینه بر وجود ویرلمشیکن برنجی ناپولئون بر درجه‌یه قدر وکالت ملتی حائز اولان

وسربستئ مذاکراتی محافظه ایدن تریبونا مجلسنی الغا (۱۸۰۷) وشورای دولت ایله هیئت قانونیه‌یی Corps législatif مجالس اداره شکلنه افراغ ایلیوب حیثیت ذاتیه‌لری حرمتنه هیئتلری بقا بولان سناتورلر (اعیان) سکوته محکوم ایدلمش وآغزلرینی آچسه‌لرده «ولی نعمتك» تذکیر محامدی وافعال وحرکاتنك تصدیق وتحسینیله مقاله طراز اولمه‌یی عادت ایدنمش ایدی. «بیوك ملتك» قان بهاسنه قزاندیغی حقوق کرانبهای حریت رفته رفته پای استبداد التنده ازیلوب کیتدی حریت شخصیه، مصونیت مساکن، سربستئ کلام، سربستئ مطبوعات، استقلال محاکم قانون مجله‌لرنده حکمسز یازیلردن عبارت قالدی. حکومت ایستمدیکی، مضر کوردیکی اشخاصی، حمیتمندانی، طوغری سویلیانلری توقیف وحبس ونفی ایلر ایدی.

ضبطیه ناظری مشهور فوشه Fouché وقتیله قونوانسیون اعضاسنك مفرطلرندن واون التنجی لوئینك اعدامنه رأی ویرنلردن ایکن مسلکنده عکس خرام ایله برنجی ناپولئونك نبضنه کیروب امور ضابطه‌ده کوستردیکی حسن خدمت افندیسنك خوشنه کیدر ایدی. فوشه‌نك برچوق خفیه وجاسوسلری اولوب (ایچلرنده کبار قادینلریده وار ایدی) مملکتك هرطرفنده نه سویلندیکنی ونه یاپلدیغنی خبر آلور وایجابنه باقار ایدی. برسوز سویلتك، برمقاله نشر ایتمکدن طولایی ضابطه معرفتیله حبس ونفی اولنانلر وار ایدی.

(استطراد) دور عبدالحمید ثانی‌یی ادراك ایدنلر ایچون بو احوال ایله الفت حاصل اولمشدر. لکن بونلری برفرنك قفاسنه صیغدرمق مشکلدر. (انتهی)

تجربه ایدنلرجه معلومدرکه استبدادك اك زیاده قورقدیغی دشمن، مطبوعاتدر. برنجی ایمپراطورلق دورنده سانسور اصولی وضع اولنه‌رق طوقوناقلی غزته‌لر وکتابلر انتشاردن منع و «قراکلق اوطه» ده مکتوبلر معاینه اولنمشدر. مادام ده ستال Staël وشاتوبریان کبی کشایش تفکره مالك اولان اعاظم ارباب قلم فرانسه‌دن مطرود وآثار ومؤلفاتلری مردود ایدی. نورمبرغ شهرنده برکتابجی مضر رساله صاتدیغندن طولایی قورشونه دیزلمشدر (۱۸۰۶). فرانسه داخلنده‌کی بوتضییقات ممالك مفتوحه‌ده قتمرلی اولمشدر.

مع مافیه برنجی ناپولئون اقتدار فوق‌العاده‌سی سایه‌سنده امور ملکیه ونافعه ومعارفده الی یومنا دوام ایدن برطاقم مؤسسات حسنه دخی وجوده کتیرمش

ویوللر وقنااللر وبرچوق مبانیٔ عظیمه یاپدیرمشـدر . محررین سـیاسیه‌یی ، چوق بیلمشـلری ، مسـلکنه قولاً وقلماً کرك آچیقـدن آچیغه کرك توریه طریقیله ایلیشانلری سـوءامکله برابر ، صنف تالیدن اولان شـعرا وادبایه ومدایحنه دائر یازی یازانلره وباخصـوص علوم وفنون وصـنایع اربابنه لطف وحمایتی دریغ ایتمامشدر پك چوق اصحاب مزیت وفضیلت دلسـیر نعم عواطفی اولمشدر . مزاج آتشینی طفل عشـقه تا ازلدن کندینی اسیر ایدن مادام دەستال حدت ذکا وشدت خامه‌سـندن طولایی ناپولئونك الك بکنمدیکی ، الك زیاده چکه‌مدیکی و « یازیجیلر » و « کوه‌زه‌لر » زمرهٔ « اجلافنه » ادخال ایتدیکی سخنپردازاندن اولوب دها بدایت دولتنده بو ایکی نادرهٔ زمانك آره‌لرینی بولمغـه تشـبث ایدن بعض خیر خواهان مشـارالیهایی کندینه تقـدیم ایتدکلرنده کوردیکی جعلی‌التفاتدن جسارت آله‌رق « حشمتمآب ! هانکی قادینلری ترجیح ایدرسکز » زمینده برسـؤال معنیدارانه آغزندن قاچیرمسی اوزرینه بریکی « چـوق طوغوران قادینی » جواب خشـکیله ارقه‌سنی دونیویرمش وحسابنده یانلدیغنی آکلایان وبوحقارتی ذهننده اعظام ایدن مادام دەستال اندن صکره فرانسه‌یی ترك ایله اسـتبداد شنیعك معارضلری میاننه قاتیلمشدر . مادام دەستال ایچون رجال زمانه ناپولئونك اومماجیـسی La Lête noire دیمشـلردر . آلمانیایه دائر یازدیغی بر کتابدن سـانسور مأمورلری مؤل معنالر چیقاره‌رق « فرانسز کتابی دکلدر » سببیله اونبیك نسخه‌سنی بردن طوپلاتدرمشلردر. مادام دەستبال ناپولئون حقنده دییورکه « استقلال موقعنه ذرةما طوقنمیان وبالعکس پلانلرینه وتزاید شان وشرفنه موافق بولنان اصلاحات ممکنه‌یی شعبات حکومتك کافه‌سـنده اجرادن کیرو طورمز وبو خصوصـده بتون اوروپایه تعمم ایدن حکم ونفوذینك بخش وتأمین ایلدیکی وسائط عظیمه‌یی حسن استعمال ایدر وکوردیره‌جکی ایشـلری بك حاذق ، پك ماهر اللره تودیع ایلر . امور نافعه‌ده مؤسـسات عظیمه ومبانیٔ جسیمه‌یی میدانه کتیرمسی هر نقطه‌سنده سکسان میلیون نفوسك سعی وذکاسنك محصله‌سنی صرف ایتمسی سایه‌سنده‌در » .

باشنده اکلیل شان وظفر ، النده ایستدیکی قدر عسکر ، طبعنده میلان طمع وشر اولان بو عفریت استبداد ، کلیسایی وروحانیاتی دخی بار قهری آلتنده زبون قیلمق ایستیوب پاپایی رومادن قالدیره‌رق فرانسـه‌یه نقل ایله توقیف ایتدرمشـدر (۱۸۰۹) . او وقته قدر لازمهٔ احتیاطه رعایتله اسـپانیا کلیسـاسنك دجال اعلان

بتون حقوقی کسر ایلدیکی

ایلدیکی قورسیقه توریدیسنه مماشات ومراعات ایدن پاپا یدنجی پیوس هرچه باد آباد محبسنده آفوروز قلیجنی چکدی وملل عیسـویه‌یی مقام مقدسی محافظه‌یه دعوت ایلدی ونفسنده جناب مسیحه تبعاً مقدرات ربانیه‌یه تسلیمیت تامه کوستردی . امم قتولیکیه بو یوزدن دخی جوش وخروشه کلوب جبار واعتسافکارك دفعنه وسیله جوی اولدی .

منتهاسی معلوم اولمیان محاربات متمادیه‌ده داخل اسنان اولان ، الی سلاح طوتان کنجلر افنا اولنه‌رق عائله‌لرك ماتمی قزانیلان شـان غلبات ایله تلافی ایدیلور ظن ایتمشیدی . آکلامیور ایدی‌که بتون حقوقنی کسر ایلدیکی ملتده یوم تهلکه ایچون قدرت ومعاونت بوله‌میه‌جق ایدی . بلا اعتراض ومخالفت فرمانفرما اولان مستبد سنده‌لدیکی زمان طوتونه‌جق استنادکاه براقمامشیدی .

مسقوه سفری (١٨١٢) نـُ فرانسه وروسیه ایمپراطورلری تیلسیت ملاقاتندن اون بش ماه صـکره ارفورتده برکره دها ملاقات ایدوب ناپولئون پك پارلاق صورتده آثار مهماننوازی ابرازیله مسافرینك کوکلنی آلمغه ومودتنی تأمین ایتمکه اعتنا ایلمشیدی . بینلرنده مقرر اولان « اوروپا مقاسمه‌سی » برنجی علکساندرك حصه وفائده‌سنی موهوم برشکل وحالده بولندیره‌رق روسیه‌لو « سد ابواب تجارت » اصو - لنه تبعیتدن طولایی تجـارتنی رخنه‌دار ایتدیکی وناپولئونك آلمانیاده اجراآت وتسخیرات ویوما فیوما استملاکات جدیده‌سنه طوعا وکرها راضی اولدیغی حالده دولت عثمانیه حقنده‌کی مقاصدی‌که اخص واعظم آمالیدر بو مقاصـدك حصوله ناپولئونك قطعیاً موافقت ایتمیه‌جکنی آکلامشـیدی . فرانسه وروسـیه ایتلافندن فرانسه بالغاً مابلغ متنفع اولوب روسـیه‌نك استفاده‌سی دوه‌ده قولاق مثابه‌سـنده ایدی . برنجی ناپولئون ، ژوزه‌فینی تطلیق ایلدیکی زمان ابتدا بر روس پرنسـسی طلب ایتمش وبو ازدواجك اویامامسـندن متولد برودت برنجی علکسـاندرك ٢٥ کانون اول ١٨١٠ تاریخلی بر امرنامه ایله اپك وپورسلن معمولاتی کبی فرانسه‌دن کلان سفاهت وزینته متعلق اشیانك روسیه‌یه دخولنی منع ایتمسی ایله آرتمش‌ایدی. ١٨١٠ تاریخلرنده برنجی ناپولئون منتهای شـکوه واجلاله واصل اولمغین غرور کامرانی کندینه موازنهٔ احتیاطی غائب ایتدرمشـیدی . اوروپاده ایکی سـلطنتی (فرانسه وروسیه) فضله کوریور وهر بر مرامنه روسیه‌لو دوستنك رام اولمدیغنی خوش تلقی ایتمیـور ایدی . وبرده هر کمالك بر زوالی اولمق قاعدهٔ طبیعیه‌سی

ذهننده وهملر اندیشه‌لر پیدا ایتمکه باشلامشیدی . لهستانك [١] استحصال حریت نامه‌سی بهانه‌سیله روسیه‌یه بر سفر عظیم اجراسی تصوراتنی وکلا وامراسنه آچیغه ابتدار ایدوب اکثریسی وخامت وعبرتندن بحث ایله واز کچیره‌جك مطالعات سرد وایراد ایدرلر وناپولئون «خریطه المزده دکلی ؟ روسیه ممالکی هند یولی اوزرنده بولنمیورمی ؟ وقتیله تصمیم ایدیلان مصر طریقنی تفلیس طریقنه تحویل ایده‌رز . همده روسیه‌نك شمدی وبن حقندن کلز ایسه‌م اوروپا آنکله نوقت باشه چیقابیلور» سوزلریله ظاهر بینلری اقناعه چالشمغله برابر محرملرینه «تخت سلطنتده عروجم کبی دوامم شرطدر . مظفریاتم منقطع اولنجه بقا شبهه‌لیدر» دیر ایدی . بر کون سرایده کبرا وقرنانك بولندقلری اوطه‌نك بردنبره قپوسنی آچوب ایچرو کیره‌رك «شو دقیقه‌ده نه دوشوندیککزی سویلیه‌جك قدر جسارتده مالك کیمسه وارمی ایچکزده» سؤال غریبنی ایراد ایتمسی اوزرینه جمله‌سی متعجب ومبهوت قالنجه «بن بیلیورم جمله کزك ذهنندن کچن .... شو حریف باشمزدن قالقسه‌ده .... اوف» دیه‌رك قپویی قپایوب چکلمشیدی . بویله اوهام، صاحبنی نامعقول وچیقماز یوللره صاپدیره‌جق ایدی .

اعلان حربدن اول بویله بر تشبث عظیم ایچون اقتضا ایدن قوای جسیمهٔ عسکریه‌یی ولوازم ومهمات کثیره‌یی روسیه حدودینه ییغمغه واسپانیا [٢] وایتالیا ونقاط مختلفهٔ آلمانیاده بولنان فرق عسکریه‌یی اول صوبه سوق واعزامه باشلادی ودرسد شهرینه عزیمتله پیك حشمتی اولان تاجدارانی اورایه جلب ایدوب وشنلکلر واکانجه‌لر ترتیب ایتدیروب منظرهٔ عظمتیله روسیه ایمپراطورینك کوزینی قورقوتیرم صاندی آوستریا ایمپراطوری وپروسیا وباویرا وساقسونیا ووستفالیا وناپولی قراللری اردوسنك ضابطانندن معدود ایدی . حالبوکه روسیه ایمپراطوری فرانسه سفیرینه «ایمپراطورکزك بر بیوك جنرال اولدیغنی انکار ایتمم تدارکاتنك جسامتنی خبر آلیورم حق یدمده وعدالت الهیه‌یه اعتمادم کالده ایکن هیچ بر شیدن پروا ایتمم . مملکتمك وسائط کثیره‌سنه امنیتم وبر ظالمه قارشی

[١] لهستان او تاریخده وارشوه غراندوقه‌لغی عنوانیله آیروجه تشکیل اولنه‌رق اداره‌سی ناپولئونك بندکانندن اولان ساقسونیا قرالنه علاوةً تودیع ایدلمشیدی .

[٢] اسپانیا غوائل حربیه‌سی بردوام اولدیغندن اسپانیا ایشلری تمیزلنمه‌دنك روسیه ایله محاربه ایدلمامسنی توصیه ایدن امرای عسکریه‌سنی رد ایتمشیدی . بو قباحتی‌ده جای نظردر .

نصرت سبحانیه‌یه توکلم اولدقجه روس طوپراغنده بر دشمن نفری یشاتمامغه عزم ایتمشم » دیمشیدی .

برنجی ناپولئون دائرهٔ حکم واتفاقنده بولنان ملتلردن بأجمعهم سکز یوز بیک عسکر سلاح آلتنه آلمشدرکه مبالغات اساطیریه‌دن صرف نظر آندن اول هیچ بر دولتده بو مقدار افراد مساحه‌یه تصادف اولنماز . نصفنی امر محافظه ایچون مواقع مختلفه‌ده براقه‌رق اوچیوز یکرمی بش‌بیک کزیده سپاه (یاریدن زیاده‌سی آلمان و پروسیالی و آوستریالی ایدی) وبیك ایکییوز قطعه طوپ ایله ۲٤ حزیران ۱۸۱۲ تاریخنده نیمن نهرینی کچمشدر . اعلان حربی متضمن بیاننامه‌سنده : « روسیه‌لی بوکون عهودینی شکست ایلیور طالعنه کوسسون ! مقدراتنه طابع اولسون ! حکم یرینی بوله‌جقدر » دیمشیدی .

برنجی آلکساندر فنون ومهارت حربیه‌ده فرانسزلرله یاریشه‌میه‌جغنی اعتراف ایله برابر اشکرینك متانت قلبیه‌سنه و الکاسنك واستپلرینك وسعتنه وصعوبات اقلیمیه‌سنه کووه‌نیر ایدی . محارب اولدیغی دولت عثمانیه ایله همان باربشوب (بکرش معاهده‌سی فی ۱۲ مایس ۱۸۱۲) بتون قوای عسکریه‌سنی فرانسز اردوسنك کذرکاهی اطرافنه تحشید ایلدی . فرانسزلر کلیتلی اثقال و احمالی بالاستصحاب ویلنا طریقیله اسمولنسق شهرینی آله‌رق اورادن طوغری مسقوه Moscou شهر عظیمی اوزرینه هجوم ایتدیلر . ومسقوا Moskwa چایی کنارنده بر محاربه دها قزانه‌رق (۷ ایلول ۱۸۱۲) شهر مذکوره کیردیلر. یالکز بومحاربه‌ده روسلرك تلفات و مجروحینی اللی بیك وفرانسزلرك ضایعاتی یکرمی بش بیك‌در . اهرام مصری ، عکایی ، میلانویی ، تریسته‌یی ، ویانه‌یی ، براینی ، ناپولی‌یی ، مادریدی ، لیزبونی کورن عسکر بو دفعه‌ده روس ایمپراطورلغنك تختکاه معنویسنی ، بلد مقدسنی ، جسیم سرای وکلیسالرینی تماشا ایله لبریز شوق ومباهات اولدی . اما آرتق صوکی دمی بو ایدی . ایلروسندن قطع نظر چرخ ناساز اومولمدق ، کورلمدك بر رجعت قهقریه ، بر سقوط الیم حاضرلامشیدی . روس قول اردو قوماندانلرندن بارقله‌ی Barclay « مملکتی دشمنه تسلیمدن ایسه آتشه ویرمکی ترجیح ایدن » حمیتکاران اسلافك اثرینه اقتفاءً کذرکاه اعداده بولنان قریه وقصبه‌لری سراپا یاقدیغی جهتله فرانسزلر ویرانه ایچنده حرکات عسکریه‌یی اجرا ایلیورلر ایدی . موسقوه والیسی راتوپشین Ratopchine فرانسزلرك شهره دخولنك

ایکنجی کیجه‌سی (۱٦ ایلول) زندانلردن صالیویردیکی جانیلر معرفتیله محلات متعدده‌ده ایقاع حریق ایلیوب روزکارك شدتی حریقی اوچ کون اوچ کیجه تمدید ایله او قوجه بلده رمادستانه دوندی. ذاتاً بر قاچ کون اقدم مسقوه مترهپولیدی پلاتوف نام پیرصدساله بلده‌نك استیلای‌قریبنی بخت‌نصر النده قدس‌شریفك اسارتنه تشبیه ایلیه‌رك «ملاحدۀغربیه‌یی» کلیساده تلعین ایلمش واختیار قوتوزوف‌اردوسنه خطاباً «بو سن وسالمده سینی مسلول المده، زخم نیزۀ دشمن جکرمده‌در. الله عادل، میکائیلك [۱] قیلیجیله شیاطینی محو ایده‌جك؛ یارین کونشك غروبندن اول صدق وایمانکزی او خائنلرك قانیله وطن طوپراغنه یازه‌جقسکز» دیمشیدی. فرانسز عسکری بو شوره‌زارده مأکولات وملبوساتدن وبارینه‌جق مأوادن محروم قالدی. کرك کندولری وکرك طوپجی وسواری حیواناتی کل‌یوم صوکبی اریبوب تلف اولیور ایدی. ناپوائون، قارشوسنده‌کی ملتك احوال روحیه‌سنی هنوز آکلامغه ودین و وطنی پامال حقارت وتعرض اولان انسانلردن صدور ایده‌جك خوارقی تقدیر ایتمکه باشلادی. اسپانیاده کوردیکی مقاومت دلیرانه روسیه‌ده دها مدهش بر شکل آلمشیدی.

برنجی ناپولئون ایچون تعقیب ایلیه‌جکی خط حرکتی درحال تعیین ایتمك لازمه‌دن اولمغله خاطره کلن اوچ صورتدن ایکی اولکیلر غیرقابل اجرا کوریله‌رك اوچنجی صورت اختیار اولندی. شویله که اولا مسقوه‌ده قیشلایه‌رق ایرتسی سنه فرانسه‌دن قوای‌جدیده جلبیله پترسبورغ اوزرینه یورویش ایتمك وروسیه سفرینی «ختامه مسك» ایله نتیجه‌لندرمك صورتی اولوب یانغین یرنده قیشلامق ایچون وسائط لازمه تدارك اولنسه بیله آرقه‌دن فنا خبرلر کلمکه باشلامشیدی. اسپانیاده براقیلان فرقه‌لر برقاچ کره مغلوب اوله‌رق نهایت وللنغتون انکلیز عسکریله کلوب قرال ژوزف بوناپارتی مادریددن قاچیرمشیدی (آغستوس ۱۸۱۲). پروسیاده، آوستریاده وحتی فرانسه‌ده حرص وغرض شخصیسی اوغورینه بو قدر نفوسی افنا ایدن جبار خونریزك علیهنه او آنه قدر مهرلی اولان آغزلر آچیلمشیدی. یتیشوب دهان شکایاتی قپاتمق وفتنه دیکنتی کوکندن قوپارمق مقتضی ایدی. بناءً علی‌هذا روسیه‌ده تمدید اقامت ایتمك محذوردن غیر سالم ایدی.

ثانیاً روسیه ایمپراطوریله اوزلاشه‌رق تجدید عهد وموالات ایله مع‌السلامه-

---

[۱] میکائیل (میشل) روسلرجه حامئ روحانی عد اولنور.

کیرو دونمك صورتی اولوب برنجی آلکساندر طرفنه بوبابده بعض تکلیفات وقوعبولمش وحتی فردای یوم ایلاوده یاپدیغی کبی موسقوه‌ده فرانسز تیاتروسی حقنده ترتیبات یاپوب پارسه کوندرمك مثللو کوز بویاجیلغنه دخی تشبث ایتمش ایسه‌ده روس عسکرینك طوری امنیت بخش اولمغله برابر «ظهیر وناکارلری» یعنی تعبیر زمانه ایله «قیش جنابلری» نك ورودی متقرب و آکا انتظار ایتمك موافق اولدیغندن روسیه چاری صلح ومسالمت سوزلرینه یناشمامش ایدی .

بو ایکی صورت حصولپذیر اولمینجه اوچنجی تدبیرکه همان کیرویه رجعتدر ، ناچار بو صورته قرار ویرلدی . فرانسز اردوسنك موسقوه رجعتی تاریخ حربك الیم وفجیع صحیفه‌لرندن بریدر . «قیش جنابلری » جامهٔ سفیده بورونمش جنود نامعدودیله نقاره‌زن معرکهٔ بلا اولدی. یوللرقپاندی خندقلر اوچوروملر طولدی. زمینك شکل ومنظره‌سی دکیشدی . کسوه‌سی یرتق ، یورکی قیریق ، قوندیره‌سی یرتق عسکر نره‌ده اولدیغنی نره‌یه باصدیغنی بیلمیه‌رك قار ییغینلرینه صاپلانیر ؛ کوندوز ایصلانان البسه‌لری کیجه بوز طوتار ؛ اسکی قوندره‌لر ایچنده آیاقلری طوتار ایدی . پیش وپس یمین ویسار یکرنك ویك آهنك . عدو بی رحم وبی آمان، ملك الموت ایفای وظیفه‌یه شتابان . کویاکه انصافسز فلك زواللی اردویه بر بیوك کفن یایمش ایدی . امرا وضابطان وافراددن پك چوقلری جانلرندن اوقدر بزمشلردی‌که قاره صاپلانجه برحرکت مذبوحانه بیله کوسترمیه‌رك طبیعتك یایدیغی بستر ابیض حضورده وداع کشاکش حیات ایتمکی ترجیح ایلر ایدی . هرکون عددی آرتان ضعفا وخستکان اولدقلری یرده براقیلور ایدی حین سفرده اثقال ومستثقل اولان یوك ارابه‌لری ومکاریلردن اثنای رجعتده نام ونشان یوغیدی .

کویا بوفلاکت الویرمیورمش کبی روسیه حکومتی جنرال بارقله‌ی وموسقوه والیسی راتوپشینك قاعدهٔ تخریبیه‌سنی تعمیم ایلدی . فرانسز فرقه‌لرینك مری اولان قرا وقصبات اهالیسنه کوتوره‌بیله‌جکلری اشیایی برابر آلوب متباقیسنی یاقمه‌لرینی ، دکرمن طاشلرینی قیرمه‌لرینی ، فرونلری وکوپریلری ییقمه‌لرینی، یوللری بوزمه‌لرینی وچکیلوب مناسب یرلرده موقتاً باریننه‌لرینی چار اوامر مخصوصه ایله اراده ایتمشیدی . اراداتی حرفیاً اجرا اولندی .

کویلر شویله طورسون اسمولنسق ، ویلنا ، قوونو مثللو بیوك مرکزلرده بیله بر حبه قالمامشیدی . بوسببله رجعت اردوسی هیچ بریرده آرام ایده‌میه‌رك

وآرقه‌سنده اوزون وقالین برلاشه ایزی براقه‌رق قار وبوزلر ایچنده تحت‌الصفر یکرمی درکه صغوقده قطع مسافه ایلیور ایدی . مارشال نه‌ی Ney « دمیردن جسدده ارسلان یورکی بسلیان » بوقهرمان اردونک دمداری اوتوب میدان کارزارده ضرب مثل اولان شجاعت ومتانتنک قات قات فوقنده فدا کاراق ابرازیله بقیة‌السیوفی طوپلامغه چالیشیور ایدی بەرەزینا ایرماغی کچیدلرنده روسیه‌نک اوچ اردوسی بردن فرانسزلرک یولنی کسمکه کلدیکندن یالکز بوکچیدده ناپولئون اللی بیك کشی فدا ایده‌رك (۲۸ تشرین ثانی ۱۸۱۲ و ۲۶ درکه صغوق) قورتیله‌بیلمشدر . بوکچیدك فجایعی صحائف تاریخ انسانیتك قان ایله قاریشیق ماتم اکله‌رندن بریدر .

ناپولئونك مقدمات ادباری . — ناپولئون یاری یولده اردویی ترك ایله سریعاً ومتنکراً پارسه کاوب فلاکتی خبر ویردی . بیکلرجه عائله ماتم لباسنه بوروندی مارشاللر اردویی آلمانیایه کتیردیلر . موجودی عشرالعشره تنزل ایتمش اولوب انلرکده قسم‌عظیمی علیل وسقط وخسته ایدی . بوناپارت جعلی نشئه‌سندن واز کچمیوب بهارده تلافئ مافات ایتمکی وعد ایدر وتدارکات جدیده وجسیمه ایله جداً مشغول اولور ایدی . چونکه موسقوه فلاکتی اوزرینه زوراکی دوستلری (حقیقتده عدو اکبرلری) اولان ملتلر وحکمدارلر قورقو نقابنی رفع ایله ابتدا اسوج وپروسیا قراللری وبعده قائن پدری آوستریا ایمپراطوری وباویرا قرالی ونهایت المانیا پرنسلری (ساقسونیا قرالندن ماعدا) روسیه چاریله بالاتفاق اعلان حرب ایتمشلر ایدی . انکلتره زیللری شیقیرداتیور ایدی . اسپانیا فرانسزلری تماميله سوروب چیقارمشیدی . ایتالیا عینی معامله‌یه حاضرلانیور ایدی . برنجی ناپولئون ۱۸۱۳ تاریخنده المانیاده ساقسونیا قطعه‌سنی دارالحرب اتخاذ ایده‌رك متفقلری طوردیرمق ایچون بحق اوغراشدی . ومزیات عسکریه‌سنی ینه تماميله کوستردی . لکن فرانسه‌ده دلیقانلی قالمامش اولدیغندن اردوسنی ترکیب ایدن افرادجدیده اون سکز اون طقوز یاشنده تعلیمسز وتجربه‌سز چوجقلر اولوب بونلرله بتون اوروپانك قوای متحده‌سنه قارشو بدایةً برقاچ محاربه قزاندیسه‌ده اوچ کون امتداد ایدن لایپزیغ محاربهٔ قطعیهٔ خونریزانه‌سنده (۱۶ تشرین اول ۱۸۱۳) مغلوب اوله‌رق یکرمی بشبیك عسکر وایکییوز اللی طوپ نصیب اعدا اولدی واردوسنك دوکونتیلری فرانقفورت ومایانس طریقیله رجعت ایلیه‌رك راین

خطنی طوتدی . اون بش سنه‌دنبرو اوروپایی لرزان ایدن داهیهٔ حرب بر سنه ظرفنده موسقوه‌دن راین نهرینه قدر بلا توقف عودته مجبور اولمشیدی .

لایپزیغ هزیمتی اوزرینه فرانسزلر آلمانیایی دخی غائب ایتمشلردی . ملوك متفقه فرانقفورتده عقد مجلس مذاکره ایدوب دامادینك بسبتون سقوطنی ارزو ایتمیان آوستریا ایمپراطورینك تکلیفی اوزرینه فرانسه، حدود طبیعیه‌سی اولان پیره‌نه وآلپا وراین آره‌سنده‌کی ممالکه راضی اولمق شرطیله اعادهٔ صلحك ممکن اوله‌جغنی ناپولئونه تبلیغ ایتدیلر . فرانسزلرك من‌القدیم مطمح نظری اولان راین خطنی الده ایلدکدن صکره واردولرینك طاقتسزلکی وپریشانلغی میدانده ایکن تبلیغ واقعه موافقت ایتمکدن بشقه چاره یوغیدی . برنجی ناپولئون کندی ایچون یکانه واسطهٔ سلامت اولان وفرانسه‌نك دلخواهنه ومنافع سیاسیه‌سنه اوفق بولنان بوصوك فرصتیده قاچیردی وملوك متفقه‌نك مقرراتنه جواب رد ویره‌رك موقع ذاتیسنی وطنك منافع عمومیه وحقیقیه‌سنه ترجیح ایدر اولدیغنی برکره دها تأیید ایتمش اولدی .

آنك اوزرینه ١٨١٤ ده دول متفقه اردولری فرانسه‌یه هجوم ایتدیلر وهر طرفدن فرانسه‌یی قوشاتدیلر . حوادث کونیه‌نك جریانه باقلسونکه «ملت معظمه» ولولهٔ شان وشکوهیله [١] اون درت اون بش سنه طنین انداز اولدقدن وایمپراطوری یدیله اکلیلر توزیع ایلدکدن صکره شمدی مبادیٔ انقلابده ١٧٩٢ تاریخنده‌کی کبی هر طرفدن صولت ایدن اعدایه غیر کافی قوتله مقاومته وخاك وطنی قاریش قاریش مدافعه وتخلیصه مجبوریت حاصل اولمش وسلم رفعتك صوك قدمه‌لرینه قدر چیقان طفل اقبال سلهٔ روزکارایله درکهٔ عجزه یووارلا‌نیویرمشدر . آنجق احوال کلیاً دکیشمش ایدی . ١٧٩٢ و ٩٣ تاریخلرنده فرانسزلری سرحدلره قوشدیران آتش همت وحمیت شمدی کندولرنده سونمش وقلوب اعدایه انتقال ایتمشیدی . زخمدیده وحقارتزده‌لری اولان ملتلر کندولرندن درس آلمش و اولوجهله حرکت ایتمکده وعینی لسانی قوللانمقده بولنمشیدی. مثلا پروسیا جنراللرندن بری عسکره خطاباً دیبور ایدی‌که «ای آلمانیا کنجلری ! دشمن ایله (فرانسزلر) عینی یولده محاربه ایده‌جکز . اوابتدا ملکنی محافظه بعده ملکمزی تسخیر ایتدی بزده ملکمزی قورتاردق شمدی اونك ملکنی آله‌جغز .

[١] La grande nation فرانسزلر او دورده کندولرینه ویردیکی عنواندر .

صفلرمز بهادرلره، حميتمندلره آچيقدر . كويلونك سلاح آرقداشى پرنسدر . بتون امتيازلر بو علوى آلقشلرك صداسيله محو اولوب بيتمشدر : يشاسون قرال، حريت، ناموس، وطن ! » .

تاريخده فرانسه سفرى تسميه اولنان اشبو هجومه روسيه، پروسيا، اسوچ، آوستريا، انكلتره، اسپانيا دولتلريله آلمانيا پرنسلرى اشتراك ايدوب بأجمعهم بشيوز بيك عسكرله حركت ايتمشلردر . برنجى ناپولئون ايتاليا سفر مشهورنده ابراز ايلديكى مزيات فوق العادهٔ عسكريه‌يى تماميله درخاطر ايليه‌رك محيرالعقول مانوره‌لر اجراسيله وطن طوپراغنى محافظه‌يه چبالامش واقدمجه آره‌صره متوارئ ظل خسوف اولان شعلهٔ ذكاسى بو دفعه تكميل شعشعه‌سيله رونقپاش اوله‌رق تاريخ فن حربده الحق رنكين وقيمتدار صحيفه‌لر براقمشدر . نه فائده‌كه وقتيله ملتك منابع قوتنى قوروتديغى جهتله طوپلايه‌بيلديكى برآووج عسكر جيوش درياخروش دشمنه تاب آور مقاومت اوله‌ميوب روسيه ايمپراطوريله پروسيا قرالى ۱۸۱٤ نيسانده مظفراً وصلحاً پارسه كيرمشلردر . پارس شهرى مستحكم اولمديغندن مدافعه‌سى اساساً مشكل اولوب محاربه پاتيرديلرندن بالاستفاده بر چوق متهجرين فرجه‌ياب دخول اوله‌رق ملوك متفقه‌نك فرانسز ملتنه هيچ برخصومتلرى اولمديغنه ونخبهٔ امللرى برنجى ناپولئونى، سالب حضور امم وباعث خراب عالم اولان بو سفاك ظالمى اورته‌دن قالدرمغه معطوف اولديغنه دائر مقالات نشريله افكار ناسى اوخشادقلرى كبى پارس قطعاتنده موجود قوهٔ عسكريه قوماندانى مارشال مارمون Marmont اطرافده‌كى تپه‌لرده بر محاربه غائب ايتمسنى متعاقب كوشكلك ايدوب پايتختى مصائب استيلايه معروض قيلمامق ايچون متفقلرله برتسليم مقاوله‌سى امضا ايلديكى جهتله (۳۰ مارت ۱۸۱٤) شهر مذكور كوزل شرائط ايله تسليم اولنمشدر .

برنجى ناپولئونك برنجى وايكنجى سقوطى — متفقلر پارس اهاليسنه غايت اعتدالكارانه معامله كوسترديلر حتى فرانسز اسهامى دفعةً ايكى بچق فرانق فيرلادى . روسيه ايمپراطورى پك عاليجنابانه حركت ايديور ايدى . لكن متفقلركده انضمام معلوماتيله پارسده بر انتريقه دولابى چوريليور ايدى . ناپولئونك اك بيوك لطف ديدكاندن اولان طاليران ايله فوشه بوانتريقه‌لرك روحى ايدى . پارسك تسليم اوله‌جغى خبرينى آلير آلماز ناپولئون عودته شتابان اولمش

ایسەده وقتنده یتیشەمیەرك بالمجبوریه کیرو چکلمشیدی . یتشەده طالع حربی برصوك تجربه دها ایتمکدن وپارسی دشمنه چیکنتمکدن بشقه برشی یاپمق احتمالی یوغیدی . چونکه متفقین اردولرینه قارشـو اقامه ایلیەجکی عسـکر یکرمی بیك رادەسنده ایدی . طالیرانك ترتیبات خفیەسیله سـناتو ، مداهنه وتبصبصی افراطه واردیران بومجلس بردنبره جانلانوب ٣ نیسان تاریخلی « قرار اعیانیله » ناپولئونی تخت حکومتدن اسقاط وتبعه وعساکرك اطاعت یمیننی شکسـت ایدەرك طالیرانك تحت ریاسـتنده بر حکومت موقته تشـکیل ایتدی وسریر حکومته اون التنجی لوئینك برادری اون سـکزنجی لوئی‌یی دعوت ایدوب مشـارالیه فرانسـەنك هرطرفنده قرال اعلان اولندی . بونك اوزرینه ناپولئون فونتنبلو Fontainebleau سراینده سریر ایمپراطوریدن استعفا (٤ نیسان) ویاننده بولنان عساکر وضابطان ایله صورت مؤثرەده وداع ایدەرك (٦ نیسان) اقامتکاه جدیدینه عزیمت ایلدی.

قرال نوجاه وملوك متفقه ناپولئونه سنوی ایکی بچق ملیون فرانق تخصیصات وسکز یوز نفر عساکر خاصه ایله البا Elbe اطەسنك حاکمیتی توجیه ایتمشلر ایدی. البا آق دکزده طوسـقانه ساحللرندن اون بش کیلومترو آچیقده و یکرمی بیك سـکنەیی حاوی بر جزیرۀ صغیره اولوب ناپولئون اوراده حاکم صفتیله اونبر آی قدر قالمش ومحتاج اولدیغی اسـتراحت جسمانیەیی بولمشـدر . فقط قائن پدری زوجەسیله اوغلنی یانه کوندرمیوب ویانەیه اعزام ایتمشدر .

لکن فرانسەده تشکل ایدن حکومت جدیدۀ قرالیه آشاغیده بیان اولنەجغی وجهله فاحش خطالر ایدوب اهالی‌یی کوجندیردیکندن فرانسز ملتنك با خصوص امرای عسکریەنك انظار امیدی البا اطەسـنه متوجه اولدیغی برنجی ناپولئون آدملری واسطەسیله خبر آلنجه عساکر خاصەسیله ناکهان فرانسه قییلرینه ایندی . ورودینی طویان اهالی وعسکر کویلردن وقشله وقره قوللردن اسـتقبالنه چیقوب آلقشلرله پارسـه قدر کوتوردیلر . ١٨١٥ مارتنك اون طقوزنجی اقشـامی اون سکزنجی لوئی پارسی ترك ایله بلچیقایه طوغری قاچدی وایرتسی کونی ناپولئون شـوق عمومی ایچنده پایتخت قدیمنه کیردی . شـو مهم حادثەده بر سـلاح بیله پاتلامامشیدی .

برنجی ناپولئونك بو ایکنجی دورۀ حکومتی یوز کون سورمکله تاریخده حکومت « صد روزه » Les cent-jours اسمیله معروفدر . ماته یاراتمق ایچون حقوق حریتی تأمیناً

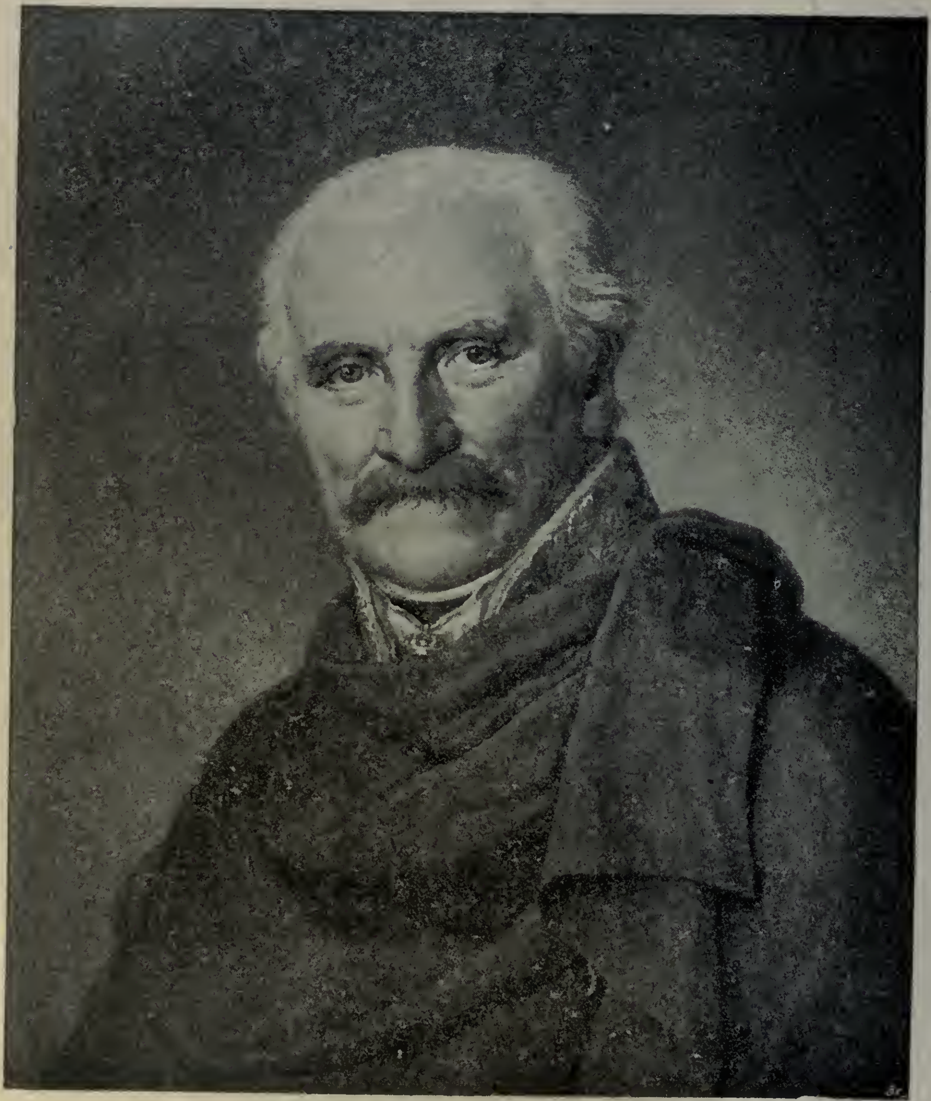

بلوخر

ايمپراطورلق قانون اساسيسنه « برقسم منضم » [۱] علاوه ايليه‌رك طور استبداد ـ كاريسندن واز كچديكنه افكار عموميه‌يی اقناعه چاليشدی وداخلاً مضی مامضی قاعده‌سيله عامل اوله‌جغنی وخارجاً صلح ومسالمتی التزام ايليه‌جكنی اقوال واوضاعيله آكلاتمق ايستدی . سالف الذكر « قسم منضم » قوهٔ تشريعيه‌يی ايكی مجلس اوله‌رق تشكيل وحريت شخصيه‌يی وسربستئ مطبوعاتی تأمين ايليور ايدی .

آشاغيده مذكور اولديغی اوزره كنديسنی البا آطه‌سنه دفع ايتدكدن صكره دولتلر ويانه‌ده برقونغره كشاديله اوروپا ايچون برمصالحهٔ عموميه شرائطنی مذاكره‌يه باشلايوب قونغره مستغرق مناقشات ايكن ناپولئونك بغتةً فرانسه‌يه عودتی وپارسه قدر آلقيشلرله عزيمتيله اون سكزنجی لوئينك فراری حوادثی واصل صماخ دهشت اولدی . اتفاق مربع [۲] صورتنده حركت ايدن روسيه وپروسيا وانكلتره وآوستريا حكومتلری اوروپانك ماحئ سلم وحضوری اولان « فتنه قومقمه » سنك حقندن كلمك اوزره برطرفدن قونغره‌نك مقرراتنی تعجيل وديكر طرفدن اردولرينی تحريك ايله فرانسه حدودينه طوغری اعزام ايلديلر ناپولئونك بيانات وتأمينات اخيرهٔ صلح جويانه‌سنه هيچ بری ايناتميور ، عجز موقتنه حمل ايليور وطيرناقلری اوزانيجه ينه حضور عالمی وحقوق ملی ديديك ديديك ايده ـ جكنه شبهه ايتميور ايدی . بلچيقاده واترلو Waterloo نام محلده وقوعه كلان محاربهٔ شديدهٔ قطعيه (۱۸ حزيران ۱۸۱٥) آنك اميدلرينه وامم متفقه‌نك قورقولرينه ختام ويرمشدر . ناپولئون بومحاربه‌ده ماحصل ذكا واستطاعتنی صرف ايتمش ومارشال نه‌ی صولت مأيوسانه ايله مآثر عديدهٔ صفدرانه‌سنه صوك وپارلاق بر ذكر جميل دها علاوه ايتمش ايسه‌ده وللنغتون معيتنده بولنان انكليز اردوسيله بلوخر Blücher قوماندانسنده بولنان پروسيا اردوسنك برلشمسی منع اولنه‌مامسی وقورسيقه توريديسنك عدو اكبرلری اولان بو ايكی قوماندان يوم مذكورده نه‌ی قدر متانت وبسالت كوسترمسی فرانسز اردوسنك انهزام تامنه بادی اولمشدر . ناپولئون مقبرهٔ اقبالی اولان بو معركه‌دن عساكرينك بقية السيوفی ايله همان پارسه دونمش واوراده ينه معين وظهير بولورم صانمش ايسه‌ده دوشنك دوستی اولمز فحواسنجه ايو كون دوستلری تماميله كندندن يوز چويرديكندن ناچار اوغلی روما قرالنی (هنوز درت ياشنده) ايكنجی ناپولئون ناميله استخلاف ايليه‌رك

[۱] Acte additionnel aux constitutions de l'empire. [۲] La quadruple Alliance.

استعفا (۲۲ حزیران ۱۸۱٥) ایدوب دشمن اردولری ایکنجی دفعه اوله‌رق اونبرکون صکره پارسه کیرمشدر .

بو اثناده ناپولئون روشفور بلده‌سنه طوغری صاوشمش ایدی . سپهداران متفقینك عفو ومرحمتنه کووه‌نه‌مدیکی جهتله مقصدی آمریقایه کچمك ایدی . انکلیز کمیلرینك ساحل بوینده طولاشدقلرینی خبر آلمغله بو مقصدك حصولی ممکن اوله‌میه‌جغنی درپیش ایله طوغریدن طوغری انکلتره‌یه التجایه قرار ویردی . انکلتره نائب حکومتنه یازدیغی مکتوبده « مملکتمی تفرقه‌یه دوشورن فرقه‌لرك نفاقنه و اوروپا دول معظمه‌سنك عداوتنه معروض قالوب حیات سیاسیه‌مه نهایت ویردم انکلیز ملتنك مهمانخانه‌سنده بر بوجاق طلب ایدر ودشمنلرمك اك ذی اقتداری ، اك ثباتلیسی واك عالیجنابی صفتیله ذات فخیمانه‌کزدن زیر جناح رأفتنه صیغندیغم انکلتره قانونلرینك حمایه‌سنی استدعا ایلرم . » لکن حکومت مزبوره کندینی مسافر کبی قبول ایتمیوب حقنده اسیر حرب معامله‌سی ایتدی وبحر محیط انکیلترنده سنت الن آطه‌سنه نفی ایتدیردی . ناپولئون روز وفاتی اولان ٥ مایس ۱۸۲۱ تاریخنه قدر آلتی سنه جزیرهٔ مذکوره‌ده قالمشدر . والئ جزیره خدمتده ، مأکولات ومشروباتنده هیچ بر شی دریغ ایتمامکله برابر فرار ایده‌بیلیر اندیشه‌سیله فوق العاده تقیدات کوسترمشدر . اصرارینه رغماً قائن پدری زوجه‌سیله اوغلنی کوندرمیوب فقط یاننده اسکی آدملرندن بر خیلی کسان وار ایدی . « سنت الن خاطراتی » [۱] املا طریقیله انلره یازدیرمشدر .

خارق العاده یرادلمش اولان بو آدم حقنده کتبخانه‌لر طولوسی یازی یازلمشدر عصرینی بو قدر اشغال ایتمش کیمسه یوقدر . یوم ولادتندن اعتباراً حیات خصوصیه‌سی ، مسلك سیاسیسی ، اقتدار عسکریسی ، محاربه‌لری ، ادارهٔ ملکیه‌ده درایتی اك اوفق افعال وحرکاتنه وارنجه‌یه قدر تدقیقات موشکافانه وتتبعات طویله وجدیه‌یه محل ویروب تاریخ نویسلر ترجمهٔ حالنده ونیات وتصورات واجرا آتنده مجهول بر نقطه براقمامشلردر . مداح ومفتونلری عددنده دکلسه‌ده منقد وعلیهدارلری دخی چوقدر . موسیو تیه‌ر Thiers تاریخنك صوکارنده دیرکه بو بیوك آدمك حیاتنده عسکرلر ، مدیران ممالك ، رجال سیاسیه ایچون اوکره‌نه‌جك پك چوق درسلر واردر فقط ملتلر ایچونده بر بیوك درس واردرکه هیچ بر زمان وطنی ، مقدرات

[۱] Le Mémorial de Sainte - Hélène.

ملتی شخص واحدك (او شخص هر كیم اولورسه اولسون) دست استقلالنه توديع ايتمك جائز اولمز .

ويانه قونغرەسی واتفاق مقدس — اتفاق مربع اركانی اولان دول معظمه پارسه برنجی استيلالرینی متعاقب (١٨١٤) ويانەده بر عظيم قونغره عقد ايتديلر وقونغره مدتجه روسيه چاری وپروسيا قرالی وبرخيلی تاجداران بلدهٔ مذكورەده مسافر اولديلر . اوروپا خريطەسنی ، آسايش عمومی يی تأمين وموازنهٔ سياسيه‌يی ادامه ايتمك اوزره ، تنظيم ايلمك ايچون اوروپاده بوندن مناسب فرصت اولمامش واولمیه‌جق ايدی . تمادیٔ جنك وستيز عهود عتيقه‌يی كاملا امحا وحدود ممالكی تغيير وبرچوق حكوماتی الغا ايله يكی اسملرله ديكرلرينی ايجاد ايلمش اولمغله شقاق وشورشك وبوهرج ومرجك باعث مستقلی عد ايديلان ناپولئون اره‌دن قالقنجه اورته‌لغی صيره‌سنه قويمق وملتلره حضور بخش اوله‌جق بر دور فيوضات آچمق ضروريات محاسن غاياتدن ايدی . قورسيقه توريديسنك ستمديد استبدادی وملعبهٔ احتراصی اولان اقوام وحكومات تاليه حقوق حاكميت واستقلا-ليتلرينك اعاده‌سنی ادعا ايدوب دول معظمه كندولرينه حق ويرمش ووعد مظاهرتده‌ده بولنمش اولديغندن قونغره حقوق ملل قواعدينه توفيقاً ملتلری من‌القديم صاحب اولدقلری ممالك حدودينه وحكمدار مشروعلری تابعيتنه ادخال ايلمك وكرك بينلرنده وكرك دول معظمه‌يه نظراً اسباب صلح ومسالمتی وموازنهٔ قوايی كوزه‌ده‌رك اوروپايه چكی دوزن ويرمك وظيفهٔ مهمه‌سيله مكلف ايدی . قونغره‌نك شو وظيفهٔ مهمه‌يی ايفا ايليه‌جكنه و « صلح مؤبد » دكلسه‌ده اساسلی ودواملی بر صلح استحصال قلنه‌جغنه الك مشهور ديپلوماتلر بيله اميد وار ايدی . آنجق ديپلو-ماسی فنی منفعت خصوصيه اوزرينه مؤسس اولوب هر دولت كندی پوليتيقه‌سنی يوروتمكه چاليشمق وكندی نقطهٔ نظرندن پلانلر ياپمق پك طبيعی اولديغندن دها بدايت مذاكراتده قونغره اعضاسی ميانده مباينت افكار ظهور ايتمكله اوتاريخده دول معظمه‌نك تمايلاتنی تحليل ايتمك مناسب كورلدی [١] .

انكلتره دولتی سطوت بحريه ومستعمراتيه‌سنی واوروپاده ناپولئونه سرفرو اولمامق حيثيتيله واصل اولديغی برنجی مرتبه‌يی محافظه ايتمك آرزوسنده اولوب غرباً فرانسه وشرقاً روسيه‌دن غيری رقابتدن انديشه ايتمديكندن بو ايكی دولتك

[١] اشبو مباحث تعلق جهتيله تاريخ دولت عثمانيه نام اثر عاجزانه‌مدن نقل اولنمشدر .

ممکن مرتبه الی آیاغنی باغلامغه چاره جوی ایدی . بناءً علی‌ذلك اولا بلچیقانك الحاقیله ندرلانده یعنی آلچق ممالکده برحکومت قویه تشکیل وحکومت مذکوره‌یی موز Meuse نهرندن اوته‌یه راین نهرینه طوغری وبلکه دها زیاده توسیع ایلیه‌رك وانکلتره خاندان قرالیسنك مالکانهٔ اصلیلری اولان هانوره قراللغنی ازسرنو تأسیس وآنیدخی علاوات مناسبه ایله تقویه ایده‌رك بوایکی حکومت جدیده بیننده قرابت صهریه وروابط سیاسیه پیداسیله شمالدن فرانسه‌نك توسعنه میدان ویرمامك ؛ ثانیاً پروسیایه طاب ایتمکده اولدیغی ویالکز بر قسم جزئیسی ویریله‌بیله‌جکی راین اراضیسنه مقابل ساقسونیا قراللغی تماماً ترك ایدلمك [١] ولهستاندن اوته‌دنبرو کندویه عائد فرض ایلدیکی اقسامی که وارشوا غراندوقه‌لغی ملحقاتندن ایدی آنلری کاملاً استرداده مساغ ویرلمك وآوسترپایه کلنجه اوده لهستانك قسم جنوبیسنی وایتالیاده‌کی قدیم الکارینی ، فرانسه نفوذینه کرکی کبی حائل اولاق اوزره ، یکی باشدن استملاك ایلمك وآلمانیا توحید ایدلسه یك بیوك بر قوت اوله‌جغندن آنی اوستریا وپروسیانك حاکمیت مشترکه‌لری آلتنه وضع ایلیه‌رك دولتین مزبورتین آره‌سنده‌کی اشبو اشتراك منفعت حسبیله روسیه‌لویه ویستول نهرینك آرقه‌سنده القای خوف واحضار موانع قلنمق انکلتره‌نك زبدهٔ مطالبی ایدی وبو وجهله اوروپای وسطی یی بر خلیطهٔ مرصوصهٔ جسیمه یاپه‌رق روسیه وفرانسه‌نك جوشش اقتدارینه لدی‌الأقتضاء سدراه اولمق انکلیز قابینه‌سنك خیالخانهٔ تصورنده ایوجه یرلشمش ایدی .

دول معظمه‌دن انکلتره‌ایله آز چوق هم افکار اولان آوستریا ایدی فرانسه‌یی راین نهرینك وروسیه‌یی ویستولك آرقه‌سنده طوردیرمق آوستریانکده منافعنه مطابق اولمغله انکلتره‌نك ندرلانده وایتالیا ولهستان حقنده‌کی تصوراتنی حرفیاً قبول وتحسین ایلمکده ایدی فقط پروسیا وآلمانیایه دائر اولان نظرلری قطعیاً مباین ایدی چونکه پروسیانك اقداریله آلمانیا امورینه مداخله‌سی آوستریانك

[١] ساقسونیا قراللغنه علاوةً وارشوه غراندوقه‌سی اولان فره‌دریق اوکوست ایله دانیمارقه قرالی الی نهایه ناپولئونه طرفدار قالدقلرندن قونغره هر ایکیسنه مجازاةً فره‌دریق اوکوستدن وارشوه غراندوقه‌لغنی نزع وساقسونیا ممالکنی نصفی راده‌سنه تنزیل ایلدیکی کبی دانیمارقه‌دن پومرانیا ایالتیله نوروج قطعه‌سنی تفریق ایله اولکیسنی پروسیایه وایکنجیسنی اسوجه اعطا والحاق ایلمشدر .

هیچ ایشنه کلمیوب ساقسونیانك پروسیایه الحاقی بوهمیا دربندلرینی وویانه‌نك طرق عسکریه‌سنی رقیبنه کشاد ایده‌جکندن ودیکر طرفدن حامیٔ معنویلری اولدیغی آلمانیا حکوماتنك اك بیوکلرندن برینی دول معظمه‌نك کیف وغرضلرینه فدا ایدیویرمکله آلمان ملوکنك توجهلرینی غائب وکندی حیثیتنی تخفیف ایلیه‌جکی کبی مستقبل ایچون پروسیایه یول ومثال کوسترمش اوله‌جغندن خصوصات مذکوره‌یه شدیداً ممانعتی بی اشتباه ایدی . آوستریا باش وکیلی پرنس مترنیخ پروسیانك اکتساب وسعت وقدرت ایتمسنی آرزو ایدر ایدی ، اما شویولده آرزو ایدر ایدی‌که لهستاندن حصه‌سی وراین اراضیسندن مقدار مناسب بر ترك اولنه‌رق اولوقت پروسیا شرقده روسیا وغربده فرانسه مملکتلریله التصاق ایده‌جکی جهتله میانه‌لرنده طبیعی الظهور اوله‌جق محاسده ورقابتدن آوستریا مستفید اولسون . حتی مشارالیه پروسیانك آلمانیا اوزرینه اوله‌جق تأثیرینی دها اوزمان کشف ایلدیکندن آلمانیای جنوبیده اکا وفرانسه‌یه بررقیب دها تدارکی ضمننده باویرا قراللغنك غایةالغایه توسیع واقدارینی تصمیم ایلمکده وهابسبورغ خاندانك قدیم آلمانیا ایمپراطورلغنی اعاده‌ده‌کی فائده‌سزلکی وامکانسزلغی معترف اولمغله ایمپرا-طورلق وآلمانیا اتحادی سوزلرینی اصلا موضوع بحث ایتمیوب بالعکس آلمانیا حکومات صغیره‌سنك ، یکان یکان هر بری اوزرینه قولایلقله اجرای نفوذ اولنمق مقصد خفیسیله، محافظۀ استقلالیت ملکیه‌لرینی شدتله التزام ایتمکده ایدی . بویله‌جه آوستریا دولتی روسیه وپروسیا وفرانسه‌یه قارشو محفوظ ، آلمانیا وایتالیا اوزرینه نافذ ، طرف دولت علیه‌یه اظهار تمحض ایله شرق پولتیقه‌سنه حامی اوله‌رق دولت مشارالیها مترنیخك زعمنجه قونغره‌نك تأسیسیله مکلف اولدیغی بنای سیاسینك اس‌الاساسی ایدی .

نفسنجه اك آز مطالبده بولنان روسیه چاری ایدی . چار برنجی علکساندر ناپولئون علیهنه کوستردیکی شدت مدافعه وعداوت قابل انکار اولمدیغندن کندینی اتفاق مربعك روحی عد ایدر ودفع دشمن خصوصنده ایفا ایتدیکم شوخدمات مشکوره‌یه مقابل ایستیه‌جکم برقاچ جزئی شیئك قونغره طرفندن دریغ اولنمیه‌جغنه شبهه ایتمم دیر ایدی . حالبوکه یکانه مطلوبی جده‌سی قترینه‌نك حقسزلغنی تلافی ایتمك ایچون لهستانه استقلالیت سابقه‌سنی اعاده ایله کندی تحت حمایه‌سنده اولمق اوزره وارشووا غراندوقه‌لغنی ابقاءً تشکیل ایتمك کبی

برمساعدهٔ انسانیتکارانه ایدی . لکن لهستانك آوستریا و پروسیایه کچمش اولان اقسامنی‌ده برا رهٔیه طوپلایه‌جغی جهتله بو اثر معدلتدن دولتین مذکورتین متضرر اوله‌جقلر ایدی. ناپولئونك قدیمی دوست ومتفق اولان ساقسونیا قرالی ووارشووا غراندوقه‌سی برنجی فره‌دریق اوکوستهٔ بغض وعداوتی ظاهر ودیکر طرفدن پروسیا قرالی اوچنجی فره‌دریق ویلهلم ایله حب ومودتی باهر اولغله پروسیانك ساقسونیایه دائر اولان تصمیماتنه وآلمانیاده بالفعل انفاذ حکم ایتمسنه غایتله مساعد ایدی . برلین قبینه‌سنه نه‌وقت اولسه اجرای نفوذ ایده‌جکندن امین اولدیغی جهتله آوستریایه‌ده پروسیایی تقویه ایتمك صورتیله برجای تهدید حاضرلامش اوله‌جق ایدی . اما شرق پولتیقه‌سی حقنده انکلتره ایله نفع ونظرلری بردکل ایدی .

پروسیایه کلنجه قرن سابقده ایکنجی فره‌دریقك مظفریات مشعشعه‌سیله اوروپا انظار عمومیه‌سنده پك بیوك قدر وحیثیت قزانمش ایکن ناپولئونك صدمه‌لرندن پریشان وحقیر اوله‌رق تلسیت معاهده‌سیله ملکی تقلیل ومرتبهٔ اعتباری بردنبره تذلیل ایدلمش ایدی . لکن پروسیالیلر مجد ومقدم برقوم اولمغله بر قاچ سنه ظرفنده سسزجه فقط فوق العاده صرف مساعی وهمم ایلیه‌رك اعادهٔ اقتداره موفق اولوب وقایع اخیره‌ده آلمانیایه اوك آیاق اولمق وفرانسه‌دن انتقام آلمق خصوصنده کوستردکلری غلو وفعالیت وحمیت ایله تلسیت لکه‌لرینی سیلمشلر ایدی . دها او زمانلردن اعتباراً اتحاد آرزولری بتون آلمانیاده رونما اولوب آلمان ملتنك توجهات قلبیه‌سی برلینه طوغری معطوف اولمغه باشلامش ایدی . بناءً علیه پروسیا آلمان هکمونیا [١] سنی الده ایتمکه دامن درمیان اقدام اوله‌رق بوحالده آلمانیانك استقلالیت سیاسیه‌سنی محافظه ایتمك مقتضای مسلکی اولدیغندن آلمانیایی بیزار ودوچار خسار ایدن فرانسه‌یه قارشو کندینی اك شدتلی دشمن کوسترر وفرانسه‌نك تجاوزاتنه سدراه اولمق ایچون راین قره قوللرینك یعنی قولونیا ومایانس ولوکسمبورغ قلعه‌لرینك کندو دست حراستنده بولنمسی لزومنی درمیان ایدر ایدی . ایشته بومقاصدك نتایج طبیعه‌سندن اولمق اوزره اولا آلمانیاده دیکر برحکومتك مثلا باویرانك اکتساب فروقدرت ایتمسنه قطعاً راضی دکل ایدی . ثانیاً آوستریانك آلمانیا ریاستندن کف ید ایتمسنه درت کوزله منتظر اولدیغندن روسیه ایمپراطورینك جلب توجهاتنه وسیله جوی اولوب لهستان ایالاتنی مشارالیهه

[١] هکمونیا لغات یونانیه‌دن برنجیلك وریاست معناسنه‌در .

ترك ایتمكه حاضر واكا بدل ساقسونیانك كندینه الحاقی مسئله‌سنده نهایت درجه‌ده مصر ایدی. ثالثاً پومرانیا ووستفالیا جهتلرندن‌ده توسیع ممالكه ادعای حقوق ایله برابر طاغینق ویكدیكرندن متفرق اولان اجزاء ممالكنی بری برینه وصل ایتمك اقدم آمال ووظائفی اولدیغندن آره‌ده‌كی موانعی قالدیرمق ایچون بیك درلو دولابلر دها قورمقـده ایدی هله بوخصوصـده هیچ برفرصتی فوت ایتمامكه قویاً عزم ایتمش ایدی .

شوویریلان ایضاحاتدن آكلاشیله‌جغنه كوره اوروپا خریطه‌سنك یكیدن تنظیمی خصوصنده دول اربعهٔ معظمه دها قونغره‌نك كشادنده متحد الافكار دكللر ایدی یالكز بر نقطه‌ده اتفاقلری وار ایدی‌كه اوده غلبه كندی طرفلرنده اولمغله اوروپا ممالكنی ایستدكلری قالبه دوكمك وهیچ كیمسه‌نك اعتراض وممانعته حقی اولمامق فكری ایدی . بناءً علی ذلك ایكنجی درجه‌ده اولان دولتلر قونغره‌یه بیان رأی ومـدافعهٔ حقوق ایچون ادخال اولنمیوب حقلرنده ویریله‌جك حكملری ایشتمك وسمعنا واطعنا دیه‌رك قبول ایتمك اوزره دعوت اولنمشلر ایدی حتی فرانسه بیله بوزمره‌دن اولوب قونغره‌یه مستمع صـفتیله داخل اولمش ایدی لكن فرانسـه مرخصی طالیران بوحقسزلغك اوكنی آلمشدر .

طالیران فلكك چنبرندن كچمش بركرك باراندیده اولوب وقتیله طریق رهبانه منسوب ایكن انقلاب كبیرك هر دوره‌سـنه كوره تقلیب جامه وصفت وتبدیل فكر ومسلك ایلیه‌رك پسقپوسلق كلاهنی ، بالدیری چیپلاق قالپاغنی ، ایمپراطورك توجیه ایلدیكی پرنسـلك اكلیلنی عینی سهولتله باشنده طاشیمش و « كر بكا اویمزسـه ایام اویارم ایامه بن » مضمونی دستورالعمل ایدنمش خرده شناس ، فطین ، كبار مشربلی ، اكرامجی ، قپوسی آچیق بر ذات ایدی . برنجی ناپولئونك نعم بی پایانـه مظهر اولمشـیدی . لكن وفاسز ، متلون ، ایكی یوزلی ، [١] هیچ بر سـوزینك صدقه محمول اولدیغنه كووه‌نیلمز بر دوزنبـاز اولدیغیده هركسـجه معلوم اولدیغندن قونغره‌ده حسن قبول كورمیه‌جكنه شبهه ایدلمز ایدی . فقط اوقدر استادانه حركت

---

[١] ناپولئونك سقوطنه اك بیوك سبب كندوسی اولمشدر . قونغره ایشلری بیتوبده پارسه عودتنده عزل وتبعیدی متصور ایدوكنی سزدكده اون سكزنجی لوئینك یوزینه قارشـو « افندم ! هانكی حكومت بنی استخدام ایتمدیسه آنك انقراضنی كورمك بدبختلغنه مالكم ... » دیمشدر .

ایتمشـدرکه ایجابات زماندن اوله‌رق عینی تجربه قره‌سی . . . ایله اکه‌لی اولان سـائر دیپلوماتلر اکسـیر غالبیتله کندولرینی پاکلکه چیقمش عد ایلیه‌رك ایلك کونلری مشار الیهه (اوملوث حریفه) غایت اوزاق طورمشلر وپك صغوق معامله ایتمشلر ایکن مذاکرات کرمیت آلدقجه حریفك مجلسده «متکلم وحده» کسیلمه‌سنه مانع اوله‌مامشلردر .

طالیران قونغره کشـاد اولنور اولنماز «الحق یعلو ولایعلی علیه» مضمونه اسـتناد ایله اورته‌یه «حقوق عمومیـه» و «مشروعیت» سـوزلرینی آتیویروب حقوق عمومیهٔ ملل کوزه‌دلمدکجه اسـاسلی ودواملی برشی یاپمق ممکن اوله‌میه‌جغنی ودول معظمه توحید منافع ایده‌میه‌جکلری بدیهی اولوب انجق شاهراه عدل‌وحقه سلوك ایله تلفیق اجرا آت ایده‌بیله‌جکلرینی اوقدر کوزل اثبات ایتمش ومتنفذان اعضـایی اقناع ایچون اول قدر دیدینمش ایدیکه برطرفـدن دول معظمه مدعاسنی تسـلیمه مجبور اولمش ودیکر طرفدن قونغره‌یه افادهٔ مرامدن نومید اولان دول تالیه بومدعئ عمومینك دامن فصـاحت وبلاغتنه صـاریله‌رق معین وظهیر ومحب ودستکیردن محروم اولان فرانسه درحال بر بیوك توجهه نائلیتله اعادهٔ وقع وحیثیت ایلمشدر . برکون پروسـیه مرخصی کندوسنه تهورله حقوق عمومیه‌نك بوراده نه ایشی وار دیمسی اوزرینه طالیران «آنك ایشی اولمسه سز بوراده بولنمزدیکز» جوابنی ویرمش ایدی . بر دیکر کون روسـیه چاریله ملاقاتنـده چار «قواعد حقوقیه‌دن دم اورر طوریرسـکز بنم ایچـون بونلر الفاظ بی معنا در. وارشـوه دوقه‌لغنده ایکی یوز بیك عسـکرم وار حقوق عمومیه ایله بنی اورادن چیقارانك آلتنی قاریشلارم . اوراق ، لوایح ، رسائلك نزدمده دکری قدر قیمتی وار در» دیمش ایدی .

قونغره‌یه پرنس مترنیخ ریاست ایدوب هردولتك اك ممتاز دیپلوماتلری اعضا صفتیله کلمشلر ایدی . ایکییوز اون‌آلتی هیئت مرخصه حاضر اولوب مالطه شوالیه اوجاغنك بیله مرخصی وار ایدی . او دورده دیپلوماتلق لسانمزده زبانزد اولان معناسیله معرف اولمغله اعضا برایپده اوینایان جانبازلر کبی یکدیکرینی دوشـورمکه اوغراشـیرلر ایدی . و برده مترنیخ هر کیجه ضیافتلر، سـواره‌لر ، باللولر ترتیب ایتدیره‌رك اعضا صباحلره قدر اکلنجه ایله وقت کچیریر وایرتسی کون خمورلغدن کوز آچه‌ماز وعقلنی باشنه طوپلایه‌ماز ایدی . عجبا بوده‌می لوازم دیپلوماسیدن ایدی.

بو صورتله مذاکرات ومناقشات اوزایوب طورر ایکن برنجی ناپولئونك
البا آطه‌سندن فرانسه ساحللرینه ایندیکی پیام فتنه انجامی اوزرینه التزام سرعت
قلنه‌رق مقررات واقعه علی العجله امضا ایدلدی (۹ حزیران) قونغره‌نك مدت
انعقادیه‌سی یدی ماه سورمشدر وتاریخ امضادن طقوز کون صکره واترلو غوغاسی
وقوع بولمشدر .

ویانه قونغره‌سنك محصول مساعیسی اولان معاهدات عمومیه‌نك احکام
ملکیه‌سی بروجه آتی تلخیص اولنور : فرانسه ناپولئونك فتوحات جسیمه‌سنی
کاملاً غائب ایده‌رك ۱۷۹۲ سنه‌سنده‌کی حدودینه تنزل ایتدی. انکلتره‌نك دلخواهی
وجهله هانوره قراللغی تأسیس وتوسیع واورانژ خاندانـنك تحت حکومتنده
اوله‌رق بلچیقانك الحاقیله ندرلانده (فلمنك) قراللغی تشکیل اولندی . ساقسونیا
قراللغی ابقا اولندی ایسه‌ده الکاسنك ایکی خمسی قدری پروسیایه اعطا ایدلدی .
پروسیا اك زیاده مستفید اولدی دانیمارقه‌دن پومرانیا ایالتنی وناپولئونك قرداشنه
قراللقله اعطا ایلدیکی وستفالیا قطعه‌سنی وراین اراضیسنك برقسم معمورینی
(قولونیا ، قوبلنج ، تره وقلعه‌لریله برابر) وساقسونیانك ایکی خمسنی ولهستاندن
پوزه‌ن ایالتنی الدقدن ماعدا المانیا ملوك متجاوره‌سیله مبادلهٔ ممالك ایلیه‌رك شکل جغرا.
فیسنه رابطه ویردی. باویرایه قدیم پالاتینا کشوری (راین باویراسی) الحاقیله پروسیا
ایله مشترکاً نوعما راین خطنك محافظه‌سنه مأمور ایدلدی . دانیمارقه دخی اقتضابه
اوغرایوب پومرانیا ایالتنی پروسیایه ونوروچ قطعه‌سنی اسوچه ترك ایتمکه مجبور
اولدی . مقدملری اسوچ قرالنك مالکانه‌سندن ایکن روسیه‌یه کچمش اولان
فنلانده قطعه‌سی صاحب جدیدنده ابقا اولندی . پوزه‌ن ایالتی پروسیه‌یه چیقارلدقدن
صکره لهستانی افکار وآمال ملیه‌یه موافق قوانین مخصوصه ایله اداره اولنور
بر قرالیت مستقله شکلنه قویه‌جغنی چار برنجی علکساندر تعهد ایتدی ولهستان
ملحقاتندن قراقوه‌ده دخی آیروجه بر جمهوریت مستقله تشکیل قلندی . ایتالیاده
ونه‌سیا ولومباردیا قطعه‌لری یعنی پو نهری سطح مائلی بوناپارطدن اول اولدیغی کبی
ینه آوستریایه وپیه‌مون مع ساردنیا حکومتی قرال سابقنه وناپولی مع سجلیا قراللغی
ناپولئونك انشته‌سی موورادن نزع ایله حکمدار سابقنه اعاده قلنه‌رق پارم وپله‌ژانس
دوقه‌لقلری ناپولئونك زوجه‌سی ماری لوئیزه اعطا ولغاسیون تعبیر اولنان قطعه‌لر
پاپا مالکانه‌سنه ادخال قلندی . اسویچره‌یه فرانسه‌دن اوچ قانطون دها علاوه

قلنه‌رق کفالت دولیه ایله بیطرفلغی تصدیق ایدلدی . اسپانیا وپورتکیز حال سابقلری وجهله قراللرینه تسلیم اولندی .

المانیا حقنده هیچ بر خیرلی قرار ویریله‌مدی اك اول خاطره کلن تدبیر آلمانیایی توحید ایتمك واك قابل اجرا کبی کورینان صورت حکومات شمالیه‌دن وحکومات جنوبیه‌دن برر ترکیب یاپه‌رق اولکی‌یی پروسیانك وایکنجی‌یی آوستریانك زیر نفوذ وحاکمیتنه وضع ایلمك ایسه‌ده قونغره اوروپانك مرکزنده بویله طوپلی قوتلر وجود بولمسنه یناشمیوب حکوماتك استقلالیت داخلیه‌لرینی وقایه ایلدی . وناپولئونك تشکیل ایتدیردیکی « راین هیئت متفقه‌سنه » [۱] بدل « جرمانیا هیئت متفقه‌سی » نامیله [۲] آلمانیا حکوماتی ینه توحید اولنمش برهیئت مشترکه شکلنی محافظه ایدوب امور معظمه ومشترکه‌نك تمشیتی ونظامات عادیه‌نك تنظیمی ایچون ملوك وحکامك مرخصلرندن برمجلس عمومی Diète تشکیلی طریقیله مناسبات اتحادیه‌لرینك تأمینی چاره‌سنی دوشوندی . بورابطهٔ اتحادیه پموق ایپلکندن دها ضعیف ایدی . هر حکومتده ملت وکیللرندن مرکب مجالسك تشکیل قلنه‌جغی متن معاهده‌ده موعود ایسه‌ده عموم آلمان ملتنك بر پارلمنتوسی یوغیدی . شو قدرکه ۱۷۸۹ تاریخندن اول آلمانیاده حق حاکمیته مالك بش التی یوز پرنس تعداد اولنور ایکن شمدی حکوماتك عددی اوتوز سکزه تنزیل ایدلمش ایدی .

اشبو خلاصه‌دن مستبان اوله‌جغی اوزره قونغره‌دن حاصل اولان نتایج ایلك امیدلر درجه‌سنده پارلاق دکل ایدی . موازنهٔ اوروپا مادهٔ مهمه‌سی استحصال ایدیله‌میوب قونغره غربده بحراً انکلتره‌نك وشرقده براً روسیه‌نك سطوت آتیه لرینی تحدید ایده‌جك وسائل بوله‌مدیغی کبی کثرت احتیاطدن اوروپای وسطی‌یی تفرقه واغتشاش حالنده براقدی وحقوق عمومیه‌یی پایمال ایلیه‌رك علی طرفکیر- لکی وحکم کیفی‌یی تصدیق دولی تحتنه آلمغله آنلره برمشروعیت رنکی ویرمش اولدی . « مبادله ومقاسمهٔ ممالك وملك بازارکاهی » اولان اشبو قونغره اسرای زنجیه‌نك منع بیع وشراسی و برقاچ دولت اولکه‌سندن جریان ایدن انهار اوزرنده سیر سفائنك سربستلکی قواعدندن ماعدا احکام اساسیه وضع ایده‌مدی .

دول متفقهٔ غالبه خصم مشترکی (ناپولئون) دفع ایتدکدن صکره روسیه امپراطورینك سوق وتشویقیله بر« اتفاق مقدس » عهدنامه‌سی امضا واعلان ایلدیلر

---

[۱] Confédération du Rhin. [۲] Confédération Germanique.

(٢٦ ايلول ١٨١٥) . بوعهد نامهٔ غريب كه بالذات برنجى علكسـاندرك كلك تسـويدندن چيقمشدر اولا حق تعالى حضرتلرينه حمد وثنادن صكره خرسـتيان مذهبنك فضائلنه دائر برمقدمهٔ بليغه‌يى حاوى اولوب بعده ملوك ممضيه (روسيه وآوسـتريا وپروسيا حكمدارلرى) كرك مملكتلرينك ادارهٔ داخليـه‌لرنده وكرك حكومات سائره ايله اوله‌جق مناسبات خارجيه‌لرنده بومذهبك احكام عادله ومقد ـ سه‌سنى اسـاس طانيغه بتون عالمى اشهاد ايليه‌رك قوياً عزم ايلدكلرينى و بينلرنده ذاتاً موجود اولان اخوت حقيقيه وغير مختلهٔ خرستيانيه حسبيله هر حال ومحلده برى برلرينه معاونت ومظاهرت ايتمكى ويكديكرينك تبعه‌سـنه يكوجود برملتـك (نصـارا) افرادى نظريله باقه‌رق آيرى غيرى معـامله ايتمه‌مكى متعهد اولدقلرينى ثبت وبيان ايتمشلر وملوك سـائره‌يى دخى عن صميم اتفـاق مقدسه داخل اولمغه دعوت ايلشلردر .

كليسانك تمنيات وتلقيناتنه بكزه‌يان بو يالديزلى سوزلرك لدنياتنه كنجه انقلاب كبيرك بوى لطيفيله نشئه‌ياب اولان ملتلر حريت ومشروطيت مطالباتيله حكومتلرى راحتسز ايده‌جكلرى قرائن احوالدن مستدل اولمغله حكمدارلر ملتلر عليهنه اتفاق ايديورلر وهر هانكيسنك اولكه‌سـنده برقيام حريت پرورانه وقوعه كلورسه آنى مشتركاً ازمكه بينلرنده متعهد اوليورلر ايدى. حتى تأييد عهد وميثاق ايچون ملوك مشـار اليهم تروپپاوده (تشرين اول ١٨٢٠)، لايبـاخ‌ده (كانون ثانى ١٨٢١)، وه‌رونه ده (تشرين اول ١٨٢٢) مكرراً قونغره‌لر عقدينـه مجبور اولمشـلردر . ١٧٩٣ ده فرانسـه ملت مجلسـنك كرسئ خطابتندن اعتلا ايدن « اخوت ملل » نظريه‌سنه قارشو شمديده « اخوت ملوك » اساسى قونلمشدر .

انكلتره دولتى اتفاق مقدسك معناى ظاهريسنى آكلايه‌مديغى ، دها طوغريسى تحتنده مسـتتر اولان مقصد اصـلى‌يى استشمام ايلديكى جهتله اتفاق مقدسه داخل اولمامشدى .

اوروپا دولتلرندن يالكز سلطنت سنيه ويانه قونغره‌سنه اشتراك ايتمه‌مش اولوب اتفاق مقدسـك شكل تحريريسى ومعناى لغويسى رجال دولتمزك خوشـنه كيتمامش ايدى .

حكمدارانك ملتلرك حقوقنه قارشو اشبو تصميماتى اومدقلرى مرتبه‌ده مثمر ومؤثر اولمامشدر .

بوربونلرك عودتی — ناپولئونك سقوطندن صکره فرانسـه تخت حکومتنه دعوت اولنان اون سکزنجی لوئی فرانسـه‌ده مدت مدیده‌دنبرو حکمفرما اولان بوربون Bourbon خاندان قدیمندن اولوب کیلیوتینده اکمال انفاس حیات ایدن (٢١ کانون ثانی ١٧٩٣) اون آلتنجی لوئینك برادری ایدی . فرانسه‌دن الك اول فرار ایدن متهجریندن اولوب آوستریا ، ایتالیا ، پروسیا ، روسیه ونهایت انکلتره‌یی طولاشـه‌رق افکار جدیده‌یی سوندرمك واصول استبداد سابقی اعاده ایتمك ایچون دول اجنبیه‌یی فرانسه‌یی استیلایه تشویق ایدنلرك وابتدا حکومت جمهوریه وصکره بوناپارت علیهنه اعمال مفاسـد ایله داخل مملکتده اختلالات خائنـانه وخونریزانه ایقاع ایلیانلرك وبر ایکی دفعه بالذات استعمال سلاح ایدنلرك پیشدارانندن ایدی . واقعا مقصدی حقوق قرالیه‌یی قورتارمق ایسـه‌ده اشبو حرکاتی نتیجه اعتباریله وطنی تذلیل وتخریبدن وملتنی نفاق واستیلا بلالرینه مبتلا ایتمکدن بشـقه بر شی دکل ایدی . قونوانسیون زماننده امثالی مثللو املاکی مصادره وبالجمله حقوقـندن محروم قلندقـدن ماعدا خائن وطن دیو مظهر لعن ودشـنام اولمشیدی .

اون آلتنجی لوئینك وزوجه‌سنك اتلافندن صکره یدی سکز یاشـنده بولنان اوغللری لوئی پارسـده حبس اولنوب قراللغك مؤبداً الغـاسی قراری اوزرینـه چوجغك افراد ملتـدن عدیله « بالدیری چیلاق » تربیه‌سی اخذ ایتمسی او زمانك حکومتجه بالتصویب سیمون اسمنده قوندره‌جیلقدن کله بر قبا حریف چوجغه مربی تعیین اولنمش وباقیمسزلقـدن وکدردن وصـیراجه‌دن یاوروجق هنوز اون یاشنده ایکن محبسده وفات ایتمشـیدی (حزیران ١٧٩٥) [١] متهجرین وقرالیت طرفدارلری وفرانسـه ایله حرب ایدن دولتلر فرانسـه‌ده تشکل ایدن حکومت جمهوریه‌یی تصـدیق ایتمدکلرندن آره‌لرنده بو چوجغـه اون یدنجی لوئی عنـوانی ویرمشلر ایدی .

اون یدنجی لوئینك وفاتی اوزرینه عموجه‌سی ، ممالك اجنبیه‌ده دور ابواب ایلدیکی صرده‌ده اون سکزنجی لوئی عنوانیله فرانسـه قراللغنی اعلان ایدوب ال

[١] بوچوجغك وفاتنده معاینه‌سنه وهویتنك تحققنه اعتنا اولنمدیغی جهتله حبسخانه‌دن قاچیرلدیغنه دائر صکره‌دن بر طاقم روایات شایع اولمش وحتی تواریخ مختلفه‌ده اون یدنجی لوئی اولمق ادعاسیله بر خیلی اشخاص ظهور ایدوب فرانسه قراللغنی دعوایه قالقشمشدر .

آلتندن فرانسـه‌ده انتریقه چویرمکدن وطرفدار طوپلامقدن خالی قالمامشیدی . ناپولئونك شعشـعهٔ عظمیتله سینمش ایکن موسـقوه رجعتی متعـاقب انکلتره‌ده مأیوساً اقامت ایتدیکی انزو اخانه‌سنده باشنی قالدیروب نتایج حادثاته نکران اولدی وسوق طالع کندینی مقام قرالی‌یه اصعاد ونیل امل ایله کامیاب ایتدی . وقتـا که ناپولئونك برنجی اسـتعفاسی اوزرینه طـالیرانك وملوك متفقه‌نك دلالتیله پارسـه کاوب سریر حکومته جلوس ایتـدی ، وقتیله فرانسـه‌دن قوغیـلان متهجرلر، مرتجع پاپاسلر ، قدیم زادکان دوکونتیلری ، اصول عتیقه غیرتکشـلری سوری ایله آرقه‌سـندن طور مظفرانه ایله فرانسـه‌یه کیردیلر وقرالك اطرافنی آلدیلر . مظفریتی اسـتحصال ایدن کندولری اولمیوب خاك وطنی چیکنیان وملتك شرف وحیثیتی آیاقلر آلتنه آلان دشمن اردولری ایدی . دشمن سـونکولرینك سایهٔ صحابتنده موفق اولان بویادکارلر وطنداشـلرینك یوزینه باقه‌مامق مقتضای مروت ایکن بلاعار وحیا مقامات دولتی اسـتیلا ودور اسـتبدادده اولدیغی کبی بی محابا آتوب طوتمغه آغاز ایتـدیلر . بونلر ایچون دور انقلاب ودور ایمپراطوری انکار واو دورلرده فرانسه هرنه یاپمش ایسه نامشروع ولغو عد اولنور ایدی. قرال اون طقوزنجی سال حکومتی دیو تاریخ وضع ایلیور ایدی .

اول باول شـکل حکومتك تعیینی لازمکلوب اون سـکزنجی لوئی‌یی قراللغه دعوت ایدن معهود سناتو مجلسی مشروطیت معتدله اساسی اوزرینه برقانون اساسی تنظیم ایلیه‌رك قرالك قبول واراده‌سـنه عرض ایلدی قرال ایسه مشروطیت فلان دیکلمیوب اجدادینـك میراثی اولان تاج وتختی ملك خاصی کبی عد ایدر ومن قبل الرحمن کندینه ودیعـه اولان ملك وملتك اداره‌سی ید مؤیدینه محول اولوب قریحه الهامندن صـدور ایده‌جك نظامات وارادات ایله سـعادت وسلامت ملت ومملکتی تأمین ایتمك دعواسندن واز کچمز ایدی . کلیسا نزدنده حقوق مقدسه‌سی مصدق ومؤید ایدی . برملت که عصرلرجـه بولاقلری استماع ایله دمکذار اولمش وآجی تجربه‌لرینی طاتمش واسـتحصال حقوق وحریت ایچون اون سـنه متمادیا جانسپارانه اوغراشه‌رق داخلاً وخارجاً یوز بیکلرله قان دوکمشدر ، آرتق اصول مردودهٔ مطلقه‌یه رجوع ایده‌میه‌جکی ، کلیسـانك تلقینـاتنه قولاق آصمیه‌جغی، حقوق سیاسیه‌سنی اللذن قاپدرمیه‌جغی عقول بسیطه اصحابی نزدنده‌بیله بدیهی اولان حقائقدن ایدی . لکن نه‌قرال ونه اطرافـده طوپلانان «عودتیلر» بوحکمتی ،

بوحقیقتی تقدیر ایده‌میورلر ایدی . بونلر انقلاب کبیرك اوزاقدن سیرجیسی کبی طوروب اوفورطنه‌نك نه کبی تحولات اجتماعیه وسیاسیه وجوده کتیردیکنی کویا کورمامشلر ایدی . زادکان ورهبان فرانسه‌یه دونجه خانه‌سندن یکرمی ایکی سنه مهجور اولوبده غیبوبتنده برطاقم نابکارلر فضولی اوله‌رق ایچروکیروب اشیایی طاغتمشلر فرضیه سنه ذاهب اولمغله هرشیئی اسکی یرینه قویمغه تشبث ایتمشلر و « قدیم قدمی اوزرینه ترك اولنور » قاعدهٔ حقوقیه‌سنه حرز جان کبی صارلمشلر ایدی . ماضی‌یه، عنعنات تاریخیه‌یه استناد ایدرلر فقط درس وعبرت آلمق وتغیر زمانه کوره اصلاح حال ایتمك ایچون دکل بلکه انلری تمامیله اعاده واحیا ایتمك ایچون ایدی . بوقدر غفلت ، بو مرتبه تجاهل کندولرینی ملت ایچنده « عجمی اجنبی » ظن وعد ایتدیرییور ایدی .

پارسك اشغالنده طالیران قوناغنده مسافر اولان چار برنجی آلکساندر مزاج زمانه واقف وفرانسز ملتنك بلا مشروطیت اداره اولنه‌میه‌جغنی تقدر وعارف اولوب بدایت سفردنبرو فرانسز ملتنه خیر خواهلق وصرف ناپولئونك شخصنه دشمنلق اوضاعنی طاقنمش اولدیغندن اون سکزنجی لوئی‌یه بر اصول مشروطیت تأسیسنی توصیه ایتمش ویندیکی ملتك بو صورتله دخی ممتدارلغنی قزانمشدر . بو توصیه اوزرینه فرانسه قرالی جملهٔ عنایاتندن اولمق اوزره قریحه‌دن صادر اولان مشروطیت فرمانیله [١] تبعه‌یه حقوق بخش اولمشدر (٤ حزیران ١٨١٤) بو مشروطیت اقتضاسنجه قوهٔ تشریعیه ایکی مجلسه تودیع اولنه‌رق مجلس اعیان [٢] اعضاسی قرال طرفندن نصب اولنمق وحریت شخصیه ، حق مساوات، سربستیٔ مطبوعات ومذاهب ، حق تملك ، مسئولیت وکلا ، استقلال محاکم اساسلری ودیون عمومیه وقدیم وجدید زادکانلق رتب وتخصیصاتنك ومراتب عسکریه‌نك ابقاسی تأمین اولنمشدر .

لکن عودتیلر واصول مطلقه طرفدارلری خشنود اولمیوب متهجرین دیار اجنبیه‌ده‌کی خدماتندن (یعنی وطنلری علیهنه) طولایی مظهر مکافات وجمهوریت وایمپراطورلق دورینك کزیدهٔ رجالی دوچار حقارات اولمغه باشلایوب املاك میریه‌نك (کبرا ومتهجریندن مصادره اولنان) صاتون آلانلردن استردادیله صاحب اوللرینه اعاده‌سی کبی اورته‌لغه بر کفتکو یاییلدیغندن اهالی‌یه برعظیم هیجان دوشه‌رك

[١] La charte octroyée. — [٢] Chambre des Pairs.

نظرلر البا اطه‌سنه توجه ایتمش وناپولئون بو توجهدن بالاستفاده فرانسه‌یه نزول ایله حکومت «صد روزه» یی قورمشیدی . واترلو محاربه‌سندن صکره کندوسی سنت‌الن جزیره‌سنه اجلا واون سکزنجی لوئی بلچیقادن بالعوده دفعهٔ ثانیه اوله‌رق سریر قرالی‌یه اعلا قلنمشیدی . پارسده ملوک متفقه ایله عقد ایلدیکی معاهده‌ده فرانسه ، یکرمی بش سنه اولکی حدودینه تنزله وکلیتلو تضمینات حربیه تأدیه‌سنه وختام تأدیه‌یه قدر (بش سنه) ولایات عدیده‌نك اشغال عسکری آلتنده قالمه‌سنه محکوم اولمش یعنی ویانه قونغره‌سنك ثقلت شرائطی بر درجه دها آغیر-لاشمشیدی . ناپولئونك یرینه اون سکزنجی لوئی‌یی اقامه ایدن اجنبی قوای عسکریه‌سی فرانسه‌یه نقدر خدمت ایتدیکی بوندن دخی مستبان اولور .

اجنبیلرك ظلال سیوفی آلتنده فرانسه قراللغنه نائل اولان اون سکزنجی لوئی دور سابقدن انتقام آلمق پولتیقه‌سیله ایشه باشلامشدر . «سد تجارت» اصولنك رفع واغوندن طولایی معمولات اجنبیه‌نك کلیتله فرانسه‌یه دخولی امتعهٔ داخلیه‌یه شدتلی بر رقابت قپوسی آچدیغندن آلتی یدی سنه‌دنبرو اصول مذکوره‌دن بالاستفاده ایشلرینه پك زیاده وسعت ویرمش اولان بر چوق فابر-یقه‌لر وبیوك تجارتخانه‌لر طیانه‌میه‌رق انقراض وافلاسه اوغرادیغی کبی دیکر طرفدن اسکله‌لرك مسدودیتندن وسفائن تجاریه‌نك انکلیز قورقوسندن معطلیتندن واوفاق تجارتك کسادندن متضرر اولان اصناف طاقمی بردنبره شیماره‌رق مسبب عد ایتدکاری ناپولئونك طرفدارلرینه اظهار خصومته واموال واملاکنی تاراج وتخریبه وولایاتده وخصوصیله جهت جنوبیه‌ده ایقاع اغتشاشاته ابتدار ایله شو تحول اقتصادی یوزندن مملکتده کوناکون راحتسزلقلر پیدا اولمشدر . ناپولئونك افنا آت عسکریه‌سندن ماتم ایتمك عائله قالمدیغی جهتله بونلرك تأثراتنه قرالیت غیر تکشلرینك احتراصات پولتیقیه وتشویقات غرضکارانه‌سی منضم اوله‌رق رجال سابقه‌نك اموالنه تعرض ایله اکتفا اولنمیوب چوق یرلرده حیاتلرینه‌ده قصد اولنمشدر . تسکین شورش وظیفه‌سیله مکلف اولان حکومت بالعکس آتش نفاقه مروحه جنبان اوله‌رق کندی طرفندن اسامی جدوللری تنظیمیله دور صد روزه‌ده ناپولئونه تمایل ایدن امرای عسکریه‌یی دیوان حربلره سوق ایلدیکی جهتله اهالینك اتلاف ایتدیکی کساندن ماعدا بالمحاکمه اعداملرك توالیسی افکار عمومیه‌یی وسوسه‌یه دوشورمشدر . بو میانده مارشال نه‌ی ك قورشونه

دیزلمسی [۱] بوربونلر ایچون ناقابل عفو بر خطا اولوب قلب ملتده اونولماز بر جریحه آچمشدر .

فرانسه‌ده نوظهور ایکی فرقه غایتله نفوذلی وقورقولی ایدی . بونلرك برنجیسی قرالیتك مفرط طرفدارانی اولوب Ultra-Royalistes اکثریت اوزره اسکی متهجریندن عبارت ایدی . یکرمی یکرمی ایکی سنه اجنبیلره آبرو دوکه‌رك حقلرینی وقایه ایچون سرسریانه وسفیلانه عمر کچیرمش اولان بوذوات فرانسه‌ده قالمش و« حقوق آدمی » تبیین وتأسیس واحکامنه مطاوعت ایتمش بولنانلره قارشو یورکارنده

---

[۱] نه‌ی بر فقیر قوغاجینك اوغلی اولوب مشیر، دوق وپرنس Prince de la Moskowa رتبه‌لرینی وبوربونلرك عودتنده مجلس اعیان اعضالغنی احراز ایلمش ایدی عمری غوغالرده کچوب قلوب انتریقه‌لرینه بیکانه قالدیغندن شجاعت عسکریه‌سی نسبتنده حصافت ومتانت سیاسیه‌یه مالك اوله‌مامش وناپولئونك سقوطی وبوربونلرك عودتی پاطیردیلرنده اطرادسز ومتلون بر مسلك ایدنمش ایدی خصوصیله ناپولئونك البا اطه‌سندن فرانسه قییلرینه نزولنده قرال اون سکزنجی لوئی طرفندن امر مدافعه‌یه مأمور قلنمش وقورسیقه توریدیسنی طوتوب برتیمور قفس ایچنده حضور قرالی‌یه کتیرمکی وعد ایلمش ایکن قراله ویردیکی پیمان صداقتی بر دقیقه‌ده اونوده‌رق وحقوق قدیمه‌یه وناپولئونك جاذبه‌سنه طایانه‌میه‌رق معیتنده‌کی فرقهٔ عسکریه ایله برابر انك طرفنه میل ایدیویرمش ایدی . واترلو مغلوبیتی وبوربونلرك ثانیاً فرانسه تختنه عودتی اوزرینه نه‌ی دوچار مجازاة اوله‌جغنی بیلدیکی حالده جانب حکومت جدیده‌دن اعلان اولنان عفو عمومی‌یه اعتماداً فرانسه‌دن فرار ایتمیوب فقط اعتمادی بوشه چیقه‌رق توقیف ودیوان حربه سوق اولنمش ایدی . مارشال مونسه‌ی Moncey ریاستنده تشکیل قلنان دیوان حرب نه‌ی کبی بردلاور عسکری محاکمه‌یی حدناشناسلق عد ایله عدم صلاحیت بیان ایلمسی اوزرینه (بوندن طولایی مونسه‌ی اوچ آی حبس اولنمشدر) محاکمه‌سی دیوان عالیه یعنی منسوب اولدیغی هیئت اعیانه حواله اولنمش ومرتجعلر ومتهجرلردن مرکب اولان دیوان عالی مشار الیه حقنده اعدام حکمی ویرمشدر . زوجه‌سی تبدیل وتخفیف جزاسی ایچون فریاد وتضرع ایلمش ایسه‌ده قرال آلدیرمیوب ایرتسی کون پارسك بر مجرا محلنده قورشونه دیزلمشدر . تفنکلرینی حاضرلیان اونباشی طاقمنه « عسکر ! طوغری قلبه. آرش » قومانداسنی ویره‌رك فرانسه‌نك الی یوم القیام مدار افتخاری اولان بر یکیت فرانسز قورشونلریله افنا ایدلمشدر . اولزمان اجنبی اردولری هنوز فرانسه‌یی ترك ایتمامش اولوب آنلره قارشو وآنلرك قییه‌میه‌جنی بر بهادرك اغراض خصوصیه اوغرینه فدا اولمسی بتون ملته باعث تأثر وتأسف عظیم اولمشدر . واقعا نه‌ی قباحتلی ایدی قراله ویردیکی سوزدن نکول ایله صداقتسزلك کوسترمش ایدی لکن وطنك الك فداکار حارساندن اولدیغنه شبهه یوق ایدی سنی قرق التی اولوب اورولدیغی موقعه مؤخراً بر هیکلی رکز ایدلمشدر . مشارالیهك ائتلافی ملتك بر درلو خاطرندن چیقمامش واون بش سنه صکره بوربونلرك فرانسه‌دن طردینه تأثیری اولمشدر .

طولوب طاشان غيظ وكينى كتم وتسكين ايده‌ميه‌رك درخت حريتى كوكندن قلع ايتمكى كندولرينه غايت محق بر وظيفه عد ايدرلر ومخالفتده بولنه‌جقلرى خائن تسميه‌سيله حقلرنده زندان وكورك وزنجير وجلاد ايله معامله اولنمليدر ديوولوله انداز اولورلر ايدى . بونلر عادتا انتقام مجنونلرى ايدى .

ايكنجى فرقه قونغره غاسيون Congrégation يعنى جمعيت رهبانيه ايدى . وارستهٔ قيد تفصيل اولديغى اوزره ترقيات علميه‌يه ، انكشاف حق وحقيقته ، كشايش اذهانه ممانعت ايتمكله قتوليك كليساسى قرون وسطاده حكومات استبداديه‌يه بيوك خدمتلر ايتمش وحتى اعوام تعصب وجاهليتده حكومتلرى بيله كنديسنه سرفرو قيلمش اولوب ظلمت جهل ونادانى‌يى ادامه وسالكين شهراه حقيقتى وحرانديشلرى اعتقادسزلق-ايله اخافه ايليه‌رك ساده دلان ناسه هر سوزينى امر الهى كبى يوريتديكى وبو سايه‌ده عظيم نفوذ وقوت وجسيم املاك وثروت ايدنديكى كبى قارشوسنده‌كى حكومتى كنددن قوتلى كورنجه درحال عكس خرام وجدالوزانغى ترك ايله صورت انقياد وتبصبص ارائه ومع مافيه ال آلتندن تلقينات معتاده‌سنه دوام ايتمش وعقلنى باشنه آلان وملتلرنده استعداد كورن حكومتلر هيئت روحانيه‌نك تأثيرات شريرانه‌سندن توقى ايله برابر تأييد نفوذ جسمانى‌يه بوهيئتك نه بيوك ياردمى اوله‌جغنى تقدير ايليه‌رك وقع وحيثيتنك وتخصيصات ومنافع نقديه‌سنك تزييديله آنى مقاصدينه واسطه وآلات كبى قوللانمشلردر . برنجى ناپوليون پاپايى رومادن قالديروب فرانسه‌يه كتيردكدن صكره استفاده يولنى قاچيرديغنه حيفلانه‌رق سنت الن خاطراتنده ديركه پاپايى اعزاز واكرام ايله فرانسه‌ده آليقويمق نه كوزل اولور ايدى؛ فرانسه هم سلطنت عالمك وهم دولت كنيسائيه‌نك مركزى اوله‌رق دلفريب بروضعيت آلور وبرالده سياست قامچيسى وبرالده كنيسا ديزكينى اولنجه ، ملتلرى قوزى كبى رام ايتمك نه قدر قولايلاشور ايدى . »

وبرده بسمارقك ، قتوليك كليساسى آلمانيا اردوسندن منتظمدر ديديكى كبى جزويتلر وامثالى طرق رهبانيه « موكب يسوئى » نامى تحتنده غايتله مرتب ومنتظم اولوب نظامنامه‌لرى موجبنجه ضابطان وافرادى پاپالغك يعنى حضرت عيسى عليه‌السلامك وكالتى مقامنك ترفيع شكوه وعظمتنه ازدل وجان چاليشمق وبواوغورده هردرلو وسائطى (مهياتى بيله) استعمال ايتمك ايله مكلف ايدى . بوطريقلرك

ترتیبات وتزویرات خفیه‌لرندن بر آره‌لق فرانسه قراللری بیله اورکه‌رك حدود ممالکدن طرد ایتمشلر ایدی .

ایشته بونلر اون صکزنجی لوئی دورنده کیزلی کیزلی وکلیتله فرانسه‌یه صو - قولوب حکومت قرالیه‌نك طرح افکن مطلقیت اولمسی وافکار جدیده‌نك امحا وازاله‌سی وسیما قوهٔ روحانیه‌نك قوهٔ جسمانیه یاننده بر موقع طوتمسی خصوصنده سالف الذکر برنجی فرقه رجالیله همدست تعاون ووفاق اولمشلر ایدی . هیئت وکلایه برده امور روحانیه ناظری کیرمش ایدی . قونغره غاسیون مقصده وصول ایچون تربیهٔ شبانك قدیمده اولدیغی کبی ید امانته تسلیم اولنمسی یعنی مکتبلرك باشی بوزوق معلملرندن قورتارلمسی دعواسنی اقامه‌یه حاضرلنیور ایدی . ولایاتده پاپاسلر کلیسا اوقاف مضبوطه‌سنی صاتون آلان اهالی‌یی « عفو ذنوبدن » محروم براقه‌رق دیندار آدملری توهیم ایلیور ایدی . والحاصل بو ایکی فرقه امتیازات عتیقه‌یی اعاده وفرانسه‌یی بر ایکی یوز سنه کیرویه ارجاع ایچون توحید غیرت وهمت ایلمش ایدی .

حالبوکه مذهب ودیانته کیمسه برشی دیمیوب وهرکس کلیساسنه وعبادتنه دوامی جانه منت بیلوب کوجه کیدن واعتراض اولنان مسئله هیئت رهبانك وظیفه‌سی خارجنده مصالح ملکیه واداریه‌یه مداخله‌سی وعامه‌نك مضرتنه خادم اولان انتریقه‌لر ایچنده ییلان کبی یووارلنمسی ایدی . ایشته بوندن ناشی ملل قتولیکیه‌ده خرستیانلق ودیندارلق بشقه پاپاس طرفدارلغی Cléricalisme بشقه شیلردر .

معاملات بشریه‌ده عکس‌العمل ظهوری طبیعی اولمغله بوکیزلی جنود یسوئیه‌یه قارشو خفی اختلال قومیته‌لری تشکل ایتمکه باشلیوب صکره‌لری ایتالیاده وممالك سائره‌ده دال بوداق صالیویرن « قاربو ناری » جمعیتی او وقت ایشه بدء ایتمش وشوراده بوراده ایقاع مفاسد وجنایات ایله حکومته برخائله آچمشدر .

قرالك ذریتی اولمیوب برادر وولی عهدی بولنان قونت دارتوا Comte d'Arto's بو ایکی فرقهٔ متحد المسلکك سرامدانندن ومرتجعلرك اك قویو تفریطپرورانندن ایدی .

بو ایکی فرقهٔ مدهشه‌نك مادوننده ایکی فرقهٔ سیاسیه دها وجود بولمش ایدی . بری معتدل قرالیت طرفدارانی اولوب بونلر حقوق قرالینك حقوق ملته فائق اولدیغنه معتقد اولمغله برابر « مشروطیت فرمانی » احکامنك تمامیٔ مرعیتی التزام

ايليه‌رك قراللغى مشروطيته آلشديرمق وملى قراليت ايله باريشديرمق غيرتنده ايديلر . ديكرى «مجردين» Indépendants نامى آلتنده طوپلانان اصل مشروطيت طرفكيرانى وجمهوريت وايمپراطورلق دورلرينك بقيهٔ رجالى ايدى .

هرفرقه‌نك واسطهٔ نشر افكارى اولمق اوزره متعدد غزته‌لرى اولوب كندى نقطهٔ نظرلرينى حقلى كوسترمك ايچون مناقشات ايدرلر ايسه‌ده مؤخراً سانسور اصولنك وضعندن وهر ايالت مركزنده برديوان عرفى تشكيل قلنمسندن طولايى دردنجى فرقه سكوته مجبور ايدلمشدر . فرق ثلثهٔ سائره هيأت تشريعيه‌ده متفقانه رأى ويردكارندن اكثريت عظيمه صاحبى اولمغله حكومت افعال واجرا آتنه بونلرك افكارينى دستور تطبيق ايتمشدر .

ايالات مركزلرنده اوچ سنه مدتله برر ديوان عرفى Cours prévôtales تشكيل اولنه‌رق جرائم سياسيه اربابنى وحريت بولاشيغى ايله متهم اولان كيمسه‌لرى صورت غير علنيه‌ده محاكمه ايدرلر وحكملرى قابل استيناف وتميز اولميوب حكمدارك تخفيف جزا حقنى منع ايليه بيليرلر ايدى . اعدام جزالرينى يكرمى درت ساعت ظرفنده اجرايه صلاحيتدار ايديلر ايجابنده مركز ولايتدن ماحقاته دخى كيدرلر ايدى. اصول محاكمه قانونه ومتهملرك مدافعهٔ حقوق ايچون استعماله صلاحيتلرى اولان وسائط قانونيه‌يه عدم رعايتلرى وويردكارى حكملرك شدتيله اشبو ديوان عرفيلر تاريخده سوء شهرت براقمشدر .

والحاصل انقلابك يرينه ارتجاع قائم وافراط تفريطه منقلب اولمغله ملت «ايواه بو بازيچه‌ده بزلر ينه ياندق ✽ زيرا كه زيان اورته‌ده بيلمم نه قزاندق» بيتنك مآلنه ماصدق بر حاله دوشمش ايدى . انقلابك اك دهشتلى ايامنده خلقى توحيش وتنفير ايدن اجراآت خونين شمدى مشروعيت نامى تحتنده جريان ايدرك فرانسزلرك بدايت انقلابده اتخاذ ايلدكارى اوچ رنكلى بايراق يرينه قراللق طرازى اولان اسكى بياض بايراق قائم اولمغين بو دور، دهشت خونينك ضدى اوله‌رق «دهشت بيضا» Terreur blanche تسميه اولنمش ودهشت بيضا اعتساف وبيدادده سلفندن كيرو قالمامشدر .

حق انتخابه مالك اولمق ايچون سنوى بيك فرانق راده‌سنده ويركو ويرمك مشروط اولديغندن اوتوز ميليون نفوسده منتخبلرك عددى يوزبيك كشى‌يه تنزل ايلديكى جهتله مبعوثانك وكالت مليه‌يى بحق حائز اولمديغى اقليت فرقه‌سى

طرفندن وردزبان تعریض اولمسی انتخاب قانوننك تعدیلنی دور مذكورك مشاغل مهمه ومتوالیه‌سی صره‌سنه قویمش وامر انتخابی برقاچ قالبه دوكمشدر. بوصورتله انتخاب اولنان مبعوثان بتون فرق ثلثه‌یه منسوب بولنمغله ملت مجلسنك طور ارتجاعیسی قرالك بیله خوشنه كیتمامش وبر ایكی دفعه طاغیدلمشدر .

ولی عهد حكومت قونت د'ارتوانك مخدومی دوق ده « بەرری » Berri كیجه تیاترودن چیقاركن بر عمله طرفندن شیش ایله قتل اولنمغله (١٣ شباط ١٨٢٠)، قاتل طوتیلوب هر نقدر هیچ بر قومیته‌یه منسوب اولمدیغنی و بوربون خاندانك كوكنی قازیمق ایچون فعل قتلی اجرا ایلدیكنی بیان ایلمش ایسه‌ده تفریطپروران پك زیاده تهیج ایدوب پرنسك قاتلی دست حریتدر دیو تضییقات پولتیقه‌سنی بر قاتدها تشدید ایلدیلر . ایرتسی سنه ناپولئونك سنت النده وفاتی خبری كله‌رك تفریطجیلرك تضییقات وتهیجاتنه مقابل افكار عمومیه‌ده بر غلیان حاصل اولدی ناپولئون كل معاینیله برابر دیریلوب كاسه فرانسز ملتی كندینه درت ال ایله صاریله‌جغی جای اشتباه دكل ایدی .

بو هنكامده اون سكزنجی لوئی وفات ایتدی (١٦ ایلول ١٨٢٤) . یاشلی وملجم وعلل واسقام ایله راحتسز اولدیغندن مصالح دولت ایله مشغول اوله‌مامش ایسه‌ده طرفدارلرندن زیاده احوال عمومیه‌یه واقف اولمغله برادرینه تعدیل مسلك ایتمسنی وایجاب زمانه اویمسنی نصیحت ایلشیدی . اونجی شارل عنوانیله یرینه چكن قونت د'ارتوا ایسه غلاة مرتجعه‌دن اولوب ١٧٨٩ تاریخندنبرو نه برشی اوكرنمش ونه برشی اونوتمش ایدی ، او تاریخده نه ایسه ینه او ایدی . حق حكمداری‌یی حقوق لاهوتیه‌دن Droit divin عد ایلدیكی جهتله نزدنده مشروطیت بی اصل بر انكلیز مقلدلكندن عبارت ایدی . جلوسیله برابر برطاقم قوانین ارتجاعیه تنظیم ایتدیره‌رك قوهٔ تشریعیه‌یه تكلیف ایتمش وهیئتین تشریعیه‌نك اكثریتی مساعد اولمغله قوانین مذكوره تعدیلات جزئیه ایله قبول وتصدیق قلنمشیدی . ازان جمله متهجرینه مصادره اولنان املاكرندن طولایی بر ملیار فرانق تضمینات ویرلمسی ، هتك دیانت قانونی [١] ؛ اصول توارثده حق اكبریتك اعاده‌سی [٢]،

---

[١] هتك دیانت قانونی Loi du sacrilège قرون وسطاده جاری اولان قوانیندن اولوب بوقانون اقتضاسنجه كلیسالرده آشكاره سرقته اجتسار ایدنلر و « كأس مقدسی » تحقیر

مطبوعات ومكتوباتده سانسور اصولنك وضعى ، غاردناسيونالك طاغيلدلمسى [٣] قرالك نيات معلومه‌سنه برر براعت استهلال ايدى .

مجلس مبعوثان واعيانده اقليت فرقه‌سى اقل قليل ايسه‌ده هر برى « واحد كألف » ارباب طلاقت وحميتدن اولمغله اشبو قانونلرك مذاكره‌سنده وار قوتلريله مخالفت ايتمشلر ويوركلرندن قوپان صداى حقيقت افكار عموميه‌يى كركى كبى صارصمش ومعتدل قراليت طرفدارانىنك بر چوغيده آنلره قاتيشمش ايدى . هتك ديانت قانوننده معتقد وديندار آدملربيله متحير ومتوحش اولوب آثار قلميه‌سيله عالم نصرانيتده برشهرت مخصوصه قزانمش اولان شاتو بريان قانونك شدتله عليهنده بولنمشيدى . سربستئ مطبوعاتى تحديد ايدن قانون ايچون قازيميرپه‌ريه Casimir Périer « بوقانونى بر ماده ايله خلاصه ايتمك دها صوابدر . ماده ١ : مطبعه‌جيلق فرانسه‌ده لغو و بلچيقايه نقل اولنمشدر منفعتى حر ممالكتلره عائد در » ديمش ورووايه قوللار Royer Collard « فيما بعد نه محرر نه مطبعه نه غزته نه كتاب !... ازلده قانون خلقت بر خطا ايتمش انسانى حر وناطق اوله‌رق روى زمينه صالمش شمدى دها حكيمانه بر قانون اوخطايى تصحيح ايليور وآدمى حيوانيت مرتبهٔ معصومانه‌سنه ترفيع ايله بر بيوك خدمت ايدييور » سوزلريله انسانيت وعدالت نامنه بيان تأسف ايتمشدر . بوقانون قوهٔ تشريعيه‌دن كچيريله‌مامش ايدى .

مبعوثاندن جنرال فوا Foy كه خدمت عسكريه‌سنى فداكارانه ايفا ايلدكدن صكره اواخر عمرينى ملت مجلسنده ميلان ارتجاعى ايله مجاهده‌يه حصر ايلمش ايدى ٢٩ تشرين ثانى ١٨٢٥ ده وفات ايدوب يغمورك شدتنه رغماً جنازه‌سنده يوز بيك كشى حاضر اولمش وايتامى ايچون آچيلان اعانه دفترى بر قاچ كون

ايليانلر اعدام اولنه‌جق ايدى . « اوقونمش اتمكى » تحقير ايدنلر « والدكش » Parricide جزاسنه يعنى مع اشكنجه اعدامه مستحق اوله‌جق ايدى .

[٢] اصالت قديمه اصولنجه ميراث يالكز بيوك اوغله قاله‌رق امتيازلى صنفك بقاسنه وقوت بولسنه چاليشلمش ايدى . ديكر اولاد وراثتدن محروم براقيلوب بوده حقوق مساواته منافى ايدى .

[٣] غارد ناسيونال محافظ ملى معناسنه اولوب اهالينك اهل عرض طاقمنه سلاح ويرلمك صورتيله بدايت انقلابده تشكيل وتنظيم قلنمشدى . غاردناسيونالر سمت سمت ومحله محله طابورلره تقسيم اولنه‌رق لدى‌الايجاب سلاحنى قاپان اهالى طابور مركزينه طوپلانور وحقوق مشروطيتى مسلحاً مدافعه ايلر ايدى . غاردناسيونالك الغاسى او اثناده مشروطيتك الغاسيله توأم عد اولنمشدر .

ظرفنده بر ملیون فرانقلق بر یکون حاصل ایتمشدر . بو نمایش عظیم حکومت ایچون شایان نظر اولدیغی حالده اهمیتسز کچمشدر .

اوننجی شارل سنی ایلرولدکجه قونغره غاسیون ومطلقیت طرفنه تمایلی آرتمقده اولوب ١٨٢٩ اغستوسنده پرنس ده پولینیاق Polignac ریاستنده غلاة مرتجعه‌دن مرکب بر قبینه تشکیل ایلدی. قبینه افکار عمومیه‌ده تولید اوهام ایدرك مشروطیت ایچون بر تهلکه عد اولندی مجلس مبعوثان نطق افتتاحیٔ قرالی‌یه ایکییوز یکرمی بر رأی اکثریتله یازدیغی جوابنامه‌ده مصالح عامه‌نك حسن جریانی وکلای دولت ایله وکلای ملت ارەسنده آهنك وفاق ونظرك موجودیتنه متوقف اولدیغنی تصریح ایلدکدن صکره خاتمه‌سنی « صداقتمز وصمیمیتمز بو آهنكك موجود اولمدیغنی حضور حشمتانه‌کزه عرضه بزی محکوم ایلیور » سوزلریله کسدی . قرال حدت ایدوب مجلسی طاغتدی . انتخابات جدیده‌ده سالف‌الذکر ایکییوز یکرمی بر ذات ینه مبعوث اولدیغی کبی شوراده بوراده احرارانه اجتماعات وبیانات وقوعبوله‌رق ملتك قبینه‌دن شبهه‌لندیکی امارات کثیره ایله کورلدی . مجلس مبعوثان اغستوسك اوچنده (١٨٣٠) طوپلانه‌جق واحتمالکه قبینه‌یی تزذیل ایلیه‌جك ایدی جزایر اوزرینه سوق اولنان عسکرك مظفراً قلعه‌یه کیردیکی خبری اوائل تموزده پارسه کلمشیدی . شو مظفریتدن بالاستفاده قرال ووکلاسی پارلمنتونك اجتماعندن اول تصمیم ایلدکلری ضربهٔ مشروطیتی اورمغه قرار ویردیلر وطریق قانونیدن آیرلمدقلرینی اظهار ایچون مشروطیت فرمانئك اون دردنجی ماده‌سنی تأویل ایتدیلر مادهٔ مذکوره‌ده « قوانینك تطبیقاتی ودولتك امنیتی ایچون قرال تعلیمات وامرنامه‌لر یاپار » فقره‌سی مندرج اولمغله بو فقره‌یه استناداً اوننجی شارل هیئت وکلاده قرارکیر اولمش درت قطعه امرنامه‌یی تموزك (١٨٣٠) یکرمی التنجی کونی جریدهٔ رسمیه ایله اعلان ایتدردی .

امرنامه‌لردن بری سربستیٔ مطبوعاتی لغو ایدیور وغزته وکتب ورسائلك طبع ونشرینی استحصال رخصته تابع قیلیورایدی . ایکنجیسی مجلس مبعوثانی (طوپلانمه‌دن) طاغیدیور ایدی . اوچنجیسی انتخاب مبعوثان قانوننی تعدیل ومبعوثانك عددینی تنقیص وحق انتخابی تحدید وانتخاب پوصله لرینك علانیتنی امر ایلیور ایدی . دردنجیسی مجالس انتخابیه‌یی ١٣ ایلولده ومجلس جدید مبعوثانی

٢٨ ایلولده اجتماعه دعوت ایدیيور ایدی . بو امرنامه‌لرك تحتنده مستتر اولان مقصد هیچ کیمسه‌یه خفی دکل ایدی .

مادةً متضرر اولان هیئت مطبوعات درحال باشنك چاره‌سنی دوشوندی . غزته‌لر حکومتدن رخصت آلمغه ورخصت آلنجه‌یه قدر تعطیله مجبور اولدیغندن ارکان مطبوعات ناسیونال غزته‌سی اداره خانه‌سنده اجتماع ایله موسیو تیه‌ر طرفندن تسوید ایدیلان پروتستو نامه‌یی امضا وبیکلرله نسخه‌سنی طبع ایله نشر ایتدیلر . ناسیونال غزته‌سنك مطبعه‌سنی قپاتمق ودستکاهلرینی قیرمق اوزره امر آلان پولیسه مطبعه قپوسنده متجمع اهالی شدیداً ممانعت ایلدی . مطبعه‌لر عمله‌سیله صاحبلری ومؤلفین اره‌سنده یوم مذکورده دعوالر تحدث ایدوب ویا تصنیع اولنوب محکمه‌یه مراجعت قلندیغندن کرك محکمهٔ تجارت کرك محکمهٔ حقوق امرنامه‌لرك «مغایر فرمان مشروطیت» وبناءً علیه «غیر مشروع» اولدیغنه دائر کمال جسارتله اعلاملر ویردی . ایشسز قالان مطبعه‌لر عمله‌سی زقاقلره یاییله‌رق بث شکوایه واشعال فتیلهٔ فتنه‌یه مبادرت ایتمکله استعداد روزکار درحال برحریق خانمانسوز وقوعه کتیردی .

تموزك یکرمی یدنجی کونی بو صورتله مرور ایلدی ارکان مطبوعات وپارسده بولنان مبعوثلر مشروعیت دائره‌سنده حرکت ایتمکه وقانون مشروطیت احکامنه استناداً دفع هائلهٔ استبداده قرار ویرمشلر ایدی . فقط اوکون مارشال مارمونك Marmont پارس قوهٔ عسکریه‌سی قوماندانلغنه تعیین اولندیغی حوادثی شایع اولدی . مارشال مارمون امرنامه‌لری علناً تقبیح ایدنلردن ایسه‌ده اون آلتی سنه اول پارسی جنود اجنبیه‌یه تسلیم ایدن آدم اولمغله توجه عامه‌دن ساقط ایدی واسمنه بین‌العوام «خائن ومزور» صفاتی ترديف اولنور ایدی . بو حوادثدن خلق تشأم ایدوب زقاقلرده اوبك اوبك غلبه‌لکلر پیغلمغه باشلادی . قوهٔ مسلحه بونلری جبراً طاغیتمق ایستدی طاغیلمدیلر ایکی طرف استعمال سلاح ایتدی برقاچ کشی یاره‌لندی اهالینك غضب وشدتی آرتدی کیجه تکمیل فنارلر سوندیرلدی وبتون اهالی اسباب مقاومت استحضاریله تاصباح اوغراشدی مقاومت مشروعه ناچار مقاومت مسلحه‌یه منجر اولدی .

صباح اولدقده (٢٨ تموز) پارس شهری باریقاددن [١] کیرپی صیرتنه بکزه‌یور

[١] اختلال ایامنده اهالی قالدیرملری سوکه‌رك وطاشلرله برابرفوچی، یوك ارابه‌لری،

ایدی . قرالیتك بیاض بیراغنه مقابل هر طرفده اوچ رنكلی لوای ملی كشاد اولنمشیدی ارباب اختلالك هدفی قیندن دها بیوك مقام اولدیغی آكلاشیلدی .

حكومت بویله بر اختلال وقوعنه احتمال ویرمامش وپارس جوازینه اولجه عسكر جلبی كبی تدابیر احتیاطیه‌یه لزوم كورمامشیدی. سرایده نه تلاش ایدیلیور ونه حادثه‌یه اهمیت ویریلیور ایدی . قرال آودن كاوب آقشام طعامندن صكره بر معتاد وكمال سكونتله اویون ماصه‌سنك باشنه اوطورمشیدی . وقتا كه كافهٔ صنوف اهالی سلاحلنه‌رق اختلاله اشتراك ایتدی وملغا غاردناسیونالر اونیفورمه‌لریله حركات اختلالیه‌یی سوق واداره‌یه باشلادی مارشال مارمون معیتنده بولنان جمعاً یكون یكرمی بیك عسكرك قوجه برشهر اهالیسیله باشه چیقه‌میه‌جغی وباریقادلر سببیله زقاقلرده حركات عسكریه اجراسی غیر ممكن ودوكیلان قانك بیسود وهدر اوله‌جغی درپیش ایله كف قتال ایچون قراله بالدفعات تضرعنامه‌لر یازدیسه‌ده اختلالی بهمه‌حال یمسی جوابنی آلدیغندن كندوسی حیران ونالان وعسكری عطش وجوعدن وشدت كرمادن بیتاب وتوان قالوب بعض ضابطان وارد اولان امری سوء تفهمدن وبعض طابورلر افراد ملته التحاقدن طولایی ایرتسی كون (٢٩ تموز) ارباب اختلال هر طرفده غالب وبتون مواقع لازمه ومهمه‌یه ودوائر رسمیه‌یه صاحب اولدی وبقیهٔ عساكر طرف طرف ترك موقع ایله خارج شهره طوغری چكلدی . مستغرق خواب غفلت اولان اونجی شارل آنجق اوزمان پارس خارجنده اقامت ایلدیكی سن‌قلو Saint-Cloud سراینده معهود امرنامه‌لری كیرو آلمغه وهیئت وكلایی تبدیله راضی اولدی . «ایش ایشدن كچدی» دیدیلر . احوال دها زیاده كسب وخامت ایتدكده وپارسده‌كی سرایلرك قبه وپنجره‌لرنده اوچ رنكلی بیراقلر تموجه باشلادقده بالاستعفا حفیدینه ترك تاج وتخت ایلدی ینه ایش ایشدن كچدی دیدیلر زیرا پارسده بریكی حكومت تشكل ایتمشیدی . او وقت طریق فراری اختیار وعائله‌سیله برابر انكلتره‌یه كذار ایله قوللانه‌مدیغی فرانسه‌یه اوزاقدن وداع ایتدی (اغستوس ١٨٣٠) . مشار الیه عفیف، ناموسلی، اوزی سوزی بر، وعدنده صادق بر ذات اولوب یاپدیغی شیلرك تماميله حقلی

بیوك اغاج داللری وسائره ییغه‌رق زقاق باشلرینی ومهم كذركاهلری سده‌لر انشاسیله قپاتیرلر وارقه‌سنده سپرلنیرلر ایدی بوسده‌لره باریقاد تسمیه اولنور باریقادلر مناسبتیله عسكر وبا خصوص سواری قسمی شهر ایچنده دور وحركت ایده‌مز ایدی .

اولديغنه معتقد ايدی . مزاج ملتی وايجاب زمانی ادراك ايده‌مامسی وحسب‌التربيه كهنه فكرلردن وازكچه‌مامسی بادئ ادباری اولمشدر .

بوربونلردن ايكی برادرك اون آلتی سنه قدر امتداد ايدن (۱۸۱٤ - ۱۸۳۰) بو دفعه‌كی حكومتلرنده پارلمانتاريزم اصولی يرلشمشـدر . واقعا انتخاب قانوننك سقامتندن ومنتخبلرك محدوديت مقداراندن ومبعوث نامزدلكنه طرف حكومتدن رسماً تكليف وتعيين اولنان ذواتك چوق كره اكثريته مظهريتله مبعوث اولمسندن ناشی ملت مجلسی فرقهٔ مرتجعه‌دن تركب ايليه‌رك موسمی كچمش قوانين ومؤسساتی وخلقك كوزندن دوشمش اصوللری احيا واعاده‌يه انهماكی حسبيله فن تاريخك مؤاخذهٔ شديده‌سنه دوچار اولمش ايسه‌ده پارلمنتويه قارشو مسئوليت وكلا قاعده‌سی وپارلمنتوده اعتماد رأيی قزانه ميـان وكلانك استعفاسی ماده‌سی تقرر وتأسس ايلديكی كبی مناقشات سياسيه‌نك حرارتی كرسئ خطابتی برعكاظ بلاغته بكزه‌ده‌رك رنكين نطقلر حصوله كتيرمشـدر . دور مذكورده فرانسـه‌نك ترقيات ماديه واقتصاديه‌سی جای انكار دكلدر .

اورلئان خاندانی وبرنجی لوئی فيليپك قراللغی (۱۸۳۰ - ۱۸٤۸) .— ۱۸۳۰ تموزنده (۱۲٤٦ سنهٔ هجريه‌سی اوائلی) پارسـده تحدث ايدوب اوچ كون امتداد ايدن بو اختلال فرانسه‌ده خاندان قراليك تبدلنی وحكومتك اورلئانلره انتقالنی انتاج ايلشـدر . اختلال اوچنجی كونی زياده وسـعت كسب ايليه‌رك قاربوناريلر واسـكی جمهوريت انقاضی ميدانه چيقوب بونلرك سـوقيله حكومت جمهوريه‌نك اعلان اولنه‌بيلمه‌سی ملحوظ وحالبوكه فرانسـه جمهوريتی دور انقلابده‌كی اطوار متجاوزانه‌سـيله ملتلری قيشـقيرتديغندن طولايی حكومتلرجه مدخول ومحترز اولديغی جهتله متحيزان امتدن بش ذات بلديه دائره‌سنده برحكومت موقته‌صورتنده اجتماع ايدوب اختلالی اولديغی نقطه‌ده توقيف وتسكين وخلقی آرتق ايشيله كوجيله اشـتغاله دعوت ايتمك ايچون دوق د٬ورلئان پرنس لوئی فيليپی جاب واحضـار وپارسده بولنان مبعوثلرك تصديقيله عهده‌سنه « حكومت قائممقاملغنی » توجيه ايتمشدر . اورلئانلر بور بونلرك برشـعبه‌سی اولديغی كبی پرنس لوئی فيليپ حميتی وافكار حريتپرورانه‌سـيله معروف اولوب انقلاب كبيرده اوده بالضروره فرانسـه‌يی ترك ايتمش ايسه‌ده متهجرلره قارشميوب اسويچره‌ده فنون رياضيه خواجه‌لغيله كچينمش وكنديسنه هيچ الكه كتيرمامش ايدی . اوچ رنكلی بيراغی ومؤسسات مشروطيتی

قبول ایده‌جکی بی اشتباه ایدی وطرفدارلری مدح وستایشنه دائر بیاننامه‌لر نشری و یافته‌لر تعلیقیله تزیید شهرت ومعروفیتنه چالیشیورلر ایدی . بناءً علیه پارس سکنه‌سی کندوسنی حسن قبول ایتمش وموجود مبعوثلر عقد مجلس ایله اون سکزنجی لوئینك مشروطیت فرمانننك بعض ماده‌لرینی حاکمیت مایه اساسی اوزرینه تعدیل و پرنس لوئی فیلیپ اصول جدیدهٔ مشروطیته واحکام قوانینه ومنافع ملك وملته رعایت وتوفیق حرکت واولوجهله حکومت ایده‌جکنه تحلیف ایلیه‌رك قرال اعلان ایلشدر (٩ اغستوس ١٨٣٠) آنجق عنوانی فرانسه قرالی اولمیوب فرانسزلرك قرالی ایدی یعنی قراللغی «حق لاهوتی»یه دكل آرزوی ملته مستند ایدی .

برنجی لوئی فیلیپ اللی یدی یاشنده وکثیر الاولاد وچالیشقان وکرم وسرد روزکاری طاتمش ومعیشتی ساده برذات ایدی . حیات سیاسیه‌سنده دكل حیات خصوصیه‌سنده بیله موجب شین اوله‌جق بر حال وحرکت کورلمامشیدی . اون یدی بچق سنه امتداد ایدن حکومتنه فرانسزلر «تموز حکومتی» دخی تسمیه‌ایدرلر .

تموز حکومتنك تملنده برضعف وار ایدی‌که اوده یالکز پارس خلقنك حسن قبولیله تأسس ایدوب ولایات اهالیسنك رأیی استفسار اولنمامسیدر . واقعا عموم ملتك وکالتی صفتنی حائز اولان مبعوثلر بوحکومتی تأسیس ایتمشلر ایسه‌ده مومی الیهم اونجی شارل زماننده وظائف عادیهٔ مبعوثیتله مکلف ومنتخب اولملریله خاندان حکومتی وشکل قانون اساسی‌یی دکیشدیرمك کبی بر امر عظیمه مأذونیتلری اولوب اولمامسی قضیه‌سنده اختلاف اولنه‌رق معارض فرقه‌لر بونقطه‌یه دائر اعتراض ایلشلر واعتراضلری قولیات دائره‌سنده قالمیوب تحریکاته‌ده قیام وبرچوق یرلرده فتن واغتشات ایقاع ایده‌رك «پارس بتون فرانسه دكلدر ، پارسك مقرراتنی بتون ملت قبوله مجبور دكلدر» نظریه‌لری لوئی فیلیپ اداره‌سنه احداث مشکلاتدن خالی قالمامشدر حتی برقاعده قرال نوجاهه یمین ایتمکدن استنکاف ایدنلر اولمشدر.

تمادیٔ اغتشاشاته انتخاب قانونی ایکنجی سبب اولمشدر . شویله‌که بوربونلر زماننده مکرراً بالتعدیل الك صوك تقرر ایدن قانونده حق انتخابه مالکیت سنوی اوچیوز فرانق ویرکو ویرمکله مشروط اولدیغی حالده بودفعه‌کی تجدده اوچیوز فرانق ایکییوز فرانغه تنزیل ومبعوث اولمق ایچون بشیوز فرانق ایله مکلفیت شرط قلنمش واصحاب مزیاتك (دارالفنون خواجه‌لری ، اطبا ، محاکم اعضاسی

مثللو) ویرکو قیدندن استثناسنه دائر ملت مجلسنه واقع اولان برتکلیف رد اولنمش اولمغله تنظیم اولنان منتخبین جدوللرینه یالکز یوز سکسان درتبیك اسامی کیره‌بیلمشدر . اوتوز اوچ ملیون نفوسك وکیللرینك انتخابی ، فضیلتلری ایکییوز فرانق ودها زیاده ویرکو اعطاسندن عبارت اولان بویوز سکسان درت بیك کیمسه‌یه تودیع وحصر اولنمسی آنلرك انتخابندن حاصل اولان مجلس مبعوثانك وکالت مالیه‌یی تماماً ادا ایتمدیکی اعتراضنی بحق دعوت ایلدکدن بشقه منتخبلردن برچوق اهمالجیلر مجالس انتخابیه‌یه کیتمکه اوشه‌نوب مأمورین حکومت بولندقلری دوائر انتخابیه‌ده اعمال نفوذ ایله کندولرینی پك قولای انتخاب ایتدیردیکندن (١٨٣٦ تاریخنده مجلس مبعوثانده ایکییوز اون آلتی مأمور وار ایدی) مبعوثانك برقسمی حکومت حاضره‌نك خدامی وبر قسمی مسترقبی اولمقدنناشی حق مرا قبه‌یی عادلانه وبیطرفانه ایفا ایده‌مامك محذوریده وارد وواقع ایدی . اشته انتخاب قانوننی تعدیل وحق انتخابی دها چوق افراده تشمیل ایتمك لازم ایکن لوئی فیلیپ حکومتی اصرار وعناد ایتمش وبویوزدن برطاقم غائله‌لره کرفتار اولدقدن ماعدا نهایة النهایه سلفی مثللو سقوطه مجبور ومحکوم اولمشدر .

تموز حکومتنی ایکی دوره تقسیم ایده بیلیرز برنجی دور ١٨٣٠ دن ١٨٤٠ تاریخنه قدر ممتد اوله‌رق بودورده فرقه‌لرك تحریکاتی وغوائل واغتشاشاتك عدم انقطاعی ورجال دولتك استرقابات شخصیه‌سی وطقوز اون کره هیئت وکلانك تبدلی سببلریله داخلاً وخارجاً هوای سیاسی بلوطلی کچمشدر . ایکنجی دورده موسیو کیزو زمام حکومتی دست استقلالنه آله‌رق امر اداره‌یه رابطه وانتظام ویرمشدر .

فرقه‌لر عهد مذکورده ایکی نوع اولوب برنجی نوعی اورلئان خاندانی مقام حکمداریدن دفع وخلع ایله یرینه کچمکه سعی ایدنلر ایدی که بروجه آتی تعداد وتعریف اولنور . اولا بوربون طرفدارلری. سابق قرال اونجی شارل قراللقدن واوغلی دوقدءآنغوله‌م Duc d'Angoulême ولیعهدلکدن استعفا ایتملریله یکانه وارث تخت (دوق دءآنغوله‌مك ذریتی یوغیدی) کیفیت قتلی بالاده بیان اولنان دوق ده‌بەررینك هنوز اون یاشنده‌کی فرزندی دوق‌ده بوردو ایدی . آنك ایچون قرال واوغلی استعفالرنده دوق ده بوردویی استخلاف ایتمشلر ایدی . دوق ده بوردو Bordeaux پدرینك قتلندهء هنوز رحم مادرده اولوب ساحهٔ شهوده قدومی خاندان

ایچون بر لطف ربانی عد اولنەرق « خداویردی » Dieudonné تلقیب اولنمش واو اثناده ارض فلسطیندن عودت ایدن شاتوبریانك برابر کتیردیکی ماء شریعه ایله تبرکاً تعمید قلنمشیدی . خاندانك صوك امیدی وطرفدارلرینك قرةالعینی بو « مولود معجزه نمود » ایدی [۱] . بوربونلر فرانسەنك من‌القدیم حکمدار مشروعلری اعتبار اولنمغله طرفدارلری « مشروعیتپروران » Légitimiste نامیله هرزمان سریر حکومته ادعای حقوق ایدشلر در . بوفرقەنك مبعوثلری مجلسده منتهای یمینده اوطوررلر ایدی .

ثانیاً بوناپارت وایمپراطورلق طرفدارانی . ایکنجی ناپولئون (دوقده رایشتاد) یوقاریده ذکری سبق ایلدیکی وجهله آوستریاده حفظ وتبصر آلتنده ۱۸۳۲ تاریخنده وفات ایتمکله « بوناپارتیست » فرقەسنك ایمپراطورلغه نامزدی برنجی ناپولئونك برادر زادەلرندن پرنس لوئی ناپولئون ایدی . تموز حکومتی اوانده بوناپارتیست مبعوث پك آز ایسەده پرنس لوئی ناپولئون حرکات عصیانیه ایقاعنه قیام ایله بالمحاکمه قلعه بند ایدلمشدر .

ثالثاً جمهوریت طرفدارانی . کرك برنجی ناپولئونك وکرك بوربونلرك اعوام حکومتنده امور ضابطه مقتدر ومتبصر ذواته مودوع اولغله دور جمهوریتك بقیة السیوفی قورقولرندن قیملدانه مامش ایسەده باریقادلرله اوچ کون ظرفنده قوجه بر بنای حکومتك ییقلدیغنی کورنجه ممکناته بل باغلایەرق وبرنجی لوئی فلیپك صرف مشروطیته مستند اولان ادارەسنده قوهٔ ضابطەنك معاملات عرفیه وقانونشکنانەیه توسل ایدەمامسندن جسارت الەرق آچیقدن آچیغه پروغرام نشرینه وفرقه‌تشکیلنه وقیاملر احداثنه آغاز ایتمشلردر . بو فرقەیه سوسیالیست نامیله نو ظهور بر کروه دخی التحاق ایلمشدر . فصل مخصوصنده تعریف اولنەجنی اوزره سوسیالیستلرك سن سیمون Saint-Simon وفوریه Fourier وپرودون Proudhon وبونلرك شاکردانی کبی ارباب دانشی وعقالی وبرده آیاق طاقمی وجهالی اولوب آیاق طاقمی خواجەلرك نظریات عقلیەسنی آکلایەمیەرق بو نظریاتدن چیقاریلان نتایج مادیەیه عطف نظرله احوال اجتماعیهٔ بشریەنك ناقص وحقسز وخطا آلود اولدیغی

---

[۱] قونت ده شامبور Chambord اسمنی الان بوچوجق ۱۸۸۳ تاریخنه قدر معمر وقراللق دعواسنده مصر اولەرق بلاذریة وفات ایتمکله فرانسەده بوربون سلالەسی منقطع اولمشدر .

ونكاح ووراثت وتصرف وتملك مثللو حقوقك لغوى وعملهنك تساوئ اجوراتى وبين‌الافراد اموال واملاكك اشتراكى وبونلره مماثل دها بعض مدعيات سخيفه وعقائد باطله‌يى ايلروسورمشلر وانقلاب كبرك سياسى «بالديرى چيپلاقلرى» شمدى قوموناز Communards اسميله ثروت عموميه‌نك اقتصادى حيدودلرى اولمشلردر . بو طائفه حشراتى قورقونج ايدى . جمهوريت فرقه‌سنه منسوب اولان مبعوثلر مجلسده منتهاى يسارده اوطوررلر ايدى .

تعداد اولنان فرق ثلثه اورلئانلرك مقاملرينه كوزديكنلر اولوب خاندانك خالص دوستلرى اولان اورلئانيستلر دخى وسط ، وسط يمين ، وسط يسار ناملريله اوچ فرقه‌يه منقسم واره‌لرنده‌كى ضديت ، ادارهٔ داخليه ويا سياست خارجيه‌جه تعقيب اولنه‌جق مسلكده اختلاف اجتهاددن زياده رؤسالرينك رقابت شخصيه وحرص جاهلرندن متولد ايدى . موسيو تيه‌ر ايله موسيو كيزو نامداران وسر آمدان رؤسادن ايدى . موسيو تيه‌ر خرچين ونطقى كسيك فقط زخمكين ايدى . موسيو كيزو ايسه سوزلرنده‌كى طمطراقلى الفاظ ايله توالى ايدن جمل بليغه خطابته بر لطافت مخصوصه ويره‌رك افكارينى وضوح تام ايله افاده ايدر وپارلمنتو كرسيسنده خصما ورقباسنه قارشو بر وضع متكبرانه ومتحكمانه آلور ايدى . محافظه كارلغى ومتن قانون مشروطيته حرفيا تمسكى وپارلمانتاريزم نظرياتنه كماليله ارتباطى كندوسنى وهم افكارلرينى «دوقترينر» Doctrinaire ناميله ممتاز قيلمش ايدى حسب‌المسلك قرالك پك قغادارى ايدى . تمادى ايدن ايام اقبالنده بالدفعات پارلمنتوده رقباسنك شدتلى هجوم فورطنه‌لرينى آتلاتمش وناطقه پردازان مخالفينك صواعق اعتراضاتنى پولاد متانتيله حكمسز براقمشدر . آنجق نفسنه معتمد وفكرلرينك محض حق وصواب اولديغنه معتقد اولديغندن خصائل ممدوحه‌دن اولان ثباتى عناد درجه‌سنه واردير ايدى .

لوئى فيليپله بيوك اوغلى وولى عهدى دوق د، ورلئان پارس جوارنده حيوانلرى اوركن آرابه‌سندن آتلايه‌رق برقاچ ساعت صكره وفات ايتمكله (١٣ تموز ١٨٤٢) بو قضاى فجيع بتون مملكتده موجب تأثر وتلهف عظيم اولدى . چونكه دوق د، ورلئان بين الناس غايتله محبوب وسجاياى كزيده ايله مفطور ايدى هنوز صبى بولنان مخدومى قونت ده پارى ولى عهد اعلان قلندى زيرا اوروپا

دولتلرنده جاری اولان قانون مقتضاسنجه وراثت حکومت حکمدارك اکبر اولادينه وآنك نسلنه مخصوصدر .

تموز حکومتی کل يوم تجدد ايدن فتن داخليه‌دن باش آله‌مديغی کبی سياست خارجيه‌سنده ده عدم موفقيتله مدخول ايدی . لوئی فيليپ ، اوغللرندن برينه تکليف اولنان بلچيقا قراللغی قبول ايتمامش ولهستان اختلالنده وقراقوه‌نك آوستریاليلر طرفندن اشغالنده اوزاقدن سيرجی طوره‌رق ويانه عهدنامه‌لری احکامنی آچيقدن آچيغه نقض ايدن شو حادثه‌لرده بر حرکت مردانهٔ مدافعه کارانه کوستره‌مامش ومصر مسئله‌سنده اوروپا حلقهٔ سياسيه‌سندن آيريله‌رق بلا لزوم دول معظمهٔ سائره ايله طوتشمغه رمق قالمشيدی . انکلتره قراليچه‌سی ۱۸۴۳ ده فرانسه‌يی زيارت ايتمش وبوزيارت دولتين ميانندە تأييد روابط مصافاته ياردیم ايدر ظن اولنمش ايسه‌ده کرك قرال وکرك خارجيه ناظری موسيو کيزو انکلتره‌لويه مماشات ايتمك پوليتيقه‌سنه سالك اولشلردر . جزاير قطعه‌سنك تسخيری ـ امکسز يمك اولمسی حيثيتيله ـ حکومتك شاننی آرتيرمامشدر .

مع مافيه تموز حکومتی فرانسه‌ده ايوجه يراشمش وملتك جداً حسن قبولنه مظهر اولمشيدی . زيرا بوحکومت مملکتك ترقيات اقتصاديه‌سنه واهالينك تزييد رفاهت حالنه چاليشمغله برابر هيچ بر حرکتيله قانون مشروطيتك خارجنه چيقمامش واس‌الاساس قوت اولان توزيع معدلت قضيه‌سنه اهميت ويره‌رك حقوق عبادی تأمين ايتمش و مشروعيتپرورانك ، بوناپارتيستلرك ، جمهوريت طرفدارلرينك ، سوسياليستلرك مرکزده وولاياتده وجوده کتيردکلری قيام وخروجلرك کافه‌سنك حقندن کلمش وقرال واوغللری متعدد سوء قصدلردن قورتلمش [۱] واشبو جنايات سياسيه‌يی ايقاع ايليانلر حقنده انتقامجويانه تعقيباتدن صاقينوب جزالرينی محاکم عائده‌سنه براقمش والحاصل سالف الذکر فرقه‌لرك تحريکات فساديه‌سی « سن کيت بزکله‌لم » دعواسندن عبارت اولديغی آکلاشيلمشيدی . اسويچره‌ده وقتيله مکتب خواجه‌لغيله تعيش ايتمش اولان لوئی فيليپ سرير قراليده او دملری اونوتميوب

---

[۱] ازان جمله ۱۸۳۵ تموزنده بر رسم کچيد اثناسنده آتيلان فيه‌سکی خمبره‌سی Machine infernale de Fieschi قراله ايصال کزند ايتمامش ايسه‌ده اطرافنده ضابطان وغارد ناسيونال وسيرجيلردن برچوق کيمسه‌لری تلف ومجروح ايتمشيدی . تلفات ميانده برده مارشال وار ايدی .

التزام سادكی ایلر و بیوك شمسیه‌سیله بلا معیت عمومی باغچه‌لرده كزمه‌سی خلقك خوشنه كیدر ایدی . اعوام اخیره‌ده اصول انتخاباتك تعدیل واصلاحی ضمننده واقعا اورته‌لقده مقالات ومطالبات چوغالمش ایسه‌ده ایشیله كوجیله مشغول اولان وحقوقنی وعلی التدریج اتساع كاروكسبنی مؤمن كورن عامهٔ ناس بك ادراك ایده‌مدیكی بویله لاف وكذافلره بیكانه طورر ورجال سیاسیه‌نك وپولیتیقه‌قوالانك ومقاله نویسان مطبوعاتك تلاشلرینه ومناقشات دورا دورینه طشره اهالیسی غیر حساس بوانور ایدی . اختیار قرال انظار عمومیه‌ده برملت باباسی كبی تجسم ایلمشیدی .

١٨٤٨ اختلالی — اما افق شؤون بلوطلانمقده وسكز سنه‌دنبرو رأس كارده بولنان « دوقترینرلر » یعنی نظریاتجیلر فرقهٔ خلافكیرانك ایكی محق اعتراضنه هدف اوله‌رق برچاره دوشونه‌جكلری یرده بالعكس عناد ایدوب طورمقده ایدی . اولا حق انتخاب سنوی لااقل ایكییوز فرانق ویركو ویرنلره منحصر اولدیغندن انتخاب قانوننك قاعدهٔ مساواته منافی بولنان بواحكامنك تعدیلی ومنتخبین دفترلرینه هیچ اولمزسه اصحاب مزیاتك Les capacités یعنی علم ودانشلری وموقع وحیثیتلری حسابیله مبعوث انتخابنه اشتراكلرنده محذور دكل فائده مأمول اولان ذواتك دخی ادخالی طلب اولنیور ایدی . ثانیاً هیئت مبعوثانده برچوق مأمورین بولنمغله ذاتاً ملتك برجزء قلیلنك وكالتنی حائز اولان بوهیئتك قوهٔ اجرائیه اوزرینه حق مراقبه‌سی آلداد یجی بركوسترشدن عبارت قالیور ایدی . بناءً علیه مبعوثلری انتخاب ایده‌جكلر ومبعوث اوله‌جقلر حقنده‌كی احكام قانونیه لازم الاصلاح اولوب مع مافیه بوبابده پارلمنتویه واقع اولان ایكی تكلیف ١٨٤٧ دورهٔ اجتماعیه‌سنده رد اولندی .

انك اوزرینه نمایشلر باشلادی فرق مخالفه طرف طرف ضیافتلر ترتیب وسفره‌لرده نطقلر ایرادیله شكایاتی مسامع ملته ایصال ایتدیلر . خارجیه ناظری وقبینه‌نك روحی اولان موسیو كیزو او سنه ایلولنده بالفعل رئیس وكلا اولدی . موسیو كیزو بوربونلر دورنده دار الفنون خواجه‌لغی وآثار ومؤلفات مقبوله ایله اشتهار ایتمش وهیئت وكلایه داخل اولدیغی كوندنبرو احتشام نطقی سایه‌سنده پارلمنتوده معارضلرینه دائما غلبه چالمش عفیف ، مستقیم ، مقتدر ، معلوماتلی ، حریتپرور ، وقور برذات ستوده صفات اولمغله برابر عنود وخود پسند ایدی . عقلنجه اصول حاضره‌یی الك موافق عد ایدر وادنی مرتبه تعدیله یناشمز ایدی .

حالبوکه انتخاباتده حکومت طرفندن رسمی نامزدلر ارائه‌سی ومأمورینندن مبعوث اولانلرك ترقی امیدیله وکلایه مماشات ایتمسی وامتیازات اعطاسی ومبایعات لازمهٔ دوائرك احاله‌سی مثللو منافع کوستریله‌رك اوتوز قرق مبعوثك قزانلمسی یوزندن مجلس مبعوثانده کندینی ترك ایتمیان اکثریت ، لسانه کلمکه باشلامشیدی . دول مشروطه‌ده بر درجه‌یه قدر ضروری اولان بوکبی یولسزلقلری قبینه‌نك مخالفاری اعظام « ومسئله‌نك ایچ یوزنده دها نه‌لر واردر نه‌لر » سوزلریله اصول حاضره‌یی تبدیله وموسیو کیزویی اسقاطه اقدام ایلیورلر ایدی خاندانك اصدقاسی بیله (موسیو تیه‌ر وامثالی) زمرهٔ معترضینه التحاق ایتمشلر ایدی . برده موسیو کیزو هرچه باد آباد انکلتره ایله خوش کچنمك پولتیقه‌سندن طولایی حیثیت ملیه‌یی کوزتمامك وانکلیز « چناغنی یالامق » ایله متهم ومدخول ایدی .

۱۸٤۷ سنه‌سنك صوك کونی قرالك عقل خواجه‌سی اولان همشیره‌سی مادام آده‌لاید Adélaide وفات ایتمکله قرب حکمداریدن بو ناصحهٔ عاقله‌نك ضیاعیله تشأم اولنمش وواقعا ایکی آی کچمه‌دن اورته‌لق آلت اوست اولمشدر .

۱۸٤۸ شباطنك یکرمی ایکنجی کونی ایچون پارسك اون ایکنجی دائرهٔ بلدیه‌سی طرفندن بیوك نمایشلی بر ضیافت ترتیب قلنمشیدی . حکومت بو اجتماعی منع ایتدی ؛ مرتبلری اولان معتدل خلافکیران ایلرو وارمق ایستمیه‌رك دعوتنامه‌لری کیرو آلدی ؛ فقط بر جم غفیر محل ضیافته طوپلاندی . هوا سیسلی ویغمورلی ایدی ؛ سیار قره قوللر تزیید ایدلمشیدی ؛ اهالی عسکره حرف اندازلق ایتدی ؛ بر سلاحجی دکانی یغما اولندی ؛ زقاقلرده باریقاد تجربه‌لری یاپیلدی .

ایرتسی کونی سلاح آلتنه دعوت اولنان غارد ناسیونالر عسکر ایله اهالی آره‌سنه توسط ایتدیلر ایسه‌ده « یشاسون تعدیل » آوازه‌لریله افکار عمومیه‌یه ترجمان اولدیلر . بونك اوزرینه قرال مع التأسف کیزو قبینه‌سنك استعفاسنی قبول ایتدی ویاورلر وامر چاوشلری تبدل وکلا حوادثنی پارس زقاقلرنده نشر ایلدیلر . اهالی ممنونیتلرندن شهری دوناتدیلر . عساکر دخی قشله‌لرینه‌چکیلدی . کیزو قبینه‌سنك تبدلیله مقصد حاصل اولمش ومسئله بتمش ایدی لکن چرخ ستمکار بوقدرله اکتفا ایتمدی .

کیجه فوج فوج اهالی شنلکه اشتراك ایله شرقی سویلیه‌رك زقاقلرده طولاشیورلر ایدی بر طاقمی خارجیه نظارتی دائره‌سی اوکنه ورودلرنده ایچلرندن بر

نابكار دائره‌يى محافظه‌يه مأمور اولان طابور افرادى اوزرينه بر ال سلاح آتدى عسكر هر نصلسه يايلم آتشله مقابله ايتدى اللى ايكى كشى مجروحاً (يكرمى اوچى تلف) يره ياتدى . اهاليـده بردن بره بر هيجاندر قوپدى « خيانت ! خيانت » صدالرى يوكسـلدى ؛ ميتلرى تابوتلره وضع ايله مشعله‌لرله پارس زقاقلرنده كزديرديلر . باريقادلر قورلمغه باشلادى . اختلال آتشى آلولندى .

بو قضاى ناگهانى ، بوقره خبر اوزرينه قرال بر درجه دها تماشات ايدوب كيزونك رقيبى موسيو تيه‌رى دعوتله تشكيل وكلا وظيفه‌سنى عهده‌سنه احاله ايلدى . تيه‌ر طريق تماشـاتده بر خطوه دها آتيلمسنى وافكار عموميه اوخشاتمق ايچون فرقهٔ يسـار رئيسى اوديلون باررو Odilon Barrot نك دخى قبينه‌يه ادخال ايدلمسنى طلب ايتمكله طلبى اسعاف اولندى . پارس قوماندانلغنه تعيين قلنان جزاير فاتحى مارشال بوژو Bugeaud اختلالجيلرى تنكيل ايچون پلان احضـاريله مشغول ايكن خلق ايچنده نفوذ معنويلرينه كووه‌نن وكلاى جديده قوهٔ جبريه استعمالنه حاجت قالمقسزين غلبـه‌لكك طاغيله‌جغنه و سكون وآسـايشك عودت ايده‌جكنه اعتماد ايتـدكلرينى وبيهوده احضارات عسكريه ايله خلقك توحيش ايدلمامسنى مارشـاله اخبار ايتدى . بوژو دخى اولوجهله حركتله بر بيوك غفلتده بولندى .

برطرفدن تيه‌ر ايله اوديلون باررو مأموريت جديده‌لرينى بياننامه‌لر ايله اعلان ايده طورسون ديكر طرفدن اهالى قشله وقره‌قوللره صوقيلوب انجام كاره منتظراً معطل طوران افراد عسكريه ايله عقد اخوت ايلكده وفرقهٔ جمهوريت رؤساسى اون سكـزسنه [١] دنبرو اوغراشوبده الده ايده‌مدكلرى شو فرصتدن استفاده ايچون اختلالى كوروكله‌مكده ايدى . آتش صاچاغه صـاردى باريقادلر مرور وعبورى كسدى اختلالجيلر هر طرفه فرجه‌ياب ولوج اوله‌رق تويلرى سراينى قوشاتدى . برغزته‌جى (اميل ده ژيراردن) Emile de Girardin استعفا سوزينى اورته‌يه آتدى . احوال پك سرعتله كسب وخامت ايلديكندن لوئى فيليپ شباطك يكرمى دردنجى كونى قراللقدن استعفا وعائله‌سيله برابر پارسى ترك ايليه‌رك بيك مشكلات ايله وتبديل

[١] عسكر چانطه آرقه‌لرنده وبرر پكسمد پارچه‌سيله آلتمش ساعتدنبرو جيويق وصغوق چامور ايچنده نه يا په‌جغنى بيلميه‌رك بكليور و نمايشجيلرك ولوله‌سـنه وميدانلرده اغاجلرى كسوب فنارلرى قيرمسنه سيرجى كبى طوريور ايدى . بوحال متانت عسكريه‌لرينى صارصمش ايدى هله سـواريلرك حيواناتنـه آرپه و صمان ويريله‌ميوب يورغونلق وآجلقـدن جانلرى چيقمش ايدى .

نام وقیافت ایله انکلتره‌یه کچدی . وقعه‌نك بدایتنده کیزونك عزلندن بشقه برمطلب یوغیکن ایشـك بوپره‌سی‌یه وارمسی وقراله وخاندانه قدر سرایت ایتمسی جالب حیرتدر مسببلری بیله بو نتیجه‌یه انتظار ایتمامشلر ایدی [۱] لوئی فیلیپ اوحینده یتمش بش یاشنده ایدی .

منشأی باریقادلر اولان تموز حکومتنك مقبری دخی باریقادلر اولمش ویالکز اون سکز سنه فرانسـه‌ده حکمران اولان اورلئان خاندانی بوربون سلاله‌سـنك انقطاعندنبرو فی یومنا فرانسه قراللغنه یکانه نامزد ومدعی قالمشدر .

اعلان جمهوریت ، پرنس لوئی ناپولئونك ریاستی — کلیتلو عسـکر موجود ایکن اختلالجیلر باشدن باشه پارسه صاحب اولمشلر ایدی. قائن پدریله فرار ایتمامش اولان دوشس د، ورلئان اوکون ایکی مخـدومنك اللرندن طوته‌رق مجلس مبعوثانه کیتدی زیرا بیوك اوغلی قونت ده پاری ولی عهد ایدی . اورلئانیستلر والده‌سنك نیابتنده اوله‌رق قونت ده پاری‌یی قرال اعلان ایتمکه درجهٔ نهایه‌ده غیرت ایتدیلر فقط جمهوریلرك تشویقیله اهالیدن برجماعت کبرا مجلسی استیلا ایدوب تصویری غیر قابل بر غلیان وهای وهوی محشرنشان اره‌سـنده حریتپروراکله مشهور یدی سکز ذاتك اسامیسنی تعیین ایلدیلر. مجلسده مذاکره‌یه دوام ایتمك امکان خارجنده اولمغله ذوات مومی الیهم درحال بلدیه دائره‌سـنه عزیمت وانواع مزاحم ایچنده بر حکومت موقته تشکیل ایتدیلر. بلدیه دائره‌سی واطراف واکنافی اوستلری باشلری چامور ایچنـده ، کوزلری قان چناغنه دونمش اختلالجیلرله مالی ایدی هر قفادن بر سس چیقایور ایدی . شاعر مشهور لامارتین هیئت موقته‌نك خارجیه نظارتنی درعهده ایدوب یوم مذکورده خلقی یاتیشدرمق ایچون اناسـندن امدیکی سـود بروننددن کلمش وطراز اختلال اولان قیرمزی بیراغك یرینـه اوچ رنکلی بیراغی قورتارمشـدر ومجلس مبعوثان طاغیلوب دوشس د، ورلئان مخدوملریله برابر انوالیده Invalides قشله‌سنه چکیلمشدر .

ادارهٔ موقتـه‌یه سـوسیالیستلرك رئیـی لوئی بلان Louis Blanc دخی ادخال قلنمشیدی . ادارهٔ موقته مجدداً برقوهٔ عمومیه تشکیلنه وجرائم سیاسیه‌ده اعدام جزا ـ

---

[۱] جمهوریت فرقه‌سی رؤساسی فرقه‌نك واسطهٔ نشر افکاری اولان ره‌فورم Réforme غزته‌سی اداره خانه‌سـنده شباطك یکرمی ایکنجی کیجه‌سی طوپلانوب روش احواله نظراً برکونا تشبثاتده بولنمق کار عاقل اولیه‌جغنه قرار ویره‌رك چکیلمشلر ایدی .

سنك ومستعمراتده اسارتك الغاسنه وحق انتخابك تعميمنه Suffrage universel [١] وبر مجلس مؤسسان [٢] انتخابنه دائر مستعجلاً بعض مهم قرارلر اتخاذ ايتدى . خارجيه ناظرى لامارتين حكومت موقته‌نك نيات مسالمتپرورانه‌سنى مين دول اجنبيه‌يه تأمينات ويردى . لكن اختلال اخير امور صناعيه وتجاريه‌يه مهم برضربه اورمشيدى؛ سعى وعمل طورمش وبحران مالى كنديني كوسترمشيدى بحران ماليه‌يه علاج عاجل اولمق اوزره اتخاذ اولنان تدابير صره‌سنده طوغريدن طوغرى‌يه تحصيل اولنان درت نوع ويركويه صورت‌فوق‌العاده‌ده قرق بش‌سانتيم ضميات وقوعبولدى . بحران صناعى ايسه دها وخيم ايدى ؛ عمله ايشسز قالديغندن متينغلرده ومطبوعاتده عمله ايله سرمايه‌داران اره‌سنده بولنمسى اقتضا ايدن مناسبات كل يوم مناقشه اولنه‌رق سوسياليست مسالك مختلفه‌سى پيشوالرى برچوق نظريه‌لر ميدانه قويمقده وجمله‌سى حكومت طرفندن سعى وعمله بر شكل ويرلمسى وعمله طاقمنه بر جهت تعيش بولنمسى نقطه‌سنده اتفاق ايتمكده ايدى . زيرا سربستئ مطبوعات وسربستئ اجتماع وبتون افراد اهالينك غارد ناسيوناله داخل اولمق حقى [٣] اعلان اولنديغندن درحال اوجوز فيئتلى يوزى متجاوز غزته حادث اولوب وقلوبلر ومتينغلر چوغالوب آنلرك تحريضاتيله احتراصات ناس كسب شدت ودهشت ايلمشيدى . حكومت موقته مطالب واقعه واحوال حاضره‌يى نظر اعتباره آلمغه وعمله‌نك ايش ايله تعيشنى تأمين ايچون چاره ارامغه وبناءً عليه « صنعتخانهٔ ملى » لر Ateliers-Nationaux احداثيله ايشسز قالان عمله‌يى اوراللرده استخدامه مجبور اولدى . دفعةً يدى سكز بيك عمله مراجعت ايتدى وعسكر اصولنجه طاقملره آيريله‌رق بينلرنده ضابطلر تعيين ايلدى چاليشان وچاليشميانلرده حكومتدن اجرت آلديلر ؛ بوحالى طويان عملهٔ سائره وسرسريلر جوارلردن

[١] بو اصول سايه‌سنده منتخبلرك عددى ايكييوز بوقدر بيكدن طقوز مليونه فيرلادى انتخاب قانوننك تعديلى تكليف ايليانلرك حقلى اولديغى بورقملردن استنباط اولنور .

[٢] قانون اساسى‌يى تعديل ايتمك حق اكثر دول مشروطه‌ده عادياً اجتماع ايدن مجلس مبعوثانه ويرليوب بو وظيفه ايله مكلف اوله‌رق مخصوصاً انتخاب اولنان بر مجلسه توديع اولنوركه اشبو مجلسه « مجلس مؤسسان » Assemblée Constituante اسمى ويريلور .

[٣] اهل عرض طاقمنه مخصوص اولان غاردناسيوناله اوباش دخى قاريشه‌رق عددلرى اللى يدى بيكدن بردنبره يوز اللى بيكه فيرلادى . ايام اخيره‌ده بونلر مايهٔ فساد اولمشدر .

بتون پارسه اوشوشوب حکومت بونلره کوردیره‌جك قدر ایش بوله‌مدیغی جهتله صنعتخانهٔ ملیلر تنبل حشرات مجمعی وتهلکه‌لی فساد منبعی اولدی واوباش کروهی کوندن کونه قورقونج بر وضعیت آلدی .

١٨٤٨ نیسانک یکرمی اوچنده مجلس مؤسسان سکز یوزی متجاوز اعضادن مرکب اولمق اوزره پارسده اجتماع ایله مذاکراته شروع ایلدی واصول جمهوریه‌یی اعلان ایدوب بر رئیس جمهور انتخاب اولننجه‌یه قدر قوهٔ اجرائیه‌یی وظیفه‌سی ختام بولان حکومت موقته اعضاسندن بش ذاته تودیع ایتدی .

« طاغی وباغی یتاغی » کسیلان وافرادی همه روز چوغالان صنعتخانهٔ ملیلره پاره یتشدیرمك خزینهٔ دولتجه وضبط وربطلرینی تأمین ایتمك حکومتجه تحملفرسا بر حاله کلدیکندن قوهٔ تشریعیه ایله قوهٔ اجرائیه بالاتفاق الغاسنه قرار ویردیلر بو قرار پارسده مدهش بر عصیانه سبب اولدی . چونکه اون سکز ایله یکرمی بش یاش آره‌سنده بولنانلرك درحال عسکر یازیلمسی ویاخود یول انشا آتنده وسائره‌ده استخدام اولنمق اوزره همان طشره‌یه کیتملری اعلان ایدلدیکندن هیچ بری قیملدامیوب مجتمعاً قزغان قالدردیلر وقیرمزی بیراغی کشاد ایتدیلر . عمله غلبه‌لکی اولان محلاتده باریقادلر قورولدی یغما قورقوسندن چارشو وبازار قپاندی پارس شهری بر دارالحربه دوندی .

مجلس مؤسسان حربیه ناظری جنرال قاوه‌نیاقه Cavaignac دیکتاتور عنوانیله [١] اختلالی باصدرمق ایچون مأذونیت تامه ویروب اوچ کون اوچ کیجه زقاقلرده قانلی بر اوغراشدن صکره قوهٔ عسکریه باریقادلری ضبط ایله آتش شقاوتی سوندیره بیلمشدر . طرفیندن بر چوق تلفات اولوب اردو یدی جنرال غائب ایتمشدر . بو وقعه‌نك فجایعی خاطرهٔ ملتدن وآثار خونین تخریبیه‌سی خانه وکلیسا واماکن سائره اوزرلرندن مدت مدیده چیقمامشدر .

جنرال قاوه‌نیاق حادثهٔ مذکوره‌ده‌کی خدمتندن طولایی « مستحق تقدیر وطن » اعلان قلنه‌رق قانون اساسینك اکمال مذاکراتنه قدر مجلس مؤسسان طرفندن حکومت ید اداره‌سنه تودیع اولنمشدر .

علی العجله تنظیم اولنان ١٨٤٨ قانون اساسیسنك احکام مهمه‌سنی بر وجه

---

[١] دیکتاتور احوال فوق العاده‌ده و بر غائلهٔ هائله ظهورنده بالاستقلال تعیین اولنان ذاته تسمیه اولنور. دیکتاتور ، مأموریتی اثناسنده کافهٔ اجرا آته مأذوندر .

آتی خلاصه ایده‌لم : حق انتخاب یکرمی یاشنده بولنان وحقوق سیاسیه ومدنیه‌سنه مالك اولان کافهٔ تبعه‌یه تشمیل ایدلدی . قوهٔ تشریعیه یدییوز اللی مبعوثدن مرکب یالکز بر مجلسه تودیع اولندی . حکومتدن معاش آلان مأمورلر مبعوث اوله‌مز ایدی . قوهٔ اجرائیه درت سنه مدتله بر رئیس جمهوره مودوع اولوب رئیس جمهور انقضاء مدتدن درت سنه مروروندن صکره تکرار انتخاب اولنه‌بیلیر ایدی وانتخابی آرای عمومیهٔ ملته محول ایدی رئیس جمهور ادارهٔ حکومتدن مسئول ایدی ومجلس مبعوثانه قانون تکلیف ایده‌بیلیر وقوهٔ عسکریه‌یه قوماندا وبتون مأمورینی نصب وتعیین ایدر فقط مجلسی طاغیده‌مز ایدی . سربستیٔ مطبوعات ، سربستیٔ اجتماعات ، سربستیٔ تدریس مثللو حقوق اساسیه بالطبع محفوظ ایدی .

بوقانونك ایکی مجروح نقطه‌سی‌اولوب برنجیسی قوهٔ تشریعیه‌نك مجلس واحده تودیعی ایکنجیسیده ادارهٔ حکومتدن مسئول اولان رئیس جمهورك آرای عمومیهٔ ملتله انتخابی کیفیتلری ایدی . حاکمیت ملیه نظریه‌سی ایجابنجه مبعوثان وکالت حاکمیتی حائز اولمغله اصول جمهوریتده کندولرینه فائق بر قوت بولنه‌میه‌جغندن مسالك ومعلوماتی متفاوت و وسعت مأذونیتنه مطمئن وغیرمسئول بش التی یوز کیمسه‌نك چوق کره بر تأثیر آنی ایله حاصل اولیویرن اکثریتیله اتخاذ اولنه‌جق مقررات موافق‌مصلحت اولمسه دخی مقدرات مملکتده مؤثر اولدیغی‌اجلدن بومقرراتی تنقید وزیوفنی خالصندن تفریق ایدیجی بر ایکنجی قوتك ، تعبیر جدید ایله بر هیئت معدله‌نك یعنی سناتونك عدم وجودی بر بیوك نقیصه ایدی . ثانیاً التمش سنه ظرفنده یدی سکز شکلده حکومت اختیار وهرشکلك آدملری مطلبلرنده اصرار ایدن برملتده رئیس جمهورك انتخابی آرای عمومیه‌یه براقمق خطا ایدی عوام ناس وطشره اهالیسی وسکنهٔ قرا ساده آدملر اولوب وصنعت وفلاحتلریله اشتغال ایدوب کندولرنده ارباب فضل واقتداری تمیز واك ایوسنی رئیس انتخاب ایتمك ایچون لازم اولان وقوف وعرفان فرض اولنه‌مز ایدی . هانکی اسم قولاغنه چوقجه کلمش ویاخود ذهننه تلقین اولنمش ایسه اکا رأی ویره‌جکی طبیعی ایدی . بو اصول ، تصادفه تودیع موفقیت ایتمك ومتقدمینك قولنجه تقدیر الوانی اعمایه حواله ایتمك دیمك ایدی . واقعا دول جمهوریه‌ده رئیس حکومتك تعیینی آرای عمومیهٔ ملته براقمق طوغری بر نظریه‌در لکن نظریات تطبیقاتله هروقت مطابق دوشمیور . برده آرای عمومیهٔ ملتدن متولد بر رئیس جمهور

کندوسنی مبعوثاندن زیاده حقوقدار عد ایدوب ١٨٤٨ قانوننده اولدیغی کبی ادارهٔ حکومتدن مسئول و مجلس مبعوثان ایله بر اختلافی تحدثندن انی فسخ وتجدیده غیر مقتدر اولور ایسه قوهٔ تشریعیه ایله قوهٔ اجرائیه‌نك کشاکشلرینه چارهٔ حل وتسویه بولمق مستحیل وصوکی نه‌یه منجر اوله‌جغنی تخمین ایتمك مشکل اولور . اشته شو ملاحظاتدن ناشی ١٨٤٨ جمهوریتنك عمر سیاسیسی انجق بر دورهٔ انتخابیه (درت سنه) مدتجه سوره بیلمشدر .

وقتاکه رئیس جمهور انتخابی ضمننده قرا ونواحی‌یه وارنجه جمع آرایه باشلانیلدی ، رجال دولت میاننده خدمات اخیره‌سیله « تقدیر وطنه کسب استحقاق ایدن » جنرال قاوه‌نیاق وهلهٔ خاطرلره کلدی کندوسنه غلبه ایده‌جك دیکر بر نامزد بولنمیه‌جغنه ومقتضای حال مقام حکومته انی ایصال ایلیه‌جکنه حکم اولنیور ایدی لکن کندوسی بر بچق میلیون قدر رأی قزانه بیلوب پرنس لوئی ناپولئون بوناپارت بش ملیونی متجاوز رأی ایله رئیس جمهور اولدی (١٠ کانون اول ١٨٤٨) . پرنس لوئی ناپولئون ١٨١٥ تاریخندنبرو فرانسه خارجنده یشامش وتألیف ایتدیکی بر ایکی رسالهٔ ریاضیه وبر دفعه‌ده محکوم اولدیغی قلعه بندلکدن بشقه صورتله معروف اولمامشیدی . ملاحظات آنفه نتیجه‌سی اوله‌رق صرف ناپولئون اسمنك دلالت سامعه نوازانه‌سیله فرانسز ملتی طانیمدیغی بر ذاته تولیهٔ امور ریاست ایتمشدر .

فرانسه تاریخنی بوراده قطع ایله ممالك سائره‌یه عطف نظر ایده‌جکز . شونی علاوه ایده‌لم که انقلاب کبیردن ترشح ایدن افکار جدیده رفته رفته کافهٔ ممالکه تعمم ایلدکدن ماعدا برنجی ناپولئونك ضربات تحقیریه‌سی اقوام وامممده ناچار « ملیت » حسلرینی اویاندیرمش وویانه قونغره‌سندن صکره عالم مدنیتك یاریم عصرلق تاریخ سیاسیسی حریت ، مساوات ، اخوت ، عدالت اساسلرینك تقرری وملیت حدودلرینك تعینی ضمننده تجلی ایدن حادثات اشغال ایلمشدر . کرچه فرانسه آلتمش سنه ظرفنده حیات سیاسیه‌نك هر صفحه‌سنی تجربه ایدرك وهر شکل اداره‌نك چاشنیسنی طاته‌رق آتیده بیان اولنه‌جغی وجهله الك نهایت اوچنجی ناپولئون النده ینه حکومت مطلقه‌یه دوشمش ایسه‌ده کندندن درس آلان امم سائره بو آجی تجربه‌لردن مستغنی اولوب خواجه‌نك تتبع احوالی انلره کافی کلمشدر .

آلمانیا آوستریا (ومجارستان) پروسیا

معلوم اولدیغی اوزره قرون وسطاده فئودالیته اصولی الك قوتلی صورتده آلمانیاده یرلشمش ایدی . دره بكلری بو مملكتده استقلال ذاتیلرینی تمامیله محافظه ایدوب بر حكمدار ذی اقتدارك زیر تابعیتنه كیرمامشلر ومتبوع اتخاذ ایده‌جكلری ایمپراطوری كندیلری انتخاب وتعیین ایده كلمشلر ایدی . ایمپراطورلق بو اصول انتخاب نتیجه‌سی اوله‌رق سلاله‌دن سلاله‌یه انتقال ایلیه‌رك میلادك اون بشنجی عصرنده هابسبورغ خاندانندن تقرر ایتمشیدی . اسپانیا قرالی ایكن آلمانیا افسر ایمپراطوریسنی دخی تتوج ایدن شارلكن هابسبورغلردن ایدی . ایمپراطور وفات ایتدكده آلمان بكلرینك بیوكلری عقد مجلس ایله خلفنی تعیین ایتمك حقوق اساسیه‌دن اولوب قانوناً بو حق «قورفورست» تعبیر اولنان یدی سكزینه ویرلمشیدی .

بناءً علیه آلمانیا جمله‌سی حقوق حكمداری‌یه مالك اولمق اوزره بیوكلی كوچكلی ودرلو درلو نام وعنوانلرله یوزلرجه حكومتك اجتماعندن متحصل بر خلیطه اولوب ایچلرنده قرال ، دوق ، قونت ، پرنس ، مارغراو ، لاندغراو ، الخ... عنوانلی داورلر اولدیغی كبی تاج صاحبی پسقپوسلر وجمهوریت طرزنده اداره اولنور مستقل شهرلر دخی وار ایدی . اصطلاح قدیم قانونده «ایمپراطورلق دیرلكلری» Fiefs de l'Empire تعبیر اولنان حكومات مذكوره قیودات عتیقه‌یه كوره بیك سكز یوز راده‌سنده ایسه‌ده قسم اعظمی شایان اعتبار اوله‌جق درجه‌ده مساحهٔ ملكه صاحب اولمیوب آنجق اوچیوز اللی قدری قابل مساحه اراضی‌یه مالك ایدی . صایسی بللوسز اولان بو حكومتلرك هربری سكه ضربی وكمرك اخذی ودول اجنبیه نزدینه آیروجه سفیر ارسالی وانلرله رأساً اتفاق عقدی مثللو حقوقه مالك اولمغله احوال داخلیه‌نك نه مرتبه مشوش ومذبذب اولدیغی تبین ایدر مشترك برغائلهٔ سیاسیه ویا برمصلحت عظیمه ظهورنده داورلر بالذات ویا بالوكاله راتیسبون شهرنده اجتماع وعقد مجلس ایده‌رك اتخاذ قرار ایلرلر ایدی . بو مجلسه فرانسزجه Diète دیه‌ت وآلمانجه بوندستاغ Bundestag اطلاق اولنور . بوندستاغ مناسبات داخلیه وسیاست مشتركه‌لرینك رابطه‌سی ایدی .

ایمپراطورلق بوحكومات چورباسی اوزرینه برسلطنت معنویه‌دن عبارت ایسه‌ده

راتیسبون مجلسنه ایمپراطورك ریاست ایتمسی وا کثر داورلر حسب المقام رأینه تبعیت ایلمسی وبر محاربه تحدثنده بتون آلمان قوای عسکریه‌سی کندی قومانداسی التنه کیرمسی کبی امتیاز وصلاحیتلری اولدیغندن ایمپراطورلر طاغنیق قوتی طوپلایه‌بیلیرلر ایسه‌ده اساسده موجود اولان تشتت، توحید قوتدن انتظار اولنان نتیجهٔ سالمه‌یی هیچ بر زمان حاصل ایده‌مامشیدی .

فرانسه انقلاب کبیری آلمانیانك تشکیلات سیاسیه‌سنی کوکندن صارصمش اولمغله اول حینده آلمانیانك احوال داخلیه‌سنه عطف نظر ایدهلم :

۱۷۸۹ خلالنده آلمانیا آلتیوز آلتمش بیك کیلومتره مربعی قدر اراضی‌یی واوتوز ملیون نفوسی حاوی ایدی . بو یکوندن ثلث مقداری اراضی ایله اون ملیون نفوسی آوستریایه، درت ملیون نفوسی پروسیایه، ایکیشر ملیون نفوسی‌دخی باویرا وساقسونیایه، طقوز یوز بیك نفوسی هانورایه، التی یوز اللی بیك نفوسی وورتمبرغه عائد اولوب متباقیسی حکومات سائره‌یه موزع ایدی .

هابسبورغ خاندانی « روماجاساری [۱] وجرمانیا قرالی » عنوانیله آلمانیا ایمپراطوری ایدیلر یوقاروده ذکراولندیغی وجهله ایمپراطورلق برعنوان فخریدن وتخصیصات سنویه‌سی علی روایةٍ اون اوچ بیك سکز یوز فلوریندن عبارت ایسه‌ده کندی مالکانه‌لری اولان آوستریا ارشیدوقه‌لغنه آلمانیا خارجنده مجارستان وبوهمیا قراللقلرینی وایتالیا ولهستانك برر پارچه‌سنی دخی علاوه ایتمش وبناءً علیه باجمعهم یکرمی درت ملیون نفوس طوغریدن طوغری‌یه کندولرینه تابع بولنمش اولمغله نفوذلرینه آلمانیاده (پروسیادن ماعدا) حائل اوله‌جق قوت متصور دکل ایدی . آنفاً ذکری سبق ایلدیکی اوزره (صحیفه ۲۰۰) ۱۷۹۲ تاریخنده فرانسه قرالی‌اون التنجی لوئی بتخصیص « بوهمیا ومجارستان قرالنه » اعلان حرب ایتمسندن مقصدی آلمانیایه خصومتی اولمدیغنی کوسترمك ایدی .

آوستریادن صکره پروسیاده حکومت ایدن هوهنزوللرن خاندانی ایکنجی مرتبه‌یی حائز اولوب آلمانیا خارجنده پروسیانکدخی آلتی ملیون تبعه‌سی و بر خیلی الکاسی وار ایدی . پروسیا خاندانی پروتستان اولمق حیثیتیله آلمانیانك پروتستان ملتلری کندوسنه متوجه ایدی .

بوندستاغ برمجلس دائمی حالنی آلمش وبکلر بالذات بولنمیه‌رق وکیل مرخص

[۱] Le Saint-Empire romain

كوندرمك عادت اولمش بولنديغندن وبعضاً كوچك حكومتلردن برقاچى برلشه‌رك يالكز بر وكيل تعيين ايده‌كلديكندن ١٧٨٩ تاريخلرنده آوستريادن بشقه سكزى قورفورست واللى برى شهر مستقل اولمق اوزره يوز اللى طقوز هيئت بو مجلسه وكيل مرخص اعزام ايلر ايدى . حكوماتك كافه‌سنده ادارهٔ مملكت اسلوب قديم اوزره جارى وفئوداليته امتيازاتى باقى ايدى .

برنجى ناپولئون زماننده آلمانيا . — برنجى ناپولئون آلمانيا ايمپراطورلغنى لغو ايله يرينه بريكى تركيب يايه‌رق « راين هيئت متفقه‌سى » تسميه وآوستريا ايله پروسيايى هيئت مذكوره‌دن اخراج ايليه‌رك آلمانيا ايله مناسبتلرينى قطع ايتدى.

راين هيئت متفقه‌سى درت قرال وبش غراندوقه ويكرمى اوچ دوقه ويرنسدن مركب اولوب جمعاً اوتوز ايكى حكومتى ويكرمى مليونه قريب نفوسى حاوى ايدى . هيئت فرانسه ايمپراطورلغنه اتفاق قوى ايله مربوط اولوب مركزى يعنى « ديه‌ت » مجلسنك اجتماعكاهى فرانقفورت شهرى ايدى . اوتوز ايكى حكومتك حكمدارلرى ناپولئونك خويشان ومنتسبانى وياخود لطفديدكانى ايدى . مثلا درت قراللقدن (وستفاليا ، ساقسونيا ، باويرا ، وورتمبرغ) وستفاليا قراللغى اك كوچك برادرى ژه‌روم بوناپارت ايچون تشكيل ايدلمش بر حكومت جديده ايدى وپايتختى قاسل Cassel شهرى ايدى . ساقسونيا حاكمى فره‌دريق اوكوست اوته‌دنبرو پروسيانك نيات استيلاجويانه‌سندن خوف واندیشه اوزره اولمغله اك اول ناپولئونك قوجاغنه آتيلان آلمان داورلرندن اولوب بوسايه‌ده قراللق عنواننه وبعض مرتبه تسويهٔ حدوده نائل اولدقدن بشقه اجدادى وقتيله لهستانده قراللق ايتمش اولمق ملابسه‌سيله عهده‌سنه پروسيادن استرداد اولنان ويوزن ووارشوه ايالتلرينك توحيديله تشكيل قلنان « وارشوه غراندوقه » لغى دخى توجيه ايدلدى . فره‌دريق اوكوست ناپولئونك بندهٔ خاص‌الخاصى اولوب حتى دائرهٔ اتفاقدن آيرلمديغندن طولايى ويانه قونغره‌سى اثناسنده (١٨١٤) متفقين طرفندن حبس اولنمشيدى .

باويريا وووتمبرغ دوقه‌لرى دخى ناپولئون سايه‌سنده عنوانلرى قراللغه ترفيع ومملكتلرى خيليدن خيلى توسيع اولنديغى جهتله مشاراليه ولى نعمت كبى معامله ايتمك متحتم ذمت شكرگذاريلرى ايدى .

اشته بو صورتله راين هيئت متفقه‌سى نامنى آلان قديم آلمانيا، آوستريادن

بسبتون قطع علاقه ایدوب وتمامیله فرانسه‌یه متوجه ومجلوب بولنوب یوز اللی بیك راده‌سنده اولان قوای عسکریه‌سی ناپولئون اردولرینه انضمام ایتمشیدی . یوزلرجه کوچك حکومتلر سالف الذکر اوتوز ایکی حکومته الحاق اولنه‌رق حکام قدیمه‌سی حقوق حکمداریدن محروم قلنمغله برابر دوق ، قونت ، پرنس ، مثللو عنوان فخریلرینی وقوملری ایچنده شرف سابقلرینی محافظه ایتمشلر ایدی .

بو هیئت ایچنده ناپولئون ایشنه کلیانلری لغو ایلدیکی کبی (مثلا هانوره قراللغی) کندی آدملری ایچون یکیدن بیوجك ایکی غراندوقه‌لق ایجاد ایلیوب بری فرانقفورت ودیکری برغ Berg غراندوقه‌لقلری ایدی . برغ غراندوقه‌لغنك مرکز اداره‌سی دوسسلدورف Düsseldorf شهر لطیفی ایدی .

انقلاب کبیر وایمپراطورلق دورلرنده فرانسه ایله الك زیاده اوغراشان وضرر کورن آوستریا ایدی ۱۷۹۲ ده پدری ایکنجی لئوپولدك وفاتیله یرینه کچن ایکنجی فرانسوا مغلوبیت متتابعه ایله ایکی دفعه پایتختی ویانه‌ده فرانسزلرك « سه رنك » بیراغنی کورمش وآلمانیا ایمپراطورلغنك بقاسنده شبهه ایدنجه تبعه‌سی بیننده کوچك دوشمامك ایچون همان « آوستریا ایمپراطوری » عنوانی طاقمش (۱۸۰٤) وناپولئونه قائن پدر دخی اولمش ایسه‌ده ایتالیای شمالی‌یی غائب ایتمسی وآلمانیاده حدود تصفیه‌لری مناسبتیله ضایعات ملکیه‌یه اوغرامسی وکرك ایتالیاده وکرك آلمانیاده اقارب ومنسوباتندن اوفق تفك بر چوق اصحاب حکوماتك فرانسزلر طرفندن طردیله آوستریا نفوذینك بو صورتله دخی قیرلمسی موقع وحیثیتنی کرکی کبی تنزیل ایلمشیدی . واقعا کریمه‌سی ماری لوئیز پارسده پارلاق بر سرایده انواع ناز ونعیم ایچنده پرورشیاب ایسه‌ده انی دست متغلبه مال غنائم متابه‌سنده اوله‌رق تسلیم ایتمش ونزاکت ونحافت طبعیله برابر ماری لوئیز حجر مادرده الدینی تربیهٔ اصیلانه ودیندارانه‌یه توافق ایتمیان یکی محیطنی بر موکب عسکری‌یه بکزه‌ده‌رك زوجنه محبت قلبیه یرینه اطاعت عسکریه ایله مربوط اولوب دبدبه وداراتنه رغماً فرانسه‌یه پك لاقید قالمش ایدی . بناءً علیه صمیمیته مستند اولمیان بو دامادلق وقائن پدرلك حقیقتده مناسبات صوریهٔ تشریفاتیه‌دن عبارت قاله‌رق آوستریانك جریحه‌لرینه دوا اوله‌مامش وایمپراطور ایکنجی فرانسوا دخی دیکر آلمان ملوکی مثللو ناپولئونه بالمجبوریه تکاپو ایتمکه لزوم کورمشیدی .

فرانسه امراسی آوستریایی استخفاف ایدر یوللی سوز سویلدکجه ناپولئون

« كوريليوركه سز واغرامده بولنمامشسكز » جوابيله تخمينلرنده يانيلدقلريني اخطار ايدر ايدي چونكه دولت مشاراليهانك آلمانياده نفوذ وسطوتي منكسر اولدقدن صكره دخي جانب شرقيسنده بر منبع قوتي وارايديكه اوده مجارستان ايدي . شجاعت وبسالتلري واطوار مردانه وحسيات عاليهٔ فداكارانه‌لري مسلم اولان مجارلر بعد مسافه سببيله فرانسه‌دن انتشار ايدن افكار جديده‌يي بدايةً ايوجه آكلايه‌ميوب قراللري ايكنجي فرانسوا بر مقتضاي شعار دقيقه‌داني وسياستپروري اصول وعادات قديمه‌لرينه قطعا ايليشمز و « صادق وكبار مجارلرم » تبجيلاتيله يوزلرينه كولر ويره يامه قويمز والباس مليي وتويلي قالپاغي وهوسار چيزمه‌لريني كييوبده مجار ملت مجلسنه كلنجه وحميتلرينه وبازوي همتلرينه عرض افتقار ايدنجه بو عاليجناب ملتي فداي مال وجانه مهيا بولور ايدي . فرانسزلرله محارباتده يارلق كوسترنلر وايثار خون همت وحميت ايليانلر مجار ضابطان ونفراتي ايدي . ايكنجي فرانسوا آلمانياده‌كي دوشكونلكي اوزرينه استنادكاه حقيقئ سلطنتنك تبديل مكان ايلديكني وچرخ قدر بوكردشده دوام ايدرسه پشته ويانه مقامنه قائم اوله‌جغني اكلامش وسياستنه بو نقطهٔ نظردن مجرا ويرمش ايدي . حتى برنجي ناپولئون ١٨٠٩ سفرنده ويانه‌يي بعدالتسخير ربيبي پرنس اوژه‌ن قوماندا سيله مجارستان اوزرينه سوق لشكر ايلش ومجارلري قور قوده‌رق ويا ـ تعبير زمانه اوزره ـ « حريتانديره‌رك » كهنه آوستريادن آيرمغه چبالامش ايسه‌ده راب صويي كنارلرنده وقوعه كلان محاربه‌ده مجارلري ضايعات كليه‌يه اوغراتمقله برابر صداقت راسخهٔ قلبيه‌لريني اخلال ايده‌مامشيدي . اما مترنيخ رأس كاره كچدكدن صكره بو وفاكار تبعه‌يي خيرپالامغه باشلامش وبعض مطالب مشروعه‌سني بيله اسعاف ايتمامشدر .

پروسيايه كلنجه : بودولت ناپولئون النده اضاعهٔ ممالك ايلدكدن بشقه هر درلو حقارته دوچار اولمشيدي . محكوم اولديغي تضمينات وفيرهٔ حربيه‌يي تأديه ايدنجيه قدر ايالات متباقيه‌سي فرانسزلرك اشغال عسكرئ غدارانه‌سي آلتنده زار ونالان وغالبك عرفيات واعتسافاتيله مبتلاي خسران اوله‌رق قرق ايكي بيكدن زياده عسكر بسلمه‌مكي تعهد ايتمش وناپولئونك هر امر كيفيسنه سمعنا واطعنا ديمكدن بشقه چاره‌سي قالمامشيدي . لكن پروسياليلر عزم ومتانت صاحبي ووقار واستقلال مليه قيمت ويريجي بر قوم ايدي . نظرلرنده وطن عزيزك استخلاصي بروظيفهٔ

مقدسـه اولوب بو امر حمیتمندانده‌ده اشراف وافراد متحد الکلم ، بتـون ملت یکدل ویکجهت ایدی .

ناپولئون کندوسنده پروسیا وکلاسی اوزرینه بر حق مراقبه فرض ایلدیکندن قرال فره‌دریق ویلهلمه بارون ده شتاینی Stein استخدامه مسـاعده ایتمشـیدی . بارون ده شتاین فی الاصل پروسیالی دکلسه‌ده (ناپولئونك سبب مسامحه‌سی بو ایدی) آلمان وطنپرورانـندن اولمغله رفیقی هاردنبرغ وحربیه ناظری شـارنهورست Scharnhorst ایله ال اله ویره‌رك مدت قلیله ظرفنده بلا ولوله بر طاقم اصـلاحات مهمه اجراسنه موفق اولدی . مثلا سرف (بر نوع اسارت) اصـولنك وزادکان امتیازات قدیمهٔ ارضیه‌سـنك لغوی ، چفتلکات جسیمه‌نك تقسیمیله اهل زراعته تملیکی ، خلقه انتخاب حقی اعطاسی ، اردوده ترفیع رتبه‌نك نسـبه دکل استحقاقه تابعیتی ، خدمت عسکریه‌نك مجبوریتی واستبدال سریعی قاعده‌سنی وضع ایده‌رك بر موجب تعهد قرق ایکی بیکی تجاوز ایتامك اوزره دلیقانلیلر سلك عسکریدن مرور ایله تعلیم واستعمال سلاحه آلیشدیریلوب لدی الاقتضاء معلم ودینج صنوف ردیفه‌دن متشکل مهمجه بر اردونك الده بولنمسنك تأمینی اصلاحات مذکوره جمله‌سـندن ایدی. بونلر قواعد جدیدهٔ مساوات واخوتك تطبیقاتی اولوب فرانسه‌دن آلمانیایه سرایت ودخولنه سلاح ایله مقاومت اولنمشیکن شمدی وسائل فلاح اوله‌رق قبول اولنیور ایدی . اصلاحاتك الك مهمنی خواجه فیخته Fichte توصیه ایتمشدی فیلسوف مشارالیه ملتنه «ذلتدن قورتلمق ایسترسه‌کز تحصیل ابتدائی‌یی تنظیم وتعمیم ایدیکز» دیمش وایلك ایشیدنلرك باعث تبسمی وچوقلرینك جالب خنده‌سی اولان بوتکلیف صورت جدیه‌ده موقع اجرایه وضع اولنمغله پروسیانك پك چابوق ترقی وتعالیسنه سبب مستقل اولمشدر .

ناپولئون بو حالات وتکاملاته بعد بعد واقف اوله‌رق بارون ده شـتاینی پروسیادن طرد ایتمش ایسه‌ده عکس صدالری بتون آلمانیاده طنین انداز اولمشیدی . بازیچهٔ احتراصـاتی عد ایتدیکی آلمانیا ظـاهراً مطیع وفرمانبر فقط باطناً فرانسز بیوندیریغندن قورتلمغه ساعی وخواهشکر ایدی . کنج وطنپرورلر، حمیتلی ضابطلر، اختیار خواجه‌لر وشاعرلر هردرلو وسـائط ایله حسیات ملیه‌یی ایچین ایچین قبارتیورلر ایدی . کورنر Kœrner اسمنده بر کنج شاعرك اشـعار مهیجه‌سی ووطن شرقیلری و آرنت Arndt اسمنده بر تاریخ معلمنك تألیفاتی اذهان وقلوبی تسخیر

ایلیور ایدی . « یوکسل آلمان وطنی یوکسل ! نعشلریمزه سایبان اول » شرقیسنی سویلیان یوغیدی کیزلی جمعیتلر وطنی پایمال ایدن جباره قارشو بر « جیش انتقام » حاضرلیور ایدی خوابیده وعاجز کورینان آلمانیا ، هله پروسیا اویانمق، جانلانمق ایچون بر اشارته باقیور ایدی .

وقتا که ناپولئون افتان وخیزان موسقوه سفرندن رجعت ایتدی پروسیادن قوپان ندای انتقام آلمانیا و آوستریایی ده ایاقلندیروب جمله سی توحید قوت وخصم مشترکك دفع وازاله سنه بذل همت ایلیه رك قیرغین ویورغون فرانسز اردولرینی مظفریات متتابعه ایله سوره سوره آلمانیا حدودندن طیشارو آتدیلر حتی صوك قزاندقلری لایپزیغ محاربهٔ عظیمه سنه (۱۹ تشرین اول ۱۸۱۳) « ملحمهٔ ملل » Bataille des Nations تسمیه ایتدیلر ایرتسی سنه پارسه قدر ایلرولیه رك فرانسه یه حدینی بیلدیردیلر ویوقاریده ذکر اولندیغی وجهله ناپولئونی وبوناپارت عائله سنی اورته دن قالدیردیلر یالکز آلمانیا دکل بتون ملل محکومه (ایتالیا ، اسپانیا ، هولانده، الخ) زنجیر اسارتی قیره رق استقلالیت جدیده لرینی یکی اساسلر اوزرینه تأسیس وتنظیم ایلمك اوزره ویانه قونغره سنه طوپلاندیلر .

ویانه قونغره سی آلمانیا حقنده ناپولئوندن اولکی اصوله رجعت ایدوب فقط حکوماتك عددینی اوتوز سکزه تنزیل و « راین هیئت متفقه سنی » جرمانیا هیئت متفقه سنه Confédération Germanique تحویل ایلدی. حقوق حکمداریلری مقطوع سکسان قدر بکلر کاکان محافظهٔ عنوان ایتمشلر ایدی. بو هیئتك مساحهٔ سطحیه سی التی یوز اوتوز ایکی بیك کیلومترو مربعنه بالغ اولوب اوستریا ایله پروسیانك یالکز المانیا طوپراغندن اولان مملکتلری بویکونه وکندولریدخی انجق او مملکتلر اعتباریله هیئته داخل ایدی . هیئتی تشکیل ایدن حکوماتك اك بیوکلری آوستریا وپروسیا اولوب بونلردن ماعدا دردی قراللق (باویرا ، ساقسونیا ، وورتمبرغ ، هانوره) ویدیسی غراندوقه لق ودردی مستقل شهر (لوبك ، هامبورغ ، فرانقفورت ، برهم) ومتباقیسی دوقه لق وپرنسلك ایدی . کافه سی حقوق استقلالیته مالك اولوب حتی دول اجنبیه نزدینه آیری آیری سفیر کوندرمکه مأذون ایدی یالکز محاربهٔ عمومیهٔ خارجیه ظهورنده توحید قوت وعسکره مجبور ایدی .

بوندستاغ (فرانسزجه دیه ت) مجلسی بو هیئتك واسطهٔ ارتباطی ومرکز

مذاكراتی ايدی بو مجلسـه اوستريا رياست ايدوب حكومتلر علی مراتبهم دردر ، اوچر ، ايكيشر ، كوچكلری برر اعضا كوندرمك مقتضای عهود ايدی (اعضانك مجموعی التمش التی‌در) هر حكومتده برر مجلس مبعوثان تشكيل قلنه‌جغی متن معاهده‌ده موعود ايدی .

پروسيا لهستاندن برقسمنی قورتاره‌مديسه‌ده اكا بدل ساقسونيا وپومرانيانك نصفلرينی ووستفاليا وراينلاند قطعات معموره‌سنی الده ايدوب الكاسی يكديكرندن منفصل اوچ پارچه‌يه منقسم فقط تبعه‌سی برعنصره يعنی جرمن عرقنه منسوب ايدی.

آوستريا دخی بر ايكی اوفاق فداكارلغه مقابل ايلليريا وتيرول ووه‌نه‌سيا ولومبارديا قطعه‌لرينی قورتاره‌رق ممالك جسيمه‌سی بر شكل منتظم كسب ايتديسه‌ده تبعه‌سی عناصر مختلفه ومتضاده‌يه متفرق وجماعت سفينهٔ نوحه مشابه ايدی . والحاصل بوايكی دولتدن اولكيسنك تبعه‌سی متحد ، الكاسی طاغنيق؛ ايكنجيسنك الكاسی طوپلی ، تبعه‌سی متفرق ايدی .

قونغره‌ده پروسيا مرخصلری بارون ده‌شتاين ايله هاردنبرغ Hardenberg جرمانيا هيئت متفقه‌سی تشكيلاتنه اعتراض ايدوب اوتوز سكز باشلی برملتك قوی ومتين اوله‌ميه‌جغنی وآلمانيانك تماميت ملكيه واستقلاليت عاليه‌سی محفوظ اولمق ايچون متحد ويكوجود اولمسی لازم كله‌جكنی بيان ايله آلمان وطنپرورانـنك ترجمان آمالی اولمشلر ايسه‌ده مترنيخ وامثالی اصول عتيقه طرفدارلری آمال ومشتهيات مليه‌يی پرنسلرك حقوقنه ترجيح ايده‌ميوب وبناءً عليه آلمانيايی توحيد ايتميوب مع مافيه مملكتك وسرحداتك اسباب حراستنی تأمين واستحصال ايتمشلر ايدی . آندن ناشی آلمانيا يارم عصردن زياده تجاوزات اجنبيه‌دن مصون قالمش واودور آسايشده ترقيات داخليه‌يه حصر فعاليت ايتمشدر .

بالاده ذكری سبق ايدن اتفاق مقدس عهدنامه‌سنك طرز تحريری رجال دولت عثمانيه‌يی وهلةً انديشه‌يه دوشوروب ويانه ولوندره قبينه‌لرندن ايضاحات طلب اولنمشيدی . مقصد بشقه اولديغی اكلاشيلدی . اتفاق مقدسك ركن اعظمی پرنس مترنيخ ايدی . مشار اليه « مطاقيت » مايه‌سيله تخمر واسكی ديپلوماسی مكتبنه منسوب برسياسیٔ كهنه پرور اولوب پروغرامنی « ملتلری وبای «حريتك» سرايتندن صاقلامق وتبعه‌نك آسايش ورفاهت وسلامتنی وفيوضات اخلاقيه ودينيه‌سنی دوشونمك وبونی اخلاله چاليشانلری محو ايتمك دولتلرك عهده‌سنه

مترتب بر فريضه، مشترك بر وظيفهٔ مقدسهٔ ابوتدر » جمله‌لريله خلاصه ايتمك ممكن اولور. بناءً على ذلك هر هانكى مملكتده‌كه لواى حريت آچيلور وقيام وعصيانلر بو قاعدهٔ اساسيه‌يى، بوحق ابوتى اخلاله قالقيشور، اومملكتك حكمدار مشروعى دفع وازاله ايله مكلفدر اكر مقتدر اوله‌مز وقوتى كفايت ايتمزايسه ديكر حكمدارلر « مداخله » وا كا معاونت ودرخت فتنه‌يى كوكندن قلع ايتمك ضروريدر ؛ اختلالجيلرك دمى بتون دنياده هدردر . اشته بونظريه اون سنه قدر اوروپا پولتيقه‌سنه اساس اولمش واو اثناده اسپانيا (١٨٢٢) وناپولى (١٨٢٠) اهاليسنك مطالبهٔ مشروطيتله قراللرينه قارشو عصيانى وموره اختلالى (١٨٢١) وقوع بولمغله محل مخصوصلرنده بيان اولنه‌جغى اوزره فرانسزلر اسپانيايه وآوستريالولر ناپولى‌يه عسكر سوقيله مشروطيت مطالباتنى قپاتدقلرى كبى سلطان محمود خان ثانى موره عصاتنى تأديبه سربست براقلمشدر . مترنيخ موضوعلرى متخالف اولان « اته‌ريا » يى ، « قاربونارى » يى ، « توكوندباند » ى [١] عينى جمعيات فساديه‌دن عد ايليور ايدى .

روسيه ايمپراطورى برنجى علكساندر عسكر وقوتنه مغرور اولغله برابر مغلوب خيالات بر « رند سياسيات » اولوب ماتلره خوش كورنمك ، حقوقلرينى كوروب كوزتمك ، ادارهٔ ممالكه فلسفيات دخى قارشديرمق كبى احوال وحركاتى بالدفعات كورلمش واتفاق مقدس عهدنامه‌سنى خلوص نيت ايله قلمه آلمش ايسه‌ده بالاخره مترنيخك پروغرامنه كنديني قاپديرمش ايدى . ١٨٢٥ اواخرنده طايغانده وفات ايدوب جانشينى اولان برنجى نيقولا نظرياتدن زياده فعلياته وروسيه‌نك منافع ماديه‌سنه اهميت ويرر بر حكمدار مستبد اولمغله اوروپانك منتهاى غربيسنده اسپانيا اختلالنه مسلحاً « مداخله » وصكره يانى باشنده مطمح نظرى اولان دولت عثمانيه‌يه وموره اغتشاشنه « عدم مداخله » قرارلرى ايشنه كليوب وكنديسنه عجيب كورينوب هر دولت ايجابات منفعتنى تعقيب ايتمك وخصوصيله اقطار شرقيه‌ده روسيه مستقل بالرأى اولمق واسپانيا وناپولى وقعه‌لرنده علاقه‌دار اولانلر وسائط مناسبه‌يى استعمال ايتمك موافق مصلحتدر، معقول وقابل اجرا ولان طريقه بودر، ديه‌رك اتفاق مقدسدن آيرلدى ومشاراليهك افتراقيله اتفاق مقدسك حرارتى سوندى ذاتاً اوده‌سى كچمش وفوياسى ميدانه چيقمش اولديغندن كندى كنديسنه

[١] توكوندباند Tugund-band فضيلت جمعيتى معناسنه اولوب آلمانياده تشكل ايتمش ايدى .

حکمدن ساقط اولدی . فقط اون سنه (۱۸۱۵ - ۱۸۲۵) اوروپانك سیاسی پولیس وظیفه‌سنی ایفا ایتمشدر .

اتفاق مقدسك دور فعالیتنده بوندستاغ فرانقفورتده هیچ برایشه صارلمیوب اویقو ایله وقتنی کچیرمشدی . مترنیخ یکیدن ایش چیقارمامنی وموجودی واسته‌ توقویی تماميله محافظه ایتمکی توصیه‌دن خالی دکل ایدی . اما تکون حادثاته قارشو طورمق محالاتدن ایدی . بر کره دار الفنونلر بر حیات تازه کسب ایتمشیدی . آلمانیانك مراکز حکومتنك کثرتی نسبتنده دار الفنونلری کثیردر ؛ هر پرنس پایتختنده‌کی دار الفنونی اعلا ایتمك ایستر ؛ آلمان لسانی مبهماته وبناءً علیه مناقشاته مساعددر ؛ صنف شبانك دارالفنونه دوامی عادت حکمنه کیردیکندن دارالفنونلر غلبه‌لك وتدریسات پرشوق وکرمیتدر ؛ مسالك متخالفهٔ اصولیه وفاسفیه‌یه سالك اولان خواجه‌لرك درسلری تنقید ومناظره‌یه قپو آچار ، بعضاً مشاجره ومضاربه ایله نتیجه‌لنور . ۱۸۱۵ تاریخندن صکره فرانسه‌نك استیلای عسکریسندن قورتیلان فقط افکار احرارانه‌سیله مشبوع اولان آلمانیا بری اتحاده ودیکری حریته طوغری ایکی تمایلك جولانکاهی اولمشدر . لایعد ولایحصی مطبوعات ومؤلفات اذهان ناسی تنویر وکنجلری تهییج ایلیور وملتك متانت فطریه‌سی سایه‌سنده کتب حکمیه وفلسفیه غلیان آور آثار ومقالات مرتبه‌سنده رواج بولیور ایدی . جدی اثرلر ممالك سائره‌دن زیاده المانیاده مرغوب اولدیغندن المان فلسفه‌ سنك اساتذهٔ ثلثه‌سی قانت ، فیخته ، شللینغ مدونات معتبره‌لرنده نفس ناطقهٔ بشرك قدرت احاطه‌سنی واستعداد تکاملنی تعریف ودارالفنون درسخانه‌لرنده فنون تاریخیه وادبیه واجتماعیه معلملری المان وطنی ایچون مقدر اولان استقبالی تصویر ایدییورلر ایدی . ضروری الوقوع اولان انقلاب آتی فرانسه‌ده اولدیغی کبی آنی بربرکان آسا پاتلامیوب عریض وعمیق تتبعات وتأنیات نتیجه‌سی اوله‌جق ایدی . اما عالم شبابك هوس وعجله‌سی اولیای اموری دوشوندیرییور ایدی یه‌نا دارالفنونی پك ایلرو کیدییور ایدی طلبه خفت زمانه‌یی تقبیح واسلافك وقرون عتیقه‌نك فضائل وعصبیت وعلویتنی تقلید ایچون اتفاق ایدوب سوسی ومزین لباسی حتی بیون باغنی (فرانسز سفاهتی) ترك ایله سیاه کوملك اکتسا ایلیور ایدی بو مثللو حرکات حد ذاتنده اهمیتسز وطفلانه کورلسه بیله حالات روحیه‌یی وباشلرده اسن هوای جوانی‌یی مصور ایدی .

« اتحاد ملی » و « حریت » سودازده‌لری معشوقه‌لرینه رهیاب وصال اولمق ایچون هر فداکارلغه حاضر ایدی پروتستان مذهبنك مبدعی لوترك اوچیوزنجی سنۀ دوریه‌سی مناسبتیله مشارالیهك حبس اولدیغی وارتبورغ Wartbourg شاتوسنده ١٨١٧ تشرین اولنك اون سکزنجی کونی (ملحمۀ ملل دخی بو تاریخه مصادف ایدی) ترتیب اولنان عید شبانده آتشلی نطقلر سویلنمش وقصائد دینیه وتهلیلات ایله برلکده وطن شرقیلری تغنی ومانع ترقی اولان یادکارلر تلعین ایدلمش وسر کرم اولان حضار اللرینه کچن رسائل ومطبوعات مرتجعه‌یی بر بیوك آتش یاقه‌رق ایچنه آتمش ایدی . اون سکز ماه صکره مانهایم شهرنده بر قتل وقوع بولدی (٢٣ مارت ١٨١٩) مقتول قوچه‌بوئه Kotzebüe قدمای محرریندن وروسیه چارینك جاسوسی اولمق اوزره مظنون ایدی . قاتل ساند Sand دماغی بوزوق و جنته مستعد بر دارالفنون شاکردی ایدی وجدان عامه فعل قتلی تقبیح ایله برابر قاتلی معذور کوردی که بونقطه غایت مهم ایدی وحسیات عمومیه‌نك طرز جریانی ارائه ایلیور ایدی . حتی برلین دارالفنونی خواجه‌لرندن بری قاتلك والده‌سنه بر مکتوب یازوب « اوغلکزك بو حرکتی مخالف قانون و نظر عامه‌ده برکار فضیحدر مع مافیه علو جناب منبعندن نابع و زمانك علامات بدیعه‌سندن عد اولنمغه سزادر » دیمشدی . و برده ساقس وایمار دوقه‌سی آمال ملیه‌نك اوکنه دوشوب الك اول الکاسنده اعلان مشروطیت ایتْش وباویرا وورتمبرغ قراللری وباد غران‌دوقه‌سی آکا پیرو اولمش وعلی‌العموم حکومات جنوبیه‌ده بر حیات جدیدۀ سیاسیه اویانمش ایدی . صوکی نره‌یه واره‌جق و اتفاق مقدس سیرجی‌می طوره‌جق‌ایدی؟ مترنیخ درحال ارتجاع قلیجنی چکدی . احراق کتب ، قتل نفوس ، اعلان مشروطیت ، ایشته بونلر قورقیلان هرج ومرجك مبادئ تظاهری دکلیدر دیو پروسیا قرالنی اقناع وسائر آلمانیا داورلرینی تهدید ایلیه‌رك قارلسباده وکلای دولی دعوت و جمع ایله برقونغره عقد ایلدی (٣ اغستوس ١٨١٩) قونغره‌نك مقرراتی اوزرینه مطبوعات یومیه وموقوته ویکرمی ورقدن دون رسائل بش سنه مدتله سانسوره تابع قلندیغی کبی یکرمی قدر غزته تعطیل و دار الفنونلر و معلملر ومتعلملر صیقی تفتیش‌تحتنه وضع وخفی جمعیتلر سد ومنع اولندی، وره‌وولوسیونه سوق ایدیجی حرکات و تحریکاتی تحری ایتمك وظیفه‌سیله مایانس‌ده بر « دائمی تحقیقات قومیسیونی » تشکیل قلندی .

بو مقررات اوزرینه دار الفنون خواجه‌لرندن بر طاقمی عزل وبعض درسلر لغو و منع اولنه‌رق بیك سکز یوز قدر طلبه توقیف ایله محاکمه‌لرینه باشلانیلدی و پروسیا قرالی التزام شدت خصوصنده دیکر ملوکه تفوق ایتدی .

آلمانیایه بردنبره یأس وفتور مستولی اولدی . الك هوسلیلر واك نیکبین اولنلر بیله قطع امید ایتدی « اتحادجیلر » له « حریتجیلر » عینی قباحتله متهم عد اولنه‌رق ضابطه‌جه تعقیب اولنورلر ایدی . حالبوکه اتحاد ملی یی آرزو ایدنلرله حریت طرفدارلری آیری آیری ایکی تمایلی تعقیب ایتمکده اولوب بونلری یکدیکرندن تفریق ایتمك لازم اولدیغی حالده حال حاضری تغییره ساعی اولملرندن طولایی مترنیخ نزدنده ایکیسیده‌دخی مردود و « خدام فساد » کروهندن معدود ایدی . وورتمبرغ وباویرا قراللری مثللو حریتپرور اولان رؤسا هم عدداً قلیل وهم آوستریا باش وکیلنك جدالوزلغندن محترز واللری باغلی ایدی رؤسای سائره محافظه کارلغی ترجیح ایده‌کلدیکندن ١٨٢٤ ده یوهانسبرغ ده وقوع بولان اجتماعده قارلسباد مقرراتی تأیید قلنمغله مترنیخ ، بتون آلمان بکلرینی ، بیك استبدادلری ، اطرافده کندینه ابراز تلطیفات منتداری وشکر کذاری ایدر وهر سوزینی کرامت کبی تلقی ایلر کورمش و « شورش واغتشاشدن » مملکتی قایبردیغنه اطمینان تام حاصل اولوب بر غرور لاابالیانه ایله وادای مخصوص نازکانه‌سیله کندینی درهم درهم صاتمشدر . مشار الیهك دیپلوماتلقده‌کی اشتهاری او تاریخده بتون اوروپایه یاییلمش ونفوذی حد اقصاسنه وارمشدر . فرانسه‌ده دخی اونجی شارلك جلوسیله ارتجاع پولتیقه‌سنه آچیقدن آچیغه توسل اولندیغندن مرغ حریت ومشروطیت انکلیز آشیانه‌سنه چکیلمشدر .

وسائط تضییقیه ایله ملتلره اوریلان « کم » چلیکدن دخی اولسه طیانمیور ؛ دندان همت دیشلیه دیشلیه انی اریتیور و یاخود بر حرکت سربازانه ایله یولاری باشندن فیرلاتوب آتیور . ملتده استعداد اولدقدن صکره رجال حکومتك کوشش مانعانه‌سی پاره ایتمیور . نتکیم فرانسه‌نك ١٨٣٠ تموزی اختلالی طویلنجه آلمانیاده احتراصات احرارانه بومبا کبی پاتلادی . بر « تخخیله سیاست صالونلرینی ایکله‌تن » مترنیخك اودی قوپدی . آوستریا وپروسیا حکومتلری چوجقلرك « یاورومی قپامزسین » اویونی طرزنده کندی مملکتلرینی اسیرکه‌مکله مشغول اولدیلر حکومات سائرهٔ آلمانیا ، ال باشیلرندن مظاهرت کوره‌مینجه تبعه‌لرینك دلخواهنی اسعاف

ایتمکه ، مشروطیت ویرمکه مجبور اولوب عناد ایدن ویا استبداد ایله لسانه کلمش اولان رؤسا موقعلرینی غائب ایتدی . اتحاد ارزولری اواثناده مسکوت عنه قالوب شوق عمومی استحصال حریته منعطف اولدی .

اون سنه صکره یعنی ۱۸٤۰ ده آلمانیا بویله بر بحران دها کچیردی . شویله‌که جلوس عبدالمجید خانی اوزرینه (۱۸۳۹) مصر مسئله‌سی اوروپا مسئلهٔ سیاسیه‌سی رنکنی آلوب مسئله‌نك حل وتسویه‌سی ضمننده انکلتره‌نك تشبثیله لوندره‌ده انعقاد ایدن قونفرانسده اوته‌دنبرو محمد علی پاشایه متوجه بولنان فرانسه‌لونك پیشمش آشه صغوق صو قاتمسی و مسئله‌نك حسن صورتله تسویه‌سنه مشکلات چیقارمسی احتمالی خاطرلره کلدیکندن فرانسه‌یه نوعما استثقال کوسترلمکله اولوقت باش وکیل بولنان موسیو تیه‌ر بو معامله‌یی دول معظمه طرفندن فرانسه‌یه قارشو بر حقارت علنیه صورتنده تلقی ایلیه‌رك برمحاربهٔ عمومیه ایچون تدارکات جسیمه‌یه قیام ایتمسی المانیاده بیوك غلیانی موجب اولدی . موسیو تیه‌رك اوضاع واقوال حربجویانه‌سی برنجی ناپولئونك هجومات وتخریباتنی خاطره کتیروب المانیا سراپا هیجانه کلدی . تنکلر تمیزلندی قلیچلر سنك فسانه اورولدی. واتحاد وال برلکیله حرکت ایتمکه هرزماندن زیاده احتیاج کورلدی . موسیو تیه‌رك انفصالیله غائله برطرف اولدیسه‌ده المانیاده اتحاد ارزولری تکرار اویاندی .

المان ملتی دارالفنونلری وشعبات متنوعهٔ علوم و معارفده یتیشان نحاریرك شریانی سایه‌سنده شهراه ترقیده فکراً وعلماً کل یوم خطوه‌لر آتدیغی کبی ترقیات اقتصادیه‌ده دخی عین سرعت وموفقیتله طی مراحل ایتمکده ایدی . احتیاجات داخلیه‌سندن فضله قالان محصولات زراعیه وصناعیه‌یی ممالك سائره‌یه اخراج ایتمك ضروری اولوب لکن هرحکومت کندی حدودنده آیروجه کمرك الدیغندن رواج تجارته مانع اولان بواصولك دوامی غیر جائز ومضراتی آشکار ایدی [۱] بوخصوصده پروسیا دیکرلرینه تقدم ایدوب الکاسی ایچنده ویا قربنده بولنان حکومتلر ایله بر کمرك اتحادی عهدنامه‌سی امضا ایلدی . زولفراین Zollverein تسمیه اولنان بو اتحاد حکمنجه کمرك رسمی یالکز عمومی حدودده اخذ اولنه‌رق

[۱] اوتاریخلرده قره‌دن استانبولدن پارسه کیدن بر ذات هدیه کوتوردیکی ایکی قیه راحت‌الحلقوم شکرینه طقسان غروش راده‌سنده کمرك ویردکدن صکره دها ویره‌جکنی عقلی کسدیکندن شکر قوطیسنی یولده بر نهره آتیویرمش .

حکومتلرك کندی کمرکلرینك لغوندن طولایی وارداتلرینه طاری اوله‌جق تناقص هر برینه حاصلات عمومیه‌دن نفوسلری نسبتنده ویریله‌جك حصه ایله تلافی ایدیله‌جك ایدی . معاملات تجاریه‌نك توسعی حسبیله برقاچ سنه ظرفنده زولفراینه داخل اولان حکومتلرك حصه‌سی واردات سابقه‌لرینه تفوق ایلدیکندن یواش یواش آلمانیا حکوماتی زولفراینی قبول ایتدیلر بدایتی ١٨١٨ تاریخی اولوب ١٨٣٦ تاریخنده زولفراینك نفوسی یکرمی بش ملیونه وواردات رسومیه‌سی سکز سنه ظرفنده (١٨٣٤ ـ ١٨٤٢) اون ایکی ملیوندن یکرمی بر ملیون تالره بالغ اولمشدر .

آلمانیانك ترقیات اقتصادیه‌سنه فوق العاده خدمت ایدن زولفراین ترقیات معنویه‌سنه دخی خدمت ایتمشدر . کمرك اتحادی مملکتی اتحاد سیاسی یه طوغری سوق ایلمشدر. زولفراینك مرتب ومشوقی پروسیا اولدیغندن اتحاد سیاسینك رأسی اولمق شرفی دخی ضمناً آکا عائد اولمشدر. چونکه پروسیا قرالی اوچنجی فره‌دریق ویلهلم هر نقدر مترنیخك نظریه‌لرینه اشتراك ایلیه‌رك آلمانیاده تمایلات احرارانه‌یه سدکش اولمش ایسه‌ده پروسیا رجال دولتی نظریاتدن زیاده فعلیاته عطف اهمیت ایله مملکتك امور داخلیه‌سنی تنظیم ایتمکده دقیقه فوت ایتمیوب باخصوص قرق اوچ سنه حکومتدن صکره وفات ایدن (١٨٤٠) قرال مشار الیهك خلفی دردنجی فره‌دریق ویلهلم (١٨٤٠ ـ ١٨٦١) تمنیات ملیه‌یه مروج کورنمکله آلمانلر آرتق نجات وفلاح امیدینی بسبتون هوهنزوللرن خاندانه باغشلامشلردر .

آوستریایه کلنجه : سرکاری اولان مترنیخ تحولات والجاآت زمانه‌دن متنبه اولمز و بیلدیکندن شاشمز ایدی . حال توقف ملتلر ایچون حیاتسزلغه دلالت ایلدیکنی ادراك ایتمامك مترنیخ ایچون غیر ممکن اولوب شهرت شایعه‌سی وتجربهٔ مدیده‌سی پولتیقه عالمده کندینه برموقع ممتاز تعیین ایلدیکی حالده موکب جدید حریتك اوکنه دوشه‌جکی وانی عاقلانه اداره ایده‌رك آزغینلغنه میدان ویرمیه‌جکی پرده الندن کلدیکی مرتبه حائل اولمق استر ایدی ١٨٣٠ فورطنه‌سنی کندی حالنه براقوب شدتی قیرلدقدن صکره میدانه چیقه‌رق ١٨٣٢ تاریخنده بوندستاغ معرفتیله فرانقفورتده اسکی مقرراتی بر درجه‌یه قدر احیا ایلدی بوکره المان داورلری جرائم سیاسیه اربابنی یکدیکرینه اعاده‌یه سوز ویردیلر .

بو « اوردم طوپماز » اختیار معنیً بدبینلکه دوشمکله برابر هیچ برشی اولمامش کبی مسلکنده مصر وکیف ونشئه‌سنده بر دوام ایدی ١٨٣١ ده قونتس زیچی‌یی

تزوج ايدوب مشار اليها افكار عتيقه ايله پرورده وحدت كفتاره مالك اولديغندن سرايي وصالوني مداهنلر مجمعي اولدي .

۱۸۳۵ ده ايمپراطور ايكنجي فرانسوا وفات ايدوب يرينه دردنجي فرديناند جلوس ايتدي مترنيخك جاه واقبالنه خلل كلمدي . آوستريا وسعت مملكتي اعتباريله زولفراينه كيرمدي و « كنج المانيا » نك يومافيوما ازدياد بولان فيوضاتنه ارتق تجاوز ايده‌ميوب خصوصيله ۱۸۴۰ تاريخندن صوكره بتون تدافعي مانوره‌لرله اكتفا ايتمكه مجبور اولدي . افكار جديدهٔ حريتپرورانه واتحاد جويانه ايلرولدكجه ، منبسط اولدقجه او كيرو چكيلير وچكلدكجه المانيادن آيريلير و آيرلدقجه موقعني پروسيايه قاپديرر ايدي . قالدي كه آوستريا دولتي كندي مملكتنده دخي خشنودئ عامه‌يي جلب ايده‌جك بر اصول اداره اختيار ايده‌مه‌مش ايدي و بو اداره‌سزلكي وهيچ بر يكي شيئه مساعده‌سزلكي يوزندن مجارلر ايله بوهمياليلرك مركز دولته ارتباطي كوشه‌مش ايدي .

۱۸۴۸ انقلابي اوزرينه . — فرانسه‌نك ۱۸۴۸ شباطي انقلابنك عكس صدالري آلمانيه‌ده عيوقه چيقدي باد ، هس ، وورتمبرغ ، ناساو ، ساقسونيا ، باويرا مملكتنده اهالي خروج ايدوب اسعاف مسئوللرينه حكمدارلريني اجبار ايلدكاري مثللو برلينده دخي ويانه اختلالنك ايرتسي كوني (۱۸ مارت) بر قيام وقوعه كلدي. پروسيا قرالي دردنجي فردريق ويلهلم اعلان مشروطيته راضي اولمغله اراقهٔ دمي توسيع ايتمدي شهر مايسده برلينده طوپلانان « مجلس مؤسسان » بر طرفدن عجميلكي و ديكر طرفدن آوستريا اختلالجيلرينك موفقيات متواليه‌سي تأثيراتيله پروسياده حصوله كلان غليان وطاشقينلق حسبيله وظيفهٔ جسيمه‌سني باشه چيقاره‌مديغندن باش وكالته كتيريلان بارون ده‌مانتوفل Manteuffel كانون اولك بشنده مجلس مؤسساني و ۱۸۴۹ نيساننك يكرمي يديسنده دخي يكي مجلس مبعوثاني طاغتدي نقط طرف حكمداريدن بر طاقم قوانين حسنه نشريله قوهٔ تشريعيه‌نك كفايتسزلكني تلافي ايتدي مانتوفلك تدابير و اجرا آت صائبه‌سي پروسيا انقلابني حسن اداره ايله بر مجراي عاقلانه‌يه سوق ايتمش ومشروطيتي اساسلنديره‌رق قوهٔ تشريعيه و قوهٔ تنفيذيه آره‌سنده كشاكشلره محل ويرمامشدر .

هر طرفدن نائل امل اولان المان ملتي دوام حريتك اتحاد ايله مشروط اولديغني تقدير ايليه‌رك بو يولده تشبثات جديه‌يه باشلادي . المانيانك رابطهٔ

کاذبه‌سی اولان بوندستاغ که پرنسلرك وكیل مرخصلرندن متشکل ایدی ربع عصردنبرو مترنیخك آلت تضییق وارتجاعی اولمقدن بشقه بر مزیت کوسترمدیکندن فرقهٔ ملیه آنی فرانقفورتدن دفع ایله عموم ملتك مبعوثاننده‌ن مرکب بر پارلمنتو دعوت ایتدی. عظیم شنلکلر وهوسلر ایچنده مایسك اون برنده فرانقفورت پارلمنتوسی کشاد اولندی. پارلمنتونك ایلك قراری آلمانیانك بر ایمپراطور اداره‌سنده توحیدی‌مسئله‌سی اولوب ایمپراطورك انتخابنه قدر هابسبورغلردن آرشیدوق یوهان Jean قائممقام تعیین ایدلدی.

پارلمنتو، اکثر اعضاسی دارالفنون خواجه‌لری اولدیغندن مدت قلیله ظرفنده خطابت ونظریات درسخانه‌سنه دوندی. معلومدرکه بلیغ نطقلرله ایش کورلمز فعلیات بشقه شی وآنك اربابیده بشقه آدملردر. خواجکان ایسه اختصاصلری اولدیغی مسائل اجتماعیه وفلسفیه ایله اوغراشوب و بینلرنده «واو عاطفه» غوغاسنه مشابه مباحثات ومناقشات طویله تحدث ایدوب حالبوکه رحله باشنده‌کی مناظره‌لر مصالح ملتی تأمینه کافی اوله‌مدی. پارلمنتو حیثیت واعتبارینی غائب ایده‌رك نظر عامه‌دن دوشدی. ایمپراطورلق تاجنی پروسیا قرالنه عرض ایدوب مشارالیه رد ایدنجه برر برر سائر المان داورلرینه تکلیف ایلدی هیچ بری قبول ایتمدی. آوستریا دولتی غائلهٔ داخلیه‌سی سببیله پارلمنتو ایله هیچ مشغول اوله‌مامش وحتی مبعوث بیله کوندرمامشیدی و پارلمنتودن پك استقلالکارانه معامله‌لر کورمشیدی. دیکر طرفدن پروسیا قرالی یکرمی یدی حکومتی دائرهٔ اتفاقه جلب ایله بر «کوچك المانیا» تشکیل ایدرك آوستریانك بتون بتون ایاغنی قایدرمغه والمانیاده‌کی تأثیرینی‌ازاله‌یه مباشرت وپارلمنتونك بوبابده‌کی مقاصدینه معاونت‌ایتمك ایستمشیدی.

آوستریا، غائله‌لرینی بر طرف ایدوب‌ده «بن بوراده‌یم» دیو کندینی کوسترنجه فرانقفورت پارلمنتوسی طاغلدیغی کبی (۳۰ مایس ۱۸٤۹) پروسیا دخی کندینی طوپلامغه مجبور اولمشدر.

مع مافیه ویانه قونغره‌سنك ۱۸۱۵ تاریخنده قورمش اولدیغی بنای معنوی تملندن ییقیله‌رق المانیا بردورهٔ جدیده‌یه کیرمشدرکه کله‌جك جلدلرده بیان وتصویر ایدیلور.

کله‌لم آوستریا غوائلنه: پارس وقایعنك اشاعه‌سی برمعتاد ویانه‌ده یساق ایدیله‌رك لقردیسنی ایدنلر پولیس طرفندن توقیف‌اولندی. ارتق بو مثللو تدابیرك موده‌سی

پرنس مترنیخ

لچمشیدی صحافلر ودارالفنون هیئتلری وآووقاتلر انجمنی سانسور اصولنك رفعی وحقوق سیاسیه‌نك تأمینی ووکالت ملیه‌یی حائز برمجلس مبعوثان تشکیلی مطالبه‌سیله حکومته محضرلر تقدیم ایتدیلر .

پرنس مترنیخ قوری وعدلرله بونلری اویالامق ایستدی لکن مارتك اون اوچنجی کونی (١٨٤٨) اهالی قیام ایدوب عسکرله آره‌لرنده قتال واقع اولمغین درت کون صکره مترنیخ مأیوساً استعفا ودست اهل قیامدن کوچ حال ایله تخلیص کریبان ایلدی [١] دار شورای دولت قراریله خواه ناخواه مبعوثان ملتدن مرکب بر مجلسك ویانه‌ده اجتماع ایتمسنه دائر بر فرمان ایمپراطوری نشر اولندی . من جرب المجرب فحواسنجه ویانه اهالیسی بو وعده تمامیله اینانه‌میوب غارد ناسیونال اصولی اوزره سلاحلانمغه مساعده آلدیغندن ارکان مطبوعات واصحاب قلم وارباب حمیت منوره بالاده تعداد اولنان هیئتلره التحاق ایله « موکب دانشمندان » Légion Académique اسمنی طاقینه‌رق طالبان حریتی منتظم صورتده سوق واداره‌یی درعهده ایتدی . دیکر طرفدن اغتشاشات بوهمیایه ومجارستانه وایتالیایه دخی سرایت ایدوب وایتالیا ایالاتی (وه‌نه‌سیا ولومباردیا) آوستریادن قطعیاً آیرلمق سوداسنی اضمار ایتمیوب وبوهمیا ومجارستانده دخی بو آرزو حس اولنوب بناءً علیه ولایاتك حرکات اختلالیه‌سی ویانه اهالیسنك مطالبیله قابل قیاس اوله‌میه‌رق اول طرفاره عسکر اعزامنه ضرورت مس ایتمکله ویانه شهری عسکردن خالی قالدی . مایسك اون برنجی کونی ایمپراطور فردیناند وکلاسنه بیله معلومات ویرمکسزین ویانه‌دن بغتةً صاووشدیغندن حکومت صنادید اهل خروج النه کچدی .

هرنه حال ایسه مجلس مبعوثان (رایخستاغ) برنجی دفعه اوله‌رق ویانه‌ده طوپلانوب (٢٢ تموز ١٨٤٨) فرقه‌لرك آمال متخالفه واغراض متفاوته‌سی وآلمان،

[١] مترنیخ (١٧٧٣ - ١٨٥٩) یکرمی سنه آلمانیایی پارمغنده چویرمش وقرق سنه‌دن زیاده اوروپا پولتیقه‌سنده برموقع متحکم قزانمش، عصر سابقك الك مشهور واك ذی نفوذ دیپلوماتیدر . سکسان آلتی یاشنده وفات ایتمشدر . غلوناس اوزرینه ویانه‌دن قاچدقدن صکره اوچ سنه قدر انکلتره وبلچیقاده اقامت وبعده ینه ویانه‌یه عودت ایلیه‌رك ایمپراطورك غیر رسمی مستشاری وآخر عمرینه دکین خادم صداقتشعاری اولمشدر . مسلکی حقنده هر نه دینیرسه دینلسون معلوماتی ووسعت قریحه‌سی وکبارلغی ودولت علیه‌یه خیرخواهلغی مسلمدر .

چه ، اسلاو مبعوثلرك ودهموقرات وآریستوقراتلرك هر بری بر هوا چالمسی واهالینك بیطرف وایشیله کوجیله مشغول طاقمی بو آهنکسز صدالردن بر شی آکلایهمیوب ایمپراطورك وانتظام وحضورك عودتنی اوزلهمسی اوزرینه ایمپراطور ویانه‌یه عودت ایتدی . انجق دولت آنارشی ایچنه دوشمش اولدیغندن رایخستاغك ایلك ایشی فئودالیته امتیازاتنی الغا وحقوق مساواتی اعلان ایتمك اولمشیکن دهموقرات صنفنه کافی کورونمیه‌رك مجار اختلالجیلرینك تشویقیله [۱] ویانه‌ده یکیدن بر فتنهٔ عظیمه حادث اولدی . وفرانقفورت پارلمنتوسندن بر قاچ اعضا دخی کلوب نائرهٔ فسادی کوروکله‌دی . ایمپراطورینه فرار ایدوب (۷ تشرین اول) فقط مارشال ویندیشغرهیچ Windischgraetz قومانداسیله سوق ایدیلان اردو اوچ کون محاصره ایله ویانه‌یی ضبط وتسخیر (۳۱ تشرین اول) ومشوقلری ورؤسای شقاوتکارانی تأدیب ایلدی . کانون اولك ایکیسنده اولموچ Olmütz شهرنده دردنجی فردیناد برادر زاده‌سی فرانسوا ژوزفه فراغ سلطنتله ناکهان استعفا واعتزالی وقوع بولدی ویانه فتنه‌سی اوزرینه موراویاده قره‌مسیر Kremsier بلده‌سنه رحلت ایتمش اولان رایخستاغ قانون مشروطیتك مذاکره‌سیله آیلرجه اشتغال ایلدیکی حالده بر نتیجه‌یه واصل اوله‌مدیغندن ۷ مارت ۱۸٤۹ تاریخنده باامر ایمپراطوری تعطیل وقپوسی سد قلندی فقط عینی وقتده شهرك دیوارلری ایمپراطورك اعلاننامه‌لریله محاط ایدی . ایمپراطور فرانسوا ژوزف اوتوز درت سنه اول فرانسه قرالی اون سکزنجی لوئی مثللو کندولکندن ملته حقوق مشروطیت اعطا ایلیور ایدی .

بو وسیله ایله غائلهٔ عظیمه‌نك بر قسمی مندفع اولدی .

معلوم اولدیغی وجهله هابسبورغلره تابع اولان مملکت درت بیوك پارچه‌یه منقسم ایدی . اولا نفس آوستریا تسمیه اولنان قسم جهت غربیه‌ده المان عنصرینه منسوب سکنه ایله مسکون اولوب خاندانك مالکانهٔ اصلیسی بوقسم وغیرمنفك تبعه‌سی بورا سکانی ایدی بو قسمك مرکزی اولان ویانه‌ده یدی سکز آی فتنه و آشوب تمادی ایتمش ایسه‌ده ارباب فتنه‌نك مقصدی خانداندن آیرلمق اولمیوب دهموقراسی اصولنجه بر حکومت مشروطه‌یه نائلیت ایدی . چونکه آوستریاده

[۱] بو وقعه‌یه دائر ویانه سفیرمز شکیب افندینك تحریراتی ۲۲ رقیله ذیل کتابده تلخیص ایدلمشدر . دیکر وثائق صورتلری دخی علاوه قلنمشدر .

زادکانلق قاعده‌سی و قاعدهٔ مذکوره ایجابنجه امتیازات قدیمه مرعی ایدی . خلق مساوات تامه ایستیور ایدی .

ثانیاً جانب شرق شمالیده بوهمیا و سیلزیا و موراویا ولهستاندن مؤخراً الحاق اولنان غالیچیا ایالاتی اولوب بو قسم اهالیسی دخی کما کان هابسبورغلرك تابعیتنده قالمق شرطیله ادارهٔ داخلیه‌لرنده اصلاحات طلب ایلیورلر ایدی .

ثالثاً غرب جنوبیده تیرول ووه‌نه‌سیا و لومباردیا ایالاتی اولوب بو قسمك سکانی ایتالیان اولدیغندن آوستریادن قطعیاً افتراق و ایتالیایه التحاق ایتمك آرزوسنده ایدی .

دردنجی قسم سمت شرقی‌یی کاملاً قاپلامش اولان مجارستان اولوب بو قسمده مجارلردن ماعدا منتهای شرقیده (اردل) رومنلر و خروانستان و اسقلاوونیا کبی ایالاتده دخی بر چوق اسلاولر ساکن ایدی . مجارلرك آمالی زیرده بیان اولنه‌جقدر .

اشبو اقسام اربعه‌دن برنجی قسمك دیرلتیلری بر وجه بالا ویانه‌نك ضبطی (٣١ تشرین اول ١٨٤٨) و قره‌مسیرده مشروطیتك اعلانیله (٧ مارت ١٨٤٩) نهایت بولمشیدی .

ایکنجی قسمده درت ملیون قدر چه ، چافاریق اسمنده بر سرکرده‌نك دعوتی اوزرینه ایاقلانوب پراغ شهرینه مبعوثلر اعزامیله بر قونغره عقد و آوستریا مأمورینی طرد ایتمشلر ایسه‌ده ویندیشغره‌یچ قوهٔ کافیه‌یی مستصحباً پراغ اوزرینه هجوم وشهری طوپه طوته‌رق آوردهٔ یدسطوت ایتمکله (١٢ حزیران ١٨٤٨) چه قونغره‌سی طاغلدی و آندن صکره بوهمیالیلر وقومشولری نفس آوستریا ایله توحید مقدرات ایلیه‌رك ویانه‌ده جریان ایدن احواله تابع اولدیلر .

اوچنجی قسمده ظهور ایدن اغتشاشلر اصلاحات اداره ویا مشروطیت استدعاسنه مبتنی اولمیوب آوستریادن بتون بتون آیرلمق ایچون ایدی . میلانو ووندیك شهرلرنده اعلان استقلال وحکومت موقته‌لر تشکیل قلندی . آوستریا قوماندانی جنرال رادچکی Radetzki کیرو چکیله‌رك خروانستاندن عساکر جدیده ورودینه مترقب اولدی (مارت ١٨٤٨) حالبوکه ویانه وپراغ حادثاتی آوستریا حکومتنی کرکی کبی مشغول ایلدیکی جهتله پیه‌مون قرالی شارل امانوئل بوندن استفاده‌یه قیام وبالمداخله اعلان حرب ایلیه‌رك رادچکی‌یی مغلوباً مینچیو Mincio ایرماغنك

آرقەسنه آتدی . ایمپراطور فردیناند ویانەدن اینسبروق شهرینه فرار ایله (مایس) اورادن ایتالیا اردوسنی تقویەیه اقدام وعساکر جدیده اعزام ایتمکله رادچکی ابتدا قوستوزا Custozza (٢٤ تموز ١٨٤٨) بعده نووار Novare (٢٣ مارت ١٨٤٩) محاربەلرنده پیەمون اردولرینی دوچار انهزام ایدەرك لومباردیا ووەنسیایی یکیدن استخلاصه وآوستریا نفوذینی ایتالیاده بتکرار تأییده موفق اولدی . آوستریا دولتی ایتالیا غائلەسندن دخی مظفراً قورتیلمش اولدی .

اما مجارستان اختلالی بر شکل مدهش اخذ ایلمشیدی . ترك - تورانی عرقنه منسوب اولان مجارلر اوروپای وسطی یه یراشدکلری هنکاملرده عشائر رؤساسی آرپاد دوقه ایله بر عهدنامه تنظیم ایتمشلر ایدی که مجارستان قانون اساسینك مبدأی اشبو عهدنامەدر لسانلرنده « عهد نامهٔ خون » تسمیه اولنور .

مبهم وناقص اولان بو عهدنامه میلادك ١٢٢٢ تاریخنده ایکنجی آندرەنك زمان حکومتنده توضیح واکمال قلنەرق « آلتون فرمان » Bulle d'or عنوانیله بوکونکی قانونك تملی اولمشدر . قوانین ونظامات جدیده تأسیسی وتکالیف جدیده طرحی ماغناش Magnat مجلسنك تصویب وتصدیقنه اقتران ایتدیرلمك آلتون فرمانك جملهٔ احکامندن ایدی ماغناش مجلسی کبرای قومدن متشکل اولوب نوعما ملت مجلسی ایدی .

مجار قراللنی هابسبورغلره انتقال ایتدکدن صکره التون فرمانك احکامی سوء استعمالاته اوغرامشدر کرچه قراللر حین جلوسلرنده التون فرمانه رعایت ایتمکی مع القسم تعهد ایدرلر ایسەده مجلسك دائمی اولمسنه دائر صراحت اولمدیغندن حکومت اوزرینه مراقبەسی غیر کافی اولدقدن بشقه قراللر یالکز باشلری صیقلدیغی وخصوصیله ویرکولره ضم ایدەجکلری زمان مجلسی جمع ایدرلر واوقات سائرەده ممکن اولدیغی قدر معطل براقەرق مجارستانی دخی ادارهٔ کندی مالکانەلرینه بکزتمکه چالیشیرلر ایدی زیرا فطرةً حریص استقلال اولان ملتك کبراسی بر مجاسده طوپلانجه حسیات ملیەنك اویاندیغی کوریلیر وبوده هابسبورغلرك ایشنه کلمز ایدی .

دور اخیرده مترنیخك اصول ادارهٔ « منفیەسی » مؤسسات جدیدەنك مجارستانده دخی کشایش ورواج بولمامسنه ایقاع تأثیر ایلمشیدی .

١٨٤٨ اوائلنده اوروپاده وزان اولان نسیم حریت مجارلری دخی هوا-

قوشوت

تاریخ لطفی - جلد ۸ صحیفه ۳۰۱

لنديروب قرال دردنجی فردیناند [١] معیت محتشمه‌سیله نیسانك اوننده بالذات پرسبورغ Presbourg شهرینه كله‌رك (ماغناش مجلسی بو شهرده اجتماع ایدرایدی) تأسیسات مطلوبهٔ مشروطیتی قبول وتصدیق ایلدی. اعیان ومبعوثان هیئتلرینه منقسم اولمق اوزره ملت مجلسنك هر سنه طوپلانمسی، مجار قابینه‌سنك مستقل ومسئول اولمسی، قواعد سربستینك تأمینی، مجارجه‌نك لسان دولت اوله‌رق قبولی، فئودالیته امتیازاتنك لغویله افراد تبعه‌نك بلا استثنا حقوق ووظائف مملکتده مساوی طانمسی، مرکز حکومتك پشته‌ده استقراری ١٨٤٨ قانون جدیدی مقتضیاتندن ایدی. مجارستان استقلال اداره‌یه مالك وآوستریادن بتون بتون آیری بر حکومت اولمش واعصار مدیده‌دنبرو خطه وقولده قالمش اولان «استقلالیت ملت انکروس» بو کره فعلاً تأسس وتأید ایتمش ایدی. فردینادك بو صورته قولایجه راضی اولمسنه سبب ویانه، پراغ، میلانو غائله‌لری ایدی.

برنجی مشروطیت قبینه‌سی قونت باتیانی ریاستنده تشکل ایدوب قوشوت Kossuth، ده‌آق Deák، سه‌شه‌نی Széchenyi قبینه‌یه داخل ایدی. بوندن صکره مجارستانك اون یدی آیلق تاریخی پك پاطیردیلی وصوکی آجیقلیدر.

مجارلر نائل امل اولدیلر ایسه‌ده مجار تاج قرالیسنه تابع صاییلان رومنلر، بر مقدار صربلر، اسلاولر عائد اولدقلری مرکز ایله قطع مناسباتی ومملکتلرنده کندی باشلرینه مختاریت اداره‌یه مالکیتی ایمپراطور قرالدن استدعا ایلدیلر یوقارو‌ده تعداد اولنان اقسام اربعه‌دن برنجیسی که آلمان عنصریدر وهابسبورغلرك اصل منشأی دخی اودر اشته بو عنصر او وقته قدر کندینی دولتك رکن اعظمی عد ایده‌کلمش وچه ومجار وسائر قوملره رعایا مثابه‌سنده معامله ایتمش ایکن مجارلرك اخیراً کسب ایتدیکی حیز اعتباری چوق کوره‌رك تنزیله سعی ایتمسی وبناءً علیه رومن وصرب واسلاولر طرفندن واقع اولان مستدعیات ـ اخلال اتحادی وضعف انقسامی مؤدی اولمق حیثیتله ـ خوشنه کیتمسی طبیعی اولوب لکن فردیناند آچیقدن آچیغه آنلری حمایه ایتمکه جسارت ایده‌مدی ومجارلره ویردیکی فرمان مشروطیتك هنوز مرکبی قورومه‌دن حك وابطالنی موافق مصلحت بولمدی. فقط

[١] مشار الیهك دردنجی عنوانی آلمانیا ایمپراطورلغی صره‌سیله‌در. بعض تاریخلر اوصورتله قید ایتمشلردر. مجار قراللنی اعتباریله بشنجی فردیناند وآوستریا ایمپراطورلغی اعتباریله‌ده برنجی فردیناندر.

ال آلتندن دولاب چویرمکدن‌ده فارغ اولمدی . عناصر ثلثهٔ مذکوره‌نك اشبو تخالفتی مجارستانده بر بحران عظیم وجوده کتیرمشدر .

اردل قطعه‌سنده ساکن رومنلر ایله قارلوفچه سنجاغنده متمکن بر مقدار صربلر منسوب اولدقلری اورتودوقس کلیساسنه طرف ایمپراطوریدن قدیماً بخش ایدلمش اولان امتیاز ومصونیتی ایلرو سوره‌رك مترە پولیدلری واسطه‌سیله بر نوع ادارهٔ مختاره تأسیس ایتدیلر . خروات بانی میرآلای یلاشیچ Jellacic خرواتستان واسقلاوونیا ودالماچیا نامنه آغرامده تأسیس حکومت ایدوب مجارستاندن وارد اوله‌جق اوامرك کأن‌لم یکن عد اولنمسی واوامر اعطاسی حقوق منحصرهٔ ایمپراطوریدن اولدیغی مآلنده بتون معیتنه تبلیغنامه‌لر اسرا ایلدی وپشته‌دن وارد اولان امر قطعی المفاده رغماً خروات دیه‌ت مجلسنی طوپلادی .

ایمپراطور قرال هر قفادن بر سس چیقدیغی ومملکتك نقاط مختلفه‌سنده مختاریت بنالری قورولدیغی بو هنکامهٔ شورشده خروات بانك مقاصد اصلیه‌سنی بیلدیکی حالده قوانین موضوعه‌یه ومشروعیته توفیق حرکتی اولی کوره‌رك یلاشیچی تقبیح وبتون مأموریتلرندن عزل ایتمکه مجبور اولدی (۱۰ حزیران) . یلاشیچ خروات بانی اولمقدن زیاده ایمپراطورك بر صادق عسکری اولوب نخبهٔ آمالی سلطنت ایمپراطوری‌یی بو هرج ومرجدن صییروب قورتارمق وایتالیان ومجار مخالفین وبغاتنك حقندن کلمك ایدی .

مجارستان حکومتجه عناصر ثلثهٔ مذکوره‌نك حرکت واقعه‌لرینه قاعدةً عصیاندن بشقه معنی ویریله‌میوب امر حکمداری ایله تأدیب وتربیه‌لری متحتم ایکن پشته قبینه‌سنك حکمدار ایله اره‌سی آچیلمغه باشلادیغندن تأدیب کیفیتی ویانه طرفنجه مسکوت عنه براقیلیور ایدی . بالذات پشته‌یه کله‌رك عناصر باغیه‌یه بر درس ویرمه‌سی وانلری ربقهٔ اطاعته واحکام قانونیه‌یه انقیاده دعوت ایتمسی نیازیله مجارستاندن کوندریلان هیئت مرخصه‌یی ایمپراطور قرال هوائی وعدلرله صاومش ایدی بونك اوزرینه قابینه‌ده مالیه ناظری بولنان قوشوت هابسبورغلردن بسبتون آیرلمق فکرینی میدانه چیقاروب وفکرینه بر خیلی هوادار بولوب بلا استیذان اجراآته ومثلا ارادهٔ حکمداری استحصال ایتمکسزین خرواتلرك تأدیبی ایچون عسکر تسلیحنه وقرق ایکی ملیون فلورینلك بر استقراض عقدینه قیام ایتمکله (۱۱ تموز) عقلای ملت بو حرکتك وخامتی درپیش ایله تردده دوشوب

حتی قونت باتیانی قبینه ریاستندن استعفا ایتدی متعاقباً قوشوت دیکتاتور اعلان قلندی (۱۱ ایلول). ایتالیا عصیانی باصدیرلمش وجنرال رادچکی مظفراً میلانویه کیرمش اولدیغندن قرال فردینانده طرناقلری اوزایوب سیف تأدیبی مجارلره چویردی ورتبه‌سی ترفیع ومأموریتی اعاده قلنان یلاشیچ کویا صرف خرواتستان نامنه دراوه صوینی بالتجاوز باشنده‌کی خروات لشکریله مجار قرا ونواحیسنی احراق وتخریبه باشلدی. بو حوادثك شیوعی افکار عمومیه‌یی غلیانه کتیره‌رك اهالی پشته‌ده کوپری باشنده ایمپراطورك فوق العاده قومیسری جنرال لامبرغی پاره پاره ایتدی (۲۸ ایلول). بو وسیله کافی ایدی ایمپراطور مجارلرك بالحرب تأدیبنه فرمان اصدار ایلیه‌رك بو وظیفه‌یی یلاشیچك «عهدهٔ استهالنه» احاله ایلدی. ایمپراطورك اطرافنده بولنان قرنا ووزراسی جملةً آلمان محبی اولمغله مجارلرك حقوق واستقلالیتنی کومه کتیرمك آرزوسنده ایدیلر.

مجارلرك اولوقت عقلی باشنه کلوب پیرو برنا قوشوتك باشنه طوپلاندیلر. مسئله حیات ملیه‌یه تعلق ایلدیکی جهتله نفیر عام طریقیله وغاردناسیونال اصولیله افراد ملتی سلاح آلتنه آلدیلر. وخروات لشکرینی هزیمت فاحشه‌یه اوغراده‌رق فراره اجبار ایلدیلر. ویندیشغره‌ڃ طرف ایمپراطوریدن بجریکسز یلاشیچك یرینه عموم قوماندان تعیین ایدلدی.

بوکیرودار آره‌سنده فردینانك استعفاسی (۲ کانون اول ۱۸۴۸) خبری بغتةً وارد اولدی. ملت مجلسنه طانشمه‌دن قرالك استعفاسی وتحلیف رسمی اجرا اولنمقسزین فرانسوا ژوزفك قرال طانمسی مخالف قانون ایدی. قوشوت «هابسبورغلره اطاعت ایده‌جکم کون جناب حق جانمی آلسون» دیمشیدی. بو اختلاف هابسبورغ خاندانیله مجار ملتی آره‌سنده آنجق سلاح ایله حل وفصل اولنور بر عداوت خونین اولدیغی متظاهر ایدی.

بدايةً طالع حرب مجارلره مساعد اولمدی. پراغ وویانه‌یی بومباردمان ایله یوله یاتیران ویندیشغره‌ڃ، بوداپشته‌یی استیلا ایدوب (۵ کانون ثانی ۱۸۴۹) قوشوت پارلمنتوبی دبره‌چین شهرینه ایصال ایتدی ونداى حمیتمندانه‌سیله بتون اولاد وطنی محافظهٔ استقلال ملی ایچون رایات همت وحریت آلتنه طوپلادی: بم قلاپقا، لهلو دمبینسکی، بالخاصه کورکی Gœrgey نام جنراللر بر طرفدن رومن وصرب عاصیلرینی ربقهٔ اطاعته ادخال ودیکر طرفدن ایمپراطورك اردولرینی علی-

التوالی دوچار اضمحلال ایلدیلر . جنرال کورکی بوداپشته‌یی استردادە موفق اولدی (اواخر نیسان ١٨٤٩) دبره‌چینده پارلمنتو هابسبورغ خاندانننك مجار تخت قرالیسندن اسقاطنی اعلان ایتمشیدی (١٤ نیسان) .

کنج فرانسوا ژوزف ناچار قالدی . کندی قوتیله بو غائلهٔ خانمانسوزی تسکینه قدر تیاب اوله‌میه‌جغنی آکلادی نهایت روسیه چارندن امداد ایستدی . برنجی نیقولا ایران واناطولی محارباتنده ولهستان اختلالاتنده کسب اشتهار ایدن جنرال پاسکیه‌ویچ قومانداسیله براردو کوندردی . مجارلر تزیید جهد وغیرت وایکی سلطنت متفقه‌یه قارشو امر مدافعه‌ده صرف ماحصل وسع واستطاعت ایلدیلر ایسه‌ده یورغون دوشمش وذاتاً عسکرلرینك چوغی تعلیمسز کویلیلردن عبارت بولنمش اولدیغندن ایکی قولدن تضییق وهجومه تاب آور مقاومت اوله‌مدیلر اك فناسی رؤسا بیننه نفاق عارض اولوب دیکتاتورلك قوشوتدن کورکی‌یه انتقال ایتدی . کورکی وظیفهٔ جدیده‌سنه اعدایه تسلیم سلاح ایله باشلامش وویلاغوش Vilagos عهدنامه‌سیله (١٢ اغستوس ١٨٤٩) اردوسنی پاسکیه ویچك دست غالبیتنه براقمشدر .

غوغا دورینه مجازات دوری جایکیر اولدی هر طرفده آوستریا دیوان حربلری قورولدی . وطن قوزیلری بهادرلر قورشونه دیزلمکه باشلدی . دول معظمه مجارلره دیپلوماسی طریقیله بیله معاونت ایده‌مامش اولدیغندن اوروپای غربیده تك توك مطبوعاتك وجمعیات احرارك فریاد انسانیتکارانه‌سی دیوان حرب محکوملرینی استبداد قورشونلرندن قورتارمغه کافی دکلدی . متمدن اوروپا قصابلق تماشاسنه سیرجی طورمقدن بشقه بر وضعیت آله‌میه‌جق ایدی . دیوان حربلر مارالذکر باتیانیدن [١] بشقه اون اوچ جنرالی قورشونه دیزدردی . اشته اوزمان دولت عثمانیه کندینی کوستروب مجارلره صاحب چیقدی . واستدعالری وجهله عسکرله امدادلرینه کیتمدیسه‌ده کندولرینه باب رأفت والتجانی آچدی مأموریت مخصوصه ایله بکرشده بولنان فؤاد افندی ممالك عثمانیه‌نك مجار ملتجیلرینه کشاده اولدیغنی

[١] باتیانینك زوجه‌سی اللی سنه قدر دها معمر اولمشدر . کرك فرانسوا ژوزف کرك آرشیدوقلر موی الیهانك کوکلنی آلمغه چالشمشلر ایسه‌ده قادین دائما رد ایتمشدر . حتی ایمپراطور قرال بالذات زیارتنه کله‌جکنی خبر ویردکده «بیورسون فقط اوکون خانه صاحبه‌سی اوده بولنمیه‌جقدر» جوابنی کوندرمشدر . «ملتك بو طول قادینی La veuve de la nation مجارستانده قرالیچه‌دن زیاده مظهر احترام ایدی . چارشویه چیقسه قادین ارکك کمال تواضعله النی اوپرلر ایدی .

اعلان ایلدی . بر قاچ بیك نفوس فرار ایلیه‌رك تخلیص جان ایتدیلر . قوشوت، بم ، قلاپقا ، دمبینسکی ، آندراشی ایله ایچلرنده نیجه ضابط وآووقات وطبیب وصنعتکار وار ایدی . بونلرك بر قسمی مؤخراً وطنلرینه دونمش وبر قسمی دخی کوردکلری معاملهٔ مهماننوازیدن طولایی مملکتمزی وطن ثانی اتخاذیله قالمشدر . جنرال بم Bem مراد پاشا نامیله اردومزده خدمت ایتمشدر . قوشوت اقدمجه ویردیکی پیمانی بوزمیه‌رق هابسبورغلرك اداره‌سنه عودت ایدن مملکتنه بر دها ایاق باصمامش وایتالیا تابعیتنی قبول ایله اوراده توطن ایلمشدر . سردار اولان جنرال کورکی‌یی پاسکیه‌ویچ کندوسی حبس ایده‌رك آوستریا دیوان حربنه تسلیم ایتمامشدر مشارالیه الیوم (١٩١٠) بر حیاتدر . کنج ماغناشلردن قونت آندراشی حادثه اثناسنده سفارتله کیزلیجه استانبوله کوندریلوب بیکده بر خانه‌ده مسافر اولمش وآوستریا سفیرینه کوزوکمکسزین انکلتره سفیری واسطه‌سیله مجارلرك رجاسنی حضور عبدالمجید خانی‌یه عرض ایلمشیدی . رجالری دولت علیه‌نك عسکر سوقیله بالفعل مداخله‌سی ایدی که قابل اسعاف کوریله‌میوب حمایه ایله اکتفا اولنمشدر .

دولت علیه‌نك شوحرکت انسانیتکارانه‌سی اوروپاده پك کوزل تلقی اولنمشدر. ارکان دولت مجارلره صیانت ایچون مناسبات همجواری‌یی اخلال ایتمامکی وروسیه وآوستریا کبی ایکی معظم حکومتی کوجندیرمامکی ترجیح وتوصیه ایتمشلرسه‌ده صدر وقت اولان رشید پاشا انلری دیکلمیوب ولوم ودشناملرندن قاچنمیوب سلطنت سنیه‌یه اوروپا عالمنده بر موقع ممتاز قزاندرمشدر .

ویلاغوش تسلیمنامه‌سندن [١] برقاچکون صکره وندیك دخی اله کچمکله آتش

[١] مجارلرك باش قوماندانی اولان جنرال کورکی روسلره تسلیم سلاح ایتدیکندن طولایی کندینی تخطئه ایدنلره بالاخره یازدیغی مدافعه‌نامه‌ده دیمشدرکه « دشمنه تسلیم سلاح ایدیشم محاربه‌ده دوامك امکانسزلغندن ناشی ایدی . باشمده‌کی عسکر جمعاً یکرمی اوچبیك کشیدن عبارت اولوب بونلره اوچ جهتدن اطرافی صاران جنود بیشمار اعدایه قارشو طورمق مستحیل ایدی . اوت! بن وعسکرم بردانه قالینجه‌یه قدر دوکوشه دوکوشه وطن اغورینه فدای جان ونظر یار واغیارده اکتساب شرف وشان ایلیه‌بیلیر ایدك . بو صورتی اختیار ایله ناموس عسکری‌یی اکمال ایتمك دائما کوزمك اوکنده ایدی . فقط دوشندم طاشندم فداکارلق معقول ومفید اولمق لازمدر یکرمی اوچبیك بهادری فدا ایتمکله نه قزانه‌جنم ؟ وطنك فلاح وسلامتنه ذره قدر تأثیری اوله‌جقمی ؟ هیچ بر منفعت قزانلمیه‌جنی محقق ایدی . او وقت یکرمی اوچبیك اولاد وطنی بیهوده طعمهٔ شمشیر خون‌آشام ایتمه‌دن

اختلال هرطرفده منطقی اولمشدر . دردنجی وبشنجی ویا برنجی فردیناد تبعه‌سنك هر عنصرینه خواه وناخواه ایتدیکی وعد وپیمانلری طوتمامق وتهلکه‌ده اولان وحدت سلطنتی خللدار ایتمامك ایچون استعفا ایتمش وبرکونا عهد وقسم ایله غیر مقید وهنوز اون سکز یاشنده بولنان یکننه ترك تخت ایتمسی بوحرکتنك اصابتنی کوسترمشدر . فرانسوا ژوزف اجزاء ممالکی طاغتمه‌دن طوپلامغه موفق اولوب والتمش ایکی سنه‌دنبرو برمسلك حکیمانه‌یه سلوك ایدوب اختلالاتی متعاقب حقوق تبعه‌یی حسب الایجاب قیصمش وتوحید عناصر Germaniser قضیهٔ مهمه‌سنك حصولنه بر مدت صرف مساعی ایتمش ایسه‌ده مقتدر اوله‌میه‌جغنی حس ایتدیکندن حقوق ومطالب مشروعه‌لرینی دریغ ایتمیه‌رك یواش یواش طریق مماشاتی اختیار ایله هر صنف تبعه‌سنك احترام ومحبتنه مظهر اولمشدر .

روسیه ولهستان

لهستان . — لهستان دولتی وستفالیا معاهده‌لرنده (١٦٤٨) اوروپا خریطه‌سنده آوستریا وپروسیا مجموعندن زیاده ممالکه صاحب اولوب قامنیجه ، قراقوه ، برسلاو ، دانزیغ ، میتاو ، ویتبسق ، کیه‌و سرحد شهرلرینك مشهورلری ایدی . بو دولت نظامات اساسیه وتشکیلات اداریه واجتماعیه‌سنده موجود اولان علل ونقائص سببیله بر بچق عصردنبرو انواع تعدیات واغتشاشاته جولانکاه اوله‌رق انقراض بولمشدر .

لهستان قراللق عنوانی حائز بر حکومت جمهوریه ایدی چونکه سریر قرالی بر سلاله‌ده بابادن اوغله انتقال ایتمیوب قرالك وفاتنده اشراف واکابر مملکت پایتختده (وارشوه) عقد مجلس ایله خلفنی تعیین ایتمك مقتضای قانون اولدیغندن قراللق منحل اولدقده متعدد مدعیلر ونامزدلر ظهور ایدوب وهر بری کندی طرفنی تکثیر وتقویه ایله رقیبك دفعنه چالیشوب مملکت بر دارالفتنه حالنی آلیر ایدی. اجانبه مثلا فرانسز وآلمان ومجار واردل خاندانلرینه تاج حکومتك عرض اولندیغی‌ده واقع اولمشیدی (اردل خاندانندن استفان باتوری ١٥٧٦ تاریخندن

ایسه عائله‌لرینه ووطنه باغشلامق اولادر دیدم وبر خدمت انسانیه‌یی ثمره‌سز فدا کارلغه ترجیح ایلدم وخصممدن رای وامان آله‌رق جمله‌سنك حیاتنی قورتاردم . » موسی الیهك شو مطالعاتی موافق نفس الامر کورلمشدر .

اعتباراً اون سنه لهستانده قراللق ایتمشدر) بو اصول نهایت اجنبی مداخله‌سنه قپو آچمشدر .

اکابر قومدن مرکب اولان دیه‌ت مجلسی واسع صلاحیتلره مالك اولوب انك اذن وقراری اولمدقجه قراللر اهمیتلی اجرا آته تشبث ایده‌مزلر ایدی . مجارلر ایله لهلرك وقتیله بعض حاللری بری برینه مشابه اولوب هر ایکیسی لاتینجه‌یی لسان رسمی اوله‌رق قبول ایتمش وامرا وماغناتلری فرط حمیت وجسارتله وسودای سرآزادکی ایله اشتهار ایلمش ایسه‌ده له کبراسی یکان یکان اعتماد نفسلری زیاده اولمغله بو سودایی نفاق درجه‌سنه واردیررلر ومهام دولت حقنده بیله مجلسده توحید آرایه موفق اوله‌مزلر ایدی. لاتینجه « حریت نامنه مخالفت ایدرم » معناسنه اولان لیبه‌روم وه‌تو Liberum veto لفظنی سویلیه‌رك دیه‌تده اعضادن بری اقلیتده قالسه مذاکره اولنان ایش یورومز وبرتك رأی ، اکثریت عظیمه‌یی حکمسز براقیر ایدی بالدفعات تشبث اولندیغی حالده رفع وابطالی ممکن اوله‌میان بو « لیبه‌روم وه‌تو » حقی له دولتنك انقراضنه باعث اولان اسبابدن بریدر .

بو کشور جسیم سکنه‌سی میاننده کلی مقدارده موسقوف ولیتوان Lithuanes بولنوب ملت حاکمه بو عناصری کندیله مزج ایتمکه اعتنا ایتمدیکندن اتحاد ملی نامنه هیچ برشی یوغیدی . ملت حاکمه دخی فئودالیته اصول قدیمه‌سنجه زادکان وعوامه منقسم اوله‌رق عوام طاقمی زادکانك معیتی وچفتلکاتده خدمتکاری صاییلور وله ملتی دینلدیکی زمان یالکز کبرا صنفی خاطره کاور ایدی . بوصنف آدملری متکبر وخودپسند وغوغاجی ومائل احتشام وخصائل تأنی واحتیاطدن عاری ایدی . عوام طاقمی تنبللکه وبیوکلره محکومیته آلیشوب وحالنه قناعت ایدوب تکامل وتعالی‌یه وهیچ اولمزسه استحصال حقوقه صرف ذهن ایتمز ایدی. مذهب اختلافی‌ده (اورتودوقس، قتولیك، پروتستان، موسوی) بو مملکت ایچون باشلو بر مایهٔ نفاق ایدی . موسویلر ذاتاً حقوق سیاسیه‌دن محروم ایدی.

اداره جهتی نظامات قویه‌یه باغلانمامشیدی . ولایات اداره‌سی بالاستقلال ماغناتلره Magnat عائد اولوب امور عسکریه دخی اهمیتی نسبتنده تنظیم ایدیله‌مامشیدی . بر کره قوهٔ بحریه کلیاً مفقود ایدی . سر حداتده قلعه واستحکام انشاسنه اعتنا اولنمامشیدی . اردو دخی نظاملو اولمیوب سفر وقوعنده امرا وکبرا اتباع واعوانی طوپلایه‌رق قرالك بایراغی آلتنده اجتماع ایدر ووقعا صحنهٔ کار زارده

ضابطان وافرادك بهادرلقلرینه دییه‌جك یوغیسه‌ده فرق عسکریه طوغریدن طوغری یه دولته ووطنه منسوب اولمیوب هر نفر بن فلان بكك بیراغندنم دیو مباهات ایلر ایدی . اسلحه و فن حرب ترقی ایتدکجه مصالح ومهمات عسکریه بر مرکزده دوشونلمك وترتیب اولنمق لابد ایکن بوجهت دخی دوچار اهمال ایدی . قدر دخی بو ماته یاور اولمیوب ایکی اوچ یوز سنه ظرفنده رأس کارده شو نواقصی تقدیر واصلاح ایده‌جك بر صاحب عزم وفطانت ـ نه حکمدارانده نه وزراده ـ ظهور ایتمامشدی .

قرال قوت وسطوتدن محروم ، امرا ووزرا کندی هوالرینه تابع ، افراد قیغوسز، نظامات سراپا بوزوق بر دولتده صفت بقا وقدرت دوام آرامق طوغری اوله‌مز خصوصا که مشرق ومغربده قومشولر حریص وقوی اولنجه کونك برنده بومملکت انلرك دست شکارینه دوشه‌جکی محقق ایدی .

اون سکزنجی عصرك نصف اخیرنده آنارشی تمام قوتیله حکمفرما اولدی . ماغناتلرك هر بری آز چوق عسکر صاحبی برر متغلبه کسیلوب قرالك تنزیل نفوذ واقتدارینه چالشمقدن وزیر دستانی اولان اهالی‌یی صویوب یولمقدن بشقه بر کارلری یوغیدی وکندی آره‌لرنده مشاجره‌دن خالی اولمیه‌رق زواللی مملکت باشدن باشه طعمهٔ لهیب آشوب وستیز ایدی . هرکس مشتکی وتجلیٔ عنایت ربانیه‌یه منتظر وحتی دول اجنبیه‌نك حمایه‌سنه بیله راضی ایدی .

۱۷۵۳ سنه‌سی منحل اولان لهستان قراللغنه روسیه ایمپراطوریچه‌سی ایکنجی قترینا اعمال نفوذ ایله کندی بندکانندن پونیاتوسکی‌یی تعیین ایتدردی . روسیه‌نك بومداخله‌سی مقدمهٔ مصائب ایدی . وطنپروران امت پودولیاده بار قصبه‌سنده عقد جمعیت ایله وطن اوزرینه اوزانان دست مداخله‌یی قطع ایچون دول معظمه‌نك استدعای معاونت وهمتنه قرار ویردیلر ومراجعت واقعه‌لرنده انکلتره وفرانسه‌دن صدره شفا ویره‌جك جواب آله‌مدیلر اما دولت عثمانیه‌که الکاسی او عصرده خوتین سر حدینه دکین متسع ایدی روسیه‌نك خلاف عهد اولان شو مداخله‌سنی منع وله قومشولرینك حقوقنی وقایه ایچون دور سلطان مصطفی خان ثالثده محاربه‌یی کوزه آلدیردی فقط لهستانی قورتاره‌مدقدن ماعدا کندوسیدخی مغلوباً ضایعات کلیه‌یه اوغرادی (کوچك قینارجی معاهده‌سی ۱۷۷۴). لهستان ۱۷۷۲ و ۱۷۹۳

متسع

و١٧٩٥ تاریخلرنده روسیه وپروسیا و آوستریا دولتلری میاننده صور مختلفه‌ده اوچ کره مقاسمه اولندی؛ وارشوه پروسیانك حصه‌سنه اصابت ایتمشیدی .

وقتاکه برنجی ناپولئون آوستریا وپروسیانك کسر سطوتلرینه موفق اولدی وارشوه غراندوقه‌لغنی احداث ایله لهستانك استقلال قدیمنی احیا ایلدی . له ملتی ناپولئونك بو ایولکنه قارشو فوق‌العاده منتدار قالوب فرانسز اردولرنده جانسپارانه خدمت ایتدیلر وموسقوه سفر کبیرنده روسلره خصومت شدیده کوستردیلر . ویانه قونغره‌سنده طالیران طرفندن‌ده حقلرنده کلمات طیبه سویلندیکی جهتله فرانسه‌یه بتون بتون ربط قلب ایلدیلر .

انفاً ذکری سبق ایلدیکی وجهله چار برنجی علکساندر لهستانه بذل عواطف خصوصنده برنجی ناپولئونه مسابقت ایلیه‌رك حقوق مشروطیت واستقلالیتی تمامیله حائز اولملق اوزره «لهستان قراللغی» تشکیل ومراسم مطنطنه ایله کندوسی افسر قرالی‌یی تتوج ایلدی .

بر موجب قانون اساسی اعیان ومبعوثان مجلسلری وارشوه‌ده انعقاد وکمال سربستی ایله مذاکراته ابتدار ایلدی مطبوعات سربست ایدی وارشوه ، ویلنا ، قراقوه‌ده دارالفنونلر کشاد اولندی برنجی علکساندر طرفندن نائب قرال نصب اولنان برادری غراندوق قسطنطین زوجه‌سنی تطلیق ایدوب (١٨٢٠) بر له اصیلزاده‌سیله ازدواج ایتدی لوای ملی تحتنده له اردوسی تنظیم قلندی . بتون ملت وطنپرورانك اك اختیاری قوچیوسقو ایله معاً باشنی آچه‌رق روسیه ایمپراطورینی تقدیس ایلیور ایدی . لهستان اسکی قراللری زماننده دخی بویله نعمته نائل اولمامشیدی .

لکن کرك آوستریا وپروسیا دولتلری وکرك روس رجالی برنجی علکساندرك اشبو مساعداتنه بر درلو معنی ویره‌میه‌رك تقبیح ایلیور ایدی . وکالت ملیه‌یی حائز هیأت تشریعیه آوستریا وپروسیاده هنوز غیر موجود ایکن یانی باشلرنده بر ملت محکومه‌ده وجود بولمسی (خصوصیله مترنیخ نظرنده) بر سوء مثال دکلمی ایدی؟ روسیه‌ده حکومت مطلقه بی‌حدود اوله‌رق جاری ایکن موسقوه سفر کبیرنده روس قری وقصباتنی احراق وتخریب ایدن لهلره ، وطن دشمنلرینه بو مرتبه مساعده‌کار اولملق ، مشروطیت ویرمك روس ملتی قیصقاندیروب کوجندرمیه‌جکمی ایدی؟

بونلر بك طوغری اولمغله برابر برنجی علکساندری تصورندن نکول ایتد- یرمك ممکن اولمدی . پارلمنتونك برنجی اجتماعنده (۲۵ مارت ۱۸۱۸) وارشوه‌یه کلوب بالذات کشاد وریاست ایتدی وفرانسزجه ایراد ایلدیکی نطق افتتاحیده « وطنم ایچون چوقدنبرو حاضرلادیغم امر مهمی اظهار ایتمکه وسیله ویردیکز » جمله‌سیله بومؤسسه‌نك حد مطلوب تکامله وصولنده روسیه‌ده دخی تطبیق اولنه‌جغنی اشراب ایلدی . غراندوق قسطنطین وسائر روس رجال دولتی (حکومت مطلقه طرفدارلری) ایمپراطورك بو وعدلرندن تلاشه دوشدیلر عادتا مسلوب الشعور اولدیلر . روسیه‌کیم ؟ مشروطیت کیم ؟ نه درلو اعتراضاتده بولنسه‌لر « مشروطیت قرالنك » قولاغنه کیرمیور ایدی حتی بالمناسبه اعضایه « ملت سزی سربست اوله‌رق انتخاب ایتدی سزده رأی ومطالعه‌کزده سربست اولملیسکز » دیمشیدی .

الك مستبد برحکمدارك لهستانه قارشو آلدیغی شووضعیت آکلاشیلمز برمعما ایدی . هابسبورغلر کبی « ایمپراطور ـ قرال » عنوانی سامعه‌سنی اوخشایور و اون سکزنجی عصر فلسفه‌سنك بر « شاکرد تاجداری » اولمق موجب مباهات وغروری اولیور ایدی .

نائب قرال غراندوق قسطنطین برادرینك خلقاً طبان طبانه ضدی ایسه‌ده اردونك تشکیل و تنظیمی خصوصنده معین مقاصد و اجرآتی اولدی . کل یوم صباحدن آقشامه قدر امور عسکریه ایله مشغول اولور و الك اوفاق مفرداته وارنجه کندوسی رؤیت و ترتیب ایدر ایدی . بو ذاتك همتی سایه‌سنده لهستان هیچ بر زمان کورمدیکی بر منتظم اردویه مالك اولمش وطوپ و باروت وتفنك فابریقه‌لری یاپیلمش ومواقع حربیه قلاع واستحکامات ایله (حتی روس حدودنده بیله) تجهیز قلنمشدر .

لکن غراندوق قسطنطین مستبد وخشین وغلیظ وغدار وهر شیئه برونی صوقار ایدی . مداخلات وتحقیراتندن بر چوق مأمورین ملکیه وضباط عسکریه انتحار ویا هجرته مجبور اولیور ایدی . شورای دولت ریاستنه تعیین قلنان شارتو- ریسکی Adam Czartoryski لهستانك ولی‌نعمتی عد ایتدیکی چاره یازدیغی مکتوبلردن برنده « غراندوقك بو مملکتده قارشو عداوت ونفرت عظیمه‌سی کورولمکده در. اردو ، ملت ، افراد هیچ بری کوزنده یوقدر ونزدنده شایان مرحمت دکلدر . باخصوص مشروطیت متمادیاً جای استهزا اولمقده‌در . اصول ، تعامل ، قانون

اصلسز شیلردن عد اولنمقده وخنده‌لره معروض قالمقده‌در . کویاکه محاسن انظار منعمالرینی خسوفناك ایده‌جك بر پلان قورولمشدر » . بو اصول اداره ایلك امید شعله‌لرینی پك چابوق سوندردی . مطبوعات سانسوره تابع قیلندی . مخالف قانون اوله‌رق روسلر مناصب دولتی استیلا ایتدیلر . حقوق مشروطیت برر برر رفع اولنه‌رق یرینه نائب قرالك اوامر کیفیه‌سی قائم اولدی . واقعا پارلمنتو علی‌الاصول دوام ایتدی فقط حریتی وحقوق ملتی مدافعه ومعاملات جاریه‌یه پروتستو ایدنلر روسیه ایچرولرینه وسیبریایه نفی اولنمغه باشلادی . برنجی علکساندر دخی اتفاق مقدسه تمایلندن ومترنیخه مجلوبیتندن ناشی عنایات حریتفروشانه‌سنه یواش یواش روی پشیمانی کوستریبور ایدی . عادات عصریه‌دن اولدیغی اوزره عکس العمل قاعده‌سنه توفیقاً بوراده دخی کیزلی جمعیت تخملری آتیلدی ؛ قاربوناری تشکیلاتی اوکره‌نیله‌رك جمعیات خفیه‌یه اساس اولدی .

برنجی علکساندرك وفاتنده (١٨٢٥) جانشینی اولان اورتانجه برادری برنجی نیقولا دخی کندینی لهستان قرالی اعلان ایتدیروب برادر مهتری طرفندن بو مملکته اعطا اولنان قانون مشروطیتی بلاتعدیل ابقا ایلدیکنه یمین ایتدی . غریبی شوراسیدرکه کرك برنجی علکساندر وغراندوق قسطنطین کرك برنجی نیقولا له ملتی یورکدن سوییورلر واللرندن کلدیکی قدر ایولك ایتمك ایستیورلر ایدی وادوار سالفه‌یه قیاساً پك چوق آثار مشکورهٔ ترقی وجوده کتیرمشلرایدی نه فائده‌که تضاد ملیت لهلری بر درلو موسقوفه ایصندیرمیور وموسقوف نیابتنك تماماً رفعنه واستقلالیت کامله‌نك استحصالنه سوق ایلیورایدی . جلوسنك دردنجی سنه‌سی برنجی نیقولا وارشوه‌یه کلوب لهستان تاجنی دخی کیدی (٢٤ مایس ١٨٢٩) وبومناسبتله مکلف ضیافتلر والایلر ترتیب ایتدیردی وبرای جلب قلوب هیچ برشیئی دریغ ایتمدی حتی عموم اهالی ایچون چشمه‌لر اطرافنده بی‌نهایه سفره‌لر قوردیروب (٢٨ مایس) شهرك قرق عدد چشمه‌سندن یوم مزبورده صو یرینه شراب وبیرا آقیتدی بو قدر انعام واحسانه قارشو خالقك ینه صغوق طورمسی وروسجه وفرانسزجه ایراد اولنان نطقلره له لسانیله جواب ویرلمسی وشهرك بتون له بیراقلریله دوناديلوب یالکز غراندوقك سراینده روس بیراغنك کشاد اولنمسی جالب نظر دقت ایدی کوستریلان نشئه واجرا ایدیلان شهر آیین زوراکی اولدیغی متظاهرایدی .

دها فناسی جمعیت خفیه رسم تتوج اثناسنده قرالی قتله قرار ویرمشیدی . برکت ویرسون پولیسك تبصر وتدابیری سایه‌سنده قرارینی فعله چیقاره‌مدی .

پارلمنتو دخی حکمدار نوا کایلك یکانه ارزوسـنه مخالفت ایتمشـیدی (مسئله قانوندن طلاقك طي ایدی) .

خلاصـهٔ کلام لهستان قرالی عنوانی دخی طاقینان روسیه ایمپراطورلری بو مملکت حقنده بر حس مخصوص مخادنت بسلیه‌رك صرف قریحه‌لرندن سانح اولان عاطفته مبنی صورت ممتازه‌ده بر اصول اداره اختیار ایلمشلر وغراندوق قسطنطین کمال غلظت وخشـونیتله برابر زوجهٔ جدیده‌سـنك تلینات وتلقیناتنـك انضمامیله زراعت وصـنایعك ترقیسی ، طرق ومعابرك تکثیر وتنظیمی ، انضباط داخلینك تأمینی ،ثروت عمومیه‌نك ونفوسك تزییدی مثللو برخیلی اعمارات وترفیهاته وطوپخانه وباروتخانه انشـاسی وعسکرك ترتیب وتعلیمی کبی حیات مملکته تعلق ایدر غایت مهم ومثلی نامسبوق تشکیلاته موفق اولمش ایکن له ملتی اشبو خدمات واهتماماتك قدرینی بیله‌میوب ملل حاکمه‌نك هنوز نائل اوله‌مدیغی حریت تامه‌یی ادعا واصرار ایدوب طورر ، وروسـدن اولان متبوعلری ذاتاً اصـول سربستی ایله غیرمألوف اولدیغی حالده خیر ورفاهته چالشدقلری بر قومك اطوار سرکشانه‌سنی کوردکجه خویلانوب آزغینلغه باعث اوله‌جق شیلرك اوکنی آلمغه قیام ایتمسی مثلا سربستیٔ مطبوعاتی تحدید ، پارلمنتو ضبطنامه‌لرینك اعلانی منع ایلمسی وقانون اساسی‌یه مخالف اوله‌رق بلا محاکمه حبس ونفی نفوس کبی مجـازات ترتیب ایتمسی خیالپرور قومك حوصله‌سنه صیغمز وذهننه طوقونور ایدی . تابع ایله متبوع یکدیکرینك احوال روحیه‌سنی اکلایه‌مامش ایدی .

ناخشنودلر میاننده ایکی فرقه پیدا اولمشیدی : بری « بیاضلر » یعنی معتدللر اولوب قرالیت مشروطه‌نك بقاسنه فقط حکومتك قانون‌اساسی احکامندن حـرف واحد انحراف ایتمامسنه طرفدار ایدی ماغناتلر ورجال دولت ومأمورین حکومت وعقلی باشنده اولان آدملر سالف الذکر شارتوریسکی ایله برابر بوفرقه‌یه منسوب اوله‌رق شکایتلری غراندوق قسطنطینك افعال مستبدانه واجراآت قانونشکنانه‌سنه منعطف ایدی . دیکری « قیرمزیلر » یعنی مفرطلر اولوب دارالفنون هیئتلری وکنجلر واردو افراد وضـابطانندن چوقلری بو فرقه‌یه منسوب ایدی . بونلرك مقصدی

روس خاندانی قوغمق واصول جمهوریت اوزره بر حکومت ملیه تأسیس ایتمك ایدی . خفی جمعیتلرك فعالیتی بوفرقه‌یی اقداره وافرادینی تکثیره مصروف ایدی .

١٨٣٠ اختلالی — پارسده‌کی تموز ١٨٣٠ اختلالی اوروپا ملتلرینی قورجالا‌دیغندن آلمانیانك حرکات احرارانه‌سی وبلچیقانك عصیانی لهستانده دخی تحریك اذهانی موجب اولدی . برنجی نیقولا ایکی سنه اول (١٨٢٨) موره عصاتنی حمایهٔ دولت علیه‌یه اعلان حرب ایتمش واولزمان له اردوسی یونانیلرك حریت واستقلا‌لیتنی قورتارمق ایچون حربه اشتراکی آرزو ایتدیکی حالده ایمپراطور ـ قرال لزوم کورمامش ایدی بوکره ربقهٔ اعتسافدن تخلیص کریبان ایچون سلاح حمیته صاریلان بلچیقالیلرك تأدیبی ضمننده سوق اولنه‌جق روس اردوسنه له لشکرینك پیشدار تعیین قلندیغی خبری وارشوه‌ده شایع اولدی . بو خبر اوزرینه ذاتاً قوامه کلمش اولان فتنه قزغانی پاتلاتدی وارشوه اهالیسی رفع لوای عصیان ایله شهرك بر قاچ نقطه‌سنده ایقاع حریق وغراندوق قسطنطینی [١] کیجه‌لك روبه‌سیله سراییندن فراره اجبار ایتدی (٢٩ تشرین ثانی ١٨٣٠) غراندوقك فراری باعث تزیید جرأت اوله‌رق آتش اختلال یکرمی درت ساعت ظرفنده بتون لهستانی قاپلادی . غراندوق قسطنطینك اهتماماتی سایه‌سنده لهستان اولدقجه منتظم بر قوهٔ عسکریه‌یه مالك اولدیغندن اختلالك تسکین واطفاسی آسان اولمیوب روسلره چوغه اوتورمشدر .

بدایت حادثه‌ده بیاضلرله قیرمزیلر عینی وضعیتده بولنمیه‌رق قرمزیلر پك ایلرو واردقلری ونفس وارشوه‌ده قرالیته متمایل عد اولنان آلتی له جنرالنی اتلاف ایتدکلری وروس مأمور وضابطلرینی ـ شخصلرینه بلا سوء قصد ـ کاملاً

---

[١] غراندوق قسطنطین پترسبورغه کیدر ایکن یولده روس عسکرینك کزدیردیکی قولرایه طوتیله‌رق وفات ایتمشدر (٢٧ حزیران ١٨٣١) . حین فوتنده زوجه‌سنه « لهلری عفو ایتمسنی صوك نفسمده نیاز ایلدیکمی ایمپراطوره سویله » دیمشیدی . تسکین اختلاله مأمور اولان روس قوماندانلرینه « عقللرکزی باشکزه آلیکز ؛ له اردوسی بنم تعلیم و تربیه کرده‌مدر شقایه کلمز » و لهستاندن اثنای خروجنده له عسکرینه « کوره‌یم سزی یاورولرم ناموس و وظیفهٔ عسکریه‌یی ذاتلرکزده تجسم ایتدیریکز امکلرمی امیدلرمی بوشه چیقارمیکز » دیمش وحتی تماشا ایلدیکی بر مصادمه‌ده له سواریلرینك روسلری قاچیردیغنی کوره‌رك براوو ! براوو ! دیو سوینجندن ال چیرپمشدر . ایشته لهستانك سومدیکی ، ایستمدیکی وبالدفعات اعدامنی تصور ایتدیکی آدم بو ایدی !

طرد وحدود دن اخراج ایلدکلری حالده بیاضلر معتدلانه حرکتی واستعمال سلاحدن اول بر کره قراله مراجعتی اولی کورمش وقانون اساسینك مرعیت احکامنی ودیه‌تده مذاکراتك سربستیٔ جریان واعلاننی و ویرکولرك ملت مجلسنك تصدیقنه اقترانی ومحافظهٔ مملکتك منحصراً له عساکرینه تودیعنی رجا ایتمك اوزره پترسبورغه ایکی مأمور کوندرمشدر (چونکه غراندوق قسطنطینك عساکر خاصه وحافظه‌سی اولمق اوزره آیروجه یدی بیك روس عسکری بولندیریلیور ایدی.) برنجی نیقولا بومأمورلره تعبس ایلیوب تبعه‌نك متبوع مشروعلرینه شرط قوشمه‌سی حدنا شناسلق اولدیغنی واستعفای قصور ایدرلر ایسه ـ سماحتی غالب اولدیغندن ـ ارباب خروجك جرم وعصیانلرینی پوشیدهٔ رداء عفو ومرحمت ایلیه‌جکنی یوقسه کندوسی کیمسه‌دن عقل اوکرنمکه محتاج اولمدیغنی آکلاتمش ومارشال دیبیچ ی Diebitch [١] لهستان عصیانی تسکینه وشقاوت پیشه‌لری تأدیبه مأمور قیلمشدی.

برنجی نیقولانك شو مراجعت اوزرینه له ملتنه «عفو» دن ماعدا بر شی احسان ایتمدیکی خبری پترسبورغدن وارشوه‌یه وارد اولدقده غلو وهیجان کسب شدت ایدوب بیاضلر وقیرمزیلر یکزبان اتفاق اوله‌رق قلوبلرده ومتنغلرده قیامتلر قوپدی ودیه‌ت مجلسی نیقولانك لهستان قرالیتندن اسقاطنی اعلان ایلیه‌رك بواعلان آلقشلرله تلقی ایدلدی. درحال یدی کشیدن مرکب بر حکومت موقتهٔ اجرائیه تشکیلیله برنجی ناپولئونك سلاح ارقداشلرندن اختیار خلوپیچکی Chlopicki دیکتاتور تعیین اولندی. آرتق امر تأدیبك تسریعی برنجی نیقولا ایچون ضروریاتدن ایدی.

روسلرله لهلر اره‌سنده سکز ماه امتداد ایدن بو محاربهٔ خونریزانه‌یه اشتراك ایلین لهستان اردوسی سکسان بیك وروسیه اردوسی یوز اون درت بیك عسکره بالغ اولمشدر فقط روسلرك طوپلری خصمدن ایکی مثلی زیاده ایدی وبرده لهستانك اوزرندن باصقی قالقوبده کندو باشنه قالنجه کبرا بیننده تفرقهٔ قدیمهٔ الیمه درحال کندینی کوسترەرك روسلرك انتظام واتحاد تام ایله حرکت ایدن اردولریله باشه چیقمق کسب مشکلات ایتمشدر.

بین الطرفین مصادمات کثیره وقوعه کلوب غروخوو Grochow محاربه‌سنده

---

[١] دیبیچ ایکی سنه اول روم ایلی سفرنده قیش اورته‌سنده بالقانلری کچمك مانوره‌سنی اجرا ایله ادرنه معاهده‌سنك عقدینی تسریع ایتمش وبوندن طولایی روس اردوسنده شان قزانمش ایدی.

(١٩ شباط ١٨٣١) فلدمارشال دیبیچ رجحان قوتندن استفاده ومظفریت قطعیه اکتساب ایده‌مامش ایسه‌ده اوسترولنقا Ostrolenka محاربه‌سنده (١٢ مایس ١٨٣١) قانلی بر اوغراشدن صکره دشمنی وارشوه‌یه طوغری تنکیله موفق اولمشدر .

غروخوو محاربه‌سنده اختیار خلوپیچکی مجروح اولوب باش قوماندان راجیویل Radziwill عدم اقتدارینه مبنی استعفا ایتمکله استقلال وطنی قورتارمق خدمت جلیله‌سی جنرال اسقرزی‌نچکی Skrzynecki نك دوش همتنه تحمیل قلنمش ومومی‌الیه دخی بطائتندن ودول معظمه‌نك معاونتنه اعتمادندن ناشی ترتیبات وتدارکاتده عطالت وقصور ایدوب اوسترولنقا معرکه‌سندن افتان وخیزان وارشوه‌یه طوغری رجعتی اوزرینه عزل اولنه‌رق اختیار جنراللردن قروقوویه‌چکی Krukowiecki ریاست حکومته کتیرلمشدر . دیکر طرفدن برنجی نیقولا دیه‌بیچك موفقیتسزلکنه جانی صیقیلوب یرینه روس اردوسنك اك مقتدر امراسندن عد اولنان پاسکیه‌ویچی تعیین وپاسکیه ویچ تشدید صولتله ویستول نهرینی مرور ایلیه‌رك وارشوه‌یه طوغری هجوم ایلدیکندن وله حکومت موقته‌سی دول معظمه‌نك معاونتنی تمنی واکا بنای امید ایلدیکی حالده بو مسئله‌ده آوستریا وپروسیا حکومتلری طوغریدن طوغری‌یه منفعتدار وشرارهٔ فسادك لهستانك اقسام متباقیه‌سنه صیچرامه‌دن روسیه‌لو طرفندن عجالةً اطفا اولنمسنه دیده‌کشای انتظار وبناءً علیه لهلره دکل روسلره مظاهرتلری درکار اولوب فرانسه‌دن غیری لهستانك غیرتکشی (اوده فعلاً دکل قولاً) بولنمدیغندن توالیٔ مصائب وارشوه‌ده فتنهٔ عظیمه حدوثنه بادی اولدی . افراطپرورلر وقلوبجیلر اولیای اموره توجیه مسئولیت ایله حکومت قوناغنه ومحبسلره بالهجوم بر طاقم رجال دولتی واولجه حبس ایتدیردکلری امرای عسکریه‌یی « خائن وطن » دیو پاره‌لدیلر . حالبوکه حق الانصاف باقیله‌جق اولسه بو زواللیلر البته قاتللری قدر حمیتلی اولوب کناهلری دشمنه ظفر ویرمکدن عبارت فقط اللرندن کلسه ظفر ویرمك دکل دشمنك جانی آله‌جقلری محقق ایدی . هانکی قوماندان تصور اولنورکه عار هزیمتی شان غالبیته ترجیح ایتسون وایتمك ید اقتدارنده ایکن ینیلمك ایسته‌سون ؟ اما ایام احتراصاتده متهیج خلقه حق وناحقی تفریق ایتدرمك قابل اوله‌میور .

لهلر دارالحکومه‌لرنده بویله بری برلریله اوغراشمقده اولسون پاسکیه‌ویچ

بتون قوتیله وارشوه‌یی قوشاتدی . وارشوه‌نك صكره‌دن انشا اولنان استحكامات خفیفه‌دن ماعدا اسباب محافظه ووسائط مدافعه‌سی یوغیدی . روس طوپلرینك سسلرینی ایشیده‌رك درون شهرده صوك درجه غلیانه كلمش اولان اهالی‌یه مرام اكلاتمق وارشوه‌یی مدافعه ایتمكدن دها كوچ اولدی . قروقوویه‌چكی شرائط تحتنده بلده‌یی تسلیم ایتمكدن بشقه چاره قالمدیغنی مدرك وپاسكیه‌ویچ دخی بوصورته راضی ایكن اهالی قبول ایتمیوب ونه یاپه‌جغنی شاشیروب نهایت روس اردوسی ایلولك سكزنده (١٨٣١) مظفراً وارشوه‌یه كیردی [١]. قوچیوسكی‌نك آلتمش سنه اول ایلك مقاسمه‌لرده « خاتمۀ لهستان » finis Poloniae نداسنی اصل شمدی رفع ایتمك زمانی ایدی .

روسلر « العفو زكاة الظفر » قضیه‌سنی موقع تطبیقه قویه‌میوب ترتیب مجازاتده افراط ایتمشلردر . حبس وتجریم وسیبریایه نفی اولنانلردن ماعدا بش بیك اصحاب املاك بعد المصادره قفقاسیه‌یه نقل مكان ایتدیرلمشدر . لهستانك استقلالیت ملیه وقرالیت مشروطه‌سی او تاریخده ختام بوله‌رق، بو مملكت طوغریدن طوغری روسیه ایالاتی دفترینه قید اولنمش ولهستانك مستقل اردوسی دخی لغو ایدیله‌رك قرعه نفراتی بعدما روس طابورلرینه مزج ایدلمشدر . پاسكیه‌ویچ پرنس‌ده وارشوه عنوانیله تلطیف ولهستان والیلكنه تعیین قلنه‌رق لهلولرك روسلاشدیرلمسی پولیتیقه‌سنه مباشرت ایتمشدركه بو پولیتیقه حالا دوام ایتمكده‌در . بو پولیتیقه ایجابنجه دار الفنونلر قپادلمش، مكاتبده تدریسات مایه یساق ایدلمش ومطبوعات سانسور تضییقی آلتنده ابكمیته محكوم قیلنمشدر .

بو هنكامه‌لرده اهالیدن بر چوق كیمسه‌لر وطنه وداع ایله دیار آخره هجرت ایتمشلردر . روسیه‌یه قارشو بسلدكلری عداوت وارستۀ ایضاحدر . اما دماغلرنده‌كی آتش مرور زمان ایله‌ده سونمدیكندن بولندقلری مملكتلرده (ایتالیا ، آلمانیا ، بلچیقا ، با خصوص فرانسه‌ده) آره‌صره ظهور ایدن اغتشاشلره آكلار آكلامز

---

[١] لهستانك مغلوبیتی فرانسه‌ده پك فنا تأثیر حاصل ایدوب حتی پارسده یكی بر اغتشاش ظهورندن قورقلدی . لهستان وقوعاتنه دائر مجلس مبعوثانده ایضاحات ویرر ایكن خارجیه ناظری سباستیانی « صوك خبرلره نظراً وارشوه‌ده آسایش حكمفرمادر » سوزینی آغزندن قاچیرمش والیوم « وارشوه‌ده انتظام حكمفرمادر » L'ordre règne à Varsovie جمله‌سی لسان فرانسویده مقام استهزاده ضرب اولنور امثالدن اولمشدر .

قارشمشلر وعادتا بر مايهٔ فتنه اولمشلردر . اون سكز سنه صكره مجارستان اختلالنده باشبوغ اولان بم ودمبينسكى نام جنراللر لهستان اختلالنك يادكارلرى ايدى .

قرا قوه جمهوريتى — يوقاروده ذكرى كچديكى اوزره ويانه معاهده‌لرى (١٨١٥) قرا قوه شهرنده بر كوچك حكومت جمهوريه تأسيس ايلمش اولوب نفوسى آلتمش بيكدن عبارت اولان بو جمهوريت صغيره لهستان روسيه وپروسيا وآوستريا دولتلرى آره‌سنده پايلاشلدقدن وهربرينك حصه‌سى يد تملكنده قطعيا تقرر ايتدكدن صكره دخى استقلاليتى محافظه ايلمشيدى . شهر مذكور لهستان اختلالجيلرينك اول وآخر دارالمشورتى اولديغى كبى ١٨٣١ حادثهٔ مبسوطه‌سنى متعاقب بر چوق مهاجرين اورايه طوپلانوب يكيدن ايقاد فتيلهٔ فساده سعى ايتمه‌لرى وانواع ولوله وشماتيه‌يه باعث اولمه‌لرى دول ثلثه‌يى بحضور ايتمكله بينلرنده منعقد بر مقاوله (٦ تشرين ثانى ١٨٤٦) موجبنجه قرا قوه جمهوريتى الغا وآوستريايه الحاق اولنمش وآرتق لهستانك حقوق استقلاله مالك بر كوچك پارچه‌سى بيله قالمامشدر . ١٨٤٨ پاتيرديلرنده بو ماتك قيملدامغه مجالى يوغيدى .

مطالعه — اوروپانك هر طرفنه طاغيله‌رق توطن ايدن لهستان مهاجرينى ١٨٣٠ - ١٨٣١ حادثه‌سنى اعظام ايله اون طقوزنجى عصر تاريخنك اك مهم وقعه‌سى اولمق اوزره ميدانه قويمشلر ايسه‌ده بالاده‌كى فذلكه‌دن دخى مستبان اولديغى اوزره غراندوق قسطنطينك اراده‌سندن اشتكالرنده حسيات مليه‌نك مشروعيتى نقطهٔ نظرندن معذور طوتلسه‌لر بيله صوك قراللق اثناسنده روسيه خاندان سلطنتنك نيات خالصانه‌سنى آكلايه‌مدقلرى ودور انديشلك وعاقبت بينلك خصائلندن محروم اولدقلرى وآرزولرى وجهله بالفرض والتقدير استقلاليت تامه‌يه وبر حكومت مليه‌يه نائل اولسه‌لر آره‌لرنده‌كى اتفاقسزلغه مبنى دول ثلثه‌نك منافعنه قارشو محافظهٔ نفس ايده‌ميه‌جكلرى امر آشكاردر . تاريخ بويكيت ملته آجيمقدن بشقه بر شى ياپه‌مز .

روسيه — ١٧٨٩ ده فرانسه‌ده فوران ايدن زلال حريتك قطرات فيضبارى اوروپانك اقصاى شرقنه آتيلمش اولان روس طوپراغنه يتشمامش ايسه‌ده المانيا وايتاليا قطعاتنده اسلوب قديم اوزره دوام ايدن حكومات مطلقه‌يه طارى اولان وسوسه‌لره خيالاتپرور وصافدل برنجى عالكساندر دخى اشتراك ايليه‌رك ظاهرده مؤسسات موجوده‌يى محو وتالان وعالمى آتش هرج ومرج ايله سوزان ايتمكدن

تمایلات درونی میدانه چیقاروب

غیری آثاری کوریله‌میان انقلاب کبیری بلا امهال اطفا ایتمك اوزره روس اردولری فرانسه حدودینه قدر کلمش وزوریخ مغلوبیتی (١٧٩٩) بر درس عبرت اولمغه کافی ایکن ایمپراطور مشار الیه ایلك آتیلان خطودن کیرو دونمکه تنزل ایتمیوب فقط آوسترلیچ (١٨٠٥) وایلاو Eylau (١٨٠٧) وفریدلاند (١٨٠٧) معرکه‌لرنده روس اردولری ضایعات کلیه ایله منهزم وتارومار اولمش ایدی . بو هزیمتلر اوزرینه برنجی علکساندر اصرار وتعنددن وازکچوب خصوصیله برنجی ناپولئون ایله تیلسیت (١٨٠٧) وارفورت (١٨٠٨) ملاقاتلرنده کوردیکی معاملات لطیفه مرآت قلبندن غبار انکساری ازاله ایتمکله آرتق فرانسه ایله اعادهٔ مناسبات دوستی ومخادنت ایلمش وتیلسیت معاهده‌سی (١٨٠٧) اوروپایی ایکی کنج ایمپراطورك کیف مایشاء امرو حکمنه منقاد ایلیه‌جك بر زمین حاضرلامش ایدی نه فائده‌که برنجی ناپولئون روسیه چارینی آووتمقدن عبارت اولان وعدلرینی طوتمه‌قدن وایکی یوزلی پولیتیقه‌سنی کیزلیه مدکدن ماعدا کونك برنده بر قوهٔ مهیبه ایله روسیه‌یه هجوم (١٨١٢) وموسقوه‌یه قدر سوق توسن استیلا ایتمکله روس ملتی‌غلیانه کلوب ودوست اولان ایکی ایمپراطور خصم جان کسیلوب ناپولئونی اورته‌دن قالدیرمق خصوصنده برنجی علکساندر ملل متفقه‌یه پیشوا وعلمکشا اولمشدی . مظفراً پارسده بولندیغی اثناده فرانسز ملتنه کوستردیکی مخالصتی وویانه قونغره‌سنده‌کی اطوار وکفتاری واتفاق مقدس عهدنامه‌سنك تسویدنده ولهستان قراللغنی اعاده‌ده‌کی صمیمیتی وحتی « قوجه مملکتمده جمهوریت طرفداری یالکز بنم » سوزی برنجی علکساندرك تمایلات درونی میدانه چیقاروب حکومت مطلقه‌یی سربست بر اداره ایله تألیفه چالشدیغنی وملتلره حقوق طبیعیه وسیاسیه‌لرینی ویرمکله برابر حکمدارانك وظیفهٔ ابوتنی وتبعه‌نك اداب مطاوعتنی خللدار ایتمك ایستمدیکی والحاصل متعارضمی؟ متجانسمی؟ بوراسی واضحاً حل اولنه‌میان ایکی نوع حسیات ارەسنده متردد بر آدم اولدیغی استدلال قلنمشیدی . مع مافیه لهستانه بخش ایتدیکی اصول وقوانین مشروطیتك روسلره قوقوسنی قوقلاتمامش ومترنیخك مسلك ارتجاعیسندن کندینی قورتاره‌مامش ایدی .

برنجی علکساندرك طایغانده وقوع وفاتنده (١ کانون اول ١٨٢٥) قسطنطین ونیقولا ومیخایل نام اوچ برادری قالوب بیوکلری اولان غراندوق قسطنطین درت سنه اول وارشوه‌دن بر مکتوب ارسالیله کندنده مقام حکومته ارتقا ایتمك

علمکشا

ایچون اقتدار واوصاف لازمه بولنمدیغی بهانه‌سیله ولی‌عهدلکدن قطعیاً استعفا ایتمش واستعفاسی طرف حکمداریدن قبول ایدیله‌رك وفقط غایتله مکتوم طوتیله‌رق یالکز والده‌لریله برقاچ محرم مینسترو خبردار ایدلمش اولدیغندن بو کیفیتدن هیچ معلوماتی اولمیان نیقولا پترسبورغده برادر مهترینك سلطنتنی اعلان وکندوسی وبالجمله ارکان دولت وهیئت روحانیه وعسکریه رسم بیعتی اجرا ایلمشدر . قسطنطین وارشوده‌ده بو حاله واقف اولدقده استعفاسنی تکرار وتأکید ایدوب ونیقولا بیوك برادری طورر ایکن کندی جلوسنی موافق ادب کورمیوب هر ایکیسی تاج وتختی یکدیکرینه حواله ایتمکله امثاللرینك جان آتدیغی ونائلیتی ایچون نیجه قان دوکدیکی بر مقام ایکی برادرك مخابرهٔ خاطرنوازانه‌لری اثناسنده یکرمی کون قدر صاحبسز قالمشدر. بر وقتدنبرو روسیه‌ده دخی پیدا اولان خفی جمعیتلر بو ترددن بالاستفاده کویا قسطنطینك سلطنتی مطالبه ادعاسیله پترسبورغده « یشاسون قسطنطین ! » دمدمه‌سیله بر قیام عسکری حصوله کتیرمشدر (١٦ کانون اول) مشوق اولان ضابطانك مقصدی قسطنطین و یا نیقولانك شخصلرینه متعلق اولمیوب بو وسیله ایله استحصال حریت ومشروطیت اولدیغندن نیقولا انجام کاری درپیش ایله عاصیلره قارشو هرچه باد آباد اعلان سلطنت ایلیه‌رك کوچك برادرینك وکندینه صادق قالان بر سواری آلاینك معاونتیله وکندی جسارتیله ارباب خروجی تنکیله وحکومتی تقریره موفق اولمشدر . وقعه اثناسنده نیقولا ارباب قیامی طوپ دانه‌لریله طاغتدیغی کبی فتنه باصیلنجه ذی مدخل اولانلری وخصوصا مشوقلری توقیف ومجازات شدیده‌یه کرفتار ایلمشدر واندن صکره سیف سیاستی دست استبدادینه آله‌رق مملکتنده حریت سوداسیله بر پارچه قیملدایانلری بلا امان سیبریا منفالرینه کوندرمشدر .

برنجی نیقولا (١٨٢٥ ـ ١٨٥٣) عصرینك اك مستبد حکمداری وافکار احرارانه‌نك خونریز بر دشمنی اولوب ملتنه صولوق آلدیرمامشدر . حتی فرانسه‌ده ظهور ایدن ١٨٣٠ اختلالیله بوربونلرك سقوطنی ومتعاقباً بلچیقالیلرك عصیانی حکومت مشروعه‌یه قارشو بر حرکت شقاوتکارانه صورتنده تلقی ایلیه‌رك بر درلو هضم ایده‌مدیکندن سوق سپاه ایله فرانسز وبلچیقا « فسده واشقیا » سنك حقندن کلمکی تصور ایتمکده ایکن لهستان حادثهٔ اختلالیه‌سی حاضرلادیغی اردونك طریق عزیمتنی تحویل ایتمشدر .

عصر سابقده روسیه دولتی فنلانده قطعه‌سنی اسوچدن آلدقدن ولهستان اختلالنی بالاده بیان اولندیغی وجهله اطفا ایلدکدن صکره جانب غربیده پروسیا و آوستریا ومجارستان حدودلرینی مسدود کوره‌رك آمال استیلا جویانه‌سنی دولت عثمانیه وایرانیه‌یه و آسیای وسطاده واقع حکومات متفرقهٔ اسلامیه‌یه عطف وتوجیه ایلیوب مباحث مخصوصه‌سنده خامه گذار ثبت وتذکار اوله‌جغی اوزره دولت عثمانیه‌دن قریمی وقوبانی واوزی ایالتنی وبسارابیایی ضبط وتسخیر وقره دکزده قوهٔ بحریه‌سنی تنظیم ومملکتین وصربستان امارتلرینه کرکی کبی مداخله ایلدکدن ماعدا حکومت ایرانیه‌یی نفوذ غالبانه‌سنه رام ایتمشدر . قافقاسیه‌نك استیلاسی روسیه‌یه چوق زحمت ویروب بو قطعه‌ده ساکن اولان قبائل وعشائر جبلیه صوك درجه‌یه قدر مدافعهٔ مملکت ایلمش وثبات وجسارتلرینه منضم اولان مناعت مواقع حسبیله مساعئ واقعه‌لری بر خیلی مدت موفقیات ایله نتیجه‌لنمش ایسه‌ده منتظم وعظیم بر قوته مقابله ایتمك قبائل مذکوره ایچون مرتبهٔ استحاله‌ده بولنمغله قبارطای، لزکی، چرکستان، داغستان، ایمرتی ، مکریلیه، کرجستان، شروان خطه‌لری برر برر قبضهٔ تصرفه کیرمشدر. شوقدرکه اودورده قافقاسیه اردوسنه مأمور اولان روس ضابطاننك سالماً وطنلرینه عودتی نادراتدن اولمش ویالکز شیخ شامل [۱] یکرمی بش سنه روسلری اوغراشدرمشدر .

آسیا اقوامنك معارف ومدنیتده کیرو قالمسی وصنایع جدیدهٔ حربیه‌یه وطوپ وتفنك مثللو اسلحه و آلات ناریه‌یه مالك اولمامسی ومعروض اولدقلری عینی تهلکه‌یه قارشو عقللرینی باشلرینه آلوب حبل متین اتحاده صارلمق ومکر وتعدئ دشمندن

[۱] شیخ شامل (اشموئیل) داغستان اتقیاسندن اولوب داغستان بکلری روسیه‌نك تجاوزاتنه قارشو اتخاذی لازمکلان تدابیری مذاکره ایتمك اوزره طوپلاندقلرنده شیخ مشار الیهی دخی مجلسه دعوت ایتمشلر ایدی . مشارالیه سوزه آغاز ایدوب آره‌لرنده‌کی نفاق وشقاق ترك و آلوده اولدقلری منهیات شرعیه‌دن تطهیر ذیل ایتمدکجه نه‌یوزله نصرت‌الهیه‌دن امیدوار اوله‌جقلرینی سؤال ایدنجه جمله‌سی کندوسنه حق ویره‌رك حضورنده توبه واستغفار ولوای جهادی دست جلادت پیوستنه تسلیم ایتدیلر ومشارالیهی کندولرینه باشبوغ ایدوب هر امرینه اطاعت ایلیه‌جکلرینی قسم بالله ایله تأیید ایلدیلر . یوم مزبوردن اعتباراً شیخ شامل جبال قافقاسك قورقونج بر اژدری اولدی وتاب وتوانی کسیلنجه‌یه قدر روسلرله اوغراشدی نهایت دخالته مجبور اولدی واك صکره دارالخلافة الاسلامیه‌یه کلدی زقاقلرده وجوامع شریفه‌ده استانبول خلقی صاریلوب مبارك اللرینی اوپر ایدی . آق صقاللی، اینجه اوزون بویلی بر مجاهد دلیر وپیر روشن ضمیر ایدی .

زیبنده مصالح امم
اثر جبریل مصافحی

زیبنده مصالح امم
اثر جبریل مصافحی

اثر جبریل مصافحی

اشبو اثر جلیلی مصر و صعید حکمداری **شیخ شامل** وصائح عالم عالی نك معتقد و خادمی ملك طوتموزیی حکمت صمدانیه نك شاهد عظمتی توقیر ایچون بیما ایتدیرمشدر

صائح عالم عالی

صاقنمق لازم ایکن فجایع حاله ومخاطرات استقباله نظر بهمانه ولاقیدانه ایله باقوب طورمسی روسیه‌یه آسیا قطعه‌سنده کنیش بر ساحهٔ استیلا کشاد ایتمش وروسیه‌نك سطوت استملاکیه‌سی ترقی ایتدکجه آسیای جنوبیده طرح مبانیٔ نفوذ واقبال ایدن انکلیزلرله آره‌لرنده طبیعی الظهور اولان رقابت پولیتیقیه رفته رفته معنیدار برشکل آلمشدر .

ایتالیا

مؤلفلرك دیدیکی کبی ایتالیا بر تعبیر جغرافی واتنوغرافی اولوب یوقسه من القدیم ایتالیا نامیله بر حکومت وجود بولمیه‌رق قطعهٔ مذکوره آلمانیا مثللو بیوکلی کوچکلی بر طاقم حکومات مستقله بیننده منقسم اولمشدی . حتی آلمانیاده ایمپراطور عنوانیله بر حاکم عمومیٔ ظاهری ودیه‌ت نامیله بر مجلس مشترك موجود اولدیغی حالده ایتالیا ــ نقدر ضعیف اولورسه‌اولسون ــ بویله وسائط اتحاد وارتباطدن دخی محروم ایدی . بو ایکی مملکت برنجی ناپولئون زماننده پامال تجاوز واعتساف اولمق خصوصنده همنصیب اوله‌رق بوناپارطلرك ملعبهٔ حرص وطمعی وکذرکاه اقبال وحشمتی اولمش وبرنجی ناپولئون کندینی ایتالیا قرالی اعلان ایتدیرمش فقط نظام عالم وترتیبساز مصالح امم اولان ویانه قونغره‌سی عنعنات تاریخیه‌یه استناداً ایتالیایی یدی سکز پارچه‌دن مرکب بر خلیطه صورتنده تنظیم ایتمشدی . پارچه‌لر بونلردر : (۱) آوستریایه ترك اولنان ونه‌سیا ولومباردیا قطعه‌سی ، (۲) پیه‌مون مع ساردنیا قراللغی ، (۳) طوسقانه غراندوقه‌لغی ، (٤) پاپا مالکانه‌سی ، (٥) ناپولی مع سچلیا قراللغی ، (٦) پارمه دوقه‌لغی ، (۷) موده‌نا دوقه‌لغی ، (۸) لوقه Lucques دوقه‌لغی . اشبو اقسام حقنده براز معلومات ویره‌لم :

اولا ــ آوستریایه ترك اولنان ایکی پارچه اراضی ایتالیانك اك زنکین واك معمور اقسامی اولوب ونه‌سیا قدیم وندیك جمهوریتنه تابع اولان الکادر لومباردیانك دارالحکومتی میلانو شهر مشهوریدر . هابسبورغلر بو ایکی مهم الکایه وایتالیای شمالینك مواقع مهمهٔ عسکریه‌سنه صاحب اوله‌رق ودوقه‌لقلره کندی خاندانلرینه منسوب ذواتی تعیین ایتدیره‌رك ایتالیاده حاکمانه بر موقعی حائز یعنی قطعهٔ مذکورده‌ده فرانسه نفوذی یرینه آوستریا نفوذی قائم اولمشیدی . بو موفقیت مترنیخك دولتنه بیوك بر خدمتی واثر جزیل حصافتی ایدی .

ثانیاً — ساردنیا جزیره‌سنك الحاقیله پیه‌مون حکومتی ساووا Savoie خانداننذن قرال سابق برنجی ویقتور امانوئله اعاده وجنویز شهری دخی اعطا اولندی. پایتختی تورینو شهری ایدی .

ثالثاً — مرکزی فلورانسه بلدهٔ مشهوره‌سی اولان طوسقانه غراندوقه‌لغی فردیناندده هابسبورغه توجیه ایدلدی .

رابعاً — پاپا قتولیك کلیساسنك رئیس روحانیسی و بتون قتولیکلرك « پدر مقدس » ی واکلیل مسیحینك حامل لایخطیسی اولدقدن بشقه کلیسا مالکانه‌سی تسمیه اولنان قطعه‌نك دخی حکمداری ایدی . اك فنا اداره اولنان یر بوراسی ایدی . هرطرفی مناسترلرله محاط ومناسترلری تنبل ومتعصب پاپازلر ومفتخوارلرله مملو اولان بو مملکت قطاع طریقك دخی مهمانخانه‌سی اولوب فقرای عباد هر نوع فیوضات ترقی وانتظامدن محروم ورهبانك تجریم ومصادراتنه وسس چیقارانلری واستدعای معدلت ایلیانلری لعنت وآفوروزه محکوم ایدی .

خامساً — ناپولی حکومتی برنجی ناپولئون طرفندن ابتدا برادری ژوزفه وبعده انشته‌سی مورا Murat یه توجیه ایدلمش وموار فرانسه مارشاللرندن وبهادر وشانلی اردونك دلیران ارکانندن اولدیغی حالده تقرب ادباری حس ایدنجه ولی نعمتی اولان قائن برادرینی ترك ایله اعدا طرفنه تمایل کوستروب (۱۸۱۳) بو صورتله محافظهٔ مقام ایتمك امیدینه دوشمش ایسه‌ده کار کر اولمیه‌رق ابتدا تاج وتختنی وبر قباحت اوزرینه حیاتنی غائب ایتدی [۱] . وویانه قونغره‌سی ناپولی

[۱] مورا سابق الذکر مارشال نه‌ی کبی فرانسه اردوسنك ارکان‌رکینه‌سندن اولوب ناپولئونك قولنجه سواری قوماندانلغنده بی همتا ایدی . لکن جنك میدانلرنده بیوین بودلاورلر علی الاکثر کیاست دیپلوماتیقیه‌دن محروم ایدیلر . مثلا موسقوه سفرندن عودتده مورا ناپولی قراللغنی قورتارمقدن بشقه بر شی دوشونمامش وابتدا ناپولئوندن وحکومت صدروزه‌ده دول متفقه‌دن یوز چویرمش وویانه قونغره‌سنده کندینی قایران کیمسه بولنمیه‌جغنی تیقن ایلدکده قوهٔ عسکریه‌سیله ناپولیدن حرکت وایتالیایی باشدن باشه فتحه تشبث ایدوب مستقل ایتالیا قراللغنی تأسیس ایتمك کبی بر خیال خامه دوشمش وآوستریالولر طرفندن ایتالیای وسطیده مغلوب اولنجه باشنده‌کی عسکر طاغیلویروب کندوسیده کوج حال ایله قورسیقه‌یه قاچش واوراده منافقلر سوزینه اویه‌رق بلا ملاحظه بر قاچ اوفق کمی وایکی اوچیوز سرسری ایله ناپولی قراللغنی استرداده کلوب فقط قرال جدید دردنجی فردینانده قید اسارتنه کرفتار اولمش واوکون قورشونه دیزلمشدر (۱۸۱۵) .

مع سجليا قراللغی صاحب اولی اولان دردنجی فردیناندہ اعادہ ایلدی . دردنجی فردیناند بوربون سلالہ‌سی فروعندن اولوب بتون خانداننه شامل اولان فکر ارتجاع ایله مشبوع ایدی .

سادساً — پارمه دوقه‌لغی ناپولئونك زوجه‌سی ماری لوئیزه توجیه قلندی . بو قادین زوجنی سنت النده واوغلنی (ایکنجی ناپولئون) ویانه‌ده شونبرون سراینده اونودوب وایمپراطوریچه عنوانی ترك ایدوب پدری طرفندن حکومت جدیده‌سنه مستشار تعیین اولنان بر میرآلایدن متعدد چوجق طوغورمش و ۱۸۴۷ تاریخنده وفات ایتمشدر . گوزل ونازلی بر قادین اولمقدن بشقه تاریخه ذکره شایان بر مزیت تودیع ایتمامشدر .

سابعاً — موده‌نا دوقه‌لغی اسپانیا بوربونلرندن اولان حاکم سابق دردنجی فرانسوایه اعادہ قلندی . لوقه دوقه‌لغی دخی بر بوربونه دوشدی .

ویانه قونغره‌سنده آلمانیانك توحیدینه معارض اولان فکر منفعتپرستی ایتالیایی دخی بویله طاغنیق براقمشدر . فضله اوله‌رق ایتالیا حکام معاده‌سی — پیه‌مون قرالندن ماعدا — بوربون وهابسبورغ سلاله‌لرینه منسوب یبانجیلر واصول قدیمه وافکار عتیقه ایله پرورشیاب اولمش اقتدارسز مرتجعلردن عبارت بولنمشدر . کندی کندیلرینی قورومغه کافی اولمیان حکومات صغیره‌یی ابقایه طرفدار اولمقدن مترنیخك مقصدی هیچ برینك قوتلی قومشویه یعنی آوستریا ایمپراطورلغنه عرض احتیاج وافتقاردن وارسته اوله‌مامسی قضیه‌سی ایدوکی بدیهی اولوب واقعا برنجی ناپولئون دخی ایتالیا قراللغی تشکیل ایله اول باول شخصنه تزیید احتشام ایتمش ایسه‌ده ضمناً ایتالیان ملتنك طریق اتحاده وضع قدم ایتمسنه واوطریقده یول آلمسنه خادم اولدیغندن ومشار الیه هر بر قصوریله برابر فرانسه‌نك «بیان حقوق آدم» نظریاتندن متولد نظامات وقوانین اداریه واجتماعیه وعدلیه نی بو مملکتده دخی موقع اجرایه قویدیغندن حقوق اداره اساسلری قورلغه باشلامش ایکن شمدی ینه اوتوز قرق سنه اولکی یولسزلقلره عودت اولنمسی ملتك آمال ونیاتنه وعصر وزمانه‌نك ایجاباتنه موافق دوشمیه‌جکی جای اشتباه دکل ایدی . چونکه هرحکومت فرانسزلرك کتیردیکی اصول ونظاملری الغاایله قوانین قدیمه‌یی یعنی اصول استبدادی احیا ایتمشیدی . ایتالیا برحکومت ملیه تأسیس ایده‌مدکدن صکره باشنده برنجی ناپولئونك آدملری یرینه بوربونلری وهابسبورغلری کورمکدن واقدی دکیشدیر-

مکدن نه‌قزانه‌جق ایدی. خصوصاکه کلانلر کیدنلری آراتیور ایدی. ایشته قرن سابق دیپلوماسیسنك حسیات ومشتهیات ملیه‌یی نظر اعتباره آلمامق خطاسی ایتالیاده دخی نتایج طبیعیه‌سنی بأی حال کوستره‌جکنه مسببلری حاضرلانملی ایدی.

شمالدن جنوبه قدر نیم جزیره‌ده اصول جدیده‌یی آرزو ایدن، تجسم ایتدیرن بر حکومت بیله یوغیدی یکرمی ییللق وقایع کذشته (۱۷۹٥ـ۱۸۱٥) ایتالیاده دخی اتحاد وحربت واستقلالیت امللرینی جانلاندردیغندن ملتی اسکی شیلره یکیدن آلیشدرمق ایچون احوال روحیه‌سنی، طرز تفکرینی دکیشدرمك مقتضی ایدی. استعدادی نقیصه، فعالیتی جرم، تحری حقیقتی خطا، بالعکس عطالتی فضیلت، مطاوعت عامیانه‌یه حکمت عد ایدن حکومات حاضره، نه ماتی تضییق آلتنده صوصدیره‌جق قدر ذی اقتدار ونه حسیات مشروعه‌سنی حسن اداره ایده‌جك مرتبه‌ده عاقل واحتیاطکار ایدی.

ناپوله‌ئون زماننده ایتالیا قراللغنك پایتختی میلانوشهری اولوب لومباردیا ـ ونه‌سیا قطعه‌سنك خصوصیت حالنه وبر مدتدنبرو مالك اولدیغی قرالیت مستقله تشکیلاتنه نظراً امر اداره‌سنجه مساعده‌لی طوتلق موافق مصلحت ایکن مترنیخ سیاست معلومه‌سی اقتضاسیله قطعهٔ مذکوره‌یی دخی ادارةً آوستریانك ایالات سائره‌سنه بکزتمك وایتالیانلری آلمانلاشدرمق ایستمش وبو مقصده مبنی سناتویی ومجالس اداره‌یی وملی اردویی اورته‌دن قالدیروب ایتالیان افرادینی آوستریا آلایلرینه طاغتمق وسربستئ مطبوعاتی الغا وفوق العاده محکمه‌لر تشکیل ایتمك ویرلیلری استخدام ایتمیوب مأمورین وضابطان وحکامی آوستریادن جلب ایله مملکته عجمی اولان بو آدملر معرفتیله آوستریا قانونلرینه تطبیقاً هرایستدیکنی یاپدرمق وپولیس خفیه‌لرینی هرطرفه یایه‌رق ناخشنودلر ومشتکیلردن برچوق جان یاقمق کبی تنفیر قلوبه باعث اوله‌جق شیلره تصدی ایتمشدر. استاد اکبر بویله حرکت ایدنجه شاکرد مطیع منزله‌سنده اولان دیکر حکمدارلرك تبعه‌یه نوجهله معامله ایلیه‌جکلری تبین ایدر.

بو تضییقات ملیت شکنانه اوزرینه یورکاره مستولی اولان ضجرت «قاربوـ ناری» جمعیت خفیه‌سنه بر حیات نوین ویرمشدر. مبدأ تشکلی قرون وسطایه اسناد اولنان قاربوناری یعنی کمورجیلر جمعیتی بوکره ایتالیای جنوبیده غایت ماهرانه نظاملر اوزرینه از سرنو تنظیم قلنوب وسرعت محیره ایله ناپولی قراللغندن کلیسا مالکانه‌سنه وطوسقانا ولومباردیا وپیه‌مون قطعه‌لرینه دال بوداق صالیویروب

ملتك اورته صنفی رجالی واصحاب حميت وكمالی جمعيته داخل اولمشدر . مقصدلری ايتاليا ماتنی اولا حاكميت اجانبدن ثانيا آفت انقسامدن قورتارمق ايدی . نظامات وترتيباتی او قدر اوستهلقلی ايدی كه ممالك سائرهده ظهور ايدن بومثللو جمعيتلر هپ آنی نمونه اتخاذ ايتمش وپوليس هيچ بر زمان بونلرله باشه چيقهمامشدر .

۱۸۲۰ و ۲۱ اختلالاتی — فتنه ابتدا ناپولی ممالكنده قوپمشدر . آلمانيا دارالفنونلرينك نشريات احرارانهسی وآنی الذكر اسپانيا اختلالی بر قوهٔ سائقه ومشوقه اولهرق قاربونارولر كندولرينه مخصوص اولان اوچ رنكلی بيراقلری (قيرمزی ، سياه ، ماوی) كشاد ايله ناپولی جوارندهكی مواقع عسكريهيی ضبط ايدوب قرال قورقوسندن اصول مشروطيتی تبول وسكز كون ظرفنده قانون اساسیيی تنظيم ونشر ايليهجكنی وعد ايتمشدر (٦ تموز ۱۸۲۰) فقط وقتك طارلغی مناسبتيله ارباب قيام يكی بر قانون تنظيمنی بكلميهرك اوچ كون صكره اسپانيانك ۱۸۱۲ قانون اساسيسنی عيناً اعلان وقرال دخی اشبو قانونه صادق قالهجغنه ايمان غليظه ايله عهد ويمان ايلشدر وبو وجهله مبعوثان انتخاب اولنهرق اصول مشروطيت بلا مزاحم وضع اولنمشدر .

لكن قرال فرديناند غلاة مرتجعهدن عاجز بر اختيار ايدی . اتفاق مقدسه داخل اولان دولتلر تروپاو Troppau ده وبعده لايباخده قونغرهلر عقديله سوء مثال عد ايلدكلری ناپولی حادثهسنی موضوع بحث ايدوب و (تعبير قديم ورسمی ايله) سجليتين قرالی فرديناندی لايباخ قونغرهسنه احضار ايليوب مشار اليه قونغرهده نه جسارتله تبعهسنه مشروطيت ويرديكندن طولايی معاتب اولنجه مترنيخك حضورنده تترهيه تترهيه بو امر كريهه بالاضطرار راضی اولديغنی اعتراف وتوبه واستعفای قصور ايلش ومعيتنه ويريلان آوستريا عساكريله ناپولی اوزرينه يورييوب وشرذمهٔ احرارك قوهٔ جزئيهسنه ومدافعهٔ غير كافيهسنه غلبه چالوب جيوش اجنبيهيی پشنه طاقهرق بلاعار ووقار پايتختنه كيرمشدر وبر قاچ آی اولكی يمينلرندن درحال نكول ايليهرك مشروطيتی تملندن الغا ورؤسا ومتعينان احراری اشكنجهلرله تعذيب وجزا ايتمشدر (۱۸۲۱) . كيمسهنك برونی قاناتميان تموز وقعهٔ حريتپرورانهسی شمدی اون التی بيك كشينك زندانلره القاسيله مرتجعهنك انتقامنی يرينه كتيرمش واصول استبدادی حمايه ايچون آوستريا لشكری درت سنه ناپوليده قالمشدر .

مورخلردن برینك دیدیکی کبی ایتالیاده اختلال چیقارمق غایت قولای فقط اختلالی اداره ایتمك غایت کوجدر . بو قولی تأیید ایدن امثال عدیده‌دن بریده پیه‌مون اختلالیدر . پیه‌مون وساردنیا قرالی برنجی ویقتور امانوئل ارتجاعیوندن ایسه‌ده آوسترییایه خصومت شدیده‌سیله مشتهر اولوب مملکتنه هیچ بر ایولك ایده‌مامسنه آوستریانك ایتالیاده آلدیغی وضعیت مهیبانه‌یی سبب کوستریر یوقسه آوستریانك مداخله وتغلبی خوفی اولمسه ملتك رفاه وسلامتی وترقی وسعادتی یولنده نه بیوك آثار وجوده کتیره‌جکنی وردزبان ایلیه‌رك کندی قصورلرینی ستر ایله افکار عمومیه‌یی دولت مذکوره علیهنه بر مجرایه سوق ایلر ایدی . بناءً علیه پیه‌مون قاربونارولری ایتالیانك کسب انتظام وقدرت ایتمسی اجانبك حدود خارجنه طردینه متوقف وبو کیفیتك حصولیچون الزمدر فکریله عامل اوله‌رق ایلروده ایتالیا اتحادی میسر ایسه تخملری پیه‌مون قطعه‌سنده نشو ونما بوله‌جغی ظاهر حالدن وحسیاتك طرز جریانندن استدلال اولنیور ایدی . باخصوص ایتالیانك یدی سکز حکمداری میاننده ملیته منسوب اولانی یالکز ساووا خاندانی ایدی .

آوستریا اردوسنك ناپولی اوزرینه حرکتی هنکاملرنده پیه‌مونده دخی اختلال فورتنه‌سی پاتلادی عسکر واهالی «یشاسون مشروطیت ! قهر اولسون آوستریالو !» زمزمه‌سیله بالهجوم طورینو قلعه‌سنی آوردهٔ دست استیلا وبرنجی ویقتور امانوئلی استعفایه اجبار ایتدیلر . موده‌ناده بولنان برادری وخلفی شارل فلیکس غلاة مرتجعه‌دن اولمغله یکنی شارل آلبری نائب قرال تعیینیله اختلالك تسکینی صورت قطعیه‌ده اکا امر ایدوب فرقهٔ احرارك الك زیاده کووندیکی شارل آلبر تردد اخلاقندن طولایی بوامر قطعی اوزرینه طرفدارلرینی ترك ایدیویردی . عینی زمانده بر آوستریا اردوسیده پیه‌مون اوزرینه کوندریله‌رك طورینو شهرینی ضبط (۱۸ نیسان ۱۸۲۱) واتفاق مقدسك پروغرامنی تمامیله موقع اجرایه وضع ایلدی . آوستریا لشکری بر سنه‌دن زیاده پیه‌مون قلاعنی ید اشغالنده طوته‌رق حریت ومشروطیت واستقلالیت وطن طرفکیرانك عقوبات شدیده ایله کوکنی قازیمغه همتدن کیرو طورمدی . ایتالیا وطنپرورانك شمالده وجنوبده وقوع بولان ایللك تشبثلری بو صورتله عقیم قالمش واو صره‌ده میلانوده سرنمای ظهور اولان بر اغتشاش دخی سهولتله باصدیرلدیغندن آوستریا نفوذی ایتالیاده هر زماندن زیاده اکتساب قوت ایلمشدر .

۱۸۳۰ ايله ۱۸٤۸ آره‌سنده — نوبت جولان ايتاليای وسطی‌يه كلوب ۱۸۳۰ زلزله‌سی موده‌ناره ، پارمه‌ده ، خصوصيله كليسا مالكانه‌سنده طغيانلر حصوله كتيردی. اهالی محتاج اولديغی اصلاحات اداريه وعدليه‌نك آنجق اصول مشروطيت سايه‌سنده وجوده كله‌جكنی متيقن اولديغندن حقوق طبيعيه‌سی نامنه اقامهٔ دعوی وبث‌شكوی ايليه‌رك موده‌نا دوقه‌سی دردنجی فرانسوا وپارمه دوشسی ماری لوئيز غلو ناس اوزرينه سرايلرندن قاچمغه مجبور اولديلر. پاپا نه ياپه‌جغنی شاشيردی . بركت ويرسون قوجه آوستريانك « حامیٔ انتظام ومشروعيت » و « ماحیٔ آفات حريت » اولان جيوش استبدادی يانی باشلرنده ايدی . مترنيخ آوستريا سپاهنی دارالفتنه اولان محللره طوغری تحريك ايدوب هر طرفده « قديمی قدمی اوزره » ابقاءً تأسيس ايلدی (۱۸۳۱) . لوئی فليپك جلوسيله فرانسه دولتی اتفاق مقدسه نسبت وعلاقه‌سنی بسبتون قطع ايتمش وحاكميت مليه قاعده‌سنی اساس اداره اتخاذ ايتمش اولديغندن آوستريانك بويله بی محابا ايتاليا امورينه مداخله‌سنی چكه‌ميوب اولزمان باش وكيل بولنان قازيمير پهريه اوروپا حقوق عموميه‌سنك مدافعی صفتيله اورته‌يه آتيله‌رق طولوندن ارسال سپاه ايله آنقونه بلده‌سنی اشغال ايتديردی (۱۸۳۲) فرانسه‌نك بو طور جرئتكارانه‌سی اتفاق مقدس انقاضی اولان دولتلرك خوشنه كيتمديكی كبی طراز حريت اولان لوای سه رنكك (بياض ، قيرمزی ، ماوی) ايتاليا طوپراغنده آلتی سنه تموجی [۱] قلوب واذهانده محصول جديدی تميه ايدوب طورمشدر .

قاربوناری شعباتی درلوناملرله ايتاليانك هر نقطه‌سنه يايلمشيدی . ماززينی Mazzini اسمنده هنوز يكرمی اوچ يكرمی درت ياشنده بر دليقانلی « كنج ايتاليا » ديو يكی بر عنصر ميدانه چيقاردی . اصلی جنويزلی اولان بودليقانلی فرط حميتله مفطور ، آتشين مزاج ، اطوار ذاتيه‌سی اكسز ، مقاصدينك علويتنه معتقد ، يأس وفتورك واوشنمه واوصانمه‌نك نه اولديغنی بيلمز ، عمرينی منفاده وطن خارجنده كچيرمش بر ذاتدر . مقصدی ايتاليانك بر حكومت جمهوريه آلتنده توحيديدر . كندی ذهابنه كوره اولا « جمهوريت عقله وايتاليانك عنعنات تاريخيه‌سنه موافق اولان شكل حكومتدر ؛ » ثانياً « اتحاد شرط قوت اولوب متحد وحسود وذی شوكت حكومتلرله محاط اولان ايتاليا هر شيدن اول قوتلی بولنمغه

[۱] آنقونه‌نك فرانسز عسكری طرفندن اشغالی ۱۸۳۸ تاريخنه قدر دوام ايتمشدر .

محتاجدر. » مارسلیاده نشر ایلدیکی « کنـج ایتالیا » نام غزته‌ده ماززینی بو نظریه‌لرینی تشریح وتوضیح ایلر ونشریاتی ایتالیا کنجلرینك آماج خیاللرینه اوق کبی ایشلر ایدی. نقط کنجلر نوهوسلك وتجربه‌سزلك سائقه‌سیله استحصال مقصد ایچون خوشه کتمیه‌جك بعض مفرطانه حرکتلرده بولندیلر . جیوبرتی و بالبو کبی دها اختیار وتجربه‌کار اولان محبان وطن ایســه ایتالیا اتحادینك حصـولنی بر حکمدار ذی اقتدارك سیف همت وحمیتندن بکله‌مك اقتضـا ایلدیکنی دلائل عدیده ایله اثبات ایده‌رك آنلرك تألیفات والقاآتی‌ده ایتالیاده تأثیر عظیم حاصل ایدر ایدی . بناءً علیه ایتالیـانك لزوم اتحادنده بتون ملت هم افکار ولکن قرالیت ویا جمهوریت ایله بو نتیجه‌نك الده ایدلمسنده اختلاف نظر نمایان ایدی . بو اختلاف سببیله‌درکه مساعیٔ واقعه‌نك اقتطاف ثمراتی بر خیلی صفحه‌لر کچیره‌رك سـورونجمه‌ده قالمش وقرق سنه صکره آنجق میسر اولمشدر .

۱۸۳۱ تاریخندن اعتباراً اون بش سنه ایتالیا غائلهٔ خارجیه‌دن آزاده وآسوده بر زمان کچیروب بو زمانده ماززینی وجیوبرتی وامثالنك صـاچدیغی فکرلر علی‌التدریج نشوونما بوله‌رق آمال عمومیه اوچ نقطه‌ده برلشمشدی : اولا حکمدارلردن اصول مشروطیت استحصال قلنمق ، ثانیا اجانب یعنی آوستریالی وطن طوپراغندن چیقارلمق وبونلردن صکره درجهٔ ثالثه‌ده اتحادك حصـولنه چالیشلمق . خواهش وکوشش عامه بو نقطه‌لره منعطف اولدیغی اولیای امور نزدنده دخی تمامیله معلوم اولدی . ۱۸٤٦ سـنه‌سی پاپالق مقامنه اصعاد قلنـان طقوزنجی پیوس اوته‌دنبرو آرزوی عمومی‌یه مطلع کورندیکندن تبعه‌سنه مشروطیت ویرمکده پیشوا اولوب طوسـقانه غراندوقه‌سی وپیه‌مون وسـجلیتین قراللری پاپایه امتثالاً مملکتلرنده اعلان قانون مشروطیت ایلدیلر . پیه‌مون حکمدار جدیدی شارل آلبر آمال ملیه‌یه تماشـات طریقنده دها ایلرو کیده‌رك بر ضـیافت رسمیه‌ده قرائت ایتـدیردیکی نطقنده (۱۸٤٦) « اکر جناب حق یوماً من الایام استقلالیت وطن ایچون محاربه ایتمکی بکا تقدیر ایتمش ایسه یالکز باشمه اردویه قوماندا ایده‌جکم وشیخ شاملك قوجه برایمپراطورلغه قارشو یاپدیغنك عینی یاپه‌جغم » سوزلری جالب دقت اولمشیدی . او تاریخده ایتالیانلرك ذکر وفکری آوستریالونك حدود خارجنه تبعیدیله مشغول اوله‌رق طقوزنجی پیوس وشـارل آلبر اسملری افواه ناسده تبجیلات مخصـوصه ایله تلفظ اولنمغه باشلادی . کنج ایتالیانك جناحینی مشار الیهما ایدی .

۱۸۴۸ ده — ایتالیا باروتله مملو بر مخزن حالنده اولوب آتش آلمسی بر قیغلجمه باقیور ایدی . فرانسهنك ۱۸۴۸ شباطی اختلالی فتیلی آتشلهدی . میلانوده بر قیام شدید واقع اولهرق (مارت ۱۸۴۸) آوستریا قوماندانی رادچکی مغلوباً شهری تخلیهیه اجبار ایدلدی . مانین اسمنده بر کنج آووقات ونديکدن آوستریا عسکرینی طرد ایله اعلان جمهوریت ایلدی . ویانه وپراغ اختلاللرینك شیوع خبری اوزرینه ایتالیا بکلدیکی دم فرصتك ورودینه قائل اولهرق هر طرفده « حرب » صدالری یوکسلدی . شارل آلبر حرکت ملیهنك باشنه کچهرك آوستریایه اعلان حرب ایله آلقشلر ایچنده میلانویه کیردی . ایتالیانك دیکر حکمدارلری تبعهلرینك جوش وخروشنه طیانهمیوب خواه وناخواه حربه اشتراك ایتدیلر ؛ طوسقانا وناپولی عسکرلری پیهمون اردوسنه التحاق شتابان اولدی پاپا رومادن اون یدی بیك کوکالمونك عزیمتنی منع ایدهمدی . رادچکی منچیو ایرماغنك آرقهسنه چکیلهرك خرواتستاندن قوهٔ امدادیهنك ورودینه منتظر اولدی . قاوور وغاریبالدی ایلك دفعه اولهرق ایتالیا وطننه کندولرینی طانتدیلر .

لکن هوس وظفر دوری اوچ ماه دوام ایدهبیلوب بین الحکام تفرقه وکوشکلك دوشدی . بوکا سبب دخی اولا آوستریا ایله محاربهیی تجویز ایتمامك مآلنده طقوزنجی پیوس طرفندن پاپا صفتیله نشر اولنان بیاننامهٔ روحانی وثانیاً ماززینی ایله جمهوریت فرقهسی ارکاننك ایتالیایه کلهرك حکمدارلره القا ایتدیکی خوف واندیشه اولدی . طوسقانا غراندوقهسی ایکنجی لئوپولد فلورانسهده بولنان ماززینیدن قورقوسندن لشکرینی کیرو چاغیردی . ناپولی قرالی ایکنجی فردیناند ذاتاً کرهاً ایشه قارشمش اولدیغندن شارل آلبردن آیریلهرق اون آلتی بیك رادهسنده اولان عسکرینی اوده کیرو چکدی . یالکز قالان پیهمون قرالی امداد جدیده ایله تزیید قوت ایلیان رادچکی ایله باشه چیقامیهرق ابتدا قوستوزا (۲۴ تموز ۱۸۴۸) ده بعده نووار (۲۳ مارت ۱۸۴۹) ده مغلوب اولمغله تأثیر انهزام ایله بغایت مکدر وایتالیانك استخلاصندن نومید اولوب یوم نووارك آقشامی حکومتدن استعفا ویرینه اوغلی ایکنجی ویقتور امانوئلی اجلاس ایتدی وملول ومحزون تعیین ایتمك ایستمدیکی عزلتکاهه چکلدی .

بو هنکامهلرده غلیان افکار صوك درجهیه واروب قاربوناروار ودهموقراتلر سائقهٔ یأس ایله رومادە وفلورانسهده شدتلی نمایشلره باشلایهرق وخامت حاله چارهٔ

یکانه اولمق اوزره عموم ایتالیـان ملتنك مبعوثلرندن مرکب بر پارلمنتونك رومادە انعقادی تدبیرینی اورتەیه سوردکلرندن بونلرك ازعاجات وتضییقاتندن بحضور اولان پاپا کیزلیجه ناپولی الکاسـنه فرار ایتدی وماززینی‌نك تشویقیله رومادە حکومت جمهوریه اعلان قلندی و S. P. Q. R. حروف تاریخیه‌سی‌که روما سناتو واهالیسنه اشارتدر [۱] بیراقلرده ومبانی اوزرنده وحتی خلقك شابقه‌لرنده کورلدی .

علی العجله اوچ رئیسدن مرکب اولمق اوزره (بری ماززینی ایدی) تشکیل قلنان حکومت موقتهٔ اجرائیه پاپایی رومایه دعوت ایدوب پاپا ایسه عزمنده اصرار وروما اهالیسنك بو حرکتنی مذهبجه کبائردن عد ایله هتك دیانته سبب اولانلری آغیر صورتده تقبیح ایلدیکندن رؤسای جمهوریت پاپایی ـ حکومت روحانیه‌سی کماکان مصـون قالمق شرطیله ـ حکومت جسمانیه‌سـندن اسقاط ایلدی (۹ شباط ۱۸۴۹) . روما انقلابنه پاپا طرفندن بو صورتله معنی ویرلمسی یعنی دینیات قارشد-یرلمسی مسئله‌یی صاربه صاردردی .

ماززینی فلورانسـه‌یه دخی قوشـه‌رق غراندوق ایکنجی لئوپولد تختکاهندن فرار ایتمکله اوراده دخی اصول جمهوریت اعلان قلندی (۱۸ شـباط ۱۸۴۹) . بویله‌جه ایتالیای وسطاده یکدیکرینه متصل وعینی طرزده متشکل ایکی « خواهر » جمهوریت حاصل اولدیغی کبی ایتالیای شمالیده وندیك برجلرنده استقلالیت بیراغی تموج ایتمکده ایدی .

حکومات ثلثهٔ مذکوره قانون اسـاسیلرینی تنظیم ومبعوثانی دعوت ومجلس ملی‌یی ترتیب ایله مشـغول اولدقلری صیره‌ده آوسـتریالو ایله اوغراشمق خدمت عظیمه‌سی یالکز باشنه شـارل آلبرك دوش همتنه محمول قالوب مشـار الیه بالاده ذکر اولندیغی وجهله نووار (۲۳ مارت ۱۸۴۹) ده مغلوب ومنهزم ومسـتعفیاً کوشهٔ انزوایه عازم اولمغله ایتالیا بتکرار ایادئ مرتجعه‌یه کرفتار اولدی .

طوسقانه غراندوقه‌سی حکومت سابقه‌سنی استرداد ایتدی .

روما مصـالحی کسب صعوبت ونزاکت ایتمشـیدی . روما جمهوریتی پاپانك طرز تلقیسی وایشـه دینیات قاریشـدیرمسی قتولیك دولتلری مداخله‌یه سـوق ایدوب آوسـتریا لشکر مظفری موده‌نا وپارمه بلده‌لرینی اشـغال ایله بولونیایه طوغری ایلرولەمکده وناپولی قرالی غاریغلیانو ایرماغی قیبلرنده اردوسنی تحشـید

[۱] Senatus populusque Romanus.

ایتمکده واسپانیا لیمانلرنده « مقدس پدره » معاونت ایچون دونما حاضرلانمقده وفرانسه رئیس جدید حکومتی پرنس لوئی ناپولئون اوزاقدن سیرجی کبی طورمنی موافق کورمامکده ایدی . دیکر طرفدن ماززینی وسرکردهٔ مشهور غاریبالدی وبرچوق ایتالیان کوکللولری رومایه طوپلانوب استقلال وطنی بو بلدهٔ غراده صوکنه قدر مدافعه ایتمکه عزم ایتمشلر ایدی .

اما آوستریا اردوسی بولونیایی ضبط (۸ مایس) وفلورانسهیه دخول (۲۵ مایس) ایله جهت شمالیهدن برمرتبه دها رومایه یاقلاشدی . ناپولی لشکری سرحد جنوبیده حرکت ایتدی . اسپانیا سفائنی غرب سواحلنه یناشدی . فرانسهدن دخی اوتوز بیك قدر عسکر بحراً ورود ایله رومانك اسکلهسی اولان چیویتا وهکیایه چیقدی .

بو هجمات عدیدهیه قارشو برقاچ آلای کوکللی طائفهسیله رومایی قورتارمق عدیم الامکان ایدی فرانسز عسکری بالحرب شهره کیروب (۲ تموز ۱۸٤۹) مجلس مبعوثانی وادارهٔ جمهوریه ارکانی طاغتدی. وکلیسا مالکانهسنی یعنی پاپانك حکومت جسمانیهسنی یکیدن تأسیس ایلدی فقط فرانسه بربچق سنه اقدم اصول جمهوریتی اختیار ایتمش ایکن بویله عسکر سوقیله رومادہ حکومت جمهوریهیی الغایه وادارهٔ مطلقهٔ سابقهیی اعادهیه چالیشمهسی انظار عامهده آشکار براطرادسزلق اولدیغندن قیل وقالك اوکنی آلمق ایچون پرنس لوئی ناپولئون رومایه بر تعلیماتنامه ارسال و « فرانسز عسکری ایتالیا حریتنی اطفایه دکل تنسیق وتنظیمه مأموردر طراز حریت اولان سه رنك بیراغك کولکهسنده اساس مداخلهمزی تغییر ایدیجی هیچ برحرکته مساعده اولنهماز » سوزلریله قاردینااللر طرفندن فرانسز اردوسنه مغروراً وقوعبولان بیانات ارتجاعیه ومعاملات استبدادیهیی تقبیح وایجابات عصریهیه موافق وقواعد جدیدهٔ حقوقیه اوزرینه مؤسس بر مسلك ادارهیه سلوك ایدلمسنی برطور آمرانه ایله توصیه ایلمش وفرانسزلرك مداخله ومظاهرتی نتیجهده پاپانك اومدیغی کبی چیقمامشدر شو قدرکه پرنس لوئی ناپولئون ایتالیا احرارینی کوجندیروب پاپایبده خشنود ایدهمامش وطقوزنجی پیوس آنجق ۱۸۵۰ده رومایه عودتهراضی اولهرق پاپانك حقوقنی محافظه ضمننده برفرقه فرانسز عسکری یکرمی سنه قدر رومادہ قالمغه مجبور اولمشدر .

معمافیه وندیك جمهوریتی آوستریا عساکرینه قارشو حالا اوغراشمقده

ودیکتاتور اعلان اولنان مانین امر مدافعه‌ده فوق العاده ثبات کوسترمکده ایدی لکن بر سنه‌دنبرو دوام ایدن محصوریت فلاکتنه و آوستریا کله وخمبره‌لرینك تخریباتنه قولرا دخی منضم اولمغله ١٨٤٩ اغستوسنك یکرمی بشنجی کونی وندیك دخی تسلیم اوله‌رق سن‌مارق میداننده [١] آوستریا شنلك طوپلری کومبور کومبور آتیلدی .

ایتالیا استقلال واتحادینك هنوز وقت مرهونی کلمدیکی بوکره دخی ثابت اولدی وماززینی ایله هم افکاری اولان جمهوریلر امر عسیر اتحادی حصوله کتیره‌جك کفایت مادیه ومعنویه‌یی حائز اولمدقلری آکلاشیلدی . بدایت جلوسنده خلقك پرستش ایتدیکی طقوزنجی پیوس بسبتون کوزدن دوشدی . فقط شارل آلبرك وپیه‌مون اردوسنك فداکارلغنه وعموم ایتالیانلرك نهفت وهمتنه امعان بصیرتله باقانلر ایتالیاده استقلال واتحادی یاپه‌جق برملت وآنی اداره ایده‌جك برخاندان موجود اولدیغنه قائل اولمشلردر .

انکلتره

اصول مشروطیتك پدری اولان انکلتره‌ده من القدیم ویغ یعنی حریتپروران وتوری یعنی محافظه‌کاران نامیله یکدیکرینه رقیب ایکی فرقهٔ سیاسیه تعین ایدوب توریلرك مسلکی داخلاً موجود اولان اصوللری محافظه‌یه فقط خارجاً نفوذ واعتبار سیاسی‌یی نشر واعلایه اعتنا ایلك وویغلرك پولیتیقه‌سی توسیع دائرهٔ سربستی ایله تأسیسات داخلیه‌یه دها زیاده کشایش ویرمك فقط بین الدول تحدث ایدن اختلافات ومنازعاته پك آتیلمیوب وهر ملتك تمامیت حقوقنه مراعی کورینوب انکلتره منافعنه تعلقی اولمیان مسائل خارجیه‌ده متأنیانه بیطرف طورمق قضیه‌لری اوله‌رق پارلمنتو طاقمی ورجال ووکلای دولت وانتخاباتده اعطای رأیه صلاحیتدار اولان افراد ملت بو ایکی فرقه‌دن برینه منسوب ویا طور وحرکتلری اعتباریله غیرتکش اولدیغندن واقتضای حاله وبناءً علیه ملتك نشانهٔ تقدیر وتمییزی اولمق اوزره انتخاب ایتدیکی مبعوثانك اکثریتنه کوره بالمناوبه بری دیکرینك یرینه رأس

---

[١] سن‌مارق وندیك شهرینك حامیٔ روحانیسی عد اولنوب اسمنه منسوب کلیسانك اوکنده بر بیوك میدان واردر .

اداره‌یه كچدیكندن هر نقدر پروغراملری فرقلی ایسه‌ده نخبهٔ مقصد واقداملری انكلتره‌نك توفیر شان وقدرت وتزیید عمران ورفاهتنه معطوف اولغله سركاره كلان فرقه بالطبع سلفنك خطالرینی تصحیح ونقصانلرینی تلافی ایتمكه ساعی وآنكله مباهی وبو تتابع رقابتدن ملك ودولتجه فوائد عظیمه مرئی اولوب هیچ بردیارده مثلی كورلمیان محاسن اداره انكلتره‌ده اصول مذكوره‌نك نتایج طبیعیه‌سندن اولمشدر . افرادك خدمات ملك ودولتده تفیض وترقیسی مزیت ذاتیه‌سنه معلق اولمغله سوزیله سوزیله هرایكی فرقه‌نك ریاستنه كچن ایكی ذات قرق ملیون نفوسك اك كزیده رجالی وسودك قیماغی كبی اك اوسته چیقانلری اولدیغندن دست حصافت وحذاقتلرنده زمام مصالح واموروك نه كونه اداره اولنه‌جغی ادنی ملاحظه ایله تظاهر ایلر .

انكلتره‌نك كچیردیكی ١٦٤٨ و ١٦٨٨ اختلالاتی صرف محلی اولوب آخر دیارده تأثیراتی حس اولنمدیغی حالده فرانسه‌نك ١٧٨٩ انقلاب كبیری بتون ملتلرك مقدراتی محیط و معهود «بیاننامه حقوق آدم» فرانسزلردن بحث ایتمیوت صورت مطلقه‌ده بنی آدمك حقوق عقلیه وطبیعیه‌سنی مصور اولدیغندن فصل مخصوصنده مختصراً بیان اولندیغی وجهله ١٧٩٢ و ٩٣ ده بالدیری چپلاقلرك آزغینلغی ودور دهشتك خونریزلكی وفضائل ومزایای بشریه‌نك قصور ونقیصه عدیله اربابنك تجریمی واسافل وادانی طبقات اجتماعیه‌نك ذروه‌سنه چیقارق اقوام سائره‌نك كریوهٔ ضلالده كندولرینی تقلیده دعوت اولنمسی كبی حالات شورش غایات حریتپر- ورلكده صاحب قدم فقط اساس تشكیلاتی آریستوقراسی یعنی زادكانلق قاعده‌سنه مبتنی اولان انكلتره‌ده توری قبینه‌سی طرفندن ایو تلقی اولنمدی . وحتی سوء سرایتندن قورقلدی . او اثناده توریلرك رئیسی اولان مشهور ویلیام پیت Pitt كندینی فرانسه انقلابنك خصم شدیدی اولمق اوزره طانتمش وآخر عمرینه قدر خصومتنده ثبات ایتمشدر. لكن بوخصومت رفته رفته تحویل هدف ایلیه‌رك انقلابه دكل فرانسه‌نك برنجی ناپولئون همتیله توسع ایتمكده اولان سطوت واقتدارینه متوجه اولشدر . برنجی ناپولئون عالمی تترتدیكی اوان شكوه واقبالنده انكلتره‌یی اخافه ایده‌مامش و «مسدودیت تجارت» تشبثاتنه عین شدتله مقابله كورمشدر . انكلیز آلتونلری ناپولئونه دائما دشمن یراتیور ایدی . دیش بیله‌دیكی انكلتره نهایت واترلوده آنك دیشلرینی سوكه‌رك وآزیلی طیرناقلرینی قوپاره‌رق وصوكنده

دخالتنه بیله قولاق آصمیه‌رق جهانه صیغمیان غضنفر کارزاری سنت الن کهسارنده خاطرات عظمتی تسوید ایله دمکذار ایتمشدر .

انکلتره‌نك مطلوبی نه ایدی ؟ قوهٔ بحریه ومستعمراتیه‌ده هکمونیایی الندن قاپدرمامق واکا ایرات ظل ایده‌جك دیکر بر قوتك طلوعنه میدان ویرمامك دکلمی ایدی ؟ ایشته مقصودینه تمامیله ظفریاب اولدی ؛ اوروپا قطعه‌سی تمام یکرمی ایکی سنه (١٧٩٢ - ١٨١٤) حرب عمومیٔ متمادی‌یه مستغرق ایکن انکلتره دولتی بی محابا ید ضبطنه کچیردیکی مستعمراتك تملکنی ویانه قونغره‌سنده تصدیق دولی تحتنه آلدیردقدن ماعدا قونغره طرفندن اجرا اولنان ترتیبات جدیده‌ده نقطهٔ نظرینی یوریده‌رك هانوره وندرلانده کبی کندینه مربوط ایکیده قرالیت ایجاد ایتدیردی . مورخلردن بری دیرکه « ١٨١٥ تاریخنده انکلتره‌نك سلطنت مستعمراتیه‌سی برکتلهٔ جسیمه تشکیل ایدوب باشی لوندره‌ده ، یورکی قالکوته‌ده ، قوللری کرهٔ ارضك هر طرفنده ، تأثیر صداسی منتهای افقده ایدی . »

مع مافیه ناپولئون ایله مصارعه‌ده انکلتره دخی یورغون دوشوب دیون عمومیه‌سی یکرمی ملیار فرانقی تجاوز ایتدیکندن تزیید منابع وارداته واصلاحات اقتصادیه‌یه ومملکتده حکمفرما اولان فقر وضرورتی وراحتسزلکی ازاله ایدیجی تدابیر مؤثره‌یه احتیاج وار ایدی . قرال اوچنجی ژورژ ١٨٢٠ کانون ثانیسنك یکرمی برنده وفات ایدوب اوغلی دردنجی ژورژ جالس سریر حکومت اولدی . اوچنجی ژورژ آلتمش سنه‌لك حکومتنده هیچ بر زمان قوهٔ ادراکیه‌سنی طوپلایه‌مامش ایکن ١٨١١ تاریخندن اعتباراً آثار جنون اظهارینه باشلادیغی ودردنجی ژورژ چوجقلغندنبرو مسرف ومبذر بر ذات اوله‌رق عقلی فکری آت یاریشلرنده وقادینلرده اولدیغی حالده حکمدارلرك حرکات وسکناتی روش ادارهٔ دولته تأثیر ایتمدی چونکه موسیو تیه‌رك « حکمدار سلطنتراندر مدیر امور دکلدر » [١] قول مشهوری انکلتره‌ده چوقدنبرو دستور العمل اتخاذ قلنه‌رق قراللر کیفلرنده اکلنجه‌لرنده امرار ایام ایلر ومسئولیت اداره‌یی درعهده ایدن وکلا پارلمنتونك تحت مراقبه‌سنده وظیفهٔ مکلفه‌سیله بحق مشغول اولور ایدی . شرقده زبانزد اولان « شاه واقف کرکدر احواله * کر وزیره قالیرسه وای حاله » حکمتی غربده بر عکس اوله‌رق جاری ایدی .

[1] Le roi règne et ne gouverne pas.

توری فرقه‌سی کماکان موقع اقتداری محـافظه ایده کلوب انکلتره حکومتی اتفاق مقدسه داخل اولمامش ایسه‌ده خارجیه ناظری وویانه قونغره‌سـنده انکلتره مرخصی ومترنیخ پولتیقه‌سنك ضمناً هواداری اولان لورد قاستلریغ Castlereagh اسپانیا مسائلنی مذاکره ایتمك ایچون انعقاد ایده‌جك اولان وه‌رونه قونغره‌سـنه اثنای عزیمتده انتحار ایلدیکندن (١٢ اغستوس ١٨٢٢) ووردنجی ژورژ ازدوا- جندن برسنه صکره زوجه‌سـندن افتراق ایدوب جلوسنی متعاقب اره‌لرنده تکون ایدن طلاق دعواسنده قرالیچه حقنده‌کی اسنادات واشاعات شنیعه‌سی افکار عمو- میه‌یه طوقونه‌رق موافق شان وحیثیت کورلمیان بو دعوایی قپاتمغه حکومت مجبور اولدیغندن وبحران اقتصادی طولاییسیله بیوك شهرلرده وصنایع مرکزلرنده سرتمای ظهور اولان اغتشاشاتی باصدرمقده توریلر بی‌رحمانه شدت کوستردیکندن تمایلات ناس محافظه کاراندن تباعده باشلادی. انك ایچون قاستلریغك خلفی جورج کنینغ Georges Canning تعدیلاتلی بر توری پولیتیقه‌سی تعقیبنه مجبور اولدی مثلا وه‌رونه قونغره‌سنده اسـپانیا امورینه مداخله‌یی قطعیاً رد ایلدیکی حالده موره وقعه‌سنده ارباب قیامی التزام ایلیه‌رك دولت عثمانیـه‌یه مداخله قرارنامه‌سنی امضـا ایتدی . (٧ تموز ١٨٢٧). قبینه‌ده ایکی رفیقی هوسکیسون ایله روبرت پیل Peel آغیر ویرکولرك الغوی وکمرك رسومنك تنظیمی واخراجاتك تزییدی وبالخاصه سربستیٔ تجارت اصولنك وضعی کبی شـکایات عامه‌یی دفعه وخزینهٔ دولتی تقویه‌یه وصنایع عظیمه‌نك ترقیسیله عمله صنفنك ترفیهنه خادم برطاقم قواعد وقوانینی موقع اجرایه قویمغه تشبث وجسـارت ایتمشلردر . جورج کنینغ قبینه‌سی حقنده ملت بیـوك امیدلر بسلمکده ایکن قبینه رئیسی آنسزین وفات ایدوب (٨ اغستوس ١٨٢٧) اختیار وللنغتون جانشینی اولدی .

وللنغتون سلفنك مسلکنی تحریف ایده‌مدی الجا آت وقت وحال افکارعتیقه‌یی تجسم ایتدیرن توریلری دخی یکی شـیلره، مهم تجدیداته سـوق ایلیور ایدی . بو قبینه‌نك موفقیتی قتولیکلره حقوق مسـاوات اعطا ایتمسی‌در . شـویله‌که پیت ١٨٠٠ تاریخنده ایرلانده پارلمنتوسنی انکلیز پارلمنتوسیله مزج ایتمك ایچون ایرلانده- لیلره پك چوق وعدلرده بولنمشیدی . وعدلرك بریده قتولیکلرك مساوات سیاسیه‌یه نائلیتی ایدی . وعود مذکوره‌نك انجازینه او تاریخدن برو موانع عدیده حیلولت ایلیه‌رك وانکلیقان کلیساسنك مخالفتدن اجتناب اولنه‌رق انفاذ احکامی تأخر ایدوب

طورمقده ایدی . اوقونل O'Connel اسمنده غایت جربزه‌لی واویناق بر خطیب ، بلاغت ساحرانه‌سنی ایرلانده دعواسنی تشریحه صرف واعمال ایلیور وجاذبهٔ نطقنك عوام اوزرنده‌کی تأثیراتی واساس ادعاسنده آپ آشکار اولان حق وحقیقت اولیای اموری دوشوندیرییور ایدی . داخلیه ناظری روبرت پیل رفیقلرینی اقناع ایله بوبابده بر لایحهٔ قانونیه تنظیم وابتدا قرالی، وبعده لوردلر مجلسنی ارضا ایلیه‌رك ٣٠ مارت ١٨٣٠ تاریخنده عوام قماره‌سنه دخی تصدیق ایتدیردی . قتولیکلر بعدما حقوق مدنیه وسیاسیه‌یه پروتستانلرله مساواةً مالك ایدی .

٢٦ حزیران ١٨٣٠ ده دردنجی ژورژ بلا ولد وفات ایدوب آلتمش درت یاشنده بولنان برادری دردنجی ویلیام (کیلیوم) صندالیٔ قرالی‌یه جلوس ایتدی. کندوسنك من‌القدیم ویغ طرفداری اولمسی وپارسك ١٨٣٠ تموزی حادثه‌سی انکلتره‌یی دخی قارشدرمسی اسبابیله قرق سنه‌دنبری تمشیتکار خطوب دولت اولان توریلر چکیله‌رك قونت غره‌ی Grey ك تحت ریاستنده بر ویغ قبینه‌سی تشکیل قلندی .

یکی قبینه‌نك برنجی ایشی انتخاب اصولنك تعدیلنه دائر بر لایحه تنظیمی اولدی . بو لایحه ١ مارت ١٨٣١ تاریخنده عوام قماره‌سنه تودیع قلندی . معلوم اولدیغی اوزره قرون وسطاده انکلتره‌ده پارلمنتو اصولی تأسس ایلدیکی زمان قراللر قصبات ونواحی‌یه عوام قماره‌سنه مبعوث کوندرمکه صلاحیت ویره‌رك بو صلاحته نص قاطع کبی رعایت اولنه‌کاش وحالبوکه مرور دهور ایله بر چوق تحولات ملکیه وقوعبولوب اعصار سالفه‌ده‌کی بیوك بلده‌لر شمدی کوچك واهمیتسز قریه درکه‌سنه تنزل وآدی بالوسز مواقع صغیره‌ده بالعکس بیوك وغلبه‌لك ومعمور شهرلر تشکل ایتمش اولدیغندن قانون قدیمك تمامیٔ مرعیتندن ناشی لیورپول، منچستر، بیرمینغام مثللو مراکز جسیمهٔ جدیده حق انتخابدن حالا محروم اوله‌رق برو طرفده بر قاچ خانه‌لك اسکی ناحیه بقایاسی بو حقی استعمال ایدوب طورییور ایدی . « چوروك کویلر » bourgs pourris تعبیری آنلره علم اولمشیدی . بر چوروك کوی سکنهٔ فقیره‌سنك رأینی صاتون آله‌رق مبعوث اولمق پك قولای ایدی بویله غرائب حالات وسوء استعمالات هرکسجه معلوم ولزوم اصلاحی مسلم ایدی . لکن انکلیزلر یادکار اسلاف اولان قواعد واصولی تغییره اصلا طرفدار دکلدر . اقوام سائره قانونلرینی ایکیده برده تعدیل وتجدیدن نقدر خوشلانور ایسه بو ملت

انلری علی حاله ابقا ایله اوقدر لذتیاب اولور . حتی پك چوق احكام ومعاملات اصول وتعامل ایله یرلشوب قانون قوتنی حائز اولمش والی یومنا نظامات مجله‌لرینه درج وتلفیقنه لزوم کورلمامشدر .

١ مارت ١٨٣١ لایحهٔ تعدیلیه‌سی غرابت موجوده‌یه بر درجه‌یه قدر چاره‌ساز اوله‌رق یوز آلتمش بش مبعوثی چوروك کویلردن قالدیروب مؤخراً کسب شرف وعمارت ایدن بیوك شهرلره توزیع ایلیور ایدی . ثانیا حق انتخابی افرادك ثروتنه وایراد مالیسنه تابع قلمغله برابر براز دها توسیع ایدیور ایدی . مثلا ناحیه‌لرده سنوی ایکییوزاللی فرانق راده‌سنده کیرا ویرنلر حق‌انتخابه مالك اولیورایدی . بو صورتله منتخبینك عددی بشیوز بیکدن سکز یوز بیکه ابلاغ واوصاف قانونیه‌سی اطمئنان بخش بر طرزه افراغ اولنیور ایدی . بناءً علیه لایحهٔ مذکوره‌نك غایه‌سی اصول عتیقه‌یی بسبتون فسخ ونسخ ایتمیه‌رك تعدیل وعدل مطلقه پك اوزاق اوله‌رق بعض حقسزاقلری الغا وتسویه ایتمك ایدی؛ چونكه سكز یوز بیك منتخب بتون ملت دیمك دكل ایدی .

لایحه‌نك مذاکره ومناقشه‌سی اون بش ماه امتداد ایتمش واثنای مناقشه‌ده بر ایکی دفعه اختلالات عظیمه وقوعنه رمق قالمش وپارلمنتو طاغیدیله‌رق یکیدن انتخابات اجراسنه لزوم کورلمشدر . بویله بر مادهٔ بسیطه ایچون بو مرتبه اوغراشلمسنك سببنی اکلامق ایچون انکلیز ملتنك احوال روحیه‌سنی بیلمك اقتضا ایدر . اهالینك اکثریت عظیمه‌سی آرزو ایتدیکی حالده توریلر لایحه‌نك کچمه‌سنه شدتله مخالفت ایدوب وللنغتون ، روبرت پیل ، مورخ مشهور ماقوله‌ی Macaulay سر آمدان مخالفیندن ایدی کوستردکاری تلاش فوق مایتصوردر کویا وطن الدن کیدییورایدی ؛ لوندره اهالیسی وللنغتونك قوناغنی طاشلایه‌رق جامنی چارچیوه‌سنی پارچه پارچه ایتمشلردر . نهایت ١٨٣٢ حزیرانك دردنجی کونی وكلادن لورد جون روسسل John Russell ك مدافعهٔ بلیغانه‌سی وتوریلرك اعطای رأیدن اجتنابی سایه‌سنده لایحه لوردلر قماره‌سنك دخی تصویبنه اقتران ایلیه‌رك قانونیت صفتنی اکتساب ایلمشدر .

بو قانون انتخاباتده جاری اولان عادات واجرا آت وتعاملاته اصلا طوقونمامشدر یالکز عدد منتخبینك تزایدندن طولایی دها زیاده مصرفی مستلزم اوله‌رق انتخاباتده‌کی سوء استعمالاتی تصعیب ایتمشدر . بشقه مملکتلره بکزه‌میان انکلتره‌

انتخاباتی نامزدلر ایچون بعضاً مبالغ وفیره صرفی موجبدر . شهر میدانلرنده ویا گنیش حولیلرده اسکه‌لر قوریلور، اوستنه کرسیٔ خطابت قونیلور، اطرافه اسکمله وصره‌لردیزیلور بونلرك مصرفی ومنتخبلرك خرجراهی ومسافریه واکرامیه‌سی نامزده عائددر . مصارف مذکوره رسماً طانمشدر . یوم انتخابده قشله‌نشین اولان عسکر ایکی میل اوزاغه چکیلور . هرنامزد کندی اسکه‌سنه چیقه‌رق ایراد نطق ایدر سامعین ال قالدیره‌رق بیان رأی ایلر . چوق کره حضار میانه حق انتخابی اولمیانلرك دخی قاتیشوب قاتیشمدیغی وکورلتیدن اکثریت حاصل اولوب اوله‌مدیغی فرق اولنه‌ماز بحرانلی زمانلرده مشاجره ومضاربه کثیر الوقوعدر .

ویغ Wigh فرقه‌سی بوندن صکره اوچ مهم اصلاحاته دها موفق اولمشدر : بری اسرای زنجیه‌نك اعتاقی ، ایکنجیسی فابریقه ومعدنلرده صغیر السن عمله‌نك تنقیص مدت سعیی ، اوچنجیسی فقرا وسائله حقنده‌کی قانوندر .

اسرای زنجیه‌نك بیع وشراسنی ویانه عهد نامه‌لری (۱۸۱۵) تأکیداً منع ایلمش ایسه‌ده انکلتره‌نك آنتیل مستملکه‌لرنده اسرای مذکوره حالا خدمات شاقهٔ زراعیه‌یه وافندیلرینك انواع جور وغدرینه محکوم ایدی ۱۸۳٤ ده اسرا صاحبلرینه خزینه‌دن یکرمی میلیون استرلینغ تضمینات ویرلمك شرطیله بونلر استخلاص ایدلمشلر واسارت کلیا لغو اولنمشدر .

فقر وسؤال زنکین انکلتره‌نك آجیقلی بر یاره‌سی اولوب قرون وسطادنبرو کسب وسعت ایتمکدن خالی قالمامشدر . اوکنی آلمق ایچون اون آلتنجی عصرده دیلنجیلر وسرسریلر حقنده نظامات شدیده تطبیق اولنمش وقرالیچه الیزابت اون یدنجی عصرده فقرانك تهوین ضرورتی ضمننده محلات اوزرینه بر ویرکو طرح ایلمش ایدی . بو معاونت کیده‌رك تنبللکی ترویج ایدر وارباب ضرورتك عددینی آرتدیرر اولدی ومکلفین شکایاته باشلادی بر کوچك محله ۱۸۰۱ تاریخنده اون بر التون فقرا ویرکوسی (Poor-rate) ویرر ایکن ۱۸۳۲ ده اوچ یوز آلتمش یدی آلتونه چیقمشدی . برده دیلنجیلر فرصت دوشوردکجه یولجی وخانه صویمقله‌ده مألوف اولمشدی ۱٤ اغستوس ۱۸۳٤ تاریخلی قانون جدید ایله بو احوال نارروایه بر صورت تسویه بولنمشدر . واقعا فقرا ویرکوسی محلات اوزرنده ابقا اولنمش ایسه‌ده جبایت واداره‌سی مأمورین مخصوصه‌یه تودیع قلنه‌رق وفقرا وعجزه‌دن هیچ ایشه یرامیانلری « دار المساکینه » وایش کوره‌بیله‌جك طاقی

«صنايعخانهٔ فقرايه» يرلشديريلەرك بو ايكى نوع دار الفقرالر حقنده قشله نظاملرى تطبيق قلنمشدر .

قرال دردنجى ويليام ۲۰ حزيران ۱۸۳۷ تاريخنده بلا ولد وفات ايدەرك اون سكز ياشنده يكنى ويقتوريادن ماعدا وارث اقربى يوغيدى . طول سلطنت ، نسل كثير ، مشاهدهٔ عظمت ملك وملت بختيارلغى ميسر اولان بو تازه وسويملى قيز سادەلك ايچنده وقاره بورونمش وانكلتره اصول مشروطيتنى ازبرلەمش ، «تپەدن طرناغه» قراليچه اولەرق مغبوط جهان اولان انكلتره تاجنى كيدى [۱] .

ويقتوريانك حكومتى مشكلات وغوائل ايچنده باشلامشدر . قنادا اختلالى ، افغانستان محاربەسى ، چين سفرى ، شرقده مصر مسئلەسى اركان دولتى مشغول ايدەجك اهميتى حائز ايدى . مصر مسئلەسى مناسبتيله ويغ فرقەسى سقوط ايدەرك روبرت پيل كزيده رجالدن مركب بر تورى قابينەسى تشكيلنه موفق اولدى (۳ ايلول ۱۸٤۱) ورويت واقتدارينى ومصالح واحتياجات مملكته وقوفنى ومحافظه كارلق اصلاحات نافعه وترقيات بديعەيه سد كش اولمق ديمك اولمديغنى بو قابينەده دخى اظهار واثبات ايتدى .

مضايقهٔ ماليه وبحران اقتصادى جالب نظر دقت اولديغندن روبرت پيل بودجه آچيغنى قپاتمق ايچون ايراد ويركوسنى (income-tax) وضع ايلدى (۱۸٤۲). مسكوكاتدن طولايى تكون ايدن صيقنتىيه چارهٔ تهوين اولەرق انكلتره بانقەسنه درت يوز ميليونه قدر بانقنوط اخراجنه مساعده ايتدى . ايرلاندەيه دائر اوآنه دكين ياپيلان شيلر اندوه وضجرت وضرورت اهالى‌يى ازاله ايدەميوب وفيات ومهاجرت على الدوام متكثر واختيار اوقونل ايرلانده پارلمنتوسنى اقدمجه اولديغى كبى انكلترەدن كليا آييرمق خصوصنده مقدم ومصر اولمغله روبرت پيل تدابير عاجله ايله جزيرهٔ مذكوره سكنەسنك تخفيف آلام واضطراباتنه دوا ساز اولدى .

ريچارد قوبدن Richard Cobden اسمنده منچستر فابريقەتورلرندن بر ذات حمايه اصولنك عليهنده بر جمعيت تشكيليله حوايج ضروريه اوزرندن كمرك رسمنك

---

[۱] ويقتوريانك پدرى دوق ده كنت Kent قرال اوچنجى جورجك مخدومى اولوب ۱۸۲۰ تاريخنده وفات ايتمشدى . قراليچه ويقتوريا ۱۸٤۰ ده اقرباسندن پرنس آلبر ايله ازدواج ايليەرك سكسان ايكى ياشنده وفات ايتمشدر . آلتمش درت سنه امتداد ايدن حكومتى انكلترەنك شرفلى ادوارندن معدوددر .

قالدیرلمسنی و «اصول ثلثه» تسمیه ایتدیکی، سربستیٔ تجارت، حریت سیاسیه، صلح ومسالمت قواعدینك تأمینی دعوی ایدوب اشبو مسائل مهمه‌ده توری قابینه‌سی ویغلرك پروغرامنی قبولده تردد ایتمیه‌رك مضرتی فقرای عباده دها زیاده محمول اولان ذخائر کمرکی الغا اولندی (١٨٤٦). روبرت پیل سنهٔ مذکوره‌ده پارلمنتویه حمایه اصولنك یرینه سربستیٔ تجارتی‌ده قبول ایتدیره‌رك منفعتلری مختل اولان اصحاب املاك جسیمه‌یه بعض املاك ویرکولرینی تنقیص صورتیله ارائهٔ تلافی ایلدی. لوردلر ومتمولان‌طاقمی قابینه‌دن روکردان اوله‌رق بالاتفاق مسند اقتداردن دوشوردیلر. اجراآت جدیده موافق فن اقتصاد ایدی روبرت پیل یوم استعفا سنده پارلمنتوده عالیجنابانه بر نطق ایراد ایدوب «بر اسم براقیورم‌که انحصار وید واحد طرفدارلری وسوائق نفع وخودپرستی ایله کسب ثروت ایتمك استیانلر لعنت اوقویه‌جقلردر لکن امید وارم‌که دنیاده نصیبلری سعی وعمل وقزاندقلری نانپاره محصول عرق جبین اولان‌کیمسه‌لر یورغون آرغین مسکنلرینه عودتلرنده ویرکودن عاری واعادهٔ قوته کافی طعامك باشنه اوطوردقلری وقانونك مرارت بیدادندن شکوایه سوز بوله‌میه‌رق شیرینکام اولدقلری زمان سفره باشنده اولاد وعياللریله برابر او اسمی تلطیف ایله یاد ایده‌جکدر» سوزلری اصناف وعمله طاقمنك قلوب امتناننده منقوش قالمشدر. درت سنه صکره روبرت پیل آتدن دوشه‌رك وفات ایتمشدر (١٨٥٠) انکلتره‌نك اعاظم رجالندندر.

لورد جون روسسلك تشکیل ایلدیکی ویغ قابینه‌سی سلفنك پولیتیقه‌سنی تعقیب ایلیه‌رك نظامات وتأسیسات اقتصادیه‌یه بر قاتدها کشایش ویرمشدر قرار آتی او جمله‌دندر: ١٦٥٠ تاریخلرندن برو دوام ایدن بر نظام بحری ایجابنجه انکلیز سفائنندن بشقه بر سفینه آسیا و افریقا وآمریقا محصولاتنی انکلتره‌یه ادخال ایده‌مز و سفائن اجنبیه انجق منسوب اولدیغی دولتك طوپراغی وفابریقه‌لری محصولاتنی کتیره‌بیلیردی. ١٨٥٠ تاریخنده بونظام اورته‌دن قالدیرلمش وادخالات واخراجاتده اجنبی کمیلری دخی تماماً سربست براقلمشدر.

روسسل قابینه‌سنده خارجیه ناظری اولان مشهور پالمرستون آتاقلنی واطوار سرکشانه‌سیله رفقاسنی یحضور وبعضاً مشکل موقعه القا ایلر ایسه‌ده شرق وغربده انکلتره‌نك کما ینبغی خاطرینی صایدیرر ایدی. انکلیز تبعه‌لرندن بر موسوی تاجرك آتینه‌ده خانه‌سنی روملر یغما ایتدکلرندن پالمرستون قیامتلری قوپاروب

اوروپاده بر محاربهٔ عموميه وقوعنه رمق قالمش و بو خصوصى ايضاحاً پارلمنتوده ايراد ايتديكى بش ساعتلك نطق مديد آلقشلره مظهر اولمشدر . بو اوزون نطقى «برانكلين نره‌ده اولسه كندى مملكتنده‌در كيمسه‌نك اكا ايليشمك حدى دكلدر» جمله‌لريله خلاصه ايتمك ممكندر .

ايشته انكلتره دولتى پارلمنتو دولابنك يولنده دونمسى وافكار عموميه‌نك بو دولابى تدويره مؤثر اولمسى ورجال دولتك حصافت وهمتى وزادكانك فطانت ونصفتى سايه‌سنده مدت قليله ظرفنده مهم مهم تكاملات وترقياته نائل اولمش واودورده بشقه مملكتلرك قورقوشديغى شاهد حريتك كمال امنيت ايله قوجاغنه آتيله‌رق هر فيضك منبعى چشمه سار حريت اولديغنى عالمه اثبات ايتمشدر .

مستعمرات پوليتيقه‌سنى فصل مخصوصنده بيان ايده‌رز .

اسپانيا و پورتكيز

اسپانيا — برنجى ناپوليون اسپانيا قراللرينى (دردنجى قارلوس واوغلى يدنجى فرديناند) فرانسه‌يه نقل ايده‌رك برادرى ژوزف بوناپارتى جبراً اسپانيايه قرال نصب ايلديكى وبو ماتله آچديغى نامعقول محاربه‌يى باشه چيقاره‌مديغى وسوق ايتديكى متعدد اردولر وقوماندانلر اسپانيول چته‌لرينك (Guérillas) طاغلرده بردرلو حقندن كله‌مديكى بالاده ثبت صحيفهٔ تحرير قلنمشدى . صوك قوماندانى مارشال سوشه Suchet قرال ژوزف نامنه ١٨١٢ سنه‌سى بر اصول مشروطيت اعلانيله قورتس Cortès مجلسلرينك حقوق وظائفنى تعين وحريت سياسيه‌يى تأمين ايتمشدى . ناپوليونك مقهوراً فونتنبلوده استعفاسى (٦ نيسان ١٨١٤) اوزرينه جلب قلوبه موفق اوله‌مامش اولان ژوزف بالمجبوريه چكيله‌رك معهود يدنجى فرديناند اسپانيايه عودت وآلقشلر وشنلكلر ايچنده مادريده طوغرى عزيمت ايله مغدوراً ضايع ايلديكى افسر حكمدارى‌يى فرق بلاهتنه اعاده ايلشدى (١٨١٤) .

يدنجى فرديناندك ١٨١٢ قانون اساسيسنه رعايتى قورتسلر طرفندن شرط قوشولديغى واوده ازجان ودل راضى اولديغى جهتله مجلسه كاوب اصولا تحليفنه انتظار اولنورايكن الده ايتديكى مادريد طابورلرى معرفتيله مايسك (١٨١٤) اون برنجى كيجه‌سى فرقهٔ حريتپرورانك متعينانى حبس وتوقيف و «اجنبى دوزمه‌سى» اولان قانون مذكورى كليا وتماماً ابطال ايليه‌رك اسكى حمام اسكى طاس سرير

عظمت وجبروته قورولمشدر . او دمدن اعتباراً اصول استبداد الك مطلق صورتده احیا قلنمشدر . انکیزیسیون یکیدن تشکیل وجرائم سیاسیه جرائم مذهبیه ایله تخلیط اولنوب وجزویتلر اتکلری زیل چاله‌رق اسپانیایه ولوج ایدوب فرانسزلر زماننده سد ایدیلان مناسترلر کشاد ووقفلری ـ دور مشروطیتده صاتون آلانلردن بلا تضمین استرداد ایله ـ مشروط لهلرینه اعاده ایدلدی . حریت شخصیه وسربستیٔ مطبوعاتدن نام ونشان قالمدی . قرال ذوق وکیفی اغورینه خزینه‌لر فدا ایدر وشرق ملوکنی تقلیداً کیجه‌لری اسواق وبازارده تبدیل کزوب ایکندی وقتلرینی راهبه‌لر مناسترنده خوشجه امرار ایلر ایدی . داخل بزم محرمیتی اولان نابکارلرك (Camarilla) رذائلی قیـد احترازی وحد احتیاطی تجاوز ایدوب ایچلرنده قرالك امضاسـیله اوامر شنیعه کوندرن اولمشدر . وکلا مناصب دولتی پاره ایله صـاتوب آلدیغی رشوتی قراله تقدیم ایدر ایدی . ملتك فقر وضرورتی وخزینه‌نك مضایقهٔ شدیده‌سی درکار اولوب عسکرك معاشـات متداخله‌سی آلتمش یتمش ماهه رسیده ایکن قرالك دارات واسرافاتی جنتدن بشـقه بر شـیئه حمل اولنه‌مز ایدی . ویرکولر خالقك اسـتطاعتندن قات قات فضـله ایدی . قوهٔ بحریه مفقود اولوب روسیه‌دن پك بهالی؛ اشترا اولنان بر قاچ کمینك اسـپانیایه وصولنده سیر وسفره متحمل اولمدقلری کورلدی .

آمریقا مستملکه‌لری بش سنه‌دنبرو حال عصیانده بولندیغندن بیك مشکلات ایله جمع ایدیله بیلان اون یدی بیك عسـکر ـ طرف غیبدن ـ وسـائط نقلیه‌یه انتظاراً اسکله‌لره ایندیرلمشدی . درجهٔ سفالتلری تعریفدن بیرون ویارین آمریقایه کیدرلر ایسه چکه‌جکلری آلام ومشاقك اندیشه‌سیله جمله‌سی دلخون ایدی . قرال ایسه یکیدن یکی‌یه اولنمك ایله مشغول اوله‌رق دنیا، امورنده دکل‌ایدی .

اختلال آوازه‌سی بوعسکرلردن چیقمشدر : ریه‌غو Riégo اسـمنده بر کنج ضـابط بیك بشیوز قدر عسکر ایله رفع لوای عصـیان (١ کانون ثانی ١٨٢٠) واصول مشروطیتی اعلان ایدوب اسـپانیانك هر طرفنده تکمیل سپاه بو اعلانه اشتراك ایتدی . یأس عمومی صوك درجه‌یه وارمشدی . یدنجی فردیناند «الخائن خائف» فحواسنجه بلا تردد ١٨١٢ قانون اسـاسیسنی قبول ایدوب قورتسـلرك اجتماعی ضمننده امرنامه‌لر طاغیدلدی .

قورتسـلر اجتماع ایتدی (١٨٢٠) جزویتلرك مملکتدن طرد واخراجی ،

انكيزيسيونك الغاسى ، سربستئ مطبوعاتك اعادەسى مثللو خصوصاته دائر طرف قراليدن بر قاچ اراده اصدار قلندى . قورتسلر جديت وهوس تام ايله ايشه باشلاديلر وسوء استعمالاتى رفع وادارهٔ دولتك شعبات مختلفەسنه كوزل كوزل نظاملر واصوللر وضع ايله اوغراشديلر . قرال ظاهرده هر ايستدكلرينه مماشاتى اعتياد ايلديكى جهتله شهراه انتظام وحريته وضع قدم اولنديغنه اميدلر اوياندى . حالبوكه وراى پردەده نيجه انتريقەلر دونمكده ايدى . امتيازاتك لغوندن طولايى ضرديده اولان زادكان ورهبان ال باشيلرى قرال اولمق اوزره اصول مشروطيتك عدو اكبرلرى اولوب كنجلك ، عجميلك ، عجوللك ، غرور ظفريابى سائقەسيله شرذمهٔ احراردن بعض مرتبه طاشقينلق وقابل عفو حركات لاابالیانه صادر اولمغله متعصبون وارتجاعيون كروهى درحال فصل ومذمتلرينه وكنجلرى دينسزلك وعارسزلق ايله اتهامه ابتدار ونزاهت دين وملتى محافظه ومدافعه ايچون « سپاه دين » Armée de la Foi عنوان نظر فريبى آلتنده بر فرقهٔ مرتجعه ترتيبنه صرف ماحصل اقتدار ايلدى . آفتاب علم وعرفانك هنوز اشراق ايدەمديكى بو بدبخت مملكتده سپاه دينك افراد جهل نهادى جند مشروطيتك اضعف مضاعفى ايدى . مع مافيه رايت مشروطيتك قامت بلند عظمتى هيبتنما ايدى .

بو حال اتفاق مقدسى ايقاظه كافى ايدى . لايباخ قونغرەسنده (١٨٢١) قرار داده اولديغى اوزره ١٨٢٢ ده ورونەده دخى قونغره طوپلاندى بوقونغرەيه دخى مترنيخ رياست ايتمش ومعتادى وجهله پارلاق ضيافتلر ونشئه فزا شهرآيينلرله اعضاى اكلنديرمش و آووتمشدر. اسپانيا وموره مسئلەلرى موضوع بحث اولوب فرانسەلى اسپانيا امورينه وروسيەلى موره امورينه مداخلەيى تكليف ايلدكلرنده انكلتره مرخصى وللنغتون هردولت مصالح داخليەسنى كندوسى تسويه ايله مكلف اولديغندن « عدم مداخله » نظريەسنى ايلرى سورەرك اصرار ايتمش واصرارنده منفرد قالمشدر . فرانسەده فكر ارتجاعك حكمفرما اولديغى بو زمانده هر ايكى خاندان حكومتك قرابتى (اسپانيا خاندانى دخى بوربونلردن ايدى) وقتوليك كليساسى يك اصل اولوب اسپانيا رهبانى طرفندن نشراولنان شكاياتك فرانسەجه مسموعيتى و«افعئ حريت نرەده باش قالديررسه انى ازمك جملەيه متحتمدر » حكمتنك بداهتى اسباب موجبه اولەرق كوستريلوب آوستريالى برسنه اول ايتاليا امورينه بالمداخله ناپولى

وتورينو اوزرينه سوق جيوش ايلديكى مثللو فرانسه نكده اسپانيا ايشلرينه مداخله ايلمسى تقرر ايتدى .

بوقرار پارسده پارلمنتوده مناقشات شديده‌يى مستوجب اولوب صول طرف اعضالرى انكلتره‌نك نقطهٔ نظرينى التزام ايتمش ومبعوثاندن مانوئل (اسكى قونوانسيونده دخى اعضا بولنمشدى) بر ملتك حكمدارى آره‌سنه كيرمك حقوق بين‌الملله منافى اولدقدن بشقه موجب وخامت اوله‌جغنى وفرانسه حكومتى اسپانيا بوربونلرينك موقعنى محافظه ايده‌يم دير ايكن اومولمدق فنالغه سبب اوله‌بيله‌جكنى ووقتيله قرال اون آلتنجى لوئى‌يى قايبرمق امليله فرانسه‌يه كيرمك ايستيان جنود اجانب لطف يوزندن قهره آلت اولوب قرالك كيليوتينده حياتنه خاتمه ويردردیكنى سويلمش ايسه‌ده صاغ طرف اعضاسى بويله «بى‌معنى لاف وكذا فى»كه حقيقت محض ايدى آغزينه آلديغندن طولايى مانوئلى جبراً مجلسدن چيقاروب اسپانيا سفرى تصويب اولنمشدر (١٨٢٢) .

پرنس دوق دانغوله‌م قوماندسيله سوق اولنان قوتلى فرانسز اردوسى هيچ بر يرده مقابلهٔ جديه‌يه تصادف ايتمكسزين اسپانيايى سراپا اشغال ايلدى . فرانسزلر نه ايچون كلمشلر ايدى ؟ يدنجى فرديناندك موقعنى تحكيم وحكومت مطلقهٔ مستبده‌سنى احيا ايتمك ويمين ايله تأكيد وتوثيق ايلديكى قانون مشروطيتى كأن لم يكن حكمنده براقق ايچون دكلمى؟ بومقصدكرك حكمدار وكرك قورتسلر واحرارنظرنده كون كبى آشكارايدى. قرال كتم حسياته مجبور اوله‌رق فرانسه لشكرينك تقربنده قورتسلرله برلكده مادريدى ترك وقادقس شهرينه رحلت ايلدى . «جند مشروطيت» خاك وطنى چكنيان خصم بى امانه قارشو ناتوان ونالان، «سپاه دين ايسه» دنائتكارانه خندان وشادان ايدى . دشمن قادقسى دخى محاصره ايلدكده قورتسلر امر مدافعه‌دن مأيوس اولوب طالع ناسازك شوجلوه سنه دخى بويون اكمكدن وتسليم اولمقدن بشقه چاره‌لرى قالمينجه (ايلول ١٨٢٣) يدنجى فرديناند كنديش نفسنى آله‌رق ابتدا عفو عمومى اعلان وبر قاچ كون مرورنده اصول مشروطيتك تماماً الغاسنى فرمان ايتدى. بو ، ايكنجى دفعه‌سى ايدى .

فرانسزلر ويدنجى فرديناند نائل امل اولمش اسپانيا حريتپرورانى ايسه كوزلرندن قانلى ياش آقيتمشدر . آندن صكره غلاة مرتجعه تيغ ثاره صاريلوب ايتمدكارى وحشت قالمامشدر . «لوث حريتله آلوده» اولانلرك دريلرى صويلمق ،

قفالری دیکده ازیلك ، اعضای وجودی قوپارلمق کبی اشکنجه‌لر اون آلتنجی عصرك انکیزیسیونی خاطرلره کتیرمشدر . فرانسزلر بو آثار منفورهٔ انتقامك اوکنی آلمغه تماميله مقتدر اولمیه‌رق آنلردن قورقو اولمسه «اوتودافه « Auto-da-fé آتشکده‌لرینك قورلمسی دخی ملحوظ ایدی .

بو جنایات وحشیانه‌نك سیرجیسی اولان یدنجی فردیناند ١٨٣٣ ایلولنك یکرمی طقوزنجی کونی دار جزایه کوچدی . وفاتندن اول برادری دون قارلوسی وراثتدن محروم ایتمشدی شویله‌که اوچ اولکی زوجه‌لرندن ذریتی قالمیوب دردنجی زوجه‌سی ماری قریستین لك حملی ظاهر اولدقده طوغه‌جق چوجغك قیز اولمق احتمالنه وکندی اختیارلغنه مبنی بشنجی فیلیپك ١٧١٤ تاریخلی فرمانی فسخه قرار ویردی. بوفرمان حکمنجه طائفهٔ اناثك حق حکومته مالك اولمسی خانداندە هیچ وارث ذکور بولنمامسنه متوقف ایدی . دردنجی قارلوس ١٧٨٩ تاریخنده مذکور فرمانی نقض ایتمش فقط کیزلی طوتمشدی یدنجی فردیناند پدرینك نقضنامه‌سنی خزینهٔ اوراقدن بالاخراج رسماً اعلان (٢٩ مارت ١٨٣٠) وقادینلرك دخی حکمدار اولمق حقنی تأمین ایلدی تخمینی وجهله بر قیزی دنیایه کلوب (١٠ تشرین اول) وفاتنده هنوز اوچ یاشنه واصل اولمیان او قیز ایکنجی ایزابللا نامیله والده‌سنك تحت نیابتنده اریکهٔ سلطنته اجلاس قلندی . دون قارلوس بتون اسپانیاده خصوصیله ایالات شمالیه وغربیه‌ده توابع وعونه طوپلایه‌رق قانون قدیمك احکامنه استناداً دعوای حکومته قیام ایتمش وقارلیست اختلالی سکز سنه مملکتی خراب ویباب ایلمشدر .

قارلیستلرك تحریکات وفساداتی وحکومت ماحصل استطاعتنی انلرله محاربه‌یه حصر ایتمسی فرقهٔ احرارك دور سابقده سونمش اولان شعلهٔ امیدنی اویاندیردیغندن نائبهٔ حکومت ماری قریستین بونلرك اولسون آغزینی قپاتمق ایچون ١٨ حزیران ١٨٣٧ تاریخنده ١٨١٢ قانون مشروطیتی تعدیلات جزئیه ایله اعلان ایلدی بوقانون مقتضاسنجه قوهٔ تشریعیه اعیان ومبعوثان هیئتلرندن مرکب اولمق اوزره قورتسلره تودیع وحریت شخصیه وسربستئ مطبوعات تأمین وافرادك بلا استثنا مساوات حقوقی وخدمات دولته قبولی توثیق وفوق العاده محکمه‌لر الغا وقتولیك کلیساسی خدمه‌سنه خزینه‌دن معاشلر تخصیصیله مأمورین موظفهٔ رسمیه عدادینه ادخال اولنیورایدی .

اشبو قانون جدید حکومتك قوت وسطوتنی تزیید ایتمکله فسادات داخلیه‌نك تسکین وازاله‌سنه فائدهٔ عظیمه‌سی اولدی . قارلیستلرك تنکیلنده اسپارته‌رو Espartero نام قوماندانك حسن خدمتی کوریله‌رك ١٨٣٩ اواسطنده دون قارلوسی خاسراً فرانسه‌یه فراره مجبور ایتمش وغائلهٔ هائله‌یه خاتمه ویرمش فقط کندیسی بر مرد حریص وغلیظ اولدیغندن نشئهٔ مظفریتله پرغرور اولان معیت عسکریه‌سیله مادریده وصولنده نائبهٔ حکومت ماری قریستین بو حریفك تحکم ورعونتنه طاقت کتوره‌میه‌رك بالضروره اسپانیایی ترك ایتمکله اسپارته‌رو مقام نیابته ایصال اولنمشدر مومی الیهك اوضاع متکبرانه وتفردجویانه‌سندن دلکیر اولان امنا ومتعینان دولت هنوز اون اوچ یاشنه واصل اولمه‌دن ایکنجی ایزابللانك رشدینی اعلان وزمام حکومتی یدینه تسلیم ایلیه‌رك ثقات نیابتدن کندوسنی وملك وملتی قورتارمشلردر (١٨٤٣) لکن قرالیچه‌نك کنجلکندن بالاستفاده فرقه‌لرك کشاکش واسترقابلرندن وهر موسمده اغتشاشات داخلیه‌نك تکررندن ناشی اسپانیا مملکتی بر چوق زمان نعمت آرام وسکوندن بی نصیب قالمشدر .

پورتکیز — پورتکیز قطعه‌سی برنجی ناپولیونك زماننده فرانسزلرك پامال تجاوزاتی وبالعکس انکلیزلرك مظهر معاوناتی اولدیغی وحین استیلاده (١٨٠٧) خاندان قرالی لیزبوندن فرار ایله بره‌زلیا مستملکه‌لرینه هجرت ایتدیکی یوقارولرده بالمناسبه ثبت صحیفهٔ بیان قلنمشدی . پورتکیز قرالی آلتنجی ژان « بره‌زلیا ایمپراطوری » عنوانی اخذ ایله پایتخت جدیدی ریوده جانیروده توسید وسادهٔ سلطنت ایلیه‌رك جولانکاه تجاوزات واغتشاشات اولان اصل مملکتی احوالنه بیکانه طورمقده ایکن ویانه قونغره‌سی پورتکیزی اسکی قرالنه اعاده ایلدیکی جهتله آلتنجی ژانك پورتکیز قرالی صفتیله لیزبونه عودت ایتمسی لازم کلدی . فقط بره‌زلیا حیاتندن مستریح ومتلذذ اولان حکمدار مشار الیه ریوده جانیرویی ترك ایتمك ایستمدکدن ماعدا پورتکیز قطعه‌سنی ایمپراطورلغه تابع بر ملحقه مثابه‌سنه تنزیل ایتمکی تصور ایلدی . اسپانیا قرالی سالف الذکر یدنجی فردیناند کبی بوده آلتی یدی سنه دفع تجاوزات اجانب ووقایهٔ استقلال وطن یولنده اراقهٔ خون همت ایلیان بیچاره ملتك حمیت وفداکارلغنی هیچه صایییور ایدی .

برده فرانسزلرك تخلیه‌سندن صکره انکلیزلر بو مملکتك لیمانلرینی ومنابع تجارتنی ید انحصاره کچیردیکی کبی فرانسز اردولرینك اقامتی اعوامنده پورتکیز

ملتنه دخی افکار حریتپرورانه سرایت ایتمشدی . پورتکیزلر مساعیٔ اقتصادیه‌لرندن بشقه برملتك متنفع اولدیغنی وقراللری اوله‌جق ذاتك هیچ کندولرینی دوشونمدیکنی کوره‌رك واسپانیا احرارندن اورنك آله‌رق ١٨٢٠ تاریخنده قیام واسپانیانك ١٨١٢ قانون مشروطیتنی اعلان ولیمانلردن انکلیزلری اخراج ایلدیلر . بو خبر اوزرینه آلتنجی ژان پورتکیزه کلمکه راضی اولوب مواصلتنده ملتك اختیار ایلدیکی قانون مشروطیتی تصدیقه مجبور اولدی (١ تشرین اول ١٨٢٢) . فیما بعد پورتکیز دخی مستقل بر حکومت مشروطه ایدی .

لکن قورتسلرك [١] عجولانه بر تدبیرسزلکی بره‌زلیانك مرکزایله قطع علاقه‌سنه بادی اولدی . ١٨٠٧ تاریخندنبرو خاندان قرالینك اقامتیله شرفیاب اولان بره‌زلیایی قورتسلر کالاول مستملکه شکلنه افراغه قرار ویردیکندن بره‌زلیالیلر ایاقلانوب التنجی ژانك ریوده جانبرده قائممقام براقدیغی اوغلی دون پدرویی مستقلاً کندولرینه ایمپراطور اعلان ایتدیلر (١٢ تشرین‌اول ١٨٢٢) وپورتکیزدن بتون بتون آیرلدیلر ، دون پدرو عاقبت اندیش وحقشناس وحریتپرور بر ذات ایدی .

پدریله برابر پورتکیزده بولنان برادری دون میکل Don Miguel ایسه طرفداران استبداددن اولوب او تاریخده فرانسز اردوسنك مرتجعه‌یی حمایةً اسپانیایه سفری وقوعبولمش وعوام ناس غرضکارانك تشویقات وتسویلاتنه وعکس العمل تأثیراتنه قاپیله‌رق اصول مشروطیتی الغا ایتمش اولدیغندن دون میکل دخی پورتکیز ارتجاعیوننك باشنه کچوب پدرینی بر مطلقیت حکمداری اولمق اوزره آلقشلر وشانلر ایچنده لیزبونه ادخال ایتمشدر (١٨٢٤) .

ایکی سنه صکره آلتنجی ژان وفات ایلدکده (١٨٢٦) پورتکیزلر طرفندن بره‌زلیا ایمپراطوری دون پدرو سریر حکومته دعوت اولندی . دون پدرو آمریقاده‌کی سلطنتنی براقمق ایستمیوب ایکنجی تختنی کریمه‌سی دونیا ماریایه فراغ وبرادری دون میکلك تشبثات وتحریکات مفسدتکاریسندن امین اوله‌مدیغندن کریمه‌سنه نامزدلکنی اعلان ایلدی و عاقلانه ومعتدلانه بر اصول مشروطیتله پورتکیزك آهنك جدید اداره‌سنی تنظیم وترتیب ایتمکه اوغراشدی . فقط مرتجعه کروهی

[١] اسپانیا وپورتکیزده ملت مجلسنه یعنی اعیان ومبعوثان هیئتلرینه «قورتس Cortès» تعبیر اولنور .

مشروطیت فلان طانیمیەرق قومشولری یدنجی فردیناندك حركاتنی تقلیده خواهش نما اولمسنه ودیكر طرفدن فرقهٔ احرارك انكلترەدن استمدادی اوزرینه سلاح ایله مداخله وقانون مشروطیتی مدافعەیی تصمیم ایدن جورج كنینغ او صرەده وفات ایدوب وللنغتون ایسه صغوق وبیطرف بولنمسنه مبنی دون میكل بی پروا كندوسنی قرال اعلان ایتدیردی (۱۸۲۸). دول معظمه هر نقدر مومی الیهك قراللغنی رسماً تصدیق ایتمدیسەده دونیا ماریانك حقوقنی دخی تصاحب ایتمدیكندن پورتكیز مملكتی بر مدت بو ستمكارك تیغ اعتسافی آلتنده ایكلیوب طوردی.

۱۸۳۰ انقلابی دون میكلی تلاشه دوشوردی. دون پدرو كریمەسنك اظهار واستحصال حقوقنه وقف وجود ایتمك ایچون برەزلیا ایمپراطورلغنی اوغلی ایكنجی دون پدرویه ترك وفراغ ایله آمریقادن حركت وفرانسەیه صاووشمش اولان دونیا ماریا نزدینه مواصلت ایلدی. او اثناده بعض فرانسز تجاری لیزبونده پك لایقسز معاملەلره كرفتار اولدقلرندن وفرانسه باش وكیلی قازیمیر پەریه پورتكیز حكومتندن ترضیه طلب ایدوب دون میكل رد ایله جواب ویردیكندن بر فرانسز دونماسی تاجه نهری مدخلنی تضییق ایله لیزبونی طوپه طوتمش ودون میكل قورقوسندن هر شیئه راضی اولەرق حتی پورتكیز سفن حربیەسنی فرانسزلره تسلیم ایتمشدی. بو حالدن بالاستفاده دون پدرو آصور آطەلرنده ترتیب جمعیت ونزدینه كلن احرار امتی وبر مقدار فرانسز كوكللیلرینی استصحاب ایله هرچه باد آباد پورتكیزه یناشدی ویاورئ طالع ایله برادرینك اردوسنه غلبه چالەرق لیزبونه كیردی و نفسی ایچون بر شی طلب ایتمیوب كریمەسنك قراللغنی یكیدن اعلان ایلدی (۱۸۳۳).

دون میكل مملكتنك سنكستان مواقعنه التجا ایلیەرك كندی كبی اسپانیاده مقهور ومطرود اولان دون قارلوس ایله برلشدی. اسپانیاده ایزابللا و پورتكیزده دونیا ماریا عموجەلرینك خوف ظلمندن هراسان اولوب عین مقصده خدمت ایدن ماری قیریستین ایله دون پدرو توحید عزم وقوت ایلیەرك انكلتره وفرانسەنك یاردیمیله كریمەلرینی دشمن شرندن تمامیله قورتارمشلردر.

ایرتسی سنه دون پدرو وفات ایتمش (۱۸۳٤) ودونیا ماریا داغلوریا da Gloria نك حكومتی ۱۸۵۳ تاریخنه قدر ممتد اولمشدر. بدایت حكومتی پدرینك تنظیم ایلدیكی قانون مشروطیتك حقیله تأسس ایدەمامسندن طولایی بر

طاقم شورشلر ایچنده مرور ایده‌رك لكن ۱۸٤۲ تاریخندن اعتباراً زمام اداره اصحاب جهد ومتانتدن قوستا قابرال Costa-Cabral لك دست اقتدارینه انتقال ایتمكله مومی الیهك باش وكالتی زماننده بر خیلی اصلاحات واعمارات وجوده كلمشدر .

بلچیقا وهولانده

برنجی ناپولیونك بلچیقا ممالكنی طوغریدن طوغری‌یه فرانسه‌یه الحاق وهولاندا قطعه‌سنی ابتدا قراللق عنوانیله برادری لویی بوناپارته توجیه ایلمش ایكن برادری هر امرینه مطیع وفرمانبر اولمدیغی اجلدن آنی استعفایه مجبور ایدوب قطعهٔ مذكوره‌یی دخی قومشوسی بلچیقا ایله همحال یعنی طوغریدن طوغری رتبهٔ اداره‌سنه ادخال قیلمشدی . ویانه قونغره‌سی انكلتره‌نك توصیه‌سی اوزرینه بلچیقانك هولانده‌یه الحاقیله ندرلانده یعنی الچاق ممالك [۱] قراللغی تشكیل ایلدی (۱۸۱۵) .

هولانده‌لیلر وبلچیقالیلر اخلاق وطبایعی ومنافعی ولسان ومذهبی آیری ایكی قوم اولوب یكدیكریله ایصنمق وامتزاج واتحاد ایتمك شویله طورسون هولانده حكومتی بلچیقالیلر حقنده رعایا معامله‌سنی روا كوره‌رك آمال وحقوق ملیه‌سنی كوزتمامش وعظیم خشنودسزلغه باعث اولمشدر . بویله‌جه ندرلانده قرالی كلیوم ایكی عنصرك توحید وتركیبنه ترس طرفدن باشلادیغندن ۱۸۳۰ تاریخنده شرارهٔ انقلابك پارسدن درعقب بروكسله صچرامسی اوزرینه بلچیقالیلر نیل استقلال ادعاسیله ایاقلانمشلردر (۲٦ اغستوس ۱۸۳۰) . قرالك بیوك اوغلی پرنس د، ورانژ d'Orange سیر سریع ایله بروكسله كله‌رك بلچیقا ملتنك مدعیاتنه مماشات وامل وطلبلرینی علی قدر الامكان ترویج ایتمك طریقنی ترجیح ایلمش ایسه‌ده پدری بو صورته رضا كوسترمیوب دیكر اوغلی پرنس فردریق معیتیله اردو كونده‌رك ارباب قیامك استعمال جبر وشدتله تأدیبنی امر ایتمشدر . بروكسل اهالیسی باریقادلر ارقه‌سنده پرنس فردریقك عسكریله پنچه پنچه‌یه غوغا و بش كون بش كیجه ثبات ایلدیكندن وآنوه‌رس شهرنده هولانده عسكری قوماندانی

---

[۱] وجه تسمیه طوپراغك سطح بحردن آلچاق اولمسیدر .

بومباردمان اجرا وترسانه‌یی احراق ایتدیکندن ملتین بیننده کسب شدت ایدن مباینت وعداوته کوزللکله حل وتسویه چاره‌سی بولمق کوجلشمشدر . برو طرفدن قرال کیلیوم بلچیقا تبعه‌سیله آره‌سنده تحدث ایدن شو اختلافك فصل وحسمی ضمننده ویانه معاهده‌لرینی امضا ایدن دولتلره مراجعت ایتمکله روسیه چاری برنجی نیقولا اتفاق مقدس پروغرامنی التزام ایدر کبی کورندیسه‌ده لهستان اختلالی بادیٔ تأنی اولمش ودیکر طرفدن مسئله‌نك عمومه تعلقی حسبیله برلکده مذاکره‌سی ایچون لوندره‌ده دول معظمه مرخصلرندن مرکب بر قونفرانس عقد اولنمشدر (تشرین اول ۱۸۳۰) .

لوندره قونفرانسی بلچیقانك هولانده‌دن افتراقی اساسنه رأی ویرمشدر بویله‌جه حریت واستقلالیتی دول معظمه طرفندن دخی مصدق اولان بو ملت اصول جمهوریتی آرزو ایتمیوب وکندوسنه بر قرال آرایوب ابتدا فرانسه قرالی لوئی فیلیپك اوغللرندن دوق ده‌نمور Nemours ه عرض اریکهٔ حکومت ایلمش ولوئی فیلیپ انکلتره‌یی کوجندیرمامك وقونفرانس هیئتنه بر سر رشته ویروبده هولانده‌یه تمایل احتمالنك اوکنی آلمق ایچون وبناءً علیه بلچیقالیلره صیانةً عرض واقعی رد ایلدیکندن آلمان پرنسلرندن لئوپولده ساقس قوبورغ بلچیقا قرالی انتخاب اولنمشدر (حزیران ۱۸۳۱) .

آنجق قرال کیلیوم قونفرانسك قرارلرینی وبلچیقالیلرك حرکات خود سرانه‌سنی وکندی کندیلرینه قرال تحریسنی قبول ایتمیوب قوهٔ عظیمهٔ عسکریه ایله زواللیلری فنا حالده تضییق ایلدیکندن او زمان فرانسه بالفعل مداخله ایلیه‌رك بلچیقایه مارشال ژه‌رار قوماندا‌سیله یتمش بیك کشیلك بر اردو ادخال وهولانده عساکرینی متصدی اولدیغی محاربه‌ده مغلوب ایده ایده صوك تحصنکاهلری اولان آنوه‌رس بلده‌سنی دخی بالمحاصره آوردهٔ قبضهٔ استیلا ایلمش وبو مظفریت مشعشعه لوئی فیلیپك اوروپاجه وفرانسه‌جه موقع جدیدینی ترصین و بلچیقالیلرك استقلالیتنی تأمین ایتمشدر .

دانیمارقه واسوچ ونوروچ

برنجی ناپولیون عصرنده نوروچ قطعه‌سی دانیمارقه‌یه تابع اولوب اسوچ حکومتی دخی بحر بالطق سواحل شرقیه‌سنده بقیهٔ سطوت قدیمه‌سی اولمق اوزره فلانده

ایله برابر بر خیلی ممالکه صاحب ایدی . بو اوچ قطعه ممالك بحریه‌دن اولاغله ناپولیون ایله انکلتره آره‌سنده تمادی ایدن اعوام رقابتده وباخصوص « سد تجارت » قرار نامه‌سندن صکره هانکی طرفه تمایل ایتدیلر ایسه طرف خصمك تجاوز وتعدیسنه معروض قالمشلردر .

اسوچ قرالی دردنجی کوستاو فرانسه وانکلتره پولیتیقه‌لرینك تظاهرات خصمانه‌سی آره‌سنده نه یاپه‌جغنی شاشیره‌رق دولتنك منفعتنه موافق اولان مسلکی تعیین وتعقیب ایده‌مدیکندن سکتهٔ خلعه کرفتار وعموجه‌سی ، اون اوچنجی شارل عنوانیله جالس سریر حکومت اولوب (۱۳ مارت ۱۸۰۹) برنجی ناپولیون ایله برنجی علکساندر میانه‌نده وقوعبولان تیلسیت وارفورت ملاقاتلری اوزرینه اقالیم شرقیه‌ده روسلرك سربستیٔ جولانی تقرر ایتمکله اون اوچنجی شارل فرددریقسهام معاهده‌سیله (۱۷ کانون اول ۱۸۰۹) روسلرك اولجه ضبط وتسخیر ایلدکاری فنلانده قطعه‌سنی ، آلاند آطه‌سنی وبوتنی ایالتنك قسم عظیمنی انلره ترك ایتمکه مجبور اولمشدی . « سوکیلی فنلانده » نك ضیاعی اسوچ ماتنه پك آجی کلش وکرك فنلانده‌لیلر وکرك اسوچلیلر رابطه ومخادنت سابقه‌لرینی الی یومنا هذا اونوده‌مامشدر .

اسوچلیلر فرانسه‌لونك روسیه‌یه مماشاتی یوزندن اوغرادقلری شوضایعاتك تکرر ایده‌جکنی تفرس ایله برنجی ناپولیونك توجه وحسن نظرینی جاب ایتمك ایچون ذریتی اولمیان اون اوچنجی شارله مارشال برنادوتی Bernadotte ولی عهد تعیین ایتمشلردر (۱۸۱۰) . برنادوت فرانسه اردوسی ارکانندن اولوب اسوچلیلره قارشو مأمور اولدیغی محارباتده آنلره کندینی ایی طانیتدقدن بشقه زوجه‌سیله اسپانیا قرالی ژوزف بوناپارتك زوجه‌سی خواهر اولدیغندن بوناپارت عائله‌سنه‌ده انتساب (خوشاب بولاشیغی قدر) پیدا ایتمشدی . برنجی ناپولیون برنادوتی اخلاقی اعتباریله شایان امنیت کورمامکله برابر ولی عهدلکنه سس چیقارمامشدر . برنادوت اسوچه عزیمتنده قرالك عجز وشیخوختنه مبنی زمام حکومتی النه آلوب اردویی تنظیم وناپولیونك موسقوه سفر کبیرنده دوچار اولدیغی فلاکت اوزرینه دشمنلرینه التحاق برله دول متفقه اردولرینك باشنده ناپولیونی وانکله برابر وطن اصلیسی اولان فرانسه‌یی ازمك خصوصنده خدمتی سبق ایتمشدر . ۱۸۱۸ ده

اون دردنجی شارل عنوانیله سریر حکمداری‌یه جلوس ایلیه‌رك اولادی الی‌الآن اسوچده حکمراندر .

دانیمارقه قرالی بدایةً عقللی طاورانه‌رق ونجاتی وادامهٔ حکومتی ناپولیونك تحصیل رضاسنده کوره‌رك هر بر حرکتی مشارالیهك آمالنه توفیق ایده‌کلمش ایسه‌ده دم‌فلاکتده موقعی پك زیاده صعوبت کسب ایدوب ویانه قونغره‌سی کویا احوال سابقه وسیاست حاضره‌یه موافق صورتده حرکت ایتمش اولدیغنی اظهار ایچون نوروجی برنادوت عهده‌سنه علاوه ایلیه‌رك فقط اسقاندیناویا شبه جزیره‌سی خارجنده اسوجك اولجه مالك اولدیغی قطعاتی (پومرانیا وفنلانده وسائره) الندن آلمش ونوروجه بدل لوئنبورغ وهولشتاین خطهٔ صغیره‌لرینی لطفاً دانیمارقه اداره‌سنه ترك وتودیع ایلمشدر . شو قدرکه بو ایکی خطه فی‌الاصل آلمانیه‌یه منسوب اولدیغی جهتله بو الحاق کیفی کیفیتی تحولات سیاسیه‌ده کرك دانیمارقه‌یه وکرك عموم اوروپا پولیتیقه‌سنه مولد مشکلات اولمشدر .

دولت عثمانیه

فرانسه انقلاب کبیرینك مبدأنه مصادف اولان جلوس سلیم خان ثالثده (١٢٠٣ و١٧٨٩) دولت عثمانیه آوستریا وروسیه ایله ایکی سنه‌دنبری محارب ایدی . حکومت سنیه قریمی قورتارمق مقصدیله ١٢٠١ تاریخنده روسیه‌یه بو سفری اعلان ایلمش اولدیغی حالده آوستریالی دخی روسیه ایله متفقاً حربه اشتراك ایلدیکندن وبدایت وقعه‌ده اسوچ وپروسیا حکومتلری سلطنت سنیه‌یه معاونتی متعهد اولمشلر ایکن تعهدلری قولده قالوب ثمرهٔ فعلیه‌سی کورلمدیکندن بش سنه قدر دوام ایدن جنك وپیکارده آوستریالیلر بلغرادی وروسلر بوجاق ومملکتین ایالاتیله قفقاسیه‌دن بعض یرلری ضبط واشغال ایلمش وسلطان سلیم خان ثالث اردوی همایونجه یوز آغاره‌جق بر مظفریت قزانله‌دن مصالحه‌یه رغبت اولنمامسنی صدر اعظم وسردار اکرم قوجه یوسف پاشایه توصیه واراده بیوررلر ایسه‌ده اردو ارکانی انضباط وانتظامی مختل اولان عسکرله یوز آغارتمق شویله طورسون احوال حربیه‌نك دها زیاده فنالاشمه‌سندن متوحش اوله‌رق اهون بر صورتله

ایشـك ایچندن چیقمغه نصب نظر موفقیت ایتمشـدی . دیکر طرفدن آوسـتریا حکمداری (آلمانیـا ایمپراطوری) ایکنجی لئوپولد انقلاب کبیرك کوندن کونه سلطنت اسـاسلرینی صارصه‌جق بر شکل مخوف اکتسـاب ایتمسندن وهمشیره‌سی ماری آنتوانتك آغلیوب صیزلامسندن طولایی فرانسـه ایله محاربه‌یه باشلایه‌جغی وبناءً علیه غوائل سائره‌سنی برطرف ایتمکه محتاج بولندیغی جهتله دولت علیه ایله مذاکرات صلحیه‌یه کیریشه‌رك بلغرادی واثنای سفرده اله کچیردیکی سائر مواقعی اعاده ایتمك شرطیله زشتویده عقد معـاهده ایتمش (١٢٠٥ و ١٧٩٢) وبش ماه صکره قریم وملحقاتی واوزی ایالتیله اوزی قیری دینیلان اراضی روسـیه‌یه ترك اولنمق وبو جهتله طورله یعنی دنیسـتر نهرندن سنور کسلمك واناطولی حدودی قبل السفر بولندیغی منوال اوزره قالمق شرائطیله حکومت سنیه ایله روسیه دولتی آره‌سنده دخی یاش شهرنده مصالحهٔ قطعیه عقد اولنه‌رق سفره ختام ویرلمشـدر .

سلطان سـلیم خان ثالث اوروپاده تجلی ایدن ترقیات فنیه وصـناعیه‌یی مقدر وملك ودولتك احتیاجاتنه واقف وطبعاً مجدد وخیرخواه برپادشاه کار آگاه اولمغله مشـغلهٔ سفریه برطرف اولدقدن صـکره اصلاحات عسـکریه وملکیه‌یه صرف اهتمامات ایله مفصلات تواریخده دور ودراز ایضـاح اولندیغی اوزره نظام جدید نامیله تعلیملی ومنتظم عسکر احداثی وقوای بریه وبحریه‌یه متفنن ضابط یتشدیرمك ایچون مکاتب کشادی وترسانه وطوپخانه ودار الطباعه‌نك یکیدن تنظیمی ومشرف انحطاط اولان صـنایع داخلیه‌نك احیاسی مثللو مکنت ومعموریتی مسـتلزم شیلر تأسیس وایجاد ایلیوب عصر وزمانه‌نك آچمش اولدیغی شهراه جدید مدنیته وضع قدم ایتمش وتاریخ عثمانیده فصـل تجدده بسمله‌خوان اولمشـدر . لکن غوائل تعصبیه وسیما اغراض جاهلیه ملت ومملکت ایچون محض خیر اولان شو مقدماتی مع التأسف نتیجه‌سز براقمشدر .

١٢١٣ اوائلنده (١٧٩٨) جنرال بوناپارت قوماندانـسنده مکمل بر فرانسز اردوسی کمیلرله بغتةً سـواحل مصریه‌یه یناشه‌رق والی بکر پاشـا مقداری اوچ بش بیکدن عبـارت اولان ولایت عسـکرینی واون بیکی متجـاوز کوللن افراد شجاعت نهـادینی بیراغی آلتنه جمع ایله مقابله ومدافعه‌یه تصدی ایتمش ایسـه‌ده نقصان قوت ثمره بخش همت اوله‌میوب خطهٔ مصریه کرفتار دست استیلا اولمشدر. لکن آمیرال نلسون طرفندن ابو قیرده فرانسز کمیلرینك غرق واحراقی فرانسه

دن امداد کلمك احتمالی رفع ایلسی وجزار احمد پاشانك عكاده‌كی مقاومت دليرانه‌سی حدود مصریه داخلنده فرانسز اردوسنی نوعما محبوسیته محكوم قیلدیغندن وایچی ایچنه صیغمیان کنج بوناپارتك طبيعت جواله‌سی بو طرز حیاتی هضم ایده‌مدیکندن اردوبی مصرده براقه‌رق کندوسی ایکی تجار تکنه‌سیله کیزلیجه فرانسه‌یه دونمشدر. دولت علیه مصرك استخلاصی ضمننده تهیات لازمه‌یه ابتدار ایلیه‌رك بر طرفدن روسیه وانکلتره دولتلریله عقد اتفاق ودیکر طرفدن صدر اعظم یوسف ضیا پاشا معيتيله اردوسنی وقپودان دریا کوچك حسین پاشا معیتیله دونانماسنی بالتحریك جانب مصره اعزام ایلمش وبراً وبحراً اجرا قلنان تضییقات اوزرینه ذاتاً خسته‌لق سببیله نصف راده‌سنه تنزل ایدن فرانسز عسکری ناچار قالوب تسلیم سلاحه ومصری تخلیه‌یه راضی اوله‌رق (ربیع الاخر ١٢١٦ و ٢ ایلول ١٨٠١) انکلیز سفائنیله فرانسه‌یه نقل واعاده قلنمشدر.

وقعهٔ مصریه ملابسه‌سیله دولت عثمانیه ایله فرانسه آره‌سنه طاری اولان برودت بوناپارت ایمپراطور اولدقدن صکره مبدل مصافات ومودت اوله‌رق برنجی ناپولیون سلطان سلیم ثالثه تشبثات تجددکاریسنده بر خیلی معاونت ونظام جدید عسکرینه فرانسه‌دن تعلیم خواجه‌لری کوندرمك ومهندسخانهٔ برییه بر طاقم آلات فنيه اهدا ایتمك واستانبولده مقیم ایلچیسی واسطه‌سیله وصایای خیرخواهانده بولنمق کبی مادی ومعنوی آثار مخالصت کوسترمشدر. حالبوکه فرانسه ایله بویله صیقی فیقی اولمه‌مز آلتی یدی سنه اول متفقلرمز اولان انکلتره وروسیه دولتلرینك ایشنه کلیوب برنجی ناپولیون آوستریا وپروسیایی ازدکدن‌صکره (١٨٠٦) صره‌روسیه‌یه کلدیکی روش حالدن استدلال اولنمسنه ودولت عثمانیه ناپولیونی دیکلیوبده قریب الظهور اولان روسیه محاربه‌سنه اشتراك ایدرسه روسیه ایچون غائلهٔ مدافعه بر ایکن ایکیلشه‌جکنه مبنی روسیه‌لی بوجاق دیارنده سرحد قلعه‌لرمز اولان خوتین ایله بندری على الغفله ضبط ایدیویره‌رك احتمالك قبل الوقوع اوکنی آلمق تدبیرینه توسل ایتمشدر روسیه‌لونك بوتجاوزی آچیقدن آچیغه نقض عهد اولدیغندن طرف دولت علیه‌دن روسیه‌یه اعلان حرب اولنه‌رق (١٢٢١ و ١٨٠٧) روسیه وانکلتره‌نك قورقدیغی شی بر امر واقع اولمشدر.

انکلتره سفیری درحال توسط ایدوب روسیه محاربه‌سنك تأخیرینی وفرانسه پولیتیقه‌سندن افتراقی باب عالی‌یه تکلیف وخوتین وبندر قلعه‌لرینك استردادینه

ضامن اوله‌جغنی وبوصورتله موافقت اولنمدیغی تقدیرده انکلتره دولتی دخی اظهار عداوت وبلکه حربه مشارکت ایلیه‌جکنی اشاده ووعد ووعیدلرینه باب عالیجه کاینبغی حوالهٔ سمع اعتبار اولنمدیغنی کوردکده بوزجه آطه‌ده بولنان انکلیز کمیلرینی چناق‌قلعه بوغازندن جبراً مرمره‌یه ادخال [١] ویدی‌قله پیشکاهنه ایصال ایله استانبولی جداً تهدید ایلمش ایسه‌ده تفصیلاتی تاریخ جودتده محرر اولدیغی اوزره حکومت سنیه ابراز تجلد ایلیوب تهدیداته پاپوج براقمقدن بشقه بالمقابله [٢] انکلیز فیلوسنی کلدیکی یره عودته مجبور قیلمش وقرار سابقنده ثبات وفرانسه ایله تأکید مواسات ایلیه‌رك صدر اعظم اغا ابراهیم پاشا اردوی همایونی مستصحباً طونه‌یه طوغری چیقمشدر . اواثناده برنجی ناپولیون دخی روسیه‌یه اعلان حرب ایلدیکندن فرانسه ودولت عثمانیه مشترکاً روسیه ایله محارب بولنیور ایدی .

کلهلم احوال داخلیه‌مزه : دولتمز اساساً بر دولت عسکریه اولوب اعصار سالفه‌ده اوروپا وآسیا وافریقا قطعه‌لرنده وجزائر بحر سفیدده قرق ایالتلك ممالك وسیعه‌یی برر برر فتح ایلدیکمز کبی زیر حکممزده قالانلری دخی ینه سلاح ایله محافظه‌یه محتاج اولدیغمز جمله‌یه معلومدر . حرب ایله طوغان ملتمز الیوم اشغال ایلدیکی نازك موقعده حرب ایله یاشامغه مجبوردر . واقعا دولت علیه بربچق عصردنبرو تجاوز پولیتیقه‌سندن وکیسه‌نك الکاسنه کوز دیکمکدن فارغدر لکن قومشولری عینی مسلکده اولمدیغندن کندی موجودیت سیاسیه‌سنی ابقا وحیثیتنی وقایه واوروپا صلح ومسالمتی ادامه ایتمك ایچون « حاضر اول جنکه اکر

[١] شرقده بر بحران سیاسی تحدث ایلدکده دولتلرك آق دکز فیلولری الی یومنا هذا استانبولده‌کی ایلچیلرینك امرینه تابع اولور .

[٢] اوچ کون ظرفنده استانبول قلاع عتیقه‌سیله اسکدار وقاضی کویی ساحللرینه بیك قدر طوپ تعبیه قلنه‌رق انکلیز دونماسنه ارائهٔ سطوت ومهابت اولنمشدی . بو مقابله‌ده ایکی نقطه اهمیت مخصوصه‌یی حائزدر : بری اسلحه انبارلرمزده بیکی متجاوز طوپك بولنمسیدر . ایکنجیسیده اوچ کون ظرفنده قلاعك مهما امکن تعمیری وطوپلرك وجبخانه‌نك انبارلردن نقلیله موقعلرینه وضعی ایچون حوایج ضروریه تدارك ایدن خباز وقصاب وبقال دکانلرندن ماعدا چارشو وبازار قپادیلوب وبتون استانبول اهالیسی کنج واختیار بلا تفریق جنس ومذهب آیاغه قالقوب وطن مشترکك مدافعه‌سی امرنده توحید شوق وغیرت وخدمت وهمت ایتمسیدرکه اعلان مشروطیتدن صکره بو اتحادك مستمراً اساسکیر اولدیغنی کورمکله ارباب حمیت لبریز سرور وشطارت اوله‌جقدر . مقابلهٔ مذکوره‌ده فرانسه سفارتی هیئتنك بر خیلی یاردیمی اولمشدی .

ایستر ایسه‌ك صلح وصلاح » فحواسنجه قوهٔ عسکریه‌سنه اهمیت عظیمه عطفنه مضطردر. بردولتك اردوسی نه مرتبه قوتلی ایسه سیاست عالمنده اومرتبه خاطری صاییلدیغی کورلمکده‌در . اون طقوزنجی عصر فلسفه‌سنك سرلوحهٔ دیباجهٔ حکمت ایتمك ایستدیکی «الحق یعلو ولا یعلی علیه» دستورینه قارشو دیپلوماتلر « قوت حقه غالبدر » [١] قضیه‌سنی اقامه ایتمشلردر . بو قضیه سخافت بدیهیه‌سیله برابر مع التأسف الیوم معمول به‌در .

دولت عثمانیه‌نك وقتیله اوروپاده بی مثل اولان تشکیلات عسکریه‌سی مرور زمان ایله کلیاً مختل اولمشدی .

اردومزك آبرویی اولان یکیچریلرکه پیاده عساکر منتظمه‌در ، اوائلده صرف دیوشیرمه چوجقلرندن یتشدیریلور وتعلیم وتربیه‌لرینه فوق العاده اعتنا وانضباطلرینه ومقدارلرینه وعلوفه وتعیینلرینه کماهی حقهـا دقت اولنور ایکن هجرتك بیك تاریخلرندن صکره اصول ونظاملری بردنبره بوزیله‌رق قوچی بك رساله‌سنده بالاطراف بیان اولندیغی وجهله خارجدن اوجاغه نفر قید اولنمغه مساعده اولندیغندن وعلوفه‌لری [٢] وحیثیت ممتازه‌لری ذاتاً مطمح نظر عامه اولدیغندن یولنی وقولاینی بولانلر یکیچری یازلمغه باشلادی واول خلالده ایران ونمچه ایله تکون ایدن اسفار مدیده‌ده چوق عسکر ایله چوق ایش کوریلور ذهابنه مبنی یکیچریلر آرتدیرلدقجه آرتدیرلدی وسلطان سلیمان قانونینك ارتحالنده (٩٧٤ و ١٥٦٦) عددلری اون یدی بیك ایله اون سکز بیك آره‌سنده ایکن قرق سنه صکره اللی بش بیکه بالغ اولدی . بو تزاید اول باول بودجه‌یه اجرای تأثیر ایله مصارف ومخصصاتك تداخلنه وعائداتلرینی آله‌میان علوفه خوارانك ایکیده برده قیام وعصیانه وبیچاره دفتردارلرك عزل واتلافنه بادی اولدقدن باشقه طوائف عسکریه‌یی جزئی بهانه‌لرله قزغان قالدرمغه آلشدیردی . ثانیاً روایت صحیحه‌یه نظراً الك اول یکیچری یازلملرینه مساعده اولنانلر عهد مراد خان ثالثده مشهور سور ختانده خلقك تنشیطی خصوصنده یرارلقلری کوریلان جانباز وحقه‌باز وپرنده‌باز

---

[١] La force prime le droit بسمارقك سوزیدر .

[٢] یکیچری علوفه‌سی علی السویه عصر سلیمان خان قانونیده یومیه بش آقچه‌یه ابلاغ اولنمشدی . محاربانده یرارلقلرندن طولایی ایچلرنده پك چوقده ترقی‌یه یعنی ضم معاشه نائل اولمشلر وار ایدی . او زمانك بش آقچه‌سی بوکونکی حساب ایله لا اقل اون غروش طوتار .

وامثالی اویونجیلر اولوب بونلرك اوجاغه دخولیله جدیت وصفوت عسكریه تزلزله اوغرادی وآنلردن صكره یازیلانلرك دخی منشأ واخلاقلرینه وبالآخره اوجاقده تربیه‌لرینه باقیله‌مدی بناءً علیه « مقدس اوجاق » تعلیمسز وبیاغی حریفلر غلبه‌لكیله طولدی واسلافك عسكرك كمیت وكیفیتنه متعلق اعتنای حكیمانه‌لری هیچ نظر التفاته آلنمدی دیكر طرفدن بودجه‌نك توازنی عسكرك تقلیل مقدارینه متوقف اولدیغندن بوكا موفق اولان مدیران دولت اكتساب ممدوحیت ایلدیكی جهتله دیوشیرمه اصولی بالطبیعه ترك والغا اولندی. سوء استعمالات دوام ایده‌ایده كوكلشوب شاخ وبرك صالدی .

بیك ایكییوز تاریخلرینه طوغری احوال عسكریه‌مزه عطف نكاه ایده‌لم : عساكر منتظمه‌نك تعبیر قدیم ایله قپو قولی اوجاقلرینك برنجیسی اولان یكیچریلر بر سوری اجلافدن عبارت ایدی . افراده اصنافلق ایتمكه وایستدكلری یرده یاتمغه مساعده اولندیغندن اكثریسی مناولق وحماللق كبی صنعتلر ایله ویا اهل عرض اصنافدن وسائط غدریه وزجریه ایله پاره قزانوب وتأهل ایدوب وبكارلری خانلرده اوطه طونوب قشله وقوللقلرده یاتمق بجریكسزلره و « كاشلره ملشلره » قالمشدی تعلیم واطاعت وتربیهٔ عسكریه دینیلان شیدن نام ونشان یوغیدی. خان اوطه‌لرینك مردارانی ورذائل وخباثتی زبانزد انام ایدی . زقاقلرده قالدیرم قباداییلغنده ومیخانه غوغالرنده یكتا اولان بو حشرات محاربه میدانلرنده دشمنه تفنك آتمه‌دن قاچار وبعضاً اردوكاهك یغماسنه پیشوا اولور ایدی . علوفه‌لرینه خزینهٔ دولت طاقت كتوره‌میور ایدی علوفه آلان افرادی اوچ صنفه تقسیم ایده‌بیلیرز : برنجی صنف پاشالرك اغواتی اولوب بونلر كتوكده مقید ایسه‌لرده افندیلرینك دائره‌لری خدمتیله مشغول اوله‌رق قشله‌یه ومحاربه‌یه ایاق باصمازلر واوطوردقلری یرده جهت تعیش كبی علوفه‌لرینی آلیرلر ایدی . بین النفرات بو علوفه‌یه « قپولی علوفه‌سی » دینیلور ایدی . ایكنجی صنف مفتخواران ایدی شویله‌كه ١١٥٠ تاریخلرندن صكره علوفه براتلرینك بیع وشراسنه اذن ویرلدیكندن وقت وحالی دوزكون اولان آدملر وخصوصاً بدستان خواجكیلری ایراد آلور كبی یكیچری براتلرینی اصحابندن صاتون آلوب مواجب چیقدقجه حصه‌لرینی آلورلر وایچلرنده متعدد علوفه‌یی عهده‌سنده جمع ایتمشلر دخی بولنور ایدی . بنابرین « مفتخوار علوفه‌سی » خدمت مقابلی تخصیصات عسكریه‌دن اولمیوب

عادتا اسهام تقسیطی حکمنده ایدی . اوچنجی صنف دخی بالفعل خدمت عسکریه ایفا ایدن یکیچریان ایدی .

قپولیلردن ومفتخوارلردن وطرف تقریبنی بوله‌رق اوجاغه قپاغی آتانلردن صرف نظر خدمت فعلیه‌ده بولنمسی لازمکلن یکیچریلری ناصل طوپلایور ایدك یعنی او وقتك اخذ عسکر معاملاتی نه‌وجهله ایدی برکره‌ده او جهتی تدقیق ایده‌لم : یکیچری اختیارلری اوغللرینی ویااولاد مقامنده اولان اقربالرندن بر دلیقانلی‌یی « اغا چراغی » نامیله اوجاغك دفترینه ملازم قید ایتدیروب وفاتی وقوعبولدقده او ملازم بالاستحقاق یکیچری اولور ایدی . بو مثللو افراد حقنده « ولدش » یعنی متوفانك ولدی تعبیری مستعمل ایدی . بلا ولدش یکیچری اختیاری بولنماز کبی ایدی . اخذ عسکر اصولنك بری بو ایدی .

ایکنجیسی قلعه محافظه‌لری ایچون قلعه یماقلرندن [۱] ویرلی قولی [۲] نفراتندن فضله اوله‌رق لدی الحاجه مدت معینه ایله و « قول اوغلی » نامیله مقدار مناسب عسکر یازلمق عادت اولوب اشبو قول اوغلی نفراتی لزومی حالنده اوجاقلی دفترینه قید اولنور ایدی .

اوچنجیسی « تصحیح بدرکاه » اصولی ایدی شویله‌که طشره‌لرده شهر دلیقانلیلری امتیازات عسکریه‌دن مستفید وکزوب توزمقده سربست اولمق ایچون بلا علوفه یکیچری یازیلوب منسوب اولدقلری اورته‌نك نشانی قوللرینه وبالدیرلرینه دوکدیررلر وصنف عسکری‌یه انتسابلرندن ناشی طفره فروش اولورلر ایدی . سفر وقوعنده اخذ عسکر مأمورلری اولان طورناجی باشیلر اعزام اولنه‌رق بیراقلر آچیلوب او مثللو نفرات طاقم طاقم اردوی همایونه کتیریلور وتصحیح بدرکاه یعنی اسملری کوتوکه تسجیل ایله علوفه‌یه کسب استحقاق ایدرلر ایدی .

بو کروهه مماثل استانبولده « صفه‌لیلر » تورمه‌دی . حمال وبورکجی ومناو کبی اشخاص مماکتلرندن بر همشهریلری کلدکده کل یولداشم سنی یکیچری یازدیره‌لم دیو حریفی منسوب اولدقلری اورته‌نك قشله‌سنه کوتوروب النه اورته ضابطلرینك مهریله بر « صفه تذکره‌سی » ویررلر ایدی . بو تذکره‌ده بزکه یکیچریلرز حاجی

[۱] یماقلر اشکینجی یکیچریاندن اولمیوب یعنی سفره اشمیوب قلعه محافظه‌سنه مأمور ایدیلر .

[۲] رکاب همایونده‌کی عسکره قپو قولی دینیلدیکی کبی طشره‌لرده بولنان عساکر منتظمه‌یه دخی یرلی قولی تعبیر اولنور ایدی .

بكتاش ولی پیرمز وارنلر اولیالر دستگیر مزدر قیرلمغله بتمز بریمز اکسیلور ایسه بیکمز تورر یوللو لافلردن صکره فلان اوغلی فلان اورته‌مزه «کینك» براقدی واوجاغمزه دخوله طالب اولدی بزده اوجاغ عار‌ه‌نك اصولی اوزره یدینه اشبو صفه تذکره‌سنی ویردك دیه یازیلی ایدی . یدلرنده‌کی کاغد پارچه‌سندن ماعدا عسکرلکه نسبتی اولمیان بو صفه‌لیلر اوجاغك اك بالاپرواز غیرتکشلری اولوب قزغان قالقدقده اك بیوك تهالك بونلرده کوریلور ویکیچریلر حقنده سوز سویلیانلره درحال تشهیر سلاح ایلرلر ایدی . تصحیح بدرگاه معامله‌سی بونلر حقنده دخی بعضاً اجرا اولنور ایدی . ایوبی کتوبی تفریقدن عاجز ووظائف دینیه وعسکریه‌دن بیخبر اولان بویله جاهل حایته‌لری لوازم بکتاشیه‌دندر دیو برده ایچکی‌یه آلیشدیریکز وعسکرلك ملابسه‌سیله باشلرینی‌ده بوش براقکز یایه‌جقلری آزغینلغی قولایجه تصور ایدرسکز .

سفره چیقلدقده اورته دفترلری اسامی ایله طولو اولدیغی حالده قپولیلر ومفتخوارلر ومعلول واختیارلر کلمدکلرندن نفرات موجوده نصف وبعضاً ثلث راده‌سنی آنجق طوتار ایدی . مثلا اون بیك اوجاقلی ایله حرکت ایدن برقوماندان یوقلمه‌ده درت بش بیکدن زیاده موجود بولمق نادر الامثال ایدی . بو حالی بتون ضابطان بیلدیکی حالده یاقورقولرندن ویایولسزلغه کندولرینکده اشترا کندن طولایی سس چیقارمزلر وشاید سویلننلر اولورسه ایجابنه باقیویررلر ایدی .

قپو قولی طائفه‌سنك سواری طاقمی‌که اولجه ابناء سپاهیان ومؤخراً آلتی بلوك خلقی [١] عنوانیله معروف ایدی استانبولده سواری قشله‌سی بولنمامقدن ناشی بونلر آت بسله‌مك خصوصنده موجب سهولت اولمق فکریله پایتخته قریب ادرنه وبروسه ولایتلرنده متفرق صورتده اقامت ایلرلر ومواجب چیقدقجه استانبوله کلوب علوفه‌لرینی آله‌رق ینه قریه‌لرینه عودت ایدرلر ایدی . ضابط معیتنده وقشله‌ده یاشامادقلرندن پك چابوق دائرهٔ ادب واطاعتدن خروج ایدوب علوفه اخذی مناسبتیله استانبولده خانلرده کچیردکلری برقاچ کون ایچنده ایتمدکلری

---

[١] آلتی بلوك بروجه آتی ایدی : (١) سپاه ، (٢) سلحدار ، (٣) علوفجیان یمین ، (٤) علوفجیان یسار ، (٥) غربای یمین ، (٦) غربای یسار . بونلرك ایکیسنه باش وایکیسنه اورته وایکیسنه آشاغی بلوکلر دینلدیکی کبی سپاه بلوکنه قیرمزی بیراق وسلحدار بلوکنه صاری بیراق واورته وآشاغی بلوکلره دخی آلاجه بیراق تعبیری دخی مستعمل ایدی .

وقوعات قالمز ایدی . بو « پوسکوللو بلالر » شقاوتده یکیچریلره طاش چیقاردقلرندن ابتدا سلطان مراد خان رابعدن وثانیاً کوپریلی محمد پاشادن یدکلری ضربهٔ تأدیب اوزرینه جمعیتلری کیده‌رك پریشان ووقعهٔ خیریه‌یه قدر اوجاقلری رسماً الغا اولنمدیسه‌ده هیچ کیمسه عندنده قدر واعتبارلری قالمیه‌رق انداختهٔ کوشهٔ نسیان اولدی .

وقتیله صنوف عسکریه‌مزك بربیوك قسمیده تیمارلولر ایدی «نتایج الوقوعات»ده تفصیلاتی کوریله‌جکی اوزره اصحاب تیمار ومعیتلرنده‌کی جبه‌لو سپاهیلری یالکز وقت سفرده اردوی همایونه التحاق ایدر بر نوع عساکر ردیفه ایسه‌ده وقت حضرده دخی عائدات اوله‌رق اراضی ویرکولرینی تحصیل ایله امور وخصوصلرینه صرف ایدرلر یعنی دائما خزینهٔ دولتدن کندولرینه وحیوانلرینه معاش وتعیینات ویریلور ایدی وتشکیلاتلری بر طاقم حکمیات عسکریه‌یه مبنی اولدیغندن عهد سلیمان خان قانونیده بونلردن یوز قرق بیك مکمل سواری هر زمان سفره مهیا طورر ایدی . سوء استعمالاتدن بونلر دخی وارسته ومصون قالمدیغندن کیده‌رك قوت وانتظاملری قیریله قیریله بیك ایکیوز تاریخلرینه طوغری مقدارلری کندولری وحیوانلری آج ولاغر بر قاچ بیك ضعفایه تنزل ایتمشدی .

بربیان بالا عساکر منتظمه وموظفه‌نك عدم کفایتی اوزرینه محاربه ظهورنده سکبان ، لوند ، صاریجه ، میریلو ، دال قلیچ کبی اسملرله باشیبوزوق طوائفی اردوی همایونه التحاق ایلر ایدی . « ایپدن قوشاق تحته‌دن بیچاق » ایله طورناجی باشیلرك داوول سسلرینه قاپیله‌رق بیراغی آلتنه طوپلانان بو نابکارلر ایشسز قالدقلری زمان ظلم وجور ایله بیچاره اهالیٔ قرا صرتندن چکندکلری مثللو اردویه ورودلرنده فتنه وشقاوت مایه‌سنی صالوب محاربه‌لرده سلاح آتمه‌دن «بره یولداشلر موسقوفلك آتشنه طیانلمز ذاتاً پاشالرکزکی دانیشیقلی دوکوش ! بزی دشمنه صاتمشلر نه طوریپورسکز » ما آلنده سوزلرله ارتکاب عار فرار ایدرلر وبعضاً خیمه‌کاهی بیله اوروب کذرکاهلرنده‌کی قری وقصباتی چاپوله مشغول اولورلر ایدی .

۱۱۸۲ و ۱۲۰۱ سفرلرنده حکومت سنیه هر موقعه قوت دشمنك ایکی اوچ مثلنی جمع وتحشید ایلدیکی حالده بویله حشراتك ثباتسزلغی وادبسزلکی یوزندن هزائم متتابعه‌یه اوغرانیلوب هله قرتال وبوزه بوزغونلری اردوی عثمانینك ناموسنی لکه‌دار ایتمشدی . بوطرز وتربیه‌ده عسکر نه قدر چوق اولورسه اولسون بر ایشه

يراميوب بالعكس انكل ومضر غلبه‌لك اولمقدن بشـقه بر كار وهنرلرى يوقدى . بونلره باقه‌رق كوتو يكيچريلر زمزم ايله ييقانمش صاييلور ايدى . (فاعتبروا ....)

براز يوز آغاردان عسكرمز طوپجى صنفى ايدى .

اردوى عثمانى بو حالده ايكن اوروپا دولتلرى امور عسـكريه‌لرينى تنظيم وفنون وتعليمات بريه وبحريه‌ده ترقى واسلحهٔ ناريه‌يى اصلاح ايتمشلر ايدى . شعبات حكومتك كافه‌سى ادارهٔ عسـكريه ايله همحـال وطريق ملكيه وعلميه‌نك قوانين قديمه واصول قويمه‌سى منسوخيتده نظامات عسـكريه ايله متحد المآل ايسـه‌ده يوقاروده ذكرى كچديكى وجهله اصلاحات عسكريه مستعجل وجمله‌يه فائق اولديغندن سلطان سليم خان ثالث الك زياده او جهته عطف اهتمام ايلمشدى .

اصلاحات عسـكريه سوزلرى رجال دولت ميانده دوران ايلدكجه يكيچريلر « بز دستى‌يه قورشون آتار وكچه‌يه قليچ چالارز بز تعليم ايستميوز » نغمه‌لرينى ترنمه باشـلادقلرندن فتنه قوپارملرندن احترازاً نظام جديدك ابتداى تشـكيلنده التزام احتياط اولنه‌رق قشله‌لرى بيله استانبول خارجنده اسكدار ولوند چفتلكى سمتلرنده انشا وعددلرينك يواش يواش تزييدينه وولاياتده دخى آهسـته آهسـته تعميمنه اعتنا ايدلمشدى واون اون ايكى سنه امكدن صكره دولت اونيفورمه‌لى وتعليملى وضابطلرينه اطاعتلى بر عسكره مالك اولوب ادب وتربيه‌لرى وانضباط وانتظاملرى من كل الوجوه جالب ممنونيت برحالده كوزيليور ايدى. لكن يكيچريلر ويكيچرى نامى آلتنده بادهوا علوفه آلان قپولى ومفتخوار كروهى وآنلرك همپـا وغير تكشلرى وعلى العموم تعصب خشك اصحابى اسـباب عديده‌دن ناشى نظام جديده خصـومت ايليورلر ايدى. يكيچرى حشراتنك تعليمى بر كلفت زائده عد ايتمسى، ضمننده بديدار اولان قيد انضباط قورقوسندن ايدى . مفته كچينان يادكارلر نظامات عسكريه توثيق اولنورسه محقق اولان زوال منفعتلرندن انديشـه‌ناك ايدى . تعليم « فرنك ايجادى » اولديغندن قبا صـوفيلر ميانده دشمنى چوق ايدى . كوره‌نكه واعتيادات قديمه‌يه صورتا باغلى اولان عوام ناس بويله آلافرانغه بدعتكردن متحاشى ايدى . حتى او دورده « من تشـبه بقوم فهو منهم » حديث شريفنى [۱] حرف

[۱] حديث شريفك مآل عاليسى « بر قوم وجماعته بكـزه‌مكه اوزه‌نلر او قومدندر » اولمقله اصول جديده اوزره تعليم عسكرى فرنك اختراعى اولديغى اجلدن تعليم طرفدارلغيله كفرى توأم طوتانلر اولمشدى حالبوكه حديث شريفك حسناته ترغيب مقامنده وارد اولديغى اهلى عندنده معلومدر .

بیلمیان قره جاهللر بیله بللهیوب جوامع شریفهده بعض واعظ افندیلر نظام جدید طرفدارانی تکفیره قدر کیدرلر ایدی .

قوهٔ حاکمه

بناءً علیه بو شکایت وعداوت عامهیه قارشو اجراآت جدیدهیی یوروتمك ایچون حکومت عزم وبطش ایله حرکت وسلطان مراد رابعك وکوپریلی محمد پاشانك سیاستنی تطبیق ایتمك لازم کلوب حالبوکه سلطان سلیم خان حضرتلری بر شهریار ملك خصال اولدیغی کبی مدبران دولت وامنای سلطنت میاننده مروج تجددات اولانلر چلبی منشلی نازك ذوات ایدی . قپودان دریا کوچك حسین پاشانك اشتهار هیبتندن مشتکیلر ومنافقلر خوف اوزره ایکن مشار الیهك ١٢١٨ ده وفاتی افکار عتیقهنك غلبهسنه قوهٔ حائله براقامشدی .

برده عاصم تاریخنك مطالعهسندن مستبان اولهجغی اوزره پادشاه حضرتلرینك مصالح دولتجه مؤتمن ومستشاری وامور ذاتیهسنجه محرم اسراری اولان ابراهیم کتخدا (کتخدای رکاب عالی ابراهیم نسیم افندی) وکیزلی ستمه حاجی ابراهیم افندی وسر کاتبی احمد افندی ومابینجی کور احمد بك کبی ذاتلر فطین وکار آشنا ولین الجانب اولملقله برابر حزم واحتیاطه رعایتسزلکلرندن طولایی لسانه کلمشلر ایدی . هر بری دائرهٔ مدبدبه ترتیب ایدوب وقوناقلری ویالیلری هر کیجه بزمگاه عیش وطرب اولوب وسفرای اجنبیه ایله الفتلری حسبیله ایاقلی سفرهده طعام وچتال بچاق استعمال ایتمك کبی حوصلهٔ زمانه صیغمیان شیلری اعتیاد ایلیوب محرومیتله داغزدهٔ درون اولان حسودلر بو رفتاری سلفده داماد ابراهیم پاشانك عصر سفیهانهسنه تشبیه ایله سرمایهٔ طعن ودشنام ایلرلر ایدی وبو نشئهنك خماری وخیم کورینیور همان الله دین ودولتی محافظه ایتسون مثللو سوزلری ورد زبان ایتمشلر ایدی . نظام جدید ایچون احداث وتدارك اولنان واردات جدیده واختیار

عدو کینه ور

اولنان مصارف زائدهنك حسابات وادارهسی ذوات مشار الیهمك اللرنده اولدیغندن والده کتخداسی یوسف اغا وسابق الذکر ابراهیم کتخدانك منبعی مشکوك اولان مال وثروتلری وحد معروفی تجاوز ایدن سفاهتلری کوزه باتماق قابل اولمیوب [١] عدو کینهورلری « آی اوغل بو نظام جدید چالوب چیرپمق وزنکین اولمق

[١] ابراهیم کتخدادن بری بر آت طلب ایلدکده طاولامده طوپی قرق چفت حیوانم قالدی بابام مزاردن چیقسه کیمسهیه بر دانه ویرهمم دیدیکی مرویدر . ینه ابراهیم کتخدا حقنده عاصم افندی دیرکه انکلیز دونماسی استانبول پیشکاهنه کلدیکی وقت بتون عالم مدافعهٔ بلده ایشلرینه مجذوبکن ایکن کتخدا وعونهسی «دمتك» ایله وموسیقی مشقیله مشغول ایمش.

بزمگاه عیش وطرب داغزدهٔ درون

نیزنك فرنكی

ایچون قورولمش برشعبده، بر نیزك فرنكیدر. بس! » دیو التهاب زخم غیظه مروحه جنبان اولورلر ایدی .

مركز سلطنت بویله سبكمغزان بی اذعان ومنفعتپرست حقودان ایله مالی اولدیغی كبی طشره‌لر سراپا عرف واستبداده آلیشمش متغلبه واعیان النده ایدی. اصلاحات، مدیران ملك وملتی احكام شریعت وقانون معدلت دائره‌سنه دعوت ایلیه‌جكی وحركات ومعاملات اعتسافكارانه‌لرینه نهایت ویره‌جكی جهتله مقدمه‌سی اولان نظام جدید هیچ ایشلرینه كلیوب ادرنه وقعه‌سنده (١٢٢١) بغض واحتراص لئیمانه‌لرینی بتون قوت ورداءتیله كوسترمشلر واركان حكومتك بو وقعه‌ده تردد وجبانتی شقاوت پیشه‌لرك جرأت وتمردینی آرتدیرمشدی ونجدده ظهور ایدن وهابیلرك خطهٔ حجازیه‌یه وحرمین محترمینه تسلطی و ١٢٢١ سنه‌سندن اعتباراً طریق حجی قپاتمسی علما زی ورسومنده بولنان وبین الناس نافذ الكلم اولان خواجه تاصلاقلری ومتسیدلر طرفندن انقطاع توفیقات ربانیه‌یه اشارت كبی تلقی واشاعه ایدیلیور ایدی. افكار عمومیه تلقینات سخیفه‌دن ناشی تأسیسات وتشكیلات جدیده‌یی مغایر شرع عد ایلیه‌رك تهییج ایلكده وآفاق شئون سحاب شئوم ایله قرارمقده اولوب حكومتك هر زماندن زیاده قوته محتاج اولدیغی بو دملرده اغا ابراهیم پاشا اردو ایله روسیه سفرینه كیتمش واستانبول بوش براقلمش ودها فناسی ركاب قائممقاملغی كوسه موسی پاشا نام مفسد ریاكاره توجیه وزمام امور دست شیطنت پیوستنه تودیع ایدلمش وشیخ الاسلام طوپال عطاء الله افندی جریان عوامپرستانه‌یه هوادار بولنمشدی .

فساد فورتنه‌سی قره دكز بوغازنده قوپدی طابیه‌لر یماقلری قباقجی مصطفی اسمنده بر كشتنی‌یی باش ایدینه‌رك بز نظام جدید ایستمیوز بز شریعت ایسترز دعواسیله قیام ایلدیلر بوغاز ایچی تپه‌لرنده خیمه نشین اولان نظام جدیددن بر قاچ بلوك سوقیله حقلرندن كلنمك پك قولای ایدی . بر طرفدن ابراهیم كتخدانك وسائر مقربان سلطنتك غفلتی ودیكر طرفدن كوسه موسی پاشانك صورت حقدن كورینه‌رك ایكی یوزلی پولتیقه استعمالی وبونلره منضم اولان صفوت وشفقت پادشاهی نائرهٔ فتنه‌نك توسع دائرهٔ سرایتنه میدان ویرمكله ایكی كون صكره یكیچریلر دخی قزغان قالدیروب ودیكر اوجاقلر افرادی ات میداننده آنلره التحاق ایدوب اختلال عسكری بر شكل مخوف كسب ایلدی . طوائف باغیه‌نك مطلوبی

وسائط اختلاط

وجهله نظام جدیدك لغوی منادیلر واسطه‌سیله طرف طرف اعلان وابراهیم کتخدا وامثالی طرفداران تجددات شقاوته قربان ایدلدیسه‌ده ینه کافی کلمیوب حادثهٔ هائله سلطان سلیم خان ثالثك خلعی ایله (٢١ ربیع الاول ١٢٢٢ و ٢٩ مایس ١٨٠٧) نتیجه‌لندی .

حسب العهود

ربیع الاول ١٢٢٢ حادثه‌سی فکر ارتجاعك افکار جدیده اوزرینه غلبهٔ کامله‌سنی منتج اوله‌رق جلوس مصطفی خان رابع آننده دور سابقده نیجه زحمت وهمتلرله وجوده کتیریلان اصلاحات وفوائد کلیاً الغا وامحا واسکی حمام اسکی طاس قاعدهٔ سقیمه‌سنه تمامیله عودت قلندی . اوتاریخلرده ملل سائره اصلاحات مطالبه‌سیله حکومتلرینی تضییق وبیحضور ایلدکاری حالده بزده بونك عکسی جاری اولمسنك وصنوف ملت عثمانیه اسکی یولسزلقلری ادامه‌ده یکزبان عناد بولنمسنك علل واسبابی نه‌در ؟ انقلاب کبیرك قطرات زلالی ممالك عثمانیه‌یه فیض رس اولمدیمی؟ بورالرینی بر کره کوزدن کچیرمك اقتضا ایلیور .

ممالك عثمانیه اوروپانك بر اوجنده ومراکز مدنیتدن مهجرا بر موقعده‌در . او وقتلرده اجانب ایله مناسباتمز هیچ حکمنده ایدی . واقعا غلطه‌ده برقاچ فرنك تجار مغازه‌سی وار ایدی وبر چوق سفائن اجنبیه اشیا وامتعه نقلی ایچون استانبول لیماننه کلوب کیدر ایدی . فقط آنلرله مناسباتمز معاملهٔ اخذ واعطایه منحصر وبشقه‌کونا وسائط اختلاط مفقود ایدی [١] آره‌لرنده براختلاف ودعوی تحدث ایتسه حسب العهود قونسولاتولری نزدنده رؤیت اولنوب محکمه‌لرمزه بیله مراجعت ایتمزلر ایدی بزدن دیار افرنجه کیدن یوق کبی ایدی . اوروپا دولتلری نزدنده «مقیم» ایلچیلرمز بولنمدیغی کبی لسان اجنبی تحصیلی رجال دولت ایچون دخی دشوار ایدی چونکه فارسی اوقویانلر بیله دینك یاریسی کیتمکله مظنون ایدی . بوندن ناشی انقلاب کبیرك مملکتمزده تأثیری اولمدی . تاریخ جودتده مذکور اولدیغی اوزره غلطه وبك اوغلی سمتنده ساکن فرانسز تبعه‌سی شبانی انقلابك آزغینلق ایامنده حریت قوقارده‌لری طاقنه‌رق وباشلرینه عجیب الاشکال «بالدیری چپلاق» قالپاقلری کییه‌رك سفارتخانه‌یه طوپلانوب حریت شرقیلری سویلدکاری وعظیم شماته ایتدکاری دیکر ایلچیلری قوشقولاندردیغندن بو احوال نابجانك

[١] اعوام قدیمه‌ده دکل زمانمزده بیله بك اوغلنده اون سنه‌دن زیاده اقامت ایلدکاری حالده بر کره استانبول ویا اسکدار جهتنه کچمامش بر انکلیز ایله براسپانیولی فقیر طانیمشم.

منبی ضمننده وقوعبولان مراجعتلرینه رئیس افندی « کیمسه‌یه ضرری اولمدقدن صکره ایسترلر ایســه باشلرینه سبزوات کوفه‌سی کیسونلرده حورا تپسونلر » دیو جواب ویرمشدی . بوفقره‌یی نقل ایتمکدن مقصدمز فرانسه‌ده نه اولوب بیتدیکنه واولوب بیتن شیلرك نره‌یه طوقونه‌جغنه خارجیه ناظرمزك وقوفسزلغنی آکلاتمقدر.

ثانیاً انقلاب کبیر مدید ومؤثر تهیات فکریه‌نك محصولیدر ؛ عمرلرینی منفالرده کچیرمش وولتر کبی ژان ژاق روسو کبی ارباب قلم تقلیب اموره زمینی حاضرلامشدر. بزده‌کی محصـولات قلمیه یك اسـلوب اولان دواوین ایله طرز معلومده کتب تواریخ اولوب مؤلفلرك اظهـار هنره انهماك کندن طولایی اثرلرینك مطـالعه‌سی خواصه مخصوص اوله کلمشـدر . لهذا تقلبات اداریه واجتماعیه وترقیات فنیه‌نك لزومنی ادراك وتقدیره خادم اوله‌جق شعلهٔ استعداد ملتمزده هنوز اویانمامش ایدی.

بو اسباب ظاهره‌یه جمله‌دن اقوی برسبب دهامنضمدرکه اوده شریعت اسلامیه‌در. انکلیزلر وصکره فرانسزلر وانلره تقلیداً سائر ملتلر نه ایچون مشروطیت ایستیورلرایدی ؟ وبیك اوچیوز ییلدنبرو حکما وعقلاء اسلامیه‌دن هیچ کمسه نیچون حاکمیت ملیه نظریه‌سنی اورته‌یه قویمدی ؟ بو بابده‌ده برقاچ سوز سویلیه‌لم : ممالك اسلامیه‌ده قانون شریعت حکمفرما اولدیغنه وانك احکام وسیعه‌سی برهیئت اجتماعیه‌نك اداری وسـیاسی ، داخلی وخارجی هر نوع احتیاجنی شـامل ومتکفل بولندیغنه بنـاءً حاکمیته دیکر براساس ومنشأ آرامغه لزوم یوقدر. بردولتك تشکلیله برابر قوانین اسـاسیه‌سی موجود اولدیغندن رعایا وبرایا تطبیقات عادلانه‌سـنه منتظر اولور. فالا او دولت بقـا بوله‌مز یرینی بشقه‌سـنه قاپدیرر . حکومتلرك انقراض وتوالیسی اسـاسه طوقونمیوب مقام حکمداریده سـلاله‌لرك دکیشـمه‌سندن عبارتدر. ملیت رقابتلری « المؤمنون اخوة » حکم متینی قارشوسنده طبیعتیله زائل اولمشـدر وبو سببه مبنی تاریخده ایز براقان بالجمله حکومات اسلامیه زیر اداره‌سنـده‌کی مملکته ویا ملته نسبت اولنمیوب مؤسسلرینك نام وعنوانلریله یاد قلنمشدر : دولت عباسیه، دولت سـلجوقیه، دولت عثمانیه کبی . ایشـته بو مطالعاته مبنیـدرکه ابن خلدون دولتلره دخی عمر سیاسی تعیننه قدر اجالهٔ تصور ایتمشدر . هر هانکی برقطعه‌نك تاریخنه احالهٔ نظر اولنسه عینی حالك عینی صورتله تجلیاتی مشاهده اولنور . مثلا خطهٔ مصریه ظهور اسلامدنبرو طقوز اون سلالهٔ حکومتك تعاقبنی کورمشدر [١].

[١] خلفای راشدیندن صکره امویلر، عباسیلر، طولونیلر، اخشیدیلر، فاطمیلر، ایوبیلر، ممالیك بحریه، ممالیك چراکسه، عثمانیلر صره‌سیله بو قطعه‌یه صاحب اولمشلردر .

هر بری احکام شرع شریفه تمسك ایله باشلایوب واویولده دوام ایتدکجه ذی‌قدرت بولنوب دفع اعدایه، اعمار بلاده، ترفیه رعایایه موفق اولمش فقط سلاله‌لرك افراد واپسینی برمقتضای طبع بشر هوا وهوسه واسرافاته طالوب ومخافة اللهدن ذهول ایله مصالح عباده وامر جهاده بالذات اعتنا ایتمیوب صاحبلرینه کوره اشن وزرا وحکام وعمال ایسه کریوهٔ عرف واعتسافه صاپدقده وتبعه نعمت عدالتدن واحقاق حقدن محروم اولدقده او سلاله ناچار انقراضه اوغرایه‌رق عدالت وسیاستیله مشتهر برسلالهٔ دیکر جانشینی اولمشدر. سلالهٔ ملوکك تبدلندن طولانی اهالی متضرر وحسیات مایه‌سنده اصلا متأثر اولمامشدر. عدالتی آمر وحریت شخصیه‌یی تماماً ضامن وبین الافراد اخوت صحیحه‌یی مؤسس ومساوات تامه اوزرینه مبنی اولان وحقوق عادی ترجیح وتأمین واصول وفروعده جمعیتك بقا واعتلاسنی تضمن ایلیان بویله بر قانون جلیل وجمیل موجود وبلا استثنا ملوك وامرا وعلما آکا خادم اولدقجه خلق تابع اولدیغی حکومتدن آنجق آنك مرعیت احکامنی متمنی اولمش ویکیدن یکی‌یه احکام وقوانینه هیچ لزوم کورمامشدر.

اما اوروپاده بوکا مماثل احکام وتشکیلات یوغیدی. هرملت وهرمملکت وبلکه هر ولایت آیرو آیرو نظامات وتعاملاته تابع ایدی. امتیازلر صنوف عالیهٔ ملتی عدم مسئولیته طوغری کوتورمشیدی. ملتلرك یکدیکریله خصومتی، محاربانك وحشتی، اصحاب دولتك اعتسافاتی، صنف ثالثك اسارته یقین قیود آلتنده امرار حیاتی بنی آدمك شرف ومزیت ازلیه‌سنی وحقوق طبیعیه‌سنی پایمال ایلدیکندن ارباب الباب بو بلیات عارضیه‌نك دفعی چاره‌لرینی دوشونه دوشونه اصول مشروطیتده قرار قیلمشلردر.

سلطان مصطفی خان رابعك اون درت بچق ماه قدر سورن عهد سلطنتی تاریخمزك اك مذبذب زمانلرندندر. پایتختده اوجاق زوربالری جزئی کلی کافهٔ امور دولته مستولی ونفوذ سلطنت همان مفقود ایدی. طونه بوینده بولنان اردونك حالی دخی شایان امنیت اولمیوب قول اغاسی پهلوان اغا کمی آزی‌یه آلمش وبرشقیٔ مجسم کسیلمشیدی. افلاق یقه‌سنده روس لشکریله برقاچ مصادمه وقوعنی متعاقب بروطرفده برنجی ناپلیون ایله برنجی علکساندر تیلسیت معاهده‌سنی عقد ایتملریله (٨ تموز ١٨٠٧) نتیجه‌سنه انتظاراً روسیه ایله دولت علیه آره‌سنده دخی بر

متارکه عقد اولندی. متارکه امداده یتشمسه دارالحربدن فلاکت خبرلری ورودی اغلب احتمال ایدی.

دولت ابدمدتك احوال پرملالیله مکسـور البـال اولان معیت صدر اعظمی ارکاننده وسلطان سلیم ثالث پروردکاننده وزیر کتخداسی رفیق افندی ورئیس الکتـاب غالب افندی ومحاسـبهٔ اول رامز افنـدی ومکتوبجی تحسـین افندی وروزنامچهٔ اول بهیج افندی سلستره‌ده مشتانشین اولان اردوی همایوندن برر برر صاووشوب روسـجق اعیانی علمدار مصطفی پاشا نزدینه التجا ایتدیلر وپاشـای مشـارالیهك صلابت فطریه وقدرت عسـکریه‌سنه اعتماد ایله سـلطان سلیم ثالثك تکرار اجلاسنی بینلرنده مذاکره‌یه باشـلادیلر. تاریخ عثمانیده روسـجق یارانی تسـمیه اولنان سالف الاسـامی بش ذات حمیتسماتك نه درلو دولابلر چویره‌رك علمداری اسـتانبوله کتیردکلری تاریخ جودتده تفصیل ایدلمشـدر. آنجق طالع ناساز مرادلرینه ایردیرمیوب علمدار طوپقپو سراینه جبراً کیردیکی کون قپونك اوکنده سلطان‌سلیم شهیدك آل قانلرایچنده نعش شریفنی کورمش واو روز خانمان افروزده سـلطان مصطفی خلع اولنوب عنبر اغا وحافظ عیسی اغا نام ایکی حرم اغاسیله حرم همایون جاریه‌لرندن جوری قلفه دلالتلریله محفوظ صون‌صمدانی‌اولان سلطان محمود خان‌ثانی هنوز یکرمی‌درت یاشنده جلوس اورنك سلطنت بیورمشدر (٤ جمادی الاخره ١٢٢٣ و٢٨ تموز ١٨٠٨).

سلطان مصطفی شهزاده‌لکنده مقام سلطنته حرص عجولانه کوستروب دائره‌سی آدملری عصرسلیمیده اورته‌لغی‌قارشدیران فتنه‌کارانه‌همپا اولدقلری روایت‌اولنمقده‌در. سلطنه یاپدیغی عینیله کندی‌باشنه‌ده کلشدر. سلطان سلیم خان‌ایسه اولادی اولمدیغندن عزلتکاهنده یکانه امید عثمانیان اولان عمزاده‌سی سـلطان محموده اولاد کبی ابراز محبتله لایقلی برتربیهٔ سیاسیه ویرمکله حصر ایام ایلمش وتخت سـلطنتدن چکلدکدن صکره دخی دولتنه برخدمت جلیله ایفا ایتمشدر (رحمة الله علیه).

سلطان محمودك یوم جلوسنده مهر صدارت علمدار مصطفی پاشایه اعطا اولندی بو ذات امی وکنج اولمقله برابر جری وجسور وخلق سلیم ایله مفطور بر مرد حمیتمند اولوب سلطان سلیم مغفورك نتیجه‌لندیره‌مدیکی تنظیمات عسکریه‌یه یکیدن باشلایه‌رق ملغا نظام جدیدك یرینه «سکبان جدید» نامیله تعلیملی عـسکر ترتیبنه شروع ایلدی واعاظم اعیاندن قره عثمان اوغلی عمر اغا وجبار زاده سـلیمان بك

وسیروزی اسماعیل بك وقالیونجی مصطفی اغانی استانبوله چاغیروب بالجمله وکلا وارکان واعیان دولتدن مرکب بر مجلس کبیر عقدیله مشهور میثاقنامه‌یی تنظیم ایتدیردی . هر بری سکیزر اونر بیك عسکره واکا کوره ثروت وقدرته مالك اولان اعیان مشارالیهمك علمدارك دعوتیله استانبوله کلمسی حسب الزمان امور مهمه‌دن ایدی امنیت ایدوب کلدیلر وطرف سلطنت سنیه‌دن مظهر اکرام وانعام اولدیلر. کاغدخانه‌یه نسبتله معروف اولان اشبو میثاقنامه حقوق اساسیه‌مزه مقدمه عداولنه‌بیلیر. ایکی نقطه جالب نظر دقتدر. بری قرب سلطنتده ویرانمق دردنده بولنان سبکمغزان وکهنه پروران میثاقنامه احکامی حقوق سلطنتی تحدید ایدییور دیو پادشاه حضرتلرینی وسوسه‌یه دوشوروب ابطال احکامنی ذهن همایونه القا ایتملریدر حتی تقدیر ومکافات پادشاهی‌یه نائل اولمق امیدیله مضبطه‌ده مهرینك بالاسنه «راقم الحروف» اشارتی وضع ایدن زوواللی بکلکجی عزت بك جزای سزاره اوغرایه‌رق مقتول اولمشدر. ایکنجیسی علمدارك روم ایلیدن کتیردیکی اون بیك قدر عسکردن ماعدا سابق الذکر اعیانلرك معیت کثیره‌لری اوجاق زوربالرینی کرکی کبی سیندیردیکندن حاصل اولان سکوتدن بالاستفاده یکیچری‌یی بسبتون قالدیرمق وصنوف عسکریه‌یی کمایلیق تربیه وتنظیم ایتمك کیفیتی بین الارکان موضوع بحث اولوب بشقه زمانلرده تفوهی بیله مهلك اولان بو امر عسیرك او وقت قولایلقله تیسری مأمول ایسه‌ده «یکیچری ابی کوتو ینه دولت عسکریدر آنی لغو ایله بر توریدینك اندەمی قاله‌جغز ؟» سوزلری ایلرو سوریله‌رك سکبان جدید تشکیلاتیله اکتفا اولنمشدر .

درت آی کچمه‌دن رمضان شریفك یکرمی یدنجی کونی (١٢٢٣) علی الصباح ظهور ایدن عصیان عسکریده علمدار مصطفی پاشا بابعالیده تلف اولوب وایرتسی کونی خاقان مخلوع سلطان مصطفی دخی حرمده شمشیر قضایه اوغرایوب اوجاق حشراتی درت بش کون استانبولده ایتمدکلری رذالت وشقاوت قالمدی واهالی نصل بیرام ایتدیکنی بیله‌مدی واصلاحات طرفکیرانندن رئیس غالب افندی وکوسه کتخدا مصطفی رشید افندی [١] کبی بر ایکی احتیاطلی ذاتدن بشقه کیمسه قالمدی

---

[١] غالب افندی عاقل وحازم ومصطفی رشید افندی قورناز واحتیاطکار ذاتلر ایدی . هر سنه رمضانده جوامع شریفه‌دن بری وکلا جامی اتخاذ اولنه‌رق صلاة عصری وکلا او جامعده برلکده ادا ایتمك عادت اولدیغندن نمازدن صکره روسجق یاران وهوادارنی مقصوره‌ده طوپلانه‌رق دق ولق صحبته قویولدقلری اثناده غالب افندی آنلره قارشیوب

اشبو ۱۲۲۳ رمضانی حادثه‌سی یکیچریلرك صوك فقط غایت آزغین اختلالیدر علمدارك عجمیلکی وچرخ دولتی چویرن روسجق یارانك غفلتی حادثه‌نك اوکی آلنه‌مامسنه سبب اولمشدر. محارم اسرارك افادات اخیره‌لرینه نظراً سلطان محمود خان ثانی منافقلر سعایتیله علمداری استثقاله باشلادیغندن ایلك کونی حادثه‌یه نظر مسامحه ایله باقمش ایسه‌ده ایکنجی کونی غائله بیودیکنده برادر مهترینی فدایه مجبور اولمش وخاندان عثمانینك رکن منفردی اولمسی کندینی قورتارمشدر .

یوقارووده بیان اولندیغی وجهله تیلسیت معاهده‌سنی روسیه ایله دولت علیه آره‌سنده متارکه تعقیب ایدوب معاهدهٔ مذکوره‌نك احکامی شایع اولدقده حکومت سنیه برنجی ناپولیونك وفاسزلغنه اظهار تأثرله برابر اغیاردن خیر ومعاونت بکلمکدن ایسه باشنك چاره‌سنه کندوسی باقمق طریقنی ترجیح ایلیه‌رك روسیه‌ایله طوغریدن طوغری‌یه تسویهٔ ذات البینه تشبث ایتمش وفقط روسیه اردوکاهنه کوندریلان رئیس غالب افندی تکلیف اولنان شرائطك آغیرلغندن ناشی اوزلاشه‌میه‌رق مسئلهٔ حرب وصلح کشمکشده قالمشدی . برنجی ناپولیون دولت علیه‌یی کرکی کبی کوجندیردیکی حالده روسیه‌لوی‌ده آووده‌رق ایشی کچشدیرمك ایسته‌مشدی وبرنجی علکساندر دولت عثمانیه حقنده منویٔ ضمیرینی وحکم معاهده‌یی اجرایه تصدی ایلدکجه ناپولیون « استانبولمی ؟ استانبول سلطنت جهاندر . اصلا ! [۲] » دیه‌رك برر صورتله مانع اولمشیدی .

دولتك فرانسه‌یه انفعالندن بالاستفاده انکلتره حکومتی تقرب ایدوب وفرانسه

طوغری ایلك صفلره کیدر وبعد الصلاة تلاوت قرآن کریمه اشتغال ایدرمش . کندیلرینه دیش بیله‌ین وهیچ برطور وحرکتلرینی کوزدن قاچیرمیان مفسدلر بوحاله دقت ایلرلرمش. حادثه‌ده سوز آیاغه دوشوبده غالب افندینك قتلی دخی دوران ایلدکده علما قارشو کله‌رك « دولتده مقتدر آدم براقدیکز یارین بر ایلچی ایله مکالمه ومباحثه ایتمك لازم کلسه کیم یاپه‌جق » دیو مشار الیهی تصاحب ایدوب عصاة سپاه « ذاتاً غالب افندی آنلرله برلك دکل ایدی جامعده بیله یانلرینه کیتمز ایدی » دیه‌رك افندی‌یی باغشلامشلردر. غالب افندینك بو احتیاطنی نتایج الوقوعات صاحبی مصطفی پاشا دور اندیشلکنه اسناد ایلر ایدی.

مصطفی رشید افندی بر کرك باران دیده اولوب کرك ربیع الاول وکرك رمضان حادثه‌لرنده یقه‌یی قورتارمش ونصل قورتیلدیغی طرف محمود خانیدن سؤال بیورلدقده « افندیمزه صادق بنده یتشدیرمك ایچون بنی تخملق صاقلادیلر » جوابنی ویرمشدر.

[۲] « Constantinople, c'est l'empire du monde ! jamais ! »

جریان حسیاته فدا

علیهنه اتفاق عمومیٔ دولی‌یه سلطنت سنیه‌یی‌ده ادخال ایتمکی تصور ایلیوب اگر بو تصوره مماشات اولنسه انگلتره‌نك توسطیله روسیه مسئلهٔ معلقه‌سنك صورت حسنه‌ده فیصلپذیر اولمسی محتمل ایکن ارکان دولتمز احوال خارجیه‌یه کافیاً واقف واصابت نظر دیپلوماتیقی‌یه مالك اولمدیغندن انجامی مجهول مخاصمهٔ دوایه‌یه گیریشمکه جسارت ایده‌مدی وروسیه ایله قارشو قارشویه قوزنی پایلاشمنی گوزه آلدیره‌رق انگلتره ایله تجدید ودو مصافات ایله برابر اوچ سنه‌دنبرو سوروکنمکده اولان مسئلهٔ معهوده‌یی اعلان حرب ایله نتیجه‌لندیردی (۱۲۲۴ و ۱۸۰۹).

اشبو ۱۲۲۴ سفرنده اردولرمز ینه یوز آغارده‌مدی. دشمن بوجاق ومملکتین قطعه‌لرینی اشغال وابرائیل واسماعیلی وطونه‌نك بو طرفنده سلستره وروسجق قلاعنی استیلا واناطولی حدودنده دخی مظفریات عدیده اکتساب ایلدی واوچ سنه جنك ووغادن صکره خوتین وبندر وکلی وآقکرمان بلادینك یعنی بوجاق (بسارابیا) دیارینك روسیه‌یه ترکیله پروت صوییندن سنور کسیلمك واناطولیجه دخی حدود تعدیل اولنمق شرطلریله بکرشده معاهدهٔ صلحیه عقد اولندی (جمادی الاخره ۱۲۲۷ و ۲۸ مایس ۱۸۱۲).

حالبوکه ۱۸۱۲ اوائلنده برنجی ناپولیون روسیه سفر کبیرینه حاضرلق گوریبور ایدی دولت عثمانیه‌یه کیفیتی اخبار ایله بکرش معاهده‌سنك تأخیرینی مصرانه طلب ایلدی. دیپلوماتلرمز بو دفعه دخی صنعتلرنده مهارت گوستره‌مدیلر ومنفعت مادیه‌یی فرانسه‌یه وقتیله حاصل اولان اغبراره یعنی جریان حسیاته فدا ایتدیلر وفرانسه‌دن گله‌جك خیر اللهدن گلسون دییه‌رك مصالحه‌یی تأخیر ایتمدیلر گرچه تعجیله اسباب موجبهٔ حربیه دخی موجود وصدر اعظم وسردار اکرم لاز احمد پاشا اردوسنك خط رجعتی مقطوع وحالی خطرناك ایدی لکن روسیه‌لو تکمیل قوتنی بالمجبوریه فرانسزلرك پیش مدافعه‌سنه گوتوره‌جکندن بزم طرفدن براز تأنی اولنسه وبر مدت آیاق سورنسه پك اهون شرائط الده ایتمك محقق ایدی. حزیرانده ناپولیون نیمن نهرینی مرور ایلیور ایدی. والحاصل ۱۸۰۹ ده انگلتره‌نك و ۱۸۱۲ ده فرانسه‌نك تکلیفاتنك اهمیتنی تقدیر ایده‌مامك وعسکرمزی روس اردولریله جنگلشه‌جك حال انتظام ومکملیته هنوز قویه‌مدیغمزی گسدیره‌میوبده هر چه باد آباد غوغایه قالقشمق وخجالت مغلوبیته دوچار اولدقدن صکره تلافیٔ مافات ایچون الك گوزل فرصتی قاچیرمق رجال سیاسیه‌مزه شرف آور شیلر دگلدر.

شرف آور شیلر — خجالت مغلوبیته دوچار

شو قدركه ناپوليون دخی تيلسيت نشئه‌سنك خمار غم آلودينی چكدی دولت عثمانيه‌يی اولوقت يقه‌دن آتمسه شمدی آندن شبهه‌سز ياردم كورر وموسقوه رجعت اليمه‌سنده دوچار اولدينی اضطرابات ومشكلات اپی خفيفلشور ايدی . اولوقت رسماً فدا ايتديكی دولت عثمانيه كندی انقراضنی اوزاقدن تماشا ايتمشدر .

بكرش معاهده‌سندن ايكی سنه صكره انعقاد ايدن ويانه قونغره‌سنه (١٢٢٩ و ١٨١٤) اوروپا دولتلرندن يالكز دولت عثمانيه داخل اولمدی . او تاريخده دولتمزك احوال داخليه‌سنه وقونغره‌جه نصل تلقی اولنديغنه وبعده سياسيات خارجيه‌سنه دائر بر قاچ سوز سويليه‌لم :

سلطان سليمك اهتمامات عسكريه‌سی هباء منثور اولمش وعلمدار مصطفی پاشانك سكبان جديد ناميله احياسنه تشبث ايتديكی عساكر منتظمه حادثهٔ معلومه‌ده نظام جديدك يانته كيتمش اولمغله اردومز اعتماد اولنور ويوزينه باقيلير متاع دكل ايدی . نتكيم ١٢٢٤ سفريله‌ده ثابت اولدی .

عدليه‌مز پك غريب بر حالده ايدی . طريق علميه‌ده زادكاندن قطع نظر راست كلانه رؤس ويرلمك عادت اولوب « قدوة العلماء المحققين » خطابيله رؤس آلانلر ايچنده اوقومق يازمق بيلميانلر نادر دكل ايدی . روملردن آلديغمز بو ميراث يدی عادتنه رأس طريق علميه‌ده بولنان مشايخ الاسلامك نصل مماشات ايده كلدكلرينی عقل سليم طوغريسی احاطه ايده‌ميور . دها فناسی بو قدوه‌لر صره‌لری كلدكجه بالفعل ضبط مناصب قضا ايدوب عدم كفايتلری محقق اولمغله علی طريق النيابه ايفای وظيفه ايتديرلمكه مجبوريت الويردی . توقيت ومناوبه اصولی [١] دخی هيئت قضاتك ضعفنه بادی ايدی . احقاق حقوق مسئله‌سی‌كه حكومت ايچون اهم وظائف رعيت پروريدر تبعه‌نك وصكره‌لری اجانبك‌ده شكايات مؤثره‌سنی دعوت ايليور ايدی .

افرادك مال وجانی وحريت شخصيه‌سی تحت امنيتده اولميوب بلا محاكمه قتل وحبس وتجريم نفوس سيئه‌لری دوام ايتمكده ايدی . خزينه‌نك استطاعتی درجهٔ كفايه‌ده دكل ايدی .

---

[١] بواصولك بدايت احداثی حقنده روايت ايدرلركه وقتيله علمای اعلام امام اعظمه اقتفاءً خدمت تدريسی باركران قضايه ترجيح ايليوب پك ابرام اولندقلری حالده موقت بر مدت ايچون قبوله راضی اولمشلر واكمال مدت معينه‌ده ينه درسلرينه عودت ايتمشلردر . آنلرك استغناسيله متأخرينك انهماكی اسبابی وارستهٔ قيد ايضاحدر .

اهم وظائف رعيت پروری در

احوال ولایاته کلنجه : من القدیم ادارهٔ ممالکده توسیع مأذونیت اصولی مرعی اولوب والیلر نظامات موجوده ومعینه‌یه تطبیقاً تمشیت مصالح ملك ورعیت ایدرلرسه‌ده باشاری مرکزه قویا باغلی ایدی . جزئی قباحتلری وقوعنده عزل وتبدیل وتأدیب اولنورلر ایدی . اون اوچنجی قرن هجرینك بدایتنده بو ارتباط مرکزی کرکی کبی کوشه‌یوب قضالره وارنجیه قدر مملکتك کافهٔ نقاطنده توره‌یان اعیانلر اوامر حکومتی کایلیغی صایمدقلری مثللو ولایات بعیده والیلری اوزرینه‌ده اجرای نفوذ اولنه‌میور ایدی مصرده محمد علی پاشا وبغدادده سلیمان پاشا ویانیه‌ده تپه‌دلنلی علی پاشا نوعما استقلاله مالك ایدی . کردستان وغرب اوجاقلری امرای متغلبه النده اولوب وبوسنه وشمالی ارناوودلق قطعه‌لری محتاج اصلاح بولنوب وهابی غائله‌سی خدمت حرمین محترمین ایله معزز اولان مقام سلطنت عثمانیه‌نك صیتنه طوقونیور ایدی. تبعهٔ غیر مسلمه‌دن روم ایلیده بولنانلر دولتدن تبرید قلنوب مملکتین وصربستان وقره طاغ اهالیسی وموره رعایاسی ملیت غیرتنه دوشمشلر ایدی . بلغارلرده حاضرلنیور وارمنیلره مثال کوستریور ایدی والحاصل اجزاء وطن مرکزه قیود قویه ایله مربوط اولیوب برمدت دها اهمال وامهال اولنورسه طاغلمق تهلکه‌سی وارد ایدی سوزك طوغریسی امارات انحطاط، جلی وآشکار ایدی. دول اجنبیه نظرنده بالاده سرداولنان احوال عمومیهٔ دولت مکشوف ومعلوم اوله‌رق روسیه چاری برنجی علکساندر زمان تفتتی پك قریب کورمکده واستانبولی بمسه‌مکده وجده‌سی قترینه‌نك پولیتیقه‌سنه کرمیت ویرمکده ایدی . موازنهٔ دولیه‌یی التزام ایدن حکومات سائره ایسه روسیه‌لونك تصورات عظیمه‌سندن اورکمکده ودولت عثمانیه‌نك اقداری منفعتلری مقتضیاتندن اولمغله اولیای امورمزه نصایح واخطارات خیرخواهانه‌یی اسیرکه‌مامکله برابر موقع سیاسیمزی وقایه‌یه وسائط دیپلوماتیقیه ایله‌ده چالشمقده ایدی . دولتك بلنی طوغرلتمق بیوك همتلره متوقف اولوب اوده پادشاه زمانك کیاست وحمیتندن منتظر ایدی .

ویانه قونغره‌سنده پرنس مترنیخ دولت عثمانیه‌نك استقلالیت وتمامیت ملکیه‌سنی رسماً تصدیق دولی آلتنه آلدیرمنی جانه منت بیلوب ولورد قاستلریغك مظاهرتندن تماماً امین اولوب فقط بویله بر تکلیف اورته‌یه قونسه مخالفتی محقق اولان برنجی علکساندر طرفندن بالمقابله اسپانیا قرالنه مستعمرات سابقه‌سنك اعاده‌سی تکلیف ایدیله‌جکی استشمام قلندیغنه وبوده انکلتره‌نك هیچ ایشنه کلمیه‌جکنه مبنی بحثی

اویاندرمغه جسارت اولنه‌مدی وبرده رجال دولت علیه بو نوع مباحثك مجالس سیاسیه‌ده کذران اولمسندن خوشلانمیوب مداخلهٔ اجنبیه‌یه قپو آچیلمسندن بحق قوجونیور ایدی . ایشته بوندن طولایی قونغره‌ده شرق مسئله‌سی آتی‌یه تعلیقاً مسکوت عنه براقلدی .

برنجی عالکساندر واترلو مظفریتندن وپاریسی دفعهٔ ثانیه‌ده اشغالندن صکره غروری زیاده‌لشه‌رك اعلان ایتدیردیکی اتفاق مقدس عهدنامه‌سنده‌کی ملت نصارایه عائد سوزلر وهلهٔ نره‌یه منعطف اولمق لازمکلدیکی آشکار ایدی . حتی تحتنده مستتر اولان معنی براهل صلیب دعوتنه‌می ویادولت اسلامیه‌نك حقوق عمومیه‌دن اخراجنه‌می دلالت ایلیور یولنده لوندره وویانه قابینه‌لرندن واقع اولان استیضاحمزه مذکور قابینه‌لرك ویردیکی جواب آغزلرندن دوکیلیور کبی ایدی .

برنجی علکساندر کرك ناپولیون ایله محاربه وکرك قونغره‌ده احراز ایلدیکی موفقیت وشهرت اوزرینه شرق پولیتیقه‌سنه براستقامت ویره‌رك بکرش معاهده‌سیله پروت حدودینی وطونه آغزینی الده ایتدکدن صکره بالقان یارم آطه‌سنده توسیع فتوحات ایتمکه امکان قالمدیغندن اولا مملکتین وصربستان وقره طاغ وموره‌ده ساکن تبعهٔ غیر مسلمهٔ عثمانیه‌یی تحریك وتحریض ایله (بلغارلری قرق اللی سنه صکره تصاحبه باشلامشدر) آنلره استقلاله طوغری یول آلدیرمق وبویله‌جه مملکتمزك اقسام مهمه‌سنی جسم دولتدن آییره‌رق عضولرینی برر برر اکسیلتمك وحتی قینارجی معاهده‌سنك یدنجی ماده‌سنی ایستدیکی کبی تفسیرایله تبعهٔ خرستیانیه‌یی صحابته آچیقدن آچیغه ادعای صلاحیت ایلیه‌رك جانلرینی دنیا وآخرتده دست.... دن قورتارمقله مأجور وشرق اورتودوقس کایساسنه (شعبات مختلفه‌سیله برابر) حامی اولمق . ثانیاً قوهٔ بحریه‌سنك تزییدی وسواحلده ترسانه وتجارت بندرلری کشادیله قره دکزده طرح مبانیٔ سطوت ایلمك وبوکافی اولمدیغندن لدی‌الحاجه بوغازلردن دونناسنی کچیره بیلمك . ثالثاً آسیا سلطنتی عهد قریبده بلا رقیب میسر اوله‌جغی جهتله سیبریا وآسیای وسطی تسخیراتنه قفقاسیه قطعاتنی علاوه ایلك . رابعاً هر نقدر اوزاق ایسه‌ده آق دکزده قره‌دکز قوهٔ بحریه‌سنه برلاحقه تشکیلی قوریله‌جق شو بنای تسلطنه بر تمل اوله‌جغندن سبته بوغازی مداخلنده بر لیمان ایدنمك [۱] صورتلرینه عطف آمال ایلمشدی .

[۱] ۱۸۱۷ ده پورماهونك ترکی حقنده اسپانیا قرالندن وعد خفی آلمشدی .

مستوجب هلاك

سرکشان امرالی

سلطنت سنيه روسيه‌نك شو آمال حريصانه‌سنه سد چكمكه مقتدر دكل ايدى لكن مسامحه وبسبتون ارخاى عنان ايتمك دخى مستوجب هلاك ايدى عزم وثباتى مسلّم اولان سلطان محمود خانه ايكى مهم خدمت توجه ايليور ايدى برى اعيان ودره بكى ومتغلبه نامنه اولان سركشان امرايى تأديب وتنكيل ايله اجزاء وطنى طاغتمه‌دن طوپلامق وقواى عموميه‌يى مركزده جمع وتوحيد ايلمك ايكنجيسيده توحيد ايديلان قواى مملكتى تنظيم وتنسيق ايليه‌رك مفاسد اجنبيه‌نك اوكنى آلمق وبونك ايچونده رعايانك شكاياتنه محل ويره‌جك سوء استعمالاتى رفع ايتمك ايدى. خاقان فردوس آشيان عمليات جراحيه اجراسيله برنجى خدمتده تماماً وايكنجى خدمتده قسماً موفق اولمشدر.

پروپاغانده نتيجه‌سى اوله‌رق ۱۸۱٤ تاريخلرينه طوغرى اتريا ناميله بر جمعيت فساديه تشكل ايتمشيدى غايهٔ مقصدى روم پاتريقخانه‌سنه تابع اولان رعاياى خرستيانيه‌يى (اولاح، بغدان، صرب وعلى العموم روم) ترك بيونديريغندن قورتارمق ايدى روم. متحيزان ورهابينى اتريايه يواش يواش ميل ايده‌رك داخل وخارجده بر چوق شعبه‌لر كشادينه واعضا وافرادك تكثيرينه همت اولنمشدى. استانبول، اوده‌سا، بكرش، سن پترسبورغ باشلى مركزلر ايدى. حكومت سنيه اتريانك مساعئ فساديه‌سنه مدت مديده مطلع اوله‌مامشدر.

۱۸۲۰ اوائلنده (۱۲۳۵) روسيه خدمتنده بولنان پرنس علكساندر ايپسيلانتى اتريايه رئيس اولوب پترسبورغدن اوده‌سايه بعده ياش وبكرشه كلدى (۱۸۲۱) بياننامه‌لرنده خلاص وفلاح دورى حلول ايتديكنى وبيوك بر قوتك (روسيه) ياردمه مهيا اولديغنى وعد ايله ملتلرى سلاحه دعوت ايليور ايدى. صرب كنزى ميلوش اوبره‌نوويچ استقلال مليى استحصال ايلكده روملرك معاونتنه افتقار ايتمكى نفسنه يديره‌مديكندن دعوته قولاق آصمدى وصغوق طوردى. افلاق وبغدان اهاليسى چفت وچبوغيله مشغول وساكن آدملر اولمغله آنلرده راحت وحضورى فدا ايتمك ايستمدى يالكز فناريلر عائله‌سنه منسوب اولان مملكتين بكلرى كتم حسيات ايده‌ميه‌رك معيتلرينى تحريك ايتديلر وعصيان براغنى قالديرديلر لكن ايپسيلانتى ايله افلاق بكى آره‌سنده نفاق ظهور ايدوب ويدين وسلستره‌دن سوق اولنان جنود همايونه قارشو ايپسيلانتى‌نك باشنه بريكمش اولان سكز اون بيك قدر اختلالجى پريشان اوليورمش وكندوسى‌ده اردله قاچمشدر.

اسائی ایله

اتريا صربستان ومملكتين خطه‌لرنده بر ايش كوره‌ميه‌جكنى اكلادى اصل مطمح نظر موره اولوب قوجه باشيلر وسركرده‌لر ومايئات وسوليوت وقلفتيلر كافهٔ جمعيته مجلوب وداخل ايسه‌لرده يانيه واليسى تپه‌دلنلى على پاشانك هيبت وسطوتى اوراجه مانع تصميمات اوليور ايدى . ديكر طرفدن ايتاليا واسپانيا وقايع اختلاليه‌سى اوزرينه اجتماع ايدن لايباخ ووه‌رونه قونغره‌لرنده پرنس مترنيخك نظريه‌لرى چار برنجى علكساندرك احوال روحيه‌سنده تبدلات حصوله كتيره‌رك وآلمانيا ولهستانك حركات احرارانه‌سندن انديشه‌لر پيدا اوله‌رق چار مشار اليه نزده اولورسه اولسون اختلال بيراقلرينى خوش كورمامكه باشلامش اولديغندن اتريا بر ايكى سنه انتريقه ياپمقله اكتفا ايدوب فعلياته جرأت ايده‌مدى .

او اثناده حكومت سنيه بر بيوك خطا ايده‌رك اتريانك اتمكنه ياغ سوردى حالت افنديك اسائتيله تپه دلنلى على پاشا فرمانلى اولدى دها فناسى تأديبنه موره واليسى خورشيد پاشا مأمور اولوب پاشاى مشار اليه موره‌ده بولنان طوائف عسكريه‌يى بالاستصحاب يانيه اوزرينه كلديكندن موره شبه جزيره‌سى عسكر وحكومتدن خالى قالدى (١٢٣٦) اختلال ايچون بوندن ايو فرصت اوله‌بيلير مى ايدى ؟ موره باشدن باشه آياقلندى اهالئ اسلاميه فوج فوج قلعه‌لره التجا ايتديلر قلعه‌لر فقدان ذخائر ومهماتدن طولايى برر برر يد اشقيايه دوشدى . چته‌لر جسور سركرده‌لرك قوماندامى آلتنده ابراز فعاليت ايلديكى كبى روم قپودانلرى قورصان شكلنده كميلر تجهيزيله جزائر بحر سفيدى طولاشه‌رق لوث شقا بحراً بتون آطه‌لره (مدلليدن ماعدا) وبراً تساليايه ومناستر طرفلرينه طوغرى سرايت ايلدى . خورشيد پاشا يانيه‌ده تپه‌دلنلى‌يى محاصره ايلكده واتا بك دولت اولان حالت افندى موره عصيانى استصغار ايدوب بو فتنه على پاشانك باشنك آلتندندر آنك ايشى بيتديكى كون فساد كندولكندن طاوسايه‌جقدر ديمكده ايدى . فقط على پاشا قتل اولندى (١٢٣٧) . صدر اعظم بندرلى على پاشا روم پطريقنى وبر قاچ متره‌پوليدى استانبولده آصديردى (١٢٣٦) . يونان فتنه‌سى ينه طاوسه‌ميور ايدى . دلى عبداه پاشا صدارتنده حالت افنديك‌ده قونيه‌ده بويونى اورولدى (١٢٣٨) ينه فائده‌سى اولمدى . حكومت سنيه يونانستانه لاينقطع عسكر كوندرمكده واطفاى شقاوته صوك درجه‌ده غيرت ايتمكده ايدى . دونماى همايون دخى بلا آرام آطه‌لرى طولاشوب ايجابى وجهله اهالى‌يى تطمين واملايه

صیحهٔ دهشتی

کلیان اشقیا طاسلاقلرینی تنکیل وتأدیب ایلیور ایدی نه چاره‌که انتظار اولنان نتیجه‌یه دسترس اولنه‌میور ایدی .

قوجه بر دولت عثمانیه بر ایالتنده ظهور ایدن اختلال ایله درت بش سنه اوغراشوب حقندن کله‌مامسی بر طاقم اسبابه محمول اولمق لازمکلور . بر کره بدایت فترتده حکومت سنیه اتریانك افسادات واجرا آتندن کلیاً بیخبر اولدیغندن غافل آولانوب موره قلاعی زاد وذخیره ومهمات حربیه‌دن خالی ایدی حتی خورشید پاشا یانیه اوزرینه عزیمتده حرمی مقر ایالت اولان طرابلیجه‌ده براقمش ایدی (مؤخراً ید اشقیایه اسیر اولمشدر) . فنارلیلره متوجه ومنتدار وچرخ ادارهٔ دولتی دوار اولان حالت افندینك تپه‌دلنلی‌یه اولان غیظ وعداوتندن کوزلرینی دومان بورویوب موره سمتنه لزومی درجه‌ده اهمیت ویرمدی وتپه دلنلینك افناسی مسئلهٔ یونانیه‌یه ترجیح ایتدی اکر افندیٔ مشارالیه « والکاظمین الغیظ . . . » سرینه مظهر اولسه وکنه مسئله‌یه امعان نظر ایتسه جاننه قصد ایتدیکی پیر جلاد تسمیری یانیه‌دن اطلاق ایتمك کافی ایدی آنك « اوکی » وصیحهٔ دهشتی بر اردویه بدل ایدی خصوصاکه خورشید پاشا حالت افندینك قتلندن اون اون بش کون صکره ازدینده فجأةً وفات ایدوب ویرینه روم‌ایلی سرعسکری نصب اولنان بوسنه والیسی جلال پاشا دخی اثنای راهده مرتحل دار آخرت اولوب موره قوماندانی درامه‌لی محمود پاشانك اولجه ارتحالنده انتخاب امرا ایله سرعسکر وکالتنه تعیین قلنان احمد اریب پاشا دخی حمای محرقه‌دن وفات ایتمکله محمد رشید پاشانك تعیینه قدر اوچ درت سنه اردوی همایونده حرب وایش اری بر سردار بولنه‌مامشدی . بوندن ناشی اشقیا هر سمتده فرجه بوله‌رق وقلاع واستحکاماته ظفریاب اوله‌رق یرلشوب کوکلشدکدن صکره قمع واستیصالی دشوار ایدی . واقعا موره‌یه سوق اولنان عسکر خلاف مأمول جانسپارانه خدمت ایتمش وهیچ بر فداکارلغی دریغ ایتمه‌مش ایسه‌ده انتظامدن وماهرانه قوماندادن محروم اولدیغنه ومواقعك مناعتنه واشقیا دخی بیلمق ندر بیلمیه‌رك فرط جسارتله صولت ایلدیکنه مبنی مسئلهٔ یونانیه غالب پاشا صدارتنه قدر حال تذبذبده قالدی .

اوچ درت سنه مقاتلهٔ متمادیه‌ده اشقیا دخی یورولمشدی ورؤسا بیننده تفرقه باش کوسترمشدی النوسلر علی العموم اقالیم جبلیه سکنه‌سی مثللو طبعاً ملایم اولمیوب اثنای اختلالده رؤیت امور ومصالح ایچون بر قاچ کره تشکیل وتبدیل ایلدکلری

فرط جسارتله اقالیم جبلیه

کنه مسئله‌یه نظراتیه

ادارهٔ موقته‌لر ارکانی یکدیکریله کچینه‌مامشلر واو تهالکه‌لی دملرده الك زیاده محتاج اولدقلری اتحاد ووفاقه جان وکوکلدن یناشمامشلر ایدی . پالیقاریالرك باشبوغی قولوقوترونیس دلی فشنك برحریف اولوب ماوروقورداتو وقوندوریوتی کبی عقل واحتیاط ایله حرکت ایتمك ایستیان رؤسایی اورکوتمش ایدی . کرك قره‌ده کرك دکزده کیمسه کیمسه‌یی دیکلمیوب هر قپودان کندی چته وقورصانلرینی آلوب بی محابا شقاوت ویغمایه قویولور ایدی . ال برلکیله ایشلرینه دوزن ویرمیان عصاة یونانیه حال احتضاره کلمشدی قوتلیجه بر صدمه‌کارینی اتمامه کافی ایدی .

صدر اعظم غالب پاشا (رئیس غالب افندی) موره فترتنك تسویه‌سنی مصر والیلکنده کرکی کبی کسب اقتدار ایتمش اولان محمد علی پاشانك باشنه طولایوب دفع وهابیان ایله شهرت قزانمش اولان اوغلی ابراهیم پاشا موره سر عسکری نصب اولنه‌رق (١٢٣٩) روم ایلی عموم قوماندانلغی دخی خورشید پاشا معیتنده وبعده ترحاله متصرفلغنده حسن خدمتی کوریلان محمد رشید پاشایه توجیه اولندی (١٢٤٠) . ابراهیم پاشا درت آلای جهادیه عساکر منتظمه‌سیله جنوبدن شماله قدر موره‌یی از سرنو فتح ایدوب (١٨٢٥) سرعسکر کبیر محمد رشید پاشا وقپودان دریا خسرو پاشا ایله توحید قوت ایلیه‌رك اشقیانك مرکزی وصوك امیدی اولان میسولونکی قلعه‌سی داخل قبضهٔ استیلا اولمغله وآتنه جهتنده سنکستان محللره صیغینان بقیهٔ عصاتدخی رشید پاشانك سیف همتیله استیصال قلنمقله ذاتاً شعلهٔ قوامی مهتز اولان نائرهٔ بغی واختلال هر طرفده منطفی اولدی (١٢٤١ و ١٨٢٦) وشو غائلهٔ عظیمه‌نك بر طرف اولمسندن خلقمز ممنون اوله‌رق برقاچ آی صکره یکیچری اوجاغی دخی سوندیرلدیکی جهتله (٩ ذی‌القعده ١٢٤١ و ١٥ حزیران ١٨٢٦) مسرت عامه بر قاتدها ازدیاد بولدی .

لکن ایشك طیش یوزی دیکر کون ایدی یونانستان کوچك برکشور اولدیغی حالده قرون اولانك مرکز علوم ومدنیتی اولمش واومیروس ، توکیدیس ، بقراط ، افلاطون ، ارسطو کبی فحول ونحاریر اوراده یتشمشیدی . لسان قدیم یونانی دارالفنونلرده دروس رسمیه‌دن ایدی . اوروپاده مکتب عالمنده یاشامش واکمال تحصیل ایتمش اولان منتسبین معارف وادبیات عندنده یونانستانك قیمت معنویه‌سی عظیم ایدی بو کوچك قومك قوجه دولت عثمانیه‌یه قارشو استحصال حریت واستقلالیت ایچون سلاحه صارلمسی خوشلرینه کیدیور ویورکارینی غیجیقلایور

توحید قوت

فحول نحاریر بقیهٔ عصات

شعلهٔ قوامی مهتز

ایدی . اتفاق مقدسك پولیسی آلتنده ازیلمش اولان افکار احرارانه جوشمق ایچون وسیله آرادیغندن یونان عصیانی ممالك متمدنه‌ده پك چوق محبان وطرفکیران بولدی انکلتره‌ده لورد بایرن Byron وفرانسه‌ده ویقتور هوغو قصائد بلیغه‌لرنده «زیر قهر ظلمه‌ده حریت فدائیلرینك» مناقب بهادرانه‌سنی داستان اساطیریات طرز رنکینده کوستریور ایدی طاشقین خیالات صاحبی اولان کیمسه‌لر شعرانك غزلیاتنه ومطبوعاتك مقالاتنه مجذوب اوله‌رق یونان عصاتی حقنده توجه عامه کل یوم آرتمقده وپارلمنتولرده ایضاحات واستیضاحات وقوعبولمقده ایدی . ملتلرده حاصل اولان بوتوجه کیده‌رك حکومتلری مسئلهٔ یونانیه‌یه مداخله‌یه سوق ایده‌جك ایدی .

روسیه دولتی اجرای مافی الضمیر ایچون ۱۸۱۷ تاریخندنبرو ذاتاً دولت علیه‌یی تضییق ایتمکده اولوب دولت مشار الیهانك درسعادت سفیری استروغونوف بکرش معاهده‌سنك علی العجله تنظیم اولندیغندن بحثله یکیدن مذاکره‌سنی طلب ایلمکده وتجدد مذاکره‌دن نه چیقاجغنی بیلنمدیکندن حکومت سنیه‌جه لیت ولعل ایله کچشدیرلمکده ایدی مسئلهٔ یونانیه‌نك اوائلنده استروغونوف ترك سفارت ایتدی برنجی علکساندر پرنس مترنیخك مسحور جربزه‌سی اوله‌رق مترنیخ بر طرفدن فترت یونانیه‌نك نه یاپوب یاپوب بر آن اقدم بیتیرلمسنی دولت علیه‌یه توصیه وانکلتره باش وکیلی جورج کنینغ ایله توحید نظر ایلیه‌رك روسیه طرفندن معنیدار بر تشبث وقوعبولمامسنه صرف نقدینهٔ غیرت ایلمکده ایدی حتی ایکی باش وکیل روسیه چارینه سفیرینی استانبوله اعاده ایتمسنی توصیه ایتدیلر . بر اوروپا مسئلهٔ سیاسیه‌سی رنکنی آلان فترت یونانیه مداخلهٔ اجنبیه‌یه اوغرامقسزین مترنیخك خدع دیپلوماتیقیه‌سی ایچنده یووارلانوب کیدیور ایدی .

لکن ۱۸۲۵ اواخرنده برنجی علکساندر وفات ایتدی جانشینی اولان برنجی نیقولا شقه‌یه کلیر وآووددیایر آدم دکل ایدی . جلوسندن درت ماه مرورنده باب عالی‌یه بر اولتیماتوم ارسالیله سلفی زماننده سنه‌لرجه تعویق اولنان تجدد مذاکرات عهدیه ماده‌سنی برصورت تند رویانه‌ده میدانه چیقاردی. او اثناده میسولونکك فتحی قوهٔ قریبه‌یه کلدیکنه ویکیچری اوجاغنك لغوی مصمم اولدیغنه وباخصوص اولتیماتومده موره مصلحتنه دائر هیچ بر سوز بولنمدیغنه مبنی ایشلرك یاتیشدیغی بر صره‌ده روسیه دولتیله یکیدن بر غائله آچامق مناسب اولمیه‌جغندن ینه مترنیخك

توصیه‌سیله روسیه دولتنك مطالبنه موافقت اولنه‌رق مرخصلر اعزامیله آقکرمانده بر مقاوله عقد اولندی (ربیع الاول ١٢٤٢ واغستوس ١٨٢٦) . آقکرمان مقاوله‌سنده بکرش معاهده‌سنك بعض احکامی توسیع وممکتین امتیازاتی تأکید قلندیغی کبی طرف پادشاهیدن صربلره [١] برنوع مختاریت اداره اعطا بیورلمسی تقرر ایلمشدی .

بو صورتله روسیه ایله اختلاف بر طرف ایدلمش وموره عصیانی باصدیریله‌رق اوجهتدنده برشی قالمامش ایکن میسولونکك وآتنه‌نك عساکر شاهانه‌نك دست تسخیرینه انتقالیله عصاة یونانیه‌نك قولی وقنادی قیریله‌رق قیملدامغه مجالی قالمامسی اوروپاجه رقت وشفقتی مستلزم اولدی ١٨٢٤ تاریخندنبرو روس محافل سیاسیه‌سندن ترشح ایدن فکرلرده موره وتسالیا واپیر قطعه‌لرینه افلاق وبغدان ایالتلرینه تقلیداً مختاریت اداره ویرلمسی ملتزم اولدیغی و ١٨٢٧ ده سلطان محمود خانك مخالفتنه رغماً روسیه طرفندن بو بابده اصرار اولنه‌جغی اکلاشیلوب جورج کنینغ افکار عمومیه‌یی اوخشامق وهم روسیه‌یی تصورات واجراآتنده سربست براقمامق ایچون یونانیلر ایله متبوع منخملری آره‌سنده اجرای توسط ضمننده برنجی نیقولایه التحاق ایلدی . فرانسه حکومتی دخی دولتین مشار الیهمایه اشتراك ایله ٦ تموز ١٨٢٧ تاریخیله لوندره‌ده بینلرنده بر اتفاق مثلث عقد اولندی . مترنیخك ویاوری اولان پروسیانك بو کره سوزی مسموع اولمامشدی سیاسیٔ مشار الیهك ملاحظه‌سنه کوره یونان تبعه‌سی حقنده ایده‌جکی تعطفاتی پادشاهلرینك رأی رعیتپرورلرینه حواله ایتمك لازمکلوب بر کونا مداخله‌یه حاجت وجواز یوقدی . دول ثلثهٔ متفقه‌نك مقصدی دوستلق دائره‌سنده سلطان محمود خانه اقطار یونانیه‌ده تعطیل مخاصمات وتعقیبات ایتمکی تکلیف ایتمك ایدی ضمننده یونانیلر ایچون بر ادارهٔ ممتازه استحصالی دخی وار ایدی . پادشاه حضرتلرینك بو خصوصده مداخله

[١] قره یورکی اسمنده برکنز یعنی قوجه باشینك صربلری نصل آیاقلندیردیغی وصورت حقدن کورینه‌رك حکومت سنیه‌یی نه یولده آووتدیغی وصکره روسیه‌یه کیفیت عزیمتی وصربستانه عودتنده میلوش اوبره‌نوویچ نامنده دیکر بر سرکرده طرفندن اتلاف ایدلدیکی (١٨١٧) وبکرش معاهده‌سنده روسیه حکومتی صربلری ذات حضرت پادشاهینك مرحمت وشفقتنه حواله ایلیوب صربلر ایسه عتو وطغیانده تمرد ایلدکلرندن صدر اعظم خورشید پاشا طرفندن نه یولده تأدیب وسلاحلری اخذ اولندیغی (١٨١٣) تاریخ جودتده برتفصیل حکایه ایدلمشدر .

قبول ایتمیه‌جکنی بیلدکلرندن برای نمایش یونان صولرینه برر فیلو دونما سوق ایتدیلر .

موره‌نك بری وبحری قوماندانلغی مصرلی ابراهیم پاشا عهده‌سنه مودوع اولوب سفائن عثمانیه انشته‌سی محرم بك قوماندانسنده اوله‌رق ناوارین لیماننده لنکر انداز ایدی . ۱۸۲۷ تشرین اولنك یکرمنجی کونی دول ثلثه فیلولری عثمانلی کمیلرینه سواحل یونانیه‌یی ترك ایتملرینی تبلیغ ایتمك اوزره لیمانه کیروب میانه‌ده بر محاربه ظهور ایدیویرمکله بحکمته تعالی دونتمامز کاملاً تلف اولدی . حقوق دولی پایمال ایدن وتاریخ مدنیتده سیلنمز لکه‌لردن اولان ناوارین وقعهٔ الیمه‌سی حقنده طلب ایتدیکمز ایضاحات وتضمیناته دول ثلثه سفیرلری جانبدن ویریلان مشترك جوابده محاربه‌نك مسئولیتی عثمانلی قپودانلرینه عزو وتحمیل ایدلدیکندن [۱] حقیقتك بو قدر تغییر اولنیشنه تحمل ایتمك ممکن اولمیوب سلطان محمود خان حضرتلری غضب مأیوسانه‌یه دوچار اولدی . سفرای ثلثه استانبولی ترك ایتدی . میدانی کنیش بولان اشقیا کمیلری دخی ساقزه وکریده صارقندیلق ایده‌رك آطه‌لرده یکیدن نثر بذور فساده قویولدیلر .

سلطان محمود خان بر ایالتنده ظهور ایدن فتنه‌یی ازاله ایتمك وشقاوته قالقان تبعه‌سنی تأدیب ایلك کندینه عائد وظائف وحقوق حکمداریدن اولمغله هیچ بر مداخلهٔ اجنبیه قبول ایتامك عزمنده ثابت قدم ایدی حتی بر دفعه روسیه سفیرینه « سزك الکاکزده بر اختلال وقوعبولسه وبنده مداخله ایتسه‌م الله راضی اولسون دیرمیسکز » دیمشدی .

مترنیخ ایشك صلحاً تسویه‌سنه وناوارین حادثه‌سی اوزرینه پك کرکینلك پیدا ایدن مناسبات سیاسیه‌نك اصلاحنه ینه چالشمقده ایدی . ناکهظهور بر ایکی وقعه امیدلرینی قوتلندرمش وبراز دها وقت قزانمغه سبب اولمشدر انکلتره‌ده جورج کنینغ وفات ایدوب وللنغتون ایله توری فرقه‌سنك رأس کاره کچمسی وفرانسه‌ده دخی قابینه‌نك دکیشمسی واسپانیا وپورتکیزده دول غربیه‌نك نظر دقتنی جلب ایده‌جك صورتده داخلی قاریشقلقلر ظاهر اولمسی آوستریا باش وکیلنجه اتفاق مثلثك انفساخنه وافکار عمومیه‌نك ایبریك نیم جزیره‌سی وقایعیله اشتغالنه

[۱] واقعا کنینغ انکلتره‌ده ناوارین وقعه‌سنه « اولماملی ایدی اما اولدی » دیه‌رك حیفلانمشدی .

برر اماره وفرصت کبی کورینه‌رك ینه اورته‌یه آتیلدی ودولت علیه ایله اتفـاق مثلث بیننده‌کی اختلافی حل ایتمکه اظهار وساطت ایلدی . لکن قونفرانسلرده ، قونغره‌لرده بیتمز توکنمز لافلره بیقمش اولان روسـیه ایمپراطوری رفع نقاب ایله دولت علیه‌یه اعلان حرب ایلدی (١٢٤٣ و ١٨٢٨) .

اشـقیا غوغالریله ذاتاً یورولمش اولدیغی حالده یوم ناوارینده قوهٔ بحریه‌سی ووقعهٔ خیریه‌ده الك منتظم عسکری منکسر اولان دولت علیه مدت قلیله ظرفنده تدارك ایده‌بیلدیکی بر قاچ کمی وبر مقدار درمه چاتمه عسکرله روسیه سفری کبی بر بار کران آلتنه کیردی . طرفینك تفاوت قوتلری برنجی نیقولایه بیوك امنیتلر ویرمکده وبر ایکی آیده استانبوله طوغری کیده‌جکنه اوروپا دیپلوماتلری دخی شبهه ایتمامکده ایدی. واقعا بدایت سفرده حدود شرقیه‌ده منچیقوف ایله پاسکیه‌ویچ غلبات متوالیه‌یه نائل اولمش وروم ایلیده روس اردوسی بلغارسـتانه تجاوز ایتمش ایسه‌ده جنود عثمانیه شمنی‌یی وباقان خطنی کوزلجه محافظه ایدوب دشمن سلستره محاصره‌سندن منهزماً رجعته مجبور اولمش وموسم شتا حلول ایتدیکی جهتله مملکتینه چکلمشدر .

بوحال پولیتیقه‌نك روشنه بردنبره تأثیر ایلدی . مترنیخ مسرت فوق‌العاده‌سنی کتمه لزوم کورمیه‌رك روسـلرك اشبو رجعتنی ناپولیونك موسقوه رجعتنه تشـبیه ایتمکدن چکنمدی . مأیوسیت شـانندن اولمیان بو دیپلومات بر طرفدن حکومت سـنیه‌یی تشجیع ودیکر طرفدن روسـیه‌لویه حسن ظنلری تنـاقص ایدن دول معظمه‌یی کندینه اویدیرمغه اقدام ایلیه‌رك نهایت آنك القاآتیله موره مسـئله‌سی حقنده تجدید مذاکرات اولنمق اوزره اقدمجه ترك سفارت ایدن انکلیز وفرانسز ایلچیلری استانبوله عودت ایتدیلر .

١٨٢٨ سـنه‌سی (١٢٤٤) وقائع حربیه‌سی فوق الملحوظ بر صورتده دولت علیه‌نك یوزینی آغارتمش ایدی ایرتسی سنه ایش برعکس اولدی . جنرال دیبیچ Diebitch شمنی‌یی خفیف آبلوقه تحتنده طوتمقله برابر احتیاطسز برجرئتله بالقانلری آشـه‌رق مریچ وادیسـنه یایلدی ادرنه دست استیلایه کچوب (اغستوس) روس طلیعه‌لری مرمره قییلرینه قدر ایلرولدی . مع مافیه دیبیچ بیوك تهلکه ایچنـده ایدی چونکه آرقه‌سـنده شمنی‌ده بولنان قوهٔ عثمانیه‌دن ماعدا اشقودره‌لی مصطفی پاشـا اون بش بیك قدر ارناوود عسـکریله فلبه‌یه طوغری یوریمکده وروسلرك

رجعت وخلاص امیدلری آزالمقده ایدی . لکن دیکر طرفدن روس لشکرینه استانبول طریقی آچیلمش (زیرا استانبول محافظه استحکامندن محروم ایدی) وخلقی خوف وتلاش بورومش ایدی. اشقودره‌لی مصطفی پاشانك ادرنه‌یه طوغری ورودینه انتظاراً براز وقت صبر وثباته امکان اولسه نه ایو اوله‌جقدی استعجال اولنه‌رق ادرنه‌یه مرخصلر اعزامیله عقد صلح اولندی (ربیع الاول ۱۲۴۵ و ۱٤ ایلول ۱۸۲۹) . اناطولیده اناپه ، پوتی ، اخسخه ، اخلکلك بلادینك روسیه‌یه ترکی وروم ایلیده کما فی السابق پروت حدودینك ابقاسی وافلاق وبغدان امتیازاتنك توسیع وتأییدیله صربستان امتیازینك دولت علیه‌جه تصدیقی ویونانستانه استقلالیت تامه اعطاسی وروسیه‌یه اونبر بچق میلیون دوقا آلتونی تضمینات تأدیه‌سی معاهدهٔ مذکوره‌نك جملهٔ شرائطندندر . بو شرائطك آغیرلری یونان استقلالیله تضمینات ماده‌سی ایدی . زیرا یونانستانه مختاریت ویرلمامك ایچون بوقدر فداکارلق اختیار اولنمش ایکن شمدی استقلالیت اعطاسی افلاق وبغدان وصربیه ایچون سوء مثال تشکیل ایلیور ایدی وغوائل متتابعه مناسبتیله مضایقه‌سی مزداد اولان خزینهٔ مالیه‌یه اونبر بچق میلیون آلتون تضمینات بر بار طاقتفرسا ایدی [۱] .

یونان حکومت جدیده‌سنك تنظیمی لازمه‌دن ایدی لوندره‌ده دول ثلثهٔ متفقه ودولت علیه بر قونفرانس عقدیله بو امر عسیری مذاکره‌یه باشلادیلر . روسیه مستخدمین رجالندن قورفوی الاصل قونت قاپودیستریا Capo d'Istrie نك دیکتاتورلکی آلتنده یونانستانده بر ادارهٔ موقته تشکل ایتمشدی . قونفرانس یونان قراللغنی پرنس لئوپولدده ساقس قوبورغه (ایرتسی سنه بلچیقا قرالی اولمشدر) تکلیف ایتدی لئوپولد داخلی آنتریقه‌لردن توحش ایدرك قبول ایتمدی . قاپودیستریا انابولیده اهالی طرفندن قتل اولندی (۱۸۳۲) . نهایت باویرا پرنسلرندن هنوز اون یدی یاشنده بولنان اوتون یونان تاجنی قبول ایده‌رك قرال اعلان قلندی (۱۸۳۲) .

ادرنه معاهده‌سنك ایرتسی سنه‌سی زاد فی الطنبور نغمة اخری قبیلندن

---

[۱] استقراض یوللری هنوز آچلمامش اولدیغندن تخفیف مضایقه‌یه مدار اولمق اوزره مشهور قزاز آرتینك توصیه‌سیله اوتاریخلرده متالك اقچه ضربنه مباشرت اولنمشدرکه خزینه‌یه نصف نصفه بر تمتع کوستریور ایدی . تضمینات بلیه‌سی مرخصمز دفتردار صادق افندینك آفیونی محصولاتندن ایمش .

اولەرق فرانسزلرك جزایر قطعەسنی اشغال ایلدیکی خبری کلدی (١٨٣٠) . فنون واساحهٔ بحریەنك ترقیاتندن طولایی آق دکزده دایبلغك وقتی کچمشیدی . بر طرفدن یورغونلغی ودیکر طرفدن اوزاق مسافەده بولنان غرب اوجاقلری اوتەدنبرو دایبلر ادارەسنده بولنەرق سنین اخیرەده مرکز دولته رابطەلرینك کوشەمش اولمسی حسبیله سلطنت سنیه جزایر اوزرندەکی حقوق حکمداریسنی فعلاً مدافعه ایدەمیەرك یالکز پروتستو ایله اکتفا ایتمش وامکانك عدم مساعدەسنك‌ده انضمامیله یکی بر غائله آچامشدر . چونکه یونان وقعەسی عبرت آموز بر درس ایدی .

مات عثمانیه سکون واستراحته محتاج ایدی ادرنه معاهدەسیله غائلەلر دوری قپانمش ومانع تجدد وترقی صاییلان یکیچریلرك قالدیرلمسی ملك ودولتجه برچوق اصلاحاتك تیسرینه براعة الاستهلال عد اولنمش ایدی . ارباب صداقت شهریار حمیتشعارك توالیٔ موفقیاتنه نکران ودعاخوان ایدی نه فائدەکه ایکی سنه مرور ایدر ایتمز جادوی روزکار دولتك باشنه بر پوسکوللی بلا دها صاردی اوده مصر مسئلەسی ایدی .

معلوم اولدیغی اوزره کوکلی اولەرق مصره کیدن قوالەلی محمد علی مجرد جربزه وفطانتی سایەسنده درت اش سنه ایچنده مع الوزاره مصر والیلکنی یقالایوب (١٢١٩) ولایتك اصلاحی کولمن بکلرینك امور ادارەدن دست مداخله وتغلبنی قطع ایتمکه متوقف اولدیغندن اعمال حیل وابراز درایت وشدتله آنلری ازاله ومالك اولدقلری اراضیٔ جسیمەیی مصادره ایلدی بویلەجه حکومتك وقع ونفوذی یرینه کلدکدن صکره اعمارات واجراآته مباشرتله زراعت وحرفتی تزیید وآسایش وانضباطی تأمین وطرق ومعابر وجداول وقناطر کشاد ایتمك کبی وسائل ثروت وانتظامی استحصال ایلیەرك خطهٔ مصریەیی ولایات سائرهٔ عثمانیەیه رشك انداز اولەجق بر حال ترقی وتکمله ایصال ایتدی . مرویدرکه والیلکنك ایلك سنەسی مصر خزینەسنك واردات رسمیەسی اوچ بیك کیسەدن (بر کیسه اقچه بشیوز غروشدر) عبارت اولدیغی حالده اعمارات سایەسنده سنه بسنه آرتەرق اواخر ایامنده محمد علی پاشانك خزینەسنه ــ کولمنلردن ضبط اولنان اراضی حاصلاتیله برابر ــ درتیوز بیك کیسەدن زیاده پاره کیرر ایدی . بوندن اون ایکی بیك کیسەسنی ویرکو اولەرق مقطوعاً استانبوله کوندروب متباقیسی ایله برطرفدن

حلب طرفلرنده بوزولدیغندن محمد علی پاشانك اوغلی وسر عسکری ابراهیم پاشا حلبی و آطنه‌یی استیلا ایله قونیه اووه‌سنه یایلدی . روسیه سفری ختامندنبرو ارناوودلق اصلاحاتیله مشغول اولان صدر اعظم محمد رشید پاشا علی الفور استانبوله جلب ومصرلی اوزرینه اعزام اولندی قونیه جوارنده واقع اولان محاربه‌ده محمد رشید پاشا اسیر اوله‌رق اردوسی طاغلدی (۲۸ رجب ۱۲۴۸ و ۲۱ کانون اول ۱۸۳۲) . آرتق جیوش مصریه‌یه حائل اوله‌جق قوت قالمدیغندن ابراهیم پاشا کوتاهیه‌یه کاوب استانبوله طوغری ایلرولیور ایدی .

اردوی همایونلر نه‌دن مغلوبیت سریعه‌یه کرفتار اولدی؟ ابراهیم پاشانك استانبوله کلمکدن مقصدی نه ایدی؟ بو خصوصده برقاچ سوز سویلك لازمدر . محمد علی پاشانك اقوال ونقود قوتیله حاصل ایتدیکی توجه عامه او درجه‌ده ایدی‌که هرکس سلطان محمود خان ایله آره‌سی بولنوب سرکاره کتیرلمکی ومصرده محصول حصافتی اولان اصلاحات جمله‌یی مرکز دولتده دخی تطبیق ایتمکی ازجان ودل آرزو ایتمکده ایدی . قونیه محاربه‌سنده بولنمش اولان پدرم مرحومدن وسائر ثقه‌دن مسموع فقیرانه‌م اولمشدرکه مصرلی اوزرینه عزیمت ایدن اردونك ضابطانی قلباً اوطرفه متوجه ایمش . وبرده اغا حسین پاشا ومحمد رشید پاشا نفسلرنجه شجاعت مجسمه اطلاقنه سزا بهادر وفداکار آدملر ایسه‌ده اصول وفنون جدیدهٔ حربیه‌ده قلیل البضاعه اولدقدن بشقه معیتلرینی تشکیل ایدن درمه طوپلامه عسکر جنود منتظمهٔ مصریه ایله باشه چیقه‌جق حالده دکل ایدی . ابراهیم پاشانك استانبوله وصولنده یاپه‌جغی ایشه‌کلنجه: یوقارولرده دخی بالمناسبه بیان اولندیغی وجهله (صحیفه ۱۱۲ حاشیه) کوتاهیه‌دن ولاة عظامه تحریرات عمومیه ارسالیله برمصلحت عظیمه مذاکره‌سی ایچون آنلری استانبوله دعوت ایتمشدی . محمد علی‌نك حرص واملی اسکی کولمن حکومتنی احیایه معطوف ایکن اردوسنك حلب وقونیه‌ده غلبات مشعشعه‌سی اوزرینه مطمح نظری دکیشمشدی ابراهیم پاشانك استانبولده مذاکره ایده‌جکی مصلحت تبدل خاندان سلطنته منجر اوله‌جغنی اولوقت پك چوق ذوات جزم ایتمش اولدیغندن بو قره خبرك اطلاع همایونه بأی حال واصل اولدیغنه شبهه ایدیله‌مز .

سلطان محمود خان بحق پیچتابه دوشدی وبر دشمندن قورتلق ایچون شبهه‌لی بردوستنك قوجاغنه آتیلدی: روسیه‌چاری برنجی نیقولایه مراجعتله امدادایستدی.

روسیه‌دن درحال بر فیلو دونما وبر قول اردو استانبوله کلدی ودولتین بیننده سکز سنه مدتله بر اتفاق تدافعی عقد اولندی (۸ تموز ۱۸۳۳) روس عساکر امدادیه‌سی بکقوز قربنده خنکار اسکله‌سنی خیمه‌کاه اتخاذ ایلدیکندن اشبو مقاولهٔ اتفاقیه خنکار اسکله‌سی مقاوله‌سی نامیله معروفدر. اشبو مقاوله اوروپا سیاستنه بر مهم ضربه ایدی دیپلوماتلرك بو قدر تدابیر وقیود احترازیه‌سنه رغماً روس قرتالی دولت عثمانیه اوزرینه پرکشای حمایه اولیور ایدی. باخصوص ضمن مقاوله‌ده روسیه دولتی حکومت سنیه‌دن بالایجاب طلب مظاهرت ایلدکده حکومت سنیه معاونت ایدوب ایتمامکده مخیر اولمسی وبوكا بدل روسیه دولتی محارب بولندیغی اثناده دشمنلرینه طرف حکومت سنیه‌دن چناق قلعه بوغازینك وجهاً من الوجوه کشاد اولنمامسی کبی بعض مقررات مکتومه تعاطی قلندیغی محافل پولیتیقیه‌ده شایع اولدی. مترنیخ بو دفعه تلاشنی اظهار ایتمیوب اعتدال دم ایله روسیه ودولت عثمانیه‌دن استیضاح کیفیت ایلدی. روسیه‌لو دولت عثمانیه حقنده دوستلقدن غیری حسیات بسلمدیکنی افاده ایتمکله برابر حسیات ودادیه‌سنه بر علامت باهره اولمق اوزره بش سنه‌دنبرو تحت اشغالنده بولنان مملکتینی تخلیه‌یه باشلادی. دولت مشار الیهانك بو حرکت منصفانه‌سی وهلهٔ اولاده حاصل اولان اندیشه وسوء تفهملری ازاله ایلیه‌رك دول معظمه حادثهٔ مصریه‌ده برنجی نیقوله‌نك مساعیسنه اشتراك ایله سلطنت سنیه‌جه قرارلشدیریلان صورت تسویه‌یی محمد علی پاشایه قبول ایتدیردیلر.

اشبو بو صورت تسویه مقتضاسنجه صیدا وشام وحلب وآطنه ولایتلری مصره علاوةً محمد علی پاشایه وکرید جزیره‌سی جده ایالتنه علاوةً اوغلی ابراهیم پاشایه توجیه اولندی. ابراهیم پاشا کوتاهیه‌دن دونه‌رك غائلهٔ مصریه‌نك برنجی صفحه‌سی ختامپذیر اولدی (۱۲۴۹ و ۱۸۳۳).

بو صورت تسویه‌یه هر ایکی طرفجه‌ده کرهاً موافقت اولنمشدی پادشاه حضرتلری مقامنه‌دك کوز دیکن قواله توریدیسنك حقندن کلنمك شویله طورسون «قلیجی حقی اوله‌رق» بش آلتی ولایته مستولی وقدرت وسطوتی او نسبتده متوافر اولمسنه بر درلو تحمل ایده‌میور ایدی. محمد علی ایسه آلتی یدی ولایته قناعت ایتمیوب کوتاهیه‌ده دول معظمه‌نك شماته‌سیله قاچیردیغی مرغ املی یوماً من الایام دام صیده دوشورمکدن نومید اولمیه‌رق فرصتنی قوللایور ایدی.

بناءً علیه هر ایکی طرف کمین ترصدده بکلیان صیادلر کبی حمله‌یه مهیا ایدی .
بو منوال اوزره بش آلتی سنه کیذران اولدی . اناطولینك غرب جنوبیسنده تأسس ایدن قوت جسیمه‌یه توازن ایتمك اوزره مناطق شرقیه‌ده دیاربکر وخربوت ورقه ایالتلری سیواس ایله برلشدیریله‌رك بر کتلهٔ عظیمه وجوده کتیرلمش واداره‌سی صدر سابق محمد رشید پاشایه ومشارالیهك دیاربکرده ارتحالنده (١٢٥٢) چرکس حافظ محمد پاشایه تودیع قلنمشدی کرك ابراهیم پاشا کرك حافظ پاشا کرمیتله تسلیحات واحضاراته دوام ایلیور ایدی طرفینك یکدیکرینه یان باقشلری آهنك موجودی بوزه‌جغی جای کواه دکل ایدی نهایت نزیبده نائرهٔ کارزار اشتعال ایدوب (١٣ ربیع‌الاخر ١٢٥٥ و ٢٤ حزیران ١٨٣٩) حافظ پاشانك مغلوبیت کامله‌سیله نتیجه‌لندی .
خبر الیم هزیمتی کتیرن تاتار هنوز استانبوله واصل اولمه‌دن سلطان محمود خان ترك دغدغهٔ حیات ایلمشدر (١٩ ربیع الاخر) مسئلهٔ مصریه خواب وراحتی سلب ایتمش اولدیغندن دفع هموم وغمومی نشئهٔ جعلی‌یه حواله ایلیه‌رك خسته‌لنمش وبرای تبدیل هوا چاملیجه‌ده کائن همشیره‌سی اسما سلطان کوشکنه نقل اولنمش ایدی ارتحالی اوراده وقوعبولمش ونعش شریفی چنبرلی طاش قربنده اسما سلطان سرایی عرصه‌سنك کوشه‌سنه دفن ایدلمشدر تربه‌سی صکره‌دن یاپیلمشدر .
خاقان فردوس مکان کندولرندن یوز اللی سنه اولدنبرو کلان پادشاهان عظامك اعظم واعقلیدر . مصالح دولتك دقایقنه واقف ، سیاسیات خارجیه‌نك کنه وماهیتی عازف ، خیرخواه وغیور ، فعال وجسور ، تهدیدینی ایقاعه قادر ، احتیاجات اداره وایجابات عصری مدرك ومقدر بر شهریار جلیل المآثر ایدی . یوز اللی ییللق تشویشات اداره بریکه بریکه زمان همایونلرنده پاتلاق ویروب وسلطان سلیم خان ثالثك مساعئ اصلاحیه‌سی خونهٔ معلومه‌نك اهانتیله مثمر اوله‌میشی عکس تأثیر حاصل ایدوب عهد سلطنتلری بر آن غائله‌دن خالی قالمامش وبعض مرتبه ضایعات ملکیه‌یه اوغرانلش ایسه‌ده عزمی قوی وفکر وهمتی عالی اولدیغندن بلا فتور وحضور اوتوز ایکی سنه امور ملت ومملکت ایله اوغراشوب طورمشدر . خدمات داخلیه‌سی پك بیوکدر . بر کره سوء استعماله اوغرایان توسیع مأذونیت اصولی کشورپهنای عثمانی‌یی تجزی وتفتت تهلکه‌سنه معروض قیلمش ایکن اعیانلری ومتغلبه‌یی وسرکشان حکام وولاتی تازیانهٔ تأدیب ایله ربقه بند اطاعت وانقیاد

ایلیه‌رك اجزاء ممالکی روابط متینه ایله مرکزه باغلامشـدر . یکیچری اوجاغنی سوندردکدن‌صکره تنظیمات وتنسیقات عسکریه ایله لاینقطع مشغول‌اوله‌رق ١٢٤٤ سفرنده رامی قشله‌سنده عسکره بالذات تعلیم ایتدیرمشدر . مکتب حربیه محصول همتیدر اواخر سـلطنتنده ادارهٔ مرکزیه‌نك تشـکیلات وتعبیراتی دول متمدنه‌یه تقلیداً تعدیل وتبدیل وهر دائره ونظارتك وظائفنی تعیین ایلمشدر . عنوان صدارت باش وکالته (٤ محرم ١٢٥٤) ، ریاست کتاب خارجیه نظارتنه (١٢٥١) ، وزیر کتخدالغی ملکیه (بعده داخلیه) نظارتنه (١٢٥١) ، دفتردارلق مالیه نظـارتنه (١٢٥٣) تحویل ووقعهٔ خیریه‌دن صـکره مقام سرعسـکری تأسیس (١٢٤١) ودولتك هیئـات تنظیمیه‌سی اولمق اوزره « دار شـورای باب عالی » و « مجلس والای احکام عدلیه » تشکیل (١٢٥٣) ایدلمشـدر . کافهٔ شعبات اموروده خدام دولتی کندوسی یتشـدیرمکه مجبور اولدیغندن امر انتخـابده مع التأسف هر زمان اصـابت ایده‌مامش ورزانت رأی واحاطهٔ وقوف صـاحبی وکلا وقرنایی اطرافنه طوپلایه‌مامشـدر . اجراآتنده صرف خیر دولت مقصـود اولدیغندن تشـکیلات جدیده‌یی ، « بدع ومحدثاتی » خوش کورمیان افکار عتیقه اصحابی برمعتاد شکایات واعتراضاتدن فارغ اولمامش ایسه‌ده جلادت مردانه وغضب قاهرانه‌سی کوته بینان وبی مغزانك آغزلرینی قپاتمشدر . ایاصوفیه‌ده نمازنده حاضر اولان جماعت کبرانك « پادشاهم بزی براقوب نره‌یه کیدیورسین » دیو بکا وماتمی وجنازه‌نك کذرکاهنده مسلم وغیر مسلم بریکمش خلقك سرشك حزن والمی کورنلر ذات همایونه وخاندان ابدپیمانه عموم ملتك رسوخ صداقت وارتباطنه وقواله توریدیسنك نه‌بوش خیال خامه دوشدیکنه حکم ایتمشلردر .

سـلطان عبدالمجید خان حضرتلری هنوز اون سکز یاشـنده سریر سلطنته جلوس بیوردی . ایرتسی کونی نزیب بوزغوناغنك خبری وبش اون کون صکره قپودان دریا فراری احمد پاشانك دونمای همایونی اسکندریه‌یه کوتوروب محمد علی پاشایه تسلیم ایلدیکی پیام غریبی واصل اولدی . مسئلهٔ مصریه‌نك ایکنجی صفحه‌سی مرارتبخش بر صورتده باشلامشدی . زیرا پادشاه حضرتلری هنوز کنج وتجربه‌سز ایدی ؛ جلوس همایونلرینی متعـاقب قوجه خسرو پاشـا صدر اعظم اولمشـدی ؛ تجارب سـابقه‌ده قوهٔ بریه‌مزك عجزی ظـاهر اولدیغی حالده شمدی کمیلرمزدنده محروم ایدك . محمد علی پاشایه جبر وسلاح ایله مرام اکلاتمق احتمالك خارجنده

ایدی . قوجه خسرو پاشانك صدارتده وجودی تألیف بینه مانع ایدی . مرض وخیمه علاج مؤثر تدارکی لابد اولوب نبض‌گیران دولت ایسه حیران ومبهوت وادویهٔ لازمه مفقود ایدی . خنکار اسکله‌سی مقاوله‌سنك مدتی منقضی اولمدیغندن ینه روسیه‌لویه دخالتمی ایدیله‌جك ایدی ؟ تجلیٔ عنایت سبحانیه‌یه انتظاردن بشقه چاره کوریله‌میور ایدی .

ایشته بو بحران ایچنده رجال اندروندن اسمنی تحقیق ایده‌مدیکمز بر ذات حمیتشعارك توصیهٔ خیرخواهانه‌سی اوزرینه ایکی سنه‌دنبرو سفارتله اوروپاده بولنان خارجیه ناظری مصطفی رشید پاشا سریعاً استانبوله جلب اولنمشدر پاشای مشار الیه لوندره وپارسده رجال سیاسیه‌نك نقطهٔ نظرلرینی استکناه ایلمش ویالکز مصر مسئله‌سنك دکل ، آتیده تکرر وتجددی بی اشتباه اولان غوائل عدیده‌نك حل ودفعی دولت علیه‌نك سیاست داخلیه‌سنه بر رابطه ویرمه‌سنه متوقف اولدیغنه قناعت تامه حاصل ایتمش اولدیغندن قوجه خسرو پاشانك جدالوزلغنه وکین وعداوت خونریزانه‌سنه رغماً [١] بر ایکی دفعه حضور پادشاهی‌یه چیقوب ملاحظات واستطلاعاتنی سلاست صداقتله توضیح وتشریح ایتمشدر . کندوسی تفهیم دقایق اموره وپادشاه نوجاه او دقایقی ادراکه مقتدر کزیدهٔ اذکیادن اولملریله همان تنظیمات خیریه‌نك اعلاننه قرار ویرلمشدر [٢] . وخط همایونی کندوسی قلمه آله‌رق کلخانه‌ده دبدبهٔ فوق المعتاد ایله کندوسی اوقومشدر (٢٦ شعبان ١٢٥٥ و٣ تشرین ثانی ١٨٣٩) کرسیدن حیاً اینمه‌سنه شبهه‌سی اولمغله یوم مذکور کیجه‌سی کتخداسنه بعض وصیتلرده بولندیغی مرویدر .

تنظیمات خیریه‌نك اعلانی مصر مسئله‌سنك تسویه‌سنی مبشر کبی تلقی اولنمشدر . نزیب محاربه‌سی وتبدل سلطنت وفراری احمد پاشا وقعه‌سی اوروپاجه تشویش اذهانی موجب اولوب دولتلرك منافع خصوصیه‌سی بر مدتدنبرو مسدود اولان ابواب مناظره‌یی کشاد ایتمش وحادثهٔ مصریه شرق مسئله‌سی نامیله اوروپا مسائل

[١] قوجه خسرو پاشا مصطفی رشید پاشایی قتله تصدی ایلدیکی وبوبابده عتبهٔ سنیه‌یه معروضاتده بولندیغی معلومدر .

[٢] بر سنه اول تنظیماتك اعلانی قوهٔ قریبه‌یه کلمشیکن عاکف پاشا « حقوق شاهانه‌کز تحدید اولنه‌جق » سوزیله سلطان محمودك ذهننی تغلیط ایلیوب بالضروره تأخیر اولنمشدی. بو ماکده سوزلر تبعه‌سنه حقوق بخش اولان بالجمله حکمدارانه سویلنمش وآز چوق تأثیری کورلمشدر .

سیاسیه‌سندن اولمشدر . انکلتره خارجیه ناظری لورد پالمرستون خنکار اسکله‌سی مقاوله‌سنك مقررات مکتومه‌سندن اولان بوغازلر ماده‌سنی وپرنس مترنیخ روسیه‌نك اقطار شرقیه‌ده تنفذینی هضم ایده‌میورلر ایدی . فرانسه‌ده تموز حکومتی محمد علی علی پاشایه درجهٔ نهایه‌ده محب وطرفدار ایدی . پروسیا دولتی مترنیخدن آیرلمق ایستمیور ایدی . روسیه حکومتی ینه سربازانه حرکت ایتمیوب اتفاق دولیدن آیرلمیه‌جغنی بیان ایلمکده ایدی بناءً علیه مترنیخك تکلیفی اوزرینه لونده‌ده بلا اختلاف بر قونفرانس عقدینه قرار ویرلدی وشرق مسئله‌سنك مذاکره‌سنه کیریشیلدی ودولتلرجه موافقت افکار حاصل اولدیغندن آنلر سز مصر مسئله‌سنك هیچ بر قرار قطعی‌یه اقتران ایتمامسی باب عالی‌یه تبلیغ ایدلدی .

قونفرانسده تنظیم و ۱۵ تموز ۱۸۴۰ (جمادی الاولی ۱۲۵۶) تاریخنده امضا اولنان مقاوله‌نامه حکمنجه دول اربعه (انکلتره ، آوستریا ، پروسیا ، روسیه) دولت عثمانیه‌نك تمامیت ملکیه واستقلالیت عالیه‌سنك محافظه‌سی ضمننده تدابیر لازمه‌یی برلکده اتخاذ ایتمك ایچون طرف شاهانه‌دن وقوعبوله‌جق دعوته اجابتی متعهد اولوب شاید مصر والیسی تبلیغ اولنه‌جق قراره مخالفت وسرکشلك ایدر ایسه حقنده قوهٔ جبریه استعمال اولنه‌جق ایدی . مصر والیسنه طرف پادشاهیدن تبلیغ اولنه‌جق قراره کلنجه کندوسنه مصر ایالتی علی طریق الوراثه وعکا محافظلغی ایله صیدا ایالتی قید حیات ایله توجیه اولندیغی واون کون ظرفنده قبول ایتمدیکی حالده عکا محافظلغی ایله صیدا ایالتی غائب ایده‌جکی واون کون دها مهلت ویریلوب ینه متابعت ومطاوعت ایتمز ایسه کندوسنه هیچ برشی تأمین اولنه‌میه‌جغی مفادنده ایدی .

قرار واقعی طرف حضرت شهریاریدن تبلیغ ایتمك مأموریتیله صدارت مستشاری رفعت بك مصره کیتدی محمد علی پاشا قورنازلغه صاپه‌رق کندوسی پادشاه بنده‌سی اولمق حیثیتیله طرف ولی النعمیدن طوغریدن طوغری هر نه خدمت احسان بیوریلور ایسه قبول ایده‌جکنی و حتی قپوجیلغه راضی اوله‌جغنی فقط اجنبیلرك بویله افندی ایله بنده آره‌سنه کیرملری نامعقول بر شی اولدیغندن اکا بر درلو عقل ایردیره‌مدیکنی افاده ایله رفعت بکه استانبوله یازوب شو فرنك مداخله‌سنك آره‌دن قالدیرلمسنی مصرانه رجا ایتدی . رفعت بك مذاکره ومکالمه‌یه مأمور اولمدیغنی ووظیفه‌سی بر قرار قطعی‌یی تبلیغدن عبارت اولدیغنی بیان ایله

محمد علی پاشانك قاچه‌مق يولنی دائما سد ايلر ايدی [١] . بويله‌لکله اونر کون مهللر منقضی اولدی محمد علی پاشادن قبوله دائر بر سوز آلنه‌مامشدی . آنك اوزرينه تأديبنه براً وبحراً عسکر ودونما سوقنه قيام اولندی (١٢٥٦) سوريه اهاليسی ادارهٔ مصريه‌دن ممنون اولميوب لبنانده ظهور ايدن عصيان اطرافه سرايتله جيوش مصريه‌يی اتعاب ايتمش اولديغندن [٢] صدر اسبق عزت محمد پاشا قومانداسيله اعزام ايديلان عساکر شاهانه‌يه قارشو درزی طاغنده اخذ موقع ايتمش اولان ابراهيم پاشانك اردوسی طاغيليويروب کندوسی چول طريقيله وکوچ حال ايله مصره قاچدی . دکز جهتندن آوستريا وانکلتره ودولت عثمانيه کميلرندن مرکب بر خفيف دونما سوريه سواحلنه عزيمت ايدوب بيروت (١١ ايلول) وعکا (٢ تشرين ثانی) قلعه‌لرينی ضبط ايلدکدن صکره آميرال Napier اسکندريه پيشکاهنه مواصلت وشهری بومباردمان ايله تهديد ايلدی . محمد علی پاشا يالکزی ايندرمکه مجبور اولدی . سناً اختيار وجسماً يورغون وقدرةً مکسور وزبون ايدی سلاح ايله طياتديغی کونلر کچمشدی . حقنده دول متفقه‌نك ويره‌جکی قراره منتظر اولدی . بين‌الدول مباحثات ومناظرات کثيره جريانندن صکره محمد علی پاشانك قدم وشيخوختنه ومصره اولان خدمات معلومه‌سنه مبنی علی طريق الوراثه (اکبر اولادينه عائد اولمق اوزره) مصر واليلکی عهده‌سنه توجيه قلنمق وخزينهٔ دولته مقطوعاً سنوی سکسان بيك کيسه آقچه ويرمك وکرك کندی وکرك اوغلی ابراهيم پاشا عهده‌سنده بولنان ولايات سائره بتمامها استرداد ايدلمك شرطيله مسئلهٔ مصريه‌يه ختام ويرلدی .

عهد سابقده کرکی کبی صاريه صارمش اولان مصر مسئله‌سنك بويله قولايلقله حل وفصلی سلطان عبدالمجيد خانك ومصطفی رشيد پاشانك جملهٔ موفقياتندن عد اولنه‌بيلير لکن دول معظمه‌نك منافع متضاده ومسالك متخالفه‌سنك تأثير عظيمی اولديغی غير منکردر . محمد علی پاشايی التزام ايدن فرانسه حکومتی لوندره قونفرانسنده ايقاع تأخرات ومشکلات ايليه‌جکی استشمام ايدلمکله حکومت مذکوره مرخصی کيزو قونفرانس مذاکراتنه دعوت وادخال اولنميه‌رق دوچار استثقال

[١] رفعت بك اشبو مأموريتنك روزنامه‌سنی ضبط ايتمشدرکه « منتخبات آثار رفعت پاشا » نام اثر مطبوعده مندرجدر .

[٢] جبل لبنانه دائر يوقارودہ (صحيفه ٣٢ - ٦٨) علاوه ايتديکمز بند مخصوصده بو خصوصه دائر معلومات واردر .

اولمش ودول خمسهٔ سائره (دولت عليه، انكلتره، آوستريا، پروسيه، روسيه) يالكزجه اتخاذ مقررات ايلمشدى. فرانسه دولتنك ــ اوروپا حلقهٔ سياسيه‌سندن اخراجى ديمك اولان شومعامله ــ پك آغيرينه كيدوب اولزمان باش وكيل بولنان موسيو تيه‌ر تسليحات عظيمه‌يه ابتدار وحيثيت مليه‌نك اوغراديغى بو حقارتى تضمين ايچون اقتضا ايدرسه بر حرب عموميدن دخى چكنميه‌جكنى اظهار ايلدى حتى هر احتماله قارشو پارسى محافظه ايچون نقاط لازمه‌يه استحكاملر انشاسنه باشلاتدى [۱] پالمرستون اشبو تهديداته قارشو عينى طور مغالطه‌كارانه‌يى طاقينه‌رق موسيو تيه‌رك فكرى برنجى ناپوليونك تجاوزات وحملاتنى تجديد ايتمك ايسه ايو بيلمليدركه حقوقلرينى محافظه‌يه قادر اولان سائر ملتلرده ۱۸۱۳ و ۱٤ تاريخنده‌كى منقبه‌يى تكراره حاضردرلر ديو جواب ويروب آياق پاتيرديسنه پابوج براقلميه‌جغنى آچيق وسرت بر طرزده آكلاتدى. ذاتاً برنجى نيقولا «باريقاد مولودى» اولان تموز حكومتنه بر درلو ايصينه‌مامش وپروسياليلر دخى سنين مذكوره‌ده فرانسزلردن آلدقلرى انتقام ايله كافياً تشفئ صدر ايده‌مامش اولديغندن فرانسه‌نك ميدان اوقورجه‌سنه تداركات جسيمهٔ حربيه‌سى دواسى مشكل ياره‌لر آچه‌بيلير ايدى. بركت ويرسون كنديني «صلح ناپوليونى» تسميه ايدن لوئى فيليب متأنى وحربدن مجتنب بر حكمدار اولمغله تيه‌ر قابينه‌سنك استعفاسى (۱۸٤۰) وكيزونك خارجيه نظارتيله پارسه جلبى اوزرينه فرانسه يالكزلرى صويه ايندیروب مصر مسئله‌سنك تسويه‌سنه اوزاقدن سيرجى طورمشدر. بو مغلوبيت سياسيه لوئى فيليپ اداره‌سنك كوشكلكنه بر دليل دها اولمش وپالمرستونك جرأت وشهرتنى آرتديرمشدر. انكلتره ايله فرانسه‌نك حوالئ شرقيه‌ده متعارض پوليتيقه‌لرينه دائر جبل لبنان بحثنده بر قاچ سوز سويلمش ايدك.

خنكار اسكله‌سى مقاوله‌سنك مدتى ۱۸٤۱ تاريخنده نهايت بوليور ايدى. ذهنلرى طيرمالايان بوغازلر مسئله‌سى قطعياً حل اولنمش اولمق اوزره ۱۳ تموز ۱۸٤۱ تاريخيله (جمادى الاولى ۱۲۵۷) لوندره‌ده (فرانسه دخى داخل اولديغى حالده) بر معاهدهٔ عموميهٔ بين الدول عقد ايدلمشدر. معاهدهٔ مزبوره اقتضاسنجه آق دكز وقره دكز بوغازلرى حقنده سلطنت سنيه‌نك حاكميت قديمهٔ مستقله‌سى

[۱] موسيو تيه‌رك بو مناسبتله انشا ايتديرديكى استحكاملر ۱۸۷۰ محاربه‌سنده ايشه يرامشدر.

تصدیق اولنمغله برابر حکومت سنیه حال صلحده بولندقجه هیچ بر اجنبی دولتك سفائن حربیه‌سی بوغازلردن مرور ایده‌میه‌جکدر . متن عهدنامه‌یه نظراً حکومت سنیه آرزو ایتسه دخی سفن حربیهٔ اجنبیه‌نك مرورینه مساعده ایده‌مز .

عساکر مصریه اقدمجه اغا حسین پاشا و محمد رشید پاشا و حافظ پاشا اردولرینه غلبه ایتمش ایسه‌لرده ۱۲۵٦ ده سوق اولنان قوهٔ جزئیه‌یه مقاومت ایده‌میوب صو کبی اریمسی بعض اسباب معنویه‌دن منبعثدر . یوقاروده دخی ثبت صحیفهٔ بیان قلندیغی وجهله محمد علی پاشا کرك حج شریف ایچون کرك زیارت وسیاحت طریقیله مصردن کچن ذواتك قابل خطاب وواعظ وخواجه وشیخ مثللو بین الناس مرعی الکلام اولانلرینه ایراد ایتدیکی سوزلر وویردیکی پیشکش واحسانلر سایه‌سنده بیوك بر توجه عمومی قزاندیغی حالده ۱۲٤۸ دن ٥٦ یه قدر زیر اداره‌سنده بولنان سوریه ایالاتنده کوستردیکی تضییقات واعتسافات فوی‌ه‌سنی میدانه چیقارمش ودین ودولته خدمتدن بشقه مقصدم یوقدر دیو ویردیکی تأمینات اصلسز تغلیطات اولدیغی وبتون مساعیسی منفعت ذاتیه وارتقای شخصیسنه منعطف ایدوکی تظاهر ایلیه‌رك حقنده‌کی حسن ظن یواش یواش زائل اولمشدی . وقعهٔ اخیره‌ده ادارهٔ مصریه‌دن جانلری یانان سوریه اهالیسی فوج فوج اردوی همایونه التحاق ایلدیکی کبی دروزی طاغنده ابراهیم پاشانك اردوسندن کل یوم نفرات وضابطان فرار ایله اردوی همایونه التجا ودخالت وبیلمیه‌رك اشتراك ایلدکلری فضیحهٔ بغی وخروجه توبه وندامت ایتمشلردر . حتی بر کون برآلای طاقمیله دخالت ایتمشدر .

مصر مسئله‌سنك صورت معروضه‌ده تسویه‌سندن صکره حکومت سنیه تنظیمات خیریه احکامنك تطبیقاتنه وولایاته دخی تعمیم وتشمیلنه واحتیاج عصره کوره قوانین ونظامات تنظیمنه وملکك معموریتی ورعایا وبرایانك رفاهیتی استلزام ایده‌جك وسائل ترقیاتك استحصالنه چالیشمشدر . تنظیمات خیریه احکامنك تحلیل وتشریحی حقوق اساسیه‌یه متعلق مباحثدن اولمغله آنکله تطویل مقال ایتمیه‌جکز . واشبو جلد ثامن بر خیلی اوزادیغی جهتله سوزی بوراده کسه‌رك اوروپا خارجنده‌کی وقایع عصریه‌یی ودولتلرك مستملکات پولیتیقه‌سنی وتحولات اجتماعیه واقتصادیه وترقیات علمیه ومدنیه‌یی جلود آتیه‌ده موضوع بحث ومقال ایلیه‌جکز . (ومن الله التوفیق)

ناشر طرفندن علاوه اولنان تذییلات

نومرو ۱

شکیب افندینك بياننامه‌سنك ترجمه‌سی [صحیفه ٥٩]

ای حضورمزده حاضر بولنان سزلره بیاندن مستغنیدرکه جمله‌کز بر مملکتلی ووطن قرداشی بولندیغکزدن کرك سزلر وکرك سائر ابنای جنسکز اولانلر دائما بربرکز ایله خوش کچنوب اصلا یکدیکریکزدن رنجیده خاطر و آزرده‌دل اولمیه‌رق متبوع مشروعکز اولان سلطان فخیم الشان وخلیفهٔ وقت وزمان افندمز حضرتلرینك سایهٔ شوکت‌وسلطنتنده رفاه‌حال وراحت و آسایش وامنیت‌بال ایله امرار ایام وساعات ایلمکز عقلاً وانسانیةً سزلره لازم ومقتضی اولوب بونك دخی مدار حصول وبقاسی آنجق ولی نعمتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك هر حالده رضای میامن ارتضای عالیسنی کوزه‌ته‌رك اداب رعیت ومراسم مطاوعتده جمله‌نك دقت واهتمامنه منوط اولدیغی مثلاو بالعکس بونك خلافی نیت وحرکتك عاقبتی ونتایجی حقکزده انواع محن ومضرتی وهر درلو مجازات وعقوبتی دعوت ایده‌جکی وعلی الخصوص سزی مادةً حیات وقوای زندکانیکز مثابه‌سنده اولان صنعت وزراعت ونعمت مطلوبهٔ استراحتدن الیقویه‌جغی اصحاب عقول عندلرنده امور واضحه‌دن ایکن بر مدتدنبرو هوای نفسانیه‌کزه تبعیتله بعض اغفالات زمانیه‌یه اویه‌رق سرسریلك یولنی طوتمه‌کزله بینکزده تحدث ایدن قیل‌وقال ومخالفت اقوال بالآخره باعث‌حرب ووغا وبادئ معادات‌لایحصا اوله‌رق طرفیندن بر چوق قانلر دوکولمش وبوآره‌لقده چولوق چوجوق صاحبی وخیر وشره عقلی ایرمز مقوله‌سی بر طاقم فقرا وضعفانك تلف وهلاکی وقوعبولمش واولوجهله جمله‌کزك شیرازهٔ امن وراحتی مختل ومشوش اولمشدر بو کیفیت ایسه بالوجوه رضای حضرت باری وارادهٔ خیریت عادهٔ جناب جهاندارینك خلافی اولدیغندن سزلرك شو کرفتار اولدیغکز قید بی حضوری وفلاکتدن تخلیصکز ایله اعادهٔ اسایش واستکمال اسباب حضور وآرامشکز ایچون ایجاب ایدن خصوصاتك تسویه‌سنه طرف مستجمع الشرف حضرت شاهانه‌دن مأموراً بو

طرفه کلدم مقتضای مأموریتم اوزره سزه شو وجهله افکار عادلهٔ سلطنت سنیه‌یی تبلیغ ایدرمکه جناب رب‌العالمین ظل ظلیل مراحم والطاف مالانهایه سین الی آخر الزمان اوزریمزدن دورایتمسون ولی نعمت بینتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینك عدل وعنایت ورحم ونصفتلری اجداد کرام واسلاف عظاملرندن ازید واوفر وجمله صنوف تبعه وبرایاسی حقنده مبذول ومبسوط اولان نعم اشفاق ومعدلتی سیان وبرابر اوله‌رق هیچ بر فردك بغیر حق مظلوم واحسان عدل وحقانیتدن محروم اولمامسی نزد مراحم وفد ملوکانه‌لرنده بغایت ملتزم بر امر معتنا واهم اولمق حسبیله بر خیلی وقتدنبرو کرة بعد اخری بینکزده تکون ایدن اختلاف واختلال وانك منتج اولدیغی جدال وقتال سبب اولانلر حقنده مهیج غضب وانفعال اولمش ایسه‌ده بوسببیت محضا بر بریکزك علیهنه عموم اوزره دعوای تغلب ایله ایکی طرفده دخی واقع اولدیغندن طرفین یکدیکرندن ضرر وزیان کورمش وبو جهتله وقوعبولان محاربه‌کزده بربریکزدن ضرر وزیان دعواسنه استحقاق وصلاحیتکز اولمدیغنی سزلر دخی اقرار ایده‌رك وقوعات مذکوره بینکزده مضی مامضی حکمنه قونلمش اولدیغنه بناءً بوبابده طرف اشرف حضرت شاهانه‌دن دخی عفو عمومی ارزانی بیورلمش اولمغله صکره‌کی محاربه‌دن طولایی طرفیندن هر کیم ضرر وزیان دعوی ایده‌جك اولور ایسه اصلا اصغا واستماع اولنمیه‌جقدر لکن مقدمکی مقاتله اثناسنده نصارا طائفه‌سندن غارت زده وخسارديده اولانلره طائفهٔ درزیه‌نك دخی حاللرینه کوره تأدیه وتضمیننه مقتدر اوله‌بیله‌جکلری درجه‌ده طرفلرندن اعطاسی تنسیب اولنان اوچ بیك کیسه‌دن بشقه اوله‌رق مجرد سماحةً وفتوةً جانب دولت علیه‌دن دخی احسانه وعد عالیٔ جناب پادشاهی بیوریلان اون بیك کیسه اقچه اهالیٔ جبلك مترتب ذمتلری اولان اموال امیریه‌دن استیفا اولنمق اوزره ترتیب وتخصیص اولنمشیدی بونلر ینه ویریله‌جکدر آنجق بونك شمدی‌یه قدر عدم‌انجازی ینه یکدیکریکزله بویله علی التوالی معادات اوزره امرار اوقات ایدرك حصول‌اسایش وآرامش حال وفراغ بالکز ضمننده وضع وتأسیسنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت شاهانه متعلق بیوریلان ادارهٔ مخصوصه‌کزك تمامیٔ اجراسنده طرفلرکزدن کوریلان آثار تردد وناخشنودی کیفیتندن اقتضا ایدوب هرنه ایسه بو دفعه مخصوصاً جانب معالیمناقب حضرت سلطانیدن مأموریتله کاوب شمدی سزلره افهام واعلام ایده‌جکم اوامر سلطنت سنیه‌نك انفاذ واجراسی عقیبنده

مبلغ مزبورك بر تقسیطنك پشیناً وقصورینك ذمت میریه‌کزدن بالتحصیل مستحق اولانلره ادا وایفاسنه دخی مأمور بیورلدیغمی وبو مأموریتمك همان اجراسنه حاضر وآماده بولندیغمی اول باول کندولرینه افاده ایدرم وطائفهٔ درزیه جانبندن تضمینی مرتب اولان اقچه‌نك بالتحصیل خسار دیده اولانلره اعطا اولنه‌جغنی دخی ایکی طرفه اعلان ایلرم قالدیکه ادارهٔ مخصوصه‌کز خصوصنده سلطنت سنیه‌نك بوندن اقدم صدور ایدن ارادهٔ علیه‌سی موجبنجه بلاد جبلدن ماعدا جبل ابنانك اوته‌دنبرو صیدا والیلری طرفندن معین اولان مقاطعه‌جیلرندن فضله اوله‌رق مجرد حسن ضابطهٔ مملکت واراحهٔ اهالی ورعیت ایچون طائفتین اوزرلرینه ینه صیدا ایالتی مشیری حضرتلرینك هر حالده تحت امر ونظارتنده اولمق اوزره بشقه بشقه قائممقاملر نصب وتعیین اولنمش وبونکله برابر چونکه جبلك بعض مقاطعه‌جیسی درزی اولان مقاطعاتی قرانده نصارا وبعض مقاطعه‌جیسی نصارا اولان مقاطعاتی داخلنده درزی طائفه‌لری مختلطاً ساکن ومتوطن اولدقلری واوته‌دنبرو ملتلرینك غیری اولان مقاطعه‌جیلری معرفتیله ضبط وربط واداره قلنه‌رق و اولوجهله اموال میریه‌لری تحصیل اولنه‌کلدیکی جهتله بو قائممقاملر کندی ملتلرینك غیری اولان مقاطعه‌جیلرك زیر اداره‌سنده اولان یرلرده‌کی همجنسلرینه قارشمدقلرندن مقاطعه‌جیلر دخی کندو طائفه‌لرندن اولمیانلرینه بعض مرتبه ظلم وتعدی‌یه جسارت ایتمکده اولملریله بو ایکی طائفه بیننده بر مدتدنبرو منافرت ومغایرت ظهوریله ملتلرینك غیری اولان مقاطعه‌جیلرك اداره‌سندن کندولرینه خشنودسزلق عارض اولمش والنهایه اره یرده مجادله ومقاتله دخی وقوع بوله‌رق بوندن طولایی طرفین تظلم واشتکادن خالی اولمامش اولدیغندن باعث شکایتلری اولان اویغونسزلقلرك دفع ورفعیله بوندن بویله استحصال اسایشلری ضمننده اصول وامر اداره‌لری صورت مناسبه‌یه ربط اولنمق لازم کلمش اولوب آنجق هر بر قائممقام دخی بومقاطعات مختلطه‌ده‌کی طائفه وملتلرینه آیرو آیرو امر ونهی ایتمك لازم کلسه بر مملکتده ایکی ضابطك تعددی تشتت اداره وتفرقهٔ ضابطه‌یی موجب اوله‌جغندن او مقوله مقاطعات مختلطه‌ده بولنان طائفه‌لردن مختلط اولان مقاطعات حقنده جاری اولدیغی کبی قارشمیه‌رق ذکر اولنان مختلط مقاطعات اهالیسی کماکان مقاطعه‌جیلری معرفتیله ضبط وربط واداره اولنوب فقط مقاطعه‌جیلرك همجنسلری اولمیان دیکر طائفه‌یه دخی هر بر مقاطعه‌ده برر وکیل

نصب وتعيين اولنه‌جقدر شويله‌كه بو وكيللر كندى طائفه‌لرى اوزرينه مقاطعه‌جيلرك واسطهٔ امر ونهى اوله‌جقدر وبونلر دخى مقاطعه‌جيلرله حسن امتزاج واتفاق ايدرك تسويهٔ اموره لياقتلى كسانڭدن مناسب اولانلرى بالتحقيق انتخاب وتعيين قلنه‌جقدر وبوندن صكره بو وكيللرك عزل وتبديلى اقتضا ايلدكده ديكر مناسبلرى مشير ايالت طرفندن بالانتخاب نصب وتعيين اولنه‌جقدر وبو وجهله نصب وتعيين قلنه‌جق وكيللر ايله مقاطعه‌جيلرك درجات مأموريتلرينه جمله‌كزك لايقيله عقلى ايره‌رك دفع شك واشتباه ايله اطمئنان قلوبكز حاصل اولمق ايچون تاشو مرتبه ايضاح ماده‌يه ابتدار اولنوركه آنف البيان قراى مختلطه‌ده بولنان همجنس وهممذهبلركزدن ايكى شخص آره‌سنده حقوقه دائر مواد جزئيه‌دن بر كونه دعوى ونزاع واقع اولديغى حالده اول آدملر اكر مقاطعه‌جيسنڭ طائفه‌سندن ايسه آنلرك دعواسنى مستقلاً مقاطعه‌جيسى وياخود وكيلى بولنان طائفه‌دن ايسه يالكز وكيلى فصل ايده‌جكدر واكر برى درزى واوبرى مارونيدن اوله‌رق ايكى آدم بيننده وقوعه كاور ايسه بريكزك مقاطعه‌جيسى ديكريكزك وكيلى ايله بالاشتراك حكم ايدوب شايد بينلرده اتفاق ارا حاصل اولمز ايسه اول وقت ايكيسى دخى هملتلرى اولان قائممقاملره مراجعت ايدوب قائممقاملر دخى فصل دعوى ايده‌مزلر ايسه چونكه قائممقاملر بروجه محرر مشير ايالتك تحت امر ونظارتنده بولنديغندن انلر دخى مشار اليهك رأى وحكمنه حواله ايله استيذان ماده ايليه‌جكدر و بوندن ماعدا امور كليه وجسيمه‌دن قتل نفس وغصب اموال وقطع طريق ايله سرقت وافساد بلاد مثللو ماده‌لرده كرك وكيللرله مقاطعه‌جيلر وكرك قائممقاملر او مقوله فضاحته متجاسر اولانلرى شرع شريفه وقانون منيفه توفيقاً حق وعدل اوزره دعوالرينى كورمك ايچون درحال بالاتفاق اخذ وكرفت ايله مشير ايالته تسليم وكيفيتى عرض وتفهيم ايليه‌جكلردر وطرف دولت عليه‌دن ومشير ايالت جانبندن كلان اوامرك اجراسى وواردات مملكتك تحصيل واستيفاسى كبى سائر مصالح عموميه‌ده وكيللر كندى ملتى اوزرينه مقاطعه‌جيلرك انفاذ امر ونهينه واسطه اولوب آنجق امور ضبطيه‌ده وكيللرك مقاطعه‌جيلره اشتراكى جائز اولميه‌جغندن اشبو قراده امور ضبطيه وربطيه يالكز مقاطعه‌جيلره محولدر حتى مقاطعه‌جيلر وكيللرك طائفه‌سندن برينى مشير ايالت ويا قائممقامى طرفندن مأموراً جلب واحضار ايده‌جك وياخود لمصلحة

کندوسی ایستیه‌جك اولور وبروجه بالا امورکلیه‌دن بشقه مواد جزؤیه‌دن طولایی مقاطعه‌جیلر طرفندن برینك لاجل التأدیب حبس وتوقیفی لازم کلور ایسه وکیللر ممانعت وزنهار کتم واخفایه جسارت ایده‌میوب شو قدرکه مقاطعه‌جیلر بر مادهٔ جزؤیه ایچون تأدیب ایده‌جکی شخصك لازم کلان تربیه‌سنی حدود حقانیتی تجاوز ایتمامك ایچون وکیللر ایله مذاکره ایدرك اجرا وبونده دخی بینلرنده اختلاف ظهوره کاور ایسه ینه قائممقاملرینه وکذلك قائممقاملر دخی لدی‌الحاجه مشیر ایالته مراجعت ایده‌جکدر ومحبوس اولانلر حقنده ترتیب تأدیبدن اول مقاطعه‌جیلر طرفلرندن برکونه سوء معامله وقوع بولمامق ایچون وکیللرك دقت ونظارته دخی استحقاقلری اوله‌بیله‌جکدر ایشته باعث قیل وقال وموجب جدال وقتال اولان بو مقاطعات مختلطه اهالیسنك صورت امر اداره‌لری حقنده سلطنت سنیه‌نك شمدیکی حالده قرار ارادهٔ علیه‌سی بو مرکزده اولوب بوندن بویله دخی اقتضا ایتدکجه مناسب اولان اصول ونظامه باقه‌جغی ولاسیما بو جبلك حسن ادارهٔ عمومی واسایش دائمیه‌سی خصوصنده وقتا بوقت ایجاب ایدن اسباب حسن انتظامنی استحصال واستکماله صرف همت وبذل مأثر لطف ومعدلت بیوره‌جغی درکاردر آنجق شمدیلك شو صورتله حقکزده عدالت افزای ظهور اولان الطاف عمیمه ومعاملهٔ جمیلهٔ حضرت پادشاهینك قدر وشکرینی کوزلجه فهم وادراك ایله فریضهٔ ذمتکز اولان دعای دوام عمر وشوکت جناب جهانداری‌یی عن صمیم البال ادا واکمال ایدرك اشبو ارادهٔ سنیه‌یی کاملاً اجرایه مسارعت برله ایفای لوازم تشکره دقت وخلافی وضع وحرکتدن غایت‌الغایه حذر ومجانبت ایلیه‌سز والا فلا، یعنی ذکر اولنان اصول اوزره اشبو مقاطعات مختلطه‌نك ادارهٔ مخصوصه‌سی امرنده شرف افزای صدور اولان امر وفرمان عالینك بالفعل وبالتمام سرعت اجرا وانفاذینه مسارعت ایلدیککز حالده جملةً نائل امن وسلامت واستراحت اوله‌جغکز مثللو خلاف‌مأمول امتثال ومطاوعتده برطرفدن برکونه تکاسل ونقصان ظهوره کله‌جك اولور ایسه بو نقصانك جبر واکماله الحالة هذه حاضر بالمجلس اولان عربستان اردوی همایونی مشیر معالیسمیری دولتلو پاشا حضرتلری طرف اشرف حضرت شاهانه‌دن رخصت کامله ایله مأمور مستقل اولملریله آرتق آنلر ایجاب مأموریتلرینی اجرایه تشبث بیوره‌جقلردر . والسلام علی من اتبع الهدی

فی ١٣ شوال سنه ١٢٦١

نومرو ۲

عربستان اردوسی رئیس ارکانی فریق رشید پاشا طرفندن اجرا اولنان
بر تحقیقاتك فذلکه‌سیدر [صحیفه ٦٠]

عربستان اردوسی پیاده التنجی الایی اوچنجی طابوری بیکباشیسی احمد افندی ایله الای مذکور ایکنجی طابوری قول اغاسی جلیل اغا طرفلرندن غزیر قریه‌سنده وقوعه کتیرلدیکی اخبار قلنان اویغونسزلغك تحقیقی ضمننده طبق امر واشعار مشیریلری اوزره ماه حالك طقوزنجی سبت کونی غزیر قریه‌سنه واریلوب ضابطان مومی الیهمادن نه‌کبی شکایتلری اولدیغی بعض اختیار وسوز اکالارلردن صورلدقده بیکباشیٔ مومی الیه میرلوا ابراهیم پاشا طرفندن مأموراً درت بلوك ایله قریهٔ مذکوره‌یه کلدکده برقاچ پاپاس واختیارلری جلب ایدوب سزدن اسلحه ایسترم دیه‌رك ایچلرندن بعضلرینی شدتله ضرب ایلدیکنی وبعده خلایه حبس ایده‌رك جوارده بولنان صویی محبسه چویروب مرسوم پاپاسلری بللرینه قدر صوایچنده براقه‌رق تعذیب ایلدیکنی واوحالده ایکن پاپاسلری اوچر اوچر بری برلرینه باغلیه‌رق تمیزجه برطیاق آتدیغنی وبعده محبسدن چیقاروب یغمور التنده طوتدیغنی وسلاح اخذی ایچون بعض چوجقلری دخی کذلك ضرب ایله ایاقلرندن باش اشاغی آصه‌رق وایپی کسه‌رك چوجقلری باش اشاغی دوشوردیکنی وزیر اداره‌سنده بولنان عساکر نظامیه‌یه مقتضی تعییناتی خلاف تعلیمات همایون آز چوق دیمیوب ایستدیکی کبی اهالیدن آلدیغنی وعساکره رخصت ویروب باشی بوزوق عسکری مثللو ایچه‌جکلری دخانه وارنجه اهالیدن آله‌رق خلقی اضرار ایلدیکنی وکندوسی بر طاقم عسکر ایله قریهٔ مذکوره اهالیسندن بخوس الیاسك قوناغنه اینوب رفاقتنده بولنان ضابطان ونفراتك مأکولات ومشروباتنی فضولی خانه صاحبنه تسویه ایتدیردیکنی واهالیٔ قریه بیکباشیٔ مومی الیهدن متوحش اولدقلرندن هر بری برطرفه طاغلدقلرینی وبو اثناده فرانسز فرقتینی جونی پیشکاهنه کلسی مناسبتیله اهالی‌یی سزلر فرانسه‌لو ایله برلکسز دیو اخافه ایدرك قریهٔ مذکورده‌ده کائن فرانسز مناسترنده بولنان ایکی فرنك پاپاسنی بر چاریك مهلت ایله اورادن دفع واخراج ایلدیکنی وبو صره‌ده فرانسز تبعه‌سندن موسیو روستانك اداره‌سنده

بولنان ایپك کارخانه‌سنی قپاتدیردیغی واول اثناده جدیره وارامون قریه‌لرنده‌ده
واقع اولان اویغونسزلغه مبنی جونی موقعندن میرالای حسین بك طرفندن
کوندریلان ایکی بلوك ایله قول اغاسی جلیل اغا غزیر قریه‌سنه کلوب رفاقتنده‌ده
بولنان عساکری اقامه ایتمك اوزره بیکباشی احمد افندیدن بر قوناق ایستدکده
بیکباشیٔ مومی الیه عساکری فرانسز مناسترینه کتوردیکنی وعسکر مناستری
یغما وغارت ایلدیکنی افاده ایلدیلر .

کیفیت بیکباشیٔ مومی الیه احمد افندیدن سؤال اولندقده اهالی تسلیم اسلحه
ایتمامکده عناد ایتدیکندن بعضلرینی ضرب ایتدیکنی فقط هیچ برینه اون بش
دکنکی تجاوز ایتدیرمدیکنی واویله فنا محله حبسك اصلی اولیوب پاپاسلری آخوره
حبس ایتدیکنی وصو صالیورمیوب اورانك قدیمی نمناك اولدیغنی وکمسه‌یی یغمور
آلتنده طوتمدیغنی وچوجقلری دخی ضرب ایتمش وسلاح چیقارتمش ایسه‌ده ایپ
ایله آصمق کبی حالات وقوعه کلمدیکنی ورفاقتنده بولنان عساکر نظامیه ایچون
اهالیٔ قریه‌دن فضولی تعیینات آلمیوب آنجق عسکرك پکسیمدی اولمدیغندن
علی الحساب اوبلق ومؤخراً اقچه‌سی ویرلمك اوزره نفر باشنه یتمش بشر درهم
نان عزیز آلدیغنی وحسابلری کورلدکده بدلی بشیوز غروشه بالغ اولدیغنی
وکندوسی مأکولات ومشروباتنی برابرجه کتیرمش اولوب فقط مسافر اولدیغی
قوناق صاحبندن دخی آلدیغی جزئی شیلرك مؤخراً پاره‌سنی ویردیکنی وقریهٔ
مذکوره‌ده متمکن سالف الذکر ایکی نفر فرانسز پاپاسی اهالی‌یی افساد ایلدکلرندن
وکندولری تبعهٔ دوات علیه‌دن اولدقلرندن قریه‌دن دفع واخراجلری اهالیجه
مصمم اولدیغی جهتله او صورته رضا کوسترمش یوقسه کندوسی آدم کوندره‌رك
تبعید ایتدیرمامش اولدیغنی وایپك کار خانه‌سی ماده‌سندن هیچ بر وجهله خبری
اولمدیغنی افاده وتقریر ایلدی . فرانسز مناسترینه عسکر اقامه‌سی کیفیتی کندوسندن
سؤال اولندقده ارامون مسئله‌سندن طولایی احتیاطاً عساکر موجوده‌یی
قوتلندیرمك ایچون قول اغاسی جلیل اغا رفاقتیله جونیدن کوندرلمش اولان اوچ
بلوك مقداری عسکرك غزیره ورودنده حکمفرما اولان شورش واختلالدن
طولایی ممکن مرتبه طوپلو اوله‌رق بر بیوك قوناغه یرلشدیرلسی تنسیب اولنمغله
مصر مکتبنده تحصیل ایتمش اولدیغنی بیان ایله اوچ ماهدنبرو قریهٔ مذکوره‌ده
مسافرةً مقیم اولان کلیسلی جورجی نام طبیب ایله کویلیلردن برقاچ فلاح آلوب

بر مناسب محل آرادقلری صره‌ده طبیب مرحوم ایله فلاحلر ایشته بو شیخ قوناغیدر وعسکرك اقامتنه الویریشلیدر دیه‌رك فرانسز مناسترینی کوسترملری ایله قپوسی مسدود بولندیغندن بر محلندن درونه آدم ایندیره‌رك قپونك آرقه‌سندن قول دمیرلرینی آلدیروب آچدیردیغنی وعساکره مناسترك دائرهٔ خارجیه‌سی حوالیسنده تفنك چاتدیروب براز استراحت ایتمك اوزره ایکن بالآخره مسافر اولدیغی خانه صاحبی مارالذکر بخوس الیاس مذکور قوناغك فرانسز مناستری اولدیغی ودرونده بر چوق اشیا دخی بولندیغنی خبر ویرنجه صوکنده برکونا مسئولیتی موجب اولمامق اوزره عسکرك اورادن چیقارلمسنی قول اغاسی جلیل اغایه تنبیه ایلدیکنی واغای مومی الیه دخی عساکری اورادن چیقاروب بشقه محله یرلشدیردیکنی واشبو مناستر خارجی وداخلی ایکی دائره اولوب وعسکر داخلی دائره‌یه ایاق باصمیوب یالکز خارجی دائره‌ده تفنك چاتدیغنی ودائرهٔ مذکوره‌ده آچیق بولنان برباب اوطه‌نك اشیاسی ضایع اولمامق ایچون قپوسنه قره غول وضع اولندیغنی وعسکر چیقدقدن صکره مناسترك قپوسنك قپاندیغی قریه اهالیسنه تنبیه اولنمش ایسه‌ده اصغا ایتمیوب اوچ بش کون آچیق قالش وهرکس کیروب چیقمش ایدوکندن مناستر بکجیسی ایله قریه اغالرندن شیخ خلیل جیش ومیخائیل نصار معرفتلری ایله قپونك قپادلدیغنی وفقط اوچ کون صکره بر خاتون کلوب امانةً فرانسز مناسترینه قویمش اولدیغی اشیانك عسکر طرفندن سرقت ایدلش اولدیغنی بیان ایتمکله جلیل اغا رفاقتیله کلان عساکرك کافه‌سی بربر یوقلمه ایدلدکده ایکنجی طابورك دردنجی بلوکنده ایکنجی اونباشی مغنیسالی ابراهیم وبشنجی بلوکنده برنجی اون باشی نفراتندن قسطمونیلی محمد ودردنجی بلوکی آلتنجی اونباشیسی نفراتندن عثمان نام کمسه‌لرده برر مقدار اشیا ظهور ایتمکله افراد مرقومه شدتله ضرب ایله جزالندیرلدیغنی واشیای مسروقه‌دن مدعیه خاتونه عائد اولانلری کندوسنه تسلیم قلندیغنی ومتباقیسی کندی یاننده محفوظ قالدیغنی بیان ایلدی .

صکره نفرات مرقومه دخی استنطاق اولندقده مناسترك خارجی وداخلی دائره‌لرینه اولا بیکباشی وقول اغاسی وسائر ضابطان وآرقه‌لرندن نفراتك کافه‌سی کیروب ایستدکلری کبی اوطه‌لری آچوب کزدکلرینی سویلشلر واحمد افندی‌یی یلانجی چیقارمشلردر . اشبو مسئله‌ده سوء نیتی اکلاشیلان کلیسلی هکیم جورجی

استنطاق اولنمق اوزره تحری ایتدیرلدکده چاکرلرینک قریهٔ مذکورهیه وصولی ایشیدر ایشتمز فرار ایتدیکی خبر آلنمشدر .

جمع اسلحه مادهسی یولنه کیرمش اولدیغندن اوراده عسکرک لزومی قالمدیغنه مبنی میرالای حسین بك جونیدن جلب اولنهرق عساکر موجوده میر مومی الیهه بالترفیق جونی‌یه کوندرلش وبیکباشی احمد افندی ایله قول اغاسی جلیل اغا دیوان حربه سوق اولنمق اوزره قرهغول تحتنه آلدیرلمش وعساکرک کافهسنی بر دفعه دها یوقلمه ایتدیرمسی میر مومی‌الیهه تنبیه اولندیغی جهتله اشبو ایکنجی یوقلمهده نفراتك برنده ایکی عدد سیم ظرف ظهور ایدوب اونباشینك اذنیله غوسطه قریهسنده بر پاپاسك قوناغنده سلاح آرار ایکن آلدیغنی اعتراف ایتمکله اونباشی حبس اولندقده یاننده محفوظ اولان بیچاغی قارننه صوقوب انتحار ایتمش اولدیغی میر مومی الیه طرفندن سوی بندکانهمه اشعار ایدلمشدر . موسیو روستانك کارخانهسندهبر کونا ضایعات اولوب اولمدیغی آیروجه تحقیق اولندقده برشیئی ضایع اولمدیغی وفقط‌اعمالاتك بش اون کون معطل قالمسی سببیله عمله اجوراتندن بشبیك بوقدر غروش ضرر وزیان وقوعه کلدیکی وطرف دولت علیهدن تضمین اولنمدقچه مذکور فابریقه ایشلتدیرلمیهجکی ومعطل قالدیغی کونلرده دخی وقوعه کلهجك ضرر وزیان بشقهجه ادعا اولنهجغی خبر آلنمشدر .

غزیر قریهسنده تحقیقات عاجزانهم بروجه بالا اولمغله اهالینك ادعالری ایله مومی الیهما بیکباشی وقول اغاسنك ونفراتك افادهلری آرهسنده مباینت بولندیغندن حقیقتك تظاهری ایچون دیوان حربده علی‌الاصول محاکمهلرینك اجراسی منوط ارادهٔ علیهٔ مشیرانهلری اولمغین اولبابده .   ١٣ ذالحجه سنه ١٢٦١

نومرو ٣

شکیب افندینك مقام صدارته ارسال ایلدیکی تحریرات صورتی [صحیفه ٦٣]

چند روز اقدم تقدیم قلنان معروضات بندکانهم مألّلرندن معلوم عالیلری بیوریلهجغی وجهله جبالك اخذ اسلحهسنه مباشرت برله بلطفه تعالی اکثر محللرك سلاحلری چتردی پتردی اولمیهرق وکیمسهنك برونی قانهمیهرق آلنمش وقصوری دخی الحالة هذه آلنمقده بولنمش وفقط آرهلرنده درزی طائفهسی بولنمیهرق

نصارانك كليت واكثريت اوزره متمكن ومتوطن اولدقلرى كسروان تعبير اولنان مواقع اهاليسى پك جزؤى سلاح اعطا وآندن ماعدا سلاحلرى اولمديغنى بيان وانبا ايله كليتلو اسلحه اخفاسنه قالقشمش اولوب حال بوكه بو حوالينك ادارۀ مصريه‌دن تخليه‌سى هنكامنده طرف دولت عليه‌دن يالكز بو كسروان اهاليسنه بش بيك عدد تفنك ويرلمش اولديغنى ينه كندو جنسلرندن بعضلرى روايت واخبار ايتمش وبوندن بشقه كندولرينك دخى شمدى‌يه قدر جنس آخر اوله‌رق بر خيلى تفنك وسائر آلات حرب وجنكلرى اوله‌جغنده شبهه كورنمامش اولمسيله اهالئ مرسومه يدلرنده پك چوق اسلحه اولسى مأمول وآشكار ايكن بونلردن شمدى‌يه قدر طوپلانه‌بيلان سلاح دوه‌ده قولاق ديمك اولديغنه ومواقع مذكوره‌دن مقدار جزؤى آلنمسيله اكتفا وقصورندن اغماض اولنمق لازم كلسه بدرزيلر ايشته بز سلاحمزى تماماً ويردك آنلردن نيچون آلنميور يوللو ادعايه باشلايه‌جقلرى ونفس الامرده دخى بر طرفك سلاحى لايقيله آلنوب ديكر جانبك اكا نسبتله آلنمامسى جائز اولميه‌جغى واضحاتدن بولنديغنه بناءً اهالئ مرسومه‌نك كتم واخفا ايلديكى سلاحلرينى تسليم واعطا ايتملرى ضمننده براز صيقيشديرلمسى بالضروره اقتضا ايتمكين بو صورت اخذ سلاح ماده‌سى ايچون دولتلو نامق پاشا حضرتلرى جانبندن اول طرفه مأمور قلنان ميرلوا عزتلو ابراهيم پاشا بنده‌لرينه توصيه وازبار قلنمشيدى بو اراده فرانسه قونسلوسى طرفندن بر مكتوب ورود ايله ترجمۀ مألنده عرب يازيجيلرندن بريسى مجله مصلحتندن طولايى ذوق قريه‌سنه كيتديكنده عساكر شاهانه طرفندن توقيف اولنمش وجونيده واقع فرانسز تجارينك بر قاچ باب مغازه‌لرى قپولرينه عسكر وضعيله بغدايلرينك فروختى منع اولنمش اولديغندن بحثله مرقومك تخليۀ سبيلى وبو ممنوعيتك رفعى التماس اولنوب واقعا اهالى‌يى تسليم سلاحه مجبور ايتمك ايچون برنوع تضييق ضمننده ساحلدن يوقارى‌يه ذخيره نقل ايتديرلمامسى پاشاى موى اليهه يازلمش اولمقدن ناشى اول دخى بو وجهله اجرايه مبادرت ايتمش اولديغى اكلاشيله‌رق مع هذا كه بو صورت مناسب اولمديغندن كرك يازيجى مرسومك تخليۀ سبيلى وكرك مغازه‌لر اوكندن قره‌قولك رفعى خصوصى طرفنه تحرير اولنمق اوزره ايكن برده پاشاى موى اليهك بر كاغديله اول جانبه كوندرلمش اولان ياور حرب مشيرى يوزباشى نصرت افنديك بر شقه‌سى كله‌رك مأللرنده

قریهٔ مزبوره اهالیسنك دخی اسلحهٔ مکتومه‌لرینی اخراج ایتدیرمك اوزره ارسال اولنان ضابطان عسکریه اهالیٔ مزبوره‌دن سوز اکلارلرینك طلبیله پاشای مومی الیه نزدینه احضارینه ابتدار خلالنده شخص مسفورك یرلو هیئتندن اوله‌رق اهالیٔ مزبوره‌دن بعضلرینه اختفا ایدیکز وصاووشکز دیو الیله اشارت واول وجهله خلقی افساده جرأت ایتدیکنی بالمشاهده طوتوب پاشای مومی الیهه ایصال واول دخی مسفورك مفسد ومحرك اهالی اولمسی ویرلو صفتده بولنمسی جهتیله حالی لایقیله تحقیق اولنمق اوزره کندوسنی محبسه ادخال ایتمش ومفسد مسفور اول کیجه کیفیتی قونسلوسی مرقومه اخبار وفرداسی کونی قونسلوسی مرقوم محبوس مسفورك تخلیهٔ سبیلی استدعاسنه دائر پاشای مومی الیهه یازدیغی مکتوبی یساقجیلرندن برینه بالاعطا فرانسه بکلك سفائننده بیروتده بولنان بر قطعه فرقتین سفینه‌سنه ارکاباً جونی‌یه تسیار ایدوب یساقجیٔ مرقوم سفینهٔ مذکوره قپودانی وایکی نفر اوفیچیال ایله معاً پاشای مومی الیهه عزیمتله محبوس مسفورك صالیویراسی ادعا وپاشای مومی الیه دخی بز آنی مشیر پاشا حضرتلرینه یازدق جوابنك ورودینه دکین توقیف ایتمکلکمز لازم کلور وادیسنده جواب سرد واعطا ایلمش وبونك اوزرینه قپودان مرسوم سفینه‌یه عودتله کویا اهالی‌یه بر کورینش اوله‌رق جونی سواحلنه طوپ وعسکر چیقارمغه تصدی ایتمش اولدیغی اشعار وبو صورت تحریرات مزبوره ایله پاشای مومی الیه طرفندن کلان ضابط جانبدن دخی تقریر وتذکار قلنمش اولمسیله قضیه‌یه کسب وقوف ایتدیکم آنده خدا بیلورکه عقل وشعورم منسلب وپریشان ودنیا چاکرلرینه زندان اولدی زیرا محبوس مسفور صحیحاً فرانسزلو اولمیوب عن اصل جبل اهالیسندن وهیئت وقیافتده یرلودن اولدیغی وبو درجه تصحب وحمایته‌ده هیچ بر دولتك حقی اولمدیغی حالده بروجه بالا افساده جسارتی بالمشاهده متهم اولمسی جهتیله برمدتجك حبس وتوقیفی اوزرینه قونسلوس مرقومك هم چاکرلرینه وهم‌ده پاشای مومی الیه طرفنه صیقی صیقی خبرلر کوندروب بوکا دخی قناعت ایتمیه‌رك وسوی عاجزیدن جواب بکلمیه‌رك ذکر اولنان جونی پیشکاهنه سفینهٔ حربیه کوندرمسی وخود بخود اراضیٔ سلطنت سنیه‌یه طوپ وعسکر چیقارمق اوزره خصمانه معامله کوسترمسی طوغریسی هضم وتحمل اولنور وحوصلهٔ صبر وسکوته صیغیشور مواددن اولمدیغندن وآرتق نزاکت کوسترلمسنك صره‌سی کچدیکندن

قونسلوس مرقومك كوندرديكی مارالذكر مكتوبنه جواباً اسعاف التماسنی متضمن
كوندريلان مكتوبدن صكره لسان شدت ايله ديكر بر قطعه مكتوب تسطير
وارسال ومنظور عاليلری بيورلمق اوزره بر صورتی ايله آنك مكتوبنك اصلی
دخی لفاً تقديم واسبال قلندی ذكر اولنان مكتوب اخير صورتی مطالعه‌سندن
معلوم دولتلری بيوريله‌جغی وجهله محبوس مرسوم سفينهٔ مرقومه‌نك ينه يرينه
كاوب تيمورلمدكجه ويرلمامك اوزره كرك پاشای مومی اليه وكرك بيروتده اولان
عطوفتلو فريق داود پاشا حضرتلرينه تنبيهات لازمه اجرا اولنمش ايسه‌ده طرف
حضرت سر عسكری‌يه ارسال اولنان بر قطعه ژورنالدن مستبان اوله‌جغی اوزره
بو تنبيه هنوز طرفنه واصل اولمدن پاشای مومی اليه طيانه‌ميوب محبوس مرسومی
ويرمش اولديغی خبرينی الديغمزده كرك مشير مشار اليه حضرتلرينه وكرك
بنده‌كزه طوغريسی حيرت كلدی وبو كيفيت شو قونسلوسك ايتديكی خباثتدن
زياده تكدر وتأسفمزی ايجاب ايلدی پاشای مومی اليهك بو طبانسزلغی
وعلی الخصوص طرف مشيريدن جواب كلمدكجه ويره‌ميز ديو بيان اصول ونظام
عسكريت ايلمش ومعيتنده ايكی طوپ واوچ طابور عسكر بولنمش ايكن بر قاچ
يوز كميجينك اياق پاطرديسندن قورقه‌رق نظامات عسكريه‌يه عدم رعايتنی اظهار
ايديشی ناموس عسكری‌يه وشان سلطنت سنيه‌يه ياقيشورشی اولمديغندن علی التحقيق
ايكيمزك دخی الم واضطراب عظيممزی موجب اولديغندن كندوسنك بو حركتنی
مشير مشار اليه حضرتلری تقبيح بيورديلر وتكديری اقتضاسنه باقه‌جقلر ايسه‌ده
نه چاره كه بر رذالتدر اولمش اعاده‌سی ممكن اولما‌قله همان جناب حقدن تمنیٔ مكافاتی
ايله تسلی اولنمقده اولوب آنجق بونلرك يعنی موسيو بورقنه‌نك شوائناده درسعادتده
شونی بونی وسيله ايدرك ايكيده برده اظهار برودت وشدت ايله حضور معاليموفور
حضرت شاهانه‌يه مثول ايله عرض حال ايده‌جكم واستانبولدن چيقوب كيده‌جكم
ديمسندن وقونسلوس مرقوم يادكارينك دخی بوراده شونی ياپكز بونی ايديكز
ايتمز ايسه‌كز اوريرم ييقارم كبی اغز قوللانمسندن مراد ومراملری نه اولديغنه
وبوطور وحركتلرينك صوكی نره‌يه واره‌جغنه عقل ايرمامكه باشلادی وقونسلوس
مرقومك بوراجه كوروب اكلاديغم كافهٔ حركات ومعاملاتی معروضات متقدمهٔ
مذكورهٔ بندكانه‌مله عرض وانها اولندی خلاصهٔ كلام قونسلوس مرقومك اظهار
ايلديكی بو حركات خصمانه‌سندن طولايی طرف دولت عليه‌دن بحق ترضيه طلب

وادعا اولنمسی الزم وبوکا همت بیورلمیه‌رق اختیار سکوت اولنور ومرقومك ایتدیکی یولسزلق وادبسزلك همان شویله‌جه یاننه قالور ایسه بوصورت بر اوبغونسز امثال اوله‌رق قونسلوس مرقومك بتون بتون شیمارمسنه وسائرلرینك دخی هر بری برر کونه فنالغه جسارت ایتملرینه سبب ویره‌جکی وبونك بوطرفده خلقجه دخی انواع سوء تأثیراتی اوله‌جغی وارستهٔ قید رقم اولمغله شو طلب ترضیه حصوانه اولیای نعم ووکلای افخم افندیلرمز طرفلرندن کمال اهمیت ومتانتله همت بیورلسی نیاز چاکرانه‌م ایدوکی والا معاذالله تعالی بو حوالینك زمام تصرف وعنان اداره‌سی فرانسه‌لو یدینه تسلیم ایدلمش معناسندن غیری نظریاتی مفید اولمیه‌جغی ان شاالله الکریم رهین علم عالیلری بیورلدقده اولبابده امر واداره حضرت من له الامرکدر . فی سلخ ل سنه ٦١

نومرو ٤

شکیب افندی طرفندن مقام صدارته ارسال اولنان تحریراتك صورتی
[صحیفه ٦٤]

معلوم عالیلری بیورلدیغی اوزره جبل لبنانده متمکن نصارا طائفه‌سی همجنس وهمملتلرینك درزیلرله مختلطاً ساکن ومتوطن اولدقلری مقاطعاته ایچلرندن برر وکیل تعیین اولنمسنی مقدما طلب واستدعا ایدرك اول وجهله اجراسنه ارادهٔ سنیهٔ حضرت شاهانه متعلق وشرفصدور بیورلمش وطائفهٔ مرسومه‌نك بوندن مرادلری زمام اداره‌لرینی کندو یدلرینه الەرق غدر وتعدی وحکم وتسلطلرندن قورتلمق داعیه‌سندن عبارت بولندیغی مؤخراً اکلاشیله‌رق بونده ملحوظ اولان محذورك دفعی ضمننده انکلتره ایلچیسی موسیو قانین جنابلریله بالمذاکره ویریلان قراری حاوی انکله سائر رفقاسنه اعطا اولنان مذکرهٔ رسمیه‌لرده بیان وایراد قلندیغی اوزره مقاطعات مذکوره‌یه نصب اولنه‌جق وکلایه تعیین حدود مأموریت اولنمشدی طائفهٔ مرسومه بوصورتی استماع ایلدکلرنده بونکله دلخواهلری حاصل اوله‌میه‌جغی یعنی ینه درزیلرك زیر حکم وتغلبلرندن کلیاً چیقه‌میه‌جقلرینی درك ایله بو استدعالرندن واز کچه‌رك قوللرینك بو طرفه وصولمده اشبو وکلا ماده‌سنك اجراسنی ایستمدکلرینی ایما ایتمشلر ایسه‌ده قرار مذکورك اجراسنده هر قنغی طرف ارائهٔ روی مخالفت ایدر ایسه اول حالده انك حقنده قوهٔ جبریه اعمال

اولنه‌جغنى درون جبلده بو قدر عسكر ولشكر جمعيله اظهار اولنان معاملات تهديديه‌دن ومستندلرى اولان دولتلر مأمورلرينك بو دفعه اولكى كبى ابتدالرى چوقلق سوزه قاريشه‌ميه‌رق برده مدار جرأت وجسارتلرى اولان سلاحلرى بردنبره اللرندن الىمغه باشلانديغندن ايكى طرف دخى استدلال واستفهام ايتملريله مخالفته زهره وبهره‌لرى قالميه‌رق قرار مذكورى خواه وناخواه قبول ايده‌جكلرينى بيان ايدوب آنجق صورت اجراسى وكلاى مرسومه‌نك حسن انتخابنه موقوف اولديغندن وشو حالده دخى بونلرك مزاج ومشوارلرينه كوره مصلحتك اك زياده متعسر كورينان يرى بو وكلانك انتخابى خصوصى بولنديغندن يعنى وكالته تعيين اولنه‌جق كسانك ايكى طرفك‌ده بالرضا قبول ايده‌جكى آدملر اولمسى وشهاب فامليا‌سى طرفدارانندن اولمامسى يوللرى كوزه‌دلك اقتضا ايلديكندن بو بابده تحريات لازمه وتدقيقات ممكنه‌نك اجراسيله توفيق رضاى طرفينه سعى اولنمش ايسه‌ده اولا طائفۀ نصارا ايچلرنده او مقوله رويت مصلحته مقتدر وايشكذارلق ودرايتله مشتهر اولانلردن مير بشير زماننده استخدام اولنميان كيمسه قالمامش وبو جهتله اكا خدمت ايتميان ومنسوب بولنميان طاقمدن وكالته تعيين اولنه‌جق اهل وارباب كيمسه‌لر اولمديغى لايقيله تحقيق قلنمش وثانياً طائفۀ مرسومه درزيلرك جور وظلمندن قورتلمق ايچون وكيل ايسته‌مش اولملريله خدمت وكالته ينه كندو انتخابكرده‌لرى اولان آدملرك تعيين قلنمسى طبيعت مصلحتدن بولنمش اولمق حسبيله بالضروره ايستدكلرى كيملر اولور ايسه اولسون انلردن مناسبلرينك انتخابى لازم كله‌جكى مثللو درزيلر دخى طائفۀ مرسومه حقنده قديمدنبرو اجرا ايده‌كلدكلرى حكومت متجبرانه‌يى اللرندن چيقارمامق وينه ايستدكلرى كبى آتوب طوتمق اوزره بياغى رنجبرلك خدمتلرنده قوللاندقلرى اورتاقجى مقوله‌سندن وداثما شهار آلتنده قوللانه‌بيله‌جكلرى ادانى واسافل فلاحيندن اولان اشخاصك وكيل اولمسنى ايسته‌يه‌رك بونك اوزرينه برطاقم اسباب موجبه تدارك وايراديله ادعايه قالقيشوب نفس الامرده دخى مقاطعه‌جيلره واسطۀ امر ونهى اوله‌جق آدملر بويله اولماز ايسه درزيلر دلخواهلرنجه راحت ايده‌ميه‌جكلرى بديهى ايسه‌ده اصل مقصود نصارانك سزلديسنى كسمك قضيه‌سى اوله‌رق حال بوكه انلرك ايستدكلرى ادملر وكيل تعيين اولنسه درزى طاقمى انواع تزوير وشكايته تصدى ايده‌جكلرى ودرزيلرك منتخبلرى اولان كسان نصب قلنسه نصارا طائفه‌سى بر وجهله قبول ايتميه‌جكلرى ومع هذا كه بو وكيللر طائفۀ مرسومه

اوزرلرینه تعیین اولنه‌جغندن انلرك ایستدکاری کیمسه‌لر اولمق اقتضـا ایلیه‌جکی وحقانیت دخی بونده اوله‌جنی درکار ایسه‌ده موازنهٔ عدل وحقده ینه ایکی طرف مساوی بولنمسی وبووجهله اوته‌طرفك‌ده استحصال خشنودیسـنه باقلمسی لزومنه بناءً ذکر اولنان وکیللرك نصفی طائفهٔ مرسومه‌نك ونصف دیکری درزیلرك ایستدکاری آدملردن اولمق وایکی جانبك‌دخی دیه‌جکی قالمامق‌اوزره تعدیل وترتیب اولنه‌رق وطرفینه لسان مناسب قوللانیله‌رق اول صورتله مادهٔ انتخابك تسویه‌سی لدی‌التکلیف بوکادخی راضی وقانع اولمدقلرندن بومسئله‌نك حلی‌دوچار عقدهٔ‌اشکال اولمقدن ناشی ارتق طرفینك اختلافاتنه باقلمیوب همان اول وجهله وکلانك نصب وتعیینته قوللری هنوز دیرالقمرده ایکن ابتدار اولنه‌جق اولدیسه‌ده بونلر صکره واروب کرك هملتلرینه وکرك مستندلری اولان محللره‌بزبونلرك مأموریتی اثناسنده محبوس اولدیغمزدن افادهٔ حاله مجالمز یوغیدی وبزدن سؤال اولنمدی ودها شویله بویله اولدی دیه‌رك مصلحتی اوزرلرندن آته‌جقلری واول حالده بر کونه نزاع وصداع ظهور ایده‌جك اولور ایسـه بوبابده وقوع سوء تدبیره حمل اولنـه‌جنی ملاحظه‌دن غیربعید اولدیغندن مصلحت اوزامامق ایچون باری قائممقاملر ومشایخی بورادن صالویره‌رك بیروتده بر حسن صورتنه باقمق نیتیله بیروته عودتله ینه بو صورت طرفین قائممقاملرینه بتکرار تکلیف اولندقده اکرچه نصـارا قائممقامی راضی اولمش ایسـه‌ده درزی قائممقامی اصلا موافقت طرفنده بولنمیه‌رق نصـارا طرفندن انتخاب اولنان ادملرك بری نصب اولنه‌جق اولور ایسه الك نهایه بینلرنده ینه برفساد تکون ایده‌جکنی کندو شـناعت وخباثتلرینی اجرایه وسیله عد ایدرك میدانه قویمش‌ونصارا دخی درزیلرك‌ایستدکاری ادملر تعیین‌قلنه‌جق اولدیغی‌تقدیرده وکالت اصولنی بتون بتون رد وطریق آخره تشبث ایله چاره‌سنی بوله‌جقلرینی فساد هوجه‌لری اولان پاپاسلرینك الك معتبر ورهبرلری مطران طوبیه دیدکاری متره‌پولید بالدفعات رمزاً وصراحةً یاد وتذکار ایتمش وبونلره ظهیر اولان طرف اوروپاجه دخی‌پولتیقه‌سنی یوریده‌بیله‌جکندن صکره مصلحت‌بشقه‌لشه‌جنی‌واضحاتدن اولدیغی کبی بووکلانك بدایت نصب وتأسیسنده بویله برطرف یاری خشنود ودیکر جانب کلیاً ناخشنود اوله‌رق اجرا اولنوبده برمدت مرورنده طائفتین بیننده شاید ینه برفتنه واختلال ظهور ایدرایسه اول وقت بونك سـببیتی انتخاب خصوصنه ویریله‌رك مسئولیتی طرف چاکرانه‌مه عائد وراجع اوله‌جنی ومتره‌پولید مرسوم‌ایله

نصارا قائمقامی سالف الذکر وکیللرك افراد اهالی‌یه انتخاب ایتدیرلمسی صورتی بر ارەلق درمیان ایلمش ایسەده بوصورتك اجراسنده دخی تسویهٔ مصلحت مبتلای طول مدت اولەجغندن بشقه بونلرك ادارهٔ امور داخلیه‌لری هنوز مملکتین وصربستان امتیازاتی درجەسنده دکل ایکن انلرك اصوللرینی بونلرەده اجرا ایتدیرمك تمثیل رسمی دیمك اولوب علی الخصوص بوکا دول خمسەنك بعضیسی ممنون اولور ایسەده بعضیسی تعرض ایدەجکی وبوحال ایله طرفین اقناع اولنەمیەرق اداره مادەسنك یرلشدیرلمسی بالاخره قوهٔ جبریه اعمالنه طیانەجغی بدیهیاتدن اولەرق بونده دخی دیکر تقدیم قلنان عریضهٔ چاکرانەمده عرض وانها اولندیغی اوزرە قوهٔ مذکورەنك اعمالی تجویز اولنەمدیغندن امر انتخابده قرعه اولنمسی خاطره کلوب بوراسی بر ارالق انکلتره وروسیه قونسلوسلرندن استمزاج اولندقده بو صورتی مومی الیهما دخی تنسیب وتصویب ایتمش وانك اوزرینه مصلحتك هر برطرفی صیدا مشیری دولتلو وجیهی پاشا حضرتلریله کراراً ومراراً مذاکره ومطالعه اولنەرق چونکه بوخصوصده طرفینك قولایلقله ارضالری ممکن اولەمیەجغندن بروجه بالا بیان اولنان مطالعات مشروحەدن مصلحتی لایقیله قورتارمق دخی مستحیل الامکان اولمسیله بوندن اسلم طریق بولنەمامش ایدوکنه مبنی تاریخ عریضهٔ بندکانەمدن اوچ کون مقدم طرفین قائمقاملری ارامکاه عاجزی اولان قوناغه بغتةً جلب وجمع وبیروت نائبی وسابق ولاحق مفتیلری افندیلر دخی احضار برله کیفیت تصمیم چاکرانەم افاده اولنوب هر نەقدر بو صورتە دخی راضی وقائل اولمامشلر ایسەده بخت ونصیبلرینه حوالەدن غیری چاره اولمدیغی وبویله بربیطرفانه حل مسئلهٔ مشکلەده سوز سویلیەجك اولورلر ایسه کندو حقلرنده وخیم اولەجغندن ماعدا هممللت وهمجنسلرینه دخی ضررلری طوقنەجغی اقتضاسنەکوره بالافهام اسکان والزاملرینه اقدام قلنمش واول وجهله شمدیلك یالکز درزی مقاطعەجیلری یدلرنده بولنان مقاطعات ایچون طرفیندن هربر مقاطعەیه ایکی طاقم اولەرق دردر بشر انتخاب اولنمش اولان کسانك برری ایچلرندن تفریق ایله چیقاریلان ایکیشر اسمدن بری قرعهٔ شرعیه اصولی وجهله وکالته انتخاب اولنمغله بونده دخی نصارا طرفنك ایستدکلری طاقمده زیاده چیقدیغندن انلر ممنون اولوب درزیلر ناخشنود قالمش ایسەده بردیەجك سوز بولەمدقلرندن برموجب انتخاب ذکر اولنان وکیللرك یدلرینه ویریلەجك مأموریت بیورلدیلرینی المق اوزره کندولری طاب اولنەرق بمنه تعالی

بو کونلرده جمله‌سنك طرف بندکانه‌مه وصوللرنده مأموریتلری اجراقانه‌جغی ونصارا مقاطعه‌جیلری یدلرنده اولان درزیلره دخی هنوز قاچ نفر وکیل اولمق اقتضا ایده‌جکنده بین الطرفین عارض اولان معارضه برطرف ایدیله‌مامش اولدیغندن انك دخی انشاالله تعالی چند روز ظرفنده بر اورته‌سی بوله‌رق ینه اصول مشروعهٔ محرره اوزره ایجابی اجرا وانکله برابر تضمینات ماده‌سی دخی سریعاً تسویه وایفا اولنمغه مزید سعی واعتنا اولنه‌جغی محاطعلم جهانشمول صدارتپناهیلری بیورلدقده اولبابده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر .	فی ٧ ذ سنه ٦١

نومرو ٥

شکیب افندی طرفندن مقام صدارته ارسال اولنان تحریراتك صورتی
[صحیفه ٦٦]

جبل لبنانك اخذ اسلحه‌سی ماده‌سی نه اسباب ومطالعه‌یه مبنی مواد سائره‌یه ترجیح ایله نه‌وجهله اجرا قلندیغی تفصیلاتنه دائر دولتلو اردو مشیری حضرتلریله مشترکاً تقدیم قلنان عریضهٔ بندکانه‌مزك وصولی بیان عالیسیله فقط اهالیٔ مرقومه‌نك سلاحلری النمسندن طولایی جبلك ادارهٔ داخلیه‌سنجه طرف دولت علیه‌دن احسان بیورلمش اولان بعض امتیازات قدیمه‌نك وتخصیص اول طرفده دول خمسه سفراسیله بالاتفاق قرار ویریله‌رك قوللرینك مأمور تأسیس واجراسی بیورلدیغم صورت اداره‌نك بشقه قالبه افراغ اولنه‌جغنه ذهاب ایله توحش ایتملری ملحوظ اوله‌رق حالبوکه بویله شیلر دولت علیه‌نك خاطر عالیسنه قطعا کلیوب جمله‌نك مطلوبی شوصورتك تمامیٔ اجراسی واهالینك وقایهٔ امتیاز وامنیتی ماده‌سنه منحصر بولندیغی طرف بندکانه‌مدن البته اعلان اولنمش اولمسی درکار ایسه‌ده مجرد بر قات دها تأمین ضمننده اولبابده اولان حسن نیت صفوت منقبت حضرت ملوکانه‌نك لازم کلانلره بالاطراف تکراراً بیان واعلانی ایله استحصال اسباب تأمینلرینه باقلمسی واصول مقرره‌نك یرلشدیرلمسی خدانکرده اعمال قوهٔ جبریه‌یه صحیحاً محتاج اولدیغی حالده اسباب اجباریه عمومی طوتلیوب بوندن مقدمجه مخصوصاً وتفصیلاً یازلدیغی وجهله محدود ومخصوص اوله‌رق اجرا اولنمسی امر وفرمانی شامل زیور آرای هامهٔ تعظیم وتفخیم اولان امرنامهٔ سامیٔ ولی النعمیلری

مفاد معانی مستفادی رهین ایقان چاکر مصادقتوسیم اولمشدر. واقعا متبادر خاطر معالیمظاهر وکالتپناهیلری اولدیغی وجهله اخذ سلاح ماده‌سنه مباشرت اولندیغی اثناده بو طرفده بعض مأمورین اجانبك شمدی‌یه قدر قزانمش اولدقلری قوهٔ نفوذیه‌لرینی غائب ایتمامك ملاحظه‌سیله طرف طرف بونك امثالی بیك درلو اراجیف نشریله طائفتیندن هر برینی کندو طرفلرینه جلب وامالهٔیه صرف وسع ومقدرت ایتمش اولدقلرینه مقابل صوب صادقانه‌مدن دخی هر بار برر وسیله ایله مقدمات تأمینیه تلقین واعلان اولنه‌رق همیشه تصحیح افکارلری خصوصنده قصور اولنمامش اولدیغی مثللو بوندن بویله دخی طبق امر وفرمان اصفانه‌لری وجهله ایجاب ایتدکجه کندولرینه تأمینات مقتضیه اتیان واعلانیله تطمین باللری قضیهٔ مرضیه‌سنك استحصالی امرنده تجویز تکاسل اولنماز ایسه‌ده نزد عالیلرنده بیاندن مستغنی اولدیغی اوزره درسعادتده دول مشار الیهم سفراسنك شونی بونی وسیله ایدرك تأمین اهالئ جبل ضمننده آرالق آرالق وقوع بولان اخطارلری مجرد کندو پولیتیقه‌لرینی تأمین ایتدیرمك ایچون اولدیغندن اشبو امرنامهٔ سامیلری مضموننده بو کره سفرای مومی الیهمه ویرلمش اولان تقاریر رسمیه ایله مطلوبلری حاصل اولمش واعمال قوهٔجبریه خصوصنده تعیین وتحدیداصول بیورلمش اولمغله بوندنبویله انشاءالله تعالی اخر کونه شماتت وشکایت ایتمیه‌جکلری مأمول اولوب علی الخصوص اول وجهله قوهٔ جبریه اعمالنی دخی حسب الموقع متعسر کوردیکمدن وهم‌ده طائفتیندن هر هانکیسنه قرار ادارهٔنك یرلشدیرلمسی ایچون صورت جبریه کوستریله‌جك اولسه اول فرقه‌نك مظلوم ومغدور اوله‌جقلری یعنی درزیلرك تعدیات واقعه‌لرندن قورتیلوب تعیین وکلا ایله باشلو باشارینه ایشلرینی کورمك ایستیان طائفهٔ نصارایه ینه درزیلرك تحت حکم وادارهسنده اولمق اوزره نصب اولنه‌جق وکلادن بر فائده و راحتلری حاصل اولمیه‌جغنی سرد وایراد ایله صرف نظر اولنمسنی شمدی‌یه قدر بالدفعات طرف چاکریدن استرحام ایتمش اولملرینه نظراً بو استدعالرنده شاید عناد واصرار ایده‌جك اولدقلری حالده مجرد اجرای ارادهٔ سنیه ایچون بر طاقم ظلمهٔ درزیانه قارشو قهر وعنف وشدت معامله‌سی وبالعکس درزیلر دخی قدیمدنبرو مألوف ومجبول اولدقلری سربست بر حکومت متجبرانه‌یی بویله‌لکله رفته رفته الیمزدن چیقاره‌جغز وبو جهتله سرمایهٔ رفاه وآسایشمزه خلل کله‌رك ایلروده ازهر جهت ضعف حاله مبتلا

اوله‌جغز خوفیله تعیین وکلا ماده‌سنده اظهار ایتدکاری مخالفتدن طولایی نصارایه قارشو حقلرنده اعمال قوۀ جبریه ایله براز تأدیب وتربیه اولنمغه اگرچه نامستحق دکللر ایسه‌ده میر بشیر زماننده نصارادن خیلی حقارت کورمش واوچ درت سنه‌دنبرو دخی بینلرنده کرکی کبی بغض وعداوت پیدا ایتمش اولدقلرندن وکثرت عداد نصارایه نسبتله قلت نفوس وکمیتلری جهتیله بالاخره ایادئ نصاراده محو وتباه اولملری ایسه اظهر بولندیغندن آنلر دخی دائما بونلردن بحث ایله تظلم واسترحام ایتمکده اولدقلرینه بناءً نوعما حقلی کبی کورینوب بو مناسبتله دخی درزیلره والحاصل طائفتیندن هر برینه قوۀ جبریه ارائه‌سی بر صورتله موافق شعار عدالت اوله‌میه‌جغی وبوندن قطع نظر مادۀ جبرك هر قنغی طرف حقنده اولور ایسه اولسون اختیار واجراسی پولیتیقه‌لرنده ضدیتلری درکار اولان دولتلردن برینك البته زیاده اعتراض ومداخله‌سنی دعوت ایده‌جکی جهتله صورت جبرك اجراسنه بر درلو جسارت ایده‌میوب بوراسنی کلیاً ذهنمدن چیقاره‌رق همان بعونه تعالی سایۀ تسهیلاتوایۀ حضرت خلافتپناهیده مصلحتك الدن کلدیکی مرتبه بوپره‌سه‌یه کوتورلمه‌سی چاره‌سنی دوشونمکدن خالی اولمیه‌رق اول صورتك استحصالنه صرف سعی واقتدار واول وجهله شمدی‌یه قدر امرار اوقات لیال ونهار ایتمش اولدیغم دیکر عریضۀ کمترانم مطالعه‌سندن رهین علم عالم آرای وکالتپناهیلری بیورلدقده امر وفرمان حضرت ولی الامر والاحسان افندمکدر .

فی ٧ ذ سنه ٦١

نومرو ٦

جبل لبنان مسائلنه دائر ظهری ذ سنه ٦١ تاریخلی عرض تذکره‌سی صورتیدر .

[صحیفه ٦٦]

معلوم عالی بیورلدیغی اوزره جبل مسئله‌سنك حال حاضرینه دائر سعادتلو شکیب افندی حضرتلری طرفندن مقدم ومؤخر چندقطعه تحریرات ورود ایتمش واوستریا دواتی امور اجنبیه‌سی ناظری اصالتلو پرنس مترنیخ جانبندن دخی بو بابده بعض وصایای مهمه‌نك تبلیغنی حاوی قونت اوسترمره ایکی قطعه تحریرات فوق‌العاده کلمش وجبل مذکورك وقعۀ اخیره‌سی اوزرینه سفرای دول خمسه طرفلرندن متحدالمآل اوله‌رق بشقه بشقه تقریر رسمی تقدیم قلنمش وخارجیه ناظری دولتلو

پاشا حضرتلرینك سایهٔ شوكتوایهٔ حضرت ملوكانه‌ده درسعادته مواصلتلرندن برو سفرای مومی الیهم ایله فرداً فردا ملاقات ومصاحباتی وقوع بولمش ومسئلهٔ مرقومه‌نك یمن توجهات تسهیلات آیات جناب جهانبانی ایله بر آن اول تسویه‌سی چاره‌سنك استحصالی فرض منزلنه واروب طوغریسی كسب اهمیت ایلمش اولدیغندن اشبو پازارایرتسی كونی بونك ایچون مجلس خاص مشورت عقدیله افندیٔ مومی الیهك رأساً وجواباً الده بولنان تحریراتی وعربستان اردوی همایونی مشیری عطوفتلو نامق پاشا حضرتلرینك مشارالیهه مرسول شقه‌لری وپرنس مومی الیهك اوالكی تاریخلی اولان تحریراتی كچنده قرائت اولنمغله تحریرات اخیره‌سی وذكراولنان تقاریر رسمیه‌نك برقطعه‌سی علی الترتیب اوقنوب مذاكرهٔ ذات مصلحته مبادرت اولنه‌رق چونكه شوماده‌نك بویله اوزامسی ومؤخراً بعض سوء وقوعات محلیه‌نك ظهوره كلسی اوروپا خلقنك افكارینی یكی باشدن جوش وخروشه كتیروب قمره‌لرك عهد قریبده كشادنده دخی بر طاقم مقالات مضره ووخیمه تكون ایده‌بیلمسی وبلكه قابینتولر بیننده دخی بوكا دائر مخابرات وتصورات وقوع بولمسی ملحوظ وبویله اوروپاجه لاینقطع موضوع بحث اولمقلغك خدا نكرده نتایج ردیئه‌سی دخی امور مجربه‌دن اوله‌رق غالبا پرنس مومی الیهك ذهنی اشته بونوع ملاحظات تخدیش ایله خالصانه وخیرخواهانه واقع اولان نصایح واخطاراتی ایجابنجه فی نفس الامر شو جبل ماده‌سنك برآن اقدم حسن تسویه‌سیله بوندن طولایی بركونه سوز سویلنمسنه محل براغلمامسی الزم اولوب مشارالیه شكیب افندینك شووقوعات اخیره‌نك اوزرینه برآز ایام نه داخلاً ونه خارجاً خدمات سنیه‌ده استخدامی لایق ومناسب اولمیه‌جغی جهتله درحال بیروتدن قالدیریلوب بورایه جلب بیورلمسنی وبونكله اوروپانك اغزلری قپادلمسنی دخی مومی الیه قونت اوسترم پرنس مومی الیهك برقطعه تحریرات غیر رسمیه‌سنه بنا ایدرك رأی وافاده وانكلتره ایلچیسی سر استراتفورت قانین دخی مشارالیه شكیب افندی بریة الشامه ورودندن برو برطاقم صدددن خارج شیلر ایله اوغراشه‌رق انواع غوائل تحدثنه سبب اولمش اولدیغندن هرنه‌قدر كندیسندن خشنود اولمدیغی مسلم ایسه‌ده الحالة هذه اصل مأموریتی یعنی سلطنت سنیه ایله دول خمسه بینلرنده قراركیر اولان صورت اداره‌یی اجرایه تشبث ایتمك اوزره اوله‌جغی جهتله انك شو اثناده اورادن قالدیرلمسی مناسب اولمیه‌جغی وبونكله برابر افندیٔ مشارالیهك بوندن بویله تعلیماتی دائره‌سندن چیقه‌مامسی اسبابنك استحصالی دخی

لازم كله‌جكنی بیان ایدوب مومی الیهك افادات مشروحه‌سی هر نقدر موافق مصلحت كورینور ایسه‌ده بونك‌دخی كوزه‌دیله‌جك ایكی‌محلی‌اوله‌رق بریسی اوستریا ایلچیسی وخصوصیله پرنس مترنیخ قیرلماق ایچون انلرك رأیلرندن دخی زیاده‌جه تباعد اولنمامسی ودیكری دخی چونكه بوندن بویله ینه مصالح جبلیه‌ده بعض شماتتلو شیلر میدانه چیقاریلور ایسه صكره دها زیاده مشكلات وبعض محاذیر قویه ظهوره كله‌بیله‌جكندن بونك یعنی بعد ازین دائرهٔ تعلیمات تجاوز اولنه‌مامسنك تدابیر قویه‌سنه باقلمسی صورتلری اولدیغندن مثلا مشارالیه شكیب افندینك اصول مقرره مواد اساسیه‌سنك كاملاً اجراسنه قدر اوراده توقفیله برابر طرف اشرف حضرت شهنشاهیدن برمأمور جدید ومعتبرارسالی تقدیرنده‌چونكه فرانسه وروسیه وپروسیا ایلچیلری افندیٔ‌مشارالیهك‌صورت جلب‌واقامتنه دائرمباحثاته‌كیریشمیه‌رك فقط قرارگیر اولان اصول اداره‌نك سرعت وضع واجراسی نصل اسبابه موقوف ایسه درحال تشبث اولنمسی لزومنی بیان ایتمش اولدقلرندن اشبو مأمور جدید ارسالی قضیه‌سندن انكلتره ایلچیسیله برابر انلرك دخی ممنون اوله‌جقلری شبهه‌سز اولوب بوندن‌بشقه مصلحت دخی‌بتون مشارالیه شكیب افندی‌یه براغلمامش اوله‌جغی جهتله نمچه دولتنه دخی نوعماً محظوظیت وامنیتی موجب اوله‌جغندن وذات مصلحت حقنده دخی بوصورت نافع كورندیكندن برمنوال مشروح مأمور جدید ارسالی قضیه‌سی نظارت خارجیه طرفندن معرض استشاره واستمزاجده انكلتره سفیری مشارالیهه لدی‌الایراد ایلچیٔ مومی‌الیه دفعةً قبول ایتمش اولمسیله مصالح جاریه‌ده بین‌السفرا ظهور ایتمكده اولان اختلافات دولت علیه‌یی مشكلاته دوشیرمكده اولدیغندن بوتدبیرك فوائدینی قونت اوسترمرك دخی قولایلقله تقدیر ایتمسی ضمننده كندو جانبندن دخی اكا بعض كلمات اقناعیه ایرادینك لزومی‌درمیان اولندقده مومی‌الیه موسیو قانین‌بوكا دخی‌تعهد كوسترمش وفی‌الواقع نمچه ایلچیسی مومی الیه دخی مؤخراً دعواسنی كوشه‌دوب بیاغی صورت محرره‌یه موافقت كوسترمش اولوب انكلتره سفیری مومی‌الیه متعاقباً كوندردیكی خبرلرده‌دخی انتخاب اولنه‌جق مأمور معتبر‌كمال سرعتله بیروته ارسال قلنه‌رق وافكار سنیه ونزاكت‌ماده انك واسطه‌سیله وقوی تعلیمات ایله كرك مشارالیه شكیب افندی وكرك مشارالیه نامق پاشایه بتكرار توصیه اولنه‌رق ارتق قطعا وقت كچورلمكسزین كیده‌جك مأمورك مشارالیهما ایله بالمذاكره مصالح باقیه‌یی مدت‌قلیله‌ظرفنده بالاقدام

تسویه‌یه سعی واهتمام ایلمسی لازم کله‌جکنی واولجه ارزان بیوریلان عفو عمومینك هنوز محلنده اعلان اولندیغنه دائر خبر ورود ایتمدیکندن بونك مقدمکی اخطاری وجهله اعلان قلنمسنی واخذ اسلحه ماده‌سنك اسلام ومتوالیلر وهنوز تسلیم اسلحه ایتمیانلر حقلرنده دخی تعمیم اولنمسنی وجبالك حال حاضرینه کوره اوراده طوره‌لری مضر اولان بعض اشخاصك علی الاطلاق قنغی ملتدن اولور ایسه اولسون استحصال آسایش ایچون بورایه جلبیله موقتاً بعض محلره کوندرلمسنی وتضمین موعودك سفرای سائره جملةً اعطاسی اخطارنده بولنمشلر ایسه‌ده شمدیدن بر تقسیطنك تأدیه‌سنی وقائممقاملرك معاشی دخی تسویه اولنمامش ایدوکندن بونك دخی تخصیص ایتدیرلمسنی وحفظ آسایش محلی ضمننده قائممقاملر معیتلرنده قوللانیله‌جق ضبطیه قلقلو نفراتك سلاحلری ایله کزه‌رك ماعدا اهالینك درون جبلده سلاح طاشیمامسنی وجونی لیمانی جوارنده کائن جزین قریه‌سنده بولنان علی افندینك مقدمجه حبس اولنان فرانسه قونسلوسی عرب یازیجیسی وقعه‌سنده بعض حرکات غیر مرضیه‌سی اخبار اولندیغندن فرانسه دولتی تطییب ایچون مرقومك احوالنك تحقیق اولنمسنی ومطران طوبیه نام متره‌پولید بر اوتوز قدر مارونیت ایله رومایه کیدوب اوراده بر طاقم اظهار سوز وکذاز ایلیه‌رك پاپا واسطه‌سیله دولتلرك حقلرنده حمایت وصحابتلرینی رجا واستحصال ایتمك آرزوسنده اولدیغی استخبار قلنمسیله جبری صورتده اولمیه‌رق حکیمانه منعی چاره‌سنه باقیلوب کیده‌جکلری تحقق ایلدیکی حالده دخی اکر بویله رومایه عزیمت ایدرسه‌کز صکره حقکزده مضر اولور وفاملیالریکز موقع مشکلده بولنور کبی تهدیدات لسانیه دخی اجرا اولنمسنی ودرزی قائممقامی میر احمد مأموریتندن چیقارلمش اولدیغندن طرف دولت علیه‌دن عزلی تصدیق بیوریله‌رق امرای درزیه‌دن شیخ سعید جنبلاط اداره‌یه مقتدر آدم اولمسیله یرینه آنك نصبنی ومارونینك درزی اوزرینه شهادتی قبول اولنمیه‌رق بو ایسه نفس الامرده مارونیلرجه ابطال حقوق مادهٔ مضره‌سندن خالی اولمیه‌جغنه کوره بعدازین یکدیکری حقنده شهادت واقعه‌نك قبول قلنمسنی خلاصهٔ ملاحظاتی اوله‌رق توصیه وبیان وفرانسه ایلچیسی موسیو بورقنه دخی کرك ملاقات واقعه‌سنده وکرك موسیو قور واسطه‌سیله تبلیغاتنده بو کره عزل وتبدیل اولنان درزی قائممقامنك بورادن استیذان اولنمقسزین اجرای معزولیت ومأموریتی قائممقاملرك نفوذسزلکلرینی مؤدی اوله‌جغندن بوندن بویله درسعادتدن

استيذان اولنمدقجه يالكز والينك رأييله قائممقام عزل وتبديل اولنميوب حفظ آسايش ايچون كندولرينك مأموريتلرينه قوت ويرلمسی وعيبه وصولما مناسترلری خساراتنی منعده قيدسزلق ايتمش اولان قول اغاسی عارف آغانك بورايه وصولندن صكره بر ايكی آیمدتله خدمتدن چيقاريلهرق دولتك خشنودلغی خصوصنك استحصالی وبوطرفه كتورلمش اولان شيخ حمودك بروسهيه كوندرلمسنه هر نقدر كندوسی اول امرده اظهار رضا ايتمش ايسهده دولتی بونكله قانع اولهميهجغنی صكرهدن ملاحظه ايتمش اولديغندن وارنه وياخود سلستره كبی قلعه اولان بر محله كوندرلمسی بر قاچ دفعه كمال ابرام ايله لدی التكليف شيخ مرقومك محاكمهسی اجراسنده عزو اولنان تهمتلردن برائت ذمتی ظاهر اولمش ايكن مجرد فرانسه دولتنه رعايةً كندوسی درسعادته جلب اولنديغنك و بروسهيه ارسالی دخی قرار بولديغنك اوزرينه مرقومك كويا قلعهبند اولهجق صورتده اويله برمحله ارسالی تكليفنه موافقت اولنهميهجغی قطعياً بيان اولندقده چونكه بروسه اوروپالينك انظارنده بياغی بر تنزه اولنهجق محال ممدوحهدن اولمقدن ناشی كندوسنك اورايه ارسالی حقنده بر نوع تلطيف معناسنی ايما ايليهجكنه نظراً ودولتی خاطرينه رعايةً محل مذكوره اعزام اولنميهرق بشقه برمحله كوندرلمسی وبيروته قريب ساحل ناحيهسی حقنده درزيلر طرفندن بعض ادعا وقوع بولديغندن وناحيۀ مذكورهنك قديمی وجهله مارونی قائممقامی تحت ادارهسنده بولنمسی لازم كلهجكندن مشاراليه شكيب افندی جانبندن بونك بحثی اعاده اولنمغله نصايح مقتضيه ايفا وانتخاب وكلا خصوصنده اتخاذ اولنان اصول يكده يولنده كورينهمامسيله تعليمات لازمهنك اجرا واسراسنی اخطار واتيان ايلمش اولدقلری كيفياتی ناظر مشاراليه حضرتلری طرفلرندن برتفصيل تذكار وتعداد وشومادهنك تدابير متحتمهسنده اوچ صورت وطرايق اولهرق بونك برئ جبل مذكورك ادارۀ عموميهسی ايچون طوغريدن طوغرییه بندكان سلطنت سنيهدن بر والی نصب وتعيين اولنمسی وديكری اختيار مير بشير زماننده اولديغی كبی مارونيلردن يالكز برامير نصبيله طرفينك اكاداره ايتديرلمسی واوچنجی شقی قرار اخير وجهله الحالة هذه اولهكلديكی اوزره ايكی قائممقامله ادارهسی صورتی اولوب چونكه فرانسه امور اجنبيهسی ناظری موسيو كيزونك بريةالشام مادهسنه دائر مذاكرات صردسنده بزم مرادمز جبل لبنانك حسن ادارهسی اولديغندن فرضا دولت عليه طرفندن تعيين اولنهجق مأمورك

حسن حرکت واجرای عدالت ایده‌جکندن امنیت حصولی ممکن اولسه هر قنغی دین ومذهبدن آدم تعیین قلنسه اکا اوروپالی طرفندن اعتراض اولنه‌مز یوللو بالدفعات افاداتی وقوع بولوب سائر دولتلرك دخی هپ بو ملاحظه‌ده اولدقلری امور معلومه‌دن اولدیغنه وفی نفس الامر تبعه‌نك آسایش دائمه‌سی حاصل اولدقجه نه‌انلر طرفندن جانب اجنبی‌یه التجانك ونه دول اجنبیه طرفندن بو مقوله شیلره مداخله‌نك اسباب مجبره‌سی قالمیه‌جغنه نظراً بلطفه تعالی التزام بیوریلان اصول عاجله سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده سوبسو تقرر ایدوب حمایت کامله‌دن خلقه وکرك اوروپا دولتلرینه امنیت کامله حصولنده شق اولك اجراسی قابل اوله‌جغی دخی مأمول ایسه‌ده شمدیکی حالده متعسر وایکنجی صورت دخی درزیلرك ایشلرینه الویرمیه‌رك اکا برکونه یناشمیه‌جقلری ومقدم دخی مومی الیه میر بشیرك قوهٔ متغلبانه ومتجبرانه‌سیله اوله‌بیلوب اول صورتی استحصاله مارونیلر ایچنده هر اصحاب قوت وثروتدن آدم دخی بولنه‌میه‌جغی و بولنسه بیله درزیلرك نفوذ وامتیازینه طوقنه‌جغی جهتلرله چاره‌سی مفقود وخصوصیله بوصورت جبلده فرانسه‌لونك نفوذینی تزیید ایده‌جکندن اکا انکلتره‌لونك یناشمیه‌جغی ومنافع دولت علیه‌یه دخی موافق اولمیه‌جغی بدیهی ورونمود ایدوکنه واوچنجی شق حال حاضر دیمك اوله‌رق بونکله بالفرض جبلك اسایش دائمه‌سی حاصل اولمسه دخی چونکه ادارهٔ حالیه دول مشارالیهمك اتحاد افکار وآرالریله وضع اولندیغندن دولت علیه هیچ برجهتله مسئول اولمیه‌جغنه وبرمنوال محرر اتحاد سفرا دخی قرار مذکورك سرعت وضع واجراسی دائره‌سنده بولندیغنه مبنی وقت کچمامك وبر آن اول مصلحت تسویه اولنمق ایچون رابطه‌لو بر مأمور تعیین وارسالی مناسب کبی مطالعه اولندیغی درمیان وایراد اولنه‌رق اولبابده جریان ایدن ملاحظات وآرانك نتیجة النتیجه‌سنده کرچه مشارالیه شکیب افندینك بودفعه ورود ایدن تحریراتی مفاهیمندن مستبان اولدیغی وجهله اشعارات اخیره افندئ مشارالیهك معاملاتنی تعدیل ایتمش ووقوعات سابقهٔ نامرضیه یکده بتون بتون مشارالیهك سوء اداره‌سی ایجابندن اولمیوب مشارالیه نامق پاشا حضرتلرینك دخی خیلیدن خیلی مدخلی بولنمش وهرنه‌ایسه شو اثناده اصول مقرره‌یه داخل اولان وکیللر نصبنه شروع اولنمسی جهتله قرار اجراآتك کله‌جك تحریراتدن اکلاشیله‌جغی دخی ملحوظاتدن کورنمش ایسه‌ده بروجه محرر رابطه‌لو بر مأمورك تعلیمات واضحه

وکانیه ایله وکمال سرعتله انتخاب واعزامی مصلحتی وافکار اجنبیه‌یی کرکی کبی تعدیل
وهرطرف بونکله امنیت کامله تحصیل ایده‌جکندن وبو صورت بیاغی اساس تدبیر
ایدوکندن مناسبی لدی‌التأمل دار شورای عسکری اعضاسندن سعادتلو فریق امین
پاشا ومحمدپاشا مأموریت مشروحه‌نك تمام‌اهل وارباپی بولنوب‌فقط دولتلوسرعسکر
پاشا حضرتلرینك اثنای مجلسده واقع اولان افاده‌لرینه کوره مشارالیه محمدپاشانك
شواره‌لق بوراجه دخی بعض خدمت ومصلحتی اولدیغندن ومع‌مافیه قنغیسی امر
وفرمان همایون بیوریلور ایسه اعزام اولنه‌جغندن مشارالیه امین پاشانك ویاخود
اراده بیورلدیغی حالده مشارالیه محمد پاشانك مأموریتی ومأمور مشارالیه مصلحتك
ارقه‌سی آلننجه‌یه قدر اوراده توقف وارام ایده‌جکنه وبعض مرتبه مصارفی
وقوع بوله‌جغنه بناءً عودتنده کفایت ایتمدیکی اکلاشیلور ایسه ایجابنه باقلمق
اوزره کندویه یوزبیك غروش خرجراه احسان واعطا بیورلمسی ومشارالیهك
بر آن اول عزیمتی لازمه‌دن اولمق وترسانهٔ عامره‌ده حاضرواپور بولنه‌مامق حسبیله
درسعادتده بولنوب همان کیتمك اوزره اولان مصر واپورلرندن رشید نام واپورك
دعاوی ناظری سعادتلو بك افندی معرفتیله بر قاچکون توقیف ایتدیریله‌رك اکا
ارکاباً ارسال قلنمسی وتفرعات حکمنده قالان مواد محرره‌دن عفو عمومی ماده‌سنك
اعلانی واخذ اسلحه خصوصنك تعمیمی وتضمین موعود مذکوردن بر تقسیطنك
سرعت تأدیه‌سی مقدمجه بالاستیذان مشارالیه شکیب افندی‌یه یازلمش وتحریراتنك
برنده اوراده اولان ایکی بیك کیسه‌نك بوکونلرده ویریله‌جکی مندرج ومصرح
بولنمش اولدیغندن ومسئلهٔ مرقومه‌نك حین تسویه‌سنه قدر عساکر موجوده‌نك
اورالردن قالدیریله‌میه‌جغی مسلماتدن کورندیکندن مواد ثلثهٔ محرره‌نك بند بند
ویریله‌جك تعلیماته درجیله اسلحه ماده‌سنك تعمیماً ومأمور مشارالیه جانبندن
واقع اوله‌جق افاداته توفیقاً حسن اخذ واستحصاله همت ایلسنك طرف والای
سرعسکریدن مشارالیه نامق پاشایه دخی یازلمسی وجبل مذکورده قائممقاملر
طرفلرندن استخدام اولنه‌جق نفرات معدودهٔ ضبطیه‌نك مسلحاً استخداملری
امور طبیعیه‌دن وصنوف اهالیده سلاح بولنمامسی ومتره‌پولید مرقومك رومایه
عزیمتدن منع اولنمسی خصوصلرنده مومی‌الیه قانینك وقوع بولان اخطاروافاده‌سی
نفس الامرده خیرخواهلق صفتنه موافق ایدوکی بدیهیاتدن و جزینده اولان
مومی الیه علی افندینك تحقیق احوالی دخی ایجاب مصلحتدن اولدیغی

جهتلرله مواد مذکوره‌نك دخی تعلیماته درج ایتدیرلمسی وموی الیه قاتیك جبلدن طردلرینی اخطار ایلدیکی اشخاص مضره‌نك اورالردن دفعی فی‌الحقیقه جبلك تطهیرینی مؤدی اوله‌رق هرنه‌قدر موی‌الیه شیخ حمودك جانبندن طولایی اولسه‌بیله فائده‌دن خالی اولمیه‌جغنه‌مبنی سزلدیسزجه اجرای ایجابنك دخی تعلیمات مذکوره‌یه علاوه‌سی ومیر بشیر قاسمك اثنای امارتنده وویرکوی جبلك تسویه‌سی صره‌سنده موی‌الیهه یکرمی بش بیك غروش معاش تخصیص اولنمش ایکن عزلیله ایکی قائمقام نصب اولنمسندن ناشی معاش مذکور ایکی‌یه تقسیم قلنمش ومتعاقباً بعض‌ضم وتعدیلاته‌دائر افادات واشعارات واقع اوله‌رق اوراقی حزینهٔ جلیله‌ده بولنمش ایسه‌ده بو مقدار معاش ایله قائمقام موی‌الیهما کندوبی اداره ایده‌میه‌جکلرینه ومارونی قائمقامنك جسامت مأموریتی ایجابنجه انك مصارفی دیکرندن فرقلی اولمق لازم کلسه بیله بوصورت دیکرینك نفوذسزلکنه وقدرینك تنزلنه محمول اوله‌جغنه ویکرمیشر بیك غروشه قدر معاش تخصیصی زیاده اولمیه‌جغنه مبنی موی الیهمایه متساویاً یکرمیشر بیك غروشه قدر معاش تخصیصنه مأذونیتی شامل تعلیمات مرقومه‌یه بشقه‌جه فقره علاوه وازبار ومارونینك یکرمی بیك ودیکرینك اندن آز اولمسی ایجاب ایدرسه سزلدی وقوعنده محلنده یاپلش ارتق اولمش کتمش کبی اسان قوللانمق ممکن اوله‌جغندن بالاقتضا مارونی قائمقامی معاشنك جسامت مأموریتندن طولایی زیاده‌جه اولمسنده بأس کورنمیه‌جکنك دخی درج وتذکار قلنمسی وموی‌الیه شیخ سعید جنبلاطك درزی قائمقامی نصبی التماس اولنمش ایسه‌ده بوالتماس میر امینك مأموریتی خبرینك هنوز سفارتدن طویلمامسندن نشأت ایتمکله جانب نظارتدن موی الیه موسیو قانینه جواب ایجابیسی ویرلمش اولوب تجارت ناظری دولتلو خلیل پاشا حضرتلرینك افاده‌لری حکمنجه دخی موی‌الیه میر امین مشایخ موجودهٔ درزك اهون واصلحی بولنمش اولدیغندن آنك قائمقاملقده ابقاسی واسلام اوزرینه رعایانك شهادتی محاکم شرعیه‌ده استماع وقبول اولنمامق مقتضای حکم شرع منیفدن اولوب فقط درز ومارونی بو قبیلدن اولمامق یعنی طائفهٔ درز هیچ بردین ایله تدین ایتمامك حسبیله انلره حکم شریف مذکورك شمولی اوله‌مز کبی ایسه‌ده ینه بر نوع تقیید اولنمش اولمق ایچون محاکم شرعیه‌ده رؤیت اولنان دعاوینك غیریسنده مارونینك درزی اوزرینه شهادتی تجویز اولنمسنك دخی تعلیمات مرقومه‌یه درجیله محلی مأمورلرینه بیلدیرلمسی وانکلتره ایلچیسی موی‌الیه طرفندن

باش ترجمان پیزانی معرفتیله افاده ایتدیرلدیکی اوزره بیروتده رئیس مجلس نصب اولنمش اولان فتحاه افندینك تحقیق احوالی ماده‌سنك دخی ویریله‌جك تعلیماته درجی وموی الیه بورقنه طرفندن افاده اولندیغی اوزره فی الحقیقه قائممقام عزل ونصبی بورادن استیذانه متوقف اولمق لازم کله‌جکنه وبودفعه‌کی تبدل مشارالیه شکیب افندینك مأموریت مستقله‌سی سردیله تأویل اولنه‌بیلور ایسه‌ده بوصورت ایلروسنده مناسب اولمیه‌جغنه ومشارالیه خلیل پاشانك افاده‌سنه کوره مارونی قائممقامی موی الیه اولدقجه الویریشلی آدم ایدوکنه وحال بویله ایکن انکده عزلنه تشبث اولنورایسه مقاله‌یی دعوت ایده‌جکنه مبنی قائممقام موی الیهك تبدیلنه دائر تصمیم اولدیغی حالده بورادن استیذان قلنمقسزین اجرا اولنمامسی وبوندن بویله قائممقام عزل وتبدیلی لازم کلدکده محال سائره قائممقاملری مثللو بالاستیذان متعلق بیوریله‌جق ارادهٔ سنیه موجبنجه مأموریتنك اجراسی خصوصلرینك دخی درون تعلیماته درج اولنمسی وسالف الذکر ساحل ناحیه‌سی مشارالیه خلیل پاشا حضرتلری طرفلرندن افاده اولندیغی وجهله درزی قائممقامی اداره‌سنده بولنمق لازم کاور کبی ایسه‌ده مادامکه بوصورتله افاده وقوع بولمش اولدیغندن مأمور مشارالیه محلی مأمورلریله بالمذاکره تدقیق ماده اولنه‌رق حقیقةً قنغی طرفك ایسه تعریضه میدان قالمیه‌جق صورتله تحقیق وتفریق اولنمسنك وانتخاب اولنمش واولنه‌جق وکیللر حقنده دخی کذلك هیچ برطرفه سبب اعتراض ویرلمامسنك تعلیمات مذکوره‌یه صریحاً ادخال قلنمسی وموی الیه قول اغاسی عارف اغانك بوطرفه ارسالی مشارالیه نامق پاشایه یازلمش اولوب انجق هنوز درسعادته کلمامش وورودنده اجراسی التماس قلنان روش جزا برکونه تکلفه محتاج کورنمیه‌رك طوغریسی تکلیفات محرره حقنده موجب تأسف اوله‌جق معاملهٔ شدیده اکلاشلمامش اولدیغندن موی الیهك بورایه وصولنده معرفت بهیهٔ سپهسالاری ایله بر ایکی آی مدت خدمتده قوللاندیرلمامسی وموی الیه شیخ حمودك بروجه بالا قلعه‌سی اولان برمحله کوندرلمسنده موی الیه بورقنه طرفندن ایجه اصرار اولنمش ایسه‌ده موی الیهك بروسه‌یه کوندرلمسی مقرر اولدیغنه دائر ناظر مشارالیه حضرتلری طرفلرندن افادهٔ قطعیه ایرادیله مدافعه قلنمش ومع مافیه کندیسنك بروسه‌یه کوندرلمسندن خشنود اولمیه‌جقلری بیلدیرلمش اولمسیله موی الیهك دها زیاده درسعادته قریب بولنمق اوزره ازمیده کوندرلمسی وبورادن معرفت بهیهٔ قپودانی ایله واپوره ارکاباً کوندریله‌جکی جهتله مصارفه محتاج اولمیوب

انجق اوراده اقامت ايليه جكى محلك تدارك وتنظيمى ضمننده دفعةً براز مصرفه احتياجى طبيعى اولديغنه وايلروده دخى ادارهٔ حوايج ضروريه سى ايچون برآز شى تخصيصى مرحمت سنيه يه موافق اوله جغنه بناءً وصولنده مال صنديغندن پشيناً ايكى بيك غروش اعطاسيله بعده ماه بماه ايكيشر بيك غروش بدل تعيين ويرلمسنك وحسن محافظه سيله حقنده معاملهٔ رعايتكارينك اجراسنه دقت ايلمسنك اذميد قائممقامى عزتلو افندى يه يازيلوب ذكر اولنان اقچه وبدل تعيين ماده سنك خزينه جه اجراى مقتضاسى ضمننده ماليه ناظرى دولتلو پاشا حضرتلرينه دخى بيلديرلمسى واوراية اعزام وارسالى مجرد ايجاب مصلحتدن اوله رق اقامتى دخى موقت ومسافرت حكمنده بولنديغندن وسايهٔ مرحمتوايهٔ حضرت ملوكانه ده صره سى كلديكى وقت محلنه اعاده اولنه جغندن بحثله قپودان مشاراليه طرفلرندن بالواسطه تسليت لازمه نك اجراسى وموى اليهك محلنه اعاده سى موسمى كلديكى صورتده بركره سفارته دخى اخبار اولنمق مناسب اوله جغى موى اليه قور واسطه سيله ناظر مشاراليه حضرتلرينه بيلديريلوب بونده دخى بأس كورنمامكله حلول موسمنده كيفيتك طرف سفارته بيلديريله جكنك تبليغ قلنمسى.

برده موى اليه قانين عطوفتلو وجيهى پاشانك عزلى محانجه واداره جه محسناتى مستلزم اوله جغى ناظر مشاراليه حضرتلرينه من غير رسم خالصانه وخيرخواهانه اخطار ايتمكله بودخى درميان اولنه رق واقعا مشاراليه حسب القدر اوراجه موفق اوله مامش اولمسيله برمدتدنبرو كندوسنك تبديلى تصور اولنمقده بولنديغندن وشمدى تمام صره سى كلمش ايدوكندن اربابى بين الحضار تأمل ايله خاطرلره كلان ذواتدن ديار بكر واليسى عطوفتلو عزت پاشا حضرتلرى مقدما دخى اوراده بولنه رق حسن اداره يه موفق اولمش اولمقدن ناشى ميامن توجهات سنيهٔ حضرت شهريارى ايله بوكره دخى موفق اولمسى ملحوظاتدن وكندوسى ذاتاً دخى اصحاب لياقت ودرايتدن بولنديغنه مبنى مشاراليهك صيدا واليلكنه ومقدمجه اطنه واليسى نصب بيوريلوب الحالة هذ درسعادتده بولنان عطوفتلو حسن حقى پاشا حضرتلرى دخى دياربكر واليلكنه دها زياده اهل كورنديكندن آنكده واليلك مذكوره وبولى متصرفى اولوب كچنده ترحاله دن بورايه كلمش اولان قدماى ميرميران كرامدن سعادتلو طيار پاشا اصدقاى بندكان وامكداراندن اوله رق بالوجوه شايان عاطفت سنيه ذواتدن وچراغلغه اهليتى مسلماتدن اولمغين سايهٔ لطفوايهٔ حضرت ملوكانه ده مجدداً عهده سنه رتبهٔ ساميهٔ وزارت توجيه واحسانيله مشاراليهك دخى اطنه

والیلکنه وخیلی وقتدن برو درسعادتده اقامت اوزره اولان اشقودره‌لی عطوفتلو مصطفی پاشا حضرتلری براز مدتدر بر خدمتله قایرلمسنی التماس ایدرك مشارالیه ذاتاً اصحاب درایت وفطانتدن بولنمق وبر کره تجربه اولنوب ایشه یرادیغی حالده حاضر برآدم دخی یتشمش اوله‌جغی وبولی ایالتی درسعادته جوار اوله‌رق حسن اداره‌یه موفق اولوب اولیه‌جغنك از وقتده اکلاشیله‌بیله‌جکی بدیهیاتدن اولمق ملابسه‌سیله مشارالیهك دخی بولی والیلکنه اجرای مأموریتلری ومعاشلری بعض مرتبه تعدیلاته محتاج اوله‌جغندن بعده مالیه ناظری مشارالیه حضرتلریله بالمذاکره اقتضا ایدن معاشلرینك تخصیصی صورتنك تکرار خاکپای عالیدن استیذان اولنمسی ومشارالیه وجیهی پاشانك انفصالی عدم موفقیتدن ناشی اولوب خلقی وصولنه قدر اوراده آرام ایده‌جکندن خلقی مشارالیهك ورودندن صکره درسعادته عزیمتله حقنده وقوع بولان بعض روایات کیفیاتی تحقیق اولنه‌رق برائت ذمتی تبین ایدرایسه بعده ینه سایهٔ حضرت شاهانه‌ده آخر مأموریته تعیین اولنمق اوزره بو طرفده اقامته مأموریتنك طرفنه بیلدیرلمسی

مشارالیه شکیب افندی بر قطعه شقه‌سنده مقدما احسان بیوریلان خرجراه عید شریف فطره دکین کفایت ایدوب دائره‌سنك غلبه‌لکلکی جهتله صکره‌لری بالایجاب استقراضه مجبور اولمش وبرمحلدن التمش بیك غروش اقچه استقراض ایدرك صکره‌لری لزومنه وآخر محلدن استقراضك عدم چاره‌سنه بناءً نزدنده بولنان ایکی بیك کیسه‌دن دخی بالضروره قرق بیك غروش المش اولدیغندن ونظارتدن انفصالی مناسبتیله بوراجه معاشی قطع اولنمش ایدوکندن عودتنه قدر قرق بیك غروش معاش تخصیص واحسانی وخانه‌سی ایچون دخی مقدار کافی معاش اعطاسنه والتمش بیك غروش دینك تسویه‌سنه مساعدهٔ سنیه شایان بیورلمسنی ومذکور قرق بیك غروش مأخوذینك تخصیص بیوریله‌جق معاشدن محسوبنی نیاز وانها ایدوب فی الحقیقه کندوسنك اوراجه مصارفه احتیاجی درکار وبوراجه خانه‌سنك اضطراب احوالی بدیهی بولنمش اولدیغنه ومذاکرات محرره اقتضاسنجه بعد ازین پك چوق توقفنه حاجت کورنمیوب بو صورتله معاش تخصیصی بیلزوم ایدوکنه مبنی مارالبیان یوز بیك غروش دینك احسانیله دخی اللی بیك غروش عطیهٔ سنیه عنایت ووصولنه دکین خانه‌سی طرفنه دخی شهریه اون بیك غروش معاش بالتخصیص ابذال لطف ومکرمت بیوریله‌رق مذکور یوزاللی بیك غروشك

محلی اموالندن خزینهٔ جلیله معرفتیله حواله وسپارش ایتدیرلمسی ونزدنده بولنان انف الذکر ایکی بیك کیسه‌نك اکمالیله صیدا خزینه‌سنه بالتسلیم تضمین موعود مذکور تقسیطنك اندن تأدیه وتسویه‌سی صورتنك مشارالیهه توصیه اولنمسی

مومی‌الیه میر بشیر شهاب طرفندن استعطافی شامل نظارت خارجیه مقامنه تقدیم ایتدیریلان برقطعه عرضحال دخی بالقرائنه کندوسی احتیاجندن بحثله معاش احسان وقید نفیدن اطلاقنه مساعدهٔ علیه ارزان بیورلمسنی نیاز ایلیوب بعض طرفدن ایشیدلدیکی اوزره اکر ترفیه حالنه مساعدهٔ سنیه شایان بیورلمز ایسه قتولك دولتلره التجا ایلیه‌جکی ملحوظاتدن بولندیغی وانك تیز الدن استحصال رفاهی وبلکه قید نفیدن دخی خلاصی اکثر سفرا طرفلرندن معرض التماسده افاده اولنوب موسیو قانین طرفندن دخی شمدی تیزالدن اسباب رفاه وآسایشنك تحصیلیله درسعادته جلبنك جبل مسئله‌سنك حسن ختامنه تعلیقی مناسب اوله‌جغی بیان اولنمش اولدیغی نظارت مشارالیها جانبندن اتیان وایراد اولنه‌رق مشارالیه یکده محتاجیندن عد اولنه‌مز ایسه‌ده کندوسنك بتون بتون مأیوس براقلمسی دخی موافق حال ومصلحت اوله‌میه‌جغندن ومسئلهٔ مرقومه‌نك اردی آلنتجه‌یه قدر محل اقامتندن اوینادلمسی دخی جائز اولمیه‌جغندن هم اجنبی‌یه قارشو اجرای لطف وفتوت بیورلمش اولمق وهمده کندوسی امیده دوشوریله‌رك فساددن کیرو طورمق ایچون شهریه بر اون بیك غروش مقداری معاش تخصیص اولنه‌رق ویرانشهر قائممقامنه دخی برقطعه تحریرات عاجزی تسطیریله مومی‌الیهك حمایت مقتضیه‌سنه وکندویه اون بیك غروش معاش تخصیص قلنوب مسئلهٔ جبلیه‌نك تسویه‌سندن صکره‌جه اورادن قالدیرلمسی دخی ممکن اوله‌جغنك افاده‌سنه دائر اخطارات لازمه‌نك اجرا ومعاش مذکورك محلی اموالندن صورت تخصیص وایفاسی مالیه ناظری مشارالیه حضرتلرینه بابیورلدی سپارش وانبا قلنمسی خصوصلری بین‌الحضار تصویب واستحسان اولنمش وخصوصات مشروحه دردست عرض اولدیغی حالده مومی‌الیه شیخ حمودك اولکی استیذان وجهله بروسه‌یه ارسالنه متدائر ارادهٔ سنیه شرفصدور بیوریلوب بوکا مومی‌الیه بورقنه طرفندن زیاده‌جه طیانلدیغی جهتله محل اقامتنك اذمیده تحویلی بالایجاب اختیار قلنمش اولمغله مذاکرات محرره‌نك اجرای مقتضالری امرنده هرنوجهله ارادهٔ حکمت افادهٔ حضرت پادشاهی متعلق وکرامت افزای صدور بیوریلور ایسه اکا کوره حرکته

مبادرت اولنه‌جغی ومواد مشروحه‌دن شهادت وجزین ماده‌لری کبی استدعاسی موسیو بورقنه‌یه عائد وموسیو قانین طرفندن ایسه امثالی دلالتیله تصعیبی ملحوظ اولان شیلرك انکلتره ایلچیسی طرفندن ایراداولنمسی برنوع تسهیل مصلحت قبیلندن اولمسیله کافهٔ خصوصاتده مشهود اولان آثار موفقیت حضرت شهنشاهینك شو غائله‌نك بلطفه‌تعالی بالسهوله اندفاعی امرنده دخی سرعت‌ظهوری الطاف‌صمدانیه‌دن مأمول ایدوکی واوراق مرقومه ویانه سفیری سعادتلو نافع افندینك ایکی قطعه تحریراتیله برابر مشمول لحاظهٔ عالی بیورلمق ایچون ارسال سوی والالری قلندیغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم اولندی افندم .

هامش

هامه پیرای تعظیم اولان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ آصفانه‌لریله اوراق‌مرقومه منظور دقایق نشور حضرت شاهانه ومأل ومؤدالری دخی بالاطراف معلوم معالیملزوم جناب ملوکانه بیورلمشدر . واقعا مسئلهٔ مذکوره‌نك شمدی‌یه قدر اوزایوب کسب اهمیت ونزاکت ایتمش اولدیغندن یمن توجهات تسهیلات آیات جناب جهانبانی ایله بر آن اول تسویه‌سی چاره‌سنك استحصالی فرائض حالیه‌دن بولندیغنه وسفرای مومی‌الیهم طرفلرندن برمنوال محرر وقوع بولان تبلیغات واخطارات کوزل‌تدقیق ومطالعه برله بوبابده ناظر مشارالیه حضرتلری جانبندن طوغریسی پك یولنده حسن اقدام وهمت بیورلمش واشعارات اخیره افندیٔ مومی الیهك معاملاتنی تعدیل ایتمش وصورت حاله نظراً شو اثناده اصول مقرره‌یه داخل اولان وکیللر نصبنه شروع اولنمسی جهتیله قرار اجرا آتك کله‌جك تحریراتدن اکلاشیله‌جغی ملحوظاتدن کورنمش ایسه‌ده بروجه مشروح رابطه‌لو بر مأمورك تعلیمات واضحه وکافیه ایله کمال سرعتله انتخاب واعزامی مصلحتی وافکار اجنبیه‌یی کرکی کبی تعدیل وهرطرف بونکله امنیت کامله تحصیل ایده‌جکندن وبوصورت بیاغی اساس تدبیر ایدوکندن اولبابده وتفرعاتی حقنده مجلسجه جریان ایدن صور مذاکرات وآرا جملةً مناسب ویولنده کورنمش ومشارالیهمادن امین پاشا مأموریت مذکوره‌یه اهل وارباب بولنمش ایدوکنه بناءً خصوصات مشروحه‌نك طبق تذکر وتنسیب اولندیغی واشعار واستیذان بیورلدیغی اوزره اجرای اقتضالرینه ابتدار اولنمسی وفقط بند ثانیده کوستردیکی اوزره مشارالیه وجیهی پاشانك حسب القدراوراجه

موفق اولهمامسندن ناشی عزل وتبدیلیله اکرچه مشار الیه عزت پاشا حضرتلرینك صیدا والیلکنه اجرای مأموریتی استیذان اولنمش ایسهده صیدا ایالتنك نزاکت حالیه وموقعیهسی جهتیله والیلك مذکورك فطانت کامله ودرایت ذاتیه ایلهموصوف مشیران فخامدن مناسب برذاته احالهسی لازم کلهرك مجلس والای احکام عدلیه اعضاسندن دولتلو کامل پاشا حضرتلری اوصاف مذکوره ایله متصف واصول پولتیقیهٔ دولیهیه وبالتخصیص سلطنت سنیهنك احوال حالیه وشومادهٔ نازکه حقنده اصول حاضره وافکار سنیهسنه واقف اصدقای مشیران فخامدن اولمق حسبیله والیلك مذکورك مشارالیه حضرتلری عهدهسنه توجیه واحاله اولنمسی مورد الهامات ربانیه اولان مبارك خاطر کرامت مظاهر حضرت شاهانهیه لایح وسانح اولمش اولمسیله اکا کوره اجرای ایجابنه باقلمسی وبند ثالث ورابعده محرر خصوصاتك دخی بروجه مذاکره واستیذان ایجاباتنك اجرا قانمسی خصوصلرینه امر وفرمان معالیعنوان جناب شهریاری متعلق وشرف افزای سنوح وصدور بیورلمش واوراق مرقومه ینه صوب صوابنمای آصفانهلرینه اعاده وتسیار قلنمش اولمغله اولبابده امر وفرمان حضرت ولیالامرکدر .

نومرو ٧

نامق پاشا طرفندن شکیب افندییه یازیلان مکتوبك صورتی
[صحیفه ٦٧]

اخذ اسلحه مادهسندن طولایی قونسلوسلرك واقع اولان مداخلهسنك بیانیله دها اسلحه قالمدیغنه وتحصیل اولنانلرله اکتفا اولنهجغنه بناءً مأمورینكقالقملرینه دائر طرف دولتلرندن کندولرینه مکتوبلر تحریر بیورلدیغنه وقونسلوسلرك دخی بویله مغالطهلیجه تفوه وتکلملرینه کوره اسلحهٔ موجودهیی مبین برکونه سند ویاخود بشقه برمعلومات یقینه وملزمه دخی اولمدیغنهدائر رسیدهٔ دست تکریم اولان تحریرات عالیلری مآل والاسی معلوم عاجزانهم اولمشدر تعریفدن مستغنی اولدیغی وجهله بونلره جانب دولت علیهدن اوتوز التی بیك تفنك ویرلمش ومقدما دخی مصرلودن یکرمی بیك تفنك ترك اولنمش اولدیغی شویله طورسون قونسلوسلرك ذات دولتلرینه ویردیکی دفترده قرق التی بیك تفنکلری موجود ایدوکیوشمدییه قدر استحصال اولنانلر هنوز یکرمی بیکه بالغ اولمدیغی درکار اولوب قصور بونجه

تفنکلر نره‌ده قالدی عجبا قنادلنوب هوایه‌می اوچدی خصوصیله بویله بر آلت ضارّه‌یی اللرنده براقمسی قونسلوسلرك ادّعاسی اولان انسانیته یراشورمی حقیقت حال بو مرکزده ایکن بونلره جواب ملزم تدارك وایفاسی فطانت ذاتیهٔ علیه‌لرینه کوره پك سهل وقولای اوله‌جغی ممکن دکلی ایدی بالفرض مأمورلرك قالدیرلمسی ایجاب ایتمش اولسه دخی اول امرده چاکرلریله بالمخابره ایجابنه تشبث بیورلمق ایجاب ایده‌جکی وذکر اولنان سلاحلرك بویله طوپلانمامسیچون میراحمده وسائرینه طرف دولتلرندن اول وجهله کاغدلر یازلمسی مصلحتك بو درجه‌ده کسب صعوبتله تأخیرئ موجب اولدیغی افاده‌سیله ترقیم رقیمهٔ عاجزی‌یه ابتدار قلندی افندم .

فی ۲ ذ سنه ۲٦۱

نومرو ۸

٦ محرم سنه ٦۲ تاریخیله شکیب افندی‌یه یازیلان تعلیمات صورتیدر

[صحیفه ٦۸]

نزد سعادتلرنده بیانه حاجت اولمدیغی اوزره مسئلهٔ جبلیه دولت علیه‌جه پك زیاده کوزه‌دیله‌جك واعتنا اولنه‌جق مواد اهمه‌دن اولدیغنه وبونك بر آن اول سایهٔ تسهیلاتوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده باعون باری استحصال حسن تسویه‌سیله بین‌الاجانب بحثنك بتورلمسی فرائض حالیه‌دن بولندیغنه مبنی مجرب اولان درایت ومعلومات عطوفیلری اقتضاسنجه ذات سعادتلرینك اول طرفه مأموریتلری اجرا قلنمش ایسه‌ده هرنصل اولدی ایسه اول جانبه مواصلت بهیه‌لرنده حسب الحال تعلیمات سنیه‌لرنده وسفرای خمسه‌یه ویریلان مذکره‌ده مندرج موادك دفعهٔ تأسیس وتقریرینه باقیله‌میوب بوطرفده ایلچیلره قوللانیلان لسانك خلافی بعض شیلر وقوع بولمش وهله سلاح طوپلانمسی امرنده مأمورلر طرفندن برطاقم یاقیشقسز وخلاف معدلت سنیه حرکتلر وبر طرفی التزام ودیکرینی مغدور ایتمك کبی فنالقلر ظهوره کلمش اولمسی ولو قیل وقال وشکایاته سببیت ویرمسه وطرف سلطنت سنیه‌دن بونك اوزرینه هیچ برشی یاپلمامق لازم کلسه اجنبیلر جانبلرندن میدانه قونیلان ظنیات واوهامی تمامیله تصدیق چیقه‌جغی واضحاتدن بولنمش اولدیغندن اولبابده شرفصدور بیوریلان امر وفرمان کرامت نشان جناب جهانبانی مضمون منیفی اوزره بو خصوصلری عطوفتلو نامق پاشا حضرتلری وذات والالری ایله بالمذاکره بر آن اول حسن ختام مصلحته بالاشتراك سعی ایتمك اوزره متحیزان فریقاندن ودار شورای

عسكرى اعضاسندن سعادتلو امين پاشا حضرتلرى مخصوصاً اول جانبه مأمور واعزام قلنمش اولمغله مشارالیهك تبليغات واقعه‌سندن معلوم سعادتلرى بيوريله‌جغى وجهله قراى مختلطه وخصوصات سائرهٔ جبليه اوزرينه سفراى مومى اليهمه ويريلان مذكره‌نك احكام مندرجه‌سنك والحاصل اورانك ادارهٔ داخليه‌سى حقنده اولان قرار اخيرك ارتق بلا افاتهٔ وقت كاملاً وتماماً وخالصانه وصفوتكارانه حسن تنظيم وتسويه‌سى ويدعطوفيلرنده بولنان تعليمات سنيه‌ده محرر ومسطور اولان ومشاراليه امين پاشا حضرتلرينه توصيه وتفهيم اولنان مواد اساسيه ومتفرعه‌نك حرف بحرف اجرا وتنسيقى وتعليمات مصحوبه‌لرندن وقرار سابقدن وفريق مشاراليهك توديع حافظهٔ درايتى قلنان وصايادن خارج هيچ برشى ياپلمامسى وميانهٔ مأمورينده‌مباينتدن اجتناب اولنه‌رق بالاتفاق ولى نعمتمزك امور سنيهٔ شاهانه‌لرنده ابراز مأثر حميت وغيرت اولنمسى مطلوب قطعىٔ حضرت خلافتپناهى اولديغندن وذات سعادتلرى حقايق احواله واقف اصدقاى بندكان حضرت ملوكانه‌دن بولندقلرندن صكره خدانكرده حقلرنده بركونه اغبرار عالى‌يى موجب اولمامق وطرف عطوفيلرينه بديهى الثبوت اولان توجهات مراحم آيات جناب ظل اللهى برقات دها متزايد اولمق ايچون مشاراليهما نامق پاشا وامين پاشا حضراتيله بالاتفاق شو مسئله‌نك دلخواه معالى اكتناه حضرت شهنشاهى‌يه وبروجه مشروح كرك بودفعه امين پاشايه وكرك مقدما طرف والالرينه بارادهٔ سنيه اعطا بيوريلان تعليماته تطبيقاً استحصال سرعت حل وتسويه‌سنه بذل ماحصل اقتدار ورويت بيورلمسى سياقنده

ينه ٦ محرم سنه ٦٢ تاريخيله نامق پاشايه كوندريلان قائمه‌نك صورتيدر .

[صحيفه ٦٨]

اخذ اسلحه ماده‌سنك صورت اجراسندن ونظامات جبليه‌يه دائر بعض اساسلى شيلرك هرنصلسه وقتيله تسويه‌سى ممكن اوله‌مامسندن طولايى كچنده دخى طرف عطوفيلرينه اشعار اولنديغى وجهله برطاقم قيل وقال وشكايات مكدر البال وقوعه كلديكندن بونلرك خارجاً وداخلاً موجب اولديغى تأثيرات مضره‌نك بر آن اول اوكى كسديرلمسنه ومقدمجه ادارهٔ جبل حقنده بارادهٔ سنيه قرار كير اولوب رسماً دول خمسه سفراسنه دخى بيلديرلمش اولان صورتك سرعت تأسيس وتمامىٔ اجراسنه اعتنا اولنمق سلطنت سنيه‌جه اهم مهامدن اولديغندن بوبابده‌ذات مشيريلرى

وسعادتلو شکیب افندی حضرتلریله بالاتفاق والاشتراك غیرت واقدام ایتمك اوزره
تعلیمات مفصله ایله متحیزان فریقاندن ودار شورای عسکری اعضاسندن سعادتلو
امین پاشا حضرتلرینك اول طرفه مأمور واعزام قلنمسی خصوصنه ارادۀ کرامت
افادۀ جناب ملوکانه اصابت افزای سنوح وصدور بیورلمش اولمغله مشارالیهك
بمنه تعالی اول طرفه وصولنده واقع اولەجق تبلیغاتی دائرەسندن بر خطوه
آیریلنمیەرق وشو مسئلۀ مهمەنك قرار سلطنت سنیه وجهله حصول حسن
تسویەسنه اقدام ودقت وبین المأمورین ایقاع مباینتله برقات دها اشکال مصلحت
سنیەدن مباعدت وحق عطوفیلرنده اولان حسن ظن عالینك معاذاه تعالی مبدل
اغبرار اولمسندن مجانبت بیورملری واول وآخر توصیه واشعار اولندیغی ودرایت
ذاتیەلری اقتضاسنجه تعریفه حاجت اولمدیغی وجهله بوطاغ مسئلەسی انظاردولیەده
مواد پولتیقیەدن اولدیغندن مباحثنك اوزامسی ومدت مدیده ژورناللرده سویلنمسی
ومأمورین دولت علیه طرفلرندن اغیاره بحق سررشتۀ شکایت ویرلمسی انواع
مضرات ومحاذیری موجب اولدیغی جهتله بروجه بالا بردقیقه اول بتورلمسی الزم
اولدیغنه وبوایسه شمدیکی حالده قرار سابقك تماماً وخالصانه اجراسنه وبرده
جملەسی تبعۀ حضرت ملوکانەدن اولان اهالیٔ جبلك هرصنف وجنسی حقنده
معاملۀ متساویه کوستریلەرك هیچ برینك دیکرندن فرقلی طوتلمامسنه ومأمورینك
هردرلو حرکات غدریەدن اجتناب ایلرینه منوط ومتوقف بولندیغندن مجرب اولان
فطانت وحمیت مشیرپلری اوزره شو دقائقی برقات‌دها تأمل وملاحظه برله اکا کوره
مشارالیهما شکیب افندی وامین پاشا حضراتیله متفقانه ومتحدانه حرکت ووقوعات
سابقەنك موجب اولدیغی تأثیرات عالیەیی بویوزدن دفع وازالەیه غیرت وفیمابعد کرك
ضابطان عسکریه طرفلرندن وکرك مأمورین سائره جانبلرندن زنهار وزنهار اهالی
حقنده غدر وظلم معاملەسی وقوعه کتورلمیوب جسارت ایدنلر اولورایسه مجازات
مترتبەلرینك سریعاً وشدیداً اجراسنه همت ایلملری مطلوب قطعیٔ حضرت
شهریاری اولدیغی بیانیله قائمه

نومرو ٩

جبل مسئلهٔ باقیه‌سنك مدت قلیله ظرفنده سرعت تسویه‌سنه مأمور ایدیلان فریق امین پاشایه ویریلان تعلیمات سنیه صورتیدر .

[صحیفه ١٠٤]

فریق مشارالیهك معلومی اولدیغی اوزره بومسئله مسائل سائرهٔ داخلیه‌یه مقیس اولمیوب انظار دولیه تحتنده بولنمش وشمدی‌یه قدر قبول تسویه ایده‌میوب سورنجمه‌ده قالمش وسعادتلو شکیب افندی حضرتلرینك وعربستان اردوی همایوننك اول طرفه مأموریتی وسفرای دول خمسهٔ فخیمه ایله اول اثناده بالمخابره والمذاکره ویریلان قرار کیفیتی بتون عالمك نظرنده تدبیراخیر اعتقادیله کورلمکده ایکن بونك آثار فعلیه‌سی مشاهده اولنه‌میه‌رق بویله اوزامسی ومؤخراً دخی بعض سوء وقوعات محلیه‌نك ظهوره کلمسی اوروپا خلقنك افکارینی یکی‌باشدن جوش وخروشه کتورمش وانکلتره وفرانسه‌ده قمره‌لرك قریباً کشادنده دخی برطاقم مقالات مضره ووخیمه تکون ایده‌بیلمسی ودها اوزادلجه بلکه قابینتولر بیننده بوکا دائر بعض مخابرات وتصورات بیله وقوع بولمسی ملحوظاتدن کورنمش اولدیغنه واوروپاجه لاینقطع بویله موضوع بحث اولمقلغك نتایج ردیه‌سی دخی امور مجربه‌دن بولندیغنه وخدا نکرده برآز وقت دخی بویله حال تذبذبده براقیلور ایسه منوال محرراوزره وقوعی ملحوظ اولان مخابرات وتصورات دولیه‌نك یول المسنی موجب اولورایسه‌ده شمدیکی حالده سفرای مومی الیهمك جملةً ومتفقاً خلاصهٔ افکاری برطاقم صدددن خارج شیلرله اوغراشلمیه‌رق قرار اخیرك واصل قرار رسمیدن نه‌معقوله شیلر قالمش ایسه انك کمال سرعتله تسویهٔ قطعیه‌سی دائره‌سنده کورندیکنه مبنی سایهٔ موفقیتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده مسئلهٔ مرقومه‌نك برآن اقدم حسن تسویه‌سیله بوندن طولایی برکونه سوز سویلنمسنه محل براغلمامسی اهم والزم وفریق مشارالیه امور پولتیقیه واحوال حاضرهٔ دولت علیه‌یه واقف وفطانت واستقامت ذاتیه ایله متصف بندکاندن اوله‌رق حقنده اعتماد کامل عالی وامنیت وکلای سلطنت سنیه مسلم بولنمسیله مشارالیه شکیب افندینك اصول مقرره مواد اساسیه‌سنك کاملاً اجراسنه قدر اوراده توقفیله برابر ذکر اولنان جبل لبنان مصالح باقیه‌سنك بمنه تعالی عهد قریبده افندئ مومی الیه وسائر مأمورین ایله بالاتحاد تماماً تسویه‌سیله لقردیسنك

بتیرلمسی خصوصنه مخصوصاً مأمورتعیین بیورلمش ومسئلهٔ مزبوره‌نك حال‌حاضرینه دائر مشارالیه شکیب افندینك مقدم ومؤخر وارد وواقع اولان تحریرات واشعاراتی وعربستان اردوی همایونی مشیری عطوفتلو نامق پاشا حضرتلرینك افندئ مشارالیه طرفنه مرسول شقه‌لری وافکار حالیهٔ اجنبیه‌یه متدائر اصالتلو پرنس مترنیخ جنابلرینك جانب سفارته کلان ایکی قطعه تحریراتی وسفرای مومی الیهم طرفلرندن ویریلان تعلیمنامه ترجمه‌سی وسائر اوراق لازمه جملةً فریق مشارالیهه ارائه واعطا اولنه‌رق کیفیتك داخلاً وخارجاً هیئت حاضره‌سنه برقات دها کسب معلومات ایلمش ایسه‌ده مسئلهٔ مزبوره‌نك کمال نزاکت واهمیتنه نظراً بعض مواد لازمه واخطارات مقتضیه دخی زیرده بند بند بیان وتصریح اولنور .

سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده فریق مشارالیه مقتضای مأموریتی اوزره درسعادتدن همان کمال سرعتله قالقوب بیروته مواصلتله افکار سنیه ونزاکت ماده‌یی کرك شکیب افندی وکرك نامق پاشا حضرتلرینه بالاده تفصیل اولندیغی اوزره بتکرار تفهیم وافاده ایدرك ومصلحت مأموره‌لرینی براغوبده بربرلریله مناقشه‌یه دوشملری هم دول اجنبیه مأمورلرینه قارشو عیب وهم مصالح سنیه‌یه مضر اولمسی جهتیله حقلرنده معاذاه اغبرار عالی‌یی ایجاب ایتدیره‌جکنی دخی بالاطراف تعبیرات مؤثره ایله ایکیسنه دخی بیان ایلیه‌رك ارتق قطعا وقت کچورلمکسزین افندئ مشارالیهله بالمذاکره مصالح باقیه‌نك مدت‌قلیله ظرفنده تسویه‌سنه‌سی واهتمام‌اولنمسی ایجاب حال ومصلحتدن وارادهٔ قاطعهٔ جناب جهانداری مقتضای جلیلندن اولاغله برمنوال‌محرراجرای اقتضاسنه حصر رویت ومصالح‌باقیهٔ معلومه‌نك تسویهٔ کامله‌سنه قدر افندئ مشارالیه ایله برلکده توقف ایلیه‌رك زنهار وزنهار اضاعهٔ وقت اولنمامسنه والحاصل بوندن بویله صدددن خارج شیلرله‌لوغراشلمامسنه اقدام‌وغیرت وتفرعات حکمنده بولنان مواد آتیه‌نك دخی کذلك بالاتحاد اجرای مقتضالرینه مسارعت وهمت ایلیه

قتل وسرقت وسائر بوکا مماثل جنحهٔ مخصوصه وتهمت‌ذاتیه اصحابندن‌اولمیه‌رق فقط اختلال اخیر جبلده بولنمش اولنلر حقلرنده اولجه ارزان بیوریلان عفو عمومینك هنوز محلنده اعلان اولنديغنه دائر خبر ورود ایتمدیکندن کیفیتك‌مقدمکی قرار واشعار وجهله اعلان قلنمسی بوکره دخی افاده ومذاکره اولنمش اولدیغندن بونك بعد ازین امهال اولنمیه‌رق اجرای اقتضاسنه مبادرت اولنه

بعض روايات ومسموعاته كوره اخذ اسلحه ماده‌سنده مارونى طائفه‌سى حقنده زياده‌شدت كوستريله‌رك‌درزيلر مساعده‌لى‌طوتلمش‌وحتى‌بونلرك اسلحهٔ‌موجوده‌لرينك فقط ثلثى النمش اولديغنه وكچنده شكيب افندى حضرتلرينه يازلديغى وجهله جبلده متمكن اسلام ومتواليلر بتون بتون مستثنا طوتلمش اولديغنه وتعريفدن مستغنى اولديغى اوزره بومقوله مساعدات واستثناآت مضرتدن بشقه‌برشیٔ منتج اولميه‌جغنه وخصوصيله ايكى فرقهٔ معارضه‌دن برينك اسلحه‌سى آلنوبده ديكرينك براقلمسى سلاحى دوشيريلان طاقمى دشمنلرينك پنچهٔ قهر وغدرينه تسليم ايتمك ديمك اوله‌رق حالبوكه ايكى طرف دخى ذات شوكتسمات حضرت شاهانه‌نك زير دستانى اولديغندن بو معاملهٔ غدريه‌نك اجراسنه عدالت سنيه وشفقت عليه بروجهله قائل اوله‌ميه‌جغنه بناءً بو اصولك هنوز تسليم اسلحه ايتميانلر حقلرنده دخى تعميم اولنمسى لازم كلوب فقط تحريرات وارده مأللرينه نظراً اخذ اسلحه‌يه مأمور قلنانلر يرلرندن قالديرلمش ايسه‌ده چونكه مسئلهٔ مرقومه‌نك كاملاً حل وتسويه‌سنه قدر اردوى همايون مذكور عساكرى اورالردن چكلميه‌جكندن ينه مأمورين مناسبه‌نك انتخاب وتعيينيله اسلحه‌سى النمامش فرقه وطائفه بولنور ايسه حكيمانه و حمايتكارانه صورتله بالاخذ بوماده‌نك تعميمى لازمه‌دن وواقعا اهالئ جبل جملةً تبعهٔ سلطنت سنيه‌دن اولوب برطاقمنك اسلحه‌سى آلنه‌رق ديكر طاقمنه مساعده كوسترلمسى جائز اولميه‌جغى وهربرخصوصده هرصنف تبعه حقلرنده معاملهٔ متساويه اجرا اولنمسى لازمه‌دن ومقتضاى عدالتدن ايدوكى مواد مسلمه‌دن اولوب شو قدركه بوخصوصه تعيين اوله‌جق مأمورلر نه‌درز ونه‌مارونيلردن تخصيص اولنميوب ضابطان عسكريه‌دن‌سوز آكلار وحميتلى وبيطرفانه حركت ايتمكه قابليتلى ادملر انتخاب ومأمور اولنه‌رق بووسيله ايله زنهار وزنهار بركونه رنجيده وتضييق معامله‌سى تجويز ايتديرلميوب ايچلرندن جسارت ايدرى اولور ايسه بعدالتحقيق مجازات مترتبه‌سنك بلا افاتهٔ وقت اجرا اولنمسى فرائض حاليه‌دن اولمغله بوبابده دخى فريق مشاراليه جانبندن واقع اوله‌جق افاداته‌توفيقاً‌اجراى مقتضاسنه‌همت ايدلمسى‌طرف والاى‌سرعسكريدن مشاراليه نامق پاشاحضرتلرينه دخى يازيله‌جغنه بناءً مادهٔ مبحوثه‌نك تعميمى‌وحفظ آسايش ايچون قائممقاملر طرفلرندن استخدام اوله‌جق نفرات معدودهٔ ضبطيه‌نك مسلحاً استخداملرى امور طبيعيه‌دن اولديغى مثللو صنوف اهاليده سلاح بولنمامسى دخى امتداد آسايش قضيه‌سنك موقوف عليهى حكمنده بولنديغى دركار اولمغين

نفرات مرقومه‌دن غیری افراد اهالیدن برشخصك بوندن بویله درون جبلده مسلحاً کزه‌مامه‌لری ماده‌سنك دخی رابطهٔ قویه‌یه بند وتوثیقی خصوصلرنده بالمذاکره اقتضای حالك اجراسنه صرف همت قلنه

جبل مذکورك حال حاضرینه کوره اورداده طورملری مضر اولان بعض اشخاصك علی الاطلاق قنغی ملتدن اولور ایسه اولسون استحصال آسایش ایچون درسعادته جلبیله موقتاً بعض محللره کوندرلمسی ومطران طوبیه نام متره‌پولید بر اوتوز قدر مارونی ایله رومایه کیدوب بر طاقم اظهار سوز وکداز ایلیه‌رك پاپا واسطه‌سیله دولتلرك حقلرنده حمایت وصحابتلرینی رجا واستحصال آرزوسنده اولدیغی استخبار قلنمسیله جبری صورتده اولمیه‌رق حکیمانه منعی چاره‌سنه باقلمسی خصوصلری انکلتره سفارتی طرفندن اخطار وافاده اولنوب اگرچه اشخاص مرقومه مارونیلر طرفندن معهود شیخ حموده بدلدر دینیله‌جکی بدیهی ایسه‌ده اوراسی مستور واویله اویغونسز مقوله‌لرینك قنغی طرفدن اولور ایسه اولسون سزلدیسزجه جبلدن دفعی محسناتدن خالی اولمیه‌جغی ازادهٔ قید سطور اولدیغنه ومتره‌پولید مرقوم مشارالیه شکیب افندی طرفندن دخی اشعار اولندیغی وبعض ارباب وقوف جانبندن اخطار قلندیغی وجهله معلوماتلی واطرافلی ولسان آشنا وحیثیتلی شخص ایدوکی مناسبتله کندوسنك پاپا طرفنه عزیمتی محذوردن سالم اولمیه‌جغنه بناءً اولا فی‌الحقیقه ملتزم اولان استراحت وآسایش جبله مضر اشخاص بوالندیغی حالده آنلرك ایجابنه کوره انکلتره ودول سائره قونسلوسلریله دخی من غیر رسم سویلشیله‌رك سزلدیسزجه بالتحقیق مجرد جبلك حصول اسایش دائمیسی ایچون موقتاً بعض مناسب محللره کوندرلمك اوزره بوجانبه اسرا ومتره‌پولید مرسوم روش حاله کوره نفوذی پك تأثیرلی بر آدم اولدیغندن آنك هر نصل اولور ایسه طرف اشرف دولت علیه‌یه جلب واماله‌سی ایله اویله ممالك اجنبیه‌یه کیتمك سوداسندن فراغت ایتدیرلمسی ومطلقا کیده‌جك اولور ایسه اگر بویله رومایه عزیمت ایدرسه‌کز صکره حقکزده مضر اولور وفاملیالرکز موقع مشکلده بولنور کبی تهدیدات لسانیه دخی اجرا اولنمسی خصوصنه همت اولنه

تضمین موعودك اعطاسی سفرا طرفلرندن اخطار اولنمقده اوله‌رق اول‌باول بر تقسیطنك سرعت تأدیه‌سی دخی مقرر اولدیغنه ومشارالیه شکیب افندی حضرتلرینك برقطعه شقه‌لرنده بورادن کتورمش اولدیغی ایکی‌بیك کیسه‌نك بوکونلرده ویریله‌جکی

مندرج ومصرح بولندیغنه ووکیللرك دردست انتخاب اولملری جهتیله آرتق بونکده صره‌سی کلمش ایدوکنه بناءً تقسیط مذکور اکرهنوز ویریلمامش ایسه همان سرعت تأدیه‌سنه مبادرتله ابراز آثار لطفیه‌یه دخی مباشرت قلنه

قائممقاملرك معاشی دها تسویه اولنمامش ایدوکندن بونك دخی تخصیص ایتدیرلمسی ایجاب حالدن ایدوکی اخبار والتماس اولنوب فی‌الحقیقه میر بشیر قاسمك اثنای امارتنده ویرکوی جبلك تسویه‌سی صره‌سنده مومی‌الیهه یکرمی بش بیك غروش معاش تخصیص اولنمشیکن عزلیله جبلك ایکی قائممقام ایله اداره‌سنه قرار ویرلدیکی وقت معاش مذکور ایکی‌یه تقسیم قلنمش ومتعاقباً بعض ضم وتعدیلنه‌دائر افادات واشعارات واقع اوله‌رق مع مافیه مسئلهٔ جبلیه‌نك تسویه‌سنه وویرکوی مقررك تأدیه وتوفیه‌سنه هنوز موفق اولنه‌مامسندن ناشی ظن اولندیغنه کوره بو ماده دخی یولنه قونیله‌مامش وبالفرض تسویه اولنسه بیله بومقدار معاش ایله ایکی قائممقامك اداره‌سی قابل اوله‌میه‌رق مومی‌الیهما معاشلرینك رتبهٔ کفایه‌یه ابلاغی لازمه‌دن بولنمش وکرچه مارونی قائممقامنك جسامت مأموریتی ایجابنجه انك مصارفی دیکرندن فرقلی اولمق لازم کلور ایسه‌ده بوصورت دیکرینك نفوذسزلغنه‌وقدرینك تنزلنه محمول وبلکه بعض طرفلرك اعتراضاتنی دخی جالب اوله‌جغی جهتله اون‌بش بیك غروشدن یکرمیشر بیك غروشه قدر معاش تخصیصی حسب المواقع زیاده اولمیه‌جغی مسلماتدن کورنمش ایدوکنه مبنی مومی‌الیهمایه متساویاً یکرمیشر بیك غروشه قدرمعاش تخصیصنه رخصت سنیه‌شایان بیورلمغله بوماده‌نك دخی‌خصوصات مشروحه صره‌سنده تسویه واقتضاسنه‌باقیله ومارونینك یکرمی‌بیك ودیکرینك اندن آز اولمسی استدعا اولنور ایسه نهایت درجه‌ده طیانیلوب اولحالده شاید ینه اصرار اولنور ایسه مارونی قائممقامی معاشنك جسامت مأموریتندن طولایی برمقدارفرقلی طوتلسنه دخی کأن بوطرفك رأینه مخالف ایسه‌ده مجرد لزومنه مبنی مأمورین طرفلرندن مسئولیت ملحوظه‌سی کوزه الدیریله‌رق یاپلمش شایعه‌سیله موافقت اولنه

جونی لیمانی جوارنده کائن جزین قریه‌سنده بولنان‌علی افندینك مقدمجه‌حبس اولنان فرانسه قونسلوسی عرب یازیجیسی وقعه‌سنده بعض حرکات غیر مرضیه‌سی اخبار واحوالنك تحقیق اولنمسی اخطار اولنوب واقعا بوکا دائر افاده وقوعنده باب عالیجه معلوماتلی بولنلمسی لازمه‌دن اولمغله برمنوال محرر مومی الیهك تحقیق احوالیله کیفیتك اشعارینه صرف رویت قلنه

مارونیلرك درزی اوزرینه شهادتی قبول اولنمیه‌رق بو ایسه نفس الامرده مارونیلرجه ابطال حقوق مادهٔ مضره‌سندن خالی اولمیه‌جغنه کوره بعدازین یکدیکری حقنده شهادت واقعه‌نك قبول قلنمسی التماس واخطار اولنمش اولوب اسلام اوزرینه رعایانك شهادتی محاکم شرعیه‌ده استماع اولنمامسی مقتضای حکم شرع منیفدن اولوب فقط درز ومارونی بوقبیلدن اولمیه‌رق یعنی طائفهٔ درز هیچ بردین ایله‌تدین ایتمامك حسبیله حکم شریف مذکورك یکده آنلره شمولی اوله‌مز کبی ایسه‌ده ینه برنوع تقیید اولنمش اولملق ایچون محاکم شرعیه‌ده رؤیت اولنان دعوانك غیریسنده مارونینك درزی اوزرینه شهادتی قبول اولنمسنك مجلس مأمورلرینه بیلدیرلمسی مجلس عالی مذاکراتی اقتضاسندن وارادهٔ سنیهٔ شاهانه مقتضای جلیلندن اولمغله برمنوال مشروح اقتضالرینك اجراسنه مشارالیهما ایله بالاتحاد بذل همت ودرایت اولنه

درزی قائممقامی میراحمد بوکره مأموریتندن چیقاریله‌رق یرینه برادری میرامین تعیین قلنمش وقائممقام لاحق مشایخ درزك فی نفس الامر اك اهونی بولنمش اولدیغندن طرف دولت علیه‌دن بو تبدل قضیه‌سی تصدیق اولنمش اولوب فقط بو ماده‌نك درسعادتدن استیذان اولنمقسزین اجراسی قائممقاملرك نفوذسزلکلرینی وسائر بعض محاذیری مؤدی اوله‌جغندن بوندن بویله درسعادتدن استیذان اولنمدقجه یالکز والینك رأییله قائممقام عزل وتبدیل اولنمیه‌رق حفظ اسایش ایچون کندولرینك مأموریتلرینه قوت ویرلمسی بعض طرفلردن اخبار اولنمش اولوب فی الحقیقه ممالك محروسه‌نك ولو برکوچك قضاسنده اولسون قائممقام عزل ونصبی بورادن ودرسعادتجه دخی خاکپای عالیدن استیذانه متوقف اولدیغندن بونك دخی او قبیلدن طوتلمسی لازمه‌دن اوله‌رق عکسی تقدیرنده ایسه اعتراضات اجنبیه‌نك تکرری دخی بدیهیاتدن اولوب اکرچه بو دفعه‌کی تبدل مشارالیه شکیب افندینك فوق العاده مأموریت مستقله‌سی سردیله تأویل اولنمش ایسه‌ده بوصورت ایلروسنده مناسب اولمیه‌جغنه ومارونی قائممقامی اولدقجه الویریشلی آدم اوله‌رق آنك عزلنه تشبث اولنور ایسه ارتق مقاله‌یی دعوت ایتمامك احتمالی اولمدیغنه مبنی فی مابعد بورادن استیذان قلنمقسزین قائممقام عزل وتبدیل اولنمامسی خصوصنك ایجاب ایدن ذواته محرمانه توصیه‌سنه مبادرت قلنه

بیروته قریب ساحل ناحیه‌سی حقنده درزیلر طرفندن بعض ادعا وقوع بولوب ناحیهٔ مزبوره‌نك قدیمی وجهله مارونی قائممقامی تحت اداره‌سنده بولنمسی لازم

كلور ايسه‌ده مشاراليه شكيب افندى جانبندن بونك بحثى ادعا اولنمغله بوبابده نصايح مقتضيه اجراسى فرانسه سفارتى طرفندن اخطار والتماس اولنمش اولوب واقعا ناحيهٔ مزبوره‌نك ارضروم واليسى عطوفتلو اسعد پاشا حضرتلرى وقتنده دخى مباحثه‌سى جريان ايدرك اولوقت قراء مختلطه اداره‌سى قرار بولمامش اولديغندن قراء مذكوره اداره‌سنك تأسيسى صره‌سنده بونك دخى تسويه‌سنه باقيله‌جغى طرفينه تفهيم اولنمش اولديغى ارباب وقوف جانبندن اخبار قلنمش وبيانه حاجت اولمديغى اوزره درزى ومارونى طائفه‌لرينك ايكيسى دخى تبعهٔ سلطنت سـنيه‌دن وجبل مذكور دخى ممالك محروسهٔ شاهانه‌دن بولنديغنه نظراً ناحيهٔ مزبوره‌نك هر قنغى قائممقام تحت اداره‌سنده قالسه دولتجه مطالعه‌يه لزوم كوسترميه‌جكى واضحاتدن بولنوب اصل مراد عالى حصول آسايش دائمى قضيهٔ ممدوحه‌سى بولنمش اولمغله بوكا نظراً بربأس كورنمزسه‌ده مادامكه بونك ايچون مقدم ومؤخر بعض مقالات وقوع بولمش اولمغين ناحيهٔ مزبوره‌نك اصول جغرافيسنه وايجابات موقعيه‌سـنه بالتوفيق قنغى قائممقام اداره‌سنه ويرلمسى اهم والزم وحسن اداره‌يى موجب اوله‌جغى مجزوم ومسلم ايسه بيغرض ارباب وقوفدن تحقيقيله اقتضاى حالك تسويه واجراسنه وكيفيتك بو جانبه دخى بيلديرلمسنه صرف فطانت وهمت اولنه

انتخاب وكلا خصوصنده اتخاذ اولنان اصول حقنده دخى بعض سفارات جانبندن اعتراض وقوع بولوب اكرچـه هرنقدر خصـوص مزبورده اصـول مشروعهٔ قرعه‌يه رعايت اولنمش واكثريسى مارونى طاقمنك ايستدكلرى آدملردن تصـادف ايتمش ايسه‌ده چونكه داخل قرعه اولان اشخاصك برطاقمى دخى درزيلرك التزام ايتديكى كمسه‌لردن اولمسى جهتيله هر وقت بووجهله اجرا اولنمق لازم كلسه احتمالكه بر دفعه‌ده دخى قرعه‌ده اكثريسى درزيلره مائل آدملردن راست كله‌بيله‌جكندن بوكيفيت مارونى طاقمنك ناخشنودلقلرينى استلزام ايده‌جكنه وبر فرقه‌نك اداره‌سى ضمننده تعيين اولنه‌جق وكيللرك انتخابى خصوصنده ديكر فرقهٔ معارضه طرفندن اجراى نفوذ اولنمسى فى‌نفس الامر موافق حقـانيت اولميوب اعتراضـات واقعه دخى بوندن نشأت ايلديكنه والحاصل قراء مختلطه‌نك استحصال حسن اداره‌سى چاره‌سـنه اشبو وكيللر آلت مخصوصـه حكمنده بولنديغنه بناءً بو وكيللر انتخابى خصوصنك دخى بوندن بويله تكررى حالنده نه صورتله اجراسى ايجاب ايده‌جكنه دائر تحقيقات لازمه‌نك استحصالنه همت برله چونكه جبلك اك نازك ومشكل الاداره

اولان محلی قرای مذکوره دیمك اولدیغندن نزاکت موقعیه واصول معدلت سنیه مطالعه ومشار الیهما ایله اتحاد ومذاکره اولنه‌رق داخلاً وخارجاً وحالاً واستقبالاً کرك اوراده وکرك جبلك سائر محللرنده هیچ بر محله سررشتهٔ شکایات اولمیه‌جق ودول مشار الیهم مأمورلری طرفلرندن دخی اظهار اعتراضه میدان قالمیه‌جق صورتلرله ایجاباتك تسویه واجراسنه صرف ماحصل فطانت ودرایت قلنه

بیروتده رئیس مجلس مملکت نصب اولنمش اولان فتحاه افندینك مقدما وقوعه کلان اویغونسزلغی ودول مشار الیهم مأمورلرینك ظهور ایدن تبلیغات وشکایاتی اوزرینه فیما بعد اویله معتنا خدمتده استخدام اولنمیه‌جغی قید وتفوه اولنمشیکن بو کره دفعةً مأموریتی تجویز واختیار قلندیغندن یعنی عطوفتلو وجیهی پاشا حضرتلرینك بوبابده خلاف وعدو مقاوله حرکتندن شکایت اولنمش اولوب اکرچه مومی الیهك شخص وذاتی بوراجه معلوم دکل ایسه‌ده اویله کندوسنك خدمات معتبره‌ده استخدام اولنمیه‌جغنه دائر مقاوله واقع اولدیغی حالده صکره هیچ بر طرفه خبر ویرلمکسزین ریاست مجلس مملکته اجرای مأموریتی براز لایقسزجه کورنمش وتحقیق صحت ماده ایله ایجابنه باقلمسی لازمه‌دن بولنمش اولمغله کرك بو ماده‌نك وکرك خصوصات سائرهٔ مذکوره‌نك تسویه‌سی امرنده حکیمانه وعاقلانه طورانلسنه وهیچ بر طرفه سبب اشتکا ویرلمامسنه نثار نقدینهٔ غیرت واهتمام والحاصل بو دفعه طرف اشرف حضرت پادشاهیدن فریق مشار الیه کبی متحیز ومعتبر بر مأمور مخصوص ارسالندن مراد عالی شو غائلهٔ جبلك بران اقدم حسن ختامی واوراده بولنان مأمورندن قنغیسی دائرهٔ تعلیماتی تجاوز ایتمك وشماتتی موجب اوله‌جق حرکاته تصدی ایلك وادیلرنده کورینور ایسه چونکه ذات مصلحت هر شیئه مرجح اولدیغندن وهر نه سویلیه‌جك اولور ایسه جانب ملوکانه‌دن اوله‌رق سویلیه‌جکندن او مقوله نابجا شیلرك منعی ضمننده تبلیغات لازمه‌نك اقتضاسنه کوره دیرپجه تعبیرات وشدیدجه کلمات ایله افهامی قضایاسندن عبارت اولمغله اکا کوره سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده بروفق دلخواه عالی ایفای حسن مأموریته ولازم الانها اولان ماده‌لرك دخی پیدرپی بیان وانهاسنه اقدام تام وسعی مالا کلام اولنه

نومرو ١٠

جبل‌لبنان مصالحنه دائر فی ٣ را سنه ٦٢ تاریخلی عرض تذکره‌سی صورتیدر

[صحیفه ١٠٤]

عربستان اردوی همایونی مشیری عطوفتلو نامق پاشا وجبل لبنان مسئله‌سی مأموری سعادتلو شکیب افندی وامین پاشا حضراتی طرفلرندن بوکره مقام سرعسکری‌یه وباب‌عالی‌یه ورودایدن چندقطعه تحریرات واوراق سائره لدی‌المطالعه حکم ترتب ایدنلر ومشارالیه امین پاشا تعلیماتنی بروزقه تحریرایله تحقیقات وایجاباتنی سرخله بالالرینه شرح ویرمش اولمسیله اندن دخی کذلك حکم قبول ایلیان بندلر کچن کون مجلس خاص وکلاده قرائت اولنه‌رق اولبابده وقوع بولان مذاکراتك فذلکه‌سنده مشارالیه نامق پاشانك امین پاشایه ویردیکی بر قطعه مذکرهٔ ممهوره ایجابنجه درون جبلدن چیقارلملری مقدمجه استشعار قلنان بعض اشخاص مضره ماده‌سندن بحث ایله دول خمسه‌نك جبل مذکور اوزرینه اولان نظریاتنی کندو افکارینه توفیقاً رنك آخرده بیان وقائممقاملرك فیمابعد آستانه‌دن استیذان‌اولنمدقجه وسفارتلر ایله مخابرهٔ قلنمدقجه عزل اولنه‌مامسنه کأن قرار ویرلمش ایدوکی‌وجبلدن کمسه‌نك سفرایه مراجعت اولنمقسزین نفی وتأدیبی اجرا اولنه‌مامسنه دائر وسائر موادی عادتا جبلك استقلالنی برزابطه‌یه توثیق ایتمك مراملری بولندیغنی بسط واتیان ایدوب اکرچه بونلری یازمقدن مراد اوراده وقوع بولان بعض حرکات معکوسه‌نك سیئه‌سی اولمق اوزره تسویهٔ خصوصات جبلیه‌ده مؤخراً ظهوره کلان مشکلاتی ستر ومحو ایله تبرئهٔ ذمت وبیاغی بو طرفه عزووتحمیل جهل وغفلت قبیلندن اولدیغی ازادهٔ قید اشتهاد ایسه‌ده قائممقاملرك عزلنده سفارتلره مراجعته متدائر برکونه قرار ویرلدیکی نامسبوق اوله‌رق براوفق محل قائممقاملغی مشیران وسائر بندکان سلطنت سنیه درسعادتدن استیذان ایدوب خاکپای عالی‌یه عرض اولنمدقجه اجرای مأموریتنه جرأت اولنمامقده ایکن بویله برنازك محل مأمورینك بلا استیذان عزل وتبدیلی هرنوقت اولسه انواع محاذیری مؤدی اوله‌جغی جهتله بوندن بویله باب عالیدن استیذان اولنمسی صورتی تعلیمات مرقومه‌یه علاوه قلندیغی معلوم عالی وبوصورتله مشارالیهك مزایای تعلیماتدن مستفاد اولان توصیهٔ محرمانه‌یی برقرار علنی شکلنه قویمسی والحاصل قائممقاملرك عزل ونصبی قضیه‌سنك ارادهٔ

سنیهٔ حضرت شاهانه ایله اجراسی حقوق حکومته دهاموافق اوله‌جغنی آکلایه‌مامسی اقتضـای رویت ودقتك خلافی اولوب علی الخصوص دولتلر اورایی خدانکرده انك ذهابی کبی صورت دیکره . . . . . املنده اولسه‌لر واسطهٔ خفیـه ورقابت جعلیه‌یه احتیاج حالنده کورنمیه‌رك پولتیقه‌لرنده محاسده ورقابت کیفیتی مجزوم عالمیان وبشنك دخی تمامیت ممالك محروسه ومحافظهٔ استقلال دولت علیه . . . . . اتفاق وتعهدلری رقابت صحیحه‌لرینه برقوی برهان اولدیغنه ومادامکه جبل برخیلی وقتدن برو فعلاً کسب امتیاز ایتمش برمملکتدر اوراسی حقنده مداخلات اجنبیه‌نك دفعی استحصال آسایش وخوشنودیٔ اهالیدن . . . صورتله حاصل اوله‌میه‌جغی ارباب عقول عندنده مسلم ایدوکنه وفرضا دولتلرك دیدیکنه باقلمیـه‌رق ونزاکت وقت وموقع دوشنلمیه‌رك مشیر مشارالیهك ارزو ایلدیکی صورتلره تشـبث دخی قابل ایسه‌ده صکره اندن تولد ایده‌جك مضرات عدیده‌یه مشیر مشارالیهك مانع وحائل اوله‌بیلوب اولمیه‌جغنك کندیسندن سؤال اولنمسی ایجاب ایده‌جکنه ومشـارالیه ظنیاتنی اشعار ایله مطالعات یازمیوب یازه‌جق دخی بوله‌میه‌جغی بدیهی اولسه بیله مادامکه شـو صورتله افاده‌سی وقوعه کلدیکنـه مبنی کوستردیکی محاذیر حالیـه واستقبالیه‌نك جمله‌سی صحیح اعتقاد اولندیغی حالده بونك دفعی یعنی جبلك نصورتله اصول اداره وضعیله قوللانلمسی واولحالده دولتلرك شاید شمدیکی کبی یالکـز قولاً اولمیوبده مداخلهٔ فعلیه‌لری دخی اولورایسه اولوقت دولت علیه بتون اوروپا ایله اوغراشمق لازم کله‌جکندن بونك بوپره‌سه‌یه کلمامسی خصوصلرنده تدبیر ورأینك استفساریله مطالعهٔ غیر مسلمه‌نك ینه کندویه اعتراف ایتدیرلمسی ومشارالیه شکیب افندینك برنجی نومرو وضع اولنان مفصلجه تحریراتی تعیین وکلا خصوصنه دائر اوله‌رق بوخصوصی شامل مؤخراً دخی کندویه ومشار الیه امین پاشایه تحریرات تعریفیه کوندرلمسـیله انك احکامی اقتضـای حاله کافی اولمغله بو دفعـه کیده‌جك جوابنامه‌ده دخی ینه اولکی قرارك تأکید قلنمسی وایکنجی نومرو اشارت قلنان شقه‌سـنده درزیلرله مارونیلر بیننده وقوع بولوب محاکم شرعیه‌نك غیری محللرده رؤیت اولنه‌جق دعواده مارونینك درزی اوزرینه شهادتی قبول اولنمسـنه متعلق طرفنه واقع اولان افاده استیضاح اولنه‌رق واقعا اشعاری وجهله بوخصوصـده تخصیص بالذکر اولنمسی مارونیلرك کثرتندن ناشی اوله‌رق طوائف نصارانك دخی اوراجه بواصولك اجراسندن مستثنا طوتلمالری امور طبیعیه‌دن بولنمق وفی الحقیقه

محاكم شرعيه‌دن مراد درزيلرك كندو جنسلرندن اوله‌رق بلا مراسلهٔ شرعيه بينلرنده نصب ايتدكلرى قاضيلرك محل محاكمه ومرافعه‌لرى اولميوب قضاة ونواب اهل اسلامك بولندقلرى محكمهٔ شرعيه اولمق حسبيله استيذان اولنديغى اوزره علم وخبر ويريله‌رك فقط محكمه‌نك غيرى محلده دعوا كورلمك قيدينك علم وخبر مذكوره درجى ياقيشيق آلميه‌جغندن آندن صرف نظرله قيدمذكورك يرينه‌دهاواضح ومناسبتلى اولمق اوزره درون جبلده درزيلر ايله سائر طوائف عيسويه بيننده‌وقوع بولان داعولرينه‌جبل مذكورده كائن محللرده كوريلوب خارج‌جبلده رؤيت اولنمامسى فقره‌سنك يازلمسى واوچنجى نومرو اشارت ايتديريلان شقه‌ده فرانسه‌لو روستان‌نام بازركانك طاب ايلديكى طقوز بيك بوقدر غروش ضايعاتى بدلى صيدا خزينه‌سندن بالاخذ كندويه تسليم ايله مقبوض سندى كوندرلديكى محرر اولديغندن امثالى مثللو خزينه‌جه ايراد ومصرفنك اجراسى ضمننده ماليه نظارت جليله‌سنه حواله‌سى ومشاراليه امين پاشا طرفندن كوندريلان مارالذكر ورقه‌نك ايكنجى بندى‌بالاسنده شمدى‌يه قدر اخذ اولنان اسلحه‌نك بيان مقداريله بونكله اكتفا اولنوب اولنمامسى استيذان قلنه‌رق سايهٔ شوكتوايهٔ حضرت ملوكانه‌ده خيلى اسلحه آلنمش ومقدمجه مستثنا طوتيلان اسلام ومتواليلرك دخى اخذ سلاحلرى دردست بولنمش واسلحهٔ مأخوذه‌نك درسعادته ارسالى مشار اليه نامق پاشا حضرتلرى طرفندن استيذان اولنمش وبيروتده كائن سوريه نام فرقتين همايونه خيلى شى قونلش اولديغنه وصورتحاله كوره شمدى تكرار درزى ومارونيلردن سلاح اخذينه تشبث اولنسه سزلدى‌يى موجب اوله‌جغى اكلاشلمش وخيليده شى النه‌رق مستثنا طوتيلانلرك اسلحه‌سيده تحصيل واخذ اولنمقده بولنمش ايدوكنه واسلحهٔ مرقومه‌نك بورايه جلبى وجوهله مناسب اوله‌رق اكرچه ماليه نظارتيله اولنان مخابره تذكره‌سى جوابنده بونك آقچه‌سنه دائر مطالعه محرر ايسه‌ده اسلحهٔ مزبوره دولتك مالى ديمك اولوب اخذى ايچون آقچه ويرلمك لازم كلميه‌جكنه بناءً دردست اخذ اولان اسلحه‌نك اخذيله آرتق ايلروسنه كيدلمسندن صرف انظار وجمله‌سنك بو طرفه بعث وتسيار قلنمسى وفرقتين همايون مذكورك دخى توقيف اولنميه‌رق اسلحهٔ محموله ايله درسعادته كوندرلمسى خصوصلرينك يازلمسى واوچنجى بندى بالاسنده جبلده طورملرى مضر اولان اشخاصك بيان اساميسى وتعريف فاميلياسى ايله حقلرنده ارادهٔ سنيه استيذان

اولنه‌رق چونکه مقدما معهود شیخ حمود مجرد فرانسه‌لونك ابرامیله جبلدن
چیقاریلوب منفیاً ازمیده کوندرلمش اولدیغندن فرضا جبلده اقامتی مضر عد اولنان
دها بعض اشخاص وار ایسه آنلر دخی اورادن تبعید اولندیغی حالده شیخ
مرقومك چیقارلمش اولمسی دخی مجرد ایجابات ملکیه‌یه محمول اوله‌رق هم دولت
علیه‌نك شان عالیسی محافظه اولنمش وهمده جبل بر قاچ اشخاص مضره‌دن
قورتارلمش اوله‌جغی ملاحظه‌سیله بو کیفیت مقدما موسیو قانین طرفندن اخطار
قلنمش ایسه‌ده شمدی خیلی وقت کچمش اولدیغندن اولزمان تصور ایتمش اولدیغی
تأویلات پولیتیقیه‌نك موسمی کچمش اولدیغی والحالة هذه فرانسه‌ده بریة الشام
ماده‌سندن طولایی خیلیجه مقالات تکون ایتمش اولدیغنك اوزرینه جبلدن بر
طاقم آدمك قالدیرلمسیله تزیید شماتته سبب ویرلمامك مناسب اوله‌جغی مومی الیه
قانین دخی اعتراف ایتمکله والحاصل اشخاص مرقومه‌نك تبعیدی خصوصنك
شمدیکی حالده بر کونه ایجابات مبرمه‌سی اولمامغله جبلدن چیقارلملرندن فراغت
اولنمسی کیفیتنك مشار الیهمایه بیلدیرلمسی وسائر بندلرك مشروحاتی بعض افادهٔ
حالی ودیکر ماده‌لرك دخی دردست مذاکره وتسویه بولندیغنی حاوی اوله‌رق
فقط اون اوچنجی بندده مندرج ومشروح طوت آغاجلری ضایعاتی وتلفات
سائره اثمانی بر یوك اللی ایکی بیك اوچیوز بو قدر غروشه بالغ اوله‌جغی مقدما
معاینه وتخمین قلندیغی واهالی طرفندن بش یوك غروشدن زیاده‌جه خسار ادعا
اولنمقده ایدوکی بیلدیریلوب واقعا بو خصوص بوندن اقدم دخی عطوفتلو اسعد
پاشا حضرتلرینك صیدا مشیرلکی هنکامنده بالاستعلام ضایعات مرقومه ایچون
یوز اللی بیك غروشدن زیاده اقچه ویرلمك ایجاب ایتمیه‌جکی ومع مافیه بو مقدار
شی ایله اسکات اهالی پك‌ده مأمول اولمدیغی تبین ایدرك کیفیت اولوقت مجلس
والاده مذاکره برله خصوص مزبورك مواد جبلیه ایله برابر تسویه‌سی تصویب
واستحسان اولندیغی ولدی الاستیذان اولوجهله تسویه‌سی امر وفرمان بیورلدیغی
تتبع اولنان اوراقدن مستبان وبونك بر منطوق مذاکره واراده اجرای ایجابنك
صره‌سی حلول ایلدیکی بدیهی ونمایان اولمقدن ناشی جانب اجانبدن بر کونه مداخله
واخطار وقوعبولمقسزین خشنودیٔ اهالی‌یی استحصاله غیرتله معاً خسارت واقعه
بدلنك صیدا اموالندن تسویه وتأدیه‌سی صورتنك دخی مأمورین مشار الیهمایه
بیلدیریلوب کیفیتك کذلك جانب نظارت مالیه‌یه دخی حواله وحکایه‌سی بین الحضار

تنسیب اولنمش ومؤخراً مشار الیهما شکیب افندی وامین پاشا طرفلرندن النان تحریرات مؤدالرینه نظراً انتخاب وکلا خصوصنده بوندن بویله اتخاذی لازم کلان اصول مقبوله دخی اجرا وتأسیس قلنه‌رق انکده حکمی وتأکید ماده‌سنك لزومی قالمامش واوراق مرقومه منظور عالی بیورلمق ایچون سوی والالرینه کوندرلمش اولمغله مذاکرات مشروحه حقنده هرنوجهله ارادهٔ اصابتعادهٔ حضرت شهنشاهی متعلق وشرفصدور بیوریلور ایسه اکا کوره اجرای مقتضالرینه ابتدار اولنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم .

هامش

انمله زیب تعظیم اولان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ آصفانه‌لریله اوراق مرقومه منظور معالیموفور حضرت شاهانه ومآل ومؤدالری معلوم عالیٔ جناب ملوکانه بیورلمشدر. مشیر مشار الیه اولوجهله دول خمسه‌نك جبل مذکور اوزرینه اولان نظریاتی کندو افکارینه تطبیقاً رنك آخرده بیان وقائممقام عزلی ونفی وتأدیب خصوصلرینه دائر وسائر موادی عادتا جبلك استقلالنی بر رابطه‌یه توثیق ایتمك . . . . اولدیغنی بسط واتیان ایتمش اولوب اولوجهله عزل وتبدیل خصوصنك باب عالیدن استیذان اولنمسی صورتی تعلیمات مرقومه‌یه علاوه قلندیغنه نظراً مزایای تعلیماتدن مستفاد اولان توصیهٔ محرمانه‌یی اولصورتله بر قرار علنی شکلنه قویمسی وبر منوال محرر حقوق حکومته دها موافق اوله‌جق صورتی اکلایه‌مامسی واقعا اقتضای رویت ودقتك خلافی اولوب اشعار عالیلری وجهله خصوصات مشروحه‌ده تدبیر ورأینك استفساریله مطالعهٔ غیر مسلمه‌سنك ینه کندویه اعتراف ایتدیرلمسی وخصوصات سائره‌نك دخی صور مذکوره وجهله اجرای اقتضالری حال ومصلحته موافق بولنمش ومواد مرقومه اوزرینه جریان ایدن مذاکرات یولنده ومناسب کورنمش ومشار الیهما شکیب افندی وامین پاشانك تحریرات وارده‌لرینه انتخاب وکلا خصوصنده بوندن بویله اتخاذی لازم کلان اصول مقبوله دخی اجرا وتأسیس قلنه‌رق بونك دخی حکمی وتأکید ماده‌سنك لزومی قالمدیغی اکلاشلمش اولمسیله مذاکرات مشروحه اوزره خصوصات محرره‌نك اجرای مقتضالرینه

ابتدار اولنمسی خصوصنه امر وارادهٔ سنیهٔ جناب ملوکانه شرفریز سنوح وصدور بیورلمش واوراق مرقومه ینه صوب عالیلرینه اعاده وتسیار قلنمش اولمغله اولبابده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر .

نومرو ١١

شکیب افندی طرفندن جبل لبنان قائممقاملرینه ارسال اولنان تعلیماتك صورتیدر.

[صحیفه ١٧٠]

(زیرده محرر صورت درزی قائممقامنه کوندریلاندر)

جبل لبنانده کائن درز ونصارا قائممقاملرینه خطاباً اشبو شهرحالك اونیدنجی کونی تاریخیله مورخاً اسطار اولنان ایکی قطعه بیورلدیمز آیری آیری بیان واعلان اولندیغی وجهله ممالك محروسهٔ حضرت پادشاهینك هرطرفنده موضوع وموجود اولان مملکت مجلسلری کبی جبل لبنانك امر ادارهسنه مأمور بوایکی قائممقامك تحت حکومتلرنده بولنان اهالیٔ جبلك مصالح عمومیه وخصوصیهلرینی عادات قدیمهٔ موقعیهلرینه تطبیقاً وافکار عادلهٔ سلطنت سنیهیه توفیقاً بروجه حقانیت رؤیت وتنظیم ایلك خصوصنده درکار اولان مسائل مأموریتلرینی تسهیل ضمننده معیتلرنده برر مجلس کشاد اولنمسنه بودفعه ارادهٔ سنیهٔ حضرت ملوکانه متعلق وشرفصدور بیورلمش اولمغله موجب ومقتضاسنجه ذکر اولنان مجلسلرك وجهآتی اوزره ترتیب وتشکیلنه ابتدار اولندی .

شویلهکه بومجلسلر قائممقاملرك زیر نظارتنده بولنهجغندن ریاستی دخی بالطبع کندولرینك واجبات ذمت مأموریتلریدر لکن انلر دائما اصول ضبط وربط ایله دخی مشغول اولهجقلرندن بعضاً بالضروره مجلسده حاضر بولنهمیهجقلرینه نظراً اولا هربری کندو مجلسنده بالاقتضاء غیابی حالنده رئیس وناظر مقامنده بولنوب وجود وحضوری وقتنده دخی اعضا صرهسنده قائم ویاخود دیلر ایسه مصلحت ذاتیهسنه ملازم اولمق اوزره مرخص ومختار اولهرق معتبران اهالیدن معتمدی برآدمی طرفندن وکیل نصب ایتمك لازم کلدیکندن اویله برمناسبنی وکالةً انتخاب

نوطه — خزینهٔ اوراقده بولنان اوراقدن بعضلرینك قیودیم یرلرینك اوجلری طوبرهلره طیقشدرمهدن یمش وقوپمش اولمغله اویله قوپوق یرلره تصادف ایدن کلماتك محللرینه اشبو وآتیهدکی وثیقهلرده صفرلر وضع ایدلمشدر .

وتعيين ايده‌جكلردر واول شخص دخى سائر اعضاى مجلس مثللو هربار مجلسه دوام برله ايجابنه كوره قائممقامك مأموريت رياست ونظارتنه وكالت ايدوب مقامنى بر آن خالى براغه‌ميه‌جقدر .

ثانياً اصل ارباب مجلسه كلنجه چونكه اهالىٔ جبل طوائف مختلفه‌دن عبارت اولديغندن جمله‌سى اصول عادلهٔ جناب پادشاهيدن مساوات اوزره حصه‌مند حضور وراحت اولمق ايچون مجلسين مذكورين هر برطائفه‌نك معتبرانندن منتخب اعضادن تركيب اولنمق الزم وعلى‌الخصوص هر طائفه‌نك قواعد مذهبيه‌لرى اوزره استماع دعاويلرينه مأمور بشقه بشقه مرجعلرى اولمديغندن بو اعضالرله برابر مجلسلرده ابناى جنسلرندن برده قاضيلرى بولنمق اهم اولديغنه بناءً هر بر مجلس بند سابقده شرط وقيد اولنديغى وجهله بر قائممقام وكيلى واهل اسلامدن برقاضى ايله برمسلم وبرمتوالى اوله‌رق ايكى مستشاردن وكذلك بردرزى قاضيسيله بردرزى مستشاردن وبوقياس اوزره برماروني وبرروم وبرروم قاتوليكى مستشارلرى وبرده قاضيلرندن مركب اولمق اوزره بالتنسيب ترتيب اولنمش وبو ترتيبه كوره مجلسين مذكورين اعضالغنه ايجاب ايدن كسان هربرطائفه‌نك كندو عقلا ومتره‌پوليدلرى معرفتلريله معتبران اهالىٔ جبلدن اوله‌رق انتخاب وتعيين قلنمش اولمغله اولوجهله هربر مجلسك اعضاسى كندو رئيس طبيعيلرى اولان قائممقاملرى نزدينه كيدوب تخصيص ايده‌جكى برمحلده اقامت وايام معدودهٔ تعطيلاتدن ماعدا كونلرده على‌الدوام عقد مجلس مشورت ايله ذكرى آتى حال وكيفيتده اوله‌رق قائممقاملرى طرفندن كندولره حواله‌سى اقتضا ايدن كافهٔ موادى زيرده كوستريله‌جك اصول اوزره مذاكره‌يه‌شروع ومباشرت ايليه‌جكلردر واعضاى مومى اليهم‌دخى ايشته بوقلردركه بومحلده اسملرى تذكار وتعداد اولنور .

درزى قائممقاملنى معيتنده بولنه‌جق مجلس اربابى

قائممقام وكيلى

درزيدن	متواليدن	اسلامدن
ديرالقمر قريه‌لى قاضى شيخ محمد .	برج براجيه قريه‌لى اعضا	برجه قريه‌لى قاضى شيخ محمد .
كفرفناه قريه‌لى اعضا يوسف نصرالدين	قاسم عرب	شميم قريه‌لى اعضا شيخ احمد خطيب

مارونیدن	رومدن	قتولکدن
دشمیاقریه‌لی قاضی بشاره حوزی.	شوبقان قریه‌لی قاضی حنا حوزی.	دیرالقمر قریه‌لی قاضی درویش روزه.
معلقه قریه‌لی اعضا شجعان ابوعون	راش متن قریه‌لی اعضا ظاهر ابونیهان	عین رحله قریه‌لی اعضا فارس شکور

کاتب مجلسی

یعفتین قریه‌لی محمود نقی‌الدین
درزی
نصارا قائممقاملنی معیتنده بولنه‌جق مجلس اربابی

قائممقام وکیلی

اسلامدن	متوالیدن	درزیدن
راس اکاش قریه‌لی قاضی شیخ حسین خطیب.	معین قریه‌لی اعضا حسن همدر.	متن قریه‌لی قاضی علی بلوط.
جبل قریه‌لی اعضا سعید قینلان دبوس		خربه قریه‌لی اعضا علی ابوقیدییه

مارونیدن	رومدن	قتولکدن
بعیدا قریه‌لی قاضی حورا.	شوبر قریه‌لی قاضی سلیمان مرهیم.	ساحل قریه‌لی قاضی ابراهیم شامی.
مزوعه قریه‌لی رسانیوس فاخوری	بحمدون قریه‌لی اعضا شدید عیسی حوزی	زخله قریه‌لی اعضا عبداه ابوخاطر

کاتب مجلسی

هوجه حبیب فرداحی مارونی

اشبو اعضای مجلسین منوال محرر اوزره الی ماشاءاه تعالی اجرای وظائف مأموریتلرینه مداوم وبری برلری وازجمله قائممقاملری ایله حسن امتزاج واتفاق ایدرك مصالح واقعهٔ ملیه وموقعیه‌لرینی کمال بیطرفی وحقانیت ایله رؤیت وتسویه‌یه عن صمیم القلب مجد ومقدم اوله‌جقلری درکار ایسه‌ده بونلردن برینك وفاتی ویاخود استعفاسی وقوعیله یرینه آخرینك تعیینی ویا مغایر آداب واصول مجلسجه بر اویغونسزلغی ظهوریله تبدیلی اقتضا ایلدکده شمدی نصل انتخاب اولندیلر یعنی اعضای مومی الیهم اصلا وقطعا مأمورین اجنبیه خدمتنه کیرمش ویاخود بر آرالق اجنبی ایله شریك اوله‌رق اومناسبتله حمایه‌لیلك ادعاسنده اولمشلردن ودائرهٔ ادارهٔ جبلیه‌دن خارجده واقع محللرده متوطن ومتمکن اولنلردن اولمیه‌رق وهمده هر بر قائممقامك مجلس اعضاسی ینه کندو حوزهٔ حکومتی داخلنده اولان محللر اهالیسندن

اوله‌رق بولندیلر ایسه ینه اول شروط وقیود ثلثه‌یه کمال دقت ورعایت ایله مناسبی بالتحری انتخاب وتعیین اولنمق وامر انتخابی دخی بو دفعه‌کی کبی ینه قائممقاملرك انضمام رأی ونظارت وعقلا ومتره‌پولیدلر معرفتیله اولمق لازم کله‌جکندن اویله‌جه اجرا وبعده منتخب اولان شخصك اسمی قائممقاملر طرفندن ممهور انتخابنامه‌لرایله والئ ایالته عرض وانها اولنوب مشارالیه جانبندن دخی شروط ثلثهٔ محرره‌یه‌تطبیق ایله قبول اولندیغی حالده مجلس مأموریتی خصوصی قائممقاملره امر بیوریله‌جقدر. بو بابده صاحب آرا اولنلرك بهمه‌حال اتفاق قبول وکلاملری شرط اعظم اولمغین بو دقیقه‌یه زیاده‌سیله اعتنا وتقید قلنمق کرك ارباب مجلسك وکرك قائممقاملر وسائر مومی الیهمك فرائض ذمتلرندن معدوددر وبوجهتله بوخصوصدن طولایی جمله‌سی کندولرینی مسئول بیله‌جکلردر .

قالدیکه بومجلسلرك اصول وفروع مأموریت وعموم وخصوص مصلحتلری بحثنده مناسب ومقتضی کوریلان شوصورتلردرکه اولدخی زیرده بندبند ذکروایراد وشرح وتعداد اولندی .

بند اول

ایمدی مجلسین مذکورینك اصل باشلی وعمومی ایشی واك معتنا ومهم مصلحتی ویرکوی جبلك بهرسنه کمال عدل وحقانیت اوزره توزیعی اولوب انجق تحصیل واستیفاسی خصوصی بوندن اقدم مقرر اولان نظام ایله بوبابده بوکره دخی زیرده سرد وبیان اولنه‌جق اصوله رعایتله هر بر قائممقام ومقاطعه‌جیلر ایله وکیللر طرفلرندن اجرا اولنه‌جقدر .

بند ثانی

ایکنجی درجه‌ده اولان مأموریتی مجموع دعوالری عادت بلده اوزره بروجه حقانیت رؤیت ایدرك مضبطه‌سنی یاپوب قائممقاملره تقدیم‌ایتمکدر اکا هر برطائفه‌نك دعاوی ومصالحی همجنسلری اولان قاضی ومستشار معرفتیله رؤیت وتسویه اولنمق حسب‌المعتاد ایجاب ایده‌جکندن بر طائفه‌نك قاضی ومستشاری دیکر بر طائفه‌نك مصلحتلرینه بر وجهله قارشمیه‌جقدر . لکن انلر ینه عموماً مجلسده بولنوب یکدیکرینك کوردیکی دعوالره دقت ونظارت ایده‌جکدر . اکا بناءً هرمجلس کندو

وظیفه‌سندن اولان خصوصاتده بو ترتیب اوزره حرکت ایتملریچون بو صره‌ده اشاغیده اولان بند ثالثده تفصیلاً تعریف اصول اولنمشدر .

بند ثالث

اولا برمدعی عرضحالنی بالذات ویا بالواسطه قائممقامنه تقدیم ایلدکده قائممقام مومی‌الیه دخی عرضحال مذکوری اوقویوب مدعینك مدعٰعلیهله بالمواجهه محاکمه اولنمسنك لزومنی کوردیکی حالده مدعٰ علیهك احضارینی امر ایدرك عرضحالی دخی مدعینك مجلسده همجنسی اولان قاضی ایله مستشاره حواله ایده ثانیاً اکرمدعی‌ایله مدعی‌علیه هم‌جنسی ایسه دعوالرینك رؤیت‌وتسویه‌سی خصوصی هممذهبلری‌اولان قاضی ایله مستشارك مصلت مخصوصه‌سندن اولوب دکل‌ایسه یعنی مدعی‌بشقه‌طائفه‌دن ومدعی‌علیه آخر طائفه‌دن اولدقلری تقدیرده قائممقام مومی‌الیه عرضحال مذکوری رؤیت اولنمق اوزره طائفتینك مجلسده مجتمع اولان قاضی‌ومستشارلرینه حواله‌ایلیه ثالثاً بر دعواده بوایکی قاضیلرك رأیلرنده اختلاف واقع اولدیغی وقتده هر نقدر قائممقاملر ویاخود انلرك غیابلری حالنده وکیللری دائما مجلسده حاضر بولنوب هر طائفه‌نك دعوالرینه‌قاضی ومستشارلریله برابرباقه‌جق ایسه‌لرده اختلاف آراوقوعنده انلر توقیف وتألیف ایده‌میوبده اخر بر اوچنجی معاونه احتیاج مس ایلدیکی صورتده طرفین یانلرینه اعضاء مجلسدن اولان سائر قضاة ویاخود مستشاراندن اوچنجی برمعاون انتخاب ایدوب قائممقاملرندن استیه‌لر اکر آنده‌ده رأیلری‌توافق ایلز ایسه بوبابده قائممقاملرینه مراجعت وانلر دخی ینه اعضادن مناسب کوردیکی کمسنه‌یی‌درحال بونلره اوچنجی اوله‌رق معاون تعیننه مبادرت ایده‌لر ورابعاً خصمادن بریسی کندو قاضیسنك اعلامندن مغدور اوله‌جغنی کوردکده قائممقامنه تشکی ایتمکه استحقاقی اولوب قائممقام مومی‌الیه دخی مرقومك اشتکاسنی مقارن صحت کبی ظن ایدر ایسه دعوایی کندو حاضر اولدیغی حالده ینه اول قاضیلر معرفتیله وماده‌نك اهمیتنه کوره اعضای مجلسدن بشقه برویا ایکی ویاخود اوچ کمسه‌یی دخی تشریك وترفیق ایدرك تکرار مجلسده کوردیره خامساً بعضاً بتون بر کوی‌ویاخود بتون برمقاطعه خلقنه عائد بعض مسائل جسیمه ظهوره کلدیکی زمانلرده کمال دقت واعتنا ایله رؤیت وتسویه اولنمق ایچون قائممقام مومی‌الیه اومقوله ماده‌لری عموم ارباب مجلسه مذاکره ایتدیره سادساً ویرکونك توزیع وتحصیلنه دائر اولان

مسائلك جملەسی ینه بویله مجلس عمومیده مذاکره اولنمق لازمەدن اولوب زیرا مسائل مذکوره هرنەقدر ظاهرده مسائل محلیەدن کورینور ایسەده یاطوغریدن طوغری‌یه ویاخود طولاییسیله ینه جبلك هر طرفنه طوقنەجغندن بویله شیلرده عموماً ارباب مجلسك علم ورأیی لاحق ومنضم اولمدقجه حقانیت آرانلمش اولەمز آنجق کرك بوکونه وکرك آخر جهتله بالجمله اهالی‌یه عائد وراجع اولان مصالح جسیمەنك رؤیت وتسویەسی ضمننده مجلس عمومی عقد اولندیغی اثناده هر بر طائفەنك قاضیسیله مستشاری بشقه بشقه رأی ایدەمیوب اولوقت ایکیسنك سوزی برلشەرك بر رأی عد اولنه یعنی هر قاچ طائفه وار ایسه بونلرك آرا وسوزلرینك عددی دخی عدد طائفەیه کوره اولوب عداد اعضایه کوره اولمیه سابعاً مصالح حقوقیەده اصل سوز هر بر طائفه قاضیسنك اولوب مستشار کندو مخالفتیله مرقومك مضبطەسنی فسخ وابطاله مقتدر اولەمیەجغی مثللو ویرکویه دائر مصالحده دخی امر برعکس اولوب اولوقت اصل سوز مستشارك اولەرق قاضی آنك یاننده عینیله مستشار منزلەسنده قاله وبو مجلسلرده هر بر طائفەنك اعضاسی کرك منفرداً وکرك عموماً کندولره قائممقاملری طرفندن بالحواله کوندرلمدکجه اهالیدن هیچ برفردك شکایتنی استماع وقبول ایدەمیەجکلری واولوجهله قائممقاملری امر ایتمدکجه بر دعوانی فصل وحسمه مباشرت ایلیەمیەجکلری مثللو بر قائممقام دخی مجلسك مشورتیله تسویه اولنمسی لازم کلان مواد حقنده بر منوال محرر ایجاب ایدن اعضانك علمی لاحق اولمقسزین عندی بر کونه حکم وقرار وامر ونهیه ابتدار ایلیه شو قدرکه امور ضابطەده مستخدم نفرات عسکریه بتون بتون قائممقاملرك امری تحتنده بولندقلری جهتله ترتیب مشروحه تطبیقاً مجلسده یاپلمش اولان بر مضبطەنك اجراسی خصوصی بهمەحال آنك امرینه منوط اولدیغندن بوبابده برکونه نزاع وشکایته سررشته ویرلمامك ایچون هیچ بر مضبطه مرتبلری اولان اعضا طرفندن امضا اولندقدن صکره قائممقام دخی انك زیرینه وضع امضا ایدرك تصدیق ایلدکجه اجرا اولنمیه ثامناً بردعوانك مدعیسی بر قائممقامك زیر ادارەسنده ومدع علیهی دیکر قائممقامك تحت حکومتنده بولنورایسه اولوقت اصول مشروعهٔ آتیەیه رعایت اولنه شویله‌که مدعی عرضحالنی کندو قائممقامنه کتوردکده عرضحال مذکوری قائممقام مومی‌الیهله مدعینك قاضی‌سی تحشیه ایدرك مدع علیهك تابع اولدیغی قائممقامه ارسال ایدەلر اولوجهله اول دعوا مدع علیهك قائممقامی مجلسنده

اصول مذكوره اوزره فصل وحسم اولندقده‌انك مضبطه‌سنى دخى برسياق مزبور مدع عليهك قائممقامى تصديق وامضا ايدوب مدعينك قائممقامنـه كوندره وفقط مدعى مضبطهٔ مذكوره‌دن خشـنود اولمديغى حالده كندو قائممقامنه اشتكا ايتمكه صـلاحيتى وبو جهتله قائممقام مومى‌اليهك دخى صورت محكمـه‌يى تكرار كندو مجلسنده رؤيت ايتديرمكه اسـتحقاقى اولوب انجق اول مضبطه كندو مجلسـنده بتمامها قبول وتصديق اولنمديغى واولوجهله ايكى مجلسك رأيى بيننده اختلاف واقع اولديغى حالده مصلحت مذكوره مشير ايالته عرض اولنه‌رق اقتضا ايدرايسه هر بر قائممقـام دعوايى رؤيت ايتمش اولان قاضيلردندخى برر كمسه‌يى نزد مشـاراليه كوندروب اوراده ماده‌يه قطعى وجهله برصورت ويريله تاسعاً امور كليه‌وجسيمه‌دن اولان جنايات ماده‌لرى اول امرده اشبو اصول اوزره ايكى مجلسده رؤيت وتسويه اولنه‌بيلور ايسه‌ده اويله مضبطه‌لرك احكامى اجراسى قائممقاملرك امور مأموره‌سنى تجاوز ايتديكى صورتده قائممقام مومى‌اليه اوماده‌يه دائر اولان جميع اوراقى مشير مشاراليهه كوندره‌رك مشاراليه دخى بركره بونلرى رؤيت ايتدكدن صكره مناسب كورديكى وجهله اجراى مقتضاسنى امر بيوره‌جقدر عاشراً ويركويه دائر اولان مسائل خصوصنده تنظيم اولنان مضبطه‌لر مجلسك بالجمله اعضاسى طرفندن امضا اولنه‌رق بعده قائممقام جانبندن دخى تمهير وتصديق اولنمق لازمه‌دن اولوب لكن برطائفه‌نك قاضيسيله مستشارى ويريلان قرار كندو طائفه‌لرينك منافعنه مضردر ادعاسيله بالاتفاق مضبطه‌يه وضع امضا ايتامكده مصر اولورلرايسه اولوقت قائممقام ايله بتون اعضاى مجلس اشبو رفيقلرينى الزام واقناع ايدرك ارضايه چالشوب اكر راضى ايده‌بيلورلرايسه فبها ايده‌مدكلرى صورتده مصلحت مشير ايالته عرض وانها قلنه‌رق مشاراليه طرفندن نوجهله امر وارد اولورسه اويلجه حركت اولنه

بند رابع

برده بروجه بالا بومجلسلر قائممقاملرى امر وحواله ايتمدكجه كندولكلرندن بر مصلحتـه مداخله ايده‌ميه‌جكلرينه وقائممقاملرى تصـديق وامضا ايلمدكجه هيچ بر مصلحتك مضبطه‌سى دخى اجرا اولنه‌ميه‌جغنه نظراً كندو نامنه‌اوله‌رق قائممقاملرندن ماعدا هيچ برمأموره مراجعت ايتاملرى ومجلسه برينك احضارى خصوصنده قائممقاملرندن طلب ايدوب قائممقاملر دخى مصلحتلرك سرعت تمشيتيچون مجلسلره

ايجاب ايدن معاونتك اعطاسنده تجويز قصور ايلملرى اكيداً اخطار اولنور وبر دعوانك مترتب اولديغى قضاياى متعدده‌سندن طولايى برقاضى وياخود بر وكيلك محل وقعه‌يه كيتمسى ايجاب ايلديكى حالده اول دعوا قنغى قاضى‌يه عائد ايسه مرقوم قائممقامندن استحصال اذن ورخصت ايدرك انك امريله محل مزبوره يا كندوسى كيدر وياخود معتمد برآدم كوندرر واقتضا ايدرايسه يانته قائممقام طرفندن بر قاچ سوارى بيله ترفيق ايتديرر وويركو ماده‌سى ايسه مجلسك الك باشلى مأموريتندن بريسى اولديغنه وهركس ويركوسنى اقتدارينه كوره ويرمسى ارادهٔ سنيهٔ حضرت ملوكانه اقتضاى عاليسندن بولنديغنه بناءً اولا مادهٔ مذكوره هيچ كيمسه اظهار ناخشنودى ايده‌ميه‌جك صورتده تنظيم وتسويه اولنمق وثانياً ويركوى مذكور وقتيله تحصيل واستيفا اولنه‌جق ايسه‌ده اصحاب ويركو مصارفات زائده وبيهوده‌يه دوچار اوله‌رق كندولره بركونه رنجش وتعدى ايتمكه كيمسه مقتدر اولمامق وثالثاً تحصيلدارلر ويركوى مقطوعدن زياده براقچه وبرحبه مطالبه ايتمكه قادر اولمامق صورتلرينك استحصالى ضمننده اسباب لازمه ووسائل ممكنه‌نك استحضارى مجلسلرده هربار عموماً مذاكره ومطالعه اولنوب بو مقصده بر نتيجه ويرلدكدن صكره هرسنه تحصيلات موسمى حلولنده بوماده‌ايچون قائممقاملرده رياست مجلسده بالذات حاضر بولنديغى حالده اولا هربر مقاطعه‌نك عموم بر ويركو دفترى تنظيم اوله‌رق بعده مقاطعات مذكوره‌ده اولان هربر كوى ومناستركدخى نمقدار ويركو ويره‌جكى تعيين وتخصيص اولنه‌جقدر واشبو دفترى كافهٔ اعضاى مجلس امضا ايدرك قائممقام مومى‌اليه طرفندن دخى تصديق وتمهير اولندقده اساس طوتيلوب هربر محلك ويركوسى آرتق اندن بالافراز بشقه بشقه كوچك سندلر ترتيب‌وترقيم اوله‌رق جمله‌سى كذلك امضا اولنده قائممقام مومى‌اليه انلرى تعيين اولنان تحصيلدارلر ايله مقاطعه‌جيلره اعطا وارسال ايده‌جكدر زيرا مرعى الاجرا اولان نظاماته كوره مقاطعه‌جيلر دخى اشبو خدمته مأمور اولدقلرى معلومدر وبعد اليوم تحصيل ويركو خصوصنده هردرلو ظلم وتعدى برطرف اولمق ايچون اول كوچك سندلر ابراز اولنمدقجه بركونه ويركو تحصيل واستيفا اولنه‌ميه‌جقدر

بند خامس

تحصيل ويركو ايچون حواله كوندرلمك خصوصى بوراده عادت بلده ايسه‌ده هربرطائفه حقنده رفق وملايمتله معامله اوله‌رق نفاق وشقاقلرينه سببيت‌ويرلمامسى

دقت اولنه‌جق اموردن اولمق حسبیله هر بر طائفه‌نك مصلحتیچون قنغی برلرینه
حواله کوندرلمسی ایجاب ایدرایسه کیده‌جك حواله‌لر مهماامکن اول طائفه‌نك
همجنسی اولمسی خصوصنه قائممقام مومی‌الیه دقت واعتنا ایلیه‌رك اولوجهله مسلم
حواله‌لری مسلمانلره ومارونی حواله‌لری ینه مارونیلره ودرزی حواله‌لری ینه
درزیلره وروم حواله‌لری روملره کوندرلمك خصوصنده دقت ایده وهرحالده اهمال
وتکاسل ایتمیه وکذلك اعلام واحکام سائره‌نك اجراسی خصوصنده دخی اشبو
اصوله ممکن مرتبه رعایت اولنه‌رق طوائف مرقومه‌نك کندو منفعتلری ایچون
اتخاذ اولنان تدابیردن کندولره ینه برطاقم راحتسزلغی موجب اوله‌جق بر کونه
حال وکیفیت وقوعی تجویز اولنمیه واصول مذکوره علی الخصوص مناسترلر حقنده
کمال دقتله اجرا اولنه

بند سادس

بروجه مشروح اعضای مومی‌الیهمك دقتلری کلیاً کندولره تفویض واحاله اولنان
امور وخصوصاته حصر دقت وصرف ذهن ایتمك وکندو قائممقاملری یانه واروب
اقامت ایتمك اوزره کار وکسبلرینی ویر ویوردلرینی ترك ایده‌جك اولملریله هر برلرینه
مکافاةً بشر یوز وقائممقاملرك مجلسلرده غیوبتلری وقتنده انلره وکالت ایده‌جك
شخصه دخی التیشریوز وکاتبلره دردریوز اللیشر غروش ماهیه معاشلر ترتیب
قلنمش اولمغله بمنه تعالی بوندن بویله درسعادتدن ارادهٔ سنیه‌سی ورودنده بو
معاشلرینی مجلسه بدأ ومباشرت ایلدکلری کوندن اعتباراً ایشلیه‌رك الەجقلردر
بناءً علیه ارباب حاجت واصحاب مصلحتدن اجرت نامی ونام آخرله بر اقچه وبر
حبه طلب واخذندن کندولری ممنوع اولدیغی مثللو رشوت وهدیه قبولنی ارتکاب
ایتمیوب عفیفانه وپرهیزکارانه حرکتله دولت وملت ووطنلرینه ابراز حسن خدمت
وصداقته بذل جهد وطاقت وخلافی وضع وحالته جسارتله مسئول ومعاتب اولمقدن
حذر ومجانبت ایلملری کندولرندن مأمولدر والسلام .

نومرو ۱۲

مصالح متباقیهٔ جبلك تسویه‌سنه دائر ۲۵ محرم سنه ٦۲ تاریخلی عرض تذکره‌سی
صورتیدر [صحیفه ۱۰۷]

معلوم عالی بیورلدیغی اوزره بعض مصالح باقیهٔ جبلیه‌یه دائر مقدما موسیو قانین
طرفندن ویریلوب مطالعات وایجاباتی سعادتلو شکیب افندی حضرتلری جانبندن

استشعار ومجلس خاص وکلا قراری ومتعلق بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ جناب شهریاری موجبنجه اجرای اقتضالری قطعیاً رأینه تعلیقاً صیدا مشیری عطوفتلو کامل پاشا حضرتلرینه معرض اخطار واستعلامده توصیه وازبار اولنمش اولان موادك روش حاضریله آرای مترتبه‌سنی واوابابده بعض مطالعات ذاتیه‌سیله خصوصات سائره‌یی حاوی مشیر مشارالیه طرفندن جواباً ورأساً باب عالی‌یه ونظارت جلیلهٔ خارجیه مقامنه توارد ایدن چند قطعه تحریرات لجنده عقد اولنان مجلس خاص وکلاده خلاصةً قرائت ایتدیریله‌رك تحریرات مفصلهٔ جوابیه‌نك بند اولیله نظارت مشارالیهایه مرسول تحریراتدن ایکنجی نومره اشارت قلنان شقه مألرنده‌دیرالقمر قصبه‌سنه تعیین واقامه‌سی مقرر اولان وکیلرك عدم قبولی حقنده جانب اهالیدن وقوع بولان حرکات مصرانه اوزرینه بونك بلا تکلف قولایلقله قبول ایتدیرلمسی ممکن اوله‌میوب بالاخره معاملهٔ تهدیدیه اجراسنه محتاج اوله‌جغندن وآسایش جبلك برطرفدن تأیید واستکمالنه چالیشلمقده ایکن شو ماده‌دن طولایی تکرارقیل‌وقال پیدا ایتدیرمك جائز اوله‌میه‌جغندن ومقدملری قائممقاملر جانبندن اولمیه‌رق مجرد کندولرینك انتخابیله هر برملتك معتبرانندن برر وکیل نصبی استدعاسنده بولنمشلر ایسه‌ده قرار اخیرده اندن دخی تحویل نیت ایله اسلامدن یالکز بر مأمور تعیینی نیاز ایلدکلرندن محصلدق عنوانیله صالح افندی نامنده‌برینك مأموریتی اجرااولنوب شمدیلك اورانك امنیت وآسایشی یرنده اولمسنه نظراً شوحال اقتضاسنجه‌بوماده‌نك مسکوت عنه براغلمسی ویاخود بالاجبار قبول ایتدیرلمسی استیذان ومادهٔمبحوثه‌یی قبول ایتاملرینك اسباب عدیده‌سی دخی ایماً وبیان قلنمش اولدیغنه ونزد عالیده تکراره حاجت اولمدیغی وجهله قراز اخیر مذکورك کافةً اجراسی اعتراضات اجنبیه‌نك دفعنه سبب مستقل اوله‌رق بونك برماده‌سی دخی اشبو وکیللر مسئله‌سی اولوب مسئلهٔ مذکوره ایسه جبلك هر بر طرفنده تسویه اولنمدیغی حالده دیرالقمر قالمش وشقهٔ مزبوره مألندن دخی اکلاشلدیغی وجهله بوبابده اهالیٔ مرقومه‌نك طیاتملری دخی بعض اغراض فاسده‌لرندن عبارت اوله‌رق مع مافیه شمدیلرده خصوص مذکوره متدائر سفارتك برکونه افاده‌سی وقوع بولمامش ایدوکنه‌ومادامکه اجراسنده اصراراولنسه قوهٔ جبریه‌یی نتیجه . . . . . . ومومی الیه صالح افندی الحالة هذه اوراجه مصلح احوال ومدیر صورتنده‌اقامت ایده‌کلدیکنه مبنی‌ایلروده

لقرديسى تجدد ايلر ايسه اولوقت اقتضاسنه باقلمق اوزره وكالت مادهسندن موقتاً صرف نظر اولنمسى

جوابنامهٔ مذكورك ايكنجى بندنده جبل مجلسلرى اعضاسندن برينك وفاتى وياخود استعفاسى ويا حسب الايجاب عزل وتبديليله يرينه آخرينك نصب وتعيينى لزومنده مشاراليه شكيب افندينك تنظيم ايتمش اولديغى تعليمات موقتهده محرر شروط ثلثهيه بالرعايه امر انتخابك اجرا وانتخابنامهسنك درسعادته اسراسيله استيذان اولنمسنه دائر يازيلان قرارك تصديق محسناتيله برابر كرك حين انتخابده وكرك بعد الاستيذان شروط مذكورهدن برينك ايفاسنه دقت قلنمديغى تبين ايلر ايسه انتخاب اولنمش اولان شخصك مجلسدن اخراجيله ديكرينك تكرار انتخاب ايتديرلمسى متوقف رأى ايدوكى اشعار واوچنجى بندنده دخى مارالبيان مجلسلر مأمورلرينه تخصيص اولنان معاشلر ايچون جانب خزينهٔ جليلهدن بشقه بشقه صورتلر اعطاسى وامر انتخابك قرعهٔ شرعيه اصولنده اجراسى ومحافظهٔ حقوق بشريه ضمننده اسلام ومتوالى ودرز قاضيلرندن برينك يرينه آخرينك نصبى اقتضا ايلدكده ينه جبلجه بالانتخاب بيروته كوندريلهرك اهليت ولياقتى تحقق ايلر ايسه كذلك استيذانيله مأموريتى اجرا وعدم استيهالى تقديرنده يرينه ديكرينك انتخابى ايفا اولنمسى مناسب اولهجغى علاوه وازبار اولنوب بومادهلر وسائر مواد جبايه حقنده دقت كاملهنك اجراسى اهم والزم وعلى الخصوص مجلسلر اعضاسى معاشلرينك طرف دولت عليهدن مخصص اولديغى متضمن صورتلر اعطاسى كندولرينك رابطهٔ تبعيتلرينى تأكيد ايدر اسبابدن معدود اولمسيله فوائد عديدهسى مسلم اولهرق امر انتخابك باقرعه اجراسنه دائر تعليمات مرقومهده صراحت يوغيسهده وكلا انتخابنده بوكا رعايت اولنمش اولديغندن انك بونده دخى اقتضاسنه كوره تصرف واجراسنده بأس اولمامق وذكر اولنان قاضيلرك بيروت علماسى نزدنده امتحانلرى مجرد محافظهٔ حقوق ايچون زيادهٔ دقت قبيلندن بولنمق حسبيله اعضاى مجالس معاشلريچون صورت ويرلمك ارزوه اساميسنك بوطرفه بيلديرلمسى وخصوصات سائرهده دخى ايجاب حال وموقعه توفيقاً حركت اولنمسى صورتلرينك جانب مشاراليهه يازلمسى

مارالبيان جوابنامهنك دردنجى بندنده دعاوئ واقعهده مدعى محال سائره اهاليسندن ومدعى عليه جبل ساكنلرندن بولنديغى تقديرجه نوجهله معامله قلنمسى تعليمات موقتهده مصرح اولمديغندن ومدعى عليه قنغى طرفده ايسه مدعى دخى اورايه

کیدوب اجرای مرافعه ومحاکمه‌سی ایجاب ایدر ایسه‌ده خارجدن کلان وبیروت اهالیٔ معتبرانندن بولنان کسانك جبلجه اخذ واعطا ویاخود خصوصات سائره‌دن طولایی ادعاسی وقوعنده ومدع علیهك مرکز ایالته جلبنی حین استدعاده محلی مجلسنه کیتمکدن امتناع اولنه‌جغندن وازجمله تبعه وتجار اجنبیه فصل دعوالریچون جبله کیتمکه راضی . . . . معاملهٔ استئنائیه اجراسنده تبعهٔ دولت علیه‌یه قیرغنلق حاصل اوله‌جغندن اولبابده نوجهله معامله اولنمسی استیضاح قلنه‌رق فی‌الحقیقه بوماده جای دقت وهروقت وقوع بولور کیفیت اولدیغنه وبند مذکور ایله التنجی بندك احکامی مادةً یکدیکره مماثل کبی کورینوب مصالح جبلیه‌جه امور مشکله‌ده مشیر ایالته مراجعت مسئله‌سی مخصص ومقرر اولمسیله علی‌الدوام بوندن استفاده اولنمق وشو حقوقی اضاعه ایلیه‌جك معامله‌دن صاقنمق لازمه‌دن بولندیغی مثللو ایلروسنه کیدیله‌رك جلب اعتراضات اجنبیه وسلب حقوق سلطنت سنیه‌یی موجب اوله‌جق حالاتك مستمراً عدم ظهوری رتبهٔ وجوبه موصول وبودخی ایالت مشیری بولنان ذاتك عهدهٔ رویت ودرایتنه وحکیمانه طور وحرکتنه وابسته اوله‌رق مشارالیه‌کامل پاشا حضرتلرندن بونك ایجابنه توفیق حرکت اولنمسی قویاً مأمول ایدوکنه وکندوسی اومقوله شیلرده اقتضای موقعه کوره طاورانوب بر ماده‌نك وقوعنده حقوق حکومت واقتضای مصلحته تطبیقاً قوپاره‌بیله‌جکنی جزم ایلر ایسه‌اکا مداخله وایجابنی بیروتده رؤیت وتسویه برله نهایت قوپاره‌میه‌جغنی وایلروسی صداعی منتج ومساعیسی بیهوده اوله‌جغنی حس ایلدیکی صورتده ارتق اعظام امور ایدلمیه‌رك اصول حکیمانه ایله اداره‌سی لازم کله‌جکنه ویدنجی بندك احکامی دخی بوقبیلدن بولنه‌رق طرفدن تعیین اولنان مأمورلر خدمتلندیرلمك وکندولره آقچه قزاندیرلمق ایچون کوندرلمیوب‌ده مجرد تدقیق مواد واحقاق حقوق عباد ایچون اولدقچه بأس کورنمیه‌جکنه ومواد مشتکانك اصحابنه قناعت کلنجه‌یه قدر مکرراً مجالس جبلیه‌یه وقائممقام مومی‌الیهمایه حواله‌سنده شرعاً ونظاماً جواز اوله‌رق انجق مادهٔ شکایت اسناد مالمیکن درجه‌سنده قالور ودعوانك مزور اولدیغی ثابت اولورایسه اولزمان شاکینك تأدیبی وتمرد شروطی حکمنجه مأمور ومباشر خدمتك حق وعدله بالتوفیق کندوسندن اخذی قاعدهٔ مرعیه‌نك خلافی اولمیه‌جغنه بناءً بورالرینك دخی ایضاحاً جانب مشارالیهه اشعار قلنمسی

بشنجی بندده کوستردیکی وجهله اصحاب دعاوینك مذهبداشلری اولان قاضی

ومستشارلره عرض ایلیه‌جکلری دعاوی‌یی سائر ارباب مجلسك استماعنده صعوبت اوله‌جغی وبونك تسهیلی کیفیتی مومی‌الیه قانین جانبندن اخطار وصورتحال طرف مشارالیهه اشعار اولنمش ایسه‌ده بند مزبور مفادینه نظراً مجلسلر مأمورلری سایهٔ احسانوایهٔ حضرت پادشاهیده موظف اولملریله ایام تعطیلدن ماعدا اوقاتده مجلسه دوام ایده‌کلدکلرندن وبونده قطعا صعوبت اولمیوب بالعکس انواع سهولت وحمایهٔ حقوق صحیحه امرنده پك چوق منفعت کورندیکندن وخصوص مزبور حقنده مؤخراً سفارتك برکونه افاده‌سی وقوعه کلمدیکندن مومی‌الیه قانینك بو طرفه ورودنده ینه بوکا متدائر افاده‌سی ظهور ایلرایسه مشیر مشارالیهك اشعاری بحث وحکایه‌یله اولزمان ایجابنه باقلمق اوزره شمدیلك حالیله براغلمسی وبند اخیرده استیذان اولنان کیفیت هنوز محلنجه دردست مذاکره اوله‌رق جمله اتفاقیله ویریله‌جك قرار بوندن صکره اشعار اولنه‌جغی بیلدیرلمش واویله اتفاق واتحاد آرا ایله ویریله‌جك قرار البته ایجاب طبیعت موقعیه‌یه توفیق قلنه‌جغی بدیهیاتدن بولنمش اولمقدن ناشی خصوص مزبور حقنده دخی اقتضای حالك اجراسی یازیله‌جق جوابنامه‌ده مشیر مشارالیهه حواله اولنمشیدی

مشیر مشارالیهك نظارت مشارالیهایه مبعوث تحریراتنك ایکی قطعه‌سیله دیکر بر قطعه قائمه‌سنده مقدمجه اوطرفدن حسن صورتله چیقارلمسی اخطار اولنمش اولان شیخ سعید جنبلاط ایله قرنداشی شیخ نعمانك وینه مشایخ درزدن شیخ قاسم حماده وشیخ نصف ابونکدك وسائر امثالنك اول طرفدن اخراجی محسنات عدیده‌یی موجب اوله‌جغی درکار ایسه‌ده انکلتره قونسلوسی مرقوم شیخ سعیدی زیاده‌جه صحابت والتزام ایدرك بوحالده کرك انك وکرك قرنداشنك اخراجنده مشکلات وسائرلری حقنده دخی تکلفات کورندیکی اشعار وبو مقوله‌لرك اخذ اسلحه‌سنده معاونت عسکریه‌نك لزومی اولوب فقط قائمهٔ مرقومه‌ده ودیکر ایکی قطعه تحریراتنده کندوسنك ایجاب کوره‌رك عسکر تعیینی استدعایه تشبث ایتدیکی شیلرده عربستان اردوی همایونی مشیری عطوفتلو نامق پاشا حضرتلری طرفلرندن یکده روی موافقت مشاهده ایده‌مدیکندن بشقه مصالح ملکیهٔ ایالته دائر بیورلدی تسطیریله دخی کسر نفوذینه مبادرت اولندیغندن وامرای سائره جانبلرندن دخی مشیر مشارالیهدن تنبیه‌واقع اولمدقجه معاونت لازمه‌یه جرأت اولنه‌میه‌جغندن بوبابده دخی اقتضای حالك اجراسی اوزون اوزادی‌یه حکایه واخطار قلنمش وواقعامشیر

ایالتك رأیی حاصل اولمقسزین بیورلدی تسطیریله هدم امنیت اولنمسی یاقیشقسز شی بولنمش اولدیغنه وصورت حاله نظراً مرقومان شیخ سعید جنبلاط وقرنداشی شیخ نعمان شمدیلك اویه‌میه‌جق ایسه‌ده مرقومان قاسم حماده ونصف ابونکد حقنده جانب سفارتدن افادات مکرره وقوعه کلکده و واقعا کندولرینك پك آشوری اویغونسز ومفسد آدملر اولدقلری هر طرفدن روایت اولنمقده ایدوکنه مبنی بوایکینك وسائر امثالنك صره‌سی حلولنده حکیمانه ورویتکارانه صورتله یعنی اولکی اشعار وجهله جبلدن اخراجنه همت ایلسنك مشارالیه کامل پاشایه تأکیدیله کرك معاونت مقتضیه‌ده وکرك سائر خصوصات ایالتده مشارالیه جانبندن وقوع بوله‌جق اشعاراتك اجرای احکامنه طرفدن وامرای سائره جانبلرندن قوانین مرعیهٔ عسکریه‌نك مساعد اولدیغی درجه‌ده واکا خالل کلمیه‌جك صورتده مسارعت وهمت اولنمق اوزره طرف سپهسالاریدن مشارالیه نامق پاشایه تحریرات مناسبه یازدیرلمسی

مشارالیه کامل پاشانك صیدا دفترداری سابق افندی ایله مشترکاً ارسال اولنان دیکر برقطعه شقه‌لری مزایاسنده مارالبیان دیرالقمر ومضافاتی بولنان محللر اهالیسی بش سنه‌دنبرو ذمتلرنده تراکم ایدن اموال میریه‌نك تدارك وایفاسنه مقتدر اولمدقلرندن مسلوبات آقچه‌لرینك اعطاسنی استدعا ایدوب بونده سائرلرینك دخی مدخلی اولمق ملحوظ ایدوکنه وطائفهٔ دروزدن تحصیلی مقرر اولان اوچ بیك کیسه‌نك بروجه سرعت استحصالی قابل اوله‌میه‌جغنه کوره اجرای مقتضاسی استشعار اولنوب بونلر ایچون مقدما نقداً ارسال اولنان ایکی بیك کیسه‌دن ماعداسنك ویرکو بقایاسندن استیفاسی قرار سابق اقتضاسندن اولمق وبوندن حاصل اوله‌جق مبالغ بر طرفدن ویریله‌رك ومارونیلر اول صورتله بر جانبدن استیفای حق ایدرك اولوقته دکین دروزیلرك ویره‌جکی مذکور اوچ بیك کیسه‌نك دخی استحصال جهت امکانیه‌سی قابل اوله‌بیله‌جکندن خصوص مزبورك دخی بوصورتله تسویه‌سنك توصیه قلنمسی بین الحضار مذاکره وتنسیب اولنمش واوراق مرقومه منظور عالی بیورلمق ایچون سوی والالرینه کوندرلمش اولدیغی

اشبو تذکرهٔ تناوری دردست عرض وتقدیم ایکن انکلتره ایلچیسی طرفندن بند اولده بیان اولنان دیرالقمر وکیللری ماده‌سنك قرار سابق وجهله اجرا ایتدیرلمسی واهالئ دیرالقمرك وکیل نصبنی استاملری مجردا یلروده شهاب فاملیاسنه بریول براقمق ایچون فرانسزلرك تحریکات خفیه‌سندن نشئت ایلدیکی وهرنه صورتله

اولور ایسه اولسون شونك بر آن اول اجرا ایتدیرلمه‌سی ودیرالقمر جوارنده بولنان بیت‌الدین ومعاصر قریه‌لری اهالینك ادعاسی وجهله دیرالقمره الحاق اولنمیوب قرار سابق اوزره تفریق اولنمسی الزم کوردیکی افاده واخطار قلندیغنك اوزرینه‌فرانسه سفارتی طرفندن دخی اهالیٔ مرقومه‌نك شو حالده براغلماسی و بیت‌الدینك مقدما شهاب فاملیاسنك ارامکاهی اولمسی والیوم اوراده قوناقلری بولنمه‌سی وبنابرین مناسبت کامله‌سی اولمسی جهتیله دیرالقمره الحاقی معرض اصرارده بیان وتبلیغ اولنمش وبوکا طرف دولت علیه‌دن موافقت بیورلمدیغی حالده دولتلرینك رأیلرینی استحصال ایتمك اوزره رسماً سفرای خمسه‌یه مراجعت اولنمه‌سی درمیان قلنمش اولمسیله نظارت مشارالیها طرفندن وکیللر ماده‌سی شکیب افندی حضرتلرینك جبله مأموریتلرنده سفرای خمسه ایله بالمذاکره ویریلان قرارك بر جزئی اوله‌رق جبلك هربر طرفنده یرلشمش اولدیغندن واصل مطلوب قرار مذکورك تمامیٔ اجراسیله آسایش جبلك استقراری اولدیغی حالده دیرالقمرك بوندن استثناسی خلاف اصول اولمسیله اهالیٔ سائره‌یه دخی سوء عبرت اوله‌رق ایلروده اویغونسزلغی موجب اوله‌جغندن بونك بر آن اول قرار عمومی‌یه تطبیقاً تسویه‌سی لازم کله‌جکی یوللو ویریلان جوابلر سفارت مرقومه طرفندن قبول اولنوب فقط صورت اجراسنده یکده وسائل جبریه‌یه تشبث اولنمیه‌رق تدابیر حکیمانه‌ایله یاپلمسی بیان قلنمش اولدیغنه‌واهالیٔ مرقومه‌نك وکیل نصبندن استنکافلری اغراض‌مخصوصه‌دن نشئت ایلدیکنی ذکر اولنان سفارتلرك روش افادات متباینه‌لری دخی‌تأییدایلدیکنه وحقیقت حالده دخی نظامات عمومیه‌ده یالکز دیرالقمر سکنه‌سنك استثناسی درلو محاذیری موجب اوله‌بیله‌جکنه ودولت علیه‌نك اراده بیوردیغی صورته شمدی‌یه قدر عدم مطاوعتلری برنوع عصیانی حرکت ایدوکنه وحاضر فرانسه سفارتنك دخی سایهٔ تسهیلاتوایهٔ جناب جهانبانیده موافقتی حاصل اولمش اولمسنه مبنی مشارالیه کامل پاشا حضرتلری مجبول اولدیغی فطانت وروییتی اقتضاسنجه ینه بردرلو غائله چیقارمقسزین وسفك دماء مثللو حالات مدهشه وقوعیله شماتته سبب ویرمکسزین شو اصول وکالتك دیرالقمرده دخی همان وضع وتأسیس اولنمسنه همت‌وغیرت ایلمسی وذکر اولنان بیت‌الدین ماده‌سی اوزرینه‌دولتلره‌مراجعت‌اولنمسنه دائر اولان تبلیغات مشروحه‌یه دخی اولا بو خصوصك جبل حقنده دول خمسه ایله بالاتفاق اتخاذ اولنان اصول جاریه‌یه طوقنور یری اولمیوب صرف امور

داخلیه‌دن بولنمسی ملابسه‌سیله قطع وتسویه‌سی یالکز سلطنت سنیه‌نك بیله‌جکی موادن اولدیغندن وامور جسیمهٔ پولتیقیه‌دن اولمدیغندن وخصوصیله اسکی حالنده یعنی کماکان شوف مقاطعه‌سی داخلنده براغلدیغی حالده یکیدن برشی یاپلمامش اوله‌جغندن اولبابده دول مشارالیهمه مراجعته قطعاً حاجت کورنمدیکی وادیسنده مقابله اولنه‌رق بحق برجواب بوله‌مامش ایسه‌لرده شوماده‌ده تشبث اولنه‌جق تدبیر جهل اوزرینه اولمامق ضمننده مشارالیه شکیب افندینك معلومات موقعیه‌سنه مراجعت وویریلان قرار کیفیتی سؤال اولنمسیله جواباً اعطا ایدوب منظور عالی بیورلمق اوزره افاً ارسال قلنان تذکره‌سی مألندن بتالدین (بیت‌الدین) دنیلان محل قریه اولمیوب بروجه‌مشروح میربشیر فاملیاسنه مخصوص بریراولدیغی وسکنه‌سی بولنمدیغی ودیرالقمره داخل اولمیوب بشقه مقاطعه تحتنده بولندیغی ومع مافیه اکرچه ویرلمزایسه اهالئ دیرالقمرك سزلنمسی ومعینلری تحریکیله تکوین قیل وقال‌اولنمسی ملحوظ اوله‌جغی اکلاشلمش اولوب انجق مادامکه محل مزبور اوته‌دنبرو بشقه مقاطعه داخلنده بولنه‌رق حتی مؤخراً دیرالقمرك حدودی دخی اره‌یرده اولان دره اعتبار قلنمش ایدوکنه وانکلتره وآوستریا وروسیه وپروسیا سفارتلری مقاطعهٔ عتیقه‌سنده ابقاسی طرفنده اولوب شونده مخالف اولان یالکز فرانسه سفارتی اولمسنه بناءً دیرالقمره ویرلمدیکی حالده اهالی طرفندن واغیار جانبندن وقوعی ملحوظ اولان قیل وقال وعکس تقدیرنده چونکه درزیلرك امتیازات قدیمه‌لرینه طوقنلمش اوله‌جغی جهتله دیکرلری جانبندن حقلو اوله‌رق عینیله‌وبلکه دهازیاده‌جه ظهورایده‌جکندن وفرانسه‌لونك دیرالقمرك دائره‌سنی‌بوصورتله توسیعدن مرادلری دخی معلوم اولدیغندن محل مزبورك مقاطعهٔ قدیمه‌سنده ابقاسی وبرده بیروتده مقیم فرانسه قونسلوسنك بوخصوصلره دائر موسیو بورقنه طرفنه وارد اولوب مقام نظارت مشارالیهایه اعطا اولنمش وترجمه‌سی کذلك ملحوظ نظر حکمت اثر حضرت ظل‌اللهی بیورلمق ضمننده صوب والالرینه کوندرلمش اولان بر قطعه تحریراتده اجراسی مقرر اولان تحریر . . . . . باشلانمسی اشعار اولنمش اوله‌رق واقعا بوتحریر کیفیتی برصره‌سنه کیرمدکجه ویرکوی جبل‌دخی کشا کشده‌قاله‌جغندن برآن‌اول تشبث اولنمسی لازمه‌دن ایسه‌ده صورت بدأ ومباشرتنده سمت سهولتی وقوف محلیسی جهتیله مشارالیه شکیب افندیدن سؤال اولندقده قراء مرقومه‌نك اوته‌دنبرو ویرکوسی طوغون اولدیغندن شمدی تحریره انلردن ابتدا اولنسه

اهالیسی تکالیف سابقه‌لرینه برقاتدها ضم اولنه‌جغنه ذاهب اولوب فریاده باشلایه‌جقلری افاده قلنمش وبویله اولمیوبده یالکز مارونی سکنه‌سندن عبارت اولان کویلردن باشلانلسه انلرك اهالیسنك دخی بو صورتله وهمه ذاهب اوله‌جقلری واضحاتدن بولنمش اولدیغندن بویله اولمقدن ایسه هیچ برطرفه دیه‌جك قالمامق اوزره بوماده‌یه هپ بردن یعنی قراء مختلطه ایله درز ومارونی کویلری برابر اوله‌رق بدأ اولنمسی کافهٔ محاذیری دافع کورنمش اولمغله بونك دخی شوصورتله تسویه‌سنه همت قلنمسی خصوصلرینك مشارالیه کامل پاشا حضرتلرینه یازلمسی دولتلو رئیس پاشا سعادتلو ناظر افندی ومستشار افندی حضراتیله مناسب کبی تذکر اولنمش ایسه‌ده کرك بالاده محرر اولان مجلس خاص وکلا مذاکراتی وکرك بوماده‌لر حقلرنده هرنوجهله امر وفرمان اصابتعنوان جناب جهانبانی متعلق بیوریلور ایسه مقتضای منیفنك انفاذینه مبادرت قلنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم اولندی افندم

هامش

رسیدهٔ دست اعزاز اولان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ آصفانه‌لریله اوراق مرقومه منظور عالئ حضرت شاهانه بیورلمشدر بند ثالثده اشعار بیورلدیغی اوزره مارالبیان مجاسلر مأمورلرینك معاشلریچون صورتلر اعطاسی ومذکور انتخاب وامتحان خصوصنك اولوجهله اجراسی وبند ثالثده کوستریلان دعاویٔ واقعه‌نك اصول حکیمانه ایله اداره‌سیله مواد مشتکانك اصحابنه قناعت کلنجه‌یه قدر مکرراً حواله‌سی ودعوانك مزور اولدیغی ثابت اولور ایسه اولزمان شاکینك تأدیبی ومتمرد شروطی حکمنجه مأمور ومباشر خدمتنك حق وعدله بالتوفیق کندوسندن اخذی وبند رابعده محرر اولدیغی اوزره سائر ارباب مجاسك استماع دعاوی ایتلری ماده‌سی شمدیلك حالیله براغیله‌رق جوابنامهٔ مذکورك بند اخیرنده استیذان اولنان کیفیت حقنده دخی اقتضای حالك اجراسی یازیله‌جق جوابنامه‌ده مشیر مشارالیهه حواله اولنمسی وبند خامسده مسطور قاسم حماده ونصف ابونکدك وسائر امثالنك صره‌سی حلولنده اخراجنه همت ایتلسنك مشارالیه کامل پاشایه تأکیدیله اشعارات واقعه‌نك اجرای احکامی ضمننده وجه مشروح اوزره طرف سپهسالاریدن مشارالیه نامق پاشایه تحریرات مناسبه یازدیرلمسی وبند ثالثده کوستریلان اموال میریه خصوصنك دخی اولوجهله تسویه‌سنك توصیه قلنمسی کیفیاتی مجلسجه

یولنده مذاکره اولنمش وبند اخیرده بیان بیورلدیغی وجهله فرانسه سفارتی طرفندن . . . . . وبتالدین ماده‌لری حقنده وقوع بولان افاداته نظارت مشارالیها طرفندن کوزل مقابله اولنه‌رق صورت محرره اوزره بردرلو غائله چیقارمقسزین وسفك دماء مثللو حالات وقوع بولمقسزین شو اصول وکالتك دیرالقمرده دخی وضع وتأسیسیله سالف البیان بتالدین دنیلان محالك مقاطعهٔ قدیمه‌سنده ابقاسی واجراسی مقرر اولان تحریرماده‌سنه اواصورتله هپ بردن بدأ اولنمسی خصوصلری دخی کوزل تذکر بیورلمش اولمسیله خصوصات محرره‌نك استیذان‌عالیٔ آصفانه‌لری اوزره اجرای ایجاباتنه ابتدار اولنمسی متعلق وشرفصدور بیوریلان امر وفرمان همایون جناب جهانبانی مقتضای منیفندن بولنمش واوراق مرقومه حضور سامیٔ صدارتپناهیلرینه اعاده قلنمش اولدیغی محاطعلم عالیلری بیورلدقده اولبابده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر

نومرو ١٣

شکیب‌افندی طرفندن‌درزی ومارونی قائمقاملرینه ارسال‌اولنان بیورلدی‌صورتیدر

[صحیفه ١٠٩]

(اشبو صورت درزی قائمقامنه کوندریلاندر)

بوندن اقدم بتدالدینده جمله‌یه اعلان وبیان اولندیغی وجهله جبل ابنانده کائن قراء‌مختلطه اهالیسنك استحصال حسن‌اداره‌و اسایشلری ضمننده مقاطعه‌جیسی درزی بولنان محلاتده متوطن نصارایه مقاطعه‌جیدن بشقه اوله‌رق هممللتدن وبالعکس مقاطعه‌جیسی نصارادن اولان مقاطعاتده ساکن درزیلره دخی کذلك کندو جنسلرندن برر وکیل نصب وتعیینی سلطنت سنیه‌نك متعلق‌و شرفصدور بیوریلان قرار امر وارادهٔ شفقت عاده‌سی مقتضای مرحمت احتواسندن اولمق حسبیله اول وجهله مقاطعات مختلطهٔ مذکوره‌دن درزی قائمقامی اداره‌سنده بولنان غرب تحتانی مقاطعه‌سنه روم عبداه جرید بنی وغرب فوقانی مقاطعه‌سنه مارونی مبارك ابو شاهین وجرد مقاطعه‌سنه روم عیسی خودی وعرقوب تحتانی مقاطعه‌سنه کاتلوك اسعد یوسف وعرقوب فوقانی مقاطعه‌سنه مارونی خلیل ابوملهم وشوف مقاطعه‌سنه مارونی سلوان قهوه‌جی واقلیم تفاحه مقاطعه‌سنه کاتلوك یوسف میبضن واقلیم خروب مقاطعه‌سنه مارونی جاهر ناصیف واقلیم جزین مقاطعه‌سنه کاتلوك یوسف حداد وشحاد مقاطعه‌سنه مارونی طنوس حنا ومناصف

مقاطعه‌سنه مارونی طنوس فرح ونصارا قائممقاملغی داخلنده کائن متن وکسروانك
محال مختلفه‌سنده بیت قایه‌ین امراسی عهده‌لرنده اولان حالیا وتوابعی مقاطعه‌لرینه
سلمان یحمدوبرمانی ورأس وشبانیه مقاطعه‌لرینه حمیدان صالحه وبیت مراد امراسی
عهده‌لرنده بولنان قرنابل وقاووغ وتوابعی مقاطعه‌لرینه حسن شفیر ومتن وتوابعی
مقاطعه‌لرینه عبداه ابو عزالدین نامون کمسنه‌لر بودفعه معرفتمزله بالانتخاب وکیل
نصب وتعیین قلنمش وبو وکیللر چونکه هر بر مقاطعه‌نك حاوی اولدیغی قراده
متمکن نصارا طائفه‌سنك تحصیل اموال میریلرنده وسائر اقتضا ایدن امور
وخصوصلرنده مقاطعه‌جیلره واسطهٔ امر ونهی اوله‌جق وبعض مصالح جزؤیه‌ده
دخی کندولره مدیر ومعاون بولنه‌جق اولدیغندن انلرك مقاطعه‌جیلرله بر محلده
اجتماعلری لازم کله‌جکنه بناءً مقاطعه‌جیلرك ساکن ومتوطن اولدقلری محلده
اقامت ایله دائما برلکده بولنوب قراء مزبوره اهالیسندن ایکی شخص اره‌سنده
حقوقه دائر مواد جزؤیه‌دن بردعوا ونزاعواقع اولوبده اول ادملر دخی نصارادن
اولدقلری حالده انلرك نزاع ودعواسنی یالکز وکیل مرقوم رؤیت وفصل ایده
واکر درزی ایسه انلره وکیل مرقوم اصلا قاریشمه‌یه واکر اول دعوا ونزاع
صاحبلرینك بری درزی ودیکری نصرانی ایسه مقاطعه‌جیٔ مرقوم ایله وکیل
مرقوم بالاشتراك بینلرینی بولوب قطع منازعه‌یه مبادرت وشاید اول دعوانی
کندیلری کسه‌مزلر ایسه اول وقت ایکیسی دخی هم‌ملتلری اولان قائممقاملرینه
مراجعت ایده‌لر وبوندن ماعدا امور کلیه وجسیمه‌دن اولان قتل نفوس وغصب
اموال وقطع طریق ایله سرقت وافساد بلاد مثللو فضاحته متجاسر اولانلرك
شرع‌شریف وقانون منیفه توفیقاً حق وعدل اوزره کورلمك ایچون مشیر ایالته
تسلیم وکیفیت عرض وتفهیم اولنمسی قائممقاملرك وظائف ذمت ومأموریتلری
اولدیغندن اومقوله قباحته جسارت ایدنلر هرکیملر اولور ایسه اولسون همان
مقاطعه‌جیٔ مرقوم انی درحال اخذ وکرفت ایله قائممقامنه کوندروب احوالنی
بیلدیره وبویله مصلحتلرده وکیل مرقوم دخی اقتضا ایدرایسه مقاطعه‌جی‌یه معاونت
ایدوب اتفاقسزلق ایتمیه ومشیر ایالت جانبندن کلان اوامرك اجراسی وواردات
مملکتك تحصیل واستیفاسی کبی سائر مصالح عمومیه‌ده وکیل مرقوم کندوطائفه‌سی
اوزرینه مقاطعه‌جیٔ مرقومك انفاذ امر ونهینه واسطه اولوب انجق امور ضبطیهٔ
مملکت یالکز مقاطعه‌جیٔ مرقومه محول اولمغله اول ایشلره قطعا مداخله ایتمیه

ومقاطعه‌جیٔ مرقوم وکیل مرقومك طائفه‌سندن برینی مشیر ایالات ویا قائمقامی طرفندن مأموراً جلب واحضار ایده‌جك ویاخود لمصلحةٍ کندوسی ایستیه‌جك اولور وبروجه بالا امور کلیه‌دن بشقه مواد جزئیه‌دن طولایی مقاطعه‌جیٔ مرقوم طرفندن برینك لاجل التأدیب حبسی وتوقیفی لازم کاورایسه وکیل مرقوم ممانعت وزنهار کتم واخفایه جسارت ایتمیه شوقدرکه مقاطعه‌جیٔ مرقوم بر مادهٔ جزئیه ایچون وکیل مرقومك طائفه‌سندن تأدیب ایده‌جکی شخصك لازم کلان تربیه‌سنی حدود حقانیتی تجاوز ایتامك ایچون وکیل مرقومله مذاکره ایدرك اجرا وبونده دخی بینلرنده اختلاف ظهوره کلور ایسه ینه قائمقاملرینه افاده وانبا ایلیه‌لر وبو وجهله محبوس اولانلر حقنده ترتیب تأدیبدن اول مقاطعه‌جیٔ مرقوم طرفندن برکونه سوء معامله وقوع بولمامسنه وکیل مرقومك دقت ونظارته استحقاقی اولابیله‌جکندن بوخصوصده اکادخی مقاطعه‌جیٔ مرقوم طرفندن برکونه ممانعت اولنمیه وکذلك نصارا طائفه‌سندن بری هرنه مصلحت ایچون اولورسه اولسون کندوحسن اختیار ورضاسیله وکیل مرقومه مراجعت ایتمیه‌رك طوغریدن طوغری‌یه مقاطعه‌جیٔ مرقومه کیدوب افادهٔ حال ایله مصلحتنی بلا واسطه رؤیت ایتدیرمك ایستدیکنده وکیل مرقوم دخی دعوای توسطله انی ایستدیکی وجهله ایشنی کوردیرمکدن منع ایتمیه ومقاطعه‌جی دخی بووسیله ایله وکیل مرقومه مراجعت ایتمیه‌رك طوغریجه طرفنه کلوب یالکز باشلرینه افادهٔ حال ایلرینی نصارادن هیچ کمسه‌یه جبر وتکلیف ایلمیه ایشته بووجهله وکیل مرقوم لدی‌الحاجه ادای خدمت وکالت ایدرك مقاطعه‌جیٔ مرقوم دخی ذکر اولنان نصارا طائفه‌سنك رؤیتی اقتضا ایدن امور وخصوصلرنده بواصول اوزره وکیل مرقومه مراجعتله بروجه حقانیت متفقاً ومتحداً تسویهٔ امور ومصلحت ایده‌جکندن کندوسی مقاطعه‌جیٔ مرقوم ایله حسن امتزاج دقت وازهر جهت مراسم اتحادکاری ووفاقه رعایت وخلافندن اتقا ومباعدت ایلیه وبو وکلای مرقومون یدلرینه برر قطعه تعلیماتنامه ویرلمش وموجب ومقتضاسی اوزره عمل وحرکت ایلرینه دقت ونظارت خصوصی دخی سنك واجبهٔ ذمت ووظیفهٔ اصلیهٔ مأموریتك اولان مواددن بولنمش اولمغله سن دخی ذکر اولنان وکیللر ومقاطعه‌جیلرك مقاطعات مزبوره‌ده متوطن نصارا طائفه‌سنك تسویهٔ امور ومصالحنده تعلیمنامهٔ مذکور مضمون ومؤداسندن خارج وضع وحالت وقوع بولمامسنه علی‌الدوام مزید اعتنا واهتمام ایلیه‌سین وبالاده

محرر اولدیغی وجهله درزی ونصارادن ایکی شخص اره‌سنده برکونه دعوی ونزاع وقوعیله فصل ورؤیتنده ومثلا نصارادن تربیه‌یه مستحق اولان بر شخصك ترتیب تأدیبنده مقاطعه‌جیلرله وکیللر بیننده اختلاف آرا ظهورنده مقاطعه‌جیلر سکا ووکیللر دخی نصارا قائممقامنه مراجعت ایلدکلرنده ایکیکز بربریکزله بالمخابره بروجه حقانیت فصل وحسم دعوایه مبادرت وسزك دخی میانه‌کزده اتفاق آرا حاصل اوله‌مز ایسه چونکه سزلر دخی بیاندن مستغنی اولدیغی اوزره صیدا مشیری حضرتلرینك هرحالده تحت امر ونظارتنده اوله‌رق مأمور ومنصوب اولدیغکزدن سز دخی مشیر مشارالیهك رأی وحکمنه حواله ایله استیذان ماده ایدرك اولبابده نه‌وجهله امری صادر اولور ایسه اویله‌جه انفاذ واجرا برله تسویهٔ مصلحته وبوندن ماعدا خصوصاتده دخی مارالذکر بتدالدینده جمله‌یه خطاباً واقع اولان تبییناتمزك مذکره‌سی اولمق اوزره طرفکه اعطا اولنان ورقهٔ مخصوصه‌ده مندرج ومسطور اولدیغی وجه ومنوال اوزره عامل اولوب خلافنی تجویزدن مجانبت ایده‌سز وبوندن بویله وکلای مرقوموندن برینك مقاطعه‌جیسیله عدم امتزاجی جهتیله ویاخود شرعی وقانونی برقباحت وتهمتی ظهوریله عزل وتبدیلی لزومنده ویا فوتی وقوعنده بودفعه اصول دائمی اتخاذیله ابتدای نصبلرنده اجرا اولندیغی کبی دیکر مناسبنك انتخابی خصوصنده دخی سن نصارا قائممقامی مومی الیهله اول امرده بینکزده مذاکره ومخابره ایدرك حقنده تراضیٔ طرفین واتفاق آرای جانبین حاصل اولان شخصك اجرای مأموریتی ضمننده اسم وشهرتی مشترکاً مشیر مشارالیهه عرض وافاده ایدوب شاید بو انتخاب خصوصنده دخی مومی الیهله میانه‌کزده اختلاف واقع اولور ایسه اولحالده قرعهٔ شرعیه ایله انتخاب وتعیین اولنمق اوزره طرفیندن وکالةً مناسب کوریلان بر شخصك کذلك اسم وشهرتلرینی مشیر مشارالیه طرفنه کوندروب اول وجهله مشیر مشارالیه حضرتلری طرفلرندن انتخاب وتعیین اولنه‌جق وکیلك قبول مأموریتی امرنده اصلا تردد وتعلل ایتمیه‌سن ومقاطعه‌جیلق خدمتی قائممقاملغك تحت امر ونفوذنده بولندیغی جهتله مقاطعه‌جیلرك نیك وبد احوالی سندن مسئول اولدیغندن عندالاقتضا عزل وتبدیللرینه مرخص ومأذون اولدیغك مثللو یرلرینه خاندان کروهندن اهلیتلو وبومقوله خدمتلرده قوللانلمش لیاقتلو اخر اربابنك تعیین واستخدامی دخی سکا مفوضدر بناءً علیه الحالة هذه مقاطعه‌جیلق خدمتنده بولنوب اسملری طرفکدن افاده اولنان معتبران مشایخ عندنده اقامت ایده‌جك

نصارا وكلاسنك نه‌وجهله حركت ايده‌جكلرى كندولرينك معلوملرى اوله‌رق انلردخى اكا كوره‌وظيفهٔ ذمتلرينى كوزتمك ايچون وكلاى مرقومه‌يه تحديد حدود مصلحت وتعيين درجات مأموريتلرينى مبين طرفمزدن ويرلمش اولان ماالذكر تعليمنامه‌لر مثللو مقاطعه‌جيلره دخى ويرلمك اوزره هربريچون بشقه بشقه ترقيم واشبو بيورلديمز ايله برابر طرفكه تسليم اولنان تعليمنامه‌لرى كندولرينه اعطا وحرف بحرف اجراى مقتضالرينه مزيدتقيد واعتنا ومغايرى وضع وحالت‌وقوعنى تجويزدن اتقا ايليه‌سين

نومرو ١٤

جبل درز امارتنك مير بشير القاسمه توجيهى حقنده اوائل رجب سنه ٢٥٦ تاريخنده اصدار بيوريلان امر عالى صورتيدر .

[صحيفه ١٠]

مير بشيرك اقرباسندن اولوب بودفعه طرف اشرف شاهانه‌مدن كندويه جبل درز امارتى احسان وتوجيه قلنان ميربشير القاسم دام مجده‌يه وقبائل درزشيخلرى زيدت اطاعتهمه‌حكم. مير بشيرك مقتضاى مأموريت ولازمهٔ تابعيتى اوزره‌على‌الدوام ولى نعمتى اولان سلطنت سنيهٔ باهرالشوكتمه انقياد واطاعت وهرحالده ابراز فرمانبرى ورضا جويى‌يه اعتنا ومبادرتله زير اداره‌سنه وديعه قلنان افراد اهالى وقبائلك رضاى معدلت ارتضاى ملوكانه‌مه توفيقاً حسن حمايت وصيانت واثارجور وتعديدن محافظه ووقايتلرينه صرف اقتدار ودرايت ايلمسى شرايط تابعيتندن ايكن مومى‌اليه بو دقيقه‌لرى كوزتميه‌رك مصر واليسى محمد على پاشا وتوابعنك رأى وتعليملرى وجهله حركت ومأمول شاهانه‌مك خلافى وضعه‌جرأت ايتمكده اولديغى واصل سامعهٔ پادشاهانه‌م وسنكه مير مومى اليه‌سك سن مقتضاى استقامت‌ودرايتك اوزره سلطنت سنيه‌م عبوديتنك قدر وشكرينى بيله‌رك ايفاى مأثر مطاوعتكارى وتابعيت ايتمكده اولديغك ومركز امارته قعودك تقديرنده ازسرنو اثبات مدعاى فرمانبرى وتابعيته صرف اقتدار وضمير صدقسميركده مركوز اولان غيرت ودرايتى ابراز واظهار ايده‌جكك بالاطراف تحقيقكردهٔ شاهانه‌م اولمق حسبيله مومى‌اليهك مقام امارتدن عزليله سنك بالجمله قبائل جبل درزه ميرنصبك خصوصنه ارادهٔ سنيهٔ ملوكانه‌م متعلق وشرفصدور اولمش اولغين موجبنجه مأموريتكى حاوى ديوان همايونمدن مخصوصاً اشبو امر جليل‌القدرم اصدار وتسيار اولنمشدر امدى

وصول فرمان عالیشانمده کیفیتی درحال لازم کلنلره اعلان واشاعه ایدرك سندخی مأموریت وصداقتك اقتضاسی اوزره امور امارتی مقصود ومرام شاهانه‌مه تطبیقاً کوزلجه اداره ورؤیت وبالجمله اهالی وقبائلك سایهٔ مراحموایهٔ شهریارانه‌مده بالوجوه حمایت وصیانتلرینه وفور سعی وغیرتله ملکیجه وملتجه درکاراولان حقوق مشروعهٔ باهرهٔ سلطنت سنیه‌مه مغایر ومنافی وشرایط فرمانبری وتابعیتك خلافی وضع وحالت ووالئ مشارالیه وتوابعی طرفلرینه میل ودخالت مثللو نابجا حرکت وقوعه کلامسی اسباب ووسائلنی استحصال ایدرك هرحالده سندن مأمول همایون ملوکانه‌م اولان آثار درایتمندی وصداقتی کاملاً ابراز واظهار وحقکده بیدریغ قلنان توجهات پادشاهانه‌می بوندن بویله دخی استقراره لیل ونهار مزید اقدام ودقت ایلیه‌سن وسزکه مشایخ مومی الیهم‌سز مومی‌الیه میر بشیر القاسم طرف همایون شهریارانه‌مدن مقام امارته نصب وتعیین قلندیغی مجزومکز اولدقده کندوسیله مراسم اتفاق واتحاده زیاده اقدام ودقت واغور میامنموفور دولت‌علیه‌مده ایفای‌لوازم فرمانبری وصداقته کمال اعتنا وصرف قدرتله حقوق مشروعهٔ شاهانه وحکومت موروثهٔ پادشاهانه‌مه منافی ورضای همایون ملوکانه‌مك خلافی اوضاع وافعال وقوعه کتورلمامسنه سعی بیهمال واهتمام ومغایر تنبیهات مشروحه حال وحرکتدن اتقاء تام ایلیه‌کز بابنده

نومرو ١٥

بوسنه والیسی خلیل کاملی پاشانك ٣ ذی‌القعده ١٢٦٢ تاریخلی تحریراتی

[صحیفه ١٢٦]

محول عهدهٔ چاکری اولان بوسنه ایالتنك سرحد قولنده کائن بهکه‌لی نائب محمد بك‌نام شخصك بوندن اقدم ظهوره کلان‌حرکات باغیانه‌سندن طولایی‌ایچلرینه دوشوریلان تفرقه حسبیله جمع ایتمش اولدیغی حشرات طاغیله‌رق شمدیلك بعض مرتبه عرض وادبنی طاقنمش ایسه‌ده مقتضای‌خلقت وجبلیتی‌اوزره تك‌طورمیوب ینه برآرالق‌شقاوته قالقیشوب عادت قدیمه‌سندن‌کیرو طورمیه‌جغی کیفیتی ٢٧ رجب سنه ٦٢ تاریخیله مورخ برقطعه عریضهٔ بندکی ایله عرض وانها اولنمشیدی

مرقوم محمد بکك تحریك واغواسیله سرحد مذکور اشقیاسنك قید مضرت وخسارینه کرفتار ایله بلا موجب عیال واولاد ووطن وبلادندن لدی‌المفارقه اون

طقوز ماهدن برو يكی پازارده ارام وقرار اوزره بولنان درت نفرسرحد بكلرينك وطن مأوفه‌لرينه اعاده وارجاعلری ذكر اولنان سرحدك يدی‌سكز قضا اهل عرض اهاليسی برلشه‌رك مير مومی‌اليهمی استدكلرينه دائر محضر ترتيب ايله ميرمومی‌اليهم جانبنه‌ارسال وتسريب ايدرك‌محل ارامارندن خلاص‌اولنملری‌خصوصی طرف چاكری‌يه افاده والتماس اولنمق اوزره ميرمومی‌اليهم سرای وجوهی طرفنه رجانامه‌لر اسراسنه ومحضر مذكورك ارائه‌سنه ابتدار واعتنا ايلمش ومحضرمذكوری برآرالق مناسترده بولنان سرحدلو محمد پاشايه ارسال ايتمش اولدقلرندن وجوه مومی‌اليهم‌اركان ايالت‌ايله لدی‌المخابره برلشوب ميرمومی‌اليهمك‌وطن‌قديملرينه اعاده واعزاملری خصوصی مدينهٔ مذكور متسلمی ميرلوا سعادتلو مصطفی پاشابنده‌لری واسطه‌سيله صوب عاجزيدن التماس ايلدكلرينه وبونلر بركونه‌جنحه‌يه مبنی باامرعالی نفی اولنمديغی شويله طورسون والی بيورلديسيله بيله اجلا اولنميوب برمنوال‌محرر مرقوم محمد بكك مجرد تحريك واغفاليله جانب سرحدده ظهوره كلان قيل وقال واويغونسزلغك صورت حسن اندفاعی ضمننده برمدت قضاء مذكورده آرام واقامتلری بالتنسيب اسلاف چاكری حضراتی طرفلرندن شويلجه محل مذكوره كوندرلديكنه وفی‌الحقيقه ميرمومی‌اليهم اصدقای بندكان سلطنت سنيه‌دن اولوب‌حتی دولتلو وجيهی پاشا حضرتلرينك بوسنه واليلكی هنكامنده ابراز حسن خدمت وصداقت ايتدكلرندن بشقه محل مذكورده توقفلری اون طقوز ماه مدت اولديغنه وخصوصيله وطنلری جانبنه عودتلری ضمننده مذكور قضالراهالی اهل‌عرضی‌ايله اركان ايالت ومدينهٔ مذكور وجوهی طرفلرندن نياز واستدعا وقوع بولديغنه بناءً بالمساعده شوقدر واركه بوكونلرده بهكلی مرقوم محمد بك ينه بر طاقم تحريكات واغفالات ايله باشنه برالای حشرات بريكديرمكده وبونك بوكره دخی وقوعه كلان فساد واويغونسزلغی نصورته مبنی‌ايدوكی آكلاشلمق اوزره‌درونلرينه كوندريلان آدملره ايچلرمزده بعض فنا آدملر اولوب آنلردن امينتمز اولمديغی اجلدن بالمشاوره انلری اخذ ايله والئ مملكتمزه كوندره‌جكز جوابنی ويرمكده اولديغندن واوفنا آدملر ديدكلری آنلرك رعايايه اولان‌ظلم وتعديلرينك منع‌ودفعنه چبالمقده بولنان ايو آدملر ايدوكندن حقيقت كيفيت اكلاشلنجه‌يه قدر ميرمومی اليهمك شمديلك سرايه كلوب برمدت آرام وتوقيفلری مناسب اوله‌جغی جوابی ويرلمشيدی

مرقوم محمد بك بونك اوزرینه بتكرار اجرای شقاوت والقای مفسدت ضمننده كندو كبی ارباب عصاتدن برادری بهكه متسلمی عمر بك واقرباسندن اوستروشجه متسلمی حسین بكی وبونلر كبی مهین دولت وارباب ردائت كسانی تحریك واغفاله وانلر دخی میر مرقومك تعریفیله برطاقم سبكمغزان وبی درك واذعان كروه اشقیایی باشلرینه جلب وجمع ایتمكده وكندولرینه اویمایان وافر اهل عرض فقرانك خانه‌لرینی یاقق وحضور وآسایشلرینی تارمار ایله انواع فلاكته كرفتار ایتدكدن صكره تراونیكه كیدوب اصدقادن التمش قدر كسانك درون ایالتدن طرد وتبعید اولنمسنی عادتا جبر صورتیله افاده ومساعده اولنوبده كسان مومی‌الیهم مراملری وجهله حركت ایتمز ایسه انلر ایله ومراملرینه مساعده اولنمدیغی تقدیرده چاكرلریله محاربه ایتمك والحاصل اجرای امل ایتمدكجه عودت ایتمیه‌رك كوناكون نشر فساده جرأت ایده‌جكلرینی اخبار ایلمش اولوب بونك اوزرینه درعقب اركان ومتعینان ایالت ومدینهٔ سرای وجوهیله مراسم مخابرهٔ حسنه‌یه بالابتدار بونلر بر مدتدنبرو ایكیده برده بویله كوز طولدیره‌جك وایاق پاتردیسیله شمدی‌یه‌قدر هر بر سوزلرینی یوروتمش ومراملرینی اجرا ایتدیرمش اولدقلرندن كركی كبی یوز بولوب بیاغی اشبو ادبسزلكی هفته‌یه بیندیرمش بولندقلرندن اولكی كبی ینه بونلره مساعده صورتی كوستریلور ایسه كلیاً شیاروب ایتمیه‌جكلری قالمیه‌جغی وبو كیفیت ایسه بزلرنده اطراف وقضالرمز اهالیسی درونده بیغزمقوله‌سی اولوب انلرنوجهله مراملرینی یورتمكده ایسه بزلرده اویله امل ومرامزی اجرایه قالقیشیریز دیه‌رك درون ایالتك هرطرفنده قیل وقال واویغونسزلق تكونی وارستهٔ كلفهٔ اشتباه اولمق ملابسه‌سیله بونلرك نیجه زماندر مستحق اولدقلری معاملهٔ لازمه‌یی ارائه ایتمك ویاخود میر مومی‌الیهمك سرحد اهل عرضیله اتحاد قویه واتفاق صمیمیه‌لری جهتیله بونلرك طرفدار ومتعلقاتنه نسبتله مرقوم محمدبك وعونه‌لری اولان اشخاص مرتبه‌دون ونقصانده كورینه‌جكنه مبنی مرقوم محمدبكی نیابتدن واشخاص سائره‌یی متسلملكدن عزل ایله یرلرینه درحال میرمومی‌الیهمك متسلم نصبیله جانب سرحده اعزام واسبالی یا مأوای كراهت انتمالرندن تحریك پای فرار ویاخود اخذ وكرفتله مصلحتك زائل برطرف اولمسنه وسیلهٔ اقوی اوله‌جغی وكندولریدخی مقدار كفایه عسكر ایله طرف چاكری‌یه كله‌جكی اركان ووجوه مومی‌الیهم طرفندن بیان واخبار قلنمش وكیفیت اولبابده اولان افكار ومطالعهٔ عاجزی‌یه‌صورت ملایمت كوسترمش

ایدوکندن برطبق اخبار میر مومی الیهم متسلملك مذکوره مأموراً سرحد جانبنه اعزام وتسیار اولنمش اولدیغی

شمدی بوکیفیت خاکپای علیای حضرت وکالتپناهیلرینه عرض وانها قلنورده تماميله روم‌ایلی اردوی همایونی بوطرفه کلور واول زمان قورینك یاننده یاشده‌ینار ضرب مثلی حقمزده جاری اولور وموسم شـتا تقربندن ناشی مکان ومأکولات ولوازمات مقتضیه تدارکندن طولایی خیلی زحمت چکیلور توهم وملاحظه‌سـیله غائلهٔ مذکورك بروجه سهولت کسـب اندفاعنه جملةً اقدام وغیرت کوسـترلمکده اولوب شوقدر وارکه سر حد طرفنده بوکونلرده برطاقم ادبسزلك وسوء حرکت وقوعیله سـایهٔ موفقیتوایهٔ حضرت ممالکپروریده ارکان ووجوه مملکتدن بعض اصـدقانك اتحاد کامله‌لریله صورت حسـن اندفاعنه توجهله غیرت وصرف حمیت ایتمکده اولدیغی وسرحد بکلرندن اولوب بر مدتدنبرو یکی پازار طرفنده بولنـان اصطبل عامره مدیرلکی پایه‌لولرندن حسن بك ایله معلوم‌الاسامی بکلرك‌وقوع‌بولان التماس واستدعای عمومیه‌یه بناءً سرحد طرفنده کائن مأوای قدیملرینه نصـورتله اعاده واعزام قلندیغی واهل عرضك کثرتی واشـقیانك ندرتی حسـبیله مغلوبیت هرحالده جانب اشقیاده بولنه‌جغی واو وجهله آثار توجهات حضرت شهنشاهی ایله او مثللو کروه فسـده قریباً منهزم وپریشان اوله‌جغی بیانیله شمدیلك روم ایلی اردوی همایوننDن بوطرفه عساکر شاهانه سوق واسبالی اقتضا ایتمیه‌جکی عریضـهٔ مرسوله‌کزدن مستبان اولمش وواقعا هربرمحالك سایهٔ اسایشوایهٔ حضرت‌تاجداریده اهل عرضی ادبسزینه غالب کلدیکی کبی بوسنه ایالتنك دخی اشراسی اهل عرضنه مغلوب کورینه‌جکی ووجوه وارکانی ایسه عصر معدلت‌حصر سلطنت سـنیه‌ده بوقدر رتب وامتیازاته مظهر بیورلمش اولمسنه نظراً ابراز وجیهٔ صدق وحمیتـه مبادرت ایده‌جکلری مأمول قویه‌دن اولمغله طبق اشـعارکز وجهله شـمدیلك عسکر سوقندن صرف نظر اولنوب انجق بوندن صـکره مصلحت نصورتی کسب ایدر ایسـه اجرای اقتضاسی ضمننده سریعاً اشـعار ایلیه‌سن مضموننده برقطعـه فرماننامهٔ سامیٔ آصفانه‌لرینك شرف اسطار وتسیارینه سرعت احسـان وعاطفت بیورلدیغی حالده اختلاف وفسـاد مذکورك یکرمی بیك عسکر سـوق بیورلمش درجه‌لرده آثار توجهات مکارم آیات خدیوانه‌لریله برآن اول کسب اندفاعنه مدار اوله‌جغی اخطاریله من‌غیر حدٍ لایحه‌کونه اشـبو عریضهٔ بندکی تقدیمنـه جرأت

اولندیغی بمنه تعالی محاطعلم عالمشمول رحیمانه‌لری بیورلدقده اولبابده وهر حالده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر .

باشای مشارالیهك ١٣ ذی‌القعده ١٢٦٢ تاریخلی دیگر تحریراتی

چکنده خاکپای عالئ وکالتپناهیلرینه عرض وانها اولندیغی وجهله سرحدقوللی اشقیاسی حوصلهٔ تعریفدن‌بیرون حق‌فقرا ورعایاده رونمون اولان جوروتعدیلرینی بوکونلرده ارتره‌رق اوغرادقلری فقرا ورعایانك خانه وکلیسالرینی حرق وخراب واموال وحیوانلرینی ضبط وتلف وانواع جور واذای بیحساب ایدرك طوغریجه تراونیکه کلمك اوزره اون سکز ساعت مسافه‌ده بناًوقعه‌یه کلمش اولدقلری وکون بکون یاقلاشمقده وسوء مقصد نیت فاسده‌سنده بولندقلری واصل مراملری ایالتدن التمش کمسنه طرد وبدل عشر ورسم کمرك وجزیهٔ شرعیه وویرکوی معتاده‌لری آلمیوب کندولرینه ترك اولنمق ومنبع فسادلری بهکه‌لی محمد بك اوله‌جق شقاوتکار کندولرینه ضابط وحکمدار اولوب زیر دست تعدیلرنده بولنان فقرا و رعایایی مراملری اوزره قوللانملرینه وصلب واعداملرینه دولتجه قارشامامق ادعاسندن عبارت وفقرا ورعایانك بونلردن آه وفغانلری رسیدهٔسرحد غایت وهمجوار بولنان آوستریا دولت فخیمه‌سی مأموران وتبعه‌لرینه موجب‌تعجب برکیفیت اولدیغندن وطرد اولنسون دیدکلری کسان ایسه اصدقای بندکان دولت علیه وبوراجه حامئ‌فقرا ورعیه‌دن وبدل عشرلری یتمش‌بوقدر بیك غروش ایکن بورایه ابتدای ورود بندکانه‌مده ارکان ایالت اتفاقیله سایهٔ احسانوایهٔ حضرت شاهانه‌ده یکرمی‌بیك بوقدره تنزیلاً قصوری عفو اولندیغی کبی بویکرمی بوقدر بیك غروشده التمسه ینه قناعت وفراغت ایتمیه‌جکلری امور بدیهیه‌دن وبونلرك بو رتبه‌ده ازغونلقلرینه کافهٔارکان ایالت‌واهل عرض راضی‌اولمیوب اندفاع مضرتلرینی متفقانه استدعاده بولندقلرندن وایادی تعدیلرنده متضرر وآزرده اولان رعایا عدم تحمللرندن ناشی بزلری حمایت ایدر کمسه‌مز یوقدر دیه‌رك بتون ترك اوطان ایله دولت مشارالیها الکاسنه صاووشمغی ویاخود نصل اولورسه اولسون مقاله‌سیله برعظیم‌فتنه اویاندرمغی قوردقلری امرمحقق بولندیغندن وبونك اوزرینه‌یکی‌پازاردن جلب ومتسلم نصب وقارشو الکای مشارالیها طرفندن سرحد جانبنه چکمك اوزره اعزام قلنان بکلر قوللری دخی محللرینه ایرشمش واهل عرض طاقمی جملةً

باشلرینه بریکمش اوله‌جغی ملحوظ ایدوکندن دفع مضرت اشقیا واعادهٔ آسایش فقرا ورعایایه مداراً طرف عبیدانه‌مدن بر قوللری سرکرده نصب وترتیب ومعیتنه عساکر موجوده ترفیقیله سوق وتسریب اولنمسی ابتدای امرده خاطرگذار عبیدانه‌م اولدیسه‌ده عساکر موجوده‌نك قلتی مناسبتیله حسب الموقع خفیف کورینه‌جکی وسایهٔ فیضوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده آثار توجهات میامن آیات صفدریلریله مشیر ووالی بولندیغم شرف وحیثیتیله بالنفس عزیمت چاکرانه‌م تقدیرنده والیٔ ایالت درت بش بیك عسکرله قالقدی حوادثنك شیوعی اهل عرض طاقمنه مدار قوت وسبب اعادهٔ راحت واشقیایه مورث تزاید خوف وخشیت اولور ملاحظه‌سنه مبنی اختیار عزیمته مجبور اولدیغمدن تراونیکده موجود بولنان پیاده عساکر نظامیه وطوپجیانك کزیده‌لری وایکی بلوك سواری ردیف موجوده واوچ قطعه طوپ ایله دائرهٔ عاجزی خلقی وباشی بوزوق عسکری استصحاب اوله‌رق سایهٔ قدرتوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده یاوریٔ یمن همم حضرتوأم وکالتپناهیلریله بتوفیقه تعالی تاریخ عریضهٔ عبیدانه‌مدن برکون صکره تروانیکدن حرکت واشقیای مرقومه اوزرینه عزیمت اولنه‌جغندن براقتضای مصادقتکاری ومأموریت اداهٔ حاله مبادرت قلندیغی انشاالله تعالی محاطعلم جهان فهم منعمانه‌لری بیورلدقده اولبابده وهرحالده امروفرمان حضرت من له الامر والاحسانکدر

باشای مشارالیهك ۲۲ ذی‌القعده ۱۲٦۲ تاریخلی دیکر تحریراتی

بوندن اقدمجه خاکپای علیای وکالتپناهیلرینه عرض وانها اولندیغی اوزره سایهٔ مقدرتوایهٔ حضرت پادشاهیده معیت چاکرانه‌مده بولنان برطابور عساکر نظامیه وطوپجی بلوکی واوچ طوپ وجنود سائره ایله مستعیناً بالله ومتوکلاً علی‌اه تراونیکدن حرکت وقرازنیك تعبیر اولنان اشقیای سرحد اوزرینه عزیمت چاکری وقوع بولمغین اثنای راهده جمعیت عاجزانه‌می باترمق وبعده مرام مفسدت انجامنی کاملاً اجرایه باشلامق زعم فاسده‌سیله رأس اشقیا بهکه‌لی محمد بك دنیلان شقاوت پیما کندوسنه پاشا دیدیره‌رك استکلی استکسز هربر قضا ادبسزلرندن سر منحوسه‌سنه اون ایکی بیکدن متجاوز طوپلادیغی آتلو وپیاده ایله زیر ایادی تعدیلرنده محصور ومغدور اولان بنالوقه قصبه‌سی وجوار قرا اهالیسنی ترك ایدرك قصبهٔ مذکوره‌دن التی ساعت ایلروکلوب دوبروینه بوغازی دنیلان غایت تنك وبالقان اره‌لغنده ماه حالك اون طقوزنجی یوم اثنین ساعت درت قرارلرنده جمله‌سی مانند کلب عقور براغوردن

كريه آواز وتشهير سلاح ايله هجومه ابتدار ايتدكلرندن مستعيناً باه تعالى محاربه يه مباشرت اولنمش وموسم وموقع اقتضاسى محل معركه‌يى اول كون پوس ودومان واطرافمزى خذلهٔ مرقومه استيعاب ايدرك دران حال آلتى بچق ساعت حرب وقتال وقوعيله اشقيادن برقاچ يوزى مقتولاً دوشوب قالمش وبقيه‌سنك جمعيت منحوسه‌لرى متشتت وپريشان اوله‌رق وكيرو دونوب باقمغه جسارتلرى قالميه‌رق منهزماً ومقهوراً فرار ايتمش اولدقلرى وجانب چاكريده فقط باشى بوزوق‌سوارى وپيادكانندن اوچ نفرى مجروحاً وفات ايتمش وبش التى نفرى مجروح وبر حيات اولوب برقاچ رأس حيوان تلفاتى وقوعه كلمش ربمزك توفيق واحسانه هزار بار شكر اولسون قوهٔ طالع فرخنده مطالع حضرت شهريارى وهمم حضرتوأم صفدريلريله خذلهٔ مرقومه‌نك بووجهله جزالرى بولديرلمش وجناب پروردكار مانند انجم شمار بيورسون عساكر نصرتمآثر نظاميه وطوپجيان موجوده مثلى غير مسبوق رتبه‌ده متانت وابراز شجاعت وحسن خدمت ايدوب عسكرى‌دن برى قولندن وبرى انفندن پك جزئى مجروح اولوب بحفظه تعالى قصورينك بورنى‌دخى قانه‌مامش وشوق وغيرتلرينه اصلا فتور كلميه‌رك . . . ايلرو عزيمت واخشامه يارم ساعت قاله‌رق دوبروينه چفتلكى پيشكاهنه ايريشيلوب فرداسى بنالوقه‌يه مواصلت اولنمش وبناوقه اهاليسى وسرحد مذكورك اهل عرض فقرا ورعاياسى سايهٔ پادشاهيده محصور ومغدوريتدن قورتلمش اولدقلرندن جانب سنى الجوانب حضرت شهريارى وطرف كامل الشرف منعميلريچون جمله‌سندن خلوصانه دعوات خيريه استجلاب اولنديغى ورؤساى اشقيانك فرار ايتدكلرى محللردن‌جلبى اسبابنه متشبثاً اليوم قريهٔ مذكورده بولنديغمدن بعدما دخى وقوع كيفيت خاكپاى رحيمانه‌لرينه عرض وانها قلنه‌جغى انشاه تعالى محاطعلم عالم‌آراى آصفانه‌لرى بيورلدقده اولبابده وهرحالده امر وفرمان حضرت من له‌الامر والاحسانكدر

شبو تحريراتك ذيلى

جناباه عظيم الشانك عناتى اولديغى وتوفيق الهيه‌سى ياور بولنديغى صورتده آز چوق دنيلميور شو اشقياى منحوسه‌نك غلبه‌لكى سكز قاتمزدن زياده ايكن ومأمولك غيرى اوله‌رق بردن اوكمزه چيقوب درحال محاربه‌يه تصدى ايتمشلروهوا پوس ودومانلى اولوب اون آديم يردن آدم كورنمز ايكن جناب خدا نصرت احسانيله خذله كروهى بوزولمش وتكرار دوزيلوب اوزريمزه هجوم‌ايتمشلر وبوايكى

محاربه‌نك ختامی تام آلتی بچق ساعت سورمش وینه غالبیت طرف عاجزیده واقع اوله‌رق جمله‌سی پریشان وپراکنده اولمش وایالت بوسنه‌ده چوق زمانلردن بری بودرجه غالبیت کوراه‌مش ایدوکندن بویوك وکچوك هرکس طالع همایون شاهانه‌نك ندرجه ایلروده ایدوکنی بالتذکر باشلرینی آچوب بلند آواز ایله دوام عمر ایام همایون ایچون دعا ایتمشلر وطائفهٔ نسوان ورعایا قاریلری وصبیان طاغلر باشلرینه اشقیا خوفندن فرار ایتمشلر واشقیانك هزیمتلری اولان ١٩ رجب سنه ٦٢ یوم بازار ایرته‌سنه قدرشو صؤقلرده طاغده قالمش اولدقلرندن شمدی خانه‌لرینه کلوب چاغریشه‌رق انلرده بشقه‌جه دعایه مشغول اولدقلری ونفس بنالوقه اهالیلرینه تازه حیات کلوب هرخانه‌دن عساکر موجوده‌مزه بقلوا ضیافتلری اولنمش هله‌ابتداسی بغایت صعب کورنمش ایسه‌ده جناب خدا شو حریفلرك تأدیب وتربیه‌لرینی مراد بیورمش ایدوکندن مفتیلر طرفلرندن ویریلان فتوای شریفه موجبلرنجه جزای سزالرینی بولمش وکندو تحصیللری دیمك اولوب برکونه اعتذاره‌محل قالمامش‌ایسه‌ده بقیهٔ اشقیانك جرملری عفو اولنه‌جنی بعض شرائطك اجراسی وسرکردکانك مختفی اولدیغی محللردن چیقاریلوب تسلیم اولنملری واکر محال آخره فرار ایتمشلر ایسه جلبلری چاره‌سنی بولملری تکلیف اولندیغی معلوم عطوفیلری بیورلمق ایچون بشقه‌جه تحریر واشعار اولنمشدر افندم

پاشای مشارالیهك ٦ ذی‌الحجه ١٢٦٢ تاریخلی دیکر تحریراتی

کچننده خاکپای علیای رحیمانه‌لرینه عرض وانها اولندیغی وجهله بهکه‌لی محمد بك اوله‌جق‌خائنك بتوفیقه تعالی‌سایهٔ مقدرتوایهٔ حضرت‌ملوکانه‌ده آثاریمن‌توجهات حضر آیات صفدرانه‌لریله تشتت وانهزاملری آیینهٔ قدرده صورتنما اوله‌رق بنالوقه قصبه‌سنه مواصلت کمترانه‌مده رؤسای اشقیا صفوت وجلادت حضرت‌پادشاه کشور کشاده کمال درجه خوف وخشیت وندامتله طاقم طاقم طرف چاکری‌یه کله‌رك استدعای رأی وآمان وبردخی مغایر رضای عالی بوکونه سوءحال وافعالی تجویز شویله طورسون مرکز صدق واستقامتدن خطوهٔ واحده آیرلمامغه کلماتك تحتنده مندرج وجه اوزره یمین وشرط وپیمان ایتملریله سایهٔ مرحمتوایهٔ حضرت شهریاریده جرم کذشته‌لرندن صرف نظرله بوندن اقدم تراونیکده ویرمش اولدقلری سنده قیاس اولنماز ورجوعی ممکن اوله‌مز وجهله شرط ویمینلرینی مبین یدلرندن سند

ممهوره اخذ اولنه‌رق رأی وامانی حاوی بیورلدیلر اعطا وتنبیهات وتهدیدات لازمه بالاجرا محللرینه اعاده واسرا قلنمش واصل منبع فساد ومضر عباد ومخل بلاد اولان مرقوم محمد بکك محلندن اخذ واستیصالی تمام مستلزم آسایش فقرا واهالی اوله‌جغی وخصوصا شرفسنوح اولان ارادهٔ سنیه اقتضاسندن بولندیغی اجلدن محلی وجوار قضالر اهالیسنه . . . بیورلدیات مؤکده ومأمورین مخصوصه ارسالی واکر طوتوب ویرمزلر ایسه اوزرلرینه واریله‌رق تصاحب ایدنلرك سایهٔ قدرتوایهٔ حضرت شهنشاهیده حقلرندن کلنه‌جکی بیان واخافه‌سیله خائن مرقوم طوتدیریلوب تاریخ عریضهٔ عبیدانه‌مدن برکون اول بنالوقه‌یه جلب والقای حبس اولنمش وزمرهٔ اشقیانك پك آشیری ادبسز وخون‌ریزلرندن اثنای محاربه‌ده‌وکرك صکره‌دن‌شمدی‌یه دکین یکرمی قدر طوتدیریله‌رق الده بولنمش اولدیغندن وخائن مرقومك برادر ومعاون دیکرلریده اله کتورلملك ممکن اوله‌رق له‌الحمد والمنه غائلهٔ مذکور حسن ختام بولدیغنه مبنی انشاه صلات عید اضحی‌یی بعدالادا بورادن حرکت وتراونیکه عودت اوله‌جغی ومحبوس مرقوملر برآز مدت حبسده قالملریله اصلاح نفس ایتملری ملحوظاتدن ایسه‌ده محمد بك خائنك عمری آخرینه دکین اصلاح نفس ایتمسی وبوکونه ملعنتدن وازکچمسی عدیم‌الاحتمال وخلاصهٔ افکاری شوبوسنه‌ایالتنی مستقلاً ضبط وتسخیر ایتمك وارالق بولدقجه بوخلیای باطله‌سنی قوه‌دن فعله اخراج وشو حوالی‌بای وکداسنی زیر پای تعدیسنه اله‌رق دائماً اضرار وازعاج‌ایتمك اولدیغی ازادهٔ شك واشکال ایدوکندن کندوسی وقرنداش ومتعلقاتی دکل بوسنه ایالتی بر دخی روم ایلی طوپراغنه بیله پانهادهٔ فساد اولماق اوزره اناطولی طرفنه مؤبداً طرد وتبعیدی فریضهٔ حالیه‌دن وبوصورتك اجراسی ایسه رأی رزین اصابتقرین عالی‌یه متوقف موادden اولوب شو امرده کافهٔ اهل عرض فقرا ورعایای دولت علیه سایهٔ اسایشوایهٔ حضرت تاجداریده مالك حیات تازه ومظهر اسایش ابدیه اولدقلرندن فشاندهٔ اشك مسرت وکشادهٔ سر محمدتله روز ولیال بخلوص البال استزادهٔ عمر واقبال حضرت شهریاری ادعیهٔ خیریه‌سنه مداوم بولندقلری ریب وریادن عاری ایدوکی انشاالله تعالی محاطعلم عالم آرای وکالتپناهیلری بیورلدقده اولبابده وهر حالده امرفرمان حضرت من له الامر والاحسانکدر.

نومرو ۱٦

کردستان مسائلنه دائر وثائق صورتیدر

[صحیفه ۱٤۲]

تذکرهٔ معروضه صورتی

معلوم عالی بیورلدیغی اوزره وان ماده‌سنك هنوز اصلاحات مقتضیه‌سی قابل وحاصل اوله‌میوب ارضروم مشیری عطوفتلو اسعد پاشا حضرتلری ارضرومه ورودندنبرو بوماده‌نك برحسن صورتده ربطی امرنده هردرلو تدابیر محلیه‌نك اجراسنه غیرت واعتنا ایتمش ایسه‌ده نفس وان اهالیسندن کسب تعین ایلمش اولان مصطفی بك ایله محمود وحکاری بکی نوراه بك ووجوه وان معهود بدرخان بك ایله مخالفت ارادهٔ سنیه‌یه اتفاق ایتملرندن طولانی تنبیهات واخطارات واقعه‌دن انتباه وتأثر معامله‌سی اکلاشلمامقده وکندولرنده برکونه آثار مطاوعت احساس اولنه‌میوب مصلحت آن بآن اویغونسزلشمقده بولندیغندن سایهٔ تسهیلاتوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده بونك قوهٔ جبریه اعمالیله برآن اول تسویهٔ ایجابی کسب اهمیت ایلمسیله اوبابده بعض تفصیلات وخاطر کذاری اولان تدابیر ومطالعاتی شامل مشارالیه حضرتلرینك بوکره برقطعه تحریراتیله برقطعه لایحه‌سی ودیکر برقطعه شقهٔ مخصوصه‌سی کلمش وبوخصوصه دائر ارضرومده مقیم انکلتره وروسیه قونسلوسلری طرفندن توارد ایدن تحریرات ترجمه‌لری دخی تبلیغ اولنه‌رق معهود اجاره‌لی سلیم پاشا زاده کور حسین بکه متدائر روسیه قونسلوسی جانبندن کوندریلان دیکر تحریرات صورتی دخی ترجمه ایتدیرلمش ایدوکنه ومجلس والا ریاستی طرفندن مطالعهٔ ذاتیه اوله‌رق برقطعه ورقه‌دخی ترقیم قلنمش اولدیغنه بناءً ذکر اولنان تحریرات ولایحه وترجمه‌لر وورقه اولکی چهارشنبه کونی عقدقلنان مجلس عمومی عقیبنده بین الوکلا صره‌سیله لدی‌القرائه اکرچه بووان اختلالاتنك سبب ومنشأی معلوم ایسه‌ده اندن بحثله بعض مرتبه‌مصلحت استیضاح وایضاح اولندقدن صکره‌مذاکرات لازمه‌سنه‌تشبث وابتدار قلنوب واقعا محتاج تفصیل وبیان اولمدیغی اوزره شو اختلالات ارضروم ایالتنك دائرهٔ تنظیماته ادخالندن ناشی اصحاب تیمارات وامرای وان منافع وسربسیت قدیمه وذاتیه‌لرندن دور اولمق مطالعه‌سنه صاپه‌رق واصول تنظیمیه‌دن مراد اصلی اولان معدلت وشفقت سلطنت سنیه‌یی اکلایه‌میوب اولوقت ارضرومده بولنان

مأمورین دخی یولنده طاورانمیه‌رق ظهوره کلمش اولمسیله برابر مشمول آفاق اولان مراحم واشفاق دولت‌علیه اقتضاسنجه مؤخراً عطوفتلو کامل‌پاشا حضرتلری دربار شوکتقراردن مخصوصاً مأمور تعیین واهالئ وان حسن نیات سنیه‌دن کرکی کبی تأمین بیورلمش ومشارالیه اسعدپاشا حضرتلری دخی مرکز مأموریتنه وصولندن برو اجرای نصایح مؤثره ومقتضیه ایله اشتغال ایلشیکن بونجه مرحمت وشفقت علیه‌نك قدر وشکری طانیلمزجه‌سنه بونلرك بیلدکلرندن کیرو طورمالری عصیان وطغیان معناسندن بشقه حکم وتأویل قبول ایتمدیکنه نظراً عون وتوفیق جناب باری ویاورئ توجهات موفقیت آیات حضرت ملکداری ایله اولحوالی‌یه عساکر کافیه سوق اولنه‌رق حقلرندن کلنمك لازمه‌دن وایجابات امور ملکیه وسیاسیه‌دن اولمق حسبیله مشیر مشارالیهك قوهٔ جبریه اعمالنی ترجیح واستیذانده حقلی ایدوکی درکار وفی‌الحقیقه اهالئ مرقومه‌نك بو رتبه اویغونسزلقلری کیدرك اطرافه دخی سرایتله ایالت مذکوره‌نك ادارهٔ‌مصالح ملکیه‌سنده انواع‌مشکلات وصعوبات وقوعه کله‌جکی مسلم واشکار اولوب انجق صورت اشعارات وسائر روایات ومسموعاته کوره بوعصیان ومخالفتده وانلیلر یالکز اولمیه‌رق مرقوم هان محمود ونوراه بك وبدرخان بك دخی متفق وموش قائمقامی شریف بکك بونلره مشارکتی مظنون اولدیغی مثللو مرقوم کور حسین بك دخی مصردن اورایه فرار ایله الحالة هذه وانده امرای مرقومه طرفلرندن حسن رعایت وحرمت کورمکده وقارص واجاره‌لر طرفنی تحریك وافساده سعی ایتمکده بولندیغندن وشو حالره باقلدیغی تقدیرده ذات مصلحت خفیفجه کوریله‌میوب امور جسیمه‌دن اوله‌رق خصوصیله لایحهٔ مرقومه‌نك برنجی بندنده مرقوم مصطفی بك وهان محمود ونوراه بك ایله بدرخان بکك مقاوله‌لری ایجابنجه طرف دولت علیه‌دن هرقنغیسنك تأدیبنه اراده بیوریلور ایسه دیکرلرینك اکا معاونت ایتملری مقرر ایدوکی محرراولدیغندن بشقه مثلا وان ایالتی موش سنجاغی الحاقیله بارتبهٔ وزارت سعادتلو فریق بحری پاشایه ومرقوم بدرخان بك اداره‌سنده بولنان قضالر اناطولی اردوی همایوننده بر فریق پاشایه تفویض وکندولری برر ایکیشر الای عساکر نظامیه ومهمات کافیه ایله مرکز مأموریتلرینه تسویق اولنه‌رق حدود حکومتلرینه تقرب ورودلرنده تأمین عمومی‌یه مبادرتله حکیمانه حرکت ایلدکلری تقدیرده مصلحت جبره وارمقسزین قبول حسن صورت ایتك ملحوظاتدن اوله‌جغی کبی بو صورت ممکن اوله‌مدیغی

حالده اکمال اسباب جبریه‌اعمالنه تبین‌لزوم وحاجت ایلدیکی‌وقت معیتلری‌عساکرینك اکمال وتکثیرینی یازه‌رق انك ورودینه انتظار اولنمق ممکن اولوب اولمیه‌جغی‌واول زمان عساکر مستصحبه کافی اوله‌میوبده مادةً عصیان ایلرولدیکی تقدیرده خدا مصون بیورسون بوندن تولد ایده‌جك انواع اویغونسزلق بتون قطعات شرقیه وبلکه‌اناطولی ایچنه وهله بلا شبهه سیواس طرفلرینه قدر سرایت ایدرایسه بونك اوکی نصل کسدیریله‌بیله‌جکی بیان‌اولنمامش ودرون ایالتده موجود اولدیغی یازیلان بش بیك نفر مقداری صنوف عساکر نظامیه‌دن بشقه استیلان ایکی ویاخود بر الای عساکر نظامیهٔ شاهانه ایله بش التی یوز نفر مقداری سواری باشی بوزوق عساکری ولو تمامیله سوق وتسریب اولنسه بیله بوراجه ذهنلرده کافی اوله‌جغی کسدیریله‌مامش وعلی‌الخصوص مرقوم بدرخان بکك برمدتدنبرو ایشیدیلان هیئت حاضره‌سنه واصول ریاکارانه وعدالت جعلیه‌سنك ثمره‌سی اولمق‌اوزره کسب‌ایتمش اولدیغی قوهٔ نفوذیه سنه کوره اجرای تأدیبی والحاصل شو ایکی طرفك بردن‌اتمام امر تربیه‌سیله تحت اطاعته ادخالی اقل بر یکرمی بیك مقداری جمعیت عسکریه‌نك ترتیبنه منوط کورنمش وضبطیه مشیری عطوفتلو حافظ پاشا حضرتلرینك کرك او حوالی‌یه وکرك قرنداشی مشارالیه بحری پاشانك لیاقت ذاتیه‌سنه وقوف کاملی اوله‌جغی اجلدن‌مشیر مشارالیهك یازدیغی تصورات موقعیه‌یه کوره‌نه‌مقدار عساکرك وجودی ایجاب ایده‌جکی ومشارالیه بحری پاشانك بوماده‌یی لایقیله بجره‌بیله‌جکی کندوسندن سؤال اولنه‌رق وانك وحوالیسنك استحصال اسباب حسن ضابطه‌سی فرض منزلته واردیغی وبو خصوصده قوهٔ کافیه یعنی ایکی طرف ایچون بر یکرمی بیکدن زیاده‌جه عساکر نظامیه‌نك وجوبی وسایهٔ شوکتوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده بو رتبه قوهٔ‌کافیه بولنور ایسه باالطف حق‌اسباب جبریه‌اعمالنه حاجت قالمیه‌رق حوالیٔ مذکوره‌نك اصلاحات وسائل ملکیه‌سی حاصل اوله‌جغی وقرنداشی مشارالیهك ازهر جهت ابراز غیرت وصداقتده قصور ایتمیه‌جکنی سویلمش ومقام ریاستدن قلمه آلنان مذکور ورقه‌ده مندرج مطالعاتی مشارالیهك افاده‌سی دخی تصدیق وتأیید ایدرك فی‌الحقیقه ورقهٔ مرقومه موجبنجه بو ماده‌یه قوهٔ ناقصه ایله مباشرت وشروع اولنمق افکار مجلسه هیچ بر صورتله توفیق وتقریب قلنه‌مامش ایدوکنه بناءً تفصیلات محرره اوزرینه جریان ایدن ابحاث کثیره‌نك خلاصه‌سنده مشارالیه اسعد پاشانك تحریرات واشعاراتنه سریعاً بر قطعه جوابنامهٔ عاجزی تسطیریله

مطالعات معروضه‌سی تماميله تصديق اولنه‌رق ويازديغی تدابيرده كندويه بحق حق ويريله‌رك مع مافيه ذات مصلحت حقنده خاطرلره كلان كيفيات مشروحه ايجابنه كوره ايراد واشعار وانكلتره قونسلوسی مرقومك مأل تحريراتی اطرافلی ويولنده اولديغندن ايچنده كندويه طوقنان بعض الفاظ عبارات طی بر له كلديكی محل بيان اولنمقسزين بر صورتی طرفنه تسيار ايله حكم جوابنامهٔ مذكورده واقعا انهاسی وجهله بو وان مسئله‌سی كيتدكجه فنا يول آلمغه باشلامش وهان محمود ونوراه وبدرخان بكلرك افكار مضره‌سی بوراجه دخی حالات معلومه ومرقوم بدرخانك اناطولی اردوی همايوننك كافهٔ اسباب تنظيميه‌سی كامل وحاصل اولدقدن صكره اول حواليدن دفع وجودی اولجه دخی مصمم اولان كيفيات مقرره‌دن بولنمش ويمن توجهات قدسيت آيات حضرت پادشاهی ايله حوالیٔ شرقيه‌نك اصلاحات احوال ملكيه ووانلولرك ومرقوم بدرخان بكك سايهٔ جلادتوايهٔ جناب جهانداريده اجرای تأديبات لايقه‌سی فرايض حاليه‌دن وتدابير معروضه‌سی كاملاً مواد مناسبه‌دن كورنمش اولوب شو قدركه مصلحت يالكز بو حاله نظراً وان اختلافاتی ديمك اوليه‌رق وتدابير واقعه ايكی طرفه دخی راجع وشامل اوله‌رق جسامتليجه بولنديغندن بونك تداركاتی دخی اطرافلی طوتيلرق ايجابات امور احتياطيه‌دن اولديغنه وكرچه ارضرومده بش بيك نفردن متجاوز عساكر نظاميه موجود وبروجه اشعار نه طرفدن اولسه بر ايكی آلای عساكر نظاميهٔ شاهانه‌نك سوق واعزامی دخی مواد ممكنه‌دن معدود ايسه‌ده شمديكی حالده ميدانده اولان وان مسئله‌سنه مرقوم بدرخان جانبندن معاونت اولنه‌مامسنك اسباب وچاره‌سی آرانيله‌رق ابتدا اورته‌دن قالديريلوب وبو صره‌ده مثلا هان محمود ونوراه بك وشريف بك برر برر حسن تدبير وصورتله آيقلنوب صكره دخی آكا نوبت كلسه دها سهولتی موجب اولور كبی خاطرلره كلديكنه وموقع اقتضاسنجه بوصورت ممكن اوله‌مز ايسه اشعار اولنان قوهٔ عسكريه جسامت ماده‌يه توفيقاً بوراجه كافی كورينه‌ميوب ازجمله لايحهٔ مرقومه‌نك برنجی بندنده طرفنه سوق وتعيين اولنمسی كوستريلان وزير وامير مركز مأموريتلرينه تقرب ومواصلتلرنده معاملهٔ تأمينيه كاركر تأثير اوله‌مديغی حالده اكمال اسباب جبريه‌يی عرض واشعار ايلملری ايراد اولنه‌رق حالبوكه مؤخراً ايستنيله‌جك قوهٔ جديده‌نك معيتلرينه ايصالنه دكين مخالفين شرينليه‌جكی وفساد وشقاوتلری اولزمان برولره واطرافنه سرايت ايليه‌جكی

وبوندن طولانی پك چوق اویغونسزلقلر وشان عالئ حکومت سلطنت سنیه‌یه منافی شیلر وقوعه کله‌جکی ذهنلری تخدیش ایلدیکنه ومصلحتك ایکی طریقی اوله‌رق بونك بریسی بر منوال محرر صور احتمالیه کوزه‌دیله‌رك اطرافیله طوتلسی ودیکری اجرا اولنه‌جق تدابیر کافیه وقویه استحضار اولننجه‌یه قدر اصول تأمینیهٔ موقته صورتنه کیدلمسی خصوصلرندن عبارت اولمق لازم کله‌جکنه مبنی تفصیلات واقعه کرکی کبی مطالعه وتدقیق وذات مادیه وایجابات حالیه وزمانیه ومقتضیات موقعیه‌یه حسن تطبیق وتوفیق اولنه‌رق بروجه بالا اولجه یالکز وان ماده‌سنك تسویه‌سی بعده اوته طرفك دخی تربیه‌سی ممکن وقابل اولورمی وایکی طرف دخی بردن اله آلنه‌جق اولدیغی تقدیرده اشعار اولندیغی مقدار قوهٔ عسکریه کفایت ایدرمی وبو طرفك ملاحظه‌سنه کوره کیده‌جك وزیر وامیرك برکره اصول تأمینیه‌یه تشبث ایدوبده تأثیر وثمره‌سنی کوره‌مدیکی حالده آرتق شوکا بوکا باقمیه‌رق ویکیدن اکمال قوت احتیاجنده بولنمیه‌رق همان اسباب جبریه اعمالنه مباشرت ایتملری لازم کله‌جکندن والحاصل اصل بو صورت موافق مصلحت اولور کبی کورندیکندن مثلا بویله اولمیوبده کندولرینك انهاسی وجهله کوندریله‌جك ذواتك قوهٔ کافیه‌لری اولمدیغی تقدیرده مرکز حکومتلرینه تقربلریله طرف مخالفیندن مخالفته تصادف ایده‌جك اولورلر ایسه موجود معیتلری، اوله‌جق قوهٔ جبریه‌نك بالاستیذان اکالنه دکین مصلحتك دها زیاده اویغونسزلاشماسی امکانده کورینورمی وتدارکات قویه استحضارینه قدر اصول تأمینیهٔ موقته اجرا اولنه‌بیلورمی بوزالرینك سریعاً وقطعیاً اشعارینه همتله آنك اوزرینه وقوعبوله‌جق مطالعات وجهله ایفای مقتضای روتمندی وفطانته صرف اقتدار ایلسنك ایضاحات لازمه‌سیله بیلدیرلمسی ومرقوم کور حسین بکی مشارالیه بعض مواعید ایله ارضرومه جلبه تشبث ایلدیکندن بو صورتی روسیه قونسلوسی مرقوم استخدام اولنه‌جغنه ذهاب ایله یازمش ایسه‌ده مشارالیهك مرامی کندویی بر تقریب اله کچورمکدن عبارت اولمسیله کیفیتك نظارت خارجیه‌دن سفارتنه افاده‌سیله برابر مشیر مشارالیهه دخی یازلمسی ومذاکرات مشروحه‌نك قلمه آلنه‌رق تکرار بین الوکلا قرائتیله خاکپای عالیدن استیذان قلنمسی خصوصلری تنسیب واستحسان اولنمش وصور ملاحظات ترقیم اولنه‌رق اشبو بازار کونی عقد اولنان مجلس عمومیدن صکره مجلس خاص عقدیله لدی القرائه خصوصات محرره تمامیله مجلس سابقك مذاکرات وقرارینه

مطـابق وموش قائممقـامى مومى اليه شريف بكك حركات حاضره وتعـديات
نامرضيه‌سنه دائر مؤخراً انكلتره سفارتندن ويريلان ورقه دخى قرائت ايتديريله‌رك
مير مومى اليهك صـاغ اياق قابى اولمديغى اولدن دخى معلوم اولوب اشـعار قلنان
معاملات وتعدياتى فى الحقيقه معدلت سنيه‌يه ناموافق كورنمش وارضرومده اولان
انكلتره قونسلوسى مرقومك اولكى تحريراتى مشـار اليه اسعد پاشـا حضرتلرينه
كوندريله‌جكى ملابسه‌سيله ورقهٔ مرقومه‌نك دخى ارسـالى ايجاب مصلحته موافق
بولنمش اولديغندن اولوجهله اجراى اقتضالرى بين‌الحضار تصويب واوراق مذكوره
مشمول لحاظهٔ عالى بيورلمق ايچون سوى والالرينه بعث وتسريب اولنمغله اولبابده
هر نه صورتله امر ارادهٔ اصابت افادهٔ حضرت پادشاهى متعلق وشرفصدور بيوريلور
ايسه اشعارى منوط همت بهيه‌لرى ايدوكى بيانيله تذكرهٔ ثناورى ترقيم قلندى افندم
فى ١٧ ر سنه ٦٢

هامش

انمله پيراى توقير اولان اشـبو تذكرهٔ سـاميهٔ اصفانه‌لريله اوراق مرقومه
مشمول لحاظهٔ شوكت افاضهٔ حضرت شـاهانه ومآل مؤدالرى معلوم عالئ جناب
ملوكانه بيورلمشـدر واقعا شو اختلافات ارضروم ايالتنك دائرهٔ تنظيماته ادخالندن
ناشى اصحاب تيمارات وامراى وان منافع وسربستيت قديمه وذاتيه‌لرندن دور اولمق
مطالعه‌سنه صاپه‌رق بوبابده معدلت وشفقت سلطنت سنيه‌يى اكلاميوب اولوقت ارضروم
مأمورلرى دخى يولنده طاورانميه‌رق ظهوره كلمش اولمسيله برابر مؤخراً مشاراليه
كامل پاشانك مأمور وتعيينيله اهالئ مرقومه كركى كبى تأمين بيورلمش ومشاراليه اسعد
پاشا حضرتلرى دخى اجراى نصايح مؤثره ومقتضيه ايله اشتغال ايلشيكن بونلرك
اولوجهله بكلدكارندن كيرو طورماملرى عصيان وطغيان معناسندن بشقه حكم وتأويل
قبول ايتميه‌جكنه نظراً بونلرك حقلرندن كلنمك لازمه‌دن وايجاب امورملكيه وسياسيه‌دن
اولوب خصوصات مرقومه حقنده اولصورتله ترقيم بيوريلان صور ملاحظات پك
مناسب كورنمش ومشاراليه اسعد پاشا حضرتلرينه تفصيلات محرره اوزره برقطعه
جوابنامهٔ عاليلرى تسطير وورقهٔ مرقومه‌نك دخى ارسال وتسيير اولنمسى ايجاب
حال ومصلحته موافق بولنمش اولمسيله برمنوال محرر اقتضالرينك اجراسنه ابتدار
قلنمسى وفقط شوماده حقنده تصور اولنان تدابير هنوز قوه‌ده اوله‌رق نوجهله

قرار بوله‌جغى معلوم اولمديغندن شايد بوندن طولايى مرقوملر طرفلرينه بركونه سررشته ويرلديكى تقديرده بازارفساد ومخالفتلرينه برقاتدهارواج وتقويت‌ويرملرينى موجب اوله‌جغنه بناءً كيفيتك كماليله مكتوميتده طوتلمسى خصوصنك دخى‌اقتضاسى وجهله تحريرات ساميه‌لرينه درج اولنمسى خصوصلرينه ارادهٔ معاليعادهٔ حضرت خلافتپناهى متعلق وشرف افزاى سنوح وصدور بيورلمش واوراق مرقومه ينه صوب صوابنماى آصفيلرينه اعاده وتسيار قلنمش اولمغله اولبابده امر وفرمان حضرت ولى‌الامركدر

فى ٢٠ ر سنه ١٢٦٢

ديكر تذكرهٔ معروضه صورتى

معلوم عالى بيورلديغى اوزره وان مسئله‌سنك تسويه‌سى امور ماليكيهٔ لازمه‌دن بولنمسندن طولايى بوكا وبدرخان بكه دائر ارضروم واليسى عطوفتلو اسعد پاشا حضرتلرى طرفندن مقدمجه عرض واشعار اولنان بعض تدابير ومطالعات كيفيتى مجلس خاص وكلا ومجلس والاده درميان وتذكر قلنه‌رق مشاراليهك اشعارينه كوره مصلحت ايكى طرفلى وباشلى اولديغنه وعساكر موقعيه‌دن بشقه استيلان عساكر ذات ماده‌يه نظراًرتبهٔ كفايه‌ده كورينه‌مديكنه مبنى خصوص مزبورحقنده وارد افكار اولان ملاحظاتك والئ مشاراليهه ازباريله رأينك تكرار استيضاح واستفسار اولنمسى بالتنسيب خاكپاى عاليدن استيذان قلنمسى واولوجهله اجراى مقتضاسى ومرقوم بدرخان بك حال وحشتى ارترمقده اولديغندن بونك دخى بر حسن‌صورتله تدبيرينه باقلمسى رتبهٔ لزومده‌اولمسى واناطولى اردوى همايونى رئيس اركانى سعادتلو اسماعيل پاشانك اولحوالى احوالنه وقوفلى بندكان‌شاهانه‌دن بولنمسى ملابسه‌سيله مشاراليه درسعادته جلب اولنه‌رق اولوقته قدر مشاراليه اسعد پاشا حضرتلرينك دخى‌جوابنامه‌سى ورود ايده‌بيله‌جكندن كيفيتك بالاطراف‌مذاكره‌سى مقدمجه امر وفرمان بيورلمش اولمقدن ناشى موجبنجه ذكر اولنان استعلامنامه يازيلوب جوابى كلمش وفريق مشاراليه دخى طرف والاى سپهسالاريدن باتحريرات استنيلوب كلمنده بوطرفه مواصلت ايلمش اولديغنه ومعرفت بهيهٔ سر عسكرى ايله قلمه الديريلان تقريرى‌دولتلو سرعسكرپاشا حضرتلرى جانبلرندن بالتقديم منظور عالى بيورلديغنه ومشاراليه اسعد پاشا هرنقدر سعادتلو فريق بحرى پاشانك رتبهٔ والاى وزارتله وان وموش سنجاقلرينه مأموريتنى انها ايتمش‌ايسه‌ده بوصورت‌بعض

اسبابدن نشئت ایلیوب پکده موافق مصلحت وموقع اوله‌میه‌جغندن ومارالبیان استعلامنامهٔ عاجزیده محرر شقوقدن تأدیب وتربیهٔ اشقیای وانك براز وقت دخی تأخیری شقی حسب الحال جمله‌سنه مرجح کورینوب انجق بوصورت امهال شاید اختیار اولنمدیغی تقدیرده مشارالیه بحری پاشاوالیٔ مشارالیهك زیر نظارتنده بولنسه بیله حائز رتبهٔ وزارت اوله‌جغی جهتله پك آزمدتده میانه‌لرنده مباینت وقوعه کله‌رك بوایسه ذات مصلحته مضرت ایراث ایتدیره‌جکندن مشارالیه اسعد پاشا حضرتلرینه بعض عنوان ووقع احسان ومحال لازمه‌یه وصایای مقتضیه افهام وبیان اولنسه واشعاری بر کره‌ده مشارالیهدن تکرار استعلام قلنسه مناسب اوله‌جغی سعادتلو انوری افندی طرفندن باتحریرات سعادتلو عالی افندی حضرتلری جانبنه انها وازبار ووالیٔ مشارالیه بوبابده اولان اولیکی اشعارندن مؤخراً تحویل افکار ایدرك فقط تلونه محمول اولماق ایچون کندوسنه یازدیردیغی واکا بناءً استعلام رأیی کوستردیکی محرمانه اوله‌رق بشقه‌جه دخی تبلیغ واخطار قلندیغنه ومتعاقباً مشارالیه اسعد پاشا حضرتلرینك ورود ایدن تحریراتنده اولکی تدابیر معروضه‌سنك اجرای ایجابی ویاخود صورت آخرله تسویه‌سی مندرج اوله‌رق شوصورت آخرله تسویه‌سی تعبیری مشارالیه انوری افندینك انهاسنی تأیید مقامنده کورندیکنه مبنی کچن شهر جماذی الاخره‌نك اون بشنجی ویکرمی برنجی صالی وجمعه ایرتسی کونلری مجلس خاص عقدیله اوراق لازمه وابتداکی مجلس مذاکره‌سی موجبنجه مشارالیه اسماعیل پاشانك مجلس والایه جلیبله افادهٔ اخیره‌سنی متضمن قلمه‌الدیریلان ورقه قرائت وماده‌نك زیر وبالاسی مطالعه‌سنه صرف افکار ودقت اولنوب چونکه مقدم دخی تصور اولندیغی اوزره مصلحته ایکی طرفلی تشبث اولنمسی جسامت وزیاده کافتی موجب اوله‌جغنه نظراً ابتدا وان مسئله‌سی اورته‌دن قالدیریله‌رق بعده دیکرینك ایجابنه باقلمق صورتی اهون کورندیکی مثللو مشارالیه اسماعیل پاشا دخی ایکی جانبك بردن اصلاحات احوالی ممکن الاجرا اوله‌میه‌جغی ووان اهالیسنك بو حالده براغلمسی دخی مضر اوله‌جغی ومرقوم بدرهان بکك تأمینیله وان غائله‌سنك اندفاعنی خیرلو ومناسب کوردیکنی ومیر مرقومك تأمینی بوماده‌نك دفعنه متدائر کندویه دخی شویلجه علی الاطلاق یعنی لفظاً مأموریت ویرلمسیله حصوله کله‌جکنی واویله مأموریت تحتنده بولنمسی وانلویه آچیقدن آچیغه معاونتنك اوکنی کسدیره‌جکنی تقریراً وتحریراً اتیان وایضاح ایلمش اولوب کرك اشعارات سابقه ولاحقه وکرك

افادات وتبلیغات تحریریه ولسانیه اوزرینه جریان ایدن ابحاث کثیره وهر درلو صور احتمالیه‌نك فذالکه‌سنده مسئلهٔ مرقومه‌یه متعلق وقوع بولان اشعارات ومطالعات یکدیکره توفیق اولنه‌میوب حسب الموقع اورالرك موسم صینی برقاچ آیدن عبارت واویله عساکر کایه سوقنده مرور موسمندن صکره انواع مشکلات رهین حیز بداهت اولدیغندن ومشارالیه اسماعیل پاشا مرقوم بدرهان بکك بوسنه اجرای تأدیبی لازم کلسه ممکن وقابل اوله‌میه‌جغنی کراراً ومراراً افاده وبیان ایدوب مشارالیه انوری افندی دخی مصلحتك براز مدت حالی اوزرینه ترکی افکارنده بولندیغندن بویله وقتسز وانلونك تربیه‌سنه ابتدار اولنمقدن ایسه اناطولی اردوی همایوننك کافهٔ مقتضیاتی اکمال اولندقدن صکره ایکی طرفك بردن دفع غائله‌سنه بمنه تعالی کله‌جك اول بهارده تشبث وشروع اولنمسی والحالة هذه وانلو تنسیقات ملکیه‌دن تحریر تمتعات ماده‌سنی وبرده وانده عساکر نظامیه اقامه‌سنی استمیوب هرنقدر لفظی مراد اولسه‌بیله اوراده الیوم ارضروم جانبندن منصوب قائممقام بولنه‌رق ویرکولر بچون دخی علی الحساب صورتیله اقچه ویرمکده بولندقلرندن شمدیلك بونك ایلروسنه کیدلامسی وحلول وقت وموسمنه دکین اولوریله وحکیمانه صورتله اداره‌سی شقلری ملایم افکار اولدیغی مثللو تدابیر لازمه سرعتلیجه طوتیله‌بیلدیکی تقدیرده وان فسادینك یالکزجه دفعی یعنی اناطولی اردوسنك خرپوط ودیار بکر طرفلرنده توقیفی لازم کله‌جك الایلرندن ماعدا عساکر موجوده‌سی مشیری معرفت وقوماندا سیله همان موشه سوق اولنه‌رق وموش ووان سنجاقلری دخی برذاته توجیه بیوریله‌رق کیدیلوب مرکز عصیانده دوام وثبات اولنور ایسه اجرای امر تأدیبلری قابل اوله‌جغی جهتله اربابی لدی التأمل سیواس متصرفی میرمیراندن سعادتلو کلیسلی محمد پاشانك درکار اولان لیاقت واهلیتندن ناشی انك رتبهٔ وزارتله وان والیسی وشامدن معزول سعادتلو علی پاشانك دخی سیواس متصرفی نصبی واردوی همایونلرك دائره‌سی ایچنده حرکتی حالنده مصارفاتی نظامیه خزینه‌سندن تسویه اولنمق نظامی اقتضاسندن اولوب انجق بوصورت اوقبیلدن اولمیه‌رق بیاغی هیئت مجموعه ایله حرکت دیمك اوله‌جغندن وقوع بوله‌جق مصارفك دار شورا ایله بالمخابره جانب خزینه‌دن رویتی لازم کلور کبی کورنمسیله قرار مطالعه‌یه توفیقاً اجرای ایجابی ووانلونك تأدیبی ماده‌سنه شروع اولندیغی حالده لزومی اولان عساکر نظامیه‌نك نطرفدن وقنغی طریقدن سوق وارسالی لازم کلور ونوجهله اداره وقوماندا ایتدیرلمك ونمقدار

اولمق اقتضا ایدر بورالرینك دخی دار شورای مذکورده مذاکره اولنەرق افادەسی خصوصلری تذکر اولنمش ایسەده قراری مجلس آخره تأخیر وعسکر حقنده اولوجهله ایجابنك اجراسیله قرارینك اشعاری دولتلو سرعسکر پاشا حضرتلری طرفلرینه باتذکره سپارش وتزبیر قلنمشیدی مشارالیه اسماعیل پاشا دار شورای مذکوره جلب ایله واقع اولان افادەسی اوزرینه جریان ایدن مذاکراتك مذکره وسوقی لازم کلان عساکرك ترتیب پوصلەسی بالترقیم باب عالی‌یه تقدیم اولنەرق مشارالیه اسعد پاشا حضرتلرینك معهود اجاره‌لی کرد حسین بکه وبتلیس قضاسی مضافاتندن کیسان قضاسی مدیری خالد بك ایله هان محمودك مرقوم بدرهان بك طرفنده نصورتله حبس وتوقیف اولندقلرینه ومارالیان موش سنجاغنه تابع ملا ذکرد قضاسنده خیمه نشین بولنان حسنانلو عشیرتی اویماق اغالرندن رضوان اغانك وقوع بولان اویغونسزلغندن طولایی عسکر سوقیله تأدیبی ویاخود اشعار ایلدیکی اوزره موش قائممقامی شریف بکه بالحواله اخذوکرفت ایتدیرلمسی شقلرنده استیذان کیفیته دائر متعاقباً ایکی قطعه تحریراتیدخی کلمسیله ذکر اولنان مذکره وتحریرات کچن چهارشنبه کونی مجلس عمومی اثناسنده قرائت واقتضای حال ومصلحتك مذاکرەسنه بتکرار صرف افکار ودرایت قلنەرق خصوصات مرقومه مسائل عدیدەیی شامل وبونلره نصورتله قرار ویریلەجك ایسه برآن اقدم مذاکرەسیله والئ مشارالیهه بیلدیرلمسنك لزومی رتبۀ بداهته واصل اولدیغندن هرطرفی بین‌الحضار تدقیق بر له مآل اشعارندن مستفاد اولدیغنه کوره مشارالیه اسعد پاشا مرقوم حسین بك حقنده تأمینات لازمه وکافیەیی اجرا وبوندن صکره دخی‌اعتذار ویاخود اشعال نائرۀ فساده اجتسار ایدەجك اولور ایسه لزومی مقدار عساکر نظامیۀ شاهانه‌ایله امرای عسکریەدن برمناسب بیوك‌ضابطك درحال سوق واسبالیله اقتضاسنه باقەجغنی افاده وانبا ایدوب واقعا مرقومك تأمینات محررەدن صکره ینه مخالفتده اصراری ظهور ایلدیکی تقدیرجه تأدیبنه باقلمق ایجاب طبیعت مصلحتدن ومشارالیه کیفیتی معرض استیذانده یازمدیغی جهتله تسویۀ اقتضاسنده مشکلات اولمیەجغی ملحوظاتدن بولندیغنه بناءً اشعاری موجبنجه ایفای مقتضاسی مناسب اولەجغنك جواباً طرفنه اشعار وحکایه وهرنقدر بومقوله عسکر سوقنده والئ ایالت طرفندن لزومنی متضمن امرای عسکریەیه سند ویرلدیکی صورتده ضابطان عسکریه جانبندن اجرای وظیفۀ مأموریته مسارعت اولنەجغی اصول مرعیەسندن

اولسه دخی احتیاطاً طرف والای سپهسالاریدن مشارالیه بحری پاشایه برقطعه تحریرات مخصوصه تسطیریله کرك بوخصوصده وکرك سائر خصوصات مهمهٔ ایالتده والیٔ مشارالیهك رأی ورضاسی وجهله ابراز آثار رویت وحمیته صرف مقدرت ایلمسنك اخطار وتوصیه قلنمسی ومرقوم رضوان اغانك تصورت ومسلکده شخص اولدیغی بوراجه پکده مجزوم دکل ایسه ده کندوسنك اهالی وفقرا حقنده تعدیسی تحریرات وارده ده مرقم ومسطور وموش قائممقامی مومیٰ الیه شریف بکك دخی صاغ آیاق قابی اولمدیغی معروف ومشهود اوله رق والیٔ مشارالیه اغای مرقوم حقنده طرفندن قوهٔ جبریه اعمالنی وان مسئلهٔ اساسیه سنك حالی اوزره قالمه سندن ناشی تمامی تمامنه مقام تصویبده بولنمدیغنی دخی بیلدیرلمش ومع مافیه مومیٰ الیه شریف بك ومرقوم رضوان اغانك ایکیسنه ده اصدقادندر دنیله مامك حسبیله شو صره ده قنغیسی مضرت کورسه فائده دن خالی اولمیه جغی یعنی بویله صداقتی مشکوك اشخاصدن برینك ازالهٔ قوتی حکومتجه تقلیل وتخفیف غائله یی مؤدی اوله جغی مساماتدن بولنمش ایدوکنه مبنی مشارالیه حضرتلری بوبابده تخییر ایله کندوسی عاقل ومدبر قدمای وزرای سلطنت سنیه دن واولحوالی احوالنه وقوف کامل اصحابندن اولمق واغای مومیٰ الیهك احوال ومشواری ومصلحتك مقتضاسی معلومی بولنمق حسبیله مرقوم حقنده یازدیغی شقیندن قنغیسی ایجاب موقعه مطابق وموافق ایسه اجرای اقتضاسنك غائله سزجه صورتله تسویه سنه همت ایتمسنك کندویه بیلدیرلمسی ومرقوم بدرهان بکك مزبور خالد بکی حبسه القا ومرقوم هان محمودی دخی کوز حبسی قلقلی توقیفه اعتنا ایلمسی ایکی معنادن عبارت اوله رق بونك بریسی هان مرقومك وانلولره معاونتی درکار اولدیغندن انك اولصورتله توقیفنی دولت علیه یه برخدمت وکندوسنك وانلولر ایله عدم اتحادینه ابراز دلیل وحجت مقامنه قویمق ودیکری بونده دخی بشقه جه برانتریقه سی اولمق دیمك اولوب والیٔ مشارالیهك بوکا متدائر اشعارینك نتیجه سی مسئلهٔ اساسیهٔ وان حقنده شرفصدور بیوریله جق ارادهٔ سنیه نك سریعاً طرفنه بیلدیرلمسی تأکیدینی حاوی اولمغله روش مذاکره مادهٔ اساسیه یه نقل ایتدیریله رك انده دخی ایکی صورت بولندیغندن وانك بری بوسنه وقتك مساعده وعدم مساعده سی ارانلقسزین همان قوهٔ جبریه اعمالیله واولکی مجلسده تصوراولنان تدابیر وحرکاتك برشقی اوزرینه یورینله رك وان وموش سنجاقلرینه والی نصبیله حل وتسویهٔ مسئله یه تدابیر کافیه استحصال واستحضار اولنوب مباشرت قلنمسی

ودیکری بوسنه وقت مرور ایتمش ودار شورای مذکورك کوستردیکی تدابیرك اجراسی وخصوصیله کیفیتك اردوی همایون مذکور مشیری پاشا حضرتلرندن اولجه برکره استعلامی ایجه مدته متوقف اوله‌رق اغستوسده ایسه حسب الموقع اورالره قار دوشه‌جکی ونقدر تعجیل واقدام اولنسه آندن مقدم اکمال واستحضار قوت قابل اوله‌میه‌جغی مسلماتدن بولنمش اولمقدن ناشی مذاکرهٔ سابقه‌نك آخر شقی موجبنجه موقتاً اصول تأمینیه وتأنیه‌نك اختیاریله مصلحتك محلنجه غایت حکیمانه صورتده اول بهاره دکین تأخیری قضیه‌لری اولمسیله‌شقین مذکورین حقنده افکار ومطالعات حضاره مراجعت ولدی السؤال تقریر واعادهٔ وقوع بدایت کیفیتله اولبابده دوران ایلیان ملاحظات وارانك خلاصه‌سنده مادامکه مشارالیه اسماعیل پاشامعلومات کاملهٔ موقعیه‌سنه توفیقاً مرقوم بدرخان بکك بوسنه‌تأدیب وتربیه‌سنه شروع اولنمسنی تصویب ایده‌میوب وانلونك تربیه‌سنه دخی اولحوالی قیشنك تقربی مناسبتیله جهات محرره‌یه نظراً یکده وقت قالمدیغی بدیهی وشو ماده‌نك وقوعنه حوالئ مرقومه تنسیقاتنك طبیعت موقعیه‌سنه تطبیقاً اجراسنه یولیله‌تشبث اولنماسی قضیه‌سنك‌سبب ویردیکی وبونکله برابر مجلس سابقده ایراد اولندیغی وجهله والی طرفندن منصوب قائممقامك الحالةهذه اوراده‌بولندیغی وقائممقام مومی الیه تبدیل برله دهارابطه‌لوجه یری نصب وتعیین اولنسه مادامکه اهالی یالکز تحریر تمتعات وادخال عساکرکبی شیلرده مخالفت صورتنه حصر افکار ایتمش وشمدیکی قائممقامی مقدما قبول ایدرك حتی رضالریله مرتبات حالیه‌یه ایکی‌یوز بیك غروش ضمه دخی سوز ویرمش اولدقلرندن وبعض روایات اقتضاسنجه اصل سرکردهٔ فساد اولان مصطفی‌نك معنوی مظهر غضب باری اوله‌رق کوزلرینه علت عارض اولوب مرقوم کرد حسین بك دخی ایچلرندن چیقمش ومرقوم هان محمود دخی مرقوم بدرهان بك طرفندن توقیف اولنمسیله رؤسای وان ایچنه بالطبع تفرقه دوشمش اولدیغندن والئ مشارالیه حضرتلری طرفندن حکیمانه طاورانیله‌رق مصلحتك مسکوت عنه قالمسی وایجاب ایلر ایسه قائممقام مومی الیهك دخی تبدیل قلنمسی قابل اوله‌بیله‌جکی تفصیلدن مستغنی اولدیغنه واکرچه دار شورای مذکور مذکره‌سنده بیان قلنان تدابیرك بر طرفدن اجراسنه مبادرت واول بهاره قدر تهیهٔ قوت ایله برابر دیکر جانبدن دخی کرك وانلونك وکرك مرقوم بدرهان بکك تأمینی صورتی درمیان اولنمش ایسه‌ده

اسباب جبریه تدارکاتیله معاً التزام اولنه‌جق اصول تأمینیه‌دن اطمینان حاصل اوله‌میوب تدارکات واقعه نه قدر وافی اولسه دخی مرقوم بدرهان بك صکره نوبت کندویه کله‌جکنی تأمل وتفکر ایدرك علی‌الخصوص حلول موسمیله تدارکات جبریه‌نك اعمالنه خیلی مدت اوله‌جغندن وحشت عارضه‌سیله اولوقته قدر میر مرقوم تحصیل قوت وبر قاتدها جاب اطراف وجمعیت ایده‌جکی جهتله کیفیت کسب جسامت ایلیه‌جکنه وبونك طریق اسلم وانسبی ایکی طرفجه دخی شمدیکی حالده امنیت صحیحه ویریله‌رك ومطالعات واقعه معرض استعلامده مشارالیه اسعد پاشا حضرتلرینه اطرافیله بیلدیریله‌رك کندوسی معلومات موقعیه‌سنه کوره نه صورتی ترجیح واختیار ومصلحتك توجهله تسویه‌سی خیرلو اوله‌جغنی ومذکرهٔ مرقومه‌ده مندرج تدابیر اوزرینه نه کونه حرکت اولنمق لازم کله‌جکنی اشعار ایلر ایسه آنك تسویهٔ اقتضاسنه باقلمسی شقندن عبارت اوله‌جغنه والحاصل وسائل جبریه تدارکنه تشبثدن اول ساده‌جه تأمین طرفین بحثی افکار حضاره ملایم کاوب فقط بو حالده مرقوم بدرهان بکك تأمینات لایقه‌سی نه صورتله توقف ایدر ایسه انك کوزلجه دوشنلمسی اهم والزم کورندیکنه بناءً بو قضیه‌نك دخی تدقیق ومذاکره‌سیله اجرای مقتضاسی قرارلشدیرلمش اولمغین مذاکرات مشروحه‌نك وجه محرر اوزره مشارالیه اسعد پاشایه یازلمی وجوابی ورودینه قدر اردوجه دخی معلومات حصولی ایچون مذکرهٔ مرقومه موجبنجه اردوی همایون مذکور مشیری عطوفتلو پاشا حضرتلرینه دخی استعلامنامه کوندرلمسی تصویب اولنمش

بر منوال محرر مسئلهٔ تأمینیه‌نك تدقیق ومذاکره‌سی قرار مجلس ایجابندن بولنمش اولدیغندن اشبو پازار کونی مجلس مخصوص عقدیله کیفیت تکرار درمیان اولنه‌رق مذاکرات سابقه حکمنجه مرقوم بدرهان بکك تأمینی مختار وبونده دخی بر قاچ صورت وارد افکار اوله‌رق شویله‌که اسباب تأمینیه‌نك بر صورتی عادیجه کندویه برمکتوب ارسالیله وان مسئله‌سندن دخی بحث اولنوب تسکین اختلافه طرفندن غیرت اولنمق اوزره بر نوع مأموریت ویریلورجه‌سنه ازالهٔ وحشتی ودیکری مصلحتك طوغریجه‌ی آچیله‌رق سن بر مدتدنبرو وحشت حالنده بولنه‌یورسن وبو حالکك صوکی حسن نتیجه‌یی مؤدی اوله‌میوب بو حالی آرتردقجه طرف اشرف سلطنت سنیه‌دن مسئول اوله‌جغك بدیداردر ذات حضرت شاهانه‌نك کافهٔ

بندكان وتبعه‌سی حقنده نیات علیهٔ مشفقانه‌سی شودر وطریق مرغوب رضاجویی وفرمانبریدن آیرلمامغك محسناتی شویله‌در بویله‌در بو دقایقی کوزل مطالعه ایدرك حقکده تحصیل توجهات سنیه‌یه شو وجهله بو صورتله صرف غیرت وسعادت حالکی تحصیله اعتنا ومداومت ایله یوللو کیتدیکی وادیٔ غیر مستقیمدن تحویل مسلکنه آچیقدن آچیغه اعطای نصیحت اولنمسی شقلری اولوب بر طریقی دخی کندویه اویله تحریرات مفصلهٔ نصیحه کوندرلمیه‌رك مناسب بر مأمورك تعیینیله تأميناتی اکا حواله وطرفنه سطحیجه بر تحریرات اطاره برله مأمور مومی الیه درجه درجه تعلیمات واضحه ویریلوب آنك مأموریت ومعرفتی ایله وسائل تأمینیه‌نك استحصالی ومثلا اورادندخی وانه کیدرك وانجه معلومات حالیه‌نك استکمالی صورتی اولمسیله بوکا دائر وقوعبولان مذاکراتك قرارنده مأمور ارسالی شقی دیکر شقلره مرجح کورونمش ایدوکنه مبنی اربابی لدی التأمل بو خصوصه مأمور بیوریله‌جق ذاتك درایت وعفت واستقامت اصحابندن بولنمسی الزم اوله‌رق سوق وذخایر مأموریتیله سیواس طرفنده بولنان عزتلو ناظم افندی وکرید دفترداری سابق عزتلو صالح بك اوصاف مذکوره ایله موصوف بندکاندن اولوب نقط مومی الیه ناظم افندی مقدما خیلی مدت مجلس والاده مستخدم اولمسندن طولایی میر مرقومه متعلق مطالعات وخصوصاتك اکثری کندو قلمندن چیقمش وذاتاً دخی اصحاب عفت واستقامت وارباب راستکویی ودرایتدن اوله‌رق خصوص مزبوره بالوجوه اهل کورنمش وبوکره آلنان تحریراتندن مستفاد اولدیغی اوزره مأموریت حالیه‌سنی مرکز اتمامه رسیده ایدوب الحالة هذه سیواس جانبنده منهیٔ عزیمت بولنمش اولمقدن ناشی آنك مأموریتی ترجیح وچونکه میر مرقومه اولنه‌جق معاملهٔ تأمینیه کارکر تأثیر اوله‌مدیغی حالده تأدیبنه حاجت مس ایدوب بو دخی بهاره متوقف اوله‌رق افندیٔ مومی الیهك کاوب کیدیشی کچکمز ایسه‌ده براز تأخر ایلسه بیله بأس اولمیه‌جغی ایراد قلنمسیله کندویه بر قطعه تحریرات تسطیر وبو طرفه جلب اولنه‌رق تعلیماتی اعطا ووصایای شفاهیه دخی بیان وانبا قلنوب بعده اعزامی تصویب اولنمش اولمغین افندیٔ مومی الیهك اولصورتله مأموریتی وبو حالده مشار الیه اسعد پاشا حضرتلرینه یازیله‌جق تحریراتده مرقومان کرد حسین بك ورضوان اغا ماده‌لرینك قرار سابق وجهله اجرای انتضالریله مرقوم بدرهان بکك ووانلونك اسباب تأدیبیه‌لرینك شمدی موسم وصره‌سی اولمیوب

ایجابی حالنده ایفای مقتضاسی دخی اول بهارك حلولنه منوط اولدیغندن شمدیلك بونلرك وسائل تأمینیه‌سی تصور وتذکر اولنمقده اولدیغنه نظراً وانلونك بالاده بیان اولندیغی وجهله بمنه تعالی صره‌سی کلنجه‌یه دکین حکیمانه صورتده تأمین واداره‌لرینه صرف رویت ایلمسی اقتضاسی مرتبه بیان وتوصیه اولنمسی تنسیب قلنمش واوراق مرقومه منظور عالی بیورلمق ایچون سوی والالرینه کوندرلمش اولمغله خصوصات مشروحه حقنده هر نوجهله امر وارادهٔ اصابتعادهٔ حضرت پادشاهی متعلق وشرفصدور بیوریلور ایسه اکا کوره اجرای ایجاباتنه ابتدار اولنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم

فی ٢٠ رجب سنه ٦٢

هامش

رسیدهٔ دست تکریم اولان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ صدارتپناهیلریله اوراق مرقومه منظور معالیموفور حضرت شاهانه ومآل مؤدالری معلوم عالیٔ جناب ملوکانه بیورلمشدر بنداولده بیان واشعار بیورلدیغی اوزره مشارالیه اسماعیل پاشا معلومات کاملهٔ موقعیه‌سنه تطبیقاً مرقوم بدرهان بکك بوسنه تأدیب وتربیه‌سنه شروع اولنمسی تصویب ایده‌میوب وانلونك تربیه‌سنه دخی اول حوالی قیشنك تقربی مناسبتیله جهات محرره‌یه نظراً بکده وقت قالمدیغی جهتله برمنوال محرر ایکی طرفجه دخی شمدیکی حالده امنیت صحیحه ویریله‌رك مذاکرات مشروحه‌نك وجه محرر اوزره مشارالیه اسعدپاشا حضرتلرینه یازلمسی وجوابی ورودینه‌قدر اردوجه‌دخی معلومات حصولیچون مذکرهٔ مرقومه موجبنجه اردوی همایون مذکور مشیری مشارالیه حضرتلرینه دخی استعلامنامه کوندرلمسی وبند اخیر مآلندن مستفاد اولدیغی وجهله مرقوم بدرهان بکك تأمینی صورتلرندن مأمور ارسالی شقی دیکر شقلره مرجح اوله‌رق مومی الیه ناظم افندی خصوص مزبوره بالوجوه اهل کورنمش اولمغین افندیٔ مومی الیهك اولصورتله مأموریتی وبوحالده مشارالیه اسعد پاشا حضرتلرینه یازیله‌جق تحریراتده صورت محرره‌نك اقتضاسی مرتبه بیان وتوصیه اولنمسی خصوصلری مناسب ویولنده بولنمش اولمسیله خصوصات مرقومه‌نك مجلسجه تنسیب واستیذان بیورلدیغی اوزره اجرای ایجاباتنه ابتدار اولنمسی وتکراردن مستغنی اولدیغی وجهله ذکر اولنان وان ماده‌سیله معهود بدرهان بکك کیفیتی خیلیدن خیلی دقت واعتنایه شایان موادن اولوب بونلرك ارقه‌سی بوشلنمق بروجهله جائز

اولمديغندن ايشك كايشنه كوره بوندن بويله دخی مقتضيات مصلحتك اجراسنه
كماليله اعتنا ودقت قلنمسی خصوصلرينه امرواراده‌ٔ سنيه‌ٔ ملوكانه شرفريز سنوح
وصدور بيورلمش واوراق مرقومه ينه‌صوب‌عاليلرينه اعاده وتسيار قلنمش اولديغی
محاطعلم عاليلری بيورلدقده اولبابده امرفرمان حضرت ولی‌الامر كدر
في ٢٧ رجب سنه ٦٢

موصلده مقيم انكلتره قونسلوسی طرفندن درسعادت انكلتره سفارتنه ١٩ ايلول
١٨٤٦ تاريخيله وارد اولان تحريراتك ترجمه‌سيدر.

بوندن اقدم حكاری متسلمی نوراه‌بكه تابع‌اولوب مؤخراً موميٰ‌اليه طرفندن
بدرهان‌بكه ترك اولنان طخومه قضاسنك‌نسطوريلرينك مرقوم بدرهان‌بك طرفندن
طياری قبيله‌سی واقعه‌سندن شديد صورتله برقتل عام اولنمسندن قورقولديغی طرف
سفيرانه‌لرينه اشعار ايدرم بدرهان بك ارتق صاتلمق اوزره اسير اليقويميوب نسوان
وصبيانی‌عموماً اعدام ايده‌جكنی نسطوريلره اخبارايتمش‌اولوب‌شمدی عسكرينی‌جمع
وقلاعه ذخيره تداركيله مشغول بولنديغندن خرستيانلر اولقدر خوف وتلاشه
دوشمشلردركه جمله‌سی ايران اراضيسنه التجا ايلمكه حاضرلنيورلر وابتدا طيارپاشا
حضرتلرينك حمايه‌سنی التماس ايتمك اوزره ايكی راهبله برقوجه‌باشی وبرباشقه آدمی
موصله كوندرمشلر ايسه‌ده مرقوملر واصل اوله‌ميوب يولده‌هلاك اولدقلری ياخود
برواری نام محلدن كچه‌ميه‌رك كيرودوندكلری محتملدر طياری واقعه‌سنده نام ويرن
عبدالصمد بك ديدكلری خبيثك كردلری موصله كلمك ايچون طوپراقلرندن كچن
بتون نسطوريلری بوغازليوب حتی بويقينده يدی كشی‌يی تلف ايلمشلردر بودفعه
اطراف بكلرينك جمله‌سی متفق بولنمغله نسطوريلر عليهنده تصميم اولنان اشبو
هجوم اولكی هجومدن زياده مهم اولوب مرقوم بكلرك باشلوجه‌لری بدرهان بك
ونوراه بك وعبد الصمد بكدن وكرد بكلری اكر بربرلرينه خصم اولوب برابر
ايوشه‌مزلر ايكن كندوبينلرنده اوليادن معدود بولنان موصللی‌شيخ‌محمد وزاخولی
شيخ‌يوسف نامنده ايكی آدم بتون‌كردلره منافسه‌لرينی فراموش ايدوب‌خرستيانلری
تدمير ايلك ايچون بدرهان بكله اتحاد ايلملرينی وصكره‌ينه كندو دعوالرينه‌باقملرينی
تنبيه‌ايلمشدر عبدالصمدبكك‌خرستيانلر بيننده فسادظهور ايلديكی مسموعی اولدقده
طيار پاشا حضرتلری شيخ محمدی تأثير نفوذيله طرفنه اعاده‌ٔصلح ايتمك مأموريتيله

بروارییه کوندرمش اولمسیله شیخ مرقومك بوبابده حرکتی زیادەسیله شایان تقبیح کورینور کردلر طاغلو خرستیانلر علیهنده هردرلو مظالم وسوء معاملەیه مبادرت ایتمکده اولوب کرفتار اولدقلری زیان مقابلەسنده سلطنت سنیه طیاریلره ویرکولرینك عفوینی وعد ایلمشکن بوسنه ایکی دفعه بدرهان بکه وبردفعه نوراه بکه جزیه اعطاسنه مجبور بولنمشلردر بوندن بشقه اطرافدهاولان قبائل وحشیەنك وبرواریلرك تعدیاتی مملکتده برشی براقمامشدر طیار پاشا حضرتلری بوکیفیتلره واقف اولدقده درعقب بدرهان بکه بر تاتار چیقاروب خرستیانلر حقنده واقع اولان ظلمنی دفع ومنع وبرادری دخی کندو دائرەسندن احمدبکی کوندروب اکر خرستیانلردن برکشی‌یه طوقنمغه اجتسار ایدرایسه صکره مسئولیت اوزرنده اولەجغنی اعلان وشیخ محمدك بلاتأخر موصله عودت ایدوب حرکات واقعەسنی بیلدیرمسنی امرایلمشدر واحمدبکه کویلری کزەرك احواللرینی تفتیش ایتمسنی تنبیه ومارشمعونله بولنان خرستیانلری بلاخوف عرض‌حال ایتکه ترغیب ایتمشدر الیوم بتون نسطوری ناحیەلری حکاری خاندانننك طرفکذاری فرض اولنەرق برازیری وجه مشروح اوزره بدرهان بك الندە ایسەده ارضروم ایالتی توابعندن معدوددر انجق نواحئ مزبورەایله ارضروم اراسنده برقاچ سلسلۀ عظیمۀ جبال اولوب نسطوریلرك اك بیوك دشمنلری دخی اول طاغلرده متوطن بولندیغندن یولك بعدوصعوبات وتهالکی وقت تعدیده اول طرفدن مخابرەلرینی کسوب ارضرومدن استعانەلرینه مانع اولور بالعکس موصله مناسبتلری دائم ومتمادی اولوب درت بش کونده محصولاتلرینی کتورملری یاخود مملکتلرینه موصل والیسی طرفندن عسکر یاخودسائر استدکلری امدادکوندرلمسی ممکن اولمسیله نسطوریلره جزئی اسباب اسایش وبلکه مبادئ بقا وحیات اعطاسی مملکتلرینك موصل ایالتنه الحاقیله محتمل اولەبیلور عبدالصمد بکك وبالاده مذکور ایکی شیخك افکار و اخلاقنده اولان آدملر بورادن تبعید اولنوب بدرهان بك دخی اویله موقع استقلالده براغلماملیدر وسلطنت سنیه مومی الیهك حقیقتدن زیاده اوهامده اولان قدرت وقوتنه الدانەرق کندوسنه بعض مرتبه مساعدەایله معامله ایتمکده ایسەده شیخلره اولان رعایتلری منع ایتمش بدرهان بکك علیهنده بولنەجق خصمی وحسدجیسی پك چوق اولوب شیخلر تبعید اولندقده بنباشی وزباری وسائرا کراد قبائلی جانب دولت علیەدن ترغیب اولنەرق مومی الیهی یقینده طاغلردن قاچیررلر وطخومه وجیلو وباز قضالری نسطوریلری دخی

سلاح طاشيمغه الشق اولوب برقاچبيك ايوتفنكجيلرى بولنديغندن انلرده‌استخدام اولنه‌بيلور طيار پاشا حضرتلرى بيرامدن صكره جزيره‌يه قدر دوره چقمغه نيت ايدوب معيتنده خيلى عسكر بولنه‌رق بدرهان بك نسطوريلر عليهنده ياخود پاشاى مشاراليه طشره‌ده اولدقجه هان محمودك امدادينه كيده‌ميه‌جكى مأمولدر.

فرانسه سفيرى طرفندن سفارت باش ترجمانه ۳ تشرين ثانى سنه ١٨٤٦ تاريخيله اعطا اولنان تعليماتك ترجمه‌سيدر

موصل طرفندن الديغم حوادثك امور خارجيه ناظرى عالى‌افندى حضرتلرينه بيانى سزه سپارش ايتمك كنديمه بر وظيفهٔ الميه اولمشدر بدرهان بكك نسطورى قبائلى عليهنده واقع اولان تهديداتى مؤخراً آثار وخيمه‌يى منتج‌اولوب چال‌وسنيانجى وچوبى قضالرى برميدان قتال تخريب اوله‌رق بيك سكز يوز قرق التى سنه‌سنك شنايى بيك سكز يوز قرق اوچ سنه‌سنى دخى كچمشدر بدرهان بكك حركات باغيانه‌سى موصل واليسنك مساعئ معتدلانه‌سيله منع اولنه‌جغى اميدينى عالى افندى حضرتلرى طرفكزه دها كچنلرده افاده بيوردقلرنده سوز ونصيحت طريقى‌اهالئ نسطوريه اوزرينه تقرب ايدن بليه‌يى دفعه كافى قياس اولنمش ايدى بو اميده بن اعتماد ايتمامش ايدم ذات حضرت صدر اعظمى وعالى‌افندى حضرتلريله واقع اولان مكالماتده مقصدم سلطنت‌سنيه‌نك امرلرينى كوزلدكله‌قبول ايتديرمك طريقنه كيتمسى شان وشكوهنه واوروپاجه اعتبارينى وحكومت سنيه‌نك منافعنه موافق اولميوب حكمنى بلا تأخر وقوهٔ جبريه ايله انفاذ ايلك وجوبنى اظهار واثبات ايتمك ايدى حيف‌كه وقوعات تصوراتمى تصديق ايتمشدر وقوعندن بنم كبى متأسف اولدينى قبحياتك مسئوليتنى سلطنت سنيه‌يه تحميل ايتمك شويله طورسون موصل واليسنك حسن نياتندن غايتله متشكرم انجق بوكونكى كون وقايعك اوكنى آلمغه ارتق‌حسن نيت كفايت ايتميوب قلمرو حكومتنده وداخل ممالكنده تكون ايدن خونخوارلغك حسابنى وكلاى سلطنت سنيه‌دن استيان آوروپا ملل عيسويه‌سنه انجق فعلياتيله جواب ويرلمك ممكن اولور برقاچكون اول بدرهان بكك وجودى سلطنت‌سنيه‌نك فقط حكومتنه برنقيصه ايدى شمدى ايسه بقاسى دولته برعاردر واويله بر عاردركه دولت متبوعه‌سنك شانى هتك ايدن واوامرينى صايمايان برمحكومك انجق لوث وجودندن كردستانى تطهيره باعث‌اوله‌جق وسائل وتدابيرك استعماليله زائل ومندى

اوله‌بیلور شو افاداتی عرض ایلدیکم ذوات دخی بنمله هم افکار اولدقلری مجزوم اولمغله شدت افاده‌دن اجتناب ایتمدم اشبو تعلیماتك بر صورتنی عالی افندی حضرتلرینه تسلیم ایتمه‌کزی رجا ایلرم

تذکرۀ معروضه صورتی

ارضروم ایالتنه تابع حکاری سنجاغنده کائن نسطوری رعایاسندن تخوبی وتیاری عشیرتلری اوزرینه حرکت ایده‌جکنی جزره متسلمی بدرهان بك جوابی حاوی طرفنه یازدیغی مکتوبده بیان واشعار وارائۀ رخصت اولنمدیغی حالده دخی اون بیکدن متجاوز کرد عسکریله مذکور عشیرتلره هجوم برله خیلی نفوسك قتل واعدامنه اجتسار ایتمش اولدیغندن میر مرقوم حقنده بوندن بویله نه وجهله حرکت اولنمسی استیذاننه ومرقومك تأدیب وتربیه‌سیله اورالردن دفع وازاله‌سی کیتدکجه کسب صعوبت ایلیه‌جکندن بر چاره‌سنه باقلمق فرایض حالیه‌دن ایسه‌ده بردن بره عهده‌سنده بولنان جزره وبهتان وهاجی بهرام قضالرندن عزل وتبدیلی تکلفه محتاج اوله‌جغی وذکر اولنان حکاری سنجاغی ارضرومه پك اوزاق بولندیغی جهتله اورالری سایۀ قدرتوایۀ حضرت پادشاهیده اله آلنه‌رق کندوسی اورته‌ده قالمق وضروری امر وفرمان عالی‌یه انقیاد حالنده بولنمق اوزره لواء مزبورك موصله الحاق بیورلمسی محسناتدن اوله‌جغی افاده‌سنه وموصل ایالتنك میامن توجهات سنیۀ حضرت ملکداری‌ایله استحصال اسباب اسایش ومعموریتیله استکمال وسائل امنیت واستراحت اهالی‌یه نه صورتله صرف اقتدار وبالذات دخی بعض مواقع لازمه‌یی کشت وکذار ایتمکده اولدیغی بیانیله خصوصات سائره‌یه دائر موصل والیسی عطوفتلو طیار پاشا حضرتلری طرفندن بوکره بربرینی متعاقب چند قطعه تحریرات کلمش ونسطوری باش پطریقی جانبندن بالورود ترجمه ایتدیریلان عربی العباره مکتوب مألنده دخی لواء مذکورك موصله الحاقنك لزومی مندرج بوله‌رق مرقوم بدرهانك حرکات اخیرۀ ظالمانه‌سنی متضمن موصل قونسلوسنك تحریرات وارده‌سی صورتی ارسالیله فرانسه سفارتندن نظارت خارجیه مقامنه با تعلیمات تبلیغ شکایت‌اولنمش ومیرمرقومك یکرمی بیکدن متجاوز ذکور واناث وصبی نفوس کثیره‌یی تلف‌واعدام ایلدیکنه متدائرمؤخراً قونسلوس مرقوم طرفندن کلان تحریراتك مفادینی دخی فرانسه ترجمانی اتیان وحکایت

ایتمش اولمقدن ناشی اوراق مزبوره اشبو پنجشنبه کونی عقد اولنان مجلس خاص وکلاده قرائت اولنه‌رق اولبابده جریان ایدن مذاکراتك فذلکه‌سنده اشعارات واقعه‌سی مطالعاتندن مستفاد اولدیغی وجهله والئ مشارالیه حضرتلری طوغریسی رؤیت امور موکوله‌سنده ابراز آثاردرایت وفطانت وحصول معموریت‌واستراحت اهالی خصوصنده کوزل همت وغیرت ایتمکده بولنمسیله موجب کمال ممنونیت اولمش وصورت حاله کوره سالف البیان حکاری سنجاغنك موصله‌الحاقاً عهده‌سنه تفویض واحاله‌سی موافق مصلحت کورنمش ایدوکنه مبنی بوراسی محتاج مطالعه اولمیوب فقط شو عصر معدلتحصر عالیده ممالك محروسهٔ حضرت پادشاهینك بویله بر محلنده اول رتبه نفوس بشریه‌نك وقوع قتل واعدامی هم داخلاً مضر واقتضای شان شفقت عنوان دولت علیه‌یه مخالف ومغایر اوله‌جغی رتبهٔ بداهته موصول وهمده خارجاً سلطنت سنیه‌نك ضعفنه محمول بولنه‌رق بدخواهان دولته بیوك بر سرمایه قزاندیرمش اوله‌جغنه نظراً مرقومك برطرفدن اویله عدالت جعلیه کوستروب دیکر جانبدن معیتنده بولنان کروه باغیه‌یی کأن مال غنائم ایله طویرمسی طوغریدن طوغری‌یه تخدیش ذهن ایده‌جك کیفیات متألمه‌دن وکرچه کچنلرده عزتلو ناظم افندی مأموریتیله کندوسنك تأميناتی طرفی اختیار اولنمش ایسه‌ده بو صورت اول وقتکی حالنه کوره اوله‌رق وقوعات مذکوره اوزرینه تدابیر ضعیفه‌دن اولمق وایران مسئله‌سنك حال حاضری حکمنجه وکندوسنك ایران شاهی ایله بوندن اقدم حکاری بکی نورالله بکدن طولایی وقوع قرابتی مطالعه‌سنجه اول طرفدن برولر علیهنه قوللانلماسی احتمالی دخی ملاحظه‌دن بعید اولمامق ومومی‌الیه ناظم افندینك طرفنه وصولنده بوقضیه‌یی سلطنت سنیه‌یه بر حسن خدمت ایتمشجه‌سنه تقدیر ایلیه‌رك بیان ایتمسی بیله ملحوظ بولنمق جهتلرله آرتق بونك تدابیر لطفیه وتأمینیه‌دن صرف نظرله اول حوالیدن ازالهٔ وجودی نمقوله اسبابه متوقف ایسه آنك دوشنلمه‌سی مرتبهٔ وجوبه وارمش وبحمده تعالی هر بر ماده حقنده مشهود عاجزانه‌لرمز اولان محاسن طالع فیوضات مطالع عالی وتوجهات تسهیلات آیات جناب تاجداری ثمرات جلیله‌سیله شو خصوصك دخی بالسهوله وجوده کله‌جکی وچونکه بو مقوله اشخاص ابتدای ظهورنده اویله عدالت جعلیه نشر ایلیه‌رك وصورت حقدن کورینه‌رك بر هیئت باغیهٔ قرین الزوال تدارك ایده‌کلدکارینك اوزرینه نظر عالیدن وقوع سقوطلریله غضب

پادشاهی‌یه مظهریتلری عقبنده پریشان ومبتلای خذل وخسران اولدقلری کیفیات مجربه‌دن بولندیغی جهتله مرقومك دخی تیز وقتده بلاسنی بوله‌جغی اشتباهدن وارسته بولنمش اولدیغنه وسایهٔ موفقیتوایهٔ جناب ظل اللهیده اناطولی اردوی همایونی مشیری عطوفتلو عثمان پاشا حضرتلری اصحاب رویت ودرایتدن ومشار الیه طیار پاشا حضرتلریله دیار بکر والیسی عطوفتلو عزت پاشا وارضروم والیی بحری پاشا وسیواس والیسی اسعد پاشا حضراتی بتون منتخب ورابطه‌لو وزرای دولت علیه‌دن اوله‌رق مأمورجه اول حوالی هر وقتدن زیاده معمور ومشار الیهم بالاتفاق بوماده‌نك امکان وچاره‌سنی دوشینوب قرارلشدیردقدن صکره بعونه الکریم خلاصهٔ آثار فعلیه‌سی مرقومك زوالنی انتاج ایلیه‌جکی شك وظندن دور ایدوکنه بناءً خصوص مزبور حقنده مشار الیه عثمان پاشا حضرتلرینه مأموریت خفیه ویریله‌رك واردوی همایون مذکور رئیسی ارکانی سعادتلو فریق اسماعیل پاشا طرفندن ومشار الیه اسعد پاشا حضرتلری جانبندن بوکا متعلق ومقدما تقدیم اولنوب دردست بولنان اوراقك صورتلری دخی کوندریله‌رك انکله برابر مشار الیهم طیار پاشا وعزت پاشا وبحری پاشا واسعد پاشا حضراتنه تحریرات محرمانه تسیاریله وقوعات محرره درمیان ومرقومك ازالهٔ وجودینك وجوبی بسط وبیان ومشارالیه عثمان پاشا حضرتلرینك مأموریت خفیه‌سی دخی حکایه واتیان اولنوب کندولره برمدت محدوده اعطاریله اول مدت ایچنده کمال اهمیتله کیفیتی ذاتاً بالاطراف مطالعه وبینلرنده مکاتبه ومخابره ایلیه‌رك مرقومك دفع غائله‌سنك اسبابی نیه متوقفدر وموسم اجراسی نه‌وقتدر وازالهٔ وجودیله‌اورالرك یدمفسدتندن تخلیصنه اردوی همایون‌مذکورك عساکرموجوده‌سی کافیمیدر ودها عسکر سوقنه احتیاج وارمیدر والحاصل صورت سهولتی نه‌در بورالرینی نقصانسز اولمق اوزره قرارلشدیروب فذلکهٔ مطالعه‌لریله کیفیت اجرائیه‌سنك مشیر مشارالیه طرفندن درسعادته یازلمسنك عهده‌لرینه حواله وظن اولندیغنه ومشارالیه اسماعیل پاشا طرفندن دخی افاده قلندیغنه کوره بونك موسم اجراسی نیسان اوائلی اولمق لازم کله‌جکندن واولوقته قدر تدابیر کامله وکافیه‌سی حاصل اوله‌جغندن مارالبیان تحریرات جوابیه‌نك ورودندن صکره اقتضالرینك ایفا وتسویه اولنمسی وبوتقدیرجه مومی‌الیه ناظم افندینك عودتنده مشارالیه عثمان پاشا حضرتلریله کوریشوب میر مرقومك حال حاضرینی جانب مشارالیهه بیلدیرمسنه

دخی لزوم کوروندیکندن واورادہ بولندیغی حالدہ مرقومہ حرکات مضرۂ اخیرہ سندن
طولایی بعض مرتبہ اجرای نصایح ایلمسنك وجوبی مسلم ایدوکندن افندئ
مومی الیہ برقطعہ تحریرات جلیہ تسطیریلہ مقاتلۂ واقعہ یولسز ورضای عالی یہ منافی
اولمسیلہ عساکر مرسولہ نك درحال اعادہ واولحوالی اسایشنك اخلالدن وقایہ سنہ
دائر نصایح لازمہ ایفا قلنمسنك بیلدیرلمسی ومشارالیہ عثمان پاشا حضرتلرینہ دیکر
برقطعہ شقہ دخی ارسالیلہ افندئ مومی الیہ مرسول تحریرات طرفندن بریلہ
کندویہ کوندریلہ رك اکرچہ جزرہ دہ ایفای مأموریت ایلدیکنی متعاقباً وان وارضروم
جانبلرینہ عزیمتی تعلیماتی اقتضاسندن ایسہ دہ شمدی اکا حاجت اولمیہ جغندن طرفنہ
عودت ایلمسی صورتی ارسال ایدہ جکی مأمور واسطہ سیلہ افندئ مومی الیہ شفاهاً
تبلیغ ایتدیرمسنك وافندئ مومی الیہك ورودندہ چونکہ کندیسی عهد قریبدہ
مرقومی کورمش وهیأت حالیہ سنہ کسب وقوف ایلمش اولہ جغندن انی سویلدوب
معلومات وافیہ اخذ ایتمسنك یازلمسی وفرانسہ ایلچیسی واحتمالکہ سفرای سائرہ
مقاتلۂ واقعہ اوزرینہ اجرا بیوریلہ جق تدابیر سلطنت سنیہ یی بهمہ حال سؤال وتحری
ایلیہ جکلرینہ مبنی دولت علیہ بوندہ قیدسزلق صورتی کوسترمش اولماق ایچون
تصمیمات محررہ ایجابنہ کورہ سؤال وقوعندہ جانب نظارت جلیلۂ خارجیہ دن
محرمانہ اولہ رق افادہ قلنمسی خصوصاتی بین الحضار تصویب واستحسان اولنمش
ایسہ دہ خصوصات مشروحہ حقندہ هرنوجهلہ امر وارادۂ اصابتعادۂ حضرت
شهنشاهی متعلق وشرفصدور بیوریلور ایسہ مقتضای منیفی اوزرہ حرکتہ مبادرت
قلنہ جغی واوراق مذکورہ منظور دقایق موفور عالی بیورلمق ایچون سوی والالرینہ
کوندرلدیکی بیانیلہ تذکرۂ ثناوری ترقیم قلندی افندم فی ١٧ ذا سنہ ٦٢

هامش

رسیدۂ دست تکریم اولان اشبو تذکرۂ سامیۂ آصفانہ لریلہ اوراق مذکورہ
منظور دقایق موفور عالی بیورلمشدر واقعا اشعارات واقعہ سی مطالعاتندن مستفاد
اولدیغی وجهلہ موصل والیسی مشارالیہ حضرتلری رویت امور موکولہ سندہ
اولصورتلہ همت وغیرت ایتمکدہ بوانہ رق صورتحالہ کورہ سالف البیان حکاری
سنجاغنك موصلہ الحاقاً عهدہ سنہ احالہ سی موافق مصلحت بولنمش واشعار عالیلری
وجهلہ شوعصر معدلتحصر عالیدہ اول رتبہ نفوس بشریہ نك وقوع قتل واعدامی

هم داخلاً مضر وهم اقتضای شان شفقت عنوان دولت علیه‌یه مغایر اوله‌جنی رتبهٔ بداهته موصول اولدیغندن ومشار الیه عثمان پاشا حضرتلری اصحاب رویت ودرایتدن ومشار الیهم حضراتی اول وجهله منتخب وزرای دولت علیه‌دن اولدقلرندن خصوص مزبور حقنده صورت محرره‌نك اجراسی یولنده کورلمش اولمسیله مجلسجه تصویب واستیذان بیورلدیغنی اوزره اجرای اقتضاسی متعلق بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ شاهانه ایجاب عالیسندن بولنمش واوراق مزبوره ینه طرف سامیٔ آصفیلرینه اعاده قلنمش اولمغله اولبابده امر وفرمان حضرت ولی الامرکدر فی ٢٠ ذا سنه ٦٢

اناطولی اردوسی مشیری عثمان پاشا طرفندن مقام سرعسکری‌یه موورود تحریراتك صورتیدر.

مقدما درسعادتده خاکپای وکالتپناهی‌یه تقدیم اولنان لایحهٔ چاکریده مندرج اولدیغی اوزره اجرای تشبثات معلومه ضمننده رفاقت عاجزی‌یه مرتب عساکر نظامیهٔ شاهانه وجنود سائره‌دن بشقه ارضروم موقعنده اولان سعادتلو فریق احمد پاشا حضرتلری بنده‌لرینك دخی التی طابور عساکر نظامیه‌ایله لدی الحاجه بتلیس قولندن بدرهان اوزرینه یورودلسی تدابیر سابقه ایجابندن بولنمش وکیفیت وقتیله کندوسنه تعلیمات اعطاسیله شفاهاً تفهیم برله خاکپای داوریلرینه دخی اشعار وترقیم اولنمش ومؤخراً چاکر کمینه‌لری بهتان حوالیسنه بعد المواصله اقتضای موقع ومصلحته نظراً اردوی همایونده بولنان جنود ظفر نمود موجوده‌نك درجهٔ کفایه‌ده ایدوکی مطالعه‌سیله فریق مشار الیهك وان قلعه‌سنه طوغری عزیمتله همان محمود وقرنداشلریله عونه‌لری تعدیسندن واولحوالیده شمدینانده اولان اهالی وفقرانك مطلوب عالی اوزره استحصال اسایش حاللریله برابر اسلوب حکیمانه وجهله قلعهٔ مذکوره‌یه داخل اولمسی خصوصی وصایای مقتضیهٔ سائره ایله مشار الیه بنده‌لرینه بالدفعات یازلدیغی بوندن اقدم خاکپای اصفانه‌لرینه باعریضه بیان قلنمش وکچنلرده جانب مشار الیهدن باورود جانب سنی الجوانب صدارتپناهی‌یه تقدیم قلنان شقه‌ده مرقوم هان محمود صیقلوب ناچار دخالت املنده اولمش واستدعاسی اوزرینه طرفنه بیکباشی اسماعیل اغا کوندرلمش ایدوکی بیان وتحکیه اولنمشیدی بودفعه مشار الیهك تکرار جواباً وارد اولان شقه‌لرینك برقطعه‌سنده همان مرقوم وقرنداشی دولت علیهٔ ابدی الدوامه عرض عبودیتله نوجهله دخالت ایتمش ووان وجوهیله اول جانبك امرای اکرادندن بعضیسی فریق مشار الیه ایله رفاقتنده اولان عساکر نظامیه‌یی بالاستقبال برلکده

اولەرق نصورتده قلعهٔ مذکورەیه عزیمت ایتمکده بولنمش اولدقلری بشقه ومقدمجه بدرهان مرقوم تربیه‌سی حقنده شرفصدور ایدن امرعالینك سوبسو کوندردیکی مثللو وان وبتلس اهالیسنه‌دخی ارسال اولنان صورجلیله سیله بیورلدیٔ عاجزینك اجوبه‌سی اولمق اوزره اهالیٔ مرقومه‌نك کیفیت انقیاد ومطاوعتلرینی حاوی توارد ایدن اعلامات و محضرلری سوی چاکری‌یه کوندردیکی دیکر شقه‌سنده بشقه اولەرق اشعار وحکایت اولنمقدن ناشی اوراق مزبوره طاقیله‌خاکپای وکالتپناهی‌یه تقدیم قانمش وبرکون بدرهان مرقوم فاملیاسنك بوطرفلرده ترکی رجاسی‌ضمننده طرف چاکری‌یه کاوب امراحاضر اولدقلری حالده اقتضای شعور اکرادیه‌سندن اولەرق کندوسی کثرت سواد عسکریه وقوت ایله خیلی شهرت بولمش وکویاشاه ایران دخی طرفنه بالمدارا جابجا ترسیل هدایادن خالی اولمامش ایکن مدت قلیله‌ده آتش هجوم واقتحام عساکر نظامیهٔ شاهانه وصولت وتضییق دلیرانه‌یه تاب آور مقاومت اوله‌مامسندن طولانی حیرتده قالدیغنی اثنای صحبتده بیان ایتمش وواقعا اطرافدن مجتمع متحیزان اکرادوسائر امرا واحاددخی بوصورت عدیم‌المثلی تذکر وتصدیق ایتمش ایسه‌ده بحمده‌تعالی مجرد طالع فرخنده مطالع حضرت شهنشاهی ونفوس قدسیهٔ علیهٔ جناب پادشاهی ایله ذات معالی‌ایات سر عسکریلرینك توجهات باهرةالبرکات داوریلری ثمره‌سی اولەرق بدرهان مرقومك هزیمتی وانهدام بنای قوت وقدرتی متعاقب عندنده پك منتخب یارشقاوتکرداری و وان اطرافنك خانمان سوز فقرا اولان مفسدت پیشهٔ شهرتشعاری هان محمود وقرنداشنك کمال عجز وهراس وضجرتله صوب صوابنمای دولت علیه‌یه کردانداهٔ انقیاد وعبودیت وقلعهٔ مذکوره‌نك ضبط وتسخیری خصوصی واصل رتبهٔ یسر وسهولت اولوب بوحوالی و اولطرف غوائل وشورشی سایهٔ موفقیتوایهٔ حضرت کیتی ستانیده شان وسطوتله اندفاعپذیر وبرطرف اولدیغنه وفریق مشارالیهك عساکر نظامیه‌ایله قلعهٔ مذکوره‌یه داخل‌اولمش ایدوکی خبرینك بوکون یارین ظهوری‌الطاف علیهٔ‌الهیه‌دن مسئولاً مأمول قوی بولندیغنه وسیما اردوی همایونك شو حوالیده رعب انداز قلوب سبکمغزان اکراد اولان قوهٔ جبریه‌سی دهشتی و اهالیدن بای وکدانك تأمینات کاملهٔ مؤثره ایله حصوله کلان جهت انقیاد ومطاوعتی اوزرینه سلطنت سنیه‌نك بوحوالی‌ایله وان طرفنك نظامات ملکیه‌سنه دائرهرنوجهله امروارادەسی شرفسنوح ایدرایسه بلطفه تعالی سایهٔ توفیقوایهٔ جناب ملوکانه‌ده تمامیله اجراسی

٣٢

موسمی حلولنه بناءً بوخصوص ایچون بعدازین عساکر نظامیه وسائره‌نك راده لزوم وکفایه‌سی عریض وعمیق لدی‌التفکر اناطولی اردوی همایوننك هیئت اصلیه‌سی رفاقتنده بولنان خاصه ودرسعادت اردوی همایونلرینك معلوم‌المقدار عساکر نظامیه‌سیله باشی بوزوق ونفیرعام عسکرندن دخی تمیزجه بش‌یوز نفر سواری وبیك بش یوز پیاده افراز وتوقیف اولنه‌رق ماعداسنه رخصت ویرلدیکی صورتده بقیه‌سی درجهٔ وافیه‌ده قالمش اوله‌جغی واکرچه اناطولی اردوی همایوننك دائره‌سنده بولنان اکثر محالرك برسنه‌دنبرو تحریر نفوسی ماده‌سی اجرا اولنمش وناتحریر قالانلری دخی رفته رفته اجرا اولنمقده بولنمش ایسه‌ده عربستان اردوی همایونی دائره‌سنك برمحلنده تحریر نفوس اجرا اولنمیوب حالیله طورمقده اولدیغندن بشقه مرعش وحوالیسنك بعض مواد لازمهٔ سائره‌سی دخی یولنه کیرمامش اولمسی ملابسه‌سیله خصوصات مذکوره‌نك بوندن بویله حسن اجراسی ضمننده اردوی مزبورك دها زیاده‌جه قوتلو بولنمسی وبرده بوحوالیده قلت ذخائر شائبه‌سی رونما اولدیغنه بناءً اردوی مزبورك رفاقت عاجزیده بولنان درت طابور پیاده وسواری عساکر نظامیه‌سنك سعادتلو فریق عمرپاشا حضرتلری بنده‌لریله برابر شام شریفه اعاده‌سی مناسب کورلمش وشمدی‌یه قدر اداره‌لری ضمننده کچنلرده فقط درت یوز کیسه مقداری پوایچه‌لری کلوب ماعدا کافهٔ ادارهٔ مقتضیه‌لری اناطولی اردوی همایونی ترتیباتندن قرضا ایفا قلنه‌رق درت بیك کیسه‌یه قریب اقچه ویرلمش اولدیغندن بشقه شام شریفه وصوللرینه دکین لازم کلان مکاری حیواناتنك اجرتلریله سائر لوازملری کاملاً ویریلوب بوندن چند روز مقدم مرفهاً یوله چیقارلمش وباشی بوزوق ونفیر عام عسکرندن فضله کورینانلرك دخی لازم کلان تعیینات بهالری بالاعطا طاقم طاقم مملکتلری جانبنه اعاده قلنمش ومحالرینه وصوللرینه قدر تعدی وخسار ایتمیه‌جکلرینی وبالفرض وقوعی تقدیرنده طرفلرندن ضامن اوله‌جقلرینی مبین سرکرده‌لری یدندن سندات قویه النمش والحاصل جانب خزینهٔ جلیلهٔ مالیه‌یه بیهوده مصارف اولمامق ایچون اردوی همایون معیتنده بولنان عساکر وجه مشروح اوزره تخفیف قلنمش اولدیغی وبویله بر مأموریت معتنای جسیمه‌نك حسن ایفاسی خدمتنده بولنوب دلخواه اوزره ختامنه قدر غیرت ایدن کافهٔ بندکان سلطنت سنیه‌نك مکافات صورتیله تلطفات علیهٔ عالمشمول جناب پادشاهی‌یه مظهریتی‌شان عالی‌اقتضای مکارم احتواسندن وبین‌الاهالی جمله‌یه مباهات ومفخرتی موجب اولور حالات واضحه‌دن ایدوکی ملاحظه‌سنه مبنی

اردوی همایونده بولنان فریقان کرام ودفتردار افندی ولوا پاشالر ومحاسبه‌جی افندی ایله عساکر خاصه ودرسعادت واناطولی وعربستان اردولرینك بیکباشیلره وارنجه‌یه قدر امر اوضابطانك مشهود اولان حسن خدمت وغیرتلری مقابلی طرف اشرف ملوکانه‌دن اولمق اوزره معرفت چاکرانه‌مله جمله‌سی قدر ورتبه‌لرینه کوره مرصع وکرك التون وسیمکاری یالدیزلی سیوف ومناسب قوطیلر اعطاسیله تلطیف وماعدا کوچك ضابطلر ایله کافهٔ نفرات عسکریه‌یه یارمشر آیلق مقداری احسان شاهانه ویریله‌رك دلشاد وتطییب اولنمش اولدیغندن غیری نفرات مذکوره وکرك باشی بوزوق عسکرندن اوراق قلعه‌سنده وقوعبولان محاربه‌ده حسب العذر مجروح اولنلر بشقه‌جه عطایای وافیه اعطاسیله علی الانفراد سویندرلمش وبونلردن بشقه اردوی همایون معیتده بولنان بعض قضا خاندانیله متحیزلرینه مکافات خدمت اوله‌رق کذلك جانب سنی الجوانب جناب شاهانه‌دن اصطبل عامره مدیری وقپوجی باشیلق رتب رفیعه‌لریله شال وساعت ویریلوب هر برلری مسرور قلنمش وجمله‌سندن ذات خلافتسمات حضرت شهریاری ایچون اخلاص تامهٔ عامه ایله دعوات خیریه استجلاب قلنه‌رق شوصورتله دخی اهالیٔ حوالیٔ اکراد وعربان میاننده شان عالیٔ شهنشاهی اجرا واعلان قلنمش اولدیغی واکرچه الحالة هذه اردی همایون اوراق قلعه‌سی پیشکاهنده ایسه‌ده بمنه تعالی برایکی کون ظرفنده حرکتله دیرکول نام محله بالمعاوده اوراده برمدت نصب خیام ارام قلنه‌جنی مصمم اولدیغنه وبوموقعدن وان قلعه‌سی اون سکز ساعت مقداری مسافه‌ده بولندیغنه بناءً سعادتلو رئیس صبری پاشا ودفتردار وسائر متحیزان بندکان اردوی همایون ایله دیرکوله وارنجه‌یه دکین چاکر دیرینه‌لری برقاچ یوزکشی ایله تیزالدن وان قلعه‌سنه عزیمت برله اورانك مصلحتی هنوز یولنه کیرمامش بولندیغی حالده انشاالله الرحمن سایهٔ تسهیلاتوایهٔ جناب تاجداریده بلا امهال حسن صورت ویرلمك ووان سنجاغنه مناسب ومقتدر برقائممقامك نصبی لازمه‌دن اولدیغندن ومقدمجه درسعادتده بولندیغم اوانده بوحوالیجه ایلروده مناسب امورملکیه‌ده استخدام اولنمق اراده‌سیله برابر کتوریلوب شمدی‌یه قدر عساکر غیر منتظمه‌نك جمله‌سنه باشبوغلق صورتیله مستخدم بولنان میرمیران کرامدن سعادتلو مصطفی پاشا وان حوالیسنجه الویرشلی بولنمسندن طولایی آخرك نصبیله مجدداً معاش ویرلمکدن ایسه پاشای مشارالیهك خزینه‌جه مخصص اولوب الحالة هذه ویرلمکده بولنان اون ایکی بیك بش یوز غروش معاشیله لواء مذکوره

قائمقام نصب وتعيين وبو صره‌ده تصرفات ممكنه دخی استحصال قلنه‌رق كيفيت ارضروم واليسی عطوفتلو پاشا حضرتلری بنده‌لرينه باتحريرات بيلديرلمك واولحوالی احوالی وهان محمودك قلعه‌لری رأی‌العين بالمشاهده ايجاب ايدن محلره لزومی مقداری عسكر اقعادندن صكره متحيزان اهاليدن مستحق التفات ونوازش اولنلر لايقيله تلطيف وتأمين قلنمق ومرقوم هان محمود وقرنداشلريله سائر عونه‌سندن امنيت جائز اولميانلر بالاستصحاب اردوی همايونه كتورلمك وشو ارالق اولطرف دخی بووجهله تحت رابطه‌يه قونيله‌رق بمنه تعالی اون كونه‌قدر ارامكاه اردوی همايون اولان ديركوله كلنمك واولوقته قدر مرقوم بدرهان قاملياسيله اردوی همايونده محفوظ بولنه‌رق اطراف واكنافدن تعريف وافاده‌سی وجهله جلب وجمع قلنمقده اولان حيوانات واموال سائره‌سنك ارقه‌سی النوب بعده قاملياسيله وان طاقمی دخی برابر اوله‌رق درسعادته كوندرلمك اوزره مصمم بولنمش وتعريف وبيانه حاجت اولمديغی وجهله بوطرفلر سراپا ابتدای ظهور سلطنت سنيه‌دن الی‌الآن نظام وانتظام وحسن ارتباط وانضباط كورمامش واكرچه صدراسبق متوفی رشيد پاشا زماننده بعض مرتبه يولنه قونلق صورتنه باتلمش ايسه دخی اساس اوزره طوتلامق ملابسه‌سيله برحسن نتيجه بوله‌ميه‌رق قالمش وشمدی ايسه لله‌الحمد والمنه عصر باهرالنصر جناب تاجداريده بو اطراف لايقيله اله‌النمقده بولنمش اولديغنه بناءً بعدازين حسن استقراری مؤسس اولمق اوزره اصول ومتفرعاتنه كاملاً باقيله‌رق هربرنظامات ايجاباتی تماميله اجرا وتأسيس اولنمدقجه اردوی همايونك شوحواليدن ايرلميه‌رق بوقيش هيئت حاضره‌سيله چاكرلرينك ماردين وجزره وموصل واطراف حواليسنده توقيف واقامت ايلسی ملاحظات عاجزی اقتضاسنجه ايجاب حال ومصلحتدن كورنمش واشبو خصوصات ونظاماته دائر وانجه وبوراجه استحصال اولنان معلومات عاجزی راده‌لرنده متبادر خاطر چاكری اولان تدابير و مطالعاتی متضمن ترقيم اولنه‌جق عريضهٔ بندكانه‌می خاكپای والالرينه تقديم وشفاهاً دخی بالاطراف افاده وتقرير ايتمك امنيه‌سيله مناسب بربنده‌لری بعدازين بعث واعزام قلنه‌جغی جهتله تاريخ عريضهٔ بندكانه‌م كونی چاكرلری سيرسريع ايله وان جانبنه عزيمت ايتمش واردوی همايون دخی ايكی كون صكره آنف‌البيان ديركول مرحله‌سنه عزيمته منهی بولنمش ايدوكی محاط علم عالم ارای سرعسكريلری بيورلدقده امروفرمان حضرت من‌له‌الامركدر .

فی ٢٧ ب سنه ٦٣

فريق احمد پاشا طرفندن اناطولی اردوسی مشیری عثمان‌پاشایه یازیلان
مکتوبك صورتیدر (بالاده‌کی مکتوبه ملفوفدر)

مقدما مأموریت چاکری ضمننده شرفرس دست تعظیم اولان بیولدرئ سامیلری منطوق منیفی اوزره عساکر نظامیهٔ شاهانه ایله ارضرومدن بالحرکت موش قضاسنه واردیغی آنده وانه تابع اوله‌رق صورت عصیانده بولنان کافهٔ قضا وقرا اهالیسنی دائرهٔ اطاعت وانقیاده دعوت وایجاب ایدنلره سایهٔ علیه‌لرنده تأمینات لازمه ایله رای وامان نامه‌لری ارسالیله هان محمودك معاونلری بولنان کمسنه‌لری طاقم طاقم جلب ایدرك حقلرنده رعایت لایقه ایفاسیله محللرینه اعاده قلنمقده اولدقلری چند دفعه خاکپای علیه‌لرینه عرض وانها قلنمشدی مؤخراً وان اهالیسی وهان محمود طرفلرندن امنیت استرحامیله وان خاندانندن تیمور پاشازاده فاضل بك وهان محمود طرفلرندن باتحریرات بشقه بشقه آدملر ورود ایدرك بر معتمد آدم کوندرلمسی التماس اولندیغندن بیکباشی اسماعیل بك قوللری مرقوم هان محمودك یانندکوندرلمش ولطف وعاطفت علیه‌لرینه مغروراً طرف چاکریدن کرك وان اهالیسنه وکرك هان محمود طرفنه رای وامان کوسترلمش اولمغین سایهٔ قدرتوانیهٔ حضرت ملوکانه وهمت علیه‌ای صبورانه‌لری آثار جلیله‌سی اوله‌رق بوکره مرقوم هان محمود وقرنداشی درویش بك وکیسان بکی خالدبك وحکاری بکاردن سلیم بك وفتاح بك و وان معتبرانندن سابق مفتی ونائب‌افندیلر وخانداندن شاطر زاده عبیداه اغا وچاموشچی زاده نعمان‌اغا وتجاراندن رستم اغا وحسن اغا رعایاملتی قوجه باشیلرندن مغردیچ ومازیك ذمیلر مرقوم هان محمود دخی برابر اوله‌رق عساکرشاهانه‌یی استقبال وساحهٔ دخالته رومال وعفو وعنایت اصفانه‌لرینی نیاز واسترحامیله الیوم تاقواق قریه‌سنده نزدچاکری‌یه کلمشلر ومقدم فاضل بك طرفنه اشعار چاکرانم وجهله واندن برقاچ قایق کوندرلمش وبحول‌اه تعالی چاکرلری پیاده‌عساکرشاهانه وطاغ طوپلرینی بالاستصحاب کواش یولندن وهان محمودك خانه‌سی اولدیغی محلدن وان جانبنه ومیرلوا عزتلو سلیم پاشادخی سواری عساکر شاهانه وطوپجی وبرطابور پیاده ومهماتك کلیسیله کبیر طوپلری برابر الهرق طوغری‌عربه جاده‌سیله اردیش قضاسندن دکزی دولاشه‌رق وانه کلمك اوزره تاریخدن ایکی کون صکره عزیمتمز مصمم بولندیغی وبعض اشیای عسکری اغرلقلری دخی قایقلر ایله بحراً سوق اولنه‌جغندن سایهٔ تسهیلاتوایهٔ ملوکانه ویمن توجهات اصفانه‌لریله حرکتمزدن اوچ

بش کون ظرفنده وان قلعه‌سنه عساکر نصرتمآثر شاهانه ایله دخول اولنه‌جغی فتوحات ربانیه‌دن مأمول واثقهٔ عاجزی بولنمش وبوحوالی قبضهٔ تسخیره آلنمش دیمك اولوب بتوفیقه وکرمه تعالی مصالح واقعه‌نك بروجه سهولت انضباطی محضا طالع قویهٔ حضرت جهانستانی وذات معلاسمات سامیلرینه اولان تجلیات خاص فتح ظفر ربانی ثمره‌سی اولاغین بمنه‌المولی کافهٔ کیفیت بروفق دلخواه عالی مرآت حصولده جلوه نمااوله‌جغی الطاف الهیه‌دن امیداقوی بولندیغی انشاالله تعالی قرین علم عالیٔ رحیمانه‌لری بیورلدقده اولبابده وهر حالده امرو فرمان حضرت من‌له‌الامرکدر فی ٢١ ب سنه ٢٦٣

تذکرهٔ معروضه صورتی

بدرهان بکك حال حاضرندن طولایی برامنیت صحیحه حصولنی مستلزم‌اوله‌جق تدابیر حکمتشعارانه حقنده شرفصدور بیوریلان امروفرمان الهام بیان جناب جهانبانی مقتضای جلیلی اوزره رمضان شریفك سلخی کیجه‌سی دولتلو سرعسکر پاشا وعمر پاشا وعلی غالب پاشا وعربستان اردوی همایونی مشیری حضراتیله مالیه ناظری دولتلو پاشا حضرتلرینك قوناغنده برلشیله‌رك کیفیت بالاطراف مذاکره اولندقده میرمومی‌الیهك عفو عالی‌یه تماميله مظهریتندن مطمئن القلب اوله‌مدیغی تقدیرده کونك برنده برتقریب فرار ایدرك برکونا سوء حرکته جرأت ایده‌بیلمسی احتمالنه نظراً مثلا کندیسی اولدیغی محلده برقاتدها تحت محافظه‌ده بولندیرلمق لازم کلسه بودخی ینه مأیوسیت ودهشتنی ارتیرمق دیمك اوله‌رق حسن نتیجه ویره‌میه‌جکی جهتله مناسب اولمیه‌جغندن ولی‌نعمت بیمنتمز پادشاهمز افندیمز حضرتلرینك بتون عالمه امنیت بخش اولان اصول تأمینیه ومعاملهٔ لطفیهٔ جناب شهنشاهیلری طاشه‌بیله تأثیر ایده‌جك درجه‌ده ایکن احوال حقیقیه‌سنه وقوفی بولنانلرك افاده‌سنه کوره میرمومی‌الیه خیلیجه عقل وتمیز اصحابندن بولندیغی جهتله حقنده حسن نیات حضرت پادشاهی لایقیله کندوسنه تفهیم اولنه‌رق کندیسی تطییب وتأمین اولندیغی حالده اشبو الطاف سنیه‌نك قدر وقیمتنی بیله‌رك حسن حرکت ایده‌جکی قویاً مأمول بولندیغندن کندیسنه بعض مقدمات تبشیریه وتأمینیه ایله برمکتوب یازیله‌رق وکرید والیسی دولتلو پاشا حضرتلرینه دخی افادهٔ کیفیت اولنه‌رق میرمومی‌الیهك بوطرفه جلبیله حین ورودنده تأمینات کافیه‌نك اجراسیله

ارزو ایتدیکی تقدیرده درسعادتده اقامت ایلسنه مساعدهٔ سنیه ارزان بیویله‌جغی مثللو چونکه کریدده کندیسی برمقدار املاك اشترا ایتمش اولدیغندن شاید اورایی ترجیح ایلدیکی صورتده بونده دخی مختار اوله‌جغی وعلی کلاالتقدیرین معاش حالیسنه‌دخی استکمال‌رفاهی ایچون ضم‌احسان بیوریله‌جغی کیفیاتنك بیان وتفهیمی صره‌سنده فرضاً بعض طشره مأموریتلرنده استخدام اولنمقلغی‌ارزو ایدرایسه بونك دخی دریغ اولنمیه‌جغی درکار اولوب‌فقط اناطولی طرفنده بولنمسی شاید بعض قیل وقالی وبالاخره کندوسنك راحتسزلکنی مستلزم اوله‌جغندن روم‌ایلی طرفنك ترجیحی اقتضا ایده‌جکنك دخی افاده‌سیله کندوسی هرهانکی صورتی اختیار ایدر ایسه انك اجراسیله شمدیکی حال یأسدن مومی‌الیهك چیقارلمسی مصلحتجه پك اسلم ودولت علیه‌جه امنیتی دخی موجب اوله‌جغی خلاصهٔ ملاحظات اولوب‌بوسنه ایالتنك حدوده جوار اولمیان یرلرنده میرمومی‌الیهی استخدام ایتمکلکده قطعاً بأس ومحذور اولمیه‌جغی دخی مشارالیه عمرپاشا حضرتلری طرفندن ایراد اولنمش ایسه‌ده هرحالده آرای عجز انتمای بندکانك ممیزومکملی اولان امر وفرمان اصابت نشان جناب خلافتپناهی بوبابده دخی هرنوجهله شرفصدور بیوریلورایسه محض خیر واصابت اولان حکم جلیلنك اجراسنه ابتدار اولنه‌جغی . . . [١]

---

[١] بدرهان بك مشاهیر امرای اکراد دندر . ١٢٦٢ تاریخنده مرحوم مشارالیهك کردستانده طیاری‌نسطوریلرینی تحت اطاعت وانقیاده آلمسی واوزمان موصلده انکلتره دولتی قونسلوسی بولنان « سیرهانری لایارد » ك کیفیتی نشر واشاعه ایتمسی اوزرینه کردستاندن قالدیرلمسی انکلتره وفرانسه دولتلری طرفندن متفقاً ومصراً طلب اولنمغله صدراعظم رشید پاشا کندیسنك درسعادته جلبنی تنسیب ایلمش ومشارالیه بك ایکی یوز التمش اوچده درسعادته کلمشدر بدرهان بك درسعادته مواصلتی متعاقب حضور پادشاهیده مثول شرفنه نائل اولەرق وقوعات حقنده ایضاحات اعطاسی امرو فرمان بیورلمسیله خیامك « نا کرده کناه درجهان کیست بکو * وانکس که کنه نکرد چون زیست بکو * من بدکنم وتوبد مکافاة دهی * پس فرق میان من وتوچیست بکو » رباعیسنی تذکار ایلمش وبوده بغایت مستلزم محظوظیت سنیهٔ پادشاهی اولمشدر .

افعالی موافق مرضیٔ عالی اولدیغنه کندوسنی تطمین وحالاً واستقبالاً بو کونه سوء افکارده بولنمامسی مقصدینك حصولنی تأمین ایچون رشید پاشا مرحوم ماصه اوزرینه موضوع برسیاه قابلودفتری‌ارائه ایله : (بدرهان بك ! صورتده افعالکز بووجهله سیاه کورینه‌یورایسه‌ده حقیقتده شودفترك درونی‌کبی هرکونه لکه ونقطهٔ سیاهدن بری اولدیغنی دولت تسلیم ایتمکده‌در) دیمشدر .

حالبوکه اوروپالولرطیاری وقوعاتنه‌قارشی بدرهان‌بك‌حقنده دولتجه‌نه‌کبی‌معامله‌ایدیله‌جکنه

رشیدپاشا قلمیله بدرهان بکه ارسال قلنان تأمیننامه‌در

سلطنت سنیه‌نك حکومت عمومیه‌سی ایچنده نوع دیکر اوله‌رق بر حکومت تشکیل ایتمك یعنی ممالك دولت علیه‌نك بر کوشه‌سنده بشقه‌جه بر اداره صورتی طوته‌رق کندویی برحاکم مستقل بیلمك ایستیانلری بولندیغی حالده براقیق شرعاً

مترتب بولندقلری جهتله کریدده اقامته مأمورایدیله‌رك درسعادته مواصلتنك اوچنجی هفته‌سی قندیه‌یه کوندرلمشدر . والدکثیرالمحامد جناب خلافتپناهی جنتمکان سلطان (عبدالمجید)خان غازی حضرتلرینك کریدی تشریف همایونلرنده بدرهان بك مکرراً حضور شاهانه‌یه دخول ایله‌شرفیاب اولمش واولادینك کثرتندن طولایی بعض‌کونه ملاطفهٔ نوازشکارانه‌ایله کندوسی مظهر تلطیفات سنیه بیورلمشدر .

بالاده‌کی عرض تذکره‌سندن مستبان اولدیغی‌وجه ایله میرمشارالیهك اون‌سنه قدرکریدده اقامت ایتدکدن صکره عفو شاهانه‌یه مظهراولدیغی تبشیریله سریعاً درسعادته کلسی‌کندوسنه ومطیباً کوندرلسی لزومی دخی اووقت کرید والیسی بولنان ولی‌الدین‌پاشایه صدراعظم رشید پاشا طرفندن اشعار اولنمش وحتی ذاتنه یوزاللی بیك ومهماندار تعیین اولنان والئ ولایتك مهرداری ابراهیم افندی‌یه یکرمی بش بیك غروش خرجراه اعطا اولنه‌رق واپورمخصوصه ارکاباً ومطیباً درسعادته جلب ایدلمشدر .

بدرهان بکك استانبوله مواصلتی اوزرینه کندیسنه بش بیك لیرا احسانیله حقنده پك چوق تعطفات سنیه‌شایان ونه‌مثللومطالبی اولدیغنك عرض‌عتبهٔ علیاقلنمسی فرمان بیورلمشدر. بناءً علیه سایهٔ شاهانه‌ده‌کندوسنك حال واستقبالی تأمین بیورلدیغی جهتله‌دعای عمروشوکت شاهانه‌یه وقف‌انفاس ایدرك دوشنه‌جك هیچ برشیئ قالمامش‌ایسه‌ده کثیر اولان اولادلرینی زیر جناح عاطفت ومرحمت پادشاهی‌یه تودیع ایلدیکنی عرض ایتمسیله ینه التفات پادشاهی واولادلرینه بعض هدایا آلملق‌اوزره بشقه‌جه بیك‌لیرا عطیهٔ سنیه‌ایله تسریر بیورلمش ومطیباً تکرار کریده عودت ایدرك سکز سنه دها اوارده اقامت ایلمش وکرید اختلالی اوائلنده قندیه وخانیه‌ده اسلام وخرستیان بیننده ظهورایدن اختلافك‌رفعی امرنده محلنجه مشارالیهك وساطتنه مراجعت اولنمسیله بروقعه‌ده قندیه اهالئ خرستیانیه‌سنی خانه‌سنده محافظه ایدرك وخانیه‌ده دخی دیکر بر وقعه‌ده طرف ولایتدن معیت واپوریله دعوت اولنه‌رق اوراده دخی تلقینات مناسبه وتدابیر مؤثره ایله شورشی باصدیرمش ومتعاقباً افراد عائله‌سیله برابر درسعادته‌کلوب یدی سنه‌ده بوراده مکث وارام ایتمش ومؤخراً شامه نقل ایدرك اوراده ایکی‌سنه معمراولدقدن صکره عزم‌داربقا ایلمشدر. مشارالیه وفاتنده یکرمی‌بر ذکور ویکرمی بر اناث‌که جمعاً قرق ایکی اولاد ترك ایتمش ومدت عمرنده طقسان التی اولادی اولمشدر .

(سیرهانری‌لایارد مؤخراً ایکی‌سنه قدر استانبول‌سفارتنده بولنه‌رق (١٨٧٧-١٨٧٩) ١٨٧٩ ده سفارتدن متقاعداً انفکاك وانفصال ایلمشدر) .

(برترك دیپلوماتنك اوراق سیاسیه‌سی نام اثردن مأخوذدر)

وملکاً جائز اولمدیغی محتاج بیان دکلدر وسزك ایسه نیت حقیقیه کز معلوم دکلسه ده بولندیغکز وادی اویغونسز وبروقتدنبرو التزام ایتدیککز اصول وحرکاتکز یولسز اولدیغندن هیئت حاضره کزك بوزلمسنده کوریلان اهمیت سلطنت سنیه یی تدابیر حاضره نك اجراسنه مجبوریت مقامنده بولندیرمشدر. بوندن اولجه وقوعبولان اشعارات وتبلیغات معلومکز اولمش اوله جغی وجهله دولت علیه نك شخصکزه برکونه قصد ونیتی اولمیه رق مراد عالیسی ومقصود قطعیسی انجق سزی بولندیغکز یردن چیقاروب اوحوالیده دخی حکومت عادله سنی بلامانع اجرا بیورمق قضیهٔ خیریه سندن عبارت اولدیغندن سزه قوهٔ قاهره وسطوت باهرهٔ دولت علیه یه مقاومت ممکن اوله میه جغنی درك ایدرك ویوزیکزدن برطاقم عجزهٔ اهالینك کرفتار مضرت اولمقلغنی وخاندان ومتعلقاتکزك دخی خرابیتنی ایسته میه رك مبارك عتبهٔ علیای حضرت خلافتپناهی یه دخالت والتجا ایده جك اولدیغکز حالده سزك ایچون ولی نعمت بیمنتمز افندمزك باب مرحمت وعنایتلری مسدود دکلدر چونکه دیاربکر وجوهندن یوسف افندی اقرباسندن اولوب بعض مصلحت ضمننده الیوم درسعادتده بولنان حسن افندی طرفمزه کلوب سزك امر وفرمان جهانمطاع جناب پادشاهی یه هروجهله اطاعت وانقیادیکز وطوغریجه درسعادته کلوب آستان بلندایوان حضرت ظل اللهی یه التجا ایتمکه نیت خالصه کز وار ایسه ده بعض جهتله مقدملرده وحشته دوشمش اولدیغکزدن برامنیت قویه استحصالی نیتنده بولندیغکز وطرفمزدن تأمینی حاوی برمکتوب ویریله رك کندوسی اول جانبه کیدر ایسه درحال چیقوب بوطرفه کله جککز محقق اولدیغنی افاده ایتمش اولمغله مجرد ذاتکزه وخاندانکزه آجیدیغمدن بووجهله اجرای تأميناته مجبور اولدم. اکر کندوکزك ومتعلقاتکزك منفعت وسلامتنی ایستر ایسه کز هیچ برکونه اندیشه وافکاره دوشمیه رك همان قالقوب بوطرفه کلمکز لازم کلور. اوحالده جان ومال واملاك وعرض وناموسکزه قطعا ضرر کلمیه جکندن ونفس پای تخت سلطنت سنیه ده واستدیککز تقدیرده روم ایلینك مناسب برمحلنده کمال امنیت وراحتله اقامت ایتمکه مساعدهٔ سنیه ارزان بیوربله جغندن طولایی سزه قویاً سوزویریرم فقط بونك ایچون تکرار مخابره ومکاتبه ایله وقت کچورمك ایستیه جك اولور ایسه کز معلومکز اولسونکه فائده ویرمز زیرا آناطولی اردوی همایونی مشیری دولتلو عثمان پاشا حضرتلرینك اویله بیهوده سوزلره باقمیه رق بعونه تعالی اجرای مأموریت ایتمکه مجبوریتی درکاردر . بوجهتله

اشبو مکتوبمزك وصولنده شو نصایح خیرخواهانه‌یی قبول ایتدیککز حالده دزعقب یوله چیقماکز وکیفیتی مشیر مشارالیه حضرتلرینه دخی بیلدیرمکز دخی ایجاب ایدر وطوغریجه اردوی همایونه عزیمت ایله صورت دخالتکزی مشیر مشارالیه حضرتلرینه بیان ایتسه‌کز بودها زیاده یولنده اولور . مسلك عالیٔ حضرت شاهانه اقتضاسنجه کافهٔ مأمورین ویریلان‌سوز دائره‌سندن چیقمیه جقلرندن اولحالده دخی کمالیله مطمئن ومستریح اولمکز لازم کلور. ایشته مجرد کندو فائده وسلامتکزی منتج اوله‌جق طریق طوغریدن طوغری‌یه کوسترلمش اولوب دولت علیه‌نك ایسه ارباب شورشی قهروتنکیلدن چکنمیه‌جکی مثللو استعفای جرم وقصور ایدنلر حقنده دخی عفو واحسانی مبذول اولمغله آرتق سز استدیککز طریقه کیتمکلکده مختارسکز .

بدرهان بکك درسعادته ورودنده افاده ایلدیکی مقاله‌در

اشته بوکیفیت من‌طرفاه وقوعبولدی زیرا وقوعاتدن برکون اول بیله بویله شیلری مطالعه ایتمز ایدم وعدم وقوعیچون ایکی‌دفعه اسباب لازمه‌یه تشبث ایتدم من‌عنداه اسباب مذکوره‌یی فراموش ایدوب اجرایه موفق اوله‌مدم وبالخصوص اخذ وکرفت‌اولنورایسه‌م بندن برچوق خزائن‌استرلر مع‌هذا اولحوالیده بوامثالرك مطالعه‌سی وجهله بنده اولقدر آقچه یوق وبوله‌مدقلری حالده بنی کتوروب حبس وتضییق ایدرلر شویله‌که برابچیم صو وبرپارچه نان ایله‌باقی عمرمی حبسده چوررلر مطالعه ایدردم وعالمی اصول سابق اوزره ظن ایلرایدم حالبوکه سایهٔ پادشاهیده برصورتله امنیت مال وجان وارایمش بن برابچم صو مطالعه ایدر ایکن داخل دارالامان اولدیغم وقت جزره‌ده قالان اموال واملاکم اوزرینه باحجت شرعیه طرفمدن وکیل نصب ایتدکلری بنی تحیره قودی ودارالسلطنة السنیه‌یه کتوردیلر ربم عمر حضرت پاشاهی‌یه مزداد ایتسون بویله برمحل‌که اجدادمز کورمامش وطائفه‌مزدن فرد آفریده رؤیاسنده‌بیله‌اقامت ایده‌مامش شکرلر اولسون بزی‌اقامت ایتدیروب حقمزده بوکونا احترام ایدلمکده بز ایسه بونی کوردجه واقع اولان قصورمزی مطالعه ایله نفسمزه عتاب ایلمکده یزواشبو عصیانمزك وقوعی اللهدندر زیرا پادشاهمزك عفو ورحم وشفقتنی بووسیله‌ایله بزه بیلدیره‌جك ایمش اکر اشبو اصول حسنه‌نك یعنی امنیت جان‌ومال اولدیغنی بیلمش اوله‌ایدم برطرفدن‌صاوشوب

طوغریجه دارسلطنت سنیه‌یه کلور ایدم وعصیانم اولدیغی حالده حقمده بوکونا مرحمت بیوریله‌یور طوغریجه کلدیکم حالده نوجهله معامله ایدیلورایدی والحاصل نه‌ایسه بومقوله عصیان بنم کبی برعبد عاجزدن ظهور ایتمامش اوله (من نیکی کنم تونیکی لطف کرم توازکجاست) مزایاسنجه ایلکده بولنان ایلك ایتمکده‌در لطف کرم کورلمز زیرا برمجرمه سنك کناهك عفو اولندی دیوتبشیرایتسه‌لر ایواولدیغی حالده سکا شوایلك ایلدی دیوبشارت اولنمقدن زیاده مجرم‌اولان مسرور وخندان اوله‌جغی بی‌اشتباهدر . خصوصیله غفار واجب تعالینك اسماءحسناسنده قوللرندن عصیان ایدن اولمسه اشبو اسم‌شریفلری حاشا اولمامق لازم‌کلور ایدی . قوللرینه‌عفو ومغفرتنی بیلدیرمك ایچون براسمی غفاردر پادشاهمزك رعایا وبرایاسنه رحم‌وشفقتنی ایشیدیردك سایه‌لرنده‌امنیت مال‌وجان واردر دیرلرایدی بزلرطاغی آدم اولدقلرمزدن اعتماد ایده‌مزایدك شان ومرحمت عالیلری نوجهله اولدیغنی بزه کوسترمك ایچون الله بزم شعورمزی بوزدی وبویله خاطره کلمیان عصیانی ایتدك اکرطائفهٔ اکرادك جمله‌سی بیامش اولسه وبرآرالق انلرك بریسی مطلوب اولنسه اصلاتوقف ایتمیوب محل مطلوبه عزیمت ایده‌جکی بی‌شك وکماندر زیرا بزلر اصول سابقه‌یی کما کان باقی بیلورز وبویله امنیتلری ایشیدیر ایسکده اعتماد ایتمیوب دسیسه‌در دیرز وشکرلر اولسون طاغلردن قورتیلوب بویله محل‌عالی‌یه کلدك‌وبورالری کوردك بوندن‌صکره طاغلر خاطرمزه کلمز وکیدك دیسه‌لر کتمم اشته پادشاهمزك علوشانلری بزم‌کبی عصیان ایدن مجرم قوللری حقنده واقع اولان عفوومرحمتلری مناسبتیله بیلندی اکرچه جملهٔ رعایا وبرایاسی اطاعت اوزره بولنسه‌لر عدل وعفو ومرحمتی ظاهر ونمودار اولمز حقا که معدلت سنیه بویله اولدیغنی بیلمدك وعساکر شاهانه‌لرینك ایچنه کیردیکمز آنده معاملهٔ حسنه‌لرینه تعجب ایلدك زیرا بن رشیدپاشامرحومك وسائره‌لرینك زمانلرینی کوردم اولوقت بویله معامله اولنمز ایدی شونی کس وبونك مالنی النده آل کبی شیلردن عبارت ایدی شویله‌که اولادلرمی عسکر ویره‌جکم ایچلرندن هیچ اولمزایسه سایهٔ پادشاهیده بریسی آدم اولور بن دخی دعای دوام عمروشوکت حضرت شاهانه‌یه مداومت ایدرم الدن‌نه‌کلور اولمیه‌جق برایش اولدی المقدر لایتغیر .

نومرو : ١٧

مسئلهٔ یونانیه‌یه دائر ١٩ صفر ١٢٦٣ تاریخلی تذکرهٔ
معروضه صورتیدر (صحیفه ١٤٥)

آتنه سفیری موسیو قسطاکی طرفندن دونکی کون بالورود دردست ترجمه وتقدیم اولان اوراقدن تفصیلاتی رهین علم عالمشمول جناب جهانبانی بیوریله‌جغی وجهله مقدما آینه‌روز وکرید جزیره‌لرینی وبعده ممالك متجاوره‌نك بعض محللرینی اخلال وفساد قیدینه دوشوب وطوتیلوب یونان دولتی طرفندن اولا حبس وصکره قرال جانبندن میرالایلق رتبه‌سیله یاورحرب نصب اولنمش اولان قره‌تاسوس بودفعه بعض مصالح ذاتیه‌سی ضمننده درسعادته کلمك اوزره قرال طرفندن استحصال رخصت ایدرك اخذ ایتمش اولدیغی پساپورطی برقاعده سفارت دولت علیه جانبندن امضا ایتدیرمك اوزره سفارتخانه‌یه کوتورمش اولدیغندن سفیر مومی الیه بوادمك سوابق احوال معلومه‌سنه مبنی پساپورطنی امضایه جسارت ایده‌میه‌رك کندوسنك بوبابده برکره دولت علیه طرفنه مراجعتله صدور ایده‌جك اراده‌یه انتظار ایتمك مجبوریتنده بولندیغنی بالواسطه مرقوم طرفنه اخبار ایتمسیله برابر بیان حال ضمننده کندوسی دخی قالقوب سفارت سرکاتبیله معاً یونان باش وکیلی موسیو قولتی‌یه کیده‌رك مومی الیهی بوله‌مدیغندن حین عودتنده بیان کیفیت معرضنده کاتب مرقومی اوراده براقوب کندیسی عودت ایتمش اولدیغنك اوزرینه فرداسی کونك اخشامیسی قرال مشارالیهك سراینده ترتیب قلنان بالویه سفرای سائره ایله برلکده مومی الیه دخی دعوت اولنه‌رق عزیمت ایتمکله بتون اوروپاده اصول جاریه‌دن اولدیغی اوزره قرال مشارالیه نزد حضاره ورود ایلیوب حسب العاده سفرای موجوده جملةً برابر اولدقلری حالده هربریله بشقه بشقه لقردی ایتدیکی ونوبت مومی الیه قسطاکی‌یه کلدیکی یعنی آنك پیشکاهنه تصادف ایلدیکی آنده کمال تهور ایله مأمول ایدرمکه یونان قرالی براز دها زیاده رعایته مستحق ایدی دیه‌رك جوابه انتظار ایتمکسزین اوته طرفه کچمش ومشارالیهك بوحرکت غریبه‌سی هرکسه حیرت ویرمش اولمسیله سفیر مومی الیه هیچ بوزمیوب فقطینه اوراده قولتی‌یی یقالیه‌رق معاملهٔ مشهوده‌دن بحث ایله قره‌طاسو پساپورطنك ویزاسنده وقوعبولان معذرتنك قرال مشارالیهه بیان اولنوب اولنمدیغنی لدی الاستفسار ابتدای امرده وقت بوله‌رق افاده ایده‌مدیکنی

وصكره‌دن افاده وتبليغ ايتديكنى سويلمش وانك اوزرينه ايرتسى كونى مومى اليه بووضعندن شكايتى متضمن برقطعه تقرير قلمه‌الوب ويرمش اولمسيله بوحالده‌نوجهله معامله وحركت ايتمسنى اوراق وارده‌سنده استيذان ايتمكين كيفيت مجلس عمومى مذاكراتى عقبنده درحال مجلس خاص عقديله درميان ومطالعه وذات ماده‌حقنده انكلتره واستريا سفارتلرى جانبلرندن اوراق مرقومه‌نك عقيب ورودنده نظارت خارجيه مقامنه كلان خبرلرك خلاصه‌سنده قرال مشاراليهك شو وضع وحركتى ياقيشقسز اولديغى ودولت عليه‌نك ناموسنه طوقنه‌جغى جهتله سلطنت سنيه جانب اشرفندن هردرلو ترضيه طلبنه حق بولنه‌جغى اعتراف وتسليم قلنديغى وفرانسه سفارتى دخى بوحرمتسزلكك تصديقيله برابر چونكه آنلر يونانلونك حامئ قويسى وخصوصيله وكلاى حاضره‌نك متمنئ دوام وبقاسى اولدقلرى جهتله بعض مرتبه تعمير قصدنده بولندقلرى تقرير واتيان اولنمغله اولحالده جريان ايدن مذاكراتك خلاصه‌سنده چونكه ايلچى ديمك اصول مرعيهٔ دوليه‌ده دوات متبوعه‌سنك وكيلى ديمك اوله‌رق انك شخصنه وقوع بولان سوءمعامله مأمورى اولديغى حكومته‌راجع اولديغندن يونان دولتنك بويله دولت عليه عليهنه سوء افعال وحركاتى مشهود ومضبوط برشخصك پساپورطى ويزاسنده سفارت سنيه‌نك ترددينى چكه‌ميوب اويله برموقع رسميده بالذات قرال طرفندن اويله معاملهٔ غضوبانه اجرا اولنمسى ناموس عالئ سلطنت سنيه‌يه طوقنور سوء وقوعاتدن بولنه‌رق بوكا يونان دولتى دكل دول معظمه حكمدارانندن قنغيسى قالقشسه تحمل اولنه‌ميه‌جغى دركار ايكن ارتق يونان قرالنك جرأتى طوغريسى هيچ صبراولنه‌بيلور وشويلجه طوريلور كيفياتدن اولمديغنه وديكر بعض مسموعاته كوره كويا بعض طرفدن عادتاقسطاكينك پساپورطى ويريلوب آتنه‌دن طرد ودفع اولنملى ايدى كبى خلوصكارانه افاده‌لرى دخى وقوعه كلمش اولديغندن انلرك وسائر بدخواهانك انتظارينه قارشو بوخصوصده اختيار سكوت اولنمسنك امكانى اوله‌ميه‌جغنه واكرچه يونان وكلاسى مومى اليه قسطاكينك ذاتندن خشنود اولمدقلرى مسلم اوله‌رق حتى ثناورلرينك نظارت خارجيه‌يه مأمور بولنديغم هنكامده يعنى بوندن برسنه مقدم مومى اليه قولتى واسطهٔ محرمانه ايله مومى اليهدن خشنودسزلق اظهار وعزل ايدلديكى تقديرنده‌پك ممنون اوله‌جقلرينى وانلرده موسيو زوغرافويى سفارتله بورايه كونده‌رجكلرينى تبليغ واخبار ايلمش ايسه‌ده مومى اليهدن خشنود اولمامارى بركونه سبب مخصوصدن ناشى اولميه‌رق

کندوسنك هر بر انتریقه‌لرینه کسب وقوف ایله مفاسد مضره‌لرینك وقتیله ظاهره اخراج وابطالنه مساعیٔ عظیمه ومتبوع افخم واعظمنه عبودیت وصداقت صحیحه ومجربه‌سندن وایشلرینه اویرمامسندن کنایت بولندیغی جهتله بودلخواهك حصولی امکاندن بعید اولدیغی وکندولری سفارتلرینه کیمی ایسترلر ایسه نصب ایتملری نظرعالیده سیان بولندیغی جوابی ویرلدیکی مثللو واقعا بردولت نزدنده بولنان سفیردن خشنود اولمدیغی متبوعنه افاده ایله خالصانه صورتله تبدیلنی طلب وارزو ایده‌بیلسه‌بیله بواوقیلدن اوله‌مامق وبوندن ابراز اولنه‌جق خشنودسزلق یالکز منافع مضره‌لرینی یورتمك سوداسندن عبارت اوله‌جغی اجلدن مقام قبولده بولنه‌مامق حسبیله بوندن بویله‌دخی شکایت اولنسه‌قبول اولنه‌میه‌جغنه وبوشکایت اولسه‌اولسه شومعاملهٔ حقارتك وقوعندن مقدم اسباب قویه‌یه بنا اولنه‌رق صورت رسمیه‌ایله عرض وتکلیف اولنه‌بیلوب یوخسه‌بویله برحرمتسزلك اوزرینه‌هیچ استماع‌وقبول اولنمسنه ذهنلر وارمه‌مامق وبونده هرصورتله طیانلق لازم کله‌جکنه مبنی سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت ملوکانه‌ده سریعاً وخصوصاً برواپور ارسالیله مومی‌الیهه‌یازیله‌جق تعلیماتدواپور مذکورك وصولنی متعاقباً کندوسی برتقریررسمی قلمه الوب مومی‌الیه قولتی‌یه اعطابرله اکریکرمی درت‌ساعت مرورنده معاملهٔ واقعه‌دن طولایی دولتی نامنه اوله‌رق کندوسی سفارتخانهٔ سلطنت‌سنیه‌یه کلوروقرال مشارالیه جانبندن‌دخی طرف اشرف حضرت پادشاهی‌یه برقطعه مکتوب مخصوص یازیلورده بیان معذرت اولنور ایسه کماکان آتنه‌ده اقامت واجرای مأموریت سفارت ایده‌بیلوب بونلر اولمدیغی تقدیرجه عودت ایلیه‌جکنی بیلدیرمسنك وبونلر اجرا اولنمدیغی حالده قونسلوس صورتنده برآدم براغه‌رق مدت معینه حلولنده همان واپور مذکوره راکباً قالقوب بوطرفه کلسنك یازلمسی وطوغریسی یار واغیاره قارشو طبیعت شوویریله‌جك مدت ایچنده ترضیه حاصل اولمقسزین مومی‌الیهك بورایه عودتی ومصلحتك برقات دها علنیتی ارزو ایدرایسه‌ده یونان دولتی عقلنی باشنه دوشیروب ترضیهٔ سریعه اعطا ایلدیکی صورتده مصلحت اول پره‌سه‌یه وارمیه‌رق بته‌جکی وینه ناموس جلیل عالی اکمال اولنمش اوله‌جغی کبی بالفرض بورالره یناشمیوبده حاضر شوآدم بورادن کیده‌جك قورتیلورز زعمنه دوشیلور ومثلا مومی‌الیهك بورایه وصولندن صکره ینه ترضیه ویریلوبده فقط بعض دولتلر توسیط اولنه‌رق تبدیلی التماسنه تشبث اولنور ایسه اکا موافقت اولنمق شوحالدن زیاده ناموسه طوقنه‌جغنه

واولوقت شرط ترضيه‌نك ایکنجیسی‌ینه مومی‌الیهك سفارتله آتنه‌ده اقامتی قضیه‌سی اولوب قبول اولنمدیغی صورتده بربچق ایکی آی مقداری میدان ویریله‌رك انك اوزرینه بوراده دخی یونان سفارتنك قبول اولنمامسی والحالة هذه یونانلو ایله دولت علیه بیننده معاهدهٔ تجارت عقد اولنمدیغندن لونده مضبطه‌لری احکامی تدقیق اولنه‌رق انك دائره‌سنده اولمق اوزره بونلرك تبعه‌سنك ممالك محروسه‌ده تجارتدن منع اولنمسی خصوصلری اجرا قلنمق لازم کله‌جکنه والحاصل مومی الیه قسطاکینك تبدیلی استدلدیکی حالده اکا هردرلو طیانیلوب قبول اولنمامسی ایجاب ایلیه‌جکنه بناءً بورالری دخی شمدیدن مقرر اوله‌رق بعده اکا کوره حرکته مبادرتله بوبابده التزام ثبات ومتانت اولنمسی ودولتلو قپودان پاشا حضرتلری طرفلرندن افاده اولندیغی اوزره ارکلی واپوری اشبو جمعه ایرتسی کونی سلانیکدن عودت ایدوب اولکون کمورینی اله‌رق عودت ایده‌بیله‌جکی اکلاشلمش اولمقدن ناشی صورت محرره موافق ارادهٔ سنیهٔ حضرت تاجداری بیورلدیغی تقدیرده برآن اول اجرای شان وشوکت سلطنت سنیه ضمننده واپور مذکورك وصولیله کمورینی الدقده تحریرات لازمه‌نك اعطاسیله سرعت اعزامنه باقلمسی خصوصلری اتفاق آرا ایله قرارکیر اولمش ایسه‌ده اولبابده هرنوجهله امر وفرمان کرامت‌عنوان جناب جهانبانی متعلق وشرفصدور بیوریلور ایسه اجرای مقتضای منیفنه ابتدار اولنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم .

هامش

انمله ارای تعظیم اولان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ صدارتپناهیلری مشمول نظر شوکت اثر حضرت شاهانه ومأل ومؤداسی معلوم دقایق ملزوم جناب ملوکانه بیورلمشدر. واقعا اشعار عالیٔ آصفانه‌لری وجهله ایلچی دیمك اصول مرعیهٔ دولیه‌ده دولت متبوعه‌سنك وکیلی دیمك اوله‌رق انك شخصنه وقوعبولان سوء معامله مأموری اولدیغی حکومته راجع اولدیغندن یونان دولتنك شخص پساپورطی ویزاسنده سفارت سنیه‌نك ترددینی چکه‌میوب اویله برموقع رسمیده بالذات قرال طرفندن اویله معاملهٔ بارده اجرا اولنمسی ناموس عالیٔ سلطنت سنیه‌یه طوقنور سوء وقوعاتدن بولنه‌رق طوغریسی هیچ صبر اولنه‌بیلور وشویلجه طوریلور کیفیاتدن اولمدیغنه بناءً شوماده حقنده مطالعات مشروحه اوزره طوتیله‌جق اصول

اقتضای حال ومصلحته موافق کورنمش اولمسیله برمنوال محرر صور مذکوره‌نك اجرای ایجاباتنه ابتدار اولنمسی شرفریز سنوح وصدور بیوریلان امروفرمان معالی‌نشان حضرت شاهانه مقتضای منیفندن بولنمش اولدیغی محاطعلم سامیٔ صدارتپناهیلری بیورلدقده اولبابده امرفرمان حضرت ولی‌الامرکدر.

نومرو : ١٨

مسئلهٔ یونانیه‌یه دائر ٢٦ جا ١٢٦٣ تاریخلی تذکرهٔ معروضه صورتیدر
[صحیفه ١٤٦]

معلوم حکمت ملزوم حضرت شهنشاهی بیورلدیغی وجهله حادثهٔ معهوده‌دن طولایی یونان دولتی طرفندن مطلوب عالیٔ سلطنت سنیه اولان ترضیه‌نك اعطاسیله مصلحتك برآن اول بتورلمسنه متدائر روسیه دولتی طرفندن آتنه‌ده اولان سفارتلرینه اوله‌رق بو جانبه کلمش اولان تحریرات درسعادتده اولان روسیه سفارتی معیتنده بولنان واپور ایله بوندن بر اون کون مقدم آتنه‌یه کوندرلمش ایدی . اکرچه واپور مذکورك عودتیله تحریرات مذکوره‌یه یونانیلر طرفلرندن ویریلان جوابك خبر رسمیسی هنوز کلمه‌مش ایسه‌ده مؤخراً توارد ایدن فرانسه پوسته واپوریله وارد اولان حوادثه وانکلتره ایلچیسنك آلدیغی مکتوبلره کوره یونان قرالی دولت علیه‌نك مطلوب بیوردیغی ترضیه‌یی ویرمکه بر وجهله موافقت ایده‌میه‌جکنی وبو اغوره تاج وحکومتی ترك ایتمك درجه‌لرینه قدر کیده‌جکنی تفوه ایتمکده اولدیغندن بونك اوزرینه جانب سنی‌الجوانب سلطنت سنیه‌دن تشبث اولنمسی لازم کلان تدابیر کیفیتی شهر جارینك یکرمنجی صالی کونی عقد اولنان مجلس خاص وکلاده درمیان مذاکره قلنوب اولبابده جریان ایدن مطالعاتك فذلکه‌سنده چونکه بوحادثه‌یی دولت علیه ایقاع ایتمیوب یونانیلر میدانه چیقارمش وکندولری ایدوب قلمش اولدقلری حالده دولت علیه‌نك طلب ایلدیکی ترضیهٔ معتدله‌یی ویرمامکده اصرار ایتملری وقرالك بن تاجمی ترك ایدرم دیمسی دولت علیه‌نك قرار سابقدن نکولنی استلزام ایدر شی اولمیوب یار واغیار بو ماده‌نك نتیجه‌سنه انتظار اوزره اولدیغنه وخصوصیله یونان قرالنك بو حرکته جرأتی وقسطاکی بکی ایسته‌مه‌مسی آتنه‌ده اولان انکلتره ایلچیسیله آرالری ایو اولمسندن نشأت ایدوب بو جهتله اصل طارغنلغی ایلچیٔ مومی‌الیهه اوله‌رق اکا بر شی دیه‌میوبده بریکینی او صورتله تحقیر ایتمسی دولت علیه‌یی ذهننده کالیله استخفاف

ایلمسندن وبرشی یاپیله‌مز ظن ایتمسندن طولایی اولدیغنده اشتباه اولمیوب بوکا ایسه تحمل ممکن اوله‌مدیغنه وترضیهٔ معلومه سایهٔ تسهیلاتوایهٔ حضرت شهنشاهیده رهین حیز حصول اولدیغی تقدیرده خارجاً کرك یونانستانجه واوروپاجه وکرك داخلاً اهل اسلامجه وروم تبعه‌جه پك بیوك فائده‌یی وتزاید شان عالی‌یی موجب اوله‌جغی مثللو خدا نکرده عکسی تقدیرنده سلطنت سنیه داخلاً وخارجاً نفوذ معنویسنی اضاعه بیورمش اوله‌جغنه مبنی بوبابده کیرو طورلمق وکوشکلك کوسترلمك مضر اوله‌جغی حضار مجلس طرفندن یکزبان اوله‌رق تکرار قلندقدن صوکره بونلرك داخلاً مداراستنادلری اولان ماده بین الدولتین معاملات رسمیه منقطع ایسه‌ده تجارت یونانیه‌نك شوحالدن طولایی دوچار مضایقه اولمیه‌جغی یوللو نشر ایتمکده اولدقلری اقردیلر اوله‌رق بونکله خلقی اویاندرمقده اولدقلرندن دولت علیه‌نك شومسئله‌ده حق یدعالیسنده ایکن مجرد انظار دولیه‌ده هردرلو اعتدال سامیسنی بر قاتدها اثبات ضمننده شمدی‌یه قدر اتخاذ بیوردیغی اصول معتدله اقتضاسنجه ممالك محروسهٔ حضرت ملوکانه‌ده اولان یونان تجار وتبعه‌سی سایهٔ مرحمتوایهٔ جناب جهانبانیده اولکندن زیاده محمی واسوده حال بولندقلرندن دولتلرینی مرکز مطلوبه کتورمك ودولت علیه‌نك بوانه کلنجه حقلرنده ابراز بیوردیغی حمایت ومرحمت برکونه مجبوریت تحتنده اولمدیغی کندولرینه بیلدیرمك ایچون تجارتلرینك تضییقی موسمی کلمش وبوبابده اکثرسفرای اجنبیه دخی سلطنت سنیه ایله متحدالافکار بولنمش اولوب بوتضییقاتك دخی بش نوعی اوله‌رق بری طشره مأمورلرینه یازیله‌رق یونان قونسولوسلریله قطع معامله ایتدیریلوب تبعهٔ یونانیه‌نك دوشن امور وخصوصلری بوراده اولدیغی مثللو مأمورین دولت علیه معرفتیله رؤیت ایتدیرلمسی وایکنجیسی یونان تجارکمیلرینك سائر دول معاهده تجارینك بیله مأذون اولمدقلری تجارت ساحلیه‌دن یعنی دولت علیه‌نك بر لیمانندن امتعه الوب دیکر بر سلطنت سنیه لیمانه نقل ایلمك تجارتندن منع اولنمسی واوچنجیسی درسعادتده اصنافلق ایتمکده اولان یونانیانك طرد ودفع قلنمسی ودردنجیسی یونانستان محصولاتندن اولوب عینی ممالك محروسه‌ده دخی حصوله کلان اشیای متشابهه‌نك رسومات کمرکی مثلا یوزده اوتوزقرقه چیقارلمسی وبشنجیسی روسیه تجارتنه خلل کله‌رك تعریضی دعوت ایتمیه‌جك صورتده بوغازك یونان تجارسفینه‌لرینه سدایتدیرلمسی یعنی یالکز قره‌دکزده اولان روسیه لیمانلرینه کیده‌جك بولنان سفاین صالیویریلوب دولت علیه لیمانلرینه

کله‌جك کمیلرك دخولنه رخصت ویرلمامسی اولمغله بونلرك جملةً اجراسـنه تشبث اولنسه پك آغر دوشه‌جکندن بالتدریج یاپلمسی مناسب اولوب فقط ایچلرندن اول امرده قنغیلرینه باشلانلمسی خصوصنده دخی ادارهٔ پرکار افکار اولندقده چونکه سلطنت سـنیه‌نك یونانیلره اعلان حرب درجه‌سـنه قدر کیتمك نیتده اولمامسی واعتـدال عالیسی هر یوزدن کوسـترمك پولتیقه‌جه ومصلحتجه فائده‌دن خالی اولمیه‌جغی جهتلرله شوشیلرك اك شـدیدلری اك صکره‌یه براغلمسی لزومنه کوره شمدیلك قونسولوسـلرله قطع معامله اولنمسی وتجارت سـاحلیه‌نك منع قلنمسی صورتلریله اکتفا اولنوب بونلرله دخی برشی حاصل اوله‌مدیغی حالده درجه درجه دیکرلرینه دخی مباشرت ایدلمسی تذکر ومتحداً تنسیب اولنمش اولمسیله مذاکرات مشروحه نزد حکمت پیوند جنـاب ظل‌اللهیده دخی مناسـب کورلدیکی وارادهٔ کرامت افادهٔ حضرت خلافتپناهی‌یه موافق دوشـدیکی حالده اولبـابده لازم کلان مأمورینه تعلیمات ایجابیه ارسالنه مبادرت قلنه‌جق اولوب فقط بواصوللرك اجراسنه ذکر اولنان روسیه واپورینك عودتیله قونت نسلرودك تحریرات معلومه‌سنه یونان دولتی طرفندن ویریلان جواب رسمی اکلاشلدقدن صکره تشبث اولنمـسی انکلتره وروسیه ایلچیلری طرفلرندن التماس‌اولنمقده اولدیغندن وفرانسه ایلچیسی وپروسیا مصلحتکذاری دخی نزد تشاوری‌یه ونظارت خارجیه‌یه کله‌رك اکرچه یونان دولتی قسـطاکینك آتنه‌یه عودتنه موافقت ایتسـه ودولت علیه دخی بوکا ترضیهٔ کافیه نظریله باقوب مساعدةً مومی‌الیهك اعاده‌سـندن صرف نظر بیورسه کبی لقردیلر سویلیوب بونك قطعاً تأثیری اولمیه‌جغی اکلادقلرنده باری طرف سلطنت سنیه‌دن مومی‌الیهك اورایه عودتی تقدیرنده چوق وقت طوردیرلمیه‌جغنه‌دائر بزلره محرمانه ومن‌غیررسم برسوزویرلسه بزده اکاکوره آتنه‌ده‌کی رفقامزه‌یازار وبلکه‌مصلحتك تسویه‌سنه ظفریاب اولور ایدك یوللو واقع اولان افاده‌لرینه دخی شـوخصوصده دولت علیه برکونه شرط وعهد قبول ایده‌مز بوراسی مطاقـا ذات شـوکتسمات حضرت ملوکانه‌نك ارادهٔ مخصوصهٔ شاهانه‌لرینه براغلمق لازم‌کلور اولبابده‌نه‌رسمی ونه غیر رسمی برکونه سوز ویرلمك محالدر جوابی ویرلمکله درجهٔ ثالثه‌ده اوله‌رق فرانسه ایلچیسی هیچ اولمز ایسـه تشبث اولنه‌جق تضییقاتك بر مدت دها تأخیر اولنمسنی‌واوارالقده کندوسی آتنه‌یه یازوب یونانیلره سوزاکلاتمغه چالیشه‌جغی بیان ایتمکین چونکه هر نصل اولسـه تشبث اولنه‌جق اصول تضییقیه ایچون روسیه

واپورینك ورودینه باقیله‌جغندن فرانسه ایلچیسی مومی‌الیهه ویریلان جوابده بوراسندن رنك ویرلمیه‌رك ارتق بوشیلر ایچون تکرار مدت تخصیصی اویه‌میه‌جغی واجرا اولنه‌جق اصول ایچون اقتضا ایدن مکاتیب تعلیمات یدی سکز کون ظرفنده تهیه اولنه‌جغندن همان محللرینه ارسالیله اقتضاسنه باقیله‌جغی کیفیاتی بیان اولنمغله بوحاله نظراً شوراده فرانسه ایلچیسنك نه‌یاپه‌جغی اکلاشلمسنه دخی دقت اولنه‌جغندن خصوصات مصممه حقنده مأمورینه کوندریله‌جك تعلیماتك بر منوال مشروح روسیه واپورینك عودتنه تأخیریله شاید ینه جواب رد کله‌جك اولور ایسه ارتق هیچ برشیئه باقلمیه‌رق همان تدابیر مقرره‌نك اجراسنه مباشرت قلنمسی متبادر خاطر اولمش ایسه‌ده بونده دخی هر نوجهله امروفرمان واجب الاذعان حضرت شهریاری متعلق بیوریلور ایسه اکا کوره حرکته مبادرت قلنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم

هامش

هامه پیرای تفخیم اولان اشبو تذکرهٔ سامیهٔ صدارتپناهیلری مشمول لحاظهٔ کرامت افاضهٔ حضرت خلافتپناهی بیورلمشدر . اشعار عالیٔ اصفانه‌لری اوزره ترضیهٔ معلومه سایهٔ تسهیلاتوایهٔ حضرت شهنشاهیده رهین حیز حصول اولدیغی تقدیرده اولصورتله پك بیوك فائده‌يي وتزاید شان عالی‌يي موجب اوله‌جغی مثللو خدانکرده عکس تقدیرنده سلطنت سنیه نفوذ معنویسنی اضاعه بیورمش اوله‌جغنه مبنی بوبابده کیرو طورلمق وکوشکلك کوسترلمك مضر اوله‌جغی بدیهی اوله‌رق برمنوال محرر شمدیلك قونسلوسلرله قطع معامله اولنمسی وتجارت ساحلیه‌نك منع قلنمسی صورتلریله اکتفا اولنوب بونلرله دخی بر شی حاصل اوله‌مدیغی حالده درجه درجه دیکرلرینه دخی مباشرت ایدلمسی موافق حال ومصلحت اوله‌رق یولنده ومناسب کورنمش ومومی‌الیهما فرانسه ایلچیسی وپروسیا مصلحتکذارینك درجات ثلثه اوزرینه وقوع بولان افادات مشروحه‌لرینه پك کوزل مقابله بیورلمش وبوحاله نظراً شوآره‌ده ایلچیٔ مومی‌الیهك نه‌یاپه‌جغی اکلاشلمسنه دقت اولنمسی لازمه‌دن بولنمش اولمسیله طبق استیذان سامیٔ صدارتپناهیلری وجهله خصوصات مصممه حقنده مأمورینه کوندریله‌جك تعلیماتك برمنوال مشروح روسیه واپورینك عودتنه تأخیریله شاید ینه جواب ردکله‌جك اولورایسه ارتق هیچ برشیئه باقلمیه‌رق

همان‌تدابیر مقرره‌نك اجراسنه مباشرت قلمسی شرفپیرای سنوح وصدور بیوریلان امروفرمان کرامت عنوان جناب کیتی ستانی مقتضای معالی احتواسندن اولدیغی محاطعلم آصفانه‌لری بیورلدقده اولبابده امر وفرمان حضرت ولی‌الامرکدر

نومرو : ١٩

یونانستان قرالی طرفندن ارسال اولنان ترضیه مکتوبنك ترجمه‌سیدر [صحیفه ١٤٦]

بر حادثهٔ مؤسفه جناب حقك بزلره ودیعه بیوردیغی دولتینك مناسبات حسنه‌سنی مخاطره‌یه قویمقده‌در . حقیقتی اوزره خالصانه ویریله‌جك ایضاحات مناسبات حسنه‌یی حالاً تأکید واستقبالاً تأمین ایده‌بیله‌جکی جهتله اشبو ایضاحاتی همان ویرمکده تردد ایتمم. امینم‌که ذات شاهانه‌لرینه درکار اولان اعتماد تام وحرمت فائقه‌مك بنی سوق ایلدیکی شوتشبثك غایهٔ عالیه‌سی یاکلش تأویلاته محل‌ویرمیه‌جکی تسلیمکردهٔ همایونکزدر .

برحکمدارك کفالتنه اقتضا ایدن رعایتی مطالبه ایله برابر وجداناً ایفا ایلدیکم شو وظیفه‌نك کمال امنیتله ید همایونکزه مودوع اولدیغنی کورمکلکم حیثیت حکمدارینك محافظه‌سیچون بر ضمان کافیدر . سائقهٔ حسیات ایله اکر صمیمی محبت بسلدیکم بر پادشاهك سفیرینی تخطئه ایتمش ایسه‌م اکا یالکز سوزلرمدن چیقاریلان سبب ایله دعوت اولنمامشمدر .

چوقدنبرو موسیو موزوروسك طور وحرکتی حکومتم ایله سلطنت سنیه‌لری بیننده مخابرات ومناظرات کثیره تکوننه سبب اولمقده اولوب بنم ایچون وایکی مملکت‌ایچون مهم‌اولان حسن‌مناسبات همجواری‌یی اخلال ایده‌جکندن اندیشه‌ناك ایدم خصوصاکه ایکی مملکتك منافعی اسباب عدیده‌دن ناشی برچوق نقطه‌لرده مشترکدر . بیان ایلدیکم خشنودسزلق معاملهٔ ردك اساسنه دکل طرز وشکلنه عائد اولوب حکومت سنیه‌لرینه مودوع اولان اهالینك صلح ومسالمتله ترقیاتنه ابراز فعالیت عالیه بیوران ذات شاهانه‌لرینه‌ده چوق کره واقع اولدیغی مثللو اظهار اهتمام ایتدم .

ایشته سوزلرمك صحیحاً وتماماً ایضاحاتی بونلراولوب سوزلرم ایسه مأموریتنك مقصد عالیسنی اونوتمش اولان ذاته منحصراً راجع ایدی . بوایضاحاتك تمامیله

عرضنی اقتضای شان نصفتدن بیلدم ذات شاهانه‌لری مقتضای حکمت وحصافتلری اوزره اتخاذ قرار بیوررلر .

سربستجه ویردیکم شوایضاحاتك هم وظیفه‌مه هم قلبمه موافق اولدیغنه وجداناً امینم . بنابرین ذات شاهانه‌لری کبی ناموس صحیحی جنـاب حقك بزه امر ایلدیکی موقعه وضع ایلدیکمه وشرف وسـعادتی یکدیکرینه اصـلا بادیٔ رقابت اولمیوب بالعکس بری برینك معاونت متقابله‌سـنه محتاج اولان ایکی مملکت وایکی دولت اره‌سنده بقای آهنك وفاق اقدم آمالم اولدیغنه ذات شاهانه‌لری بوایضاحاتمده دلیل بوله‌جقلری مأمولم وبلکه مجزومم اولمغین سوکیلی قومشو ومتفقمز پادشاه عالیجاه وشوکتپناه وشهریارعظیم الاقتداری جنـاب رب متعال محفوظ صون صمدانیسی بیورسون دعاسیله ختم کلام ایلرم

آتنه فی ١ شباط ١٨٤٧ ودادکار وخالص دوستکز
اوتون

[١٦٨ صحیفه‌یه عائد]

ویانه سفیری شکیب افندی طرفندن افلاق احوالنی مصور بر مکتوب

تاریخ عریضهٔ چاکرانه‌مدن چند روزاول افلاقده تشکل ایدن حکومت موقته اعضاسندن برنجی‌سرکاتبی علکساندرغولقومانده اسمنده هنوز بویار زمره‌سنه‌داخل اولمامش وپارسدن یکی عودت ایتمش طلبه کروهندن کنج یاریم عقللی بری ویانه‌یه کلوب اوستریادولتندن استمداد صدد مجنونانه‌سنده بولندیغی استخبار اولنه‌رق نصل ادم‌اولدیغی ونه‌یاپوب نه‌ایشلدیکی اکلاشلمق اوزره حال وحرکتی تحری ایتدیرلمکده ایکن مرقوم کویا بردولت‌مستقله طرفندن مأمورمخصوص طرزوطورنده کمال‌جسارت وسربسیت ایله بر کون طرف چاکری‌یه ورود ایله بونلرك معلوم دولتلری اولان خیال خام وسـودای وخامت انجاملرینه دائر بر طاقم ترهات سویلدکدن صکره درسعادته کوندردیکمز ایلچیمزدن خبر الدیغمزه کوره دولت علیه بزم استدیکمز قونستیتوسیونی طانمش ایسه‌ده روسیه‌لو دشمنمز اولدیغندن بوکا مانع اوله‌جغنی بالملاحظه کرك بوطرفدن وکرك فرانسه‌دن استمداد ایچون دولتمز طرفندن مأموراً بورایه کلدم بورادندخی پارسه کیده‌جکم بوراده باش منسترو اولان داخلیه ناظری ده‌ویلحوف کرچه شمدی اوستریا دولتنك بزه عسکرله یاردم ایده‌جك وقتی دکل ایسه‌ده حصول مرامزه توسط ایده‌جکنه وسائر جهتلرله دخی ممکن‌اولان اعانه‌یی

دريغ ايتميه‌جكنه بكا سوز ويردى وبنده بورادن باشى بوزوق اون بيك نفر عسكر تدارك ايتدم اكر روسيه عسكرى مملكتمزه كيره‌جك اولور ايسه همان يورويه‌جكلردر وفرانسه دخى قولاً وفعلاً بزه ياردم ايتمكه حاضردر وشويله بويله‌در يوللو برطاقم دليجه شيلر سويلنمكله بادئ نظرده قوللرينه تعجب وحيرت كلمش ايسه‌ده فرانسزلر بونلريدخى برمدتدنبرو آزديروب باشدن چيقارمش وشمديلرده كركى كبى الداتمش وحتى بوطرفده اولان فرانسه مصلحتكذارى كچنلرده بكرشه يكى كيدن فرانسه قونسلوسى بوطرفدن كچر ايكن افلاقلولره سويله قورقماسونلر نه يايه‌جقلر ايسه برآن اول ياپسونلر فرانسه آرقه‌لرنده‌در ديو اولدخى اكا براز فساد توصيه ايتمش اولديغندن بونلرك بوحركتلرى آنلرك تحريكاتى اولديغى مثللو مرقومك بولقرديلرى دخى تعليمات مصنعه‌لرندن اوله‌رق اصلا وجود ويريلور مقوله‌دن اولماسيله وقت وحالك هيچ بركووه‌نيله‌جك حكم ومساعده‌سى اولمديغنه ودولت عليه ايله روسيه دولتى بيننده بش كره منعقد ومربوط اولان معاهدات مؤكده مقتضالرينه متعلق وادئ ايقاظ ونصيحتده كندوسنه بعض سوزلر سويلندكده برازعقلى باشنه‌كلوب اسف وندامت يوزى كوسترمسيله‌برابر بزى روسيه‌لونك الندن قورتارمق دولت عليه‌نك منفعتندن دكلميدر وبوكا دخى بوندن اعلا وقت وفرصت اولورمى ديه‌رك ينه دلى صاچمه‌سنه باشلامغله آرتق الندن نه‌كله‌بيلور ايسه اندن كيرو قالماسى حال غفلت اشتمالنه براغلمق اولى بالطريق كورينه‌رك بيهوده مجاوبه‌دن فراغتله دفع مجلس اولنديغنك اوزرينه هرنقدر بورادن اويله برتعهد وقوعى مأمول اولنه‌مز ايسه‌ده چونكه برطاقم ارباب فتنه وفساد دولت عليه بزه ايستديكمزى ويره‌جك ديو بورالرده لسان قوللانه‌رق افكار سربسيت اصحابنى كندو لهلرينه برقاتدها تشويق واغرا ايتمكده وبورالردن دخى بى‌اصل واساس مواعيد كاذبه‌يى حاوى مملكتين جانبنه كاغدلر نشريله بيلور بيلمز برطاقم خلقى تشجيع برله اياقلنديروب بيهوده يره مغلطه واختلاله باعث اولمقده اولدقلرى وبالآخره سفك دمايه سبب اوله‌جقلرى بديهياتدن اولمق حسبيله بارى ممكن مرتبه بونك اوكنى آلمغه مدار اولمق ايچون بورانك اويله برنيت ومرامى وارميدر يوقميدر رسمى صورتده بيلنوب اشاعه اولنمق اوزره مومى‌اليه ده‌ويلحوفه كيديلوب مرقومه اويله سوز ويرلديكنك صحيح اولوب اولمديغى سؤال اولندقده مومى اليه جوابنده حكومت‌موقته دينلان هيئتى دولت‌عليه تصديق ايتمدكجه طانيميه‌جغى مثللو مرقومك

دخی کیم اولدیغنی نه اولندن ونه شمدی بیله‌مدیکندن وثانیاً بیلسه بیله ایستدیکی امداد واعانه خصوصی اوستریا دولتنك پولتیقه‌سنه بر وجهله اویار شی اولمدیغندن مهمانموازلق قاعده‌سنه رعایةً آچیقدن آچیغه رد ایتمیوب فقط الحالةهذه مجارلولر آوستریالودن آیرلمش کبی برحالده اولمسیله شو آرالق آرامزده برحد فاصل اولمغین بوطرفدن سزه امداد واعانه ممکن اوله‌مز دیو کسدیرمه برجواب ویره‌رك سوزی توسط مرکزینه کتورمدیکنی وبوجهتله کندویه غیری سویلیه‌جك برشی براقمدیغنی بیان وبوجوابی مرقوم آلدیغی کبی یانندن صاوشوب طوغری مجار قنچلارینه کیتمش ایسه‌ده اوراده هیچ یوز ویرلمیوب بیاغی دفع اولنمش اولدیغی ایشتدیکنی ودولت علیه ایله آوستریا دولتنك موالات ومصافاتی اولکندن زیاده محافظه‌یه ساعی اولدیغندن بویله شیلردن طولایی دولت علیه بوطرفدن اصلا وسوسه بیورمامسنی رسماً تأمین ایلدیکنی اتیان ایتمکله طرف چاکرانه‌مدن دخی اقتضاسی وجهله اجوبهٔ محظوظیت ومتشکرانه ایله بعدالمقابله عودت اولنمش واثنای صحبتده بونلرك حال وکیفیتلری وشمدیکی حالده بونلر حقنده سلطنت سنیه‌نك تشبث بیوردیغی تدابیر صائبه ومکمله‌سی بالاطراف مومی الیهه آکلادلمش اولدیغی معلوم معالیملزوم نظارتپناهیلری بیورلدقده کرك بوندن اول وکرك صکره بوطرفجه نه‌مقوله حوادث موحشه واراجیف مدهشه استماع بیورلمش وبیوریله‌جق اولور ایسه قطعاً حوالهٔ سمع اعتبار بیورلمیه‌رق همان اجرای اقتضای تدابیر سنیه‌یه بلاوسوسه صرف همت واقدام بیورلمق وتنسیب بیوریلور ایسه بوطرفدن بووجهله تأمینات رسمیه وقوع بولدیغی اولطرفلره دخی اعلان واشاعه ایتدیریله‌رك ارباب فسادك رشتهٔ امید واوهامی قطع اولنمق اوزره افادهٔ فذلکهٔ ماوقعه مسارعت اولندی واشبو تحقیقات چاکری اثناسنده افلاق معتبرانندن واسکی اصولی ایستر طاقمدن بر بیلدیکم بو یاره تصادف بندکانه‌مده بیسقوبکك دخی راحت طورمیوب برطرفدنده میر مومی الیه مملکتینی افساده چالشمقده اولدیغی بالمناسبه ایشیدلدی هله بونلرك اصل مراد ومقصودلری اولا برتقریب ایله روسیه‌لو یدندن قورتیلوب بعده قولایجه زیر حکومت سلطنت سنیه‌دن صیریله‌رق کسب استقلال ایتمك داعیهٔ باطله‌سندن عبارت اولدیغی کونش کبی میدانده اولدیغنه واوروپاجه دخی برطرفدن مدد قوی بوله‌میه‌جقلری امور مجزومه‌دن بولندیغنه نظراً هرحالده امروفرمان .

٨ ن سنه ٦٤

روسیه سفارتنه اعطا اولنان تقریر اوزرینه قونت نسلرودن ورودایدن تحریراتی وانکلتره ایلچیسنک افاداتی وفؤاد افندیدن کلان مکتوبلرك مآللری اوزرینه مملکتین مسئله‌سنه دائر مجلس خاص مطالعاتنی شامل تذکرهٔ معروضه صورتیدر

روسیه عسکرینک افلاقه دخولی بلالزوم وقوعبولدیغنی اثباتاً کچنده باارادهٔ سنیه روسیه سفارتنه اعطا اولنان تقریر پترسبورغه کوندرلمش اولدیغندن انك اوزرینه قونت نسلرود طرفندن ورود ایدرك موسیه تیتوفك بابعالی‌یه ارائه‌ایتمش اولدیغی برقطعه تحریراتك خلاصهٔ مآلی دولت علیه‌نك بومسئله‌نك اهمیتنی تقدیر ایتمیه‌رك شمدیکی حالده حاصل اولان اسایش ظاهری‌یه‌حقیقی نظریله باقمقده اولمسی موجب تأسف اولدیغی وعسکر چکلدیکی حالده اختلالات سابقه ینه معاودت ایده‌جکنده اشتباه اولمدیغندن بونك دهاصره‌سی اولمدیغی وموسمی کلدیکی وقتده دخی عساکر دولت علیه ایله کندو عسکرلرینك بردن وبروقتده چیقملری لازم کله‌جکی ومثلا مملکتك احوالنه نظراً بردن بره بتون بتون تخلیه‌سی مناسب کوریله‌میوبده بالتدریج چکیلمسی ایجاب ایدرایسه اول تقدیرده دخی ایکی طرفك چیقاریلان عساکرینك مقداری مساوی اولمق اقتضا ایده‌جکی بیانندن وبوصرده اولااهالیٔ مملکتك اسلحه‌سی‌طوپلانمسی وبعدالاختلال طاغیدلمش اولان‌مستحفظ مملکت عسکرینك یکیدن ترتیب اولنمسی وبك نصبی خصوصنك نظامنامه‌یه تطبیقاً انتخاب مملکته حواله اولنمسنده اذهان اهالیده درکار اولان هیجان اقتضاسنجه پك چوق محاذیر ومخاطرات ملحوظ اولدیغندن یالکز بودفعه‌یه مخصوص اولمق‌اوزره دولتین بیننده بری انتخاب اولنه‌رق نصب وتعیین قلنمسی وبغدان‌بکی دخی‌اهالی‌یی کندوسندن پك‌دلکیرایتمش‌اولدیغی جهتله بعدازین امارتده بقاسی جائزاولمیه‌جغندن تبدیلی مناسب اولوب فقط چونکه کندوسی مملکتك محافظهٔ اسایشی امرنده خیلیجه غیرت ایتمش اولمسیله بغتةً عزل اولنمقدن‌ایسه کندوسنه استعفا ایتدیرلمسی واستعفاده برکونا تردد ومخالفت ایتمامسیچون شاید بوبابده برکونه ممانعت قیدنده اولدیغی صورتده عادتا عزل اولنه‌جغنك قولاغنه قونلسی وبرده نظامنامهٔ مملکتك تصحیح واصلاحنده بکارك دائرهٔ حقوق ووظیفه‌لری دخی تحدید اولنه‌جغندن بونك قراراندن اول بك نصب اولنسه صکره بووجهله تحدید مأموریتی نفوذینه طوقنه‌جغی جهتله‌بونلرك عزل‌ونصبلری بین‌الدولتین قرارلشدیریلوب فقط‌شمدیدن اجرا اولنمیه‌رق اصلاحات مصممه‌دن صکره‌یه براغلمسی ونظامنامه‌یه ادخال

اولنه‌جق تنقیحاتك باشلو اولنلری یعنی بکلك حکومتنه واصول اداره‌یه وپولتیقه‌یه طوقنان یرلری درسعادتده باب‌عالی ایله سفارت بیننده بالمذاکره قرارلشدیریلوب وبالاسی خط همایون ایله موشح برقطعه فرمان عالی‌ایله نشر واعلان‌اولنوب صرف ادارهٔ مملکته عائد اولان بعض تنقیحات عادیه وجزئیه مملکتینده برر قومیسیون تشکیلیله مطالعه ایتدیرلمسی وطرفین قومیسرلرینك بوماده‌لرك ختامنه‌قدر افلاقدن قالدیرلمه‌سی وبکرشك روسیه عسکری بولنان طرفنك ادارهٔ عسکریه وضبطیه‌سی انلره ویرلمسنه‌دائر مقدما واقع‌اولان تکلیفك برآن‌اول فعله کتورلمسی اشعاراتندن عبارت اولوب بونلرك تبلیغندن صکره موسیو تیتوف نظارت خارجیه طرفنه‌کله‌رك شفاهاً دخی بیان حال ایتمش وبعض شیلرده فؤاد افندی حضرتلری درسعادتدن تعلیمات استحصالنه محتاج اولدیغندن یازوب جوابنی النجه‌یه قدر وقت کچمکده ودوهامل‌ایله بینلرنده قاریشقلغی موجب اولمقده اولمسیله افندئ مشارالیه تعلیمات واسعه کوندرلمسی لزومنی دخی سویلش اولدیغندن بروطرفدن برطاقم ماده‌لراولورکه برمأمورده هرنقدر رخصت‌کامله‌اولسه ینه دولتنه مراجعت‌ایتمکسزین اوزرینه‌الهمز بوقاریشقلقلرك اصل سببی جنرال دوهامل عندنده تنسیب ایتدیکی‌شیلری پترسبورغه یازه‌رق اورادن مأذونیت استحصالیله درحال اجراسنه تشبث ایتمك استیورحالبوکه اوماده اوزرینه فؤاد افندینك‌نه خبری ونه‌دولتندن تعلیماتی اولمدیغندن بالضروره درسعادتدن امرالنجه‌یه‌قدر توقیف وتأخیرینی‌التماس ایتدیکی کبی قیل وقاللرباشلایور اکرچه‌جنرال مومی‌الیه بعدازین‌اومقوله ماده‌لری پترسبورغه تحریرایله برابرسفارته دخی یازوبده دولت علیه‌ایله سفارت بیننده ویریله‌جك قرار بزم طرفدن فؤادافندی حضرتلرینه وسزك طرفکزدن‌دخی کندوسنه یازیلور واکاکوره‌اجراآته‌تشبث‌اولنور ایسه برکونه مشکلاته محل قالمز دینلمسیله ایلچئ مومی‌الیه بوصورتی تماملیه تصدیق وقبول ایدوب فقط کندوسنك جنرال دوهامله امرویرمکه برکونه صلاحیتی اولمدیغندن کیفیتی معرض اخطارده مومی‌الیه عرض واشعار ایده‌جکنی درمیان ایتمش وبوآراده افندئ مشارالیهك دخی اخذ سلاح ماده سندن وبکرشك عسکرجه تقسیمی مسئله‌سندن طولایی روسیه مأمورلرینك ازسرنو واقع اولان اصرارلری اوزرینه نصل تدابیره تشبث اولنمش اولدیغنه متدائر بربرینی متعاقب ایکی طاقم تحریراتی کلمش اولدیغندن وکچن جمعه‌کونی انکلتره ایلچیسی موسیو قانین نظارت خارجیه‌یه کلوب اشبو مملکتین بحثنه کیریشه‌رك اوبابده مؤخراً

دولتی طرفندن اخذ ایتمش اولدیغی تعلیماتك خلاصه‌سی دولت علیه‌نك وقوعات معلومه مناسبتیله کیمسه‌یی تأدیب ایتمیه‌جکنی حاوی ویردیکی سوزك کیرو الینمامسی وروسیه عسکرینك بر آن اول مملکتینی تخلیه ایللری اسبابنك استحصالنه چالیشلمسی ویاپیله‌جق اصلاحاتك لایقلی اولمسی وسلطنت سنیه روسیه دولتنك حقوق عهدیه‌سنه طوقنور هردرلو حال وحرکتدن مجانبت ومعتدلانه حرکت ایتمسیله برابر کندی حقوق ملکیه‌سنه مداخله اولنمامسنه سعی واقدام بیورمسی واوحالده انکلتره وفرانسه دولتلری هردرلو معین اوله‌جقلری ماده‌لری اولدیغی وبونلره دائر کرك لوندره‌ده بولنان روسیه ایلچیسنه وکرك پترسبورغده مقیم انکلتره سفیری وفرانسه مأموری واسطه‌لریله روسیه دولتنه افادات رسمیه اجراسی مقرر اولمسیله برابر بوراده دخی روسیه سفارتنه جنرال اوپیق ایله متحداً بعض ملاحظات بیاننه مأذونیتی اولدیغی وفقط انکلتره دولتی روسیه‌لولر ایله معاملات دوستی اوزره بولنمسیله مثلا دولتین مشارالیهما طرفندن شو صورتده لسان قوللانلدیغی حالده دولت علیه جانبندن حقوق وشانه باقلمیه‌رق روسیه‌لولرك هردیدکلرینه موافقت اولنورایسه بلاموجب انکلتره وفرانسه دولتلری دولت مشارالیها ایله کندو بینلرینه برودت القا ایتمش اوله‌جقلرندن روسیه سفارتنه بر شی سویلزدن اول سلطنت سنیه‌نك بوبابده اولان افکار عالیه‌سنی بیلمك استدیکنی سویلدیکندن شمدی‌یه قدر دولت علیه کرك عدم تأدیب ماده‌سنده وکرك افلاقه کلان روسیه عسکرینك برکونه لزومی اولمدیغی واصلاحات نظامیه‌نك بر ان اول یاپلمسی بحثلرنده روسیه‌لولر طرفلرینه بالدفعات تبلیغات رسمیه وتحریریه اجرا ایلمش اولوب اکرچه بعض اشخاصك محاکمه وتأدیبنه مؤخراً قرار ویرلدیسه‌ده بونلرك ابتدار ایتمش اولدقلری جنحه‌لری اعلان عفو عالیدن چوق صکره وقوعبولمش اولدیغی جهتله عفو عمومی‌یه طوقنور یری اولمدیغی والحاصل بومسئله‌لرك جمله‌سنده دولت علیه هردرلو مساعی ممکنه‌یی اجرا بیورمش اولمسیله بروجه‌دلخواه تسویه‌لری انکلتره وفرانسه‌نك معاونت متحدهٔ محرمانه ودوستانه‌لرینه مربوط بولندیغی یوللو مقابله قلندیغندن شهر جارینك التنجی جمعه‌ایرتسی کونی ذات والای فتواپناهی وبعض خواص وکلای فخام حضراتی ایله عقد اولنان مجلس مشورتده خصوصات محرره برر برر درمیان وتحریرات وارده قرائت برله ایجاب واقتضالری ملاحظه اولنه‌رق کذران ایدن مذاکراتك فذلکه‌سنده مملکتینك

تخلیه‌سی خصوصنه دائر شمدی‌یه‌قدر بر لقردی اولمدیغی وبنابرین نه‌وقت چیقاجقلرینه ونه‌اوله‌جغنه متعلق بر قرار قطعی بولنمدیغی ملابسه‌سیله ذهنلر وسوسه‌ده ایکن بوماده‌نك مذاکره‌سنه استعداد حاصل اولمش اولمسی ممنون اوله‌جق موادن اولوب لکن روسیه‌لولرك اولبابده موافقت طرفین ایله بر شی یاپلسنی وکندولری چکلدیکی آنده دولت علیه عسکرینك دخی چیقارلمسنی وبالتدریج تخلیه اولنمق تنسیب اولندیغی حالده مساوات مقدارکوزه‌دلمسنی استملری بر قاچ غرضه مبنی اولوب بونك بری اول وآخر مجزوم ومذکور اولدیغی اوزره شومسئله‌ده دولت علیه ایله کاملاً متحد ومتفق اولدقلرینی اوروپایه اعلان ایتمش اولدقلرندن وبوآنه کلنجه برو طرفدن شو اعلانلرینی مصدق اوله‌جق بر شی قوپاره‌مدقلرندن عساکرك چکلمسی مذاکره‌سنه کیریله‌رك بو تقریب ایله بعدازین هرنه‌قدر اوتوررلر ایسه دولت علیه‌نك رضاسیله اولدیغنه بنابرله اولکی دیدکارینی بو صورتله اولسون تصدیق ایتدیرمك ودیکری طرفینك عساکری بر زمانده اخراج اولنمسی ودرجه درجه تخلیه اولنمق لازم کلور ایسه چیقاریلان عساکرك مقداری بر اولمسی شرائطنی دولت علیه‌یه قبول ایتدیره‌رك اوراجه سلطنت سنیه ایله حقوق متساویه قزانمق اولدیغی اشکار اولمسیله بو تکلیفلرینی سکوت ایله چیرمك وسؤاللری وقوعنده چونکه شمدی تخلیه موسمی دها کلمدیکندن صکره ایجابنه باقیلور دنلك اقتضا ایتسه کندولرینك اوراده تمدید اقامتلرینه بر نوع لزوم کوسترلمش کبی اوله‌رق بو دخی بر وجهله جائز اولمدیغی مثللو عرض ایلدکلری صورتی تمامیله قبول ایتمك دخی دولت علیه‌نك حقوق ملکیه‌سیله روسیه دولتنك حق کفالتی بیننده اولان فرق کلی‌یی کلیاً محو دیمك اوله‌جغی جهتله بروجهله تجویزاولنه‌میه‌جغی وبرده الیوم ممالکتینده بولنان روسیه‌عسکرینك مقداری اوراده‌کی عساکر حضرت شاهانه‌نك عددندن بر قاچ قات زیاده اولمسیله بالفرض تکلیفلری قبول اولنسه‌دخی مساوات بولنمق ایچون اول‌امرده عسکرلرینی جنود جناب پادشاهی مقدارینه تنزیل ایلملری امور طبیعیه‌دن اولدیغی واضحاتدن اولدیغنه ومع‌مافیه آچیقدن آچیغه رد وجرح دخی مناسب اولمیوب انجق چونکه کندولری حقوق عهدیه‌لری بر کفالتدن عبارت وبوجهتله حقوق عالیهٔ دولت علیه ایله نسبت قبول ایتمیه‌جك درجه‌ده اولدیغی حالده بویله بر تکلیفی میدانه قویمقده تردد ایتمامش اولدقلرینه مبنی تکلیف معروضه جواب اوله‌رق جمله‌نك

معلومی اولدیغی اوزره حقوق طرفین مساوی اولمدیغندن تخلیه‌نك طرفیندن بر وقتده اجراسنه دائر اولان افاده پکده موافق اصول اوله‌میوب هرنه ایسه بونك مذاکره‌سنه کیریشلملك اول امرده بونی روسیه دولتنك کندوسی اجرا ایتمسنه یعنی افلاق وبغدانده بولنان عساکرینك اولحوالیده‌کی عساکر شاهانه‌دن نقدر زیاده‌سی وارایسه انی چیقارمسنه منوط اولمق لازم کله‌جکی لسان مناسب ایله جانب سفارته بیان قلنمسی واکرچه شمدی‌یه قدر دولت علیه‌نك حقوقنی اثبات ایده‌جك واوته طرفك حقسزلغنی کوستره‌جك ماده‌لرده سفارتله تحریراً مخابره اولنمسی اصولی اتخاذ اولنمش‌ایسه‌ده خصوص مزبور بین‌الرد والقبول طوتیله‌جغی جهتله کأن کندولرینه برنوع ترك‌حقوق اولندیغنی مشعراوله‌بیله‌جك اللرینه بر سند کچمامك ایچون بونده یالکز افادات‌شفاهیه‌ایله اکتفا اولنمسی واخذ اسلحه ماده‌سی سعادتلو آمدی افندی حضرتلرینك یازیشنه وسیاق حاله‌کوره لزومسز برشی اولوب مقدما حکومت عاصیه‌نك طاغتمش اولدیغی سلاحلر طوپلانمش اولمسیله شمدی بلا موجب خلقه بر دهشت ویریله‌جکی درکار ایسه‌ده نه‌چاره‌که بوماده‌ده دخی اصرارلری زیاده اولدیغندن وافندیٔ مشار الیه دوها ملك ابرامنه بناءً بونك مذاکره‌سی ضمننده تشکیل اولنمش اولان قومیسیونه امرای عسکریه‌دن برینی تعیین ایتمکه مجبور اولمش ایدوکندن بتون بتون دفعی ممکن اولمیوب فقط مثلا فلان تاریخدن بر آی ویاخود احوال مملکته وروش مصلحته نظراً دها زیاده ونقصان مدت ختامنه قدر سلاحی اولنلر کتوروب حکومت بلده‌یه تسلیم ایتمز ایسه شو صورتله تکدیر اولنه‌جغی ابتدا نشر واعلان اولنوب اومدتك انقضاسنده النده سلاح اولنلر بولنور واولرنده اخفا ایلدکاری تحقیق قلنور ایسه عساکر طرفین قارشمیه‌رق مملکتك پولیس‌مأمورلری واسطه‌سیله غدر وظلم وقوعبولمیه‌جق وجهله اخذ اولنمسی صورتنك استحصالنه همت ایلسی افندیٔ مشار الیه یازیلوب بوکا اوته طرفك تمامیله موافقتی حاصل اولمق ممکن اولمدیغی تقدیرده ینه روسیه مأمورلرینی ارضا ایله برابر اوراجه الك اهون کورینان وشماتت قیل‌وقالی الك‌خفیف اوله‌جغی ملحوظ اولان تدبیره تشبث ایلسی خصوصنده افندیٔ مشار الیه مساغ کوسترلمسی ومستحفظ مملکت عسکرینك ترتیبی خصوصی مملکتینك امتیازات قدیمه‌سندن اوله‌رق بونك برآن اول اجراسی تخلیه ماده‌سنی تعجیله وسیله اوله‌بیله‌جکندن قونت نسلرودك اشعاری وجهله عسکر مذکورك مقدار واصول

مقرری اوزره تنظیم وترتیبنه مبادرت اولنمسنك دخی مشار الیه آمدی افندی‌یه
یازلمسی وبکلرك نصبی کیفیتی بودفعه‌لك انتخاب اهالی‌یه براغلمیه‌رق دولتین بیننده
قرارلاشدیرلمسی واقعا حسب‌الوقت پك مناسب وبوطرفك دها اولجه واقع اولان
ملاحظاتنه وروسیه سفارتیله اولنان مذاکرات محرمانه‌یه دخی موافق اولدیغی
مثللو مأموریتلرینك اعلانی ماده‌سنك تنقیحات نظامیه‌دن صکره‌یه براغلمه‌سی
مطالعه‌سی دخی یولنده کورینوب شوقدرکه بوبابده افلاق وبغدانده ادارهٔ داخلیه
اوزرینه قومیسیونلر طرفندن مذاکره اولنه‌جق مواد عادیه وخفیفه‌نك قرار پذیر
اولمسنه انتظار اولنمق ایجاب ایتمیوب بروجه بالا درسعادتده تسویه اولنه‌جق
تنقیحقات اساسیه‌نك ختامنده بونك دخی اعلانی لازم‌کله‌جکندن بوکوشه‌نك دخی
سفارته تفهیمیله هرکیمك نصبی اقتضا ایدر ایسه شمدیدن تقرر ایتدیریله‌رك اولوقته
قدر مکتوم طوتلمسی وافلاق بکلکنه آمدی افندی حضرتلرینك اشعارات
واقعه‌سندن وتحقیقات سائره‌دن آکلاشیلدیغی اوزره دولت علیه ایچون الحالة هذه
قائممقام بولنان قانتاکوزن وبیبسقو بکك بیوك قرنداشی استربی وقامپنیانودن الیق
کیمسه اولمیوب اکرچه بو اوچدن الکخیرلوسی قامپنیانو ایسه‌ده کندوسی مقدملرده
روسیه علیهنده پك زیاده بولنمش اولدیغندن شمدی قبول ایتدیرلمسنك احتمال
وامکانی اولمامغله ایش دیکر ایکیسنده قالوب قانتاکوزن قائممقام اولمسی حسبیله
ذی‌الید کبی بولنوب ذاتاً دخی اولدقجه درایتلی وصداقتلی برآدم اولمسنه واستربی
دخی هرنقدر بعض‌مرتبه روسیه‌لویه‌مجلوب کبی حس اولنمقده واطوار متحکمانه‌سی
خلقك کندوسنی پکده سومامسنی موجب‌اولدیغی روایت قلنمقده ایسه‌ده کندوسی
اوروپاده تربیه اولمش فطین ومعلوماتلی برآدم بولندیغنه وبونك اورایه کوستردیکی
میل حقیقی اولمیوب افلاق وبغدانك فرقهٔ متمایزه‌سی اصحابنك اکثریسنده مشهود
اولدیغی اوزره ضروریات موقعیه‌دن اولمسی محتملاتدن ایدوکنه بناءً بونلردن
هرقنغیسی نصب اولنسه روسیه‌لولرك منتخبی اولان بویارلردن وخصوصیله اختیار
فلیبسقو واکا مماثل آدملردن اهون اوله‌جغی وخصوصیله کندولری طرف دولت
علیه‌دن انتخاب ودرمیان اولندقلرینی البته بیله‌جکلرندن بالطبع طرف اشرف
حضرت شهنشاهی‌یه مربوط بولنه‌جقلری وچونکه بوآدملر نه‌اختلالده بولنمش ونه
روسیه علیهنده حرکت عانیه کوسترمش طاقمدن اولمدقلرندن اوته طرفك بحق
جرح ایده‌جك برسر رشته‌لری اولمدیغی درکار اوله‌رق انجق ایکیسی بردن میدانه

قونلسه ایچندن برینك انتخابی روسیه‌لویه حواله اولنمش کبی اوله‌جغی ویالکز نامی درمیان اولنه‌رق دولت علیه بونی نصب ایده‌جکدر دیو قطعیاً سویلنسه شاید موافقتلری استحصال اولنه‌مز ایسه کیرو آلمق یاقیشقسز دوشه‌جکی بدیدار اولمغله بوخصوصده دخی ایکیسی اورته‌سی کیدیله‌رك اول امرده قائمقام قانتاکوزن برقاچ آیدر ایشه‌ده آلشدی وحسن اداره‌سیده کورلدی انك نصبی مناسب کبی خاطرلره کاور وادیسنده التزامسزجه سفارتك اغزی آراشدیریله‌رق پك زیاده مخالفتده بولندقلری وموافقت ایتمیه‌جکلرینی عقل کسدیکی حالده استربی میدانه قونلسی وبغدان بکنك استعفاسنی استحصال ایتمکلك کندوسنی خبرسزجه عزل ایتمکلکدن لایقلی اوله‌رق باخصوص که استعفاسنی ویرمدیکی صورتده عادتا عزل ایدیله‌جکی سویلندیکی کبی تردد ایده‌میه‌جکندن اولبابده دخی قونت نسلرودك یازیشی وجهله حرکت اولنمسیله برابر چونکه بغدان بویارلرینك ایچنده بکلکه شایسته کیملر بولندیغنه بوراجه وقوف کامل اولمدیغندن ذکر اولنان بویارلر حقنده اولان تحقیقات ومسموعاتنك بوطرفه اشعاری افندیء مشاراالیهه توصیه قلنوب برطرفدن دخی بوراجه استحصال معلوماته اقدام ایدلمسی واستورزا بکك عزل ویاخود استعفاسنك اعلانی دخی افلاق مثللو نظامات اساسیه‌نك تقررندن صکره‌یه براغلمق وشو آرالق همان اجرا اولنوبده ادارهٔ مملکت قائمقام النده قالمامق مرجح اولمغله بونك اوزرینه اولان مطالعه‌لرینك جانب سفارتدن سؤالی وتنقیحات اساسیه‌نك بوطرفده یاپلمسی پك مناسب اولوب بونك برآن اول بتورلمسی شومسئلهٔ مشکله‌نك بمنه تعالی تمامیء انحلال وتسویه‌سنی مستلزم اوله‌جغندن هردرلو تعجیل اولنمسی فریضه‌دن اولمغله برطرفدن روسیه سفارتنه بوماده‌نك مذاکره‌سی حقنده حسن استعداد کوستریله‌رك دیکر جانبدن دخی برمنوال مشروح بکلرك حقوق ووظائفنه وسائره متعلق اوله‌رق تعدیل وتبدیلی لازم کلان ومملکتجه صحیحاً احتیاج کوریلان ماده‌لرك سریعاً وموضحاً بو طرفه بیلدیرلمسی خصوصنك افندیء مشار الیهه تحریریله جوابی کلدیکی آنده سفارتله مصلحتك مذاکرات عمیقه‌سنه شروع ومباشرت اولنمسی وروسیه عسکرینك بکرشده اقامت ایلدکلری محالك ادارهٔ ضبطیه‌سی کندولرینه تفویض اولنمسی ماده‌سنه کلنجه واقعا بونلر بو ادعایی اولطرفه وصوللرندنبرو درپیش ایلمش ایسه‌لرده قبولنده درلو محاذیر اولمسیله شمدی‌یه قدر اویالندیرلمش اولدیغی حالده بوکونلرده

هم بوراده وهم اوراده تجدید استدعا ایتمش وجنرال دوهاملك فؤاد افندی حضرتلرینه اولان بر قطعه جوابنامه‌سنده بوماده غایت ملتزمانه ومصرانه یازلمش اولدیغندن افندیٔ مشارالیه جنرال لیدوس ایله بالمذاکره عسکرجه بر شی یاپلمق اوزره سعادتلو عمر پاشا حضرتلرینه حواله ایتمش اولمغله بو خصوصك دخی ممکن اولدیغی مرتبه دفع مضرتنه اقدام اولنه‌رق بر اورته‌سی بولنمسنك کذلك مشارالیه فؤاد افندی‌یه تحریر وازبار اولنمسی وفؤاد افندی‌یه تعلیمات واسعه کوندرلمسی مسئله‌سنده دخی فی‌الحقیقه اصل مشکلات وقاریشقلغه سبب ویرن دوحاملك مصلحتلری طوغریدن طوغری‌یه پترسبورغه یازوب واورادن مأموریت الوب اجرایه قالقشمسی اولمغله بونك چاره‌سی افندیٔ مشارالیهك خود بخود موافقت ایده‌میه‌جکی بر شی ظهورنده انك باب عالی‌یه ودوحاملك دخی سفارته یازمسیله حاصل اوله‌جغندن بورالرینك جنرال مومی‌الیهه نازکانه تفهیم ایتدیرلمسی وانکلتره ایلچیسنك افادات محرره‌سی اقتضاسنجه اشبو مملکتین مسئله‌سنده انکلتره وفرانسه‌نك حقوق سلطنت سنیه‌یی محافظهٔ لسان متحد قوللانمغه قرار ویرمش اولملری ربمز تعالی وتقدس حضرتلری عمر وشوکت شاهانه‌لرینی افزون وفراوان بیورسون ولی نعمت بیمنت افندمزك کافهٔ اموردہ آثار جلیله‌سی مشهود باصرهٔ عبودیتمز اولان حسن طالع همایون حضرت شهنشاهیلری ثمره‌سی اوله‌رق طوغریسی ممنون اوله‌جق موادن اولدیغندن اولبابده کرك موسیو قانینه وکرك جنرال اوپیقه محرمانه بیان محظوظیت سنیه اولنمسی وافندیٔ مشارالیهك مصارف واقعهٔ عسکریه ایچون بوطرفه پولیچه چکلمسنده مصرلجه اهونیت اولدیغنی متضمن اولان اشعاراتی برکره مالیه نظارت جلیله‌سنه حواله اوله‌رق خزینه‌جه رأیلری اکلاشلدقدن صکره بر قرار ویرلمسی وروسیه ایمپراطوری جنابلرینك اسمی یورطیسنده دولت علیه مأمورلرینك قوناقلری دونادلمق موافق‌اصول اولمغله ایجابی اجرا اولنوب بوندن طولایی وقوعبوله‌جق مصرفك تحریرات موروده‌ده محرر اولدیغی وجهله سایهٔ احسانوایهٔ حضرت ظل‌اللهیده مملکته تحمیل اولنمامسی وادیٔ تنسیبده تذکر اولنمش ایسه‌ده کیفیات مبحوثه اوزرینه دخی هرنوجهله امر وفرمان حقایق عنوان حضرت خلافتپناهی کرامت افزای صدور بیوریلور ایسه مقتضای منیفنك اجراسنه ابتدار قلنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم .

فی ٨ محرم سنه ٦٥

افلاق مسئله‌سنه دائر دیکر تذکرهٔ معروضه صورتی [*]

افلاق مسئله‌سنه دائر مجلس خاص مذاکراتنی حاوی مؤخراً تقدیم اولنان تذکرهٔ ثناوری هامشنده بکرش شهرینك عساکر حضرت شاهانه ایله روسیه عسکری بیننده تقسیم ادارهٔ ضبطیه‌سی ماده‌سی مضر برشی اولدیغندن دفعی چاره‌سنه باقلمسی امروفرمان دقایق بیان جناب جهانبانی اقتضای عالیسندن اولدیغی اشعار بیورلمش اولوب اشبو ارادهٔ سنیه هرحال وکارده مشهود اولان دقت پرحکمت وتدابیر موشکافانهٔ حضرت ظل‌اللهی جمله‌سندن اولدیغندن هرنفسده تکراری فریضهٔ ذمت عبودیتمز اولان دعای تزاید عمرو شوکت خلافتپناهی ازسرنو زیور زبان تذکار قلندی واقعا روسیه‌لولرك ابتدا کی ادعالری وجهله شهر مذکورایکی‌یه تقسیم اولنه‌رق برطرفی یعنی اك جسامتلی بولنان جانب یساری آنلرك اداره‌سنه ترك اولنمسی ویاخود قره‌غولخانه‌لرده وقپولرده طرفین عسکرینك مختلطاً نوبت بکلمسی پولتیقه‌جه وشان وحقوقجه واداره‌جه هردرلومحاذیری مستتبع اولدیغندن اویلجه قبولی ممکن اوله‌میه‌جغی جهتله برمقتضای امروارادهٔ حضرت شهنشاهی بوراجه دخی دفعی صورتی نه‌اسبابه موقوف اوله‌جغی ملاحظه اولنمقده ایکن مؤخراً سعادتلو آمدی افندی حضرتلری طرفندن وارد اولوب منظور معالیموفور حضرت شهریاری بیورلمق ایچون لفاً تقدیم قلنان تحریراتك بر بنددنده بوماده اوزرینه اولطرفده اولان روسیه مأمورلری آشوری اصرار ایتمش وبروجانبدن دهازیاده مخالفت اولنسه بیاغی پروتستو ایده‌جکلری وبرطاقم دهاشماتت وقیل‌وقاله ابتدار ایلیه‌جکلری اکلاشلمش اولمسیله استدکاری کبی شهرك تقسیمنه موافقت اولنمامسیله برابر قپولرك قره‌غول خدمتی ایکیشر کون بالمناوبه اجرا اولنمسنه بالضروره ومع‌المجبوریه قرار ویرلمش اولدیغی اشعار قلنمش اولوب بیانه حاجت اولمدیغی اوزره روسیه‌لولرك دردواملی اوراده دولت علیه‌دن کیرو قالمه‌مق وبرر وسیله ایله حقوق جدیده قزانمق اوله‌رق شمدی‌یه قدر تکلیف واجرا ایلدکلری شیلرك اکثرنده اولمدیغی مثللو بوبابده دخی حق یدلرنده دکل ایسه‌ده نه‌چاره‌که حسب‌الوقت قبرلملری تجویز اولنه‌مدیغنه وبوقرارلشدیرلمش اولان صورتده محذور کلیسی اولان اختلاط وتقسیم خصوصلری برطرف اولمش اولدیغندن اولدقجه‌اهون

[*] اشبو افلاق مسئله‌سنه دائر خزینهٔ اوراقده پك چوق وثائق موجوددر . اورنك اوله‌رق بروجهه بالا یالکز اوچنك نقلیله اکتفا اولندی .

شرکبی کورینوب عدم قبولیله امور ضبطیه‌نك اولکی حالنده قالمسی تکلیف اولنمق لازم کلسه پك زیاده کفتکو ایده‌جکلرینه نظراً صور مذکوره‌نك مع‌المحذور سائرلرندن اهون اولمسی جهتی وروسیه‌لولرك بروجه محرر قیرلمامسی مطالعه‌سی‌ایله قبولی ویاخود طیانلمسی وافندیٔ مشارالیهك سالف‌الذکر تحریراتنك دیکر بر فقره‌سنده محرر اولدیغی اوزره روسیه‌لولر دوحامل ایله مذاکره ایتمکسزین خودبخود ادارهٔ مملکته دائر برطاقم شیلر یاپه‌یور وشویله بویله ایده‌یور یوللو دولت علیه مأمورندن شکایت ایتمکده اولدقلری وطرفینك حقوق صحیحه‌سنده قطعا مساوات اولمدیغی حالده حبس ایتدکلری اشخاصك قباحتلرینی تمییز ضمننده بر قومیسیون یاپلمسنی واعضاسی کندوسنك اسملرینی تعیین ایتدیکی آدملردن مرکب اولمسنی متضمن دوحاملك قائممقامه یازمش اولدیغی مکتوب دعوالرینه کلیاً مغایر اولوب فؤاد افندی حضرتلرینك شمدیه‌قدر بویله کندلکندن قومیسیونلر ترتیب واعضا تعیین ایتمدیکی مسلم اولدیغندن مومی الیه دوحاملك اشبو حرکتی دخی حقوق عهدیه‌لرینك بتون بتون خارجنده بولندیغندن اولبابده جانب سفارته مناسب وجهله وغایت نازکانه اوله‌رق افادات اجرا اولنمسی خصوصلرنده هرنوجهله امروفرمان جناب جهانداری شرفصدور بیوریلورایسه مقتضای منیفك انفاذینه مبادرت قلنه‌جغی وذکر اولنان مکتوبك وارد اولان صورتنك ترجمه‌سی مشمول لحاظهٔ شوکت افاضهٔ حضرت ملوکانه بیورلمق ایچون لفاً ارسال سوی والالری قلندیغی واصلاحات حقنده ترتیبی لکچنلرده مشارالیه آمدی‌افندی طرفندن قائممقامه توصیه اولنمش اولان قومیسیونه دائر تحریرات وارده‌یه ملفوف اولان اوراق دردست ترجمه اولدیغندن بعده اقتضالری بالمطالعه خاکپای عالی‌یه عرض وتقدیم اولنه‌جغی بیانیله تذکرهٔ ثناوری ترقیم قلندی افندم

فی ۱۷ محرم سنه ٦٥

صدارت خط همایونلری صورتیدر

بنم وزیر معالیسمیرم مصطفی رشید پاشا

مدت مدیده‌دنبرو وکالت مطلقه‌مز خدمتنده بولنان رؤف پاشا اکرعفت واستقامتله متصف افخم وکلای دولت علیه‌مزدن اوله‌رق ذاتندن ازهر جهت خشنود ایسه‌مده ممالك دولت علیه‌مزك حسن انتظام وحصول معموریت کامله‌سی

واهل اسلام وسائر هر صنف تبعه‌مزك دائما مظهر عدالت اولملری مواد مهمه‌سنك متوقف ومحتاج اولدیغی تدابیرك اجراسنه وخصوصات سائرهٔ ملکیه‌یه دائر شمدی‌یه قدر بتون عالمه نشر واعلان ایلدیکمز وعلی الدوام صرف مساعیٔ ممکنه وایفای تشویقات متمادیه ایله کندوسیله وکلای سائره‌مزه اجراآت فعلیه‌سنی اخطار وتأکیددن خالی اولمدیغمز تدابیر وافکار خالصانه‌مزك دلخواه وآرزوی شاهانه‌مز وجهله تمامیله حصوله کلمسی ایچون لازم کلان غیرت واقدام حقیله صرف اولنه‌مامش وبونلرله سائر اتخاذ واجراسی ایجاب ایدن تدابیر مهمه‌نك فعله کتورلمسی ایسه کمال درجه سعی ودقت وبذل رویت ومقدرته متوقف بولنمش وبو جهتله بو خدمتك اهمیت احوال ومصالح ملکیه‌یه وقوف تامه ودرایت ومعلومات کامله‌سی اولان وبالجمله وکلا ومأمورین مصالح دولت علیه‌مزده مشترك اولملری جهتله انلرله بالاتفاق حسن تسویهٔ مصالحه بالذات صرف سعی وغیرته و وکلا ومأمورین مشارومومی الیهمی اجرای وظائف مأموریتلرینه تشویقه مقتدر بولنان بر ذاته احاله‌سی لازم کلمش وسن اوصاف مذکوره‌یی جامع اصدقای وکلای سلطنت سنیه‌مزدن بولنمش اولدیغکدن بودفعه مشارالیه عزل ایله خدمت جلیلهٔ مذکوره‌سنك عهدهٔ لیاقت واستیهالکه احاله وتفویض اولنمش اولمغله عهده‌کده بولنان امور خارجیهٔ دولت علیه‌مز نظارتنك دخی مأموریت جدیده‌ك جهتله دیکر بر ذاته احاله‌سی ایجاب حالدن اولدیغنه ودولت علیه‌مزله بالجمله دول متحابه بیننده جاری وموجود اولان مناسبات سلمیه وروابط اتحادیه‌نك دوام وبقاسی و بو مناسباتك آنبآن تزاید واستقراری نزد شاهانه‌مزده ملتزم اوله‌رق مستشار عالی افندی اهلیت ودرایت وصدق و استقامتی جهتیله بوخدمتك حسن ایفاسنه ومأموریت مذکوره‌یه متفرع سائر مواد ومصالحك محورلایقنده حسن اداره وتسویه‌سنه مقتدر بولندیغنه بناءً نظارت جلیلهٔ مذکوره دخی افندیٔ مشارالیهه توجیه واحاله قلنمشدر . سنك اشبو وکالت مطلقه‌مز خدمتنه مأموریتکدن ناشی بالطبع کافهٔ مصالح سلطنت سنیه‌مزه نظارتك شامل اولمق ومقام صدارت بالجمله مأمورینك مرجعی بولنمق حسبیله مترتب عهدهٔ حمیت وصداقتك اولدیغی اوزره عون وعنایت جناب باری وامداد روحانیت حضرت رسالتپناهی‌یه توسل ایله اوته‌دنبرو نخبهٔ آمال وافکار شاهانه‌مز اولان معموریت ملکیه وامن وآسایش اهالی وتبعه وسائر خیرو منفعت عامه‌یی مستلزم اولان مواد نافعه‌نك اجراسنه وهر حالده عباد اللهك رفاه

واستراحتلری اسبابنك استحصالی ومصالح عادیه وجاریه‌نك سرعت تنظیم وتسویه‌سی وبالجمله مأمورین طرفلرندن كافهٔ احوال ومصالحده اقتضای احكام جلیلهٔ الهیه‌دن اولدیغی اوزره اصول عدل و حقانیتك التزام اولنمسی خصوصلرینه دقت وبتوفیقاه تعالی تأسیس واجراسنه موفق اولدیغمز تنسیقات عسكریه وامور بحریه‌مزك حسن محافظه‌سیله آن بآن ایلرولمسنه ودردست تنظیم واجرا بولنان مكاتب عسكریه وسائره‌نك اتمام اجراآت واكمال مقتضیاتنه دائر كافهٔ تدابیر لازمه‌نك سر عسكر معالیسمیرم محمد خسرو پاشا وسائر بالجمله وكلای فخامنز و مأمورین سائره ایله بالاتفاق استحصال واجراسنه بذل ماحصل سعی وغیرت ایلیه‌سن . همان حضرت رب العالمین سنی وسنكله بالاتحاد مصالح دولتمزك كمال خلوص واستقامتله حسن رؤیت وتسویه‌سنه چالیشوب غیرت ایدنلری توفیقات صمدانیه‌سنه مظهر بیوره امین بحرمة سیدالمرسلین فی ٧ ل ١٢٦٢

دیكر

بنم وزیر معالیسمیرم صارم پاشا

سلفك رشید پاشانك یرینه صدارت عظمی مقامنه مأموریتك وعهده‌كده بولنمش اولان مجلس احكام عدلیه‌مز ریاستنه دخی مجالس عالیه‌یه مأمور خلیل پاشانك تعیینی نزدمزده بالتنسیب قتضاسی اجرا اولنمش اولمغله سائر وكلای دولت علیه‌مز ایله بالاتفاق مصالح مأموره‌كزك حسن اداره‌سنه صرف دقت ایلیه‌سكز ربمز تعالی وتقدس حضرتلری جمله‌مزی موفق بیوره آمین بحرمة سیدالمرسلین فی ٢٥ جا ١٢٦٤

دیكر

بنم وزیر معالیسمیرم مصطفی رشید پاشا

متصف اولدیغك درایت كامله واستقامت ومعلومات ذاتیه‌ك اقتضاسنجه حقكده حسن توجهمز دركار اولمغله سلفك صارم پاشانك یرینه خدمت صدارت عظمانك عهدهٔ لیاقتكه توجیهی وبجایش صورتیله امور خارجیه نظارتنه عالی پاشانك ومجلس احكام عدلیه ریاستنه رفعت پاشانك مأموریتلری نزدمزده بالتنسیب اقتضالری اجرا اولنمشدر . هر بر مصالح دولت علیه‌مزك حسن رؤیت واداره‌سنه نصب

نفس اهتمام ایده‌جککی مأمول ایدرم ربمز تعالی وتقدس حضرتلری توفیقات الهیه‌سنه مظهر بیوره آمین بحرمة سید الکونین

فی ١٣ رمضان ١٢٦٤

نومرو ٢١

ترجمهٔ بیاننامهٔ حقوق آدم [صحیفه ١٩٧]

برنجی ماده — انسانلر حر وحقوقاً مساوی طوغارلر واوحالده مادام الحیاة دوام ایلرلر . تمیزات وتفاوتات اجتماعیه انجق عمومك منفعت مشترکه‌سی اوزرینه مستند اوله‌بیلور .

ایکنجی ماده — هر جمعیت سیاسیه‌نك تشکلندن مقصد انسانك طبیعی ولایتغیر اولان حقوقنك محافظه‌سیدر . حقوق مذکوره شونلردر : حریت ، تملك، امنیت ، ظلم واعتسافه قارشو مقاومت .

اوچنجی ماده — هر حاکمیتك اساسی فی‌الاصل ملتده مستقردر . هیچ بر هیئت ، هیچ بر فرد ملتدن صادر اولمیان هیچ بر تأثیر وحاکمیتی اجرا ایده‌من .

دردنجی ماده — حریت آخره ایراث ضرر ایتمیان هر شیئی یاپه‌بیلمکدر . بناءً علیه هر فردك حقوق طبیعیه‌سی هیئت اجتماعیه‌نك افراد سائره‌سنك عینی حقوقدن استفاده‌لرینی تأمین ایدن حدودایله محدوددر . حدود مذکوره‌یی انجق قانون تعیین ایدر .

بشنجی ماده — قانون انجق جمعیته مضراولان افعالی منع‌ایدر. قانونك نهی‌ایتمدیکی بر شی منع اولنه‌میه‌جغی کبی امر ایتمدیکی شیئی یاپمغه‌ده کیمسه اجبار ایدیله‌من .

التنجی ماده — قانون آرزوی عمومینك صورت بیانیدر . بالجمله افراد وطنك بالذات ویا وکیللری واسطه‌سیله قانونك تنظیمنه اشتراکه حقی واردر . قانون ایستر حمایه‌یی ایستر جزایی تضمن ایتسون هر کس ایچون سیان اولمیدر . نظر قانونده بتون افراد وطن مساوی اولدیغندن فضیلت ومزیتلرندن بشقه هیچ بر شی کوزه‌دلمکسزین درجهٔ اهلیت واقتدارلرینه کوره مناصب وخدمات عمومیه‌یه ومأموریتلره سیاناً قبول اولنورلر .

يدنجی ماده — قانوناً معين اولان احوالك غيريده واصولك خارجنده هيچ كيمسه اتهام، توقيف ويا حبس ايديله‌مز. كيفی امرلری اعطا واجرا ايدنلر و ايتديرنلر مستحق مجازات اولور. قانون نامنه دعوت ويا توقيف اولنان هر فرد درحال اطاعته مجبوردر. امر قانونی‌يه مقاومت ومخالفت مستلزم مجازاتدر.

سكزنجی ماده — قانون انجق قطعياً وبداهةً الزم اولان جزالری وضع وتأسيس ايتملی‌در. وبر كيمسه انجق جرمندن مقدم وضع واعلان واصول مشروعه دائره‌سنده تطبيق ايدلمش بر قانونه مستنداً جزالنديريلور.

طقوزنجی ماده — مجرميتی تحقق ايدنجيه قدر هر كس اصلاً بریء الذمه فرض اولنديغندن قبل المحاكمه توقيفنه ضرورت مس ايدن هر هانكی بر كيمسه‌نك فرارينی منع ايچون مقتضی تدابيرخارجنده مراجعت ايديلان هر كونا معاملهٔ زجر وشدت قانون ايله شديداً منع ايدلمليدر.

اونجی ماده — هيچ بر كيمسه قانوناً مؤسس اولان نظام عمومی‌يی مخل اولمامق شرطيله ـ ديانته متعلق دخی اولسه ـ افكار ومطالعاتندن طولايی مؤاخذه وازعاج ايديله‌مز.

اونبرنجی ماده — افكار وآرانك سربستیٔ تعاطيسی انسانلرك الك قيمتدار حقوقندندر. بناءً عليه هر كس سويلمك، يازمق، طبع ايتمك خصوصلرنده حردر. شو قدركه قانونك تعيين ايتديكی احوالده اشبو حريتك سوء استعمالندن متولد مسئوليت اكا عائددر.

اون ايكنجی ماده — حقوق آدميه‌نك تأمين محفوظيتی ايچون بر قوهٔ عموميه احتياج الويرمشدر. اشبو قوهٔ عموميه نفع وسلامت عامه ايچون موضوع اولوب انك مستودعی اولانلرك منفعت شخصيه‌لريچون تأسيس ايدلمامشدر.

اون اوچنجی ماده — قوهٔ عموميه‌نك تأمين دوامی وادارهٔنك مصارفاتی ايچون مشترك بر ويركو طرحی لابددر. اشبو تكليف بالجمله اهل وطن اره‌سنده استطاعتلری نسبتنده سياناً توزيع ايدلمليدر.

اون درنجی ماده — بالجمله اهل وطن بالذات ويا وكيللری معرفتيله تكليف

عمومینك لزومنی اکلامغه ، سربستجه قبولنه ، جهت صرف واستعمالنی تفتیشه وهر فرده نه مقدار اصابت ایده‌جکنی وصورت طرح وجبایتنی ومدت دوامنی تعیینه صلاحیتداردر .

اون بشنجی ماده — هیئت اجتماعیه‌نك هر مأموردن امور مأموره‌سندن طولایی حساب صورمغه حقی واردر .

اون التنجی ماده — حقوقی ضمان وتکافل تحتنده بولنمیان وتفریق قوای حکومت تعیین ایتمیان بر جمعیتده اساس یوقدر .

اون یدنجی ماده — تملك بر حق مصون ومقدس اولدیغندن هیچ کیمسه مال وملکندن محروم ایدیله‌مز مگرکه قانوناً ثابت بر ضرورت عامه ایجابیله وبدلنك برتضمین عادلانه ایله اولجه تأدیه‌سیله اوله.

نومرو ٢٢

ویانه اختلالنه دائر سفیرمز شکیب افندینك
بر قاچ قطعه تحریراتی صورتلریدر [صحیفه ٢٩٨]

لویی فلیب جنابلرینك وموسیو گیزونك لوندره‌یه واصل اولدقلری خبر صحیحی ژورناللر واسطه‌سیله بو کونلرده ایشیدلمش اولمغله نه حالده کیتدکلری کیفیتلری کذلك ژورناللرك مطالعه‌سندن صره‌سیله معلوم دولتلری بیوریله‌جغندن بو خصوصده بوندن زیاده تطویل ایله سرابهت افسر نظارتپناهیلرینی تصدیع ایتمیه‌یم کلهلم بورانك حالنه ابتدا پروسیادن باشلیه‌رق بر مدتدنبرو اوروپانك بو طرفلرنده دخی ظهور ایدن سربستیت موده‌سی بالاخره پارس اختلالی اوزرینه چار چابوق ویانه‌یه دخی کلدی شویلکه بر قاچ آیدنبرو بو طرفدن هارل هارل ایتالیایه متصل عسکر ومهمات کوندریلور ودولت علیهنه جرکت ایدن اولور ایسه اوریله‌جق دینوب طوریلور وبر هفته اول دخی فرانسه ره‌وولوسیوننده صکره ایتالیانك شورش واختلالی کرکی کبی سکونت بولمش اولدیغی کمال تعجب واستغراب ایله وکلای دولت میانده سویلنور ایکن برده تاریخدن ایکی کون اولکی جمعه ایرتسی کونی صباحلین قلعه ایچنده بعض کوشه باشلرنده پرنس مترنیخ عزل اولنملی وخلقه سربستیت ویرلملی دیو یافته‌لر کورلمکله درحال ذکر اولنان یافته‌لر پولیس طرفندن قالدیرلمش ایسه‌ده ایرتسی پازار کونی ایکی بیك قدر طلبه دارالفنونه بریکوب

سربستیت طبع ایله حقلرنده بعض معافیات ونظامات طلبندن بشقه بر شی استمامکه
بر کاغد امضـا ایتدکدن صـکره طـاغیلوب ایرتسی کونی قلعه ایچنده مجلس
ایمپراطوری اوکنه بریکه‌رك مطـالب مذکوره‌لرینی اسـتدعا صـورتنده یایغره
وواویلایه باشلامش اولدقلرندنوخلقك دخی بویله شیلرچوقدنبرو آرزوایتدکاری
مواد مضره‌دن ایدوکندن بونلری کورنلر باشلرینه بریکوب علامت تحسینواتفاق
اولمق اوزره ویوایه اغاز ایتمشلر وبو اغازه‌یه دمساز اولنلر کیتدکجه چوغالوب طاقم
طاقم سوقاق بسوقاق بو حال شورش مآل ایله کزه‌رك ونهایت سرای ایمپراطوری
وقنجلاریه (باش وکالت قوناغی) اوکنه کله‌رك پرنس مترنیخی پنجره‌یه چاغیروب
و چیقارتدقلرنده بیچـاره اختیـارك یوزینه قارشـو سـویلمدکاری فنـا لقردیلر
براقمامشلردر بوارالقده هر نقدر سرای ایمپراطوری وقنجلاریه اطرافنه عسـکر
وضع اولنمش ایسه‌ده خلقك بو ادبسزلکنه بر شی دیمدکلرندن هرکس یوزبولوب
بورژوا جبخانه‌سـندن سلاح المغه هجوم ایتملریله اوراده بولنان دولت عسـکریله
محافظ بلده ارشیدوق آلبرت ملایمتله مدافعه قیدنده اولدقلری حالده مشارالیهك
باشنه بر صوپه اورولدیغی عسکر کورنجه خلق اوزرینه ازاجق آتش ایتدکلرندن
اول محلده درآن ساعت بش التی کشی تلف اولمشـدر وینه قلعه ایچنده اولان
بر حبسخـانه‌ده محبوس اولنـلری آلمق ایچـون ارباب اختلال ایچرو کیرمك
استدکارنده کذلك عسـکر طرفندن تفنك اتلمقله اوراده دخی بر خیلی آدم جرح
واتلاف قلنمشدر بو حال ایله اخشام اولوب بورژوا عسـکری دخی بر طرفدن
سلاحلنه‌رق فوج فوج واروشدن قلعه ایچنه بریکمش اولملریله کویا خلقی تسکین
ایچون سرای ایمپراطوری‌یی بزمحافظه ایده‌رز دولت عسکری کیتسون دیو سرایه
وارمشلر ایسه‌ده ایمپراطور قبول ایتمینجه بونلر دخی اصلندن طلبه ایله خفیاً متفق
بولنملریله همان اظهار اتفاق ایله خلق ایله برلشوب ضـابطلرندن بر جمع کثیر بر
تقریب ایله سرایه کیروب ایمپراطورله ملاقات استیه‌رك پرنسـك عزلیله برابر دها
بر طاقم شیلر استمشـلر وآلدقلری مواعدك اوزرینـه پرنس استعفـا ایتدی دیو
ضابطان مرقومه سوقاقلره طاغیلوب ندا واعلان ایلدیلر وشهرك خارج وداخلنده
بتون اولرك پنجره‌لرینه موملر یاقدیروب شنلك وقتی‌مثللو بر عظیم دونما ایتدردیلر
وموم یاقمیانلرك پنجره‌لری طاشلندی وبوکا سبب شاید غازلر سوندریلورده سوقاقلر
قرانلق اولور ایسه خلق یغمایه باشلر خوفی اولدیغی صورت ظاهره‌ده بیان‌اولندی

ایسه‌ده اصل مراد بتون اهالئ مملکتك اتفاقی اولدیغنی ابراز دیمك ایدوکی روایت اولندی هرنه ایسه بو دونمانك اوروپاده مثلی هنوز کورلمامش دیورلر واقعا تحف اولدی پرنس مترنیخی دخی میت کبی برفنا حالده قنجلاریه اوکندن عربه‌یه قویوب کوتوردکلرینی کورنلردن ایشتدك وصکره دخی مشارالیه زوجه‌سیله برابر بوهمیاده واقع املاکنه فرار ایتدی دیو بر حوادث شیوع بولدی اما صحتی هنوز معلوم دکلدر قالدیکه کیجه الافرانغه ساعت اون بچق صولرنده بورژوا عسکریله خلق بالاتفاق جبخانه‌یه هجوم ایله جبراً قپویی آجدیروب نقدر سلاح وار ایسه الدیلر وبو کورلدیلر اراسنده قلعه ایچنده اولان ابنیهٔ میریه‌نك جام وسائر تزییناتنی قیروب خرابه‌زاره دوندردیلر وماریاهلف واروش اهالیسی دخی سرای قپوسی پیشکاهنده واقع اصطبل ایمپراطوری‌یی وبعده شومبرون سراینی یغما وغارت ایتدیلر هله اول واروشده خیلی خسارت وآدم تلفاتی اولدیغی سویلنمکده‌در فرداسی که تاریخ عریضهٔ بندکانهم کونیدر صباحلین ایرکندن بتون باریه‌رلری وکمرکی ضبط ایدوب دولت مأمورلرینی کافةً طرد ایدرك کلان اشیایی مجاناً ایچرویه ادخال ایتمکه باشلدیلر وبانق ناسیونالی دخی کندولری محافظه ایده‌یورلر ایتالیا اختلالی مناسبتیله ویانه ایچنده انجق اون ایکی بیك قدر دولت عسکری بولنوب انلر دخی خلقه بزسزه تفنك اتمیز دیو راست کلدکلرینه سویلمکده و عسکر جنراللرینك اکثریسی خلق ایله برابر سیرجی کبی سوقاقلرده کزمکده‌در شمدی خلقك بو حرکت وغلیاندن جملهٔ مراد ومطلوبلری نه اولدیغی تماماً لایقیله بیلنه‌میوب واچیقدن اچیغه قونستیتوسیون استرز دیو تصریح اولنمیور ایسه‌ده شونك بونك سویلدیشنه کوره علی‌الاطلاق بر سربستیت ایله دعاوی خصوصنده استقلال محاکم وژوری قوانینی ومصارف واقعهٔ دولتك حسابی حکومت مشروطه اصولنجه خلقه اعلان اولنمسی وسربستیت طبع ونشرایله شمدیکی وکلای دولتك تبدیلی ماده‌لری اولوب بونلر ایسه عادتا قونستیتوسیون دیمك اولدیغی ظاهر ایکن بو صورت استدعالری نه ملاحظه‌یه مبنی اولدیغی اکلاشیله‌مدی لکن پرنسك استعفاسندن وجبخانه‌نك ضبطندن صکره خلقه براز سکونت ایله برابر زیاده سربستلك کلوب ارتق نه استدکلرینی ونه یاپه‌جقلرینی بیله‌میه‌رك سوقاقلرده ویوا باغریشه‌رق زمان مسرت کبی میمنه ومیسره کزوب یورتمقده‌در وبو کون ویارین دخی پراغ وپرسبورغ طرفندن بر چوق طلبه کله‌جك دیو بکلینور اورالرده وسائر بشقه

یرلرده‌ده بوراسی کبی خلق ایاقلنمش دینه‌یور الحاصل بونلر قامتی ازدیروب دولتی قورقودوب صندردیلر اما ایمپراطور طرفندن هنوز کندولرینه بر جواب شافی ویرلمدی بقه‌لم صوکی نصل اوله‌جق فقط شمدیلك اهالیدن هیچ کیمسه‌یه برکونه سوء معامله ایتدکلری یوغیسه‌ده قلعه ایچنده دکانلر کافةً مسدوددر خلاصهٔ کلام بو کونه کلنجه‌یه قدر بورانك حالی بو وجهله اولوب آتیسی نوجهله اولور ایسه اولدخی عجالةً اشعاره اعتنا ودقتده قصور اولنمیه‌جغی محاط

فی ٨ ر سنه ٦٤

دیکر

کچن هفته یازدیغم وقوعات اثناسنده چونکه پرنس بالاستعفا ویانه‌دن فرار وغیبوبت ایتمش وخاندان ایمپراطوری دخی خلقك مطالبنی رد وقبول شقلرنده ایکی طرف اولمش اولدیغندن نهایت شق قبولده متحد اولنلر دیکرلرینه غلبه ایدرك سربستیت طبع ونشر ایله غاردناسیونال ترتیبنه مساعده ایلدکلری خلقه اعلان اولنمش وبو خبر پوسته چیقدقدنصکره النمش ایسه‌ده خلقك غلوی شماتت وهیجانه اصلا سکونت کلمیوب دها زیاده شیارملرینه سبب اوله‌رق بز بوکا قناعت ایتمیز قونستیتوسیون استرز دیو اول کیجه صباحلره قدر سوقاقلرده قیامتی قوپارمش اولدقلرندن خواه وناخواه اولدخی فرداسی چهارشنبه کونی ویریله‌رك ناسك آغزی قپادلمش واولوجهله غائلهٔ هائلهٔ شورش واختلال بر طرف اولوب هر کس اظهار مسرت وشادمانی ایله اولکی کیجه‌لرده اولدیغی کبی ایقاد شموع وقنادیل سرورده بربرینه مسابقت ایتمشدر ایرتسی کونی جلب قلوب اهالی ضمننده حشمتلو ایمپراطور جنابلری ولیعهدینك اوغلنی عربه‌سنه الوب اوقات سائره مثللو یالکزجه منبع فساد اولان دارالفنونه کیدوب فسادخواجه‌لرینه سزلرك مرامکزی بکا یا کاش اکلاتدیلر انکچون تبعه‌مدن براز آدملرك تلفنه وسلاح قوللانلدیغنه مکدر اولدم جمله‌نك راحت واسایشی مطلوبمدر هر استدیککز رد اولنماز یوللو اغلیه‌رق بر قاچ لقردی سویلیه‌رك سرایه دونمشدر کیدشده کلشده مشارالیهك عربه‌سنه سوقاقلرده مجتمع بولنان خلق بورالرك عادتی اوزره معرض تشکرده چیچکلر آته‌رق ویوا چاغرشمشلر واول کیجه ینه درون وبیرون شهرده واقع

خانەلردە دونما ایدوب مجارستاندن وسائر بعض اطرافدن ویانەلولرە امدادە کلنلر ایلە برلکدە سربستیت بایراقلری آچەرق وبر چوق مشعلەلر وموسیقەلر ایلە بتون تیاترولر شانتوزلری مارش ناسیونال اوقویەرق عظیم الای ایلە سرای میداننە کیدوب آیین تشکری یرینە کتورمشلردر وتحف اولەرق بو الای ایچندە ایکی قاری اللرندە صلطات تفنکی ایلە اهالیٔ مسلحەیە پاداش اولدقلری کورلمش وحتی بوندن اول قارینك بریدخی النە بر بایراق الوب عساکر ایمپراطوریە اوزرینە صولت ایدرك وخلقدە آنی کوروب پیرواولنجە عساکر مذکورە طرفندن آتیلان تفنکلردن بر دانە قورشون اصابتیلە مقتول اولدیغی ایشیدلمشدر وبواراقدە تلف اولان کسانك میتلرینی کچن جمعە کونی کذلك بیوك الای ایلە خارج شهردە واقع مزارستانە کوتوردیلر وبو الایدە پروتستان پاپاسلری ویهودی خاخاملری بیلە بولندیلر الحاصل بش کون وکیجە بر دوزی‌یە بر عجیب تماشا واقع اولدی آندنصکرە خلق راحتلشوب وقلعە ایچندەکی دکانلر آچیلوب دادوستدە باشلدیلر هلە شمدیلك هیچ بر چت پت یوقدر لکن ذکر اولنان ایام ایچندە بعض واروشلردە وکویلردە بر طاقم یغما کران ظهور ایدوب فابریقەلرە خیلی خسارت ایتدیلر وبو مخاطرەدن ناشی بتون سفارتخانەلرە سلاحلنان خلق طرفندن غاردیانلر وضع اولنوب طوغریسی محافظە قیدندە اولدیلر وسفارتخانەلردندخی دونما خصوصندە اهالی‌یە متابعت اولندی وسایۀ شوکتوایۀ حضرت شاهانەدە سفارت سنیۀ دولت علیەیی بکلیانلرە سائرلرینك ایتمدیکی اطعام واکرام ایلە ابراز حسن معاملە ورعایت قلندی شمدی قونستیتوسیون نظاماتنی بالمذاکرە اجرا ایچون اطرافدن طلب اولنان وکلای ملت بکلنەیور ویانە محافظی ارشیدوق البرت کندینە اوریلان صوبە اوزرینە عسکرە تفنك بوشالتدرتمش وبو جهتلە حقندە خلقك نفرتنی قزانمش اولدیغندن ارتق ویانەدە طورەمیوب فرار وپولیس ناظریدەپرنسك طرفدار ویك قفاداری بولنمغلە اولدخی ترك داروديار ایتمشدر . پرنسك یرینە باش وکیل اولەرق حالا کیمسە نصب اولنمیوبفقط کچندە مجلس حربیە رئیسلکنە تعیین قلنمش اولان قونت فیکلمون یالکز امور اجنبیە نظارتنە مأمور اولدیغی موسیو هوسار بوکونلردە براز ایواشمش اولدیغندن طرف چاکری‌یە کلوب خبر ویردی اما دها رسمی اعلاننامەسی کلمدی بعدالورود مومی‌الیهە کیدیلوب اجرای رسم تبریك اولنەجقدر پرنس کندی املا کنە کتدی دیو ایشیدلدیکی کچنکی

عریضهٔ چاکرانه‌مده بیان اولنمش ایسه‌ده صکره‌کی حوادثلر انی تکذیب ایتمش وهنوز نره‌ده اولدیغی صحیحاً خبر النه‌مامشدر بیچاره‌نك حقنده تزییفی شامل چند روز اقدم بر ورقهٔ مخصوصه نشر ایلدکلرندن بر صورتی فرانسزجه‌یه ترجمه ایتدیریلوب لفاً تقدیم اولندی مشارالیه جنابلری سوقاغه چیقدیغی کوندنبرو براز خسته اولدیغی بر ایکی کوندر شیوع بولدی باقی فی ١٥ ر سنه ٦٤

دیکر

ویانه‌نك وقوعات اختلالیه‌سندن طولایی تبدل ایدن وکلای جدیدهٔ ایمپراطوریه‌نك متمنای عالی اولان دوام وبقای موالات دولتین حقنده افکار ونیتلری بر آن اول بیلنمسی ضمننده استکشاف ضمیر اولنمسی وطونه سواحلنده واقع ممالك ایمپراطوریه اهالیسنك نشر ایلدکاری اراجیف واکاذیب اوزرینه رأس حدود دولت علیه طرفلرنده دخی خدا نکرده برغائله چیقمامسی اسبابنك استحصالی تدابیر مؤثره‌سنه تشبث بیورلمش اولدیغی بیان عالیسیله بومقوله حالات نامرضیه‌یه طرف چاکرانه‌مدن دخی برقاتدها تبصر قلنمسی وصایای حکمت احتواسنی متضمن بودفعه هامه پیرای تعظیم واجلال اولان برقطعه امرنامهٔ نامئ نظارتپناهیلری مضمون دقایق مشحونی موبمو رهین ایقان بندکانم اولمش وقوللری دخی بویله برتعلیمات سنیهٔ آصفانه‌لرینه مترقب ومنتظر ایدوکم جهتله درحال قونت فیکلمون جنابلرینه کیدیلوب مقتضای ارادهٔ علیه‌لری اوزره ایراد مقدمهٔ مناسبه‌ایله سؤال مقدردن استجواب حل وعقد متصور اولنمش اولمغله اولبابده مومی الیهك واقع اولان فذلکهٔ افاداتی تبدلات جدیده‌دن مصافات جاریهٔ دولتینه ذره قدر ضعف ایراث ایتمیوب بلکه بالعکس دها زیاده قدر وقیمت کلدیکنی مثلا بر آدمك بعضاً برعارضهٔ جسمانیه سببیله وجه وسیما واعضاسنه تغیر کلمسیله برابر مزاج ومشوار وعقل وافکارینه برکونه تبدل عارض اولمدیغنه بکزه‌ده‌رك بیان واتیانی حاوی ومتکفل اولوب بومثال رنکین مألك قوت مدلول ومزایاسنه کوره دخی طرف چاکرانه‌مدن ابراز ممنونیتله مقابله اولندقدن صکره سواحل طونه‌ده ظهور ایدن حوادث اوزرینه دولت علیه‌نك اجرا بیوردیغی تدابیر سنیه‌سی کیفیتی آچیلوب اکا دخی طبق ظن عالی وجهله برطاقم فسدهٔ اهالینك اختراعات کاذبه‌لری اولدیغنه وهرنه ایسه شو وقتلرده حدود باشلرینك حسن محافظه‌سی امرنده اجرا بیوریلان تدابیر لازمه‌دن حسب‌الحال

آوستریا دولتی دخی حصه‌دار اوله‌جغنه دائر مومی الیه کوزل جوابلر ویردی . وواقعا بوراده دخی وکلا هرنقدر تبدل ایتدیسه‌ده قونستیتسیون اصولنجه انتخاب اهالی ایله منصوب اولمیوب ینه دلخواه ایمپراطوری‌ایله موقتاً تعیین اولنمق مناسبتیله آوستریا دولتنك دولت علیه‌جه اولان پولتیقه‌سی حالا دکیشمدی لکن بوحال چوق زمان سوره‌میه‌رك یقینده بسبتون کسب تغیر ایده‌جکی یعنی بوندن بویله پارلمنتو ترتیب اولنوب نظاماتَ مقتضیه‌سی اجرا اولنمغه باشلادیغی کبی اصول‌حکومت بشقه‌لشه‌جغندن وکلای جدیده دخی یکیدن انتخاب اولنمق لازم کله‌جکی درکار و اولوقت شو شمدیکی وکلانك تقرر ایدوب ایتمیه‌جکی اکلاشیله‌رق علی‌کلاالتقدیرین اصل افکار صحیحهٔ دولت نه صورتده اولدیغی لایقیله میدانه چیقه‌جغی آشکار اولمق حسبیله قونت مومی الیهك احکام کلامی شمدیلك کندوسی کبی موقت برشی دیمك‌اولوب انجق بروجه محرر بووکلا ایلروده فرضا تبدل‌ایدوبده یرلرینه کله‌جك ذاتلر فرانسه وانکلتره‌ده اولدیغنه مماثل بوراده وکلای ملتدن منتخب ومنصوب اوله‌جق اولدیغی حالده دخی چونکه بو دولتك خلقی سائر بعضیلری کبی دولت علیهنه سوء قصد ونیت صاحبی آدملر اولمدقلرندن ولاسیماً بوندن بویله روسیه ایله اولکی درجه‌لرده اویوشه‌میه‌جقلرندن بوطرفدن سلطنت سنیه‌جه یکده تهلکه ومخاطره ملحوظ دکل کبی کورینور مع مافیه بوخصوصلرده ینه اول‌زمان فریضهٔ ذمت وایجاب مأموریت بندکانه‌مك اجراسنده تجویز قصور اولنمیه‌جغی وهله ایتالیا قاریشقلغندن طولایی برو طرفدن جبر نقصان حوادثی هذیان محض اوله‌رق حتی‌که بوراده کل یوم بویله انواع هفوات موحشه ایشیدلمکده ایسه‌ده برینك اصل واساسی‌اولمدیغی بالدفعات تحقیق‌ایله تحریر اولندیغی اجلدن بیهوده یره تخدیش ذهن عالیدن احترازاً او مقوله اکاذیب و اراجیفك تحریرندن توقی اولنمقده ایدوکی .

١٤ جا سنه ٦٤

دیکر

موسیو قانین کچن هفته عرض واشعار اولنان طریقله کیتك اوزره تاریخدن بش کون اولکی پنجشنبه کونی بوطرفدن حرکت ایده‌جکنی چهارشنبه کونی لاجل‌الوداع طرف چاکری‌یه کلدیکنده سویلمش ایسه‌ده اول ایکی کونلرك کیجه‌لرنده بربری آردنجه اجنبیه ناظری قونت فیکلمونك خانه‌سی وقنچلاریه‌نك

قپوسی اوکارینه برچوق خلق بریکوب مومی الیهه حقارت اولمق غرضیله بوراده کدی موسیقه‌سی دیدکلری شاری‌واری مسخره‌لغی اجرا ایتمش وصکره ایچلرندن سکز اون نفر طلبه مومی الیهك یاننه چیقوب اهالئ مملکت سنی ایسته‌میورلر استعفاکی ویرمایسك دیو ابرام والحاح ایلمش اولدقلرندن و اولدخی آرتق ویرمسه دها فنا اوله‌جغنی کوردیکندن بومقدار رذالته قناعت ایله فرداسیکه سالف‌الذکر پنجشنبه کونیدر یوم مزبورده حشمتلو ایمپراطور جنابلرندن استعفای مأموریت ایده‌رك یرینه موقتاً وکالةً قنچلاریه باش مستشاری بارون لبلسترن جانب ایمپراطوریدن تعیین ایدلمش اولمغین اکا مبنیمیدر ؟ یوقسه بیلنه‌مدك دها آخر برکونه سبب تحتنده‌میدر ندر ؟ مومی الیه موسیو قانین یوم مذکورده تصمیم ایلدیکی عزیمتنی ترك ایله قونت مومی الیه خدمتندن چکلمشیکن دخی دونکی بازار ایرتسی کوننه قدر ینه آنکله هرکون بری برلرنده بولشوب کورشمکدن خالی اولمامش ونهایت یوم مزبورك صباحیسی صوب مقصودینه کیتمشدر . وبوحالك ظاهرده‌کی سببی مومی الیه قانینك بوطرفه دائر مأموریت مخصوصه‌سی اولدیغی درکار اینسه‌ده خفی ومکتوم طوتلقده اولمسیله کیفیتی هنوز اکلاشیله‌مامشدر .
بورانك قاریشقلغی کچن هفته ایچنده سکونت بولمغه باشلادیغی کوریله‌رك خاکپای معالی ارای نظارتپناهیلرینه اولکی پوسته ایله تقدیم اولنان عریضهٔ بندکانه‌مده تحریر واشارت اولنمش وحتی بونك ثمره‌سی اوله‌رق مقدمجه بو طرفدن طرد وتبعید قلنان لیغوریان پاپاسلرینه متعصب کروهندن اوتوز قرق قدر بعض ایش ارلری اول اراﻟﻖ حامی چیقه‌رق انلری ینه بورایه کتیرتمك وضبط اولنان اموال واشیالرینی ینه کندولرینه رد واعطا ایتدیرمك سوداسنه دوشوب اولبابده برعرضحال ترتیب ایلدکلری دخی ایشیدلمشیدی لکن بوکیفیت شیوعبولدیغی کبی خلقده من غیر مأمول بردن بره برغلو وهیجان ظهور ایدرك چونکه بوماده‌ده ویانه باش پسقپوسنك مدخل کایسی اولوب ترویج واسعافی خصوصنی دخی والدهٔ جناب ایمپراطوری امل والتزام ایدنمش بولندیغندن اولا کیجه‌لی کوندوزلی اوچ درت دفعه پسقپوس خانه اوکنه خلق طوپلنوب سالف‌التعریف کدی موسیقه‌سی اجراسیله پسقپوس مومی الیهی چار وناچار ویانه‌دن قاچرمش وبو ترتیب عرضحال ماده‌لرنده متفق اولنلرك خانه‌لرینه دخی بلوك بلوك بر طاقم رووولسیونرلر کیدوب انواع شماتت ورذالت ایلدکلری صره‌ده بروجه بالا مومی الیه قونت فیکلمونی

پرنس مترنیخك مکتب تربیتندن مخرج سخیف الافکار آدمدر دیو کورلدی‌یی باصه‌رق اول ایشی اورادن چیقارمش اولدقلرندن فضله والدهٔ مشار الیهانك سرای ایمپراطوریده کائن دائره‌سی اوکنه بر جمعه کیجه‌سی کیدوب اکاده اول سازدن چالغه قالقشمشلر وخلقك بونیتلری طوییلنجه درحال سرایك اطرافی عسکر ایله احاطه اولنوب کلان اولور ایسه اورولمغه طرف ایمپراطوریدن حاضرلنمشلر وفقط اولوقت غارد ناسیونال طاقمی خلقدن آیریلوب عساکر ایمپراطوریه ایله برابر کیجه صباحه قدر امر محافظه‌ده قیام ایلدکلرندن وقلعه قپولری سد وبند اولندیغندن هله اول کیجه کیمسه جانبندن برسس چیقارلمامش ونه حال ایسه بو مخاطره دخی شمدیلك مندفع اولمش ایسه‌ده بورانك طاتسزلغی ینه یکیلنمش اولمغله فرانسه‌نك جمعیت عمومیه‌سی قرارندن صکره بقالم دها نه‌لر اوله‌جغنه انتظار اولنمقده‌در باقی امر وفرمان حضرت من له الامرکدر .

فی ٧ ج سنه ٦٤

دیکر

فرانسه جمهوریتی قرارلشمش اولدیغی خبری کلدکدن صکره بورانك طلبه طاقمی ازغونلشوب فرانسه وانکلتره‌ده بولندیغی مثللو بوراده دخی ایکی قماره اولمسنه مقدما راضی اولمشلر ایکن زادکان قمره‌سنك بعض اعضاسنی ایمپراطورك انتخاب ایلسی شرطی ایلروده ینه حکومت مطاقه‌یه نتیجه ویره‌جکی وسوسه‌سنی وسیله وسر رشته ایدرك پارلمنتو بر اولوب انتخاب اعضا ماده‌سنه ایمپراطورك قارشمامسی وبوندن بشقه دها بر قاچ اصولك استدکاری کبی تبدیل وتغییر اولنمسی استدعاسنه قالقشوب عظیم جمعیت وجسیم جوش وخروش وجسارت ایله دونکی کون پرسلاح سرایه کیتمش وبر چوق عمله کروهی دخی قازمه وکورك وصویه مثللو اللرینه کچن آلات حرب وضرب ایله بونلره التحاق ایدرك جمله‌سی بردن نصف اللیله قدر بایغره‌یی باصوب النهایه مراملرینه نائل اولمش اولملریله حمد اولسون بو مخاطره دخی برطرف اولدی اکر بوکا ازاجق طیانیله‌جق اولیدی ویانه‌نك پك فنا برحاله کیره‌جکی درکار ایدی زیرا تهور وتهییج ایله بو استدعایی تهیؤ ایتمش وبیاغی بو دیدیکمز شی اولمز ایسه جمهوریت ایسترز دیمکه قرار ویرمش اولدقلرندن ارتق اوکلرینه کیمسه‌نك کچوب طوره بیلمك احتمالی یوغیدی

هر نه ایسه بو کره دخی ایمپراطور جنابلری شمدیلك بو ورطه‌دن قورتلمش ایسه‌ده بوندن صکره‌سی نصل اوله‌جغی مجهولدر هله بورانك حالی معلوم دولتلری بیورلدیغی اوزره اولی نه درجه‌لرده ادارهٔ مطلقه ایکن شمدی آندن یوز درجه ایلروده آنارشی اولمغله هرکس عقلنه کلانی یاپمغه باقه‌یور ومثلا بریسی سربستیته قارشو برسوز سویلیه‌جك اولور ایسه انك کیجه خانه‌سنه کیدوب ایتمدکاری رذالت قالمیور. حاصلی هیچ کیمسه‌ده راحت وامنیت اولمیوب ایالتلر خلقنك دخی هر بریسی برکونه ساز چالمقده اولمسیله هرطرفدن انواع پریشانلقلر باش کوستره‌یور بقه‌لم صوکی نره‌یه واره‌جق همان جناب حق ولی نعمت بینتمز اولان سلطنت سنیه‌یی هردرلو آسیب روزکاردن مصون ومحفوظ بیوره آمین سائر وقوعات اوروپاغزته‌لری واسطه‌سیله بورادن اول مسموع عالئ نظارتپناهیلری بیوریله‌جغندن آنلری تحریره حاجت اولمیه‌رق فقط میلوشك تحریکات محسوسه‌سندن طولایی صربستان طرفندن بعض مرتبه شبهه واندیشه‌یه مبتلا اولدیغمی اشعاره مبادرت ایدرم.

١٤ ج سنه ٦٤

دیکر

تاریخدن بر کون اول‌چیقان عادی پوسته ایله‌تقدیم قلنان عریضهٔ چاکرانه‌مده انها وبیان اولندیغی اوزره ویانه‌لولر واقع اولان استدعالرینی جبراً وکرهاً جانب ایمپراطوریدن استحصال ایلدکارینك فرداسی کونی موقت بولنان منسترولر چونکه هیئت حاضرهٔ حکومتده قوت ونفوذ اولمدیغندن خلقی ضبط وربطه ومحافظهٔ اسایشه مقتدر اوله‌مدقلری وبوجهتله ایکی‌ده برده برر وسیله‌ایله بویله مخل اسایش شیلر ظهور ایلدکده اولدیغنه مبنی آتیده کندولرینی مسئولیتدن وقایهٔ ایمپراطور مشارالیه‌استعفالرینی ویرمش واولدخی بالضرور قبول‌ایتمش ایسه‌ده‌باری بوندن‌بویله یکی‌منسترولرانتخاب وتعیین اولننجه‌یه‌دکین ادارهٔ امور دولت‌ومملکت معطل اولمامق وهمده برطاقم نااهل اللرینه دوشوب برفنا یول طوتمامق ایچون بر مدت دها ینه مصلحت محللرینه دوام ایتملرینی معرض رجاده طلب واراده ایلدیکندن انلرده راضی وقائل اولمشلر ایدی بونك اوزرینه خلقك اویله پر سلاح سرایه هجوم ایله بی‌محابا انواع تکلیفات نابجایه اجترا ایلدکاری کوجنه کیتدیکندنمی یوخسه بوحالك

ایلروسی کیتدکجه دها زیاده اویغونسزلقله نتیجه ویره‌جکندن طولایی خوف ایلدیکندنمیدر ندر حاصلی هیچ بر کونه سببنی بیلدرمیه‌رك وکیمسه‌یه رنك وسر رشته ویرمیه‌رك لف اولنان اعلاننامهٔ رسمی ترجمه‌سندن معلوم دولتلری بیوریله‌جغی وجهله دون اخشام اوزری الافرانغه ساعت یدی صولرنده تنزه طریقیله شمبرون سراینه کیدوب اورادن صولر قراریر ایکن تیرول طرفلرینه طوغری فرار قلقلی صاوشوب کتمش اولدیغی بو صباح شیوع بولمغله قوللرینه وله‌وحیرت کله‌رك همان قنچلاریه‌یه کیدوب بونه‌حال وکیفیتدر بزلرك یعنی دیپلومات‌طاقمنك نه‌یاپمقلغمز لازم کله‌جکدر دیه‌رك نظارت‌اجنبیه وکالتنه بعض سؤاللر ایراد ایلدم . آلدیغم جوابده مشارالیهك بوکیدیشندن منسترولرك قطعیاً خبرلری یوغیسه‌ده روش حاله کوره‌نیتی ترك حکومت ظن اولنه‌میوب اعادهٔ اسایشه اهالی طرفندن قویاً کفالت اولندیغی صورتده البته ینه کله‌جکی وفقط کندوسی نه افکارده اولدیغی ونره‌یه کیتدیکی حالا بیلنه‌مدیکی وبو وقعه دنصکره بو راحتسزلکلره سبب اولنلرده ندامت کورلدیکندن وغاردناسیونال‌ایله دولت عسکری شمدی برلشدکارندن منسترولر اهالی‌ایله متفقاًمملکتك آسایش وراحتنه باقه‌جق اولدقلرینه نظراً مشار الیهك‌بوصورتله غیبوبتی بلکه بر حسن نظام خصوصنه مدار اوله‌جغی مأمول اولدیغنی اکلادیغمده براز عقلم باشمه کلوب دوندم ودرحال اشبو عریضهٔ بندکانه‌می تحریر ومخصوصی قورییه‌ر اخراجیله بلغراد محافظی سعادتلو محمد پاشا طرفنه تسییر ایتدم مشارالیهدخی فوق‌العاده تاتار ایله سریعاً درسعادته کوندره‌جکدر بقه‌لم بوندن صکره‌سی نصل اولور وهرنه وقوع بولور ایسه سریعاً اشعارینه اعتنا ودقت اولنور بو اراالقده شوندن بوندن ایشیدلدیکنه کوره مشارالیهك فراری شیوعندنصکره درون قلعه‌ده بعض سوقاقلرده بر قاچ کشی جمهوریت استرز دیو باغرشمشلر ایسه‌ده هیچ کیمسه نکاه التفات ایتمدیکندن بشقه انلری طوتوب حبسه قویمشلر وبعده هر کیم جمهوریت لقردیسنی آغزینه آلور وبر کونا یغما وغارت مثللو خسارت وشقاوته جسارت ایده‌جك اولور ایسه محاکمهٔ و مکالمه‌یه امان ویرلمیه‌رك اول آنده قورشونه طوتیلوب اعدام اولنمسنه جمله اهالی عهد وپیمان ایتدکارینی ندا ایتدیره‌رك اعلان اتفاق ایلمشلر وبو حاله مقارن ایمپراطور مشارالیهك شو عزیمتندنناشی اصول دولته بر خلل کلمیه‌جکندن مأموریت اجنبیه ایله قنچلاریه‌نك شمدی‌یه قدر جاری اولان معاملاتی ینه کماکان

باقی ومرعی اوله‌جغنی معلن وکالت نظارت مومی‌الیهادن جانب سفارت سنیه‌یه بر مذکرهٔ رسمیه ورود ایتمکله انکدخی بر قطعه صورتی مطویاً بعث وتسیار قلندی وبونلردن فضله ایمپراطور مشارالیهك وراسنی تعقیب ایدن غاردناسیونال باش قوماندانی قونت فیکلمون کیتدکدنصکره بعض معتبراندن مرکب برهیئت‌مبعوثه دخی کوندرلمش وکویا ایمپراطور مشارالیه تیرول طرفنه کیتمیوب بوهمیا تختکاهی اولان پراغه‌یه طوغری روان اولمش وبوکون الافرانغه ساعت بش صولرنده کله‌جکمش دیو برحوادث دخی چیقدی اما صحیح اولوب اولمدیغی برساعتدنصکره بللو اوله‌جغی وینه بوکون استماع اولندیغنه کوره بلغراددن بر چوق صربلو زمونه نچوب نمچه صربلری وخروات خلقی ایله برلشه‌رك اسلاوون قراللغنی میدانه‌چیقارمق دعواسنده اولدقلرندن زمون قصبه‌سی‌پك‌قاریشیق برفناحالده بولندیغی معلوم‌عالیٔ نظارتپناهیلری بیورلمق اوزره بیان وافاده‌یه مبادرت اولندی فی ١٤ ج سنه ٦٤

دیکر

چند روز اقدم مخصوص قوریر ایله تقدیم خاکپای عالیٔ نظارتپناهیلری قلنان عریضهٔ چاکرانه‌مده عرض وانها اولندیغی اوزره حشمتلو ایمپراطور جنابلرینك ویانه‌یی ترك ایلدیکی کونك فرداسی آلا فرانغه ساعت بش صولرنده ینه ویانه‌یه کله‌جکنه دائر شیوع بولان حوادث مکر خلقی اویالاندیرمق ایچون جعلی بر اشاعه اولدیغی وقت مذکور حلولنده دکل حالا بوکونه قدر کلدیکندن اکلاشلمش ونره‌یه کیتدیکنده روایت مختلف ایکن تیرول طرفنه کیتدیکی مؤخراً تصحیح اولنمش ودوندنبری ایشیدلدکده اولدیغنه وموسیو هوسارك افاده‌سنه کوره مشارالیه بعد ازین ویانه‌ده اوطورمامق اوزره آرتق بورایه کلمامك نیتنده بولنه‌یور ایسه‌ده خلق ایتدکلرینه ندامتله بالاستعفا مشار الیهی ینه تختکاهنه دعوت ضمننده طاقم طاقم عرضحاللر ومبعوثلر ارسالیله استرجا ایلدکلرندن احتمالکه کوکلی آلنه‌رق کیرو دوندرملری مأمول بولنمشدر . هرنه ایسه مشار الیهك ایاب وذهابنه وکندوسنك غیبوبتنی متعاقب زادکان طاقمندن دخی برخیلی فاملیا آرابه‌لرینه بینوب هر بری برطرفه صاوشمش وقصورلریدخی کون‌بکون اورایه بورایه صاوشمقده اولدقلرینه نظراً بوبرعزیمت‌مصنعه کبی کوروندی. لکن پك‌ده فنا اولمدی. زیرا بورانك خلقی برکت ویرسون فرانسه وانکلتره اهالیسیله همرنك وهمدنك اولمدیغندن ایمپراطور مشارالیهك اولوجهله کیتمش اولدیغی خبری یایلنجه کرچه بعض‌احرار صحیح کیتدی

ایسه نه یاپه‌لم بزده جمهوریت ایسترز دیمشلر و برقاچ مفسد وبدخواه‌کیرا آرابه‌لرینه بینوب سوقاق بسوقاق طولاشه‌رق اهالیٔ بلده‌یی جمهوریت استدعاسنه تشویق ایتمشلر ایسه‌ده اکثر ناس بز ایمپراطوریمزدن خشنودز انی استرز شونلری سویلتمیك دها طوتوب اوره‌میورمیسکز دیو راست کلدکاری یرلرده اوزرلرینه هجوم ایله قورقودوب قاچرمشلر وچوغنی دخی اخذ وکرفت ایله قریمنال تعبیر ایلدکاری بیوك حبسخانه‌یه کوندرمشلر وچونکه بوشیلرك ایقاعنه اصل باعث وبادی طابه طاقمی اولدیغندن خلق بوحالی کورنجه انلره طعن و دشنام ایتمکه باشلیوب و آنلر دخی خلقك‌غیری کندولرینه اویمیه‌جقلرنی اکلانجه سود دوکمش کدی‌یه دونوب خلق ایله برابر اغز قوللانه‌رق وعسکر وغاردناسیونال ایله سرایی وکوشه باشلرنی بلوك بلوك بکلیه‌رك محافظهٔ اسایشه متفقانه باقمشلردر . واقعا بو آره‌لقده هر درلو اویغونسزلقلر اوله‌بیلمسی مأمول ومحتمل ایکن حمد اولسون هیچ بر طرفدن چت بت اولمدی وبلکه بالعکس بیاغی اولکی درجه‌لرده راحت وامنیت مملکت عودت ایلدی . بوراسی شایان تعجب واستغرابدر . شوقدرکه کاغد اقچه نقود ناسره حکمنه تنزل ایدوب آلیش وویریشه کرکی کبی دورغنلق‌ویرمش وچوق کیمسه‌لر بانقه‌یه کیدوب کاغدلری دکشدیرمکه نوبت بوله‌مز مرتبه‌لرده بریکمش ایسه‌ده هله بانقه سیم اقچه ایله تبدیلدن چکنمدیکندن خلقه براز اطمئنان قلب کلوب انجق کثرت اوزره بوزمدیغندن طولایی ینه بتون بتون ازالهٔ شبهه ووسوسه اولنه‌مامسیله هرکس کاغدلرنی رفته‌رفته تبدیلدن هنوز فراغت ایتمامشدر قوللری بوسنهٔ مبارکه صیفنده سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده برمدتجك بزه واستنشاق هوا ضمننده بوقاریشقلقلر ظهورندن اول خارج شهرده ویك یقینده بر قامپانیا استکرا ایتمش وایمپراطور مشار الیهك غیبوبتی کونی اورایه نقله حاضرلنلمش ایکن اول حادثه وقوع بولمش اولمقدنناشی کیدیله‌مامشدر . اکر شو راحت وامنیت برقاچ ایام دها بویله کیدر ایسه نقل وعزیمت اولنه‌جقدر . قالدیکه کچنده بالاجبار امور اجنبیه نظارتندن استعفا ایتدیریلان قونت فیکلمونك یرینه پرنس استرهازیدن اول لونده‌ده مدت مدیده سفارت ایتمش وبراز وقت دخی المانیا طرفلرنده مأموریت جسیمه‌لرده استخدام اولنوب بعده تقاعداً بادن دوقه‌لغی داخلنده واقع فرایبورغ شهرنده اقامتی اختیار ایلمش اولان بارون ده وسنبرغ نام ذات هرنه قدر یتمش بش یاشنه یتمش واختیار ایسه‌ده لیبرال بر آدم اولدیغندن وحالا دخی عقلی باشنده بولندیغندن حقنده قبول عامه واقع اوله‌جغی امیدیله ینه

موقتاً اجنبیه نظارتنه جانب ایمپراطوریدن انتخاب وتعیین اولنمش اولمغله بوکونلرده ویانه‌یه کلمك اوزره بولندیغی ایشدلمشدر باقی هرحالده امروفرمان ١٩ ج سنه ٦٤

دیکر

کچن هفته عرض واشعار اولندیغی اوزره ویانه اهالیسنك جانب ایمپراطوری‌یه کوستردکاری میل ومحبتدن منسترولر استفاده‌یه قالقشوب ابتدای امرده کرچه مؤخراً ایمپراطور مشارالیهدن بالاکراه آلدقلری بعض امتیازات معلومه‌یی رد ایتدیرمکه وطلبه‌نك اصل ویانه‌لولردن ماعداسی مملکتلرینه کیدوب برمدت دخی دارالفنونك وقت معتادندن اول تعطیل اولنمسی خصوصنه قدر اهالیدن تحصیل مواعیده ظفریاب اولمشلر ایکن دها ایلروسنه واروب قیره‌رق منبع ومکان فساد اولان دارالفنونی قپادوب جمعیتلرینی طاغتمق ایستیه‌رك ماه‌حالك یکرمی ایکنجی جمعه کونی صباحلین اوزرلرینه عسکر سوقیله اظهار کروفرده تصلب وتجلد ایتمشلر ایسه‌ده ممکن اوله‌مدیغی شویله طورسون امر برعکس اولوب اوخلالده همان مملکت زیروزبر اولمق درجه‌سنه کلمشدر هله بر قوری کورلدی وآیاق پاطردیسیله باشه چیقه‌میه‌جقلرینی ونهایتی فنایه واره‌جغنی کورنجه عسکری کیرو چکدیلر وقان دوکمکه سبب ویرمدیلر اما فائده ایده‌لم دیرکن چوق ضرر ایتدیلر بونك اوزرینه خلق قودورمش کبی برحاله کیروب اولکی وعدلرندن کلیاً نکول ایتدکدن صوکره بر طاقم شیلر دخی علاوهٔ مطالب ایدرك جمله‌سنی برورقه‌یه طبع ایله نشر ایلدیلر ترجمه‌سی لفاً تقدیم اولنمغله مطالعه‌سندن معلوم دولتلری بیوریلور آندن بشقه شمدی اکر ایمپراطور اون کونه قدر ویانه‌یه کلمز ایسه جانی استیوب کلنجه‌یه قدر پرنسلردن برینی یرینه وکیل ایتسون آنی‌دخی ایتمز ایسه غیری بزده یاپه‌جغمزی بیلورز دیمکه باشلدیلر بوندن مرادلری ایمپراطور فامیلیاسندن برینی جبراً طوتوب تخت ایمپراطوری‌یه اقعاد اولدیغی بعضلرندن ایشیدلدی واقعا ایالتلر اهالیسی ویانه‌لولر ایله یکدل متحد الافکار اولمدقلرندن مصلحت بوپره‌سه‌یه کلمز کبی ظن اولنور ایسه‌ده وقت وحال زمان فساد واختلال اولدیغندن آنلره کووه نیلوبده ویانه‌لولری بالاجبار تحت اطاعته ادخال دخی شو آنده غیرممکن وناقابل کورینور هر نه ایسه بو اویغونسزلقلرك صوکی بقه‌لم نصل اولور؟ بروجه بالا طلبه‌نك کمی آزی‌یه آلوب جانب حکومته قارشو سلاح دردست ایتدکاری حالده واروشلرده ویقین کویلرده بولنان بالجمله عمله کروهی

قاری ارکك قارمه قاریشیق اللرنده صوپه‌لرله چارچابك شهره طولوب درون قلعه‌نك قالدیرملرینی یارم ساعت ایچنده سوکه‌رك یوز سکسان یرده باریقاد تعبیر اولنان متریسلری یاپدقلری هرکسه حیرت ویردی ودرون قلعه‌نك معلوم دولتلری بیوریلان منتظم وتمیز کوزل سوقاقلری یانغین یرینه دوندی وبوحال اوچکون سوردی شمدی برآز راحته واردیلر فقط ایمپراطور کلنجه‌یه قدر بویله‌جه بکلیه‌جکز دییورلر باقی امروفرمان ٢٦ ج سنه ٦٤

دیکر

کچن هفته تقدیم اولنان عریضهٔ چاکرانه‌مك برنده انها واشعار اولندیغی وجهله بوطرفده بولنان سفرای دول اجنبیه‌نك نزد ایمپراطوری‌یه عزیمت ایتملری خصوصنده وقوع بولان دعوت هرنقدر مخیر صورتنده ایسه‌ده جمله‌سی برمدت جزئیه ایچون برر ایکیشر کیدوب الحالةهذه قوللرندن ماعدا ویانه‌ده بر سفیر قالمامش وبوجهتله یالکز چاکرلرینك کیتمامکلکم کرك ایمپراطور مشارالیهجه وکرك خلقجه پك صغوق دوشه‌جکی وبیك درلو معنایی موجب اوله‌جغی واکاده سبب اولسه اولسه آنجق خزینهٔ جلیله‌یی زیاده مصارفدن وقایه‌دن غیری برنسنه اولمدیغی وبودخی سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده برشی دیمك اولمیه‌جغی اجلدن چاکرلرینه‌ده خواه وناخواه عزیمته مجبوریت حاصل اولمش وکرچه اهالئ بلده ایمپراطورمشارالیهك بران اول عودتنه چبالیورلر ایسه‌ده مشارالیه کرکی کبی اظهار انفعال ایدوب خلقك بوسرکشلکی برطرف اولمدقجه ونظامات وآسایش مملکت لایقیله یولنه کیرمدکجه کلمیه‌جکنی اعلان ایتمکده اولمسنه نظراً تیز بری قولایلقله دونمیه‌جکی وحالبوکه خلقك دخی طرز وطورینه یعنی بودفعه‌کی قاریشقلق اره‌سنده منسترولردن جبراً وکرهاً اون سکز طوپ آلوب درون قلعه‌دن عساکر ایمپراطوریه‌یی اخراج ایله بتون قره‌غوللری غارد ناسیونال بکلیه‌رك کندولرینه استحکام وتقویت ویرمکده اولملرینه کوره بعد ازین بویله اغزلره پکده یناشملری ملحوظ اولمیوب بلکه مشار الیه بوصورت مطلبنده اصراری تقدیرنده دها زیاده قامتی آرتیره‌رق اصول دولتلرینی جمهوریته طیاندیره‌جقلری مأمول وبدیدار اولمسیله مشار الیه خلقك ابرام والحاحنه باقه‌رق وشاید مصالحتك صوکی فنایه واره‌بیلمسی احتمالنی اکلایه‌رق اظهار ایلدیکی مطلب وآرزوسنی بریانه قویوب عودته راضی اوله‌جق اولور ایسه‌بیله ینه اولا کندوسی کلمیه‌رك ارشیدوقلردن

برینی وکیل قیلقلی ارسال ایله اذهان ناسی تسکین ایتمك یولنی طوتەجغی بعض روایات وتحقیقاتدن نمایان وبو حالده دخی مشار الیه ینه برمدت شمدیکی اقامتکاهنده ارام و راحت ایدەجکی ظاهر وعیان اولمق حسبیله سائرلری مثللو بوکره کیدیلوب اثبات وجود اجابت و اولوجهله برهفته اون کون قدر اوراده توقف واقامت ایدلدکدنصکره ایشك کلیشنه کوره طلب اذن ورخصتله ویانه‌یه عودت اولنمق اوزره بمنه تعالی تاریخدن چند روز مرورنده حرکت تصمیم ونیت قلنمش وخرجراه اولەرق استدانه طریقیله بارون سینادن ایکی بیك بش یوز فیلورین آلنوب بنده زادەلری وبرقاچ نفر ترجمان قوللریله سبکبارجه عزیمته متهیی بولنلمش اولدیغی انشاالله تعالی محاطعلم عالم ارای نظارتپناهیلری بیورلدقده اولبابده وهرحالده امروفرمان حضرت من‌له‌الامرکدر ٤ رجب سنه ٦٤

دیکر

تاریخدن یکرمی برکون اولکی پوسته ایله تقدیم قلنان عریضهٔ چاکرانه‌مده عرض وانها اولندیغی اوزره حشمتلو ایمپراطور جنابلرینك ویانه‌یه عودتی برآز اوزایه‌جغندن وقوللرندن ماعدا بالجمله سفرای اجنبیه نزدینه کیتمش اولدیغندن قوللرینك دخی سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانەده عزیمتم ایجاب ایدرك ذکر اولنان پوستەنك خروجندن برکون‌صکره بوطرفدن قالقوب بش کونده اینزبورغه واردم و وصول چاکرانه‌مك فرداسی ایمپراطور مشارالیه ملاقاته دعوت ایتمشیکن درت بش ساعت صکره بغتةً خستەلنمش اولدیغندن بحثله برقاچ ایام کیمسەیی قبول ایدەمیەجکی حقنده بالاعتذار ایستنلدیکی حالده ایمپراطوریچه جنابلریله ملاقات اولنه‌بیله‌جکنی اخبار ایتمش‌اولدیغندن وبوصورت‌دعوته جواب‌رد ویریله‌میەجکندن بالقبول ایرتسی کونی ایمپراطوریچهٔ مشارالیها ایله کورشدم مشارالیها کرك کندی طرفندن وکرك زوجی مشارالیه جانبندن اجرای. رسم خوش آمدی ایله سایهٔ بلند پایهٔ حضرت‌شهنشاهیده حق عاجزانه‌مده اظهار کمال التفات ورعایت وبالخاصه جانب جلیل‌المناقب جناب جهانبانی‌یه عرض خلوص ومودت ایدرك وبعض آفاقی سوزلر دخی سویلیەرك مجلسه ختام ویرمش اولاغله اورادن عودتله اجنبیه ناظری بارون دەوسنبرغه کیتدم ولدی الملاقات مأموریتنی تبریك وتهنیتدن صکره میلوشك حالنی حکایت وآنك حرکاتنه مأمورین دولتك مسامحەسندن شکایت ایتدم کرچه برجواب شافی ویرەمدیسەده مقدمکی استدعای چاکرانه‌مه مبنی کندوسنك

اولديغى يردن قالديريلوب ويانه‌يه كتورلمكده اولديغنى وبوندن بويله بوخصوصدن طولايى وسوسه اولنمق اقتضا ايتميه‌جكنى سويلسنه مقابل مرقومك بوحركتنه آوستريا دولتى آرتق نظر تهمت ايله باقمق لازم كله‌جكندن بعدازين ينه اولكى كبى خاندان ايمپراطورى طرفندن و وكلاى دولت جانبندن حقنده معاملهٔ حرمت واعتبار اجرا اولنمسنه دولت عليه راضى وقائل اولميه‌جغنى شمديدن سزه اخطار ايدرم واديسنده سوق كلام ايله اقتضا ايتديكى حالده وموافق ارادهٔ سنيه‌لرى بيورلديغى صورتده بوخصوصى طرف دولت عليه‌دن طلب وادعا ايتمكه برقپو آچدم مومى اليه بوراسنى تصديق واعتراف بر له بوخصوصه الندن كلديكى مرتبه سعى ودقت ايده‌جكنى بعدالبيان ايمپراطور مشارالیهك نوقت عودت ايده‌جكنى سؤالمه اكر كيفسز اولمامش اوليدى بر قاچ كونه قدر آوستريا ايچنه عودت ايتمك نيتنده ايدى لكن مزاجسزلغى بوكا مانع اولوب ظن اولنديغنه كوره بوخسته‌لكى برآز وقت ممتد اوله‌جغندن نه زمان كيتمسى ممكن اوله‌جغى هنوز آكلاشيله‌مدى جوابنى ويرنجه بلطف‌اه‌تعالى بو اثناده مسر تبخشاى وقوع اولان ولادت همايون ميامن مقرون حضرت شاهانه‌يى تبشيراً جانب جناب ايمپراطورى‌يه تصدير وتسيير بيورلمش اولان نامهٔ سعادت علامهٔ حضرت‌ملوكانه‌يى سابق وامثالى وجهله تبليغ ايتمك اوزره مومى‌اليهه تسليم ايلدم وآندن اوچ كون صكره دخى چونكه اورايه كلان سفرانك بعضيلرى قوللرى وارنجه‌يه قدر كيمى مملكتلرينه وكيمى آوستريا داخلنده واقع حماملره كيتمش وقصورلرى دخى برر برر كيتمكه حاضرلنمش اولديغندن وصحيحاً تحقيق واستخبار اولنديغنه كوره ايمپراطور مشارالیهك خسته‌لكى تيز برى ويانه‌يه كلمك استميه‌رك خلقك ابرام والحامنه دخى پك قارشو كورنمك اويه‌ميه‌جغندن ناشى جعلى اولمسيله چاره‌سز عميسى ارشيدوق يوحان جنابلرينى طرفندن وكيل ايدوب اولجه ويانه‌يه كوندرمك وبعده كندوسى دخى اينزبورغدن دونوب شوراده بوراده امرار وقت ايله يواش يواش ويانه‌يه كيرمك افكارنده وناظر مومى‌اليه دخى همان ويانه‌يه عودت حاضرلغنده بولنديغندن اجنبى طوروب اوتوره‌جق ايكى اوفاق لوقانطه‌دن غيرى ير اولمديغنه وآنلر دخى بوآرالق طولمش وبوجهتله برنده كوجله ايكى اوطه بولنوب طار طارينه صيغينيله‌رق صيقندى چكلمكده اولديغندن بشقه مأكولات خصوصنده برطاقم زحمت وصعوبته كرفتار اولنديغى اجلدن بران اول بومضيقدن استخلاصه مجبوريت حاصل اولمش وايمپراطوريچهٔ مشارالیها ايله وقوع بولان

ملاقات چاکرانم زوجیله ایجـاب ایده‌جك ملاقات رسمنی دخی اسـقاط ایلمش اولدیغنه مبنی ناظر مومی‌الیه واسـطه‌سیله جانب جناب ایمپراطوریدن بالاسـتیذان تحصیل رخصتله ویانه‌یه دوندم واولوجهله ویانه‌دن چیقشمك اون دردنجی کونی ینه ویانه‌یه کلدم واستماع اولندیغی وجهله وصولمك ایکنجی کونی ناظر مومی‌الیه دخی واصل اولدی ودردنجی کونی دخی مشارالیه یوحان کلوب خلق برآز راحت ایدرك آغزلری قپاندی روایت اولندیغنه کوره ایمپراطور حالا اینزبورغده خسته‌لك حالنده بولنه‌یور وروماده بولنان آوستریا ایلچیسنك کندو طلبیله ویانه‌یه عودت ایتمسنه معادل پاپا طرفندن مأموریتله اینزبورغده بولنان نونس پساپورطنی آلوب کیتمش وپروسیا ایلچیسی دخی برلینه صاوشمش اولدیغی وشمدی اوراده انکلتره وروسیه ایلچیلریله برقاچ دول صغیره سفراسی قالمش ایسه‌ده آنلر دخی بوکونلرده دونمك وروسیه ایلچیسی آوستریا ایچنده سیر وسیاحته چیقمق اوزره بولندقلری ایشیدلدی وقوللری یولده کاورکن ایمپراطورك باش یاوری صیقی‌صقی‌یه فرانقفورته کیدر اولدیغی کورلدی شمدیلك بورانك حالی برآز سـکونت اوزره‌در اما بتمام بوندن صکره نصل اولور باقی ٢٥ رجب سنه ٦٤

دیکر

١٧ ن سنه ٦٤ تاریخیله انامل‌زیب ورود اولان برقطعه جوابنامهٔ عالئ آصفانه‌لرنده ایتالیا ماده‌سی وحشـمتلو ایمپراطور جنابلریله وکلای موجوده‌نك عدم بقاسی حقلرنده مسـموع دولتلری بولنـان بعض روایت محرمانه‌نك ممکن مرتبـه آراشدیریله‌رق حاصل اوله‌بیله‌جك معلوماتك اشعاری امر وفرمان بیورلمش اولنغله مقتضای جلیلی اوزره بوخصوصلر امکان مساعد اولدیغی درجه‌ده بالتحقیق ترقیم وتمنیق قلنه‌جغی درکار اولوب فقط اول باول شونی بیانه مسارعت ایدرمکه بوندن چند روز مقدم اجنبیه ناظری بارون وسنبرغ ایله واقع اولان ملاقات چاکرانمده ایتالیا مصلحتی حقنده کندولکمدن اوله‌رق ایراد ایلدیکم سؤال محرمانه‌یه مومی‌الیهك ویردیکی جوابده اوستریا دولتی بوراده اولان حقوق ملکیه‌سـندن بر وقتده فارغ اوله‌میوب علی الخصوص الحالة هذه هر طرفده فوز وغلبه‌یه دخی مظهر اولدیغندن انکلتره وفرانسه دولتلری بوخصوصه مقدمجه توسط ایده‌جك اولمشلر ایکن میلانك ضبط وتسخیرندن صکره انلرده کیرویه چکلمش وشمدی‌یه قدر بوبابده اوسـتریا دولتنه برشی دیمامش اولملریله اوسـتریا دولتی بو ماده‌یی سـاردنیا قرالیله باشـلو باشـنه

سویلشمکده اولوب مأمولنه کوره یقینده بتوره‌جکلرینی وبوندن بویله دخی انکلتره وفرانسه دولتلرینك توسطلری احتمالی کوره‌میور ایسه‌ده شاید ایلروده وقوع بوله‌جق اولور ایسه بیله قبول اولنمیه‌جغنی افاده وتذکیر ایلدی بوصره‌ده فرانسه جمهوریتی اوستریا دولتی طرفندن تصدیق اولندیغنه متدائر بواثناده استماع اولنان حوادثك صحیح اولوب اولمدیغی لدی‌الاستفسار صحتی تصدیق واخبار ایلدکدن فضله روسیه دولتنك دخی تصدیق ایده‌جکی وحتی پارسده بولنان مصلحتکذاری موسیو کیسلفی ایلچیلکله ابقا وتعیین ایلیه‌جکنی سویلدی بوصورتده فرانقفورت غزته‌سنك الافرانغه اغستوسك یکرمی دردی تاریخیله چیقان نسخه‌سنده محرر اولدیغی وجهله مومی‌الیهك پساپورطنی آله‌رق پترسبورغه عودت ایده‌جکی حوادثی غیر صحیح اوله‌یور اما فرانسه‌نك حالی دخی شو کونلرده ینه خیلی قاریشق اولدیغندن بویله شیلرك ظهوری پکده اولمز دکلدر هرنه ایسه بورادن هنوز پارسه یکی ایلچی تعیین اولنمدیسه‌ده بویقینلرده بری سفارتله کوندریله‌جکی ناظر مومی‌الیهك افادات واقعه‌سندن مستبان‌اندر قالدیکه ایمپراطور مشار الیه حقنده اولنان روایت کرچه مقدملری دخی بوراده ایشیدلمش وواقعا مشار الیهك اولوقت تبدیل اصول حکومتدن طولایی پك مکدر ومتأسف اولمسی ضعف وجودینه منضم اوله‌رق کندویه اینزبورغه فراری اختیار ایتدیرمش واولوجهله بعد ازین حکومتدن چکلمك نیتنی کتورمش ایسه‌ده ولی عهدی وزوجه‌سنی اهالی پك سومدکلرندن وآنك بیوك اوغلی دخی هنوز اون سکز یاشنده بولندیغندن وشو آره‌لق ایمپراطورلغك تبدلی وقوع بوله‌جق اولور ایسه احتمالکه جمهوریت آرزوسنده بولنان بعض طرف اکثریت بوله‌رق اولزمان خاندان ایمپراطوریچه بتون بتون محواوله‌بیلمك مرتبه‌ده مخاطره وتهلکه ملحوظ اولدیغندن بعض خیر خواهان مشار الیهی بونیتدن لحورمش اولدقلری دخی مروی اولمق حسبیله بوغائله برطرف اولمش کبی کورونمشیدی لکن ولی عهد مشار الیهك بیوك اوغلی پرنس مشارالیه خاندان حکمداری‌یه مخصوص بر اصول مستثنا اقتضاسنجه الحالة هذه فاعل مختار حکمنده بولندیغندن ایمپراطور مشار الیه ویانه‌یه کلدکدن صکره اجرا اولنان دورده عسکره وغارد ناسیوناله ابراز اولنمسیله برابر غاردناسیونال قوماندانلغنه تعیین اولنمش اولدیغنه نظراً ایلروده بوراسی بر حسن صورت واصول کسب ایتمز ایسه نیت مذکوره‌نك اعلاننه شمدیدن حاضرلق اولمسی دخی ظن وتخمین اولنه‌یور وکلای موجوده حقنده شمدیلك برشی ایشیدلمامکده وکندولری بقالرینی

تحصیله سعی وغیرت ایتمکده ایسه‌لرده طوتدیره‌بیله‌جکلری پکده مأمول اولنمیور مع مافیه بوندن صکره بر تقریب ایله طلبه کروهنك فتنه وفسادلرینی کلیاً باصدیره‌بیلورلر ایسه بلکه اولحالده برمدت دها مأموریتلرنده قالیرلر یوخسه شو حالده دیکیش طوتدیره‌جقلرینی کیمسه‌نك عقلی کسمیور از جمله کچن هفته بر دفعه‌سی عرض وانها اولنان عمله شماتتی هرنقدر شویله‌جه دفع وتسکین اولنمش ایسه‌ده ایکی کون صکره دفعهٔ ثانیه اوله‌رق بش آلتی بیك قدر عمله پراترنام اورمان طرفنده طوپلنوب مساعئ عامه ناظرینك بر فنا شکلده استاتوسنی یاپه‌رق شهری طولاشدیروب مومی الیهدن تحقیر ایله استدکارینی قوپارمق سوداسیله قلعه ایچنه طوغری کاورلر ایکن منسترولرك قرار وتنبیهی اوزره اولجه حاضرلنان عسکر وغاردناسیونال اورمان باشنده بونلرك قارشولرینه چیقه‌رق حرباً وحزباً جمعیتلرینی تشتیت وپریشان ایتمش وبو غلبه‌لغك آره‌سنده قرق اللی قدر قاری ارکك مجروح ومقتول اولمش اولدیغندن خلقك برطاقمی بولایقسز اولدی ودیکر برطاقمی پك اصابت ایلدی دیمکده وارباب فساد ایسه بوکیفیتی سرمایهٔ فتنه واختلال عد ایدرك کونا کون سوزلر سویلمکده اولملریله ینه بر ولوله ظهور ایتمسی بکلنه‌یور بقهلم بوندن صکره دها نه‌لر اولور هله شو کونلرده برلینده عسکر وغاردناسیونال قرال طرفنی طوتوب مخالف اولان اهالی‌یی اوروب قیرمقده اولدقلری حوادثی برقاچکون ظرفنده بوطرفده شایع ومتواتر اولمغله غالبا بوراسی دخی اویله اوله‌جق دنیله‌یور ومجارلولر خرواتلرله حالا اوغراشمقده‌درلر بعض روایاته کوره خرواتلر مجارلولرك تحت حکمنده قالمغی بر وجهله استمدکارندن بهرحال مجارلولره غلبه ایدرك آنلردن آیریله‌جقلری ویاخود مجارلولری اسکی اصوللری وجهله اوستریا قابنتوسی تحت‌حکمنه قویه‌جقلری امید اولنه‌یور الحاصل بورانك شمدیکی حال شورش اشتمالی بر وجه محرر ومشروح اولدیغی محاطعلم ارای داورانه‌لری بیورلدقده امر وفرمان حضرت من له الامرکدر ٢٩ ن سنه ٦٤

دیکر

بوندن اولکی پوسته ایله عرض وانها اولنان مجارستان وقوعاتی اوزرینه بو طرفك نظریات ومعاملاتی کیفیتی نمچه‌جه‌دن فرانسزجه‌یه ترجمه اولنه‌رق بو دفعه لفاً تقدیم قلنان ایکی قطعه ورقه‌نك بری مطالعه‌سندن معلوم دولتلری بیوریلور آندن فضله خروات بانوسی جنرال یلاچیچه لاجل الامداد بوطرفدن

برمقدار عسکر دخی تسریب اولنمق اوزره ترتیب اولنمش ایسه‌ده ویانه‌نك فسادباشی وخواجه‌لری اولان طاقمی مجارلرك آرزولرینی ترویج طرفنده بولندقلرندن بوراده برتقریب ینه بر فساد قوپاروب مصلحتی قاریشقلغه کتورمك ایچون اشبو عساکر مرتبه ایچنده ویانه غاردناسیونالیله متفق بولنان غراناديا الایندن اصل نمچه‌لو برکروه نفراتك بو مأموریتی مجرد بوراده‌کی اومقوله عساکر متفقینی رفته رفته برر وسیله ایله تقلیل وتبدیل ایدرك یرلرینه کتوره‌جکلری یکی عسکر ایله بزلری اوردیروب قیردیرمق نیت خفیه‌سنه مبنیدر دیه‌رك کندولرینه اویغون اولان بر طاقم غاردناسیونالی قشقردوب براکده بونلرك توقیفلریله آخرلری کوندرلمسنی امور حربیه منستروسی بولنان قونت لاطورنام جنرالدن استدعا ایتمشلر ایسه‌ده جواب رد آلمش اولدقلرندن نفرات مرقومه‌یی یولدن چویرمکی قوروب وکندولریله دخی سوزی برایدوب کیده‌جکلری وقتی کوزتمکده اولدقلری حالده وقتاکه تاریخدن اوچکون اولکی جمعه کونی نفرات مرقومه لهلو وسائر جنس نفراتدن مرکب رفیقلری اولان طابورلرله برابر صباحلین پراتر باشنده شمندوفر محلنه کاوب عربه‌لره بینه‌رك یوله چیقمشلر ایکن برده طلبه کروهی اولدن حاضرلمش اولدقلری برطاقم کویلو وعمله مقوله‌سی معاونتیله طریق مذکورك ابتدالرنده واقع طونه قنالری کوپریلرینی بوزوب عربه‌لرك سیر وکذارینی کلیاً منع ایتمش اولملریله عربه‌لر چاره‌سز کیرولیوب نفرات مرقومه‌یی بوشالتدقدن صکره قوماندالرینه مأمور اولان جنرال دیکر کوپریلردن ماشیاً سیر وعزیمت ایتدیرمك ایستینجه مرقوملر مادامکه بزم عزیمتمزی ملتمز استمیورز برده کیتمیز دیو مخالفتله عدم اطاعت اظهار ایلدکلرندن جنرال مومی الیه یاننده بولنان عساکر سائره‌یه بونلرك اوزرینه آتش ایتملرینی امر ایدرك وبونلرده آنلره مقابله‌یه باشلیه‌رق حاصلی ایکی عسکر بربرلریله عادتا مقاتله‌یه طورشوب طرفیندن برآز مقتول وبرآز مجروح ظهور ایتدیکی اثناده ذکر اولنان طلبه وآنلره پاداش اولنلر دخی جنرال مومی الیهك اوزرینه هجوم ایله بیچاره‌یی براوغورده قتل واعدام واولوجهله برایکی ساعت ظرفنده بالغلبه اوراده‌کی غوغایی قرین انجام ایلدیلر آندن صکره کمال تهور وحدت ایله محل مزبوردن طوغری حربیه قلمنه دونوب مومی الیه قونت لاطوری طوان آره‌سنده بوله‌رق زواللی اختیاری انواع تحقیر وازدرا ایله بعدالاتلاف قلم مزبور پیشکاهنده واقع میدانده برغاز فنارینه اصدیلر وبوکا دخی قناعت ایتمیه‌رك مومی الیهك اوزرینه

برچوق قورشون انداختیله جسم بجانی قالبوره دوندردیلر وبو آرالقده حشمتلو ایمپراطور جنابلرینه بردپوتاسیون ارسالیله مجارستان علیهنه ویرمش اولدیغی کافهٔ اوامری کیرو آلمق ودایسی ارشیدوق لودویك ایله برادرینك زوجه‌سی ارشیدوشس صوفیه‌یی اون سنه مدتله آوستریا الکاسندن اخراج وابعاد ایتمك مثللو عنیف وسخیف برطاقم تکلیفلر ایقاعیله خواه وناخواه قبول ایتدیردکارندن بشقه درون قلعه ووارو شلر قشله‌لرنده موجود دولت عسکرینی طاقمیله طرد واخراج ایلدیلر وبرطرفدنده دولت جبخانه‌سنی ضبط ایتمك استیوب ایچنده بولنان اوچ یوز قدر عسکر تسلیم ایتمدکارندن آقشامدن صباحه دکین طوپ وتفنك ایله جبخانه‌یی دوکمشلر ایسه‌ده ظفریاب اوله‌میه‌رق نهایت عسکر مذکوری برکونه ضررلری اولمامق شرطیله طرف ایمپراطوریدن تحصیل امرایله چیقاروب راست کلانه تقسیم سلاح ایله اومعمور جبخانه‌یی خراب ایتدیلر ایمپراطور دخی بوحاللری کورنجه ینه ویانه‌ده قرار ایده‌میه‌رك ایرتسی کونی اخشام اوزری بتون فامیلیاسنی بالاستصحاب یانسنه برالای زرهلی سواری عسکری دخی الهرق شونبروندن فرار ایتدی وداخلیه ومالیه ناظرلرندن ماعدا منسترولر دخی یوم مذکوردنبرو غائب اولدی ومشارالیهك نره‌یه کیتدیکی وخارجیه ناظری وسائر منسترولرك نه اولدقلری هنوز آکلاشیله‌مدی فقط اکثر روایاته کوره ایمپراطور مشارالیه ویانه‌یه ایکی پوسته مسافه برمحلده توقف ایتمش ظن اولنه‌یور وجنرال یلاچیچ موجود معیتی اولان خروات عساکریله ویانه‌یی کلوب محاصره ایده‌جکی بکلنه‌یور وبو حوادثدن طولایی هرکسه برعظیم خوف وتلاش عارض اولوب بونکله برابر اهالیٔ ویانه‌نك نصفندن زیاده‌سی ایمپراطور طرفداری اولدیغندن مومی الیهك ایشیدلدیکی وجهله بوطرفه کلسنی دخی برطاقم خلق استیور اما بوصورتك نتیجه‌سی شاید یغما وغارته طیانور ایسه حالمز نیجه اولور دیو قورقه‌یور خلاصهٔ کلام برمدتدنبرو ظهور ایده‌جکی مأمول اولنمقده اولان شورش واختلال عاقبت بودفعه ظاهر وصادر اولدی وقونت مومی الیه کبی براسکی مشهور جنرال تلف وضایع اولنوب اصلدی ینه غوغا باصلمدی وایمپراطور مشارالیه ینه ویانه‌دن قاچدی لکن اهل فساده هیچ ندامت وسکونت کلمدی بلکه ارباب اختلال دها زیاده یوز بولدی بقالم بوندن صکره دها نه‌لر اولور هله بورانك حالی شمدیلك پك فنادر وعقلی باشنده اولان فامیلیالر همان بر طرفدن شورایه بورایه قاچمقده‌در زیرا راحت وامنیت کلیاً مفقود اولوب صوکی دخی نه‌درجه‌یه واره‌جغی بللو

دكلدر ايشته اجمال احوال براين منوال اولهرق بوندن زياده تفصيل كيفياتى حوصلهٔ تعريف وتوصيفه صيغمديغندن على قدرالامكان بومرتبه بيـان ايله اكتفا اولندى همده هرآن وسـاعت بربرينه اويمز يلان ويا كاش بيك درلو حوادث ايشيدلمكده اولديغنه مبنى قنغيسنه اعتبار اولنهجغنده قوللرينى حيرت استيعاب ايتمش اولمسيله پكده تطويله جسارت اولنهمديغى محاط ١٢ ذا سنه ٦٤

ديكر

كچن هفتهكى وقوعاتدن صكره بوهميا ممالكى دروننده بولنان عسكر ايمپراطورى باش قوماندانى اولان جنرال پرنس ويندیشغرتس ايتاليا اوزرينه مأمور فلدمارشال رادسكى معيتندهكى عساكر كليهٔ ايمپراطوريهدن ماعدا سائر ممالك اوسترياده موجود كافهٔ عساكر ايمپراطوريهنك باش قوماندانى عنوانيله جانب ايمپراطوريدن رخصت كاملهيى حائز برخيلى عسـكرله ويانهنك اطرافنه كلوب كذلك عسـاكر وفيره ايله مقدمجه ورود ايدن جنرال يلاچيچ ودرون شهردهكى قشلهلرندن عسكرينى طشره اخراج ايدن جنرال قونت ادارسبرغ ايله برلهشهرك بوكونكى كون ايله درت كون اولهيور ويانهيى دائراً مادار عادتا محاصرهيه شروع وابتدار ايلدى بوجهتله پارسدن وسـائر طرفدن كل يوم متوارد اولان پوسـتهلر اولوقتدنبرو ويانهيه كلهمز اولدى ودائرهٔ محـاصرهنك نه داخلندن خارجنه ونه خارجنـدن داخلنه هيچ بر يولجى كيروب چيقهبلمكدن قالدى و اطراف كويلر بتون عسـاكر محاصرين النـده بولنـديغندن طشرهدن ايچرويه بعض زاد وذخيره دخى كلمكدن كسـلدى كرچه درون شهرده بر آيلق ذخيره وار دينهيور ايسـهده هربرشى بردن بره درت قات بهايه چيقوب قحط وغلا يوز كوسـترمكه باشـلادى الحاصل بوبابده اولان تصميم وقرار ايمپراطورى كيفيتى لفاً تقديم اولنان برقطعه اعلاننامهٔ مشاراليه مطالعهسندن مسـتفاد اولهجغندن بو محلده تكرار ايله تصديعدن احتراز اولندى ذكر اولنان عساكر محاصرينك شمدىيه قدر واقع اولان حركاتى اللرنده بولنان قرا وقصبات غارد ناسـيونالارينك سـلاحلرينى طوپلامقدن عبارت اولوب هيچ بر يرده دخى مخالفت اولمديغندن كيمسـهيه بركونه ضررلرى طوقنديغى ايشيدلمديسـهده ويانهنك بعض باريرلرينه يقين بولنان قرهغوللره بوطرفدن آره صره سلاح آتلمش ودونكى كون دخى دوبلينغ نام قريهيه يول ويرن باريرك اوكندهكى صوطولمبهسى واپورينى برمقدار قرهغول عسكرى كلوب ضبط ايتمك ايستدكارنده باريرمذكور محافظهسنده

بولنان غارد ناسیونال مدافعه قیدنده اولمش اولدیغندن مقابله اولنمسیله طرفیندن براز تلفات وقوع بولمش اما مقداری اکلاشیله‌مدی هله عساکر محاصرینک استماع اولنان نیات وافکاری مقتول قونت لاطورك انتقامنی کرکی کبی آلمق داعیهٔ شدیده‌سنده غیظ آمیز وغرض انکیز اولوب حتی مقتول مومی الیهك اوغلی قوماندانسنده بولنان آلایی لباس ماتمله کزدیرمکده اولدیغی شایعه‌سنه کوره غایتله خصمانه طورانه‌جقلری بدیهیدر واقعا او بیچاره دخی پك نافله یره کورلتویه کیتدی طوغریسی طلبه بونده پك حقسزلق ایتدیلر وبوکا قناعت ایتمیه‌رك بالآخره ویانه‌یی بوحاله کتوردیلر اهالیٔ شهرك جمله‌سی انلرله متفق اولیوب بیانغی مقدار ثلثانندن زیاده اولان اکثرسی جانب جناب ایمپراطوری‌یه حق ویره‌رك طرفدار بولنه‌یورلر وبونکله برابر طلبه وعمله‌نك شرلرندن اجتنابا شمدیلك ظاهرده هنوز برشی دیمیورلر ایسه‌ده بوحاللردن پکده خشنودلق کوسترمیه‌رك فقط آنلرله برلکده کوکلسز وایستکسز اوله‌رق ضروری دوشوب قالقه‌یورلر چونکه آلتی یدی آیدنبرو متصلا متکون اولان اختلاللر مناسبتیله هرکس کار وکسب وتجارتلرندن محروم اوله‌رق سربستی اوغرینه اشاغی یوقاری قوشوب کزمکدن اوصانمش وهرچه باد آباد آرتق برازده راحت ایدهلم دیمکه باشلامش اولدیغندن ایچلرنده عقلی باشنده اولنلر عساکر محاصرین باریرلره هجوم ایله بونلری صقشدیرمغه باشلادیغی کبی همان سلاحلرینی براغوب اولرینه صاوشمق اوزره بینلرنده خفیا مقاوله ایتمکده اولدقلری دخی بعض آشنالردن مرویدر بوکیفیاته نظرا بونلرك بریایلم آتشده جمعیتلری پراکنده وپریشان اوله‌جغنده اصلا شبهه یوغیسه‌ده ارباب فساد واختلالك کوزلری قرارمش اولدیغندن صوکنی کورمیه‌رك وبرطرفدنده برطاقم اونچیاللق وجنراللق ایتمش لهلو ومجارلو ضابطلر قوماندەسیله یاپدقلری باریقادلره کووه‌نه‌رك محاربه ومقاتله‌یه کمال غیرت وشجاعتله حاضرلنمش اولملریله بو جسارتلرنده کندولرینی لایقیله تجربه ایتمدکجه قولایلقله سلاحلرینی ترك ایدوب راحت طورمیه‌جقلری وایمپراطور مشارالیهدخی اومقوله‌لری تأدیب وتنکیل ایلدکجه بعدازین اصلا حکومت ایده‌میه‌جکی درکار اولمق حسبیله بهمه حال برایکی کونه قدر غوغایه باشلایه‌جقلری مأمولدر کرچه پرنس مومی الیه بوکونه دکین حالا برشی طلب وتکلیف ایتمیوب یالکز ویانه محاصره اولندیغی شمدیلك اعلان ایله اکتفا ایتدیسه‌ده بوندن صکره تسلیم سلاح ایله طلبه‌نك غاردناسیونالدن وبرمدته شهردن اخراجی وقونت مقتولك قاتللرینك جزای

قصاصی مثللو مطالب ایله جبر واکراه ایده‌جکی جنرال یلاچیچك اولجه واقع اولان بعض اشارات واخباراتندن مستبان اولوب بو اصوله مقارن دیت اعضاسی دخی بر جانبدن بو عسکرك بورایه کلیشنی وبویله محاصره ایدیشنی هارل هارل پروتستو ایدرك ایمپراطور مشارالیهه بربرینی متعاقب دپوتاسیونلر کوندرمکده ومشارالیهده قبول ایتمیه‌رك مقدم ومؤخر واقع اولان اعلاننذن غیری بردیه‌جکی اولمدیغنی وبوبابده وکیل مطلق ومرخصی پرنس مومی الیه اولدیغنی بیانیله انکله مخابره ایدلمسی امرنده جف القلم جواب ویره‌رك کیدنلری اعاده ایتدکجه ینه بونلر مرام نه اولدیغنی کویا اکلامیه‌رق بو محاصره‌یه ایمپراطورك رخصت وتصدیقی وارمی وبومعامله‌لر قونستیتوسیون اصولنه اویارمی یوللو صاچه صپان سؤاللر ایله جانب مشارالیهه خبرلر ارسال ایتمکده وبوکاده بعضیلری کولمکده اولدیغی ونتیجهٔ کلام بونلر بو صورتده پك فنا وشاشقین برحالده بولنوب بو کیفیتلردن ماعدا شایان تحریر شمدیلك دها برشی طوییله‌مدیسه‌ده اشبو عریضهٔ بندکانه‌مدخی شو محاصره سببیله پوسته‌نك کیده‌بیله‌جکی امید اولنمیه‌رق احتیاطاً یازیلوب قنچلاریه‌یه کوندرلدیکی محاطعلم ٢٦ ذا سنه ٢٦٤

دیکر

بوندن اون بش کون اول تقدیم اولنان عریضهٔ چاکرانه‌مده بیان وانها اولندیغی وجهله ویانه‌نك محاصره‌سنه شروع اولندقدن برقاچکون صکره بعض باریرلرده طرفیندن محاربه‌یه طوروشولمغله ظهور ایدن حریقلرك کثرتندن واهل فسادك کمال غلیان وشدتندن خوفناك اوله‌رق دائرهٔ محاصره‌دن خارجده واقع شونبرون طرفنه چیقه‌جق اولمش وپرنس ویندیشغرتس ایله بالمخابره سایهٔ شوکتوایهٔ حضرت شاهانه‌ده طریق سلامت بولمش ایسه‌مده باریرلرده بولنان ارباب طغیان کویا عساکر محاصرینك کوزلرینی قورقودور وبلکه جمله‌سنی بویله اولدورورز ظن باطلیله کیجه وکوندوز طوپ وتفنك انداختندن بران خالی اولمامش وعساکر محاصرین دخی مقابله‌دن کیرو طورمامش اولدقلرندن درون شهردن خروجه وقت بولنه‌مامغله بالضروره ایچروده قالنوب هله حمد اولسون چوق سورمیه‌رك سفارتخانه‌نك بولندیغی واروشدخی جمله‌دن اول عساکر محاصرین طرفندن ضبط وتسخیر اولنمغین بلیات محاربه‌دن قورتیلوب دائرهٔ حفظ وحمایت عسکریه‌یه دخول میسر اولدی واندن صکره سائر واروشلره برر برر کیریلوب بعده بریورویشده

قلعه‌یه‌ده ظفریاب اولنمغله ایش بتوب غوغا صاولدی وبو احوال اهوال تمام التی
کون سوردی کرچه بونلرك جمله‌سی بر کونده اولوب بته‌جك ماده ایدیسه‌ده
واروشلره قات قات متریسلرله خیلیجه متانت ویرلمش اولدیغندن چوق عسکر
قیردیرمامق وهمده چونکه اهالیٔ شهر ایکی طرف اولدیغندن محاربه‌یی استمیانلر
استیانلره غلبه ایده‌بیلورسه حاضر قولایلقله مصلحت بتمش اولمغه میدان براقمق
ایچون مأمورین محاصرین طرفندن آغرجه طاورانلمش وبونکله برابر عسکری
طرفنده ینه بیك بش یوزه قریب مجروح ومقتول ظهور ایتمش اولدیغی بعض
ضابطاندن ایشیدلدی اما اهالیدن نمقدار تلفات وقوع بولدیغی صحیحاً تحقیق
اولنه‌مدی ظن وتخمین بندکانه‌مه کوره عسکرك ایکی قاتی اولمق کرکدر زیرا
عساکر آتدیغی اصابت ایته‌دیرر ونه‌زمان بونلرك اوزرینه صوله وهجوم ایده‌جك
اولور ایسه بر حمله‌ده طوپنی تفنکنی براقدیروب قاچریر وورالرندن ایتدیکی
آتش اکثرینی یره دوشورور ایدی مع‌مافیه ینه خیلیدن خیلی طیاندیلر دنیله‌بیلور
فقط قلعه‌یه پك چوق تقویت ویرمشلر ایکن آز همتله الندی یعنی عسکر بر کون
اوچ درت ساعت قدر طوپ وخمبره ایله دوکوب وسرای قپوسنی یاقوب ییقوب
قیریلانه ودوکیلانه باقمیه‌رق بر یورویشده ایچرویه کیردکاری کبی بالجمله طابیه
ومتریسلرده بولنان اهل عصیان سلاحلرینی یره آتوب قچان قچانی سبقت وییلان
دلیکی بیك‌التونه مثل مشهورینه مماثلت ایدرك‌منهزم وپریشان اولدقلرینی کورنلردن
ایشیدلدی وبرده بوقدر اوزامسنك برسببی دخی مجارستان طرفندن ویانه‌نك
امدادینه اوچکره وافرطوپ ومهمات ایله کلیتلو حشرات کلوب عساکرمحاصرین
ایله ویانه‌یه بربچق‌ساعت مسافه‌ده‌چاتشمش وعساکرمحاصرینه‌کرکی کبی ثقلت ویروب
مأمورینی مشغول ایتمش اولملری قضیه‌سی اولوب لکن هردفعه‌سنده بوزیلوب
کیتمش والك صکره‌سنده ارتق تعقیب اولنه‌رق پرزبورغه قدر قوولنمش اولدقلری
وشمدی دخی نوبت آنلرك تأدیب وتربیه‌لرینه کله‌رك خروات بانی جنرال یلاچیچ
قوهٔ کافیه ایله اوزرلرینه کوندرلدیکی وبورانك محاصره‌سنه اطرافدن جلب وجمع
اولنان عسکرله اولدن بوطرفده بولنان جنودك طوپی یتمش بیك راده‌لره بالغ
اولوب جنرال مومی‌الیهك کتوردیکی اوتوز بیك مقدار عسکره برمقدار دها
علاوه‌سیله مجارستان علیهنه قیام اولندیغی بعض ارباب وقوفدن استخبار اولندیغنه
کوره اوراسی دخی بوراسی مثللو آز مدتده یوله قونه‌جغی بدیهیدر کله‌لم خلقك
احوال‌ملالت اشتمالنه بودرجه مغلوبیتلری مجرد عدم‌تجربه ومعلوماتلرندن‌ناشی‌اولوب

بونی اصلا مأمول ایتمزلر ایکن هیچ برشی قزانه‌میوب بلکه زائد اوله‌رق اولکی ایتدکاری طور ومشوار بی‌ادبانه‌یی بوندن بویله ایده‌میه‌جکلرینی کورنجه سود دوکمش کدی کبی سینوب صندیلر وکان مقدما زور ایله قزاندقلری سربستیلری اللرندن آلنمش قدر اظهار حزن واسف ایتمکه باشلدیلر اکن عقلی باشنده اولان اهل عرض کروهی پك ممنون وخشنود اوله‌رق شوقدرکه خروات طاقمی بعض مرتبه یغما وغارته تصدی ایتمش وبرآزده باریر باشلرنده بعض خانه وفابریقه کبی ابنیهٔ جسیمه‌لرده حریق ایقاعندن طولایی اپجه خسارات کوسترلمش اولمسیله انلرده کاشکی بویله شیلراولمسیدی دیمکده‌درلر هرنه‌ایسه الحالة هذه بورانك اصول اسایش وراحتی اعاده اولنوب یرامزلرك حدلری بیلدیرلدی وهرکسك کندو مالری اولان آوتفنکلرینه وارنجه کافهٔ سلاحلری طوپلندی وغاردناسیونالدن معدود بولنان طلبه بلوکاری بتون بتون دفع والغا اولنوب غاردناسیونال طاقمی بعده بالتنقیح مرتبهٔ کفایه‌ده مجدداً تنظیم ایله اقتضا ایدن سلاحلری اعطاواولوقت خدمات لازمهٔ مملکتده استخدام اولنمق اوزره شمدیلك‌شویلجه براغلدی وبواهل فسادك الباشلری وپك اضر واشرلری ایکی نفر پروفسور ایله اعمال اسلحه واستحکاماتك قوماندانلری اولان لهلو فسده‌سندن جنرال بم نامنده برآدمکه معهود قره‌قوویا حادثه‌سنك رؤسای فسادندن اوله‌رق طوتلمش وحبس اولنمش ایکن صکره‌دن اطلاق اولنانلردن اولوب بونلرك وبونلره موافق سائر بعض کسانك طوتیلوب تسلیم اولنمسی پرنس مومی‌الیهك مطالب معدوده‌سندن برماده ایسه‌ده بواوچك هربری قلعه‌یه عسکر کیردیکی اثناده بریره اختفا ایتمش اولملریله هنوز بولنه‌مدقلرندن شهر محاصره‌سی اصولی حالا بوزلمدی مع مافیه بوبابده پکده تقید واهتمام اماره‌سی کورلیور وبومثللو سائر دها احوال وکیفیات مشاهده واستماع اولنه‌یور ایسه‌ده سبب وعلت وحقیقت وصحتی لایقیله اوکرنیله‌مدیکندن واز جمله کوریلن ایشیدیلنه وهرایشیدیلن دخی یکدیکرینه اویمدیغندن اومقوله شیلرك تحریرندن صرف نظرله ضبط وتعریفی ممکن اوله‌بیلان وقوعات ایشته بومقدار محرراتاولمق اوزره بالخلاصه عرض‌واشعار اولندیغی وبودخی برمدتدنبرو بوطرفده بکلنمکده اولان صوك فورطنه اوله‌رق بوصورتله کچمش اولدیغی وبونك اوزرینه دیت مجلسی شمدیکی ارامکاه ایمپراطوری‌یه یقین برقصبهٔ صغیره‌یه قالدیریله‌جغی متواتر بولندیغی مخاطعلم ١٠ ذ سنه ٦٤

صوك

سنین هجریهٔ قمریه غرهٔ محرمنك سنین میلادیهٔ شمسیهٔ افرنجیه‌نك هانكی كونه مصادف اولدیغی آتیده‌كی جدولده كوسترلمشدر .

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
١	١٦ تموز ٦٢٢	٣٧	١٩ حزیران ٦٥٧	٧٣	٢٣ مایس ٦٩٢
٢	٥ تموز ٦٢٣	٣٨	٩ حزیران ٦٥٨	٧٤	١٣ مایس ٦٩٣
٣	٢٤ حزیران ٦٢٤	٣٩	٢٩ مایس ٦٥٩	٧٥	٢ مایس ٦٩٤
٤	١٣ حزیران ٦٢٥	٤٠	١٧ مایس ٦٦٠	٧٦	٢٠ نیسان ٦٩٥
٥	٢ حزیران ٦٢٦	٤١	٧ مایس ٦٦١	٧٧	١٠ نیسان ٦٩٦
٦	٢٣ مایس ٦٢٧	٤٢	٢٦ نیسان ٦٦٢	٧٨	٣٠ مارت ٦٩٧
٧	١١ مایس ٦٢٨	٤٣	١٥ نیسان ٦٦٣	٧٩	٢٠ مارت ٦٩٨
٨	١ مایس ٦٢٩	٤٤	٤ نیسان ٦٦٤	٨٠	٩ مارت ٦٩٩
٩	٢٠ نیسان ٦٣٠	٤٥	٢٤ مارت ٦٦٥	٨١	٢٦ شباط ٧٠٠
١٠	٩ نیسان ٦٣١	٤٦	١٣ مارت ٦٦٦	٨٢	١٥ شباط ٧٠١
١١	٢٩ مارت ٦٣٢	٤٧	٣ مارت ٦٦٧	٨٣	٤ شباط ٧٠٢
١٢	١٨ مارت ٦٣٣	٤٨	٢٠ شباط ٦٦٨	٨٤	٢٤ كانون ثانی ٧٠٣
١٣	٧ مارت ٦٣٤	٤٩	٩ شباط ٦٦٩	٨٥	١٤ كانون ثانی ٧٠٤
١٤	٢٥ شباط ٦٣٥	٥٠	٢٩ كانون ثانی ٦٧٠	٨٦	٢ كانون ثانی } ٧٠٥
١٥	١٤ شباط ٦٣٦	٥١	٨ كانون ثانی ٦٧١	٨٧	٢٣ كانون اول } ٧٠٥
١٦	٢ شباط ٦٣٧	٥٢	٨ كانون ثانی } ٦٧٢	٨٨	١٢ كانون اول ٧٠٦
١٧	٢٣ كانون ثانی ٦٣٨	٥٣	٢٧ كانون اول } ٦٧٢	٨٩	١ كانون اول ٧٠٧
١٨	١٢ كانون ثانی ٦٣٩	٥٤	١٦ كانون اول ٦٧٣	٩٠	٢٠ تشرین ثانی ٧٠٨
١٩	٢ كانون ثانی } ٦٤٠	٥٥	٦ كانون اول ٦٧٤	٩١	٩ تشرین ثانی ٧٠٩
٢٠	٢١ كانون اول } ٦٤٠	٥٦	٢٥ تشرین ثانی ٦٧٥	٩٢	٢٩ تشرین اول ٧١٠
٢١	١٠ كانون اول ٦٤١	٥٧	١٤ تشرین ثانی ٦٧٦	٩٣	١٩ تشرین اول ٧١١
٢٢	٣٠ تشرین ثانی ٦٤٢	٥٨	٣ تشرین ثانی ٦٧٧	٩٤	٧ تشرین اول ٧١٢
٢٣	١٩ تشرین ثانی ٦٤٣	٥٩	٢٣ تشرین اول ٦٧٨	٩٥	٢٦ ایلول ٧١٣
٢٤	٧ تشرین ثانی ٦٤٤	٦٠	١٣ تشرین اول ٦٧٩	٩٦	١٦ ایلول ٧١٤
٢٥	٢٨ تشرین اول ٦٤٥	٦١	١ تشرین اول ٦٨٠	٩٧	٥ ایلول ٧١٥
٢٦	١٧ تشرین اول ٦٤٦	٦٢	٢٠ ایلول ٦٨١	٩٨	٢٥ اغستوس ٧١٦
٢٧	٧ تشرین اول ٦٤٧	٦٣	١٠ ایلول ٦٨٢	٩٩	١٤ اغستوس ٧١٧
٢٨	٢٥ ایلول ٦٤٨	٦٤	٣٠ اغستوس ٦٨٣	١٠٠	٣ اغستوس ٧١٨
٢٩	١٤ ایلول ٦٤٩	٦٥	١٨ اغستوس ٦٨٤	١٠١	٢٤ تموز ٧١٩
٣٠	٤ ایلول ٦٥٠	٦٦	٨ اغستوس ٦٨٥	١٠٢	١٢ تموز ٧٢٠
٣١	٢٤ اغستوس ٦٥١	٦٧	٢٨ تموز ٦٨٦	١٠٣	١ تموز ٧٢١
٣٢	١٢ اغستوس ٦٥٢	٦٨	١٨ تموز ٦٨٧	١٠٤	٢١ حزیران ٧٢٢
٣٣	٢ اغستوس ٦٥٣	٦٩	٦ تموز ٦٨٨	١٠٥	١٠ حزیران ٧٢٣
٣٤	٢٢ تموز ٦٥٤	٧٠	٢٥ حزیران ٦٨٩	١٠٦	٢٩ مایس ٧٢٤
٣٥	١١ تموز ٦٥٥	٧١	١٥ حزیران ٦٩٠	١٠٧	١٩ مایس ٧٢٥
٣٦	٣٠ حزیران ٦٥٦	٧٢	٤ حزیران ٦٩١	١٠٨	٨ مایس ٧٢٦

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
١٠٩	٢٨ نیسان ٧٢٧	١٤٨	٢٧ شباط ٧٦٥	١٨٧	٣٠ كانون اول ٨٠٢
١١٠	١٦ نیسان ٧٢٨	١٤٩	١٦ شباط ٧٦٦	١٨٨	٢٠ كانون اول ٨٠٣
١١١	٥ نیسان ٧٢٩	١٥٠	٦ شباط ٧٦٧	١٨٩	٨ كانون اول ٨٠٤
١١٢	٢٦ مارت ٧٣٠	١٥١	٢٦ كانون ثانی ٧٦٨	١٩٠	٢٧ تشرین ثانی ٨٠٥
١١٣	١٥ مارت ٧٣١	١٥٢	١٤ كانون ثانی ٧٦٩	١٩١	١٧ تشرین ثانی ٨٠٦
١١٤	٣ مارت ٧٣٢	١٥٣	٤ كانون ثانی } ٧٧٠	١٩٢	٦ تشرین ثانی ٨٠٧
١١٥	٢١ شباط ٧٣٣	١٥٤	٢٤ كانون اول }	١٩٣	٢٥ تشرین اول ٨٠٨
١١٦	١٠ شباط ٧٣٤	١٥٥	١٣ كانون اول ٧٧١	١٩٤	١٥ تشرین اول ٨٠٩
١١٧	٣١ كانون ثانی ٧٣٥	١٥٦	٢ كانون اول ٧٧٢	١٩٥	٤ تشرین اول ٨١٠
١١٨	٢٠ كانون ثانی ٧٣٦	١٥٧	٢١ تشرین ثانی ٧٧٣	١٩٦	٢٣ ایلول ٨١١
١١٩	٨ كانون ثانی } ٧٣٧	١٥٨	١١ تشرین ثانی ٧٧٤	١٩٧	١٢ ایلول ٨١٢
١٢٠	٢٩ كانون اول }	١٥٩	٣١ تشرین اول ٧٧٥	١٩٨	١ ایلول ٨١٣
١٢١	١٨ كانون اول ٧٣٨	١٦٠	٢٩ تشرین اول ٧٧٦	١٩٩	٢٢ اغستوس ٨١٤
١٢٢	٧ كانون اول ٧٣٩	١٦١	٩ تشرین اول ٧٧٧	٢٠٠	١١ اغستوس ٨١٥
١٢٣	٢٦ تشرین ثانی ٧٤٠	١٦٢	٢٨ ایلول ٧٧٨	٢٠١	٣٠ تموز ٨١٦
١٢٤	١٥ تشرین ثانی ٧٤١	١٦٣	١٧ ایلول ٧٧٩	٢٠٢	٢٠ تموز ٨١٧
١٢٥	٢٤ تشرین ثانی ٧٤٢	١٦٤	٦ ایلول ٧٨٠	٢٠٣	٩ تموز ٨١٨
١٢٦	٢٥ تشرین اول ٧٤٣	١٦٥	٢٦ اغستوس ٧٨١	٢٠٤	٢٨ حزیران ٨١٩
١٢٧	١٣ تشرین اول ٧٤٤	١٦٦	١٥ اغستوس ٧٨٢	٢٠٥	١٧ حزیران ٨٢٠
١٢٨	٣ تشرین اول ٧٤٥	١٦٧	٥ اغستوس ٧٨٣	٢٠٦	٦ حزیران ٨٢١
١٢٩	٢٢ ایلول ٧٤٦	١٦٨	٢٤ تموز ٧٨٤	٢٠٧	٢٧ مایس ٨٢٢
١٣٠	١١ ایلول ٧٤٧	١٦٩	١٤ تموز ٧٨٥	٢٠٨	١٦ مایس ٨٢٣
١٣١	٣١ اغستوس ٧٤٨	١٧٠	٣ تموز ٧٨٦	٢٠٩	٤ مایس ٨٢٤
١٣٢	٢٠ اغستوس ٧٤٩	١٧١	٢٢ حزیران ٧٨٧	٢١٠	٢٤ نیسان ٨٢٥
١٣٣	٩ اغستوس ٧٥٠	١٧٢	١١ حزیران ٧٨٨	٢١١	١٣ نیسان ٨٢٦
١٣٤	٣٠ تموز ٧٥١	١٧٣	٣١ مایس ٧٨٩	٢١٢	٢ نیسان ٨٢٧
١٣٥	١٨ تموز ٧٥٢	١٧٤	٢٠ مایس ٧٩٠	٢١٣	٢٢ مارت ٨٢٨
١٣٦	٧ تموز ٧٥٣	١٧٥	١٠ مایس ٧٩١	٢١٤	١١ مارت ٨٢٩
١٣٧	٢٧ حزیران ٧٥٤	١٧٦	٢٨ نیسان ٧٩٢	٢١٥	٢٨ شباط ٨٣٠
١٣٨	١٦ حزیران ٧٥٥	١٧٧	١٨ نیسان ٧٩٣	٢١٦	١٨ شباط ٨٣١
١٣٩	٥ حزیران ٧٥٦	١٧٨	٧ نیسان ٧٩٤	٢١٧	٧ شباط ٨٣٢
١٤٠	٢٥ مایس ٧٥٧	١٧٩	٢٧ مارت ٧٩٥	٢١٨	٢٧ كانون ثانی ٨٣٣
١٤١	١٤ مایس ٧٥٨	١٨٠	١٦ مارت ٧٩٦	٢١٩	١٦ كانون ثانی ٨٣٤
١٤٢	٤ مایس ٧٥٩	١٨١	٥ مارت ٧٩٧	٢٢٠	٥ كانون ثانی } ٨٣٥
١٤٣	٢٢ نیسان ٧٦٠	١٨٢	٢٢ شباط ٧٩٨	٢٢١	٢٦ كانون اول }
١٤٤	١١ نیسان ٧٦١	١٨٣	١٢ شباط ٧٩٩	٢٢٢	١٤ كانون اول ٨٣٦
١٤٥	١ نیسان ٧٦٢	١٨٤	١ شباط ٨٠٠	٢٢٣	٣ كانون اول ٨٣٧
١٤٦	٢١ مارت ٧٦٣	١٨٥	٢٠ كانون ثانی ٨٠١	٢٢٤	٢٣ تشرین ثانی ٨٣٨
١٤٧	١٠ مارت ٧٦٤	١٨٦	١٠ كانون ثانی ٨٠٢	٢٢٥	١٢ تشرین ثانی ٨٣٩

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
٢٢٦	٣١ تشرین اول ٨٤٠	٢٦٥	٣ ایلول ٨٧٨	٣٠٤	٥ تموز ٩١٦
٢٢٧	٢١ تشرین اول ٨٤١	٢٦٦	٢٣ اغستوس ٨١٩	٣٠٥	٢٤ حزیران ٩١٧
٢٢٨	١٠ تشرین اول ٨٤٢	٢٦٧	١٢ اغستوس ٨٨٠	٣٠٦	١٤ حزیران ٩١١
٢٢٩	٣٠ ایلول ٨٤٣	٢٦٨	١ اغستوس ٨١١	٣٠٧	٣ حزیران ٩١٩
٢٣٠	١٨ ایلول ٨٤٤	٢٦٩	٢١ تموز ٨٨٢	٣٠٨	٢٣ مایس ٩٢٠
٢٣١	٧ ایلول ٨٤٥	٢٧٠	١١ تموز ٨٨٣	٣٠٩	١٢ مایس ٩٢١
٢٣٢	٢٨ اغستوس ٨٤٦	٢٧١	٢٩ حزیران ٨٨٤	٣١٠	١ مایس ٩٢٢
٢٣٣	١٧ اغستوس ٨٤٧	٢٧٢	١٨ حزیران ٨٨٥	٣١١	٢١ نیسان ٩٢٣
٢٣٤	٥ اغستوس ٨٤٨	٢٧٣	٨ حزیران ٨٨٦	٣١٢	٩ نیسان ٩٢٤
٢٣٥	٢٦ تموز ٨٤٩	٢٧٤	٢٨ مایس ٨٨٧	٣١٣	٢٩ مارت ٩٢٥
٢٣٦	١٥ تموز ٨٥٠	٢٧٥	١٦ مایس ٨٨٨	٣١٤	١٩ مارت ٩٢٦
٢٢٧	٥ تموز ٨٥١	٢٧٦	٦ مایس ٨٨٩	٣١٥	٨ مارت ٩٢٧
٢٣٨	٢٣ حزیران ٨٥٢	٢٧٧	٢٥ نیسان ٨٩٠	٣١٦	٢٥ شباط ٩٢٨
٢٣٩	١٠ حزیران ٨٥٣	٢٧٨	١٥ نیسان ٨٩١	٣١٧	١٤ شباط ٩٢٩
٢٤٠	٢ حزیران ٨٥٤	٢٧٩	٣ نیسان ٨٩٢	٣١٨	٣ شباط ٩٣٠
٢٤١	٢٢ مایس ٨٥٥	٢٨٠	٢٣ مارت ٨٩٣	٣١٩	٢٤ کانون ثانی ٩٣١
٢٤٢	١٠ مایس ٨٥٦	٢٨١	١٣ مارت ٨٩٤	٣٢٠	١٣ کانون ثانی ٩٣٢
٢٤٣	٣٠ نیسان ٨٥٧	٢٨٢	٢ مارت ٨٩٥	٣٢١	١ کانون ثانی } ٩٣٣
٢٤٤	١٩ نیسان ٨٥٨	٢٨٣	١٩ شباط ٨٩٦	٣٢٢	٢٢ کانون اول }
٢٤٥	٨ نیسان ٨٥٩	٢٨٤	٨ شباط ٨٩٧	٣٢٣	١١ کانون اول ٩٣٤
٢٤٦	٢٨ مارت ٨٦٠	٢٨٥	٢٨ کانون ثانی ٨٩٨	٣٢٤	٣٠ تشرین ثانی ٩٣٥
٢٤٧	١٧ مارت ٨٦١	٢٨٦	١٧ کانون ثانی ٨٩٩	٣٢٥	١٩ تشرین ثانی ٩٣٦
٢٤٨	٧ مارت ٨٦٢	٢٨٧	٧ کانون ثانی } ٩٠٠	٣٢٦	٨ تشرین ثانی ٩٣٧
٢٤٩	٢٤ شباط ٨٦٣	٢٨٨	٢٦ کانون اول }	٣٢٧	٢٩ تشرین اول ٩٣٨
٢٥٠	١٣ شباط ٨٦٤	٢٨٩	١٦ کانون اول ٩٠١	٣٢٨	١٨ تشرین اول ٩٣٩
٢٥١	٢ شباط ٨٦٥	٢٩٠	٥ کانون اول ٩٠٢	٣٢٩	٦ تشرین اول ٩٤٠
٢٥٢	٢٢ کانون ثانی ٨٦٦	٢٩١	٢٤ تشرین ثانی ٩٠٣	٣٣٠	٢٦ ایلول ٩٤١
٢٥٣	١١ کانون ثانی } ٨٦٧	٢٩٢	١٣ تشرین ثانی ٩٠٤	٣٣١	١٥ ایلول ٩٤٢
٢٥٤	١ کانون ثانی }	٢٩٣	٢ تشرین ثانی ٩٠٥	٣٣٢	٤ ایلول ٩٤٣
٢٥٥	٢٠ کانون اول ٨٦٨	٢٩٤	٢٢ تشرین اول ٩٠٦	٣٣٣	٢٤ اغستوس ٩٤٤
٢٥٦	٩ کانون اول ٨٦٩	٢٩٥	١٢ تشرین اول ٩٠٧	٣٣٤	١٣ اغستوس ٩٤٥
٢٥٧	٢٩ تشرین ثانی ٨٧٠	٢٩٦	٣٠ ایلول ٩٠٨	٣٣٥	٢ اغستوس ٩٤٦
٢٥٨	١٨ تشرین ثانی ٨٧١	٢٩٧	٢٠ ایلول ٩٠٩	٣٣٦	٢٣ تموز ٩٤٧
٢٥٩	٧ تشرین ثانی ٨٧٢	٢٩٨	٩ ایلول ٩١٠	٣٣٧	١١ تموز ٩٤٨
٢٦٠	٢٧ تشرین اول ٨٧٣	٢٩٩	٢٩ اغستوس ٩١١	٣٣٨	١ تموز ٩٤٩
٢٦١	١٦ تشرین اول ٨٧٤	٣٠٠	١٨ اغستوس ٩١٢	٣٣٩	٢٠ حزیران ٩٥٠
٢٦٢	٦ تشرین اول ٨٧٥	٣٠١	٧ اغستوس ٩١٣	٣٤٠	٩ حزیران ٩٥١
٢٦٣	٢٤ ایلول ٨٧٦	٣٠٢	٢٧ تموز ٩١٤	٣٤١	٢٩ مایس ٩٥٢
٢٦٤	١٣ ایلول ٨٧٧	٣٠٣	١٧ تموز ٩١٥	٣٤٢	١٨ مایس ٩٥٣

سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه	سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه	سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه
٣٤٣	٧ مايس ٩٥٤	٣٨٢	٩ مارت ٩٩٢	٤٢١	٩ كانون ثانی } ١٠٣٠
٣٤٤	٢٧ نيسان ٩٥٥	٣٨٣	٢٦ شباط ٩٩٣	٤٢٢	٢٩ كانون اول }
٣٤٥	١٥ نيسان ٩٥٦	٣٨٤	١٥ شباط ٩٩٤	٤٢٣	١٩ كانون اول ١٠٣١
٣٤٦	٤ نيسان ٩٥٧	٣٨٥	٥ شباط ٩٩٥	٤٢٤	٧ كانون اول ١٠٣٢
٣٤٧	٢٥ مارت ٩٥٨	٣٨٦	٢٥ كانون ثانی ٩٩٦	٤٢٥	٢٦ تشرين ثانی ١٠٣٣
٣٤٨	١٤ مارت ٩٥٩	٣٨٧	١٤ كانون ثانی ٩٩٧	٤٢٦	١٦ تشرين ثانی ١٠٣٤
٣٤٩	٣ مارت ٩٦٠	٣٨٨	٣ كانون ثانی } ٩٩٨	٤٢٧	٥ تشرين ثانی ١٠٣٥
٣٥٠	٢٠ شباط ٩٦١	٣٨٩	٢٣ كانون اول }	٤٢٨	٢٥ تشرين اول ١٠٣٦
٣٥١	٩ شباط ٩٦٢	٣٩٠	١٣ كانون اول ٩٩٩	٤٢٩	١٤ تشرين اول ١٠٣٧
٣٥٢	٣٠ كانون ثانی ٩٦٣	٣٩١	١ كانون اول ١٠٠٠	٤٣٠	٣ تشرين اول ١٠٣٨
٣٥٣	١٩ كانون ثانی ٩٦٤	٣٩٢	٢٠ تشرين ثانی ١٠٠١	٤٣١	٢٣ ايلول ١٠٣٩
٣٥٤	٧ كانون ثانی } ٩٦٥	٣٩٣	١٠ تشرين ثانی ١٠٠٢	٤٣٢	١١ ايلول ١٠٤٠
٣٥٥	٢٨ كانون اول }	٣٩٤	٣٠ تشرين اول ١٠٠٣	٤٣٣	٣١ اغستوس ١٠٤١
٣٥٦	١٧ كانون اول ٩٦٦	٣٩٥	١٨ تشرين اول ١٠٠٤	٤٣٤	٢١ اغستوس ١٠٤٢
٣٥٧	٧ كانون اول ٩٦٧	٣٩٦	٨ تشرين اول ١٠٠٥	٤٣٥	١٠ اغستوس ١٠٤٣
٣٥٨	٢٥ تشرين ثانی ٩٦٨	٣٩٧	٢٧ ايلول ١٠٠٦	٤٣٦	٢٩ تموز ١٠٤٤
٣٥٩	١٤ تشرين ثانی ٩٦٩	٣٩٨	١٧ ايلول ١٠٠٧	٤٣٧	١٩ تموز ١٠٤٥
٣٦٠	٤ تشرين ثانی ٩٧٠	٣٩٩	٥ ايلول ١٠٠٨	٤٣٨	٨ تموز ١٠٤٦
٣٦١	٢٤ تشرين اول ٩٧١	٤٠٠	٢٥ اغستوس ١٠٠٩	٤٣٩	٢٨ حزيران ١٠٤٧
٣٦٢	١٢ تشرين اول ٩٧٢	٤٠١	١٥ اغستوس ١٠١٠	٤٤٠	١٦ حزيران ١٠٤٨
٣٦٣	٢ تشرين اول ٩٧٣	٤٠٢	٤ اغستوس ١٠١١	٤٤١	٥ حزيران ١٠٤٩
٣٦٤	٢١ ايلول ٩٧٤	٤٠٣	٢٣ تموز ١٠١٢	٤٤٢	٢٦ مايس ١٠٥٠
٣٦٥	١٠ ايلول ٩٧٥	٤٠٤	١٣ تموز ١٠١٣	٤٤٣	١٥ مايس ١٠٥١
٣٦٦	٣٠ اغستوس ٩٧٦	٤٠٥	٢ تموز ١٠١٤	٤٤٤	٣ مايس ١٠٥٢
٣٦٧	١٩ اغستوس ٩٧٧	٤٠٦	٢١ حزيران ١٠١٥	٤٤٥	٢٣ نيسان ١٠٥٣
٣٦٨	٩ اغستوس ٩٧٨	٤٠٧	١٠ حزيران ١٠١٦	٤٤٦	١٢ نيسان ١٠٥٤
٣٦٩	٢٩ تموز ٩٧٩	٤٠٨	٣٠ مايس ١٠١٧	٤٤٧	٢ نيسان ١٠٥٥
٣٧٠	١٩ تموز ٩٨٠	٤٠٩	٢٠ مايس ١٠١٨	٤٤٨	٢١ مارت ١٠٥٦
٣٧١	٧ تموز ٩٨١	٤١٠	٩ مايس ١٠١٩	٤٤٩	١٠ مارت ١٠٥٧
٣٧٢	٢٦ حزيران ٩٨٢	٤١١	٢٧ نيسان ١٠٢٠	٤٥٠	٢٨ شباط ١٠٥٨
٣٧٣	١٥ حزيران ٩٨٣	٤١٢	١٧ نيسان ١٠٢١	٤٥١	١٧ شباط ١٠٥٩
٣٧٤	٤ حزيران ٩٨٤	٤١٣	٦ نيسان ١٠٢٢	٤٥٢	٦ شباط ١٠٦٠
٣٧٥	٢٤ مايس ٩٨٥	٤١٤	٢٦ مارت ١٠٢٣	٤٥٣	٢٦ كانون ثانی ١٠٦١
٣٧٦	١٣ مايس ٩٨٦	٤١٥	١٥ مارت ١٠٢٤	٤٥٤	١٥ كانون ثانی ١٠٦٢
٣٧٧	٣ مايس ٩٨٧	٤١٦	٤ مارت ١٠٢٥	٤٥٥	٤ كانون ثانی } ١٠٦٣
٣٧٨	٢١ نيسان ٩٨٨	٤١٧	٢٢ شباط ١٠٢٦	٤٥٦	٢٥ كانون اول }
٣٧٩	١١ نيسان ٩٨٩	٤١٨	١١ شباط ١٠٢٧	٤٥٧	١٣ كانون اول ١٠٦٤
٣٨٠	٣١ مارت ٩٩٠	٤١٩	٣١ كانون ثانی ١٠٢٨	٤٥٨	٣ كانون اول ١٠٦٥
٣٨١	٢٠ مارت ٩٩١	٤٢٠	٢٠ كانون ثانی ١٠٢٩	٤٥٩	٢٢ تشرين ثانی ١٠٦٦

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
٤٦٠	١١ تشرین ثانی ١٠٦٧	٤٩٩	١٣ ایلول ١١٠٥	٥٣٨	١٦ تموز ١١٤٣
٤٦١	٣١ تشرین اول ١٠٦٨	٥٠٠	٢ ایلول ١١٠٦	٥٣٩	٤ تموز ١١٤٤
٤٦٢	٢٠ تشرین اول ١٠٦٩	٥٠١	٢٢ اغستوس ١١٠٧	٥٤٠	٢٤ حزیران ١١٤٥
٤٦٣	٩ تشرین اول ١٠٧٠	٥٠٢	١١ اغستوس ١١٠٨	٥٤١	١٣ حزیران ١١٤٦
٤٦٤	٢٩ ایلول ١٠٧١	٥٠٣	٣١ تموز ١١٠٩	٥٤٢	٢ حزیران ١١٤٧
٤٦٥	١٧ ایلول ١٠٧٢	٥٠٤	٢٠ تموز ١١١٠	٥٤٣	٢٢ مایس ١١٤٨
٤٦٦	٦ ایلول ١٠٧٣	٥٠٥	١٠ تموز ١١١١	٥٤٤	١١ مایس ١١٤٩
٤٦٧	٢٧ اغستوس ١٠٧٤	٥٠٦	٢٨ حزیران ١١١٢	٥٤٥	٣٠ نیسان ١١٥٠
٤٦٨	٦ اغستوس ١٠٧٥	٥٠٧	١٨ حزیران ١١١٣	٥٤٦	٢٠ نیسان ١١٥١
٤٦٩	٥ اغستوس ١٠٧٦	٥٠٨	٧ حزیران ١١١٤	٥٤٧	٨ نیسان ١١٥٢
٤٧٠	٢٥ تموز ١٠٧٧	٥٠٩	٢٧ مایس ١١١٥	٥٤٨	٢٩ مارت ١١٥٣
٤٧١	١٤ تموز ١٠٧٨	٥١٠	١٦ مایس ١١١٦	٥٤٩	١٨ مارت ١١٥٤
٤٧٢	٤ تموز ١٠٧٩	٥١١	٥ مایس ١١١٧	٥٥٠	٧ مارت ١١٥٥
٤٧٣	٢٢ حزیران ١٠٨٠	٥١٢	٢٤ نیسان ١١١٨	٥٥١	٢٥ شباط ١١٥٦
٤٧٤	١١ حزیران ١٠٨١	٥١٣	١٤ نیسان ١١١٩	٥٥٢	١٣ شباط ١١٥٧
٤٧٥	١ حزیران ١٠٨٢	٥١٤	٢ نیسان ١١٢٠	٥٥٣	٢ شباط ١١٥٨
٤٧٦	٢١ مایس ١٠٨٣	٥١٥	٢٢ مارت ١١٢١	٥٥٤	٢٣ کانون ثانی ١١٥٩
٤٧٧	١٠ مایس ١٠٨٤	٥١٦	١٢ مارت ١١٢٢	٥٥٥	١٢ کانون ثانی } ١١٦٠
٤٧٨	٢٩ نیسان ١٠٨٥	٥١٧	١ مارت ١١٢٣	٥٥٦	٣١ کانون اول }
٤٧٩	١٨ نیسان ١٠٨٦	٥١٨	١٩ شباط ١١٢٤	٥٥٧	٢١ کانون اول ١١٦١
٤١٠	٨ نیسان ١٠٨٧	٥١٩	٧ شباط ١١٢٥	٥٥٨	١٠ کانون اول ١١٦٢
٤٨١	٢٧ مارت ١٠٨٨	٥٢٠	٢٧ کانون ثانی ١١٢٦	٥٥٩	٣٠ تشرین ثانی ١١٦٣
٤٨٢	١٦ مارت ١٠٨٩	٥٢١	١٧ کانون ثانی ١١٢٧	٥٦٠	١٨ تشرین ثانی ١١٦٤
٤٨٣	٦ مارت ١٠٩٠	٥٢٢	٦ کانون ثانی } ١١٢٨	٥٦١	٧ تشرین ثانی ١١٦٥
٤٨٤	٢٣ شباط ١٠٩١	٥٢٣	٢٥ کانون اول }	٥٦٢	٢٨ تشرین اول ١١٦٦
٤٨٥	١٢ شباط ١٠٩٢	٥٢٤	١٥ کانون اول ١١٢٩	٥٦٣	١٧ تشرین اول ١١٦٧
٤٨٦	١ شباط ١٠٩٣	٥٢٥	٤ کانون اول ١١٣٠	٥٦٤	٥ تشرین اول ١١٦٨
٤٨٧	٢١ کانون ثانی ١٠٩٤	٥٢٦	٢٣ تشرین ثانی ١١٣١	٥٦٥	٢٥ ایلول ١١٦٩
٤٨٨	١١ کانون ثانی } ١٠٩٥	٥٢٧	١٢ تشرین ثانی ١١٣٢	٥٦٦	١٤ ایلول ١١٧٠
٤٨٩	٣١ کانون اول }	٥٢٨	١ تشرین ثانی ١١٣٣	٥٦٧	٤ ایلول ١١٧١
٤٩٠	١٩ کانون اول ١٠٩٦	٥٢٩	٢٢ تشرین اول ١١٣٤	٥٦٨	٢٣ اغستوس ١١٧٢
٤٩١	٩ کانون اول ١٠٩٧	٥٣٠	١١ تشرین اول ١١٣٥	٥٦٩	١٢ اغستوس ١١٧٣
٤٩٢	٢٨ تشرین ثانی ١٠٩٨	٥٣١	٢٩ ایلول ١١٣٦	٥٧٠	٢ اغستوس ١١٧٤
٤٩٣	١٧ تشرین ثانی ١٠٩٩	٥٣٢	١٩ ایلول ١١٣٧	٥٧١	٢٢ تموز ١١٧٥
٤٩٤	٦ تشرین ثانی ١١٠٠	٥٣٣	٨ ایلول ١١٣٨	٥٧٢	١٠ تموز ١١٧٦
٤٩٥	٢٦ تشرین اول ١١٠١	٥٣٤	٢٨ اغستوس ١١٣٩	٥٧٣	٣٠ حزیران ١١٧٧
٤٩٦	١٥ تشرین اول ١١٠٢	٥٣٥	١٧ اغستوس ١١٤٠	٥٧٤	١٩ حزیران ١١٧٨
٤٩٧	٥ تشرین اول ١١٠٣	٥٣٦	٦ اغستوس ١١٤١	٥٧٥	٨ حزیران ١١٧٩
٤٩٨	٢٣ ایلول ١١٠٤	٥٣٧	٢٧ تموز ١١٤٢	٥٧٦	٢٨ مایس ١١٨٠

سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه	سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه	سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه
٥٧٧	١٧ مايس ١١٨١	٦١٦	١٩ مارت ١٢١٩	٦٥٥	١٩ كانون ثانى ١٢٥٧
٥٧٨	٧ مايس ١١٨٢	٦١٧	٨ مارت ١٢٢٠	٦٥٦	٨ كانون ثانى } ١٢٥٨
٥٧٩	٢٦ نيسان ١١٨٣	٦١٨	٢٥ شباط ١٢٢١	٦٥٧	٢٩ كانون اول }
٥٨٠	١٤ نيسان ١١٨٤	٦١٩	١٥ شباط ١٢٢٢	٦٥٨	١٨ كانون اول ١٢٥٩
٥٨١	٤ نيسان ١١٨٥	٦٢٠	٤ شباط ١٢٢٣	٦٥٩	٦ كانون اول ١٢٦٠
٥٨٢	٢٤ مارت ١١٨٦	٦٢١	٢٤ كانون ثانى ١٢٢٤	٦٦٠	٢٦ تشرين ثانى ١٢٦١
٥٨٣	١٣ مارت ١١٨٧	٦٢٢	١٣ كانون ثانى ١٢٢٥	٦٦١	١٥ تشرين ثانى ١٢٦٢
٥٨٤	٢ مارت ١١٨٨	٦٢٣	٢ كانون ثانى } ١٢٢٦	٦٦٢	٤ تشرين ثانى ١٢٦٣
٥٨٥	١٩ شباط ١١٨٩	٦٢٤	٢٢ كانون اول }	٦٦٣	٢٤ تشرين اول ١٢٦٤
٥٨٦	٨ شباط ١١٩٠	٦٢٥	١٢ كانون اول ١٢٢٧	٦٦٤	١٣ تشرين اول ١٢٦٥
٥٨٧	٢٩ كانون ثانى ١١٩١	٦٢٦	٣٠ تشرين ثانى ١٢٢٨	٦٦٥	٢ تشرين اول ١٢٦٦
٥٨٨	١٨ كانون ثانى ١١٩٢	٦٢٧	٢٠ تشرين ثانى ١٢٢٩	٦٦٦	٢٢ ايلول ١٢٦٧
٥٨٩	٧ كانون ثانى } ١١٩٣	٦٢٨	٩ تشرين ثانى ١٢٣٠	٦٦٧	١٠ ايلول ١٢٦١
٥٩٠	٢٧ كانون اول }	٦٢٩	٢٩ تشرين اول ١٢٣١	٦٦٨	٣١ اغستوس ١٢٦٩
٥٩١	١٦ كانون اول ١١٩٤	٦٣٠	١٨ تشرين اول ١٢٣٢	٦٦٩	٢٠ اغستوس ١٢٧٠
٥٩٢	٦ كانون اول ١١٩٥	٦٣١	٧ تشرين اول ١٢٣٣	٦٧٠	٩ اغستوس ١٢٧١
٥٩٣	٢٤ تشرين ثانى ١١٩٦	٦٣٢	٢٦ ايلول ١٢٣٤	٦٧١	٢٩ تموز ١٢٧٢
٥٩٤	١٣ تشرين ثانى ١١٩٧	٦٣٣	١٦ ايلول ١٢٣٥	٦٧٢	١٨ تموز ١٢٧٣
٥٩٥	٣ تشرين ثانى ١١٩٨	٦٣٤	٤ ايلول ١٢٣٦	٦٧٣	٧ تموز ١٢٧٤
٥٩٦	٢٣ تشرين اول ١١٩٩	٦٣٥	٢٤ اغستوس ١٢٣٧	٦٧٤	٢٧ حزيران ١٢٧٥
٥٩٧	١٢ تشرين اول ١٢٠٠	٦٣٦	١٤ اغستوس ١٢٣٨	٦٧٥	١٥ حزيران ١٢٧٦
٥٩٨	١ تشرين اول ١٢٠١	٦٣٧	٣ اغستوس ١٢٣٩	٦١٦	٤ حزيران ١٢٧٧
٥٩٩	٢٠ ايلول ١٢٠٢	٦٣٨	٢٣ تموز ١٢٤٠	٦٧٧	٢٥ مايس ١٢٧٨
٦٠٠	١٠ ايلول ١٢٠٣	٦٣٩	١٢ تموز ١٢٤١	٦٧٨	١٤ مايس ١٢٧٩
٦٠١	٢٩ اغستوس ١٢٠٤	٦٤٠	١ تموز ١٢٤٢	٦٧٩	٣ مايس ١٢٨٠
٦٠٢	١٨ اغستوس ١٢٠٥	٦٤١	٢١ حزيران ١٢٤٣	٦٨٠	٢٢ نيسان ١٢٨١
٦٠٣	٨ اغستوس ١٢٠٦	٦٤٢	٩ حزيران ١٢٤٤	٦٨١	١١ نيسان ١٢٨٢
٦٠٤	٢٨ تموز ١٢٠٧	٦٤٣	٢٩ مايس ١٢٤٥	٦٨٢	١ نيسان ١٢٨٣
٦٠٥	١٦ تموز ١٢٠٨	٦٤٤	١٩ مايس ١٢٤٦	٦٨٣	٢٠ مارت ٢٨٤
٦٠٦	٦ تموز ١٢٠٩	٦٤٥	٨ مايس ١٢٤٧	٦٨٤	٩ مارت ١٢٨٥
٦٠٧	٢٥ حزيران ١٢١٠	٦٤٦	٢٦ نيسان ١٢٤٨	٦٨٥	٢٧ شباط ١٢٨٦
٦٠٨	١٥ حزيران ١٢١١	٦٤٧	١٦ نيسان ١٢٤٩	٦٨٦	١٦ شباط ١٢٨٧
٦٠٩	٣ حزيران ١٢١٢	٦٤٨	٥ نيسان ١٢٥٠	٦٨٧	٦ شباط ١٢٨٨
٦١٠	٢٣ مايس ١٢١٣	٦٤٩	٢٦ مارت ١٢٥١	٦٨٨	٢٥ كانون ثانى ١٢٨٩
٦١١	١٣ مايس ١٢١٤	٦٥٠	١٤ مارت ١٢٥٢	٦٨٩	١٤ كانون ثانى ١٢٩٠
٦١٢	٢ مايس ١٢١٥	٦٥١	٣ مارت ١٢٥٣	٦٩٠	٤ كانون ثانى } ١٢٩١
٦١٣	٢٠ نيسان ١٢١٦	٦٥٢	٢١ شباط ١٢٥٤	٦٩١	٢٤ كانون اول }
٦١٤	١٠ نيسان ١٢١٧	٦٥٣	١٥ شباط ١٢٥٥	٦٩٢	١٢ كانون اول ١٢٩٢
٦١٥	٣٠ مارت ١٢١٨	٦٥٤	٣٠ كانون ثانى ١٢٥٦	٦٩٣	٢ كانون اول ١٢٩٣

سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه		سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه		سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه	
٦٩٤	٢٢ تشرين ثانى	١٢٩٤	٧٣٣	٢٢ ايلول	١٣٣٢	٧٧٢	٢٦ تموز	١٣٧٠
٦٩٥	١٠ تشرين ثانى	١٢٩٥	٧٣٤	١٢ ايلول	١٣٣٣	٧٧٣	١٥ تموز	١٣٧١
٦٩٦	٣٠ تشرين اول	١٢٩٦	٧٣٥	١ ايلول	١٣٣٤	٧٧٤	٣ تموز	١٣٧٢
٦٩٧	١٩ تشرين اول	١٢٩٧	٧٣٦	٢١ اغستوس	١٣٣٥	٧٧٥	٢٣ حزيران	١٣٧٣
٦٩٨	٩ تشرين اول	١٢٩٨	٧٣٧	١٠ اغستوس	١٣٣٦	٧٧٦	١٢ حزيران	١٣٧٤
٦٩٩	٢٨ ايلول	١٢٩٩	٧٣٨	٣٠ تموز	١٣٣٧	٧٧٧	٢ حزيران	١٣٧٥
٧٠٠	١٦ ايلول	١٣٠٠	٧٣٩	٢٠ تموز	١٣٣٨	٧٧٨	٢١ مايس	١٣٧٦
٧٠١	٦ ايلول	١٣٠١	٧٤٠	٩ تموز	١٣٣٩	٧٧٩	١٠ مايس	١٣٧٧
٧٠٢	٢٦ اغستوس	١٣٠٢	٧٤١	٢٧ حزيران	١٣٤٠	٧٨٠	٣٠ نيسان	١٣٧٨
٧٠٣	١٥ اغستوس	١٣٠٣	٧٤٢	١٧ حزيران	١٣٤١	٧٨١	١٩ نيسان	١٣٧٩
٧٠٤	٤ اغستوس	١٣٠٤	٧٤٣	٦ حزيران	١٣٤٢	٧٨٢	٧ نيسان	١٣٨٠
٧٠٥	٢٤ تموز	١٣٠٥	٧٤٤	٢٦ مايس	١٣٤٣	٧٨٣	٢٨ مارت	١٣٨١
٧٠٦	١٣ تموز	١٣٠٦	٧٤٥	١٥ مايس	١٣٤٤	٧٨٤	١٧ مارت	١٣٨٢
٧٠٧	٣ تموز	١٣٠٧	٧٤٦	٤ مايس	١٣٤٥	٧٨٥	٦ مارت	١٣٨٣
٧٠٨	٢١ حزيران	١٣٠٨	٧٤٧	٢٤ نيسان	١٣٤٦	٧٨٦	٢٤ شباط	١٣٨٤
٧٠٩	١١ حزيران	١٣٠٩	٧٤٨	١٣ نيسان	١٣٤٧	٧٨٧	١٢ شباط	١٣٨٥
٧١٠	٣١ مايس	١٣١٠	٧٤٩	١ نيسان	١٣٤٨	٧٨٨	٢ شباط	١٣٨٦
٧١١	٢٠ مايس	١٣١١	٧٥٠	٢٢ مارت	١٣٤٩	٧٨٩	٢٢ كانون ثانى	١٣٨٧
٧١٢	٩ مايس	١٣١٢	٧٥١	١١ مارت	١٣٥٠	٧٩٠	١١ كانون ثانى	١٣٨٨
٧١٣	٢٨ نيسان	١٣١٣	٧٥٢	٢٨ شباط	١٣٥١	٨٩١	٣١ كانون اول	
٧١٤	١٧ نيسان	١٣١٤	٧٥٣	١٨ شباط	١٣٥٢	٧٩٢	٢٠ كانون اول	١٣٨٩
٧١٥	٧ نيسان	١٣١٥	٧٥٤	٦ شباط	١٣٥٣	٧٩٣	٩ كانون اول	١٣٩٠
٧١٦	٢٦ مارت	١٣١٦	٧٥٥	٢٦ كانون ثانى	١٣٥٤	٧٩٤	٢٩ تشرين ثانى	١٣٩١
٧١٧	١٦ مارت	١٣١٧	٧٥٦	١٦ كانون ثانى	١٣٥٥	٧٩٥	١٧ تشرين ثانى	١٣٩٢
٧١٨	٥ مارت	١٣١٨	٧٥٧	٥ كانون ثانى	١٣٥٦	٧٩٦	٦ تشرين ثانى	١٣٩٣
٧١٩	٢٢ شباط	١٣١٩	٧٥٨	٢٥ كانون اول		٧٩٧	٢٧ تشرين اول	١٣٩٤
٧٢٠	١٢ شباط	١٣٢٠	٧٥٩	١٤ كانون اول	١٣٥٧	٧٩٨	١٦ تشرين اول	١٣٩٥
٧٢١	٣١ كانون ثانى	١٣٢١	٧٦٠	٣ كانون اول	١٣٥٨	٧٩٩	٥ تشرين اول	١٣٩٦
٧٢٢	٢٠ كانون ثانى	١٣٢٢	٧٦١	٢٣ تشرين ثانى	١٣٥٩	٨٠٠	٢٤ ايلول	١٣٩٧
٧٢٣	١٠ كانون ثانى	١٣٢٣	٧٦٢	١١ تشرين ثانى	١٣٦٠	٨٠١	١٣ ايلول	١٣٩٨
٧٢٤	٣٠ كانون اول		٧٦٣	٣١ تشرين اول	١٣٦١	٨٠٢	٣ ايلول	١٣٩٩
٧٢٥	١٨ كانون اول	١٣٢٤	٧٦٤	٢١ تشرين اول	١٣٦٢	٨٠٣	٢٢ اغستوس	١٤٠٠
٧٢٦	٨ كانون اول	١٣٢٥	٧٦٥	١٠ تشرين اول	١٣٦٣	٨٠٤	١١ اغستوس	١٤٠١
٧٢٧	٢٧ تشرين ثانى	١٣٢٦	٧٦٦	٢٨ ايلول	١٣٦٤	٨٠٥	١ اغستوس	١٤٠٢
٧٢٨	١٧ تشرين ثانى	١٣٢٧	٧٦٧	١٨ ايلول	١٣٦٥	٨٠٦	٢١ تموز	١٤٠٣
٧٢٩	٥ تشرين ثانى	١٣٢٨	٧٦٨	٧ ايلول	١٣٦٦	٨٠٧	١٠ تموز	١٤٠٤
٧٣٠	٢٥ تشرين اول	١٣٢٩	٧٦٩	٢٨ اغستوس	١٣٦٧	٨٠٨	٢٩ حزيران	١٤٠٥
٧٣١	١٥ تشرين اول	١٣٣٠	٧٧٠	١٦ اغستوس	١٣٦٨	٨٠٩	١٨ حزيران	١٤٠٦
٧٣٢	٤ تشرين اول	١٣٣١	٧٧١	٥ اغستوس	١٣٦٩	٨١٠	٨ حزيران	١٤٠٧

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
٨١١	٢٧ مایس ١٤٠٨	٨٥٠	٢٩ مارت ١٤٤٦	٨٨٩	٣٠ کانون ثانی ١٤٨٤
٨١٢	١٦ مایس ١٤٠٩	٨٥١	١٩ مارت ١٤٤٧	٨٩٠	١٨ کانون ثانی ١٤٨٥
٨١٣	٦ مایس ١٤١٠	٨٥٢	٧ مارت ١٤٤٨	٨٩١	٧ کانون ثانی } ١٤٨٦
٨١٤	٢٥ نیسان ١٤١١	٨٥٣	٢٤ شباط ١٤٤٩	٨٩٢	٢٨ کانون اول }
٨١٥	١٣ نیسان ١٤١٢	٨٥٤	١٤ شباط ١٤٥٠	٧٩٣	١٧ کانون اول ١٤٨٧
٨١٦	٣ نیسان ١٤١٣	٨٥٥	٣ شباط ١٤٥١	٨٩٤	٥ کانون اول ١٤٨٨
٨١٧	٢٣ مارت ١٤١٤	٨٥٦	٢٣ کانون ثانی ١٤٥٢	٨٩٥	٢٥ تشرین ثانی ١٤٨٩
٨١٨	١٣ مارت ١٤١٥	٨٥٧	١٢ کانون ثانی ١٤٥٣	٨٩٦	١٤ تشرین ثانی ١٤٩٠
٨١٩	١ مارت ١٤١٦	٨٥٨	١ کانون ثانی } ١٤٥٤	٨٩٧	٤ تشرین ثانی ١٤٩١
٨٢٠	١٨ شباط ١٤١٧	٨٥٩	٢٢ کانون اول }	٨٩٨	٢٣ تشرین اول ١٤٩٢
٨٢١	٨ شباط ١٤١٨	٨٦٠	١١ کانون اول ١٤٥٥	٨٩٩	١٢ تشرین اول ١٤٩٣
٨٢٢	٢٨ کانون ثانی ١٤١٩	٨٦١	٢٩ تشرین ثانی ١٤٥٦	٩٠٠	٢ تشرین اول ١٤٩٤
٨٢٣	١٧ کانون ثانی ١٤٢٠	٨٦٢	١٩ تشرین ثانی ١٤٥٧	٩٠١	٢١ ایلول ١٤٩٥
٨٢٤	٦ کانون ثانی } ١٤٢١	٨٦٣	٨ تشرین ثانی ١٤٥٨	٩٠٢	٩ ایلول ١٤٩٦
٨٢٥	٢٦ کانون اول }	٨٦٤	٢٨ تشرین اول ١٤٥٩	٩٠٣	٣٠ اغستوس ١٤٩٧
٨٢٦	١٥ کانون اول ١٤٢٢	٨٦٥	١٧ تشرین اول ١٤٦٠	٩٠٤	١٩ اغستوس ١٤٩٨
٨٢٧	٥ کانون اول ١٤٢٣	٨٦٦	٦ تشرین اول ١٤٦١	٩٠٥	٨ اغستوس ١٤٩٩
٨٢٨	٢٣ تشرین ثانی ١٤٢٤	٨٦٧	٢٦ ایلول ١٤٦٢	٩٠٦	٢٨ تموز ١٥٠٠
٨٢٩	١٣ تشرین ثانی ١٤٢٥	٨٦٨	١٥ ایلول ١٤٦٣	٩٠٧	١٧ تموز ١٥٠١
٨٣٠	٢ تشرین ثانی ١٤٢٦	٨٦٩	٣ ایلول ١٣٦٤	٩٠٨	٧ تموز ١٥٠٢
٨٣١	٢٢ تشرین اول ١٤٢٧	٨٧٠	٢٤ اغستوس ١٤٦٥	٩٠٩	٢٦ حزیران ١٥٠٣
٨٣٢	١١ تشرین اول ١٤٢٨	٨٧١	١٣ اغستوس ١٤٦٦	٩١٠	١٤ حزیران ١٥٠٤
٨٣٣	٣٠ ایلول ١٤٢٩	٨٧٢	٢ اغستوس ١٤٦٧	٩١١	٤ حزیران ١٥٠٥
٨٣٤	١٩ ایلول ١٤٣٠	٨٧٣	٢٢ تموز ١٤٦٨	٩١٢	٢٤ مایس ١٥٠٦
٨٣٥	٩ ایلول ١٤٣١	٨٧٤	١١ تموز ١٤٦٩	٩١٣	١٣ مایس ١٥٠٧
٨٣٦	٢٨ اغستوس ١٤٣٢	٨٧٥	٣٠ حزیران ١٤٧٠	٩١٤	٢ مایس ١٥٠٨
٨٣٧	١٨ اغستوس ١٤٣٣	٨٧٦	٢٠ حزیران ١٤٧١	٩١٥	٢١ نیسان ١٥٠٩
٨٣٨	٧ اغستوس ١٤٣٤	٨٧٧	٨ حزیران ١٤٧٢	٩١٦	١٠ نیسان ١٥١٠
٨٣٩	٢٧ تموز ١٤٣٥	٨٧٨	٢٩ مایس ١٤٧٣	٩١٧	٣١ مارت ١٥١١
٨٤٠	١٦ تموز ١٤٣٦	٨٧٩	١٨ مایس ١٤٧٤	٩١٨	١٩ مارت ١٥١٢
٨٤١	٥ تموز ١٤٣٧	٨٨٠	٧ مایس ١٤٧٥	٩١٩	٩ مارت ١٥١٣
٨٤٢	٢٤ حزیران ١٤٣١	٨٨١	٢٦ نیسان ١٤٧٦	٩٢٠	٢٦ شباط ١٥١٤
٨٤٣	١٤ حزیران ١٤٣٩	٨٨٢	١٥ نیسان ١٤٧٧	٩٢١	١٥ شباط ١٥١٥
٨٤٤	٢ حزیران ١٤٤٠	٨٨٣	٤ نیسان ١٤٧٨	٩٢٢	٥ شباط ١٥١٦
٨٤٥	٢٢ مایس ١٤٤١	٨٨٤	٢٥ مارت ١٤٧٩	٩٢٣	٢٤ کانون ثانی ١٥١٧
٨٤٦	١٢ مایس ١٤٤٢	٨٨٥	١٣ مارت ١٤٨٠	٩٢٤	١٣ کانون ثانی ١٥١٨
٨٤٧	١ مایس ١٤٤٣	٨٨٦	٢ مارت ١٤٨١	٩٢٥	٣ کانون ثانی } ١٥١٩
٨٤٨	٢٠ نیسان ١٤٤٤	٨٨٧	٢٠ شباط ١٤٨٢	٩٢٦	٢٣ کانون اول }
٨٤٩	٩ نیسان ١٤٤٥	٨٨٨	٩ شباط ١٤٨٣	٩٢٧	١٢ کانون اول ١٥٢٠

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
٩٢٨	١ كانون اول ١٥٢١	٩٦٧	٣ تشرین اول ١٥٥٩	١٠٠٦	١٤ اغستوس ١٥٩٧
٩٢٩	٢٠ تشرین ثانی ١٥٢٢	٩٦٨	٢٢ ایلول ١٥٦٠	١٠٠٧	٤ اغستوس ١٥٩٨
٩٣٠	١٠ تشرین ثانی ١٥٢٣	٩٦٩	١١ ایلول ١٥٦١	١٠٠٨	٢٤ تموز ١٥٩٩
٩٣١	٢٩ تشرین اول ١٥٢٤	٩٧٠	٣١ اغستوس ١٥٦٢	١٠٠٩	١٣ تموز ١٦٠٠
٩٣٢	١٨ تشرین اول ١٥٢٥	٩٧١	٢١ اغستوس ١٥٦٣	١٠١٠	٢ تموز ١٦٠١
٩٣٣	٨ تشرین اول ١٥٢٦	٩٧٢	٩ اغستوس ١٥٦٤	١٠١١	٢١ حزیران ١٦٠٢
٩٣٤	٢٧ ایلول ١٥٢٧	٩٧٣	٢٩ تموز ١٥٦٥	١٠١٢	١١ حزیران ١٦٠٣
٩٣٥	١٥ ایلول ١٥٢٨	٩٧٤	١٩ تموز ١٥٦٦	١٠١٣	٣٠ مایس ١٦٠٤
٩٣٦	٥ ایلول ١٥٢٩	٩٧٥	٨ تموز ١٥٦٧	١٠١٤	١٩ مایس ١٦٠٥
٩٣٧	٢٥ اغستوس ١٥٣٠	٩٧٦	٢٦ حزیران ١٥٦٨	١٠١٥	٢ مایس ١٦٠٦
٩٣٨	١٥ اغستوس ١٥٣١	٩٧٧	١٦ حزیران ١٥٦٩	١٠١٦	٢٨ نیسان ١٦٠٧
٩٣٩	٣ اغستوس ١٥٣٢	٩٧٨	٥ حزیران ١٥٧٠	١٠١٧	١٧ نیسان ١٦٠٨
٩٤٠	٢٣ تموز ١٥٣٣	٩٧٩	٢٦ مایس ١٥٧١	١٠١٨	٦ نیسان ١٦٠٩
٩٤١	١٣ تموز ١٥٣٤	٩٨٠	١٤ مایس ١٥٧٢	١٠١٩	٢٦ مارت ١٦١٠
٩٤٢	٢ تموز ١٥٣٥	٩٨١	٣ مایس ١٥٧٣	١٠٢٠	١٦ مارت ١٦١١
٩٤٣	٢٠ حزیران ١٥٣٦	٩٨٢	٢٣ نیسان ١٥٧٤	١٠٢١	٤ مارت ١٦١٢
٩٤٤	١٠ حزیران ١٥٣٧	٩٨٣	١٢ نیسان ١٥٧٥	١٠٢٢	٢١ شباط ١٦١٣
٩٤٥	٣٠ مایس ١٥٣٨	٩٨٤	٣١ مارت ١٥٧٦	١٠٢٣	١١ شباط ١٦١٤
٩٤٦	١٩ مایس ١٥٣٩	٩٨٥	٢١ مارت ١٥٧٧	١٠٢٤	٣١ كانون ثانی ١٦١٥
٩٤٧	٨ مایس ١٥٤٠	٩٨٦	١٠ مارت ١٥٧٨	١٠٢٥	٢١ كانون ثانی ١٦١٦
٩٤٨	٢٧ نیسان ١٥٤١	٩٨٧	٢٨ شباط ١٥٧٩	١٠٢٦	٩ كانون ثانی } ١٦١٧
٩٤٩	١٧ نیسان ١٥٤٢	٩٨٨	١٧ شباط ١٥٨٠	١٠٢٧	٢٩ كانون اول }
٩٥٠	٦ نیسان ١٥٤٣	٩٨٩	٥ شباط ١٥٨١	١٠٢٨	١٩ كانون اول ١٦١٨
٩٥١	٢٥ مارت ١٥٤٤	٩٩٠	٢٦ كانون ثانی ١٥٨٢	١٠٢٩	٨ كانون اول ١٦١٩
٩٥٢	١٥ مارت ١٥٤٥	٩٩١	٢٥ كانون ثانی ١٥٨٣	١٠٣٠	٢٦ تشرین ثانی ١٦٢٠
٩٥٣	٤ مارت ١٥٤٦	٩٩٢	١٤ كانون ثانی ١٥٨٤	١٠٣١	١٦ تشرین ثانی ١٦٢١
٩٥٤	٢١ شباط ١٥٤٧	٩٩٣	٣ كانون ثانی } ١٥٨٥	١٠٣٢	٥ تشرین ثانی ١٦٢٢
٩٥٥	١١ شباط ١٥٤٨	٩٩٤	٢٣ كانون اول }	١٠٣٣	٢٥ تشرین اول ١٦٢٣
٩٥٦	٣٠ كانون ثانی ١٥٤٩	٩٩٥	١٢ كانون اول ١٥٨٦	١٠٣٤	١٤ تشرین اول ١٦٢٤
٩٥٧	٢٠ كانون ثانی ١٥٥٠	٩٩٦	٢ كانون اول ١٥٨٧	١٠٣٥	٣ تشرین اول ١٦٢٥
٩٥٨	٩ كانون ثانی } ١٥٥١	٩٩٧	٢٠ تشرین ثانی ١٥٨٨	١٠٣٦	٢٢ ایلول ١٦٢٦
٩٥٩	٢٩ كانون اول }	٩٩٨	١٠ تشرین ثانی ١٥٨٩	١٠٣٧	١٢ ایلول ١٦٢٧
٩٦٠	١٨ كانون اول ١٥٥٢	٩٩٩	٣٠ تشرین اول ١٥٩٠	١٠٣٨	٣١ اغستوس ١٦٢٨
٩٦١	٧ كانون اول ١٥٥٣	١٠٠٠	١٩ تشرین اول ١٥٩١	١٠٣٩	٢١ اغستوس ١٦٢٩
٩٦٢	٢٦ تشرین ثانی ١٥٥٤	١٠٠١	٨ تشرین اول ١٥٩٢	١٠٤٠	١٠ اغستوس ١٦٣٠
٩٦٣	١٦ تشرین ثانی ١٥٥٥	١٠٠٢	٢٧ ایلول ١٥٩٣	١٠٤١	٣٠ تموز ١٦٣١
٩٦٤	٤ تشرین ثانی ١٥٥٦	١٠٠٣	١٦ ایلول ١٥٩٤	١٠٤٢	١٩ تموز ١٦٣٢
٩٦٥	٢٤ تشرین اول ١٥٥٧	١٠٠٤	٦ ایلول ١٥٩٥	١٠٤٣	٨ تموز ١٦٣٣
٩٦٦	١٤ تشرین اول ١٥٥٨	١٠٠٥	٢٥ اغستوس ١٥٩٦	١٠٤٤	٢٧ حزیران ١٦٣٤

سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه	سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه	سنهٔ هجريه	سنهٔ ميلاديه
١٠٤٥	١٧ حزيران ١٦٣٥	١٠٨٤	١٨ نيسان ١٦٧٣	١١٢٣	١٩ شباط ١٧١١
١٠٤٦	٥ حزيران ١٦٣٦	١٠٨٥	٧ نيسان ١٦٧٤	١١٢٤	٩ شباط ١٧١٢
١٠٤٧	٢٦ مايس ١٦٣٧	١٠٨٦	٢٨ مارت ١٦٧٥	١١٢٥	٢٨ كانون ثانى ١٧١٣
١٠٤٨	١٥ مايس ١٦٣٨	١٠٨٧	١٦ مارت ١٦٧٦	١١٢٦	١٧ كانون ثانى ١٧١٤
١٠٤٩	٤ مايس ١٦٣٩	١٠٨٨	٦ مارت ١٦٧٧	١١٢٧	٧ كانون ثانى } ١٧١٥
١٠٥٠	٢٣ نيسان ١٦٤٠	١٠٨٩	٢٣ شباط ١٦٧٨	١١٢٨	٢٧ كانون اول }
١٠٥١	١٢ نيسان ١٦٤١	١٠٩٠	١٢ شباط ١٦٧٩	١١٢٩	١٦ كانون اول ١٧١٦
١٠٥٢	١ نيسان ١٦٤٢	١٠٩١	٢ شباط ١٦٨٠	١١٣٠	٥ كانون اول ١٧١٧
١٠٥٣	٢٢ مارت ١٦٤٣	١٠٩٢	٢١ كانون ثانى ١٦٨١	١١٣١	٢٤ تشرين ثانى ١٧١٨
١٠٥٤	١٠ مارت ١٦٤٤	١٠٩٣	١٠ كانون ثانى } ١٦٨٢	١١٣٢	١٤ تشرين ثانى ١٧١٩
١٠٥٥	٢٧ شباط ١٦٤٥	١٠٩٤	٣١ كانون اول }	١١٣٣	٢ تشرين ثانى ١٧٢٠
١٠٥٦	١٧ شباط ١٦٤٦	١٠٩٥	٢٠ كانون اول ١٦٨٣	١١٣٤	٢٢ تشرين اول ١٧٢١
١٠٥٧	٦ شباط ١٦٤٧	١٠٩٦	٨ كانون اول ١٦٨٤	١١٣٥	١٢ تشرين اول ١٧٢٢
١٠٥٨	٢٧ كانون ثانى ١٦٤٨	١٠٩٧	٢٨ تشرين ثانى ١٦٨٥	١١٣٦	١ تشرين اول ١٧٢٣
١٠٥٩	١٥ كانون ثانى ١٦٤٩	١٠٩٨	١٧ تشرين ثانى ١٦٨٦	١١٣٧	٢٠ ايلول ١٧٢٤
١٠٦٠	٤ كانون ثانى } ١٦٥٠	١٠٩٩	٧ تشرين ثانى ١٦٨٧	١١٣٨	٩ ايلول ١٧٢٥
١٠٦١	٢٥ كانون اول }	١١٠٠	٢٦ تشرين اول ١٦٨٨	١١٣٩	٢٩ اغستوس ١٧٢٦
١٠٦٢	١٤ كانون اول ١٦٥١	١١٠١	١٥ تشرين اول ١٦٨٩	١١٤٠	١٩ اغستوس ١٧٢٧
١٠٦٣	٢ كانون اول ١٦٥٢	١١٠٢	٥ تشرين اول ١٦٩٠	١١٤١	٧ اغستوس ١٧٢٨
١٠٦٤	٢٢ تشرين ثانى ١٦٥٣	١١٠٣	٢٤ ايلول ١٦٩١	١١٤٢	٢٧ تموز ١٧٢٩
١٠٦٥	١١ تشرين ثانى ١٦٥٤	١١٠٤	١٢ ايلول ١٦٩٢	١١٤٣	١٧ تموز ١٧٣٠
١٠٦٦	٣١ تشرين اول ١٦٥٥	١١٠٥	٢ ايلول ١٦٩٣	١١٤٤	٦ تموز ١٧٣١
١٠٦٧	٢٠ تشرين اول ١٦٥٦	١١٠٦	٢٢ اغستوس ١٦٩٤	١١٤٥	٢٤ حزيران ١٧٣٢
١٠٦٨	٩ تشرين اول ١٦٥٧	١١٠٧	١٢ اغستوس ١٦٩٥	١١٤٦	١٤ حزيران ١٧٣٣
١٠٦٩	٢٩ ايلول ١٦٥٨	١١٠٨	٣١ تموز ١٦٩٦	١١٤٧	٣ حزيران ١٧٣٤
١٠٧٠	١٨ ايلول ١٦٥٩	١١٠٩	٢٠ تموز ١٦٩٧	١١٤٨	٢٤ مايس ١٧٣٥
١٠٧١	٦ ايلول ١٦٦٠	١١١٠	١٠ تموز ١٦٩٨	١١٤٩	١٢ مايس ١٧٣٦
١٠٧٢	٢٧ اغستوس ١٦٦١	١١١١	٢٩ حزيران ١٦٩٩	١١٥٠	١ مايس ١٧٣٧
١٠٧٣	١٦ اغستوس ١٦٦٢	١١١٢	١٨ حزيران ١٧٠٠	١١٥١	٢١ نيسان ١٧٣٨
١٠٧٤	٥ اغستوس ١٦٦٣	١١١٣	٨ حزيران ١٧٠١	١١٥٢	١٠ نيسان ١٧٣٩
١٠٧٥	٢٥ تموز ١٦٦٤	١١١٤	٢٨ مايس ١٧٠٢	١١٥٣	٢٩ مارت ١٧٤٠
١٠٧٦	١٤ تموز ١٦٦٥	١١١٥	١٧ مايس ١٧٠٣	١١٥٤	١٩ مارت ١٧٤١
١٠٧٧	٤ تموز ١٦٦٦	١١١٦	٦ مايس ١٧٠٤	١١٥٥	٨ مارت ١٧٤٢
١٠٧٨	٢٣ حزيران ١٦٦٧	١١١٧	٢٥ نيسان ١٧٠٥	١١٥٦	٢٥ شباط ١٧٤٣
١٠٧٩	١١ حزيران ١٦٦٨	١١١٨	١٥ نيسان ١٧٠٦	١١٥٧	١٣ شباط ١٧٤٤
١٠٨٠	١ حزيران ١٦٦٩	١١١٩	٤ نيسان ١٧٠٧	١١٥٨	٣ شباط ١٧٤٥
١٠٨١	٢١ مايس ١٦٧٠	١١٢٠	٢٣ مارت ١٧٠٨	١١٥٩	٢٤ كانون ثانى ١٧٤٦
١٠٨٢	١٠ مايس ١٦٧١	١١٢١	١٣ مارت ١٧٠٩	١١٦٠	١٣ كانون ثانى ١٧٤٧
١٠٨٣	٢٩ نيسان ١٦٧٢	١١٢٢	٢ مارت ١٧١٠	١١٦١	٢ كانون ثانى ١٧٤٨

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
١١٦٢	٢٢ کانون‌اول ١٧٤٨	١٢٠١	٢٤ تشرین‌اول ١٧٨٦	١٢٤٠	٢٦ اغستوس ١٨٢٤
١١٦٣	١١ کانون‌اول ١٧٤٩	١٢٠٢	١٣ تشرین‌اول ١٧٨٧	١٢٤١	١٦ اغستوس ١٨٢٥
١١٦٤	٣٠ تشرین‌ثانی ١٧٥٠	١٢٠٣	٢ تشرین‌اول ١٧٨٨	١٢٤٢	٥ اغستوس ١٨٢٦
١١٦٥	٢٠ تشرین‌ثانی ١٧٥١	١٢٠٤	٢١ ایلول ١٧٨٩	١٢٤٣	٢٥ تموز ١٨٢٧
١١٦٦	٨ تشرین‌ثانی ١٧٥٢	١٢٠٥	١٠ ایلول ١٧٩٠	١٢٤٤	١٤ تموز ١٨٢٨
١١٦٧	٢٩ تشرین‌اول ١٧٥٣	١٢٠٦	٣١ اغستوس ١٧٩١	١٢٤٥	٣ تموز ١٨٢٩
١١٦٨	١٧ تشرین‌اول ١٧٥٤	١٢٠٧	١٩ اغستوس ١٧٩٢	١٢٤٦	٢٢ حزیران ١٨٣٠
١١٦٩	٧ تشرین‌اول ١٧٥٥	١٢٠٨	٩ اغستوس ١٧٩٣	١٢٤٧	١٢ حزیران ١٨٣١
١١٧٠	٢٦ ایلول ١٧٥٦	١٢٠٩	٢٩ تموز ١٧٩٤	١٢٤٨	٣١ مایس ١٨٣٢
١١٧١	١٥ ایلول ١٧٥٧	١٢١٠	١٨ تموز ١٧٩٥	١٢٤٩	٢١ مایس ١٨٣٣
١١٧٢	٤ ایلول ١٧٥٨	١٢١١	٧ تموز ١٧٩٦	١٢٥٠	١٠ مایس ١٨٣٤
١١٧٣	٢٥ اغستوس ١٧٥٩	١٢١٢	٢٦ حزیران ١٧٩٧	١٢٥١	٢٩ نیسان ١٨٣٥
١١٧٤	١٣ اغستوس ١٧٦٠	١٢١٣	١٥ حزیران ١٧٩٨	١٢٥٢	١٨ نیسان ١٨٣٦
١١٧٥	٢ اغستوس ١٧٦١	١٢١٤	٥ حزیران ١٧٩٩	١٢٥٣	٧ نیسان ١٨٣٧
١١٧٦	٢٣ تموز ١٧٦٢	١٢١٥	٢٥ مایس ١٨٠٠	١٢٥٤	٢٧ مارت ١٨٣٨
١١٧٧	١٢ تموز ١٧٦٣	١٢١٦	١٤ مایس ١٨٠١	١٢٥٥	١٧ مارت ١٨٣٩
١١٧٨	١ تموز ١٧٦٤	١٢١٧	٤ مایس ١٨٠٢	١٢٥٦	٥ مارت ١٨٤٠
١١٧٩	٢٠ حزیران ١٧٦٥	١٢١٨	٢٣ نیسان ١٨٠٣	١٢٥٧	٢٣ شباط ١٨٤١
١١٨٠	٩ حزیران ١٧٦٦	١٢١٩	١٢ نیسان ١٨٠٤	١٢٥٨	١٢ شباط ١٨٤٢
١١٨١	٣٠ مایس ١٧٦٧	١٢٢٠	١ نیسان ١٨٠٥	١٢٥٩	١ شباط ١٨٤٣
١١٨٢	١٨ مایس ١٧٦٨	١٢٢١	٢١ مارت ١٨٠٦	١٢٦٠	٢٢ کانون‌ثانی ١٨٤٤
١١٨٣	٧ مایس ١٧٦٩	١٢٢٢	١١ مارت ١٨٠٧	١٢٦١	١٠ کانون‌ثانی } ١٨٤٥
١١٨٤	٢٧ نیسان ١٧٧٠	١٢٢٣	٢٨ شباط ١٨٠٨	١٢٦٢	٣٠ کانون‌اول }
١١٨٥	١٦ نیسان ١٧٧١	١٢٢٤	١٦ شباط ١٨٠٩	١٢٦٣	٢٠ کانون‌اول ١٨٤٦
١١٨٦	٤ نیسان ١٧٧٢	١٢٢٥	٦ شباط ١٨١٠	١٢٦٤	٩ کانون‌اول ١٨٤٧
١١٨٧	٢٥ مارت ١٧٧٣	١٢٢٦	٢٦ کانون‌ثانی ١٨١١	١٢٦٥	٢٧ تشرین‌ثانی ١٨٤٨
١١٨٨	١٤ مارت ١٧٧٤	١٢٢٧	١٦ کانون‌ثانی ١٨١٢	١٢٦٦	١٧ تشرین‌ثانی ١٨٤٩
١١٨٩	٤ مارت ١٧٧٥	١٢٢٨	٤ کانون‌ثانی } ١٨١٣	١٢٦٧	٦ تشرین‌ثانی ١٨٥٠
١١٩٠	٢١ شباط ١٧٧٦	١٢٢٩	٢٤ کانون‌اول }	١٢٦٨	٢٧ تشرین‌اول ١٨٥١
١١٩١	٩ شباط ١٧٧٧	١٢٣٠	١٤ کانون‌اول ١٨١٤	١٢٦٩	١٥ تشرین‌اول ١٨٥٢
١١٩٢	٣٠ کانون‌ثانی ١٧٧٨	١٢٣١	٣ کانون‌اول ١٨١٥	١٢٧٠	٤ تشرین‌اول ١٨٥٣
١١٩٣	١٩ کانون‌ثانی ١٧٧٩	١٢٣٢	٢١ تشرین‌ثانی ١٨١٦	١٢٧١	٢٤ ایلول ١٨٥٤
١١٩٤	٨ کانون‌ثانی } ١٧٨٠	١٢٣٣	١١ تشرین‌ثانی ١٨١٧	١٢٧٢	١٣ ایلول ١٨٥٥
١١٩٥	٢٨ کانون‌اول }	١٢٣٤	٣١ تشرین‌اول ١٨١٨	١٢٧٣	١ ایلول ١٨٥٦
١١٩٦	١٧ کانون‌اول ١٧٨١	١٢٣٥	٢٠ تشرین‌اول ١٨١٩	١٢٧٤	٢٢ اغستوس ١٨٥٧
١١٩٧	١ کانون‌اول ١٧٨٢	١٢٣٦	٩ تشرین‌اول ١٨٢٠	١٢٧٥	١١ اغستوس ١٨٥٨
١١٩٨	٢٦ تشرین‌ثانی ١٧٨٣	١٢٣٧	٢٨ ایلول ١٨٢١	١٢٧٦	٣١ تموز ١٨٥٩
١١٩٩	١٤ تشرین‌ثانی ١٧٨٤	١٢٣٨	١٨ ایلول ١٨٢٢	١٢٧٧	٢٠ تموز ١٨٦٠
١٢٠٠	٤ تشرین‌ثانی ١٧٨٥	١٢٣٩	٧ ایلول ١٨٢٣	١٢٧٨	٩ تموز ١٨٦١

سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه	سنهٔ هجریه	سنهٔ میلادیه
١٢٧٩	٢٩ حزیران ١٨٦٢	١٢٩٧	١٥ کانون‌اول ١٨٧٩	١٣١٥	٢ حزیران ١٨٩٧
١٢٨٠	١٨ حزیران ١٨٦٣	١٢٩٨	٤ کانون‌اول ١٨٨٠	١٣١٦	٢٢ مایس ١٨٩٨
١٢٨١	٦ حزیران ١٨٦٤	١٢٩٩	٢٣ تشرین‌ثانی ١٨٨١	١٣١٧	١٢ مایس ١٨٩٩
١٢٨٢	٢٧ مایس ١٨٦٥	١٣٠٠	١٢ تشرین‌ثانی ١٨٨٢	١٣١٨	١ مایس ١٩٠٠
١٢٨٣	١٠ مایس ١٨٦٦	١٣٠١	٢ تشرین‌ثانی ١٨٨٣	١٣١٩	٢٠ نیسان ١٩٠١
١٢٨٤	٥ مایس ١٨٦٧	١٣٠٢	٢١ تشرین‌اول ١٨٨٤	١٣٢٠	١٠ نیسان ١٩٠٢
١٢٨٥	٢٤ نیسان ١٨٦٨	١٣٠٣	١٠ تشرین‌اول ١٨٨٥	١٣٢١	٣٠ مارت ١٩٠٣
١٢٨٦	١٣ نیسان ١٨٦٩	١٣٠٤	٣٠ ایلول ١٨٨٦	١٣٢٢	١٨ مارت ١٩٠٤
١٢٨٧	٣ نیسان ١٨٧٠	١٣٠٥	١٩ ایلول ١٨٨٧	١٣٢٣	٨ مارت ١٩٠٥
١٢٨٨	٢٣ مارت ١٨٧١	١٣٠٦	٧ ایلول ١٨٨٨	١٣٢٤	٢٥ شباط ١٩٠٦
١٢٨٩	١١ مارت ١٨٧٢	١٣٠٧	٢٨ اغستوس ١٨٨٩	١٣٢٥	١٤ شباط ١٩٠٧
١٢٩٠	١ مارت ١٨٧٣	١٣٠٨	١٧ اغستوس ١٨٩٠	١٣٢٦	٤ شباط ١٩٠٨
١٢٩١	١٨ شباط ١٨٧٤	١٣٠٩	٧ اغستوس ١٨٩١	١٣٢٧	٢٣ کانون‌ثانی ١٩٠٩
١٢٩٢	٧ شباط ١٨٧٥	١٣١٠	٢٦ تموز ١٨٩٢	١٣٢٨	١٣ کانون‌ثانی ١٩١٠
١٢٩٣	٢٨ کانون‌ثانی ١٨٧٦	١٣١١	١٥ تموز ١٨٩٣	١٣٢٩	٢ کانون‌ثانی ١٩١١
١٢٩٤	١٦ کانون‌ثانی ١٨٧٧	١٣١٢	٥ تموز ١٨٩٤	١٣٣٠	٢٢ کانون‌اول ١٩١١
١٢٩٥	٥ کانون‌ثانی } ١٨٧٨	١٣١٣	٢٤ حزیران ١٨٩٥		
١٢٩٦	٢٦ کانون‌اول } ١٨٧٨	١٣١٤	١٢ حزیران ١٨٩٦		

اشبو جدول «بوییه» نك تاریخی وجغرافی اطلاسندن مأخوذ اولوب ١٩٠٠ سنهٔ میلادیه‌سندن اشاغیسی باشقه اثرلردن آلنه‌رق آیریجه یوریدلمشدر .

خطا وصواب جدولی

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٥	٢٣	فی ٥ مارت	٥ مارت
١٠	٢٥	نقدیهٔ	نقدینهٔ
١٨	٨	یاربکر	دیاربکر
١٨	١٣	عهده‌سنه	عهده‌سنده
٢٠	١٩	اولدیغندن	اولندیغندن
٢٤	٥	اولدی	اولندی
٢٩	١٩	الفتات	التفات
٣١	٥	بویله باشلیجه	بویله باشلیجه شیلرك اجرا وعدم اجراسی متنفذان مملکتك ید اختیارنده ایدی .
٣٤	٥	*fie*	*fief*
٤٢	٧	یانلدیغنی	یاکلدیغنی
٤٨	٨	دیرلدی	دیرلتی
٦٠	١	مشیرالیهما	مشیرمشارالیهما
٦٦	٢٩	تاریخیلی	تاریخلی
٨١	١١	ترتیبلری	ترتیبلری
٨١	١٣	فقیره	فقره
٨٣	١٦	برمانوس	یرمانوس
٨٣	٢٢	عینتابی	عینتابی
٨٨	١٩	(١٢٠٧)	. . . .
٩٣	١١	مطلوبه‌نك	مطلوبه‌سنك
٩٣	١١	ایتمکده ایدی	عد ایتمکده ایدی
٩٤	١١	یلمکز	ایلمکز
٩٧	١٠	نافعه	نافعه‌سی
١٠٢	٢٠	متوال	متوالی
١٠٦	٢	جمله‌سنه	جمله‌سنك

صحیفه	سطر	خطا	صواب
١٠٧	٢٠	تعطیل	تعدیل
١١٢	٢	کلوب	. . . .
١١٢	١٢	مبهم	مهم
١١٥	٢٣	معتنم	مغتنم
١١٨	١٨	جورجیل	چورچیل
١٢٠	١٥	ییغلیور	ییغیلور
١٢٣	٦	ناسی	ناس
١٢٥	١١	ووکلای	وکلای
١٢٨	١٠	عینتات	عینتاب
١٣٥	٨	چیقمش اولمیور	چیقان اولمیوردی
١٤٣	٧	ایجه	اپجه
١٥٠	١٠	اولدی	اولندی
١٦٩	٢٨	رأس اشقیالر	رؤسای اشقیا
١٦٩	٢٨	طابوت	تابوت
١٧٠	٧	اشقیانك	شقینك
١٧٠	٢٣	جمله‌سی	. . . .
١٧٥	٥	زمان	زمانی
١٨٢	١٨	مبرکونده	میرکونده
١٨٧	١١	پیر	پیری
١٩١	٢١	پاشامیدر	پاشادر
٢٠٥	٢٦	ازدیاری	ازدیادی
٢٠٦	١٠	کوستریریورلر	کوستریورلر
٢١١	٣	وطننه	وطنه
٢١٣	٩	تذبدن	تذبذبدن
٢٢٤	٦	خشنونت	خشونت
٢٢٥	٢٤	تحربکاته	تحریکاته
٢٦٠	٣	صکزنجی	سکزنجی

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٢٦٨	١٩	دائر	دائما
٢٧١	٢٣	فیلیپله	فیلیپك
٢٨١	٦	خاندانندن	خاندانده
٢٩١	٣	اولدیغنی	اولندیغنی
٢٩٨	١٢	فردیناد	فردیناند
٣١٧	١٧	اراده‌سندن	اداره‌سندن
٣١٩	٢٢	١٨٥٣	١٨٥٥
٣٢٤	٩	عامیانه‌یه	عامیانه‌یی
٣٢٥	٢٦	مرتجعه‌نك	غلاة مرتجعه‌نك
٣٢٧	٢	موده‌ناره	موده‌نارده
٣٢٩	١٠	التحاق	التحاقه
٣٣٢	١٠	نهفت	نهضت
٣٣٤	٤	ظل	خلل
٣٤٤	١٨	حسیاته	حسیاته وکندینی طرفدار مشروطیت کبی کوسترمکه
٣٨٥	١٨	ممالکی	ممالیکی
٣٩٩	٢٧	بحدید	تحدید

فهرست جلد ثامن از تاريخ لطفى

صحيفه	
٢	افادهٔ ناشر .
٤	لطفى افندى مرحومك ترجمهٔ حالى .
٨	فاتحهٔ باب ، تشريف پادشاهى بجانب باب عالى .
١٠	خستهخانه ، احداث مداليه براى تصحيح سكه ومواد سائره .
١١	وفات وتوجيه رتبه ، خاطره ، بعض توجيهات .
١٢	احداث اخراج روغن نفت ، تمغالى كاغد احداثى ، احداث اوراق وظائف .
١٣	تعميم تنظيمات ، خاطره .
١٤	ولادت .
١٥	احداث مجالس اعماريه .
١٧	توجيهات .
١٨	تشريف پادشاهى بجانب ازميد .
١٩	نظام مكاتب صبيان ، بعض اجراآت ، عقد عادله سلطان .
٢٠	نقل همايون ومواد سائره .
٢١	تعيين اطبا براى مرضاى فقرا ، عزل وتأديب .
٢٢	ورود هديه ازجانب قرال پروسيا .
٢٣	نظام اوطهٔ تحريرات .
٢٤	بعض تبدلات ، سور همايون .
٢٥	ورود كامل بك از جانب مصر .
٢٦	حريق ازمير ، ورود زادهٔ ايمپراطور روسيه .
٢٧	سفارت برلين ، تبدلات جسيمه .
٣١	تبدل بعض ايالات ، مأموريت شكيب افندى بجانب بيروت .
٣٢	علاوهٔ ناشر : جبل لبنان مسئلهسى .
٦٨	بعض توجيهات .
٦٩	ورود زادهٔ قرال فرانسه ، بعض توجيهات ، پوسكل نظامى .

صحیفه
٧٠ التفات بوالئ تونس .
٧١ توجيهات ، كشاد خسته‌خانهٔ والده سلطان .
٧٢ توجيهات وترفيعات ، كشاد مجلس بحريه .
٧٣ نقل همايون ، بعض تبدلات .
٧٤ انشاء جسر دريا .
٧٥ تبدل ايالت بوسنه وموصل، معايده ايچون قاعده .
٧٦ بعض مقررات ، توجيهات علميه .
٧٧ وفيات علميه ، مواد عسكريه .
٧٩ تعليم عسكرى ، وفيات اعيان ، مطالعه .
٨٢ نافعه خزينه‌سى اتخاذى .
٨٣ پاتريقلر تبدلى .
٨٤ غريبه ، حجاز .
٨٥ ١٢٦٢ سنه‌سى وقايعى ، تنبيهات براى رؤيت مصالح عباد .
٨٦ وزارت حسن حقى پاشا .
٨٧ تبدل دفتردارئ اسكوب ، تبدل سرعسكرى وتشكيل مشيرئ ضبطيه .
٨٨ ارسال كتب بمكهٔ مكرمه .
٨٩ تبدل ايالت طربزون .
٩٠ رياست مجلس زراعت .
٩١ تبدل ايالت صيدا ، معارف ومسكوكات .
٩٢ منع زوار ، اعطاء نشان ، تبدل ايالت شام وسائره ، احداث رتبهٔ بالا .
٩٣ سياحت سنيه .
٩٨ تبدل مشيخت حرم شريف وسائره .
٩٩ نفى كريدى زاده محمد پاشا ، علاوهٔ نظارت زراعت تجارت .
١٠٠ تشويق عمومى براى انشاء كاركير .
١٠١ تلطيف بعض بندكان ، نظام درحق اهالئ حرمين محترمين .
١٠٣ عودت شكيب افندى ، علاوهٔ ناشر : جبل لبنانده شكيب افندى طرفندن
وضع اولنان تنظيمات .

صحیفه
١١١ ورود محمد علی پاشا باستانه .
١١٤ اخراج دونما ، ایجاد رتبهٔ ثانیه متمایزی .
١١٥ تبدل امانت کمرك وسائره ، صدارت مصطفی رشید پاشا .
١١٦ نظام سفائن تجاریه ، بناء دارالفنون .
١١٨ اکمال لوازم مکتب حربیه ، وفات جریده‌جی چورچیل ، اصلاح ادارهٔ تقویم وقایع .
١١٩ - تبدل سفارت ویانه ، بعض تنبیهات از برای اصول عدلیه .
١٢٠ انشاء خزینهٔ اوراق .
١٢٢ شایان تشکر ، وفات شیخ الاسلام مکی زاده .
١٢٤ ترجمهٔ حال مکی زاده .
١٢٥ طبع تعلیمنامهٔ عمومی ، ولادت .
١٢٦ تشریف پادشاهی بباب فتوی ، رفع اختلال درحوالیٔ بوسنه ، وفات طیار پاشا .
١٢٧ مواد علمیه : نصب مستشار بصدرین ، توجیهات ومواد علمیه .
١٢٩ وفیات علمیه ، مواد عسکریه .
١٣٠ وفیات اعیان .
١٣١ ١٢٦٣ سنه‌سی وقایعی ، سرعسکر تبدلی .
١٣٢ احداث تشریفاتیٔ خارجیه ، احداث نظارت معارف عمومیه ، ارسال سیف مرصع .
١٣٣ تشریف بجمعیت اذنیه درجامع فاتح، بعض مواد متنوعه، ابطال بازاراسیر .
١٣٤ بعض تبدلات .
١٣٥ ضبطیه مشیرلکی وبعض ایالات تبدلی .
١٣٧ تبدل محافظلق ، بعض مواد متنوعه .
١٣٩ تخصیص القاب وعنوان ، تلطیفات سنیه .
١٤٠ نماز تنبیهی ، ورود خط همایون ، سور همایون .
١٤٢ ظهور مفتاح بیت معظم ، مسئلهٔ بدرهان بك .
١٤٤ تبدل مسند قپودانی وسائره ، ظهور مسئلهٔ یونانیه .

صحیفه
١٤٧ غائلهٔ نجد .
١٤٨ غریبه .
١٤٩ ارسال نشان بجانب والئ مصر .
١٥٠ تونسه دائر بعض حوادث .
١٥١ مواد علمیه ، وفیات .
١٥٢ مواد عسکریه ، وفیات .
١٥٣ ١٢٦٤ سنه‌سی وقایعی ، بعض مواد متفرقه .
١٥٥ ترتیب عتیق رتب ، ترتیب جدید .
١٥٦ حوادث یمانیه ، نسا خسته‌خانه‌سی .
١٥٧ وفات قرال دانیمارقه ، تجدید محل خرقهٔ شریف .
١٥٨ تبدل تشریفاتی ، ولادت ، صدارت صارم پاشا وتبدلات سائره .
١٦٠ صدارت ثانیهٔ رشید پاشا .
١٦٢ مواد علمیه .
١٦٣ وفیات علمیه ، اسعد افندینك ترجمهٔ حالی .
١٦٤ مواد عسکریه .
١٦٦ وفیات اعیان ، مواد منضمه ، خاطرهٔ قاصره .
١٦٨ اجمال مسئلهٔ افلاق .
١٧٢ ١٢٦٥ سنه‌سی وقایعی .
١٧٣ تبدل ایالت مصر .
١٧٥ تشکیل ایالت حکاری ، تبدل ریاست مجلس محاسبهٔ مالیه .
١٧٦ نظام درحق رتبه ونشان ، بعض تبدلات .
١٧٧ جمعیت اذنیه ، تبدل ریاست مجلس والا وسائره .
١٧٨ اغا حسین پاشانك ترجمهٔ حالی .
١٨٣ تشریف همایون بهندسه‌خانه ، ولادت ، ارتحال سعید بك .
١٨٥ کشاد جامع ایاصوفیه ، تبدل نظارت مالیه .
١٨٦ مملکتینه دائر ، ادای صلوة عید درجامع فاتح ، سفارت سامی افندی .
١٨٧ بعض توجیهات .

صحیفه
١٨٨ وفات محمد علی پاشا .
١٨٩ ترتیب سواره .
١٩٠ مواد علمیه .
١٩١ مواد عسکریه ، وفیات .
١٩٢ علاوهٔ ناشر : خلاصهٔ احوال داخلیه .
١٩٦ خلاصهٔ احوال اوروپا .
٢٨١ المانیا ، اوستریا ومجارستان ، پروسیا .
٣٠٦ روسیه ولهستان .
٣٢١ ایتالیا .
٣٣٣ انکلتره .
٣٤١ اسپانیا وپورتکیز .
٣٤٩ بلچیقا وهولانده .
٣٥٠ دانیمارقه واسوچ ونوروچ .
٣٥٢ دولت عثمانیه .
٣٩٥ ناشر طرفندن علاوه اولنان تذییلات : نومرو ١ شکیب افندینك بیاننامه‌سنك ترجمه‌سی .
٤٠٠ نومرو ٢ عربستان اردوسی رئیس ارکانی فریق رشید پاشا طرفندن اجرا اولنان بر تحقیقاتك فذلكه‌سی .
٤٠٣ نومرو ٣ شکیب افندینك مقام صدارته ارسال ایلدیکی تحریرات صورتی .
٤٠٧ نومرو ٤ شکیب افندی طرفندن مقام صدارته ارسال اولنان تحریرات صورتی .
٤١١ نومرو ٥ شکیب افندی طرفندن مقام صدارته ارسال اولنان تحریرات صورتی .
٤١٣ نومرو ٦ جبل لبنان مسائلنه دائر ظهرّی ذ سنه ٦١ تاریخلی عرض تذکره‌سی صورتی .
٤٢٦ نومرو ٧ نامق پاشا طرفندن شکیب افندی‌یه یازیلان مکتوبك صورتی .

صحیفه
٤٢٧ نومرو ٨ ٦ محرم سنه ٦٢ تاریخیله شکیب افندی‌یه یازیلان تعلیمات صورتی.
٤٢٨ ٦ محرم سنه ٦٢ تاریخیله نامق پاشایه کوندریلان قائمه‌نك صورتی .
٤٣٠ نومرو ٩ جبل مسئلهٔ باقیه‌سنك سرعت تسویه‌سنه مأمور ایدیلان فریق امین پاشایه ویریلان تعلیمات سنیه صورتی.
٤٣٨ نومرو ١٠ جبل لبنان مصالحنه دائر ٣ را سنه ٦٢ تاریخلی عرض تذکره‌سی صورتی .
٤٤٣ نومرو ١١ شکیب افندی طرفندن جبل لبنان قائممقاملرینه ارسال اولنان تعلیمات صورتی .
٤٥١ نومرو ١٢ مصالح متباقیهٔ جبالك تسویه‌سنه دائر ٢٥ محرم سنه ٦٢ تاریخلی عرض تذکره‌سی .
٤٦٠ نومرو ١٣ شکیب افندی طرفندن درزی ومارونی قائممقاملرینه ارسال اولنان بیورلدی صورتی .
٤٦٤ نومرو ١٤ جبل درز امارتنك میر بشیر القاسمه توجیهی حقنده اوائل رجب سنه ٢٥٦ تاریخنده اصدار بیوریلان امر عالی صورتی .
٤٦٥ نومرو ١٥ بوسنه والیسی خلیل کاملی پاشانك ٣ ذی‌القعده ١٢٦٢ تاریخلی تحریراتی .
٤٦٩ پاشای مشارالیهك ١٣ ذی‌القعده ١٢٦٢ تاریخلی دیکر تحریراتی .
٤٧٠ پاشای مشارالیهك ٢٢ ذی‌القعده ١٢٦٢ تاریخلی دیکر تحریراتی .
٤٧٢ پاشای مشارالیهك ٦ ذی الحجه ١٢٦٢ تاریخلی دیکر تحریراتی .
٤٧٤ نومرو ١٦ کردستان مسائلنه دائر وثائق : تذکرهٔ معروضه صورتی .
٤٨٠ دیکر تذکرهٔ معروضه صورتی .
٤٨٩ موصلده مقیم انکلتره قونسلوسی طرفندن درسعادت انکلتره سفارتنه ١٩ ایلول ١٨٤٦ تاریخیله وارد اولان تحریرات ترجمه‌سی .
٤٩١ فرانسه سفیری طرفندن سفارت باش ترجمانه ٣ تشرین ثانی سنه ١٨٤٦ تاریخیله اعطا اولنان تعلیماتك ترجمه‌سی .
٤٩٢ تذکرهٔ معروضه صورتی .
٤٩٦ اناطولی اردوسی مشیری عثمان پاشا طرفندن مقام سرعسکری‌یه مورود تحریراتك صورتی .

صحيفه
٥٠١ فريق احمد پاشا طرفندن اناطولى اردوسى مشيرى عثمان پاشايه يازيلان مكتوبك صورتى .
٥٠٣ تذكرهٔ معروضه صورتى .
٥٠٤ رشيد پاشا قلميله بدرهان بكه ارسال قلنان تأمينامه .
٥٠٦ بدرهان بكك درسعادته ورودنده افاده ايلديكى مقاله .
٥٠٨ نومرو ١٧ مسئلهٔ يونانيه‌يه دائر ١٩ صفر ١٢٦٣ تاريخلى تذكرهٔ معروضه صورتى .
٥١٢ نومرو ١٨ مسئلهٔ يونانيه‌يه دائر ٢٦ جا ١٢٦٣ تاريخلى تذكرهٔ معروضه صورتى .
٥١٦ نومرو ١٩ يونانستان قرالى طرفندن ارسال اولنان ترضيه مكتوبنك ترجمه‌سى .
٥١٧ ويانه سفيرى شكيب افندى طرفندن افلاق احوالنى مصور برمكتوب .
٥٢٠ مملكتين مسئله‌سنه دائر مجلس خاص مطالعاتنى شامل تذكرهٔ معروضه صورتى .
٥٢٨ افلاق مسئله‌سنه دائر ديكر تذكرهٔ معروضه صورتى .
٥٢٩ صدارت خط همايونلرى صورتى .
٥٣٢ نومرو ٢١ ترجمهٔ بياننامهٔ حقوق آدم .
٥٣٤ نومرو ٢٢ ويانه اختلالنه دائر سفير شكيب افندينك برقاچ قطعه تحريراتى صورتلرى .
٥٦١ سنهٔ هجريهٔ قمريه غرهٔ محرمنك سنهٔ ميلاديه‌نك هانكى كونه مصادف اولديغنه دائر جدول .
٥٧٣ خطا وصواب جدولى .

PURCHASED FOR THE

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

FROM THE

CANADA COUNCIL SPECIAL GRANT

FOR

ISLAMIC STUDIES

UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01720927 1